فەرهەنگی دوانەی

ئۆکسفۆرد

ئینگلیزی - کوردی

کوردی- ئینگلیزی

سەلام ناوخۆش

پێداچوونەوەی

محمد هەریری

زانکۆی وێست مینستەر / بەریتانیا

فەرهەنگی

ئۆکسفۆردی نوێ

نووسینی

سەلام ناوخۆش

نەخشەسازی و کاری کۆمپیوتەری

ئامانج عبدالکریم

نەخشەسازی بەرگ

سلێمان شێخۆ   ئامانج عبدالکریم

ساڵ و ژمارەی چاپ

٢٠٠٦ - چاپی سێهەم

چاپکردنی

چاپخانەی رۆشنبیری- هەولێر

تیراژ

٢٠٠٠ دانــــە

ژمارەی سپاردن ١٤٨

ساڵی ٢٠٠٦

فەرهەنگی
ئۆکسفۆردی نوێ

فەرهەنگێکی کوردی-ئینگلیزییە
سۆرانی بادینی ئینگلیزی

نووسینی
سەلام ناوخۆش

چاپی سێهەم
کوردستان ٢٠٠٦

ت

ناوەڕۆك

بەنـــاوی خـــوای گـــــەورە

فەرهەنگنووسـی دیاردەیـەکی شارسـتانی‌یە و زۆربـەی گـەلان فەرهـەنگی تایبـەت بـە زمـانی خۆیـان هـەبووە و هەیـە، بوونـی فەرهـەنگیٚ تایبـەت بـە زمانێکـەوە، ئاخاوتنکـاران و کەسانی رەسـەنی ئـەم زمانـە لـە یـەکتر نزیکـتر دەکاتەوە، بەدەگمەن هەڵدەکەویٚ زمانێکی زیندو هەر تەنها زارێك یاخود شێوە زارێك لـەخۆ بگـریٚ، بـەڵکو دیـاردەی هـەبوونی زار و شـێوە زار لـە زمـاندا دیاردەیەکی جیهانی و گشتی‌یە.

زمـانێکی وەك عـەرەبی چـەندەها زار و شـێوە زاری هەیـە هـەروەها زمـانی ئینگلیزی، بەڵان عەرەب و ئینگلیز هەریەکە هەوڵی داوە زمانێکی ستاندەرد بۆ خۆی پەیرەو بکا و هەموو عەرەب و ئینگلیز تا رادەیەك لەسەر شێوە زارێك رێك بکەون و زمانی ستاندەردی خۆیان نەك هەر بۆخۆیان بەڵکو بۆ غەیرە خۆیشیان فەراهەم بێنن، هەریەك لەم دوو زمانە کە ئەمڕۆ دوو زمانی جیهانین و فەرهەنگی ستاندەردی تایبـەت بەخۆیان هەیە، هـەروەها چەندەها فەرهـەنگیش لـە بـواری زمانی slang و colloquial و idiom هەن، ئەم جۆرە زمانانەش هەر لە راژەی زمانی یەککگرتوو دان.

لـەناو کوردانیـش زۆرێـك لـە رۆشـنبیر و توێژەرانـی کـورد خـەریکی کـاری فەرهەنگنووسـی بوونـە، ئـەوەی زانـراوە ئەحمـەدی خـانی یەکـەم فەرهـەنگی کوردی بەناوی "نوبەهارا بچوکان"ی نووسیوە، هەروەها لەپاشان کەسانی وەك یوسـف پاشـای خـالدی و گیـوی موکریـانی و موحەمـەد خـاڵ و مـەردۆخی و جگەرخوێن و توفیق وەهبی و شەفیق قەزاز و ئیدی.

بەحوکمی ئەوەی کوردستان وڵاتێکی داگیرکراو بووە زمانی کوردی شەش

بڕی سەرەکی لەخۆ گرتووە کە ئەویش: کرمانجی خواروو، کرمانجی سەرو، گۆران و لوڕ و لەك و زازایە.

لەناو هەریەك لەم زارانەدا چەندەها شێوەزار هەیە هەریەکەو وشە و پەیڤی تایبەت بەخۆی هەیە، فەرهەنگنووسانی کورد هەریەکێ بەگوێرەی شیانی خۆی هەوڵیداوە وشەکانی زارەکەی یاخود زیاتر لە زارێکی کوردی لە فەرهەنگێکدا کۆ بکاتەوە بەڵکو ئەم کارەی ببێتە هەنگاوێك بۆ ئەوەی هەم ئەم وشانە لە فەوتان لەسەردەمی داگیرکردن رزگاری ببێ هەروەها بۆ ئەوەی رۆشنبیرانی کورد لەسەر بونیادی زمانێکی یەکگرتوودا کۆك بن، بەڵام خەونی ئەو فەرهەنگ نووسانە لەسەر ئاستی کوردستانی گەورەدا نەهاتۆتە دی، چونکە هێشتا سێبەشی کوردستان لە حاڵەتی داگیرکردن دەژی، لەبەشە باشووری کوردستاندا، کە سێ بەش لە پاش سەرهەڵدانی بەهاری ١٩٩١ دەسەلاتێکی کوردی بەرێوەی دەبات دەرفەتێك هاتۆتە ئاراوە بیر لە زمانێکی یەکگرتوو بکرێتەوە.

لەوانەیە هەندێك بڵێن زمانێکی یەکگرتوو لە باشور هەیە، بەڵام ئەوەی پێی دەوترێ زمانی یەکگرتوو زیاتر لە شێوە زاری سلێمانی وەرگیراوە و تاڕادەیەك دەسەلاتی بەسەر شێوازی نووسینی بەشە کرمانجی خواروودا پەیداکردووە.

بەڵام نووسەرانی هەرسێ شاری کەرکوك، سلێمانی، هەولێر تەواو دەرکیان بەوە کردووە کە ئەمە دیاردەیەکی زۆر ساخلەم و تەندروست نیە، بۆیە لە کەرکوك و هەولێر (بەتایبەتی هەولێر بەحوکمی ئەوەی دوای راپەرین بۆتە ناوەندێکی رۆشنبیری و سیاسی) رۆشنبیران پەیڤی تایبەت بە شار و دێهاتەکانی خۆیان بەکاردێنن، هەرچی دەڤەری بادینانە ئەوا هیچ لەم زمانە یەکگرتووە ناگات هەروەها دەڤەری سۆران و گەرمیان و بابانیش زۆر لە پەیڤەکانی دەڤەری بادینان ناگەن!

لە هەشتەکان بۆ ئەوەی دیاردەی سۆرانی (کرمانجی خواروو) بادینی

(بەشێك لە كرمانجی سەرو) زیاتر لەیەكتر جودا بن، رژێمی عێراق رۆژنامەی (ئاسۆ)ی بەشێوەی سۆرانی و (بزاڤ)ی بەبادینی لە بەغدا دەردەكرد، لەسەردەمی دەسەلاتی كوردیش (١٩٩١-؟) لە پاش ١٩٩٤-ەوە، دەسەلاتی كورد بەشی باشوری كردە دوو دەڤەری لەیەك جیا، مانەوەی ئەو حالەتە تاكو ٢٠٠٣، پرۆسەی زمانی یەككرتووی زۆر دواتر ئێخست!!

نووسەری ئەم فەرهەنگە بچووكە لەساڵی ١٩٩٩ لە ژمارە (١٩) رۆژنامەی پەیمان كورتە وتارێكی بەناوی (سۆرمانجی دەستپێكەك بۆ زمانێ كوردیێ هەڤگرتی) بلاو كردەوە بەشێوەیەكی تیۆری بانگاشەی ئەوەی كرد كە هەوڵبدرێ بە "سورمانجی" سۆرانی-كرمانجی- بدوێین، بنووسین، لەساڵی ٢٠٠٢ یش كە فەرهەنگی ئۆكسفۆردی دەركرد لەزۆر شوێن وشەی بادینی لەگەلْ وشەی سۆرانی لەبەرامبەر پەیڤی ئینگلیزی بەكارهێنا، ئەمساڵیش لەهەوڵێكی تردا فەرهەنگی ئۆكسفۆردی نوێ كە فەرهەنگێكی كوردی-ئینگلیزی‌یە لەبەشە كوردیەكەدا ستونێك زاراوەی سۆرانی لە بەرامبەری بادینی بەكارهێناوە، بەلام بەراشكاوی دەڵێم ئەو هەولانەی من هیچ كاریگەریەكی ئەو تۆی نابێ ئەگەر دەسەلاتی كوردی بەبریارێكی "كوردانە" كتێبە مەنهەجیەكانی قوتابخانە و دام و دەزگای دەولەت بەو دوو زاراوە بلاو نەكاتەوە؟!!

ئەلف بای کوردی

لە نێو کوردان دا سێ جۆری ڕێنووس هەن: ڕێنووسی سلاڤی کوردەکانی سۆڤیەتی پێشوو پێی ئەنووسن؛ ڕێنووسی پیتی لاتینی کوردەکانی باکور و ڕۆژئاوا و بەشێك لە باشور بەکاری دەهێنن، ڕێنووسی پیتی عەرەبی کوردەکانی باشور و ڕۆژهەڵاتی کوردستان بەکاری دەهێنن، ئەم سێ جۆر ڕێنووسە هیچیان لە ڕەسەندا کوردی نین؛ بەڵکو لەسەر ڕێنووسی پیتی گەلانی دراوسێی کورد دارێژراون، هەریەك لەم ڕێنووسانەش کەم و کورتی خۆیان هەیە، فەرهەنگە کوردیەکانیش ئەوانەی من دیومن- بەپێی ڕێنووسی پیتی لاتینی یاخود عەرەبی نوسراون، تۆفیق وەهبی بەهاوبەش لەگەڵ ئیدمۆندز لەساڵی ١٩٦٦ دا فەرهەنگێکی کوردی-ئینگلیزیان بەپێی پیتی لاتینی (یاخود ئینگلیزی) نووسیوە.

بەگوێرەی ئەوان بەلف بای کوردی سی و یەك پیت لەخۆ دەگرێ، لەساڵی ١٩٩٢ باران ڕزگار فەرهەنگێکی کوردی ئینگلیزی، ئینگلیزی کوردی بڵاوکردۆتەوە، ئەویش لە لاپەڕە (٤-٥) ئەلف بای کوردی بە (٣١) پیت داناوە، هەروەها ئارماندبل فەرهەنگێکی کوردی-ئینگلیزی تورکی فەرەنسی بڵاوکردۆتەوە ژمارەی پیتەکانی کوردی بە (٣١) پیت داناوە، ئەمە لە لایەك، لە لایەکی تر ئەو سێ فەرهەنگە ئەلف بای کوردی‌یان بەشێوەی ئەلف بای ئینگلیزی ڕیزکردووە و ئەو پیتانەی کە لە ئینگلیزی نین لە کوردی دا هەن بەگوێرەی نزیکی پیتەکە لە پیتە هاوسێ‌کەی ڕیز کردووە بەم شێوەیە:

a b c d e e f g h h̲ I j k (k̲) l m n o p q r r̲ s Ş t (t̲)u v w x x̲ y z

لەم شێوە ڕێنووسەدا، بزوێن و نەبزوێن تێکەڵ یەك کراون هەروەها مەرج نیە ئەم هەموو پیتە هەر هەمووی لەبەرایی وشەی کوردی بێن، بۆیە خوێنەر چۆن دەتوانێ لە وشەیەك بۆ نموونە کەبە (I-ڕ) ڕێی لاواز- دەست پێ بکات کە لەڕەسەندا لە کوردی وشە نیە بە (ڕ) دەست پێ بکات هەروەها ئەوەی تەواو شەهرەزای ئەلف بای

ئینگلیزی نەبێ ناتوانێ بە ئاسانی ئەو وشەیە بدۆزێتەوە کە گەرەکیەتی، لەسەر ئەلف بای لاتینی زێتر ناڕۆین چونکە ئەم فەرهەنگەی ئێمەبەپێی ئەلف بای عەرەبییە.

لە فەرهەنگی المورد عەرەبی ئینگلیزی، روحی البعلبکی لە لاپەڕە (١٧) ئەلف بای عەرەبی بەم شێوەیە ریزکردووە:

ا ب ت ث ج ح خ د ذ ر ز س ش ص ض ط ظ ع غ ف ق ك ل م ن ه و ى.

هەر فەرهەنگێکی کوردی کە بە ئەلف بای عەرەبی نوسرابێ، ئەوا بەپێگری کردن بە ئەدگار و تایبەتیەکانی زمانی کوردی ئەو ئەلف با عەرەبییەی بۆ خۆی کردۆتە بنەمایەك، بەڵام هەر هەموویان لەسەر ژمارەی پیتەکانی کوردی کۆك نین، موحەمەد خاڵی راڤەڤانی قورئانی پیرۆز، فەرهەنگێکی سێ بەرگی قەبارە گەورەی نووسیوە، لە جزمی یەکەمی فەرهەنگەکەدا دەنووسێ: "زمانی کوردی (٢٧) پیتی هەیە" و ئەلف با کەشی بەم شێوەیە ریزکردووە:

ا ب پ ج چ ح خ د ر ز ژ س ش ع غ ف ڤ ق ك گ ل م ن و ه ى هەروەها لە ریزکردنی پیتەکانیش هەموو فەرهەنگە کوردیەکان (و) وەپێش (ه) دێخن، رێزدار فاضل نیزامەدین لەلاپەڕە (٧)ی چاپی دووەمی "ئەستێرە گەشە"دا پیتەکانی کوردی ئاوا رێز دەکات:

ا ب پ ت ج چ (ح) خ د ر ز ژ س ش (ع) (غ) ف ڤ (ق) ك گ ل م ن و ه ى.

لە پەراوێزی لاپەڕە هەشتدا کاك فاضل بەدوور دەزانێ کە هەر چوار پیتی (ح ع غ ق) کوردی بن، بەڵکو هاتونەتە ناو زمانی کوردی، لەو روانگەوە، لە نەزەری کاك فاضل دا کورد (٢٣) پیتی هەیە، ئەو پیتانەش بێجگە لە پیتی (ڤ) لە کرمانجی خواروودا هەموو لە سەرەتای وشە دێن، بەڵام هەرچی (ڤ) ئەوا زیاتر لە وشەکانی کرمانجی سەرودا لە سەرەتای وشە دێت.

مامۆستا هەژار موکریانی لە نووسینی فەرهەنگی هەنبانە بۆرینەدا سودی وەك سەرچاوەیەك لە "ئەستێرە گەشە" بینیوە بەڵام ژمارەی پیتەکانی زمانی کوردی دەکاتە (٣١):

هەمزە بێ پێ تێ جیم چێ حێ خێ دال رێ رێ‌بزرگ زێ ژێ سین شین عین غین فێ ڤێ قاف کاف گاف لام لام بزرگ میم ن واو واوی مجهول هێ یێ یای مجهول.

لە فەرهەنگی "تاهیر سادق" دا ئەلف بای کوردی بەم شێوەیە هاتووە:

ب ت پ ج ح خ چ د ر ز ژ س ش ف ق ڤ ك گ ل م ن و ه ى.

گیوی موکریانی له فەرهەنگی کوردستاندا ئەلف بای کوردی وا دەبینێ:

ك ب پ ت ج چ ح خ د ر ڕ ز ژ س ش ع غ ف ڤ ق ك گ ل م ن و ه ى.

د.شەفیق قەزازیش لە لاپەڕە (١٧-١٨) ئەلف بای کوردی وا دەنووسێ:

ا هەمزە ب پ ت ج چ ح خ د ر ڕ ز ژ س ش ع غ ف ڤ ق ك گ ل ڵ م ن و ۆ وو ه ە ى ێ ىێ

لەم چەند فەرهەنگەدا، فەرهەنگنووسانی کورد هەر هەموو لەسەر یەك ئەلف با ڕێك نین، مامۆستا فاضل باوەڕی وایە کە هەر چوار پیتی (ح ع غ ق) کوردی نین، گیوی موکریانیش دەنووسێ کە (ع غ) کوردی نین بۆیە لە زۆر شوێن (ح ع) و (خ غ) لە فەرهەنگەکەی تێکەڵکراوە، لە فەرهەنگی "تاهیر سادق"یشدا (ع غ) نەهاتوون، بەڵام موحەمەدی خاڵ و هەژار موکریانی ئەم چوار پیتەیان لە فەرهەنگەکانیاندا بەکارهێناوە، مامۆستا خاڵ لە فەرهەنگەکەی دا لەو چەند لاپەڕەیەدا پەیڤی کوردی بۆ ئەم چوار پیتە هێناوە: (ح-٤٧-٥٦)، (ع ٣٥٧-٣٦١)، (غ ٣٦٢-٣٦٤) (ق ٧-٦٥) مامۆستا هەژاری موکریانیش لەو چەند لاپەڕەیەدا وشەی کوردی بۆ ئەم چوار پیتە هێناوە:

(ح ٢٢٥-٢٣٤)، (ع ٥٠٣-٥٠٩)، (غ ٥١١-٥١٣)، (ق ٥٤١-٥٩٤). لە فەرهەنگی "کوردستان"یش لە لاپەڕە (٣٤١-٣٥٠) وشە بۆ پیتی (ح) هێنراوە، بۆ پیتی (ق) لە (٦٨٢) هەتا (٧٢٧) وشەی بۆ هێنراوە، لە فەرهەنگی شارەزووریش وشە بۆ ئەم چوار پیتە هێنراوە:

(ح ٢١٧-٢٢٢)، (ع ٣٩٠-٣٩٢)، (غ ٣٩٣-٣٩٤) (ق ٤٠٨-٤٣٠).

ئەمەو لە فەرهەنگەکاندا لە هەندێ شوێن بزوێن و نەبزوێن تێکەڵکراون هەروەها هەندێکیان لە ڕیزکردنی پیتەکاندا کۆك نین بۆ نموونە لە فەرهەنگی تاهیر سادق دا (ت) پێش (پ) هاتووە هەروەها (ق) پێش (ڤ) هاتووە.

ئەمەو هەردوو جووتە پیتی (ل،ڵ)، (ر،ڕ) لە کوردیدا جیاواز لە ئینگلیزی فۆنیمن نەك ئەلۆفۆن؛ بۆیە دەبێ لەیەك جیابرکێنەوە، گیوی موکریانی لە لاپەڕە (٨٢٨) هەردوو (ل ڵ) تێکەڵ دەکا و دەنووسێ: (ل) پیتێکی ئابێی کوردییە.

لە موکریاندا لە گەلێك جێگایاندا بە (ڵ) و لە سۆراندا بە (ر) بەکاردەبرێ وەکو

مار، خار: مالْ، خالْ و له باكوردا به (ل) بەكاردەبرێ. له نووسیندا ئەم دووه لەیەك جیان نەك یەك پیت بن: هەله، هەڵه؛پەله، پەڵە،کەل ، کەڵ زۆر لەیەك جیان.

لەم فەرهەنگەدا ئەم ئەلف بایه پەیڕەو دەکرێ:

ا ب پ ت ج چ ح خ د ر ز ژ س ش ع غ ف ڤ ق ك گ ل م ن و ه ی.

بۆچی ئەم ئەلف بایه؟!

باوەڕم وایه که ئەو چوار پیتەی (ح ع غ ق) له لای هەندێ فەرهەنگ نووس به کوردی نازانرێن هەر چوار کوردین به تایبەتی (ح) و (ق) و (ع) چونکه هەریەکه له چەندەها وشەی کوردی هەن، هەروەها بەسود وەرگرتن له عەرەبی و تورکی ئەوا (غ) له کوردی ئەمڕۆ دا هەیه.

هەندێ وشەی کوردی ئەمڕۆ بەجۆرێ بوونەته کوردی که هەموو کوردێك لێیان تێ دەگا، هەر بۆ نموونه قەلەم، قوتابی، قەساب، وەخت..هتد، لەم فەرهەنگەدا (لەریزکردندا) ئاماژه به (ڕ) و (ڵ) نەکراوه چونکه ئەوانه له سەرەتای وشەی کوردی دا ناهێن، ئەمه ئەوه ناگەیەنێ که ئەم دوو پیته کوردی نین، بەڵکو تەنها بۆ کاری فەرهەنگکاری بەکارمان نەهێناون، چونکه لەسەرەتای وشه نایەن، هەروەها هەر چەند (ۆ)، (و)، (وو) له کوردیدا فۆنیمن به واتای مانای وشه دەگۆڕن له هەندێ شوێن وەك کۆڕ، کوڕ، کووڕ بەڵام سەبارەت به سەرەتای وشه (و) و (وو) واتای وشه ناگۆڕن بڵێی وشە/ووشه؛ وته/ووته هەر هەمان واته دەبەخشن، بۆیه لەم فەرهەنگەدا تەنها(و) له سەرەتای وشه باسکراوه، بەڵام له هەندێ وشه (له ناوەڕاست و کۆتایی) (وو) نووسراوه.

پیتی (ڤ) پیتێکی ڕەسەنی کوردی‌یه بەڵام له کرمانجی خواروودا تەنها چەند وشەیەك بەم پیته دەست پێدەکەن، هەرچی هەورامی و باکوری‌یه ئەوا چەندەها وشەیان هەیه که بەم پیته دەست پێدەکەن، ئێمەش تەنها ئەو چەند وشەیەمان هێناوه که له کرمانجی خوارو‌و–سۆرانی دا هەن.

هەروەها سەبارەت بەو فەرهەنگانەی که لەسەر ئەلف بای لاتینی نووسراون و که وشەیان بەجیا بۆ (ئه e)، (ئێ) (ئۆ–ه) هێناوەتەوه، ئێمه هەموومان لەژێر پیتی (ئا) یاخود (ا) ریز کردوون، چونکه بەرای ئێمه (ئه، ئێ، ئۆ) سێ پیتی لەیەك جیانین.

بۆچی ئەم فەرھەنگە

فەرھەنگنووسانی کورد وەك بەڕێزان موحەمەدی خاڵ و فاضل نیزامەدین و گیوی موکریانی و هەژاری موکریانی هەریەکە فەرھەنگێکی قەبە و بەنرخیان داناوە بە هەزاران وشەی کوردیان لە فەوتان رزگارکردوە، ئەم فەرھەنگەش ژێدەرەکەی هەر ئەم فەرھەنگانە و ئی ترە..

لەم فەرھەنگانەدا وشە لە زۆربەی زارەکانی کوردیدا هێنراون، بەڵام لەم فەرھەنگەی ئێمەدا وێڕای ئەوەی بەرامبەر هەر وشەیەکی کوردی چەند وشەیەکی ئینگلیزی هێنراوە، ئەوا هەوڵدراوە لە ستونی یەکەم (بەشی سۆرانی) وشە لەهەرسێ شاری هەولێر و کەرکوك و سلێمانی بهێنین و لە بەرامبەر وشەی بادینی دابنێین بۆ ئەوەی سەرەتا بەشی باشور سود لەم ئەزموونە وەربگرێ، سەبارەت بە سۆرانی‌یەکە بەحوکمی ئەوەی نووسەر خەڵکی هەولێرە و ئاگاداری پەیڤەکانی کەرکوك و سلێمانیە، ئاریشەیەکی ئەوتۆی نەهاتۆتە رێ، بەڵام سەبارەت بە پەیڤەکانی بادینی تووشی هەندێ گیروگرفت بووین، هەر چەندە نووسەر ئەوە حەوت ساڵە مامۆستایە لەبەشی ئینگلیزی ئادابی دهۆك، بەڵام بەحوکمی ئەوەی پسپۆرییەکەی لە ئینگلیزیە، تەواو بەسەر بادینی‌یەکە زاڵ نیە، هەروەها ئەگەر لەسەردەمێك کرمانجی سەروو زمانی نووسین بووە و لە قۆناغێکی زێڕین دا ژیاوە بەجۆرێ لە زۆر بواردا نووسەرانی پێشەنگ بوونە وەك لە فەرھەنگ نووسیدا ئەحمەدی خانی بە "نوبەھارا بچوکان" پێشەنگ بووە، لە چیرۆك دا (مەلا مەحمودی بایەزیدی و فۆادی تەمۆ) بە پێشەنگ دێن، لە نوێکردنەوەی شیعری کوردیدا رەحمی هەکاری، لە رۆژنامە نووسی‌دا مقداد و جەلادەت بەدرخان، بەڵام لەدوای سەدەی بیستەمەوە بەتایبەتی لەپاش داگیرکردن و دابەشکردنی کوردستاندا، کرمانجی سەروو بەتایبەتی بەشە بادینی‌یەکە و بۆتانی‌یەکە دوچاری هەرەشەی فەوتان بوونەوە، لە دەڤەری بادینان کوردی نووسین بەرەو کزبوونێکی خەتەرناك چوو، ئەوەتا سادقی بەهائەدین کە رێزماننوسێکی دیاری کوردە، کوردی‌یەکەی لە سەرەتا بەهێز نەبووە.

هەروەها نووسەرێکی وەك ئەنوەر موحەمەد تاهیر لەچاوپێکەوتنێکدا دەنووسێ: "دەمێ من دەست دایێ چیرۆکنڤیسینێ ج بەرهەمێن دی یێن کوردی ل پێش من نەبوون، یەعنی من ج بەرهەم ب کورمانجی نەخواندینە " لەپاش ١٩٧٥ هەرەشەی "تەعریب"

بەتەواوی دەڤەرەکەی هەرێسانکردبوو بەجۆرێ چەند نەوەیەکی هەتا دوای ڕاپەڕینیشی پێکەیاند زۆر بێ ئاگابوون لە زمانی کوردی، لەو دەساڵەدا، دەڤەرەکە وا بووژانەوەیەک لە ڕووی زمانەوە بەخۆوە دەبینێ چاوەڕێ دەکرێ لە ڕێی پرۆسەی بەکوردی کردنی مەنهەجی خوێندن نەوەیەکی کوردی زان (بە ئاخاوتن و نووسین) دروست ببێ، نووسەر بۆ ئەوەی فەرهەنگەکەی لە ڕێچکەی ئەکادیمیەت دوور نەکەوێتەوە پرسیاری لە هەموو کوردیزانێکی دەڤەرەکە کردووە، لێرەش هەر تووشی ئاریشە هاتین، چونکە عەشیرەتەکانی ئەو دەڤەرە هەریەکە و پەیڤی تایبەت بەخۆی هەیە و تاڕادەیەک لەیەک جیان، بەڵام ئێمە هەر کۆڵمان نەدا پرسیارمان لە مامۆستا و نووسەر و فەرهەنگنووس و قوتابی و پیرەمێردی دەڤەرەکە کرد تاکو بتوانین تاڕادەیەک فەرهەنگێ بنووسین شایەن بەمتمانەبێ.

لە کۆتایی پێم خۆشە ئەم سێ سرنجە لە بارەی فەرهەنگەکەمەوە بخەمە ڕوو:

یەکەم: ناوی فەرهەنگەکە:فەرهەنگەکەم ناونا بە ئۆکسفۆردی نوێ، چونکە لە ئایندەیەکی نزیکدا خوار یاربێ لەگەڵ فەرهەنگی ئۆکسفۆرد ئینگلیزی-کوردی لەیەک بەرگی قەبارە گەورەدا بڵاوی دەکەمەوە هەروەها فەرهەنگێکی گیرفانیشیان لێ دروست دەکەم.

دووەم: لە هەندێ شوێن هەوڵمان داوە وشەیەکی سۆرمانجی دابنێین، ئەم دیاردەیەش ساخلەم و تەندروست بووە چونکە ئەوەی ئێستا بەتایبەتی قوتابیان زۆربەی هەرە زۆری لە سۆرمانجییەکە دەگات.

سێیەم: نووسەر چاک دەزانێ (سۆرانی) و (بادینی) ئەوەندی پەیوەندییان بە جوگرافیا و سیاسەتەوە هەیە ئەوەندە پەیوەندیان بەزمانەوە نیە، بەڵام ماوەیەکی زۆرە لە ناوەوە و دەرەوەی کوردستان کە دەگوترێ سۆرانی یاخود بادینی تێ دەگەن مەسەلەکە چییە، لەپاش چاپکردنی فەرهەنگی ئۆکسفۆرد ئیمێلێکم لە نووسەرێکی دەرەوە بەناوی Da vid kemp بۆ هاتووە پرسیاری ئەوە دەکات ئاخۆ فەرهەنگەکەم کوردی سۆرانی یە یان نە؟!

لەکۆتایی هیوادارم ئەم فەرهەنگە بچووکەم سەرەتایەک بێ بۆ ئەوەی ڕۆشنبیرانی هەردوو دەڤەر زیاتر ئاگاداری وشە و پەیڤی یەکتر بن.

سەلام ناوخۆش

٢٠٠٢/٥/٢٢

سەرچاوە

١-ئەنوەر محمد تاهیر و عبدالستار فتاح، فەرهەنگا مامۆستای کوردستان ٢٠٠٠.

٢-جگەر خوێن، فەرهەنگا کوردی، بەرگی یەکەم و دووەم، بەغدا ١٩٦٢.

٣-سەرتیپ قادر و صلاح خۆشناو، نۆسەد وشەی بەسوود. لەندەن ١٩٩٢.

٤-فاضل نیزامەدین، ئەستێرە گەشە، بەغدا ١٩٧٧،١٩٨٩.

٥-گیوی موکریانی، فەرهەنگی کوردستان، هەولێر ١٩٩٩.

٦-موحەمەدی خاڵ، فەرهەنگی خاڵ، ٣ بەرگ، سلێمانی ١٩٦٠-١٩٦٤.

٧-هەژار موکریانی، هەنبانە بۆرینە، تەهران ١٩٩١.

٨-هەژار موکریانی، وەرگێراوی قورئانی پیرۆز بەکوردی، تەهران ١٣٧٩.

-Baalbaki, .1988 Al-mawrid-A modern Arabic English dictionary, Beirut.

-Bakir,s.n. 2002 Oxford, English kurdish Dictionary, Hawler:naza press.

-Qazzaz,sh.2000.The sharezoor,Kurdish English Dictionary. Hawler:Aras press.

-Rizgar,B.1993. Kurdish-English, English-Kursdish dictionary,London

-Saadalla,s. 1998. ________________________________.

-Wahby,T. and Edomnds, c.j 1966. A Kurdish-English dictionary. Oxford:clarendon press.

سوپاسنامە

سوپاس بۆ خوای گەورە کە زۆر یارمەتی دام ئەم فەرهەنگەش تەواو بکەم.
لە نووسینی ئەم فەرهەنگەدا بەتایبەتی لەبارەی پەیڤی کوردی بادینی، زۆر مامۆستا و فەرهەنگنووس و نوسەر و قوتابی و خەڵکی گوندان یارمەتی زۆریان دام، لەوانەی کە لەبیرمن ماموستا ئەحمەد حەیدەر، فازل حەیدەر، ئەنوەر موحەمەد تاهیر، عەبدولستار فەتاح، عماد وەیسی، بایز عومەر، حەسەن سلێڤانەیی، هەڤال سەلیم، ابوعبید عبداللە، دیار عبدالکریم، قەیدار نەبی، سلێمان اسماعیل،إبراهیم شیلانی، رەشید سەعدی شاهین، هادی عەلی یونس، مستەفا دەرباس، هەروەها زۆر سوپاسی برای هێژا کاک ئامانج عەبدولکەریم دەکەم کەرەنجێکی زۆری کێشا و کاری کۆمپیوتەرەکەی بۆ کردم.
دووبارە سوپاس بۆ هەرکەسێ کەوشەیەکم سود لێ وەرگرتبێ بەتایبەتی کەسانی نادیار کە زۆریان هاندام و یارمەتیان دام، نەک هەر لە کوردییەکە بەڵکو، لە ئینگلیزیەکەش.

سەلام ناوخۆش

English	بادینی	سۆرانی
A The first letter of the kurdish alphabet	ئا	ئا
Yes	ئە، بەلێ	ئا
Ah! Oh!	ئا، ئای	ئا
August	تەباخ	ئاب
Reputation, honour	شەرم	ئابروو
Sanction, blockade, siege	دورپێچ	ئابلووقە
Economic, embargo, economic sanction	دورپێچا ئابوری	ئابلوقەی ئابووری
Economy	ئابووری	ئابووری
Political economy	ئابورا سیاسی	ئابوری سیاسی
Economist	ئابورناس/ ئابورزان	ئابوریزان/ ئابوریناس
Economics	زانستێ ئابورێ	ئابوریزانی
Subscription	ئابونە	ئابوونە
Sigh	ئاخ	ئاخ/ هەناسە
Talk-discourse, utterance	ئاخفتن	ئاخاوتن
Trough, (manger)	هافر	ئاخوڕ
Stable	ستەبل	ئاخوڕ/ تەویلە
Direction, guidance	سەمت	ئاراستە
Tranquillity, patience	هەدار/ حەویان	ئارام
Make up, adornment	خەملاندن	ئارایش
Flour	ئار	ئارد
Cucumber	خیار	ئاروو
Desire, lust	حەز/ ڤیان	ئارەزوو
Sweat	خوە	ئارەق
Wine, alcohol	ئارەق	ئارەق

English	بادینی	سۆرانی
Drunkard, addict	ئارەقڤەخور	ئارەقخۆر
Brave, bold	زیرەک/ پەیت/ بجەرگ	ئازا
Free, independent	ئازا / سەربخۆ	ئازاد
Liberty, freedom	ئازادی/ سەربخوەیی	ئازادی، سەربەستی
Freedom of assembly	ئازادیا کۆمبونێ	ئازادی کۆبونەوە
Freedom of choice	ئازادیا هەلبژارتنێ	ئازادی هەڵبژاردن
Freedom of seas	ئازادیا دەریای	ئازادی دەریایی
Freedom of trade	ئازادیا بازرگانی	ئازادی بازرگانی
Freedom of speech, opinion	ئازادیا بیروڕایا	ئازادی ڕادەربڕین/ بیرورا
Freedom of movement, travel	ئازادیا گەشت کرن	ئازادی گەشت کردن
Freedom of religion	ئازادیا ئولی/ دینی	ئازادی ئایینی
Political liberty	ئازادیا سیاسی	ئازادی سیاسی
Personal liberty	ئازادیا کەسی	ئازادی کەسی
Freedom of press	ئازادیا روژنامەڤانی	ئازادی ڕۆژنامەگەری
Freedom of worship	ئازادیا پەرستنێ	ئازادی پەرستن
Freedom of thought	ئازادیا هزرێ	ئازادی بیر
Ache, agony	ئێش	ئازار
March	ئادار	ئازار
Supplies, provisions	ئەرزاق/ متا	ئازوخە/ ئازووقە
Livestock	تەرش/ کەوال	ئاژاڵ/ ئاژەڵ
Zoology	زانستێ کەوالی	ئاژاڵزانی
Agency	ئەجانس	ئاژانس
Disturbance, chaos	شەپرزە/ گرفتاری	ئاژاوە
Agitator, troublesome	شەڕوکە	ئاژاوەچی

English	بادینی	سۆرانی
To drive	هاژوتن	ئاژووتن
To lead	هاژووتن	ئاژووتن
Easy, simple	ساناهی	ئاسان
Security	تەناهی/ تەنایی	ئاسایش
Security council	جڤاتا تەنایێ	ئەنجومەنی ئاسایش
Ordinary, usual, customary	ئاسایی	ئاسایی
Ancient, antique	کەڤن	ئاسایی/ کۆن
Level, standard	لوک/ ئاست	ئاست
Trifle	بزەحمەت	ئاستەم
Obstacle	ئاستەنگ	ئاستەنگ
Deer, gazelle	خەزال	ئاسك/ مامز
Sky, heaven	ئەسمان/ عەسمان	ئاسمان
Divine	ئەسمانی/یەزدانی	ئاسمانی
Sky-blue	شینێ عەسمانی	ئاسمانی (رەنگ)
Abstract	ئەسمانی	ئاسمانی
Iron	ئاسن	ئاسن
Blacksmith	ئاسنگەر	ئاسنگەر
Horizon	ئاسۆ	ئاسۆ
Horizontal	ئاسۆیی	ئاسۆیی
Peaceful, happy	دلخۆش/ کەیفخوەش/ بکەیف	ئاسوودە
Happiness	کەیفخوەشی	ئاسوودەیی
Asia	ئاسیا	ئاسیا
Asia minor	ئاسیا بچیکێ	ئاسیای بچووک
Mill	ئاش	ئاش

English	بادینی	سۆرانی
Meal, food	ئاش	ئاش
Tax of mill	هەقێ ئاشی	ئاشانە
Quit, give up doing	بەسکرن	ئاشبەتاڵ
Reconciliation	ئاشتبون	ئاشت بوونەوە
Peace	ئاشتی	ئاشتی
Obvious	خوەیا/ دیار	ئاشکرا
Appearance, uncoverness	ئەشکرابوون	ئاشکرابوون
To reveal, declare	ئەشکراکرن	ئاشکراکردن
Mill operator, miller	ئاشەڤان	ئاشگێڕ/ ئاشەوان
Acquaintance	نیاس/ ئاشینا	ئاشنا
Acquaitanceship	نیاسی	ئاشنایەتی
Friends and acquaintance	هەڤال و نیاس	ئاشنا ورۆشنا
Disturbance, sedition, riot, unrest	ئاشوب/ فیتنە	ئاشووب
Miller	ئاشڤان	ئاشەوان
Millery	ئاشڤانی	ئاشەوانی
Water mill	ئاشێ ئاڤێ	ئاشی ئاو
Coffee grinder	ئاشێ قەهوێ	ئاشی قاوەی
Air mill, wind mill	ئاشێ بایێ	ئاشی با
Lover	ئاشق	ئاشق
Creation, origination, formation, Molding	چێکرن/ ئافراندن	ئافراندن
Woman	ژنک	ئافرەت
Bravo, excellent, excellence	هەرەباش/ عافەرین	ئافەرین
To praise	مەدح	ئافەرین

English	بادینی	سۆرانی
Direction, trend	ئاقار	ئاقار
Orchard, open field	ئاقار	ئاقار
Moral, conduct	رەوشت/ سنج	ئاکار
Ethics, moral philosophy	رەوشتناسی	ئاکارناسی
Result, outcome, consequence	ئەنجام	ئاکام
Sober	ئاگەهدار	ئاگادار
Conscious, aware	ئاگەهدار / هشیار	ئاگادار/ وشیار
Informer, informant	ئاگەهکەر	ئاگادارکەر
Intelligence, consciousness	هشیاری	ئاگایی
Class consciousness	هشیاری چینایەتی	ئاگایی چینایەتی
Fire	ئاگر	ئاگر
Bombardment	ئاگرباران	ئاگرباران
Play with fire, fireworks	ئاگربازی	ئاگربازی
Cease fire, armistice	ئاگربەست	ئاگربەست
Fire place, hearth	کوچک، ئاگردانک	ئاگردان
Inflammable	ئاگرگر	ئاگرگر
Fire extinguishing, toquench	ئاگر ڤەمراندن	ئاگر کوژاندنەوە
Volcano	ئاگر پژێن	ئاگر پژێن
Fire worshipper	ئاگرپارێز/ ئاگر پەرست	ئاگر پەرست
Fire fighter	ئاگر کوژ	ئاگر کوژێنەوە
Scarlet red, bright	سوری ڤەبی	ئاڵ
Banner, flag	ئال/ ئالا	ئاڵا

English	بادینی	سۆرانی
Gold	زێر	ئاڵتوون
Grazing, grass, fodder	ئالف	ئالف
Complex, complicated	ئالوز/ ئاسێ	ئاڵۆز
Exchange	ئالوگۆر/ گۆهرین/ ڤەگوهارتن	ئاڵوگۆڕ
Barter, trade, trade-off	پەڤ گوهەرین/ ب تشتەکی گۆهەرین	ئالوگۆڕ
Tonsil, gland	ئالور هێستل/ گلالە/ بەیڤۆک	ئاڵوو
Burdened, longing	ئەشق	ئالوودە
Fodder	ئالف	ئالیك
Ready (cloth)	ئامادە/ جێکری	ئامادە
On alert	ئامادە	ئامادە
Presence, be ready	ئامادەبون	ئامادەبوون
Preparation, to prepare	ئامادەکرن	ئامادەکردن
Organiser, preparer	ئامادەکەر/ بەرهەڤکە	ئامادەکار
Statistics, census	سەرژمێر	ئامار
Hint, reference, mark	ئامازە/ هێما	ئاماژە
Househad utensils, pots and pans	ئامان	ئامان
Target, aim, goal	ئارمانج	ئامانج
Tool, particle, article	ئالاف/ ئالەت	ئامراز
Cousin	پسمام و دۆتمام	ئامۆزا
Institute, establishment	پەیمانگە	ئامۆژگا

English	بادینی	سۆرانی
Adviser, counsellor	شیرەتکار/ ئامۆژکار	ئامۆژگار
Advice	ئامۆژگاری/ شیرەت	ئامۆژگاری
Aunt, Father's brother's wife	ئامۆژن	ئامۆژن
Tool, instrument	ئامورەت/ ئالاڤ	ئامێر
Embrace, containment	همبێز/ همبێزکرن/ بەرسینگکرن	ئامێز
Elbow	ئەنیشک/ ئانیشک	ئانیشك
Water, juice	ئاڤ	ئاو
Hydrology	ئاڤناسی	ئاوناسی
Sunset, disappearance	ئاڤابون	ئاوابوون
Hope, longing, desire	هیڤی	ئاوات
Wishful, hopeful	هیڤیدار	ئاواتەخواز
Banished, exiled, homeless, shelterless	مشەختی	ئاوارە
Melody, tune	ئاواز	ئاواز
To compose, melodize	ئاوازچێکرن	ئاوازدانان
Composer	ئاوازدانەر	ئاوازدانەر
To construct, innovate, build	ئاڤاکرن/ نوژەنکرن	ئاواکردن
Village, inhabited	گوند، ئاڤایی، ئاڤانی	ئاوایی
Filter	ئاڤ پالێڤ	ئاوپالێو
Toilet, w.c. water closet	دەستاڤ، ئەدەب، ئەدەبخانە	ئاودەس
Dew	خوناڤ	ئاوڕینگ
Death struggle, agony of death	سەکەرات/ روحدان	ئاوزینگدان

English	بادینی	سۆرانی
Silk	ئارمیش	ئاوریشم
Gilding	ئاڤ زێر	ئاو زێر
Silver ore	ئاڤزیو	ئاوزیو
Swallowing, inflammation, infection	وەرمی، گوپکری	ئاوسان
Swallen, flammable, inflammable	وەرمتی، گوپکری	ئاوساو
Water carrier, pump	ئاڤکێش	ئاوکێش
Small pox	سورك	ئاوڵە/ سۆریکە
Fetus, embryo	پز/ ئاڤلمە/ کوریەلە	ئاوڵەمە/ کۆرپەڵە
Pregnant	ئاڤس ، ب زك	ئاوس/ ئاوس
Weather, climate	سەقا/ ئاڤ و هەوا	ئاو و هەوا
Sewerage	سۆلین/ بەلوعە	ئاوەڕۆ
Opposite, counter, converse	بەرەڤاژی	ئاوەژوو
Capsized, turnedover	بەرەڤاژی	ئاوەژوو/ سەراوگێر
Companion, comrade	هەڤال	ئاوەڵ
Wife's sister's husband	هەڤلینگ	ئاوەڵزاوا
Adjective	هەڤالناڤ	ئاوەڵناو
Adverb	هەڤالکار	ئاوەڵکردار
Knickers - panties	ئەتەك	ئاوەلکراس
Mediator, intercessor	ناڤبەر/ ناڤبەرچی	ئاوەندیار
Like this, that	هۆسا/ وەسا	ئاوەها
So, such	هۆسا	ئاوەها
Complex, mixture	لێکدای/ تێکەلك/ تێکەل	ئاوێتە
Mirror	ڤۆدیك	ئاوێنە

English	بادینی	سۆرانی
Watery, marshy, dew	ئاڤی	ئاویی
Sperm, semen	ئاڤین	ئاوی
Alas! Sighing, sorrow, grief	ئاهێن	ئاه
Groaning	ئاهێن	ئاه وناله
Party, vestival, concert	ئاهەنگ	ئاهەنگ
Commencement, graduation ceremony	ئاهەنگا دەرچونێ	ئاهەنگی دەرچوون
Wedding ceremony Marriage ceremony	داوەت	ئاهەنگی بووك گواستنەوە
Oh	ئۆف/ ئای	ئای
does? Do	ئەری؟	ئایا؟
Religion	ئۆل/ ئاین	ئایین
Future	داهاتی، پاشەرۆژ	ئاییندە
Wile, equivocation	ناز/ مەکر	ئاین و ئۆین
Doctrine, belief, dogma, path	مەزهەب	ئاییزا/ ئایینزا
Religious	ئاینی/ ئۆلی	ئایینی
Heresy, heterodoxy	ئۆلا نوی	ئاینی نویَ/ بیدعە
Then	پشتی/ ڤێجا	ئینجا
Fault, responsibility	ستۆ	ئۆباڵ
Car, automobile	ترۆمبێل	ئۆتۆمبیل
Hotel	ئوتێل	ئوتێل
Room, chamber	ئۆدە/ ژور	ئۆدە
Trip, departure	سەفەر/ وەغەر	ئۆغر
Ow! Oh!	ئۆف	ئۆف
Patience, tranquility	هەدار	ئۆقرە

English	بادینی	سۆرانی
Ocean	ئۆقیانووس	ئۆقیانووس
Iron, laundry	ئوتیه	ئوتو
Hope	هیڤی	ئومێد
Wile, trick	گەند/ حیله	ئۆین
Puzzled, piebald	عەجێب گرتی	ئەبلەق بوون
Disgrace, corruption	هەتک و نامیس	ئەتك
To insult, defame	هەتک برن	ئەتك کردن
Atom	ئەتۆم	ئەتۆم
Atomistics, atomics	ئەتۆمناسی	ئەتۆمناسی
Of course	پاچەوا/ بێ گومان	ئەدی کو
Politeness, manner	ئەخلاق	ئەدەب
Literature	تورە	ئەدەب
Purple	مۆر/ ئەرخوانی	ئەرخەوانی
Earth, land, estate	عەرد/ عەدر	ئەرد
Cheap	ئەرزان	ئەرزان
Archives	ئەرشیو/ ئەرشیف	ئەرشیف
Duty, task, function	ئەرک	ئەرك
Physiology	ئەرکناسی	ئەرکناسی
Experiment, experience	سەربۆر	ئەزموون
Examination, test	تاقیکرن	ئەزموون
Serpant, snake	مار	ئەژدەر
Dragon	ئەژدەها	ئەژدەها
To count, calgulate	هژمارتن	ئەژماردن
Arithmetic	حیساب	ئەژماردن (زانست)
Knee, kneel	چۆک	ئەژنۆ

English	بادینی	سۆرانی
Stallion, horse	هەسپ	ئەسپ
Trojan horse	هەسپێ تەروادە	ئەسپی تەروادە
Calmness, stillness	ب کەڕی/ بێدەنگی	ئەسپایی
Bike, bicycle	بایسکل	ئەسپە ئاسنینە
Louse	سپی/ سپیە	ئەسپێ
Thump	تالا بەرانێ	ئەسپێ کوژە
Cervix, burden	سکورد/ ستو	ئەستۆ
Loaf, bread	سەوک	ئەستورك
Thick	ئەستیر	ئەستوور
Column	ستون/ ستین	ئەستوون(رۆژنامە)
Pillar, pole, post	دینگە	ئەستوون
Vertical	ستواینکی	ئەستوونی
Star	ستێر	ئەستێرە
Astrology	ستێرناسی	ئەستێرەناسی
Reservoir	ئەستێرک	ئەستێڵ
Tear	رۆندک	ئەسرین
Sponge	ئسفەنج	ئەسفەنج
Origin	ئەسل/ رەسەن/ نژاد	ئەسڵ
Purebred, highborn, of noble origin	رەسەن	ئەسڵزادە
Tear	روندک	ئەشك
Torture, agony, rebuke	ئێش/ ئازاردان	ئەشکەنجە
Cave	ئەشکەفت/ شکەفت	ئەشکەوت
Foe, enemy	دژمن	ئەغیار
Myth, legend	ئەفسانە	ئەفسانە
Mythology	ئەفسانەزانی/ ناسی	ئەفسانەناسی

English	بادینی	سۆرانی
Sorcery	سێڕ/ سحر/ خەفزانک	ئەفسوون
Officer	ئەفسەر	ئەفسەر
If	ئەگەر	ئەگەر
Otherwise	دەنا/ هەکە	ئەگەرنا
Doubtless	بێ گومان	ئەڵبەت
Diamond	ئەلماس	ئەلماس
Missing link, intermediate form	ئەلقە یا بەرزە	ئەلقەی بزر
This	ئەڤ	ئەم
Store, warehouse	ئەمبار	ئەمار
These	ئەڤ/ ئەڤان	ئەمانە
Extreme	بێقام/ پەرگر	ئەمپەڕ
Now, Then	ڤێجا/ ئەڤجا	ئەمجا
Today	ئیرو/ ئەڤرۆ	ئەمڕۆ
Tonight	ئەڤشەڤە	ئەمشەو
Finger	تل	ئەموست
Pitch dark, Gloomy	تل چەهڤ	ئەموستەچاو
Then, now	ڤێجا/ ئەڤجا	ئەنجا/ ئەوجا
Conclusion	ئەنجام/ ئاکام	ئەنجام
Council, assembly, board, court	جڤات	ئەنجومەن
Secutity council	جڤاتا تەناهی	ئەنجومەنی ئاسایش
Board of trustees	جڤاتا ئەمیندارا	ئەنجومەنی ئەمینداران
Constituent assembly	جڤاتا دامەزراندنێ	ئەنجومەنیدامەزراندن
Junta	جڤاتا شۆرشێ	ئەنجومەنی شۆڕش
assembly parliament	جڤاتا میلەت/ گەل	ئەنجومەنی گەل

English	بادینی	سۆرانی
State consultative council	جڤاتا شیرەتکارا	ئەنجومەنی راوێژ
Senate (council)	جڤاتا پیران	ئەنجومەنی پیران
National assembly	جڤاتا نیشتمانی	ئەنجومەنی نیشتمانی
Council of ministers, cabinet	جڤاتا وەزیران	ئەنجومەنی وەزیران
Council of municipality	جڤاتا بازێری	ئەنجومەنی شارەوانی
Legislative council	جڤاتا یاسادانان	ئەنجومەنی یاسادانان
Executive council	جڤاتا بجێهێنانێ	ئەنجومەنی بەجێهێنان (تەنفیزی)
Engineering	ئەندازیاری	ئەندازە
Geometry	ئەندازەزانی	ئەندازەزانی
Analytic engineering	ئەندازاریا شروڤەکرنی/ شلوڤەکرنی	ئەندازەی شیکردنەوە
Engineer	ئەندازیار	ئەندازیار
Member	ئەندام	ئەندام
Organ	ئەندام	ئەندام
Organology	ئەندامزانی	ئەندامناسی
Contemplation	هزر و بیر	ئەندێشە
Purpose	مەبەست/ مەرەم	ئەنقەست
On purpose	ژ قەستێ	(بەدەستی ئەنقەست)
Ring	گوستیلک/ گوستیرک	ئەنگوستیلە
That	ئەو	ئەو
He, she, they	ئەو/ ئەوی/ ئەوێ	ئەوان
They	وان	ئەوان
Those	ئەو/ وان	ئەوانە

English	بادینی	سۆرانی
Extreme, utmost, opposite side	ئەولا/ رەخێ دی/ قامادی	ئەوپەڕ
Extremist	پەرگر	ئەوپەڕ
Then, now	ئەڤجا	ئەوجا
In past	وی دەمی	ئەوسا
That	ئەو	ئەوە
So, that	هندە/ هند	ئەوەندە
One who, one which	ئەوێ کو/ ئەوا کو	ئەوەی
There	وێرێ	ئەوێ
Another	یا/ یێ دی	ئەویتر
Others	یێت/ یێن دی	ئەوانیتر
Oh pity! Alas!, woe	هەی هاوار/ هەوارە	ئەیەڕۆ
Yes	ئە/ بەلێ/ لەبێ	ئێ
Once	ئێکجار	ئێجگار
Completely, totally, Extremely	ب جارەکێ	ئێجگارەکی
Here	ڤێرێ/ ڤر	ئێرانە، ئێرە
Now	نوکە	ئێستا
Mule	هێستر	ئێستر
Station	ئیزگە/ ئیستگە	ئێستگە
Bone	هەستی/ هەستیک	ئێسقان
Bone, skeleton	هەستی	ئێسك
Cute, affable	دارسڤک/ هەستی سڤک	ئێسك سووك
Boorish, dull	دارگران/ هەستی گران	ئێسك گران
Skeleton, broken bones	کەلەخ/ قەرقودە	ئێسك و پروسك
Pain, ache	ئێش	ئێش

English	بادینی	سۆرانی
Painful	ب ئێش	بەئێش
Patrol, watching	پاس	ئێشك
Watchman	پاسڤان/ زێرەڤان	ئێشكچی
Tribe	ئێل	ئێل
To vomit	ئێلنج	ئێلینج
We	مە	ئێمە
Evening, eve	ئێڤاری	ئێوارە
Good evening	ئێڤاری باش	ئێوارە باش
You	وە/ هین	ئێوە
Paralyzed	شەهێ	ئیفلیج
Paralysis	ڤالنج/ شەهێ	ئیفلیج/ گۆجی
Flowerpot, vassel, vase	قافك	ئینجانە
Job, work, labour	شوۆل	ئیش
To work	شوۆلكرن	ئیشكردن
Worker, labourer	كارگەر/ شوۆلكەر	ئیشكەر

English	بادینی	سۆرانی
B The second letter of the kurdish alphabet	ب	ب
Wind, air	با	با
Lets	دیٚ، بلا	با
Lets go	بلابچین	بابڕۆین
Rheumatic, swelling, rheumatic, pain	با	با
Father	باب	باب
Subject	بابەت	بابەت
Grandfather	باپیر	بابە گەورە
Grandfather	باپیر	باپیر
Tax, poll	باج	باج
Collector	باجگر	باجگر
Tax office, custom house, toll-house	باجگەه	باجگە
Orchard, vineyard	باغ	باخ/ باغ
Garden	باخچە/ بەخچە	باخچە
Bosom, pocket	بەرک	باخەڵ
Gardener	باخچەڤان/ بەخچەڤان	باخەوان
Rheumatic	باوی/ باهێنک	بادار
Rheumatic, windy	باداری	باداری
Almond	با هیڤ	بادام
Bending	بادان	بادان
To Turn	بادان/ دێور	بادانەوە
Wine, drink	بادە/ ئەرەق	بادە
Cheers! To your health	نۆش	نۆش!
Wine-seller	بادەفرۆش/ ئارەق فرۆش	بادەفرۆش

English	بادینی	سۆرانی
Addict (of wine)	ئارەقخۆر، شەرابخۆر	بادە نۆش
Load, cargo, burden	بار	بار
Mill grain	باراش	باراش
Rain	باران	باران
Raining	باران بارین/ باران هاتن	باران بارین
pulliometer, rain gauge	باران پیڤ	بارانپیو
Help, support	ئاریکارکرن	باربوو
Store, warehouse	ئەمبار	بارخانە
Unloading	بار ئێخستن/ خالی کرن/ ڤالاکرن	بارخستن
Loading, pack load	بارگرێدان	بارکردن
Volume, bloc, mass	گوڤەک/ قەوارە/ بارست	بارستایی
Positive and negative	بارگە	بارگە (کارەبا)
Draft horse, big mule, beast of burden	بارگیل/ بارگیر	بارگیر/ بارگین
Deposit, hostage	رەڤاندی	بارمتە
Goods	مال/ شمەک/ پرتال	بارووبنە
Gunpowder	بارود/ باروت	بارووت
Headquarters, palace, arsenal	بارەگەه	بارەگا
Thin, slim, slender	باریک	باریک
Immature (bird)	نەگهیشتی	باڕ
Inn	باڕ	باڕ
Bleating	باراندن	باڕاندن
Tempest	باهۆز	باڕەش
Falcon, sparrow hawk	باز	باز

English	بادینی	سۆرانی
Jump	باز	باز
Skilled, talent	شەهرەزا	باز
Bargain, market	بازار	بازاڕ
Black market	سیکارەش	بازاڕی ڕەش
Merchant, businessman, tradesman	بازرگان	بازرگان
Commerce, trading	بازرگانی	بازرگانی
Check point	بازگەه	بازگە
Bracelet	بازن/ بازنك	بازن
Circle	بازن	بازنە
Vicious circle	بازنێ ڤالا	بازنەی بۆش
Arm, wrist	بازۆ، زەند	بازوو
Town, market	باژێر/ سیك	باژێر
Arm, forearm	باسك	باسك
Good, well	باش	باش
Goodness, healthiness	باش	باش
South	باشور	باشوور
Bleating	باعاندن	باعاندن
Bunch	قەفتەك	باق
Brightening	تەیساندن	باق و بریق
Bleating	باقاندن	باقە باق
North	باكور	باكوور
Rod-roller	باگوردان	باگردێن(باگوردان)
Wing, arm	باسك/ بار	بال
Wart	بالور/ بەلالوك	بالووكە
Vollyball	ڤۆلی پۆل/ تەپكافرەندە	بالە

English	بادینی	سۆرانی
Puberty, sexual maturity, wet dream	بالقبون	باڵەغبوون
Farting	تر	باڵی بەربوون
Pillow, cu' .ion	بالیف/ بالیڤ/ بالیفک	بالیف
Wing	چەنگ	باڵ
Arm	باسک	باڵ
Height	بەژن	باڵا(بەژن و باڵا)
High	بلند اخاندن)	باڵا (بلند) خوێندن
Jubbah	بالاپوش	باڵاپۆش
Powerful	بهێز/ خورت	باڵا دەست
Sacrifice	گوری/ قوربان	باڵا گەردان
Bird fowl	بالندە	باڵدار/ باڵندە
Building, upperstorey	ئاڤاهی	باڵەخانە
Ambassador	بالیوز	باڵیۆز
Embassy	بالیوخانە	باڵیۆزخانە
Plateau, rooftop, surface	بان	بان
Bank	بەنق	بانق
Call	بانگ	بانگ
Prayer call	بانگ	بانگدان
Caller, muezzin	بانگبێژ	بانگدەر
Wailing, weeping	لۆرین/ ئاخین	بانگ هەڵدان
Midspring season. April	بانەمەر	بانەمەڕ
Roof, upper	بانی	بانو
Father	باب/ باڤ	باو
Fashion, custom, habit	ئادەت / تیتال	باو

English	بادینی	سۆرانی
Look, (look like red), reddish	ڤەبی	باو (سورباو)
Parents	باب و داک	باوان
Father	باب	باوك
Fatherhood	باڤتی/ بابی/ باڤی	باوکێتی
Faith, belief	باوەر	باوەڕ
Trustee	باوەرپێکر	باوەڕپێکراو
Believer	خودان باوەر	باوەڕدار
Believing, to believe	باوەرکرن	باوەڕکردن
Faith, trust	باوەری	باوەڕی
Father's wife - step mother	ژنباب	باوە ژن
Embrace	ئامبێز/ همبێز	باوەش
Fanning, fan	باژەن	باوەشێن
Yawn	باوێشک، باوشک	باوێشك
Almond	بەهیڤ/ باهیڤ	باوی
Bitter almond	ئاژک	باوی تاڵ
Eggplant	باینجانئکارەش/ باجان	باینجان
Merit, value	بوها/ بەها/ گرنگی	بایەخ
Valuable, worthy, priceless	پربەها/ بەرکەتی/ شایستە	بایەخدار
Idol	پوت/ بت	بت
Paganist, heathenist	پوتپەرست	بتپەرست
Temple, idol house	پەرستگەھ	بتخانە
Small	بچیک	بچووك
Brother	برا	برا
Foster brother	برای شیری	برای شیری
Friend	هەڤال	برادەر

English	بادینی	سۆرانی
Friendship	هەڤالیتی	برادەریتی
Nephew, niece	برازا	برازا
Brother's wife	ژنبرا	براژن
Friendly	براینی	برایانە
Fraternity, brotherhood, brotherliness	برایی	برایەتی
Transmit, seize, confiscate	برن/ داگیرکرن	بردن
Winning, to win, overcome	برن	بردنەوە
Grilling, broil	برازگە/ براژتن	برژان
Eyelash	مژگان/ برژانك/ مژیلانك	برژانگ
Grill	بژارتی	برژاو
Hungry	برسي	برسی
Hunger, starving	برچینی/ برسیتی	برسێتی
Rice	گرار	برنج
Eyebrow	برۆ	برۆ
Thunder	گورژین/ گورمین	بروسك/ بروسکە
Pain	ئێش	بروسك
Telegraph	بروسك	بروسك/ بروسکە
Progress	پێشڤەچون	برەو
Winner, victor, triumphant	سەرکەتی	برەوە
Wish, desire	خوزی	بریا
Glitter	چریسکە/ تەیسین/ شەوقدان	بریسکە/ بریقە
Wound, injury	برین	برین

English	بادینی	سۆرانی
Nurse	پەرستار	برین پێچ
Wounded	بریندار	بریندار
Piece, some, sum	پیچەك	بڕ
Vertebral column	کاریتێ پشتێ	بڕبڕاگە
Lineage	پشت/ ستوتکا پشتێ	بڕبڕە (پشت)
Paragraph	برگە/ بەند	بڕگە
Faith, belief	باوەر	بڕوا
Trusting	باوەرپێکرن	بڕواپێکردن
Justification	هەنجەت	بڕوبیانوو
Decision, resolution	بریار	بڕیار
Declaration	راگەهاندن/ ئەشکراکرن	بڕیارنامە
To cut	بڕین	بڕین
Severance, break off, rupture	بڕین	بڕین/ پەیوەندی
Lost, missing, absent	بەرزە	بزر
Nail	بزمار	بزمار
Goat	بزن	بزن
Active, restless	چەلەنگ	بزۆك/ بزێو
Vowel	بزوێن	بزوێن
Smile	گرنژین	بزە
Compensation, indemnity	خستنەجێ/ شوندان	بژاردن
Living	ژیان	بژێوی
Longlive	بژی	بژی
Span	بوست	بست
Dwarf	بەژن بوست	بستەبالا
Chaos	تەڤل هەڤی/بێ سەروبەری	بشێوی

English	بادینی	سۆرانی
	بف/ نەکە	بف
Client, buyer	کریار	بکڕ
Fatal	کوژ/ مرنی	بکوژ
Killer, slaughter	کوژەک/ کوژ	بکوژ
Subject	بکەر	بکەر
Doer	کرار/ بکەر	بکەر
Agent	پێشکار	بکەر
Take	بگرە	بگرە
Block	بلۆک	بلۆك (خشت)
Bloc, camp	گرو/ بەر	بلۆك (بەرەی سیاسی)
Nightingale	بلبل	بلبل
Crystal	بەلور	بلوور
Flute, pipe	بلیل/ بلویل	بلوێر
Ticket	پلێت	بلیت
Genius	بلیمەت/ ژیر	بلیمەت
Spreadout, widespread	بلاو	بڵاو
Scattered	بلاو	بڵاو (پەرش و بڵاو)
Publishing	بەلاڤکرن	بڵاوکردنەوە
Distributing	دابەشکەن/ لێکڤەکرن	بڵاوکردنەوە
Announcement	راگەهاندن	بڵاوکردنەوە
Dispersion, tear	بەلاتکرن	بڵاوەپێکردن (ئاپۆرە)
Bubble, blister	بەقلیشک	بڵق
Mumbling, murmuring	پلتەپلت	بڵمەبڵم

English	بادينى	سۆرانی
High, dizzle	بلند	بڵند
Say	بێژە	بڵێ
Blaze, flame	گورە/ گورى	بڵێسە
Bottom	بن	بن
Under, beneath	بن/ ژێر	بن
Foot of ahillor mountain, foothill	بەنار/ دامێن	بنار
base, ground, foundation	بناغە	بناغە
Armpit	پاخل/ بن کەفش	بن باخەڵ
Ceiling	بان	بنمیچ
Family, dynasty	مالبات/ بنەمال	بنەماڵە
Reservoir, dam, source	بەند	بنەوان
Violet colour	بنەڤشى	بنەوشەیی
Gum	بینیشت	بنێشت
For, to	بو	بۆ
Inorder to, so as to, to	ژ بەرکو	بۆ ئەوەی
Why?	ژ بەرچى/ بوچى	بۆچی
Grey	بۆز	بۆر
Bombardment	بوردمان	بۆردومان
Storm, tempest	تیفان/ بالوڤە	بۆران
Moaning, yelling	بورين/ ڤیژین	بۆران/ بۆراندن
Tube, pipe, canal	بورى	بۆری
Gray	بوز	بۆز
Hideout, ambush	بوسە/ مەلاس	بۆسە
Empty, vacant	ڤالا	بۆش

English	بادینی	سۆرانی
Blank, gap, hollow	ڤالەهی/ ڤالاتی	بۆشایی
Space	ڤالاییا ئەسمانی	بۆشایی ئاسمان
Frog	بەق	بۆق
Grumble	بول بولکرن	بۆڵەبۆڵکردن
Bomb	بۆمبا	بۆمبا
Bombardment	بومباباران	بۆمباباران
Perfume, smell	بێن، بێهن	بۆن
Factor, cause, occasion	بویەر/ هەلکەفت	بۆنە
Polish	بویاغ/ رەنگ	بۆیاخ
Shoeshineboy	بویاغچی	بۆیاخچی
Paint	بویاغ/ رەنگ	بۆیە
Painter	بویاغچی	بۆیەچی
Necktie, tie	قرەوات	بۆینباخ
Field, aspect	بوار/ بیاڤ	بوار
False, accusation	بوختان/ بوهتان	بوختان
Bundle	بوخچە/ بوقچە/ بوخچك	بوخچە
Earthquake	بیڤەلەرز	بومەلەرزە
Seismology	بیڤەلەرزناسی	بومەلەرزەناسی
Leaveout, skip	هێلان/ پیتەپێنەدان	بووراردن
Budget	بودجە	بووجە/ بودجە
Faint	گێژبوون	بوورانەوە
Reviving, invigorating	ڤەژین	بووژانەوە
Bride	بیك	بووك
Doll, toy	لیزۆك/ لەیزۆك/ لەیستون	بووکە شوشە
Bridal	بووکاتی	بووکێنی

English	بادینی	سۆرانی
Nuptial night	شەڤابیکینی/ زاڤاهیتیێ	شەوی بووکێنی
Earthquake	هەژان/ عەرد لڤین	بوومەلەرزە
Existence	هەبوون/ بوون	بوون
Ontology	بوونناسی	بوونناسی
Poet	هوزانڤان	بوویژ
According to, due to	ل دیڤ	بەپێی
Empty	خالی / ڤالا	بەتاڵ
Blanket	بەتەنی	بەتانی
Puppy	کوندە	بەچکە
Luck, fortune, fate	بەخت/ شانس	بەخت
Fortune-teller, diviner, soothsayer	فال ڤەکر/ خەفزان	بەختگرەوە
Lucky	بیەخت	بەختدار
Unlucky	خولی بسەر/ بێ بەخت	بەخت رەش
Donation	دان/ بەخشان	بەخش
Generous, merciful	بەخشندە	بەخشندە
Gift, grant, tip	بەخشیش	بەخشیش
Upbring, raise	خودانکرن	بەخێوکردن
Bad	بەد/ خراپ	بەد
Unfortunate, unlucky, miserable	بەدبەخت	بەدبەخت
Pessimist	بەدبین	بەدبین
Evildoer	بەدکار	بەدکار
Fruit, outcome, product	بەر	بەر
Prior	بەری	بەر

English	بادينى	سۆرانى
Pubic hair	روفكى بن زكى/ ريفى/ روفى	پەر/ مووی بن زگ
Gift, favour, allowance	دیاری	بەرات
Pig, swine	بەراز	بەراز
Opposite, versus	هەمبەر/ بەرابەر/ بەرانبەر	بەرامبەر
Ram	بەران	بەران
Comparative	بەرەهڤدا	بەراوردکردن
Barber, hairdresser	بەربەر	بەربەر
Bribe	بەرتیل	بەرتیل
Obstacle	ئاستەنگ	بەربەست
Responsible	بەرپرسیار/ بەرپرس	بەرپرسیار
Responsibility	بەرپرسی	بەرپرسیاری
Lamb	بەرخ	بەرخ
Abortion	بەرئاڤێتن	بەرخستن
Stone	بەرد/ بەر	بەرد
Petrology	بەرناسی	بەردناسی
Millstone	بەراش/ بەرئاش	بەرداش
To release, discharge, set	بەردان	بەردان
High	بلند	بەرز
Interest	بەرژەوەندی	بەرژەوەندی
Apron	بەرکۆش/ بەرمالك/ بەرڤانك	بەرکۆش
Cover, volume	بەرگ	بەرگ
Tailor	د رونکەر	بەرگدروو
Defence, defense	بەرەڤان	بەرگری

English	بادینی	سۆرانی
Rug, mat	شەملك	بەرماڵ/ دوگرد
Remnant, residue	بەرمای، بەرمایە	بەرماوە
Barrel	بەرمیل	بەرمیل
Collar	بەرستو/ بەرسینگ	بەرۆك
Date	بەروار	بەروار
Apron	بەردلك، بەرکوش	بەروانکە
Outcome, result, product	بەرهەم	بەربووم
Obstacle	ئاستەنگ	بەرهەڵست
Resistance	بەرخوەدان/ دەیاغ/ بەرگری	بەرهەڵستی
Production, outcome	بەرهەم	بەرهەم
Generation	نەڤە/ نفش/ پشت	بەرە
Front	بەرە	بەرە
Battlefield, battleground	بەرە	بەرەی جەنگ
Gradually, step by step	بەرەبەرە	بەرەبەرە
Dawn	بەرەبەیان/ بەرەبانگ/ ئاریبار	بەرەبەیان
Licentiousness, profligacy, pornography	بەرهەلا	بەرەڵڵا
Free	ئازاد/ سەربەست	بەرەڵڵا
Into, about, toward	بەرەڤ	بەرەو
Palm	هەڤێس/ کەفادەست	بەری دەس
Infact, actually	براستی	بەراستی
Oak	بەڕی	بەڕو

English	بادینی	سۆرانی
Administration	کارگێڕی	بەڕێوەبردن
Director, manager	ڕێڤەبەر/ بەرگەر	بەڕێوەبەر
Directorate	ڕێڤەبەریا	بەڕێوەبەرێتی
Fat, tallow, suet	بەز	بەز
Party, amusement	بەزم	بەزم
Sin, guilt	گونەھ	بەزە
Sinner, guilty	گونەھکار	بەزەکار
Mercy, pity	دلوڤانی/ میهرەبانی	بەزەیی
Defeat	شکەست/ رەڤین	بەزین
Dryland	هشکاتی	بەژ
Height and appearance	قەد و قامەت	بەژن و باڵا
Height, physique, stature	بەژن	بەژن
Waist	بەژن	بەژن
Enough	بەس	بەس
Aged, advanced in years	دان عومر	بەساڵاچوون
Connection, joining, tieup	گرێدان	بەستنەوە
Dam	بەست	بەست
Icecap	کولاڤکێ جەمەدێ	بەستەڵەك
Happening, event	سەرهاتێ	بەسەرهات
Share, portion, allotment	پشك	بەش
Department	پشك	بەش
Heir	میراتگر/ پاشماکگر	بەشبەر
Division, partition	بەش بەشکرن	بەش بەشکردن

English	بادینی	سۆرانی
Deprived	بێبەش/ بێبەشکری	بەشخوراو
Participant **Collaborator**	پشکدار	بەشدار
Participation **Contribution**	پشکدار بون	بەشداربوون
Snow	بەفر/ بەرف	بەفر
Snow water	شلوقە/ لولاف	بەفراو
Snow shovel, snow plough	بەرف مەرێل	بەفرمال
Greengrocer	بەقال	بەقاڵ
Generally	بگشتی	بەگشتی
To generalize	بگشتی کرن	بەگشتی کردن
Free	بەلاش	بەلاشی
Boat	بەلەم	بەلەم
Calamity	بەلا	بەلا
But	بەلام	بەلام
Phlegm, mucus	بەلغەم/ چلم/ چلموك	بەلخەم/ بەلغەم
Also	بەلكی	بەلكو
Evidence	بەلگەه	بەلگە
Document	دەستاڤێز/ باوەرنامە	بەلگەنامە
Piebald	بەلەك	بەلەك
Yes	بەلێ	بەلێ
Vow, promise	سوز	بەلێن
Contractor	گرێدار/ بەلێندەر	بەلێندەر
Recently	بەردەمەك كورت	بەمزووانە
Recently	ڤێ دوماهیێ	بەمدوایانە
Rope, thread, lace	وەریس	بەن

English	بادینی	سۆرانی
Article	بەند	بەند
Slavery	بەنیتی/ بەندەتی/ کولەتی	بەندایەتی/ کۆیلایەتی
Dam	بەست/ سکر/ ئاف بەند	بەنداو
Slave	بەنی	بەندە
Port, harbour	بەندەر/ لەنگەرگەه	بەندەر
Prisoner	گرتی	بەندی
Jail, prison	گرتیکە/ گرتیخانە/ حەبس	بەندیخانە
Jailer, jailor	زینداناڤان	بەندیوان
Petrol	بەنزین	بەنزین
Petrol station	بەنزیخانە	بەنزیخانە
Hashish, hemp	بەنگ	بەنگ
Value	بەها/ بوها	بەها
Spring	بهار	بەهار
Spices	بهارات	بەهارات
Pretense, pretext	هێنجەت/ بەهانە	بەهانە
Gift, talent	هونەر	بەهرە
Talented	هونەرڤان/ هونەرمەند	بەهرەمەند
Paradise	بهەشت	بەهەشت
Untilled land, barren land, heath	بەیار	بەیار
Morning	سپێدە	بەیان
Veterinary surgeon	پزیشکێ بەیتاری	بەیتال/ پزیشکی ئاژەڵی
Splint	جەبار	بەیتار

English	بادینی	سۆرانی
Orthopedics, bonesetting	جەباری	بەیتاری
With out	بێی	بێ
Ignorant, unaware	بێئاگەه	بێئاگا
Infidel, faithless, pagan (ist)	بێدین/ بێ ئول	بێ ئایین
With out	بێبێ	بێئەوەی
Unemployed	بێ شول	بێ ئیش
Fickle, opportunist, chameleon	مرۆڤێ دەمدەمی/ کەرپەسە	بێبار
Too deep	گەلەک کویر/ گەلەک کور	بێبن
Bottomless	بێبن	بێبن
Groundless	بێبنیات/ بێبنەجە	بێبنج
Innocent	بێگونەه/ روسپی/ داوپاک	بێتاوان
Wireless	بێتێل	بێتەل
Baby, infant, young of	تێشک	بێچوو
Aversion	دل ژێمای/ بێز	بێز/ قێز
Sieve	ئێلەک/ هێلەک	بێژنگ
Finance support	بێش/ هاریکاری	بێشە
Cradle	لاندک	بێشکە
Corvee	بیگار/ زەود	بیگار
Foreigner	بێگان/ بێگانە/ بیانی	بێگانە
Spade	مەربێل	بێل
Brainless, stupid	بێمەژی	بێمێشك
Menstruation	خوین دیتن/ بێنڤێژی	بێنوێژی
Unique, incomparable	بێهەمیا/ بێهەڤژی	بێهاوتا

English	بادینی	سۆرانی
Widower	بێژن/ مێرەبی	بێوەپیاو
Widow	بێژن	بێوەژن
Desert	بەیابان	بیابان
Excuse, pretext	هەنجەت/ بەهانە	بیانوو
Look, face	روی	بیچم
Twenty	بیست	بیست
Hearing, listening	بهیستن	بیستن
Pupil	رەشکا چاڤان	بیلبیلە
Pepper	بیبەر	بیبەر
Thought	هزر	بیر
To think	هزرکرن	بیرکردنەوە
Well	بیر	بیر
Theory	بیردوز	بیردۆز
Thinking	هزرکرن	بیرکردنەوە
Thought, idea	هزرەك	بیرۆکە
Insurance	دابینکرن	بیم
Fear, scare	ترس/ تەرس	بیم
Architectonics	ئاڤاهیزانی	بیناسازی
Sight, optical	دیتن	بینایی
Optics	دیتنزانی/ بینینزانی	بینایناسی
To see	دیتن	بینین
To meet	دیتن	بینین

English	بادینی	سۆرانی
P The third letter of the kurdish alphabet	پ	پ
Foot	پی	پا
Ship	پاپور	پاپۆر
Battery	پاتری	پاتری
Pickaxe	مەربێل	پاچ
Reward, prize	خەلات	پاداش
King, monarch	پاشا	پادشا
Last year	پار	پار
Wet, moist	تەر	پاراو
Party	پارتی	پارتی/ حیزب
Piece, shell	پارچە	پارچە
Smash	پارچەپارچەکرن	پارچەپارچەکردن
Flock, herd	کەر	پارچە مەرکەر
Balance, scale	پارسەنگ/ هەڤسەنگ	پارسەنگ
Last meal, before dawn	پاشیڤ	پارشێو
Morsel, bite, mouthful	پاری	پاروو
Money	پارە/ دراڤ	پارە
Spending money in vain	دەستبەردان	پارەبەفیڕۆدان
Mintage, strike a coin	سکە	پارەلێدان
Embezzlement, pilferage defalcation, stealing,	پارەبرن	پارەلێدان
Diet	پارێز	پارێز
Governorate	پارێزگاه	پارێزگا

English	بادینی	سۆرانی
Governor, mayor	پارێزگەر	پارێزگار
Lawyer	پارێزەر	پارێزەر
Beseach	لاڤ لاڤ	پاڕانەوە
Heel	پەحنی	پاژنە
Pass, guard	زێرەڤانی	پاس
Guard	زێرەڤان	پاسەوان
Anarchy	پاشقەچوون	پاشاگەردانی
Later	پاشی	پاشان
Kingship, monarchy	پاشایەتی	پاشایەتی
Delay, defer	گیروکرن	پاش خستن
Suffix	پاشگر	پاشگر
Repent, regret	پەشێمانی	پاشگەزبوونەوە
Remainder	پاشمایک/ بەرمایک	پاشماوە/ بەرماوە
Autopsy	غەیبەت	پاشملە
Afternoon	پشتی نیڤرۆ	پاشنیوەڕۆ
Waste product, leftovers	پاشمای	پاشەڕۆك
Future	پاشەرۆژ	پاشەڕۆژ
Saving, deposit	لێکدان	پاشەکەوت
Back	پشت	پاشەوە
Sweets	بەقلاوە	پاقلاوە
Bean	باقلك	پاقلە
Clean	پاقژ	پاك
Exculpatory plea, excuse	گەردن ئازاکرن	پاکانە
Tax	خویك	پارکانە
Purification	پاقژبوون	پاکبوونەوە

English	بادینی	سۆرانی
Chastity, continence, purity	کچینی	پاکیزەیی
Beside	لنک/ رەخ	پاڵ
Filter, refinery	پارزنین	پاڵاوتن
Overcoat	ساکۆ	پاڵتۆ
Rest, laying	پالدان	پاڵدانەوە
Pushing	پال لێدان/ پالدان	پاڵنان
Pressure, force, effect, impact	پەستان	پاڵەپەستۆ
Hero, heroine	قارەمان	پاڵەوان
Championship	پالەوانی	پاڵەوانبازی
Refinery	مفسک	پاڵێو
Tea refinery, colonder	هەفینک	چاپاڵێو/ پارزونگ
An extensive area	پاناڤ	پانتایی
Trousers	پەنتەرون	پانتۆڵ
Ink pen	پندان/ پاندان	پاندان
Fifteen	پازدە	پانزە/ پازدە
Fifteenth	پازدەمین/ بیپازدێ	پانزەمین/ پازدەمین
Flatten, flattering	مزدانی	پانکردنەوە
Crushing, running over	پانکرن	پانکردنەوە
Fan	پانکە	پانکە
Grazing ground	پاوان	پاوان
Capital	پایتەخت	پایتەخت
Rank, post	پایە	پایە
Autumn, fall	پاییز	پاییز
More	زێتر/ پتر	پتر

English	بادینی	سۆرانی
Solid	موکوم	پتەو
Breaking off, snap	قەتیان	پچران
Orange	پرتەقال	پرتەقاڵ
Hair, thread, lock	پرچ	پرچ
Snoring	فرفر	پرخەپرخ
Bridge	پر	پرد
Question, cause, issue	پرس	پرس
Consulting	پسیارکرن	پرس پێکردن
Condolence	بەهی	پرسە/ تازیە
Question	پسیار	پرسیار
Split up	بەلاڤە	پرش و بڵاو
Spark, spray	چریسک	پریشك
Full	تژی/ پر	پڕ
Armed	چەکدار	پرچەك
Filling	تژی کرن/ پرکرن	پرکردن
Filling, inlay	تژی کرن	پرکردنەوە (ددان)
Project	پروژە	پرۆژە
Porpaganda	پروپاگندە	پرۆپاگندە
Naughty, silly	پویچ	پروپووچ
Doctor, physician	پزیشک	پزیشك
Sneezing	بهژین	پژمین
Expert	پسپۆر	پسپۆر
Lisping	پس پس	پسەپس
Back	پشت	پشت
Immunity	حەسانەوە	پشتبەستە

English	بادینی	سۆرانی
Diplomatic immunity	حەسانا دبلوماسی	پشتبەستەی دبلۆماسی
Waistbend, belt	شویتک	پشتوێن/ پژدێن
Backstroke swimming	سەرپشت/ پشتێ	پشتەمله
Strap	پشتێن/ پشتان	پشتێنە
Dung of sheep	پشکل	پشقل
Department	پشک	پشك
Portion	پشک/ بەش	پشك
Ember	گورێ	پشکۆ
Inspection	پشکنین/ لێنێرین	پشکنین
Investigation	پشکنین/ لێنێرین	پشکنین
Check point	لێ نێریت	پشکنین
Rest, breath	بێن	پشوو
Vacation, holiday	بهێن ڤەدان	پشوو
Chaos, restlessness	نارەحەتی	پشێوی
Cat	پشیک	پشیله
Puff, blow	پف	پف
Blowing (to ignite)	پفدان	پفدان
Urging, inciting	هاندان	پفدان
Blow, puff	پفکرن	پف لێکردن/ ئاگر
Finger	تل/ تبل	پل
Allusion	هەڤروش	پلار
Ladder, stair	پایسک/ دەرەجک	پلیکانه
Maternal, paternal aunt	خالەت و مەت	پلك
Boiled rice	گرار	پلاو

English	بادینی	سۆرانی
Tiger	پلّنگ	پلنگ
Point, dot	خال	پنت
Crest, comb	کوپیتک	پۆپکه
Summit, top, peak	لوتکه/ کوپیتک	پۆپه
Boot	پوتین	پۆتین
Powder	پودره	پۆدره
Excuse, pardon, forgiveness	لێبورین/ پوزش	پۆزشت/ پۆزش
Post mail	پوست	پۆسته
Post office	دایەرا پوستێ	پۆستەخانه
Dress, garment	جلک	پۆشاك
Class, flock	پۆل	پۆلّ
Ember	پەنگر	پۆلّ/ ئاگر
Police	پولیس	پۆلیس
Police station	دایەرا پولیس	پۆلیس خانه
Steel	پیلا	پۆلا
Neat	کوک	پوخت
Synopsis, abstract	کورته	پوخته
Maternal & paternal aunt	خالەت و مەت	پوور
Cousin, aunts daughter & son	کچ مەت، کچ خالەت، کورمەت، کورِخالەت	پوورزا
Calf	باق	پووز
Dry grass, hay	پیش	پووش
Gum	چرمسی	پووك
Emaciated, dry up	ژناڤ چوون	پووکانەوه
Stamp	پوول	پوول

English	بادینی	سۆرانی
Money	پارە	پووڵ
Owl	پەپوک/ کوندە	پەپوو/ کوندە بەبۆ
Hoopoe	پەپیک	پەپووسلێمانی
Butterfly	بەلاتینک	پەپولە
Rope, string	وەریس	پەت
Flu, influenza	پەژی	پەتا
Potato	بتات	پەتاتە
Blanket	بەتەنی	پەتوو
Pure, plain	پەتی	پەتی
Veil	عەبا	پەچە
Broadcasting, publishing, printing	پەخش	پەخش
Prose	پەخشان	پەخشان
Rib	پەراسی	پەراسوو
Footnote	دەهمەن	پەراوێز
Book	پەرتوک	پەرتوك
Forelock (hair)	پەرچەم	پەرچەم
Flag, banner	پەرچەم/ ئالا	پەرچەم
Glass	پەرداغ/ گلاس	پەرداغ
Curtain	پەردە	پەردە
Fence, hedge	پەرژین/ چیلە	پەرژین
Worshiping	پەرستن	پەرستن
Temple	پەرستگەه	پەرستگا
Epilepsy	تەپ	پەرکەم
Enthusiasit	پەرۆش	پەرۆش
Fan, moth	پاتک	پەروانە

English	بادینی	سۆرانی
Lord, god	پەروەردگار	پەروەردگار
Development, progress	پێشکەفتن	پەرەسەندن
Fairy, virgin of paradise	پەری	پەری
Leat, sheet, page	پەر	پەڕ
Copybook	تێنووس	پەڕاو
Rag, napkin	پەرۆ	پەڕۆ
Sad	ب خەم	پەست
Unripegrape	بێسیرە	پەسیرە
Towel	خاولی	پەشتەماڵ
Muddled, confused	شەپرزە	پەشێو
Repentant, regretful	پەشیمان	پەشیمان
Handicapped	پەککەفتی	پەککەوتو
Attack, assault	هێرش	پەلامار
Leaf, sheet	پەلگ	پەلك
Rainbow	کەسک و سۆر	پەلکەزێرینە
Bird	باندە	پەلەوەر
Spot, stain	خال	پەڵە
Cotton	پەمبی	پەموو
Hidden corner, shelter	پەناگەه	پەنا
Refuge	پەنابەر	پەنابەر
Drug, smugle	دەرمان/ بەنج	پەنج
Fifty	پێنجی	پەنجا
Finger	تل	پەنجە

English	بادینی	سۆرانی
Thump	تلابەرانی	پەنجەی ئەسپی کوژە/ گەورە
Indexfinger	تلا شەهادێ	برای توتە/ پەنجەی شایەتمان
Window	پەنجەر	پەنجەرە
Gloves	دەستگورک	پەنجەوانە
Punture	پەنچەر	پەنچەر
Proverb	پەند	پەند
Lake	گۆم	پەنگاو
Cheese	پەنیر	پەنیر
Message	پەیام	پەیام
Messenger	پێغەمبەر	پەیامبەر
Reporter, correspondent	پەیامنێر	پەیامنێر
Ladder	پایسك	پەیژە
Statue	پەیکەر	پەیکەر
Sculptor	پەیکەرساز	پەیکەرتاشی
Vow, promise	پەیمان/ سوز	پەیمان
Connection, relation ship, league	پەیوەندی	پەیوەندی
Manure	سەماد	پەیین
Foot	پێ	پێ
Puttee, bend, turn	پێچ	پێچ
Complicated	پێچاوپێچ	پێچاوپێچ
Bandage	پاتە/ لفاف	پێچەك
Opposite, inverse, contrary	دژ	پێچەوانە

English	بادینی	سۆرانی
Barefoot	پێخاس	پێخاوس/ پێخواس
Gown	رۆب	پێخەف
Year before last	پێرار	پێرار
The day before yesterday	پێر	پێریٚ
The night before last	شەڤادی	پێریٚ شەو
Contents	پێرست/ ناڤەروك	پێرست
Platform	پەیرەو	پێڕەو
Skin	پیست	پێست
Dead animal's skin	کەڤل	پێستە
Before, infront of	پێش/ بەری	پێش
Water closet	دەستاڤ	پێشاو
Prediction, prophecy	بەربینی/ پێشبینیکرن	پێشبینی
Dedication	پێشکێشکرن	پێشکەشکردن
Progressive	پێشکەفتی	پێشکەوتو
Prefix	پێشگر	پێشگر
Suggestion	پێشنیار	پێشنیاز
Reception	پێشەوازی	پێشوازی
Former, ex	پێشی	پێشوو
Gnat	پێشی	پێشولە
Preface	پێشەکی	پێشەکی
Leader	رێبەر	پێشەوا
Prophet	پێغەمبەر	پێغەمبەر
Laughing	کەنین	پێکەنین
Together	پێکڤە	پێکەوە
Shoe	پێلاڤ	پێلاو

English	بادینی	سۆرانی
Cobbler, shoe mender	پنیدووز	پێلاو درو
Eyelid	میژیلانگ	پێڵوو
Definition	پێناسه	پێناسه
Mediator	دەسک	پێناو
Sake	زبەر	پێناو
Five	پێنج	پێنج
Thursday	پێنج شەمب	پێنج شەممە
Pentagon	پێنج رەخ/ پێنج کولنج	پێنج لا
Pen	پێنووس	پێنووس
Measure	پیوان/ پیڤان	پێوان
Necessity	پێویستی	پێویستی
Poetic license	پێویستیا هۆزانی	پێویستی شیعری
Review	دوبارەکرن	پیاچوونەوە
Pedestrian	پیادە	پیادە
Onion	پیڤاز	پیاز
Walking	پیاسه	پیاسه
Cup	پیاله	پیاڵه
Piano	پیانو	پیانۆ
Pianonist	پیانۆژەن	پیانۆژەن
Man	زەلام/ مێرك	پیاو
Manly	زەلامینی	پیاوانه
Saint, good man, pious	پیاوچاك	پیاوچاك
Play	شانۆگەری	پیەس
Letter	پیت	پیت
Donation	هاریکاری	پیتاك

English	بادینی	سۆرانی
Old, aged	پیر	پیر
Sacred, holy	پیروز	پیرۆز
Congratulation	پیروزباهی	پیرۆزبایی
Old woman	پیرەژن	پیرەژن
Old man	پیرەمێر	پیرەمێرد
Senility, senescence	پیری	پیریی
Dirty	پیس	پیس
Feces, excrement	پیساتی/ گو	پیسایی
Pollution	پیس بوون	پیس بوون
Show, fair, exhibition	پیشانگەھ	پیشەنگا
Occupation, profession	شۆل	پیشە
Industry	پیشەسازی	پیشەسازی
Professional	پیشەگر/ پیشەگەر	پیشەوەر
Plot, conspiracy	پیلان	پیلان
To plot, conspire, collude, intrigue	پیلان دکت	پیلان دادەنێ
Plotter, conspirator	پیلانگەر/ پیشکار	پیلانگێر
Patch	پنی	پینە
Patching	پنیکرن/ رەفین	پینەکردن
Mender, cobbler	پنیدوز	پینەچی

English	بادینی	سۆرانی
T the fourth letter of the kurdish alphabet	ت	ت
Fever	تا	تا
Until, till	حەتا	تا
One side of the scales	کتەکا/ رەخەکێ تەرازیێ	تا
Tableau	تابلو	تابلۆ
Bier	تابووت	تابووت
Column, battalion	بەتالیون	تابور
Tapu	تاپۆ	تاپۆ
Registering property at tapu office	تاپۆکرن	تاپۆکردن
Long and thin stone	فەرشێ نڤێژێ	تات
Thin, weak	بیخێر/ لاواز	تات/ قۆڕ
Wooden stone	فەرشێ مری شوشتنێ	تاتە شۆر
Crown	تاج/ تانج	تاج
Shadow	سیبەر/ سیتاڤ	تارمایی
Balcony, veranda	تەرمە	تارمە
Widely and wildly scattering	تارومارکرن	تارومارکردن
Dark	تاری	تاریك
Darkness	تاری	تاریکایی
Gloomy night, pitch dark	شەوزولمات/ تاری	تاریك و نوتەك
New	نی	تازە
Innovation, renovation	نیکرن	تازەکردنەوە
Condolence, consolation, comfort	بەهی/ تازی	تازی

English	بادینی	سۆرانی
Hound, hunting dog	تاژی	تاژی
Metal bowl	ترار/ تەست	تاس
Bump	چالك/ تەسە	تاسە
Shaving, to shave	تراشین	تاشین
Plague	رەشاڤ/ تاعون	تاعون
Prime, peak	کوپیتک/ هەرەت	تاڤ
Water fall	سویلاڤ/ سیلاڤ	تاڤگە
Shelf, wall	دیوار	تاق
Halfaday, period	دان	تاق/ دان
Unique, singu	ئێکانە	تاقانە
Crew, group, set	تاقم	تاقم
Examination, test	تاقیکرن	تاقیکردنەوە
Laboratory	تاقیگەهـ	تاقیگە
Individual, single,odd	کتک	تاك
Unique	ئێکانە	تاکانە
Unil, till, unless, ifnot	حەتا/ تاکو	تاکو
Bitter	تەحل	تاڵ
Thread	کەل	تال
Loot, pillage	تالان/ کەلەپیرە	تاڵان
Taste, flavour	تام	تام
Gazellehound, hunting dog	تاژی	تانجی
Plot	تەڤن	تان و پۆ
Crime, offense	تاوان	تاوان
Criminology	تاواناسی	تاواناسی
Criminal, culprit, guilty	تاوانبار	تاوانبار

English	بادینی	سۆرانی
Accusation	تاوانبارکرن	تاوانبارکردن
Peacock	تاووس	تاووس
Moment, heat	تاڤ/ گاف	تاو
Special, particular	تایبەت	تایبەت
Tire	تایرە	تایە
Clan	قەبیلە	تایەفە
Border	تخویب	تخووب
Other	ئیدی	تر
Balance, scale	تەرازی	ترازوو/ تەرازوو
Patter, footstep	پێژن	ترپە
Soft and heavy sound	تەپ تەپ/ قوتان	ترپە ترپ
Fear	ترس	ترس
Frightened	ترسیای	ترساو
Timid, coward	ترسنوک	ترسنۆك
Frightful, horrible	بترس	ترسێنەر
Sour, acid	ترش	ترش
Fermentation	خراپ بوون	ترشان
Pickle	ترشی	ترشیات
Pump	پەمپ	ترۆمپا
Automobile, car	ترومبێل	ترۆمبێل
Grape	تری	ترێ
Opium	تریاك	تریاك
Gleam	تیرێژ/ چرسین/ تەیسین	تریسکە
Sheen, moonnight	گەشانی/ تیرێژا هەیڤێ/ گوی هەیڤێ	تریفە
Fart	تر	تڕ

English	بادینی	سۆرانی
Farter	ترکەن	تڕکەن
Spit	تف	تف
Provisions, supplies	تفاق	تفاق
Gun	تڤەنگ	تفەنگ
Gunmen	تفەنگچی	تفەنگچی
Gunsmith	چەکسی	تفەنگساز
Drop	دلوپ	تك
Request	داخاز	تکا
Please	تکایە	تکایە
Opium	تریاک	تلیاك
Drop	دلوپ	تنوك
You	تو	تۆ
Repentance, regret	توبە	تۆبە
Repetant	توبەدار	تۆبەکار
Ball, cannon	تەپە	تۆپ
Football	تەپاپێی	تۆپ تۆپێن
Artillery man	توپچی	تۆپچی
Artillery barracks	توپخانە	تۆپخانە
Cudgel, club, bat, baton, stick, billy	توبز/ داردۆق	تۆپز/ تۆبز
Dead (for animals)	سەکتی	تۆپیو
Dark, deep (colour)	تاری	تۆخ
Withdraw and sulk	سل بین/ زیزبوون	تۆران
Offended, sulky, touchy	زیز	تۆراو
Net	تور	تۆڕ
Dust	توز	تۆز

English	بادینی	سۆرانی
Foggy, dusty	توز	تۆزاوی
Dandruff	کرێش/ نەمەس	تۆشکە
Tempest	توفان	تۆفان
Metal collar, neckband, Throat latch	سەتجۆل/ گوربینک	تۆق
Frightening, horrifying	تۆقە	تۆقە
Shake hand	چونە دەست	تۆقە
False - forged	فەلیپ	تۆکل
Strong	متوم	تۆکمە
Revenge	تول	تۆڵە
Take revenge	تول ڤەکرن	تۆڵەسەندن.
record, register, file	تۆمار	تۆمار
Registeration	تومارکرن	تۆمارکردن
Sperm, seed	توڤ	تۆو
Ability, capacity	شیان	توانا
Allusion, insinuation	پلار/ سەرتج/ نیشانکرن	توانج
Competence	شیان	توانست
Metting, assimilation, dissolving	حەلیان	توانەوە
Seed, element	توڤ	توخم
Tight, thick, fierce, severe	گرێدای	توند
Severe, cruel	دژوار	توند
Histology	تەڤنزانی	تۆلکارزانی
To allocate, allot	لێکدای	تەرخان دەکا
Pimp / **bawd**	گەواد	تەرەس (گەواد)

English	بادینی	سۆرانی
Tobacco	تیتن	تووتن
Tobacconist	تیتنچی	تووتنچی
Tobacco grower	تیتنچی	تووتنەدان
Parrot	بیەغا	تووتی
Raddish	تڤر	توور
Level, plain, stone, bed	تەخت	تەخت
Spindle	تەش	تەشی
Wet, moist	تەر	تەڕ
Corpse, dead body	تەرم	تەرم
Hail	گژلوک	تەرزە
Stitch	تەقەل	تەقەل
Endeavour, try, effort	پێکول	تەقەلا
Trap, snare, gin	تەلە	تەڵە
Death trap	تەلهەیا مرنی	تەڵەی مەرگ
Mouse trap	تەلها مشکا	تەڵەی مشك
Fog, mist	مژ	تەم
Tin	تەنەکە	تەنەکە
Tinsmith	تەنەکچی	تەنەکەچی
Alone	بتنێ	تەنیا
Exclusivity, exclusiveness	هەربتنێ	تەنیا و تەنیا
Loneliness	تەنیاتی/ یەکانی	تەنیایی
Beside, side	رەخ	تەنیشت
Infection, spread	بلاڤ بوون	تەنینەوە
Complete, finished, perfect	تمام	تەواو

English	بادینی	سۆرانی
Achieving, carring out, death	تمام بوون	تەواوبوون
Ax	تەڤر/ قەزمە	تەور
Wave	پێلە	تەوژم
Metal collar	سەنجوّل	تەوق
Weave, tissue, web	تەڤن	تەون
Lazy	بێخیرەت	تەوەزەل
Stable, barn	ستەبل	تەویلە
Ready	بەرهەڤ/ ئامادە	تەیار
Notice, note, mark	تێبینی	تێبینی
Passing	تێپەر	تێپەڕ
Transitive	تێپەر	تێپەڕ/ ڕێزمان
Cost	مەزاخت/ تێچویی	تێچوون
Dark, pale	تێر	تێر
Satisfied	تێر	تێر
Satisfaction	تیربوون	تێربوون
Netric acid	تێزاب	تێزاب
Road food, Picnic food	زاد	تێشوو
Thinking, pre occupation	هزرکرن	تێفکرین
Total	تێکرا/ ئەنجام	تێکرا
Co-, together	تێکەل	تێکەڵ
Mixture	تێکەل	تێکەڵاو
To shoot, to fire, to target	ستێرک گرتن	تێگرتن

English	بادینی	سۆرانی
Involvement, implication, Entanglement, embroilment	تووش بوون	تێوەگلان
Cassation, bringing appeal for cassation	تەمیز	تێهەڵچونەوە(تمیز)
Prostitute, whore, harlot	تریاتو/ قەحپە	تیاترۆ
Brothel, night club	قەحپەخانە	تیاترۆخانە
Theatre	شانو/ تریاتو	تیاترۆخانە
Light, ray	تیشک	تیشك
Team	تیپ	تیپ
Letter	تیپ	تیپ/ پیت
Arrow	تیر	تیر
Arrow and bow	تیروکڤان	تیروکەوان
Clan, faction	تیڵ	تیرە
Sharp, keen	تیژ	تیژ
Edge, blade	دەڤ	تیغ
Treatment	چارەسەری	تیمار
Hospital	نەخۆشخانە	تیمارخانە
Thirsty	تهنی	تینوو
Thirstiness	تهنیاتی	تینووبوون
Thirsts, thirstize	تهنی کرن	تینوکردن
Division, squad, contingent	تیپ	تیپ/ سەربازی
Band, orchestra	تیپ	تیپ/ موسیقا
Troupe, Team	شانۆ	تیپ

English	بادینی	سۆرانی
Ç The Fifth letter of the kurdish alphabet	ج	چ
Gum	ڤاچکە/ بنیشت	چاچکە/ چاچلە/ بنێشت
Woolen cover	مێزە	چاجیم
Magic, charm, sorcery	جادوو	جادوو
Sorcerer	جادوکر	جادووباز/ جادوگەر
Street, pavement	جادە	جادە
Time, once	جار	جار
In the past	جارەکێ	جاران
Occasionally	جارجار	جارجار
Proclamation, announcement	راگەهاندن/ بەیاننامە/ داخوانی	جار
Caller, town crier	بانگبێژ	جارچی/ جاردەر
Announcement, declaration	راگەهاندن/ ئاگەهکرن	جاردان
Spy, espionage	جاسوس	جاسوس
Ass, mercenary, hired	جحش	جاش
Spider	پیرک/ تەڤنپیرک	جالجالۆکە
Bowl, glass	جام	جام
Swindler, horse trader, horse coach	جەمباز	جامباز
Brief case, bag	چەنتە	جانتا
Dignity	جاه	جاه/ جاخ
Young	جحێل	جاهیل/ جەهیل
Ammunition storehouse	جبە خانە	جبەخانە
Rat	جرد	جرج/ جورج

English	بادینی	سۆرانی
Twittering, twinkling	تەیسین/ بروسین	جریوە
Purse, wallet	جزدان	جزدان
Liver	مێلاکێ/ جەگەر/ جەرگ	جگەر/ جەرگ
Cigarette	جگارە	جگەرە/ جگارە
Smoking	جگارەکێشان	جگەرەکێشان
Clothes, dress	جلک	جل/ جلك
Tailor	دروتکەر/ درێندەر	جل دروو
Washing machine	جلشو	جلشۆر
Twins	جێمک	جمك
Joint	جومگە/ گری	جمگە/ جومگە
Crowd, movement	قەرەبالغ	جمە
Fairy, evil, spirt, genie	ئەجنە	جنۆکە
Abuse	جارس/ خەبەر	جنێو/ جوێن
Barley	جەه	جۆ
Major stream	ریبار	جۆبار
Sort, kind	جور	جۆر
Stream, brook	جوک	جۆگە
Weaver, knitter	تەڤنکەر	جۆلا
Swing, seesaw, cradle	جولان/ لاندک	جۆلانێ
Beautiful, pretty	جان/ جوان	جوان
To beautify	دەملاندن	جوانکردن
Calf (1-2 years)	جانەگا	جوانەگا
Beauty	جانی/ جوانی	جوانی
Aesthetics	جوانناسی	جوانناسی
Different	جدا	جودا

English	بادینی	سۆرانی
Secessionism, disunionism, separatism	جوداخازی	جوداخوازی
Geography	جوغرافیا	جوگرافیا
Geopolitics	جوغرافیا سیاسی	جوگرافیای سیاسی
Jew	جهی	جوو/ جوولەکە
Jewism	جهی	جوولەکایەتی
Pair, couple	جووت	جووت
Intercourse, coitus, coition	چوونە دەڤ	جووت بوون
Cultivation	جوتکرن	جووتکردن
Peasant, farmer	جووتیار	جووتیار
Movement	لڤین/ بزاڤ	جووڵانەوە
Chewing	جیتن	جوین
Algebra	جەبر	جەبر
Highwayman, pirate	دەریاگر	جەردە
Screw	بزمارێ بادەل	جەپ
Jar, jug	جەرك	جەرە
Fete, feast, eid	جەژن	جەژن/ جێژن
Fete gift	عەیدانی	جەژنانە
Body	لەش	جەستە
Whip	جەلدە	جەڵدە
Cattle, livestock	جەلەب	جەڵەب
Owner of the cattle or livestock	جەلەبدار	جەڵەبدار
Mass, crowded	جەماوەر	جەماوەر
Pole, pillar	دنگ/ ستون/ کاریتە	جەمسەر
War	جەنگ/ شەر	جەنگ

English	بادینی	سۆرانی
Fighter	شەرکەر	جەنگاوەر
Jungle	دارستان/ دەحل	جەنگەڵ
Essence	جەوهەر	جەوهەر
Hell	جەهنەم	جەهەنەم
Young	جحێل	جەهێل
Place	جه/ شین/ شوین	جێ/ جێگا
Foot print	جه پێ	جێ‌پێ
Representative	نوینەر/ شاندیار	جێدار
Vice, deputy	جێگر	جێگر
Different, separate	جیاواز	جیاواز
Difference	جیاوازی	جیاوازی
Squeaking	چیڕ چیڕ	جیرە جیڕ
Mercury	جیوە	جیوە
World	جیهان	جیهان

English	بادینی	سۆرانی
The 6th letter of the kurdish alphabet	چ	چ
What	چ	چ
Tea	چا	چا/ چای
Teapot	قوری/ چادان	چادان/ قۆری/
		چاپەست
Active	چەلەنگ	چاپوك
Recovery, feel better	چێبوون	چابوونەوە
Printing, print	چاپ	چاپ
Flattery	دووروی	چاپلووس
Teastrainer	سەفۆک	چا پالێو/ پارزنگ
Printing office, press office	چاپخانە	چاپخانە
Printing	چاپکرن	چاپکردن
Typewriter, printer	چاپکەر	چاپکەر
Press	چاپەمەنی	چاپەمەنی
Time, century	چەرخ	چاخ
Casino, teahouse	چایخانە	چاخانە/ چایخانە
Pavilion, tent	چادر/ کۆن	چادر
Remedy, solution, treatment	چارەسەر/ چارە	چار/ چارە/ چارەسەر
Four	چار	چار/ چوار
Frame	چارچوڤ	چارچیوە/ چوارچیوە
Fourteen	چاردە	چاردە/ چواردە
Unlucky, unfortunate	بێبەخت	چارە رەش
Quarter	چارێک	چارەك
Fate, destiny	چارنڤیس/ بەخت	چارەنووس

English	بادينى	سۆرانى
Saint, good man, good	خوش مروڤ	چاك
Favour	قەنجى	چاكە
Hole, ditch, cavity	چال/ كوير	چال
Poem	هوزان	چامە
Eye	چاڤ	چاو
Meeting, interview	چاڤپێكەفتن	چاوپێكەوتن
Generous	مەرد/ داندەه	چاوتێر/ دانیار
Mean	قەلس	چاوچنۆك
Watchman, observor	چاڤدێر	چاودێر
Cross-eyed	وێر	چاو شاش/ خێل
Blackmail, propaganda	گەف	چاوڕاو
Source, base	چافك/ ژێدەر	چاوگ
Waiting	چاڤەرى	چاوەڕوانى
Spectacles	چاڤك	چاویلكە/ عەینەك
Lamp	چرا	چرا
Wrinkled, furrowed	چرمسى	چرچ
Bud	بشكوژ	چرۆ
Claw	پەنجەروك/ چنگ	چرنوك
Face	سەروچاڤ/ بیچم	چروچاو/ روخسار
Sting, burning, pan, ache	ئیش/ دژوار	چز
Sting	زختك/ شیشك	چزوو
Sizzling sound	تف تف/ بق بق	چزە
Forty	چل	چل
How	چەوا	چلۆن/ چۆن/ كو

English	بادینی	سۆرانی
Branch, plough	چەق	چل
Filth	قریژ	چلك
Snot, nasal mucus	چلم/ ئاڤ/ کلمیش	چلم
Knee	چوك	چۆك/ ئەژنۆ
Empty, vacant, desert	چول	چۆل
Fourteen	چاردە	چواردە/ چاردە
Wednesday	چارشەمب	چوارشەممە/ چارشەم
Square	چارگوشە	چوارگۆشە/ چارگۆشە
Quatrain	چارین	چوارین
Knee	چووك	چووك
Alike, akin	وەك ئیك	چوون یەك
Left, leftwing	چەپ	چەپ
Bunch	قەفتەك/ کەفەك	چەپك/ چەپكە
Clapping	دەست قوتان	چەپلە
Left-handed	چەپە/ چەپ	چەپە
Filthy	پیس	چەپەل
Umbrella	شەمسیە	چەتر/ سەیوان
Pirate, viking, bandit	قەچاغچی/ ریگر	چەتە/ جەردە
Time	رۆژگار	چەرخ/ رۆژگار
Lighter, wheel	چەغماق/ مەکینە	چەرخ
Leather	چەرم	چەرم
White	سپی	چەرموو/ سپی
Taste	تام	چەژ
Fixed	خوگر	چەسپیو
Species, sort	تەفلیت/ جور	چەشن
Knife	کیرك	چەقۆ/ چەقو

English	بادینی	سۆرانی
Weapon, gun	چەک	چەك
Cheque	چەک	چەك
Disarming	چەککرن	چەككردن
Hammer, maul, gavel	چەکوش	چەكوش
Shingle, coarse gravel	زەگر/ خەرەبەر/ حەسحەسان	چەگر/ چەگل
To bend, to kneel	چەماندن	چەمانەوە
Concept	رامان/ هزرا گشتی	چەمك
How many? How much?	چەند	چەن/ چەند
Chin, mentum	ئەرزنک	چەناگە
Talkative, prattler	پربێژ	چەنەباز
Shingle, coarse gravel	زەگر	چەو
Oily, fat, greasy	قەلەوی	چەور
Persecution, oppression	تەپەسەرکرن	چەوسانەوە
Oppressed, persecuted	تەپەسەر	چەوساوە
Food	زاد/ تیشت	چێشت
Restaurant	خارنگەھ	چێشتخانە
Kitchen	نان دی/ لینانگەھ	چێشتخانە/ ناندین
Cow	چیل	چێر/ چێل/ مانگا
Mountain	چیا	چیا
Story, tale	چیروک	چیرۆك
Tale-teller	چیروک بێژ	چیرۆك بێژ
Story writer	چیرۆک نڤیس	چیرۆك نووس
Meadow	مێرگ	چیمەن

English	بادینی	سۆرانی
Cement	چیمەنتۆ	چیمەنتۆ
Class	جین	چین
China	سین	چین
Turn, time	نۆبەت	چین
Surface	روی	چین

English	بادينى	سۆرانى
H The seventh letter of the kurdish alphabet	ح	ح
Utensils, equipments	حاجەت/ پێدڤى	حاجەت
Pilgrim, pilgrimage	حەجى	حاجى
Stork	لەگلەگە	حاجى لەق لەق
Denying	حاشاكرن	حاشاكردن
Condition, stand	حاڵ	حال/ رەوش
Government	حكومەت	حكومەت
Coalition government	حكومەتا هەڤبەش	حكومەتى هاوبەشى
Nationalunity government	حكومەتا ئێكەتيا نيشتمانى	حكومەتى يەكيتى نيشتمانى
Fedral g., federation	حكومەتا فيدرالى	حكومەتى ڤيدرالى
Plutocracy government	حكومەتا زەنگينا/ دەولەمەندا	حكومەتى دەولەمەندان/ خانەدان
Oligarchy government	حكومەتا ئوليگاركى	حكومەتى كەمايەتىيەكان
Provisional government	حكومەتا ئينتقالى	حكومەتى ئينتقالى
Republican government	حكومەتا كۆمارى	حكومەتى كۆمارى
Theocracy government	حكومەتا ئاينى	حكومەتى دينى/ ئاينى
Puppet government	حكومەتا كارتونى	حكومەتى كارتۆنى
Monocracy, autocracy, dictatorship	حكومەتا دكتاتورى	حكومەتى دكتاتۆرى تاكى
Parliamentary government	حكومەتا پەرلەمانى	حكومەتى پەرامانى

English	بادینی	سۆرانی
Technocracy government	حکومەتا تەکنوقراتی	حکومەتی تەکنۆقراتی
Houri	حوری	حۆری
Camel	هیشتر	حوشتر
Ostrich	ئوستریج/ هیشترما	حوشترمەل
Whale	حیت/ نەهەنگ	حوت/ نەهەنگ
Art	هونەر	حونەر/ هونەر
Yalping, barking, yapping	کاستن/ ڤەقین	حەپەحەپ
Bewildered	شاش/ گیژ	حەپەساو
Limit, degree	سنور	حەد
Desire, appetite	حەز	حەز
Loving, liking	حەژی کرن	حەزلێکردن
Surrounding wall	پەرژین	حەسار/ پەرژین
Rest	بێهن ڤەدان	حەسانەوە
Longing, yearning	حەسرەت	حەسرەت
Night guard, night watch man	زێرەڤان	حەسحەس
Straw mat	حیسیل	حەسیر
God forbid! Unthinkable	حاشا	حەشا
Concealing, hiding	ڤەشارتن	حەشاردان
Doomsday	حەشر	حەشر
Seven	حەفت	حەفت/ حەوت
Weekly	حەفتانە	حەفتانە/ هەفتانە
Week	حەفتی	حەفتە/ هەفتە ٠
Seventeen	هەڤدە	حەڤدە/ هەڤدە
sky, hea·/e·	عاسمان	حەوا

English	بادينی	سۆرانی
Eve	حەوا	حەوا (دايكە حەوا)
Pool	حەوز/ گەر	حەوز
Patience	هەدار	حەوسەلە
Courtyard	حەوش	حەوش/ حەوشە
Cane	خەيزەران	حەيزەران
Regrettable	حەيف/ مخابن	حەيف
Catamite	حيز	حيز
Neigh (horse) , trick, cunning	حيلە	حيلە
Wile, cheating	حيلە	حيلە/ فيل
Cheater	حيلەكەر	حيلەباز

English	بادینی	سۆرانی
X the eighth letter of the kurdish alphabet	خ	خ
Ravaged, waste	کاولکری	خاپوور
Sake	خاتر	خاتر
Favour	قەنجی	خاترانه
Lady	خانم	خاتوو
Lady, dame	خانم/ خاتوون	خاتوون
Cross, crucifix	خاچ	خاچ
Cross, worshipper	خاچ پەرێس	خاچپەرست
Crusade	خاچ پەرتیسی	خاچپەرستی
Red cross	خاچا سور	خاچیسوور
Earth	عەرد/ خاك	خاك
Pedology	خاکناسی	خاکناسی
Shovel	مەربیل	خاکەناز
Mother's brother uncle	خال	خال/ خالو
Point, dot, fullstop	خال	خال
Mole, beauty spot, nevus	نیشان	خال/ جوانی
Punctuation	خالبەندی	خالبەندی
Mother's brother's children	کچ خال و کورخال	خالۆزا
Mother's brother's wife, aunt	کچ/ کور خال	خالۆژن
Raw, callico	کال/ خاڤ	خام
Pen, pencil	خامه/ قەڵەم	خامه
Khan	خان	خان
Caravansary	خانه	خان

English	بادینی	سۆرانی
Lady	خانم	خانم
House	خانی	خانوو
Homestead, building, apartment	ئاڤاهی	خانوبەرە
Cell	خانە	خانە
Cytology	خانەناسی	خانەناسی
Retired	خانەنشین	خانەنشین
Retirement	خانەنشینی	خانەنشینی
Pension	موچا خانەنشینی	موچەی خانەنشینی
Aristocrat family	مالبات	خانەوادە
Raw, crude, sleepy, inactive	خاڤ	خاو
Towel	خاولی	خاولی
Imposed tax	خویک	خاوە
Owner	خودان	خاوەن
Concessionaire	خودان ئیمتیاز	خاوەن ئیمتیاز
Your excellency, highness	خودان شکۆ	خاوەن شکۆ
Ownership	مالخوبی/ خودانی/ سەمیان	خاوەنداریتی
Clean	پاقژ	خاوین
Lasting, costing	ڤەدکیشت	خایاندن
Tickling	تمار/ دقدقاتک	ختووکە
Bad	خراپ	خراپ
Spoilness, inoperative	خراپ بوون	خراپ بوون
Vice, evil	خراب	خراپە
Violation, misdoing	خرابی	خراپەکردن
Excitement, incitment	ئاراندن/ ئازراندن	خرۆشان

English	بادینی	سۆرانی
Round, circle	خر/ گروڤر	خر
Gathering	کوم کرن/ خرڤەکرن	خر
Corpuscle	لەشك/ پرتك	خرۆکە
White blood corpuscle	پرتکا سپی	خرۆکەی سپی
Red blood corpuscle	پرتکا سۆر	خرۆکەی سوور
Soft and chubby	دیهم گروڤر/ قەلەو	خروخەپان
Rotund, stout	گروڤر/ خر	خروپر
Relatives, kins	خزم	خزم
Kinship	خزمایەتی	خزمایەتی
Service	خزمەت	خزمەت
Servant	خزمەتکار	خزمەتکار
Patter	پیژن	خشپە
Brick	لبن	خشت
Time table, schedule	خشتە	خشتە
Jewellery	زێروزیڤ	خشل
Reptile (animal)	خشوك	خشۆك/ خشەك
Slippery	خز/ خلیسك/ حلیسك	خلیسك
Slip	حلیسان	خلیسکان/ خلیسکانێ
Dye, tinge, tint, imbue, pigment	بویە/ رەنگ	خم
Dying house, tint house	رەنگخانە	خمخانە
Dyer, tinger	رەنگریژ/ هەشکەر/ رەفگکار	خمگەر
Suffocation, drowing	خەنقین	خنکان
Suffocated, chocked, drowned	خەندقی	خنکاو

English	بادينى	سۆرانى
Self, psyche	خۆ	خۆ
Surrender, give in	خو دانه دەست	خۆبەدەستەوەدان
Preservation	خۆپاراستن	خۆپاراستن
Selfish, self-loving	خۆپەرست	خۆپەرست
Selfishness	خۆپەرستی	خۆپەرستی
Self-conceited, vainglorious	خوبینی	خۆپەسند
Local	خۆیەتی	خۆجیی
West, sunset	روژئاڤا	خۆرئاوا
Sunsetting	روژئاڤابوون	خۆرئاوابوون
Western	روژئاڤایی	خۆرئاوایی
Food	زاد/ خوراک	خۆراك
Dietetics, sitology	زانستی خۆراکی	خۆراکناسی
Sunburned	تاڤ بری	خۆربردوو
Natural, by nature	خورست	خۆرسك
Solar eclipse	رۆژ غەیری	خۆرگیران
East, sunrising	روژهەلات	خۆرهەڵات
Sunrising	روژهەلاتن	خۆرهەڵاتن
Oriental, eastern	روژهەلاتی	خۆرهەڵاتی
Middle east	روژهەلاتا ناڤەراست	خۆرهەڵاتی ناوەراست
Orientalist	روژهەلاتناس	خۆرهەڵاتناس
Orientalism	روژهەلاتناسی	خۆرهەڵاتناسی
Free	بەلاش	خۆرایی
Wish, hope	هیڤی/ خوزی	خۆزگا
Fine, nice	خوش	خۆش
Concealing	خوڤەشارتن	خۆشاردنەوە

English	بادینی	سۆرانی
Calligrapher	خوشنڤیس	خۆشنووس
Beloved, dear	خوشتڤی	خۆشەویست
Love	ئەڤینی	خۆشەویستی
Resistant	بەرگر	خۆگر
Disguising, changing one's cloth	خوگوهرین	خۆگۆڕین
Dust, soil	توز	خۆڵ
Ash	ئاری	خۆڵەمیش
Gray	بۆز	خۆڵەمیشی
National, local	خومالی	خۆماڵی
To nationalize	خومالی کرن	خۆماڵی کردن (نەوت)
``ah, God, Lord	خودی	خوا
vinity, theology	ئەسمانی/ خودیی/ غەیبی	خوایی
..ooked, inclined	لەنگ	خوار
..ating	خارن	خواردن
Drinking	ڤەخارن	خواردنەوە
Niece, nephew	خارزا	خوارزا
South	ژیری	خواروو
Wish, request	خواز/ خواست	خواز/ خواست
Asking, herhand	خاستن/ خواستن	خواستن
Metaphar	خوازە	خوازە
Borrowing	خاستن	خواستن
Natural	خورست	خواکرد
Counter, table, tray	سفرە	خوان
Pious, devout	خودی ناس	خواناس
Gavel, mallet, beetle	تۆپز	خوترە

English	بادینی	سۆرانی
Coins	هیردە	خوردە
Itching	خوراندن	خوران
Dates, palm	هرمە	خورما
Small pox	خوریکە	خوریکە
Flowing of water	شەرشر	خورەخوڕ
Sister	خیشک	خوشك
Niece, nephew	خارزا	خوشکەزا
Course	خول	خول
Circulating	زفرینەڤە	خولانەوە
Minute	دەقیقە	خولەك
Hobby, wish, preoccupation	ئارەزوو	خولیا
Servant	خولام	خولاّم
Dew	خوناڤ	خوناو
Necklace	رستک	خوناوکە
Bud	بشکوژ	خونچە
Habit	عەدەت	خوو
Salt	خویٚ	خویٚ
Blood	خوین	خویٚن
Bloody	خوینی	خویٚناوی
Blood money	خوین بایی	خویٚن بایی
Studying	خاندن	خویٚندن
Reading	ڤەخاندن/ ڤە خویندن	خویٚندنەوە
Primary school	خاندنگەها سەرەتایی	خویٚندگای سەرەتایی
Intermediate school	خاندنگەها ناڤەندی/ ناوەندی	خویٚندگای ناوەندی

English	بادینی	سۆرانی
Secondary school	خاندنگەها ئامادەی/ دواناڤەندی	خوێندگای دواناوەندی
Preparatory school	خاندنگەها ئامادەی	خوێندگای ئامادەیی
Literate, educated	خیندەوار	خوێندەوار
Blood thirsty, bloodshed	خوین رێژ	خوێنرێژ
Cold blooded	خوین سار	خوێن سارد
Tolerable, cute	خوین شرین	خوێن شیرین
Student	خاندەڤان/ قوتابی	خوێندکار
Blood sucker	خوین مژ	خوێن مژ
Struggle	خەبات	خەبات
Struggling, strive	خەباتکرن	خەباتکردن
Circumcision	سونەتکرن	خەتەنە
Expenditure	مەزاختن/ تێداچون/ خەرجی	خەرجیی
Harvest, heap	جوخین/ بێدەر	خەرمان
Senile, insane	هەلپلی/ خورفی	خەرەفاو/ خەلەفاو
Busy	مژیل	خەریك
Falling, autumn	پاییز	خەزان
Treasure	خەزینە	خەزنە/ خەزێنە
Incharge of treasure	خەزینەدار	خەزنەدار
Father-in-law	خەزیر	خەزوور
Nose ring	خەزێم	خەزێم
Emasculating, castrating	خەساندن	خەسان
Emasculated, constrated	یێخەسیایە	خەساو

English	بادینی	سۆرانی
Thick, strong	ستیر	خەست/ ئەستور
Thick, pale	تیر	خەست (تێن)
Hospital	خەستە/ نەخوشخانە	خەستەخانە
Mother-in-law	خەسی	خەسوو
Gauch, inexperienced	خشیم	خەشیم
Sadness, worries, grief, sorrow	خەم	خەفەت
Sad	خەمبار	خەفەتبار
Prize, reward	خەلات	خەڵات
Temple	خەنافس/ جینیک	خەنافس
People, folk	خەلک	خەڵك
Coal	رەژی	خەڵووز
Solitude	خلوەت	خەڵوەت
Dagger	خەنجەر	خەنجەر
Smile	کرنژین	خەندە
Henna	خەنا	خەنە
Sleep, dream	خەڤ	خەو
Sleepy	یێ ب خەڤ	خەواڵوو
Sleep	خەڤ	خەوتن
Pleasant and sound sleeper	خەۆخوش	خەوخۆش
Sleepruin, sleepless	خەۆ رەڤین	خەوزڕان
Light sleeper	خەۆسڤک	خەوسووك
Fault, defect	خەش	خەوش
Deep, heavy sleeper	خەوگران	خەوقورس/ گران
Dream	خەڤن	خەون
Daydream, uqverie	خەونە رۆژ	زیندە خەون

English		سۆرانی
Oneiromancy	خەون راقەکرن	خەولێکدانەوە
Dream interpretation	خەونامە	خەونامە
Tending to sleep, heavy sleeper	خەووۆک	خەوۆك
Cucumber	خیار	خەیار
Fancy, imagination	خیال/ خەیال	خەیاڵ
Favour, charity	خێر	خێر
Benefaction, alms	قەنجی/ باش/ خێر	خێر
Benevolent	خێرخاز	خێرخواز
Benevolence, charitable	خێرخازی/ خێرخوازی	خێرخوازی
Family, wife, household	خێزان	خێزان
Family man, husband	خودان خێزان	خێزاندار
Cross-eyed	حەول/ خێل	خێل
Tribe, clan	بنەمال/ عەشیرەت	خێڵ
Ghost	سیتاڤک	خێو
Tent	خیڤەت	خێوەت
Traitor, betraying	خیانەت/ بێبەختی	خیانەت

English	بادینی	سۆرانی
D the ninth letter of the kurdish alphabet	د	د
Habit, custom	عەدەت	داب
Raining	باراندن	دابارین
Separation, divorce	بەردان	دابڕان
Descending, getting off	دابەزین	دابەزین
Secure, fattening	دابەستن/ رەپیتەکرن	دابەستن
Commence a prayer	نڤێژ دابەستن	نوێژدابەستن
Distribution, division	دابەشکرن	دابەشکردن
Obtaining, getting	دابین کرن	دابین کردن
Despotic, autocratic, absolute	ئوتوکراتی/ زوردار	داپلۆسەر
Thrashing	ئێشاندن	داپلوسین
Grandmother	داپیر/ پیر	داپیر/ داپیرە
Derivation	دارژتن	داتاشین
Anguish, grief	خەم/ قەهر	داخ
Closed, locked	گرتی	داخراو
Request	داخاز	داخواز
Justice	داد	داد
Court, trial	دادگەه	دادگا
Magistrate, judge	دادوەر	دادوەر
Notary public	دادنڤێس	وادنووس
Defendant	دەعوالێکری	داوالێکراو
Prosecutor	دەعواکار	داواکەر
Grandsister	دایکۆک	دادە
Wood, stick	دار	دار

English	بادینی	سۆرانی
Flagpole, flagstaf	دارئالا	دار ئاڵا
Log	دار	داری (سوتان)
Finance	دارایی	دارایی
Stretcher, bier	داربەز	دارەباز (دارەبان) دارتەرم
Wood cutter, wood chopper, logger	داربڕ	داربڕ
Carpenter	دارتاش	دارتاش
Carpentry	دارتاش	دارتاشی
Cigarette holder	باسک	دارجگەرە
Palm	داراخورمێ	دارخورما
Forest, wood	دارستان	دارستان
Dendrology	دارناسی	دارناسی
Clique	داروده‌سته‌ک	دارودەسە
Slingshot	دارلاستیک/ بەرتیفک	دارلاستیق/ دارلاستیك
Expertfree climber	دارەڤان	دارەوان
Wooden	دارین	دارین
Composition, formulation	دارشتن	دارشتن
Sickle	داسک	داس
Crescent	هەیڤا چاردەشەڤی	داسەمانگ
Epic	داستان	داستان
Eagle	سمسیارک	داڵ
Shelter	دالده	داڵده
Decrease	داشکاندن	داشکاندن
Mother	دایک	داك/ دایك
Unloading	داکرن	داکردن

English	بادینی	سۆرانی
Monopolize, monopolization	داكرن	داكردن
Monopsony	تشت راكرن/ هەلگرتن	شت داگرتن
Defence, supporting	بەرەڤانی	داكۆكی
Establishments, Authority, institution	دام و دەزگا دە سهەلات	دام و دەزگا
To quench	ڤەمراندن/ تەمراندن	دامركانەوە
Draughts	دامە	دامە
Foundation, establishment	دامەزراندن	دامەزراندن
Skirt, footnote, edge	دەهمەن	دامەن/ دامێن
Period, part of aday	دان	دان
Grain, give, gift	دان	دان
Odontology	دداناسی	ددانناسی
Toothache	ددان ئێش/ ئێشا ددانی	دان ئێشە
To extract	ددان دەرئینان	دان دەرهێنان
Sagacious	دانا	دانا
To put, place, set	دانان	دانان
Rare, uncommon	دەگمەن	دانسقە
Losing teeth	ددان كەتن	دان كەوتن
Extracting teeth	ددان هەلكێشان	دان كێشان
Dialogue, discourse	دانوستاندن	دانوستان
Grain, cereal	دانی	دانوو
Single, individual	دانە	دانە/ قل
Beloved, darling	دوست/ هەڤاڵ	دانە/ قل
Author	دانەر	دانەر

English	بادینی	سۆرانی
Generous	مەرد	دانیار
Sitting	رینشتن	دانیشتن
Inhabitance	دانیشتی/ ئاکنجی	دانیشتوان
Demography	زانستیٚ ئاکنجی بوون	دانیشتوان ناسی
University, school	زانکو/ زانینگەه	دانیشگا/ زانکۆ
Thread, trap	داڤ	داو
Request	داخازی	داوا
Caller, claimant	داخازکەر	داواکار
Suitor	خوازیار/ خازیار	داواکەر
Drugs, medicines	دەرمان	داودەرمان
Invitation	دەهوات	داوەت
Skirt	داو/ داوێن/ دەهمەن	داوێن
Decent, honest	داماپاك/ دەهمەنپاك	داوێن پاك
Indecent, dishonest	دەهمەنپیس	داوێن پیس
Future, coming	داهاتی	داهاتوو
Inclination	لاری/ نشیڤی	داهێزران
Creator, inventor	دروستکەر	داهێنەر
Mother	دایك/ دایک	دایك
Motherhood	دایکایەتی	دایکایەتی
Grandmother	پیر/ داپیر	دایەگەورە
Nurse	دایەن/ دایکۆك	دایەن
Nursery, creche	دایەنگە	دایەنگە
Tooth	ددان	ددان
Currency	دراڤ	دراو
Neighbour	هەڤسی/ جیران	دراوسیٚ
Crack	دەرز	درز

English	بادینی	سۆرانی
Rough, coarse	مەزن	درشت
Divulge	درکاندن	درکاندن
Lie	درەو	درۆ
Liar	درەوین	درۆزن
Lies and fabrication	درۆدەلەسە	درۆودەلەسە
Creation, manufacturing	درستکرن	دروست کردن
Slogan, emblem	دروشم	دروشم
Blessing, peace salutation	سلاڤ	درووود
Peace be upon him	رەحما خودێ لسەربیت/ سلاڤ ل سەربیت	درووودی خوای لێبی
Sewing	درواز	دروومان
Harvesting, reaping	د روین	دروێنە
Harvester, reaper, gatherer	درویتکار	درووێنەکار
Tree	دار	درەخت
Late	درەنگ	درەنگ
Shining, glittering, sparkling	بریسقی/ تەیسی	درەوشانەوە
Long, tall	درێژ	درێژ
Length	درێژاهی	درێژایی
Along with	ب درێژیا	بەدرێژایی
Extending, prolonging	درێژکرن	درێژکردنەوە
Elaborating, give detail	درێژەپێدان	درێژە پێدان
Grudging	خەمبەلنەگر	درێغی/ کەمتەرخەمی
Vicious, malicious	دڕ/ هار	دڕ

English	بادینی	سۆرانی
Tearing	دڕاندن	دڕان
Torn	دڕیای	دڕاو
Thorn	دڕكك/ ستری	دڕك
Wild, beast	درندە/ هوڤانی	دڕندە
Thief, robber, burglar, stealer	دز/ دزیکەر	دز
Stolen	دزیای/ دزی	دزراو
Theft, robbery, thievery, larceny	دزی	دزی
Piracy, free-boating	دزی دەریایی	دزی دەریایی
Opposite, counter	دژ	دژ
Counterattack, counter offensive	دژە هێرش	دژەهێرش
Enmity	دژمناتی	دژمنایەتی
Dirty	پیس	دژوێن
Husband's and wife's sister	دش	دش
Heart	دل	دڵ
Heartache	دلئێشان/ ئێشا دلّی	دڵئێشان
Appetite, captivate	دلبرن	دڵبردن
Beloved, sweetheart	دلبەر	دڵبەر
Suspicious, distrust	دلپیس/ دل خەلەت	دڵپیس
Love	دلداری/ ئەڤینی	دڵداری
Sincere	دلسوز	دڵسۆز
Drop	دلۆپ	دڵۆپ
Drop	دلوپ	دڵۆپە
Vindication, heart beating	دلّ لێدان	دڵەکوتە

English	بادینی	سۆرانی
World	دنیا	دنیا
Experienced	دنیادیتی	دنیادیده
Buttermilk	دەو	دۆ
Daughter	کچ	دۆت
Condition	بار/ رەوش	دۆخ
Losing	دۆریان	دۆڕان
Loser, forfeiter	دۆڕیای/ خوسار	دۆڕاو
Case, issue	دۆز	دۆز
Hell	دوزەخ	دۆزەخ
Discover	دوزەرەوە	دۆزەرەوە
Discovery	ڤەدیتن	دۆزینەوە
Illicit lover, friend, girl friend, boy friend	هەڤال/ یار	دۆست
Friendship	هەڤالینی	دۆستایەتی
Dosie	دوسیە	دۆسیە
Grape syrup	دوشاڤ	دۆشاو
Mattress	دوشەک	دۆشەك
Milking, milching	دوشین/ دوشتن	دۆشین
Jug, jar, pitcher	دولک	دۆڵکە
Valley	نهاڵ/ گەلی	دۆڵ
Cupboard	دولاب	دۆلاب
Domino	دومینە	دۆمینە
Donum	دونم	دۆنم
Last, final	دیماهی	دوا
Delay, postpone, defer	پاشئێخستن	دواخستن
Future	پاشەرۆژ	داوارۆژ

English	بادینی	سۆرانی
Twelve	دوازده	دوازده
Retard, regressive	پاشکەفتی	دواکەوتو
Duodecimal, duodenum	دازدەگریٚ	دوانزەگریٚ/ دوازدەگریٚ
Rostrum, pulpit	سەکو/ دەپ	دوانگە
Later, final, latter	پاشی	دوایی
Microscope, farsighted	دویربینە	دوربین
Island	گزیرتە	دورگە
Enemy	دژمن	دوژمن
Enmity	دژمنایەتی	دوژمنایەتی
Shop	دکان	دوکان
Shopkeeper	دکاندار	دوکاندار
Button	قوپچە	دوگمە
Two	دوو	دوو
Twins	جمێک	دووانە
Once again, repeat	دووبارە	دووبارە
Schism, dissension	هەڤدژی	دووبەرەکی
Support, back	پشتگیٚری	دووپات
Scorpion	دیپشک	دووپشك
Square	دوجا	دووجا
Hesitation	دوودلی	دوودڵی
Homosexual, sodomite	نێرباز/ لوگی	نێرباز
Far, distant	دویر	دوور
Distance, dimension	دویری	دوورایی
Out of range	ڤەدەر	دوورەپەرێز

English	بادینی	سۆرانی
Two-faced, hypocrite	دوو روی	دووڕوو
Hybrid, cross-bred	دوورەگ	دووڕەگ
Junction	دورِیان	دووڕیان(مفرق)
Deceitful, double tongued	دووزمان	دووزبان/ دووزمان
Deceitfulness	دووزمانی	دووزبانی/ دووزمانی
The day after tomorrow	دوزبە	دووسبەی
Monday	دووشەمبی	دووشەم/ دووشەممە
Double	دووقات	دووقات
Together	پێکڤە	دووقۆڵی
Smoking	دویکێل	دووکەڵ
Yesterday	دهی	دوێنێ
Last night	شڤێدی	دوێنێشەو
Ten	دەه	دە
Dagger, damascended dagger	خەنجەر	دەبان
Stupid	ساویلکە/ ساهێلە	دەبەنگ
Conclusion	ئەنجام	دەرئەنجام
Profit, income, earnings	داهات	دەرامەت
Courtsy	هاریکەری مالا شاهی	دەربار
Rescued, saved	قورتالبو	دەربازبوون
Expression	دەربرین	دەربڕین
Astray, homeless, wander	دەربەدەر	دەربەدەر
Strait	دەربەند	دەربەند
Dress, underwear	دەرپێ	دەرپێ

English	بادینی	سۆرانی
Exit, escape	دەرچوون/ دەرکەفتن	دەرچوون
Disease, pain, torment	دەرد	دەرد
Disturbance, worry, diseased	نەخوش	دەردەدار
Lesson, lecture	دەرس/ وانە	دەرز
Dozen	دەرزن	دەرزەن
Teaching	وانەبێژی	دەرزوتنەوە
Neddle, injection	دەرزیک	دەرزی
Give aninjection	دەرزیک لێدان	دەرزی لێدان
Vanished, abandoned	دەرکری	دەرکراو
Door	دەرگەھ	دەرگا
Doorman	دەرگەڤان/ قاپوکی	دەرگاوان
Drug	دەرمان	دەرمان
Pharmacy	دەرمانخانە	دەرمانخانە
Chemist	دەرمانساز	دەرمانساز
Pharmacology	دەرماناناسی	دەرمانناسی
Gate, introduction	دەسپێک	دەروازە
Environment, context	دەوروبەر	دەروبەر/ دەورروبەر
Psyche, conscience	دەرون	دەرون
Psychology	دەروناسی	دەروننناسی
Experimental psychology	دەروناسی ئەزمونی	دەروننناسی ئەزمونی
Educational psychology	دەروناسی پەروەردەی	دەروننناسی پەروەردەیی
Chance, opportunity, shelter	دەرفەت/ جەھ	دەرەتان
Capacity, copewith	دەرھەق	دەرەقەت

English	بادینی	سۆرانی
External, foreign	دەرەکی	دەرەکی
Out side, aboard	دەرڤە	دەرەوە
Sea	دەریا	دەریا
Lake	دەریاچە	دەریاچە
Establishment, institution	دەزگەهـ	دەزگا
Fiance, fiancee	دەزگر	دەزگیران
Involvement, engagement	دەزگیرانی	دەزگیرانی
Thread	دەزی	دەزوو
Hand	دەست	دەس/ دەست
Grinder	دستار	دەستار
Empty-handed	دەست ڤالا	دەستبەتاڵ
Fraudulent, deceitful	قولبڕ	دەسبڕ
Generous, lavish, extravagant	دەسبەردای	دەسبڵاو
At once, immediately	ئێکسەر	دەسبەجێ
Under forced residence	دەستەسەر	دەسبەسەر
Trustworthy	دەسپاک	دەسپاك
Masturbation	دەستپەڕ	دەسپەڕ
Srart, commence	دەستپێکرن	دەسپێکردن
Constituent, draft	دەستور	دەستوور
Dozen, ingroups	دەستەک	دەستە
Clique, coterie, faction	دار و دەستەک	دەستەودایەرە
Initiation, initiative	دەست پێشخەری	دەست پێشکەری
Phrase, expression	دەستەواژە	دەستەواژە

English	بادینی	سۆرانی
Interfere, intervene	مایتێکرن	دەستتێخستن
Aggression	دەستدرێژی	دەستدرێژی
Cash	کاش	دەستی/ کاش
Manual	دەستی	دەستی
Hand writing	دەسخەت	دەسخەت
Wash basin	دەسشۆر	دەسشۆر
Handle, haft, pestle	دەستک	دەسك
Bunch of flowers	دەستەکێ گولا	دەسکە گوڵ
Tampering, mending	دەسکاری	دەسکاری
Artificial	دەسکرد	دەسکرد
Poor	دەستکورت	دەسکورت
Income, achievement, earnings	دەستکەفتن/ دەستکەفت	دەسکەوت
Gloves	دەزگورک/ لەمپک	دەسکێش
Potholder	دەستگر/ دەزرگر	دەسگر
Supporting	دەستگرتن/ دەزگرتن	دەسگرتن
Headcover	دەرسوک	دەسماڵ
Capital, wealth	سەرمایە/ سەروماڵ	دەسمایە/ سەرمایە
Capitalist	سەرمایەدار	دەسمایەدار/ سەرمایەدار
Manuscript, hand written	دەستنڤیس	دەسنووس
Ablution	دەستنڤێژ/ دەسترێ	دەسنوێژ
Handkerchief	دەستەسر	دەسەسڕ
Authority, power	دەسپەلات	دەسەڵات
Pet, tamed	کەهی	دەسەمۆ
Plain	دەشت	دەشت

English	بادینی	سۆرانی
Open plain	دەشتایی/ دەشتاتی	دەشتایی
Open air, open country	دەشت و دەر	دەشت ودەر
Insect, creature	درندە	دەعبا
Pride, conceit	دفنبلندی	دەعیە/ ڤیز
Crops, grain, wheat and barley	دەخل و دان	دەغل و دان
Tambourine	دەف	دەف
Copy book, note book	دەفتەر	دەفتەر
Vessel, container	لەگەن	دەفر/ لەگەن
Text	دەق	دەق
Exactly	وەکی/ عەینی	دەقا و دەق
Rigid	رەقکری/ ئوتیکری	دەقگرتو
Nare, token	کێم/ دەگمەن	دەگمەن
Gap, breach	کولەک/ دەلاقە	دەلاقە
Bitch	دێهل/ دێلک	دەل/ دێڵ
Lioness	شێرێ مێ	دەلەشێر
Agent, broker	دەلال	دەڵاڵ
Oral, mouth	دەڤ	دەم
Brain	مێشک	دەماخ
Vein, nerve	دەمار	دەمار
Neurology	دەمارناسی	دەمارناسی
Pistol	دەبانجە	دەمانجە
Abusive	دەڤپیس	دەم پیس
Man of words, deceitful	ئەزمانخۆش/ زمانخۆش	دەم تەڕ
Face, visage	سەروچاڤ	دەموچاو

English	بادينى	سۆرانى
At once	نوكه	دەمودەس
Dialogue	هەڤ پەيڤين/ ئاخفتن	دەمەتەقێ
Wrangle	جرەچوون/ جرجر	دەمەقاڵێ
For along time	دەمەكێ درێژ	دەمێكه
Ifnot, otherwise	هەكەرنه	دەنا
Single grain	دندك	دەنك
Single grain of wheat	دندكەكا گەنمى	دەنكه گەنم
Sound, voice	دەنگ	دەنگ
Phonetics, acoustics	دەنگناسى	دەنگناسى
Good voice, nice sound	دەنگخۆش	دەنگخۆش
Voiced	دەنگدار	دەنگدار
Voting, poll, election	دەنگدان	دەنگدان
Echo	دەنگ ڤەدان	دەنگدانەوه
Hoarse sound	دەنگ كەتى	دەنگگر
Completely hoarse	دەنگ كەفتى	دەنگ گیران
News	دەنگ و باس	دەنگوباس
Noise, noisy	خەبسه دەنگ/ قەرقەشه	دەنگه دەنگ
Beak, edge	سەرك	دەنووك (تیغ)
Beak	نكل/ دمك	دەنووك
Home, tent	دەوار	دەوار
Reading	پێداچوون	دەوركردنەوه
Environment, surroudings	دەوروبەر	دەوروپشت
Enclose	دورپێچ	دەورەدان/ دەورگرتن
State	دەولەت	دەوڵەت
Rich	زەنگین	دەوڵەمەند

English	بادینی	سۆرانی
Bush	تەراش	دەوەن
Drum	دهۆل	دەهۆڵ
Drummer	دهولڤان	دەهۆڵژەن/ دەهۆڵکوت
Tenth	پێ دەهێ	دەهەم
Tens	دەهان	دەیان
Village	گوند	دێ
Will come	دێئیت	دێ
Preface	دیباجە	دیباچە
From village to village	ژگوندەکی بو گوندەکی	دێبەدێ
Monastery	دێر	دێر
Once upon atime	جارەکێ	دێرزەمان
Ancient, antique	دێرین	دێرین
Gray	خولی	دێز
Watered by rain	دێم	دێم
Demon	دێو	دێو
Village	گوند	دێهات
Villager	گوندی	دێهاتی
Salesman	دێوەرە/ بەقال	دێوەرە
Another, other	یێدی	دی
Country	ولات	دیار
Christian	فەلە	دیان
Phenomenon, phenomena	دیاردە	دیاردە
Phenomenology	دیاردەناسی	دیاردەناسی
Gift, present	دیاری	دیاری
Sight, meeting	دیتن	دیتن

English	بادینی	سۆرانی
Meeting	دیدار	دیدار
Eyes	چاڤ	دیده
Visiting	سەرەدان	دیدەنی
Vanguard	دیدەڤان	دیدەوان
Boy scout	دیدەڤانی	دیدەوانی
Pillar, pole	کاریته	دیرەك
Again, also	دیسا	دیسان
Prisoner of war, internee	یەخسیر / ئیخسیر	دیل
Swindle, swing	جولانك هژاندن	دیلانێ/ جۆلانێ
Interview	دیدار	دیمانه
Scene	دیمەن	دیمەن
Religion	ئۆد/ ئایین	دین
Religious man, pious	ئولدار	دیندار
Piety, religiousness	ئولداری/ ئولپەرستی	دینداری
Wall	دیوار	دیوار
Divan, council	دیوان	دیوان
Guest room	کوچك	دیوەخان

English	بادینی	سۆرانی
R The tenth letter of the kurdish alphabet	ر	ر
Opinion, solution	را	را
Amusement, recreation, passing	خوش رابهورین/ رابهرین	رابواردن
Past, passing	رابردو/ بوری/ رابهورین	رابووردوو
Past perfect	رابردویێ دویر	رابووردووی دوور
Supervisor	رابەر/ ڕێبەر	رابەر
Uprising	سەرهەلدان	راپەرین
Sweeping away	راپێچان	راپێچان
Whisking away	راپێچ کرن	راپێچ کردن
Stirring	راهەژاندن	راتەکاندن
Scaring horrifying	بەعجاندن/ بزداندن	راچلەکاندن
Unfolding, laying out	رائێخستن	راخستن
Radar	رادار	رادار
Chasing, pursuing	بەردا ب دیڤە/ راهێلان	رادونان
Elopement	رەڤاندن	رادوکەوتن
Ratio, degree, rank	رادە	رادە
Limited	دیارکری	رادەدار
Hesitated	دودڵ	رارا
Corridor, passage	ناڤدەر/ ناڤدەرەك	رارەو
Secret, mystery	راز	راز
Decoration	خەملاندن	رازاندنەوە
Mild criticism	گلەوگازندە	رازوگلەیی
Aniseed, fennel	رزیانۆك/ رزیلانك	رازیانە
Satisfied, content	رازی	رازی

English	بادینی	سۆرانی
Persuading, convincing	رازیکرن	رازیکردن
Service	خزمەت	راژە
Commission, recommendation	راسپاردن	راسپاردن
Authorized agent	ڕێدای	راسپێردراو
Recommendation	سپارتەک	راسپێری
Plain true, right, rightist	راست	راست
Straightway, flat	راستایی	راستایی
Get on one's feet	هەستانەوە	راستبوونەوە
Truth-teller, truthful	راستگۆ	راستبێژ/ راستگۆ
Correction, straighten	راست ڤەکرن	راستکردنەوە
Ruler	راستە/ خەتکێش	راستە
Real, true	راستەقینە	راستەقینە
Direct, straight	لێکسەر	راستەوخۆ
Live	زندی	راستەوخۆ
At once, immediately, instantly	راست و دروست	راستەوراست
Stirring	شلقاندن	راشلەقاندن/ راتەکاندن
Running, avoid	رەڤین	راکردن
Laying back	خودرێژکرن/ پالڤەدان	راکشان
Pulling	راکێشان	راکێشان
Puller, charming	راکێشەر	راکێشەر
Upbring	راگرتن	راگرتن
Servant	خولام	راگرتە

English	بادينى	سۆرانى
Information, propaganda, publicity	راگەهاندن	راگەیاندن
Coming, arriving in time	ڤێ راگەهشتن	راگەیشتن
Dean	راگر	راگر
Pet, accustomed	کەهی	رام/ کەوی
Taming	کەهی کرن	رامکردن/ دەستەمۆکردن
Sweeping	مالین	رامالین
Preoccupation	ئێرامین	رامان
Submitting, obedience	بێ دەنگکرن	رامبوون
Political	رامیاری	رامیاری
Thigh	ران	ران
Pronoun	جهناڤ	راناو
Personal pronoun	جهناڤی کەسی	راناوی کەسی
Trousers	شەل/ پەشم	رانك
Hunting, fishing	راڤ/ نێچیر	راو
Hunter	راڤچی/ نێچیرڤان	راوچی/ راوکەر
Chasing, pursuing	دیڤکەفتن	راونان
Foray	تالان	راورووت
Standing, stopping	راوستیان	راوەستان
Consulting, discussing	راوێژ	راوێژ
Consultant	راوێژکار/ شیرەتکار	راوێژکار
Commodity	راهاتن	راهاتن
Practice	راهێنان	راهێنان
Cover, carpet	مەحفیر	رایەخ

English	بادينى	سۆرانى
Narrow way	بەروار/ ڕێكا تەسك/ تەنگ	ڕچە
Heard	ڕیە	ڕدێن
Decay	ڕزین	ڕزان/ ڕزین
Free, liberated	ڕزگار	ڕزگار
Be saved, liberated	ڕزگاربوون	ڕزگاربوون
Rescue	ڕزگاركرن	ڕزگاركردن
Liberation	ڕزگارى خواز	ڕزگاریخواز
Pouring, spilling	ڕژیان	ڕژان
Greedy, miser	قەلس	ڕژد
System, regime	ڕژیم	ڕژێم
Spin	ڕستن	ڕستن
Sentence	ڕستە	ڕستە
Syntax	ڕستەسازى	ڕستەسازى
Disgraced	شەرمەزار	ڕسوا
Vomiting, cholera	هلاڤێتن	ڕشانەوە
Shedding blood	خین ڕشتن	ڕشتن/ خوێن
Sparkle	تەیساندن/ چریسك	ڕشێن
To kidnap	ڕەڤاندن	ڕفاندن
Elopement	ڕەڤاندن	ڕفاندن
To loot	تالان	ڕفاندن
Anger, wrath	كەرب	ڕق
Spite, rancour	كەرب و كین	ڕق
Stubborn	ڕكو	ڕق ئەستوور
Authority, power	ڕكێف	ڕكێف
Spear	ڕم	ڕم
Falling, collapse	هەرفاندن	ڕمان

English	بادینی	سۆرانی
Jousting	رمبازی	رمبازی
Javelin thrower	رم هاڤێژ	رمهاوێژ
Collapsed, ruined	هەرفتی	ڕماو
Wailing	شین و گری	ڕۆرۆ
Godown	روچوون/ زەنەک	ڕۆچوون
Spirit	رح	ڕۆح
Edge, bank	رەخ	ڕۆخ
Time, all day	وەخت/ دەم	ڕۆژگار
Sun	روژ	ڕۆژ
Daily	روژانە	ڕۆژانە
West, sunset	روژئاڤا	ڕۆژئاوا
Sunset	رۆژئاڤابون	ڕۆژئاوابوون
Western, westerner	رۆژئاڤای	ڕۆژئاوایی
Dawn	شەفەق/ بەری سپێدێ	ڕۆژبوونەوە
Carry on, pass, waste, Spend	رۆژبوراندن	ڕۆژبەسەربردن
Chameleon, sun worshipper	روژ پەرست	ڕۆژپەرست
Solar eclipse	روژگیران/ رۆژ غەیری	ڕۆژگیران
News paper	روژنامە	ڕۆژنامە
Journalism	روژنامەڤانی	ڕۆژنامەگەری
Journalist	روژنامە نڤێس	ڕۆژنامەنووس
Fasting	روژی	ڕۆژوو/ ڕۆژی
Breaking fasting	روژی شکاندن	ڕۆژوشکاندن
One who fasts	روژی گر	ڕۆژووگر
East, sunrise	روژهەلات	ڕۆژهەڵات
Eastern, oriental	روژهەلاتی	ڕۆژهەڵاتی

English	بادینی	سۆرانی
Orientalist	رۆژهەلاتناس	رۆژهەڵاتناس
Orientalism	رۆژهەلاتناسی	رۆژهەڵاتناسی
Resurrection, the hereafter	ئاخرەت	رۆژی‌دوایی
Bright, lit up	رەوشەن	رۆشن
Sheding light, brightness	رۆشنایی	رۆشنایی
Educated, intellectual	رەوشنبیر	رۆشنبیر
Cultural	رەوشەنبیری	رۆشنبیری
Anger, wrath	رک/ کەرب	رق و قینە
Role	رۆل	رۆڵ
Sonny, baby	کورۆ	رۆڵە
Novel	رومان	رۆمان
Novelette, novelta	کورتە رومان	کورتە رۆمان
Oil, grease	رون	رۆن
Clear, pure	رۆهن/ ئەشکەرا	رۆن (ڕوون)
Forming	چێکرن	رۆنان
Walking, going	چوون	رۆیشتن
River	ریبار	رووبار
Face, form	روخسار	روخسار
Appearance	ڕوی دەرڤە	روکار
Face	ری/ ڕوی	ڕوو
Appearance, hypocrisy	ئادگار/ نژیار	ڕوالەت
Hypocrisy, duplicity	دووڕوی	رواڵەت
Planting	چاندن	ڕوواندن

English	بادینی	سۆرانی
Look, watch, observe	چاڤدێری/ لێ نێرین/ سەحکرن	ڕوانین
Observer	دیدەگە/ لێنەڕ	ڕووانگە
Area	ڕوبەر	ڕووبەر
Face to face	ری ب ری	ڕووبەڕوو
Veil	پەچە/ پێچە	ڕووپۆش
Naked, bare	ریت/ ریس	ڕووت
Completely naked	ڕویت و قیت	ڕووت و قوت
Robbing, looting	تالانکرن/ ڕویتکرن	ڕووتاندنەوە
Molting	ڤەرویچان	ڕووتانەوە
Bald	ڕویت	ڕووتاوە
Looting	ڕویتکرن	ڕووتکردنەوە
To undress, put off, take off	ریس کرن	ڕووتکردنەوە
Naked, dishonest, thin	ڕویتە	ڕووتە
Half-naked	نیڤ ریس	ڕووتەڵە
Lean, skinny, bony	قۆر	ڕووتەڵە
Undressed	ریس	ڕووتەن
Spoil, destroy, collapse	روخان	ڕووخان
Destroying, spoiling	روخاندن	ڕوخاندن
Cheerful, gay	ری خوش/ کەیف خوش	ڕووخۆش
Event, happening	ریدان	ڕوودان
Accidence, incidence	رویدان	ڕوداو
Pale, discomfited	پێتی	ڕووزەرد
Reputable, honourable	ری سپی	ڕووسپی/ ڕووسوور

English	بادینی	سۆرانی
Morose	ڕوی گرژ	ڕووگرژ
Shroud, appearance	ڕوی دەرڤە	ڕووکەش
Cheek	ڕووی	ڕوومەت
Clear, bright	روون	ڕوون
Bright	روناک	ڕووناك
Brightness light, illumination	روناهی	رووناکی
Eloquence, rhetoric	تەر زمانی/ رەوانبێژی	ڕوونبێژی
Clarifying, illuminating	رونکرن	ڕوونکردنەوە
Daring	مێرانی	ڕووهاتن
Plant	رووەک	رووەك
Botany	رووەکزانی	رووەکزانی
Toward	بەرەڤ	ڕووەو
Sharp, exact	مەزبوت	رەبەق
Celibate, bachelor	رەبەن	رەبەن
Stiff and straight, erect	رەپ/ راکدی	رەپ
Passing, to pass	بوری	رەتبوون
Refusing, to refuse	قەبول نەکری/ قەبول نەکرن	رەتکردنەوە
Bare, poor	ڕویتە/ ڕیس	رەجال
Origin, root, stock	بنەکوك/ بنەمال	رەچەڵەك
Tranquil	رەحەت	رەحەت
Funnel for pouring oil	کوڤک/ رەحەتی	رەحەتی
Comfortable	رحەت	رەحەت
Equipment	کەل و پەل	رەخت

English	بادینی	سۆرانی
trousseau	بارگا بیكێ/ خرومری‌بیكێ	رەختی بووك
Sturdy	خورت/ قایم/ مكوم	رەختە
Sturdy criticism	رەخنەی مكوم	رەخنەی رەختە
Criticism, faut-finding	رەخنە	رەخنە
Literary criticism	رەخنەی ئەدەبی	رەخنەی ئەدەبی
Critic	رەخنەگر	رەخنەگر
Criticizing	رەخنەگرت	رەخنەگرتن
Vineyard	رەز	رەز
Consent	رازی	رەزا
Satisfaction, ratification	رازی/ رەزامەندی	رەزامەندی
Vine dresser	رەزڤان	رەزەوان
Mean, stingy, miser	رەزیل/ قەلس	رەزیل
Charcoal	رەژی	رەژوو/ خەلۆز
Descent	رەسەن/ بنەكوك	رەسەن
Pedigree, thorough bred	رەسەنناسی	رەسەن
Picture, photo	رەسم/ وێنە	رەسم
Black	رەش	رەش
Charcoal ink	رەشاڤ	رەشاو
Blackness, indistinct distant object	رەشاتی	رەشایی
Blackish	پیچەكێ رەش	رەشباو
Mobilization, leve en masse	سەفەربەر	رەشبگیری
Pessimist	رەشبین	رەشبین
Erasing	ژێ برن/ رەش ڤە كرن	رەشكردنەوە

English	بادينى	سۆرانی
Envy	حەسویدی	رەشك/ ئیرەیی
Envious	زكێ رەشك	رەشكن
Cummin seed	رەش رەشك	رەشكە
Black goat-skin tent, black-tent	كوین/ كۆنی رەش	رەشماڵ
Bribe	بەرتیل	رەشمە/ رەشوە
Poor, down-at-heel	بەلەنگاز	رەش و رووت
Piebald, black and white	رەش و سپی	رەش و سپی
Tempest, violent wind,Gale	رەشەبا	رەشەبا
February	شوات	رەشەمێ
Cattle	كەر اكەرێ پەزی)	رەشەوڵاخ
Iris of eye	چاڤدان	رەشێنە (چاو)
Behaviour, conduct	رەوشت	رەفتار
Shelf	رەف	رەفە
Hard, cruel, severe, solid, frozen	رەق	رەق
Thin, slim	قۆڕ	رەقەڵە
Root, vein	رِه	رەگ
Origin	رِه/ بنچینە/ نژاد	رەگ و ریشە
Race, sex, gender	رەگەز	رەگەز
Ethnology	نەژادناس	رەگەزناس (نەتەوەناس)
Racist	رەگەزپەرست	رەگەزپەرست
Racism	رەگەزپەرستی	رەگەزپەرستی
Instinct		رەمەك
Ordinary	ئاسایی-ئاسا	رەمەكی

English	بادینی	سۆرانی
Labour, strife, toil	ره‌نج	ڕه‌نج
Servant, labourer	رێنجبه‌ر	ڕه‌نجبه‌ر
Toiler	کارکه‌ر/ رێنجبه‌ر	ڕه‌نجده‌ر/ ڕه‌نجکێش
Unfortunate, one who has toiled invain	بێبه‌خت/ به‌خته‌رەش	ڕه‌نجه‌ڕۆ
Colour, paint	ره‌نگ	ڕه‌نگ
Chromatics	ره‌نگناسی	ڕه‌نگناسی
Multi-coloured	ره‌نگاوره‌نگ	ڕه‌نگاوڕه‌نگ
Colourful, pretty	ره‌نگین	ڕه‌نگین
Its colour is not fast	به‌دره‌نگ/ ره‌نگی زوی دچی	ڕه‌نگدانه‌وه
Reflex	ڤه‌دان	ڕه‌نگدانه‌وه
Dying, paining	ره‌نگکرن	ڕه‌نگکردن
To turn pale	ره‌نگ که‌تی	ڕه‌نگهه‌ڵگه‌ڕان
Possible, probably	چێبونبار	ڕه‌نگه
Number	ژماره	ڕه‌نووس
Exodus, march, imigration	ره‌ڤین	ڕه‌و
Just, fair	داد/ ره‌وا	ڕه‌وا
Fluent	ره‌وان/ ره‌وانبێژی	ڕه‌وان
Rhetoric, fluency	ره‌وانبێژی	ڕه‌وانبێژی
Fluency	ره‌وانی	ڕه‌وانی
Bright	ره‌وشه‌ن	ڕه‌وشه‌ن
Moral, behaviour	ره‌وشت	ڕه‌وشت
Ethics, moral philosophy	ره‌وشتناسی	ڕه‌وشتناسی
Wheel	پێچکه/ چه‌رخ	په‌وره‌وه

English	بادینی	سۆرانی
Cowboy	گاڤان	ڕەووک/ گاوان
Flock	جەلەب/ كاران	ڕەوە
Nomad	ڕەڤەند/ کوچەر	ڕەوەند
Colony	ڕەڤەند	ڕەوەند
Be untied, loosened	ڤەرەڤین	ڕەوینەوە
Unable to sleep	خەو ڕەڤین	خەو/ ڕەوینەوە
Heavy rain	ڕەهێل/ تاڤی باران	ڕەهێڵە
Shower, downpour	ڕەهێلە	ڕەهێڵە
Road, way	ڕێك	ڕێ
Highway	ڕێکا سەرەکی	ڕشارێ
Possible, sensible	چێربیت/ ڕێك دچیتێ	ڕێ تێچوون
Way, doctrine	ڕێباز	ڕێباز
Methodology	مەلهەزەزانی/ ڕێبازکاری	ڕێبازگەری
Passerby	ڕێبوار/ ڕێڤینگ	ڕێبوار
January	چلەیا پاش	ڕێبەندان
Permission	دەستویردان	ڕێپێدان
Management, arrangement	ڕێکخستن	ڕێخستن
Political organization	ڕێکخراو	ڕێکخراو
Organiser, coordinator	ڕێکخەر	ڕێکخەر
Carridor, passage	ناڤدەر	ڕێڕەو
Respect	ڕێز	ڕێز
Class	ڕێز/ قوناغ	ڕێز
Rank	ڕێز	ڕێز
To respect	ڕێزگرتن	ڕێزلێنان
Waterfall	سولاڤ/ سیلاڤ	ڕێژان/ تاڤگە

English	بادینی	سۆرانی
Ratio, per	رێژ	رێژە
Percent	رێژا سەدی	رێژەی سەدی
Rule	یاسا	رێسا
Regular, arranged	رێک و پێک	رێك
Chic	کەشخە	رێك
Organisation	رێکخراو	رێکخراو
Arrangement	رێک و پێک کرن/ سەروبەرکرن	رێککردن
Agreement, treaty	رێکەفتن	رێککەوتن
Way, road	رێک	رێگا
Permission, allowance, grant	دەستویردان	رێگادان
Highway man, bandit, highway robber	رێگر	رێگر
Rhubarb	رێڤاس	رێواس
Fox	ریڤی	رێوی
Flattering, hypocrisy	ریاکرن	ریاکردن
Dung	ریخ	ریخ
Bowels	ریفیک	ریخۆڵە/ ریخەڵۆك
Appendix	ریفیکا کۆرە	ریخۆڵە کوێرە
Class, line, rank	رێز	ریز
Beard	ریە	ریش
To shave	ریە تراشین	ریشتاشین
To trim, clip, cut	ریەکرن	ریش کورتکردن
Root	رەه	ریشە/ رەگ

English	بادینی	سۆرانی
Z The 11th letter of the kurdish alphabet	ز	ز
Self, psyche	زات	زات
To dare	وێریان	زاتکردن
Food	زاد	زاد
Mouth	دەڤ	زار
Dice	زار	زار
Dialect	زار	زار
Term	زاراڤ	زاراوە
Orally	زارەکی	زارەکی
Tosqueak, to twitter, Twittering, squeaking	چیرە چیر	زاق و زیق
Dominant	زەفەردەست	زاڵ
To dominate	زالبوون	زاڵبوون
Wound	برین	زام
Wounded	بریندار	زامدار
Scientist, scholar	زانا	زانا
Known, informed	هینکری/ لێهاتە زانین/ ڕاگەهاندی	زانراو
Science	زانست	زانست
Scientific	زانستی	زانستی
University	زانکو/ زانینگەهـ	زانکۆ
Scientist	زانیار	زانیار
Information	زانیاری	زانیاری
To know, knowledge	زانین	زانین
Newly born	نی زایی	زاو/ تازەزاو
Bride groom	زاڤا	زاوا

English	بادینی	سۆرانی
Son-in-law	زاڤا	زاوا
Intercourse	جوتبون	زاوزێ
To perish, give away, lose	بەرزەکرن	زایەکردن
To wail, wailing	شین و گرین	زایەڵە
Echo	زرین	زایەڵە
Sex	سێکس	زایەند
Sexology	زانستێ سێکس	زایەندناسی
Birth place	زیینگە/ بونگە	زاییگە/ زاینگە
Anno domini	زایینی	زایینی
Language, tongue	زمان	زبان/ زمان
Rough, harsh	زڤر	زبر
Rubbish	زبل/ کلێش	زبڵ
Refuse, heap	گوفەک	زبڵدان
Rubbish carrier	گلێش ریژە	زبڵرێژ/ زبلکێش
Gall, courage	زراڤ	زراو
To terrify	زراڤ قەتاندن	زراوبردن
Be terrified	زراڤ چون	زراوچوون
Huge	مەزن	زرتە/ زرتە زەلام
Unripe	کەرک/ نەگەهشتی	زرک/ زڕ/ نەگەییو
Booming, thudding	دەنگە دەنگ	زرمە زرم
Clever, smart	زیرەک	زرنگ
Tinkle, buzz	زرین/ زنگێل	زرنگانەوە
Tinkling, buzzing	زرین	زرنگە زرنگ
Armour, mail	زری	زرێ
Armoured	زریپۆش	زرێپۆش

English	بادينی	سۆرانی
Shrieking	زریك/ قیژکرن	زریکه زریك
Barren (tree)	کەرك/ بێبەر	زڕ
Step, false	زڕ	نڕ
Be interrupted	خەو ڤە حەر/ خەو	زڕان/ خەو
Tinkle	فهێت/ هەتك چوون	زڕان/ ئابڕوو
Step-father	زڕباب	زڕباب/ زڕباوك
Step brother	زڕبرا	زڕبرا
Step sister	زڕخیشك	زڕخوشك
Step mother	ژن باب	زڕداك/ زڕدایك
Step daughter	زڕكچ/ نەفسی	زڕكچ
Step son	زڕكور/ نەفسی	زڕكوڕ
Winter	زڤستان	زستان
Wintry	زڤستانی	زستانە/ زستانی
Belly, abdomen	زك	زك/ زگ
Hereditary	زكماك	زكماك
Belly ache	زك ئێشی/ زك ئێشان	زكئێشە
Huge, big	مەزن	زل
To enlarge, to make big	مەزنكرن	زلكردن
Slap	شەق	زللە
lovelock	زلف/ زلوف	زڵف
Sideburns	بیسك	زلف/ بسك
Spinach beat	بەقل	زلق/ سلق
Language, tongue	زمان/ ئەزمان	زمان
Eloquent	ئەزمان تەڕ	زمانپاراو
Non-abusive	ئەزمان پاقژ	زمان پاك

English	بادینی	سۆرانی
Abusive, offensive	ئەزمان پیس	زمان پیس
Sharp-tongued	ئەزمان درێژ	زمان درێژ
Linguist, linguitician	زمانزان	زمانزان
Lose the power of speech, About to die	ئەزمان شکەستن	زمان شکان
Prattle, begin to talk	ب ئاخفتن/ کەفتن	زمان گرتن
Bite one's tongue in regret	(پەشیمانی) ئەزمان گەستن	زمان گەستن
Become tongue-tied	ئەزمانگرتن	زمانگیران
Smooth-tongued	ئەزمان تەر/ لوس	زمان لووس
Tenon, valve, needle	ئەزمانۆکك	زمانە
Linguist	زمانناس	زمانەوان/ زمانناس
Linguistics	زمانناسی	زمانەوانی/ زمانناسی
Chain	زنجیر	زنجیر
Mountain range	ریزەچیا	زنجیرە
Episode	ئەلقە	زنجیرە
Stove	سۆبە	زۆپا/ زۆپە/ سۆبە
Plenty, much	گەلەك	زۆر
Wrestler	گەمشو/ هەمباز	زۆرانباز
Wrestling	خۆلیکدان/ گەمش/ زورانی	زۆرانبازی
Talkative	پربێژ	زۆربلی/ زۆروەر/ زۆرەر
Growth Multiplication	زۆربوون	زۆربوون
Gluttonous	خۆرە	زۆرخۆر
Tyrannous, oppressive	زۆردار	زۆردار

English	بادینی	سۆرانی
Compulsion, oppression	زۆرداری	زۆرداری
Crafty, cunning (man)	زۆرزان	زۆرزان
to force, compel	زۆرلیکرن	زۆرلیکردن
House arrest, compulsory, forcible, obligatory	ب زۆر	زۆرەملی/ زۆربگیر
Resort	زۆزان	زۆزان
Bastard, illegal child	بیژی	زۆل/ بیژی
Marsh	زونك/ جوماف	زۆنگاو
Stagnant water	گۆم	زۆنگاو
Majority, most of	پتراتی/ پرینه	زوربه/ زۆربه
Wooden flute, pipe	زرنا	زورنا/ زۆرنا
Piper	زرنابێژ	زورناژەن
Limpid, pellucid	زەلال	زولال (ئاو)
Serene and clear	ساف/ زەلال	زولال (دەنگ)
Tress	زلف	زولف
Quick, soon, early	زی	زوو
Faster, sooner	زیتر	زووتر
Plateau, highland	بانو/ بان	زورگ
Offended, vexed, annoyed	زیز	زویر/ زویر
Force	هێز	زەبر
Tyrant, harsh	زەبەردەست	زەبریەدەس
Tyrannical, overbearing	زەفەردەست	زەبردار
Strictness, force	هێز	زەبروزەنگ
Weak	زەعیف/ بی تاقەت	زەبوون

English	بادینی	سۆرانی
Huge, burly	مەزن	زەبەلاح
Muscle	شلک	زەبلەك
Trouble, difficult	زەحمەت	زەحمەت
Toiler	زەحمەتکیش	زەحمەتکیش
Alm, tax	زەکات	زەکات
Yellow	زەر	زەرد/ ڕەنگ
Pale	پیتی/ زەر	زەرد/ ڕوخسار
Bile	زەرداڤ	زەرداو
Yellowish	زەرو/ پچەکی زەر	زەردباو
To turn pale	زەربوون	زەردبوون/ زەردهەلگەڕان
Yellow and red, youngster	زەر و سور	زەرد و سۆر
Last moment of evening twilight	زەرکا ئێڤاری	زەردەپەر
Smiling, to smile	گرنژین	زەردەخەنە
Apricot	زەردەلی/ زەردەلە	زەردەلو
Wasp	ستینگ	زەردەواڵە
Yolk	زەرک	زەردێنە
Stafflower	زەرک	زەرتك/ زەردك
Envelop, container	زەرف	زەرف
Small spices of wasp	زرکیت/ زلکیتک	زەرکەتە/ زەرگەتە
Leech	زیلو/ زیرو	زەروو
Loss, harm	زیان	زەرەر/ زیان
Sea	دەریا	زەریا
Lake	دەریاچە	زەریاچە
Sailor	دەریاڤان	زەریاوان

English	بادینی	سۆرانی
Naval	کەشتیی/ دەریایی	زەریایی
Microscope	هویر بین	زەرەبین
To bray	زرزر/ زرین	زەرەزەر/ زەرین
Visible, clear	دیار/ بەرچاڤ	زەق
Staring	چاڤ زیق/ چاڤ زق/ چاڤ زل	زەق/ چاوزەق
Balanites	زەقنەبووت	زەقنەبووت
Huge	زەلام	زەلام
Man	زەلام	زەلام
Reedy marsh	گۆم/ زوتک	زەلکاو
Salad	زەلاتە	زەڵاتە
back	غەیبەت	زەم
Wedding party	دەهوات	زەماوەند
Basket	زەمبیل	زەمبیل
Earth, ground, geo	زەڤی/ عەرد	زەمین/ زەوی
Geologist	زەڤیناسی	زەمیناسی/ زەویناسی
Be terrified		زەندەق چوون
Atheist	زەندیق	زەندیق
Bell, ring	زەنگ	زەنگ
Tinkle, rattle	زەنگل/ کیڤیت ماری	زەنگۆل
Hornet, sting	ستینک	زەنگەتە/ زەنگەزۆر/ زەنگەسۆر
Small bead	مۆرک/ زەنگیلۆک	زەنگیانە
To seize, confiscate	زەفتکرن	زەوت کردن/ زەفتکردن

English	بادینی	سۆرانی
Ground, earth, soil	زەڤی	زەوی
Earth gauge, land survey	زەڤی پیڤ	زەوی پیو
Farm-lands	زەڤی و زار	زەوی و زار
Poison	ژەهر	زەهر/ ژەهر
Poisonous	ژەهردار/ ب ژەهر	زەهردار
Olive	زەیتون	زەیتون
Confined, in childbed	ل بەر بچویک بونی	زەیستان
Intelligence, wit	زهن	زەین
Intelligent, witted	ب زهن/ ب میشک	زەینروون
Stupid, dull-witted	بی مەژی/ بی میشک	زەینکویر/ زەینکۆر
River	ریبار/ زی	زێ
Birth place	زاینگە	زێد
Privilege, concession	ئیمتیاز	زێدەماف/ ئیمتیاز
Drain, sewage, sewer	پیساڤ/ سولین/ ئاڤریژگە	زێراب
Gold	زێر	زێر
Golden	زێرین	زێرین
Goldsmith	زێرینگر	زێرینگر
Guardian of shrine	پاسڤانی نزرگەی	زیوان
More, excessive	زیدە	زیاد
Saint	مەزار/ نزرگە	زیارەتگا/ چاک
Loss, harm	زیان	زیان
Harmful	ب زەرەر	زیانبەخش
Pimple, small boil	زیپک/ پرزک	زیپکە
Fornication, illegal coition , incest, Adultery	زینا	زینا/ زیناح

English	بادینی	سۆرانی
Adulteress, whore, harlot	زیناکەر	زیناکەر/ ژن
Prison, jail	حەپس/ زیندان	زیندان
Jailer	زیندانڤان/ زیرەڤانی زیندانی	زیندانەوان
Prisoner	زیندانی/ زیندانکری/ حەپسکری/ گرتی	زیندانی
Political prisoner, state prisoner	گرتیت سیاسی	زیندانی سیاسی
Alive, lively	زیندی	زیندوو
Direct	زیندی	زیندو
Resurrection day	زیندی بی/ زیندی ڤەبین	زیندوبوونەوە
Bring back to life	زیندی کرن	زیندوکردنەوە
Commemoration	ساخ ڤەکرن	زیندوکردنەوە/ یاد
To bury alive as punishment	ڤەشارتنا بچویکی بب ساخی	زیندەچال/ زیندەبەگۆڕ
Insect, bug	پیتک	زیندەوەر
Entomology	پیتکزانی/ مورانزانی	زیندەوەرزانی
Insecticide	پیتک کوژی	زیندەوەرکوژ
Gravel	زەگر/ جەرجیر	زیخ
Clever, smart	زیرەک	زیرەك
Shriek	زیقین/ قیر/ قیژ	زیرە
Shrieking	زریك/ قیژکرن	زیرەزیر
To rotate.to revolve	زیزبوون	زیزبوون
Squeak, squeaking	چیرکە چیرك/ چیرە چیر	زیقە/ زیکە
Squeak, squeaking	چیرەچیر	زیقەزیق/ زیکەزیك
Saddle	زین	زین

English	بادینی	سۆرانی
Saddler	زینکەر/ سەراج	زین درو
Silver	زیڤ	زیو
Made of silver	زیڤی	زیوین

English	بادینی	سۆرانی
Zh The twelfth letter of the hurdish alphabet	ژ	ژ
Poison, venom, bane	ژەهر	ژار/ ژەهر
Poisonous, toxic, venomous, liquid poison	ژهرین/ ژەهری	ژاراو
Gum	بنیشت	ژاژك
Flavoured cheese	ژاژی	ژاژی
To crease, crumple	قورمچین/ کورژی	ژاکان
Creased, crumpled, pale	قورمچی	ژاکاو
Oleander	رورك/ رولك	ژاله
Pain, ache	ژان/ ئێش	ژان
Unhealthy, painful, ached	ب ئێش/ ب ژان	ژاندار
Become painful	ژان هاتن	ژان لیهاتن/ ژان ویرك
Belly ache, stomach ache	زك ئیشان	ژانەسك
Headache	سەرئیشان	ژانەسەر
Repetitious talk, tedious noise	بیزار/ مرومس	ژاوەژاو
To count, counting	هژمارتن	ژماردن
Number	ژمار/هژمار	ژمارە
Accountant	ژمێریار	ژمێریار
Accountancy, statistics	ژمێریاری	ژمێریاری
Woman	ژنك	ژن (ئافرەت)
Wife	ژنا	ژن/ ژنی
Spouse	ژنا	ژن/ ژنی

English	بادینی	سۆرانی
Womanly	ژنانی	ژنانه
Effeminate	ئاریله/ ژنانه	ژنانی
Monogamy	ئێک ژنی	یەك ژنی
Polygamy	چەند ژنی	فره ژنی
Civil marriage	ژن ئینانا مەدەنی	ژنهینانی مەدەنی
Temporary marriage	ژن ئینانا خوشی(وەختی)	ژنهینانی کاتی/ بۆخۆشی
Marriage of convenience	ژن ئینانا مەسلەحی	ژنهینانی بەرژەوەندی
Don juan	ژنباز	ژنباز
brother-in-law	ژنبرا	ژنبرا
Ask for woman in marriage	ژن خواستن	ژن خواستن
Wife and family	ژن و مال	ژن و مال
Married couple	ژن و میر	ژن و میرد
To marry, get married	ژن ئینان	ژنهینان
Room, chamber	ژور	ژوڕ/ ژوور
Appointment	ژڤان	ژووان
Hedgehog	ژیشك	ژووشك
Meal	ژەم/ دان	ژەم/ جەم
To play amusical instrument	ژەناندن	ژەن
Violinist	کفانجەڤان	کەمانچەژەن
To play, rock, churn	ژەناندن	ژەندەن
Rust	ژەنگ	ژەنگ
Rusty	ژەنگی	ژەنگاوی

English	بادینی	سۆرانی
Rusty, tarnished, corroded	زەنگدار	ژەنگگرتوو
Poison	ژەهر/ ژەحر	ژەهر
To venom, bane	ژەحرکرن	ژەهرکردن
String, cord	ژە/ ژی/ بەن	ژی
Under, beneath, bottom, down, below	ژێر/ بن	ژێر
Under water	بن ئاڤ	ژێرئاو/ بن ئاو
Footstool, foot print	بن پێ	ژێرپێ/ بن پێ
Saucer	تەبلیک	ژێرپیاله
Basement, ground floor	بنیات/ سەرداب	ژێرخان
Ground floor	نهوما ئەردی	ژێرخان
Submarine	کەشتیا نوقار/ نوقاڤ	ژێردەریاگەر
Oppressed, dependant, subject	بن دەست	ژێردەست
Under ground, cellar	ژێرزەمین	ژێرزەمین
Slip, female under garment ,Knickers	ئەتەك	ژێرکراس / بن کراس / کەتەك
Fail, be beaten, worsted	کەفتن/ شکەستن	ژێرکەوتن
Life	ژیان	ژیان
Biology	ژیانناسی	ژیانناسی
Biography	ژیاننامە	ژیاننامە
To revive	ڤەژین	ژیانەوە
Civilization	ژیار/ شارستانی	ژیار
Glowing ash, ember	پەنگر	ژیلەمۆ
Reason	ئەگەر	ژیر

سۆرانی	بادینی	English
ژیر	ژیر	Shrewd, wise, intelligence
ژیرناسی	ژیرناسی	Logics

English	بادينى	سۆرانى
S the thirteenth letter of the kurdish alphabet	س	س
Arbour	سهوانه/ زنج	سابات
Cottage	خانى	سابات
Male goat, billy, goat, he-goat	نێرى	سابرێن/ نێرى
Soap	سابین	سابوون
Soapy	سابونى	سابوناو
Ceiling	بن بان	ساپیته
Time, hour	دەم/ وەخت	سات
Drawers, underpants	سەتەن	ساتان/ سەتەن
Slip, stumble	شەمتین/ هلكومین	ساتمه
Teak	تیكش/ ساج	ساج
Griddle	ساج/ سیل	ساج
Bread baked on griddle	نانى سیلى	نانى ساجى
To fall into poverty	بەلەنگاز دبیت/ چ پاره پى نامینى	ساجى عەلى
Small shot	ساچمه	ساچمه
Healthy, sound	ساخ	ساخ
False, fabricated	سەخته/ قەلپ	ساخته
Forger, cunning	سەختەچى	ساختەچى
Simple	ساده	ساده
Humble	رەبەن/ خولیسەر	ساده
Desert	بیابان	سارا

English	بادینی	سۆرانی
Cold	سار	سارد
To cease to be friends	ساردی	ساردبوونەوە
To die	رەقبوون/ مردن	ساردبوونەوە
To flatter	روبازی کرن	ساردکردنەوە
Make it cold	سارکرن	ساردکردنەوە
Very cold	سروسەقەم	ساردوسر
Refreshment, viands	تەزیاتی	ساردەمەنی
Be healed	کەواندن	ساریژ
To heal (wound)	کەواندن	ساریژبوون
Musical instrument	ساز	ساز
Arrangement, ready, organised	بەرهەڤ	ساز
Harmony, to harmonize	پیکڤە ژیان	سازان/ سازاندن
To arrange, manage	گیران/ سازکرن	سازدان
Pure, clear, wholesome	زەلال	سازگار
Healthy	ساخ	ساغ/ ساخ
Evidence, clearness	ساخبوون	ساغبوونەوە
To prove	ساخ کرن	ساغ کردنەوە
Overcoat	ساکو	ساقۆ
Simple, humble, plain	ساوە/ بساناهی	ساکار
Commander	سالار	سالار
Year	سال	سال
Yearly, annually	سالانە	ساڵانە
Calender	سالنامە	سالنامە

English	بادینی	سۆرانی
From year to year	سال بوسال	ساڵە و ساڵ
For years and years	چەند سالا	ساڵەهای ساڵ
Leap year	سالاپر	ساڵی پڕ
Anno domini	سالازاینی	ساڵی زاینی
Emigration year	سالا کوچی	ساڵی کۆچی
Fear	ترس/ سەهم	سام
Sublimity, majesty	سەمیان/ مریس	سام
Majestic, impressive	شامانە/ سەمیانی	پەسام/ سامدار
Clear sky, cloudless sky	زەلاڵ	ساماڵ
Wealth, fortune, property	سامان	سامان
Wealthy	زەنگین	ساماندار
National wealth	سامانی نەتەوەیی	سامانی نەتەوایەتی
Dangerous	ب ترس	سامناك
To take, obtain	ستەندن/ برن	ساندن
Toddler, very young	ساڤا/ زارۆك	ساوا
Boiled and pounded wheat or its dish, porridge	ساڤار	ساوار/ ساوەر
Simple, gullible	ساویلکە	ساویلکە
Inlight of, under patronage	سێبەر	سایە
Shade, shadow	سیبەر	سایە/ سێبەر
Tomorrow	سبەهی/ سبە	سبەی/ سبەینی
Mornings	سپیدەهیا	سبەینان
Army, troops	سوپا	سپا/ سوپا

English	بادینی	سۆرانی
Recommendation	سپارده	سپارده
To entrust	جیباوەری	سپاردن/ سپارده
To bury	ڤه شارتن	سپاردن/ بەخاك سپاردن
Thanks, gratitude	سوپاس	سپاس/ سوپاس
Spring	سپرنگ	سپرنگ/ سپرینگ
Unfaithful, ungrateful	بیکیر	سپله
Unfaithfulness, ungratefulness	بیکیری	سپلەیی
Louse	سپی	سپی/ ئەسپی
Spinach	سپیناغ/ سلقۆك	سپیناخ
Eye whitener	سپیلك/ سپیلکا چاڤی	سپینه
Make-up, cosmetics, powder face	سپیاڤ	سپیاو
Whiteness	سپیاتی/ سپیلك	سپیایی
Plaster work	سپیکاری	سپیکاری
White	سپی	سپی
Senility, become old	سپی بوون	سپی بوون/ ریش
Be whitened, faded	سپی بوون	سپی بوون
Refine, to lose its colour	سپی بونەڤه	سپیبوونەوه
To turn pale	سپیبوون	سپیبوون/ سپی هەلگەران
To take, obtain	ستەندن	ستاندن
To praise	پەسن	ستایش
Column	ستوین	ستوون

English	بادينى	سۆرانى
Cruelty	ستەم	ستەم
Cruel	ستەمكار/ زوردار	ستەمكار
Grape molasses	دۆشاف/ دۆشاب	سجوق/ دۆشاو
Bodice, waistcoat	سوخمە	سخمە/ سوخمە
Vinegar	سهێك	سركە
Syringe	سرنج	سرنج
Nature	سروشت/ خورست	سروشت
Natural	سروشتى/ خورستى	سروشتى
Rite, liturgy, ceremony	تەقس	سرووت
March	سرود	سرود
Anthem, hymn, chant	سرود	سرود
National anthem	سرودا نيشتمانى	سرودى نيشتمانى
Angel gabriel	جبريل	سروش
Inspiration, revelation	سروش/ ئيلهام/ پەيخام	سروش
Gentle whisper	سروە/ پس	سروە
Rustle	خشين/ خوشين	سروە
Queue, line, range	سرە	سرە
Calm, rest	تەناهى	سرەوت
To be calm	تەناهى بوون	سرەوتن
Glue, gum, paste	سمغ	سريش
Numb	مت	سر
Secret	نەپەنى	سر
Lethargy, dormancy, sleep	مت بوون	سربوون
To narcot(ize), dope	سركرن/ تەحزيركرن	سركردن

English	بادینی	سۆرانی
To wipe, erase	ژێ برن	سڕینەوە
Penalty, punishment	سزا	سزا
To punish	سزادان	سزادان
Death penalty, capital punishment	سزایی سیدارە/ سزایی مرنێ	سزای سیدارە
Slow	سست/ هێدی	سست
Slowness	سستی	سستی
Zero, naught	چنە	سفر
Mat spread on the ground for meal	سفرە	سفرە
Belly, womb	زگ	سك/ زگ
Complainment, grievance	گازندە	سکاڵا
To complain, blame	گازنکرن/ لۆمەکردن	سکاڵاکردن
Petition	داخازنامە	سکاڵانامە
Pregnant	ئاڤس	سکپڕ/ سکدار
Pregnancy	ئاڤسی	سکپڕی
Diarrhoea	زگچوون	سکچوون/ زگچوون
To lose child	زگ سوتن	سکسووتان/ زگسووتان
Ember	بزۆت	سکەڵ/ پشکۆ
Elevator	سلنگ	سلنگ/ سرنگ
Shy, startled	ڤەحنقی/ تەریلی	سڵ
Greeting, salute	سلاڤ	سڵاو
To salute	سلاڤکرن	سڵاوکردن
Spinach beet	بەقلی	سلق

English	بادینی	سۆرانی
To take fright, flinch	جنقین/ ترسیان	سلکردنەوە
Be frighten	ترسیان	سلەمینەوە
Hoof	سم/ چم	سم
Sumac	سماق/ سڤۆک	سماق
Squirrel	سڤورە	سمۆرە
Moustache	سمبێل	سمێل
To trim, cut	سمبێل کرن	سمێلکردن
Species of aphis	سون/ سن	سن
Pin	سنجەق	سنجاق
Swelling	وەرمتن	سندان
Anvil	سندان	سندان
Plague upon you	سندان	سندان
Box	سندوق	سندووق
Breast	سنگ	سنگ/ سینگ
Border, frontier	سنور	سنوور
Boundary	سنور	سنوور
Limited, confined	سنوردار	سنووردار
Burning	سوتن	سۆ
Stove	سۆپە	سۆپ
Soda	سۆدە	سۆدە
Red	سوور	سۆر/ سوور
trace /Whereabouts	کیدەری/ دڕ رشون	سۆراخ/ سۆراغ
Sympathy, pity, love	سوز	سۆز
Prostitute, harlot	قەحپە	سۆزانی
Rock partridge	سیسک	سۆسکە/ سوسکە

English	بادينى	سۆرانى
Socialism	سوشياليزم	سۆشياليزم
Sufi, mystic	سوفى	سۆفى
Water fall	سولاڤ/ سيلاڤ	سۆلاڤ
Light brightness	بيناهى/ روناهى	سۆما
Light of the eyes	قەترا چاڤى/ بيناهيا چاڤى	سۆما/ چاو
To plaster, smoothe	هنين	سواخ/ سواغ
Knight, rider, horseman, cavalier	سيار	سوار
Cavalry, chivalry	سيار	سوار
To ride	سياربوون	سواربوون
Accomplished horseman	سيارباش	سوارچاك
To beg	خاستن	سوال
Beggar	خاز خازوك	سوالكەر
Army, troop	سوپا	سوپا
Commander-in-chief	سەرلەشكر	سوپا سالار
Military	سوپايى	سوپايى
Rug, mat	مەحفير/ فەرشى نقيژى	سوجادە/ بەرمال/ دوگرد
Theological student, Religious student	سوختە	سوختە
Bodice, waistcoat	سوخمە	سوخمە
Drudgery, corvee	سوغرە	سوغرە
To burn	سوتك/ سوزتن	سووتان
To heal	ساريژبون	سووتاندنەوە

English	بادینی	سۆرانی
Burnt	سووتی	سووتاو
Ash	خولی	سووتوو
Fuel	سوتەمەنی	سووتەمەنی
Corner	کونج/ گۆشە	سووچ
Faulty, guilt	سیچ/ سووج	سووچ/ سوچ
Faulty, guilty, sinner	گونەهبار	سووچدار/ سوچدار
Grief, sorrow, pity, longing	خەم	سوو
Interest, usury	ریبا	سوو
Usurer, one who practises usury	ریباخۆر	سووخۆر
Profit, benefit, interest	مفا	سوود
Profitable	مفادار	سوودمەند
Payee, beneficiary, persistant, insistant	رژد	سوور/ رژد
Red, burnt	سور	سوور/ سۆر
Rouge, make-up, brine	سۆراڤ/ سویراڤ	سووراو/ سۆراو
Reddish	سوربون	سووربباو/ سۆرباو
To fry	بزارتن	سووربوونەوە
Blush (shy) (shame)	سۆربون	سووربوونەوە/ سووورداگەران
Fair-skinned	سووروسپی	سووروسپی
Measles	سوورك	سوورێژە
Turn	نۆبەت	سوور
Rotation, cycle	زڤرۆك	سوور

English	بادینی	سۆرانی
Blood circulation	زڤرۆکا خوینی	سوڕی خوین
To revolve	گەریان	سووڕان
To run, manage	ب ریڤەبرن	سووڕاندن/ بەڕیوەبردن
Gonorrhoea	سوسەنەک	سووزەنەك
Packing needle	سوژن	سووژن/ سوژن
Light (weight)	سڤك	سووك
Unimportant, bad (person)	سڤك	سووك
Grief, sorrow	دلگرانی/ خەم/ کەسەر	سوێ
To feel sorrow	دل گران	سوێبوونەوە
Oath, swear	سویند/ سۆند/ سوز	سوێند/ سوین
To swear	سویند خارن	سوێند خواردن
To take an oath	سۆند دخوا	سوێند دەخوا
To perjure, commit perjure	درەو سوند دخوت	بەدرۆ سوێند دەخوا
Switch	سویچ	سویچ
Owing to, about	سەبارەت	سەبارەت
Basket	سەلك	سەبەتە
Pipe (tobacco)	قەلین	سەبیل
Casual reaper, hired	سەپان/ خولام/ رەشەك	سەپان
Bucket	سەتل	سەتل
Dawn	سەحەر/ سپیدە	سەحەر
Difficult, hard	زەحمەت	سەخت
Worried, distressed	نارەحەت	سەخلەت
Hundred	سەد	سەد

English	بادینی	سۆرانی
Hundreds	سەدان	سەدان
Century, age	سەدە	سەدە
Percent	سەدی	سەدی
Head, top	سەر	سەر
On my head	سەرسەری من	سەرسەر
To foam	سەرئاڤ کەتن	سەرئاوکەوتن
Government offices	سەرا	سەرا
Mirage	سەراب	سەراب
Wholly, from head to head	پرانیا/ حەمی/ سەراسەر	سەراپا/ سەراسەر
Ceiling	بن بان	سەراپیتە
Chiefs	سەرۆکین	سەران
Head poll	سەرانە	سەرانە
w.c.	دەستئاڤ	سەراو
Additional load	بارزیدە	سەربار
Inspite of, despite	سەربار	سەربار
Soldier	سەرباز	سەرباز
Camp, barracks	سەربازگەھ	سەربازگە
Mobilization	سەفەربەری	سەربازگیری
Title, topic	بابەت	سەرباس
Roof, roof-top	سەربان	سەربان
Slaughter	سەرژێفەکرن	سەربرین
Event, occurrence	دیرۆك	سەربورد
Uncovered head, receptacle	سەرکول	سەربەتال/ سەرکۆت
Independent, free	سەربەخو	سەربەخۆ

English	بادینی	سۆرانی
Independence	سەربەخوی	سەربەخۆیی
Proud, eminent	سەربەرز	سەربەرز
High reputation	سەربەرزی	سەربەرزی
Free	سەربەست	سەربەست
Freedom, liberty	سەربەستی	سەربەستی
Quarrelsome, seditious	شەرۆك	سەربەکۆبەن/ سەربەگێچەڵ
Sealed, stamped	مورکری	سەربەمۆر
Downward	بەرەڤ خار/ بەر ب ژیر/ نشیڤی	سەربەرەوژێر
Fellow wife (of a polygyny)	هەوی	سەربەهەوێ
Unpire, referee	بەرەڤان	سەرپشك
Cover, lid	دەرپۆش	سەرپۆش
Bare-headed	سەر ریس	سەرپەتی
Supervisor	سەرپەرشت	سەرپەرشت
Foreman of labourers	سەرکار	سەرپەل
Toe, tiptoe	سەری تبلی	سەرپەنجە
Disobedient	سەرپیچی/ سەرکیشی	سەرپیچ
Be involved	توشبوی/ تیکەتی	سەرپیوەبوون
From top to bottom	سەری هەتا پیی	سەرتاپا
From head to head, wholly	هەمی/ سەراسەر	سەرتاسەر
Barber, hairdresser	سەرتراش	سەرتاش
Headshaving	سەرتراشین	سەرتاشین
Total	سەرجەم	سەرجەم

English	بادینی	سۆرانی
Preoccupied, busy	مژوّل	سەرجەنجال
On my eyes	سەرچاڤا	سەرچاو
Spring, source	سەرچاوک/ کانیک	سەرچاوە
Reference, bibliography	ژیدەر	سەرچاوە
Opinionated	رکدار	سەرچل
Kneeling, kneecap	سەرچوک	سەرچۆك
Drunkard	سەرخوش	سەرخۆش
To condolence, condole	سەرخوش لیکرن	سەرخۆشی لیکردن
Inauspicious	سەرخور	سەرخۆر/ سەرەخۆرە
Nap, siesta	سەرخەڤ	سەرخەو
Chieftain, headman in tribe	سەرۆک عەشیرەت	سەرخیل
Chief	سەردار	سەردار
To visit	سەردان	سەردان
To sacrifice	سەردانان	سەردان
To defer to obey, bow the head	سەرنڤی نەکرن	سەردانەواندن
To comb hair	شەکرن	سەرداهینان
Funeral recitation, Lamentation	پیگوتن	سەردۆلکە
Professional mourner	پیبیژ	سەردۆلکە بیژ
Epoch, moment	سەردەم	سەردەم
Contemporary	هەڤچەرخ	سەردەم (هاوچەرخ)
Honest	سەرراست	سەر راست
To blame, reproach	لومەکرن	سەرزەنشت

English	بادينى	سۆرانى
To count	سەرژماردن	سەرژماردن
Census	سەرژمير	سەرژمير
Statistics	سەرژميرناسى/ سەرژميرزانى	سەرژميرناسى
Puzzled, surprised, astonished	حيبەتى	سەرسام
Wise old lady	سەرسپى	سەرسپى
Bathroom	سەرشول	سەرشۆرك
Busy, preoccupied, distraught	مژوَل	سەرقال
Superintendent	سەركار	سەركار
Leader	فەرماندە/ ريبەر	سەركردە
The president of the republic state	سەرۆكى كومارى	سەركۆمار
To reproach	لومەكرن	سەركۆنە
Cheek bone	ئالەك/ سيرەت	سەركولم
To succeed, pass	سەركەفتن	سەركەوتن
Nipple, tit, teat	سەرمەمك/ سەركيت مەمكا	سەركۆ
Coldness, cool	سەرما	سەرما
Be numbed, be frozen	سەرمابرى	سەرمابردە
Wealth, capital	سەرمايە	سەرمايە
Capitalist	سەرمايەدار	سەرمايەدار
Capitalism	سەرمايەدارى	سەرمايەدارى
Model, pattern	نمونە	سەرمەشق
Attention, caution	سەرەنج	سەرنج

English	بادینی	سۆرانی
Aware, cautions	هشیار	سەرنجدەر
President	سەروک	سەرۆك
Presidency	سەروکایەتی	سەرۆکایەتی
Rhyme	سەروا	سەروا
Spring, source	کانی/ سەروچاوک	سەروچاوە
Sovereignty	سەروەری	سەروەری
Beginning	دەست پیک/ سەرەتا/ بەرایی	سەرەتا
Primary	سەرەتایی	سەرەتایی
In addition to, moreover	سەربار	سەرەرای (ئەوەی)
Spear, lance	سەرەرم	سەرەرم
Highway	سەرەری	سەرەری
Main, major	سەرەکی	سەرەکی
Death pangs, death struggle	بەرمرن/ جانکیسی	سەرە مەرگ
Riddle, coarse sieve	سەرەند	سەرەن (سەرەند)
Conclusion, result	ئەنجام	سەرەنجام
Pillow	بالیفک	سەرین
Martial-law, mobilization	سەفەربەر	سەفەربەر
Brokendown, handicapped	سەقەت	سەقەت
Platform	دوانگە/ هەرزال	سەکۆ
Bench	سەکو/ تەخت	سەکۆ
Dog	سە	سەگ/ سە
Otter, beaver	سەیی ئاڤی/ سەگاڤ	سەگاو

English	بادینی	سۆرانی
To bray, bark	رەوین	سەگوەر
To prove, admit	سەلماندن	سەلماندن
Interest, usury	ریبا	سەلەم/ ریبا
Elegance, skillfulness	شیان	سەلیقە
Solitary, single, bachelor	سەلت	سەلت
Style, as he, she likes	سەلتەنەت	سەلتەنەت
Dance	دەهوات/ گۆڤەند/ دیلان	سەما
Dancer	داوەتکە/ گۆڤەندکەر/ دیلان کەر	سەماکەر
Samovar	سەماوەر/ سەماڤەر	سەماوەر
Loaf	سەمون	سەموون
Dignity	سەنگ	سەنگ
Weight	سەنگ	سەنگ
Trench	نەوچە	سەنگەر
Heavy, precious	گران	سەنگین
To exchange, bargain	بازاری/ بازارکرن	سەودا
Green	کەسک	سەوز
Greenery	کەسکاتی	سەوزایی
Vegetable	زەرزەوات	سەوزە
Oar	سەول/ شەلپی	سەول
Ice, freezed, snow	بەفر/ جەمەد/ بەرف	سەهۆل
Obstinate, pig-headed	سەر رەق	سەهەند
Shade, shady place	سیبەر	سەهەند
Strange	سەیر	سەیر

English	بادينى	سۆرانی
Picnic, trip	سەيران	سەيران
Recreation	سەيرانگەهـ	سەيرانگا
Umbrella	شەمسى/ سەيوان	سەيوان
Three	سىٚ	سىٚ
Shade, shadow, umbra	سيبەر	سێبەر
Under the patronage of, under the auspices of	ل بن سيبەرا	لەژێرسێبەری
Gallows	سيدارە	سێدارە
Thirteen	سێزدە	سێزدە
Tripod, triumvirate	سى كوچك	سىٚكوچكە
Triangle	سى‌گۆشە/ سى كوژى	سێگۆشە
Liquidity, fluidity	ليسەر	سێلاو
Apple	سێڤ	سێو
Parentless, orphan	بى باب و داك/ ئيتيم	سێوى
Adam's Apple	سێڤا ئادەمى	سێوى ئادەم
Thirty	سيه	سى
Lung	سيه	سى
Politics	سياسەت	سياسەت
Politician	سياسەتڤان	سياسەتمەدار
Prod, knuckles	گريچك	سيخورمە
Porcupine	سيخور	سيخور
Sorcery	سيحر	سيحر
Garlic	سير	سير
Skin, peel	تيقل	سيرمە

English	بادینی	سۆرانی
Faded, withered	سیس/ زەر	سیس
Cricket	کریکت	سیسرك
Vulture	کەچەلوک/ کەرگەس	سیسرکە کەچەل
Consumption, tuberculosis of lung	سیل	سیل
Consumptive	سیلدار	سیلدار
Face, personal appearance	سیما	سیما
Breast	سینك	سینە
Cinema, movie	سینەما	سینەما
Tray	سینی	سینی/ سینی خوان
Chinese	سینی	سینی
Tooth pick	سیواك	سیواك
Lungs and liver	سیە و میلاك	سی و جگەر

English	بادینی	سۆرانی
Sh The fourteenth letter of the kurdish alphabet	ش	ش
King	شاه	شا
Appeal for wedding largess	شاباش	شاباش
Queen	ژن شا	شابانوو
Harbour, port	شابەندەر	شابەندەر
Horn	شاخ	شاخ
Mountain	شاخ	شاخ
Mountainous	شاخاوی	شاخاوی
Mountaineer	شاخەوان	شاخەوان
Glad, happy	شاد	شاد
City	شار/ باژیر	شار
Obscure, vague, ambiguous, unclear	غیم	شاراوە/ ناروون
Hidden	ڤەشارتی	شاراوە/ نادیار
Exiled, vanished	شاربەدەر	شاربەدەر
To vanish	شاربەدەرکرن	شاربەدەرکردن
To hide, to bury	ڤەشارتن	شاردنەوە
Townsman, urban	شارستان	شارستان
Civilization	شارستانیەت	شارستانیەت
Urban, civilized	شارستانی	شارستانی
Water cucumber	شارۆخ/ خەیار	شارۆخ
Town, small town	باژیر/ باژیرك	شارۆکە/ شارۆچکە
Expert, well-versed	شەهرەزا	شارەزا
Mayor	باژیرڤان	شارەوان

English	بادینی	سۆرانی
Municipality	بازیرڤانی	شارەوانی
Urban, civilized	شاری	شاریی
High way	ریکا سەرەکی	شاری
Prince, princess	شەهزادە	شازادە
Sixteen	شازدە	شازدە
Sixteenth	شازدەم/ یی شازدی	شازدەم
Queen	ژن شا	شاژن
Masterpiece	شاکار	شاکار
Apprentice	شاگرد	شاگرد
Minister, secretary (u.s.a)	وەزیر	شالیار
Attack, assaut, raid	هیرش	شاڵاو
Shoulder	مل	شان
Responsibility	بەرپرسیاریتی	شان
Proudness	شانازی	شانازی
Side by side	مل بە مل	شان بەشان
Chance, lucky	شانس	شانس
Theatre, stage	شانو	شانۆ
Comb	شە	شانە
Cell	شانە	شانە
Beehive, hive	شانە	شانە (هەنگ)
Plumb	شاول	شاوول
Kingly	شاهانە	شاهانە
Heron	شینە شاهو	شامیۆ
King of kings	شاهنشا	شاهنشا
Queen bee	شامیشیت هنگڤینی	شاهەنگ

English	بادینی	سۆرانی
Worthy, deserving	هێژا	شایان/ شایەن
Suitable, worthy	هەژی	شایستە
Witness	شاهید	شایەت/ شایەد
To testify	شاهید دان	شایەتدان
Poet, bard, singer, chanter	هوزانڤان	شایەر
Dance, festivity	گوڤەند/ دیلان	شایی
Be disconcerted	شەپرەزە	شپرزە
Thing	تشت	شت
To wash	شیشتن	شتن/ شوشتن
Equipment, furniture	تشتیت مال	شتومەك
Match, light	شخاتە	شخارتە
Vaccination, syringe, injection	شرنقە	شرنقە
To give injection, Vaccinate	شرنقە لیدان	شرنقە لیدان
Glue	سمغ	شریت
Tape	شەلیت	شریت
Cassette	کاسیت/ شریت	شریت
Snore	پخین/ خرخر	شریخە
Tattered, torn	رزۆك	شر
Death pangs, about to die	ل بەر مرنێیە/ چوویی	شر
Bad, desparate	خراپ	شر
Doubt	شك	شك/ گومان
Complaint	گازندە/ شکات	شکات
Hunting, shooting	نیچیر	شکار
Broken	شکەستی	شکاو

English	بادینی	سۆرانی
Defeat	شکستی	شکست
Majesty	سام	شکۆ
Glory	شکۆ	شکۆ
Your highness, your majesty	خاوینشکۆ/ خودان شکۆ	خاوەن شکۆ
Majestic	شکودار/ سام	شکۆدار
Loose	خاڤ/ سیست	شل
Fluid, watery	ئاڤی/ ریق	شل
To loose, be convinced	ڤەکرن/ سست کرن	شل کردن
Persuaded, convinced	رازی بوون/ رازی کرن	شل کردن
Broth, muslin	ئاڤک	شله
Be disconcerted	تەنگاڤ/ شەپرزە	شلەژان
Wooden pipe (music)	بلویل/ لولی	شمشال
Sword, saber	شیر	شمشیر
Fencing with asaber	شیربازی/ شوربازی	شمشیربازی
Wind, gentle, breezed soft movement of air	با	شنه
Land after first ploughing, field ploughed once	شۆ	شۆ
Vivacious, exquisite	شوخ	شۆخ
Salty, brackish	سویر	شۆر/ سویر
Soup	شوربە	شۆربا
Revolution	شورەش	شۆرش
Hanging down, drooping	شور	شۆر
Revolutionary, agitator	شورشگیر	شۆرشگیر

English	بادينى	سۆرانى
Platform pavement	رەسيف/ رەحاجادى	شۆستە
Shepherd	شڤان	شوان
To marry, get married	شى كرن	شووكردن
	تى	شووبرا/ تى
Ram part, Fence, Protective wall	ديوار/ شور	شوورە
Water melon	شتى	شووتى/ شفتى
Shame	شەرم	شوورەيى
Packing Needle	شيشرن	شووژن
Glass	شيشە	شووشە
Bottle	شيشە	شووشە
Misfortune	بيولەى/ بەدبەختى	شووم
Place, position, site	جە	شوێن
Trace, archeology	شوينوار	شوێنەوار
Archeology	شوينەوار ناسى	شوێنەوارناسى
Dawn, daybreak	شەبەق	شەبەق
Palm of hand	لەپ/ ناڤمست	شەپ
Slap	شەق	شەپ/ شەپازلە
Hat, cap	شەفقە	شەبقە
Slap	شەق	شەپلاخ
Paralysis	شەپك	شەپلە
Kurdish jacket	شەپك	شەپك
Wave	شەپول/ پيل	شەپۆل
Chess	شەترەنج	شەترەنج
Transplantation	شەتل/ نيهال	شەتل
Nursery, plantation	باغ/ نيهال خانا	شەتلگا

English	بادینی	سۆرانی
Ice	جەمەد	شەختە
Shame, modesty, shyness, Bashfulness, diffidence	شەرم	شەرم
Diffident, abashed	شەرمن/ هەیبۆکە	شەرمن
To shame abash, Embarrass	شەرم	شەرم
Be ashamed, embarrassed	شەرمزار	شەرمەزار
Trousers	شەروال	شەروال
War	شەر	شەر
War-like, aggressive	شەرکر/ شەروک	شەرفرۆش
Sixty	شیست	شەست
Six	شەش	شەش
Revolver	دەبانچە/ وەروەرە/ شەش میل	شەشخۆر/ دەپانچە
Slap	شەق	شەق
Clap, clacking	شەق	شەق/ شەقە/ شەق و شەقە
Crack	شەق/ درز	شەق
Breast	نیف مەمکان/ شەق	شەق
Street	شەقام	شەقام
Step	پینگاڤ	شەقاو
Stamp	پیل	شەقل
Yearling lamb	بەرخ	شەك
Sugar	شەکر	شەکر
Sweetened water	قەنداڤ	شەکراو
Sugar bowl	شەکردان	شەکردان

English	بادينى	سۆرانى
Exhausted	بەتلى/ وەستياى	شەكەت
Lame	شەل/ لەنگ	شەل
Cool northerly wind	شەمال	شەمال
Musk melon, cucumis melon	شەمامۆك/ قاوان	شەمامە
Saturday	شەمبى	شەمبە/ شەممە
Bat	چلىملى/ چەكچەكيلە/ شەڤرەڤينك/ ميرمورنك/ شەڤ/ شەڤۆك	شەمشەمە كوير
Train	شەمەندەفر	شەمەندەفەر
Sprightly, gay, pretty	شەنگ و شوخ/ سپەهى	شەنگ و شۆخ
Night	شەڤ	شەو
Good night	شەڤ باش	شەوباش
nocturnal, Night fever fever	شەڤ تا	شەوتا
Late evening night snack	شيفخوشك	شەوچەرە
Light	شەوق	شەوق
Longing	شەوق	شەوق
Weak sighted	شەڤكور	شەوكوير
Night time	دەمى شەڤى	شەوگار
Dew	خوناڤ	شەونم
Nightmare, female demon	شەڤ پەست	شەوە
Jaw	چەن/ ئەرزينك	شەويلك
Martyr	شەهيد	شەهيد
Satan, devil	شەيتان	شەيتان

English	بادینی	سۆرانی
Frantic, distraught	بی ئەڤینی/ دژوار	شەیدا
Damp	تەری	شێ
Chestnut	شی ابۆ هەسپی)	شێ/ ئەسپەشێ
Fool, insane, mad, lunatic	شێت/ دین/ بی ئاقل	شێت
Lunacy hospital	نەخوشخانا شیتا	شێتخانە
to squeeze, knead, massage	پەرخاندن	شێلان
Lion	شێر	شێر
Cancer	پەنجەشێر	شێرپەنجە
Turnip	شێلم	شێلم
Valley	گەلی	شێو
Supper, dinner	شیڤ	شێو/ نان
Style, design	شێواز	شێواز
Methods, style	شەپرزە/ شکستی	شێواو
Way, shape, method	شێوە/ رێک	شێوە
Ability, suitable	شیان	شیان
Suitable, appropriate	کێرهاتی/ هێژا	شیاو
Sweet	شرین	شیرین
Dessert, sweet, candy	شرینەمەنی/ شریناتی	شیرنەمەنی/ حەلوا
To analyse	شروڤەکرن/ شلوڤەکرن	شیتەلکردن
Sword	شیر	شیر/ شمشیر
Lukewarm, tepid	تینشیر	شیرتێن
Milk	شیر	شیر
Milker, milkman	شیردۆش	شیردۆش
Bride-price	نەخت	شیربایی
Foster-brother	برای شیری	شیربرا/ برای‌شیری

English	بادینی	سۆرانی
Nagging	پتپتوک	شیره شیر
Metal bar, iron	شیش	شیش
Iron monger	بازرگانیا شیشلی	بازرگانی شیش
To solve, remedy, treat	چارەسەر	شیکار
To explain, parse, analyse	شروڤەکرن	شیکردنەوە
Syrup	شروب	شیلە
Creamy	شیلە/ شیره/ دۆبە	شیلە
Blue	شین	شین
To wail, lamentation, mourning	شینی	شین/ شیوەن
Garden, path of green	شین	شین/ سەوز
Valley, ravine, gully, gorge	گەلی/ نهال/ نیوال	شیو
Lamentation, mourning, wailing	شینی	شیوەن

English	بادینی	سۆرانی
S The 15th leteer of the kurdish alphabet	ع	ع
Ivory	عاج	عاج
Wine, arrack	عەرەق/ مەی	عارەق
Addict	عەرەق فەخور	عارەقخۆر
Sweat, perspiration	خوە	عارەق
To sweat	خوە دان	عارەق دەردان
Single, bachelor	زگورد	عازەب
Sky	عەسمان	عاسمان
Gown, frock, cloak, aba	عەبا	عەبا
Perfume	بیهن	عەتر
Estate, earth	عەرد	عەرد
Cart, carriage, vehicle, van	عەرەبانە	عەرەبانە
Carter	عەرەبانچی	عەرەبانەچی
Soldier, troop, army	عەسکەر	عەسکەر
Military	عەسکەری	عەسکەری
Militarism	عەسکەریەت	عەسکەریەت
Tribe	عەشیرەت	عەشیرەت
Turkey	عەلوشیش/ عەلوک	عەلەشیش
Warehouse, store	کوگە/ عەمبار	عەمار
Antique	عەنتیکە	عەنتیکە
Folk, common people	خەلک/ گەل	عەوام
Barking, braying	عەوعەو	عەوەعەو
Clan, tribe	عیل	عیل
Loins, private parts of alady	عەورەت	عەورەت

English	بادینی	سۆرانی
Carat, karat	عەیار	عەیار
Gnosticism	گنوستی	عیرفانیەت
Rationalism intellectualism	عەقلانیەت	عەقلانیەت
Mentality, mind	عەقلیەت	عەقلیەت
Brigadier, general	راگر/ سەرهێز	عەمید (عەسکەری)
Commodore	ئەفسەری دەریایی	عەمید (دەریایی)
Diplomatic	دبلوماسی/ سیاسەتڤان	عەمید (دبلوماسی)
Dean	راگر	عەمید (کۆلیژ)

English	بادینی	سۆرانی
X The 16th letter of the kurdish alphabet	غ	غ
Gallop, galloping	چارگاڤ اهەسپ)	غار (ئەسپ)
Race, running	پیشبەزین/ هەڤبەزین	غاردان
Race	غارغارانی	غارغارین
Gas	غاز	غاز
Perfidious, traitor	ناپاک/ جەگەرمژ	غایەنخایەن/ خائن
Bud	بشکوش/ بشکوژ	غونچە/ خونچە
Double chin	دو ئەرزینك	غەیفەیە
Coorse sieve, cribble	موخل	غەربیل
Gazette, newspaper, journal	روژنامە	غەزەتە
Alyricpoem, ode	غەزەل	غەزەل
Nose ring	خزیم	غەزێم/ خەزێم
Treasure	خەزینە	غەزینە/ خەزێنە
Noisy, crowd	تەق و رەق	غەلبەغەلب
Sadness	خەم/ خەفەت	غەم/ خەم
Wink, eyewink	ئاور/ تروکە	غەمزە
Metaphysical, supernatural, unseen	غەیبی	غەیبی
Zeal	غیرەت	غیرەت
Nerve, grit	مێرخاسی	غیرەت
Gargle	لیوەردان	غەرغەرە

English	بادینی	سۆرانی
F. The 17th letter of the kurdish alphabet	ف	ف
Bean (s), kidney beans	فاسولی	فاسۆلیا
Aluminium	فافون	فافۆن
Trap	خەفكێ	فاقە/ تەلە
Grumbling	گزگریۆك	فاك و فیك
Fortune-telling, read omens	فال	فال
Palm reader, fortune-teller	فالكەر	فالگر
	فالگرتن	فالگرتن
Understanding, comprehension	فام	فام
To understand, know, recognize	فامكرن	فامركردن
Lantern	فانوس	فانۆس
Magic lantern	فانوسی سیحری	فانۆسی جادو
Interest (on money)	فایده	فایز/ سوو
Football game, soccer	تەپانی/ تەپاپی	فتبۆلین
Wide, broad	فرەه	فراوان
Brush	فرچە	فرچە
Chance, opportunity	دەرفەت	فرسەت
Verb, action	فرمان	فرمان
Clerk, officer, official	فەرمانبەر	فرمانبەر/ فەرمانبەر
Tear	روندك/ فرمیسك	فرمیسك
Selling, to sell	فروتن	فرۆتن/ فرۆشتن
Seller, pedlar	فروشیار	فرۆشەر/ فرۆشیار
Plentiful, very, poly	گەلەكە	فره

English	بادینی	سۆرانی
Polygamy, poly gyne	چەند ژنی	فرە ژنی
Polyandry, polygamy	چەند میردی	فرەمیردی
Multi-party, pluralism	چەند حیزبی/ فرەحیزبی	فرەحیزبی
To save, to come to help, to join	هاوار	فریا
Emergency	تەنگاڤی	فریاکەوتن
Relief	هاوارهاتن	فریاکەوتن
First aid	هاوارهاتنا دەستپیکی	فریاکەوتنی سەرەتایی
Angel	فریشتە/ ملیاکەت	فریشتە
Fraud	سەرداچون	فریو
Cheater, deceitful, trickster	سەرداچۆی	فریوباز
Be defrauded	سەرداچۆی/ هاتەسلیماندن	فریوخواردن
Trickery	فیل/ حیلە	فروفیل
Noise of sipping (tea)	فرر-فرر	فرەفر (چا خواردنەوە)
To kidnap, to elope	رفاندن/ رەڤین	فراندن
Kite	فرفرۆك	فرفرۆکە/ قوشکاغەز
Airplane, plane	بالەفر	فرۆکە
Pilot	فرۆکەڤان/ گەمیڤان	فرۆکەوان
Flight, to fly	فرین	فرین
Flapping, flutter	فرەفر	فرەفر
To throw, to toss	فریدان	فریدان
Hissing noise	سس	فس
Coward	ترسنوك	فش
Spreading	بلاڤ بوون	فش
Wide, large	فرەه/ بەرین	فش (فرە)

English	بادينى	سۆرانی
Boasting, exaggeration	مەزنكرن/ گركرن	فشە/ فشەفش
Brush	فرچە	فلچە
Cup	فينجان	فنجان
Palm reader	فنجانخوين	فنجانخوين
Phosphate	فوسفات	فوسفات
Phosphorous	فوسفور	فوسفور
Fountain, jet	كانى	فوارە
Puff, blow	پف	فوو
Neglected, forgotten	فەرامۆش	فەرامۆش
Neglect, forget	فەرامۆشكرن	فەرامۆشكردن
Bag, gunny sack	فەردە	فەردە/ گونيە
Carpet	مەحفير/ بەرك	فەرش
Order, firman, decree	فەرمان	فەرمان
Clerk, civil servant	فەرمانبەر	فەرمانبەر
Commander	فەرماندە	فەرماندە
Teachings	فەرمان	فەرمايش
Discourse, speech	ئاخفتن	فەرموودە
Dictionary	فەرهەنگ	فەرهەنگ
Cultural, educational	زانيارى/ رەوشەنبيرى	فەرهەنگى
Loot, booty, pillage, spoils	فەرهود/ تالانى/ كەلەپيرە	فەرهود
To loot, to plunder	تالان كرن	فەرهودكردن
Immature, unripe	نەگەهشتى	فەريك
Favour, worth, splendour	قەنجى	فەر
French	فرەنسى	فەرەنگ

English	بادینی	سۆرانی
Philosophy	فەلسەفە	فەلسەفە
Christian	فەلە	فەلە/ گاور/ دیان
Space, orbit, circuit	فەلەك	فەلەك
Astronaut	فەلەكناس	فەلەكناس
Astronomy	فەلەكناسی	فەلەك ناسی
To demolish, spoil, destroy	ژناڤبرن	فەوتاندن
Epileptic fit	تەپ	فێ
Epileptic, to have such fit	تەپدار	فێدار
To learn	فێربوون	فێربوون
To teach	فێركرن	فێركردن
School	فێرگەهـ	فێرگە
Trick, wile	گەند	فێڵ
Cunning, deceitful, trickster	فێلباز	فێڵباز
Cool, nice weather	فێنك/ هین	فێنك
Pride, boasting	شەهنازی	فیز
Boastful, proud	شەهناز/ فزین	فیزن
Bullet, shot, gunshot	فیشەك	فیشەك
Whistle	فیتك	فیكە
Elephant	فیل	فیل

English	بادینی	سۆرانی
V The 18th letter of the kurdish alphabet	ڤ	ڤ
Corner	رەخ/ قوژبن	ڤاج
Region, area	دەڤەر	ڤاج
Chiken, hen	مامر/ مریشک	ڤار
Lapel, opposite	ڤاژی/ بەرازی	ڤاژی
Virus	ڤایرۆس	ڤایرۆس
Love	ڤیان	ڤیان
Visa	ڤیزە	ڤیزە/ ڤیزا

English	بادینی	سۆرانی
Q The 19th letter of the kurdish alphabet	ق	ق
Vessel, dish, plate	قافک	قاب/ قاپ
Wooden clog	قاپقاپ	قاپقاپ
Pots and pans	ئامان/ لەگەن	قاپ و قاچاغ
Overcoat	قاپیت	قاپووت
Door, gate	دەرگەھ	قاپی
Storey, floor	قات	قات
Times	کات/ دەم	قات
Suit	قات	قات
Crisis, difficulty, poverty, famine, dearth, starvation	خیزانی/ هەژاری	قات و قری
Poverty, famine, dearth	خیزانی/ هەژاری	قاتیی
Leg	پی/ قاچ	قاچ
Smuggling, contraband	قاچاغ/ قەچاغ	قاچاخ/ قاچاغ
Smuggler	قەچاغی	قاچاخچی
Mushroom	کفارک	قارچك
Hero, champion, gallant	قەهرمان	قارەمان
Twang, cawing, snuffling, crying bitterly	قارقار	قاڕاندن/ قارەقاڕ
Goose, swine	قاز	قاز
Judge	قازی	قازی
Profit, interest, avail, advantage	قازانج/ سود/ مفا	قازانج
Pine-tree	کاژ	قاژ

English	بادینی	سۆرانی
Crowing, harsh or shrill cry, cawing, honking	قازقاز	قاژەقاژ
Chough, rook	قراپێ سۆر	قاژوو
Safe, coffer, money box	قاس/ قاسە	قاسە
	قەبین/ قەب قەب/ دەنگێ کەوێ	قاسپە قاسپ
Boisterous laughter, guffawing	تیقلیق	قاقا
Paper	کاغەز/ پەر	قاقەز/ کاغەز
Notes, banknotes, papermoney, paper currency	پارێت کاغەز	پارەی قاقەز
Playing cards, deck	پەرکانێ	قاقەزێن
Kite, paper plane	فرفرۆکێ/ تەیارێ وەرەقی	قاقەزێن
Blackbeetle, cock roach	کێزگلۆک	قالونچە/ قالوچە
Frame	قالب	قالب
Whip	قامچی	قامچی
Thumb	قامک/ تلابەرانی	قامك
Big toe	تلابەران	قامکی پێ
Reed, cane	لەقەن	قامیش
Fumigation, smoking	دوکێلکرن	قانگ
Skill, shell, hull	تیقل	قاووغ/ توێکل
Coffee	قەهوە	قاوە
Coffee-mover	قەهوەچی	قاوەچی
Brown	قەهوای	قاوەیی

English	بادینی	سۆرانی
Strap, thong	قایش	قایش
Convinced	قایل/ رازی	قایل
Agreemant, convince	قایل بوون	قایل بوون
To convince, persuade, to make agree, accept	قایل کرن	قایل کردن
Strong, severe	قایم	قایم
District commissioner, deputy governor	قایمقام	قایمقام
Ward	قایش	قاوش
To cluck	قدەقد/ قدقدامریشکێ	قدەقد (مریشك)
Wasting, squandering, throwing away	برک	قرپ
Vacant, hollow	پیچ	قرپۆك/ پووچ
Dried up (fruit)	زوهاکری/ قەماندی	قرپۆڵ
Scab, scum	قاچک/ قەلب	قرتماخە
To cramp, crinkle	تەزتەزینک	قرچ
To crackle	قرچ/ چەرقین	قرچە قرچ (ئاگر)
Mean, stingy, crinkled, wrinkled	قەلس	قرچۆك
To lose porposity, to lose money and become bankrupt	ڕویتە	قرخ
Snuffler, twanging, nasalizing, no longer porous	بێهنکەر	قرخن
Lobster, crab, crayfish	قرژانك/ کفژالە/ کیفژالە	قرژاڵ/ قرژانگ

English	بادینی	سۆرانی
Tick	گرنی/ کرنی	قرنه/ پند
Laughing, shouting and crying	کەنین/ تیقلیق	قریوه قریو
Destruction, eradication	نەمان	قڕ
Extinction, dying out	نەمان	قڕ/ قڕیوون/ نەمان
Mass massacre, geonocide, annihilation, extermination	فەرمان	قڕان
To exterminate, annihilate, eradicate, extirpate	ژ ناڤ برن/ نەهێشتن	قڕکردن
Dirt, filth	قریژ	قریژ
Hair	پرچ	قژ
Hairy, hirsute, shaggy	توکن/ پیرتو/ گوسک/ قژه	قژن
Speech, talking	قەسە	قسە
Frank, straightforward, candid, direct	رەپ و رات	قسە لەڕوو
Proverb	مەتەلوک	قسەی پێشینان
Nonsense, balderdash, poppycock	پویچ	قسەی قۆڕ
Tar	قیر	قسل
Government house	سەرا	قشلە
Lock	قفل	قفڵ
To lock	قفلدان	قفڵدان
Single	کەت	قل

English	بادینی	سۆرانی
Beloved, mistress	خوشتڤی	قل
To burst	پەقین	قلیشانەوە
To crack, cleavage, fission	درز/ دەرز	قلیشانەوە
To secede from, separate from, breakaway, to split, crack, cleave	جودابون	قلیشانەوە/ جودابونەوە
Button	قوبچە/ قومچە	قۆپچە
To copy	قوپیە	قۆپیە
Horn	قوچ	قۆچ
To butt, butting	قوچلێدان	قۆچلێدان
Peach	خوخ	قۆخ
Hut, hovel	کولک/ زنج	قۆخ
Ditch, obstacle	چەپەر/ جوک	قۆرت
Digger, engraver, driller	کورکول	قۆرت هەڵکەن
Booking, reservation	گرتن/ پاراستن	قۆرخ
To book (aseat), reserve	جە گرتن	قۆرخکردن
Teapot	قوری	قۆری
Bad, harsh	قۆر	قۆڕ
Non sensical, nonsense	قور/ پوچ قسە	قسەی قۆڕ
Bad, harsh words, swearwords	قسێن قۆر	قسەی قۆڕ
Rumbling, growling, gurgling	مرمر/ کمین	قۆڕەقۆڕ
Handsome, chic	کەشخە	قۆز
Excellent, very good	کەشخە	قۆز

English	بادینی	سۆرانی
Clown, joker, jester	ترانەکەر	قۆشمە
Direction, aspect, column of troops	قول	قۆڵ
Sleigh, arm, sleeve	قول	قۆڵ
Shoulder blade, scapula	قۆلنج	قۆلنج
Heap, pile, stock	کیفک	قۆمەت
Period, juncture	قوناغ/ قویناغ	قۆناغ
Stage, phase, step	قوناغ	قۆناغ
Gun stock	قۆنداغ/ قونداغ	قۆنداغ
Shoes	قوندەرە	قۆندەرە
Boiled rice	گرار	قویلی/ قوبولّی
Crushed, dented	تەبقی/ پەتشی	قوپاو
School	قوتابخانە	قوتابخانە
Student, pupil	قوتابی	قوتابی
Be-saved, rescued	قورتال بو	قوتاربو
The process of saving, rescuing	قورتال بوون	قوتاربوون
To save, rescue	قورتالکرن	قوتارکردن
Tin	قوتی	قوتو
Pyramid	قوچەك/ ئەهرام	قوچەك
Pyramidal, hierarchy	قوچەکی/ هەرەمی	قوچەکی
Pod lock	قوفل	قوفل
Sacrifice, victim	قوربان	قوربان
To sacrifice	قوربانی	قوربانی
Heavy (weight)	گران	قورس
Difficult, hard	قورس	قورس

English	بادینی	سۆرانی
Weight	گرانی	قورسایی
Mud	تەقن	قوڕ
Lead	قورقوشم	قورقوشم
Throat, neck	قورک/ قرک/ هەفک	قورگ
Corner, nook	قورنەت	قورنە/ قوژبن
Corner, newspaper column	قونج	قونج
Hook	چنکال	قولاپ
Fish hook, rod	شوک	قولاپ/ قولاب
Needle, pin	سنجاق	قولابە
Negro, slave	بەند/ بەنی	قولله
Peak, top	کوپیتک/ جه زێرەڤانیێ	قولله
Negro, slave	بەند/ بەنی	قولەرەش/ قولی
(rounded) handle, loop	قولپ	قولپ
Having a hole, perforated	قولێر	قولێر
Hook	قولف	قولف
Sand	قوم/ خیز	قوم
Gambling	قومار	قومار
Gambler	قومارچی	قومارباز
Texture, fabric	قوماش	قوماش
Hand-grenade	قومبەله	قومبەله
Swallow	حاجی رەش	قووت
To swallow	دداعیریت	قووتدان
To sip, sup	قورت	قووتدان
Sob, cry with great sobs	قورەقور/ قورین	قووڕەقووڕ

English	بادینی	سۆرانی
Deep	کویر	قووڵ
Depth	کویرانی	قووڵایی
Volume	قەبارە	قەبارە
Grave	قەبر/ گور	قەبر/ گۆڕ
Gravedigger	گورکول	قەبر هەڵکۆڵ
Grave-yard	گورستان/ زیارەت	قەبرستان
Measure	پیڤاندن	قەبلاندن
To guess, imagine	چیندبیت/ رەنگە	قەبلاندن
Size, volume	قەبارە	قەبارە
Big, massive	شەڤەلح	قەبە
Snap, sharp bite	لەقە	قەپ/ قەپاڵ
Steel, yard	کێشان	قەپان
Weigh, bridge	قاپان	قەپان
To weigh	کێشان	قەپانکردن
Muzzle,snout	لەمبوز	قەپۆز
Never, not at all	قەت	قەت/ هەرگیز
Tar	قەتران	قەتران
Scab, scum	قاچک/ قەلب	قەتماخە
Pent up, confined	چریسک	قەتیس
Harlot, whore, prostitute	قەحپە	قەحبە/ قەحپە
Brothel, whorehouse	قەحپەخانە	قەحبەخانە
Stature, waist	ناڤقەد	قەد/ ناوقەد
Stem	چق	قەد
Side, flank of mountain	ئەڤراز	قەدپاڵ

English	بادینی	سۆرانی
Stature, height and appearance	قەد و قامەت	قەد و باڵا
Prohibition	قەدەغە	قەدەغە
To prohibit	قەدەغەکرن	قەدەغەکردن
Halter chain	قەراسە	قەراسە/ قەرازە
Edge, bank, brink	قەراغ/ رەخ/ بەرئاڤ	قەراغ
King, prince	میر	قەراڵ
Queen, princess	ژن میر	قەراڵیچە
Debt, loan	قەر	قەرز
Debter, in debt	قەردار	قەرزار
To lend	قەرددان/ دەین دان	قەرزدان
To payback (debt)	زڤراندن/ دەین زڤراندن	قەرزدانەوە
Dung, droppings of	قەرسەقول/ زبل	قەرسەقول
Green barley	قەرسیل	قەرسیل
Gipsy	قەرەج	قەرەج
Bed	تەخت	قەرەوێڵە
Terebinth	قەزوان/ کەزان	قەزوان
Butcher, meatman	قەساب/ گوشت فروش	قەساب
Slaughter-house	قەسابخانە	قەسابخانە
Date, phoenix dactylifera	قەسپ	قەسپ
Intention, purpose	قەست	قەست
Priest	قەشە	قەشە
Beautiful, pretty	جان	قەشەنگ
Clown, laughing-stock	بێترانك/ لێبۆن	قەشمەر
Trap, snare	قەف	قەف

English	بادينى	سۆرانی
Cage	قەفەس	قەفەز/ قەفەس
Chest, ribs, rib cage	قەفسینگ/ قەفەسکا سینگى	قەفەزەی سینگ
Magpie, pica pica	قەلەباسک/ قەلەباچكە	قەل/ قەلە باچکە
Crow, raven	قەلەرەشك	قەل/ قەلەرەشكە
Preserved fried meat	قەلى	قەلی
Massacre	قەلاچۆ/ کوم کوژى	قەلاچۆ
Extinction, dying out	نەمان	قەلاچۆبوون
Turkey	عەلوعەلو	قەلەموون/ عەلەشیش
Itinerant dervish, poor	قەلەندەر	قەلەندەر
Fort, castle	قەلا	قەڵا/ قەلات
Rook	قەلعە	قەڵای (شەترەنج)
Strapping figure	قەلافەت	قەڵافەت
Flase, faked, forged	قەلپ	قەڵب
Armour, shield	مەتال	قەڵغان
Crowd, throng	قەرەبالغ	قەڵەباڵغ
Reed	قەلەم	قەڵەم
Pen, pencil	قەلەم/ پێ نووس	قەڵەم
Pen-knife	قەلەم تراش/ قتاتە	قەڵەم بڕ
Pen-case, pencil box	قەلەمدان	قەڵەمدان
Pen	قەلەم پندان	قەڵەم پاندان
Fine chisel	کەزاخ/ کەزەختن	قەڵەم کردن
Fat, corpulent, stout, fleshy, overweight	قەلەو	قەڵەو
Fatness, corpulence, stoutness, ghee, shortening	قەلەوى	قەڵەوی

English	بادینی	سۆرانی
Whip	قامچی	قەمچی
Hunch back, hump-back, convex	پشت کومل	قەموور
Long dagger, dirk	قەمە	قەمە
Pole, hooks for hanging carcasses	قەنارە/ سێدارە	قەنارە
Hallop, noose	وەرسیێ سێداری	پەتی قەنارە
Loaf sugar	قەند	قەند
Hook, pole	شوک/ چنگال	قەنارە
Hot water with sugar as drink	قەنداڤ	قەنداخ/ قەنداو
Sofa, settee	قەنەپە	قەنەفە
Volume, size	فرەه/ سایز	قەوارە
Being, structure, entity	بوون/ کیان	قەوارە
Cylinder	قەوان	قەوان
Reload cartridge case, bullet case	قالک	قەوان
Ooze	کەفز	قەوزە
Happening, event	قەوماندی/ قەوماندن	قەومان
To cause (sth) to happen to (sb)	قەوماندن	قەوماندن
Saying, discourse	قەول	قەول
Lace	قەیتان	قەیتان
Crisis, impasse, dead lock	ئاریشە	قەیران
Spinster, old maid	قەیرە کچ	قەیرەکچ
Tsar, czar, emperor	قەیسەر	قەیسەر
Market, shopping center	سیک	قەیسەری

English	بادینی	سۆرانی
Caesar	قەیسەری	قەیسەری/ نەشتەرگەری
Apricot (-compote)	زەردەلە/ قەیسی	قەیسی
Dislike, aversion, repugnance	بێز/ دل ژێمای	قێز
To dislike, feel nauseated	دل ناحەبینی/ دل ناچێتێ	قێزلێبوونەوە
Kiblah, mecca, south	قیبلە/ بەرێ بەیتێ	قیبلە
Compass	قیبلە نوما	قیبلەنما
Erect, set up on end	قیت/ راکری	قیت
Resurrection, to rise, wake up	رابوون	قیت بوونەوە
[illegible]ch, tar, asphalt, [illegible]ck top	قێر	قیر
[illegible]r-road	قێر	قیر
Pavement, tar, pitch, asphalt	قێرکرن	قیرتاو
Tar, pitch	قێرکرن	قیرتاوکردن
Croaking, caw, squawk		قیراندن
Croaking	وەق وەق	قیرە قیر (بۆق)
Screaming	قێر قێر	قیژە قیژ
Minced meat	قیمە	قیمە
To mince, chop up, hash	قیمە دکە/ هیردکە	قیمە دەکا
Spite, rancour	نەڤیان/ کەرب	قین
Spiteful, vindictive	زک رەش	قیناوی

English	بادینی	سۆرانی
K The 20th letter of the kurdish alphabet	ک	ک
Hay, chaff	کا	کا
Where?	کا	کا / کوا
Wife house	کابانی	کابان
Fellow, known but not named guy	کابرا	کابرا
home	بەری بەیتێ	کابە
Skull	کلوخ	کاپۆڵ
Time	دەم	کات
Watch, clock	دەم ژمێر	کاتژمێر
Glue	جەوی	کاتیرە
Work, jop	کار / شۆل	کار
Kid	کارک	کار
Expert, practised	شەرەزا	کارامە
Expert knowledge, to have experience	شەرەزایی	کارامەیی
Partner	هەڤبشک	کاربرا
Official, chief, responsible	بەرپرس	کاربەدەست
Card	کارت	کارت
Wedding card, marriage card	کارتا ژنئینانێ	کارتی ژنهێنان
Card of results	کارت	کارتی نمرە
To influence, impact	کارتێکرن	کارتێکردن
Factory, work shop	بافریقە	کارخانە
To reflex, to react, reaction	کاردانی/ دژەکردار	کاردانەوە

English	بادینی	سۆرانی
Expert, talented	کارزان	کارزان
Expert knowledge	کارزانی	کارزانی
To work	کارکرن/ شول کرن	کارکردن
Mashroom	کڤارک	کارگ
Factory, workshop	کارگەهـ	کارگا/ کارگە
Agenda	کارنامە	کارنامە
Caravan	کەرەڤان	کاروان
Caravanseray	خانە	کاروان سەرا
Affairs	کاروبار	کاروبار
Electricity	کارەبا	کارەبا
Tragedy, calamity, catastrophe, disaster	دەردەسەری/ کارەسات	کارەسات
Servant, maidservant	کارکەر	کارەکەر
Fountain, subterranean canal	کارێز	کارێز
Black arum lily, curry, curry powder	کاری	کاری
Spine, roof-tree	کاریتە	کاریتە
Vertebra column, spine	کاریت پشتێ	کاریتەی پشت
Effective	کارتێکەر	کاریگەر
Pine-tree	کاژ	کاژ
Slough of snake	کەلیاماری	کاژ
Giddy, stunned	گێژ	کاس
Cup, trophy	کاس	کاس
Cup, glass, tumbler, goblet	گلاس	کاس
Giddy, nauseated, startled	گێژ	کاس

English	بادینی	سۆرانی
Gainer, tradesman	کاسبکار	کاسبکار
Bowl	ترار	کاسه
Cranium	کولوڤانک	کاسەی سەر
Cash	ئێکسەر	کاش
Tile	کاشی	کاشی
Paper	کاغەز	کاغەز
Camphor	کافور	کافور
Sir, mister	کاک/ برا	کاك
Cacao, cocoa	کاکاو/ کەکاو	کاکاو
Essence, core, heart	دان/ کروک/ گەوهەر	کاکل
Kernel, core	کاکل/ ناڤک	کاکڵ/ کاکڵە
Walnut kernel	کاکلک	کاکڵە گوێز
Tuft, hair brushedup in curl behind	پەرچەم	کاکۆڵ
Base of lower jaw	کاکیلک	کاکیلە
Scabbard, sheath	کالان/ قاپ	کالان
Pale, faded	زەر/ بێ رەنگ	کاڵ
Unripe, quite unripe, sour	کەرک/ نەگەهشتی	کاڵ
Agriculture	چاندن	کاڵ/ کشت و کاڵ
Cloth, garment	قوماش/ پەرۆک	کالا
To fade, to lose its colour	بەقەم بوون	کاڵبوونەوە
Quite unripe, sour	پویچ	کاڵ و کرچ
Melon	گندور	کاڵەك/ گندۆرە
Hut, hide, shelter	قوزبن/ کۆلک	کاڵیت/ کۆلیت
Which?	کیشک؟	کام؟

English	بادینی	سۆرانی
Which one of you?	کیشک ژوە	کامتان
Which one of us?	کیشک ژمە	کامان
Happy, successful in life	کەیف خۆش	کامەران
Happiness, success	کەیف خۆشی	کامەرانی
Camera	کامیرا	کامێرا
Which one? Whick one of them?	کیشک ژوان	کامیان
Mine, quarry	مین	کان
Metal	کانزا	کانزا
Mineralogy, metallurgy	کانزاناسی	کانزاناسی
Mine	کان	کانگا/ کانگە
Bottom of the heart	نیڤادلی	کانگای دڵ
Fountain, spring	کانی	کانی/ کانیاو
Where is	ل کیرێیە؟	کانێ؟
Lamb of 3-6 months	کاڤر	کاوڕ
Ruined, devastated, damaged	کاڤل	کاول
To become ruined, deserted	کاڤلبوون	کاولبوون
Ruining, destroying	کاڤلکاری	کاولکاری
To ruin, devastate	کاڤلکرن	کاولکردن
Rumination	ڤەجین	کاوێژ
To ruminate, to chew the cud	ڤەجین	کاوێژکردن
Arena, field	بیاڤ	کایە
Magnetic field	بیاڤێ موگناتیسی	کایەی موگناتیسی

English	بادینی	سۆرانی
Quiet, silent, voiceless, deafened	بێدەنگ/ کەڕ	کپ
To become silent, deaf	کەڕ بوون	کپ بوون
To deafen	کپ کرن	کپکردن
Cat	کتک/ پشیک	کتك
Kettle	کتلی	کتلی
Book	کتێب	کتێب
Library	کتێبخانە	کتێبخانە
Book shop	کتێبخانە	کتێبخانە/ کتێبفرۆش
Book seller	کتێبفروش	کتێبفرۆش
Girl	کچ	کچ/ کیژ
Daughter of	کچا	کچی/ کیژی
For girls	کچا/ کچکا	کچانە
Girlish	کچانی/ سەرژنك	کچانی
Small	بچیك	کچکە
Elopement	کچ هەلگرتن/ رفاندن	کچ هەلگرتن
Girl-fairy	پەری/ حوری	کچە پەری
Little girl, orphan, beloved	خوشتڤی/ دەزگر	کچەتیو
Grandchild,	نەڤی	کچەزا
Girlhood	کچینی	کچێتی
Girl hood, virginity	کچێنی	کچێنی
Shirt	قەمیس	کراس
Open, unlocked	ڤەکری	کراوە
Open minded	ڤەکری/ هەژی	کراوە
Un obstructed	بەردای	کراوە (بەرەللا)

English	بادینی	سۆرانی
Untied, un fastened	بەردای	کراوە (کەر بەرەللا)
To clip, trim, gnaw	لەقاندن	کرتاندن
Tough, unripe	پویچ/ خرش/ نەگەهشتی	کرچ
Action, operation	کریار	کردار
Verb	کار/ کردار/ فرمان	کردار
The Creator	چێکەر	کردگار
To do	کرت	کردن
To make	چێکرن	کردن
To open, unlock	ڤەکرت	کردنەوە
Action, work, performance	کریار/ کار	کردە
Deed, behaviour	کریار	کردەوە
Wrinkled, shriveled, sullen	چرچ کرمشی/ قورمچی	کرژ/ کرچ
To become wrinkled	کلڤچی/ کرژی/ قورمچین	کرژبوون
Cartlage	کرکرۆك/ قرقرۆك	کرکراگە
Worm	کرم	کرم
Villager, peasant	گوندی	کرمانج
A major kurdish dialect	کرمانج	کرمانج
Worm-eaten	کرمی/ رزی	کرماوی/ کرمن/ کرمێ/ کرمی
To mince, to chop up	کراندن/ کەلێژین	کرۆتن/ کرۆژتن
Core, essence	ناڤك	کرۆك
Hire, ease, rent	کرێ	کرێ
To rent, to let	ب کرێ دان	بەکرێ دان
To hire	ب کرێ گرتن	بەکرێ گرتن

English	بادینی	سۆرانی
Hired, mercenary	کریٚ گرتی	بەکرێگیراو
Worker, labourer	پاله	کرێکار
Occupation of labourer	پالەیی	کرێکاری
Mercenary, hired	کریٚ گرتی	کرێگرته
Motionless, silent	کر	کپ
Become silent, broody	کربون	کپبوون
Stop crying, be silent again	کربوون/ بیٚ دەنگی	کپبوونەوه
To silence, to make (it) silent	تەناکرن	کپکردن/ کپکردنەوه
Sit on eggs	کورکث	کپکەوتن
To kneel, to knee, to bend	چەماندن	کپنووش
Whine, whimper, lament	گریان	کپوزانەوه
Dirt, filth	قریش	کرێش/ قرێژ
Blizzard	شلوقه	کرێوه
Purchaser, purchase, buyer	بکر	کریار
To buy, purchase	کرین	کرین
Dim, despondent, weak	لاواز	کز
To smart, itch, tickle	ژان/ ئیٚش	کزانەوه/ برین/ سوتان
To lose its brightness, weak	کزبوون	کزبوون/ رۆناکی
Weak market	هشکث	کزبوون/ بازاڕ
Gentle breeze	فەراستین/ هین	کزه
Smart, sharp pain	ئیٚش	کزه

English	بادینی	سۆرانی
Heart ache	ئێشادلی	کزەی جەرگ
Mountain	شاخ	کەژ
Period of relax, turn	نۆبەت	کژە/ کژ
Season	کەژ/ وەرز	کژ
Shephe	کس/ چتە	کس
Flaming, burring, sizzling	گزین	کسپە
Check (chess)	کش	کش
Shoo away, scare away	کش	کش
To advance	پێشڤەچوون	کشان/ پێشەوە
To retire	زڤرین/ پاشڤەکشاندن	کشاندنەوە
Draw back, withdraw, retreat	کشین/ پاشڤەچوون	کشانەوە
Agriculture	چاندن	کشت
Farmer, peasant	جوتیار	کشتکار/ کشتیار
Farming, agriculture	چاندن	کشت و کاڵ
Agronomy	چاندن	کشت و کاڵناسی
Twine	کشتەک	کشتەك
Sultana raisin	کشمش/ خاتینۆک	کشمیش
Silent, subdued	بێ دەنگ	کش و مات
To shoo, check	کشی	کشەلێکردن
Worn out	هیلاک/ شەکەت	کفت
Rissole	ترشک	کفتە
Shroud	کفن	کفن
To shroud	کفنکرن	کفنکردن
Blasphemy, infidelity, atheism	کفر	کفر

English	بادینی	سۆرانی
Kohl	کل	کل
To darken one's eyelids with kohl	کلکرن	کلکردن
Kohl-pot	کلدانک	کلتوور
Kohl-pot	کلدانک	کلدان
Tail	کلک/ کوری	کلك
Handle, haft	دەسک	کلك/ دەسك
Hollow, hoop	کلور/ قولێر	کلۆر
Crore	کلور	کلۆر
Coccyx	کلێژی	کلێنچکە/ کلێژە
Key, lock	کلیل	کلیل
To lock	کلیلکرن	کلیلدان
Hat, head-dress	کلاف	کڵاو
Skullcap, kneecap	کلاف	کڵاو
Smoke-hole in roof	کونابانی	کلاورۆژنە
Any hole in roof	بارۆک	کڵاوقڕ
Knee cap	چۆک	کڵاوی ئەژنۆ
Flame, blaze, burn	گوری	کڵپە
To flame, blaze, burn, inflame, burst into flames	ئاگربەردان	کڵپەکردن
Lump, clod	پرتک (شەکرا)/ سەرک/ توپەل	کلۆ
Clod	گومچک/ کەرسەک/ لەنگوتک	کلۆ
Hip (bone)	کەماخ/ هەستی یێ کەماخێ	کلۆت

English	بادینی	سۆرانی
Wretched, unfortunate	بێ بەخت/ بەخت رەش	کلۆڵ
Misfortune	بێ بەختی	کلۆڵی
Mortis for bolt	کلوم	کلۆم
Church	دێر	کڵێسە
Arm-pit	بن هەنگل/ بن کەفش/ بن چەنگ	کڵێشە
Cliche	کلێشە	کلێشە
By, near, beside	تک	کن
Nearness, proximity	نزیکی/ نێزیکی	کن
Gundelia	کنگر	کنگر
to pile, collect	کۆمکرن	کۆ
Plural	کۆ	کۆ
Meeting, assemble	کۆمبون	کۆبوونەوە
Together, collection	پێکڤە/ تێکەڵ	کۆبەند
To hold a meeting	گێران/ گرتن (کۆمبون)	کۆبەند
Pack saddle,	پالان	کۆپان/ کۆپەن
Metal collar	توق	کۆت
Top (of a mountain)	کۆت	کۆت
Texture	پەرۆک	کوتاڵ
Pigeon, dove	کۆتر	کۆتر
Lump of wood, log	پارچە	کۆتك/ دار
Stocks and chains	زنجیر	کۆت و زنجیر
Chain up, bind with chains	زنجیرکرن	کۆت و زنجیرکردن

English	بادینی	سۆرانی
Migration, exodus, expatriation, the hegira, immigration	مشەختی	کۆچ
To migrate, emigrate	مشەخت بوون	کۆچکردن
Migration	رەڤین	کۆچ رەو
Nomad, nomadic	کۆچەر	کۆچەر
To pass away, die	مرن	کۆچی دوایی
Brain drain	مشەختبونا عەقلان/ خودان شەهادان	کۆچی عەقلەکان
Cottage, hut, shanty, shack	خانیک	کۆخ
To cough	کوخک	کۆخین
Coup, etat	کودەتا	کۆ دێتا
Baby	ساڤا/ پز	کۆرپە
Newly born, infant	تێشک/ بچویک	کۆرپەلە
Embryology	پز زانی/ پسزانی	کۆرپەلەزانی
Gathering, seminar	کۆڕ	کۆڕ
Sheep pen	کوز	کۆز
Mountain	شاخ/ چیا	کۆسار
Obstacle, barrier	کۆسپ/ ئاستەنگ	کۆسپ
Patron, support	پشتەڤانی	کۆست
To lose means of support	بێ پشتەڤانی/ ئێک ژی مری	کۆستکەوتو
Shark	ماسی	کۆسە
Lap	باوەش	کۆش
Effort, striving	بزاڤ/ خەبات	کۆشش
Mansion, castle,	قەسر/ کوچک	کۆشك

English	بادینی	سۆرانی
palace		
Large mansion, palace	کوشک/ کوچک	کۆشك و سەرا
Chic	کوک	کۆك
Be in harmony with	رازی/ کۆك	کۆکبوون
To collect, to gather, compile	کۆمکرن	کۆکردنەوە
Coughing	کۆخك	کۆکە
Whooping cough	خەندخەندۆك	کۆکە رەشە
Store, warehouse	کوگەه	کۆگا/ کۆگە
Kite	فرفرۆك	کۆلارە
Dull, incompetent	کوه	کۆل/ کۆر
Log	کولك	کولکەدار
Load	بار	کۆڵ
Carrier, porter	بار هەلگر	کۆڵ هەلگر
Street, lane	کولان	کۆڵان
To defeat, to make submit, Surrender, give in	شکست پێ ئینان	کۆلپێدان
Vinable, to give in, submit	خودانەدەست	کۆلدان
Sedulity	خۆنەدانەدەست	کۆلنەدان
Invincible, sedulous	خونادەتە دەست	کۆلنەدەر
Carrier, porter, pedlar	بارهەلگر	کۆلکێش/ کۆلهەلگر
Stiffneck	قولنج	کۆلنج
Pillar, column	ستون/ کاریتە	کۆلەکە
Humble, uneducated, ignorant	بەلەنگاز	کۆلەوار

English	بادینی	سۆرانی
Rainbow	کەسک و سۆر	کۆلکە زێرینە
Shelter, hut, hide	کولک	کۆلیت
To investigate, research	ڤە کولین/ لێنیرین	کۆڵین/ کۆڵینەوە
To dig, dig out	کولین	کۆڵین
Rock inscription	بەر کولین	بەرد کۆڵین
Anus, bottom	قون	کۆم
Hunch-backed	پشت خوز/ پشت کومل	کۆم
Republic	کومار	کۆمار
Republican	کوماری	کۆماری
To become bent	چەمأندی	کۆمانەوە
Stooping, bowed	چەمایی	کۆماو
Help, support	هاریکاری	کۆمەك
To help, support	هاریکاری	کۆمەکی
Society, community	جڤاك	کۆمەڵ
Social	جڤاکی	کۆمەڵایەتی
Society, community	جڤاك/ کۆمەڵگەه	کۆمەڵگا
Organisation	کومەل	کۆمەڵە
Association	کۆمەل	کۆمەڵە
Group	کومەل	کۆمەڵە
Committee	کومیت/ کۆمیتە	کۆمیتە
Central committee	کۆمیتا ناڤین	کۆمیتەی ناوەندی
Old, ancient	کەڤن	کۆن
Conference	کۆمگرە	کۆنفراس
Conference, congress	کونگر	کۆنگرە
Old clothes	کەڤن	کۆنە

English	بادینی	سۆرانی
Second hand	کەڤنەی نوی/ کەڤن و نوی	کۆنەباش/ نیوداش
Old friend	کەڤنە برادەر	کۆنەبرادەر
Reactionist, conservative	کەڤنە پەرێس (پاشڤەرو)	کۆنەپەرست
Reactionary, regressiveness	کەڤنە پەرێسی	کۆنەپەرستی
Dealer in second hand wares	کەڤنە فرۆش	کۆنە فرۆش
Concrete	کونکریت	کۆنکریت
Tangible	کونکریت	کۆنکریت
Magazine	گوڤار	کۆوار/ گۆڤار
Slave, serf, chattel	کوله/ بەنی/ کۆیل	کۆیله
Slave owner, enslaved, subjugated	کولەدار	کۆیلەدار
Slavery, enslavement	کولەتی/ بەنستانی	کۆیلەیی
Where?	کویرێ	کوا
Mushroom	کڤارک	کوارك
Fire-place	کوچک	کوانوو
To beat, thresh	قوتان	کوتان
Threshing, crushing	گێره	کوتانەوە
Bat, mallet, wooden hammer	کوتک/ میکوت	کوتك
Suddenly	ژنشکێڤە	کوت و پڕ/ کت و پڕ
Alike, facsimile	کل و مل	کوت و مت/ کت و مت
Force, strength	هێز/ کوتەکی	کوتەك
Short	کورت	کورت
Brief	کورت	کورت

English	بادینی	سۆرانی
Saddle, pack-saddle	کورتان/ زین	کورتان
Saddler, saddle-maker	زینکەر اسەراج)	کورتان دروو
Summerize, shorten	کورت کرن	کورت کردنەوە
Synopsis, summary, abstract	کورتی	کورتە
Dwarf	بەژن کورت	کورتە بالآ
Stumpy, stubby, squat	قوت	کورتە بنە/ قوت
Brevity	کورتی	کورتی
Kurdish patriotic movement	کوردایەتی/ کوردینی	کوردایەتی
Kurdistan home land	کوردستان	کوردستان
Kurdologist	کوردناس	کوردناس
Kurdology	کوردناسی	کوردناسی
The kurdish world, kurdish life	کوردەواری	کوردەواری
Kurdish	کوردی	کوردیی
Kurdish language	زمانێ کوردی	زمانی کوردی
Kurdish culture	کەلتورێ کوردی	کەلتووری کوردی
Chair	کورسی	کورسی
Throne	کورسی	کورسی (دەسەلآت)
Boy	کورِ	کوڕ
For boys	کورا/ کورکا	کوران
Boyish	نیرەکور	کورانە
Tom-boy	کورکا/ کورکانە	کورانیی
Youths!boys!	کورینو/ گەلی کورکا	کورگەل
To bow, bend, pray	چەمیان	کورنووش/ کرنوش
To wail, lamentation	نارین	کورووزانەوە

English	بادینی	سۆرانی
Grand child	نەڤی	کورەزا
Boyhood, boyishness	کورینی	کورینی
Son of..	کوری	کوری
Flatterer, toady, fawner	دووروۆ/ دووری	کوزکەش/ قوزکیش
Flattering, hypocricy	دووروۆیی	کوزکەشی/ قوزکیشی
Killing, slaughter, to kill	کوشتن	کوژ/ کوشتن
To quench, extinguish	ڤەمراندن	کوژاندنەوە
Fire-extinguishing	ئاگر ڤەمراندن	ئاگر کوژاندنەوە
Off	ڤەمراندن/ تەمراندن	کوژانەوە
Light off, gone	کارەبا تەمراندن	کارەبا کوژانەوە
kill, slay	کوشتن	کوژتن/ کوشتن
killed	کوشتی	کوژراو
ıller, murderer	کوژەك	کوژەر
Killing	کوشت	کوشت
Slaughter	سەرژیکرن	کوشتار
Slaughter-house	جی سەر ژیکرنی	کوشتارگە
To kill, murder	کوشتن	کوشتن
Killer, culprit, love to kill	کوژەك/ بکوژ	کوشتیار
Lethal, fatal, deadly	کوژەك	کوشندە
Blunt	کوه/ نەخۆشی	کول/ کۆر
Stupid, dull, slow-witted	کەلهور/ خونتال	کول
To irritate, revive	ڤەژاندن/ ئەنرین/ دئەنرینت	کولاندنەوە
Smart, feel painful	دئیش تەڤە	کولانەوە

English	بادینی	سۆرانی
Mosquito-net	کوله	کۆلله/ کوله
Hollow, vacant	ڤالا/ قولیز	کۆلۆر/ کلۆر
Flake (snow), ball	پەرمیچکێ	کولو/ بەفر
Locust, grasshopper	کولی	کوله/ کولله
Mosquito-net	کوله	کوله/ پەردە
Drudgery, slavery, hardship	زەحمەتکیشی	کولەمەرگی/ کۆلەمەرگی
To boil	کەلاندن	کۆلآن
Cheek-bone	هنارۆکێ (روی)/ هنارکێ	کۆلم/ گۆنا
Stiffness in shoulder and neck	کولنج	کۆلنج/ قۆلونج
Wretched	پەریشان/ داماى	کۆلۆل/ کلۆل
Mortise for bolt	قوفل	کۆلۆم/ کلۆم
To die down (emotion)	کول لیدەرکرن	کۆل و کۆ دامرکاندنەوە
Draft, bill of exchange, bond	کومپیالە	کومپیالە
Communist	شوعی	کۆمۆنیست
Hole, gap, aperture	کون	کون
Full of holes	کون کون	کوناوی/ کون کون
Make holes, pierce	کون تیکرن/ کون لیکرن	کون تیکردن
Corner, tight spot	قولاچک/ کونج	کونج
Sesame	کونجی	کونجی
Rope	وەریس	کوندر/ کندر
Drill	کونکەر	کونکەر
Nook and cranny	قوژبن	کون و قوژبن/ کون و کەلێن
Owl	کوند	کونەبەبوو/ کوندە بەبۆ

English	بادینی	سۆرانی
How	چەوا	کوو/ چۆن
Cup	کوپ	کووپ
Jar	دەن	کووپە
Texture, garment, cloth	قوماش/ پەرۆك	کووتال
Pyramid	قوچەکك/ ئەهرام/	کوورچك/ کوچەك/ قوچەك
Lane, alley	کولانك/ کوچە	کووچە
Bee-hive	سەلەمیشك/ کورە/ شانك	کوورەی هەنگ
Fire-place for charcoal, hearth	کورهە/ کومر	کوورە
Hunched, crooked	پشتقۆس/ پشتقۆپ	کوور
Pumpkin, vegetable marrow	کولند	کوولەکە/ کودی
Where?	کویێری؟	کوێ؟/ کیێندەر
Blind, extinct	کورە	کوێر/ کۆر
Blindly	ب کۆری	کوێرانە/ کۆرانە
Become blind	کورەبون	کوێربوون
Extinction	نەمان	کوێربوونەوە
Drudgery, hardship, toil	زەحمەتی	کوێرەوەری
High lands, resort	زۆزان	کوێستان
When	کەنگی	کە
Who, which	کی/ چی	کە
Kabab, roast-meat wraped on skewer	کەباب	کەباب
Housewife	کەیبانو/ کابانی	کەبانوو/ کەیبانوو/

English	بادینی	سۆرانی
Bower, hut	کەپر	کەپر
Summit, peak	گوپک/ گوپیتک/ لوتکە	کەپکە
Snout	تەپک/ داڤ	کەپکە
Skull	قەرقودە/ کلوخ/ قەحفک	کەپۆڵ
Nose	کەپی/ دفن	کەپوو/ لووت
Nasal cavity	کونکیت دفنی	بۆشایی لووت
Bran, scurf	ئالف	کەپەك
Single	کەت	کەت/ تاك
Linen	کتان	کەتان
Mischief, roguery, rascality	کەتن	کەتن
Broad-shouldered, heavily built	مل پان	کەتە
Glue, gum, tragacanth	سترك/ سمغ	کەتیرە
Crooked, bent, lowered	چەمی/ خار/ خوار	کەچ
Not good, useless	بی مفا	کەچە
Bald, suffering from scalp disease	کەچەل	کەچەل
Donkey, ass	کەر	کەر
Asinine	کەراتی/ خرپو	کەرانە
Foolish, stupid	کەراتی	کەرانە
Asininate, use some one	کەرکرن	کەرکردن
Sector, part	کەرت	کەرت
Division, part-fragment	پشك	کەرت
To divide	دابەشکرن	کەرتکردن

English	بادينى	سۆرانى
Unicorn, rhinoceros	كەركەدەن	کەرکەدەن
Vulture	كەرگەس/ كەچەلوك	کەرگەس/ کەرگەز
Rabbit, hare	كيڤريشك	کەرویشك
Butter	كەره/ نيڤشك	کەرە
Grey-brown donkey, obstinate	كەرى بوز/ ركدار	کەرەدیز
Equipment, material	ئالاڤ/ پيدڤيت (مال)	کەرەستە
Parsley	كەرەفس	کەرەوز
Deaf	كەر	کەر
Deaf and dumb	كەرولال	کەر و لال
Mildew, mold, fungus	كوفك	کەروو
Turn, time	نوبەت	کەرەت
Lock of hair	كەزى	کەزی
Mountain, hill, crag	گر	کەژ
Season	كژ	کەژ
Person, any body, individual	كەس	کەس
Wretched, poor and miserable	شەپرزە/ پەريشان	کەساس
Personality	كەسايەتى	کەسایەتی
Clod	كەرسەك/ گومچكا ئاخى يان تەقنى	کەستەك
Green	كەسك	کەسك/ سەوزە
Unprecedented	نويژەن/ كەس نەديت	کەس نەدیو
Relatives, kins	كەس و كار	کەس و کار
Any person, a person	كەسەك	کەسی
Paralysis, numbled	شەپلە/ شەهتى/ فالنج	کەسیرە

English	بادینی	سۆرانی
Climate weather	سەقا	کەش
Weather	ئاف و با/ کەش	کەش و هەوا
Ship	گەمی	کەشتی
Space-ship	گەمیا ئەسمانی	کەشتی ئاسمانی
Sailor, captain	گەمیڤان	کەشتیەوان
Beggar, s bag	تویری خاز خازۆک/ خوازۆک	کەشکۆل
Monk	قەشە/ رەبەن	کەشیش
Foam, froth	کەف	کەف
Foamy	کەفی/ کەفدار	کەفاویی
Shroud, grave clothes	کفن/ قەرقەر	کەفن/ کفن
To shroud, enshroud, Wrap in a shroud	قەدشیرت/ کفن کرن	کەفن کردن
Deserted, ruined building	چولکری/ کاڤلکری/ ویرانکری	کەلاوە
Skull	کلوخ/ قەحفک	کەللە
Obstinate	کەللە پیچ/ رکدار/ سەهەند	کەللەرەق
Equipment, bits and pieces	کەل و پەل	کەل و پەل
Hand cuff	کەلەبچە	کەلەبچە
Culture, heritage	کەلەپور	کەلەپوور
Cabbage	کەلەم/ لەهەن	کەلەرم
Corpse	کەلەخ	کەلەك/ کەلاك
Cleft, crack, gap	دەرز/ دەرزەک	کەلین
Fang, canine tooth	قیل/ کەلەم	کەلبە
Use, benefit,	سود/ مفا	کەلك

English	بادینی	سۆرانی
advantage		
Notion, anxiety	مەرەق	کەلکەلە
Cock	دیکل/ دیقل	کەلەباب/ کەلەشیر
Stack, pile	کەلەك	کەلەك
Trick	فیل	کەلەك
Rogue	فیلباز	کەلەکباز
Heapup	کوم	کەلەکە
To heap, to pile	گدیش دکەت/ کوم دکەت	کەلەکە کردن
Taurus, bull	گا/ بوغ	کەلەگا
Fairly tall person	بلند	کەلەگەت
Few, insufficient	کیم	کەم
Mean	پوچ/ رەزیل	کەم
Fiddle, violin	کەمەنجە	کەمان/ کەمانچە
Fiddler, violinist	کەمانژەن	کەمانچە ژەن
Short comings, fault, defect	کیماسی	کەمایەتی/ کەم و کورتی
Minority	کیماتی/ کیمایەتی	کەمایەتی
To decrease	کیم بوون	کەم بوونەوە
To neglect, uninterested	بی خەم	کەمتەرخەم
Be-neglected	بی خەمی	کەمتەرخەمیی
Hyena	کیمتیار/ کەفتار/ حیفتیار	کەمتیار
Anemia	بی خوینی/ کیم خوینی	کەم خوینی
Taciturn	کیم ئاخفتن-مت	کەم دوو

English	بادینی	سۆرانی
Taciturnity	کیم ئاخفتن-متی	کەم دوویی
Unprofitable, needy	بێ تەوس/ پەپوکث/ دەست کورت/ دەست تەنگ	کەم دەرامەت
Belittle	کەمکرنەڤە	کەمکردنەوە
Step by step, gradually	بەرەبەرە/ کیم کیم/ هیدی هیدی	کەم کەم
More or less	کیم و زۆر	کەم و زۆر
Flask, beaker	کەموله/ کوگم	کەمۆلە
Shortcomings, disadvantages	کیماسی	کەم و کووری
Fewness	هندەکایی	کەمیی
Rareness	هندکایی	کەمیی/ دەگمەنی
Arch, belt, waist	کەمەر	کەمەر
Belt	ناڤکیل/ پشتین/ کەمەر	کەمەربەند
Edge, bank, beach	کەنار/ رەخ	کەنار
Cupboard	قنسور/ دولاب	کەنتۆر
Ditch, valley, ravine	کەند/ گەلی	کەند
Gulf	کەنداڤ/ دەلاڤ	کەنداو
Bay	دەلاڤۆک/ کەنداڤۆک	کەنداو
Rift	کەلش/ دەرزەک	کەندر/ کەندەلان
Obstacles, difficulties	کوسپ/ گیرو/ ریگر	کەند و کۆسپ
Synagogue	کنیشتە/ کونیست	کەنشتە/ کەنیسەی جولەکە
Kangaroo	کانگارو	کەنغەر
Milk cow, milch cow	چیلا ب شیر	کەنۆ/ مانگای شیردەر

English	بادينى	سۆرانی
Girl	كچك	کەنیشك
To laugh, laughing	كەنين	کەنین
Partridge	كەو	کەو
Gown reaching below knee, wadded and quilted coat, robe	روبپ/ فستان/ كەوى	کەوا
Bow	كەڤان	کەوان
Bracket	كەڤانە	کەوانە
To fall, collapse	كەتن/ كەفتن	کەوتن
To fail	كەفتن	کەوتن
Make his effort, start	خوبەرهەڤ كر	کەوتنەخۆ
Set out, depart	دانە رى	کەوتنەری
Start to work	كەفتەكارى/ كەتەكارى	کەوتنە کار
Spoon	كەفچك/ كاچك	کەوچك
Clumsy, block-head	نەشەهرەزا/ خرپو	کەودەن
Armpit	بن كەڤش	کەوش
Shoe	پيلاڤ	کەوش
Shoemaker	پيلاڤكەر/ سولكەر	کەوشدروو
Skin, fur	كەڤل	کەول
To skin	كەڤلكرن	کەولکردن
Leek	كورەد/ سيرموك	کەوەر
Pet, tamed	كەهى	کەوی
To tame	كەهى كرن	کەوی کردن
When	كەنگى	کەی/ کەنگی
Housewife	كابانى	کەیبانوو
Pleasure, happiness, amusement	كەيف	کەیف

English	بادينى	سۆرانى
Pleased, delighted	كەيف خوش	كەيف خۆش
To amuse	كەيف كرن	كەيف كردن
Goings-on	كار/ بويەر	كەين و بەين
Who	كى	كى
Flea, chigoe	كيچ	كيچ
Knife	كيرك	كيرد
Metre (scan)	كيش	كيش
Weight	كيشان	كيش
To weigh	كيشان	كيشان
To smoke, smoking	جگارەكيشان	جگەرەكيشان
To pull, draw back	كيشان/ راكيشان/ قەكشان	كيشانەوە
Charm, attract, magnetize	رادكيشى/ راكشاند/ ئاراندن	كيش كردن
Controversy,moot argument, dispute	كيش و قەكيش	كيشمەكيش
Crisis, problem	ئاريشە/ تەنگزارى	كيشە
Tombstone, gravestone	كيل	كيل
Sheath	قاب/ كالان	كيلان
To plough, cultivate	كيلان	كيلآن
Field	زەڤى	كيلگە
Guineapig	زەڤىيا ئەزمونا	كيلگەى ئەزمون
Domain, realm	پاوان	كيلگە (پاوانى دەسەلآت)
Magnet field	زەڤىيا مەغنەتيزى	كيلگە موگناتيسى
Mine field	زەڤيىيا مينا	كيلگەى مين

English	بادینی	سۆرانی
Oil field	زەڤیا گازی	کێڵگەی نەوت
Semantic field	بواری واتایی	کێڵگەی واتایی
Mucus, pus	کێم	کێم
To mucus	کێم کرن	کێم کردن
Mountain	شاخ	کێو
Wild, undomesticated, untamed	کیڤی	کێویی
Continent	کیشوەر	کیشوەر
Girl	کچ	کیژ
Daughter of	کچا	کیژی
Cyst, ascus, swelling, water blister	کیسک/ میزدانك/ پورك	کیس
To swell	کیس کرن	کیس کردن
Bag, sack, pouch	توربە/ تیرك	کیسە
Tortoise	کیسەلە	کیسەڵ
Wallet, purse	جزدان	کیسەی پارە
Sheath	کالان	کیف
Kilometre	کیلومەتر	کیلۆمەتر
Kilogram	کیلوگرام	کیلۆگرام
Chemistry	کیمیا	کیمیا
Chemist	کیمیازان	کیمیاگەر
Chemical	کیمیایی	کیمیایی
Spite, rancour	کین/ کەرب	کین/ کینە/ قین
Spiteful	دلرەش/ دلتاری	کیناوی

English	بادینی	سۆرانی
G The 21th letter of the kurdish alphabet	گ	گ
Ox	گا	گا
Rock, big rocks	کەڤر/ زنار	گابەرد/ گاشەبەرد
Plough ox	گاجووت	گاجووت
To cackle, cluck	قت قت	گاراندن (قدقد)
Herd of oxen, herd of cattle	گاران	گاران
Oats	چەودار	گارس
Gasoline	گاز	گاز/ گازۆلین
Pincers, nippers	کەلبەتان/ گاسک	گاز
To call	گازی کرن	گاز/ بانگ کردن
To bite	لەق/ گەز	گاز/ گەزە
Back	پشت	گاز/ گازی پشت
Complaint	گازندە	گازندە
Prosector, prosecuting attorney	گازندەلیکەر/ گلەیی لیکەر/ گلیبا	گازندەلێکەر
Defendant	گازندە لێکری/ گلەیی لیکری	گازندە لێکراو
Casino	گازینۆ	گازینۆ
Plough, plow, lister	گیسن/ هەڤجار	گاسن
Big stone	بەر/ کەڤر	گاشە
To crawl on all fours	چارلەپ/ خوشین	گاگۆلە
Herd of oxen	گاران	گاگەل
Sarcasm, mockery, ridicule	ترانە/ گالتە	گالتە
To mock, make fun of, poke fun at	گالتەپیکرن/ ترانەپیکرن	گالتەپیکردن

English	بادینی	سۆرانی
Sarcastic, satiric, joker, jester	ترانەکەر	گاڵتەچی
Buffalo	گامیش	گامێش
Cowboy	گامیشەڤان	گامێشەوان
Cowboy	گاڤان	گاوان
Christian	فەلە	گاوور
Small	بچویک/ بچیک	گچکە
Expensive, dear	گران	گران×هەرزان
Difficult, hard	زەحمەت	گران×ئاسان
Heavy, weighty	گران	گران×سووك
Important	گرنگ	گران×کەم
Respectable	گران	گران×بێ‌ڕێز
Valuable, expensive	ب بەها/ گران	گرانبا/ گرانبەها
To increase price	گرانکرن	گرانکردن
Typhoid fever	ئێشاگران/ بیڤیری تایا گران	گرانەتا
Weight	گرانیی/ گرانی	گرانیی/ قورسایی
Famine	کێماتی/ برسێتی	گرانیی/ قات و قری
To arrest, take, seize, capture, usurp	گرتن	گرتن
To grow (fruit)	بەر دگریت/ وەرار دبت	گرتن/ میوەگرتن
To bear, endure, resist	خۆ ل سەر دگرت	گرتن/ بەرگە (گرتن)
To occupy, invade, usurp	داگیرکرن	گرتن/ داگیرکردن
To hold, convene	گریدان/ دائخستن	گرتن/ بەستن
To shut, close	داخستن/ دائیخستن	گرتن/ داخستن
To capture, arrest	گرتن	گرتن/ دزگرتن

English	بادینی	سۆرانی
To catch epilepsy	تەپ	گرتن/ فی/ گەشکە گرتن
To include, cover	دگری/ تیری..	گرتن/ جی
To have patience	خۆگرتن	خۆگرتن
To seize, confiscate	دەست ب سەر داد کیشیت/ دگرت	کەلوپەل گرتن
Hill	گر	گرد
Assembling	گربوون	گردبوونەوە
To bring together, collect	خرکرن	گردکردنەوە
Small hill	گرک	گردۆلکە
Tubby	قوت و قەلەو	گردەلە
Wrinkled, shrivelled	کرمشی/ قورمچی	گرژ
Spasm, convulsion	کرژی/ رەق بوون	گرژی/ ماسولکە
Constrict, tense, stress	تەنگی/ تەنگ	گرژیی/ رەوش
Problem, disgust	ئاریشە/ ئالوزی	گرفت/ هەرس
Political problem	گرفتاری/ ئاریشە	گرفت/ سیاسی
Be involved	توش بوون	گرفتاربوون
Rumbling	گمین/ رەقرەقی	گرماندن/ گرمەی هەور
Bang	گورم/ تەقین	گرماندن/ گرمەی تۆپ
Rumble boom	گمین	گرمە
Rumbling	رەقرەق	گرمەگرم/ گرم و هۆر
Thunder	گورگوری/ گورمین	گرمەی هەور/ گۆرە
Rough	گر	گرنج
Important	گرنگ/ فەر	گرنگ
Importance, significance, merit	گرنگی	گرنگی

English	بادینی	سۆرانی
Flay	گەون/ کەڤل	گروون
To flay	کەڤل کرن	گروون کردن
Bet, stake	گەرەو	گرەو
To bet, stake	گەرەوکرن	گرەوکردن
Knot, loop, snarl, knur, complex, plot, phrase, riddle	گرێ/ گرێک	گرێ
Plot	گری/ ئالوزی	گرێ
Phrase, grammar	گری	گرێ/ ڕێزمان
Plot (novel)	گری	گرێ/ ئەدەب/ ڕۆمان
Psychological complex	گریا دەرونی/ گری یا دەرونی	گرێ/ دەروونی
Oedipus complex	گریا ئۆدیبی/ ئالوزیا ئۆدیبی	گرێ/ ئۆدیب
Riddle, puzzle	مامک	گرێ/ گرفت
Problem, knot	ئاریشە	گرێ/ کێشە
Decade, decennial	دەه	گرێ/ دە
Bond, contraction	هەڤبەند/ هەڤبەست	گرێ/ گرێ بەند
Marriage contraction	هەڤبەندا هەڤژینی	گرێی هاوسەری
Lease, contract of tenancy or rent	هەڤبەستا کری	گرێی کری
Bill of sale, contract of sale	هەڤبەندا فرۆتنی	گرێی فرۆتن
Ganglion	گریا دەماری	گرێی دەمار
Loop, noose	گریا وەریسی	گرێ/ پەتی مل
To tie up, to knot	گریدان	گرێدان

English	بادینی	سۆرانی
Tied up, fa'lure of consumma ing marriage	گرێدای	گرێدراو
Tied up, k otted	گرێدای	گرێدراو
Loose kn t	شل/ بەردایی/ ڤەکری	گرێ قولفە
Intricate knot	ئالوز	گرێ کوێرە/ گرێ کۆرە
Weeping, crying	گریان/ گرین	گریان/ گرین
Assumption	گریمان	گریمان
Weeper	گریکەر	گرینۆك/ کزگری
Blaze, flame	گۆری	گر
Circular motion	چەمەرەیی/ لڤینا چەمەرەیی	گر
Prominent (teeth)	دیار/ گرەگر	گر/ ددان
Hoarse	دەنگ کەتی	گر/ دەنگ گریووە
First rays of rising sun	تیریژ/ تیشك	گزنگ
Unfairness	زورداری	گزیی
Headman, master, chieftain	سەرۆك	گزیر
Vegetation	هەشیناتی/ هەلز	گژوگیا
Broom	گیسك	گسك
To sweep	گیسك دان/ مالیشتن	گسك دان
Sweeper	گیزیڤان	گسکدەر
Every	هەمی	گشت
General, public	گشتی	گشتی
Promise	سوز	گفت
To promise	سوزدان	گفت دان

English	بادینی	سۆرانی
Conversation	گفتوگو	گفتوگۆ
Gland	لڤك/ ئالو	گلاند
Sweat gland	لڤکا خوهدانی	گلاندی/ ئارەقە
Tear	لڤکا روندك	گلاندی/ فرمیسك
Mammar, mammal	لڤکا مەمك	گلاندی/ مەمك
Nerve	لڤکا دەمار	گلاندی/ دەمار
To fall, roll	گریل دکەت	گلان
Be engaged, be involved	توش بوون	گلان/ تیوەگلان
Cause to roll	گریل کرن	گل بوونەوە/ گلۆربوونەوە
To seize	دەست ب سەرداگرتن	گلدانەوە
Complaint	گازندە	گلەیی
Globe, light	گلوپ	گلۆپ
Clay, mud	تەقن	گل
Get defiled	کرتیکری/ پیس بوی	گلاو
defile	کرتیت کرن/ پیس کرن	گلاوبوون
Impureness	نەبژینیتی	گلاوی
Blaze, flare	گوری	گلپە
Grave	گور	گلکۆ
Eyeball	توپکا چاڤی/ بیبیکا چاڤی	گلینە
Melon	گندۆرە	گندۆرە
Nipple	گومك/ سەرمەمك	گۆ (مەمك)
Teat, tit	سەرکیت مەمکا/ مژمژۆك	گۆ (مەمیلە) چچە
Globe	گوگ/ جیهان	گۆ (زەوی)

English	بادینی	سۆرانی
Problem	ئاریشە	گۆبەن
Staff, crook, hockey stick	گوپال	گۆپال/ گۆچان
Button, bud	بشکوژ	گۆپکە/ گۆپیتە
Be crippled, rickety	گیری/ کروتی/ لەنگ	گۆت
Randomly, bulk	گوترە/ جەلەب	گۆترە
Maimed in the hand	قۆل	گۆج
Hockey stick	گوپال	گۆچان/ گۆپال
Song, ballad	ستران/ مقام	گۆرانی
Singer	ستران بێژ	گۆرانی بێژ
Socket, sock	گورە	گۆرەوی/ گۆری/ گۆریە
Mentioned, former	ناڤبری	گۆرین
Grave, tomb	گور	گۆر
Change, shift	گهورین	گۆران
Graveyard, cemetery	گورستان/ زیارەت	گۆرستان
Grave digger	گورکول	گۆرهەلکەن
Grave guard	زیرەڤانی گور/ زیارەت	گۆرەوان
Prssure of earth on fresh grave	قەبرلیت شدییت	گۆرەوشار
To exchange	گوهارتن	گۆرینەوە
Porous clay pot	جەر	گۆزە
Yearling calf	گۆلك (سالەکی) جانی	گۆزەلە
Ankle	گۆزەك	گۆزینگ/ گویزنگ
To stab to death, to slay,From ear to ear	سەرژی ڤەکرن	گۆشا و گۆش
Meat	گوشت	گۆشت

English	بادینی	سۆرانی
Gravy	ئاڤکا گۆشتی/ مت فینی/ ئاڤگۆشت	گۆشتاو
Carnivore	گوشت خور	گۆشت خۆر/ بالندە
Butcher	گوشت فروش	گۆشت فرۆش
Corpulent, flesh, pump	ب گۆشت/ قەلەو	گۆشتن
Vegetarian	گوشت نەخور	گۆشت نەخۆر
Angle, corner	گوشە/ کوژی	گۆشە
Goniometer	گوشەپیڤ	گۆشەپیو
Recluse	بەهیمە/ قەلەندەر	گۆشەگیر
Magazine	گوڤار	گۆڤار
Pronunciation	دەنگکردن/ ژارکرن	گۆکردن
Sulphur	گۆگرد/ کبریت	گۆگرد
Pond	گۆل/ ئاڤکر/ ئەستیل	گۆل
Calf	گولك	گۆلك
Goal, score	گۆل	گۆل
To score	گولکرن	گۆلکردن
Lake	گۆم/ گۆل	گۆم
Pool	گۆم	گۆماو
Magazine	گوڤار	گۆوار/ گۆڤار
Eye ball	بیبیکا چاڤی	گۆی چاو
Globe	جیهان	گۆی زەوی
Nipple	سەر مەمک	گۆی مەمك
Excrement	گوی	گو
Earring, eardrop	گوهارك	گوارە
Transportation	ڤەگوهاستن	گواستنەوە

English	بادینی	سۆرانی
Udder, dug	گوان/ گوهان	گوان
Speech, discourse	گوتن	گوتن
Tom-cat, tommy cat	نیره کتک	گورپه/ پشیله
Active, lively	بزیف/ جابک/ لڤۆک/ زیره‌ک	گورج/ گورج و گۆل
Quick, alert	پله‌ز/ وریا/ لیکدای	گورج
Kidney	گولچیسک	گورچك/ گورچیله
Brave	زیره‌ك	گورد
Bundle	درب	گورز
Wolf	گزرك	گورگ
Rope	وه‌ریس	گوریس
Warm	گه‌رم	گور/ گه‌رم و گور
Energy, impetus	شیان	گور
Threatening	گه‌ف	گوره‌شه/ هه‌ره‌شه‌وگوره‌شه
Predicate	گوزاره	گوزاره
Meaning	رامان	گوزاره
Expression	ده‌ربرین	گوزاره
Passage, passing	ده‌رباز/ بورین	گوزه‌ر
Living	ژیار/ ژیان	گوزه‌ران
To thrust	ئیریش/ پالدان	گوژم
Sum, cost	کژی/ سه‌رچه‌م	گوژم
Happy	که‌یف خوش	گوشاد
Guile, squeezed	گفاشتی/ گوڤاشتی	گوشراو
Squeezer	گوڤیشك	گوشه‌ر
To squeeze	گفاشتن	گوشین

English	بادینی	سۆرانی
Leprose	گوری	گول
Leper, leprous	بازو/ کوتی	گول
Bullet	گولله	گولله
To shoot fire	گولله باراندن	گولله باران
Well-fortified, shield, safeguard	بازبەند/ گولله بەند	گولله بەند
Mangy, scabby, leprosy	گوری	گولیی/ گوری
Flower, rose	گول	گول
April and may	گولان	گوڵان
Tea-rose, rose water	گولاڤ	گوڵاو
Vase	گولدان	گولدان
Rose guarden, orchard	گولستان	گولستان
Sun flower	گول بەروژ	گولەبەرۆژە
Lost, missing	بەرزە	گوم
Doubt, suspicion	گومان	گومان
Astray	رێ وندا/ سەرگێ را	گومرا
Dome	گومبەد	گومبەت/ گومەت/ گومەز
Leap	گیڤک	گومەتە
Bound, leap	پابەند/ فرقاس	گومەز
Testicle, spermatic cord	گون	گون
Sin	گونەه	گوناح/ گوناه
Sinner	گونەهبار	گوناحبار
To commit sins	گوناه کرن	گوناحکردن
To harmonize, fit	گونجان	گونجان

English	بادینی	سۆرانی
Suitable, appropriate	گونجاو	گونجاو
Village, countryside	گوند	گوند
Pasta, dough	گرك	گونك
Hernia, rupture	رتلۆ	گونك
Sack	خیشك/ گونیك/ میتافك/ تەلیس	گونیه
Excrement	گووی	گوو
Inside of cheek	هنارك/ هناراروی	گووپ
Chubby	رووتژی	گووپن
Customs, tariff	گومرك	گوومرگ
To pay customs duties	گومرك دان	گوومرگ دان
To impose, customs	گومرك كرن	گوومرگكردن
Ear	گوه	گوێ
Hard auditus	گوه گران	گوێ گران
To obey	گوه دان	گوێ دان
Donkey	كەر	گوێ درێژ
Calf	گولك	گوێرەكە/ گۆلك
Heed	گوهدان	گوێراهێشتن
Obedient	گوهدار	گوێ رایەڵ
Obedience	گوهداری	گوێ رایەڵی
Tetanus, lockjaw	گوه رەپ	گوێ رەپە
Walnut	گویز	گوێز
Razor	گویزان	گوێزان
To transport, transfer	ڤەگواستن	گوێزانەوە
Carrot	گێزەر	گوێزەر/ گێزەر

English	بادینی	سۆرانی
Hard of hearing	خەڤ گران/ کەڕ	گوێ قورس/ گوێگران
Alert	خەوسڤك	گوێ قولاخ
Deafened	کەڕ	گوێ کپ
Listener	گۆهدار	گوێگر
Head	سەر	گوێلاك
Calf	گولك	گوێلك/ گولك
Leave out, neglect	گوه نەدان	گوێنەدان
Bulky		گەپ
Gossip, chit-chat	گۆت گۆتك	گەپ
Gypsum	گێچ	گەچ/ گێچ
Beggar	خوازۆك/ خوازخوازۆك	گەدا
Stomach	هێرۆك/ ئاشك/ چلدانك/ عویر	گەدە
If	ئەگەر	گەر/ ئەگەر
Spawn, eggs of insect, roe	خەرز	گەرا
To lay eggs, form eggs	کورك بوون	گەرادانان
Dust, blemish	توز/ گلێش	گەرد
Conjugation	پێکڤە گرێدان	گەردان
Sacrifice	گوری/ فیداکرن/ خۆبەختکرن	گەردان
To sacrifice	گوری کرن	گەردان کردن
Necklace	گەردەنە	گەردانە
Tempest, whirlpool	باروڤ/ باگەر	گەرداو
Microscope	مایکرۆسکۆپ/ هوربین	گەردبین
Neck	گەردەن/ ستۆ/ هەڤك	گەردن

English	بادینی	سۆرانی
To forgive, set free	گەردن ئازادکرن	گەردن ئازادکردن
Submissive	سەرشۆر	گەردن کەچ
Sand-spout	بابەلیسک	گەردولوول/ گەردەلول
Universe	گەردوون	گەردوون
Hot, warm, negative	گەرم	گەرم
To bathe	سەرشوشتن	گەرماوکردن
Temperature	گەرماپیڤ/ پێو	گەرماپێو
Hot bath, bathroom	گەرماڤ	گەرماو
At once	ئێکسەر	گەرما و گەرم
Warmth, heat	گەرمای	گەرمایی
Become warm	گەرم بوون	گەرم بوون
To warm up	گەرم کرن	گەرم کردن
Warm and hot, direct	ئێکسەر/ ب گەرمی	گەرم و گوڕ
Warm region	دەشت	گەرمەسێر/ گەرمیان
Heat	گەرمیی	گەرمیی
Thermometer	گەرم پیڤ	گەرمیژمێر
Throat, gullet, gorge, pharynx	هەفک/ گەروی	گەروو
Necessary, needy	پێدڤی	گەرەك
Mangy, scabby	گوری	گەڕ
Curred, lame	لەنگ/ سەقەت	گەڕ
Tyrn	گەڕ	گەڕ (نۆرە)
Attempt, try	گەڕ	گەڕ (خوول)
Vortex, whirlpool	گەڕ اگەراڤ-زفرەکنا	گەڕ (ئاو)
Traveller	گەرۆك	گەڕاڵ
Travelling, walking	گەڕیان/ گەرهان	گەڕان

English	بادینی	سۆرانی
To turn, come back	زڤرین	گەڕانەوە
Metal fountain	گەرماڤ	گەراو
Traveller	گەرۆك	گەڕۆك
Quarter	گەرەك	گەڕەك
Disharmony, chaos	بێ سەروبەری	گەڕەلاوژە
To be mangy, scaby	گوری	گەڕیی
To bite	لەق	گەز/ گەزە/ گەزتن
Boasting, bragging	شانازی	گەزاف
Tamarisk, manna	گەزو/ گەز	گەزۆ
Blooming, flourishing	گەش	گەش
Be delighted	گەشبوون	گەشانەوە
Fresh, blooming	گەش	گەشاوە
Travel, tour	گەشت	گەشت
To travel	گەشتکرن	گەشتکردن
Record of travel	گەشتنامە	گەشتنامە
Tourism	گەشت و گوزار	گەشت و گوزار
Puff, Fire, blaze, flame	گەشکرن	گەشکردنەوە
Faint	تەپ	گەشکە
Joy	تەپ	گەشکە
Faint, eclipse	تەپدار	گەشکەدار
Increas, growth	شین بوون	گەشە
To grow	شین بون	گەشەکردن
To threat	گەف	گەف/ گەف و گوڕ
Barking	رەوین	گەفە/ گەفین
People	گەل	گەل

English	بادینی	سۆرانی
August	گەلاڤێژ/ تەباخ	گەلاوێژ
Stupid, silly	بەهیمە	گەلحۆ/ گەلۆر
Gully, gorge	نهال/ گەلی	گەلیی
Leaf	بەلك	گەڵا
Automn, fall	پاییز	گەڵاریزان
To prepare, polish	ئامادەکرن	گەڵاڵە
Be about to end, be about well-organised	چێ بوون	گەڵاڵەبوون
To prepare, manage	ئامادەکرن	گەڵاڵەکردن
Male dog, mastiff	کوچك/ سە	گەمار (نێرەسەگ)/ گەماڵ
Siege, blockade	دوریێچ	گەمارۆ
Embargo, sanction	دوریێچا ئابوری	گەمارۆی ئابوری
Stupid	بەهیمە	گەمژە
Game	گێم/ یاری	گەمە
To play	گێم کرن/ یاری کرن	گەمەکردن
Boat	گەمی	گەمیٚ/ گەمی
Fetid, stinking	گەنی	گەن/ بۆگەن
Evil-smelling pool, putrid smell	گۆلاگەنی	گەناو
Young	گەنج/ لاو/ خورت	گەنج
Treasure	خزینە	گەنجینە
Treasurer	ئەمینداریٚ خزینە	گەنجینەوان
Remainder, ermanent	بەرمایك	گەند/ گەنگ
Rotten, putrescent	رزی	گەندەڵ
Wheat	گەنم	گەنم
Wheaty	گەنمی	گەنم رەنگ/ گەنماوی

English	بادینی	سۆرانی
Maize	گەنمشام	گەنمەشامی
Putrefy, rot	کرنی/ تەبۆ/ نۆتش	گەنە
Rotten, putridity	گەنین/ رزین	گەنین
Rotten, putrid	گەنیو/ رزیو	گەنیو
Bawd, pimp	گەواد	گەواد
Certificate, witness, testify	شاهێدی	گەواهی
Stupid, silly	بەهیمە	گەوج
Big	مازن/ مەسن	گەورە
Great, gravy	مەسن/ مەزن	گەورە
Important, responsible	گرنگ	گەورە
Grown-up, senior	زەلام	گەورە
To bring up, up bring	خوداکرن	گەورەکردن
To enlarge	مەزنکرن	گەورەکردن
Head of family	ماسنێ مالێ	گەورەی ماڵ
Rolling motion	گرێل کرن	گەوزان
To roll on back	گەڤزین	گەوزین
Gem, essence	گەوهەر	گەوهەر
Jewel, trinket, ornament, finery	زێر و زیڤ	گەوهەرات
Convey, transmit, communicate	گەهاندن	گەیاندن
To come	گەهشتن	گەیشتن
To arrive	گەهشتن	گەیشتن
Received, delivered	گەهشتی	گەیشتوو
Ripe, mature, full-grown	گەهشتی	گەیشتوو/ پێگەیشتوو

English	بادینی	سۆرانی
Conductor, conductive	گەهێنەر	گەیەنەر
To connect, link, join	بەستن/ گرێدان	گەیەنەر
To ripe	گەهەشتن	گەیین
Ripe, mature	گەهەشتی	گەییو
World, universe	دنیا/ جیهان	گێتی
plaster	کلس	گێچ
scale, manometer	پەستانپیڤ/ پیڤەر	گێج
Quarrel, wrangle	ئاریشە	گێچەڵ
Fond of, longing	ئەڤین/ ئەشق	گێرۆدە
Threshing with oxen	گیرە	گێرە
Problem, concern	ئارێشە	گێرە
Quarrelsome, disruptive	شەرۆک/ شیم	گێرەشێوێن
Lame	لەنگ/ سەقەت	گێر
Gear, shift	گێر	گێر
To run, manage	ریڤەبرن	گێران
Restore	زڤراندن	گێڕانەوە
Carrot	گێزەر	گێزەر
Giddy, silly	گێژ	گێژ
Whirlpool, eddy, vortex	زەفرەک/ گەراف	گێژاو/ گێژەن
Whirlwind	بوران/ باگەر/ بابەلیسک	گێژەلوکە
Simple-minded	بەهیمە/ تێ نەگەهشتی	گێل
Cherry	گێلاس	گێلاس
Grass	گیا	گیا
Soul, spirit	گیان	گیان

English	بادینی	سۆرانی
Living creature	گیاندار	گیاندار/ گیانلەبەر
Moment of death	گیاندان/ روحدان	گیاندان
Angel of death	گیانکێش	گیانکێش
Dear	خوشتڤی	گیانە
Animal	گیانەوەر	گیانەوەر
Pocket	بەریک	گیرفان
Pickpocket	دزیکەر	گیرفانبڕ
Kid	گیسک	گیسك
To eclipse, sink down	غەیری بوون	گیران
Solar eclipse	رۆژ غەیری بوون	گیران/ رۆژ
Lunar eclipse	هەیڤ غەیری بوون	گیران/ مانگ
Detained, under arrest	گرتی	گیراو
State prisoner	گرتیێ سیاسی	گیراوی سیاسی
Mixture	تێکەڵ	گیراوە
To disdain, be puzzled	نیگەران/ دودڵ	گیرخواردن/ چاش مان
Prisoner, captive	گرتی	گیرۆدە
Involved	توش بو/ وەریتی	گیرۆدە
Crisis, difficulty, question, problem	تەنگاڤی/ ئارێشە	گیروگرفت
Whistling, whizzing	گزگزە	گیزەگیز
Hay cock, stook	قرش/ قەسەل	گیشە
Sheath	کاڤلان/ قەبیرە	گیف

English	بادینی	سۆرانی
L The 22nd letter of the kurdish alphabet	ل	ل
Side, aspect, direction	لا/ رەخ	لا
Deposition, dismissal, discharge, to displace, to remove	ژێ برن	لابردن
Lame	لەنگ	لابەلا
Zig zag	سەرخوش	لابەلا (کەس)
Flank, side	لا/ رەخ	لاپاڵ
Waist, middle	ناڤقەد	لاپاڵ
Boot (s), shoes (for sports)	لاپچین	لاپچین
Hint, remark, implied criticism	پەلا/ تەعلیق	لاپلار
Paper	لاپەڕ	لاپەڕ
Sideroad, isolated, reculsed	جودا/ بەهیمە	لاپەڕ(کەس)
Page	لاپەرە	لاپەرە
Broke, bankrupt, insolvent	بێ پارە	لات
Uncultivated land, non-ploughed land	زەڤیا نەکێلای	لات
Subside, reculsed	دویر	لاتەریك
Temple (between ears and eyes)	گولیسك/ جینیتك/ زلوف	لاجانگ
To disappear, go away	چوون/ نەمان	لاچوون
To vanish, be moved, be removed	بەرزەبوون	لاچوون
To deviate	لادان/ ڤاریێون	لادان
To avoid, to remove	لادان/ ژێ برن	لادان

English	بادینی	سۆرانی
Out of law	سەرچل/ لادەر	لادەر
Deviated	لادایی	لادەر
Village, countryside, hamlet	گوند	لادێ
Villager, rustic	گوندی	لادێیی
Inclined, oblique, bent, leaning	لەنگ	لار
To bend, tip	خوچرکرن	لارکردنەوە
Elegant walk, swaying gait	تەرز/ خوەژاندن	لارولەنجە
Detour, side road	ڤارێ	لاڕێ
Stupid, ignorant, unintelligent	بەهیمە	لاژێ
Heedless, reckless, slack	شیم	لاسار
Imitation, miming	چاڤلێکرن/ لاسایی	لاسایی
Classic	کلاسیک	لاسایی
Plastic, stretchy, rubber	لاستیک	لاستیك
Stump, stub, neck, stem	قورم	لاسك
Species of apple red on one side	سێڤا سور	لاسورە
Ill-balanced, imbalanced	نەهەمشەنگ	لاسەنگ
Corpse, carcass	کەلەخ/ کەلەش	لاشە
Boast, vainglorious	شەهنازی	لاف
Flood, spate	لیسور/ ناڤ رابوون	لافاو
Leg	لینگ	لاق
To mock at	ترانێ	لاقرتێ

English	بادینی	سۆرانی
Side, flank	رەخ/ تەنشت	لاقەد
Corpse, carcass	کەلەخ	لاك
Alley, back street	کولانک/ کوچە	لاکۆڵان
Occasional smoker	لاکێش	لاکێش
Oblong carpet , rectangle carpet	لاکێش	لاکێش
Rectangle	لاکێشە	لاکێشە
The end of mouth, side bridle	لالفاف/ هەڤسار	لالفاو
Maternal uncle, mother's brother	خال	لالۆ
Estranged, alienated	زیز	لالووت
Dumb, mute	لاڵ	لاڵ
To lament, wail, elegize, mourn	پێ بێژتن	لالانەوە (لاواندنەوە)
To implore, beseech	لاڤ لاڤ کرن	لالانەوە
Lamp	لەمپە	لامپا
Cradle	لاندك	لانك
Nest, den, lair	لانە/ هیلێن	لانە
Immigrant, shelterless, homeless	دمرودمر/ بێ پەنا	لانەواز
Youth, young	لاو/ خورت	لاو
Slim, thin, meagre	زەعیف/ بێ خێر	لاواز
To lament, comfort	لاواز	لاواز
Secondary incidental	لاوەکی لرەخەکی نەترنگشا	لاوەکی
Side	لا	لایەن
Felt, pad	تاتی/ تەحتی	لباد
Lower lip, jaw	ئەنرین	لچ

English	بادینی	سۆرانی
Pout	روترشكرى/ زيز	لچ شۆڕ
Pout	ئەنرین رویی/ روترشكرى	لچن
Two lips	هەردولێڤ	لچ و لێو
Pout	ئەنرین/ رویی	لچە
Snorting, grunting	پخ پخ/ خرخر	لرخە لرخ
One who snorts, snorter	خرخركەر	لرخن
Gulp, swallow	داقورتن/ فرك/ گولپ	لرف
Rustle, guiping	داقورتن/ دائوران/ شنگین	لرفە لرف
To lick, lap up	ئالیستن	لستن
Bridle, rein, bit	لغاڤ/ هەڤسار	لغاو
To bridle, rein in, curb	لغاڤ كرن	لغاوكردن
Sponge, luffa	هەورەك/ ئەورەك	لفكە
Branch, bough	لق	لق
Branch, section	پەژن/ پەژك/ لك	لك
To stick	لەسقاندن	لكاندن
Sand	خیز/ زیخ	لم
Snout, muzzle	لەمبوز	لمۆز
Leg, thigh	لنگ	لنگ
Reddish kind of bean	لوبیك	لۆبیا
Crease, wrinkle	گلڤچی/ كرژی	لۆچ
Flexure, undulation	جەمین لولان	لۆچ (جلك)
Creased, wrinkled	قورمچی/ كرمشی	لۆچدار
Leg, step, stride	لینگ ڤەكری/ پێنگاڤ مەزن	لۆق

English	بادینی	سۆرانی
Long stride, trot	چارگاڤی/ چاربازی	لۆقن/ لۆقە
Cotton	پەمبی/ پەمبو	لۆکە
To blame, complain	لومە	لۆمە
Be suitable, compatible	بەر ب هەڤ	لەوان
Nose	دفن/ کەپی	لووت
Be conceited	دفن بلند	لووت بەرز
Summit, peak, top	گوپیتک/ لوتکە	لووتکە
Big-nosed	دفن مەزن/ دفن درێژ	لووتە
To howl	زیقین/ بورین	لووراندن
Soft and silky	شل و مل/ حلی	لووس
Smooth, hairless	بێ موی/ روحلی/ لوس	لووس (بێ موو)
Beardless	بێ ریە/ کوسە	لووس/ لووسکە
Cheater, cunning	دلخاپ/ لێبوکە	لووس
Whinny	حرحر/ شهین	لووشکە
Sobbing	نسکە/ ئیس/ گرین	لووشکە
Curly, frizzly hair	گرنژی/ گژ/ ئالین	لوول
Howling	لورین	لوورە لوور
To roll up, to curl	دئالینیت/ دپیچیت	لوول دان
At, on, in	ل	لە
At the level	ل هەمبەر	لە ئاستی
Concerning, regarding	ل بابەت/ دەرحەق	لە بابەت
Instead of, on behalf of	ب ناڤێ/ ژ شون	لە باتی/ لە بری/ لە بریتی
Convenient	هەژی/ کێرهاتی	لەبار
To a bort, abortion	بەرهاڤێتن	لەبارچوون

English	بادینی	سۆرانی
About, on	ل سەر/ ل دور	لەبارەی
Marzipan, sweet almond paste	شرینایی اباهیڤ و شەکر و سپیلکا هێکێ	لەبزینە
Parched peas	لەبلەبی	لەبەلەبی
Below	ل بن	لەبن
Because of	ژبەر	لەبەر
Because of	لەورا/ داکو	لەبەر ئەوەی
In front of, remarkable	دیار/ ل پێش چاڤ	لەبەر چاو
To take in to consideration	ژبیر نەکرن	لەبەرچاوبوون
why?	ژبەرچی؟	لەبەرچی؟
To take off, to undress	ریس کرن	لەبەرداکەندن
At the presence of, from the mouth of	بەردەڤ/ ب پێش چاڤی	لەبەردەم
To memorize	ژ بەرکرن	لەبەرکردن
To sift	موخل کرن/ بێژینگکرن	لەبێژینگدان
To forget, neglect	ژ بیر برن	لەبیر بردنەوە
Palm	ناڤدەست/ ناڤ کەف	لەپ
Palmist, chiromancer	لەپبین	ئاو لەپ خوێن
After, beyond	پاشی	لەپاش
Later, after that	پاشتر/ پشتی هنگی	لە پاشا/ لەپاشانا
At the absence of, behind the back	ل پشت ڕا	لە پاش ملە/ پاشملە
Beside	تک	لەپاڵ
Suddenly	ژ نشکێڤە	لەپڕ
At the back	ژ پشتڤە	لە پشتەوە

English	بادينى	سۆرانى
Ahead, before, in front of	ل پێش	لە پێش
For, for sake	پێخەمەت	لەپێناو
Half, piece, fragment	نیڤ	لەت
Because of, under pressure of	ژبەر	لەتاو
With, beside, together with	د گەل	لەتەك
Beside	ب رخ ڤە	لە تەنیشت
Dislocation, luxation	گەه چوون	لەجێ چوون/ لەگەچوون
Instead of, in lieu of	ژ شون/ ب ناڤێ	لەجیێ/ لەجیاتی
To print, publish	چاپکرن	لەچاپدان
Compared to, with	هەڤبەرکرن/ هەمبەرکرن	لەچاو
Envious	حەسیر/ دەخسوك/ دەخسدار	لەچەر
Mean, miserly, stingy	رژد/ قەلس	لەچەر
Kerchief, head cover	دەسرۆك	لەچك
To deceive, cheat	خاپاندن	لەخشتەبردن
Boastful, proud	شەهنازی/ ژخوە رازی	لەخۆبایی
To have forgiveness	پیار/ دلفرەه	لەخۆبووردە
To have capacity to do it	شیان	لەخۆ راپەڕموون
By himself, automatically	ب خوە/ خوکاری	لەخۆوە
To give birth, to be born, beget	ژ دایك بوون	لەدایك بوون
Maternity hospital	نەخوشخانا ژ دایکبوونێ/ خەستا ژ دایك بوونێ	نەخۆشخانەی لەدایك بوون

English	بادینی	سۆرانی
Finally, later	لدوماهیێ	لەدواییدا
To knock at the door	دەرگا قوتین	لەدەرگادان
To lose	ژ دەست دان	لە دەس دان
To quake, quiver, oscillation	هەژان/ بورەبور	لەرانەوە/ لەرینەوە
Ague, tremble, shiver	لەرز/ تا	لەرز
To shiver	گریزە/ لەرزین	لەرزگرتن
Permanantly trembling	لەرزەکێ/ لەرزوک	لەرزۆك
Typhoed fever, malaria	تیفۆ/ مەلاریا	لەرزوتا
Quaking	لەرەکرن/ هەژین	لەرۆك
Frequency	لەرە	لەرەلەر
Slim, thin, feeble	زەعیف/ زراف	لەڕ
Clear, explicit	زەلال/ ئەشکەرا	لەروو
In the face of	ل ڕوی	لەڕوو
Taste, pleasure	تام/ لەززەت	لەزەت
Tasty, delicious, pleasant	ب لزەت/ ب تام	بەلەزەت
A bove, over, about	ل سەر	لەسەر
Why?because of what?	ژبەرچی	لەسەرچی
Calm, quiet, still, silent	هێدی/ دلێ خۆ	لەسەرخۆ
Body	تەرم/ لاش	لەش
Ceremonially impure	نەبژین/ داوییس	لەش پیس
Sane, healthy	ساخ/ ساخلەم	لەش ساغ
Active	چەلەنگ	لەش سووك
Inactive	سست/ نەچالاك	لەش قورس/ گران

English	بادینی	سۆرانی
Army, troop	لەشکر/ سوپا	لەشکر
To mobilize army against, to advance, usurp	لەشکر ئینان/ داگیرکرن	لەشکر کێشی
Camp	لەشکرگە	لەشکر گا
Body	لاش	لەش و لار
Loose, slack	شل/ خاڤ	لەق/ شلۆق
To bite	لەق	لەق/ لەقە/ گەزە
Kick	شەق/ پێ	لەق/ لەقە/ شاپلاغ
Stain, spot, blemish	پنگ/ پنی	لەکە
Stained, spotted	پت پنگ/ لەکەبار	لەکەدار
With, together	دگەل/ پێکڤە	لەگەڵ
Inspite of this, despite that, although	هەرچەند	لەگەڵ ئەمەشدا
Basin	لەگەن	لەگەن
By	ژلایێ	لەلایەن
Teacher, tutor, male servant	سەیدا/ خولام	لەلە
To cut of head, execute	سەر ژێڤەکرن	لەمل دان
Inside	ژناڤ/ دناڤ	لەناو
Illuminate, demolish, terminate, annihilate	ژناڤ برن	لەناوبردن
Elegant walk, to reel, stagger, swing	هەژان	لەنجە
Lame, cripple, out of balance	لەنگ	لەنگ
Even, equal, balanced, anchor	هەڤسەنگ/ لەنگەر	لەنگەر

English	بادینی	سۆرانی
Harbour, port, anchorage	لەنگەرگەه/ بەندەر	لەنگەرگا
Talkative, garrulous	پربێژ	لەوچە
Grazing	چەریان/ وارکوز	لەوەڕ
To mind, to graze	چەر/ لەوەڕ	لەوەڕاندن
Grazing-ground	پاوان/ چێرە/ کوز	لەوەڕگا
There	ل وێرێ	لەوێ
Amnesty, forgiveness	لێبورین	لێ بوردن
To inquire	پرسیار لێکرن	لێ پرسینەوە
To touch	هلمسین/ دەسدان	لێخشان
Muddy, miry	تەقنی	لێخن
To forgive	عەفوکرن/ لێبورین	لێخۆشبوون
Driver, rider	هاژیار/ سیار/ سایەق	لێخور
To drive, ride	ئاژوتن	لێخورین
To hit, beat, strike	قوتین	لێدان
To knock, rap, bang (on lat a door)	دەری قوتین	دەرگالێدان
To blow (a trumpet)	زرنا لێدان	زورنا لێدان
To ring, toll (a bell)	زەنگل لێدان	زەنگ لێدان
To coin, mint	دراف لێدان	پارەلێدان
To drum, to beat a drum	دەهول لێدان	دمبک/ دەهۆڵ لێدان
To give an injection	دەرزیک دانان	دەزی لێدان
Discourse	ئاخافتن	لێدوان
To divide	دابەشکرن	لێدەرکردن
To understand, comprehend	فامکرن/ تێ گەهشتن	لێدەرکردن
To deduce	کێم کرن	لێدەرکردن

English	بادینی	سۆرانی
Wood, forest	دارستان	لێر
Here	ڤێری/ هر	لێرانە/ ئێرە
Heavy rain	تاڤی باران	لێزمە
Flood, tempest, torrent	لێسور/ لێزم	لێزماو
Slope, sloping, downwards	نشیف	لێژ
To lick	ئالیستن/ ئالاستن/ زماندان	لێسانەوە
To take, seize	برن/ ژسەندن	لێسەندن
Torrent, flood	لێسور/ تیراڤ	لێشاو
Quilt, eiderdown, cover	لحێفک	لێفە
To get into trouble	لێ قەومیان	لێقەمان
Bereaved	لێ قەومیای/ دل شەوات/ دل سوتی	لێقەوماو
Forgiveness, tolerance	بورین/ ئێک و دو قەبیل کرن	لێکبوردن
Similarity	پێکچون	لێکچوون
To multiply	لێکدان	لێکدان
To press, to pick	ژێڤەکرن/ راکرن	لێکردنەوە
To retire	شڤتن	لێکەوتن
To be defeated	شکەستن	لێکەوتن
To investigate, study	ڤەکولین	لێکۆڵینەوە
Shallow, muddy, miry, dark, ambiguity, murky	تەڤلی/ تەنک/ ڤێل	لێڵ
Cloudy, hazy	شێلی/ ئەوری	لێڵ (ئاسمان)

English	بادینی	سۆرانی
Opaque	تاری/ لێلْ	لێڵ (ناپوون)
Lip	لێڤ	لێو
Edge, bank	رەخ	لێوار
Full	تژی	لێوان
To stare, analyse	لێنێرین	لێوردبوونەوە
To scrutinize	دپونژت/ سەحکرن	لێوردبوونەوە
To bite lips, repetant	لێڤ گەزتن	لێوگەستن
Can be expected, predicted	چاڤەرێ کری/ بەربین کری	لێوەشانەوە
Suitable	ژێ هاتن	لێهاتن
Committee, commission	لیژنا	لیژنە
List	لیستە	لێستە/ لیستە
Sticky, gluey, limy	لینج/ دەبیش	لینج
Marsh, bog	تەقنی/ زەلاو	لیتاو
Muddy, turpid	تەقنی	لیخن
Sponge	هەورەك/ ئەورەك	لیفکە
(Skin) eruption, rash, efflorescence	لیر/ قزکاندن	لیر
Spittle, slimy	گلیز	لیك
Juiced, squeezed	گڤاشک/ شیرێز	لیك
Slobbering, limy	دەڤ گریز	لیکن
Lemon, citrus	نیمۆك/ لەیمون	لیمۆ
Limon, lime	نیمۆکا ترش	لیمۆی ترش
Sweet limon	نیمۆکا شیرین	لیمۆی شیرین
Limonade	شەربەتا نیمۆکێ	شەربەتی لیمۆن

English	بادینی	سۆرانی
M The 23rd letter of the kurdish alphabet	م	م
Longing, fond of	شەیدا	مات/ بەپەرۆش
Silent, soundless	مت	مات/ بێ دەنگ
Female	مێ/ مێە	مات
Mathematics	حیساب	ماتماتیك
Motorcycle, motorbike	ماتۆر	ماتۆڕ
Motor, generator	ماتۆڕ	ماتۆڕ
Sadness, concern, down-hearted	دلشکتی/ نەخۆش/ خەمباری	ماتەمین
Funneral ceremony, dejection, Depression	بەهی	ماتەمینی
Kiss	ماچ/ راموسان	ماچ
To kiss	ماچکرن/ راموسان	ماچکردن
Matter	مادە	māddە
Physical thing, tangible	مادە	مادده
Material, materialist, concrete	مادی	مادی
Snake, serpent, viper, adder	مار	مار
Stang, bitten	مار پێڤەدای	مارانگاز/ مارگەزتو
Eel	مارماسی	مارماسی
Lizard, dabb	چەپ چەپیسک	مارمێلکە/ مارمیلۆك/ مارمیلۆق
Be engaged, fiancee	دەزگر	مارەبڕ

English	بادینی	سۆرانی
To give a dower to, to marry(off), to conclude marriage contract	مارکرن	مارەبڕین/ مارەکردن
Dower, dowry, bride-price	نەخت	مارەیی
To abuse	خەبەرکوتن	مارِس
Infidel, miscreant, atheist	کافر/ بێدین	مارِس
Gall oak	مازی	مازوو
Yoghurt, curds	ماست	ماست
Water-yoghurt	ئاڤە ماست/ چقل ماست	ماستاو
She-deer	غەزال	ماسك/ ئاسکی مێ
Mask	ماسکێ	ماسك/ ماسکە
Musele	زەبلەکێ/ شلکێ	ماسولکە
Fish	ماسی	ماسی
Fisher	ماسیگر	ماسیگر
Fishing	ماسیگرتن	ماسیگرتن/ ڕاوەماسی
Mung beans	ماش	ماش
Ejector	گازك	ماشە/ پەنگرگر
Human right, right	ماف/ حەق	ماف
Jurist	مافناس	مافناس
Carpet	مەحفیر	مافوور
Respectable, goodman	مەزن/ ماقیل	ماقووڵ/ بەرێز/ سەنگین
Origin	ڕەسەن	ماك
Stain, spot	پنی	ماك
She-ass	ماکەر	ماکەر

English	بادینی	سۆرانی
Hen-partridge	مێکەو	ماکەو
Wily, artful, foxy	فێلباز	ماڵۆس
Sow, she-pig, female pig	ماهی	ماڵۆس/ خووگ
Rabbi	رابی	مالووم/ مالم
House, home	مال	ماڵ
Wealth, property, family	مال	ماڵ
Farewell	مالئاڤایی	ماڵئاوایی
Flocks	مالات	ماڵات
Catasrophy	تەرشڤان	ماڵاتدار
Wealthy, rich	زەنگین	ماڵاتدار
House breaking, burglary, holdup	دزی	ماڵبڕین
Wife and family	مال و منال	ماڵ و منداڵ
Catasrophy, disaster	مالوێرانی	ماڵوێرانی
Tamed, pet	کەهی	ماڵی/ کەوی
To tame	کەهیکرن	ماڵی کردن/ کەویکردن
To sweep, clean	مالین	ماڵین
Uncle, paternal uncle	مام	مام
Midwife	پیرک	مامان
Hen, chicken	مریشک/ مامر	مامر
Deer	ئاسک/ غەزال	مامز
Aunt, paternal uncle's wife	ژنمام	مامۆژن/ ئامۆژن
Teacher	ماموستا/ سەیدا	مامۆستا
Meaning, sense	رامان	مانا
Tired, tiresome	وەستایی	ماندو

English	بادينى	سۆرانى
To make tired	وەستاندن	ماندوكردن
Month, moon	هەيڤ	مانگ
Lunar eclipse	هەيڤ غەيرى	مانگ گيران
Cow	چێل	مانگا
Monthly	هەيڤانە	مانگانە
Strike	مانگرتن/ لێخستن	مانگرتن
Moonlight	تاڤە هەيڤ	مانگەشەو
Honeymoon	هەيڤا هنگڤين	مانگى شەكراو
Arabic lunar (months)	هەيڤا عەرەبى	مانگى عەرەبى
Crescent	هەيڤا نوى	مانگى نوێ/ مانگى يەك شەوە
To stay	مان	مانەوە
Period, time, distance	دەم	ماوە
To give time	نۆبەتدان/ رێدان	ماوەدان
Capital, wealth	مايە	مايە/ سەرمايە
Origin	بنيات	مايە
Insolvent	سەرسەرى	مايە پووت/ نابووت/ سەرسەرى
Insolvent	روت	مايە پوچ/ نابووت
Piles, hemorrhoid	باوەسير	مايەسيرى
Mare	ماهين	مايين
Agent	بريكار	مايندە
Confidence	باوەرى	متمانە
To trust	باوەركرن	متمانەكردن
Wish, desire	مراد/ ئومێد	مراد/ مراز
Growling, grumbling	مرەمر	مراندن

English	بادینی	سۆرانی
Duck	وەردەك	مراوی
Snore gently	خرخر	مرخە مرخ
Dead (animal)	مرار	مردار
Death, passing away	مردن	مردن
Dead	مردی/ مری	مردوو
Man, human being, man kind	مرو	مرۆ
Man, human	مرۆڤ	مرۆڤ
Humanity	مرۆڤايەتی	مرۆڤايەتی
Pearls	مراری	مرواری
Chiken, hen	مريشك	مريشك
Tart, slightly sour	مز	مزر/ مێخۆش
Coppersmith	سەفار	مزگەر
Mosque	مزگەوت	مزگەوت
Largess, tip	مزگينی	مزگێنی
Mist, haze	مژومۆر	مژ
Bearing good news, tip	مزگينی	مژدانە
Tip, largess, glad tidings	مزگين	مژدە
To suck	مێژتن	مژين
Copper	مەهس/ مس	مس
Fist	مست	مست
Boxing	مستبازی/ كولمبازی	مستەكۆلە/ مشتەكۆلە
Penny weight	مسقال	مسقاڵ
Musk	مسك	مسك
Serf, villager	بەلەنگاز/ گوندی	مسكێن

English	بادینی	سۆرانی
Coppersmith	سەفار	مسگەر
Saw, trepan, buck saw	مشار	مشار
Full of, filled up with, loaded with	مشت/ تژی	مشت
Handful	چەنگ/ مستەک	مشت
Discussion, argument	کێش و قەکێش	مشت و مڕ
Mouse	مشک	مشك
Mousetrap	تەلی مشک	مشکگر
Ash	خولی	مشکی
Turban	مشکی	مشکی
Parasitic, cadging	مشەخۆر	مشەخۆر
Hanger-on, sponger	مفتخوەر	مفتخۆر
Pairs of tongs, tweezers, forceps	گاسک	مقاش
Rumour, hearsay	گۆت گۆت	مقۆمقۆ
Commotion, agitation, bustle	بێ سەروبەری	مقۆمقۆ
Cartoon	مقەوا	مقەبا
Magnet	موقناتیز	مگناتیس
Neck	هەڤک/ گەردەن	مل
Muffler, neck scarf	هەڤکری	مل پێچ
To subject, submit, give in	بەربار	ملدان
Submissive, humble	مل شۆر	ملکەچ
Confrontation, challenge		ململانێ
Necklace	گەردانە	ملوانکە
Stubborn, pigheaded	سەر رەق/ بێ تەبعەت	ملهور

English	بادینی	سۆرانی
Peak	گۆپک	مله
Mumps, parotitis	نیکاف	مله‌خڕێ
Neck band, collar	یه‌خه	مله‌وان
Billion	ملیار/ بلیۆن	ملیار
Billionaire	خودانێ بلیۆن دولارا	ملیاردێر
Millimeter	ملیمه‌تر	ملیمه‌تر
Million	ملیۆن/ هه‌زار هه‌زار	ملیۆن
Estate, property	خوه‌یی/ زه‌وییار	ملك
Estate tax	مالانه	ملْكانه
Property owner	مالخو/ مالدار	ملكدار
I, me	من/ ئه‌ز	من
Minaret (of amosque)	مناره	مناره
Child, baby	زارۆك/ بچویك/ مندالْ	منالْ/ مندالْ
Infant	ساڤا	مندالّی ساوا/ مه‌لوتكه
New born, neonate, nascent	سۆریلانك	مندالّی تازه‌بوو
Illegimate child, love child, Whore son	بیژی	مندالّی بیژی
Quarrelsome	شیم	مندالّی بیژی
Suckling child	زارۆكێ شیرڤه‌خۆر	مندالّی شیره‌خۆر
First child	نه‌خری	مندالّی یه‌كه‌م (نۆبه‌ره)
Childish, child like	زاروكی	منالانه
Child birth	بچوك بوون/ زاروك بون	منالّبوون
Womb	تێزانك/ مالبچوك/ پزدان	منالّدان
Child hood	بچوكاهی/ زارویی/ بچوكاتی	منالّی

English	بادینی	سۆرانی
Twanging, speaking nasally	ئاخافتن اددفنێرا	منگه منگ
Snuffler, twanging, nasalizing	بێهنکەر/ پێنژینکەر	منگن
Echoism	ئەزی/ منی	منیی
Selfish	خوڤیایی	منیی
Nightmare	شەڤ پەست/ موتەکە	مۆتەکە
Bone marrow, brain	مۆخ/ مەژی	مۆخ
Model, fashion	مۆدە	مۆدە
Violet colour, mauve	بنەڤش	مۆر
Seal	موهر/ مور	مۆر
Sealed	مورکری	مۆرکراو
Cloth moth, corrosion	خورێن/ داخوران	مۆرانە
To seal	مۆرکرن	مۆرکردن
Weaver, lapidary, seal engraver	مور کول	مۆرهەڵکەن
Frown, scowling, glowering	روترش/ روتال	مۆڕ
Banana	مۆز	مۆز
Museum	ئەنتیکخانە	مۆزەخانە
Music	مەزیقا	مۆزیقا/ مۆسیقا
Musician	مەزیقاژەن/ سازڤان	مۆزیقاژەن
Water proof, raincoat	بەرباران/ ساقو	موشەما (ساقۆ)
To troop	گربون/ کۆم بون/ خرڤەبون	مۆڵدان (سوپا)
To bunch together, group	خرڤەبون/ ل سەر ئێک کۆم بوون	مۆڵدان (مەروماڵات)
Sheep pen, corral	کوز	مۆڵگە

English	بادینی	سۆرانی
Break, respite	مولەت	مۆڵەت
Leave, permission	رێدان/ دەستور/ هێلان	مۆڵەت
To allow, permit, grant	دەستوردان/ هێلان	مۆڵەتدان
Staring, blank, gazing	زل/ زیق	مۆڵەق
Wax, candle, bougie	مۆم/ شەمالك	مۆم
Candlestick, candleholder	مومدان/ شەمالك/ فندالك	مۆمدان
Sealing wax	موما سور	مۆمی سۆر (ختم)
Wick, candlewick, waxwick	فتیلکا موێ	فتیلەی مۆم
Wax light, candlelight	روناهی یا مومێ	رۆناکی مۆم
To wax	موم هەلکرن/ گربەردان	مۆم هەڵکردن
Mummy	مومیا	مۆمیا
Mumified	مومی کری/ مومیاکری	مۆمیاکراو
Glum, morose, frown, scowl	مروس/ روترش	مۆن
Vaccine, inoculum, scion	کەزاختن	موتربە/ موتوربە
To inoculate, vaccinate	کەزاختن	موتربەکردن
Oilcloth	موشەما/ موشەمبی	موشەما
Hair	موی	موو
Shiver, shudder	گریزە/ لەرزە/ تەڤز	مووچرك
Salary, wage	موچە/ مانگە	مووچە
Earner, employee, salariat	موچە خور	مووچەخۆر
Pubic hair	ریڤی/ روڤی/ موی بن زکی	مووسەلان

English	بادینی	سۆرانی
Scared, blessed	تبەرک	مووفەرك
Tweezers	میچینک	مووکێش
Hairy, hair-like	یٚ ب مویی	موویین/ بەموو
We	مه	مه
Lest	داکو	مەبادا
Intention	مەرام/ مەقسەد	مەبەس/ مەبەست
Groom, water-bottle	مەیتەر/ مەهتەر	مەتارە/ مەتەرە
Trench	سەنگەر/ چەپەر	مەتارێز/ مەتەرێز
Metre	مەتر	مەتر
Danger	سەهم/ ترس	مەترسی
Mallet, Gavel, staff, force	توپز/ هێز	مەترەق/ کوتەك
Riddle, puzzle	مامك/ تشتانۆك	مەتەڵ
Maji, magian	ئاگر پەرێس	مەجوسی
Wrist	زەند	مەچەك
Anxiety, curiosity	مەرەق	مەراق
Intention, wish	مەرام/ مەقسەد	مەرام
Flattery	روپایی/ دورویی	مەرایی
Condition, term, mortgage	گرەو/ شەرت	مەرج
Brave	زیرەك	مەرد
Manly	مێرانه	مەردانه
Manliness	مێراتی/ مێرانی	مەردایەتی
Man, human being	مرۆ	مەردم/ مەردوم
Manliness	مرۆیی	مەردیی
Jar, vat	کوپ/ دەن	مەرکانه
Death	مرن	مەرگ

English	بادینی	سۆرانی
Rat-poison	ژار مشکێ/ مشککوژ	مەرگەمشك
Arsenic	زرومات/ زرنیخ	مەرگە مووشی
Mohair	مەرەز	مەرەز
Paddy-field	زەڤی یا برنجی	مەرەزە
Ink	حوبر/ مەرەکەب	مەرەکەب
Ewe, sheep	مەه/ پەز	مەڕ
Marble	مەرمەر	مەڕمەڕ
Flocks, flocks and herds	جەلەب/ ئاژال	مەڕوماڵات
Auction	مەزاد	مەزاد
Sell by auction	مەزادکرن	مەزادکردن
Saint	مەزار/ مەرقەرد	مەزار
Great, big	مازن	مەزن
Greatness	مازنی	مەزنی
Appetizer, snacks with wine	مەزە	مەزە
Guess, assumption, approximately	مەزاختن/ پێژن	مەزەندە
Drunk, intoxicated	سەرخوش	مەست
Water-pot, spont	ئیبریج/ مەسینك	مەسینە
Practice	راهێنان/ نەریت/ رەوشت	مەشق
To practise	مەشق کرن/ کردار رکن	مەشق کردن
Tongs	گاز	مەقاش/ ماشە
Scissors	مەقەس	مەقەس
Brazier	مەنقەل	مەقەڵی
Wile	فێل/ حیلە	مەکر

English	بادینی	سۆرانی
Tricky, cunning, trickster	حیلەکەر	مەکرباز
Fly	مێش	مەگەز
Bird	تەیر	مەل
Mulla, muslim religious man	مەلا	مەلا
Call for dawn prayer	بانگ/ نڤێژا سپێدە	مەلابانگدان
	ژن مەلا	مەلاژن
Infant	ساڤا	مەلۆتکە
Swimming	مەلە/ مەلەڤانی	مەلە
To swim	مەلەکرن	مەلەکردن
Swimmer	مەلەڤان	مەلەوان
Swimming	مەلەڤانی	مەلەوانی
To hide, conceal	ڤەشارتن	مەڵاسدان
Palate	پوتکە/ پاتکا دەڤی	مەلاشوو
Excuse, justification, motive	بەهانە/ هەنجەت	مەڵاەت
Centre	مەلبەند	مەڵبەند
Salve, ointment	مەلحەم	مەڵحەم
Mamma, breast	مەمە/ مەمک	مەمە
Breast, bosom, bust	مەمک	مەمك
Udder, dug	گوان+گوهان	مەمکی گیانەوەر
To milk	مەمک دان	مەمکدان
Bras, brassiere	مەمکبەند/ ستیان	مەمکدان
To suck at breast	مەمک مژتن	مەمکمژین
Cooking-pot, kettle, jar	قازان	مەنجەڵ

English	بادینی	سۆرانی
Steam-kettle, steam-pot	قازا ناهلمی/ قوریکا هلمی	مەنجەڵی هەڵم
Still and deep	مەند/ کویر	مەند/ مەنگ
Distance, space	دوراهی	مەودا
Wine, liquor, spirits	ئەرەق/ عەرەق	مەی
Middle	ناوەند/ ناڤین	مەیان
Moderate	نەرم/ نەرمەڕێباز/ نەتوند	مەیانڕەو
To coagulate, clot, curdle	گڤین/ مەیین	مەیاندن
Tavern, inn	ئارەقخانە/ خان	مەیخانە
Arena, space, square	مەیدان	مەیدان
Monkey	مەیمینك	مەیموون
Intoxicant	ئەرەق ڤەخۆر	مەی نۆش
Suffering, toil	زەحمەتی/ ژان مەینەت	مەینەت
Coagulation, clotting, curdling	گڤین	مەیین
Female	مێە	مێ
Don juwan, womanizer	مێهباز	مێباز
Nail, peg	مێخ/ ئارێخ	مێخ
Bitter-sweet	مز	مێخۆش
Pink, carnation, dianthus	مێخەکك	مێخەك
Clove	پل/ پیڤازك	مێخەك/ مێخەکە
Husband	مێر	مێرد
Matron, married	ب مێر/ شی کری	مێردار/ بەمێرد
Nightmare, hobgoblin	ملزوم/ ئەجنە	مێردەزمە

English	بادینی	سۆرانی
Meadow	مێرگ	مێرگ
Insect	پێت/ پێتک	مێروو
Ant	مێری	مێروولە
Table	مێز	مێز
Turban, fillet, headband	کوم/ شاشک	مێزەر
History	دیروک	مێژوو
Historia	دیرۆکنڤسی	مێژوونووس
Historical	دیروکی	مێژوویی
Fly	مێش	مێش
Brain, mind	مەژی	مێشك
Mosquito	پێشی	مێشوولە
Honey bee	مێش هنگڤین	مێش هەنگوین
Chicken pox	میرکوتە	مێکوتە
Flocks	چەلەب/ مێگەل	مێگەڵ
Beeswax	موما مێش هنگڤینی	مێو
Vine, grape, vine leaf	مێو/ بەلگێ مێوێ	مێو/ دارترێ
Fruit	فیقی	مێوە
Raisin	مێویژ	مێوژ
Female, feminine	ژنین/ مێیاتی	مێینە
Feminity, muliebrity, womanhood	ژنیتی/ مێیاتی	مێیەتی
Between	نێڤان/ بەین	میانە
Relationship	پەیوەندی	میانە
Germ	میکرۆب	میکرۆب
Microscope	میکرۆسکوب	میکرۆسکۆپ
People	ملەت/ گەل	میللەت

English	بادینی	سۆرانی
Prince	میر	میر
Heritage, inheritance	میرات	میرات
Heir, inheritor	پاشمانگر/ میرات خوەر	میراتخۆر/ میراتگر
Principality, leadership	میریتی	میرایەتی
Prince ship, principality	میرگە	میرنشین
State property, state estate	میری	میریی
Urine, piss	میز/ دەستا ڤازراڤ	میز
To urine, micturate, make water, piss	میز کرن	میزکردن
Urinary, bladder, vesica	میزدان/ رۆدێن/ میزدانك	میزڵدان
Mile	میل	میل
Hand, pointer	دەستك	میلی کاتژمێر
Second hand	میلا چرکە/ نیشانکەر/ دەستك	میلی چرکە
Aunt	خالەت و مەت	میمك
Guest	مێهڤان	میوان/ مێوان
Hospitable	مێهڤان دوست/ مێهڤان پەرێس	میوان پەروەر
Hotel	ئوتێل	میوانخانە
Guest house, rest house	دیڤەخان	میوانخانە (دیوەخان)
Host, hostess	خودان مال	میواندار
Hospitality	مێهڤانداری	میوانداری/ میوانیی

English	بادینی	سۆرانی
Guest-like, hospitable	مێڤاندوست	میواندۆست
Fruit	فیقی	میوه

English	بادينى	سۆرانى
N The 24th letter of the kurdish alphabet	ن	ن
No	نه	نا
Abnormal, non-ordinary	نه ئاسايى	نا ئاسايى
Deviant, aberrant, perverse	ڤارێ	نا ئاسايى
Hopeless, sad	داماى/ مەلويل	نائومێد
Immature, soggy	نەبالق	نابالغ/ نابالق
Bankrupt, broke	بێ پارە	نابووت
Weak, thin	زراڤ/ لاواز	نابووت
Not suitable, appropriate	نەژ هەژى	نابەجێ
Blind	كۆر	نابينا
Blindness	كۆرى	نابينايى
Traitor, hypocrite, double-dealer	نەپاك/ خاين/ دوروى	ناپاك
Undesirable, non acceptable	نەڤياى/ دلّ پيس	ناپەسەند
Villain, rascal, whoreson	بيژى	ناپەسەند
Servant of the bath	خزمەتكارێ سەر شۆيێ	ناتر
Defaut, defect, shortcoming	ب عەيب	ناتەواو/ كەم/ بەخەوش
Immoral, whore	بێناموس/ ڤهێت	ناتەواو/ ناكار نزم
Imperfect, not correct	نەرێك	ناتەواو/ نارێك
Sick, patient	نەساخ/ نەخوش	ناتەواو/ نەساغ
Insane, idiot, mad, crazy	كێم/ كێم عەقل/ دين	ناتەواو
Hybrid, cross bred	دورەگ	نا جسن/ نارەسەن

English	بادینی	سۆرانی
Bastard, whoreson	بیژی	نا جسن/ زۆل
Compelled, forced, obliged	نەچار	ناچار
To impel, force, compel	نەچارکرن	ناچارکردن
Senseless, insignificant	بێ مەعناوپویچ	ناچیزە
Non-original	بیژی/ پویچ	ناچیزە/ نارەسەن
Enemy, foe	ناحەز/ دژمن/ نەیار	ناحەز
Enmity, hostality	نەیاری	ناحەزی
Depth, inner	ناخ/ ژ دل	ناخ
Bitter, ruffle, dull	نەخۆش	ناخۆش
Catasrophy, disaster	نەخوشی	ناخۆشی
Wrong, false, incorrect	نەدروست/ نەساخ	نادروست
Unknown, invisible	نەدیار	نادیار
Passive voice	نەدیار	نادیار/ ڕێزمان
To export, send, dispatch	هناردن/ هنارتن	ناردن
Bitter orange	نارەنج	نارنج
Bomb, grenade	قونبەرە	نارنجۆك
Cluster bomb	قونبەرێت ئیشی/ گوشی	نارنجۆکی هیشوویی
Orange colour	نارنجی	نارنجی
Cry, scream	قیژی/ شهین	نارەتە
Crooked, curved, twisted	پێل/ شلقاف	ناراست/ خوو
Liar	درەوین	ناراست
Fidgety, restless, uneasy	خەمسار	نارەحەت

English	بادینی	سۆرانی
Grumbly, grouchy	گازندەکەر/ ئەنی گرێ	نارەحەت
Anxiety, restlessness	نەرەحەتی	نارەحەتی
Chaos, disturbance, menace	تێکدان/ گێلەشوک	نارەحەتی
Discontented, dissatisfied, Displeased	نەرازی/ ئەنی گرێ	نارەزا
Bastard, whoreson	بیژی	نارەسەن
Hybrid, crossbred	دورە/ دورەگ	نارەسەن
Unjustly, unfairly	زولم و زۆر/ گز/ بێداد	نارەوا
Injustice, unfairness, tyranny	زولم و زۆری	نارەوایی
Irregular, abnormal, non-organised	نەئاسایی	ناڕێك
Odd, queer, not(tidy, chic)	نەرێك	نارێك
Coquetry, flirtation	ناز	ناز
Sweetheart, honey, darling	نازدار	نازدار
Delicate, soft, coquettish	نازك	نازك
Sensitive	حەساس	نازك
To coquet, flirt	نازکرن/ خو دەلال کرن	نازکردن
Surname, agnomen, nickname	نازناڤ	نازناو/ ناسناو
Coquettishness, flirtation	نازکرن	نازونووز
Disdain, haughtiness, prid, Selfesteem	نازداری	نازین

English	بادینی	سۆرانی
Unhealthy, patient, sick	نەساخ	ناساخ/ ناساغ/ نەساغ
Not suitable, unhealthy	نەشاز	ناساز
Famous, known, well-known	ب ناڤ و دەنگ	ناسراو
Coquettish, delicated	نازک	ناسك/ نازك
Identity, card	ناسنامە	ناسنامە
Nationalistic identity	ناسناما نەتەوی	ناسنامەی نەتەوەیی
Civil card, civic card, identity	ناسنامە باژێرڤانی	ناسنامەی شارستانی
Severe pain, ache, wound	ب ئێش/ ناسور	ناسۆر
Relatives, kins	خزم	ناسیار/ ناسیاو
To introduce	ناسین	ناسین
Definity, definite	ناسین	ناسین/ رێزمان
Recognition	ڤەناسین	ناسینەوە
Sad, unhappy	بخەم/ کەیف نەخوەش	ناشاد
Not talented, idiotic, stupid	نەشەرەزا/ بەهیمە	ناشارەزا
To bury	ڤەشارتن	ناشتن
To plant	چاندن	ناشتن
Cannot	نەشێ	ناشێ
Ugly	نەشرین/ کرێت	ناشیرین
Simple, humble, innocent	نەفام	نافام
Unripe, incomplete, imperfect	نەگەهشتی/ نەکامل	ناکام
Sudden	ژنشکێڤە	ناکاو
Contradict, opposite	هەڤدژ	ناکۆك

English	بادینی	سۆرانی
Contradictory, enmity	هەڤدژی	ناكۆكی
Whoreson, bastard	بیژی	ناكەس بەچە
Undesirable	نەڤیانباز	نالەبار
Horseshoe, sole	نال	ناڵ
Moaning, groaning	نالین/ ئاهین	ناڵاندن
To shoe (horse)	نالكرن	ناڵكردن
To give, teach alesson	دەرس دان	ناڵكردن
Groaning sound	نالین/ ئاهین	ناڵە
Sustained groaning	نالەنال	ناڵەناڵ
Moan, whimper	نالیڤ	ناڵین
Honour, dignity	نامویس/ هەتك	نامووس
Letter	نامە	نامە
Message	پەیام	نامە
Carrier	نامەبر	نامەبەر
Carrier pigeon	نامەبەر	نامەبەر/ كۆتر
Library	كتێبخانە	نامەخانە
Booklet, pamphlet	بەلاڤۆك	نامیلكە
Bread	نان	نان
Prepare a meal	زاد خوارن/ نان خوارن	نان خواردن
Breakfast	تێشت	نان خواردنی بەیانی
Lunch	فراڤین	نان خواردنی نیوەڕۆ
Dinner, supper	شیڤ	نان خواردنیئێوارە
To bake (bread)	نانكرن/ نانپێژی	نانكردن
Baker	نان پێژ	نانكەر/ نانەوا
Bread and salt	نان و خوێ/ تێشت	نان و چا/ ژەمی بەیانی
Oven	فرن/ نانپێژی	نانەواخانە

English	بادينى	سۆرانى
To plot, trap	پيلان گێران	نانەوە
Plain bread, bread alone	نانى تورسى	نانى وشك
Name	ناڤ	ناو
Title	ناڤ	ناو
Inside	ناڤ/ هوندر	ناو
Noun	ناڤ	ناو/ ڕێزمان
Contents	ناڤەرۆك	ناواخن
Stuffing	تژى كرن	ناواخن/ ناوناخن
Unique, incomparable	كێم وێنە	ناوازە
Reputation, fame	ناڤبانگ	ناوبانگ
Mentioned	ناڤبرى	ناوبراو
To mention, recite	ناڤبرن	ناوبردن
Partition	ناڤبر	ناوبڕ
Mediation, reconciliation	ناڤبژى	ناوبژى
Mediator, peace-maker	ناڤگين	ناوبژيكەر
Go-between, mediatress	ناڤگين	ناوبژيكەر
Referee, arbiter	حەكەم	ناوبژيكەر/ وەرزش
Reconciliation, medlation	ناڤچتى/ ئاشت بوون/ بەرەڤانىكرن	ناوبژيكردن
Occasionally, from time to time	ناڤ ب ناڤ	ناوبەناو
One by one, name after name	ئێك ديڤ ئێك/ ناڤ ديڤ ناڤ	ناو بەناو
Inside, inner side, endothelium	بەتەن	ناوپۆش

English	بادینی	سۆرانی
Veiled, secret	قەشارتی	ناوپۆشراو
Essence	کاکل/ لیف	ناوجەرگ
The heart, the centre	ناڤەند	ناوجەرگ/ ناوجەرگە
Days of feast	رۆژێن عیدێ	ناوجەژنان
Region	ناوچە/ دەڤەر	ناوچە
Center, centre	ناڤەند	ناوچەق
Forehead	ئەنی	ناوچەوان
Fate, destiny	چارەنڤیس/ بەخت	ناوچەوان
Domestic, local	ناڤخۆ/ هوندر	ناوخۆ
Ministry of the interior	وەزارەتا ناڤخۆ	وەزارەتی ناوخۆ
Famous, well-known	ناڤدار	ناودار
Be famous	ناڤداربوون	ناودەرکردن
Palm	ناڤ دەست/ پانیادەستی / کەفادەستی	ناودەس/ ناودەست/ ناولەپ
Oral cavity, cavity of mouth	ناڤ دەڤ	ناودەم
The upper, inner side of the crotch	ناڤ ڕان/ ناڤ لینگ	ناوڕان/ ناوگەڵ/ ناولینگ
To lose one's reputation	بێ هەتکی	ناوزڕان
Disreputable	شەرمزار/ بێ هەتک	ناوزڕاو
Bowels	عویرورێڤی	ناوزگ/ ناوزك/ ناوسك
Interior of city, downtown	ناڤ شار/ ناڤەند	ناوشار
Waist	ناڤتەنگ	ناوقەد
Insole, palm	کەفا دەستی/ ناڤمست/ سولاهوندوری	ناوکەف

English	بادینی	سۆرانی
Joint, common	هەڤپشك	ناوكۆیی
To name, giver choose name for	ناڤكرن	ناولێنان/ ناونان
To abuse	ناڤلێكرن/ ڤكرن بناڤەكی كرێت/ خەبەر	ناولێنان
Furniture, interior of house	ناڤمالی	ناوماڵ
Moderate	نەرم/ ناڤین	ناونجی/ میانرەو
Medium, middle	ناڤنجی	ناونجی
Nice (weather)	هیتكاتی	ناونجی/ فێنك
Address	ناڤ نیشان	ناونیشان
Topic, subject	ناڤ نیشان	ناونیشان
Navel, seed	ناڤك	ناووك
Core	ناڤك	ناووك
Nuclear	ناڤكی/ گەردیلەی	ناووكی
Nuclear bomb, A-bomb	بومبایاگەردیلەیی/ ناڤكی	بۆمبای ناووكی
Not in time, not in asuitable time	نەشوەخت	ناوەخت
Contents	ناڤەرۆك	ناوەڕۆك
Centre	ناڤەراست/ ناڤەند/ نیڤ	ناوەڕاست
Local, internal, interior, domestic	ناڤخۆیی	ناوەكیی/ ناوخۆیی
Internal security	ئاسایش/ تەناهیا ناڤخۆی/ تەنایی	ئاسایشی ناوخۆیی
Boarder, boarding students	قوتابیێن پشكێن ناڤخۆی	قوتابی بەشی ناوخۆیی
Civil war	شەری ناڤخۆ	شەری ناوخۆیی

English	بادینی	سۆرانی
Ministry of the interior, home office	وەزارەتا ناڤخۆیی	وەزارەتی ناوخۆیی
Minor, medium	ناوەنجی	ناوەنجی
Secondary	دووەمکی	ناوەنجی/ لاوەکی
Medium, means, centre	ناڤەند	ناوەند
Moderation, temperateness	ناڤەندێتی	ناوەندێتی
Centralization, centrality	ناڤەند	ناوەندێتی
Intermediate school	ناڤەندی/ ناڤەنجی	ناوەندی
Secondary school	دوا ناوەندی/ دواناڤەنجی / ئامادەیی	دواناوەندی
Unique, expensive	پربها/ هێژا/ بهاگران	ناوێزە
Agent, subject	ناڤی بکەر	ناوی بکەر
Uneven, bumpy, hard	چەپ و چیر	ناهەموار
Rough, coarse, harsh	رەق	ناهەموار
Flute	بلویل	نای
Excellent, rare, valueless	هەرەباش	نایاب
Capsized, turned over	وەرگەراندی/ بەرەڤاژی	نخوون
Upside down, turn about, tip over	بەرەڤاژی بون	نخوون بوونەوە
Price, value, importance	بها	نرخ
Tariff, pricing, quation	بها کرن	نرخ دانان
Moaning, groaning, whimpering	ئاهین/ گری/ نورین	نرکاندن/ نرکەنرك

English	بادينى	سۆرانى
Pray, beseech,implore	لاڤ لاڤ	نزا
Shady side of mountain, cold and shade region	نزار	نزار
To pray, beseech, implore beg	لاڤ لاڤ كرن/ هيڤى ژێ كرن	نزاكردن
Shrine, sanctuary	مەزار	نزرگە/ مەزارچاك
Temple, saint	پەرستكەھ	نزرگە
Mean, humble, lowly	لەوچە/ كێم/ بێرويمەت	نزم
Low, depressed	نزم/ نڤى	نزم
Low	نزم/ سەرنشيڤ	نزم
Depression	كۆرك/ ئەردێ نزم	نزمايى/ نزميى
To drop, dip, diminish, shrink	حلمسين/ كرژبون	نزم بوونەوە
Descend, glide down, incline	نشيڤ بون (بالافرا)	نزم بوونەوە
Near, close	نزيك	نزيك
Kins, relatives	خزم/ مرۆڤ	نزيك
To approach, Approximate, Come near	نزيك بوون	نزيكەوتنەوە
About, around, approximately, Almost	نزيكەى	نزيكەى
Nearness, neighbour, relatives	نزيكى/ هەڤسوى	نزيكيى
Surgeon	نوژدار	نژدار
Surgery, surgical operation	نوژدارى	نژدارى
moderate region	نزار	نسار

English	بادینی	سۆرانی
Damp and cold, shade and wet place	سار/ نزم	نسرم/ نسیٚ
Sobbing	نسک/ هەنسک	نسکە
Depression, sinkage	نشیف	نشیو
To alight, perch lie, crouch	ڤەنشتن/ داهشتن	نشین
To sit, lie heavily on	رونیشتن/ کورک بوون	نشین
Ship, kingship, dom=kingdom	جه/ وەلات	نشین
Topronounce, utter, phonate, speak	دەنگ ژیٚ هاتن/ بیٚژەکرن	نقەکردن
To deny, disown, dis claim	نەوەیی کرن	نکوولکردن
Meaning, groaning	ناهین/ ئاهین	نکە
Appetite, appetency, longing, lipido	دلٚ چوون	نگە
Moist, wet, sparkle(water)	نه/ خوناڤ	نم
Dew, moist, damp, wetted	ب شه	نماویی/ نمدار
Performance, representation, starring	نیشاندان/ زارڤەکرن	نمایش
Pretense, pretendingg, Make-believe	خۆ دەرئیٚخستن	نمایش
To preform, play, act, star	زارڤەکرن	نمایشکردن
Fair, show, exhibition	پیشانگەه	نمایشگا
Degree, mark, value	نمره	نمره
Number	ژماره	نمره
Scale	پیڤان/ پیٚڤەر	نمره

English	بادينى	سۆرانى
Example, instance, model, pattern	نمونه	نموونه
Sample	نمونه	نموونه (پزیشكی)
Pacemaker, ideal	نمونه	نموونه
Salt	نان و خویٚ/ خویٚ	نمەك/ خویٚ
Meal, food	نان و خویٚ/ قەنجی	نمەك/ خواردن
Ungrateful, unthankful,ingratitude	بیٚ نان و خویٚ	نمەككویٚر
Grateful, thankful, gratitude	ب نان و خویٚ	نمەكگیر/ نمەكناس
Nine	نەھ	نۆ
Newly-married, recently- married, new-bride	نوی بیك	نۆبووك
Guard, patrol(man), sentry, escort	نوبەدار/ ژیٚرەڤان	نۆبەچی
Look out, sentinel	پاسڤان/ نیٚرەڤان	نۆبەچی
First born, eldest	نۆبەر/ نەخری	نۆبەره
Turn, shift, tour, rotation	نۆبەت	نۆره
Alternately, in rotation, by turn	ب نۆبەت	بەنۆره
	نوبەدار	نۆرەگر
Nineteen	نۆزدەھ	نۆزده
To drink (wine)	ڤەخارن/ ڤەخوارن	نۆشین
Chick-pea, garbanzo	نۆك	نۆك
Servant, maid	خولام/ خزمەتكار	نۆكەر
Fellow, mercenary, hired	كریٚگرتی	نۆكەر

English	بادینی	سۆرانی
Canal, water way, water course	کەنال	نۆکەند
Recently converted to islam	قەربیولعەهد/ نوبوسلمان	نۆ مسلمان
Ninth	نەهێ/ یا/ یێ نەهێ	نۆهەم/ نۆیەم
Performance	زارڤەکرن	نواندن
Pretense	دوز/ خونیشاندان/ گوتن	نواندن
Earnest, handsel, to give a handsel	پێشەکی	نواندن/ پارەدانان
Period, full stop	نوقتە	نوختە/ نوقتە
Surgeon, doctor, physician	نوژدار	نوژدار
Surgery, surgical operation	نوژداری	نوژداری
Caesarian, section, operation	کریارا زگ ڤەکرنێ	نوژداری قەیسەری
To sleep	نوستن	نوستن
Asleep, sleeping	نڤستی	نوستوو
Amulet, charm, incantation, talisman, exorcism, hex	نڤشتی	نوشتە
To make incantation	نڤشتی چێکرن	نوشتەکردن
Setback, relapse, degeneration	شکست	نوشوستی/ نوشستی
Extinction, cessation	نەمان	نوغرۆبوون
Deluge, drown, engulf	خەندقی	نوغروبوون
Pinch, nip, tweak	قورینجک	نوقورچ
To nip, tweak	قورینجک لێدان	نوقورچە لێدان
Drown, sunk	خەندقی	نوقوم

English	بادینی	سۆرانی
Gloomy dark, dismally dark	زولمات	نووتەك
To kneel, bend, crook	چەماندن	نووچانەوە
To howl, yelp, yowl	لورین	نووراندن
Sobbing, whimpering	نویز	نووزە
To stick	پێڤەنان	نووساندن
Writer, editor	نڤیسەر	نووسەر
Writing	نڤیسین	نووسین
To re-write	نوسینەڤە	نووسینەوە
Written	نڤسیکی/ نڤیسی	نووسراو
Blockage, obstruction, Make abstruse	گرتن	نووقان
To close, shut one's eyes	نقین/ گرتن	نوقاندن (چاو)
Point, nib, tip	سەرکێ	نووك
Beak, bill, nib	دم	نووك
To pering (to apoint)	سەرك	نووكدار
Pointed, peaked	دمدار	نووكدار
New, modern	نوی	نوێ
Modernism, innovation	نویخازی	نوێخوازی
To innovate, modernize	نوژەنکرن/ نویکرن	نوێکردنەوە
Prayer	نڤیژ	نوێژ
To commence a prayer	دەست ب نڤیژ کرن	نوێژ دابەستن
To pray, to perform aprayer	نڤێژکرن	نوێژکردن

English	بادینی	سۆرانی
Dawn, daybreak, aurora prayer	نڤێژا سپێدێ	نوێژی بەیانی
Noon prayer	نڤێژا نیڤرۆ	نوێژی نیوەڕانی/ نیوەڕۆ
Afternoon prayer	نڤێژا ئێڤاری	نوێژی ئێواری/ عەسری
Sunset prayer	نڤێژا مەغرەب	نوێژی ڕۆژئاوابوون- مەغرەب
Evening prayer	نڤێژا عیشا	نوێژی شێوان/ خەوتنان
Friday prayer	نڤێژا ئەینی	نوێژی هەینی
Bed, mattress	نڤین	نوێن
Calf (one year), yearling heifer	نوگن/ چێلا بچوک	نوینگین/ مێنگوین
Representative, deputy	نوینەر	نوێنەر
Butter, cream	نڤیشک	نویشك
Essence, core	نڤیشک	نویشك
Storey, floor	تابق	نهۆم
Secret	نەپەنی	نهێنی
Betrayer, faithless, traitor	بی سوز	نهێنی بڕ
Secretary, one who keeps asecret	سکرتێر	نهێنی گیر
Secretary general	ئەمینداری گشتی	نهێنی پارێزی گشتی
No, not	نە	نە
Lest		نەبا
Not congenial, cordial	نەبان	نەبان
Non-existence	نەبوو	نەبوو
Poverty, destitution, penury	نەبوونی	نەبوونی

English	بادینی	سۆرانی
brave and adventurous	زیرەك	نەبەرد
Indomitable, unconquerable	نەشکێنبار	نەبەز
Nationalism	نەتەوەیی/ نەتەوی	نەتەوایەتی
Nation, people	نەتەوە	نەتەوە
Nationalist	نەتەوەپەرێس	نەتەوەپەرست
United nations	نەتەوێن ئێکگرتی	نەتەوە یەککگرتوەکان
Nationalistic	نەتەوی	نەتەوەیی
Dowery - bride's price	نەخت	نەخت
Alittle, amount, asmall quantity	پیچەك	نەختێ
Design, pattern	نەخش	نەخش
Decorate, ornament	نەخشاندن	نەخشاندن
Map	نەخشە	نەخشە
Colourful	رەنگین	نەخشین
Patient, sick	نەخوش/ نەساخ	نەخۆش
Hospital	خەستە	نەخۆشخانە
Nurse	سیستەر	نەخۆشەوان
Ailment, disease	نەخوشی/ نەساخی	نەخۆشی
Especially, particulary	نەمازە/ نەخاسمە	نەخوازەڵا
Illiterate, uneducated	نەخوێندەوار	نەخوێندەوار
Illiteracy	نەخوێندەواری	نەخوێندەواری
No	نەء	نەخێر
Dice	زار	نەرد/ زار
Backgammon, trictrac, dice-gawe	تاولە	نەردێن/ تاولە

English	بادينى	سۆرانى
Feeble, flexible	نەرم	نەرم
Soft, smooth, gentle	نەرم	نەرم
Persuade	رازى كرن	نەرمكردن
Soften, smoothe	نەرمكرن	نەرمكردن
Escalope, veal	نەرمە/ نەرمك	نەرمە
Softness, tenderness, flexibility	نەرمى	نەرمى
Negative	نەرێ	نەرێ
Custom, habit, wont, convention	تيتال	نەريت
Customary, conventional, Traditional	عەدەتى/ نەريتى	نەريتى
To cry, yell, shriek, scream	قيژ/ هاواركرن	نەڕاندن
Potent, virile	زيرەك	نەڕە
Male, bull	نێر	نەڕە
Male demon, male afreet	دێو	نەڕە دێو
(male) lion	شێر	نەڕە شێر
Wild boar	يەكانە	نەڕە بەراز
Uneducated, nqive, innocent	نەزان	نەزان
Ignorant	نەزان	نەزان
Ignorance, naivety, gullibility	نەزانى	نەزانى
Fruitless	بێ بەر/ خرش	نەزۆك
Sterile, nulliparous	ستەور	نەزۆك

English	بادينى	سۆرانى
Nullipara, sterilizer, sterile	بێومر/ بێ دوندمه/ بێوەچ	نەزۆك
To sterilize	بێ وەچ کرن/ نەزۆك کرن	نەزۆك کردن
Sterility, barrenness	شورەکی/ بێومری/ بێبەری / ستەوری	نەزۆکی
Origin, source	نژاد/ نزاد/ ژێدەر	نەژاد
Etymology	نزاد/ پەیڤزانی	نەژادی وشە
Genesis	نژاد	نەژاد (رەگەز/ جۆر)
Descent, lineage, ancestry	پشت/ بنەماله	نەژاد (پشت)
(dissecting)knife, scalpel, lancet	گویزان	نەشتەر
Surgeon	نوژدار/ نەشتەرگەر	نەشتەرگەر
Surgery, operation	نەشتەگەری	نەشتەرگەری
Scream, shout, loud and shrill cry	هاوار	نەعرەتە
Ignorant, stupid, unlearned	بێفام	نەفام
Pre-Islamic, pagan	جاحیل	نەفام
Ignorance, state of ignorance	بێفامی	نەفامیی
Pre-Islamic times, pre-Islamic paganism	جاهیلی	نەفامی
Abhorence, loathing, curse	لەعنەت	نەفرین
Prod, goad, spur	زەختە/ زەخت	نەقیرە
Stonemason	نەقار	نەقار
Engraver, drillex	نەقاری	نەقار

English	بادینی	سۆرانی
Stone masonry	نەقاری/ تکلاندن	نەقاڕی
Miserable, illfated, unlucky	بەخت رەش	نەگبەت
Unluckiness, misery, wretchedness	بەخت رەشی	نەگبەتی
Vile, despicable, quarrellsome	پیسۆك/ سەرپێل	نەگریس
Unripe	نەگەهشتی	نەگەیو
Sapling, seedling, shrub	شتل/ نەمام/ نیهال	نەمام
Plantation, nursery	نەمامگەه/ مشتەل	نەمامگە
Death, extinction, finishing	نەمان	نەمان
Immortal, eternal	نەمر	نەمر
Immortality, perpetuity, eternity	نەمری	نەمری
Unknown	نەناس	نەناس
Grandmother	پیر	نەنك/ نەنە
Shame, infamy, degration	شەرم/ ڤهێت	نەنگ
Tune, melody	ئاواز	نەوا
Comfort, easy circumstance	ڤەسهین/ بەهی	نەوا
Petroleum, mineral oil	گاز/ گازا سپی	نەوت
Oil station /Petrol	پانزین خانە	نەوتخانە
Adolescent, pubescent, juvenile	گەنج/ خورت	نەوجەوان
New day	نەڤروز	نەورۆز
Greed, inclination, cupidity	نەڤس	نەوس

English	بادینی	سۆرانی
Greedy, covetous, avid	بێ نەڤس	نەوسن
Grandson, daughter	نەڤی	نەوە
Generation	بابک/ پشت	نەوە
Ninety	نۆد	نەوەد/ نۆهەد
Low	نزم/ کند	نەویی
Calamity, disaster, plague	بوبەلات/ کارەسات	نەهات
Unluckiness, ill-fated ness	بێ بەختی/ بەخت رەشی	نەهاتی
Whale	حویت/ حیت	نەهەنگ
Reed pipe, flute	دودک	نەی
Reed piper	دودک ڤان	نەیژەن
Mirror	ڤۆدیک	نەینۆک/ ئاوێنە
Victim, prey	نێچیر	نێچیر
Hunter, huntsman	نێچیرڤان	نێچیروان
Male	نێر	نێر
Sodomy, pederasty, buggery, Homosexuality	نێربازی	نێربازی
Narcissus, daffodil	نێرگز	نێرگز/ نێرگس
Narghile, hubble-bubble	نارگیلە	نێرگەلە
Male, masculine	نێر	نێرە
Bisexual, androgyne, inter sex, epicene	نێرەموک/ نێرەمێ	نێرەمووک
Male	نێر	نێرینە
Ram, male of ewe	نێری	نێری
Lance, spear, javeling	رم	نێزە

English	بادینی	سۆرانی
Inside, inner, within	ناڤ	نێو/ ناو
Noun	ناڤ	نێو/ ناو/ ڕێزمان
Between, among	نێڤ	نێوان
Mediatress, nurse, gobetween	ناڤبێژ امێ)	نێوان
Forehead, brow	ئەنی/ هەنی/ تەڤیل	نێوچەوان
Intention, goal, aim, purpose	نیەت/ مەبەست	نیاز
To desire, want, intend	نیەتکردن	نیازکردن
Lentle	نیسک	نیسك
Starch, amylum	نشا	نیشاسته
Country, homeland	نیشتمان	نیشتمان
Patriotic	نیشتمان پەرێس	نیشتمانپەروەر
Patriotism	نیشتمان پەریسی/ ولات پارێزی	نیشتمانپەروەری
National, nationalistic	نیشتمانی/ نەتەوی	نیشتمانیی
To land, alight	هاتنە خار	نیشتن
Settlings, sediment	تەبتین/ قەر	نیشتوو
Resident, domiciled	ئاکنجی	نیشتەجێ/ نیشتەنی
Scene	دیمەن	نیگا
Look, glance	ڕوی	نیگا
Revelation	وەحی	نیگا/ سروش
Picture, drawings	وێنە	نیگار
Artist drawer, to painter	وێنەکێش	نیگارکێش
To draw, to paint	وێنەکێشان	نیگارکێشان
Semi, quasi	نیڤ	نیمچە

English	بادینی	سۆرانی
Semi vowel, quasivowel	نیڤ تیپە بزوێن	نیمچە بزۆێن
Peninsula	نیڤ گراڤ/ نیڤ دورگە	نیمچە دورگە
Semi official, semi formal	نیڤ میری	نیمچە فەرمی
Secondhand	نیڤ و نیڤ	نیوداشت/ نیوداش
Target	نیشان/ ئارمانج	نیشان
Sign	نیشان	نیشان
Engagement gift, party	نیشان	نیشان
Guide, adviser, counselor	رێبەر/ شیرەتکار	نیشاندەر
To hit a target	ئارمانج شکاندن	نیشانشکاندن
Target	نیشانە/ ئارمانج	نیشانە
Birth mark	خال	نیشان
Sign	نیشان	نیشانە
Sniper, shooter	نیشان هەڵگر	نیشانە شکێن/ هەڵگر
Engaged (of agir)	نیشانکری	نیشانەکراو
Indicated	نیشانکری	نیشانەکراو/ دیارکراو
Nail	نەینۆک/ نینۆک	نینۆك
Half, mid	نیڤ	نیو
Noon	نیڤرۆ/ نیڤ رۆژ	نیوەڕۆ
midnight	نیڤە شەڤ	نیوەشەو
Half-boiled	تێن شیر	نیوەکوڵ

English	بادينى	سۆرانى
w the 25th le:ter of the kurdish alph ıbet	و	و
Such, so	ومسا، هۆسا، وا	وا
Such and sı ıch	ومسا، هۆسا	وا
Ship, stean .ship	كەشتى	واپۆڕ/ پاپۆڕ
Meaning, sense	ڕامان	واتا
Meaningful	واتەدار	واتادار
Semantics	واتاسازى	واتاسازى
Comparative semantics, contrastive semantics	واتاسازى هەڤبركرى	واتاسازى بەراورد
Means, i.e. that is to say	ئانكو	واتە
Rumour, hearsay	وات	واتە
Time, season	دەم/ وادە	وادە
Promise	سۆز/ واد	وادە
Camp, encampment	هەوارگەه/ وارگەه	وارگە
To give up, avoid	دەست ژێ بەردان	وازلێهێنان
Play, game	وازى	وازى
To play	وازى كرن	وازى كردن
Word, item	پەيڤ/ بێژە	واژە
Noise	دەنگە دەنگ/ خەبسە	واژەواژ
Signature	ئيمزا	واژۆ/ واژوو
Sparrow-hank	چڤيك/ دوبراكى چوچكا	واشە
Feeling, sense, mind	هزر/ هەست	واق
Be puzzled, astonished, amazed, absent minded	مەندە مۆش	واقوڕ

English	بادینی	سۆرانی
Wailing	زارین/ وسویسک	واقه واق
Croaking	قارەقار	واقه واق
Barking	وەرین	واقه واق
Explanation, exposition	شلوڤەکرن	والاکردن
Opening-to open	ڤەکرن	والاکردن
Lesson, lecture	دەرس/ وانه	وانه
Example	نمونه/ وەکۆک	وانه
Article, essay	گوتار	وتار
Discourse	گوتار	وتار/ گوتار
Preacher, orator	گوتاربێژ	وتاربێژ
To give alecture, p ach, to address peech	گوتاردان	وتاردان
speak, talk, onverse, speech, Discourse, conversation	گوتن	وتن
To repeat again encore	دوبارەکرن	وتنەوه
To teach	ماموستاتی/ هیندایی	وتنەوه
Laundry, iron, flatiron	بالاڤخانه/ ئوتی	وتوو/ ئوتو
Steam iron	ئوتی‌یا هلمی	ئوتوی هەڵمی
Laundered, ironed, pressed	ئوتی کری	وتوکراو
To iron, press	ئوتی دکەت	وتوکردن
Speech, talk	بێژه/ پەیڤ	وته
Promise	بەلێن/ سۆز	وته/ بەڵێن
That is to say	ئانکو	وتەنی

English	بادينى	سۆرانى
Dialogue, conversation	هەڤ پەیڤین	وتوێژ
Break, rest, period	بێهن ڤەدان	وچان
To break rest, to stop	بێهن ڤەدان	وچاندن
Murmur, snarl, mutter, grumble	بولاندن/ مرمرین	ورتە
Murmer, mumble, grumble	بولاندن	ورتە ورت
Bear	هرچ	ورچ
Small, tiny	هویر، بچیک	ورد
Exact, sharp	هویر	ورد
Be broken	شکەستن	وردبوون/ شکان
To be cautious, careful, to be exact	هویربوون	وردبوون
To imagine, think	خەیال کرن، بەرانین	وردبوونەوە
To stare, gaze	سەحرکن	وردبونەوە
To note, notice carefully	سەرنج	وردبونەوە
Microscope	هویربین	وردبین
Be exact	هویر/ هور	وردبین
To breake	دشکینی	وردکردن
To exchange, change	گوهرین/ ڤەدگوهرین	وردکردنەوە
Small kids	بچویک/ زارو	وردکە
Pieces, scattered	زیڤار/ پرتک	وردوخاش
Gradually, step by steb	پیچ پیچە	ورد ورد
Coins	ویردە/ هیردە	وردە
Hawker, peddier, travelling salesman	فرۆشیاری گەرۆک	وردە فرۆش

English	بادینی	سۆرانی
Strict, exact	هویر	وردەکار
Exactness, preciseness	هویرکاری/ کاریْ هویر	وردەکاری
Leftover, remainder, remnant	هویر و مویر	وردەواڵە
Exactness, preciseness	هویری	وردی
Youngster, small children	هویرکوک	وردیلە
Radiance, brightness, brilliance	تەیساندن	ورشانەوە
To glitter, shine, radiate	تیْریْژی/ گەش	ورشە
To shimmer	چرسین/ تەیسین	ورشە
Belly, abdomen, venter	ورگ/ زگ	ورگ
Corpulent, stoat, fleshy, potbellied, Paunchy	قەلەو/ ب گوشت	ورگن
Attack, assault, raid, sorty	هیْرش	وروژم
To attack, raid	هیْرش برن	وروژمبردن
Rouse, excite, urge, incite, swarm	هاروهیْج	وروژان
To rouse, excite, agitate	ئازراندن/ ئاراندن	وروژاندن
Resolution, determination, spiritual strength	ورە	ورە
To despair, to lose resolution, to demoralize	ورەدان	ورە بەردان

English	بادینی	سۆرانی
Discussion, wrangle, hassle, Squabble	جر/ لێکەتن	ورە ور
Active, awake	هشیار	وریا
To wake up, to be careful	هشیارڤەبون/ رابون	وریابوونەوە
To warn, to inform	هشیارکەر	وریاکردنەوە
Dizzy, giddy	گێژ	وڕ
Dizziness, giddiness	گێژبون	وڕبوون
Importunity, insistence, obdurancy	حەتك/ رکداری	وڕك/ جەنەگە
Belly	زك	ورگ
Sound, boom, peal	گورژی/ زرەزر	وڕە
Delirium, raving, irrational, talk	فشار/ ڤراڤە	وڕێنە
To rave, talk irrationally	زبەر ئاخفتن	وڕێنەکردن
Startle, shock	گێژی	وڕی
Mazement, astonishing	حەبیەتی	وڕی
Energy	وزە/ تێن	وزە
Strength	تێن	وزە
Power	دەسهەلات	وزە
To digest	دگڤێرت	وزە وت
Hush	وژ	وژە
Silent	هش/ هش بە	وس
Soundless	بێ دەنگ	وس
Silence, calmness, still	هش بون	وسبوون
Without atitude	بێ دەنگ بوون	وسبوون

English	بادینی	سۆرانی
To respond, react, answer	بەرسڤ دان	وەرام دانەوە
Fall, autorun, collapse	وەریان	وەران
Loss of hair, alopecia	وەریان	وەران/ پرچ
Change, transformation	وەرچەرخان	وەرچەرخان
Turn round, turn back	زڤرین	وەرچەرخان
Cultivated land, ploughed land, land after second ploughing	زەڤیا کێلای	وەرد
Plowing, tilling again	جوتکرنەڤە	وەرد دانەوە
Axis, pivot	تەوەرە اناوچەڤا	وەردێنە
Trachoma	تەراخوما/ بیروڤا چاڤان	وەردێنە
Season	وەرز	وەرز
Sports, athletics	وەرزش	وەرزش
Athlete	وەرزشڤان	وەرزشوان
Agricultural labourer, wage earner	سەپان	وەرزێر
Agricultural labour	سەپانی	وەرزێری
North-east wind	وەرزیی	وەرزەبا
Seasonal, periodical	وەرزیی	وەرزیی
To receive, take	وەرگرتن	وەرگرتن
Comprehension, to comprehend	تێگەهشتن	وەرگرتن
Recovery, getting back, retake	وەرگرتنڤە	وەرگرتنەوە
Twist, torsion	پشتەرێ بون	وەرگەڕان
Turn round, turn over	قولب بون/ وەرگەڕین	وەرگەڕان/ ئۆتۆمبیل

English	بادینی	سۆرانی
Translator, intepreter	وەرگێر/ وەرگێرڤان	وەرگێر
Translation	وەرگێران	وەرگێڕان
Written translation	وەرگێرانا نڤیسین	وەرگێڕانی نووسین
Oral translation, intepretation	وەرگێرانا زارەکی	وەرگێڕانی زارەکی
Come	وەرە	وەرە
Fall, automu	وەرهان/ پایز	وەرین/ وەرز
Fall	کەتن/ بەلك	وەرین/ دار
Loss of hair	مو وەرین	وەرین/ پرچ
Drop (tears)	روندك بارین	وەرین/ فرمێسك
Bored, vexed	جارسکری	وەڕز-وەڕس
To vex, disturb	د ئەنریێت/ بێزاردکەت	وەڕزکردن/ وەڕسکردن
Barking	رەوین/ گەڤین	وەڕین
To talk annoyingly	سل کرن/ بێزارکرن	وەڕین
Ministry, department (u.s)	وەزارەت	وەزارەت
Ministry of housing	وەزارەتا ئاکنجی کرنێ	وەزراەتی نیشتەجێ
Ministry of information	وەزارەتا راگەهاندن	وەزارەتی راگەیاندن
Ministry of religious endowments	وەزارەتا ئەوقاف	وەزارەتی ئەوقاف
Ministry of commerce	وەزارەتا بازرگانیێ	وەزارەتی بازرگانی
Ministry of education	وەزارەتا پەروەردەرێ	وەزارەتی پەروەردە
Ministry of planning	وەزارەتا پلانێ	وەزارەتی پلان
Ministry of culture	وەزارەتا رۆشنبیری	وەزارەتی رۆشنبیری
Ministry of war	وەزارەتا شەڕ	وەزارەتی جەنگ
Ministry of foreign affairs	وەزارەتا دەرڤە	وەزارەتی دەرەوە

English	بادینی	سۆرانی
ministry of the interior	وەزارەتا ناڤخۆ/ هندور	وەزارەتی ناوخۆ
Ministry of defense	وەزارەتا بەرەڤانیێ	وەزارەتی بەرگریی
Ministry of agriculture	وەزاەرتا چاندن/ نێ	وەزارەتی کشت و کاڵ
Ministry of health	وەزارەتا ساخلەمیێ	وەزارەتی تەندروستی
Ministry of social affairs	وەزارەتا کاروبارێت جڤاکی	وەزارەتی کاروباری کۆمەڵایەتی
Ministry of municipality	وەزارەتا باژێرڤانی	وەزارەتی شارەوانی
Ministry of justice	وەزارەتا داد	وەزارەتی داد
Ministry of tourism	وەزارەتا گەشت و گوزار	وەزارەتی گەشت و گوزاری
Ministry of industry	وەزارەتا پیشەسازی	وەزارەتی پیشەسازی
Ministry of finance and economy	وەزارەتا دارایی و ئابوری	وەزارەتی دارایی و ئابووری
Ministry of labour	وەزارەتا کار/ شوۆل	وەزارەتی کار
Ministry of works	وەزارەتا ئەشغال	وەزارەتی ئەشغال
Ministry of transportation	وەزارەتا ڤەگواستنێ	وەزارەتی گواستنەوە
Ministry of communications	وەزارەتا گەهاندن	وەزارەتی گەیاندن
Minister, vizier, secretary (u.s.a)	وەزیر	وەزیر
Deputy of minister, under secretary (u.s.a)	بریکارێ وەزیری	بریکاری وەزیر
Master, builder	هوستا	وەستا
Craftsman, expert	شەرەزا/ شەهرەزا	وەستا
Standing	راوەستان	وەستان

English	بادینی	سۆرانی
Opposition	بەرهەلستکاری/ رکەبەری	وەستان
Stagnancy	بێ بازاری/ مەندی	وەستان
Stagnant	راوەستایی	وەستاو
Upright, atanding up	راوەستایی/ رەپ	وەستاو
Warm rain, south-east breeze bringing soft	دەشت	وەشت
Sit stand still	بێ دەنگ	وەقرە/ ئۆقرە
As, like	وەك/ وەكی	وەك
For instance, for example	بونمونە/ وەك	وەك
As follows, as in	وەك ل	وەك
Identical, similar, alike, analogous	وەك هەڤ/ وەكو ئێكث/ ئەینی	وەكویەك
Equal	وەك ئێك	وەكویەك ئیكسان/ یەكسان
Answer, reply, response	بەرسڤ	وەڵام
To answer, reply, respond	بەرسڤ دان	وەڵامدانەوە
Yawn, nod	باویشك ئانین	وەنەوزە
Violet	بنەڤش	وەنەوشە
Violet, pansy	بنەڤشی	وەنەوشەیی
Thus, like this	وەسا	وەها
Harm, misfortune	خسار، ئێش	وەی
Calamity, catasrophy	كارەسات/ بەلا	وەیشومە
Very severe winter weather	زورسار	وەیشومە

English	بادینی	سۆرانی
Dare, daresay	وێرین/ نەترسیان/ وێریان	وێران
Ruin, destroy	کاڤل/ خاپور	وێران
To ruin, destroy	کاڤلکرن/ خاپورکرن/ هەرماندن	وێرانکردن
Ruined, deserted, ruins	کاڤل/ خاپور	وێرانە
Comma	بیهنۆک/ فاریزە	وێرگول
Tiger	پلنگ	وێز
Literature	تورە/ ئەدەب	وێژە
Upright, standing up	راکری/ راوەستایی	وێستان
Stagnancy, stagnation	بێ بازاری/ مەندی	وێستان
Homeless, shelterless	دەربدەر	وێڵ
Stray bullet	بەرزە/ نەدیار	وێڵ (گوللە)
Friend, comrade	هەڤال	وێلاش
husband	هەڤلینک	وێلاش (زاوا)
Lucerne	ئینجە، سێبەلک، نەفەل	وێنجە
Example, sample	نمونە	وێنە
Picture	وێنە	وێنە
Poetic image	وێنە/ شیعری	وێنەی شیعری
Photo	ڕەسم/ وێنە	وێنە
Painter, artist, drawer	وێنەکێش	وێنەکێش
Photo	وێنەگرتی	وێنەگا
Photographer	وێنەگر	وێنەگر
Camera man	وێنەگریا تەلەفزیونی	وێنەگری تەلەفزیۆنی
Press photographer	وێنەگری رۆژنامەڤانی	وێنەگری رۆژنامەوانی

English	بادینی	سۆرانی
Motion-picture camera man	سینەمایی	وێنەگری سینەمایی
Conscience	ویژدان	ویژدان
Wanted, required	ڤیای	ویست
To like, to be fond of	ڤیان	ویستن
To want	دڤێت	ویستن

English	بادینی	سۆرانی
H The 26th letter of the kurdish alphabet	ه	ه
Yes	ها	ها
Came	هات	هات
Luck, fortune	بەخت/ شەنس	هات
To come	هاتن	هاتن
Be produced, out come	بەرهەم ددەت/ بەرهەم	هاتنە بەرهەم
fulfil /To come true	بەریەکرن	هاتنە دی
givein, /To surrender	ملدان/ ددتە بەر	هاتنە ژێربار
To begin to speak, commence	دیٚ ئاخڤی	هاتنە قسە
respond /To reply	بەرسڤ ددەت	هاتنە قسە
To boil	دیٚ کەلی/ کەلاندن	هاتنە کوڵ
To enter	هاتنە ناڤ/ دئێتە ژورڤە	هاتنە ناو
To join, to become a member of	دبیتە ئەندام	هاتنە ناو
come back, To return again	زڤرین	هاتنەوە
To come round from faint	سەرخوەڤە دئێت	هاتنەوە سەرخۆ
Recover consciousness	دئێت سەر هوشاخو	هاتنەوە هۆش
Retraction, shrinking, shrinkage, contraction	قورمساندن/ قورمسی	هاتنەوە یەك
Deflation, downswing	کێم بازاری	هاتنەوە یەك (دراوی ئابوری)
Introversion, with drawl	گۆشەگیری/ کشین	هاتنەوە یەك (زات)

English	بادینی	سۆرانی
To meet (twoends), contraction	پێکگەهشتن	هاتنەوە یەك
Traffic	هاتن و چون	هات و چۆ
Coming and going	هاتن و چون	هات و چۆ
Traffic office	هاتن و چون	هات و چۆ
to come and, To visit go	سەردانی کرن	هات و چۆکردن
Uncertain	هات و نەهات/ نەجهێ باوەرێ	هات و نەهات
Gambling	قومار کرن	هات و نەهات
in /Coming, arriving	هاتی	هاتوو
Incomings, earnings, revenues	بەرهەم	هاتوو
Mentioned, stated	ناڤبری	هاتوو
Rabid	هار	هار
Mad, quarrelsome	هار/ دین	هار
Ruffian, rough, tough	هوف درە مرۆڤ	هار و هاج
Quarrelsome	شەرۆکە	هار و هاج
Madness, rabidness	هاری/ دینی	هاریی
Grinded, thrushed, powder	هویرک	هاڕاو
Roar, clank, clink	نرێن	هاڕە
noise, Moan, groan,	ئاخین/ نالین	هاڕەهاڕ
thrush, To grind	هێران	هاڕین
Ground, milled	هێرایی	هاڕین
Swoothing, rustling sound	شنگین	هاژە
Sound of wind	دەنگ	هاژە/ با

English	بادینی	سۆرانی
Murmur, sound of gushing water	پێلا دەنگی/ شرپ شرپ	هاژە هاژ/ ئاو
Sound of raining	رەپ رەپ	هاژە/ باران
Nearly, shortly	هەما	هاکا
hot air /Steam	گەرم/ تێن	هاڵاو
To visit	سەرەدان	هاموشۆ
Flat, simple, straight for ward	پەحن/ تات	هاموار
To mend, repair	چاک کرن/ راست کرن	هاموار کردن
Encouragement, appeal for help	هالان/ ئاڤراختن/ ستارکرن	هانا
To seek for refugee, to implore	پەنابردن	هانابردن
To urge,To encourage	هاندان	هاندان
Persistent, incitement	هان/ ئاراندن	هانە هان
Motive, incentive	پالدەر	هاندەر
To bring, import	ئانین	هانین
Cry, scream, shout	گازی	هاوار
Camping, Relief ground	هاوارهاتن	هاوار
To cry, shout	گازیکردن	هاوارکردن
Call for help, appeal for aid	فەریاد/ پێسیرگرتن	هاوارلێهەڵسان
Companion, fellow, mate	هەڤال	هاوال/ هاوەڵ
Share, Common	هەڤپشک	هاوبەش
Partner	هەڤپشکی/ شەرکاتی	هاوبەش
Partnership, socialism	هەڤپشکی/ شەرکاتی	هاوبەشایەتی
To share	پشکداریکرن	هاوبەشی کردن

English	بادینی	سۆرانی
To participate, associate	پشکداریکرن	هاوبەشی کردن
Sharing, association	پشکداری/ هەڤبەشی	هاوبەشی
Contemporary	هەڤ چەرخە	هاوچەرخ
Comrade in arme	هەڤ چەك	هاوچەك
Brother by same father	هەڤ پشت	هاوپشت
Allied, confederated, coalition	هەڤ پەیمان	هاوپەیمان
Coalition, ally	هەڤ پەیمانی	هاوپەیمانێتی
Supplement, addendum	هەڤپێچ	هاوپێچ
Professional colleague	هەڤ پیشە	هاوپیشە
Equal of rank, counterpart	هەڤ کویڤ	هاوتا
Of same age	هەڤ تەمەن/ هەڤ عومر	هاوتەمەن
Sort, Of the same kind	هەڤ جۆر	هاوجۆر
Intimate Affable friend	هوکر/ هەڤدەڤ/ هەڤالی نزیک	هاودەم
Ready helper	هەڤدەنگ/ بەرهەڤ/ ئامادە	هاودەنگ
Homophone	هەڤدەنگ/ هۆمۆفۆن	هاودەنگ
To bring	ئانین	هاوردن
Sharer of secret, intimate	بێ باوەڕی/ هەڤ سر	هاوڕاز
Comrade	هەڤال	هاوڕێ
Companion, colleague, friend	ڕێهەڤ/ هەڤال	هاوڕێ

English	بادینی	سۆرانی
Friendship, companionship	هەڤالیتی/ هەڤالی	هاورپیەتی
Twins	هەڤالزا/ جێمک	هاوزا/ هاوزگ/ هاوسك
The husband of one's wife's sister	هەڤلینگ	هاو زاوا
Limitrophe	دەڤەرا سنوری/ سەر حەدی	هاوسنوور
Neighbor, of the same border, Frontier	هەڤ توخیب	هاوسنوور
husband, /Wife spouse	هەڤژین	هاوسەر
Marriage, wedding	هەڤژینی	هاوسەرێتی
C' equal weight and i' portance	هەڤ کێش	هاوسەنگ
'anced	هەڤ سەنگ	هاوسەنگ
eighbor	هەڤسوی	هاوسێ
Fellow citizen	هەڤشار	هاوشار
Equal in rank	هەڤ کویف	هاوشان
Analogue, Counterpart	هەڤبەر	هاوشان
Foster brother or sister	براماك	هاوشیر
Cooperator	هاریکار	هاوکار
Cooperation	هاریکاری	هاوکاری
Formula	هەڤکێش	هاوکێشە
Synonymous	هەڤ واتا	هاو واتا
Synonymy	هەڤ واتای	هاو واتایی
Citizen	هەڤولاتی	هاوولاتی

English	بادینی	سۆرانی
Of equal power, strength	هەڤرک/ هەڤ هێز/ بەرامبەر	هاوهێز
Companion, colleague	هەڤال/ هوگر/ دۆست	هاوەڵ
Fellow, friend	هەڤال	هاوەڵ
To throw, to toss	هاڤێشتن	هاویشتن
To blow	هاڤێشتن	هاویشتن
Summer	هاڤین	هاوین
Summer resort	هاڤینگەه، زۆزان	هاوینەهەوار
Of summer resort	هاڤینی	هاوینی
Summer fruit	فیقیا هاڤینی	مێوەی هاوینی
Summer garment cloth	جلکێت هاڤینی	جلی هاوینی
Summer time	دەمێت هاڤینی	کاتی هاوین
Etc, etcetera	هتد	هتد
Reason, cause, pretext	ئەگەر	هۆ
Political reason	ئەگەرا سیاسی	هۆی سیاسی
Economic reason	ئەگەرا ئابوری	هۆی ئابوری
Social reason	ئەگەرا جڤاکی	هۆی کۆمەڵایەتی
Section, division	پشک/ لق	هۆبە
Sheep-fold, sheeppen, stockade	کوز/ پاوان	هۆبە
Chamber, room	ژوور	هۆدە
Mam, mother	دایک	هۆدە/ ئۆدە
Kind of traditional kurdish song	هوره	هۆرە
Sheep-fold	کوف/ گوم/ کوز	هۆر/ هۆڵ
Boo, hoot	قیژە	هۆڕە

English	بادینی	سۆرانی
Tribe	هوز	هۆز
Yard, corral, sheep-pen	هوز	هۆز
Wise, witty	ئاقلمەند، بیش، زانا	هۆزاك
Poetry	هۆزان	هۆزان
Whoa, wo	هۆش	هۆش
Sense, feeling, consciousness	هۆش	هۆش
Wise, witty	هۆشیار	هۆشمەند
Conscious, aware	هوشیار	هۆشیار
To pay, attention	هشیابون	هۆشیاربوونەوە
To recover consciousness	رابون	هۆشیاربوونەوە
To wake up		
To make aware	هشیارکردن	هۆشیارکردنەوە
Consciousness, awareness	هشیاری	هۆشیاری
Friendly, amicade, amiable, affable	هوگر	هۆگر
Familarity, intimacy, affinity	هوگری	هۆگری
Hall, room	زور، هول	هۆڵ
Ballroom	هولاشەهیانیێ/ گۆڤەندیێ / دیلانیێ	هۆڵی سەما
Courtroom	هولا دادگا	هۆڵی دادگا
Verse, poetry	هوزان	هۆنراوە
Poet	هوزانڤان	هۆنیار
Poet laureate	هوزانڤانێ میری	هۆنیاری دەربارە
To poetize	دڤەهینیت	هۆنینەوە

English	بادینی	سۆرانی
Attack, assault, campaign	هێرش	هورووژم
To attack	هێرش برن	هورووژم بردن
Unaware, unconscious	گێژ/ هێر	هوڕ
Vacant, hollow	ڤالا/ خالی	هوڵۆڵ
Hope, wish	هیڤی	هومێد/ ئومێد
Art, talent	هونەر	هونەر
Artist, talented	هونەرمەند	هونەرمەند
Fine arts	هونەرێت جان	هونەرەجوانەکان
Existence, entity, being	بوون/ هەبوون	هەبوون
Scattered, destroyed, pieces	زیڤار زیڤار	هەپرون هەپرون
Idiot, silly, insane, imbecile	گەوج/ خرپو/ لاژک	هەپۆڵ
Until, till	حەتا/ تاکو	هەتا
Etcetera, till the end	تا دوماهیکێ	هەتا دوایی
Sun, light	هەتاڤ	هەتاو
Solar	هەتاڤی	هەتاوی
Forever, forgood, eternally Perpetually	هەتا هەتا	هەتا هەتا
Eternal, perpetual, everlasting	هەمیشەیی/ هەردەمی	هەتایی
Insistent,importunate, persistent	رشت	هەتەر
Insistence, persistence	رشتی/ پەلیکرن	هەتەریی
Orphan, fatherless	ئێتیم	هەتیو
Widow	بیژن/ ژنبی	هەتیوبار

English	بادينى	سۆرانى
Homosexual, sodomite, pederast	نێرباز/ قونەك	هەتیوباز
Buggerinvert, pederasty	نێربازى	هەتیوبازیی
Sodomize	نێربازى دكەت	هەتیوبازى دەكا
Orphanage	سێویخانە/ ئیتیم خانە	هەتیوخانە
Orphanhood	سێوتى	هەتیوى
Any, every, each	هەر	هەر
Now, at this moment	هەرنوكە	هەر ئێستا
Anyperson, anyone, whoever	هەرئێك	هەركەسێ
Any time, whenever	هەروەختەكێ/ هەرگاڤێ	هەر وەختێ
Uprising, chaos	هەرا/ سەرهەڵدان	هەرا
Din, brawl, riot	هەرا/ ئاژاوە/ قیژى	هەرا
Widespread disoerders	خەبسە/ بێ سەروبەرى	هەرا و هۆریا
Annoyance, disturbance, harassment	عاجز كرن/ ئەنراندك	هەراس
Be tortured, annoyed	تەنگاڤ/ عاجز	هەراسان
To annoy, to disturb, to harass, vex	تەنگاڤ كرن/ سلكرن	هەراسانكردن
Amature, ripen, grown, young	گەهشتى	هەراش
to /To cry, scream make noises	قیژى/ هاوار	هەراكردن
Such and such aperson	زەلامەك	هەرامە
To make violance, to create chaos	ئاراندن/ ئاریشە چێكرن	هەراناوە

English	بادینی	سۆرانی
Viva, Long live	بژی	هەر بژی
Whatever, anything	هەر چ	هەرچ
However	هەر چەوا	هەر چۆن/ هەرچۆنێ
Although, though, the less never	هەر چەند	هەر چەند/ هەرچەندە
Any, anything, whatever	هەر چ	هەرچی
Badlands, bumpy, uneven region	تیژ کۆرك	هەرد
Estate	عەرد/ زەڤی	هەرد/ عەرد
Cheap	ئەرزان	هەرزان
Cheapness, abundance	ئەرزانی	هەرزانی
Giant, millet, pearl millet	هەرزن/ باچك	هەرزن
Adolescent, teenager, teener	نوگەهشتی/ جحێل	هەرزەکار
Adolescence, puberty	هەرزەکاری/ جحێلی	هەرزەکاریی
Whichever, anything	هەر تشتەکێ	هەرشتێ
To digest	گڤێرین	هەرس
Any one, whoever	هەرکەس/ کێ بیت	هەرکام
Wherever, any place	هەرکودە/ هەرکیڤە	هەرکوێیەك
When	کەنگی/ گاڤا	هەرکە
Whoever	هەر کەس/ کی بیت	هەرکەسێ
Never, ever	چ جار/ قەت	هەرگیز
From, since	ژ وەرە	هەرلە
Pear	هرمیك	هەرمێ
Randomly, in this way	گوترە	هەروا

English	بادينى	سۆرانى
For instance, as in	وەك/ بو نمونە	هەروەك
Exactly, facsimile	وەك ئێك/ كت و مڕ	هەروەك
Also, too, and	هەروەسا	هەروەها
The most	زۆر	هەرە
Excellent	هەرەباش	هەرە باش
The prettiest, most beautiful	هەرەجان	هەرە جوان
Avalanche, landslide, collapse	هەرفين	هەرەس
To fall, fall down, snow slip	هەرفين/ بەفر	هەرەس/ بەفر
Prostration, collapse	ڤەزەلاندن/ روخان	هەرەس/ عەقڵ
Collapse	هەرفين/ هلوەشين/ شكەستن	هەرەس شۆڕش
Nervous breakdown	هەرفين/ تێكچون	هەرەس/ دەمار
To collapse, fall down	هەرفين	هەرەسهێنان
Communal labour, Voluntary labour	زبارە	هەرەوەز
Cooperation, corvee	زبارە	هەرەوەزى
District, region, province	هەرێم/ دەڤەر	هەرێم
Regional	هەرێمى	هەرێمايەتى
Regional	هەرێمى	هەرێمى
Regional authority	دەسهەلاتا هەرێمى	دەسەڵاتى هەرێمى
Regional (neighbouring) countries	ولاتێن هەريمى	وڵاتانى هەرێمى
Prime, vigor, bloom	هەرەت/ تولازى	هەرەت
Season	كز	هەرەت

English	بادینی	سۆرانی
Ardor of youth	گونل	هەرەتی لاوی
Peak of Hot season	هەرەتی گەرمی	هەرەتی گەرما
Prime youth	گونل/ هەرەتی تولازی	هەرەتی هەرزەکاری
Threat, menace, minate	گەف	هەرەشە
To threaten	گەف کرن	هەرەشەکردن
Pyramid	قوچەکێ/ هەرەم	هەرەم
Hierarchy, succession	دەسپەلاتی	هەرەم/ دەسەلاّت
Thousand	هەزار	هەزار
Thousands	هەزاران	هەزاران
Thousandth	هەزارەم/ یێ هەزاری	هەزارەهەم
Poor, needy, low-income, destitute	بەلەنگاز/ دەست تەنگ	هەژار
Poorness, poverty, destitution	ژاریتی/ دەستەنگی	هەژاری
Eighteen	هەژدە	هەژدە
Eighteenth	هەژدەم	هەژدەم
Poison snake, dragon	ژەهری/ ژەهرین	هەژدەها/ هەژدیها
Sense, feeling	هەست	هەس/ هەست
Planet	هەسارە	هەسارە
Whetstone, grindstone, hone, Sharpner, grinder	هەسان	هەسان
To feel, to sense	هەستکرن	هەستکردن
Emotional, delicate, sensitive, Touchy	ب هەست	هەستیار
Sensitive, sensible, susceptibility	حەساس	هەستیار/ سیاسەت

English	بادینی	سۆرانی
Concealment, hiding place Cache, hideaway	پەناگە/ کونج	هەشار
To conceal, to hideaway	ڤەشارتن	هەشاردان
Eight	هەشت	هەشت
Eighty	هەشتێ	هەشتا
Eightieth	هەشتامین/ یەکێ ژ هەشتێ یا	هەشتاهەمین
Eighth	هەشتەم	هەشتەم
Seven	حەفت	هەفت/ حەفت
Seventy	حەفتێ	هەفتا
Weekly	حەفتەیی/ حەفتانی	هەفتانە
Week	حەفتە/ حەفتی	هەفتە
Companion, colleague	هەڤال	هەڤاڵ
Comrade	هەڤال/ هەڤرێ	هەڤاڵ/ هاوڕێ
Saddle bag	تێر/ تێرك/ خورجك	هەگبە
Chance, opportunity	دەرفەت/ دەلیڤە	هەل
Cotton carder, cotton teaser	هەلاج/ هری ڤەچرێنەر	هەلاج
Carding	ڤەچراندن/ شی	هەلاج کردن
Cotton teasing	شەهکرن	هەلاجی
Torn, lacerated	چراندی/ چرهایی/ شڕ/ دڕاندی	هەلا هەلا
To tear, to mince	دڕاندن/ چراندن	هەلا هەلاکردن
Opportunist	کەیس پەرێس/ گیانۆك/ دەلیڤەگر	هەلپەرست

English	بادینی	سۆرانی
To acclaim, applaud, hail	تلیلی	هەلهەلە
Scream, cry, noise	گازی/ هەرا	هەڵا
Sun rise, sunshine	رۆژهەلاتن/ رۆژ دەرکەتن	هەڵاتن/ ڕۆژ
To run away, escape, elope	رەڤین	هەڵاتن
Commoncold, influnza, flu	پەرسیف	هەڵامەت
To catch a cold	پەرسیف گرتن	هەڵامەتگرتن
Adjournment	پاشخستن	هەڵوەسین (دانیشتن)
Suspension, temporary cancellation	هەلواسین/ راگرتن/ پاشخستنەکا دەمداری	هەڵوەسین
Hanging, dangling	هلاویستن/ داهێلان	هەڵوەسین (پەردە)
To cut out, to make measure	بو لەشێ مرۆڤی ددروی	هەڵبڕین/ قوماش
Uplifting, raising, elevation	بلندکرن/ هەلدان	هەڵبڕین
To become pale, turn pale	پێتی/ ڕوزەرك	هەڵبزرکان/ ڕوو
Coagulation, clotting, curdling, Thickening	دمەیت/ مەیین	هەڵبزرکان/ شیر
Clotting (blood)	خوین/ گڤین	هەلبزرکان
Election, poll, selection	هەلبژارتن	هەڵبژاردن
Selected, elected, anthology	ژێگرتی	هەڵبژاردە
Selected, elected, voted	بەربژێر	هەڵبژێراو
Undoubtly, doubtlessly, ofcourse	بێ گومان	هەڵبەت

English	بادینی	سۆرانی
To jump	بازِ	هەڵبەز
To spring, jump	بازدان	هەڵبەزانەوە/ هەڵبەزین
Poetry, to organize verse, poem	هۆزان	هەڵبەست
Poet, organizer	هۆزانڤان	هەڵبەستە وان
To poetize, versify	دڤەهینیت/ ڤەهاندن	هەڵبەستن/ هەڵبەست
Fabrication, invention	(دروەوی نیشاندان)	هەڵبەستن (درۆ)
To tie, fasten, bind	گرێدان	هەڵبەستن
Abrasion, fret	ڤەرەنین	هەڵپاچین
To cut, to clip, to streak	کەزاختن	هەڵپاچین
To tear, be torn automatically	چراندن/ هلوەشین	هەڵپچران
To disconstruct, to spread away	پژکاندن/ بەلاڤکرن	هەڵپرووسکان
To coagulate, clot	مەیین/ گڤژین	هەڵپرووسکان
To support, abutmenton , lean on, rest on	پالدان	هەڵپساردن
Suspension,temporary Cancellation	پاشئێخستنەکا وەختی (دەمداری)	هەڵپساردن
Topant, gasp, breathe quickly	هەلکەلک/ پرتە	هەڵپە
To pant for, eager for, to sigh for	پەرۆش	هەڵپە
Dance, dancing	گوڤەند/ دیلان	هەڵپەڕکێ
To sigh for, to bemoon, to pant	هەلکەلک کرن	هەڵپەکردن
to tie, to Bandage doctor	پێچان (برین)	هەڵپێچان

English	بادینی	سۆرانی
to force, to compel	خورتی لێکرن/ زۆرلێکرن	هەڵپێچان
To ruin, spoil, destroy, shake	کاڤلکرن/ نەهێلان	هەڵتەکان
To disturb, ruffle, embitter	شەپرزەبون/ ئاراندن	هەڵتەکان
To boil over (water food) seethe	کەلین/ جوشی	هەڵچوون
To excite, agitate, turmoil	ئاراندن/ هارکرن	هەڵچوون
To boil, to make steam, vapor	کەف کرن/ هەلم کرن	هەڵچوون
To slide, glide, slip	حلسین/ خلسین	هەڵخزان
To ski, skate	دحلست/ دتەحست	هەڵخزان
To exposure to the	دانەبەر	هەڵخستن
To show, exhibit	نیشاندان	هەڵخستن
To slide, slip	حلسین/ سورکاندن/ خلسین	هەڵخلیسکان
Be astray, to lose	ژرێیا راست دەردکەڤت	هەڵخلیسکان
To cheat, deceive	خاپاندن/ دخاپینت	هەڵخەڵەتان
To set up, erect, post	ئاڤادکەت/ رەپ دکەت	هەڵدان
To reside, live	ئاکنجی دبی	هەڵدان
To open again	ڤەکرنەڤە	هەڵدانەوە
To remove, dislodge	دئینتە دەر	هەڵدانەوە
To sew, tailor, stitch	دروین	هەڵدروون
To rip, tear, rip open	دچرینت	هەڵدرین
To unsew, unstitch	ڤەدکەت یان ددرینت	هەڵدرین
To drop, skip	رژتن	هەڵرژان

English	بادینی	سۆرانی
To flow	خور/ بولقین/ بلند بونا ئاڤێ	هەڵڕژان
To drop, skip	رژتن	هەڵڕشتن
To evacuate, to say	گوتن/ ڤالاکرن	هەڵڕشتن
To rise, get up, stand up	رابون	هەڵسان
To do, perform, carry out, make	جێبەجێ کرن	هەڵسان
To resurrect	ڤەدژینت/ ڤەژین	هەڵسان
theresurrection, judgement day, Easter	ڤەژاندن/ ڤەژیان/ حەشرومەشر	هەڵسانەوە
To stand up again, to get up	رابون	هەڵسانەوە
Prosperity, welfare, revival	فرەهی/ تەنایی	هەڵسانەوە
To startle, scare away, shock	جنقین/ تەرپلاندن	هەڵسلەمینەوە
To rear, ramp, capriote	بازدان	هەڵسلەمینەوە
To run, operate	شول پێکرن	هەڵسووڕان
To move, to head	سەرۆکاتی کرن/ رێبەری کرن	هەڵسووران
To operate, to manage, run	رێڤەبرن	هەڵسووڕاندن
To massage, rubdown, to anoint, embrocate, oil	چەورکرن/ رون کرن/ گەمراندن	هەڵسوون
To stain, pollution, befoul	گەمارکرن/ پیس کرن	هەڵسوون

English	بادینی	سۆرانی
To estimate, appreciate	نرخاندن/ خەملکرن/ بەهاکرن	هەڵسەنگاندن
To weigh, to test	چەرباندن	هەڵسەنگاندن
Toscold, rebuke, reprimand	تەهاندن/ تێخورین	هەڵشاخین
To fly, to compel, expel to fly	فراندن	هەڵفراندن
To fly-flight	فرین	هەڵفڕین
To contract, constrict	قورمچی/ چرمسی	هەڵقرچان
To shrink	گرنژین/ قورمساندن	هەڵقرچان
To intervene, involve	تێکلی کرن	هەڵقوتان
To swallow, gulp, drink	داقورتن/ قورت	هەڵقوراندن
To stem from, come from	ژ دوورتیرن در/ ژێدەر	هەڵقوڵان
To well, gushout, flow	هەلاڤتن	هەڵقوڵان
Ring, chain, circle	هەلقە/ گوستیلک	هەڵقە
Episode, installment	ئەلقە/ خەلەک	هەڵقە
To ignite, to blow fire	ڤێدخت/ شەوتاندن/ پف دکەت	هەڵکردن/ ئاگر
To blow wind	باهاتن/ با دهێت	هەڵکردن/ با
To exposure	دانەبەر (رۆژ) تاڤێ	هەڵکردن/ جل
To harmonize, go with, to live together	پێکڤەژیان	هەڵکردن/ گونجان
To relax, lay on back	خودرێژکرن	هەڵکشاو
To climb up, descend up	سەرکەفتن/ هلکشین	هەڵکشاو
To engrave, dig, carve	داکولین/ کولین	هەڵکۆڵین

English	بادینی	سۆرانی
To attack, to make campaign against	چونەسەر	هەڵکوتانە سەر
Digger, excavator, carver, engraver	کولەر	هەڵکەن
Gravedigger	گورکول	هەڵکەن/ گۆڕ
To dig, excavate, carve	کولین	هەڵکەندن
Famous, well known	ب ناڤ و دەنگ	هەڵکەوت/ هەڵکەوتوو
To drag, pull up	خشان و راکێشان	هەڵکێشان
To extract	دەرئینان	هەڵکێشان/ ددان
To feel proud, to show off	لەوچەیی/ فرتەیی	هەڵکێشان/ خۆ
Kidnapper	رەڤنکار/ رەڤونەک	هەڵگر (ژن)
Holder, carrier, bearer	هەلگر	هەڵگر
Porter, carrier	باربر/ کوڵ هەلگر	بارهەڵگر
m.a.p.hd. holder	بڕوانامە هەلگر/ خودان بڕوانامە	بڕوانامە هەڵگر
Distributor	نامەبر	نامەهەڵگر
Marksman, sharpshooter, sniper	سەکڤان/ نیشاندار	نیشان هەڵگر
(virus) carrier	ڤایروس هەلگر	ڤایرۆس هەڵگر
Bachelor	خودان بڕوانامە بەکالۆریوس	هەڵگری بەکالۆریۆس
To carry, bear, hold, catch	هەلگرتن	هەڵگرتن
To elope	ژن برن/ رەڤین	هەڵگرتن/ ژن
To bear, endure	هەلگرتن	هەڵگرتن/ شت
To squeeze, compress	گڤاشتن/ ڤەگڤاشتن	هەڵگوشین
To climb, go up	سەرکەفتن	هەڵگەڕان/ دار/ چیا

English	بادینی	سۆرانی
To change colour	قرمین/ پێتی	هەڵگەڕان/ ڕەنگ
Coupetat, rebellion, mutiny	سەرکێش/ سەرهڕافتن	هەڵگەڕانەوە
To turn back, regrees, turn over	زڤرین/ دێورکرن	هەڵگەڕانەوە
To turn over, flip	وەرگەڕاندن/ وەردگەڕینیت	هەڵگێڕانەوە
Eloped, kidnapped	ڕەڤاندی	هەڵگیراو
Kept, kept aside	داکری/ هەلگرتی	هەڵگیراو
To excite, ignite	ئاگربەردان	هەڵگیرسان
To break out	دەست پێکرن	هەڵگیرسان/ شەڕ
To swallow, gulp	داقورتن	هەڵلوشین
To tremble, quake, quiver, shiver	لەرزین/ ڕەجفین	هەڵلەرزین
Vapor, steam	هەلم	هەڵم
Marble	مات/ تەبەل	هەڵمات
Marbles	تەبەلانێ	هەڵماتێن
To slough, skin, flay	کەڤل کرن	هەڵماڵین
Hank, skein	شەلیتک/ شەلیلک	هەڵماڵین
To undress	ریس کرن	هەڵماڵین
To suck	مژتن	هەڵمژین
To swallow	داقورتن/ بن ئینان	هەڵمژین
Campaign, assault, attack	هێرش	هەڵمەت
To attack	هێرش برن	هەڵمەت بردن
To alight	پەیادبت	هەڵنشین
To sit, perch, roost	روینیشتن	هەڵنیشتن
Eagle	ئەلهو	هەڵۆ

English	بادينى	سۆرانى
To hang, to kill, halter	دار دادكەت/ دكوژيت	هەڵواواسين
To hang, (curtains)	دادهێليت	هەڵواسين
Plum, pear	هەرمى/ هەرمىٓ	هەڵووژە
To shake off, dust off	داڤەشاندن/ دادوەشينت	هەڵوەراندن
To fall, to dust off	دكەڤيت/ دەرين	هەڵوەرين
Disassembly, disjunction	بودابون	هەڵوەشان
Break up, rupture, split	چراندن/ شەلقين	هەڵوەشان (فتق)
Unsew, unstitch	ڤەدبيت يان ددريت	هەڵوەشان
Disconstructliasm, disstructurialism	هەلڤەشين	هەڵوەشانەوە
S[illegible]t, break up	جودابوون/ كەلشين	هەڵوەشانەوە
T[illegible] unsew	ڤەكرن	هەڵوەشاندن
[illegible] split, break up	كەلشى كرن/ كەلشاندن	هەڵوەشاندن
[illegible] cancel, to make null and void	پوچكرن/ پوچ دكەت / هەلوەشاندن/ هەلدەشينت	هەڵوەشاندن
Stand, stance, attitude	هەلويست	هەڵويست
To run away, escape, elope	رەڤين	هەڵهاتن
To rise (sun)	هەلاتن/ دەركەتن	هەڵهاتن
Fermentation	ترش بوون	هەڵهاتن
To conclude, infer, deduce	زانين	هەڵهێنان
To realize, predict	بەربينى كرن/ پێش بينى كرن	هەڵهێنان
To disclose (puzzle)	ئەشكەرا كرن	هەڵهێنان

English	بادینی	سۆرانی
To open (eyes)	ڤەکرن	هەڵهێنان
To pull out, take out	دەرئینان/ کیە ان	هەڵهێنجان
Error, mistake, fault	شاشی	هەڵە
To mislead, misguide	سەردابرن/ شاشکرن	هەڵە پێکردن
Defiance, unruliness, disobedience	بەرهەنگاری/ سەرکێشی	هەڵەت
Rash, impetuous, intrusive, Obtrusive intruder	دڕ/ دژوار/ هول	هەڵەشە
Obtrusiveness, meddle	دژواری	هەڵەشەیی
Talkative, chatty, gossipy	پربێژ	هەڵەوەڕ/ زۆربڵێ
Too, also	هەروەسا	هەم
The same, the like	خوە/ ب خوە	هەمان
Bleached skin bag	تێر/ تێرک	هەمانە/ هەمبانە
All	هەمی/ پڕانی	هەموو
All of you	هەمیتان/ هەمویتان	هەمووتان
All of us	هەمویمان	هەمووومان
All of them	هەمویان	هەموویان
Always	هەمیشە/ هەردەم	هەمیشە
Everlasting, eternal	هەردەم	هەمیشە
Eternity, sempiternity	هەمیشە	هەمیشەیی
Pomegranate	هەنار	هەنار
To send, delegate, dispatch	هنارتن	هەناردن
Breath	بێهن	هەناسە
Panting	ناڤکوتک/ نیخە نیخ	هەناسەبڕکێ

English	بادینی	سۆرانی
Artificial, respiration	هەناسەدان/ پشین	هەناسەپێدان
To breathe, exhale	بێهن دان	هەناسەدان
Unfortunate, unlucky	دل سار/ بێ بەخت	هەناسە سارد
Wretched	شەپرزە/ شەرپەزە	هەناسە سارد
Asthmatic	بێهن تەنگ/ نەکس/ بێهن سویار	هەناسە سوار
To inhale, breathe in	بێهن کێشان/ بێهن دکێشیت	هەناسە وەرگرتن
To sigh	باوشین/ ئاهین/ ئاخین	هەناسە هەڵکێشان
Inside ofbody, bowels, inward	هەناڤ	هەناو
Internal	هەناڤ	هەناو
Fig	هەژیر	هەنجیر
Some	پیچەک/ هندەک	هەندێ
Sobbing, panting	نسکە/ ئیس/ گرین	هەنسك
Bee	مێشا هنگڤین	هەنگ
Step, pace, stride	پێنگاڤ	هەنگاو
Hip, haunch	کەماخ/ ران قورك هەنگل	هەنگڵ
Honey	هنگڤین	هەنگوین/ هەنگین
Now, at this moment	نوکە	هەنووکە
Air, weather, climate	سەقا/ کەش و هەوا	هەوا
To ventilate, air, fan	باگوهورك	هەواگۆڕکێ
Wind	با	هەوا
Camp, resort	زوم/ زوزان	هەوار/ هەوارگە
News	نوچە	هەواڵ

English	بادینی	سۆرانی
Condition, state	حالەت	هەواڵ
Trifle, vanity	پویچ	هەوانتە
Illegal, invain	بێ رێتی/ بێ یاسایی	هەوانتە
Cloud, sponge	عەور	هەور
Rise, ascent, acclivity	ئەڤراز	هەوراز
Thunder, thunder blot, blot	گورژین/ گرمین	هەورە تریشقە
Thin silk scarf	دەسرۆک	هەوریی
Halter	هەڤسار/ رشمە	هەوسار
To swell up	هەڤکرن	هەوکردن
Try, attempt	پێکول	هەوڵ
To try, attempt	پێکول کردن	هەوڵدان
Desire, liking	حەز/ ڤیان	هەوەس
Carnal, lust, sexual, appetite	حەز/ ڤیان	هەوەس/ زایەندی
Appetite, appetency, hankering	هەوەس/ کەڤل	هەوەس/ زاد
co-wife in polygamous society, fellow wife	هەوی	هەوێ
Leaven, leavening	هێڤین	هەوێن
Clot, coagulum	هێڤین	هەوێن/ مەیین
Doagh, paste, pasta	هەڤیر	هەویر
To knead dough	هەڤیرکرن/ هەڤیرشێلان	هەویر شێلان
Yeast	هەڤیر ترش	هەویر ترش
Friday	ئەینی/ خوتبە	هەینی
Veranda	بەربانک/ تورمە	هەیوان
Once for all	جارەکێ	هێجگار/ یەکجار

English	بادینی	سۆرانی
Quite, completely	تەمام	هێجگار
Attack, assault, offensive, raid, Sorty	هێرش	هێرش
Attacker, assailant, assaulter	هێرشبەر	هێرشبەر
To attack, raid, assault	هێرش برن	هێرش بردن
Energy	زاغ	هێز
Ability, capacity	شیان	هێز
Force, strength, power	هێز	هێز
Infantry force	هێزێن پەیادە	هێزی پیادە
Mule	هێستر/ قاتر	هێستر
Plow, plough, lister	هەڤجار	هێش
Still, yet	هێشتا	هێشتا
To permit, allow, let, leave	هێلان/ رێدان	هێشتن
Leave behind	ل پاش خو هێلان	هێشتنەوە
Cluster, bunch	گوشی	هێشوو
Nest, aerie	هێلین	هێلانە
Egg	هێک	هێلکە
Fried eggs	هێکێت قەلاندی	هێلکەی برژاو
Boiled eggs	هێکێت کەلاندی	هێلکەی کوڵاو
Ovary	هێکدان	هێلکەدان
To lay eggs	هێک کرن	هێلکەکردن
Oviparous, egg-laying	هێککەر	هێلکە کەر
Testicle, spermary	هێلک/ باتو/ گون	هێلکە گون
Oval, ovate, egg-shaped	هێکی	هێلکەیی

English	بادینی	سۆرانی
Line, sketch, latitude	خیچ	هێل
Air lines, air ways	هێلا ئەسمانی	هێلی ئاسمانی
Railway	رێیا ئاسنی	هێلی ئاسنی
Demarcation line, confrontation line	هێلا سنورکرن	هێل (هێلی تەماس)
Furrow (plough)	خیچ	هێلی زەوی
To permit, leave, allow	هێلان/ رێدان	هێلان
Drawing, lineation	کشاندن/ جفزکرن	هێلکاری
Diagram	نەخشەک/ نەقشە	هێلکاری
To belch, burp, eruct	قرقێنە/ ترت	هێلنج
Sieve, bolter	سەرەند/ هێلەک/ دوبژەن	هێلەك
Railroad line, railroad track	رێیا ئاسنی	هێلی، ئاسن
Horizontal	هێلا ئاسوبی/ رێزا ئاسوبی	هێلی ئاسۆیی
Vertical, perpendicular	هێلا ستوینی	هێلی ستوونی
Symbol	نیشان/ چەڤەنک	هێما
Symbolism	هێمایتی/ چەڤەنگی	هێماگەری
Quiet, calm, silent	هێمن/ تەنا	هێمن
To bring	هینان	هێنان
Slow	هێواش/ ئێواش	هێواش
Belong(s) to	هی	هی
Another, other	ئیدی	هیتر
Naught, zero, nonsense	چ نا	هیچ

English	بادینی	سۆرانی
At least	چ نەبت	هیچ نەبێ
Mean, silly	پویچ	هیچ و پووچ
Tired, tiresome, wearisome	وەستیای	هیلاك
To weary, exhaust	دووەستینت/ ماندی دکت	هیلاك كردن
Fatigueness, exhaustness, Drudgery	كەشەنگی/ وەستیان	هیلاكی
Activity	شیان	هیمەت
To put faith in Allah		هیوا
Hope, expectation	هیڤی/ هێڤی	هیوا
Hopeful, hoping	هیڤیدار	هیوادار

English	بادینی	سۆرانی
Y the 27th letter of the kursish alphabet	ی	ی
Either..or	یا	یا
Or	یان	یا
Oh, o lord!	یا خودێ	یا (خوایە)
If not	یا	یا
Dolmade	یاپراخ	یاپراخ
Or	یان/ یا	یاخود
Collar	یاخە	یاخە
Insurgent, rebellious, mutinous, Mutineer	سەرکێش/ بارنەبر	یاخی
Disobedient	سەرکێش	یاخی
Rebellion, mutiny, insurrection, insurgence	سەرکێشی/ سەرپێچی	یاخیبوون
Civil disobedience	سەرکیشیا مەدەنی	یاخیبوون مەدەنی
Memory	بیرەوەری	یاد
Centennial, centenary, looth, Anniversary	سەدسالی	یادی سەدساڵەیی
Memorandum, memo	بیرانین	یاداشت
To remember	بیرکرن	یادکردن
Remembrance, reminiscence	یادگار/ بیرکرن	یادگار
Anniversary	سالانە/ سەرسالی	یادەوەری ساڵانە
Memorandum, memo	بیرئانین	یادنامە
Fellow, companion	هەڤال	یار
Fancier, beloved, girl friend	یار	یار

English	بادینی	سۆرانی
Help, aid, support	هاریکاری	یارمەتی
To help, support	هاریکاریکرن	یارمەتیدان
Helper, supporter, aide	هاریکار	یارمەتیدەر
Play	یاری	یاری
To play	یاری کرن	یاری کردن
Player	یاریکەر	یاریکەر
Stadium, playing-field	یاریگاه	یاریگا
Assistant, aide	هاریکار	یاریدەدەر
Law, tradition	یاسا	یاسا
Forbidden, unlawful, prohibited	قەچاغ	یاساغ
Guard	زێرەڤان	یاساوڵ
Marshal, court officer	مارشال/ یاوەریٚ دادوەری	یاساوڵ
Lawful, customary, traditional	یاسای	یاسایی
Corundum	یاقوت	یاقوت
To paz	یاقوتیٚ زەر	یاقوتی زەرد
Ruby	یاقوتیٚ سۆر	یاقوتی سوور
Sapphire, hyacinth	یاقوتیٚ شین	یاقوتی شین
Mane, crest	یال	یاڵ
Hill-side, mountain slope peak of heights	ئەرواز	یاڵ
Or	یان	یان
Eleven	یازدە	یانزە
Eleventh	یازدەم	یانزەمین
Club, house	یانە	یانە

English	بادینی	سۆرانی
Desert, wilderness	بەیابان/ چۆل	یاوان
Delirium, raving, nonsense	یاوە	یاوە
Companion, aide	هەڤال	یاوەر
Mummy, mother	دادێ	یایە
Castrated, emasculated	خەسان	یەختە
Gelded	یەختە/ گونوکرن	یەختەی گیانەوەر
To castrate, emasculate	خەساندن	یەختەکردن
To geld	گونوکرن/ دخەسینت	(گیانەوەر)
Old	یەختیار	یەختیار
Fridge	بەفرگر	یەخچاڵ/ ساردکەر
Prisoner ofwar, captive, slave	یەخسیر	یەخسیر
Collar	یاخە	یەخە
Spare, substitute	یەدەک	یەدەك
Allah, God, lord	یەزدان/ خودێ	یەزدان
Cry:to drive goats and donkeys	هەشە	یەشە
Looting and pillaging	تالان/ دەستکەتی	یەغما
One	ئێك	یەك
Ones, uni, mono, single	ئێکان	یەکان
Unilateral, one-sided	ئێکلا	یەکلا
Unique, only	ئێکانە	یەکانە
Boar	بەراز (نێرا	یەکانە (نێرەی بەران)
Effective, most effectivous	ب باندور	یەکاویەك

English	بادینی	سۆرانی
Suitable, appropriate	مناسب	یەکاویەك
Fixed, stsble	جهگرتی/ خوگر	یەکبار
Alleh, lord, god	خودێ	یەکتا
Oneness, singleness	خودێ پەرێسی	یەکتاپەرستی
Estuary	رێژگه/ ئاقکه	یەکاو
Unification, union	یەکبون	یەکبون
Each other, one another	ئێک دی	یەکتر
Crisscross, cross	هێل برین/ یەکتربر	یەکتربڕ
Crossword puzzle, cross word	خاچەپرس/ لەیزتنا/ پەیڤێن شاشێ	ووشەی یەکتربڕ
Quite, completely	تەمام	یەکجار
Once	ئێجکار	یەکجار
One-handed	ئێکدەست/ خودان ئێکدەست	یەکدەست
Unified, united	ئێکدەست	یەکدەست
Equal	یەکسان/ ئێکسان	یەکسان
Equality	ئێکسانی	یەکسانی
At once, immediately	ئێکسەر	یەکسەر
Directly, straight forward	ئێکسەر	یەکسەر
Directly, straightly	ئێکسەر	یەکشەق
Sunday	ئێك شەمب	یەك شەممە
To unify	ئێك كرن/ كرنەئێك	یەككردن
Unification, association	ئێككرتن	یەككرتن
One by one	ئێك دیڤ ئێك	یەك لەدوای یەك

English	بادینی	سۆرانی
Unit	ئێکە	یەکە
First	ئێکەم	یەکەم
Priority, seniority, precedence	پێشینی/ پێشدەستی	یەکەمی
One by one	ئێک ئێک	یەکە یەکە
One of	ئێک ژ	یەکێ
Unity, union, federation	یەکێتی/ ئێکەتی	یەکێتی
One by ony	ئێک ئێک	یەك یەك
Vest, waist coat	یەلەگ	یەلەگ
Cry: to drive sheep	ییخ/ خورین/ ئاژوتن/ ئیخە	ییخ
To couch camel	نزم دکەت اسەرا	ییخ

Elements of Novel	ڕەگەزەکانی ڕۆمان
Plot	گرێ، تان و پۆ
Character	کاراکتەر، کەس
Theme	پەیم، مەغزا
Setting	کات و شوێن
Language	زمان
Techniques of narration	تەکنیکی گێڕانەوە

نووسینە ئەکادیمییەکانم بە ئینگلیزی

لەگۆڤارە ئەکادیمییەکانی زانکۆی دهۆك – هەولێر – بەغدا بڵاوکراوەتەوە

1- A Contrastive Study of Ellipsis in Kurdish and English.
2- Northern Kirmanj Kinship Terms.
3- Polysemy of Some Adjectives in Kurdish.
4- Synonymy in Kurdish.
5- Ambiguity in Kurdish.
6- Kurdish Diminutive System.
7- Kurdish Honorifics System.
8- Diglossia in Kurdish.
9- Classifying and Translating Idioms in English and Kurdish.

Socialistic Realism	ریالیزمی سۆشیالیستی
Modernism	مۆدێرنیزم
Dadaism	دادایەت
Futurism	ئایندەخوازی
Naturalism	سروشتخوازی
Surrealism	سوریالیەت
Post Modernism	پۆستمۆدێرینزم
Absurdism	عەبەسیەت- بێهودەیی
Existentialism	بوونایەتی
Marxism	مارکسیزم
Structuralism	بونیادگەری
Deconstruction	هەڵوەشاندنەوە
Liberalism	لیبرالی
Mysticism= Sufism	سۆفیگەری
Nazism	نازیەت
Fascism	فاشیەت
Rightism	ڕاستڕەوی
Racism= Racialism	ڕەگەزپەرستی
Egoism	هەر (من)یەتی
Eutopia	توباویە
Sadism	سادیزم
Formalism	شەکلانیەت
Feminism	فیمینیزم
Phenomenalism	دیاردەیی
Opportunism	هەلپەرستی
Radicalism	رادیکالیەت، ڕیشەیی
Globalism	جیهانگەرایی
Anti-Globalism	دژەجیهانگەرایی
Idealism	ئایدیالیزم(المثالیە)
Particularism	خۆیەتی
Euro	ئەوروژجیاتی
Conservatism	پارێزکاری

Subjective	خودی، نابابەتی
Subject matter	بابەت
Symbol	رەمز، هێما
Symbolic language	زمانی رەمزی
Symbolism	هێماگەری، رەمزیەت
Talent	بەهرە
Artistic Talent	بەهرەی هونەری
Technique	تەکنیك
Text	دەق
Tone	ئاواز
Tradition	نەریت، کەلتور، داب
Tragedy	مەرگەسات
Tragicomedy	تراجیکۆمیدی
Tragic Scene	دیمەنی تراجیدی
Turning point	خاڵی وەرچەرخان
Union	یەکێتی
Unique	بێهاوتا
Utopia	یۆتۆپیا
Utterance	ئاخاوتن
Literary Utterance	ئاخاوتنی ئەدەبی
Vernacular	ناوچەیی، هەرێمی
Vernacular language	زمانی ناوچەیی، زمانی دایك
Vernacular literature	ئەدەبی ناوچەیی
Victorian literature	ئەدەبی ڤکتۆری
War Poetry	شیعری جەنگ
Works	شاکار

ڕێبازە ئەدەبییەکانی ڕۆژئاوا:

Western Literary Doctrines/ Schools/ Approaches

Classicism	کلاسیزم
Neo Classicism	کلاسیزمی نوێ
Romanticism	رۆمانسیەت
Neo Romanticism	رۆمانسیەتی نوێ
Realism	ریالیزم

Pre history	بەر لە مێژوو
Propaganda Criticism	ئەدەبی پڕوپاگەندەیی
Prose	پەخشان
Prose poetry	شیعری پەخشان ئامێز- پەخشانە شیعر
Prosodic	کێشناسی، عەرووز
protagonist	قارەمان، پاڵەوان
Psychology	دەروونناسی
Pun	جیناس
Quatrain	چوارین، چوارخشتەکی
Rationalism	ئەقڵانیەت
Reading	خوێندنەوە
Literary Reading	خوێندنەوەی ئەدەبی
Philosophical Reading	خوێندنەوەی فەلسەفی
Realism	ریالیزم
Reason	ئەقڵ، هۆ
Age of Reason	سەردەمی ئەقڵ
Regionalism	ناوچەگەریی
Regularity	ڕێسایی
Renaissance	ڕێنیسانس، سەردەمی بوژانەوە
Revelation	سروش، نیگا
Rhetorics	هونەری دوان، دوانزانی
Rhyme	سەروا، قافیە
Rhythm	ریزم، کێش
Riddle	مەتەڵ
Romanticism	ڕۆمانسیەت
Satire	ساتیر، تەنز، هەجو
Scene	دیمەن
Science Fiction	چیرۆکی خەیاڵی زانستی
Semiology	سیمیۆلۆژیا، ئامازەناسی
Sentimental	عاتیفی، هەستبزوێن
Short story	کورتەچیرۆك
Simile	لێکچواندن
Structuralism	بونیادگەری
Style	شێواز
Stylisticism	شێوازگەرێتی

Neo Classicism	کلاسیزمی نوێ
Neo Romanticism	ڕۆمانسیەتی نوێ
New Criticism	ڕەخنەی نوێ
Novel	ڕۆمان
Novelette	کورتە ڕۆمان
Objective	بابەتی
Objective Novel	ڕۆمانی بابەتی
Objectivity	بابەتێتی
Ode	چامەی گۆرانی
Oral literature	ئەدەبی زارەکی
Original Creation	داهێنانی ڕەسەن
Orthodoxy	ئۆرسۆدۆکسی
Painting	نیگارکێشی، وێنەکێشان
Panegyrist	پەندبێژ
Parody	شێوازی چاولێکردنەوە
Pastoral	شیعری شوانکارەیی
Pentameter	پێنج یەکەیی
Personification	دواندنی شتی بێگیان
Pessimism	ڕەشبینی
Philosophy	فەلسەفە
Plot	گرێ، تان و پۆ
Poem	قەسیدە، چامە
Poet	شاعیر
Poetic	شیعریی
Poetic prose	پەخشانە شیعر
Poetic image	وێنەی شیعریی
Poeticity	شیعرییەت
Poetry	شیعر
Poetry of exile	شیعری تاراوگە، مەنفا
Popular Poetry	شیعری میللی
Popular literature	ئەدەبی میللی
Popularism	میللیەت، جەماوەریی
Post modernism	پۆست مۆدێرنیزم
Practical	کرداریی، پراکتیکی
Practical Criticism	ڕەخنەی پراکتیکی

Literature	ئەدەب
Court Literature	ئەدەبی دەربار
Political Literature	ئەدەبی سیاسی
Nationalistic Literature	ئەدەبی نەتەوەیی
Proletarian Literature	ئەدەبی پرۆلیتاری
Love Poem	چامەی ئەڤینی
Lyrical Poem	چامەی گۆرانی- شیعری گۆرانی
Lyricist	شاعیر، گۆرانیبێژ
Manuscript	دەستنووس
Masque drama	درامای دەمامکدار
Medieval Ages	چەرخەکانی ناوەڕاست
Melodrama	میلۆدراما
Memory	بیرەوەری، یادگاری
Men of Letters	نووسەر، ئەدیب، خاوەن قەڵەم
Metacriticism	ڕەخنەی ڕەخنە
Metaphisical poetry	شیعری میتافیزیکی- ئەودیوی سروشت
Metaphor	میتافۆر، خوازە، مەجاز
Meter, Metre	کێش
Metrics	کێشناسی
Mimesis	لاساییکردنەوە
Modernism	مۆدێرنیزم، نوێ
Modernity	مۆدێرنێتە، نوێتی
Monologue	مۆنۆلۆگ- لەگەڵ خۆ دوان
Moral criticism	ڕەخنەی ئاکاری
Mysticism	سۆفیاتی، سۆفیگەری
Myth	ئەفسانە
mythology	میسۆلۆژی، ئەفسانە
Narration	گێڕانەوە
Narration form	شێوەی گێڕانەوە
Narratologist	گێڕانەوەناس
Narrator	گێڕەوە
Narratee	گوێگر
Nature	سروشت
Language of Nature	زمانی سروشت
Neo	نوێ

Historical Novel	ڕۆمانی مێژوویی
Hymn	سروودی ئایینی
Hymnist	سرودخوێن
Identity	ناسنامە
Identity of text	ناسنامەی دەق
Idiom	ئیدیۆم
Illusion	وەهم
Image	وێنە
Poetic image	وێنەی شیعری
Imaginative	خەیاڵی- خەیاڵئامێز
Individualism	تاکخوازی- تاکێتی
Innovation	نوێکردنەوە- تازەکردنەوە
Inspiration	سروش- ئیلهام، ئیگا
Intellectual	ڕۆشنبیر، زەنی
Interior Monologue	مۆنۆلۆژی ناخی
Internal rhyme	سەروای ناوەکی
Intertext	ناودەق
Intuition	ڕەمەکی، خۆڕسک، بەهرە
Irony	ئایرۆنی، قۆشمەیی
ironist	قۆشمەچی
Irregular meter	کێشی بێ ڕێسا
Journalism	ڕۆژنامەگەری، ڕۆژنامەوانی
Katharsis	پاکبوونەوە
Language	زمان
Language of Literature	زمانی ئەدەب
Poetic language	زمانی شیعری
Legend	ئەفسانە
Line	دێڕەشیعر
Line endings	کۆتاییەکانی دێڕەشیعر
Literary	ئەدەبی
Literary Competence	توانستی ئەدەبی
Literary Criticism	ڕەخنەی ئەدەبی
Literary discourse	گوتاری ئەدەبی
Literary doctrine	ڕێبازی ئەدەبی
Literary Terms	زاراوە ئەدەبییەکان

Eclogue poetry	شیعری شوانکارەیی
Elegance	ڕوونبێژی
Elegy	چامەی ماتەم
Eloquence	ڕەوانبێژی
Enlightment	ڕۆشنگەری، تەنویری
Epic	داستان
Epistemology	ئەپستۆمۆلوژی- مەعریفە
Essay	وتار
Ethical	ئاکاریی
Existentialism	بوونایەتی
Expressionism	ڕێبازی تەعبیری
Extra textual	دەرەوەی دەق
Fairy tale	حەکایەتی پەریان
Fancy	خەیاڵ
Fantasy	فانتازیا
Fiction	خەیاڵئامێز، چیرۆك، ڕۆمان
Figurative	مەجازی
Figures of speech	هونەرەکانی ئاخاوتن
Flashback	فلاش باك- گەڕانەوە بۆ ڕابردوو
Folk literature	ئەدەبی ڕەش و ڕووت
Folklore	فۆلکلۆر
Form	شێوە، شەکڵ
Formalism	شەکڵخوازی- شەکلانیەت
Formalist	شەکلانی، شێوەخواز
Free verse	شیعری ئازاد
Futurism	ئایندەخوازی
Genre	ژانری ئەدەبی
Gnomic Poetry	شیعری پەندئامێز
Half rhyme	نیوسەروا
Hermeneutics	هێرمۆنتیکا، تەئویلزانی
Hero	پاڵەوانی فیلم یان ڕۆمان
Heroic Couplet	کۆپلەی جووت سەروایی
Hexameter	دوازدەبڕگەیی- کێش
Historical	مێژوویی
Historical drama	درامای مێژوویی

Classicism	ڕێبازی کلاسیکی
Climax	لوتکە، پۆپکە
Co-rhyming	هاوسەروا، سەروا هاوبەش
Comedy	کۆمیدی- گاڵتەنامێز
Comparative Literature	ئەدەبی بەراورد
Comprehensive	گشتگیر، هەمەلایەن، سەراپاگیر
Concrete	کۆنکریت، بەرجەستە
Concrete poetry	شیعری کۆنکریتی
Conflict	ململانێ
Contemporary	هاوچەرخ
Contentio	جیناسی تەواو
Context	سیاق، دەق، چوارچێوە
Couplet	جووت سەروا، مەسنەوی
Court love	ئەڤینی دەربار
Creative	داهێنەر
Creativity	داهێنەرێتی، داهێنان
Critic	ڕەخنەگر
Critical	ڕەخنەیی
Criticism	ڕەخنە
Culture	کەلتور
Cultural	فەرهەنگیی، کەلتوریی
Cultural background	پێشینەی کەلتوریی
Dadaism	دادایزم، ولاخیزم
Deconstruction	هەڵوەشاندنەوە
Description	وەسف
Detective Story	چیرۆکی سیخوڕی
Determinism	قەدەریەت
Didactic Poetry	شیعری فێرکردن
Dimension	ڕەهەند
Divinity	ئاسمانی، خودایی
Dogma	دۆگما
Drama	دراما
Dramatic	درامایی
Dramatist	درامانووس
Dualism	دوالیزم

پاشكۆی سێیەم:

Literary Terms	زاراوە ئەدەبییەكان
Absolutism	ڕەهاگەری- موتلەقیەت
Abstract	تەجریدی- دەرهەست
Act	پەردە(شانۆ) بەش
Adventure Stories	چیرۆكەكانی گیانبازی
Affective Criticism	ڕەخنەی سۆزاوی
Alienation	نامۆبوون، هەڵێبوون
Alliteration	دوبارەبوونەوەی پیتێك لە دێڕێكی شیعری
Allusion	ئاماژە، هێما
Ambiguity	لێڵی، تەم و مژی شاراوەیی
Anarchy	پشێوی، ئاشوب
Antagonist	دژەپاڵەوان
Anthem	سرودی (نیشتمانی)
Anthology	گوڵبژێر
Anthropology	ئەنسرۆپۆلۆژی، مرۆڤناسی
Anti-hero	دژەپاڵەوان، دژەقارەمان
Anti-rationalism	دژە ئەقڵ
Approach	بۆچوون، قوتابخانە، ڕێباز
Aristocratic Romance	ڕۆمانسی ئەریستۆكراتی
Art	هونەر
Arts	ئادابە ئەدەبیات
Art for art s sake doctrine	ڕێبازی هونەر بۆ هونەر
Art for life s sake doctrine	ڕێبازی هونەر بۆ ژیان
Artist	هونەرمەند
Autobiography	ژیاننامەی خود
Ballad	بالاد، چامە
Bard	شاعیر، هۆزانڤان
Blank Verse	هۆزانی بێسەروا
Chapter	بەش
Carpe diem	قۆرخكردنی كات، كات بەخۆشی بەسەربردن
Character	كاراكتەر، كەس
Classic	كلاسیك- كۆن
Classical	كلاسیكی

Father s sister s Daughter	کچی مەمت، کچی پلکی باب
Mother s Sister s son	کوڕی خالەت، کوڕی پلکی دایك
Mother s Sister s Daughter	کچی خالەت، کچی پلکی دایك
Nephew: Brother s son and Daughter	برازا، کوڕ و کچی برا
Niece: Sister s son and Daughter	خوشکەزا، خوارزا، کوڕ و کچی خوشك
Step-Mother	زڕ داك، ژنباب، باوەڕن
Step-Father	زڕباب، زڕباوك
Step-Brother	زڕبرا/ براماك
Step-Sister	زڕخوشك
Step-son	زڕکوڕ
Step-Daughter	زڕ کچ
Brother s wife	ژنبرا، براژن
Father s Brother s wife	مامۆژن، ژنمام
Mother s Brother s wife	خالۆژن، ژنخاڵ
Husband s Brother s wife	هاوگیان، ژن تی
Father s sister s Husband	مێردی خوشکی باوك
Mother s sister s Husband	مێردی خوشکی دایك
Grandson s children	نەوەزا، نەڤی چیرچیرك

پاشکۆی دووەم:

Kinship Terms	زاراوەکانی خزمایەتی
Grandfather	باپیر
Grandmother	داپیر، پیر
Father	باوك، باب
Mother	دایك، داك
Husband	مێرد، هەفژین، هاوسەر
Wife	ژن، هاوسەر، هەفژین
Son	کوڕ (کوڕی فلان)
Daughter	کچ (کچی...)
Brother	برا
Sister	خوشك، خیشك
Uncle = Father s Brother	مام
Uncle = Mother s Brother	خاڵ
Aunt = Father s Sister	مەت- پلك، پوور
Aunt = Mother s Sister	خالەت- پلك، پوور
Son-in-law	زاوا (زاوای.....)
Daughter-in-law	بووك (بووکی.....)
Bride	بووك
Bridegroom	زاوا
Father-in law	خەزوور
Mother-in-law	خەسوو
Wife s sister	دش (خوشکی ژن)
Husband s sister	دش (خوشکی مێرد)
Husband s Brother	تی، شوبرا (برای مێرد)
Wife s Brother	خزم، کوڕە خەزوور
Son s son	نەوە، نەڤی، کوڕی کوڕ، کوڕەزا
Wife s children	نەفسی، زڕمنداڵ
Husband s children	نەفسی، زڕمنداڵ
Husband s Wife	هەوی، هەوی- ژنی مێرد
Father s Brother s son	کوڕەمام، پسمام، ئامۆزا
Father s Brother s Daughter	کچەمام، دۆتمام، ئامۆزا
Father s Brother s son s son	بن عەم- کوڕی ئامۆزا
Wife s sister s Husband	وڵداش زاوا، هاڤلینگ
Father s sister s son	کوڕەمەت، کوڕی پلکی باب

Ultimate constituent	دوا پێکهاتە
Ungrammatical	نارێزمانی
Universal Grammar	رێزمانی گشتی، جیهانی
Utterance	وتە
Verb Phrase	گرێی کاری
Vernacular	ناوخۆیی
Vowel	بزوێن
Word	وشە، پەیڤ
Word Formation	رۆنانی وشە
Word order	رێکخستنی وشە، لەدوایەك هاتن
Yes-no- question	پرسیاری بەڵێ- نا
zoosemiotics	بەشێکە لە زانستی هێماگەری سیمیتۆلۆتیکسی

Quantifier	ڕادەی چەندێتی
Quantitative Linguistics	زمانەوانی چەندێتی
Quantity	چەندێتی
Question	پرسیار
Reduplication	دووبارەیی
Reflexive	خۆیی
Referent	هێما بۆکراو
Regularity	ڕێسایی
Regular Grammar	ڕێزمانی ڕێسایی
Relativity	ڕێژەیی
Re-write Rule	یاسای دوبارەکردنەوە
Root	ڕەگ
Saussurean	ڕێبازی زمانەوانی سۆسێر
Semantics	واتاسازی
Semeiology	سیمۆلۆژی، ئامازەیی
Sense	واتا
Sentence	ڕستە
Sociolinguistics	زمانەوانی کۆمەڵایەتی
Socio Pragmatics	پراگماتیکی کۆمەڵایەتی
Speech act	کردەی ئاخاوتن
Structure	پێکهاتە، شێوە، ڕۆنان
Style	شێواز
Surface Structure	ڕۆنانی سەرەوە
Syllable	بڕگە
Synonymy	هاوواتا
Syntactic	ڕستەیی- سیناکسی
Syntagmatic relation	پەیوەندی ئاسۆیی
Syntax	ڕستەسازی
Tag Question	کلکە پرسیار
Tense	ڕێژەی کار
Terminology	زاراوەیی
Theme	باس
Topic	نیهاد
Traditional Grammar	ڕێبازی تەقلیدی
Transformational Grammar	ڕێزمانی گواستنەوە

Nominal	ناویی
Noun	ناو
Noun phrase	گرێی ناوی
Number	ژمارە
Object	بەرکار
Object deletion	لابردنی بەرکار
Paradigmatic relation	پەیوەندی ستوونی
Paraphrase	دارشتنەوە
Parole	ئاخاوتنی کۆنکریتی
Paronym	پارۆنیم، پەیوەندی وشە بە رەگی خۆی
Parsing	شیکارکردن، شیتەڵکردن
Particle	پارتیکل، لە بەشە سەرەکییەکانی ئاخاوتن نییە.
Part of Speech	بەشی ئاخاوتن
Passive Construction	پێکهاتەی نادیار
Pattern	جۆر، شێواز
Pedagogical Linguistics	زمانەوانیی فێرکرن
perfect	تەواو
Performer	بکەر
Performance	کرداری، بەکارهێنان
Personal pronoun	جێناوی کەسیی
Philology	فیلۆلۆژی
Phoneme	فۆنیم
phonetics	دەنگسازی
Phrase	گرێ
Phrase Structure	ڕۆنانی گرێ
Phrase structure rule	یاسای ڕۆنانی گرێ
Polysemy	فرە واتا، پۆلوتا
Pragmatics	پراگماتیکس
Prague School	قوتابخانەی زمانەوانی پراگ
Prefix	پێشگر
Prepositional phrase	گرێبەند
Primary Auxiliary	فرمانی یاریدەدەر
Primary Meaning	واتای سەرەکی
Qualifier	ڕادەی چۆنێتی

Level	ئاست
Levels of language	ئاستەکانی زمان
Morphological level	ئاستی وشەسازی
Phonological level	ئاستی فۆنۆلۆژی/ دەنگی
Semantic level	ئاستی واتاسازی
Lexeme	لێکسیم، وشەی واتادار
Lexicon	وشە
Linguist	زمانەوان
Linguistic	زمانەوانی
Linguistics	زانستی زمان، زمانناسی
Localism	ناوچەیی
Logic	مەنتیق
Logical	مەنتیقی
Macro Linguistics	زمانەوانیی گشتگیری هەمەلایەنە
Manner	رەفتار، ئاکار
Meaning	واتا
Metaphor	مەجاز
Metaphorical meaning	واتای مەجازی
Mentalism	بیر، لۆژیك
Metalanguage	زمانی دەق
Metalinguistics	زمانەوانی کۆمەڵایەتی
Microlinguistics	لایەنی دەنگ و وشە و ڕستە
Modifier	دیارخەر
Morpheme	مۆرفیم
Morph	مۆرف
Morphology	وشەسازی
Morphophonemic rule	یاسای مۆرفۆفۆنیمی- یاسای دەنگ و وشە
Nasal	لووتی- پەیوەست بە لووت
Native-speaker	ئاخاوتنکەری ڕەسەنی دەفەر
Natural Language	زمانی سروشتی
Negation	نەرێ
Neogrammarian	ڕێزمانوسە لاوەکان
Neuro Linguistics	زمانەوانی دەمار
Neutral	بێلایەن، نەمێ نە نێر
Norm	ڕێسا

English	Kurdish
	جوگرافی
Goal	بەرکار
Government	دەسەڵات
Government theory	تیۆری دەسەڵات
Grammar	ڕێزمان
Grammatical	ڕێزمانیی
Grammatical meaning	واتای ڕێزمانیی
Grammaticality	ڕێزمانیبوون
Graphology	گرافۆلۆژی،نوسینی سیستەمی زمان
Hallidayan	ڕێبازی هالیدەی، زمانەوانی ئەرکی
Head word	وشەی سەرە
High pitch	ئاوازی بەرز
Historical Linguistics	زمانەوانیی مێژوویی
Homograph	هاوداڕشتن- هاوشێوە هاوپیت
Homonym	هاودەنگ و هاو بێژە
Homophone	هاودەنگ
Hyponym	هایپۆنیم- بەشێك لە کۆمەڵێك
Idiolect	سیستەمی زمانەوانی قسەکەر
Idiom	ئیدیۆم
Internalised Language	زمانی بیر، هۆش
Ill-formed	ناڕێزمانی
Immediate Constituent	پێکهاتەی دوای یەکەم پۆلێن یان کەرتکردن
Imperative	فەرمانیی
Indirect	ناڕاستەوخۆ
Infinitive	چاووگ
Inherent Feature	ئەدگاری بۆماوەیی، بنەچەیی
International phonetic Association	یەکێتی دەنگسازی جیهانی
Intonation	ئاواز
Jakobsonian	ڕێبازی زمانەوانیی یاکۆبسن
Katz-postal hypothesis	گریمانی پۆستاڵ و کاتز لە واتاسازی
Kernel	ڕستەی سەرەکی
Kinship terms	زاراوەکانی خزمایەتی
Language	زمان
Langue	سیستەمی زمانی کۆمەڵێك

Diminutive	نازدارکردن، کەمکردن
Discourse	ئاخاوتن
Discourse analysis	شرۆڤەکردنی ئاخاوتن
Ditransitive	فرمانی دوو بەرکاری هەبێ
Educational Linguistics	زمانەوانی پەروەردەیی
Element	رەگەز
Elision	لابردن، سڕینەوە
Ellipsis	کرتاندن، لابردن
Environment	دەوروبەر
Etat de Langue	باری زمان
Etymology	زانستی نەژادی- رەسەنی وشە
Expansion rule	یاسای فراوانکردن
Family tree	داری مالبات، داری بنەچە
Feature	ئەدگار، تایبەتمەندی
Field	بوار، کێلگە
Semantic Fields	کێلگە واتاییەکان
Field of discourse	بواری ئاخاوتن
Firthian	رێبازی فیرپ لە زمانەوانی
Focus	فۆکس- سەرەکی
Form	شێوە
Formal grammar	رێزمانی بونیادی، پێکهاتەیی
Formation rule	یاسای دارژتنی بەراپس
function	ئەرك
Functional analysis	شرۆڤەکردنی ئەرکی شیکردنەوە لەسەر بنەمای ئەرك
Functional grammar	رێزمانی ئەرکی
Functional word	وشەی ئەرکی
Gender	رەگەز، سێکس لە رێزمان
Generic meaning	واتای گشتی
Generalization	بەگشتی کردن
Generative grammar	رێزمانی پێکهێنەر
Generative semantics	واتاسازی پێکهێنەر
Genva school	قوتابخانەی زمانەوانی جنێڤ
Geographical Linguistics	زمانەوانیی جوگرافی
Geolinguistics	زمانەوانیی زەمینی/ بەشێکە لە زمانەوانی

Clinical Linguistics	زمانەوانیی کلینیکی
Cluster	هێشوو
Coalescence	تێکـچڕژان، لـە دوو دەنـگ دەنگێکـی جیـاواز دروست دەبێ
Code	هێما
Cognitive Meaning	واتای خودی
Cohesion	سازان، یەکگرتوویی
Collocation	هاوڕێکی- لەگەڵ یەك هاتن
Command	فەرمانی داخوازی
Comparative	بەراورد
Concept	چەمك
Connotive Meaning	واتای ناوەوە
Constructional Ambiguity	لێڵی پێکهاتەیی
Content	ناوەڕۆك، وشەی فەرهەنگی، وشەی تەواو
Context	دەوروبەر، سیاق
Conversation	گفتوگۆ، ئاخاوتن
Conversation analysis	شرۆڤەکردنی ئاخاوتن
Copenhagen School	قوتابخانەی کۆپنهاگن
Co-text	دەقی سیاق، چارەسەرکردنی لێڵی
Data	داتا
Declarative	خەبەری
Deep Structure	پێکهاتەی بنچی- ڕۆنانی ژێرەوە
Deixis	نیشانکارەکان
Denotative meaning	واتای دەلالی/ هێمایی
Dental	ددانی
Dependent	پارستە
Derivation	داڕژتن، داتاشین
Derivational Ambiguity	لێڵی داڕێژراو
Descriptive Linguistics	زمانەوانیی وەسفی
Descriptive Semantics	واتاسازی وەسفی
Determiner	دیارخەر
Deviance	لادان
Diachronic	دایکرۆنیکی، مێژوویی، قۆناغ قۆناغی
Dialect	زار، دایەلێکت
Diaglossia	دایەگلۆسیا

پاشکۆی یەکەم:

Linguistic Terms	زاراوەکانی زمانەوانی- زمانناسی
Absolute	ڕەها، ڕەگەزی جیا
Acceptability	شیاو، وەرگیراو، چەسپاو
Accommodation theory	تیۆری سازان
Acoustics	دەنگسازی بیستن
Actor-action-goal	بکەر- کردار- بەرکار
Adjacency pairs	جووتە گوتن- جووتەی لەیەك نزیك
Adjective	ئاوەڵناو
Adjectival	ئاوەڵناو ئاسا
Adjectival phrase	گرێی ئاوەڵناوی
Affirmative	ئەرێی، ئەری
Agreement	ڕێکەوتن- لەگەڵ یەك هاتن
Ambiguity	لێڵی
Antigrammatical construction	پێکهاتەی نارێزمانی
Applied Linguistics	زمانەوانیی کرداریی
Back formation	جۆرێکە لە ڕۆنانی وشە
Base	بنەچە، چاووك
Base components	پێکهێنەرەکانی بنچ
Behaviorism	ڕەفتاریی
Bilingualism	دیاردەی دووزمانی
Biolinguistics	زمانەوانیی بایۆلۆژی
Bloomfieldian	ڕێبازی بلۆمفیلد، بونیادگەری لە زمان
Bracketing	شێوازی کەوانە دانان لە شرۆڤەکردنی ڕستەدا
Branching	شێوازی پۆلێنکردنی لق لقی
BT: Baby-Talk	ئاخاوتنی زارۆك
Cardinal	ژمارەیی، یەك دوو
Cardinal Vowels	بزوێنە نموونەییەکان
Cartesian Linguistics	زمانەوانیی کارتیسی، پەیوەندی نێوان زمان و بیر
Category	پۆل
Causative	هۆیی
Chomskyan	ڕێبازی چۆمسکی
Classification	پۆلێنکردن
Clause	ڕستە، بەشێك لە ڕستە

Zz

Z-z/zed/ دوا پیتی ئەلفبای ئینگلیزی

zany/ˈzeɪni/adj ماستاوچی/ قۆشمەچی/ شێت

zap/zæp/v (بەچەك)بەكوژێ

zapper/n ١-ریمۆتی كۆنترۆل ٢-كوژەری خێرا

zeal/zi:l/n پەرۆشی، حەماسەت

zealot/ˈzelət/n توندڕەو لەپەرۆشییەكەی

zealous/ˈzeləs/adj بەپەرۆش، توندڕەوی ئایینی/بەحەماس

zebra/ˈzebrə, ˈzi:brə/n كەرەكێوی

zebra crossing/n تێپەڕگای خەتدار

Zen/zen/n باڵێكی بودییە بایەخ بە ڕامانی غەریزەی مرۆڤایەتی ئەدات (نەك كتێبی دینی)

zenith/ˈzenɪθ/n لووتكە، تەپلاكی سەر، تۆقەسەر

zephyr/ˈzefə(r)/n شەماڵ، سروە، بای ڕۆژئاوا

zeppelin/ˈzepəlɪn/n باڵۆنی ئەچەمارە: ئەڵمانەكان لە جەنگی یەكەمی جیهان بەكاریان دەهێنا.

zero/ˈzɪərəʊ/n سفر، هیچ، چنە

zest/zest/n چێژ- خۆشی چەشتن

zigzag/ˈzɪgzæg/n هێڵی پێچاوپێچ- زیگزاگ

zinc/zɪŋk/n زینك

zip/zɪp/n گیرەی گوڵلە، دەنگی ددان

Zip code/ˈzɪp kəʊd/n هێمای پۆستە

zither/ˈzɪðə(r)/n ئامێرێكی مۆسیقاییە لەقانون دەچێ

zodiac/ˈzəʊdiæk/n ١- قەڵە، گەردوون ٢-بورج- كەلو

zonal/ˈzəʊnl/adj دابەش كراوەتە سەر چەند ناوچەیەك

zone/zəʊn/n ناوچە، بەش، هەرێم

zoo/zu:/n باخچەی ئاژەڵان

zoological/ˌzəʊəˈlɒdʒɪkl/adj پەیوەندی بەجیهانی گیانەوەرانەوە هەیە

zoologist/zəʊˈɒlədʒɪst/n زانای ئاژەڵان، گیانەوەرناس

zoology/zəʊˈɒlədʒi/n زانستی ئاژەڵناسی

zoom/zu:m/n ١- هەڵسانەوەی لەناكاوی فڕۆكە، گرمە ٢- گرەیەكی‌نزیك، زوومی كامیرا، ئاوێنە

zucchini/zuˈki:ni/n مێوە

Zulu/ˈzu:lu:/n تیرەیەكی ئەفریقاییەو زمانێكی تایبەتی هەیە/تیرەی زولو

yoga/ˈjəʊgə/n یۆگا: میتۆدێکی هندییە لە سۆفیەت نزیکە جۆرێکە لە ڕۆحانیەتی هندۆسی
yoghourt/ˈjɒgət/n ماست
yogi/ˈjəʊgi/n وەرزشەوانی یۆگا/یۆگاوان
yoke/jəʊk/n ١- تۆق ٢-جووتە گا ٣- ئاوەل- شان ٤- ئاوقەد- کەمەر
yokel/ˈjəʊkl/n گوندیی، دەشتەکی
yolk/jəʊk/n زەردێنەی هێلکە
yon/jɒn/adv ئەوێ
yonder/ˈjɒndə(r)/adj-adv ئەوە،ئەوێ
yonks/n ماوەیەکی زۆر
yore/jɔ:(r)/n بەسەرچوو/پێشوو
days of yore ڕۆژانیکۆن/ڕابردوو/دێرین
you/ju:/pron تۆ (ئێوە)
you'd * you had تۆ هەتبوو/ ئێوە هەتانبوو
you had تۆ/ئێوە هەتبوو/ هەتانبوو
you would تۆ/ئێوە لەسەرتە/ لە سەرتانە
you'll *you will شێوە داهاتوو
young/jʌŋ/adj لاو، تۆلاز/بچووک- بەچکە
youngster/ˈjʌŋstə(r)/n کوڕ، هەرزەکار
your/jɔ:(r)/pron هیتۆ(مولکداری)
you're*you are
هیتۆ، هیئێوە
yours/jɔ:z/pron
yourself/jɔ:ˈself/pron ١-خۆت/خۆتان ٢- تەندروستی باش
youth/ju:θ/n گەنج، لاو، گەنجی
youthful/ˈju:θfl/adj لاو- گەنج
youthful hostel مۆتێلی هەرزان-بۆگەنجان
yowl/jaʊl/v ١-شیوەن و پڕێو دەکا ٢- دەلوورێنێ
yo-yo/ˈjəʊ jəʊ/n یاری یۆیۆ
yule/ju:l/n جەژنی سەری ساڵ
yummy/ˈjʌmi/adj بەتام
yuppie=yuppy/ˈjʌpi/n لاوێکی سەرکەوتو لە کارەکانی
yurt/n خێوەت/ خێوەتی جلدی

Yy

Y-y/waɪ/ پیتی‌بیست وپێنجەم لە ئەلفبای ئینگلیزی

yacht/jɒt/n بەلەم، یەخت، قەیاغ

Yahoo ڕەگەزێکی گیانەوەرە شێوەو هەموو خراپی‌یەکانی مرۆڤی هەیە/ تۆڕێکی بەناوبانگی ئینتەرنێتە.

yak/jæk/n ئاژەلی یاك:گایەکی پرچ درێژە

yam/jæm/n پەتاتەی چینی/ پەتاتەی شیرین

yank/jæŋk/n ڕپتی دەکاتەوە، ڕادەکێشێ

Yankee/ˈjænki/n خەلکی ئینگلتەرای نوێ لە ئەمەریکا

Yankee/n یانکی، ئەمەریکایی

yap/jæp/n وەڕین(سەگی بچووك)،زۆرەوی

yap/v دەوەڕێ، زۆرەوی دەکا

yard/jɑ:d/n ١-(٩١,٤٤)سم یاردە/ سێ قەدەم
٢-دارێکی ئاسۆیی بۆ بەستنی پەردە
٣-گۆڕەپان- باخچە- ڕووبەر

yardstick/ˈjɑ:dstɪk/n دارێك درێژیەکەی یاردەیەکە/ میحەك

yarn/jɑ:n/n ١- دەزوو، ڕێس
٢- حەقایەت، بەسەرهات

yawl/jɔ:l/n بەلەمێکی بچووك، بەلەمی چاروگەدار

yawn/jɔ:n/n - v باوێشك- بۆڕژان/ دەبۆڕژێ- باوێشکی دێ

ye/ji:/pron ١- تۆ ، ئێوە
٢- ئامرازی ناسیاری- ناسین

yea/jeɪ/n بەلێ

year/jɪə(r)/n سال

yearbook/ˈjɪəbuk/n کتێبی سالانە

yearling/ˈjɪəlɪŋ/n ئاژەلێك تەمەنی لەنێوان سالێك و دووسال بێت/ یەك سالی

yearly/adv سالانە

yearn/jɜ:n/v بەپەرۆش دەبێ،متوی دەبێ

yearning/ˈjɜ:nɪŋ/n پەرۆش-ئارەزوو- تامەزرۆ

yeast/ji:st/n خومرە، هەویرەترش

yell/jel/v هاواری دەکا ، دەنەڕێنێ

yell/n هاوارکردن-نەڕاندن

yellow/ˈjələʊ/adj زەرد

yellow/n ڕەنگی زەرد

yellow/v زەرد هەلدەگەڕێ

yellowish/adj زەردباو

yelp/jelp/v ١- دەوەڕێ
٢- دەنالێنێ

yelp/n ١-وەڕین ٢-هاوار لە هەلسان

yeoman/ˈjəʊmən/n جوتیاری مولکدار

yeomanry/ˈjəʊmənri/n تیپێکی سوارەی جوتیاران

yes/jes/interj بەلێ

yesterday/ˈjestədeɪ/adv دوێنێ/دوێنێ

yet/jet/adj ١-هەتا ئێستا، هێشتا
٢-لەگەل (نەرێ)دا دێت
٣-سەرباری ٤-ڕۆژێك، ڕۆژێك لە ڕۆژان بەمانای(یان)، (یاخود)

yew/ju:/n داری تەقسوس لە تزیلە کلێسا دەڕوێ دارەکە هەردەم کەسکە

Yiddish/ˈjɪdɪʃ/n زمانی ئاخاوتنی جیهانی جولەکە
- شێوەیەکە لە زمانی ئەلمانی کۆن وەك زمانێکی ئارچەیی لە ئەورووپای ڕۆژهەلات و لای کۆچەران بەکاردێ

yield/ji:ld/v ١-بەرهەمی دەبێ- بەری دەبێ
٢-چیتر بەرەنگاری ناکا

yield/n بەرهەم

yob/jɒb/adj ١-بێ کار
٢- لاوێکی گێرەشێوێن-دەمڕووت

Xx

X-x/eks/ پیتی بیست وچوارەم لە ئەلفبای ئینگلیزی
٢-ژمارە دە ٣-هێمای جاران

xenophobia/ˌzenəˈfəubɪə/n (نەخۆش)ڕق لێبوونەوەی بیانی (بێگانە نەویستی)

Xerox/ˈzɪərɒks/n شێوازی(زیرۆکس)بۆ کۆپی‌کردنی بەڵگەنامە

Xerox/v وێنە دەگرێ، کۆپی دەکا

Xmas/ˈkrɪsməs/n جەژنی لەدایک بوونی مەسیح(عیسا)

x-ray/ˈeksreɪ/n تیشکی سینی(ئەشیعە)

xylophone/ˈzaɪləˌfəun/n زایلۆفۆن (ئامێرێکی مۆسیقاییە)

پاپۆر و فرۆکە

wren/ren/n بالندەیەکی بچووکی خۆش ئاواز

wrench/rentʃ/n ١- راکێشانێکی لەناکاو ٢- لادانێکی لەپڕ ٣- لەیەک جیابوونەوە ٤- ئازار ٥- سویچێکی میکانیکی

wrest/rest/v ١- دەرفێنێ ٢- بەکۆشش دەستی دەکەوێ

wrestle/ˈresl/v زۆرانبازی دەکا، خەبات دەکا، تێدەکۆشێ

wrestle/n زۆرانبازی

wrestler/ˈreslə(r)/n ١- زۆرانباز ٢- بۆکسێن کەر

wretch/retʃ/n کلۆل ، هەژار

wretched/ˈretʃɪd/adj ١- هیچ وپووچ، بێبەها، زۆر ناشاد ٢- خراپ ، نەفرەت لێکراو

wriggle/ˈrɪgl/v وەکو کرم پێچ دەخواتەوە، لوول دەبوا، پێچاوپێچ دەکا

دەگوشێ- ئاوی لێدێنێ wring/rɪŋ/v

wrinkle/ˈrɪŋkl/n لۆچ بوون

wrinkly/ˈrɪŋkli/adj لۆچ دار

wrist/rɪst/n مەچەک ، قۆڵ

wrist-watch/n سەعاتی دەستی

writ/rɪt/n فرمانێکی یاسایی / قەزائی

write/raɪt/v دەنووسێ

write-off/n زیانێکی تەواو- بێبەها بوون

writer/ˈraɪtə(r)/n نووسەر

write-up/n نمایش ، تۆمارێکی نووسراو

writhe/raɪð/v خۆ دەگوشێ

writing/ˈraɪtɪŋ/n ١- نوسین٢- دانان

written*write/adj نووسراو

wrong/rɒŋ/n - v گوناه، تاوان، پووچ- زوڵم دەکا

wrong/rɒŋ/adj - adv هەڵەیەکی ناراست، نادروست، ناشایستە، ناشەرعی، بەشێوەیەکی هەڵە

wrongdoer/ˈrɒŋduːə(r)/n گوناهبار

wrongdoing/ˈrɒŋduːɪŋ/n تاوان، گوناه ، تاوان

wrongful/adj نایاسایی/ناعەدالەت

wrote*write/v نووسی

wrought*work/v کاری کرد

wrung*wring/v گوشی، ملی گوشی تا بیکوژێ

wry/v ١-خوار دەکاتەوە/ بادەدا ٢-رووی گرژ دەکا

wry/raɪ/adj گاڵتەجاڕ و نائومێد

wryly/ˈraɪli/adv بەناڕەزایی،بە گاڵتە جاڕییەوە

wud/adj گەمژە/ شێت

wunderkind/n پیتۆڵ/ عەبقەری (لە منداڵی- گەنجی)

wuss/n گەمژە/ گێژ/ گەندەڵ

www کورتکراوەی تۆڕی جیهانی بۆ دۆزینەوەی زانیاری لە کۆمپیوتەر

wye/n پیتی y

wysiwyg -ئەوەی دەبینی ئەوەت دەست دەکەوێ -کتوومت/ دەقاو دەق/ وەک خۆی

workmanlike/adj کارامە-لێهاتوو

workmanship/n کارامەیی لە

work-room/ˈwɜ:kru:m, -rum/n پیشەسازییدا، ژووری کارکردن

workshop/ˈwɜ:kʃɒp/n دەزگای کار

work-shy/adj تەمبەڵ، تەوەزەل

world/wɜ:ld/n ١-دنیا، جیهان
٢- دنیا(زەوی‌وهەرچی لەسەریەتی)
٣- کاری دنیایی ٤- جیهان
٥- کۆمەڵگای مرۆڤایەتی

worldly/ˈwɜ:ldli/adj ١-دنیایی
٢-جیهانی ٣- نادینی نەک دینی

worldwide/ˈwɜ:ldwaɪd/adj
ناوبانگی جیهانی/ لەسەر ئاستی جیهانی

worm/wɜ:m/n ١-کرم
٢- کەسێکی هیچ وپووچ-ناگرنگ

worm-eaten/ˈwɜ:mi:tn/adj خوراو
کرمیٚ بوو

worn*wear/adj لەبەرکراو

worn*out/adj ١-لە کەڵک کەوتوو
٢- زۆر ماندوو

worry/ˈwʌri/v بێزاری دەکا-
نیگەرانی دەکا

worry/n ١- نیگەرانی
٢- پەژارە ٣- خەمی دنیا

worry/adj نیگەران مێن- نیگەرانکەر

worse/wɜ:s/adj-adv بەشێوەیەکی
خراپتر

worsen/ˈwɜ:sn/v تێکی دەدا، خراپی
دەکا

worship/ˈwɜ:ʃɪp/n ١- پەرستن
٢- خۆشەویستی ئارادەی پەرستن

worship/ˈwɜ:ʃɪp/v ١- دەیپەرستێ
٢- هێندەی خۆش دەوێ دەیپەرستێ

worshipful/ˈwɜ:ʃɪpfl/adj بەرێز/
رێزدار

worshipper/ˈwɜ:ʃɪpə(r)/n
خواپەرست

worst/wɜ:st/adj خراپترین

worth/wɜ:θ/adj ١- شایانە، شایستە
٢- بەهای دراوی

worthless/ˈwɜ:θləs/adj سوودی نییە،
بێ‌بەها

worth-while/ˌwɜ:θˈwaɪl/adj
١- شتێکی شایستە ٢- بەسوود

worthy/ˈwɜ:θi/adj ١- بەنرخ
٢- شایەن بە رێز و پێزانین

would/wud/v رابردووی مەرجی

would-be حەز دەکات ببێت

wound/wu:nd/n برین

wound/v ١- بریندار دەکا
٢- هەستی بریندار دەکا

wove*weave/v دەچنێ

woven*weave/adj چێنراو

wrangle/ˈræŋgl/n-v ناکۆکی
شەرە قسە بەشێوەیەکی تورە وتوێژ دەکا

wrap/ræp/v دەیپێچێتەوە، لوول دەدا

wrapper/ˈræpə(r)/n بەرگ(بەرگی
کتێب و رۆژنامە)

wrapping/ˈræpɪŋ/n کاغەزی پێچانەوە

wrath/rɒθ/n تووڕەیی، پەستی

wrathful/ˈrɒθfl/adj پەست، زۆر تورە

wreak/ri:k/v بەسەر دەبارێنێ-
جێ‌بەجێ‌دەکا

wreath/ri:θ/n تاجە گوڵینە

wreathe/ri:ð/v ١-بەگوڵ دادەپۆشێ
٢- تاجی‌گوڵینەی لەسەر دادەنێ
٣- خۆ بە پەلک دادەپۆشێ

wreck/rek/n (پاشماوە)ی‌پاپۆڕ،
وێرانی، روخاو

wreckage/ˈrekɪdʒ/n پاشماوەی

شێرە موورك

womanly/ˈwʊmənli/adj ژنانی، شایستەی ژنە

womb/wu:m/n ١–رەحم ٢–بەزەیی

won*win/v بردیەوە

wonder/ˈwʌndə(r)/n ١– سەیرو سەمەرە ٢– عەجایب، لەرادەبەدەر، سەرسورهێنەر ٣– سەرسوڕمان

wonder/ˈwʌndə(r)/v ١–دەیەوێ بزانێ ٢–سەری سوڕدەمێنێ٣–دەبێ بکرێ

wonderful/ˈwʌndəfl/adj سەرسوڕهێنەر/ نایاب

wonderfully/ˈwʌndəfli/adv بەشێوەیەکی زۆر باش

wonderland/ˈwʌndəlænd/n وڵاتی سەرسوڕمان و شتی سەیر/ وڵاتی خەیاڵی لە چیرۆکی منداڵان

wonky/ˈwɒŋki/adj ١–نەساغ ٢– لەقاو– نەچەسپیو– جێی متمانە نییە.

won't*will not/v نابێ

wont/wəʊnt/n ڕاهاتوو

woo/wu:/v ١–پیاهەڵدەڵێ ٢– بەدەست بێنێ

wood/wʊd/n دارستان

wood/n دار

woodcut/ˈwʊdkʌt/n وێنەیەکی هەڵکۆڵراو لەسەر دار

woodcutter/ˈwʊdkʌtə(r)/n داربڕ، دارەوان

wooded/adj زەویەکی پڕ لەدار

wooden/ˈwʊdn/adj دارین، لە دار دروست کراو

woodland/ˈwʊdlənd/n دارستان

woodwork/ˈwʊdwɜ:k/n ١–کەرەستەی لەدار دروست کراو ٢–دارتاشی

woodworm/ˈwʊdwɜ:m/n مۆرەی دار– کرمی دار

woody/adj لەدار ئەچێت– دارئاسا

wool/wʊl/n خوری

woollen/ˈwʊlən/adj لەخوری دروست کراو

woollens/n پیشەسازی خوری

woolly/ˈwʊli/adj ١–وەکو خوری وایە ٢– نادیار

word/wɜ:d/n ١–پەیڤ، وشە ٢– قسەکردن، ئاخاوتن ٣– دەنگوباس ٤– بەڵێن ٥– فەرمان ٦– قسەی ئاسمانی ، خوایی ، کتێبی پیرۆز

wore*wear/v لەبەری کرد

work/wɜ:k/n ١–کار، پیشە ٢– کاری(فیزیایی) ٣–داتراو، کاری ئەدەبی ٤– کارگە ٥– کاری میکانیکی ٦– دامەزراوەکان

work/v ١–کار دەکا ٢– ئامێرەکەی دەخاتە گەڕ ٣– سەرەدەکەوێ ٤– سەرپەرشتی دەکا ٥– گرێ دەکاتەوە ٦– بەمێواشی ڕێ دەکا ٧– دروست دەکا ٨– خومرەی تێ دەکا

workable/wɜ:kəbl/adj ئەو پرۆژەیە جێبەجێ دەبێ/کرداریە

workaday/ˈwɜ:kdeɪ/adj ژیانی ڕۆژانە: ڕۆتین

workbasket/n سندوقی دوورمان

workday/ˈwɜ:kdeɪ/n ڕۆژانی کار

worker/ˈwɜ:kə(r)/n کرێکار، ئیشکەر

work-force/ˈwɜ:kfɔ:s/n ١–کرێ دەست: ئیشکەر ٢– ژمارەی کرێکاران

working class/adj ١–چینی کرێکار ٢–کرداریی

workman/ˈwɜ:kmən/n کرێکار

wise/waɪz/adj زانا، ژیر

wish/wɪʃ/v دەیەوێ، حەزی لێیە

wishbone/ˈwɪʃbəʊn/n ئێسکی پیل (باڵندە)

wishful/ˈwɪʃfl/adj میلی دار، میواخواز

wisp/wɪsp/n کاکۆڵ، بسك (پرچ)

wistful/ˈwɪstfl/adj تێروانینێکی خەماوی و ئامەزرۆیی/ مات

wit/wɪt/n ١-ئەقل، بیر
٢-خوێن شیرینی، ڕووخۆشی

wit/adj ڕوو خۆش

witch/wɪtʃ/n ئافرەتی سیحر باز، جادوگەر

witchcraft/ˈwɪtʃkrɑːft/n سیحرو جادوگەری

witchdoctor/n پزیشکێکی سیحرباز (لەلای هەندێك کۆمەڵ)

with/wɪð, wɪθ/prep لەگەڵ-
لەگەڵیدا ڕێکەوت-خاوەن
لەگەڵ لەوێ- دژ- بەهۆی- لەگەڵ- بەهۆیەوە
- ئەوەی پەیوەندی بەوەوە هەبێت
- سەرباری ئەوەی کە

withdraw/wɪðˈdrɔː, wɪθˈdrɔː/v دەکشێتەوە

withdrawn/wɪðˈdrɔːn, wɪθˈdrɔːn/v کێشایەوە، خۆی کێشایەوە

withdrawal/wɪðˈdrɔːəl,ɪθˈdrɔːəl/adj کشانەوە

wither/ˈwɪðə(r)/v سیس دەبێ

withhold/wɪðˈhəʊld, wɪθˈh-/v
١- دەشارێتەوە ٢- ڕەتدەکاتەوە بیدا

within/wɪˈðɪn/prep ١-لەنێو (ماڵ)
٢- لە میانەی، لە حالەتی

without/wɪˈðaʊt/prep بەبێ، لەدەرەوە

withstand/wɪðˈstænd, wɪθˈs-/v
١- بەرەنگاری دەکا
٢- بەربەرچی دەداتەوە

witness/ˈwɪtnəs/n ١- بەڵگە نامە
٢- گەواهیدەر

witness/v ١- گەواهی دەدا
٢- پشتیوانی دەکا ٣- دەبینێ
٤- شایەتی لەسەر دەدا
٥- ئیمزاکەی پەسەنددەکا

witness-box/n شوێنی وەستانی گەواهیدەر/شایەد

witticism/n زیرەکایەتی- قۆشمەچیەتی

witty/ˈwɪti/adj نوکتەچی/قۆشمەچی/ زیرەك

wives*wife ژنەکان/ هاوسەرەکان

wizard/ˈwɪzəd/n سیحربان جادوگەر

whoa/int،wo ڕاوەستە، هۆش (بۆ ئەسپ)

wobble/ˈwɒbl/v لار دەبێ، بەگومان دەبێ

woe/wəʊ/n بەڵا، خەم ، ئەفرەتی خوا

woebegone/ˈwəʊbɪgɒn/adj ڕووێکی خەماوی

woeful/ˈwəʊfl/adj خەمۆك، کلۆڵ

woke*wake/v ڕابوو- هەڵسا ڕادەبێ، هەڵدەستێ

woken*wake/adj هەڵسان، ڕابوو

wolf/wulf/n گورگ

wolfish/adj درندە (وەك گورگ وایە) گورگ ئاسا

woman/ˈwʊmən/n ژن، ئافرەت

women/ˈwɪmɪn/n ژنان

womanhood/ˈwʊmənhʊd/n مێ، سەرجەم ژنان، ژنانی

womanish/ˈwʊmənɪʃ/adj ژنانی،

ئاشەرعی، ئاپێك
wilderness/ˈwɪldənəs/n کاول، بڕینگ
wildfire/ˈwaɪldfaɪə(r)/n ئاگرێکی زۆری وێرانکەر
wile/waɪl/n فێڵ ، گزی، مەکر، ئۆین
wilful/ˈwɪlfl/adj ١-سەر سەخت ٢- بە ئەنقەست
would،will خواویستی (قەدەر)
would،will رازی دەبێ
would،will گریمانەی ڕوودانی شتێك
would/v،will وەسیەتی دەکا
will/n ١-ویست ٢-ئارەزوو
will/ wɪl/n وەسیەت نامە
willing/ˈwɪlɪŋ/adj ١- ئامادە ٢-کراو
willingly/adv بەخۆشی یەوە
willow/ˈwɪləʊ/n دار چنار
will-power/n هێزی ئیرادە-ویست
wilt/wɪlt/v سیس دەبێ
wily/ˈwaɪli/adj بەئۆین، ساختەچی، مەکرباز
win/wɪn/v دەیباتەوە
wince/wɪns/v ئای و ئۆی دەکا
winch/wɪntʃ/n ڕاکێشەر و بەرزکەرەوە
wind/wɪnd/n با، هەوا، هەناسە/ غازی ئاسك
wind/v وادەکا هەناسە هەڵکێشێت
wind/v ١- پێچ دەخواتەوە
٢- دەیپێچێتەوە ٣- دەبەستێ ٤- مۆر دەکا
windbreak/n بابەست، باگر
winder/n کلیلی سەعات/پلە
windfall/ˈwɪndsɔːl/n ئەو دارەی با دەیخات
windmill/ˈwɪndmɪl/n ئاشی هەوا
window/ˈwɪndəʊ/n پەنجەرە
windpipe/ˈwɪndpaɪp/n بۆری هەوا

windscreen/ˈwɪndskriːn/n جامی پێشەوەی ئۆتۆمبێل
windscreen-wiper/n فلچەی جامی ئۆتۆمبێل
windward/ˈwɪndwəd/n ئەو لایەی بەلەم کە با لێی دەدات
windy/adj ڕۆژێکی بادار، گەردەلوول
wine/waɪn/n شەراب ، ئارەق
wing/wɪŋ/n ١-باڵ
٢- هۆبەی ئۆتێل ٣- باڵی تۆندڕەو لە پارتێك
٤- لایەکی شانۆ
wink/wɪŋk/v چاوی دەنوقێنێ چاوی دەترووکێنێ
winner/ˈwɪnə(r)/n براوە
winning/n-adj (ئەسپی) براوە/بردنەوە
winning/adj خەندەیەکی سەرسەرنج ڕاکێش
winnings/ˈwɪnɪŋz/n قازانج، دەسکەوت
winnow/ˈwɪnəʊ/n کەپەکی گەنم کەپەك و دانەوێڵە جیادەکاتەوە
winsome/ˈwɪnsəm/adj بزەیەکی سەرنج ڕاکێش
winter/ˈwɪntə(r)/n زستان
wintry/ˈwɪntri/adj کەش و هەوای زستانی
wipe/waɪp/v ١- دەسڕێتەوە، پاك دەکاتەوە ٢-وشکی دەکاتەوە
wire/ˈwaɪə(r)/n ١-وایەر، تەل
٢-(برقیە) بروسکە
wireless/ˈwaɪələs/adj بێ تەل
wiring/ˈwaɪərɪŋ/n تۆری تەلی کارەبا، گەیەنەر
wisdom/ˈwɪzdəm/n زانایی، ژیری
wisdom-tooth/n ددانی ژیری

whirl/wɜ:l/n گێژاو- خوول خواردنەوە
whirl/v خوول دەخوا، گێژ دەبێ
whirlpool/ˈwɜ:lpu:l/n خووڵ ئاو/ گێژەنی ئاوی دەریا
whirlwind/ˈwɜ:lwɪnd/n گەردەلوول
whisk/wɪsk/n ١-تۆزداوەشێن ٢-مێشکوژ ٣- هێلکەشکێن
whisker/ˈwɪskə(r)/n خەنافس، لاجانگ
whiskey/ˈwɪski/n،whisky ویسکی
whisper/ˈwɪspə(r)/v دەچرپێنێ، بەدزییەوە، پێی دەڵێ
whistle/ˈwɪsl/n فیکە- فیتە- فیکەلێدەر
whistle/v فیکە لێدەدا
white/waɪt/adj ١-سپی ٢-هەڵبزرکاو
white-lie/wait ˈlaɪ/n درۆی سپی
white/n ١-رەنگی سپی ٢- سپیاتی چاو
whitewash/ˈwaɪtwɒʃ/n بۆیەی کلسی سپی (سپیکاری)
whither/ˈwɪðə(r)/adv بۆ کوێ، هەتاکوێ
who-whom-whose کێ؟ بۆکێ؟ هی کێ؟
whoever/hu:ˈevə(r)/pron هەر یەکێک لەوانە، هەر کەسێ
whole/həʊl/adj تەواو، سەرجەم
wholehearted/ˌhəʊlˈhɑ:tɪd/adj دلسۆز، بەسۆز، بە وەفا
wholeheartedly/adv بە دلسۆزییەوە
wholemeal/ˈhəʊlmi:l/n تەواو ئارد، ئاردی هەموو دانەوێڵەی تێدابێ
wholesale/ˈhəʊlseɪl/adj ١- فرۆشتنی بە کۆمەڵ ٢-بە رادەیەکی فراوان
wholesome/ˈhəʊlsəm/adj ١- خواردنی تەندروستی ٢- ئامۆژگاری چاک ٣- پاقژ و سەرنج راکێش
wholly/adv هەمووی، سەرجەم
whom*who کێ
whooping cough/n کۆکەرەش
whore/hɔ:(r)/n سۆزانی ، بەرەڵلا
whose*who هی کێ
why/waɪ/inter بۆ ؟، بۆچی؟،بۆچ؟
wick/wɪk/n پلیتەی فانۆس (چرا)، فتیلە
wicked/ˈwɪkɪd/adj شەرانی، پیس، بێزارکەر
wicker/ˈwɪkə(r)/n لەدار حەیزەران دروست کراو/ دارحەیزەران
wicket/ˈwɪkɪt/n دەرگای بچوک- کون
wicket-gate/ˈwɪkɪt geɪt/n دەرگایەکی بچوک نزیک بە دەرگایەکی گەورە
wide/waɪd/adj فراوان، پان، تەواو
widely/ˈwaɪdli/adv زۆر ، تا رادەیەکی زۆر
widen/ˈwaɪdn/v فراوانی دەکا
widespread/ˈwaɪdspred/n باو، بەربلاو
widow/ˈwɪdəʊ/n بێوەژن
widower/ˈwɪdəʊə(r)/n پیاوی ژن مردوو
widowhood/n بێوەژناتی، بێوەژنبوون
width/wɪdθ/n پانتایی، فراوانی
wield/wi:ld/v دەست پەسەردا دەگرێ
wife/waɪf/n ژن، خێزان، هاوسەر
wifely/ˈwaɪfli/adj ژن ئاسا- ژنانە
wig/wɪg/n باروکە ، پرچی دەستکرد
wiggle/ˈwɪgl/v دەجوڵێنێ-دەلەقێنێ
wild/waɪld/adj ١- کێوی، وەحشی- هۆڤانی ٢- سەر شێت ، چەموش ٣- سەرەڕۆ
wildcat/ˈwaɪldkæt/adj ئارەوا،

ڕۆژئاوا

wet/wet/adj تەڕبوو/باراناوی– خوناو/ لاواز، بێ‌هێز–خاو

we've*we have

whack/wæk/v بەتوندی– بەقەیمی لێی دەدا

whacked/adj ماندوو، تاقەت چوو، شەکەت

whale/weɪl/n نەهەنگ

wharf/wɔ:f/n لەنگەری بەندەرەکان/ شۆستەی بەندەر

what/wɒt/det-pron چی، بۆچی، چ؟

whatever/wɒt'evə(r)/adj-pron ١– چی شتێک– هەرچ ٢– هەرچۆنێک بێت

whatever/adv ٢– هەرگیز

whatever چی (بۆ جەخت کردن)

wheat/wi:t/n گەنم، دانی گەنم

wheaten/adj گەنمی، لەگەنمە

wheedle/'wi:dl/v مەرایی، ماستاو چێتی دەکا

wheel/wi:l/n ویل، ڕینگ

wheel/v لەدەوری دەسوڕێتەوە

wheelbarrow/'wi:lbærəʊ/n عارەبانەی دەستی

wheeze/wi:z/v گیزەگین خڕەی سینگی دێ

whelp/welp/v ١–بەچکەی (سەگ، شێر ٢–لاسار

when/wen/adv کەی، کاتێک

whence/wens/adv لەوێوە–لە چ شوێنێک

whenever/wen'evə(r)/adv هەرکاتێک

where/weə(r)/adv لەکوێ؟

whereabouts/ˌweərə'baʊts/adv لە چی شوێنێک/لەنزیک کوێ

whereas/ˌweər'æz/conj لە کاتێکدا

wherefore/'weəfɔ:(r)/adv - conj ١–لەبەرچی ٢–لەبەر چ هۆیەک

wherein/weər'ɪn/adv لە چ لایەک

whereupon/ˌweərə'pɒn/adv لەوێدا، لەپاشان

wherever/weər'evə(r)/adv لە هەر کوێیەک

wherewithal/'weəwɪðɔ:l/adv پارە، بۆ مەبەستی

wherry/n بەلەمێکی بچووکە

whet/wet/v ١–(چەقۆ) تیژ دەکا ٢– وادەکا دڵی ببا

whether/'weðə(r)/conj ئەگەر

whetstone/'wetstəʊn/n هەسان (بەردی تیژکردن)

which/wɪtʃ/adj کامە؟، کام؟

whichever/wɪtʃ'evə(r)/adj کام ئەوە، کامە ئەوە

whiff/wɪf/n-v ١–مژ ٢–جگەرەی بچووک

while/waɪl/conj-n کاتێک ، هەر کە– سەرباری/ ماوەی کات

whilst/waɪlst/n ئەو کاتەی ، کاتێک کە

whim/wɪm/n هەوەس، ئارەزوو، حەزێکی لەناکاو

whimper/'wɪmpə(r)/v نوزەنوز دەکا، دەگریێ

whimsical/'wɪmzɪkl/adj مزۆقێکی ڕەفتار سەیر/ نامۆ/ هەوەسباز

whine/waɪn/n گریان و پاڕانەوە– نوزەنوز

whip/wɪp/v بە قەمچی لێی دەدا، جەڵدەی لێیەدا

whip/wɪp/n قامچی

خۆربڕدوو

weatherman/ˈweðəmæn/n سەقاپێو/ پێشبینیکەری کەش وهەوا

weave/wi:v/v-n دەچنێ، پێکەوە دەچنێ، تەون

weaver/ˈwi:və(r)/n تەونچی، تەونکەر

web/web/n تۆڕ، پەردە، تەونی جاڵجاڵۆکە (داپیرۆچکە)

webbed/adj باڵندەی ئاوی (لە نێوان پەنجەکانیدا پەردەی گۆشتین هەیە)

webbing/ˈwebɪŋ/n قایشێکی بەهێز

wed/wed/v شوو دەکا، ژن دەهێنێ—زەماوەند دەکا

we would، We'd*we had

wedding/ˈwedɪŋ/n بووک گواستنەوە، زەماوەند، مارەبڕین ، شایی ، داوەت

wedge/wedʒ/n مێخ— پواز

wedlock/ˈwedlɒk/n ژن و مێردایەتی، شەرعی

Wednesday/ˈwenzdeɪ/n چوارشەممە

wee/wi:/adj بچووک— کەم

wee/n میزکردن

wee/v میزدەکا

weed/wi:d/n گژوگیای زیانبەخش

week/wi:k/n هەفتە

weekday/ˈwi:kdeɪ/n ڕۆژانی کار

week-end/ˌwi:kˈend/n پشوی کۆتایی هەفتە

weekly/ˈwi:kli/adj - adv هەفتانە

weeny/ˈwi:ni/adj زۆر بچووک

weep/wi:p/v دەگرین، شیوەن دەکا

weigh/weɪ/v ١—دەکێشێ ٢—دیاردەکا ٣— تاقیدەکاتەوە ٤— تێدەفکرێ

weight/weɪt/n قورسایی— کێش

weighty/adj گران، کێشدار— قورس

weir/wɪə(r)/n بەنداو— بەربەست

weird/wɪəd/adj نامۆ، نەشاز— نائاسروشتی

welcome/ˈwelkəm/adj بەسەرچاو، بەخێر بێن

weld/weld/v لحیمی دەکا، پێکەوەی دەنووسێنێ

welfare/ˈwelfeə(r)/n بەرژەوەندی گشتی، خۆشگوزەرانی/ ئاسایشی کۆمەڵایەتی

well/wel/n بیری ئاو

well/adj بەڵێ، باشە

well/adv بەتەواوەتی— بەشێوەیەکی ماقوڵ— بەچاکی

well/v سەرئاو دەکەوێ/ خوێن فشقە دەکا

well-being/adj هەستکردن بە چالاکی (لەش ساغی)

well-connected/adj وەچەزادە (کوڕی پیاو)

well-known/adj ناسراو

well-meaning/adj نیەت باش

well-to-do/adj دەوڵەمەند، دەستڕۆ

well-worn/adj زۆر بەکارهێنراو، بێ کەڵک بوو

Welsh/welʃ/adj خەڵکی ناوچەی ویلز

went-go/v چوو

wept*weep/v گریا

were*be/v بوو

weren't*were not نەبوو

west/west/n ڕۆژ ئاوا

westerly/ˈwestəli/adv بەرەو ڕۆژئاوا

western/ˈwestən/adj ڕۆژئاوایی

westernize/ˈwestənaɪz/v دەستووری ڕۆژئاوایی بۆ ناو وڵات دەهێنێ—بە ڕۆژئاوایی دەکا

westward/adv بەرەو ڕۆژئاوا

westbound/ˈwestbaʊnd/adj بەرەو

Waterloo/n ١-شەڕی واتەرلو (١٨١٥) ناپلیۆن تێیدا شکا ٢-دۆڕانێکی یەکلاکەرەوە
watermark/ˈwɔːtəmɑːk/n هێمای ئاوی: هێمای ئاوەڵکشان
water-melon/n شفتی-شووتی
water-mill/n ئاشی ئاوی
waterproof/ˈwɔːtəpruːf/n دژەئاوی، دژەئاو، ئاو نادزێ
waterskiing/n لەسەرئاو پزیشتن
water-tower/n تونلەیەك تانكی لەسەر بێت
waterway/ˈwɔːtəweɪ/n ڕێچکەیئاوی ڕێگای ئاوی ڕووبار
watery/ˈwɔːtəri/adj ١-ئاویی ٢-پڕ ئاو ٣- زەرد هەڵگەڕاو ٤-باراناوی
watt/wɒt/n وات)هێزی کارەبا)
wattle/ˈwɒtl/n ١-پەرژینێك بە گەڵاوێق دروست كرابێ ٢-گۆشتی سووری هەڵواسراوی لەسەرەوە بۆ خوار
wave/weɪv/n ١-شەپۆل ٢-بەدەست هێما کردن ٣-لێواری درێژی ئاو ٤- چوڕلانی شەپۆلاوی
wave/v ١- شەپۆل دەدا ٢- سەر و بن دەکا ٣- پێش و پاش دەکا
wavelength/ˈweɪvleŋθ/n درێژی شەپۆل
waver/ˈweɪvə(r)/n لەرەلەر
wavy/adj لوول، لۆچ، شەپۆلاوی
wax/wæks/n ١-مۆم ٢- مەنگوین ٣- توڕەیی
wax/v ١-سەروای زیاتر دەگرێ ٢-دەبێتە
waxen/ˈwæksn/adj مۆمی، زەردهەڵگەڕاو
waxy/ˈwæksi/adj تووڕە
way/weɪ/n ١-ڕێگا ٢-شێوازی کار ٣- ڕەوت ٤- پێشکەوتن ٥- حاڵەت
way-bill/n لیستی شمەکی بارکراو
wayfarer/ˈweɪfeərə(r)/n ڕێبوار
waylay/weɪˈleɪ/n-v بۆسە/بۆسە دادەنێ
wayside/ˈweɪsaɪd/n لا ڕێ
wayward/ˈweɪwəd/adj منداڵێکی یاخی، چەقاوەسوو ، چەتوون
we/wi/pron ئێمە
weak/wiːk/adj لاواز، سووك
weaken/ˈwiːkən/v لاوازی دەکا
weakly/adv-adj بەلاوازی، بەسووکی/ لاواز
weakness/ˈwiːknəs/n لاوازی
weal/wiːl/n ١-خێر-باش ٢- شوێن قامچی یان دار لەسەر لەش
wealth/welθ/n سامان، گەنجینە/ زیادی، زۆری
wealthy/ˈwelθi/adj دەوڵەمەند- زەنگین
wean/wiːn/n شیر و خواردن دانە منداڵ
wean/v وادەکا وازبێنێ لە (شیر)- (جگەرە)
weapon/ˈwepən/n چەك
wear/weə(r)/n ١-جل لەبەرکردن ٢- دڕان- بێکەڵك بوون
wear/v ١-لەبەر دەکا ٢- خۆی دەگرێ ٣- لەکەڵکی دەخا ٤- نەیارەکانی ماندوو دەکا
wearisome/ˈwɪərisəm/adj ماندوو، درێژ
weary/ˈweəri/adj ماندوو، بێ تاقەت
weather/ˈweðə(r)/n سەقا، کەش و هەوا
weather/v ١-زاڵ دەبێ ٢- بە ئاراستەی کەش وهەوا بەلەم داژوا
weather-beaten/adj (دەموچاوێکە)

warrant/ˈwɒrənt/n ١- پاسار،پاکانه
٢- فەرمانی گرتن
warrant/v ١-دەمێنێ- شایەن
٢-پاساو دەمێنێتەوە ٣-گەرەنتی دەکا
warranty/ˈwɒrənti/n گەرەنتی
warren/ˈwɒrən/n پارچە زەویەك
کونی کەروێشکی تێدابێ -کونەکەروێشك/
زەوی کێڕوشك گرتن
warring/n چەند پارتێکی دژ بەیەك/ لا
warrior/ˈwɒriə(r)/n جەنگاوەر
warship/ˈwɔ:ʃɪp/n پاپۆری جەنگی
wart/wɔ:t/n لوتێر، بالۆکە
wartime/ˈwɔ:taɪm/n سەردەمی شەڕ
wary/ˈweəri/adj وریایە، بەئاگایە
was/wəz/v بوو
wash/wɒʃ/v-n ١-دەشوا، شووشتن
٢- ڕاپێچ دەکا، ڕاپێچی کردن
٣- ڕادەماڵێ، ڕاماڵین
washable/adj (کوتاڵێك)دەشوردرێ
wash-basin/n شۆرەر- دەستشۆر و
سەرشۆر
washer/ˈwɒʃə(r)/n ١-جل شۆر
٢-بازنەیەکی پلاستیکی بچووك
washerwoman/n ژنێکیکرێگرتە بۆ
جل شۆرین/ئوتوکەر
washing/ˈwɒʃɪŋ/n شووشتن
washing/ˈwɒʃɪŋ/adj جلی شووشتن/
شۆردراو
wash-out/adj سەرنەکەوتوو
wasn't/v بەمانای (وانەبوو)
wasp/wɒsp/n زەردەواڵەی بچووك
wastage/ˈweɪstɪdʒ/n بزربوون، دۆڕان،
وێران
waste/weɪst/adj برینگە، وێران، وشکەو
برینگ
waste/n ١-لەدەست دان ٢- پاشماوە

waste/v بەفیڕۆ دەدا
wasteful/ˈweɪstfl/adj دەست بڵاو
waste-paper-basket/n سەبەتەی زبڵ
waste-pipe/n بۆری ئاوەڕۆ
بۆری ئاوی پیس
wastrel/ˈweɪstrəl/n کەسێکی هیچ
وپوچ، دەست بڵاو
watch/wɒtʃ/n ١-شەونخوونی
٢-نۆبەداری ٣-کاتژمێری دەستی
watch/v چاودێری دەکا، نۆبەت دەگرێ
watchful/ˈwɒtʃfl/adj بەئاگا
watchman/ˈwɒtʃmən/n گارد،
حەسحەس ، پاسەوان
watchword/ˈwɒtʃwɜ:d/n ١-وشەی
نهێنی ٢-دروشم
water/ˈwɔ:tə(r)/n ١-ئاو
٢-هەڵچون وداچوونیدەریا
٣-ئاودان- ئاوردانی ئاژەڵ
water/v ئاودەدا، دەرشێنێ
water-bottle/n زەمزەمیە، مەتارەی ئاو
water-closet/n ئاودەست
water-colour ڕەنگە ئاوی یەکان-
بۆیەی ئاوی
water-course/ˈwɔ:təkɔ:s/n جۆگە،
جۆگەلە
water-diviner ئاوناس
water-fall/ˈwɔ:təfɔ:l/n ئاتگە، سیلاو
waterfowl/ˈwɔ:təfaul/n پەلەوەرێکی
ئاوی
waterfront/ˈwɔ:təfrʌnt/n قەراغی
ئاو(کەنار)/ بەراو
water-hole/n ١-سەرچاوەی ئاو/تەنکاو
٢-کون لەسەر بەستەڵەك
water-level/n ئاستی ئاو
waterlogged/ˈwɔ:təlɒgd/adj تێراو
خوساو

فەلاقەی دەکا
walloping/ˈwɒləpɪŋ/adj ١-زۆر
گەورە، سەرنج ڕاکێش ٢-دۆڕانێکی ئابڕوبەر
wallow/ˈwɒləʊ/v ١-دەگەوزێ/ خۆی
وەردەدا ٢-لەزەت وەردەگرێ
wallpaper/ˈwɔːlpeɪpə(r)/n
کاغەزی سەر دیوار
wally/ˈwɒli/adj گەمژە/گەلحۆ، شێتۆ
walnut/ˈwɔːlnʌt/n گوێز ، دارگوێز
waltz/wɔːls/n سەماو مۆسیقای ڤالسی
wan/wɒn/adj پەروگرژ، مۆن، مڕومۆچ
زەردهەڵگەڕاو- شەکەت/ لێڵ
wand/wɒnd/n سونەجیان،
داردەست، داری جادوکەران
wander/ˈwɒndə(r)/v ١- پیاسە
دەکا، دەگەڕێ ٢-ڕێ بزر دەکا
wanderings/ˈwɒndərɪŋz/n
گەڕان/ گومڕا بوون
wane/weɪn/v بچووك دەبێتەوە،
لاواز دەبێ، سیس دەبێتەوە
wangle/ˈwæŋgl/v فێڵی لێدەکا،
بەفێل دەستی دەکەوێ/خۆی ڕزگار دەکا
want/wɒnt/n ١-کەمی، نەمان
٢- هەژاری، نەداراییی ٣-پێویستی
want/v ١-دەیەوێ ٢- پێویستی دەبێ
wanton/ˈwɒntən/adj سەرەڕۆ ، ژنی
سۆزانی/ دڕندە/ قەشمەر
war/wɔː(r)/n شەڕ ، جەنگ
warble/ˈwɔːbl/v (بلبل) دەخوێنێ
دەچریکێنی
warbler/ˈwɔːblə(r)/n ١-مەلێکی
بچوك/ باڵندەی بچوك ٢-خۆش ئاواز
ward/wɔːd/v لادەبا، پاڵدەدا
ward/n ١-قاوش
٢- دایەرەی هەڵبژاردنی شارەوانی
٣-چاودێری ٤-زیندان

ward off/v بەرهەنگاری مەترسی دەکا،
مەترسی لادەبا
warden/ˈwɔːdn/n ١-سەرپەرشتیار
٢-زیندانەوان-پاسەوانی زیندان
warder/ˈwɔːdə(r)/n گاردی
بەندیخانە- پاسەوانی زیندان/ وەسی/ چاودێر-
حاکم
wardress/ˈwɔːdrəs/n کچە گاردی
بەندیخانە
wardrobe/ˈwɔːdrəʊb/n ١-دۆلابی
جل وبەرگ ٢-جل وبەرگ
warehouse/ˈweəhaʊs/n کۆگای
گەورە
wares/ˈweəz/n شمەك، کەل وپەل
warfare/ˈwɔːfeə(r)/n شەڕ ، جیهاد
warhead/ˈwɔːhed/n سەری تۆپ،
نوکی تەقاوە ، ڕۆکێت
warily/adj بە وریایی (مەقەیەتی)
warlike/ˈwɔːlaɪk/adj ١- شەڕکەر،
جەنگاوەر ٢-شەڕخواز
warm/wɔːm/adj گەرم
warm up/n گەرم کردنەوە
warm up/v (خواردن)گەرم دەکاتەوە
warmonger/ˈwɔːmʌŋgə(r)/n شەڕخواز
warmth/ˈwɔːmθ/n گەرمایی، پەرۆشی
warn/wɔːn/v ١-هەڕەشە دەکا
٢- وریای دەکاتەوە
warning/ˈwɔːnɪŋ/n ١-لە مەترسی
ئاگاداری کردنەوە ٢-وریا کردنەوە
warp/wɔːp/v ١- دەشێوێنێ
٢- دەچەمێنێتەوە
warp/n تەونکاری، چنین، چەمانەوە
warpath/ˈwɔːpɑːθ/n سەرۆك
دایەرەیەك/ خێڵێك حەز بە شەڕ بکات- تووڕەو
توڕ/ دوژمنداری

Ww

W-w/ˈdʌbljuː/ پیتیبیست وسێیەم لەئەلفبای ئینگلیزی

wad/wɒd/n ١–بڕێك لە ماددەیەكی نەرم ٢–بڕێك (پارە)/ هەندێ بەڵگەنامە ٣–ئاوەخن

wadding/ˈwɒdɪŋ/n بڕێك لە لۆكە یان خوری/ ئاوەخن

wade/weɪd/v ١– بە زەحمەت بەناو قوڕاو دەڕوا ٢– بۆكس وەشێنەكە زۆری لێدەدا– هێرش دەكاتە سەر

wafer/ˈweɪfə(r)/n پسكیتێكی زۆر نەرم (زۆر وورد دەبێت)

waffle/ˈwɒfl/n ١– زۆر نەرم(كێك) ٢– زۆربلێیی (بێ كردەوە)

waffle/v زۆر دەڵێ– مرۆڤی كێژ دەكا– هەر دەڵێ و هیچ ناكا

waft/wɒft/v ١–(بۆنێك)بەهەوادا بڵاودەبێتەوە ٢– دادەگرێ

wag/wæg/v (كلك، یان پەنجە یان سەر) دەجووڵێنێ/ سەر دەهەژێنێ (تا)

wage/weɪdʒ/n كرێ/هەفتانە

wage/v (شەڕ)هەڵدەگیرسێنێ

wager/ˈweɪdʒə(r)/v شەرتانێ دەكا، قومار دەكا، گرەو دەكا

wager/n شەرتانێ ، گرەو

wag(g)on/ˈwæɡən/n ڤارگۆنی بارهەڵگر

waggle/ˈwæɡl/v رادەجڵەكێ– دەهەژێ– ئەم و ئەوسەر دەكا

wai… eɪf/n وێڵ ، گومڕا، ئاوارە

wail/weɪl/n شیوەن ، گریانی بەكوڵ

wail/v دەكروزێتەوە ، دەلاوێتەوە

waist/weɪst/n ناوقەد ، كەمەر

waistcoat/ˈweɪstkəʊt/n سوخمە/

wait/weɪt/v چاوەڕێی دەكا، دوادەخا

wait/n چاوەڕوانی

waiter/ˈweɪtə(r)/n گەرسۆن، ساقی، مەیگێر، شاگرد

waitress/ˈweɪtrəs/n خولام، خزمەتكار، كارەكەر(ژن)

waiting-list/n لیستی چاوەڕێكەران

waiting-room/n ژووری چاوەڕێكردن

waive/weɪv/v واز لێ دەهێنێ، دەست بەردار دەبێ، دەست هەڵدەگرێ

wake/weɪk/v لەخەو هەڵدەستێ، لەخەو پا دەبێ

wakeful/ˈweɪkfl/adj هەڵساو، وریا، پابوو

waken/ˈweɪkən/v لەخەو هەڵدەستێ/ هەڵدەستێنێ

wake/n ١–پاشماوەی ڕەوی ئاو لە كاتی جوڵانی كەشتی ٢– كۆبوونەوە لەسەر جەستەی مردوو لە شەوی پێش شاردنەوە

walk/wɔːk/n ڕۆیشتن ، ڕێ كردن، پیاسەكردن

walk/v دەڕوا ، پیاسە دەكا

walkie-talkie/ˌwɔːki ˈtɔːki/n بێ تەل

walking-stick/n گۆچان، گۆپاڵ

walk-out/v بەتوڕەیی لەناكاوی دەردەچێ

walk-out/n مانگرتنی كرێكاران

walk-over/n بردنەوەیەكی ئاسان

walk-over/v ١–پشتی دەشكێنێ (لەشەڕ) ٢–فەرامۆشی دەكا

wall/wɔːl/n دیوار

wallet/ˈwɒlɪt/n جزدان

wallop/ˈwɒləp/v لێی دەدا،

١- لیستی ووشە ٢- کۆمەڵە ووشەیەك
vocal/ˈvəʊkl/adj فۆنیمی(دەنگیی)
vocalist/ˈvəʊkəlɪst/n گۆرانیبێژ
vocation/vəʊˈkeɪʃn/n ١-پیشە
٢- مەلوێستێکی تایبەت
vocational/vəʊˈkeɪʃənl/adj پیشەیی
vociferous/vəˈsɪfərəs/adj دەنگ بەرز، ژاوەژاوکەر
vodka/ˈvɒdkə/n جۆرە شەرابێکی ڕوسییە
vogue/vəʊg/n مۆدێلێکی باو/میللییەت
voice/vɔɪs/n دەنگ
voiced/adj دەنگی گڕ(ب ، د)
void/vɔɪd/adj ١- بەتاڵ
٢- هەلوەشاوە، پووچ ٣- بێ ئەوە- بەبێ
volatile/ˈvɒlətaɪl/adj فڕیو، هەڵمی، هەڵچوو
volcanic/vɒlˈkænɪk/adj گڕکانی
volcano/vɒlˈkeɪnəʊ/n گڕکان
vole/vəʊl/n مشکی کێڵگە/جووج ئاسا
volition/vəˈlɪʃn/n ویست، خواست
volley/ˈvɒli/n ١- تۆپباران
٢- ژمارەیەك پەیمان و سوێند و نەفرەت..
٣- تۆپی هەوایی(ڤۆلیبۆل)
volt/vəʊlt/n ڤۆلت(کارەبا)
voltage/ˈvəʊltɪdʒ/n هێزی کارەبا
volubility/n زمانپاراوی
voluble/ˈvɒljubl/adj زمانپاراو
volume/ˈvɒljuːm/n ١-بەرگ٢-قەبارە
٣-بەشێکی زۆر ٤-دەنگی بەرز-دەنگ
٥-سال
voluminous/vəˈluːmɪnəs/adj قەبارە گەورە
voluntarily/ˈvɒləntrəli/adv بەویستی خۆی
voluntary/ˈvɒləntri/adj ١- بەویست
٢- لەلای خۆیەوە بەخۆهێشتنی خۆی
volunteer/ˌvɒlənˈtɪə(r)/n فیداکەر
volunteer/v لەخۆیەوە دێتەپێش
voluptuous/vəˈlʌptʃuəs/adj زایندە ووروژێن/ هەست بزوێن
vomit/ˈvɒmɪt/n - v ڕشانەوە/دەرشێتەوە
voodoo/ˈvuːduː/n ڤودو(سحر و فێڵبازی)
voracious/vəˈreɪʃəs/adj زۆر خۆر، بەمەلپە
vortex/ˈvɔːteks/n خوولخواردنی ئاو
votary/ˈvəʊtəri/n خۆتەرخانکەر بۆ ئایین و خزمەت
vote/vəʊt/n دەنگدان
voter/ˈvəʊtə(r)/n هەلبژێر، دەنگدەر
votive/ˈvəʊtɪv/adj پەیوەست بە نەزر
vouch/vaʊtʃ/v کەفالەتی دەکا، پشتیوانی دەکا
voucher/ˈvaʊtʃə(r)/n فۆرمی خەرج کردن
vouchsafe/vaʊtʃˈseɪf/n ١-دەبەخشی ٢-ڕێ دەدا
vow/vaʊ/n پەیمان، نەزر
vowel/ˈvaʊl/n پیتی بزوێن
voyage/ˈvɔɪɪdʒ/n گەشتی دەریایی درێژ خایەن
voyager/ˈvɔɪɪdʒə(r)/n گەشتیار
voyeur/vwaɪˈɜː(r)/n چاوپاشقال، چاوحیز، چاوگێڕ، لەزەت وەرگر لە شتی سێکسی
vulgar/ˈvʌlgə(r)/adj ١- باو-٢- بازاری، بێ ئەدەب
vulgarian/n شانازی بەدەوڵەمەندی خۆ کردن
vulnerable/ˈvʌlnərəbl/adj بەئاسانی ڕەخنەی لێدەگیرێت/دەڕوخێ- بەرگە ناگری
vulture/ˈvʌltʃə(r)/n ١- سیسارك ٢- سیسارکە کەچەڵ ٣- برسی
vulva/ˈvʌlvə/n قوز/ شەرمەجێ

viola/vi'əulə/n ١–(ڤیۆلا)کەمانی ئاوەندی ٢– گوڵە وەنەوشە
violate/'vaɪleɪt/v پێشێل دەکا
violence/'vaɪələns/n توندوتیژی
violent/'vaɪələnt/adj توندوتیژ، دڕ
violet/'vaɪələt/n ١– گوڵ وەنەوشە ٢– ڕەنگی وەنەوشەیی
violin/ˌvaɪə'lɪn/n کەمانچە
violinist/ˌvaɪə'lɪnɪst/n کەمانچەژەن
viper/'vaɪpə(r)/n ١– ماری ژەهراوی ٢– فێڵباز
virgin/'vɜːdʒɪn/n ١– پاقژ، پاکیزە– بێئەزموون ٢– عازەب، کچ
virginity/və'dʒɪnəti/n پاکیزەیی
virile/'vɪraɪl/adj ١–نێر ٢– خاوەن پیاوەتی– شیانی زایەندەیی
virility/və'rɪləti/n پیاوەتی، هێزی زایەندەیی
virtual/'vɜːtʃuəl/adj کاری، کرداری
virtually/'vɜːtʃuəli/adv بەڕاستی
virtue/'vɜːtʃuː/n چاك خوازی، باشی
virtuoso/ˌvɜːtʃu'əuzəu, -'əusəu/n مۆسیقاژەنی بلیمەت/کارامە/تویژەر
virtuous/'vɜːtʃuəs/adj چاك، ڕاستگۆ
virulent/'vɪrələnt, -rjəl-/adj کوژەر، ژەهری بەهێز
virus/'vaɪrəs/n ڤایرۆس
visa/'viːzə/n ڕێ پێدان بۆهاتنە ئاوەوە
visage/'vɪzɪdʒ/n سیما ، ڕوخسار
vis-a-vis/ˌviːz ɑː 'viː/adv ڕووبەڕوو
viscount/'vaɪkaunt/n ئازناوە(لەنێوان کۆشك وباڕۆن) لە باڕۆن بەرزترە لە کۆشکنشین نزمترە.
viscous/'vɪskəs/adj ١–لینج– گرەر
vise *vice/vaɪs/n قەنارە– مەنگەنە
visible/'vɪzəbl/adj بینراو، دیار
visibility/ˌvɪzə'bɪləti/n پلەی بینین
visibly/'vɪzəbli/adv لێی دیارە–لێی دەبینری
vision/'vɪʒn/n ١– بینین، ڕوانین٢–خەون
visionary/'vɪʒənri/adj خەیاڵ ، وەهمی
visit/'vɪzɪt/v سەردانی دەکا
visitor/'vɪzɪtə(r)/n میوان
visor/'vaɪzə(r)/n ١– بەشی داپۆشراوی دەموچاو لە کاتی کڵاوی ئاسنی لەسەر بکرێت ٢– بەرچاو
vista/'vɪstə/n دیمەنی باریك و درێژ (لە دارستان)– زنجیرەیەك دیمەنی درێژ/ئاسۆ
visual/'vɪʒuəl/adj چاوەکی(بەصری)
visualize/'vɪʒuəlaɪz/v دەمێنێتە مەزی خۆی – لەخەیاڵی وێنەی دەکێشێ
vital/'vaɪtl/adj جەوهەری، بەلگەدار، باڵا
vitality/vaɪ'tæləti/n چالاکی
vitamin/'vɪtəmɪn/n ڤیتامین(پزیشکی)
vitiate/vɪʃieɪt/v پووچی دەکاتەوە
vitreous/'vɪtriəs/adj ئاوی– شوشەیی
vitriol/'vɪtriɒl/n زاج(زاخ)ماددەیەکی کیمیاییە ترشی سولفوڕ
vitriolic/ˌvɪtri'ɒlɪk/adj قسەی ناشیرین پێ کردن/زمان پیس
vituperate/vɪˌtjuːpə'reɪt/v جنێوی پێدەدا/ نەفرەتی لێدەکا
vituperation/vɪˌtjuːpə'reɪʃn/n جنێوپێدان
vivacious/vɪ'veɪʃəs/adj شالاوێکی چالاك (بەچاکی دێت)/ گورج
vivavoce/adj-adv زارەکی/ بەدەم
vivid/'vɪvɪd/adj وەسفێکی چاك پرشنگدار– بەرەونەق
vivisection/ˌvɪvɪ'sekʃn/n توێکاری ئاژەلی زیندوو
vixen/'vɪksn/n ١– مێیەی ڕێوی ٢– ژنێکی هەڵەشە– شەڕانی
vocabulary/və'kæbjələri/n

vice/vaɪs/n ١- خاڵی لاوازی
٢-خەوش، عەیب ٣- ئامێری دارتاشیو
ئاسنگەری ٤- جێگیری سەرۆك
viceroy/ˈvaɪsrɔɪ/n جێگیری پاشا
vice versa/ˌvaɪs ˈvɜːsə/adj پێچەوانە
vicinity/vəˈsɪnəti/n لەتەنیشت ،
نزیك- هاوسێی
vicious/ˈvɪʃəs/adj ١-شەڕانی، درِ
خەوشدار ٢- هیچ وپوچ ، بێئاکار
vicissitude/vɪˈsɪsɪtjuːd/n گۆڕان
پێش (دەوران)
victim/ˈvɪktɪm/n قوربانی، قۆچ
victimization/ˌvɪktɪmaɪˈzeɪʃn/n
تۆڵە، سزا
victimize/ˈvɪktɪmaɪz/v تۆڵەی لێ
دەسەنێ(سزای دەدا)
victor/ˈvɪktə(r)/n سەرکەوتوو- زاڵ
Victorian/vɪkˈtɔːriən/n سەردەمی
شاژنە فکتۆریا
victorious/vɪkˈtɔːriəs/adj
سەرکەوتوو
victory/ˈvɪktəri/n سەرکەوتن
victual/v ئازوقە دەبەخشێ
victualler/n بازرگانی خۆراك
video-tape/ˈvɪdiəʊteɪp/n شریتی
ڤدیۆ
vie/vaɪ/v بەربەرەکانێی دەکا
view/vjuː/n ١-تێڕوانین
٢- دیمەن ٣- بیروڕا، بۆچوون
view/v ١- تەماشا دەکا
٢- تاقیدەکاتەوە
viewer/ˈvjuːə(r)/n ١-بینەر
٢- گەورەکەرەوەی وێنە
viewfinder/ˈvjuːfaɪndə(r)/n
ئامێرێکی کامیرایە ئەو ناوچانە لەرێگای
ئاوێنەی کامیراوە بەشێوەی وێنە پیشان دەدا.
vigil/ˈvɪdʒɪl/n شەوگێری، شەو واگابوون
vigilance/ˈvɪdʒɪləns/n بەئاگایی/
چاودێری کردن
vigilant/ˈvɪdʒɪlənt/adj بەئاگا/چاودێر
vigilante/ˌvɪdʒɪˈlænti/n ئەندامی ئاسایش/
ئەندامی کۆمیتەی چاودێری
vigorous/ˈvɪɡərəs/adj بەهێز چالاك
vigour/ˈvɪɡə(r)/n هێز چالاکی
Viking/ˈvaɪkɪŋ/n چەتەی ڤایکنگ
دزی دەریا
vile/vaɪl/adj ١- هیچ وپوچ٢- بێ‌قیمەت
vilify/ˈvɪlɪfaɪ/v ١-شتی هیچ وپووچ دەڵێ
٢-غەیبەتی دەکا
villa/vɪlə/n ١- خانووی گوند
٢-ماڵێك لەدەرەوەی شار
village/ˈvɪlɪdʒ/n گوند
villager/ˈvɪlɪdʒə(r)/n گوندی- دێهاتی
villain/ˈvɪlən/n بێڕەوشت، هیچ وپوچ
شەیتان، خراپەکار
villainy/ˈvɪləni/n شەڕخوازی/رەفتار بەدی
vim/vɪm/n چالاکی، بەهێز
vindicate/ˈvɪndɪkeɪt/v دەسەلمێنێ
vindication/ˌvɪndɪˈkeɪʃn/n بەلگە ،
هەنجەت، سەلماندن
vindictive/vɪnˈdɪktɪv/adj کینە لەدڵ،
تۆڵەکەر
vine/vaɪn/n ١-بۆڵە تری
٢- رووەکێکی هەڵچوو
vinegar/ˈvɪnɪɡə(r)/n سرکە
vineyard/ˈvɪnjəd/n بەرسیلە(تری)/رەزی تری
vintage/ˈvɪntɪdʒ/n وەرزی تریچنین/
تری رنین
vintner/ˈvɪntnə(r)/n بازرگانی شەراب
vinyl/ˈvaɪnl/n مادەی دروست
کردنی پلاستیك/ڤینیل

vermilion/vəˈmɪlɪən/n ماددەیەکی سوورە/ کیمیایی سوورێکی کراوە
vermin/ˈvɜːmɪn/n ١-ئاژەڵی کێوی زیانگەیەنەر ٢- ئاژەڵی مشەخۆر
verminous/ˈvɜːmɪnəs/n ١-مشەخۆر ٢- پڕە لە زیندەوەر
vermouth/ˈvɜːməθ/n شارەقی سپی
vernacular/vəˈnækjələ(r)/adj زمانی ڕەشە خەڵک/ناوچەیی
vernal/ˈvɜːnl/adj بەهاری
versatile/ˈvɜːsətaɪl/adj بەهرەوەر
versatility/ˌvɜːsəˈtɪləti/n بەهرەمەندی
verse/vɜːs/n ١-هەڵبەست, شعر ٢- بەشێکی سەربەخۆ لە چامەیەک- کۆپلە شیعر ٤-ئایەتێک لە قورئانی پیرۆز
versed/vɜːst/adj شارەزا, پسپۆڕ
version/ˈvɜːʃn, ˈvɜːʒn/n ١-وەرگێڕان ٢- گێڕانەوەی ڕوداو-چاپ
versus/ˈvɜːsəs/prep دژ, بەرامبەر
vertebra/ˈvɜːtɪbrə/n ١- بڕگە/ بەشێکی ئێسکە پشتە ٢- بڕبڕە
vertebrate/ˈvɜːtɪbrət/adj ئاژەڵی بڕبڕەدار
vertex/ˈvɜːteks/n دوند, لووتکە
vertical/ˈvɜːtɪkl/adj ستوونی/شاقوولی
vertigo/ˈvɜːtɪgəʊ/n سەرگێژ خواردن
verve/vɜːv/n چالاکی, چەڵەنگی/هێدی
very/veri/adv زۆر
very/adj هەمان شت, خۆی
vespers/ˈvespəz/n نوێژی شێوان (لەلای‌فەلە)
vessel/ˈvesl/n ١- قاپ ٢- دەمار ٣- پاپۆڕ
vest/vest/n ١- بن کراس- ژێرکراس- ئەتەک ٢- سوخمە ٣- جل وبەرگی ڕەسمی ئاهەنگ
vest/v پێی دەبەخشێ/دەگەڕێتەوە
vestibule/ˈvestɪbjuːl/n ژێر تاق/دەروازە
vestige/ˈvestɪdʒ/n ١-شوون-شوێنپێ ٢-شوێنەوار- پاشماوە
vestment/ˈvestmənt/n جبەی قەشە/ڕۆژی ڕێ و ڕەسم
vestry/ˈvestri/n ١- ژووری پاراستنی جلوبەرگی ناو کڵێسا ٢- ژووری وانە و نوێژی یەکشەممە(لای فەلە)
vet/vet/n پزیشکی ئاژەڵان
vet/v باش دەپشکنێ
veteran/ˈvetərən/n ١- بلیمەت , شارەزا- بەئەزموون ٢- جەنگاوەری کۆن ٣- سەربازی(دەرچوو)
veterinary/ˈvetrənri/adj ئاژەڵکاری
veto/ˈviːtəʊ/n ڤیتۆ, مافی بەرپەچ دانەوە
vex/veks/v توورەی دەکا, بێزاری دەکا
vexation/vekˈseɪʃən/n ١-بێزاری ٢-تێکچوون
vexatious/vekˈseɪʃəs/adj بێزارکەر
via/ˈvaɪə, ˈviːə/prep لەڕێگای
viable/ˈvaɪəbl/adj توانای ژیان و گەشەسەندنی هەیە/ پراکتیك دەکرێ
viaduct/ˈvaɪədʌkt/n پردێك لەسەرەدۆڵێك/پرد
vial/ˈvaɪəl/n شووشەی بچوکی دەرمان
vibrant/ˈvaɪbrənt/n پاڕا, لەرەلەرکەر
vibrate/vaɪˈbreɪt/v دەمەژێ/لەرەلەری دەکەوێتێ، بەلەرەلەر دەکەوێ
vibration/vaɪˈbreɪʃn/n لەرەلەر, پاڕایی
vicar/ˈvɪkə(r)/n ١- قەشە ٢- جێگیر , یاریدەدەر
vicarage/ˈvɪkərɪdʒ/n ماڵی شوانی کڵێسا
vicariously/vɪˈkeəriəsli/adj لەجیاتی ئەو

vendetta/venˈdetə/n دوژمنایەتی ڕکابەرایەتی– ئاژاوە

vendor/ˈvendə(r)/n فرۆشیار

veneer/vəˈnɪə(r)/n تویکڵ

venerable/ˈvenərəbl/adj ١–بەرێز، بەویقار ٢–نازناوی شەمشون(قەڵە)

venerate/ˈvenəreɪt/n ڕێزی دەگرێ

veneration/ˌvenəˈreɪʃn/n ڕێز گرتن

venereal/vəˈnɪəriəl/adj ١–تووش بوون بە نەخۆشی ئەندامەکانی زاوزێ ٢–پەیوەست بە ئەندامەکانی جووت بوونەوە

venereologist/n پزیشکی پسپۆر بە نەخۆشی یەکانی ئەندامەکانی زاوزێ

vengeance/ˈvendʒəns/n تۆڵە

venial/ˈviːniəl/adj هەڵەی بچووک، لێبوردراو/ گوناهی بچووک

venison/ˈvenɪsn/n گۆشتی ئاسک

venom/ˈvenəm/n ١–ژەهر ٢–کینە–ڕق

venomous/ˈvenəməs/adj کینەلەدڵ، ژەهراوی

vent/vent/n ١–کون– دەرچە ٢– هەواکێش

ventilate/ˈventɪleɪt/v ١–هەوادەگۆڕێ ٢– گازندە دەکا

ventilation/ˌventɪˈleɪʃn/n هەواگۆڕی

ventilator/ˈventɪleɪtə(r)/n پانکە

ventricle/ˈventrɪkl/n سکۆڵە (بەشێکی دڵ) ٢–هەر بەشێکی بۆشی جەستە

ventriloquist/venˈtrɪləkwɪst/n بەبێ لێوجوڵان قسەدەکات

venture/ˈventʃə(r)/n سەرەڕۆیی

venture/v ١– خۆی پێدەدا– سەرەڕۆیی دەکا ٢– دەوێرێ

venue/ˈvenjuː/n جێژوان

veracious/adj ڕاستگۆ–ڕاست–

veracity/vəˈræsəti/n ڕاستی، هەق

veranda(h)/ vəˈrændə/n بەلکونەی داپۆشراو

verb/vɜːb/n کار، فرمان

verbal/ˈvɜːbl/adj ١–ئاخافتنی– بەقسە ٢– زارەکی ٣– وەرگێڕانی وشە بەوشە ٤– ڕستەیەکی کاری

verbalize/ˈvɜːbəlaɪz/v بە وشە دەردەبڕێ

verbatim/vɜːˈbeɪtɪm/n بەیەك قسە، دەقاو دەق– وشە بە وشە

verbiage/ˈvɜːbɪɪdʒ/n قسە زۆر کردن/ وشەی ناپێویست

verbose/vɜːˈbəʊs/v زۆر قسە دەکات(زۆر بلێ)

verbosity/vɜːˈbɒsəti/n درێژ کردنەوە/ درێژدادڕی

verdant/ˈvɜːdnt/adj ١– نوێ وسەوز ٢– بێئەزموون

verdict/ˈvɜːdɪkt/n ١– حوکم، بڕیاری دادگا ٢– ڕا

verdigris/ˈvɜːdɪgriː/n ژەنگ/کەپو

verdure/n سەوزایی، شینایی، کەسکاتی

verge/vɜːdʒ/n قەراغ، لێوار، کەنار

verge/adv-v لە قەراغ/ لێی نزیکە

verger/ˈvɜːdʒə(r)/n ١–فەرمانبەری فرمەرك ٢–جێگری سەرۆك

verification/ˌverɪfɪˈkeɪʃn/n سەلماندن

verify/ˈverɪfaɪ/v ١–ڕاستی دەردەخا ٢– ئیسپات دەکا ٣– جەختی لەسەر دەکا

verily/ˈverɪli/adv بەڕاستی/لە ڕاستیدا

verisimilitude/ˌverɪsɪˈmɪlɪtjuːd/n لاسایی کردنەوە/ڕوخسار

veritable/ˈverɪtəbl/adj ڕاستەقینە/ڕاست

verity/ˈverəti/n هەق، ڕاستی، ڕەسەن

vermicide/n کرم کوژ

vermicular/adj کرمی/ جیهانی کرم

شەرمنگێزی/هۆڤانییەت

vane/veɪn/n با پێو/بای ناش

vanguard/ˈvængɑːd/n پێشین، پێشڕەو/ پێشەنگ

vanilla/vəˈnɪlə/n ڤانیلا(کێك) بۆن

vanish/ˈvænɪʃ/n ١-پەرش وبلاو دەبێ ٢- لەچاو بزر دەبێ

vanity/ˈvænəti/n شانازی، غرووری

vanquish/ˈvæŋkwɪʃ/v بەسەریدا زاڵ دەبێ/ئەیشکێنێ

vapid/ˈvæpɪd/adj ١- ناخاوتنێکی بەتاڵ(قسەی قۆپ) ٢- بێ تام

vaporize/ˈveɪpəraɪz/v دەبێتە هەڵم

vapour/ˈveɪpə(r)/n تەمێکی کەم

variable/ˈveəriəbl/adj گۆڕاو

variance/ˈveəriəns/n پێچەوانە، ناتەبایی

variation/ˌveəriˈeɪʃn/n گۆڕین، ناکۆکی

varicose/ˈværɪkəʊs/adj تووشی باپەری پێبوو(دەوالی) پێ بەل/ئەستور بوون

varied/ˈveərid/adj جۆراوجۆر، هەمەچەشنە

variegated/ˈveəriəgeɪtɪd/adj ڕەنگاورەنگ، نەخشین

variety/vəˈraɪəti/n ١-جۆراوجۆر ٢- هەمەجۆر ٣- چەشن ٤- شانۆگەری جۆراوجۆر

various/ˈveətiəs/adj هەمەڕەنگ

varnish/ˈvɑːnɪʃ/n وارنیش پۆلیش/ ڕەونەقکەر

vary/ˈveəri/v دەگۆڕێ، هەمە چەشنەی دەکا

vase/vɑːz/n گوڵدان

Vaseline/ˈvæsəliːn/n وازەلین(مەلحەم)

vassal/ˈvæsl/n ١-کرێگرتەی زەوی کشتوکاڵی ٢-خولام- سەپان ٣-ژێردەست

vast/vɑːst/adj فراوان، مەزن

vastly/ˈvɑːstli/adv بەفراوانی

vat/væt/n حەوزی دەباغی، قاپێکی گەورە

Vatican/ˈvætɪkən/n ڤاتیکان(دەوڵەت) (پاپانشین)

vault/vɔːlt/n ١- گومەت، گومبەت، گومەز ٢- گۆڕ

vaunt/vɔːnt/v شانازی دەکا

veal/viːl/n گۆشتی گوێلك

veer/vɪə(r)/n لادەدا، ڕێوی دەگۆڕێ

vegetable/ˈvedʒtəbl/n سەوزە، تەرە، فیقی

vegetarian/ˌvedʒəˈteəriən/n ڕووەکی، گۆشت نەخۆر

vegetate/ˈvedʒəteɪt/v وەك ڕووەك دەژی (بێ چالاکی)

vegetation/ˌvedʒəˈteɪʃn/n ڕووەك ، ژیانی ڕووەکی

vehemence/ˈviːəməns/n توندی ، تیژی

vehement/ˈviːəmənt/adj تیژ، وێرانکەر

vehicle/ˈviːəkl/n ئۆتۆمبێل/کەرەستە/هۆکار

veil/veɪl/n ڕووپۆش، پێچە

vein/veɪn/n ١- ووردە دەمار ٢- شمق- کەلێن ٣- گێول، خولق ٤- شێواز

vellum/ˈveləm/n پێستە

velocity/vəˈlɒsəti/n خێراییڕێژەی خێرایی (ڕووناکی)

velvet/ˈvelvɪt/n کوتاڵ(قەدیفە)

velvety/adj قەدیفەیی

velveteen/ˌvelvəˈtiːn/n کوتاڵێکی لۆکەیییە وەکو قەدیفە وایە

venal/ˈviːnl/adj بەرتیل خۆر

vend/vend/v ١-دەفرۆشێ ٢-بڵاودەکاتەوە-

Vv

V-v/viː/ پیتی بیست ودووەم لە ئەلفبای ئینگلیزی
vacancy/ˈveɪkənsi/n ١- بەتاڵی، بۆشیی ٢-جێی/پیشەی بەتاڵ
vacant/ˈveɪkənt/adj ١- بەتاڵ ٢- نەگیراوە ٣- گەمژە- بێ‌مانا
vacantly/adv بەگێژی
vacate/vəˈkeɪt/v چۆڵ دەکا- وازدێنێ
vacation/vəˈkeɪʃn/n ١-چۆڵ کردن ٢-مۆڵەت ٣-پێشوو
vaccinate/ˈvæksɪneɪt/v دەرزی‌لێدەدا
vaccination/ˌvæksɪˈneɪʃn/n دەرزی لێدان (گرانەتا)
vaccine/ˈvæksiːn/n کوتان
vacillate/ˈvæsəleɪt/v ڕاڕایی دەبێ دوودڵ دەبێ
vacillation/ˌvæsəˈleɪʃn/n ڕاڕایی، دوودڵی
vacuous/ˈvækjuəs/adj بەتاڵ، هیچ بیرێکی تێدا نیە
vacuum/ˈvækjuəm/n ١-بۆشایی ٢-گسکی کارەبایی ٣-شووشەی ترمز
vagabond/ˈvægəbɒnd/adj بەرەڵا، دەربەدەر
vagina/vəˈdʒaɪnə/n ١-میزەڕێ ٢-کێلان
vaginal/vəˈdʒaɪnl/adj پەیوەست بە کۆئەندامی ئافرەت
vagrancy/ˈveɪgrənsi/n ئاوارەیی، دەربەدەری
vagrant/ˈveɪgrənt/adj سواڵکەر، دەربەدەر
vague/veɪg/adj تەمومژاوی ، نادیار
vaguely/adv بە نادیاری
vain/veɪn/adj ١-پووچ ٢- بەتاڵ- بێ‌کەڵك ٣- لووت بەرز
vale/veɪl/n شیو، دۆڵ
valency/ˈveɪlənsi/n هاوتای ڕەگەز(کیمیا)
valentine/ˈvæləntaɪn/n خۆشەویست
valentine card بلیتی خۆشەویستی ئاشقان ڕۆژی ١٤ی شوبات دەیگۆڕنەوە- ڕۆژی‌ئاشقان- ڕۆژی‌نەفلینی
valet/ˈvæleɪ, ˈvælɪt/n خزمەتکاری جل و بەرگی گەورەکەی ئوتوکەری هوتێل
valiant/ˈvæliənt/adj زۆر ئازا
valid/ˈvælɪd/adj ١-چاك، ساغ، بەکار ٢- یاسایی، شەرعی
validate/ˈvælɪdeɪt/v ١-مۆری دەکا، ڕازی دەبێ ٢- بەشەرعی دەکا
validity/vəˈlɪdəti/n شەرعی، لایەنی یاسایی-دەسەڵات
valise/vəˈliːz/n جانتای سەفەر
valley/ˈvæli/n شیو، دۆڵ
valorous/adj ئازا، جەربەزە
valour/ˈvælə(r)/n ئازایەتی
valuable/ˈvæljuəbl/adj بە نرخ ، بە بەها
valuation/ˌvæljuˈeɪʃn/n نرخاندن
value/ˈvæljuː/v دەنرخێنێ بەچاکی هەڵدەسەنگێنێ
value/n ١- بەها ٢- گرنگی ٣- ئاکار ٤- ئاست
valve/n جەمپەی گرەر/دەمەك
vampire/ˈvæmpaɪə(r)/n خوێن مژ (ئاژەڵێکی خورافی)
van/væn/n ١- ئۆتۆمبێلێکی داپۆشراوی گواستنەوە ٢- عەرەبانەی شەمەندەفەر ٣- پێشڕەوی سوپا
vandal/ˈvændl/n شەڕەنگێز- هۆڤانی- تێکدەر
vandalism/ˈvændəlɪzəm/n کیانی

upside-down/ˌʌpsaɪd ˈdaʊn/adv سەرەو قلپ/سەراوقوون

upstairs/ˌʌpˈsteəz/adj لەقاتی سەرەوە

upstanding/ˌʌpˈstændɪŋ/adj ساخ- قیت

upstream/ˌʌpˈstriːm/adv بەپێچەوانەی شەپۆلی دەریا

uptake/ˈʌpteɪk/v بە هێمایەك تێدەگا سەر ئێشێواو،

uptight/ˌʌpˈtaɪt/adj دەروڕاو- ترساو

up to date/ˌʌp tə ˈdeɪt/adj هاوچەرخ، نوێ

upward/ˈʌpwəd/adj/ دەچێتە سەرەوە بەرەو سەرەوە

uranium/juˈreɪniəm/n یۆرانیۆم

urban/ˈɜːbən/adj شارستانی- شاریی

urbane/ɜːˈbeɪn/adj رەوشت باش- بەرێز

urchin/ˈɜːtʃɪn/n كورێكی شەرانی، چەقاوەسو

urge/ɜːdʒ/v هانی دەدا

urgency/ˈɜːdʒənsi/n پێویستی- زوو- پەلە

urgent/ˈɜːdʒənt/v خێرا، زۆر پێویست

uric/ɜːrɪk/adj ترشی یۆریك(مین)

urinal/n ١-تەوالێتی میز ٢-شوێنی میز كردن

urinate/ˈjʊərɪneɪt/v میز دەكا

urine/ˈjʊərɪn/n میز

urn/ɜːn/n كۆزە- گولدان

us/əs/prop ئێمە(بەركار)

usage/ˈjuːsɪdʒ/n ١- بەكارهێنان ٢- لە زماندا باوە بەكارهێنانی

use/juːs/n بەكار هێنان

use/juːz/v بەكاری دەهێنێ

used/juːzd/adj كۆنە باش

useful/ˈjuːsfl/adj بەسوود

useless/ˈjuːsləs/adj بێسوود

usher/ˈʌʃə(r)/n رابەر- رێ‌پێشاندەر دەرگاوان

usher/ˈʌʃə(r)/v جێی- رێی پێ پێشان دەدا

usherette/ˌʌʃəˈret/n (كچێك)لە سینەما جێگا بۆ خەلكەكە دەست نیشان دەكات

usual/ˈjuːʒuəl/adj باو/ئاسایی

usually/ˈjuːʒuəli/adv بەزۆری

usurer/ˈjuːʒərə(r)/n بەرتیل خۆر

usurp/juːˈzɜːp/v زەوتی دەكا/داگیری دەكا

usurper/juːˈzɜːpə(r)/n زۆردار، زەوتكەر

usury/ˈjuːʒəri/n (ربا) سو

utensil/juːˈtensl/n ئامێر/ كەلوپەل

uterus/ˈjuːtərəs/n (رەحەم) ئافرەت

utilitarian/ˌjuːtɪlɪˈteəriən/adj فەلسەفەی سوود گەیەنەری

utility/juːˈtɪləti/n سوود

utilize/ˈjuːtəlaɪz/v بەكاری دەهێنێ

utmost/ˈʌtməʊst/adj تا ئەوپەری- بێ‌ڕادە

Utopia/juːˈtəʊpiə/n یۆتۆپیا(شارێكی نموونەیی)

Utopian/juːˈtəʊpiən/adj نموونەیی، بیرێكی سەرابی

utter/ˈʌtə(r)/adj تەواو

utterance/ˈʌtərəns/n دەستەواژە، قسە/ ئاخاوتن

uttermost/adj تا ئەوپەری مەبەست

uvula/ˈjuːvjələ/n قورقوراگە/ پارچە گۆشتی پشتەوەی سەرووی دەم

(مردنێکی)ناڕەخت

untold/ˌʌnˈtəuld/adj ١–نەگوتراو، باس نەکراو
٢– لەحساب نایەت، نائژمێردرێت

untouchable/ʌnˈtʌtʃəbl/adj - n دەستی لێنادرێت (توخنی‌ناکەوێت)/ ئەندامی نزمترین چین

untoward/ˌʌntəˈwɔːd/adj نەویستراو

untried/ˌʌnˈtraɪd/adj ١–هەوڵ نەدراو
٢– زیرەك نیە

untrue/ʌnˈtruː/adj ١–درۆزن، ناراست
٢– بێوەفا

untruth/ˌʌnˈtruːθ/n درۆزدەلەسە

unturned/ˌʌnˈtɜːnd/adj دەرگا نەما نەیکوتێ (هەوڵێکی زۆر دەدا)

unused/ʌnˈjuːzd/adj بەکار نەهێنراو

unusual/ʌnˈjuːʒuəl/adj نائاسایی

unveil/ˌʌnˈveɪl/v پەردەی لادەدا

unwanted/ˌʌnˈwɒntɪd/adj نەویستراو

unwarranted/ˌʌnˈwɒntɪd/adj بێبیانوو، هەروا

unwell/ʌnˈwel/adj ماندوو ، نەخۆش

unwieldy/ʌnˈwiːldi/adj گران بەکاردێت

unwilling/ʌnˈwɪlɪŋ/v حەزناکات، نایەوێت

unwind/ˌʌnˈwaɪnd/v پشوو دەدا

unwise/ˌʌnˈwaɪz/adj گەمژە، گێلەپیاو

unwitting/ʌnˈwɪtɪŋ/adj بەبێ‌قەست/ بێ‌ئاگا

unworldly/ʌnˈwɜːldli/adj گوێ‌بە دنیا نادات (خواپەرست)

unworthy/ʌnˈwɜːði/adj شایانی نیە

unwritten/ˌʌnˈrɪtn/adj نەنووسراو

unzip/ˌʌnˈzɪp/v (زنجیر) دەکاتەوە

up/ʌp/adv لە سەرەوە/بەرەو سەرەوە

upbraid/ʌpˈbreɪd/v بەتوندی رەفتاری لەگەڵ دەکا (سەرزەنشتی دەکا)

upbringing/ˈʌpbrɪŋɪŋ/n پەروەردەکردن

upheaval/ʌpˈhiːvl/n گۆڕانێکی مەزنی لە ناکاو

uphill/ˌʌpˈhɪl/adj (بەرەو) سەرەوە، دژوار

uphold/ʌpˈhəuld/v پشتیوانی دەکا

upholster/v (کورسی بە شتی نەرم) دادەپۆشێ

upholstered/ʌpˈhəulstəd/adj قەڵەو، خڕوپڕ

upholsterer/ʌpˈhəulstərə(r)/n قاڵ چن، مافورچن

upholstery/ʌpˈhəulstəri/n پیشەی چنین

upkeep/ˈʌpkiːp/n چاککردنەوە، سەرپەرشتی کرێ ی لێ چاکردنەوە

uplift/ˌʌpˈlɪft/v وورە بەرز دەکاتەوە/ بەرز دەکاتەوە

upon/əˈpɒn/prep لەسەرەوەی

upper/ˈʌpə(r)/adj سەرەوە، لە بلندایی، لە بەرزایی

uppermost/ˌʌpəməust/adj بەرزترین ، بڵندترین

upright/ˈʌpraɪt/adj ستوونی– ڕەپ

upright/ˈʌpraɪt/adj ڕاست، پاك

uprising/ˈʌpraɪzɪŋ/adj ڕاپەڕین– یاخی‌بوون

uproar/ˈʌprɔː(r)/n ژاوەژاو

uproarious/ʌpˈrɔːriəs/adj ئاهەنگێکی دەنگ بەرز– بەژاوەژاو

uproariously/adv بە ژاوەژاوی

uproot/ˌʌpˈruːt/v (ڕەگی) هەڵدەکێشێ

upset/ʌpˈset/v قلپی دەکاتەوە ، تێکی دەدا

upshot/ˈʌpʃɒt/n ئەنجام/جەوهەر/کرۆك

بەزەیی پێدا نایەتەوە (رەحم ناکات)
unreliable/ˌʌnrɪˈlaɪəbl/adj پشتی پێنابەسترێت
unrelieved/ˌʌnrɪˈliːvd/adj شڕ
unremitting/ˌʌnrɪˈmɪtɪŋ/adj هەواڵێکی بەردەوام
unrepeatable/ˌʌnrɪˈpiːtəbl/adj دووبارە نابێتەوە
unrequited/ˌʌnrɪˈkwaɪtɪd/adj (خۆشەویستی) یەك سەرە (لەیەك لاوە)
unreservedly/ˌʌnrɪˈzɜːvd/adv ڕوو بە ڕوو، بەئاشکرا
unresolved/adj دوودڵ، ڕاڕا
unrest/ʌnˈrest/n شێواوی، ئاژاوە، ناسەقامگیری
unripe/ˌʌnˈraɪp/adj پێنەگەیشتوو، کاڵ
پێچەکەی‌دەکاتەوە unroll/ʌnˈrəʊl/v
(لوولیەکەی دەکاتەوە)
unruffled/ʌnˈrʌfld/adj هێمن، خۆڕاگر
unruly/ʌnˈruːli/adj یاخی، سەرشێت
unsafe/ʌnˈseɪf/adj ترسناك
unsaid/ʌnˈsed/adj نەوتراوە/ناوترێ
unscathed/ʌnˈskeɪðd/adj تووشی هیچ نەبووە/ زیانی پێنەکەوتووە
unscrew/ˌʌnˈskruː/v بورغییەکە دەکاتەوە
unscrupulous/adj بێ‌ویژدان
unseasoned/adj دارێکە نەگەییو
بێ وەرز/ وەرز نەهاتوو
unseat/ˌʌnˈsiːt/v ١-دایدەگرێ لای دەبا، دەری دەکا
٢- لەسەرئەسپەکەی دایدەگرێتە خوارێ
unseemly/ʌnˈsiːmli/adj بێ ئەدەب/ نادروست
unseen/ˌʌnˈsiːn/adj نەبینراو، تێبینی نەکراو
unsettled/ˌʌnˈsetld/adj نیگەران، ڕاڕا، ناسەقامگیر
unshakeable/ʌnˈʃeɪkəbl/adj سەقامگیر/ناهەژێ- نەهەژاو
unshaven/ˌʌnˈʃeɪvn/adj نەتاشراو(ڕیش)
unsightly/ʌnˈsaɪtli/adj چارەگران، ناشیرین
unskilled/ˌʌnˈskɪld/adj ناکارامە
unsophisticated /ˌʌnsəˈfɪstɪkeɪtɪd/adj سادە، ساکار
unsound/ˌʌnˈsaʊnd/adj خەوشدار، ناتەواو
unspeakable/ʌnˈspiːkəbl/adj وەسف ناکرێت/ناگوترێ
unspoken/ʌnˈspəʊkn/adj نەوتراو
unstable/ʌnˈsteɪbl/adj ناسەقامگیر
unsteady/ʌnˈstedi/adj بە لارەلار
unsuitable/ʌnˈsuːtəbl/adj ناشایستە/نەگونجاو
unsure/ˌʌnˈʃʊə(r)/adj نادڵنیا
unsuspecting/ˌʌnsəˈspektɪŋ/adj گومان هەڵنەگر(دڵنیایە)
untapped/ˌʌnˈtæpt/adj نۆبەرە، دەستی لێ نەدراوە
untenable/ʌnˈtenəbl/adj پشتیوانی‌ناکرێت
unthinkable/ʌnˈθɪŋkəbl/adj بە ئەقڵی کەس دا نایەت
unthought-of/adj بە بیری کەس دا نەهات
untidy/ʌnˈtaɪdi/adj ناڕێك وپێك
untie/ʌnˈtaɪ/v دەکاتەوە، هەڵدەوەشێنێتەوە
until/ənˈtɪl/conj هەتا، تەنانەت
untimely/ʌnˈtaɪmli/adj

unless/ənˈles/conj مەگەر – ئەگەر نا
unlike/ˌʌnˈlaɪk/adj جیاواز لە
unlikely/ʌnˈlaɪkli/adj شیمانە نەکراو
نابەدل/ دلنەگر
unload/ˌʌnˈləʊd/v بارەکەی دادەگری/ دەهێنێتە خوارێ
unlock/ˌʌnˈlɒk/v دەکاتەوە
بێبەخت،
unlucky/ʌnˈlʌki/adj
بەخت رەش
unmanly/ʌnˈmænli/adj-١-ترسنۆک
ناپیاو ٢- لاواز(سێکس)
unmarried/ˌʌnˈmærid/adj کوری
عازەب، کچی شونەکردو
unmask/ˌʌnˈmɑːsk/v رووی دەردەخا
unmentionable/ʌnˈmenʃənəbl/adj
ناوی نەهێنرێت
unmindful/ʌnˈmaɪndfl/adj
بێ ئاگا – لە بیرکەر
unmistakable/ˌʌnmɪˈsteɪkəbl/adj
دیار، روون
unmoved/ˌʌnˈmuːvd/adj
گوێ پێنەدەر، توره نابێ
unnatural/ʌnˈnætʃrəl/adj
ناسروشتی
unnaturally/adv بەشێوەیەکی
ناسروشتی
unnecessary/ʌnˈnesəsri/adj
ناپێویست
unnerve/ˌʌnˈnɜːv/v وورەی دادەبەزێ
unnoticed/ˌʌnˈnəʊtɪst/adj هەست
پێ‌ناکرێ
unnumbered/ˌʌnˈnʌmbəd/adj
لەژمارە نەهاتوو/ناژمێردرێ
unofficial/ˌʌnəˈfɪʃl/adj نارەسمی
unofficially/adv بەشێوەیەکی نارەسمی

unopposed/ˌʌnəˈpəʊzd/adj بێ‌نەیار
unorthodox/ʌnˈɔːθədɒks/adj
بەپێچەوانەی داب و نەریت/دین
unpack/ˌʌnˈpæk/v بەتالی دەکا، دەکاتەوە
unparalleled/ʌnˈpærəleld/adj
بێ‌وێنە، بێ‌هاوتا
unperturbed/adj خۆگر، نەگۆر
unpick/ˌʌnˈpɪk/v هەڵیدەوەشێنێ
unplaced/ˌʌnˈpleɪst/adj
لە سێ‌یەمەکانی یەکەم نیە
unpleasant/ʌnˈpleznt/adj
بۆن پیس، تێکدەر
unprecedented/ʌnˈpresɪdentɪd/adj
بەبێ هیچ پێشەکیەک
unpretentious/ˌʌnprɪˈtenʃəs/adj
ئاسایی – بێ‌فیز
unprintable/ʌnˈprɪntəbl/adj
پیس، حەیابەر
unprofessional/ˌʌnprəˈfeʃənl/adj
شایانی پیشە نییە
unprompted/ʌnˈprɒmptɪd/adj
هەر لە خۆوە
unprovided/adj بێ‌بەشی/
بێ‌هاریکاری
unprovoked/ˌʌnprəˈvəʊkt/adj
بەبێ ورووژان
unqualified/ˌʌnˈkwɒlɪfaɪd/adj
شایستە نیە، تەواو نیە– رەها
unravel/ʌnˈrævl/v شی دەکاتەوە، دەکاتەوە
unreadable/ʌnˈriːdəbl/adj خەتێکی
نەخێندراوە
unreal/ˌʌnˈrɪəl/adj خەیالی، ناحەقیقی
unrealistic/ˌʌnrɪəˈlɪstɪk/adj ناواقعی
unreasonable/ʌnˈriːznəbl/adj ناماقوول
unrecognizable/adj ناناسرێتەوە،
زۆر گۆڕاوە
unrelenting/ˌʌnrɪˈlentɪŋ/adj

بێ‌سۆز، بێ ئەدەب

unfrock/v لە قەشایەتی دەری دەکەن

unfurnished/ʌnˈfɜːnɪʃt/adj ڕانەدەخرا

ungainly/ʌnˈgemli/adj ناڕێک/ناقۆلا

ungodly/ʌnˈgɒdli/adj شەڕانی، نادینی

ungovernable/ʌnˈgʌvənəbl/adj کۆنترۆل ناکری

ungrateful/ʌnˈgreɪtfl/adj پەدنەمەک، ناشوکر

unguarded/ʌnˈgɑːdɪd/adj بێ‌ئاگا، بەرەڵلا

unhappy/ʌnˈhæpi/adj ناشاد

unhealthy/ʌnˈhelθi/adj نەخۆش، نەساغ، زیانبەخش

unheard/ʌnˈhɜːd/adj نەبیستراو

unheard-of/ʌnˈhɜːd ɒv/adj نوێ/ نەناسراو

unhinge/v عەقڵی تێک دەچێ، عەقڵی لە دەستی دەدات

unhinged/ʌnˈhɪndʒd/adj عەقل ناتەواو- عەقل نەساغ

unhurried/ʌnˈhʌrid/adj لەسەر خۆ، خاو

uni- بە تەنیا

unicorn/ˈjuːnɪkɔːn/n یەك قۆچ (ئاژەڵێکی خورافی ئەفسانەییە)

unidentified/ˌʌnaɪˈdentɪfaɪd/adj نەناسراو (بێ‌ناسنامە)

unification/n یەککردن(یەکتاپەرستی)

uniform/ˈjuːnɪfɔːm/adj گونجاو- یەکجۆر(جل)

uniformed/adj (پۆلیسێك)بە جلوبەرگی ڕەسمی‌یەوە

uniformity/ˌjuːnɪˈfɔːməti/n وێك گونجاو

unify/ˈjuːnɪfaɪ/v یەکی دەکا(یەکتای دەکا)

unilateral/ˌjuːnɪˈlætrəl/adj یەکلایەنە

unimpaired/ˌʌnɪmˈpeəd/adj ساغ، بێ‌ئازار، ئازارنەدراو

uninhibited/ˌʌnɪnˈhæbɪtɪd/adj ڕەها بەرەڵلا

uninterested/ʌnˈɪntrəstɪd/adj گوێ پێ‌نەدەر

uninterrupted/ˌʌnˌɪntrəˈrʌptɪd/adj دوا بە دوای یەك

uninvited/ˌʌnɪnˈvaɪtɪd/adj بانگهێشتن نەکراو

uninviting/ˌʌnɪnˈvaɪtɪŋ/adj سەرنج ڕانەکێش

union/ˈjuːniən/n ١-یەککرتن ٢- یەکێتی، یەکگرتوو

unique/juˈniːk/adj بێ هاوتا

unisex/ˈjuːnɪseks/adj بۆ کچ و کور باشە بۆ هەردوو جنس

unison/ˈjuːnɪsn, ˈjuːnɪzn/n گونجان

unit/ˈjuːnɪt/n ١- یەکە٢- نمرەیەك لە یەکان

unite/juˈnaɪt/v یەکدەگرێ

unity/ˈjuːnəti/n یەکێتی، یەکگرتن

universal/ˌjuːnɪˈvɜːsl/adj جیهانی، تەواوی

universally/adv بەتەواوی، سەرجەم

universe/ˈjuːnɪvɜːs/n گەردوون

university/ˌjuːnɪˈvɜːsəti/n زانکۆ

unkempt/ˌʌnˈkempt/adj قژ فش/(پرچ) شانەنەکراو

unkind/ˌʌnˈkaɪnd/adj دڕ، بێ بەزەیی

unknown/ˌʌnˈnəʊn/adj نەناسراو، نادیار

unlearn/ˌʌnˈlɜːn/v خۆی لێ ڕزگار دەکا

unleash/ʌnˈliːʃ/v بەرەڵای دەکا/بەربەدا

unleavened/ˌʌnˈlevnd/adj نانی بێ خومرە

ڕەنگ نەرم

underwater/ˌʌndəˈwɔːtə(r)/adj
ژێر ئاو

underwear/ˈʌndəweə(r)/n
جلی ژێرەوە

underworld/ˈʌndəwɜːld/n
جیهانی تاوان

undesirable/ˌʌndɪˈzaɪərəbl/adj
کەس حەزی لێ ناکات (نامەقبوول)/
زیانبەخش

undies/ˈʌndiz/n جلی بنەوەی ژنانە

undivided/ˌʌndɪˈvaɪdɪd/adj تەواو،
سەرجەم

undo/ʌnˈduː/v لێکی دەکاتەوە،
چارەسەری دەکا، شرۆڤە دەکا

undone/ʌnˈdʌn/adj کراوە/ دروست
نەکراو

undoubtedly/ʌnˈdaʊtɪdli/adv
بێ گومان

undress/ʌnˈdres/v خۆی ڕووت
دەکاتەوە

undue/ˌʌnˈdjuː/adj زێدەڕۆ، زیاد
لەپێویست/ ئیشتا شایەنی نی یە

undulate/ˈʌndjuleɪt/v شەپۆل دەدا

unduly/ˌʌnˈdjuːli/adv بەشێوەیەکی
نەگونجاو

undying/ʌnˈdaɪɪŋ/adj خۆشەویستی
نەمری/ هەمیشەیی

unearned/ˌʌnˈɜːnd/adj وەرنەگیراو/
بەدەست نەهێنراو

unearth/ʌnˈɜːθ/v لەژێر زەوی
دەریدەهێنێ/ هەڵدەکۆڵێ

unearthly/ʌnˈɜːθli/adj لە سروشت
بەدەر، سەیر
زۆر ورد، زۆر درەنگ(کات)

uneasy/ʌnˈiːzi/adj پێشەوان دوودڵ،
ناسەقامگیر

unemployed/ˌʌnɪmˈplɔɪd/adj
بێکاری ماتڵ

unemployment/ˌʌnɪmˈplɔɪmənt/n
بێکاری

unequal/ʌnˈiːkwəl/adj نایەکسان

unequivocal/ˌʌnɪˈkwɪvəkl/adj
ڕوون / ڕەها

unerring/ʌnˈɜːrɪŋ/adj هەڵەنەکات،ورد

uneven/ʌnˈiːvn/adj نایەکسان

unevenly/ʌnˈiːvnli/adv بەشێوەیەکی
نایەکسان

uneventful/ˌʌnɪˈventfl/adj بێ ڕووداو

unfair/ˌʌnˈfeə(r)/adj ناڕاست- نادادگەر

unfaithful/ʌnˈfeɪθfl/adj خائن،
خیانەت لە ژن

unfamiliar/ˌʌnfəˈmɪliə(r)/adj نامۆ،
ناگونجاو

unfasten/ʌnˈfɑːsn/v لێکی دەکاتەوە

unfeeling/ʌnˈfiːlɪŋ/adj بێ شعور، دڵڕەق

unfit/ʌnˈfɪt/adj نابەجێ/نەگونجاو

unflinching/ʌnˈflɪntʃɪŋ/adj خۆگر،
جەربەزە

unfold/ʌnˈfəʊld/v دەکاتەوە، دەریدەخا

unforeseen/ˌʌnfɔːˈsiːn/adj چاوەڕوان
نەکراو

unforgettable/ˌʌnfəˈgetəbl/adj لەبیر
ناکرێت، نەمر

unforgivable/ˌʌnfəˈgɪvəbl/adj
لێی نابووڕێت

unfortunate/ʌnˈfɔːtʃənət/adj بەدبەخت

unfortunately/adv بەدبەختانە

unfounded/ʌnˈfaʊndɪd/adj بێ بنەما

unfrequented/adj زیارەتێکی دەگمەن

unfriendly/ʌnˈfrendli/adj

underclothes/ˈʌndəkləʊðz/n جلوبەرگی ژێرەوە

underclothing/ˈʌndəkləʊðɪŋ/n جلی بنەوە/ ژێرەوە

undercover/ˌʌndəˈkʌvə(r)/adj نهێنی

undercurrent/ˈʌndəkʌrənt/n شەپۆلی بنی دەریا

undercut/ˌʌndəˈkʌt/n شمەکێکی بە نرخی کەمتر دەخاتە ڕوو

underdeveloped /ˌʌndədɪˈveləpt/adj پێ نەگەیشتوو

underdog/ˈʌndədɒg/n چەوساوە، زۆرلێکراو

underdone/ˌʌndəˈdʌn/adj تەواو باش نەکوڵاو

underestimate/ˌʌndərˈestɪmeɪt/v کەمی‌دەکا، بەهیچ نازانێ

underexposed/adj فیلمێکی کەم تیشک (ڕووناکی)

underfed/ˌʌndəˈfed/adj بەدخۆراک– خۆراکی کەمی هەیە

undergo/ˌʌndəˈgəʊ/v تاق دەچێژێ (ناخۆشی)

undergraduate/ˌʌndəˈgrædʒuət/n قوتابی زانکۆی پێش دەرچوون

underground/ˈʌndəgraʊnd/adj ژێر زەوی

undergrowth/ˈʌndəgrəʊθ/n ئەمام– پووش

underhand/ˌʌndəˈhænd/adv بە دزییەوە

underlie/ˌʌndəˈlaɪ/n ئەبنەوە پاڵدەکەوێ، بنەماڵەی.. دادەمەزرێنێ خەت ئەژێری ئەدا

underline/ˌʌndəˈlaɪn/v

undermine/ˌʌndəˈmaɪn/v ١–تونێل لێدەدا ٢–کەمی دەکا/ ئابڕووی ئەتك دەکا

underneath/ˌʌndəˈniːθ/adv بەشی ژێرەوە/بن

undernourished/ˌʌndəˈnʌrɪʃt/adj کەمخۆراك

underpay/ˌʌndəˈpeɪ/v کرێی بەتەواوی نادات

underpants/ˈʌndəpænts/n شەرواڵ ژێرەوە/ جلی بنەوە

underpass/ˈʌndəpɑːs/n ڕێگای ژێر زەوی

Underprivileged /ˌʌndəˈprɪvəlɪdʒd/adj بێبەش، بێ‌سەرپەرشت

underrate/ˌʌndəˈreɪt/v لە نرخی کەم دەکاتەوە

under-secretary/ˌʌndəˈsekrətri/n ئەندامی پەرلەمان و یاریدەدەری وەزیر

undersexed/ˌʌndəˈsekst/adj توانای زایەندی کەمە

understand/ˌʌndəˈstænd/v تێدەگا، هەڵدەهێنجێ

understanding/ˌʌndəˈstændɪŋ/n ١– تێگەیشتن ٢– ڕێککەوتن

understate/ˌʌndəˈsteɪt/v لەنرخی کەم دەکاتەوە

understudy/ˈʌndəstʌdi/n جێگری ئەکتەری شانۆ/ جێگرەوەی ئامادە

undertake/ˌʌndəˈteɪk/v پەیمان دەدا

undertaker/ˌʌndəˈteɪkə(r)/n دوکاندار، مردوشاراوە

undertaking/ˌʌndəˈteɪkɪŋ/n تەندەر، پرۆژە

undertone/ˈʌndətəʊn/n چرپە، شاراوە،

ڕەفتار دەکا

unbiased/ʌn'baɪəst/adj بێ لایەن

unblushing/ʌn'blʌʃɪŋ/adj بێ حەیا، بێ شەرم

unbounded/ʌn'baʊndɪd/adj (حەزێکی) بێسنوور

unbroken/ʌn'brəʊkən/adj ئێنەدراو، نەپچڕاو، کەوی نەکراو

uncage/v لە قەفەس دەردەچێ- بەر دەدرێ/ بەر دەدا

uncalled-for/ʌn'kɔ:ld fɔ:(r)/adj نەخوازراو و نەپێویست

uncanny/ʌn'kæni/adj ناسروشتی و شاراوە/ سەیر

unceasing/ʌn'si:sɪŋ/adj هەمیشەیی/ بەردەوام- نەبڕاو

uncertain/ʌn'sɜ:tn/adj نادیار، گۆڕاو، نادڵنیا

uncertainty/ʌn'sɜ:tnti/n گومان

uncharitable/ʌn'tʃærɪtəbl/adj وشك، توندوتیژ/ نالێبوردە

uncharted/ˌʌn'tʃɑ:tɪd/adj لەسەر نەخشە نیە/نەدۆزراوە

uncivil/ʌn'sɪvl/adj بێ ئەدەب، دەمڕووت

unclaimed/ˌʌn'kleɪmd/adj داوانەکراوە

uncle/'ʌŋkl/n ١-مام/خاڵ ٢- مێردی پلك

unclean/ˌʌn'kli:n/adj پیس، ناپاك(بەران)

uncomeatable/adj بەئاسان دەستی ناگاتێ دەست ناگاتێ/دژوار

uncommon/ʌn'kɒmən/adj دەگمەن، نائاسایی

uncommonly/adv هەتا ڕادەیەك

uncompromising /ʌn'kɒmprəmaɪzɪŋ/adj واز لە هەڵوێستی ناهێنی/چەسپاو

unconcerned/ˌʌnkən'sɜ:nd/adj ناپەیوەست

unconditional/ˌʌnkən'dɪʃənl/adj خۆبەدەستەوەدانی بێ مەرج، ڕەها

unconscious/ʌn'kɒnʃəs/adj ١- بووراوە/بێ هۆش ٢- بێ ئاگا ٣- ناقەست

unconsciousness/n بێ شعوری

uncontrollable/ˌʌnkən'trəʊləbl/adj ناتوانێت ڕێکی بخات بەسەری زاڵ بێ

uncork/ˌʌn'kɔ:k/v قەپاغەکەی دەکاتەوە

uncouth/ʌn'ku:θ/adj ١-دڕ، زبر ٢-سەیر- ناباو

uncover/ʌn'kʌvə(r)/ قەپاغی لادەدا/لادەبا

uncrossed/ˌʌn'krɒst/adj شیك(چەکی پارە)ی بێ خەت خەت

unction/'ʌŋkʃn/n بەڕۆنی پیرۆز چەور کردن(لەلای فەلەکان)

undaunted/ʌn'dɔ:tɪd/adj جەربەزە/ئازا

undecided/ˌʌndɪ'saɪdɪd/adj دوودڵە لە ڕایەکەی/ هێشتا بڕیاری نەداوە

undefended/ˌʌndɪ'fendɪd/adj کازندیەکی بێ بەرەڤانی/ بەرگری لێ ناکرێ

undeniable/ˌʌndɪ'naɪəbl/adj بێ چەندو چوون/ نکۆڵی لێ ناکرێ

under/'ʌndə(r)/prep ١- لە ژێر ٢- نەژێر سەرپەرشتی ٣- کەمتر لەوە ٤- چەند حاڵەتێکی جیاواز

undercarriage/'ʌndəkærɪdʒ/n گێری دابەزینی فڕۆکە

undercharge/ˌʌndə'tʃɑ:dʒ/v داوای نرخێکی کەمتر دەکا

Uu

U-u/ju:/ پیتیبیست و یەکەم لە ئەلفبای ئینگلیزی

ubiquitous/ju:ˈbɪkwɪtəs/adj ئامادەکی زۆر/ لە هەموو جێ هەیە

udder/ˈʌdə(r)/n گوان

udometer/n باران پێو

uglify/v ناشرین دەکات/ کرێت

ugly/ˈʌgli/adj ١-دزێو/ناشیرین ٢- نیشانەی شەڕ

UK: United Kingdom شانشینی یەککرتوو- بەریتانیا

ulcer/ˈʌlsə(r)/n پەوشان(قرحە)

ulterior/ʌlˈtɪəriə(r)/adj لە پشتەوە/شاراوە

ultimate/ˈʌltɪmət/adj ١-کۆتایی ٢-مەزنترین

ultimatum/ˌʌltɪˈmeɪtəm/n دوامۆڵەت/دواجار ئاگادارکردنەوە

ultra-/prep-adj لەسەرووی، سەرەڕۆ توندڕەو

ultraviolet/ˌʌltrəˈvaɪələt/adj تیشکی سەرووی بنەوشەیی

umbilical cord/ʌmˌbɪlɪkl ˈkɔ:d/n وێڵداش

umbrage/ˈʌmbrɪdʒ/v ڕێزی خۆی نەدراوەتێ/ هەست دەکات هەستی بریندار کراوە

umbrage/n ١-سێبەر/گەڵای سێبەر ٢-بێزاری

umb[illegible]ʌmˈbrelə/n سەیوان/چەتر

um[illegible]e/ˈʌmpaɪə(r)/n ناوبژیوان، داوەر

umpire/v ناوبژیوانی دەکا

unabated/ˌʌnəˈbeɪtɪd/adj بەهێز

unable/ʌnˈeɪbl/adj دەستەوەستان

unabridged/n سەراپا- هەمەلایەن شامیل نەك پوختە

unaccompanied/ˌʌnəˈkʌmpənid/adj بەتەنیا

unaccountable/ˌʌnəˈkaʊntəbl/adj پاقەی بۆنیە

unaccustomed/ˌʌnəˈkʌstəmd/adj فێرنیە/ڕانەهاتووە

unadulterated/ˌʌnəˈdʌltəreɪtɪd/adj پاك، بێگەرد

unaligned/adj بێ لایەن

un-American/ˌʌn əˈmerɪkən/adj دژیە تیتال/ دژ بە ئەمریکا

unanimity/ju:nəˈnɪmət/n بەسەرجەمی، کۆ

unanimous/juˈnænɪməs/adj سەرجەم

unanimously/juˈnænɪməsli/adv بەسەرجەم بڕیار-بەکۆی دەنگ

unarmed/ˌʌnˈɑ:md/adj بێچەك

unassuming/ˌʌnəˈsju:mɪŋ/adj بێفێز

unattached/ˌʌnəˈtætʃt/adj ١-عازەب- ڕەبەن- بێژن ٢- سەربەخۆ

unavoidable/ˌʌnəˈvɔɪdəbl/adj چارەنیە/ حەتمی

unaware/ˌʌnəˈweə(r)/adj گێژ، بێئاگا

unawares/ˌʌnəˈweəz/adv بێ مەبەست- لەخۆوە

unbalanced/ˌʌnˈbælənst/adj ناپارسەنگ

unbearable/ʌnˈbeərəbl/adj ئارامی لێناگیرێت/ بەرگە ناگرێ

unbeaten/ʌnˈbi:tn/adj ژێرنەکەوتو، لێنەدراو

unbecoming/ˌʌnbɪˈkʌmɪŋ/adj نەشیاو

unbelief/n کفر- گومان

unbelievable/ˌʌnbɪˈli:vəbl/adj بڕوا ناکرێت/سەیر

unbend/ˌʌnˈbend/v بە ئارەزووی خۆی

هێلی ناوەندیە/ گێژەلوکە (لە چین)

typhus/ˈtaɪfəs/n تای تیفۆ/لەرزوتا

typical/ˈtɪpɪkl/adj نموونەیی

typify/ˈtɪpɪfaɪ/v دەنوێنێ/دەبێتە هێمای..

typist/ˈtaɪpɪst/n چاپکەر

typography/taɪˈpɒgrəfi/n هونەری چاپکردن

typology/n ١-هێماسازی ٢-زانستی نموونەکانی کەسایەتی

typo/n ١-پیت لێدەر ٢-هەڵەی چاپ

typographer/n پیت لێدەر/ چاپکەر

tyrannical/tɪˈrænɪkl/adj زۆردار

tyrannize/ˈtɪrənaɪz/v زۆرداری دەکا

tyranny/ˈtɪrəni/n زۆرداری

tyrant/ˈtaɪrənt/n چەوسێنەر- تاغوت

tyre/ˈtaɪə(r)/, (tire)/n تایەی ئۆتۆمبێل

tzar/zɑː(r)/n تزار- قەیسەر

tzetze=tsetse/n مێشێکی خوێنمژ

tzigane/n-adj قەرەج، دۆم/ قەرەجی، دۆمانە

turn/tɜ:n/v ١- بەرەودوا وەردەچەرخێ ٢- دەگۆڕێ ٣- باز دەدا بەسەر ٤- ئاراستە دەکا ٥- دەردەکەوێ ٦- ئاشکرا دەبێ

turn/n ١- دەور، ڕۆڵ، گۆڕان ٢- قوچەك ٣- بەرەودوا

turnip/ˈtɜ:nɪp/n شێلم

turnover/ˈtɜ:nəʊvə(r)/n ١- نانی گژنیژ ٢- بڕی پارە..

turpentine/ˈtɜ:pəntaɪn/n ڕۆن

turquoise/ˈtɜ:kwɔɪz/n بەردێکی بەنرخە/ بەردێکی شینی مەیلەو کەسکە

turret/ˈtʌrət/n قوللەیەکی بچووك

turtle/ˈtɜ:tl/n کیسەڵ

turtle-dove/n کۆترە کێویلە

turtle-neck/n جلی خوری- جەرسی، ملپێچ

tusk/tʌsk/n کەلبە

tussle/ˈtʌsl/n شەڕکردن/ دەمەقاڵێ

tutor/ˈtju:tə(r)/n ١- مامۆستای تایبەتی ٢- مامۆستای زانکۆ

tutorial/tju:ˈtɔ:riəl/adj فێرکاریی- مامۆستایی

twaddle/twɒdl/n قسەی بێ‌فەڕ، چەنەبازی

twang/twæŋ/n زرنگە دەنگی (ژێی گیتار)

tweak/twi:k/n گوێ ڕاکێشان

tweed/twi:d/n جلێکی خوری دڕە

tweezers/ˈtwi:zəz/n موکێش

twelfth/twelfθ/pron دوانزەیەمین

twelve/twelv/n دوازدە- دوانزە

twentieth/ˈtwentiəθ/pron - n بیستەم

twenty/ˈtwenti/n بیست

twice/twaɪs/adv دووقات/دووجار

twiddle/ˈtwɪdl/v یاری بەپەنجە دەکا، خۆ مژۆڵکردن بەکاری بێهودە

twig/twɪg/n چڵ/لقی بچووك

twig/v تێ‌دەگا

twilight/ˈtwaɪlaɪt/n کازیوە، پێش ئەوەی دنیا تاریك بێ/ شەبەق

twill/twɪl/n چنراوێکی لۆکەییە

twin/twɪn/n دوانە ، جمك، یەك لە جمکان

twin/v (دوروشت) پێکەوە گرێ دەدا

twinge/twɪndʒ/n چزە ، ئازارێکی تیژی کتوپڕ

twinkle/ˈtwɪŋkl/v - n دەدرەوشێتەوە

twirl/twɜ:l/v دەسووڕێتەوە

twist/twɪst/v ١- سووڕ لێدەدا ٢- (خول)وەردەگێڕێ ٣- دەچەمێنێ

twister/n دەستبڕ/ قۆڵبڕ

twit/twɪt/v ١- سەرزەنشتی دەکا ٢- پێی ڕادەبوێرێ

twit/n دەبەنگ، گێژ

twitch/twɪtʃ/v دەلەرزێ، ڕادەچڵەکێ

twitter/ˈtwɪtə(r)/v زیقەزیق دەکا

two/tu:/n دوو

twopenny/ˈtʌpəni/n دووپێنسە (پارەیەکی‌ئینگلیزییە)

two-piece/n دوو پارچە تەنورە و چاکێت

two-ply/adj دووتوێ/ڕووبەر

twosome/ˈtu:səm/adj دووانە، ژن وپیاو

two-way/adj دوولا

tycoon/taɪˈku:n/n خاوەن پارە و دەسەڵات

type/taɪp/n ١- چەشن- جۆر ٢- نموونە٣- پیتی‌چاپ

type/v چاپ دەکا

type-setter/ˈtaɪpsetə(r)/n پیت چن

typewriter/ˈtaɪpraɪtə(r)/n ئامێری چاپ

typhoid/ˈtaɪfɔɪd/n تیفۆ

typhoon/taɪˈfu:n/n گەردەلولێکی

٢- بەرپرسیاری ٣- راسپاردن
٤- یەککردنی کۆمپانیەکان
trustee/trʌˈstiː/n ١- وەسیەتکار- ئەمینداریەت
٢- ئەندامی کاروباری کاری بازرگانی.
trustworthy/ˈtrʌstwɜːði/adj جێی‌بڕوایە
trusty/ˈtrʌsti/adj دڵسۆز جێی‌بڕوایە
truth/truːθ/n ڕاستی، هەق
truthful/ˈtruːθfl/adj ڕاستگۆ
truthfulness/n ڕاستی، دروستی، ڕاستگۆیی
try/traɪ/n ١-هەوڵدان ٢-تاقیکردنەوە ٣- ترای٤- دادوەر
tsar/zɑː(r)/n تزار، قەیسەر
tsetse/ˈtsetsi/n مێشی تسی تسی
tub/tʌb/n ١- حەوز٢- تەشت
tubby/ˈtʌbi/adj کوت و قەڵەو، کورتەبنە، قوتە
tube/tjuːb/n ١- بۆری، لولەک ٢- شەمەندەفەری کارەبایی
tubercular/tjuːˈbɜːkjələ(r)/n سیلاوی/توشبوو بە سیل
tuberculosis/tjuːˌbɜːkjuˈləʊsɪs/n سیل/سی ئەستووربوون
tubing/n بۆری ئاسن وشووشە
tubular/adj شێوەی بۆری
tuck/tʌk/v ١- دەشارێتەوە ٢- زۆردەخوا ٣-دادەپۆشێ
tuck/tʌk/n ١-لۆچ- قەدکردن ٢-خواردن
Tuesday/ˈtjuːzdeɪ, ˈtjuːzdi/n سێشەمە
tuft/tʌft/n چەپک، چنگێک
tug/tʌg/v بە توندی ڕادەکێشێ
tug/n ١-ماتۆر، پەلەم ٢- ڕاکێشانی لەناکاو
tug-of-war/n (یاری)گوریس ڕاکێشان
tuition/tjuˈɪʃn/n وانەبێژی
tulip/ˈtjuːlɪp/n گوڵی(تولیپ)/ گوڵە خەزێم
tumble/ˈtʌmbl/v لەناکاو دەکەوێ
tumble-down/adj کەوتو- کەلاوە- ڕوخاو
tumbler/ˈtʌmblə(r)/n کاس، پەرداخ
tumbler-drier/n وشککەرەوە
tummy/ˈtʌmi/,tum/n گەدە، ورگ
tumour/ˈtjuːmə(r)/n ئاوسان
tumult/ˈtjuːmʌlt/n ژاوەژاو
tumultuous/tjuːˈmʌtʃuəs/adj بە ژاوەژاو، تیژ، توندوتیژ
tuna/ˈtjuːnə/n ماسی تونا
tune/tjuːn/n ١- ئاواز ٢- ژێی مۆسیقا
tuneful/ˈtjuːnfl/adj خۆش ئاواز
tunic/ˈtjuːnɪk/n ژاکەتی عەسکەری
tunnel/ˈtʌnl/n تونێل
turban/ˈtɜːbən/n شەبقەی پیاوانی(هی سیخ)
turbid/ˈtɜːbɪd/adj شێواو- شێلو
turbine/ˈtɜːbaɪn/n توربایین(ئەندازەیی)
turbojet/ˌtɜːbəʊˈdʒet/n ماتۆڕێکی توربانی
turbulence/ˈtɜːbjələns/n هارەهار ، ژاوەژاو، ئاشوب
turbulent/ˈtɜːbjələnt/adj شێوێنەر، ژاوەژاوەکەر
tureen/tjuˈriːn/n سولتانیە، مەنجەڵ
turf/tɜːf/n ١-مێرگ و چیمەن ٢-یاری غارغارێنی ئەسپ ٣-گۆڕەپانی غارغارێنی ئەسپ ٤-خەڵکی ناوچە....
turf/v ١- بەسەرخۆشی فڕێ دەدرێتە دەرەوەی مەیخانە ٢- بە گیا دادەپۆشێ
turkey/ˈtɜːki/n عەلەشیش، قەل
trukishdelight/n حەلقوم، لوقوم، ڕەحەتەلەقوم
turmeric/ˈtɜːmərɪk/n کاری/کورکوم
turmoil/ˈtɜːmɔɪl/n ڕوژان، ژاوەژاو

٢–پەیمانی سێلایەنی

triplet/ˈtrɪplət/n یەکێك لە سێ جمك

triplicate/ˈtrɪplɪkət/n سێ‌دانەی پێکچوو

tripod/ˈtraɪpɒd/n سێ‌پایە

tripper/ˈtrɪpə(r)/n گەشتیار، گەریدە

trite/traɪt/n ١– قسەی هیچ و پووچ ٢– کۆن و دووبارە

triumph/ˈtraɪʌmf/n سەرکەوتن

triumphant/traɪˈʌmfənt/adj سەرکەوتوو

trivial/ˈtrɪviəl/adj هیچ و پوچ

triviality/ˌtrɪviˈæləti/n هیچی‌وپووچی

trod/trɒd/v هەنگاوی هاویشت

trolley/ˈtrɒli/n عارەبانەی دەستی

trombone/trɒmˈbəʊn/n ترومبۆن (ئالەتێکی مۆسیقییە)

troop/truːp/n کۆمەڵێك

troops/truːps/n سەربازی یەکەی سەربازی

trooper/ˈtruːpə(r)/n سەربازی شۆڕە سوار(تیپی سوار)

trophy/ˈtrəʊfi/n پاداشتێکی وەرزشی

tropic/ˈtrɒpɪk/n هێڵی قرژاڵ

tropical/ˈtrɒpɪkl/adj ناوچە گەرمەکان (هێڵی قرژاڵ ناسا)

trot/trɒt/n ١– هەروەلە، سمکۆڵان ٢– ڕێبازی تڕۆشکی

trotter/ˈtrɒtə(t)/n ١– ئەسپی‌غارغارێن ٢– پێی بەراز(خواردن)

trouble/ˈtrʌbl/n ١– تەنگ پێ هەڵچنین ٢– نیگەرانی ٣– ترسێکی دژوار

trouble/v نیگەرانی – ئازار بەرپا دەکا

troublesome/ˈtrʌblsəm/adj ماندووکەر، سەرئێشکەر

trough/trɒf/n ١– حەوزی ئالیك٢– تەنکاو

troupe/truːp/n تیپێکی نواندن، بالە، تیپی سێرك

trousers/ˈtraʊzəz/n شەرواڵ، پانتۆڵ(پانتۆل)

trousseau/ˈtruːsəʊ/n شمەکی بووك

trout/traʊt/n ماسی سەلمون

trowel/ˈtraʊəl/n ئاسقی، چەمچە/چیمەنتۆ پاکەرەوە

truancy/ˈtruːənsi/n نەهاتن بەبێ مۆڵەت

truant/ˈtruːənt/n قوتابی دواکەوتوو/نەهاتوو

truce/truːs/n شەر وەستانی کاتی(ئاگربەست)

truck/trʌk/n ١– عارەبانەیەکی کراوەی شەمەندەفەر ٢– فارگۆن ٣– مێوەی نوێ ٤– لۆری ٥– شت گۆڕینەوە

truculence/ˈtrʌkjələns/n شەڕ پێ فرۆشتن

truculent/ˈtrʌkjələnt/adj شەڕفرۆش

trudge/trʌdʒ/v بەگرانی دەچێت بەڕێوە

true/truː/adj ١– ڕاست ٢– واقیعی–ڕەسەن– پاك ٣– ورد ٤– بە وەفا

truffle/trʌfl/n ١–کوارگ ٢–پاقلاوەی ئێکەڵەی چوکلێت

truly/ˈtruːli/adv ١– بەڕاستی٢– بەتەواوی

trump/trʌmp/n کاغەزی پۆلەکە

trumpet/ˈtrʌmpɪt/n زوڕنا

trumpet/v ١–(بەزەبری هێن‌شتن ڕادەگەیەنێ ٢– دەنگی دەڵێی دەنگی فیلە

truncheon/ˈtrʌntʃən/n داری پۆلیسی/ تۆبز

trundle/trʌndl/v گلۆر دەبێتەوە

trunk/trʌŋk/n ١– ڕەگ ٢– لاشەی مرۆڤ(بێجگە لە سەر ودەست و پێ) ٣– لووتی فیل ٤– جانتای گەشتیار ٥– جلوبەرگی مەلەوانی

truss/trʌs/n ١–کۆتی ئاسنیی ٢–پشدێنی پشت ئێشە ٣–جەمەلۆن

trust/trʌst/n ١– دڵنیایی، ئارامی

trepidation/ˌtrepɪˈdeɪʃn/n, نیگەرانی، ورووژان(لەبارەی شتێکی ناخۆش)
trespass/ˈtrespəs/n تاوان، گوناه، زەوتکردن
trespasser/ˈtrespəsə(r)/n زەوتکار، لادەر
tress/tres/n بسك، پەلك
trestle/ˈtresl/n ١-کۆلەکە- کاریتە ٢-هەلگری دارین
tri- سێ
trial/ˈtraɪəl/n ١-دادوەری کردن ٢-دادگا ٣-ئەزموون
triangle/ˈtraɪæŋgl/n سێ‌گۆشەی (ئەندازەیی)
triangular/traɪˈæŋgjələ(r)/adj شێوەی سێ‌گۆشەیی
tribal/ˈtraɪbl/n تیرەگەری، عەشایەری، تایەفەگەری
tribe/traɪb/n هۆز، تیرە
tribesman/ˈtraɪbzmən/n تاکێك لە تیرەیەك
tribulation/ˌtrɪbjuˈleɪʃn/n کۆست، نەگبەتی
tribuna/n دادگا، ئەنجومەنی دادوەری
tribunal/traɪˈbjuːnl/adj دادوەری تایبەتی (ردێن سپیاتی)
tributary/ˈtrɪbjətri/n – adj جۆگە، ملکەچ
tribute/ˈtrɪbjuːt/n خاوە، سەرانە
trice/traɪs/n بە چاو تروکانێك/لەناکاو
trick/trɪk/v فێڵ دەکا
trick/n فێڵ
trickery/ˈtrɪkəri/n فێلبازی
trickle/ˈtrɪkl/n دڵۆپە/کەم (ئاو)
trickster/ˈtrɪkstə(r)/n تەلەکەباز
tricky/ˈtrɪki/adj ١- زیرەك ٢- فێلباز- فێلاوی ٣-(کارێکی) کارامە
tricycle/ˈtraɪsɪkl/n پاسکیلی سێ‌تایە
triennial/traɪˈeniəl/adj (فەرمانێك)هەر سێ‌ساڵ جارێك دەبێت
trifle/ˈtraɪfl/n ١- شتێکی بێ‌قیمەت ٢- حەلوای گاتۆ(شیرین)
trifling/adj سووك، بێ‌بەها
trigger/ˈtrɪgə(r)/n ١- تەقێنەر ٢- شۆڕش هەلگیرسان
trigonometry/ˌtrɪgəˈnɒmətri/n زانستی سێ‌گۆشە
trilby/ˈtrɪlbi/n شەپقەیەکی پیاوانەیە
trill/trɪl/n مەلەلە
trilogy/ˈtrɪlədʒi/n سێ‌لانەیی/سێ‌یانە سێ یەنە
trim/trɪm/n ١- چاککردن(پرچ) ٢- رازانەوە ٣- ئامادە- گونجاو
trim/v دەرازێنێتەوە- پرچی پێك دەخا
trimming/ˈtrɪmɪŋ/n رازاندنەوەی جل/ شتی تایبەت
trinity/ˈtrɪnəti/n سێ لایەکی- سێینەیی (فەلاتی)
trinket/ˈtrɪŋkɪt/n زێری بژووك وەهەرزان و کەم بەها
trio/ˈtriːəʊ/n تیپێکی سێ لانەیی
trip/trɪp/v ١- هەلدەخلیسکێ ٢- پێی دەلەکەوێ ٣- بەمیاوشی هەنگاو دەنێ
trip/n سەیران، گەشت، دەرچوون
tripartite/traɪˈpɑːtaɪt/adj رێکەوتنی سێ‌لایەنی
tripe/traɪp/n ١- قسەی هیچ، قسەی پووچ ٢- پەردەی گەدە
triple/ˈtrɪpl/adj ١- سێ تا

transpose/træn'spəuz/v
جێگۆڕکێ بە دوو شت دەکا
transverse/'trænzvɜ:s/adj تەگەرە/ بەربەست
trap/træp/n ١- داو- پلان
٢- عەرەبانەی ئەسپی
trapdoor/'træpdɔ:(r)/n دەرگای سەر تەختی شانۆ/ دەرگای بان
trapeze/trə'pi:z/n جۆلانی(بۆ پالەوان) (سێرك)
trapper/'træpə(r)/n پاوچی ئاژەلی بازرگانی/ پەوچی بۆ کەوڵ
trash/træʃ/n ١- تورەهات٢- کەم بەها
trashy/adj (کتێبێکی) بێ بەها
trauma/'trɔ:mə/n ١- برین
٢- کۆستی دەروونی
traumatic/trɔ:'mætɪk/adj
ئەزموونێکی گران و ناخۆش(کۆست)
travel/'trævl/v ١- گەشت دەکا
٢- دەچێ- دەڕوا
traveller/'trævələ(r)/n ١- گەشتکەر
٢- بێ جێ و ڕێ
٣- نوێنەر ، نێردە
traverse/trə'vɜ:s/v دەپەڕێتەوە- گەشت دەکا
travesty/'trævəsti/n شێواندنی دادوەری/نواندنی ساختە
trawl/trɔ:l/n ١- گەڕان لەناو
٢- تۆڕی ماسیگرتن
trawler/'trɔ:lə(r)/n بەلەمی ماسیگرتن
tray/treɪ/n سینی
treacherous/'tretʃərəs/adj
١- غەددار
٢- ترسناك
treachery/'tretʃəri/n غەدر کردن/ خیانەت کردن

treacle/'tri:kl/n مەنگوینی ڕەش/شاوی شەکر
tread/tred/n ١- ترپەی هەنگاو
٢- پایەی پەیژە ٢- گرنجەکانی تایەی ئۆتۆمبیل
tread/n ١- هەنگاو دەنێ، (بەپێ) دەپلیقێنێتەوە
treadle/'tredl/n جێ پێ/ئامێرێك بەپێ کاردەکا
treadmill/'tredmɪl/n ڕۆتین
treason/'tri:zn/n خیانەتی مەزن(لە نیشتمان)
treasonable/'tri:zənəbl/adj خیانەتکار
treasure/'treʒə(r)/n گەنجینە
treasurer/'treʒərə(r)/n ئەمینداری سندوق/ گەنجینەدار
treasury/'treʒəri/n سندوقی گەنجینە
treat/tri:t/v ١- مامەلەی لەگەڵ دەکا
٢- چارەسەری دەکا
بانگهێشتنی داوەتیدەکا/ گفتوگۆی لەگەڵ دەکا
treatise/'tri:tɪs, 'tri:tɪz/n نامە، لێکۆلینەوەی زانستی
treatment/'tri:tmənt/n چارەسەری پزیشکی/مامەڵە
treaty/'tri:ti/n پەیماننامە
treble/'trebl/n دەنگی کوڕ-دەنگی بەرز دەنگێکی تیژ سۆپرانۆ
tree/tri:/n دار
trek/trek/n ١- گەشتێکی درێژ لە زەویەکی چاڵ و چۆلیدا (بەپێ) ٢- گەڕان لەچیا (بەپێ)
trellis/'trelɪs/n چوارخشتەکی کردن(بۆ ڕووەك)
tremble/'trembl/v دەلەرزێ
tremendous/trə'mendəs/adj زۆرگەورە
tremor/'tremə(r)/n بوومەلەرزە، لەرز، موچڕکە
trench/trentʃ/n قۆرت
trenchant/'trentʃənt/adj تیژ ، بنەبڕ
trend/trend/n شارەزوو، خولیا
trendy/trendi/adj دوا مۆدێل

transaction/træn'zækʃn/n
مامەڵە، کاری بازرگانی

transatlantic/ˌtrænzə'læntɪk/adj
بەسەر ئۆقیانوسی ئەتلەسی

transcend/træn'send/v ١- دەبەزێنێ
(سنوور)
٢- لە (ئەزموونی مرۆڤ) تێدەپەڕێنێ

transcontinental
/ˌtrænzˌkɒntɪ'nentl/adj
کیشوەربڕ

transcribe/træn'skraɪb/v
١- لەبەر دەگرێتەوە
٢- شێوە دەنگییەکە دەنووسێ

transcription/træn'skrɪpʃn/n
کۆپیکردن، لەبەرگرتنەوە، نووسینەوە

transfer/træns'fɜː(r)/v دەگوازێتەوە
(خاوەنێتی) دەگۆڕێ لە... بۆ

transfer/'trænsfɜː(r)/n
١- گواستنەوە٢- گۆڕین

transferable/'trænsfɜːrəbl/adj
دێتە گۆڕین/دەگوازرێتەوە

transference/'trænsfərəns/n
گوێزرانەوە

transfix/træns'fɪks/v ١- پارچەی
دەکا ٢- لەپەل ویۆ دەکەوێ/ئیفلیج دەبێ

transform/træns'fɔːm/v تەواو
دەیگۆڕێ

transformation/ˌtrænsfə'meɪʃn/n
گۆڕین/گواستنەوە

transformer/træns'fɔːmə(r)/n
کارەبا گۆڕ

transfusion/træns'fjuːʒn/n
خوێن گواستنەوە

transgress/trænz'gres/v
ئێی دەربار دەبێ- دەیبەزێنێ

transgressor/trænz'gresə(r)/n
گوناھ، هەڵە، تاوان

transient/'trænziənt/adj کەم خایەن-
کاتی

transistor/træn'zɪstə(r)/n ترانسیستەر

transit/'trænzɪt, trænsɪt/n دەربازبوون

transition/træn'zɪʃn/n قۆناغی گواستنەوە

transitional/træn'zɪʃənl/adj گوێزەرەوە/
گۆڕەر- بگۆڕ

transtive/'trænsətɪv/adj کاری تێپەر

transitory/'trænsətri/adj کاتی/بەسەرچوو

translate/træns'leɪt/v وەردەگێڕێ

translation/træns'leɪʃn/n وەرگێڕان

translator/træns'leɪtə(r)/n وەرگێڕ

transliterate/træns'lɪtəreɪt/v وشەیەک بە
پیتی زمانێکی تر دەنووسێ

translucent/træns'luːsnt/adj نیوە ئاوی/
روناکی بەناو تێپەر دەبێ

transmission/træns'mɪʃn/n ١- ناردن
٢- کلاچ
٣- ناردنی لاساکی
٤- گواستنەوەی میکانیکی

transmit/træns'mɪt/v دەنێرێ- دەگەیەنێ/
پەخش دەکا

transmitter/træns'mɪtə(r)/n ١- نێرەر
٢- ئامێری ناردن

transparency/træns'pærənsi/n
پلاستیکی تەنک

transparent/træns'pærənt/adj روون

transpire/træn'spaɪə(r)/v ١- دەردەکەوێ-
ئاشکرا دەکا/دەبێ
٢- ئارەقە دەرێژێ

transplant/træns'plɑːnt/n
١-(رووەك)دەچێنێ ٢-(ئەندام) دەچێنێ

transport/træns'pɔːt/v ١-(شمەك و مرۆڤ)
دەگوازێتەوە ٢-سزا دەدا

transport/'trænspɔːt/n ١-گواستنەوە
٢- هۆیەکانی گواستنەوە

towel/ˈtauəl/n خاولی
tower/ˈtauə(r)/n قوڵه
tower-block/n ئەپارتمانێکی زۆر نهۆمی
town/taun/n شارۆچکه
town-hall/ˌtaunˈhɔːl/n شارەوانی/ دام ودەزگای حکومەت
townhouse/n ماڵێک(له شاردا)
townsman/n شارنشین
townpath/n تونەڕێ
toxic/ˈtɒksɪk/adj ژەهراوی
toy/tɔɪ/n بووکەشووشه
trace/treɪs/n ١- شوێن پێ ٢- بڕێکی کەم
trace/treɪs/v دەدۆزێتەوە/شوێن پێی دەدۆزێتەوە
trachoma/n تەرەخوما(نەخۆشی چاو)
tracing-paper/n کاغەزی ترێس
track/træk/n ١- شێنەوار- جێی تایه ٢- ڕێگەیەکی زبر ٣- هێڵی شەمەندەفەر ٤- شوێنی پێشبڕکێ
tract/trækt/n ١- ناوچەیەکی فراوان ٢- کورته وتارێکی ئایینی-سیاسی
tractable/ˈtræktəbl/adj ئاسان، سووک، نەرم
traction/ˈtrækʃn/n ڕاکێشان
tractor/ˈtræktə(r)/n تەراکتۆر(ماشێنی کشتوکاڵی)
trade/treɪd/n ١- پیشه٢- بازرگان
trademark/ˈtreɪdmɑːk/n مارکەیەکی بازرگانی/هێمای بازرگانی
trader/ˈreɪdə(r)/n بازرگان
tradesman/ˈtreɪdzmən/n دوکاندار
trade(s)-union/n سانديکای کرێکاران
tradition/trəˈdɪʃn/n لاسایی، تیتاڵ، نەریت
traditional/trəˈdɪʃənl/adj لاسایی کەرەوە
traffic/ˈtræfɪk/n بزاڤی هاتوچۆ/هاتوچۆ
traffic/v بازرگانی قاچاغ دەکا
tragedy/ˈtrædʒədi/n ١- تراژیدیا ٢- کارەسات
tragic/ˈtrædʒɪk/adj تراژیدی
tragically/adv بەشێوەیەکی جەرگبڕ
trail/treɪl/n ١- شوێنەوار ٢- تولەڕێیەك له ناوچەیەکی شاخاوی
trailer/ətreɪlə(r)/n ١- عەرەبانەیەکی پاشەوە/پاشکۆ ٢- بڕگەیەك له فلیمێکی ڕاگەیاندن
train/treɪn/n شەمەندەفەر
train/v فێری دەکا/مەشقی پێدەکا
trainee/ˌtreɪˈniː/n ڕاهێنراو/مەشق پێکراو
trainer/ˈtreɪnə(r)/n ڕاهێنەر- مەشقپێکەری وەرزشی
training/ˈtreɪnɪŋ/n مەشق کردن
traipse/treɪps/v بەگرانی بەڕێوە ئەچێت
trait/treɪt, treɪ/n ئەدگار- تایبەتمەندی
traitor/ˈtreɪtə(r)/n سیخوڕ ، خاین، شۆڤار
traitorous/ˈtreɪtərəs/adj سیخوڕ/خاین
tram/træm/n پاس
tramp/træmp/n ١- ترپەی پێ ٢- پیاسه و گەشتێك به پێ ٣- گەڕیده، ئاوەڵەدەر، بێماڵ و حاڵ ٤- سۆزانی
tramp/v لەسەرخۆ دەڕوا/ بەگرانی دەڕوا
trample/ˈtræmpl/v پێشێل دەکا، پاندەکاتەوە
trampoline/ətræmpəliːn/n ئاڵەتی بازدان/ ترامپۆلین
tramp-steamer/n بار گوێزەرەوە(بەلەم)
trance/trɑːns/n بوورانەوە/ مەستی
tranquil/ˈtræŋkwɪl/adj هێمن و ئارام
tranquility/træŋˈkwɪləti/n ئارامی
tranquillizer/ˈtræŋkwəlaɪz(r)/n دەرمانی هێمنکەرەوە
trans- پێشگر(بەمانای له ڕێگای)
transact/trænˈzækt/v هاوکاری لەگەڵ دەکا/مامەڵەی لەگەڵ دەکا

took/tuk/ + take بردی

tool/tu:l/n ئامێرێکی دەستییە

toot/tu:t/n فوو، دەنگی هۆڕن

tooth/tu:θ/n ددان

toothache/ˈtu:θeɪk/n ددان ئێشە

tooth-brush/ˈtu:θbrʌʃ/n فلچەی ددان

tooth-comb/n شانەی دداندار

toothsome/ˈtu:θsəm/adj بەتام، بەلەزەت

top/tɒp/n ١- دوند، لووتکە ٢- پلەوپایەی گرنگ

topaz/ˈtəupæz/n تۆپاز(بەردێکی بەنرخە)

topcoat/ˈtɒpkəut/n پاڵتۆ

tophat/n شەپقەیەکی رەشی درێژە

topheavy/adj لەشێکی ناپارسەنگ/ سەرگران

topic/ˈtɒpɪk/n بابەت

topical/ˈtɒpɪkl/adj پەیوەندی بە کاروباری ئێستاوەیە

topographical/ˌtɒpəˈgræfɪkl/adj تۆپۆگرافی

topography/təˈpɒgrəfi/n تۆپۆگرافیا

topple/ˈtɒpl/v بەلا دەکەوێ و دەکەوێتە خوارێ

torch/tɔ:tʃ/n ١- مەشخەڵ ٢- پاتری گیرفانی

tore/tɔ:(r)/ + tear/v شەقی کرد/ بڕی(پێ)

torment/ˈtɔ:ment/n ئازار- ئەشکەنجە

torn/tɔ:n/ :tear/v شەق بوو

tornado/tɔ:ˈneɪdəu/n گەردەلوولێکی توند

torpedo/tɔ:ˈpi:dəu/n تۆربید(بۆمبی دەریایی)

torrent/ˈtɒrənt/n سێلاوێکی زۆر

torrential/təˈrenʃl/adj باراناکی زۆر/ سێلاو ئاسا/ لێشاوی

torrid/ˈtɒrɪd/adj ١-زۆر بە هەوەس و گەرم ٢-زۆر گەرم و وشک

tortoise/ˈtɔ:təs/n کیسەڵ

tortuous/ˈtɔ:tʃuəs/adj لوول، خوارو خێچ پێچاوپێچ

torture/ˈtɔ:tʃə(r)/n ئازاردان- ئەشکەنجەدان

Tory/ˈtɔ:ri/n - adj ئەندامی پارتی پارێزگارانی بەریتانیا

toss/tɒs/v ١-لەسەرخۆ داوێ- فڕێ دەدا ٢-ئەم لاو ئەو لادەکا

tot/tɒt/n ١- منداڵی بچووک/ بەرنامەی منداڵان ٢- قومێکی کەم

total/ˈtəutl/adj هەمووی، سەرجەم

totalitarian/təuˌtæləˈteəriən/n دیکتاتۆری/حکومەتی یەک پارتی

totalitarianism/təuˌtæləˈteəriənɪzəm/n دیکتاتۆریەت/تاکرەوی

totalizator/n با پێو

totally/ˈtəutəli/adv بە تەواوەتی

totem/ˈtəutəm/n تەوتەمییەت(رەمزی پیرۆزی)

totter/ˈtɒtə(r)/v لارەلاردەکا-خەریکە دەکەوێ

touch/tʌtʃ/v ١- دەستی لێ دەدا ٢- کاری لە دەروونیدەکا

touchy/ˈtʌtʃi/adj زۆر هەستەوەر

tough/tʌf/adj لەشی بە هێز زەبر، توند

toughen/ˈtʌfn/v بەهێز، رەق- دەکا

tour/tuə(r)/n گەشت و گوزار

tourist/ˈtuərɪst/n گەشتیار- گەشتکەر

tournament/ˈtuənəmənt, ˈtɔ:nəmənt, ˈtɜ:nəmənt/n ١-یاری، گەمە ٢-پێشبڕکێ ی وەرزش ٣-خوول

tousled/ˈtauzld/adj قژ لوول، قژ ئاڵۆز

tow/təu/v (بەگوریس) رادەکێشێ

towards/təˈwɔ:dz/prep بەرەو، بۆ مەبەستی

toast/v ڕەقی دەکا– دەیبرژێنێ

tobacco/tə'bækəʊ/n تووتن

tobacconist/tə'bækənɪst/n جگەرەفرۆش/ توتنەوان

toboggan/tə'bɒgən/n کالیسکەی سەر بەفر

today/tə'deɪ/n ئەمڕۆ

toddle/'tɒdl/n پەیژە، بەپێکەوتن

toddle/v تازە بەسەر پێ دەکەوێ

toddler/'tɒdlə(r)/n یەکەم پڕیشتنی منداڵ– بەسەرپێ کەوتوو

to-do/tə'du:/n ئاژاوە، ژاوەژاو

toe/təʊ/n پەنجەی پێ

toffee/'tɒfi/n تۆفی: چۆکلێت شیرینی

together/tə'geðə(r)/adv پێکەوە لە یەك کاتدا

toil/tɔɪl/v کارێکی گران دەکا– زەحمەت دەکێشێ

toiler/n زەحمەتکێش، ڕەنجدەر

toilet/'tɔɪlət/n ١– خۆگۆڕین ٢– ئاودەست

token/'təʊkən/n ١– نیشانە، ڕەمز، شتێکی بچووك ٢– فیشەی لەجیاتی پارە

told/ təʊld / : tell/v دوا، وتی

tolerable/'tɒlərəbl/adj ئاوەنجی، پەسەند

tolerably/'tɒlərəbli/adv جارنا جارێك– بەزۆری

tolerance/'tɒlərəns/n ١–لێبووردن– لێبوردەیی ٢– توانای لەش بۆ دەرمان ٣– جیاوازییەکی ڕێپێدراو

tolerant/'tɒlərənt/adj دڵ فراوان– لێبوردە

tolerate/'tɒləreɪt/v ١– چاو لێ دەپۆشێ/دەبووری

toleration/ˌtɒlə'reɪʃn/n لێبوردن، چاو لێ پۆشین

toll/təʊl/n ١– باجی هاتوچۆ/باجی تەلەفۆن ٢– ژمارەی مردوو و بریندارن

tomahawk/'tɒməhɔ:k/n پاچێکی هیندیە سوورەکان تەور(وەك ئامێر و چەك)

tomato/tə'mɑ:təʊ/n تەماتە

tomb/tu:m/n مەرقەد، گۆڕ

tomboy/'tɒmbɔɪ/n کچی کوڕانی/ ڕەفتار کوڕانی

tombstone/'tu:mstəʊn/n کێل

tomcat/'tɒmkæt/n نێرەپشیلە

tomfoolery/tɒm'fu:ləri/n نوکتەیەکی پوچ/ ڕەفتاری منداڵانە

tommy-gun/'tɒmi gʌn/n ڕەشاشێکی بچووك

tommy-rot/'tɒmi rɒt/n قسەی هیچ وپووچ

tomorrow/tə'mɒrəʊ/n بەیانی/سبەی

ton/tʌn/n تەن

tone/təʊn/n ١– ئاوازی دەنگ ٢– کەش وهەوا ٣– ڕەنگ کردنی تۆخ/سپیەری ڕەنگ

tongs/tɒŋz/n ماشە

tongue/tʌŋ/n ١–زمان (ئاودەم) ٢– زمان (ئاخاوتن) ٣– زمانە (خواردن)

tongue-tied/adj لاڵ– زمان بەستراو/شەرمن

tongue-twister/n وشەیەك بەگرانی بێتە دەر

tonic/'tɒnɪk/n بەهێزکەر، وریاکەر

tonight/tə'naɪt/n ئەمشەو

tonnage/'tʌnɪdʒ/n باری‌پاپۆڕ، سەرجەم

tonsil/'tɒnsl/n لەوزەتێن

tonsillitis/ˌtɒnsə'laɪtɪs/n ئاوسانی لەوزەتێن هەوکردنی قورگ

too/tu:/adv هەروەها

time-limit/n کاتێکی دیاریکراو

time-server/n هەلپەرست

time-signal/n هێمای کات دیارکردن

timetable/ˈtaɪmteɪbl/n خشتەی کات

timid/ˈtɪmɪd/adj شەرمەزار، شەرمن، ترسنۆك

timidity/tɪˈmɪdəti/n سامدار، ترسێنەر، شەرمەزاری

timorous/ˈtɪmərəs/adj بەهەیبەت، توڕەوتوند

tin/tɪn/n ١- تەنەکە٢- قوتی

tincture/ˈtɪŋktʃə(r)/n ١-دەرمانی تواوە لە کحول(چارەسەر) ٢-سبوغ، بۆیە، ڕەنگ

tinder/ˈtɪndə(r)/n زووسوتێن(دار)

tinge/tɪndʒ/v زیاد دەکا

tingle/ˈtɪŋgl/n کەمێ ڕەنگکردن

tinker/ˈtɪŋkə(r)/n ١-بێ‌ماڵ و حاڵ ٢-تەنەکەچی گەڕۆك

tinkle/ˈtɪŋkl/n دەنگی زەنگ

tinny/adj چەشنی تەنەکەوایە

tin-opener/n قۆدی شکێن/قۆدی کەرەوە

tinsel/ˈtɪnsl/n شریتی ڕەنگاو ڕەنگ

tint/tɪnt/n - v ڕەنگێکی کاڵ/کەمێ بۆیە دەکا

tintack/n مێخ

tiny/ˈtaɪni/adj زۆر بچووك

tip/tɪp/n ١- سەرێکی کوتراو ٢- لەسەر زمان ٣- پیسایی ٤- بەخشیش ٥- ئامۆژگاری

tip/tɪp/v ١- دەکەوێ ٢- وەردەگێڕێ(بەلەم)

tip-off/n زمان لێدان

tipple/ˈtɪpl/n ئارەق خۆری بەردەوام (فێربوو)

tipster/ˈtɪpstə(r)/n بۆ...لەبارەی ئەسپ- تیپ(ڕۆژنامەنوس)

tipsy/ˈtɪpsi/adj زەوق خۆش/نیوە سەرخۆش

tiptoe/ˈtɪptəʊ/n پەنجەی پێ

tiptop/ˌtɪpˈtɒp/adj زۆرباش، هەرەباش

tire/ˈtaɪə(r)/ + tyre/n تایە

tire/ˈtaɪə(r)/v ماندوو دەبێ/دەهیلۆڕێ

tired/ˈtaɪəd/adj ماندوو

tireless/ˈtaɪələs/adj چالاك، گورج وگۆڵ/ ماندونەناس

tiresome/ˈtaɪəsəm/adj ماندووکەر

tissue/ˈtɪʃuː, ˈtɪsjuː, ˈtɪʃjuː/n ١- کوتاڵ ٢- شانە ٣- کاغەزێکی تەنك

tissue-paper/n کاغەزێکی‌تەنك

tit/tɪt/n ١- چۆلەکەیەکی بچووك ٢-چاوبەچاو، یەك بەیەك ٣- گۆی مەمك/سینەی ئافرەت

titbit/ˈtɪtbɪt/n هەواڵێکی کورت و خۆش/ قسەلۆك

tithe/taɪð/n باجی دەیەك

title/ˈtaɪtl/n- v ١-ناونیشان/ناونیشان دادەنێ ٢- نازناوی پیشەیی ٣- مافی شەرعی

title-holder/n براوەر، بەزێنەر

titter/ˈtɪtə(r)/v پێکەنینێکی تورەی لێوەدێ

tittle-tattle/ˈtɪtl tætl/n وورتەوورت/ قسەی پووچ

tizzy/ˈtɪzi/n زۆرتووڕە

to/tuː/prep ١- بەرەو٢- هەتا ٣- دەژمێرێ٤- تەنها ٥- دوور ٦- دەگاتێ ٧- ڕابردوو چوو ناگەڕێتەوە

toad/təʊd/n -لە بۆق دەچێ لەسەر زەوی دەژی -بۆقێکە ژەهری هەیە

toad-in-the-hole/n سجوق

toady/ˈtəʊdi/n ڕیاپکەر

toast/təʊst/n نانێکی‌خوساو/پارچە نان

through-out/θru:ˈaut/adv به دریژایی

throve * thrive/v گەشەی کرد

throw/θrəu/v دەهاویژی/ هەوڵ دەدا

thrush/θrʌʃ/n باڵندەیەکە پشتی رەش و قاوەیی لە سینگی هەیە

thrust/θrʌst/v ١- پاڵدەدا ٢- بەچەقۆ بەرەوپێش دەچن

thud/θʌd/n تەپە(دەنگ)

thug/θʌg/n چەقاوەسوو، چەقۆکێش

thumb/θʌm/n پەنجەمۆر

thump/θʌmp/v رەمبەی لێوە دێ

thunder/ˈθʌndə(r)/n هەورە تریشقە، بروسك

thunder/v برووسکە دەدا

thunderstorm/ˈθʌndəstɔ:m/n گەردەلولێکی/ گەرداوێکی بە برووسکە

thunderstruck/ˈθʌndəstrʌk/adj تێکچوو، سەرلێ شێواو/ بروسکە لێدراو

Thursday/ˈθɜ:zdeɪ/n پێنجشەممە

thus/ðʌs/adv بەوشێوەیە/ئاوها

thwart/θwɔ:t/v تێکی دەدا تەگەرەی تێ دەخا

thy/ðaɪ/adj تایبەت بە تۆ(کتێب)، هی تۆ

thyroid/ˈθaɪrɔɪd/n لیکەگلاند/ لیکەرژێن لەبەشی پێشەوەی مل

tic/tɪk/n گرژبوون

tick/tɪk/n ١- دەنگی کاتژمێر- تیك تیك- چرکە ٢- نیشانەی ( ) ٣- قەرز ٤- بێ قیمەت، هیچ وپوچ(کەس) ٥- پشکنین ٦- خوێنمژ(پێشکە)

ticket/ˈtɪkɪt/n بلیت، پیتاقە

tickle/ˈtɪkl/n ختووکە

tickle/v دڵی خۆش دەکا- دەیوروژێنێ

ticklish/ˈtɪklɪʃ/adj زوو ختووکەی دێ/ بە ختووکە

tidal/ˈtaɪdl/adj (مرۆڤێکی) پاڕایە، شەپۆلاوی

tide/taɪd/n هەڵبەزین و دابەزینی دەریا/ هەڵچوون داچوون

tidings/ˈtaɪdɪŋz/n هەواڵ

tidy/ˈtaɪdi/adj رێکوپێك

tie/taɪ/n بۆینباغ- گوریس

tie/v ١- دەبەستێ- توند دەکا ٢- بۆینباغ دەبەستێ- گرێ دروست دەکا

tied/adj ١-بەکرێدراو بە مەرج.. ٢-بەستراو

tier/tɪə(r)/n رێزێك لە سەر یەك/ ئاستی پێکهاتە

tiff/tɪf/n ناکۆکییەکی سووك -کێشمەکێشمی نێوان برادەران و دڵداران

tiger/ˈtaɪgə(r)/n پڵنگ

tight/taɪt/adj ١- چەسپاو- نەگۆڕ، توندکراو ٢- دژوار٣- راکێشراو

tighten/ˈtaɪtn/n دەبەستێ- توند دەکا

tight-fisted/adj رەزیل، قڵس

tights/taɪts/n جلی تەنگی سەماکەر

tile/taɪl/n کاشی، دیرەك

till/tɪl/n سندوق

till/v دەکێڵێ

till/conj تەنانەت- هەتا

tiller/ˈtɪlə(r)/n سەوڵ بەلەم

tilt/tɪlt/v لاید، رەخنەی لێگرت

tilt/v - n بەرەو لێژی دەبا/لێژ

timber/ˈtɪmbə(r)/n تەختەدار

time/taɪm/n ١- کات٢- رۆژگار ٣- ریتم ٤- وەختی (ژەم) ٥- بەش- پشك

time-bomb/n بۆمبی دانراو

time-honoured/adj پیرۆز

timekeeper/ˈtaɪmki:pə(r)/n سەعاتی کار

time-lag/n بەین- بێن

timeless/ˈtaɪmləs/adj نەمر

thing/θɪŋ/n شت

think/θɪŋk/v ١–بیردەكاتەوە ٢– وادادەنێ ٣– دالّقە لێئەمدا ٤– رەنگدەداتەوە ٥– چارەیێ دەكا– دەیەوێ ٦– بیر لە پێشنیار دەكاتەوە ٧– تاقیدەكاتەوە

third/θɜ:d/adj سێیەم

thirdly/ˈθɜ:dli/adv سێیەمین

thirst/θɜ:st/n تینوێتی

thirsty/ˈθɜ:sti/adj تینوو

thirteen/ˌθɜ:ˈti:n/adj - n سیازدە

thirteenth/ˌθɜ:ˈti:nθ/adj سیازدەمین

thirtieth/ˈθɜ:tiəθ/adj به شێك له سی/ سیٚیەم

thirty/ˈθɜ:ti/n سی

this/ðɪs/pron ئەمە

thistle/ˈθɪsl/n درك(حوشتر)/گوڵی ئەرخەوانی

thong/θɒŋ/n شریتێكی پێستین

thorax/ˈθɔ:ræks/n سینك (زانستی توێكاری)

thorn/θɔ:n/n درك

thorny/ˈθɔ:ni/adj تێكەڵ، دركاوی

thorough/ˈθʌrə/adj (پیشكنینی) تەواو، زۆر ورد

thoroughly/ˈθʌrəli/adv بەتەواوەتی/ بەوردی

thoroughbred/ˈθʌrəbred/n– adj (ئەسپ)رەسەن، مەشق پێكراو

thoroughfare/ˈθʌrəfeə(r)/n رێگای گشتی، رێگای گەراو

those/ðəuz/ * that/det ئەوانە/ ئەوانێهن

thou/ðau/pron تۆ (كۆ)، تۆ(كۆن)

though/ðəu/conj سەرباری ئەوە/ هەرچەندە

thought/θɔ:t/n بیر

thought/θɔ:t/v بیری كردەوە

thoughtful/ˈθɔ:tfl/adj پربیر، مێتۆل

thoughtless/ˈθɔ:tləs/adj سەرەرۆ ، كێژ خەمسارد

thousand/ˈθauznd/adj - n هەزار

١–زۆری لێ دەدا/جەلدەی لێدەدا

thrash/θræʃ/v

٢– دەبەزێنێ ٣– (بەدەم ئازارەوە)دەتلێتەوە

thread/θred/n دەزوو– داو – شێوازەی بیر

thread/θred/v دەزوو/داو دەخاتە كونی دەرزی

threadbare/ˈθredbeə(r)/adj دڕاو ، پڕپوو/ كۆن و لاواز

threat/θret/n هەرەشە و گوڕەشە

threaten/θretn/v هەرەشە لێ دەكا/ خۆی كێف دەكا

three/θri:/adj - n سێ

threefigure/adj ژمارە لەنێوان (١٠٠–٩٩٩)

thresh/θreʃ/v بە هاوەن گەنم دەهارێ/دەهاڕێ

threshold/ˈθreʃhəuld/n دەروازە

threw/θru:/ * throw/v هاوێژتی

thrice/θraɪs/adv سێ جاران

thrifty/ˈθrɪfti/adj دەست گر (خەرج نەكەر)

thrill/θrɪl/n ورووژان

thriller/ˈθrɪlə(r)/n چیرۆك یان فلیمێكی وروژێنەر

thrive/θraɪv/v گەشە دەكا– پەرە دەسێنێ

throat/θrəut/n قورگ، گەروو، هەوك

throb/θrɒb/v ترپە (دل)ی دێ

throe/θrəu/n ژان(مندالبوون)

thrombosis/θrɒmˈbəusɪs/n خوێن مەیین

throne/θrəun/n عەرش، مولك، كورسی دەسەلات

throng/θru:/n جەماوەرێكی زۆر/حەشامەت

throttle/ˈθrɒtl/v قورگی دەگرێ

through/θru:/adv لە میانەی

ئامادەکردن)

thatch/θætʃ/n چەرداخ،پووش

بانی کوخێک بەگژوگیا کرابێت

thaw/θɔ:/v دەتوێتەوە- شل دەبێتەوە

the/ði:/det ئامرازیناسین

theatre/ˈθɪətə(r)/n ١- شانۆ

٢- ژووری نەشتەرگەری

٣- دیمەنی ڕووداوی گرنگ

theatrical/θiˈætrɪkl/adj شانۆیی

thee/ði:/ :thou/pron تۆ

theft/θeft/n دزی/دزین

their/ðeə(r)/pron ئامرازی موڵکداری کۆ

theirs/ðeəz/pron سەر بە (ئەوان)(ئەو)

theism/ˈθi:ɪzəm/n باوەڕ بەبوونی خوا یەکتاپەرستی

theist/ˈθi:ɪst/n ئیماندار بەبوونی خوا یەکتاپەرست

them/ðem/* they/pron ئەوان(بەرکار) بابەتیباس، مەغزا/

theme/θi:m/n

بیرێکی مۆسیقایی

themselves/ðəmˈselvz/pron

ئەوان(نێرومێ) خۆیان

then/ðen/adv ئەوکاتە، ئەوکاتە

thence/ðens/adv لەوێوە/لەبەرئەم هۆیە

thenceforth/ˌðensˈfɔ:θ/adv لەو کاتە بەدواوە

theologian/ˌθi:əˈləʊdʒən/n

زانای لاهوتی

theological/ˌθi:əˈlɒdʒɪkl/adj

لاهوتی(پیاوی ئاینی)

theology/θiˈɒlədʒi/n زانستی لاهوتی

theorem/ˈθɪərəm/n تیۆر، کێشە (زانستی بیژەمی)

theoretical/ˌθɪəˈretɪkl/adj تیۆریی

theory/ˈθɪəri/n تیۆر، بیردۆز

therapeutic/ˌθerəˈpju:tɪk/adj

چارەسەری/ڕاکێشان

therapy/ˈθerəpi/n چارەسەرکردن

there/ðeə(r)/adv لەوێ

thereabouts/ˌðeərəˈbaʊts/adv بەنزیکی

thereby/ˌðeəˈbaɪ/adv ئەنجامی ئەوە/ لەم ڕێگایەوە

therefore/ˈðeəfɔ:(r)/adv لەبەر ئەوە/ لەبەر ئەم هۆیە

thereupon/ˌðeərəˈpɒn/adv بەو پێیە/ لە ئەنجامی ئەمە

therm/θɜ:m/n یەکەی پێوانەی گەرمایی

thermal/ˈθɜ:ml/adj گەرمایی/گەرمکەر

thermometer/θəˈmɒmɪtə(r)/n گەرما پێو

Thermos/ˈθɜ:məs/n ترمۆز

thermostat/ˈθɜ:məstæt/n گەرما ڕێکخەر

these/ði:z/ * this/ðɪs/pron ئەمانە

thesis/ˈθi:sɪs/n تێز، نامە

they/ðeɪ/ *them/pron ئەوان

thick/θɪk/adj ١- ئەستور ٢- چڕ ٣- دەنگی گڕ ٤- بەپەڕۆش ٥- گەمژە

thicken/ˈθɪkən/v چڕی دەکا

thicket/ˈθɪkɪt/n ئەمام/کۆمەڵەدار

thick-headed/adj دەبەنگ، کەم تێدەگات

thickness/ˈθɪknəs/n ئەستووری

thick-skinned/adj بێهەست/ڕووقایم

thief/θi:f/n دز

thieve/θi:v/v دەدزێ

thievish/ˈθi:vɪʃ/adj دزئاسا

thigh/θaɪ/n ڕان

thimble/ˈθɪmbl/n سکێف/ئەنگوستیلەی دروومان

thin/θɪn/adj ١-تاسك، لاواز، ئاوی ٢- کەم ، پەرش و بڵاو ٣- تەواو پڕ نەبێ

thine/ðaɪn/pron تایبەت بە تۆ

۲-کۆنترۆڵ-دەسەڵات

tepid/ˈtepɪd/adj ئاوی شلتێن/ ئاوی شیرتێن

term/tɜ:m/n ۱-ماوە،کات ۲-رادە، لایەن ۳- دەستەواژە- زاراوە ٤- مەرج ٥- کۆرسی خوێندن

terminal/ˈtɜ:mɪnl/adj کوژەر

terminal/n دراویستگە

terminal/n کەیەنەری‌کارەبایی (کۆمپیوتەر)

terminate/ˈtɜ:mɪneɪt/v کۆتایی پێ دەهێنێ-لەناوی دەبا

termination/ˌtɜ:mɪˈneɪʃn/n کۆتایی پێ‌هێنان/ناوبردن

terminology/ˌtɜ:mɪˈnɒlədʒi/n زانستی زاراوە (زاراوە ناسی)

termite/ˈtɜ:maɪt/n مرە، مێرووڵەسپی

terrace/ˈterəs/n ۱-هەیوان- داکران- بالکۆنی ۲-ریزە خانووی سەر تەلان

terracotta/ˌterəˈkɒtə/n فەخوری جگەری

terrain/təˈreɪn/n بەرزی و نزمی زەوی/ ناوچەیەک

terrible/ˈterəbl/adj ترسێنەر-تۆقێنەر

terribly/ˈterəbli/adv بەشێوەیەکی ترسێنەر

terrier/ˈteriə(r)/n تاژی

terrific/təˈrɪfɪk/adj مەزن، زۆرگەورە- نایاب

terrificaly/təˈrɪfɪkli/adv زۆر زۆر

terrify/ˈterɪfaɪ/v دەترسێنێ- دەتۆقێنێ

territorial/ˌterəˈtɔ:riəl/adj هەرێمی،

territory/ˈterətri/n ناوچەیی، خۆماڵی هەرێم

terror/ˈterə(r)/n تۆقاندن، ترساندن

terrorism/ˈterərɪzəm/n تۆقاندن و دەستدرێژی

terrorist/ˈterərɪst/n تۆقێنەر- تیرۆریست

terse/tɜ:s/adj کورت، پوخت- وەڵامی وشک

test/test/n ئەزموون، تاقیکردنەوە

testament/ˈtestəmənt/n بەڵگە سەردەمی کۆن،

testament/n سەردەمی نوێ (بەشێکە لەئینجیل)

testicle/ˈtestɪkl/n گون(کۆئەندامی پیاو)

testify/ˈtestɪfaɪ/v گەواهی دەدا

testimonial/ˌtestɪˈməʊniəl/n ۱-گەواهی، پاکانە ۲- وەک رێزێک بۆ خزمەت

testimony/ˈtestɪməni/n وتەی‌شایەت/ گەواهی نامە

test-tube/n بۆری تاقیکردنەوە

testy/ˈtesti/adj ۱- بێ‌ئارام ۲- خێرا بێزار دەبێ

tetanus/ˈtetənəs/n تەسکەرپوت، (گوزان)

tete-a-tete/ˌteɪt ɑ: ˈteɪt/n چرپەچرپ/ کۆبونەوەی‌تایبەت

tether/ˈteðə(r)/n رەشمە/کندر، زنجیر

text/tekst/n دەق

text-book/ˈtekstbʊk/n کتێبی قوتابخانە

textile/ˈtekstaɪl/adj رستی‌چنین/قوماش

texture/ˈtekstʃə(r)/n جۆرە رستێکی کوتاڵ

thalidomide/θəˈlɪdəmaɪd/n حەبی هێمنکەر بۆ ئافرەتی سکپڕ

than/ðæn/conj تر(بلندتر)،(درێژتر)

thank/θæŋk/v سوپاس دەکا

thankful/ˈθæŋkfl/adj سوپاسبار، سوپاسگوزار

thankfully/adv بەسوپاسەوە

thankless/adj کارێکی بێ پاداشت هەست بەسوپاس نەکردن

thanks/θæŋks/v سوپاس ، خێرت بنووسن

thanksgiving/ˌθæŋksˈgɪvɪŋ/n نوێژی سوپاسنامە

that/ðæt/pron ئەوە(ئامرازی

telepathy/təˈlepəθi/n خوێندنەوەی بیری خەڵکی
telephone/ˈtelɪfəʊn/n تەلەفۆن
telephonic/adj تەلەفۆنیی
telescope/ˈtelɪskəʊp/n تەلەسکۆپ
telescopic/ˌtelɪˈskɒpɪk/adj تەلەسکۆپیی
televise/ˈtelɪvaɪz/v دادەگەیەنێ، پەخشی دەکا
television/ˈtelɪvɪʒɪn/n تەلەفزیۆن
tell/tel/v پێی دەگەیەنێ/جیای دەکاتەوە بەسەرکێك دەنێرێ/ ریسوا دەکا، خراپی پێ‌دەکا فیتنەی لەسەردەکا
tell-tale/ˈtelteɪl/adj دوو زمان- زمانلێدەر
temper/ˈtempə(r)/n خولق، مۆرك، میزاج- کێول
temperament/ˈtemprəmənt/n مۆرك- میزاج
temperamental/ˌtemprəˈmentl/adj هەواگۆڕ، هەرجارەی لەسەر هەوەسێك/ میزاجیی
temperance/ˈtempərəns/n خۆگرتن، ئارەق نەخواردنەوە
temperate/ˈtempərət/adj مامناوەندی
temperature/ˈtemprətʃə(r)/n پلەی گەرما
tempest/ˈtempɪst/n گەردەلوول
tempestuous/temˈpestʃuəs/adj گەردەلوولی تیژ
tem[illegible] templ/n ١- پەرستگا ٢- بەشێکی نێوچەوان
temporal/ˈtempərəl/adj ١- ڕۆژگار ٢- دنیایی
temporary/ˈtemprəri/adj کاتی
temporize/ˈtempəraɪz/v دوای دەخا تا بڕیار بدا
tempt/tempt/v فریوی دەدا/لە خشتەی دەبا
temptation/tempˈteɪʃn/n فریودان
ten/ten/n - adj دە
tenacity/təˈnæsəti/n سووربوون/دەستپێوەگرتن
tenancy/ˈtenənsi/n بەکرێ گرتن- ماوەی بەکرێ
tenant/ˈtenənt/n کرێدار
tend/tend/v دەلەوەڕێنێ
tendency/ˈtendənsi/n مەیل، ئارەزوو، خولیا
tendentious/tenˈdenʃəs/adj مەبەستدار
tender/ˈtendə(r)/v پێشکەش دەکا/ نمایش دەکا
tender/adj ١- ناسك/سادە ٢- دلۆڤان، دڵسۆز ٣- گۆشتی ناسك
tendon/ˈtendən/n ژێیەکە گۆشت بە ئێسقانەوە دەبەستێتەوە.
tendrill/ˈtendrəl/n تاڵی ڕووەکی هەڵواسراو
tenement/ˈtenəmənt/n باڵەخانەیەکی چەند شوقەیی
tennis/ˈtenɪs/n تۆپی‌تێنس/یاری تێنس
tenor/ˈtenə(r)/n بەرزترین دەنگی نێر
tense/tens/n شێوازی کاری (ڕابردوو، ڕانەبردوو،داهاتوو)
tense/adj ئەعسابی وروژاو
tension/ˈtenʃn/n گرژی
tent/tent/n چادر، ڕەشماڵ
tentacle/ˈtentəkl/n موو
tentative/ˈtentətɪv/adj نادڵنیا- نیگەران
tenterhooks/ˈtentəhuks/n- بەپەرۆش بوون لەسەر ئاگر بوون
tenth/ˈtenθ/n - adj دەیەم
tenure/ˈtenjə(r)/n ١-ماوەی فەرمانڕەوایی ٢-موڵکداری (دەرەبەگایەتی)

شموانه ٢- تەپل لێدان
٣- خاڵ(لەسەر پێست)
tattoo/v خاڵی لەسەر پێست بۆ دەکوتێ
taught/tɔ:t/v :teach فێری کرد
taunt/tɔ:nt/v هێرش دەکاتەسەر/ تورەی دەکا
taut/tɔ:t/adj گرێدراو، ڕووژاو
tautological/ˌtɔ:təˈlɒdʒɪkl/adj شێوازی دووبارە کردنەوە
tautology/tɔ:ˈtɒlədʒi/n دووبارە کردنەوەی بێ ماناً/ کاوێژکردن/ جوینەوە(قسە)
tavern/ˈtævən/n مەیخانە، بار
tawdry/ˈtɔ:dri/n خشڵ
tawny/ˈtɔ:ni/adj خاڵدار/زەردی قاوەیی باو
tax/tæks/n ١-باج ٢-ماندووی، شەونخونی
٣- پشتگوێ کردن
taxable/ˈtæksəbl/adj باجی لە سەر دانراوە
taxation/tækˈseɪʃn/n باج دانان
tax- free/n لێی خۆشبووە لە باج/بێ‌باج
taxi/ˈtæksi/n ئۆتۆمبێلی تەکسی
tea/ti:/n ١-چای
٢-ژەمێکی سوک لەگەڵ چای
teach/ti:tʃ/v دەرسی پێ‌دەڵێ
teacher/ˈti:tʃə(r)/n مامۆستا
teach-in/n دایەلۆگی نێوان مامۆستا و قوتابی
teaching/ˈti:tʃɪŋ/n ڕێباز، ڕاسپاردە، وانەوتنەوە، فەرمایش
tea-cosy/ˈti:kəʊzi/n قۆری، قەپاغی گەرمایی پارێستن
tea-cup/n کوپی چای/پیاڵەی چای
teak/ti:k/n دار ساج
team/ti:m/n تیپ/دەستە
teapot/ˈti:pɒt/n قۆری، کتلی
tear/teə(r)/v دەبڕی، پارچە پارچەی دەکا
tear/tɪə(r)/n فرمێسک
tearful/ˈtɪəfl/adj گریاو ، گریانی بە فرمێسک
tea- room/ˈti:ru:m, -rʊm/n مۆلی چای
tease/ti:z/v گاڵتەی پێ‌دەکا
teaser/ˈti:zə(r)/n گاڵتەکەر
teaspoon/ˈti:spu:n/n کەوچکی چای
teat/ti:t/n گۆی مەمک/مەمیلە
technical/ˈteknɪkl/adj هونەری، تەکنیکی
technician/tekˈnɪʃn/n هونەرکار، کرێکاری هونەری
technique/tekˈni:k/n تەکنیکار
technology/tekˈnɒlədʒi/n تەکنیکاری-هونەری
teddy bear/ˈtedi beə(r)/n بوکە شوشەی شێوە ورچ
tedious/ˈti:diəs/adj بێزار، ناڕێک وپێک، درێژدادر
tedium/ˈti:diəm/n بێزاری
teem/ti:m/v پڕدەبێ
teenager/ˈti:neɪdʒə(r)/n هەرزەکار
teens/ti:nz/n تەمەنی نێوان (١٩-١٣) تەمەنی هەرزەکاری
teeth/ti:θ/ : tooth/n ددانەکان
teethe/ti:ð/v ددانی دێ
teetotaller/ˌti:ˈtəʊtlə(r)/n ئەوکەسەی هەرگیز ئارەق ناخواتەوە
tele/teli/n لە دوورەوە
telegram/ˈtelɪgræm/n بروسکە/تەلیگرام
telegraph/ˈtelɪgrɑ:f/n تەلەگراف
telegraphic/ˌtelɪˈgræfɪk/adj ناونیشانی بروسکەیی
telepathic/ˌtelɪˈpæθɪk/adj بیری خەڵکی دەخوێنێتەوە

talon/ˈtælən/n چرنووک
tambourine/ˌtæmbəˈriːn/n دەف
tame/teɪm/adj ١-مالّی، کەوی
٢-خاو، شل وشاو
tame/v کەوی دەکا
tamper/ˈtæmpə(r)/v دەگۆڕێ، ساختەی دەکا
tan/tæn/adj قاوەیی زەردباو/ ئەسمەری زەردباو
tan-sun/n پێست رەش بونی بەر هەتاو
tang/tæŋ/n بۆنی تیژ بۆندار
tangent/ˈtændʒənt/n هێڵێکی راست (ئەندازە)
tangerine/ˌtændʒəˈriːn/n یوسف ئاسا/پرتەقالّی شیرین/ لالەنگی
tangible/ˈtændʒəbl/adj بەنگەدار، دیار، ماددی
tangle/ˈtæŋgl/n تێکچرژان، ئاڵۆز بون(پرچ)
tango/ˈtæŋgəʊ/n تانگۆ (سەما)
tank/tæŋk/n ١-دەبابە، تانك٢-تانکی
tankard/ˈtæŋkəd/n پەرداخێکی دەسك دارە بۆ (بیرە)
tanker/ˈtæŋkə(r)/n تەنکەری ئاوو نەوت
tanner/n دەباغچی/پارەی خوردەی بەریتانی
tannery/ˈtænəri/n دەباغ خانە
tantalize/ˈtæntəlaɪz/v هیوا دەخوازێ
tantamount/ˈtæntəmaʊnt/adj یەکسانە بە.....
tantrum/ˈtæntrəm/n توڕەبونی بەخۆرایی (هەڵچون)-تۆرەتوڕەبوونی لەناکاو
tap/tæp/n ١- زەمبەلەك، حەنەفیە
٢- لێدانێکی هێواش
tap/v ١-قوزغ دەکا
٢-سیخوڕی لەسەر تەلەفۆن دەکا
tape/teɪp/n کاسێت، رۆتین
tape-measure/n شریتی پێوان
taper/ˈteɪpə(r)/v باریك دەبێ
tape-recorder/n ئامێری تۆمارکردن
tapestry/ˈtæpəstri/n چنراوێکی دەستی
tapster/ˈtæpəstə(r)/n ساقی/مەیگێڕ
tar/tɑː(r)/n قەتران
tardily/ˈtɑːdɪli/adv لەسەرخۆ
tardy/ˈtɑːdi/adj هێمن، دواکەوتوو
target/ˈtɑːgɪt/n ئامانج، مەبەست
tariff/ˈtærɪf/n ١-لیستی نرخ
٢-باجی گومرکی
tarmac/ˈtɑːmæk/n ١-ماددەی ئەسفەلت بۆ قیرتاوکردنی رێگاوبان ٢-رێگای فرۆکەخانە
tarnish/ˈtɑːnɪʃ/v ١-رەونەقی نامێنێ
٢-ناوروناتورەی لێدەدێ ٣-سیس دەبێ
tarpaulin/tɑːˈpɔːlɪn/n کوتاڵێکی چاك
tarry/ˈtæri/v دەمێنێتەوە
tart/tɑːt/n ١-لەفەی مورەبا
٢- بێ‌حەیا، قەحپە، سۆزانی
tartan/ˈtɑːtn/n کوتاڵێکی خوری رەنگاورەنگە
tartar/ˈtɑːtə(r)/n ١- حەشو ٢- توند- رەق
tartly/adv بەتیژی، نوك تیژ
task/tɑːsk/n کار، ئەرك، قسەپێ‌ووتن
tassel/ˈtæsl/n تەربوش، شێر(پارە)- کەزی
taste/teɪst/n ١- هەستی چەشتن
٢- تام، چێژ ٣- نموونە
٤- ئارەزوو- زەوق- هەوەس
taste/v تام دەکا
tasteful/ˈteɪstfl/adj چەشەناسی(زەوق باشی) هەوەس خۆش
tastefully/ˈteɪstfəli/adv بەهەوەسەوە
tasteless/ˈteɪstləs/adj بێ‌تام
tasty/ˈteɪsti/adj تامدار، خۆش
tatter/ˈtætə(r)/n چاتۆل/پەڕۆی کۆن
tattoo/təˈtuː/n ١-نمایشی سەربازی

Tt

T-t/ti:/ پیتی بیستەم لە ئەلفبای ئینگلیزی
tab/tæb/n زمانە، چەنگاڵ، گوێ
table/ˈteɪbl/n ١-مێز ٢-لیست، خشتە
table–cloth/ˈteɪblklɒθ/n فەرشی مێز
tableland/n ١-دەشتایی٢-گرد/تەپۆلکە ٣-دەشتایی بڵندو ئەوی
tablespoon/ˈteɪblspu:n/n کەوگیر-ئەسکو
tablet/ˈtæblət/n ١-تابلۆیەکی نوسراو ٢- حەب(دەرمان)
tabloid/ˈtæblɔɪd/n رۆژنامەیەکی وێنەدار
taboo(tabu)/ təˈbu:/n حەرام، قەدەغە، یاساغ
tabular/ˈtæbjələ(r)/adj رێك وپێك (خشتەیی)
tabulate/ˌtæbjuleɪt/v رێکی دەخا لە خشتەیەکدا
tabulation/ˌtæbjuˈleɪʃn/n رێکخستن لە خشتەیەکدا
tacit/ˈtæsɪt/adj ناوکی، ناخی ناشکراوبوون
taciturn/ˈtæsɪtɜ:n/adj بێدەنگ،کپ، کەمدوێ
tack/tæk/n ١-بزماری پێنەدۆزی/ بزماری سەرپان ٢-تەقەڵی درێژ ٣-رێگا
tack/v ١- دارەکوتی٢-زیاد دەکا ٣- پاپۆرەکە بە رێکی ناڕوات/ زیگزاگ دەکا
tact/tækt/n زمان پاراوی، هەستپاکرتن
tactful/ˈtæktfl/adj هەستی خەڵکی رادەگرێت
tactfully/adv بە زمان پاراوی
tactics/ˈtæktɪks/n تەکتیك، پلانی جەنگی

tactless/ˈtæktləs/adj بێزەوق، بێهەست
tactlessly/adv بێزەوقی، بێهەستی
tadpole/ˈtædpəul/n بەچکەی بۆق/ئەرخە بۆق
taffeta/ˈtæfɪtə/n تافتە،چنراوێکی ئاوریشمی
tag/tæg/n بلیتی بچووك، تەیتان
tag/v دەبەستێ بە
tail/teɪl/n ١-کلك ٢- پاشەوە ٣- خەت (پارە)
tailor/ˈteɪlə(r)/n بەرگ دروو
tailor-made/adj بەرگ بۆ دروون/ شیاو، گونجاو
taint/teɪnt/n لەکە، پەڵە
take/teɪk/v ١- وەری دەگرێ ٢- تووش دەبێت ٣-دەستی دەکەوێت ٤- دەبا ٥- رازی دەبێ ٦- داگیری دەکا- زەوتی دەکا ٧- دەخاینێ ٨- دەگرێ/لەخۆ دەگرێ ٩- پێویست دەکا ١٠- قبوڵی دەکا ١١- بەکاردێنێ ١٢- تۆمار دەکا ١٣- دەپێوێ
take- away/n خواردنی سەفەری
take-home/n موچەی تەواو (پاش لێ خەرج کردن)
takeover/n دەست بەسەر داگرتنی زۆریەی بەشەکانیکارگەیەك/دەست بەسەراگرتن
taking/ˈteɪkɪŋ/adj سەرنج راکێش، چاو بەزێن
takings/ˈteɪkɪŋz/n رۆژانە- داهات
talcum powder پۆدرە
tale/teɪl/n چیرۆك، گێرانەوە، بەسەرهات
talent/ˈtælənt/n بەهرە، بلیمەتی
talented/ˈtæləntɪd/adj بلیمەت، بەهرەدار
talisman/ˈtælɪzmən/n تەلیسم- بەخت هێن
talk/tɔ:k/n - v قسە، بیروڕاگۆڕینەوە- دەدوێ
talkative/ˈtɔ:kətɪv/adj زۆر بلێ،زۆربڵێو
tall/tɔ:l/adj بەرز بلند، بالا بەرز
tallow/ˈtæləu/n بەزی ئاژەڵ/دوونگ/دووگ
tally/ˈtæli/n ١-داری حیساب ٢-تۆمار ٣-پلیت ٤-گونجان

هێمایی

symbolize/ˈsɪmbəlaɪz/v هێمای بۆ دەکا

symmetric/sɪˈmetrɪk/adj هاوڕیەك/ جوتەك/ خوشك و برا

symmetrical/sɪˈmetrɪkl/adj هاوگونجاو جووتەکی

symmetry/ˈsɪmpəθi/n هاوڕیەکی کردن

sympathetic/ˌsɪmpəˈθetɪk/adj هاوسۆز

sympathize/ˈsɪmpəθaɪz/v هاوبەشی خەمی دەکا

sympathy/ˈsɪmpəθi/n ١- سۆز-بەزەیی ٢- بەزەیی پێداهاتنەوە

symphony/ˈsɪmfəni/n سەمفۆنیا

synagogue/ˈsɪnəgɒg/n کلێسای جوولەکە

synchronic/adj ئێستایی

synchronize/ˈsiŋkrənaɪz/v بەگەڕ دەخا

syndicate/ˈsɪndɪkeɪt/n یانە- نەقابە/ سەندیکا

synonym/ˈsɪnənɪm/n هاوواتایی

synonymous/sɪˈnɒnɪməs/adj هاوواتا

synopsis/sɪˈnɒpsɪs/n کورتە، پوختە

syntax/ˈsɪntæks/n رستەسازی

synthetic/sɪnˈθetɪk/adj پیشەیی (ناسروشتی)/ دەستکرد

syphilis/ˈsɪfɪlɪs/n نەخۆشی سیفلیس

syringe/sɪˈrɪndʒ/n دەرزی شرینقە/سرنج

syrup/ˈsɪrəp/n شروب- دلۆپە

syrupy/adj زۆر شرین- هەنگوینیاوی

system/ˈsɪstəm/n ١- رژێم-رەوت سیستەم ٢-رێگا- شێواز ٣- لاشە- لەش- کەلەخ- تەنی مرۆڤ

systematic/ˌsɪstəˈmætɪk/adv میتۆدی- رێکوپێك بەپێی شێوازێك

systemics/n پۆلێنکاری

systemless/adj بێ نیزام

swan/swɒn/n قازی عێراقی
swarm/swɔ:m/n جەماوەرێك/ کۆمەڵە زیندەوەرێك
swarm/v خۆی پێ‌هەڵدەواسی
swarthy/ˈswɔ:ði/adj ئەسمەر- تۆخ
swasticka/ˈswɒstɪkə/n خاچی چەماوە/ هێمای نازیەکان
swat/swɒt/v توند ئێدەدا
swatter/ˈswɒtə(r)/n مێشکوژ
sway/sweɪ/v ١- بەلا دەکەوێ ٢- دەگۆڕێ
swear/sweə(r)/v ١- سوێند دەخوا، بەڵێن دەدا ٢- جنێودەدا
swear-word/ˈsweəwɜ:d/n وشەیەکی ناشیرین(نەفرین)/ جوێن
sweat/swet/n ئارەقە
sweat/v ئارەقە دەڕێژێ
sweater/ˈswetə(r)/n بلوزێکی سوفی‌قۆڵدار
sweep/swi:p/n - v راماڵین/رادەماڵێ
sweepstake/ˈswi:pteɪk/n قومارکردن (لەسەر ئەسپ)گرەوکردن
sweet/swi:t/adj ١- تام خۆش- شیرین ٢- بۆندار ٣- پاك و نوێ ٤- خۆش مەشرەب
sweeten/ˈswi:tn/v شیرینی دەکا
sweetheart/ˈswi:thɑ:t/n خۆشەویست/دڵبەر
swell/swel/v بەل دەبێ/خڕدەبێ/دەئاوسێ
swell/n ١- بەرزی و نزمی ئاستی دەریا/ ئەستور بون ٢- دەنگ گری
swell/adj نایاب/قۆز
swelling/ˈswelɪŋ/n ئاوسان
swelter/ˈsweltə(r)/v گەرمی ماندوی‌دەکا/ گەرمی بێزاری دەکا
swept-sweep/v رایماڵی
swerve/swɜ:v/v کتوپڕ لا دەدا
swift/swɪft/adj خێرا- بەپەلە
swim/swɪm/v مەلە دەکا
swimming-bath/n حەوزی مەلەوانی
swindle/ˈswɪndl/v فێڵی ئێدەکا- گزی ئێدەکا
swindler/ˈswɪndlə(r)/n فێڵباز- گزیکەر
swine/swaɪn/n ١- بەراز/بەرازە مێ ٢- بێ‌قیمەت- بێ‌هامیەت
swing/swɪŋ/v لارەلاری دەکا/دەجوڵێ
swing/n جۆلانێ
swing/n چەشنە جازێکە (مۆسیقا)
swipe/swaɪp/v خێرا لێی دەدا
swipe/v دەدزێ- دەرفێنێ
swirl/swɜ:l/v خوول دەخوا
swish/swɪʃ/v ششەخش دەکا/دەمەژێنێ
switch/swɪtʃ/n سویچی کارەبا/ گۆڕانی لەناکاو
switch/v دەگۆڕێ
switch board/ˈswɪtʃbɔ:d/n تەختە سویچ
swivel/ˈswɪvl/n سووڕ/بەستەر
swollen/ˈswəʊlən/adj ئاوساو- پەلماو
swoon/swu:n/v لەخۆ دەچێ- دەبووریتەوە
swoop/swu:p/v لەناکاو دێتەخوار/دەنیشێ
swop=swap/v دەگۆڕێتەوە
sword/sɔ:d/n شمشێر/شیر
swore-swear/v سوێندی خوارد
sworn-swear/v سوێندی خواردبوو
swot/swɒt/v باش دەخوێنێ/کۆشش دەکا
swum/v مەلەوانی کرد
sycophant/ˈsɪkəfænt/n ریایکەر/ ماستاوچی
syllable/sɪləbl/n برگە
syllabus/ˈsɪləbəs/n پرۆگرامی فێرکاری
symbol/ˈsɪmbl/n جەلەنگ- هێما- هێمایەکی زارارەیی
symbolic/sɪmˈbɒlɪk/adj جەلەنگی/

surge/sɜːdʒ/v وەك شەپۆل/شاڵاو- بەرەوپێش دەچێ
surgeon/ˈsɜːdʒən/n پزیشكی نۆژدار
surgery/ˈsɜːdʒəri/n ١- نۆژداری ٢- جێگای نۆژداری
surgical/ˈsɜːdʒɪkl/adj كرداریكی نۆژداریە
surly/ˈsɜːli/adj دڵرەق- مۆن-گرژ- دەمروت
surmise/səˈmaɪz/v دەخەملێنێ
surmount/səˈmaʊnt/v تەگەرە بەزێن- زاڵ دەبێ
surmountable/səmaʊntəbl/adj بەئاسانی دەبەزێنرێت
surname/ˈsɜːneɪm/n ناوی بنەماڵە/نازناو
surpass/səˈpɑːs/v دەبەزێنێ- زاڵ دەبێ- پێش دەكەوێ
surplus/ˈsɜːpləs/n ئەوەی لەپێویست زیادە
surprise/səˈpraɪz/n سەرسوڕمان
surprise/v تووشی سەرسوڕمانی دەكا
surrealism/səˈriːəlɪzəm/n سوریالیەت
surrender/səˈrendə(r)/v خۆ بەدەستەوە دەدا
surreptitious/ˌsʌrəpˈtɪʃəs/adj ڕوانینێكی لەبنەوە/ نهێنی
surround/səˈraʊnd/v چواردەورەی دەدا
surroundings/səˈraʌndɪŋz/n ژینگە- دەوروبەر
survey/səˈveɪ/v ١- بەسەریدا دەڕوانێت ٢- بارەكە(دۆخەكە) هەڵدەسەنگێنێ ٣- تاقیدەكاتەوە
survey/n ئەخشەكێشی/پێوان
surveyor/səˈveɪə(r)/n پێوەر- پشكێنەر
survival/səˈvaɪvl/n ١- مانەوە- بەردەوام لەژیان ٢- ڕزگاربوو
survive/səˈvaɪv/v پاش كارەساتێك هەردەمێنێ
survivor/səˈvaɪvə(r)/n ئەوەی دەمێنێتەوە- ڕزگاربوو

susceptibility/səˌseptəˈbɪləti/n هەستەوەری- زوو كارتێكردن
susceptible/səˈseptəbl/adj ١- زووكاری تێدەكرێ ٢- هەستەوەر
suspect/səˈspekt/v وای بۆ دەچێ/ گومانی وایە
suspect/n گومان
suspend/səˈspend/v ١-هەڵدەواسێ(شت) ٢- دوای دەخا
suspender/səˈspendə(r)/n گۆرەوی و پانتۆل هەڵگر
suspense/səˈspens/n دوودڵی- نیگەران لەبارەی..
suspension/səˈspenʃn/n ١- هەڵواسین ٢- شتەیەك دنكەپەقی لەناودا هەبێ ٣- ڕاگرتنێكیكاتی
suspicion/səˈspɪʃn/n ١- گومان ٢- بیرێكی بێبۆچوون
suspicious/səˈspɪʃəs/adj گومانكار/ جێی گومانە
sustain/səˈsteɪn/v ١- پشتیوانی دەكا ٢- بەردەوام دەبێ ٣- بڕیاری دەدا ٤- چەشتی- دەچێژێ
sustenance/ˈsʌstənəns/n ١- پاروو-خۆراك ٢- نان وئاو
swab/swɒb/v بەلۆكە پاكی دەكاتەوە/ بە زەوی سڕەوە چاكدەكاتەوە
swab/n لۆكە/قوماشی نەرم
swag/swæg/n بوخچە
swagger/ˈswægə(r)/v بە فیز دەڕوا
swallow/ˈswɒləʊ/v چۆرێك- قومێك قوت دەدا
swallow/n پاساری / كێشكە (سنوونو)
swam-swim/v مەلەی كرد
swamp/swɒmp/n زۆنگاو
swampy/adj زۆنگاوی

sunstroke/ˈsʌnstrəʊk/n خۆربردن

sup/sʌp/v خواردنێکی سووك دەخوا، شیڤ دەخوا

superannuation/ˌsuːpərˌænjuˈeɪʃn/n مووچەی خانەنشینی

super/ˈsuːpə(r)/n هەرەباش

supercilious/ˌsuːpəˈsɪliəs/adj تێڕوانینێکی بەباشترزانین/ خۆ بەگەورەزان

superficial/ˌsuːpəˈfɪʃl/adj ڕووکاری/ دەستکرد

superfluous/suːˈpɜːfluəs/adj زیاد لەپێویست

superhuman/ˌsuːpəˈhjuːmən/adj زیاد لەتوانا/ لەتوانا بەدەر

superintend/ˌsuːpərɪnˈtend/v چاودێری دەکا

superintendent/ˌsuːpərɪnˈtendənt/n چاودێریکەر

superior/suːˈpɪəriə(r)/adj باشتر- بەرزترین پلەو پایە

superiority/suːˌpɪəriˈɒrəti/n باشتربوون

superlative/suˈpɜːlətɪv/adj هەرەباش- باشترین پلە

superlative/n ناوی هەرەباشی ناسراو

supermarket/ˈsuːpəmɑːkɪt/n سوپەرمارکێت (بازاڕی گەورە)

supernatural/ˌsuːpəˈnætʃrəl/adj دیاردەی سروشتی لە رادەبەدەر

supersede/ˌsuːpəˈsiːd/v ١-جێگا دەگرێتەوە ٢-هەڵدەوەشێنێتەوە

supersonic/ˌsuːpəˈsɒnɪk/adj فرۆکەی خێرایی لە سەرووی دەنگ- خێراتر لە خێرایی دەنگ

superstition/ˌsuːpəˈstɪʃn/n شتی پڕوپووچ/نوشتە

superstitious/ˌsuːpəˈstɪʃəs/adj بڕوای پووچ

supervise/ˈsuːpəvaɪz/v سەرپەرشتی دەکا- چاودێری دەکا

supervision/ˌsuːpəˈvɪʒn/n سەرپەرشتی کردن

supper/ˈsʌpə(r)/n شیڤ- دواژەمی ڕۆژ

supplant/səˈplɑːnt/v بەزۆر جێگای دەگرێتەوە

supple/ˈsʌpl/adj نەرم- نیان

supplement/ˈsʌplɪmənt/n کلك/پاشکۆ

supplementary/ˌsʌplɪˈmentri/adj تەواوکەر

supply/səˈplaɪ/v ١- پێی دەدا ٢- پێی دەداتەوە

support/səˈpɔːt/v ١- یارمەتی دەدا ٢- پاڵپشتی دەکا ٣- هەڵدەگری/لەخۆدەگری ٤- پشتی پێدەبەستێ

suppose/səˈpəʊz/v ١- وای بۆدەچێ ٢- وای دادەنێ

supposing/səˈpəʊzɪŋ/conj وای بۆ دادەنێ

supposition/ˌsʌpəˈzɪʃn/n گریمانە، وادانان

suppress/səˈpres/v کپیدەکا- دەمکوتی دەکا- دەیکوژێنێتەوە

suppression/səˈpreʃn/n سەرکوت کردن

supremacy/suːˈpreməsi/n دەسەڵاتداری باڵا

supreme/suːˈpriːm/adj باڵا- بەرزترین- زۆرگرنگ

sure/ʃʊə(r)/adj ١- بەبڕوایە- گومانبڕ ٢- دڵنیا ٣- پشتی پێدەبەسترێت

surely/ˈʃʊəli/adv بێگومان

surf/sɜːf/n کەفوپەرپای کەنارەکان/ کەفی شەپۆل

surface/ˈsɜːfɪs/n پێوەر- سەر، ڕوو، ڕوخسار

sufficient/səˈsɪʃnt/adj تەواو/ بەپێی پێویست
suffix/ˈsʌfɪks/n پاشگر
suffocate/ˈsʌfəkeɪt/v دەخنکێ
suffocation/ˌsʌfəˈkeɪʃn/n خنکاندن
suffrage/ˈsʌfrɪdʒ/n مافی هەڵبژاردن و دەنگدان
suffragette/ˌsʌfrəˈdʒet/n داوای مافی ئافرەت بۆ دەنگدان
sugar/ˈʃʊgə(r)/n شەکر
sugary/ˈʃʊgəri/adj ١- شەکراوی ٢- زۆر خۆش- سەرنج ڕاکێش
suggest/səˈdʒəst/v ١- پێشنیار دەکا ٢- ئاماژەی بۆ دەکا ٣- پەنجەی بۆ درێژ دەکا
suggestible/səˈdʒestəb/adj کەسێک زوو کاری تێ بکرێ
suggestion/səˈdʒestʃən/n ١- پێشنیار ٢- با وابوون
suggestive/səˈdʒestɪv/adj ورووژاندن/ هەوەس ورووژێن
suicidal/ˌsuːɪˈsaɪdl/adj خۆکوژ
suicide/ˈsuːɪsaɪd/n خۆکوشتن
suit/suːt/n ١- جل وبەرگ(بەدلە) ٢- کازندە ٣- نەخشێکی کاغەزی قومارە
suit/suːt/v داخوازی دەکا
suitable/ˈsuːtəbl/adj گونجاو
suit-case/ˈsuːtkeɪs/n جانتای سەفەر
suite/swiːt/n ١-دەستوپێوەند ٢- تاقم- دەستە/سویت
suitor/ˈsuːtə(r)/n داخوازیکەر
sulk/sʌlk/v ١-کپ و بێدەنگ دەبێ ٢-خۆی مۆن دەکا/ دەموچاوی گرژ دەکا
sulky/ˈsʌlki/adj چارەگرژ
sullen/ˈsʌlən/adj مرو موچ/چارەگرژ
sulphur/ˈsʌlfə(r)/n گۆگرد- کبریت
sulphuric acid /sʌlˌfjʊərɪk ˈæsɪd/adj ترشی کبریت
sultan/ˈsʌltən/n سوڵتان
sultana/sʌlˈtɑːnə/n خانمە (سوڵتان)
sultana/sʌlˈtɑːnə/n مێوژی بێ تۆو
sultry/ˈsʌltri/adj بۆژێکی زۆر گەرم
sum/sʌm/n ١- سەرجەم ٢- (بڕێك) هەندێك پارە
summarize/ˈsʌməraɪz/v کورت دەکاتەوە
summary/ˈsʌməri/n کورتە
summer/ˈsʌmə(r)/n هاوین
summery/ˈsʌməri/adj هاوینەیی/ هاوینیی
summit/ˈsʌmɪt/n لووتکە
summon/ˈsʌmən/v ١- بانگی دەکا ٢- داوای کۆبونەوە دەکا
summons/ˈsʌmənz/n بانگکردن- داخوازی
sumptuous/ˈsʌmptʃuəs/adj (داوەت)ی چەور وگران/ گرانبەها
sun/sʌn/n خۆر- هەتاو
sunbeam/ˈsʌnbiːm/n تیشکی خۆر
sun-burn/ˈsʌnbɜːn/n پوو (خۆرەشی کردبێ)، ڕوو سوتاو بە ڕۆژ
Sunday/ˈsʌndeɪ/n یەکشەممە
sundries/n هەمە جۆری/ ڕەگاوڕەنگ
sundry/ˈsʌndri/adj جیاواز/هەمەجۆر
sun-flower/ˈsʌnflaʊə(r)/n گوڵەبەڕۆژە
sung-sing/v گۆرانی وت
sun-glasses/n چاویلکە
sunk-sink/v خنکا
sunny/ˈsʌni/adj هەتاوە ڕۆژ
sunrise/ˈsʌnraɪz/n خۆرهەڵاتن
sunset/ˈsʌnset/n خۆر ئاوابوون
sunshade/ˈsʌnʃeɪd/n سەیوان/چەتر
sunshine/ˈsʌnʃaɪn/n تیشکی خۆر
sunspot/ˈsʌnspɒt/n پەڵەی خۆر

٢–کپ دەبێ

subsidence/səbˈsaɪdns, ˈsʌbsɪdns/n نزم بوونەوە

subsidiary/səbˈsɪdiəri/adj لاوەکی

subsidize/ˈsʌbsɪdaɪz/v بەپارە یارمەتی دەدا

subsidy/ˈsʌbsədi/n پالپشتی– باریوو

subsistence/səbˈsɪstəns/n بژێوی– مانەوە، بوون

substance/ˈsʌbstəns/n بابەت– مادە، پارە

substantial/səbˈstænʃl/adj بتەو– کرداریی

substitute/ˈsʌbstɪtjuːt/n جێگرەوە

substitution/ˌsʌbstɪˈtjuːʃn/n بەنەجیاتی دانان

subterfuge/ˈsʌbtəfjuːdʒ/n بیانوو– مەنهەت

subterranean/ˌsʌbtəˈreɪniən/adj ژێر زەوی/ نهێنی

subtitle/ˈsʌbtaɪtl/n ناونیشانی لاوەکی/ وەرگێرانی دیالۆگ لە سەر فیلم

subtle/ˈsʌtl/adj ١– (جیاوازییەکی) وورد/ دژوار ٢– زیرەك– بلیمەت

subtlety/ˈsʌtlti/n ووردبینی

subtract/səbˈtrækt/v دەردەهێنێ

subtraction/səbˈtrækʃn/n دەرهێنان/ کەمکردن

subtropical/ˌsʌbˈtrɒpɪkl/adj هەرێم (نیمچە کیشوەری) نزیك هێلی جوگرافی

suburb/ˈsʌbɜːb/n قەراخ، دەوروبەر

suburban/səˈbɜːbən/adj خەلکی گوڵان/ بێزار

subversive/səbˈvɜːsɪv/n تێکدەر– تێکشکێن

subway/ˈsʌbweɪ/n تونێل

succeed/səkˈsiːd/v ١– سەرئەکەوێ ٢– جێی باوکی (پاشایەتی) دەگرێتەوە

success/səkˈses/n سەرکەوتن

successful/səkˈsesfl/adj سەرکەوتوو

succession/səkˈseʃn/n جێگیری– خەلافەت– یەك لەدوایەکی

successive/səkˈsesɪv/adj دوا بەدوای یەك– بەنۆرە

successor/səkˈsesə(r)/n جێگیر–خەلیفە جێگرەوە

succour/ˈsʌkə(r)/n یارمەتی– فریاکەوتن

succulent/ˈsʌkjələnt/adj/ میوەی ئاودار/ گۆشتن

succumb/səˈkʌm/v ملکەچ دەبێ/ئەمرێ

such/sʌtʃ/adj - pron وەکو ئەم(شەو–رۆژ) ئەوها– ئاوا/تائەو رادەیەی

suck/sʌk/v دەمژێ– شیری دەدا پێی

sucker/ˈsʌkə(r)/n ١– مژەر٢– لینەر ٣– گێلە پیاو

suckle/ˈsʌkl/v (ئافرەت) شیری پێ دەدا

suckling/ˈsʌklɪŋ/n مەلۆتکە– شیرەخۆرە

suction/ˈsʌkʃn/n مژین– فینزیاوی

sudden/ˈsʌdn/adj ناکاو– کتو پڕ

suddenly/ˈsʌdnli/adv لەپڕ

suds/sʌdz/n کەفی سابوون/بلق

sue/suː/v گازندەیەکی یاسایی لەسەر تۆمار دەکا

suede/sweɪd/n پێستی بزن– پێستی نەرم

suet/ˈsuɪt/n رۆنی ساقی (ئاژەل) دزن بەزی مەڕو ماڵات و ڕەشە وڵاخ

suffer/ˈsʌfə(r)/v ١– دەچێژێ/ئام دەکا ٢– لێی خۆش دەبێ ٣– خراپ دەبێ

sufferance/ˈsʌfərəns/n بەزۆر رازی بوون

suffering/ˈsʌfərɪŋ/n ئازار چەشتن

suffice/səˈfaɪs/v بەش دەکا

stuffing/ˈstʌfɪŋ/n تیکەڵە- (حشو) پڕ کردن
stuffy/ˈstʌfi/adj توندڕەو/بێ‌میزاژ
stumble/ˈstʌmbl/v هەڵدەخلیسکێ
stump/stʌmp/n ١- بنەی دار/ڕەگ ٢- دارێکی یاری کریکیتە
stun/stʌn/v ١- گێژ دەکا/دەبێ ٢- دەمەژێ ٣- سەری لێ تێك دەچێت
stunt/stʌnt/n کارێکی سەرنج ڕاکێش
stunt/v ڕێ لە گەشەی دەگرێ، بەربەستی دەکا
stunted/adj لەش کرژ بوو
stupefy/ˈstju:pɪfaɪ/v وڕ دەبێ
stupendous/stju:ˈpendəs/adj بەزم- سەرنج ڕاکێش
stupid/ˈstju:pɪd/adj دەبەنگ- بێ‌مێشك- گەمژە
stupidity/stju:ˈpɪdəti/n دەبەنگی- بێ‌مێشکی
stupor/ˈstju:pə(r)/n لەخۆچوون/ بێهۆشبوون
sturdy/ˈstɜ:di/adj بەرەنگاریەکی توند
stutter/ˈstʌtə(r)/v زمانی گیر دەبێ/ زمانی تەتەڵە دەکا
sty/staɪ/n ١- تەویلەی بەراز ٢- ئەستووربوونی بەزی چاو/ ئاوسانی پێستەی چاو
style/staɪl/n ١- شێواز ٢- ئەدگارێکی جیاواز ٣- ڕوخساری گشتی ٤- جل و بەرگی مۆدێل
suasion/n ڕازیکردن
suave/swɑ:v/adj نەرمو حەلیم/ بەڕێز
subconscious/ˌsʌbˈkɒnʃəs/adj بێ‌ئاگا
subcontinent/ˌsʌbˈkɒntɪnənt/n نیمچە کیشوەر
subdivide/ˈsʌbdɪvaɪd/v دابەش دەکاتەوە
subdivision/ˌsʌbdɪˈvɪʒn/n دابەشکردنی لاوەکی
subdue/səbˈdju:/v ١- ملکەچی دەکا/ زاڵ دەبێ ٢- کپی/هێمنی دەکاتەوە
subject/ˈsʌndʒɪkt/n ١- بندەستی (رعیە) ٢- جێگا ٣- بابەتی لێکۆڵینەوە ٤- بکەر- نیهاد(لەعەرەبی)
subjection/səbˈdʒekʃn/n ملکەچ کردن
subjective/səbˈdʒektɪv/adj خودی- کەسایەتی/ نابابەتیی
subjunctive/səbˈdʒektɪv/adj مەرجی ڕەگیمانەیی
sub-let/ˌsəbˈlet/v بەکرێی دەدا
sublime/səˈblaɪm/adj باڵا- بەپلەوپایە
submarine /ˌsʌbməˈri:n, ˈsʌbməri:n/adj گیایەکی بن ئاو/ژێر ئاوکەر
submerge/səbˈmɜ:dʒ/v نوقم دەبێ
submission/səbˈmɪʃn/n ملکەچی- ڕازی بوون
submissive/səbˈmɪsɪv/adj ملکەچ
submit/səbˈmɪt/v ١- خۆ دەدا بەدەستەوە ٢- پێشکەشی دەکا
subnormal/ˌsʌbˈnɔ:ml/adj بێ‌ئاست/ژێر ئاسایی
subordinate/səˈbɔ:dɪnət/adj لاوەکی/پارستە
subscribe/səbˈskraɪb/v ١- ڕازی دەبێ بەشداری بکا ٢- ئیمزا دەکا ٣- ڕاچێتە دەنووسێ
subscriber/səbˈskraɪbə(r)/n بەشدارکەر لە..
subscription/səbˈskrɪpʃn/n هاوبەشی کردن
subsequent/ˈsʌbsɪkwənt/adj پاش- پاشان/داهاتوو
subside/səbˈsaɪd/v ١- نزم دەبێ

stress/stres/n ١- فشار- گوشار/جەخت
٢- کێش ٣- هێمای دەنگی (هێز)
stretch/stretʃ/v درێژی دەکاتەوە/
بەرینی دەکا
stretch/n درێژ بوونەوە
stretcher/ˈstretʃə(r)/n هەلگری نەخۆشی
stricken/ˈstrɪkən/adj تووش بوو/زالبوو
strict/strɪkt/adj ١- توندو تیژ
٢- راقەیەکی وورد
stricture/ˈstrɪktʃə(r)/n/ رەخنەیەکی توند
گلەیی و گازاندەیەکی توند
stride/straɪd/v ١- هەنگاوی گەورە
دەهاوێژێ ٢- لە پێویشتن لنگی فش دەکا.
strident/ˈstraɪdnt/adj دەنگی بەرز و تیژ
strife/straɪf/n ١- شەرو شۆر- ناکۆکی
٢- ململانێ
strike/straɪk/v ١- لێی‌دەدا
٢- نیشان دەشکێنێ ٣- گڕی تێبەر دەدا
٤- دەدۆزێتەوە ٥- لێدەدا(کاتژمێر)
٦- مان دەگرێ ٧- کاری لێدەکا
strike/straɪk/n مانگرتن
striker/ˈstraɪkə(r)/n مانگر
striking/ˈstraɪkɪŋ/adj سەرنج راکێش
string/strɪŋ/n ١- دەزووی ڕیسراو
٢- پارچە ڕیسراوێك ٣- ژێی مۆسیقا
٤- گەردانە
stringy/adj ١- وەکو دەزوو وایە ٢- زبر
strip/strɪp/v ١-دادەکەنێ ٢- لێدەکاتەوە
٣- دەگوشێ/چۆرەی لێدێنێ
stripe/straɪp/n خەت خەت
strive/straɪv/v زۆر هەوڵێدەدا/خەبات دەکا
strove/strəuv/v خەباتی کرد
stroke/strəuk/n ١- لێدان
٢- دەنگ(کاتژمێر) ٣- سەکتەی دڵ و مێشك
stroll/strəul/n پیاسەی لەسەرخۆ

strong/strɒŋ/adj ١- بەهێز ٢- نارەق
٣- بۆنێکی تیژ ٤- چڕ (قاوەیەکی چڕ)
٥- کرداره (ناقیاسیەکان)
stronghold/ˈstrɒŋhəuld/n قەڵا- پایگا
strongly/adv بەهێز- بەتوندی
strop/strɒp/n موس تیژکەر
strop/v موس تیژ دەکا
structural/ˈstrʌktʃərəl/adj
گۆڕانکارییە بنیاتیەکان/ پێکهاتەیی
structure/ˈstrʌktʃə(r)/n بنیات- بناغە-
پێکهاتە
struggle/ˈstrʌgl/n خەبات- کۆشش-
ململانێ
strut/strʌt/v بەفیز دەڕوا
strut/n کۆڵەکەیەکی (ئەندازەیی) لە بنەوەلار
strychnine/ˈstrɪkniːn/n مادەیەکی
کیمیاوی ژەهراوییە/ژەهرێکی کوژەر
stub/stʌb/n قوچکەجگارە/قونکە جغارە
stubble/ˈstʌbl/n ١- تۆزێکل/پووش
٢- تووکی دەموچاو
stubborn/ˈstʌbən/adj شەڕانی،
سەرەڕەق، کەللەڕەق
stuck-stick/v گرتی، نوساندی
stuck-up/nadj لووت بەرز، بەخۆناز
stud/stʌd/n ١- پووڵ- دوگمە- قۆپچە
٢- کۆمەڵە ئەسپێك
٣- بزمارێکی سەر گەورە (مێخ)
student/ˈstjuːdnt/n قوتابی
studio/ˈstjuːdiəu/n ستۆدیۆ- وێنەگا
studious/ˈstjuːdiəs/adj چالاك- چەلەنگ
study/ˈstʌdi/n ١- وانە- لێکۆڵینەوە
٢- نووسینگە
٣- هێلکاری-لێکۆڵینەوەیەبەدەبی
study/v دەکۆڵێتەوە
stuff/stʌf/n - v مادده- کوتاڵ-
شرمك/ پڕدەکا

stove/stəuv/n سۆبە

stow/stəu/v ١-دادەگرێ ٢-پێژێن دەکا ٣-پڕ دەکا

stowaway/ˈstəuəweɪ/n/خۆی لەناو پاپۆڕ/فڕۆکە دەشارێتەوە تا دەڕوا/دەفڕێ، بۆشەوەی پارەنەدا.

straggle/ˈstrægl/v خۆ پاش دەخا

straggler/ˈstræglə(r)/n خۆ پاشخەر

straight/streɪt/adj ١- ڕاست- ڕاستەوخۆ ٢- ڕێك وپێك/هاوڕێك

straight/adv ڕاستەوخۆ- یەکسەر

straighten/ˈstreɪtn/v ڕێکی دەخا

straightforward/ˌstreɪtˈfɔːwəd/adj دڵسۆز- ڕاستەوخۆ/ئاسان

strain/streɪn/n ١- گرژی- خۆی ماندووکردن ٢- شێواز

strain/v بای دەدا- لووڵ دەکا/دەپاڵێوێ

strainer/ˈstreɪnə(r)/n ئامێری پاڵاوتن/ بێژنگ

strait/streɪt/n دەربەند/ئاڕێشە

strait/adj تەنگ- تەسك

strait-laced/ˌstreɪt ˈleɪst/adj توندو تیژ بەرامبەر ئاکار

strand/strænd/n ١- کەنار- ڕۆخ لێوار ٢- پەلك-بست- تاڵی گوریس

stranded/adj چوڵ- بەجێهێڵراو

strange/streɪndʒ/adj نامۆ- سەیروسەمەرە

stranger/ˈstreɪndʒə(r)/n هەندەرانی- نامۆ- نەناسراو

strangle/ˈstræŋgl/v ١- دەیخنکێنێ ٢- هەڵیدەواسێ

stranglehold/ˈstræŋglhəuld/n گرتنێکی کوژەر

strangulation/ˌstræŋgjuˈleɪʃn/n هەڵواسین- خنکاندن

strap/stræp/n پشتێن-شریتی پشتێن/ قایش

strap/v ١- توند دەکا ٢- بە قایش/پشتێن لێی دەدا

strapping/ˈstræpɪŋ/adj بەژن بڵندوبەهێز

stratagem/ˈstrætədʒəm/n فێڵێکی جەنگی- داو

strategic/strəˈtiːdʒɪk/adj ستراتیجی- گرنگ

strategics/strəˈtiːdʒɪks/n زانست یان هونەری ستراتیژی

strategist/strəˈtiːdʒɪst/n کارامە لەبواری ستراتیژیەت

strategy/ˈstrætədʒi/n پلانی ستراتیژی لە (جەنگ)

stratum/ˈstrɑːtəm/n چین- چینی بەردین

straw/strɔː/n پووش/پەڵکە گەنم و جۆ و برنج

straw/n ماددەی پووش

strawberry/ˈstrɔːbəri/n چایەر- فریز- توت/ شلیك

stray/streɪ/v گومڕا- ئاوارە دەبێ

streak/striːk/n ١- هێڵێکی درێژی باریکی ئاڕێك ٢- پاشماوە ٣- ماوەیەکی کورت

streaky/adj هێڵکاری کراو- خەت خەت

stream/striːm/n ١- جۆگە/جۆگەلە/ڕووبار ٢- ئاوەڕۆ

streamer/n شریتێکی کاغەزی ڕەنگاوڕەنگی درێژ/ئاڵایەکی درێژی باریك

streamline/ˈstriːmlaɪn/v ئاسانی دەکا ڕێکی دەکا

street/striːt/n شەقام

strength/streŋθ/n هێز- توانا

strengthen/ˈstreŋθn/v بەهێزی دەکا- پتەوی دەکا

strenuous/ˈstrenjuəs/adj ١-گران- توند ٢- ماندوویی- دەوێ

جۆشدان

stimulus/ˈstɪmjələs/n هاندەر- جۆشدەر

sting/stɪŋ/n – v پێوەدان/پێوەدەدا/ پێوەدەنوسێ

stinger/ˈstɪŋə(r)/n پێوەدەر- ستینگەر: چەکێکی دژە فڕۆکەیە

stingy/ˈstɪndʒi/adj رەزیل- قرچۆک

stink/stɪŋk/v گەناو-گەندەل دەبێ/دەکا

stint/stɪnt/v پەرتەنگ دەکا- کۆت دەکا

stint/stɪnt/v قرچۆکی دەکا، دەست پێوە دەگرێ

stipulate/ˈstɪpjuleɪt/v ١-مەرج دادەنێ ٢-بەدەقەکەدا هاتووە

stipulation/ˌstɪpjuˈleɪʃn/n مەرج

stir/stɜ:(r)/v ١- دەجوڵێنێ ٢- تێکەڵ دەکا ٣- دەوروژێنێ

stirrup/ˈstɪrəp/n ئاوزەنگ -شوێن پێ لە زین و کورتان بۆ سوار بوون

stitch/stɪtʃ/n تەقەڵ

stitch/n ئازاری لاتەنیشت

stock/stɒk/n ١-پاشەکەوت ٢-مەڕ و ماڵات ٣- بەش و قەواڵە ٤- رەگەز- رەسەن ٥- بنکە ٦- رێژەی سوود

stocking/ˈstɒkɪŋ/n گۆرەوی درێژی ئافرەتان

stock-still/ˌstɒk ˈstɪl/adj رەق هەڵاتوو (وەکویت)

stocktaking/ˈstɒkteɪkɪn/n جەردکردنی شمەک (ژماردنی)

stocky/ˈstɒki/adj چوارشانە/کورت وبەهێز

stodgy/stɒdʒi/adj ١- بەگرانی هەرس دەکرێ ٢- چارەگران/پەزاقورس

stoker/ˈstɒkə(r)/n ئاگرکەرەوە/ ئاگرتێبەردەر

stole/stəʊl/n دەسرۆکە، چارۆکە/ شاڵ

stole/v دزی

stolid/ˈstɒlɪd/adj خەمسارد، گەوج

stomach/ˈstʌmək/n گەدە

stone/stəʊn/n ١-بەرد ٢-چەو ٣- ئەلماس ٤- ناوک

stoned/ˈstəʊnd/adj سەرخۆش

stone-deaf/adj کەڕ

stone fruit/n مێوەی ناوکدار

stonemason/ˈstəʊnmeɪsn/n وەستای بەرد

stony/ˈstəʊni/adj ١- زەوی بەردەڵان ٢- دڵڕەق

stony-broke/adj قرقن- بێ پارە/لەنێش

stool/stu:l/n ١- کورسی بێ پشت و دەسک ٢- پیسایی مرۆڤ

stoop/stu:p/v دەچەمێتەوە- کڕنوش دەبا

stop/stɒp/v ١- رادەگرێ ٢- راوەستە!

stop/stɒp/n وەستان/ وێستگە

stopgap/ˈstɒpgæp/n ئەلتەرنەتیڤی پێویست/کاتی/ گیرەی کاتی

stopper/ˈstɒpə(r)/n گیرە (قەپاغ)

stop-press/n دوا هەواڵ

stopwatch/ˈstɒpwɒtʃ/n کاتژمێر پێشبڕکێ

storage/ˈstɒrɪdʒ/n پاشەکەوت

store/stɔ:(r)/n ١-عەمبار ٢- دوکانی گەورە

store/v ١- هەڵدەگرێ ٢- دادەنێ

storey/ˈstɔ:ri/n ئاست- نهۆم

stork/stɔ:k/n حاجی لەقلەق

storm/stɔ:m/n گەردەلوول/ باهۆز

storm/v پێشل دەکا/ هەڵدەکا

stormy/ˈstɔ:mi/adj بایەکی توند/ گەردەلولاوی

story/ˈstɔ:ri/n چیرۆک

story/n هەلبەستن

stout/staut/adj ١- قەڵەو ٢- زۆر بەهێز ٣- ئازا

دووکەڵدان

ئەوکەسەی بەسەر چیا دەکەوێ

steer/stɪə(r)/n پاپۆڕ یان ئۆتۆمبیل ئاژۆتن

steerage/ˈstɪərɪdʒ/n شوێنی نزیك

سوکان- پلە سێ

steering-wheel/n تایەی ئۆتۆمبێل

steersman/n کاپیتان، سوکان بەدەست

stem/stem/n ١-ساقی گوڵ

٢- پێشەوەی پاپۆڕ

٣- ڕەگی‌ووشە ٤- قەد

stem/stem/v ناهێڵێ بلاوبێ- سەرکوت دەکا

stench/stentʃ/n گەنیو، گەنی بوون

stencil/ˈstensl/n ستێنسل

stenographer/stəˈnɒgrəfə(r)/n

نووسەری دەستخەت

step/step/n ١- هەنگاو-شەقاو

٢- جێ‌پێ ٣- پلە

step/v ١- دەڕوا

٢- دەماوێ ٣- دەچێتە پێش

step brother/ˈstepbrʌðə(r)/n نێبرا

step father/ˈstepfɑːðə(r)/n زڕباوك/

زڕباب

step ladder/ˈsteplædə(r)/n

پەیژەی دووقاچ/

قادرمەی بچووك

step mother/ˈstepmʌðə(r)/n

باوەژن/زڕداك/ژنباب

step sister/ˈstepsɪstə(r)/n زڕخوشك

stereo/ˈsteriəʊ/n ئامێری ستریۆ

sterile/ˈsteraɪl/adj نەزۆك- بڕینگ- قاقڕ-

پاك

sterility/stəˈrɪləti/n نەزۆکی

sterilize/ˈsterəlaɪz/v ١-لەگیراوە هەڵدێنێ

٢- پاکدەکاتەوە ٣- تووش نەزۆکی دەبێ

sterling/ˈstɜːlɪŋ/n پارەی ئینگلیزی

(ئەستەرلینی)

stern/stɜːn/adj توندو تیژ

stethoscope/ˈsteθəskəʊp/n

بیستەری/ دەنگاوەری پزیشکی

stew/stjuː/v ئەسەرخۆ دەکوڵێنێ/دەکوڵێ

steward/stjuːəd/n ١-ڕێکخەر

٢-چاودێریکەر ٣- خزمەتکار

stick/stɪk/n گۆپاڵ، تووڵ، دار، گۆچان

stick/v ١- بە چەنگاڵ دەگرێ

٢- پێوەی دەنوستێنێ ٣- زەمانی دەردێنێ

sticker/ˈstɪkə(r)/n ١-نکێنەر

بلیتێکی چرێشاوی ٢-ماندونەناس

sticking-plaster/n پلاستەری پزیشکی

لەزگە

sticky/ˈstɪki/adj ١- لینج- بە چرك

٢- مردنێکی بەئازار

stiff/stɪf/adj ١- ڕەق

٢- گران ٣- بەهێز ٤- بەرەسمی

stiffen/ˈstɪfn/v ڕەق دەبێ/دەکا

stifle/ˈstaɪfl/v دەخنکێنێ/دەخنکێ/

کپی دەکا

stigma/ˈstɪgmə/n لەکە- نیشانەی

(بۆتاوانبار) پەڵە

stigmatize/ˈstɪgmətaɪz/v

وەسپی لایەنی خراپی دەکا

stile/staɪl/n لەمپەرێکی دارین لەنێوان

دوو کێڵگەدا/بەردەباز

still/stɪl/adj هێمن- بێ‌دەنگ

still/adv هێشتا

still-born/ˈstɪlbɔːn/adj بەمردوویی

لەدایك بوو

stilted/ˈstɪltɪd/adj ١- ڕەق و ناسروشتی

٢- شێوازی زێدەڕۆیی/ڕەسمی

stimulant/ˈstɪmjələnt/n

بەهێزکەر(دەرمان)

stimulate/ˈstɪmjuleɪt/v هانی دەدا/

دەوروژێنێ

stimulation/ˌstɪmjuˈleɪʃn/n هاندان-

starter/ˈstɑːtə(r)/n ١- پێشبڕکێکەر/ بەرژەم ٢-شاوری دەستپێکردن ٣- ئیشپێکەر ٤- مەزە

startle/ˈstɑːtl/v لەپڕە لەناکاوی دەترسێنێ

startling/ˈstɑːtlɪŋ/adj ترسێنەر- سەرسوڕهێنەر

starvation/stɑːˈveɪʃn/n برسێتی- قات و قڕی

starve/stɑːv/v برسی دەبێ/دەکا

state/steɪt/n حاڵەت- بارودۆخ

state/n دەوڵەت- ویلایەت

state/v ١- ژیانێکی خۆشگوزەران دەژێت ٢- دەڵێ- بەیان دەکا

stately/ˈsteɪtli/adj ١-شکۆدار ٢- مەزن ودیار

statement/ˈsteɪtmənt/n ١-بەیان/بەیاننامە ٢-پارەی حیساب ٣-رستەی خەبەری

statesman/ˈsteɪtsmən/n پیاوی سیاسی‌و دەوڵەت- (سیاسەتمەدار)

static/ˈstætɪk/adj – n نەگۆڕ- نەجوڵاو/ کارەبای ستاتیك

station/ˈsteɪʃn/n ١- چەق- خاڵ ٢- وێستگە ٣- پایەی جڤاکی ٤- نێزگە

stationary/ˈsteɪʃənri/adj نەگۆڕ

stationery/ˈsteɪʃənri/n ئالەتی بیرۆ/ پێویستیەکانی دامودەزگا/ پەراوگە/ کاغەزگەری

statistic/stəˈtɪstɪk/adj - n ئامار

statistical/stəˈtɪstɪkl/adj ئاماریی

statistics/stəˈtɪstɪks/n زانستی ئامار ئامارناسی

statue/ˈstætʃuː/n پەیکەر

stature/ˈstætʃə(r)/n ١- بەژن ٢-بەها و گرنگی

status/ˈsteɪtəs/n ١- پلەو پایە ٢- باری جڤاکی ٣- پلەوپایەی کۆمەڵایەتی

status quo/ˌsteɪtəs ˈkwəʊ/n پەوشی هەنوکە

statute/ˈstætʃuːt/n ١-یاسای پەرلەمانی ٢-دەستور

staunch/stɔːntʃ/adj ١- باوەڕ پتەو ٢- زۆر دڵسۆز

stave/steɪv/n گۆچان- تۆبز

stave/v پایەی نۆتەی مۆسیقایی

stay/steɪ/v ١- دەمێنێتەوە ٢- دەمێنێ- بەردەوام دەبێ ٣- دەرناچێ- دەمێنێ ٤- ئاخەوێ- لە شەوێن دەبێ

stay/n مانەوە

steadfast/ˈstedfɑːst/adj بڕوای پتەو

steady/ˈstedi/adj ١-جێگیر-پتەو/ خێراییەکی‌نەگۆڕ

steady/v ڕێکی دەخا

steak/steɪk/n پارچە گۆشت

steal/stiːl/v دەدزێ

stealth/stelθ/n دزەکردن

stealthy/adj لەسەرخۆ وبەدزی نزیك بوونەوە

steam/stiːm/n هەڵم

steam engine/n شەمەندەفەری هەڵمی

steamer/ˈstiːmə(r)/n ١- ئاشپەز ٢- پاپۆڕی هەڵمی

steam-roller/ˈstiːmrəʊlə(r)/n باگرێنی هەڵمی/ باگوردانی هەڵمی

steel/stiːl/n پۆلا

steely/adj دڵرەق- نەرم نابێ

steep/stiːp/adj ١- زۆر لێژ ٢- زۆرگەورە ٣- زۆرگران

steeple/ˈstiːpl/n لوتکە- تیژی بورجی کلێسا

steeplechase/ˈstiːpltʃeɪs/n پێشبڕکێی ئەسپ/ بەسەر لەمپەر بازدان

steeple-jack/ˈstiːpldʒæk/n

stagnation/stæg'neɪʃn/n مەنگی/ئاوسان

staid/steɪd/adj شکۆمەند– گران (مرۆڤ)

stain/steɪn/v – n ١– پەڵە– لەکە/ژەنگ
٢– بۆیە

stainless/'steɪnləs/adj پۆڵا– بێ خەوش/
ژەنگ هەڵنەهێنن

stair/steə(r)/n پایە– پلە

staircase/'steəkeɪs/n قالدرمە– پەیژە

stake/steɪk/n ١– تەردەوان/بارمتە
٢– قازوخ ٣– بەش ٤–گرەو

stale/steɪl/adj ١– کۆن– خراپبوو
٢– سارد

stalemate/'steɪlmeɪt/v
خاڵی سڕبوون/بلبەست

stalk/stɔ:k/n ساقی گەڵا– بەلک

stall/stɔ:l/n ١– کوشك
٢– جێگای ئاژەڵ بەستنەوە
٣– ڕیزی پێشەوە لەشانۆ

stallion/'stæliən/n نێر(نێرەی ئەسپ)

stalwart/'stɔ:lwət/adj
١– درێژ وماسولکەیی ٢– بەوەفا/پاك

stamen/'steɪmən/n سۆلینی گوڵ/
بەشی نێرەی گوڵ

stamina/'stæmɪnə/n خۆگرتن/شیان

stammer/'stæmə(r)/n زمانگیری/
زمانگرتن

stamp/stæmp/v - n ١– پێی لەزەوی دەدا
٢– مۆری دەکا ٣– پۆلێکی پۆستەی لێدەدا
٤– پارەیەك نەخشێ دەکا
٥– سیمایەکی تایبەت پێدەدا

sta[illegible] n ١– مۆر٢– پوول

stampede/stæm'pi:d/n ڕانەئاژەڵێك
بەتاو دێن

stand/stænd/v ١–ڕادەوەستێ ٢–ڕادەگرێ
٣– ئارام دەگرێ ٤– دەکاتێ
٥– ڕایەڵە پێکدێنێ ٦– خۆی دەپالێوێ
٧– پارەی ... دەدا ٨– وەك خۆی دەمێنێ

stand/n ١– کۆشك٢– مەلگر ٣–مەلوێست

standard/'stændəd/n ١– پێوەر
٢– ئاکار ٣– ئاست

standard/adj نموونەیی/ئاسایی/پێوەریی

standardize/'stændədaɪz/v یەکی دەکا/
دەکاتە یەك

standby/'stændbaɪ/n ١–یەدەك
٢–لایەنگری دڵسۆز

standing/'stændɪŋ/adj ڕاوەستاو–
وەستاو

standstill/'stændstɪl/n – adj حاڵەتی
وەستان

stanza/'stænzə/n ستانزا– پارچە شیعرێك/
کۆپلە

staple/'steɪpl/n دەرزی کەپس/
بەرهەمی سەرەکی وڵات

staple/v بەدەرزی دەیبەستێتەوە

staple/adj ڕەسەن/سەرەکی

star/stɑ:(r)/n ئەستێرە

star/adj شێوەیەکی ئەستێرەیی

star/n ئەستێرەی شانۆیی/سینەما

starboard/'stɑ:bəd/n لای ڕاستی
پاپۆڕ و فڕۆکە

starch/stɑ:tʃ/n ١–نیشاستە
٢– یاخە چاککردنەوە

starchy/'stɑ:tʃi/adj ١–وشکە ڕەفتار
٢–ڕەسمی– فەرمی

stare/steə(r)/v چاوی لێتیژدەکاتەوە–
دیقەتی دەداتێ

stark/stɑ:k/adj ١– ڕەق هەڵاتوو/
ڕووت وساده ٢– بەسوێ

starlight/'stɑ:laɪt/n پرشنگی ئەستێرە

start/stɑ:t/v دەست پێدەکا

start/n بەرایی– ئوقرە

sprinkle/ˈsprɪŋkl/v دەپرژێنێ- دەرشێنێ
sprinkle/n تاوپژێن/ تاوپژاندن
sprint/sprɪnt/v خێرا غار دەدا
sprout/spraʊt/v چرۆی دەردەکا
spruce/spru:s/adj جوان پۆش- شیك
spry/spraɪ/adj - n ١- وریا ٢-تەرِ،سووك
spurious/ˈspjʊəriəs/adj پارەی موزەوەر (پارەی ناڕەوا)
spur/spɜ:(r)/n ١-ئەمغاو ٢- قەراغی چیا ٣-خەلات
spurt/spɜ:t/v ١-زیاد هەوڵ دەدا ٢-بڵێسە دەسێنێ، گڕ دەگرێ
sputink/n مانگێکی دەستکردی رووسی
spy/spaɪ/n سیخوڕ
squabble/ˈskwɒbl/n شەڕە مندال، شەڕ لەسەر تشتی پووچ
squad/skwɒd/n تیپ(کۆمەڵێکی سەربازی
squadron/ˈskwɒdrən/n پۆل (فرۆکە) (دەریایی)
squalid/ˈskwɒlɪd/adj پیس- رووڕەش- شەپرێو
squall/skwɔ:l/n ١-ئێش و ترس ٢-زریان
squally/adj رۆژێکی باراناوی بریسکاوی
squalor/ˈskwɒlə(r)/n کڵۆلی
squander/ˈskwɒndə(r)/v لەکیسەیدەدا خەرجی دەکا- بەفیڕۆ دەدا
square/skweə(r)/n ١- چوارگۆشە ٢- گۆڕەپان ٣- چوارینە (ماتماتیك)
squash/skwɒʃ/n هاڕاو- گوشراو
squash/v بێدەنگی دەکا- دەهاڕێ-دەگوشێ
squat/skwɒt/v چوارمەشقی دادەنیشێ، لەسەر چیچکان دادەنیشێ
squat/v زەوی خەڵکی داگیردەکا
squawk/skwɔ:k/v واقەواق دەکا- قیرەقیر دەکا- ناڵەناڵ دەکا
squeak/skwi:k/n ١- قیرەی بالندە ٢-جیرەی دەرگا ٣-زیکە زیك
squeaky/n دەنگێکی تیژ
squeal/skwi:l/n – v دەقیژێنێ/ زمانی لە هاورێکەیدەدا
squeamish/ˈskwi:mɪʃ/adj ١- زووڕەنجی تێکدەچێ ٢- زوو دەبووڕێتەوە
squeeze/skwi:z/v دەیگوشێ- دەیپلیقێنێ- دەیشێلێ
squint/ˈskwɪnt/v چاوی خێل دەبێ سێبەر بۆ چاوی دەکا تا باشتر ببینێ
squire/ˈskwaɪə(r)/n لەدەولەمەندەکانی گوند (کوێخا)- زەویدار
squirm/skwɜ:m/v ١- خۆی بادەدا ٢- هەست بە شەرمەزاری دەکا
squirt/skwɜ:t/v (شرینقەی دەرزی لێ دەدا
stab/stæb/v خەنجەری لێدەدا
stability/stəˈbɪləti/n سەقامگیری- جێگیر- نەگۆر
stabilize/ˈsteɪbəlaɪz/v جێگیردەبێ/ سەقامگیر دەبێ
stable/steɪbl/adj توند
stable/n ئاخوڕ-تەوڵە
stack/stæk/n قوەمت
stack/n کۆمەڵەیەکی گەورە
stadium/ˈsteɪdiəm/n گۆرەپانی وەرزش
staff/stɑ:f/n ١- گۆچان- گۆپال ٢- پێنج دێری یەکسانی نۆتەی مۆسیقا ٣- دەستەی جەنگی ٤- دەستەی کارگێری
stag/stæg/n نێرەی ئاسك
stage/steɪdʒ/n ١- سەکۆی وتارخوێندنەوە ٢- تەختە شانۆ ٣- قۆناغی پەرەسەندن ٤- وێستگە
stagger/ˈstægə(r)/v بەلادادێ
stagnant/stægˈnənt/adj ئاوی مەنگ چەقیو/ باری ئابووری ئاوساو
stagnate/stægˈneɪt/v مەنگ دەبێ

spittle/ˈspɪtl/n لیك، تف
splash/splæʃ/n ئاوڕشێن
splash/v ئاودەرپشێنێ
splendid/ˈsplendɪd/adj/ زیرەك-قەشەنگ/ بەرز- نایاب
splendour/ˈsplendə(r)/n گرنگی/ شکۆیی/شەوق
splice/splaɪs/v - n کۆتایی دوو شت دەگەیەنێتە یەك
splint/splɪnt/n گرتنەوە (پزیشکی) بەپیتاڵی
splinter/ˈsplɪntə(r)/n پرشی بۆمباو شووشە
split/splɪt/n درز- شەق، قەلەشاندن
split/v ١-دەقلیشێنێ- درزدەبا ٢-زمانی لێدەدا- نهێنی دەدرکێنێ
splutter/ˈsplʌtə(r)/v بەخێرایی قسە دەکا
spoil/spɔɪl/v ١- پیسی دەکا- بۆگەنی دەکا- تێکی‌دەدا ٢- تێنوو دەبێ
spoke/spəuk/v قسەی کرد
spokesman/ˈspəuksmən/n ئۆرگان، ئاخاوتنکەر
sponge/spʌndʒ/n ١-ئیسفەنج ٢-دۆشەك ٣- جۆرە کێکێکی ئاسکە/کێکی ئیسفەنجی ٤- گیانەوەرێکی ئاوی
sponger/ˈspʌndʒə(r)/n مشەخۆر- دارگران
sponsor/ˈspɒnsə(r)/n دایەن، بەخێوکەر گەرمێنی دەر، وەسی
spontaneity/ˌspɒntəˈneɪəti/n لەخۆوەیی
spontaneous/spɒnˈteɪniəs/adj لەخۆوە
spool/spu:l/n بەکرەی دروومان/ شریتی چاپکەر
spoon/spu:n/n کەوچك
spoonful/ˈspu:nfl/adj پڕ کەوچکێك
sporadic/spəˈrædɪk/adj پچڕپچڕ
spore/spɔ:(r)/n شانەی (قەوزە)
sport/spɔ:t/v ١- رابواردن
sport/n ٢- وەرزش
sport/adj ٣- پیاوێکی قسە خۆش
sport/n ٤- لەری لادەرێکی بایۆلۆژی
sportsman/ˈspɔ:tsmən/n وەرزشەوان
sportsmanship/ˈspɔ:tsmənʃɪp/n گیانی لێبووردن گیانی وەرزشکارانە
spot/spɒt/n ١- پەڵە- خاڵ- نوختە ٢- زیپکەی پێست ٣- شوێن ٤- دڵۆپ
spotless/ˈspɒtləs/adj بێگەرد
spotlight/ˈspɒtlaɪt/n تیشکی سەر شەکتەران(شانۆ)
spotty/ˈspɒti/adj دەموچاوی قنچکاوی
spouse/spaus, spauz/n جووت-هاوڵف ژن/مێرد
spout/spaut/n ١- لێشاو٢- مەسینە ٣-هەڵقوڵان
sprain/spreɪn/v - n با دەدا
sprawl/sprɔ:l/v - n پاڵدەکەوێ
spray/spreɪ/n ١- سپرای ٢- عەتردان ٣- تۆزی ماسی
spread/spred/n بۆیەی دیوار- فەرشی ڕاخستن
spread/v دادەپۆشێ- بڵاودەکاتەوە
spree/spri:/n کەیفو سەیف، سەرقاڵۆ دەستبڵاو
sprig/sprɪg/n لقە دارێکی بەگوڵو پەلك
sprightly/ˈspraɪtli/adj بیرتیژ- چوست و چالاك
spring/sprɪŋ/v بازدەدا، شەق دەبا
spring/n ١- بەهار ٢- کانی ٣- سپرینگ ٤- ئاسك

speckleless/adj زۆرپاك– بێپەڵە، بێگەرد
spectacle/ˈspektəkl/n ١– دیمەن
٢– نمایشێكی گشتی ٣– چاویلكە
spectacular/spekˈteɪtə(r)/adj
قەشەنگ سەرسوڕهێنەر
spectator/spekˈteɪtə(r)/n بینەر/
تەماشاكەر
spectre/ˈspektə(r)/n خێو (شبح)/تارمایی
spectrum/ˈspektrəm/n چەپكە تیشك/
ڕەنگ
speculate/ˈspekjuleɪt/v ١– تێرادەمێنن
٢– مامەڵە دەكا
speculation/ˌspekjuˈleɪʃn/n
١– خەملاندن ٢– تێڕامان
٣– پارەگۆڕینەوە– مامەڵە
speculative/ˈspekjələtɪv/adj
لێكۆڵینەوەی تیۆری
speculator/n مامەڵەكەر لەبازاڕی بازرگانی
sped-speed/v خێرا ڕۆیی
speech/spiːtʃ/n ١– قسە، ئاخاوتن٢– وتار
speechless/adj تووڕە/قسەی پێ ناكرێ
لاڵ
speed/spiːd/n خێرایی
speed-limit/n خێرایی دیاریكراو
speedometer/spiːˈdɒmɪtə(r)/n
خێرایی ژمێر
speedy/ˈspiːdi/adj خێرا– بەپەلە
spell/spel/n ١– دۆعا ٢– ماوەیەك
spelling/spelɪŋ/n حیلجە– ڕێنووس
spend/spend/v ١– خەرج دەكا
٢– ماندوودەبێ ٣– كاتێكی بەسەردەبا/دەچێ
spendthrift/ˈspendθrɪft/n خەرجكەر/
دەستبڵاو
sperm/spɜːm/n ئاوی پیاو (تۆماو) تۆو
spew/spjuː/n - v ڕشانەوە
sphere/sfɪə(r)/n ١– خڕ– تۆپ
٢– گۆڕەپان– كێڵگە
spherical/ˈsferɪkl/adj شێوەیەكی خڕ
spice/spaɪs/n بەهارات– بیبەری
وشك (تفتی)
spicy/adj (خواردنی) تفت
spider/ˈspaɪdə(r)/n جاڵجاڵۆكە
spike/spaɪk/n ١–بزماری نووك تیژ ٢–درك
spill/spɪl/v دەڕژێ/دەڕژێنێ/دەكەوێ
spill/n ١– كەوتن لەسەرپشتی ئەسپ
٢– چلەدار٣– پڕان
spin-spun/v ڕستی/خوولاندی
spinach/ˈspɪnɪtʃ/n سپیناخ
spindle/ˈspɪndl/n تەشی/ستوون
spin-driver/n ئامێری ووشككردنەوە
spine/spaɪn/n ١– بڕبڕەی پشت
٢– پشتەوەی كتێب
spineless/ˈspaɪnləs/adj پیاوێكی خاو/
ترسنۆك، شەرمن
spinning-wheel/n تەشی
spinster/ˈspɪnstə(r)/n قەیرەكچ
(شوونەكردوو)
spiral/ˈspaɪrəl/adj - n لوولپێچ/لوول
spire/ˈspaɪə(r)/n تیری گومەتی كلێسا،
لوتكەی هەرەم
spirit/ˈspɪrɪt/n ١– ڕوح
٢– كەسایەتی ٣– خێو ٤– كورتە–گەوهەر
٥– چەربەزەیی– ئازایەتی
٦–كێول–خولق
٧–ورە ٨– ئارەق ٩– سپیرتۆ
spirited/ˈspɪrɪtɪd/adj چالاك
spiritual/ˈspɪrɪtʃuəl/adj
پیاوی ڕوحانی– ورەبەرز/ڕۆحیی– ئایینی
spiritualist/ˈspɪrɪtʃuəlɪst/n ئەوكەسەی
ڕوح دێنێتە قسە/ ڕۆحانیی
spit/spɪt/n ١– تف
٢– شیشی گۆشت برژاندن
spite/spaɪt/n كینە– دڵپیسی
spiteful/ˈspaɪtfl/adj كینە لەدڵ

soup/su:p/n شۆربا، سوپ

sour/ˈsaʊə(r)/adj ١–ترش ٢– تیژ– بەدڕەفتار ٣– ترشاو

source/sɔ:s/n ١– کانی ٢– سەرچاوە– کارگە

south/saʊθ/n باشوور

southerly/ˈsʌðəli/adv بای باشوور

southern/ˈsʌðən/adj باشووریی/ خەڵکی باشوور

southwards/ˈsaʊθwədz/adv بەرەو باشوور

souvenir/ˌsu:vəˈnɪə(r)/n خەڵات– یادگاری

sovereign/ˈsɒvrɪn/adj ١–شانشاە– شاە– شازادە ٢– دەسەڵاتی بێسنوور ٣– لیرەیەکی ئینگلیزی زێڕ ٤– نایاب

sovereignty/ˈsɒvrənti/n دەسەلاتداری، سەروەری

Soviet/ˈsəʊviət/n سۆڤیات

sow/səʊ/v تۆو دەچێنێ

sow/saʊ/n مێیەی بەراز

soya bean/ˈsɔɪə bi:n/n پاقلەی سۆیا

space/speɪs/n ١– ئاسمان– بۆشایی ٢– بووار– شوێن ٣– ماوە– بیاڵ

spacious/ˈspeɪʃəs/adj شوێنێکی فراوان

spade/speɪd/n ١– خاکەناس– بێڵ ٢– کاغەزی قومار

span/spæn/n ١– بۆست–بست ٢– ماوەیەکی دیاریکراو ٣– جورتە هێستر/ئەسپ– ماین ٤– پرد

spank/spæŋk/v شەپازللەیەکی لێدەدا

spanner/ˈspænə(r)/n ئیسپانە

spar/spɑ:(r)/n داری ئاڵا/مەچەك

spare/speə(r)/adj ١– یەدەك ٢– زیاد لەپێویست لاواز

sparing/ˈspeərɪŋ/adj ئەسەرخۆ

spark/spɑ:k/n پریشك (ئاگر)

sparking-plug/n ١–مۆمی داگیرسان ٢–پلاکی ئۆتۆمبێل

sparking/adj درەوشایەوە، بەپرشك

sparrow/ˈspærəʊ/n چۆلەکە/کێشکە

sparse/spɑ:s/adj پرچێکی تەنك و پەرش و بلاو

spasm/spæzəm/n گیان دامێزران (تشنج)، قولینج کردن

spasmodic/spæzˈmɒdɪk/adj دامێزراو

spastic/ˈspæstɪk/adj دامێزراو

spatter/ˈspætə(r)/v - n ١– پەرش وبلاو دەبێ ٢– دلۆپەدەکا

spawn/spɔ:n/n هێلکەی ماسی و بۆق

speak/spi:k/v قسەی دەکا

speaker/ˈspi:kə(r)/n ووتاربێژ،دەنگاوەر

spear/spɪə(r)/n تیر/ڕم

special/ˈspeʃl/adj تایبەت

specialist/ˈspeʃəlɪst/n ١– پسپۆڕ ٢– پزیشکی پسپۆڕ

speciality/ˌspeʃiˈæləti/n بەرهەمی تایبەتی

specialize/ˈspeʃəlaɪz/v پسپۆڕی لە بابەتێك وەردەگرێ

specially/ˈspeʃəli/adv بەتایبەتی

species/ˈspi:ʃi:z/n چەشن– جۆر

specific/spəˈsɪfɪk/adj دیاری کراو– تایبەت

specification/ˌspesɪfɪˈkeɪʃn/n وەسف– نیشان، دیارکردن

specify/ˈspesɪfaɪ/v دیاری دەکا/ لەخۆ دەگرێ

specimen/ˈspesɪmən/n نموونە

specious/ˈspi:ʃəs/adj لە ڕوخسار ڕاست و ناوەڕۆك درۆ/ گومڕاکەر

speck/spek/n خاڵ– گەردێك/پەڵە

speckle/ˈspekl/n پەڵە، خاڵ

soluble/ˌsɒljəbl/v دەتوێنێتەوە

solubility/ˌsɒljuˈbɪləti/n تواوەیی

soluble/ˈsɒljəbl/adj زوو دەتوێتەوە

solution/səˈluːʃn/n ١- شیکاری- چارەسەر ٢- توانەوە ٣- گیراوە

solve/sɒlv/v چارەسەر دەکا

solvent/ˈsɒlvənt/adj-n ماددەیەکی‌توێنەر

somber/ˈsɒmbə(r)/adj تاریک- ڕووگرژ

some/sʌm/adv-adj-pron ١- هەندێک ٢-دانەمەزراو ٣-زۆر زۆر ٤-نزیکەی

somebody/ˈsʌmbədi/n - pron یەکێك- کەسێك

somehow/ˈsʌmhaʊ/adv بەهەر ڕێگایەك

someone/ˈsʌmwʌn/pron هەرکەسێك

somersault/ˈsʌməsɔːlt/n ١-تەقلەلێدان ٢-گۆڕانی بنەڕەتی

something/ˈsʌmθɪŋ/n هەرشتێك

sometime/ˈsʌmtaim/adv لە وەختێك- لەپێشوو- پێشان

sometimes/ˈsʌmtaɪmz/adv – adj هەمندێك جار

somewhat/ˈsʌmwɒt/adv تاڕادەیەك- زیاتر

somewhere/ˈsʌmweə(r)/adv لە هەر شوێنێك

somnambulist/sɒmˈnæmbjəlɪst/n شەوگەڕ (لەخەودا)

somnolent/adj خەوالْو/ خەوئێنەر

son/sʌn/n کوڕ

sonata/səˈnɑːtə/n سۆناتە

song/sɒŋ/n گۆرانی-سروود

sonic/ˈsɒnɪk/adj دەنگدار

sonnet/ˈsɒnɪt/n چامەیەکی(١٤) نیوە دێڕی

soon/suːn/adv ١- بەم نزیکانە ٢- هەرزوو٣- باشتر وایە

soot/sʊt/n سۆتەکە- خۆڵەمێش

soothe/suːð/v هێمن دەبێتەوە-

ئێسقی دەشکێنێ

sop/ˈsɒp/n ١- نانێکی خووساو ٢- بەرتیل

sophisticated/səˈfɪstɪkeɪtɪd/adj ئاڵۆز

soprano/səˈprɑːnəʊ/n سۆپرانۆ: بەرزترین دەنگی گۆرانی وتن-ئافرەت

sorcerer/ˈsɔːsərə(r)/n سیحرباز/جادوکەر

sorcery/ˈsɔːsəri/n سیحر/جادوو

sordid/ˈsɔːdɪd/adj پیس، بێ قیمەت

sore/sɔː(r)/adj ئازاراوی- بەئێش

sorely/adv تاڕادەیەکی مەزن

sorrow/ˈsɒrəʊ/n ئاخ- ئەفسووس

sorrowful/ˈsɒrəʊfl/adj خەمبار- داماو

sorry/ˈsɒri/adj ١- پەشیمان ٢- کڵۆل

sort/sɔːt/n چەشن- پۆل- جۆر

sort/v جودا دەکاتەوە- ڕێك دەخا

sorter/ˈsɔːtə(r)/n نامە لێککەرەوە (پۆستەچی)

S.O.S/ˌes əʊ ˈes/n بانگەوازی فریاکەوتن

sot/sɒt/n هەمیشە سەرخۆش

sought-seek/v گەڕا

soul/səʊl/n ١- ڕۆح ٢- نموونە٣- مرۆ-تاك

soulful/ˈsəʊlfl/adj زۆر بەسۆزە- هەستدار

soulless/ˈsəʊlləs/adj بێ هەست/بێ‌ڕۆح

sound/saʊnd/adj ١- ساغ ٢- متمانەپێکراو ٣- تەواو- قووڵ

sound/v ١-قولایی دەریا تاقیدەکاتەوە ٢-دەپشکنێ

sound/n دەنگ

soundly/adv بەتەواوی سەرکەوت

soundproof/ˈsaʊndpruːf/adj - v دەنگبڕ- کپکەر

sound-wave/ˈsaʊndweɪv/n شەپۆلی دەنگ

soapy/ˈsəʊpi/adj گیراوەی سابون/ کەفاو/سابوناوی

soar/sɔ:(r)/v دەفڕی

sob/sɒb/v هەناسەی هەڵدەکێشێ/دەگریێ

sober/ˈsəʊbə(r)/adj ١- وشیار- بەئاگا ٢- هێمن- ناچۆخ

sobering/ˈsəʊbərɪŋ/adj گران- رەسەن

sobriety/səˈbraɪəti/n رەسەنی- گرانی

soccer/ˈsɒkə(r)/n تۆپێن

social/ˈsəʊʃl/n - adj کۆمەڵایەتی- جڤاکی

sociable/ˈsəʊʃəbl/adj خۆش مەشرەب- هاوڕێی

socialism/ˈsəʊʃəlɪzəm/n ریبازی شۆسیالیستی

socialist/ˈsəʊʃəlɪst/adj سۆشیالیست

society/səˈsaɪəti/n ١- کۆمەڵگا ٢- پێکەوەژیان ٣- کۆمەڵگای بەرز ٤- دەستە

sock/sɒk/n ١-گۆرەوی کورت ٢- ناوکەف

socket/ˈsɒkɪt/n ١-سۆکێت/ جێی پلاك ٢-کون

sod/sɒd/n ١-مێرگ ٢-زێد ٣-نوتی

soda/ˈsəʊdə/n سۆدەئاوی کەفکەر

sodden/ˈsɒdn/adj - v جلی تەڕ- هەویر

sodium/ˈsəʊdiəm/n سۆدیۆم (کان)

sofa/ˈsəʊfə/n دیوان- تەختە/قەنەفە

soft/sɒft/adj ١- نەرم ٢- بێ‌مێشك ٣- دەنگێکی نەرم

soft-boiled/adj هێلکەیەکی نیوە پاککراو/ نیوەکوڵاو

soften/ˈsɒfn/v نەرمی دەکا

soft-hearted/ˈsɒfthɑ:tɪd/adj بەسۆز- دڵنەرم

soggy/ˈsɒgi/adj شێدار/تەڕ

soil/sɔɪl/n خاك- زەوی- خۆڵ

sojourn/ˈsɒdʒən/n مانەوە- ئاکنجی بوون

solace/ˈsɒləs/n پرسە/ بەهی- دڵدانەوە- سەرەخۆشی

solar/ˈsəʊlə(r)/adj هەتاوین

sold-sell/v فرۆشتی

solder/ˈsəʊldə(r)/n تەلی لحیم کردن

soldier/ˈsəʊldʒə(r)/n سەرباز

soldierly/ˈsəʊldʒəli/adj رەفتار- ئازا

sole/səʊl/n ١- پاچنە/ناوپێ ٢- ئەعەل ٣- ماسییەکی لاکێشەییە/ ماسی موسا

sole/adj تەنها- تێك- یەك کەسی

solely/adv بەتەنها

solemn/ˈsɒləm/adj گران- سام گران

solemnly/ˈsɒləmli/adv ئاهەنگێکی گەورەو شایستە شکۆدار

solemnize/ˈsɒləmnaɪz/v بە هەیبەتی دەکا

solicit/səˈlɪsɪt/v ١-دەپاڕێتەوە ٢- داوای نیشی‌خراپی لێدەکا

solicitor/səˈlɪsɪtə(r)/n پارێزەری راوێژکار

solicitous/səˈlɪsɪtəs/adj ١- سوورە لەسەر یارمەتی ٢- نیگەران

solicitude/səˈlɪsɪtju:d/n بایەخ پێدان/جێی بایەخ

solid/ˈsɒlɪd/adj-n ١- رەق ٢- لال ٣- بەهێز٤- پاك ٥- ئەندازەیی بەرجەستە: درێژی- پانی- ئەستوری ٦- بێ برانەوە٧- بەکۆی دەنگ

solidarity/ˌsɒlɪˈdærəti/n هاوکاری

solidify/səˈlɪdɪfaɪ/v دەمەیێ/رەق دەبێ

solidity/səˈlɪdəti/n رەقی

soliloquy/səˈlɪləkwi/n قسەلەگەڵ خۆدا کردن (ووڕتە ووڕت)

solitary/ˈsɒlətri/adj تەنها-بێکەسی

solitude/ˈsɒlɪtju:d/n تەنهایی/گۆشەگیری

solo/ˈsəʊləʊ/n ئاوازێکی تاکەکەسی

soloist/ˈsəʊləʊɪst/n کەمانچەژەن

smoke/v جگارەدەکێشێ– دوکەڵ دەکاتەوە
smoker/ˈsməukə(r)/n جگەرەکێش
smoky/ˈsməuki/adj پڕ لەدووکەڵ/ دوکەڵاوی
smooth/smu:ð/adj ١– نەرم ٢– ئاسان– ساکار٣– خۆش
smother/ˈsmʌðə(r)/v ١–هەناسەی دەبڕی ٢– دەکوژێنێتەوە ٣– دەشارێتەوە
smoulder/ˈsməuldə(r)/v بەهێواشی دەسووتێ
smudge/smʌdʒ/n پەڵەی (مەرەکەب)
smug/smʌg/adj شانازی بەخۆکەر
smuggle/ˈsmʌgl/v شمەکی بەقاچاغ دەبا/دێنێ
smuggler/ˈsmʌglə(r)/n قاچاغچی
smut/smʌt/n ١– تەنی ٢– نەخۆشی دانەوێڵە ٣– قسەی ناشرین
smutty/ˈsmʌti/adj ١– هەوای دوکەڵاوی/ تەنی ٢– ناشرین
snack/snæk/n پاروو/ژەمێکی بچووک
snag/snæg/n ١–گۆیکە ٢–قەد ٣–تەگەرە
snail/sneɪl/n لوولپێچ
snake/sneɪk/n مار
snap/snæp/v ١–شریقەی لێوە دێ ٢–بەدەنگەوە دادەخا ٣– (پەنجەکانی)دەتەقێنی ٤–بە دزییەوە گرەیەک دەگرێ ٥–گەزەی لێدەدا
snappy/snæpi/adj چالاک
snare/sneə(r)/n داو– تەڵە
snarl/snɑ:l/v ددانی جیڕ دەکاتەوە
snatch/snætʃ/n ڕفاندن/دزی
snatch/v دەرفێنێ/دەدزێ
sneak/sni:k/n زمان لێدەر
sneer/snɪə(r)/v گاڵتەی پێدەکا
sneeze/sni:z/n - v پژمین/دەپژمێ
snide/snaɪd/adj پلار– ڕەخنە
sniff/snɪf/n بۆنی دەکا– هەڵدەمژێ
snigger/ˈsnɪgə(r)/n ١– نوکتەیەکی خراپ ٢– پێکەنینیشاراوە
snip/snɪp/n ١– پارچە کاغەز ٢–گرەیەک/هەرزان بەها
snipe/snaɪp/v تەقە لە دوژمن دەکا
sniper/snaɪpə(r)/n قەنناس/نیشانەشکێن
snivel/ˈsnɪvl/v ١– هەر دەگری و نابڕێنێتەوە ٢– چڵم لەلووتی دێ
snob/snɒb/n لووت بەرز/بەفیز
snobbery/ˈsnɒbəri/n لووت بەرزی
snobbish/ˈsnɒbɪʃ/adj خۆ بەزل زان
snoop/snu:p/n خۆهەڵقورتاندن
snooze/snu:z/n پشیەخەو– سەرخەو
snore/snɔ:(r)/n - v پرخەپرخ/ پرخەپرخی دێ
snort/snɔ:t/n دەنگی ئەسپ/فنەفن پرخە، پرخە پرخ
snot/snɒt/n چڵم
snout/snaut/n کەپوو/ لموز، قەپۆز
snow/snəu/n بەفر
snub/snʌb/n سەرزەنشت/ تێخوڕین
snub/snʌb/v بەبێئەدەبی مامەڵەی لەگەڵ دەکا/ سەرزەنشتی دەکا
snuff/snʌf/n پژمێنەر (توتنی ناو لووت)
snug/snʌg/n ١– فێنک/گەرم وخۆش ٢– جلی (ڕێك وپێك) ٣– شیاو
snuggle/ˈsnʌgl/v پاڵدەکەوێ منداڵ (مناڵ ژێر کردنەوە)/ خۆی پێ گەرم دەکاتەوە
so/səu/adv - adj - pron – conj هەتا ئیستا شادەم بەبینینت– ماڵئاوا– هەتاکو/ئاوەها/زۆر
soak/səuk/v تەڕی دەکا– دەخوسێنێ
soap/səup/n سابوون

slender/ˈslendə(r)/adj بەژن ڕێك– ئاوقەد باریك
slick/slɪk/adj لووس
slim/slɪm/adj لاواز– هیچ و پووچ– کەم
slit/slɪt/v - n دڕان– کۆن/دەکاتەوە– دەدڕی
slog/slɒg/v ١– بەتوندی لێی دەدا ٢–بەچاکیکاری‌دەکا
slogan/ˈsləʊgən/n دروشم
slop/slɒp/n - v دەڕژێ
slope/sləʊp/n - v - adj لێژایی– نشێو
sloppy/ˈslɒpi/adj ڕێگایەکی قوڕاوی
sloppy/ˈslɒpi/adj ناووردبین
slosh/slɒʃ/n ئاوی پیس– میز ٢– خواردنی شلە– بۆ بەراز
slot/slɒt/n ١–درز– کونێکی تەنگ ٢–خانە
sloth/sləʊθ/n ١– بێ هێزی ٢– تەمبەڵی ٣–شیردەرێکی ئەمریکیە
slothful/ˈsləʊθfl/adj تەمبەل
slouch/slaʊtʃ/v بێ تاقەت دەچێ بەڕێوە
slough/slaʊ/n ١– زۆنگاو ٢– پێستی مردوو(مار)
slovenly/ˈslʌvnli/adj – adv ناڕێك/ بە ناڕێکی
slow/sləʊ/adj - adv - v هێواش– هێدی
slowly/ˈsləʊli/adv بەهێواشی
slowness/sləʊnəs/n لەسەرخۆیی
slow-witted/adj دەبەنگ، نەزان
sludge/slʌdʒ/n پیسی بنی بیر/ئاوەڕۆ
sluggard/n - adj شل و شێواو/ خاو/بێ‌تاقەت
sluggish/ˈslʌgɪʃ/adj مەنگ/کر/کپ
sluice/slu:s/n - v دەروازەی ئاو (ئاوبەند)
slum/slʌm/n گەڕەکێکی هەژاری پیس
slumber/ˈslʌmbə(r)/v پالدەکەوێ– دەنوێ
slump/slʌmp/v ١– بەتوندی دەکەوێتە سەر زەوی ٢– (نرخ) دادەبەزێ
slung/slʌŋ/v بەرزی کردەوە/دەریهێنا
slur/slɜ:(r)/v ١– قسەکانی‌باش دەرنابڕێ ٢– بەچاکی بەلایدا تێدەپەڕێ
slush/slʌʃ/n بەفری تواوە
slut/slʌt/n ژنێکی تەمبەلی پیس
sluttish/adj ژنێکی‌چل و بەرگ ناڕێك
sly/slaɪ/adj فێلباز چاوداگرتن
smack/smæk/v ١– زللەی لێدا ٢– بۆکسی لێدا
smack/n ١– زللە ٢– بەلەمی ماسی گرتن
small/smɔ:l/adj بچووك
small-arms/ˈsmɔ:lɑ:mz/n چەکی‌سووك
small-change/ˈsmɔ:ltʃeɪndʒ/n خوردە
smallpox/ˈsmɔ:lpɒks/n ئاولە
smart/smɑ:t/adj ١– ئازارێکی‌تیژ ٢– زیرەك ٣– شیك– قۆز–کۆك
smart/v هەست بە ئازارێکی تیژ دەکا
smarten/ˈsmɑ:tn/v خۆی جوان دەکا
smash/smæʃ/v ١– دەشکێنێ–ووردی دەکا ٢– بەتوندی لێیدەدا
smattering/ˈsmætərɪŋ/n زانیاریەکی‌کەم دووورناسین
smear/smɪə(r)/v چەوری دەکا
smell/smel/n ١–هەستی بۆن کردن ٢–بۆن
smell/v بۆن دەکا – بۆنی لێدێ
smile/smaɪl/n - v خەندە/خەندەی دێ– خەندەی بۆ دەکا
smirch/v - n پیسی دەکا/پەڵە
smirk/smɜ:k/n خەندەی شانازی‌بەخۆکردن
smith/ˈsmɪθ/n ئاسنگەر
smithy/ˈsmɪθi/n دوکانی ئاسنگەری
smog/smɒg/n تەمی دووکەڵاوی
smoke/sməʊk/n ١– دووکەڵ ٢– تووتن/جگارەکێشان

skin/skɪn/n پێست

skin-diving/n مەلەوانی بن ئاو

skinflint/ˈskɪnflɪnt/n پیسکە- رەزیل- قرچۆك

skinny/ˈskɪni/adj لاواز- ئێسك و پێست

skip/skɪp/n - v بازدان/بازدەدا

skipper/ˈskɪpə(r)/n کاپتن (پاپۆڕ)

skirmish/ˈskɜːmɪʃ/n - v شەڕ- پێکدادان

skirt/skɜːt/n ١- تەنورە ٢- داوێن- قەراغ

skit/skɪt/n دیمەنێکی پێکەنین(شانۆ)

skulk/skʌlk/v دەشارێتەوە- بەدزی دەڕوا

skull/skʌl/n کەللە سەر

skunk/skʌŋk/n بوودەڵە، ئاژەڵێکی ئەمریکییە لە کاتی مەترسیدا بۆنێکی گرانی لێوەدێت.

sky/skaɪ/n ئاسمان

skylark/ˈskaɪlɑːk/n تەیرێکی ئاواز خوێنە (قوتبورە)

skylight/ˈskaɪlaɪt/n دەلاقەی ژوور

skyscraper/ˈskaɪskreɪpə(r)/n هەوربڕ- باڵەخانەی درێژ

slab/slæb/n دارێکی ئەستور و ڕاست

slack/slæk/adj ١- تەمبەڵ ٢- مەنگ-سارد ٣- خاو

slacken/ˈslækən/v هێوەردەکاتەوە/ شل دەکاتەوە

slacker/ˈslækə(r)/n تەمبەڵ- تەوەزەل

slacks/slæks/n پانتۆڵ

slag/slæg/n پاشەڕۆك

slagheap/ˈslæghep/n گۆفەك

slake/sleɪk/v ١- تێردەبێ ٢-دەیکوژێنێتەوە ٣-لاوازی دەکا

slam/slæm/v بە قایم پێوە دەدا

slander/ˈslɑːndə(r)/n درۆو دەلەسە- بووختان کردن

slanderous/ˈslɑːndərəs/n بوختانکەر

slang/slæŋ/n زمانی ڕەشەخەڵك- زمانی سەربازان

slant/slɑːnt/n ١- لێژایی ٢- تێڕوانینێکی تایبەتی

slap/slæp/n - v زللە-شەق/شەق ئێدەدا

slapdash/adv - adj - n بێ‌گوێدان

slapstick/ˈslæpstɪk/n قەشمەر- گاڵتەچی

slash/slæʃ/n — v برینێکی‌قووڵ/ ١- بریندێ‌ئێدەکا ٢-جەلدەو دەکا

slate/sleɪt/n - v بەرد/تەختە/تەختەبەردین ڕەخنەی توندی لێ دەگری

slaughter/ˈslɔːtə(r)/n - v قەسابخانە- کوشتن

slaughterhouse/ˈslɔːtəhaus/n شوێنی قەسابخانە/ سەربڕین

slave/sleɪv/n کۆیلە- بەندە

slavery/ˈsleɪvəri/n کۆیلایەتی

slavish/ˈsleɪvɪʃ/adj ملکەچ

slay/sleɪ/v سەری دەبڕێ

sledge/sledʒ/n گالیسکە

sledgehammer/ˈsledʒ hæmə(r)/adj چەکوشی قورسی دەسکدرێژ

sleek/sliːk/adj پرچی نەرم

sleep/sliːp/v دەنوێ- پاڵدەکەوێ

sleeper/ˈsliːpə(r)/n ١- نووستوو ٢- فارگۆنی نوستن ٣- گالیسکەی هێڵی ئاسنی پڕ سەرین

sleepiness/ˈsliːpɪnəs/n باوێشك

sleeping-bag/n جانتای نووستن

sleepless/ˈsliːpləs/adj شەونخوون/بێ‌خەو

sleepwalker/ˈsliːpwɔːkə(r)/n شەوگەڕ

sleepy/ˈsliːpi/adj خەواڵوو

sleet/sliːt/n بارانی بەبەفر

sleeve/sliːv/n چمك/قۆڵ/باسك پۆش قاوغی قەوانی مۆسیقا

sleight-of-hands/n سیحربازی

دڵسۆزی

sinecure/ˈsɪnɪkjʊə(r)/n پارەیەکی باش لە پایەیەکی بێماندووبوون

sinew/ˈsɪnjuː/n دەمار/ماسولکە

sinful/ˈsɪnfl/adj شەڕانی – تاوانبار

sing/sɪŋ/v گۆرانی دەچڕێ

singe/sɪndʒ/n سووتانێکی سووک

singer/ˈsɪŋə(r)/n سترانبێژ

single/ˈsɪŋgl/adj - n - v ١– تەنیا
٢– یەك كەسی/تەنفەری ٣– بێژن

single-handed/adj - adv
یەکدەستی/ تەنیایی (بێ یارمەتی کەس)

single-minded/adj
خۆتەرخنتکەر بۆ یەك ئامانج

singlet/ˈsɪŋglət/n فانیلەی بێقۆل

singular/ˈsɪŋgjələ(r)/adj ١– تاك
٢– نەناسراو– تەباو ٣– هەڵکەوتو

singularity/ˌsɪŋgjuˈlærəti/n
نەناسراوی/هەڵکەوتن

sinister/ˈsɪnɪstə(r)/adj شووم– بێخێر

sink/sɪŋk/v نوقم دەبێ

sinner/ˈsɪnə(r)/n تاوانبار– هەڵەکەر

Sinn fein بزاڤ و ڕێکخراوێکی سیاسیە لە ساڵی ١٩٠٥ لە ئیرلەندا دامەزراوە، داوای حکومەتێکی کۆماری سەربەخۆ دەکا.

sip/sɪp/v قووم لێدەدا

siphon/ˈsaɪfn/n بۆری سیفۆن

sir/sɜː(r)/n ١– گەورە/بەڕێز ٢– ئازناو

siren/ˈsaɪrən/n – adj ١–پەری دەریا (ئافرەتی باڵدار)
٢– فیکەی ئاگادارکردنەوە

sirloin/ˈsɜːlɔɪn/n گۆشتی ڕانی مانگا

sisal/ˈsaɪsl/n ١– لیفکە
٢– دروستکەری گوریس

sissy/ˈsɪsi/n - adj ئافرەتانە– ژنانە

sister/ˈsɪstə(r)/n - adj ١–خوشك
٢– سیستەر ٣– خوشکەیەتی

sister in-law/n دش– براژن

sisterly/adj وەکو خوشك، خوشکانە

sit/sɪt/v ١– دادەنیشێ
٢– دەمێنێ(لە جێ) ٣– تاقیکردنەوە دەکا
٤– کۆدەبێتەوە

site/saɪt/n ١– پارچە زەوی٢– جێ

sitting/ˈsɪtɪŋ/n ١– ئاکنجی – نیشتەجێ
٢– دانیشتنی لەبەردەم وێنەیەکێش
٣– خوول ٤– شوێنی هێلکە–شوێنی کرکەوتن

sitting-room/n ژووری دانیشتن

situation/ˌsɪtʃuˈeɪʃn/n ١–جێگا
٢– حاڵەت ٣– پیشە ٤– هەڵوێست

six/sɪks/n شەش

sixteen/ˌsɪksˈtiːn/n - adj شازدە

sixteenth/ˌsɪksˈtiːnθ/n - adj شازدەهەم

sixth/sɪksθ/adj - n شەشەم

sixtieth/ˈsɪkstiəθ/adj - n شەستەم

sixty/ˈsɪksti/n شەست

size/saɪz/n ١– قەبارە ٢– ماددەیەکی چرك

sizeable/ˈsaɪzəbl/adj تارادایەك گەورە

sizzle/ˈsɪzl/n دەنگی پژن قرچاندن

skate/skeɪt/n پێڵاوی خزین لەسەر بەستەڵەك

skate/v دەخزێ لەسەر..

skate/n ماسی

skeleton/ˈskelɪtn/n ئێسکە پەیکەر

sketch/sketʃ/n ١– هێڵکاری وێنە
٢– وەسفی گشتی ٣– تەمسیلیەکی کورت
٤– وەسف

sketchy/ˈsketʃi/adj ناکەزایی– ڕووکاری

skewer/ˈskjuːə(r)/n شیشی (کەباب)

ski/skiː/n - v گالیسکەی سەر بەفر

skilful/ˈskɪlfl/adj زیرەك–بلیمەت

skill/skɪl/n دەست ڕەنگین– کارامەیی

skilled/ˈskɪld/adj (کرێکاری) زیرەك/ کارامە

skim/skɪm/n - v کەفی شیر، سەرتوێژ/ کەفی ...لادەبا

sidelight/ˈsaɪdlaɪt/n تیشکێکی لابەلایی
sideline/ˈsaɪdlaɪn/n ١-پیشەیەکی لاوەکی
٢-هێڵی لاوەکی
sidelong/ˈsaɪdlɒŋ/adj لاتەنیشتی
sidetrack/ˈsaɪdtræk/v
بە شتێ‌تر مژوڵی دەکا- لەبیری دەباتەوە
sideways/ˈsaɪdweɪz/adj - adv
بەرەو لاتەنیشت
side/v پاڵپشتی دەکا
siding/ˈsaɪdɪŋ/n گۆڕان- هێڵێکی
لابەلایی- کاتی
sidle/ˈsaɪdl/v لارێ دەگرێ/ لابەلا دەڕوا
siege/siːdʒ/n گەمارۆ
siesta/siˈestə/n هەڵۆژان- خەوی نیوەڕۆ
sieve/sɪv/n بێژنگ/هێلێنگ
sift/sɪft/v بێژنگ دەکا/لەبێژنگ دەدا
sigh/saɪ/v - n هەناسە هەڵدەکێشێ/
ئاه هەڵدەکێشی
sight/saɪt/n ١- دیمەن- دیتن
٢- مەودای دیتن ٣- دیمەن
٤- نیشان شکێن ٥- بڕێکی‌زۆر
sightless/ˈsaɪtləs/adj کوێر- نابینا
sightseeing/ˈsaɪtsiːɪŋ/n-adj بینینی‌شت
sign/saɪn/n ١- هێما سیمبول
٢- ئاماژە ٣- لافیتە ٤- هێما
signal/ˈsɪgnəl/n ١- هێمای رادیۆیی
٢- هێمای پزیشتن
signal/adj دیار- بەرچاو
signatory/ˈsɪgnətri/adj-n مۆرکردنی
پەیماننامە بە لایەن دەوڵەت یان نوێنەر
signature/ˈsɪgnətʃə(r)/n ئیمزا- واژۆ
signet/sɪgnət/n مۆر(لەجیاتی واژۆ)
signetring/ˈsɪgnət rɪŋ/n ئەنگوستیلەی
نەخشکراو
significance/sɪgˈnɪfɪkəns/n مانا/گرنگی
significant/sɪgˈnɪfɪkənt/adj ماناناک/
گرنگ

signify/ˈsɪgnɪfaɪ/v دەگەیەنێ
signpost/ˈsaɪnpəʊst/n ئاڵا- لافیتە
silage/ˈsaɪlɪdʒ/n ئالفی زستانە/
گیای لاسەوزی ماڵات لەسایلۆ
silence/ˈsaɪləns/n بێدەنگی-هێمنی
silencer/ˈsaɪlənsə(r)/n دەنگ کپ کەر
silent/ˈsaɪlənt/adj بێدەنگ هێمن
silhouette/ˌsɪluˈet/n وێنەیەکی نادیار/
ڕوخسار/دەرەوە
silk/sɪlk/n ئاوریشم
silk worm/ˈsɪlkwɜːm/n کرمی ئاوریشم
silky/ˈsɪlki/adj نەرمی ئاورێشم/ئاوریشمی
sill/sɪl/n پەروازی پەنجەرە
silly/ˈsɪli/adj بێ مێشک-دەبەنگ
silt/sɪlt/n زیخ-قوڕی لەگەڵ ئاو هاتوو
silver/ˈsɪlvə(r)/n ١- زیو٢-پارەی زیو
٣- قاپی‌زیو٤- ڕەنگی زیو
silvery/ˈsɪlvəri/adj زیوین
similar/ˈsɪmələ(r)/adj لێکچوو- وەك
similarity/ˌsɪməˈlærəti/n لەیەکچوون
simile/ˈsɪməli/n لێکچوواندن (ڕەوانبێژی)
simmer/ˈsɪmə(r)/v دەکوڵێ
simper/ˈsɪmpə(r)/n خەنەیەکی بەزۆر
simple/ˈsɪmpl/adj – n ١-سادە
٢-سوودی‌کەم ٣-گەمژە ٤-ئاسان
simplicity/sɪmˈplɪsəti/n سادەیی
simplify/ˈsɪmplɪfaɪ/v ئاسان دەکا
simply/ˈsɪmpli/adv ١- بەئاسانی
٢- بێ‌مەرج ٣- تەنها
simultaneous/ˌsɪmlˈteɪniəs/adj
هاوتەبا/هاوکات
sin/sɪn/n گوناه- تاوان
since/sɪns/adv - prep - conj
لەو کاتەوە
sincere/sɪnˈsɪə(r)/adj دڵسۆز-ڕاستگۆ
sincerely/adv بەدڵسۆزی
sincerity/sɪnˈserəti/n وەفاداری-

short-circuit/n سێرکتی کارەبا
shortcoming/'ʃɔ:tkʌmɪŋ/n خەوش
shorten/'ʃɔ:tən/v کورتی دەکاتەوە
shorthand/'ʃɔ:thænd/n کورتبڕی/ کورتکردنەوە
shorthanded/adj کرێکاری کەمی
shortlist/n لیستەیەك لە هەڵبژێردراوەکان
ماوەیەکیکەم/تەمەن کورت shortlived/adj
shortly/'ʃɔ:tli/adv پاش ماوەیەکی تر
shorts/ʃɔ:ts/n پانتۆڵی کورت
shortsighted/adj کورت– کورت بینی/ کەم بینا
shorttempered/adj زوو تورە دەبێت
shot/ʃɒt/n ١– گوللە تەقاندن ٢– هەوڵ ٣– باروت ٤– گرەی سینەمایی ٥– دەرزی بێهۆشکەر ٦– نیشان شکێنی ٧– زەعیم– سەرکردە ٨– تۆپی ئاسنی قورس
shoulder/'ʃəuldə(r)/n شان/مل
shoulder/v ١– لەسەرشانی دادەنێ ٢– شان لەشانی دەدا– لادەدا ٣– لە ئەستۆ دەگرێ
shout/ʃaut/v هاواردەکا–بەدەنگی بەرز بانگی دەکا
shove/ʃʌv/v - n پاڵی پێوە دەنێ/پاڵپێوەنان
shovel/'ʃʌvl/n شۆڤڵ
show/ʃəu/v پیشان دەدا
show/n ١– پێشانگا ٢– ئاهەنگ
shower/'ʃauə(r)/n ١– ڕێژنە باران ٢– دوشیگەرماو
showery/'ʃauəri/adj هەوای باراناوی
showgirl/'ʃəugɜ:l/n کچەسەماکەر
showroom/'ʃəuru:m/n هۆڵینمایش
showy/adj زەوقاوی
shrapnel/'ʃræpnəl/n پارچە بۆمبا
shred/ʃred/v پارچە پارچەی دەکا
shred/n پارچە کاغەزێکی درێژو باریك
shrewd/ʃru:d/adj زەیرك
shriek/ʃri:k/v - n ١– هاواری لێهەلدەستێ ٢– هاواردەکا
shrill/ʃrɪl/adj دەنگێکی تیژو بەرز
shrimp/ʃrɪmp/n ڕۆبیان
shrine/ʃraɪn/n مەزار– مەرقەد– پیاوچاك
shrink/ʃrɪŋk/v ١– بچووك دەبێتەوە ٢– دەچێتە ناو یەك ٣– لێی رادەکا
shrivel/'ʃrɪvl/v پیس دەبێ– چرچ دەبێ
shroud/ʃraud/n ١– کفن ٢– کوریسی پەرەشووت
shroud/ʃraud/v دەپێچێ– دەپۆشێ– دەشارێتەوە
shrub/ʃrʌb/n دارۆچکە/ئەمام
shrug/ʃrʌg/v شانی بادەدا/دەهەژێنێ
shrunk/v بچوك بۆوە/چۆوە ناو یەك
shudder/'ʃʌdə(r)/v لەترسا دەلەرزێ
shuffle/'ʃʌfl/v ١–پێی خۆی لەدوایخۆی دەکێشێ ٢–تێکەڵو پێکەڵ دەکا
shun/ʃʌn/v خۆی لێ لادەدا
shunt/v فارگۆنەکەی دەگۆڕی/جێی دەگۆڕی
shut/ʃʌt/v پێوەی دەدا
shutter/'ʃʌtə(r)/n ١–تیلی پەنجەرە ٢– ئاوێزە
shuttle/'ʃʌtl/n ١–مەکوك ٢–جرت و فرت
shuttlecock/'ʃʌtlkɒk/n تۆپی ریشە
shy/ʃai/adj شەرمن
sibling/'sɪblɪŋ/n خوشك یان برا/ خزم
sick/sɪk/adj نەخۆش/رشانەوە
sicken/'sɪkən/v قێزی دەبێتەوە
sickening/'sɪkənɪŋ/adj ناشیرین/قێزەون
sickly/'sɪkli/adj لاواز، نەخۆش
sickness/'sɪknəs/n نەخۆشی
side/saɪd/n ١– لا ٢– تەنیشت ٣– تیپ ٤– ڕوخسار– ڕووە– کەمەر
side-effect/n کاریگەری لابەلا/لاوەکی

sheet/ʃi:t/n ١– چەرچەف
٢– پارچە کاغەز/کاغەزی نووسین
٣– تەختەدار–جام ٤– باران بارینی زۆر
٥– گوریس
sheikh/ʃeɪk, ʃi:k/n شێخ– سەرۆک عەشیرەت
shelf/ʃelf/n ڕەف– تاقچکە
shell/ʃel/n ١– تویکڵ ٢– سەدەف
٣–بۆمبا ٤– بەتەمی پێشبڕکێ
shellfish/n ئاژەڵی دەریایی سەدەفی
shelter/ˈʃeltə(r)/n بنکە– ساتر
shelve/ʃelv/v ١– بەربەرە لێژ دەبێ
٢– لەسەر ڕەفەکا دادەنێ
٣– دوادەخا ٤– چێتر کاری پێ ناکا
shelving/n کۆمەڵە ڕەفەیەک
shepherd/ˈʃepəd/n شوان
sheriff/ˈʃerɪf/n گەورەی پیاوانی ئاسایش
ئەفسەری ئاسایش لە ئەمریکا
shield/ʃi:ld/n ١– زرێ
٢– سەرپۆش– قەپاغ ٣– دروشم
shield/v دەپارێزێ
shift/ʃɪft/v جێ دەگۆڕێ
shift/n ١– گۆڕان ٢– نۆرە
shifty/ˈʃɪfti/adj زۆرزان– فێڵباز
shilling/ˈʃɪlɪŋ/n شلن:
(پارەیەکی ئینگلیزییە، دەیکردە پەنجا پنس)
shin/ʃɪn/n پەڕەقە–
سەرەوەی گوزینگ– پێشەوەی لاق
shine/ʃaɪn/v ١– دەدرەوشێتەوە
٢– ناو دەردەکا ٣– دەبریسکێتەوە
shingle/ˈʃɪŋgl/n ١– لمی کەنار–پەنە بەرد
٢– پارچەداری چوارگۆشە
shiny/ˈʃaɪni/adj درەوشاوە
ship/ʃɪp/n پاپۆڕ
ship/v بار دەکا– دادەگرێ
shipbuilding/ˈʃɪpbɪldɪŋ/n پیشەسازی بنیاتنانی پاپۆڕ
کەشتی دروستکردن
shipping/ˈʃɪpɪŋ/n بارکردنی دەریایی
shipshape/ˈʃɪpʃeɪp/adj - adv
ڕێکوپێک– جوان
shipwreck/ˈʃɪprek/n پاپۆڕی نوقم بوو
shipyard/ˈʃɪpjɑ:d/n حەوزی دروستکردنی پاپۆڕ
shirk/ʃɜ:k/v خۆی لەبەرپرسی دەدزێتەوە
shirt/ʃɜ:t/n کراس
shiver/ˈʃɪvə(r)/n ١– لەرزین– ڕاچڵەکین
٢– پارچەی شکاو
shiver/v ١– دەلەرزێ ٢– دەهەژێ لەترسا
shoal/ʃəʊl/n پۆلەماسی
shock/ʃɒk/n ١– تەنگژە– زەبر٢– داڕوخان
shocking/ˈʃɒkɪŋ/adj ترسناک–جەرگبڕ
shoddy/ˈʃɒdi/n کۆتاڵێکی خراپ
shoe/ʃu:/n پێڵاو– نەعل
shoe-lace/ˈʃu:leɪs/n قەیتانی پێڵاو
shone/v درەوشاوە
shook/v هەژا، لەرزی
shoot/ʃu:t/v خێرا دەپەڕێ/تیری گرت
shoot/ʃuɜ:t/n خونچە بشکوژ/ تیرگرتن، ڕاو
shop/ʃɒp/n دوکان
shopkeeper/ˈʃɒpki:pə(r)/n خاوەن دوکان
shoplifter/ˈʃɒplɪftə(r)/n دزی کۆگاکان
shopper/ˈʃɒpə(r)/n کڕیار
shopping/ˈʃɒpɪŋ/n کڕین و چوونە بازاڕ
بازاڕ کردن– بازاڕکاری
shop-stewarded/n نوێنەری
نەقابەی کرێکاران
shore/ʃɔ:(r)/n کەنار
short/ʃɔ:t/n - adj بڕەلە– کەم– کورت
shortage/ˈʃɔ:tɪdʒ/n کەم و کورتی–کێماسی
shortbread/ʃɔ:tbred/n پسکێتی شیرین و ڕۆناوی

shaft/ʃɑ:ft/n ١– دەستێکی داری
٢– دەلاقە ٣– کۆڵەکە ٤– نێر ٥– تیر
shaggy/ˈʃægi/adj ١–لوول– تاریك وپیك
٢–زبر، بڕ
shake/ʃeɪk/v ١– دەمەژێنی
٢– دەشەقێنی ٣– تۆقەی لەگەڵ دەکا
shake/n هەژان– لەرزین
shake-up/n گۆڕانێکی بنەڕەتی
shaky/ˈʃeɪki/adj لەرزۆك– لاواز– نیگەران
shall/ʃəl/aux – v ١– فرمانی یاریدەدەر/
داهاتوو ٢– وا دەکەم– وادەبێ هەر– پێویستە
shallot/ʃəˈlɒt/n کەوەری ئەندەلوسی/
لەپیاز دەچێ
shallow/ˈʃæləʊ/adj تەنك– رووکار
shame/ʃeɪm/n ١– درۆز دەلەسە
٢– شەمەزاری
٣– هەستکردن بە شەرمەزاری لەبەر درۆکردن–
رووەش– ئابرو چوون
shamefaced/ˌʃeɪmˈfeɪst/adj
شەرمەزاری لە دەموچاویدا دیارە
shameful/ˈʃeɪmfl/adj جێ شەرمەزاری–
ئابڕووبەر
shameless/ˈʃeɪmləs/adj بێ حەیا– بێ ڕوو
shampoo/ʃæmˈpu:/n شامپۆ
shampoo/v بەشامپۆ سەری دەشوا
shank/ʃæŋk/n ١–لاق: ئەژنۆ تا گوزینگ
٢– تەن– کەلەخ– لاشە
shan't نەرێی داهاتوو
shanty town/n کوخاوە– هەژاراوە
shape/ʃeɪp/n شێوە، روخسار
shape/v دادەرێژێ
shapeless/adj شێوەیەکی نادیار–
بێ شێوە
shapely/ˈʃeɪpli/adj شەنگ، ڕێکوپێك،کۆك
share/ʃeə(r)/n ١– بەش– پشك
٢– بەش٣– گاسن

share/v ١– دابەش دەکا
٢– بەشداری دەکا
٣– (ئامی دڵی خۆی) هەڵدەرێژێ
shareholder/ˈʃeəhəʊldə(r)/n
بەشداربوو/پشکدار
shark/ʃɑ:k/n ماسی قرش– سەگ ماسی
sharp/ʃɑ:p/adj ١– تیژ٢– مەزن و لەناکاو
٣– چالاك ٤– روون ٥– بریندارکەر
sharp/adv تەواو– بەدروستی
هێمایەکی مۆسیقییە
sharp/n
sharpen/ˈʃɑ:pən/v قەڵەم تیژدەکا/تیژ دەکا
shatter/ˈʃætə(r)/v دەشکێنێ–
دەهاڕێ–هەڕوون بەهەڕوون دەبێ
shave/ʃeɪv/v دەتاشێ–ڕێکدەکا
–نزیك دەبێ–ردێن تاشین
shaver/ˈʃeɪvə(r)/n ئامێری ریش تاشین
shaver-brush/n فلچەی تەراش
shavings/n ئاردەدار
shawl/ʃɔ:l/n شاڵ
she/ʃi:/pron - n ئەو(کچ)
sheaf/Si:f/n دەستەیەك، گورزەیەك
shear/ʃɪə(r)/n - v تورکی خوری ئاژەڵ/
خوری مەڕ دەبڕێ
shears/ʃɪəz/n مەقاس– قاچی
sheath/ʃi:θ/v کێلان
sheathe/ʃi:ð/v شیرەکەی کردەکێلان
sheath-knife/n قامە
shed/ʃed/n کۆگا
shed/ʃed/v ١– لەدەست دەدا
٢–خۆی لێزگار دەکا ٣– خوێن دەرێژێ
٤– ڕۆشنایی دەخاتە سەر
sheep/ʃi:p/n مەڕ/ پەز
sheepish/ˈʃi:pɪʃ/adj شەرمن–شێواو
١– بێ لێژایی
sheer/ʃɪə(r)/adv ٢– ڕەها– تەواو
٣– بەتەنها– بەس٢– ئاسۆیی

٧- باران دەبارێ بێ‌پڕانەوە
٨- ئاچار دەکا ٩- ئاواز دادەنێ

set/n تاخمی ددان/تاخم- دەستە

set/adj ١- چەسپاو ٢- ئامادە

set back/n نسکۆ- تەگەرە

set-square/'set skweə(r)/n سێ‌گۆشە

settee/se'ti:/n ١- قەرەوێڵەی دووکەسی/ قەنەفە ٢- چوار چێوە

setting/'setɪŋ/n ١- ژینگەی دەوروپشت
٢- شوێن وکات
٣- ئاوازدانانی مۆسیقایی بۆ چامەیەك

settle/'setl/v ١- نیشتەجێ دەبێ
٢- کۆتایی پێ دێنێ ٣- بڕیاردەدا
٤- ڕێك دەخا ٥- هێور دەکاتەوە
٦- کپ دەبێ- دادەکاسێ
٧- دەنیشێ ٨- ساف دەکا

settled/'setld/adj جێگیر- نەگۆڕ

settlement/'setlmənt/n ١-تەگبیرکردن- جیاوازی نەهێڵان ٢- پارەدان
٣- نیشتەنگا ٤- پارە تەرخان کردن

settler/'setlə(r)/n نشتەگا- داگیرکار- نیشتەجێ

set-up/n ١-کارگێڕی- بەڕێوەبردن
٢-سێت ئەپ- دامەزراندن

seven/'sevn/n حەوت

seventeen/ˌsevn'ti:n/n حەڤدە

seventeenth/ˌsevn'ti:nθ/adj – n حەڤدەهەم

seventh/'sevnθ/adj - n حەوتەم

seventieth/'sevntiəθ/adj حەفتاهەم (بەشێك لەحەفتا)

seventy/'sevnti/n حەفتا

sever/'sevə(r)/v دەبڕێ- دایدەبڕێ- لێکی دەکا

several/'sevrəl/pron - det هەندێ

severally/'sevrəli/adv هەریەك بەتەنها- هەریەك بەجیا

severe/sɪ'vɪə(r)/adj ١- دڵڕەق
٢- توندوتیژ- زۆر خراپ

sew/səʊ/v دەدروێ

sewage/'su:ɪdʒ/n ئاوی زێراب- ئاوەڕۆ

sewer/'su:ə(r)/n کەرێز- ئاوەڕۆ- بۆری پیسایی ژێر زەوی

sewer/n بەرگدروو

sewing-machine/n مەکینەی دروومان

sex/seks/n ١- (زایینده)
٢- ڕەگەز (نێرو مێ) ٣- جووتبوون
٤- پەیوەندی سێکسی

sex-appeal/n سەرنج ڕاکێشانی ڕەگەزی(زاییندەیی)

sexton/'sekstən/n خزمەتکاری کلێسا زەنگلێدەر- قەبر هەڵکەن

sexual/'sekʃuəl/adj زاییندەیی (سێکسی)

sexy/'seksi/adj وروژاوی سێکسی- سێکسی-شەهوانی

shabby/'ʃæbi/adj شڕ- شەپڕێو

shabby/v پێی ڕادەبوێرێ

shack/ʃæk/n کوخێکی بچووك

shachle/'ʃækl/n - v پێوەند-کۆت-کەلەپچە

shade/ʃeɪd/n ١- شوێنی سێبەر
٢- قەباغی دژ بەگەرمی ٢- پلەی ڕەنگ
٤- کەمێك

shading/'ʃeɪdɪŋ/n سێبەرکێشان (لەوێنەدا)

shade/v لە ڕۆناکی-هەتاو- دووری دەخا سێبەری بۆ دەکا

shadow/'ʃædəʊ/n ١- سێبەر/تارمایی
٢- ناوچەیەکی سێبەراوی و تاریك

shadow/v سێبەر دەخاتەسەر

shadowy/adj شێوەیەکی نادیار- ناڕوون- لێڵ

shady/'ʃeɪdi/adj ١- سێبەراوی- بەرسێبەر ٢- گومان لێکراو

sent/sent/v ناردی

sentence/ˈsentəns/n - v ١- رسته

٢- سزا دەدا بە..

sentiment/ˈsentɪmənt/n سۆز

sentimental/ˌsentɪˈmentl/adj

ویژدانی سۆزدار- سۆزاویی

sentimentality/ˌsentɪmenˈtæləti/n

زۆرسۆزاوی

sentinel/ˈsentɪnl/n سەرباز،گارد،پاسەوان

sentry/ˈsentri/n گارد- شەوبێر

separate/ˈsepəreɪt/v جیادەکاتەوە

separate/ˈseprət/adj جیابۆوە- جیا-

سەربەخۆ

separation/ˌsepəˈreɪʃn/n دابران-

جیابوونەوە

separatist/ˈsepərətɪst/n - adj

جیاخواز- جوداخواز

sepsis/n کەروو گرتن- بۆگەن بوون

September/sepˈtembə(r)/n

ئەیلول- ئیلۆن

septic/ˈseptɪk/adj گەنیو

sepulchre/ˈseplkə(r)/n گۆرستان-

مەرقەد

شاردنەوەی مەیت لە گۆرستان

sequel/ˈsi:kwəl/n ١- پاشە رۆژ-

ئاکام ٢- پاشکۆ

sequence/ˈsi:kwəns/n

یەك لەدوایەیەکی- ریز

sequster/sɪˈkwestə(r)/v ١-جیادەکاتەوە

٢-دەست بەسەردا دەگری

serenade/ˌserəˈneɪd/n (سێرنادا):

پارچە مۆسیقایەکی ئەڤینداریە.

serene/səˈri:n/adj-n ١-سروشتێکیهێمن

٢- ئاسمانی ساماڵ

serenity/səˈrenəti/n ئارامی-

دڵنیایی گیان

serf/sɜ:f/n کۆیلە- کۆیلەی زەوی

serfdom/ˈsɜ:fdəm/n کۆیلایەتی زەوی لە

سیتسەمی دەرەبەگایەتی

sergeant/ˈsɑ:dʒənt/n عەریف- باش

چاوش

serial/ˈsɪəriəl/adj – n زنجیرەیی-

دوابەدوایەکی

series/sɪəri:z/n زنجیرەیەك

serious/ˈsɪəriəs/adj پتەو- بەراستی-

بێ گاڵتە

sermon/ˈsɜ:mən/n وتاری ئاینیی

serpent/ˈsɜ:pənt/n مار

serrated/səˈreɪtɪd/adj دەمی تیژ

serum/ˈsɪərəm/n ئاوەگ- سیرەم

servant/ˈsɜ:vənt/n خزمەتکار-

ئەلە کەنزیەك- کارەکەر

serve/sɜ:v/v ١- خزمەتی دەکا

٢- بەسە بۆ..٣-دێ- دێت

٤- مامەڵەی دەکا ٥- بەسەری دەبا

٦- دەست پێدەکا

service/ˈsɜ:vɪs/n ١- خزمەت

٢- دەستە/هێزی چەکدار ٣-سوود

٤-خزمەتکردن لەچێشتخانە ٥-چاککردنەوە

٦- خزمەتگوزاری گواستنەوە

٧- رێو رەسمی ئاینیی ٨-ناردن-چاککردنەوە

serviette/ˌsɜ:viˈet/n بەرسینگ-

دەستەسر

servile/ˈsɜ:vaɪl/adj کۆیلە ئاسا- ملکەچ

servility/sɜ:ˈvɪləti/n ملکەچی

servitude/ˈsɜ:vɪtju:d/n بەندایەتی

sesame/ˈsesəmi/n کونجی

session/ˈseʃn/n دانیشتنی- خول پەرلەمان

set/set/v ١- ئامادەی دەکا

٢- لەجێی خۆی دادەنێ٣- رێکی دەخا

٤- دەست پێدەکا ٥- تەگبیر دەکا

٦- خۆرئاوا دەبێ،مەیی- رەق دەبێ

بڕوای بەپاکی خۆیەتی
خۆ بەڕاست زان

self-righteousness/adj بڕوای بە
ئاکاری خۆی هەیە

self-sacrifice/ˌself ˈsækrɪfaɪs/n
قوربانیدان بەخۆ- خۆکردنە قوربانی

self-same/ˈselfseɪm/adj
هەمان- کت وەت

self-satisfied/ˌself ˈsætɪsfaɪd/adj
لەخۆڕازی

self-service/ˌself ˈsɜːvɪs/n
خزمەتی خۆکردن

self-starter/n لەخۆوە گەڕکەوتن

self-supporting/ˌself səˈpɔːtɪŋ/adj
خۆژێن

self-willed/ˌself ˈwɪld/adj
ڕای کەس وەرناگرێت-لاسار

self-winding/adj سەعاتی
دەستی ئۆتۆماتیکی

sell/sel/v دەفرۆشێ

seller/ˈselə(r)/n فرۆشیار

selling price/n نرخی فرۆشتن

semaphore/ˈseməfɔː(r)/n
هێماکەر- سیمافۆر

semicircle/ˈsemisɜːkl/n نیوە بازنە

semicircular/ˌsemiˈsɜːkjələ(r)/adj
نیوبازنەیی

semicolon/ˌsemiˈkəʊlən/n هێمای (؛)-
وێرگول

semi-final/ˌsemiˈfaɪnl/adj - n
قۆناغی پێش کۆتایی

seminar/ˈsemɪnɑː(r)/n
کۆڕێکی ئەدەبی یان زانستی

seminary/ˈsemɪnəri/adj
١- کۆلیژی ڕاهێنانی قەشە
٢- شوێن فێربوون.

Semite/ˈsemɪt/n ڕەگەزی

semitone/ˈsemitəʊn/n نیو ئاواز

semolina/ˌseməˈliːnə/n دانی ڕەقی گەنم،
ئاروک

senate/ˈsenət/n ١- ئەنجومەنی پیران-
ئەنجومەنی باڵا ٢- زانکۆ- سیناتۆر

senator/ˈsenətə(r)/n
ئەندامی ئەنجوومەنی پیران- سیناتۆر

send/send/v دەنێرێ- پاڵدەدا- وا لێدەکا

senile/ˈsiːnaɪl/adj پیر-داوەشاو-خەرەفاو

senior/ˈsiːniə(r)/n - adj
١- پلەو پایەکی بەرز
٢- (لەشەستساڵی بەسەرەوە) بەساڵا چوو
٣-قوتابی قۆناغی چوار ٤-برا گەورە

seniority/ˌsiːniˈɒrəti/n پێشینتی-
لەپێشەوە

sensation/senˈseɪʃn/n ١- هەست
٢- مشت وەڕ ٣- هەواڵێکی سەیر

sensational/senˈseɪʃənl/adj
١- سەرسوڕهێنەر ٢- زۆرباش ٣- وروژێنەر

sense/sens/n ١- کۆئەندامی هەست
٢- سوود- ئامانج/باش دەرك پێکردن/
مانا- چەمك/ژیری-ڕێگای ڕاست

senseless/ˈsensləs/adj بێ هۆش

senseless/adj ناماقوڵ

sensibility/ˌsensəˈbɪləti/n هەست
ناسکی

sensible/ˈsensəbl/adj ١- گونجاو
٢- وشیار/هەست پێکراو

sensitive/ˈsensətɪv/adj ١- هەستەوەر-
حەساس ٢- هەستیار

sensitivity/ˌsensəˈtɪvəti/n
زوو کاریگەر دەبێ- هەستیاریتی

sensory/ˈsensəri/adj هەستەوەری-
حەماس

sensual/ˈsenʃuəl/adj ئەوسن- چێژیس-
شەهوانی

sensuality/ˌsenʃuˈæləti/n چێژیسی

seduction/sɪˈdʌkʃn/n گومڕاکردن/ سەرنج ڕاکێش- گومڕاکەر
see/siː/v ١- دەبینێ ٢- تێدەگا ٣- دڕکیپێدەکا ٤- پەیمان دەدا ٥- چاوی پێدەکەوێ ٦- ماڵئاوایی لێدەکا لەوێستگە
seed/siːd/n ١- تۆو٢- تۆوی مرۆ
seedless/ˈsiːdləs/n بێ تۆو
seedling/ˈsiːdlɪŋ/n شتڵ- نەمام
seedy/ˈsiːdi/adj ١- پڕ تۆو ٢- شڵە و شێواو (شەپرێو)
seeing/ˈsiːɪŋ/n بینین - دیدەنی
seek/siːk/n داوا دەکا
seem/siːm/n وادیار دەبێ- وابەدیار دەکەوێ
seemingly/adv وادیارە- وەکو وایە
seep/siːp/v دڵۆپ دڵۆپ دێتەخوارێ
see-saw/ˈsiːsɔː/n جۆلانێ- بلند دەبێ و دێتەخوارێ
seer/sɪə(r)/n کاهن- فاڵچی- پێشبین
seethe/siːð/v دەکوڵێ- بلق دەدا- هەڵدەچێ
segment/ˈsegmənt/n پارچەیەک- بەشێک
segregate/ˈsegrɪgeɪt/v دایدەگرێ- قاوی دەدا
segregation/ˌsegrɪˈgeɪʃn/n ڕەگەزپەرستی
seismic/ˈsaɪzmɪk/adj بوومەلەرزەیی
seismograph/ˈsaɪzməgrɑːf/n سیزمۆگراف- پێوەری بوومەلەرزە
seize/siːz/v ١- دەگرێ ٢- دەستی بەسەردا دەگرێ
seizure/ˈsiːʒə(r)/n دەست بەسەر ماڵدا گرتن
seizure/n سەکتەدڵ/دەست بەسەردا گرتن
seldom/ˈseldəm/adv بەدەگمەن

select/sɪˈlekt/v هەڵدەبژێرێ- لێ دەگرێ
selection/sɪˈlekʃn/n ١- هەڵبژاردن ٢- پەیوەست بەهەڵبژاردن
selector/sɪˈlektə(r)/n ١- تیپ (تیپی وەرزشی) ٢- هەڵبژێراو- گوڵبژێر
self/self/n-adj-pron خود
self-centred/ˌself ˈsentəd/adj خۆپەرست
self-confidence/ˌself ˈkɒnfɪdəns/n بڕوا بەخۆبوون
self-conscious/ˌself ˈkɒnʃəs/adj شەرمن
self contained/ˌself kənˈteɪnd/adj گۆشەگیر خۆپارێز- جیا-بەتەنیا
self control/ˌself kənˈtrəʊl/n خۆراگری- خۆگر
self defence/ˌself dɪˈfens/n بەرەنگاری- بەرەکانی بەرگری لەخۆکردن
self government /ˌself ˈgʌvənmənt/n خودمختاری- ئۆتۆنۆمی- خۆ بەڕێوەبردن
selfish/ˈselfɪʃ/adj خۆویست- خۆپەرست
selfishness/ˈselfɪʃnəs/n خۆپەرستی
selfishless/ˈselfɪʃləs/adj خۆنەویست
self-made/ˌself ˈmeɪd/adj عصامی-سەرکەوتوو- خۆپێگەیەنەر
self-possessed/ˌself pəˈzest/adj لەخۆدڵنیا
self-raising flour /ˌself ˈrezɪŋ flaʊə(r)/adj هەویری هەڵساو (لەبەر خومرە)
self-respect/ˌself rɪˈspekt/n نەفس بەرزی-ڕێزی خۆگرتن
self-righteous/ˌself ˈraɪtəs/adj

seasonal/ˈsi:zənl/adj وەرزی
seasoning/ˈsi:zənɪŋ/n ١– كاری– بۆن خۆشی ٢–بۆن خۆشكردنی خواردن
season ticket/n بلیتی پاس یان شەمەندەفەر
seat/si:t/n ١– كورسی ٢– پەككەوتەیی٣–بارەگا– بنكە
seat/v دادەنیشێ
seat-belt/ˈsi:tbelt/n پشتێنی كورسی
seaweed/ˈsi:wi:d/n گیاو گژی دەریایی
secateurs/ˌsekəˈtɜ:z/n ١– نینۆك بڕ ٢– مقەس– گیابڕ
secede/sɪˈsi:d/v وازی لێ دەهێنێ/ جیا دەبێتەوە/دەكشێتەوە
secession/sɪˈseʃn/n لێ جیابوونەوەی سیاسی
seclude/sɪˈklu:d/v لەكار دەخا– دووری دەكاتەوە
seclusion/sɪˈklu:ʒn/n دوورەپەرێزی– گۆشەگیری
second/ˈsekənd/adj ١– دووەم ٢– یەكێكی دی/ئەوی دی ٣– یارمەتیدەری بۆكس وەشێن
second/n چركە/ بەشێك لەشەست بەشی ئەندازە
second/ˈsekənd/v پالپشتی دەكا
secondary/ˈsekəndri/adj-n ناوەندی– بێ بایەخ– لاوەكی
second-best/adj دووەم كەس لەچاكیدا
second class/n پلە دووەم– كەم بایەخ
second hand/n كۆنە باش– بەكارهاتوو
secondly/ˈsekəndli/adv دووەم– دووەمجار
secrecy/ˈsi:krəsi/n نهێنی– كپی
secret/ˈsi:krət/adj- n نهێنی– شاراوە
secretary/ˈsekrətri/n رازگر– نەمیندار
secrete/sɪˈkri:t/v ١– لەشوێنی نهێنیدا دەشارێتەوە ٢– لیكی رادانە– لیك دەرژێن
secretive/ˈsi:krətɪv/adj نهێنی گر– نهێنی پارێز– مۆن
sect/sekt/n تیرە– میللەت
sectarian/sekˈteəriən/n ، adj دەمارگیر/ئەندام تیرە
section/ˈsekʃn/n ١– بەش٢– لق٢– كەرت
sectional/ˈsekʃənl/adj پێكهاتووە لەبەش– بەشی
sector/ˈsektə(r)/n ١– كەرتێك لەدایەرەك ٢– كەرتێكی سەربازی٢– بەرە
secular/ˈsekjələ(r)/adj – n دنیایی/ عەلمانی
secure/sɪˈkjʊə(r)/v ١– قایمی دەكا ٢– بەگرانی دەستی دەكەوێ
security/sɪˈkjʊərəti/n دڵنیایی–تەناهی– ئاسایش
security/n مسۆگەری– پشتگیری
sedan/sɪˈdæn/n ئۆتۆمبیلی سیدان
sedate/sɪˈdeɪt/adj گران– لەسەرخۆ
sedation/sɪˈdeɪʃn/n كپ كردنەوەی ئازار هێوركردنەوەی نەخۆش
sedative/ˈsedətɪv/adj – n ئازارشكێن– بەنگ كەر
sedentary/ˈsedntri/adj دانیشتوو
sediment/ˈsedɪmənt/n بن– شیلی– نیشتوو
sedition/sɪˈdɪʃn/n یاخی بوون– ئاژاوە
seditious/sɪˈdɪʃəs/adj یاخی– ئاژاوەچی– فتنەچی
seduce/sɪˈdju:s/v ١– رازی دەكا شتی هەلە بكا ٢– كاری سێكسی لەگەڵ دەكا.
seducer/sɪˈdju:sə(r)/n گێرەشێوێن– گومراكەر(بۆ ئافرەت)

scrub/skrʌb/v ١- بەفلچەیەکی دڕ پاکی دەکاتەوە ٢- پووچی دەکاتەوە، هەڵی دەوەشێنێتەوە ٣- فەرامۆشی دەکا
scrub/n ١-دەوەن ٢-زەوی دەوەندار ٣-گیانەوەری دوو ڕەگە
scruff/skrʌf/n پشتەوەی مل/ پشتە مل
scruffy/ˈskrʌfi/adj شل و شاو- پیس و شەپڕێو
scruple/ˈskru:pl/n کێشی یەکەی (بیست)دانەوێڵە/ وەسواسی، ڕێژەی کەم
scrupulous/ˈskru:pjələs/adj ١- بە وردە: بۆ ئەوەی هەڵە نەکا ٢- ووردبین
scrutinize/ˈskru:tənaɪz/n دەپشکنێ
scrutiny/ˈskru:təni/n ١-ڕاوەرگرتنەوەی دووبارە ٢- پشکنینی ورد
scuffle/ˈskʌfl/n شەڕ کردن- لێکدان
scuffle/v شەڕ دەکا- دادەسرێ
scull/skʌl/n سەوڵی بەلەم
scull/v سەوڵ لێدەدا
scullery/ˈskʌləri/n ژوورێکی بچووک بۆ شۆشتنی قاپ و قاچاغ نێزیکی چێشتخانە (دوێن)
sculptor/ˈskʌlptə(r)/n پەیکەرتاش (پیاو)
sculptress/ˈskʌlptrəs/n پەیکەر تاشی (ئافرەت)
sculpture/ˈskʌlptʃə(r)/n هونەری هەڵکۆلین
sculpture/ˈskʌlptʃə(r)/n پەیکەر
scum/skʌm/n ١- کەف ٢- گەندە
scurf/n پێستی سەر- تووکی یان- قرێژ- توێشکە
scurrilous/ˈskʌrələs/adj شەڕ فرۆش- جەنیابەر
scurry/ˈskʌri/n تۆز- گەردەلوول
scurvy/ˈskɜ:vi/n ١- ئەسکەربووت (نەخۆشی)- ئێسکە نەرمە ٢- ناپاك
scuttle/ˈskʌtl/n ١- سەتڵ- قاپی گەورە ٢- دەلاقە ٣- کەشتی بەهۆی کونەکەوە نغرۆ دەبێ
scythe/saɪð/n داسێکی گەورەو درێژ
sea/si:/n دەریا
sea-gull/ˈsi:gʌl/n نەورەس
seal/si:l/n ١- سەگی دەریا/ماسی خۆر ٢- مۆر
seal/v دادەخا/مۆر دەکا
sea level/n ئاستی دەریا
sealing-wax/n مۆمی مۆرکردن
seam/si:m/n ١- دەرز- دووریێنی- ناوەوەی کوتاڵ ٢- دەم و چاو کون کون- دەم و چاولوچ
seaman/ˈsi:mən/n دەریاوان
seamy/adj لایەنی کلۆلی- نەگبەتی- تاوان- ژیان
sear/sɪə(r)/v ڕوخساری دەسووتێنێ
search/sɜ:tʃ/n لێ گەڕان- پشکنین
search/v دەگەڕێ- دەپشکنێ
searching/ˈsɜ:tʃɪŋ/adj باش لێ گەڕان/ هەمەلایەن
searchlight/ˈsɜ:tʃlaɪt/n ١- تیشکێکی تیژ ٢-مێشکێکی دۆزەرەوە
search warrant/n فەرمانی پشکنین
sea-shell/n سەدەف- لوول پێچ
sea-shore/ˈsi:ʃɔ:(r)/n کەناری دەریا
seaside/ˈsi:saɪd/n هاوینە هەواری دەریایی- کەناری دەریا
season/ˈsi:zn/n ١- وەرز ٢- کاتی گونجاو ٣- باش ئامادەکراوە ٤- کاتێکی کەم
season/v ١- تامی خۆش دەکا ٢- بۆ کار دەشێ
seasonable/ˈsi:znəbl/adj لەکاتی گونجاودا

٢- بەخێرای ئۆتۆمبێلی – دەهاژوا

score/skɔ:(r)/n ١- ڕووشاندن
٢- گۆڵ ٣- ویر ٤- هۆ ٥- دەقی مۆسیقایی
٦- بیست ساڵی

score/v ١- دەروشێنێ
٢- گۆڵ تۆما ردەکا

scorer/ˈskɔ:rə(r)/n گۆڵکەر- خاڵ وەگر

scorn/skɔ:n/n بێزار- ڕق لێبوونەوە

scorn/v ١-گاڵتەی پێ دەکا
٢- ڕقی لێ دەبێتەوە

scornful/ˈskɔ:nfl/adj خوێن تاڵ-
بێز- ڕیسوا

scorpion/ˈskɔ:piən/n دووپشك

Scotch/skɒtʃ/adj ویسکی-هاوولاتی
ئۆسکوتلەندی

scoundrel/ˈskaundrəl/adj – n
١- بوودەڵە- قۆڵبڕ
٢- بێ‌باوەڕ- لەسەر هیچ نا.

scour/ˈskauə(r)/v ١-ڕنین- دەڕنێ
٢- پاقژ دەکاتەوە ٣- لەدەوری دەسووڕایەوە

scourge/skɜ:dʒ/v قامچی لێ دەدا

scourge/n ١- قامچی ٢-کۆست- نسکۆ

scout/ˈskaut/n ١- ئەندامی خێوەتگا
دیدەوان ٢- زانیاری وەرگر

scowl/skaul/n ڕووێکیگرژ-مۆن-
مرومۆچ- دڕدۆنگ

scramble/ˈskræmbl/n لەسەرسکچوون

scramble/v ١- بەسەر دەکەوێ
٢- لەسەر سك دەخشێ
٣- (هێلکە) ئێدەمنێ ٤- نامە نەدێری

scrap/skræp/n ١-پارچەیەکی بچووك
٢- گلێش٣- پاشماوە- بەرماوە

scrap/v فڕێ دەدا

scrape/skreɪp/v خوراندن- دەخورێنێ

scrape/v بەگرانی دەستی دەکەوێ

scrape/n ١-خوران ٢-تەنگژە ٣-سکراپ

scarp-heap/n زوردەی پاشماوە/
قۆمەتی بەرماوە

scratch/skrætʃ/n ١- ڕووشان
٢- ڕاکێشان- پووچ کردنەوە ٣- ئاست

scratch/v ١- دەرووشێنێ
٢- بەدەست دێنێ

scrawl/skrɔ:l/n ١-خەربەتە ٢-سڕینەوە

scrawl/v ١- خێرا دەنوسێ
٢- خەت وخێچ دەکا

scream/skri:m/n هاوار

scream/v هاوا ر دەکا

screech/skri:tʃ/n هاوارێکی بەرز/
دەنگێکی بەرز/ قیژە

screech/v بەتوڕەیی و شێش هاوار دەکا

screen/skri:n/n ١- پەردە
٢-شاشەی سینەما ٣-بێژنگی گەورە٤-پالاوتن

screw/skru:/n ١- پەردەپۆش دەکا-
دەشارێتەوە ٢- لەلۆمە دەیپارێزێ.

screw/n ١- بزماری لوولپێچ
٢-پانکەی ئاسمانی/بنمیچ٣-تۆپێکی دەرپەڕیو

screw-driver/ˈskru:draɪvə(r)/n
دەرنەفیس

scribble/ˈskrɪbl/v ١-خەت وخێچ دەکا
٢-تێکەل وپێکەل دەکا

scriber/skraɪbə(r)/n ١- نامەنوسی
شارەزا ٢- مامۆستای یاسای جولەکە

script/skrɪpt/n ١- نووسین- دەستنووس
٢- دەقێکی نووسراو
٣- دەست خەتێکی جوان

scripture/ˈskrɪptʃə(r)/n کتێبی پیرۆز

script-writer/ˈskrɪptraɪtə(r)/n
دایەلۆگ نووس/ نووسەری بەرنامە

scroll/skrəul/n ١- تۆمار- لەفەیەك کاغەز
٢- زەخرەفەیەکی لوولپێچی

scrounge/skraundʒ/v پارە دەبا-دەدزێ

scrounger/ˈskraundʒə(r)/n مشەخۆر

scavenge/v لەگەنندە دەگەڕێ
scavenger/n کەناس/ زبڵڕێژ
scavenge/v لەزبڵدان دەگەڕێ
scene/si:n/n ١-شوێن- دیمەن
٢- بەشێکی شانۆگەرییەك
٣- دیمەنی سروشتی ٤- شۆڕش- هەڵچوون
scenery/ˈsi:nəri/n ١- دیمەن لەسەر شانۆ
٢- دیمەنێکی سروشتی جوان
scenic/ˈsi:nɪk/adj بەنسبەت دیمەنێکی جوان
scent/sent/n ١- بۆن و بەرامە
٢- شوێنی پێ- بۆنی...
٣- هەستی بۆن کردن ٤- بۆنی خۆش
sceptic/ˈskeptɪk/n دوودڵی- پاراپیس
sceptical/ˈskeptɪkl/adj دوودڵ- پارا
scepticism/ˈskeptɪsɪzəm/n پاراپیی/ کومانگەرایی
schedule/ˈʃedju:l/n خشتەی-کار/خشتە
scheme/ski:m/n پلان- پرۆژ- پیلانکاری
schizophrenia/ˌskɪtsəˈfri:niə/n نەخۆشی شیزۆفرینیا
schizophrenic/ˌskɪtsəˈfrenɪk/adj کەسی توشبوو بە شیزۆفرینیا
scholar/ˈskɒlə(r)/n ١- قوتابی
٢- ئەوقوتابییەی لە زانکۆیەکی دەرەوە ڕێدانی خوێندنی بۆ دێ ٣- زانا-زەیرك- توێژەر
scholarly/adj ئەکادیمی زۆر زانا
scholarship/ˈskɒləʃɪp/n ١- زانستێکی زۆر ٢- کاری زانستی توێژەران
٣- ڕێپێدانیخوێندن لەدەرەوە
scholastic/skəˈlæstɪk/adj
١- پەیوەستە بە قوتابخانە وپەروەردە
٢- پەیوەستە بە فێربوونی دوگماکانی چەرخی ناوەڕاست
school/sku:l/n ١- قوتابخانە-
قوتابخانەی فیکری ٢- ئەندامانی قوتابخانە
٣-پۆلەماسی- ڕەوێك
schoolboy/ˈsku:lbɔɪ/n قوتابی کوڕ
schoolgirl/ˈsku:lgɜ:l/n قوتابی کچ
schooling/ˈsku:lɪŋ/n ماوەی خوێندن و فێربوون
schoolmaster/ˈsku:lmɑ:stə(r)/n مامۆستا پیاو
schoolmistress/ˈsku:lmɪstrəs/n مامۆستا ژن
schoolteacher/ˈsku:lti:tʃə(r)/n مامۆستای قوتابخانە
schooner/ˈsku:nə(r)/n ١- پاپۆرێکی دوو پەردە (دووچارۆگ)
٢- گلاسی درێژی ئارەق
sciatic/saɪˈætɪk/adj ژانی شادەمار- پەیوەست بە دەمار
science/ˈsaɪəns/n ١- زانست
٢- زانستی ئەزموونکاری ٣- مەعریفەت
scientific/ˌsaɪənˈtɪfɪk/adj زانستی
scientist/ˈsaɪəntɪst/n زانا
scintillate/ˈsɪntɪleɪt/v پرشنگی دەداتەوە
scion/ˈsaɪən/n بچووکی ماڵێ/ تام
scissors/ˈsɪzəz/n مقەس
scoff/skɒf/v ١-گاڵتەی پێدەکا
٢- بەچارچنۆکی دەخوا
scold/skəʊld/v ١- سەرزەنشتی دەکا
٢- بەتوڕەیی قسەدەکا
scolding/skəʊldɪŋ/n سەرزەنشت کردن بەتووڕەیی قسەکردن- لۆمە کردن
scoop/sku:p/n ١- شۆفل
٢- هەواڵێکی پێش وەخت/پێش کەسانی دی
scoop/v بەشۆفل هەڵدەگری
scooter/ˈsku:tə(r)/n ١-پاسکیلی منداڵانە
٢- ماتۆڕێکی بچووك
scope/skəʊp/n ١- بووار
٢- مەودا ٣- دەرفەت
scorch/skɔ:tʃ/v دەبرژێنێ

saviour/ˈseɪviə(r)/n رزگارکەر
savour/ˈseɪvə(r)/n تام- چەشە- چێژ
savoury/ˈseɪvəri/adj بەتام/ خۆش
saw/sɔː/n منشار- هەپرە
saw/v-n بینی-برەر
sawdust/ˈsɔːdʌst/n ئاردەدار/ کەپەک
sawmill/ˈsɔːmɪl/n کارگەی برینی دار
saxophone/ˈsæksəfəʊn/n ئالەتێکی مۆسیقییە/ ساکسفۆن
say/seɪ/v دەڵێ
saying/ˈseɪɪŋ/n قسەی پشینان- قسەی‌نەستەق
scab/skæb/n گەری- توێژی برین - کێم- پیسی
scabbard/ˈkæbəd/n کێلانی خەنجەر- کیفلک
scabbies/n گوری بوون/ گەریس
scabby/ˈskæbi/adj گەر- برینێکی وشکەوەبوو
scaffold/skæfəʊld/n قەنارە داری سێدارە
scaffold/ˈskæfəʊld/n تێرکەر/ سەکۆ
scald/skɔːld/n شلەیەکی کوڵاو
scale/skeɪl/n پەرەی ماسی
scale/n ١- تای تەرازوو
٢- پلەو پایەی کۆمەڵایەتی
٣- پلیکانەی مۆسیقی ٤- سیستەم
٥- پێوەر- نەخشە ٦-پلەی قادرمە
scale/v سەردەکەوێ- رێك دەخا
scalp/skælp/n پیستەی سەر
scalp/v سەری کوێدی دەکا
scalpel/ˈskælpəl/n چەقۆی نۆژدار
scamp/skæmp/n قۆلبڕ- چەقاوەسوو
scamper/ˈskæmpə(r)/v -رادەکا- زۆر دەپەڕێ
scan/skæn/v ١- دێرە شیعر شرۆڤە دەکا
٢- بەووردی دەپشکنێ ٣- بەپەلە دەخوێنێتەوە
scandal/ˈskændl/n کەتن- رووڕەشی- ئابروو چوون
scandalize/ˈskændəlaɪz/v کەتن دەکا- ئابروو دەبا
scandal monger/n دووزمان- پڕوپاگەندەچی
scandalous/ˈskændələs/adj ئابڕوبەر- خراپەکار- رووەش- خەڵکی لێی بێزار
scansion/ˈskænʃn/n کێشی شیعر- برگەی شیعری
scant/skænt/adj هەرزان- سووك- لاواز- کەم
scanty/ˈskænti/adj بەربووسی هەرزان- سووك- کەم
scapegoat/ˈskeɪpgəʊt/n قوربانی- خۆبەختکەر- قۆچ
scar/skɑː(r)/n برین- زام
scar/v برینداری دەکا- برین بەجێ دێڵێ
scarab/n قالۆنچە
scarce/skeəs/adj دەگمەن
scarce/v برۆ- لاچۆ
scarcely/ˈskeəsli/adv بەدەگمەن
scarcity/ˈskeəsəti/n کەمی- دانسقە- دەگمەن
scare/ˈskeə(r)/v دەترسێنێ دەتۆقێنێ
scarf/skɑːf/n مل پێچ- پەشتەماڵ
scarves/skɑːvz/n سەرپۆش
scarlet/ˈskɑːlət/adj رەنگی قورمزی
scathing/ˈskeɪðɪŋ/adj تاڵ- رەق- ناخۆش
scatter/ˈskætə(r)/v تۆو دەوەشێنێ
scatter/v بڵاودەکاتەوە
scatty/ˈskæti/adj بێ‌مێشك سەرەڕۆ
scavenge/ˈskævɪndʒ/n گەندەخۆر

sanitation/ˌsænɪˈteɪʃn/n ئاوەڕۆ- کاری تەندروستی
sanity/ˈsænəti/n ١-بیری چاك- بیروڕای دروست ٢- ئاقڵاتی
sank/sæŋk/n - نۆقم بوو- نغرۆ بوو
sap/sæp/n ١- شیلەی روەك یان دار ٢- ساتر- خەندەق ٣- هیچ وپووچ
sap/v ١- هێزی لێ دەبڕێ ٢- ماندووی دەکا- لاوازی دەکا
sapling/ˈsæplɪŋ/n ١-دەوەن- نەمام ٢-گەنج- لاو
sapper/ˈsæpə(r)/n سەربازی ئەندازیار
sapphire/ˈsæfaɪə(r)/n بەردی سەفیر یاقوتی شین- بەردی گرانبەها
Saracen/ˈsærəsn/n ناوی موسڵمانانە لەلای خاچپەرستان
sarcasm/ˈsɑ:kæzəm/n گاڵتەجاڕی- قۆشمەکردن
sarcastic/sɑ:ˈkæstɪk/adj گاڵتە پێکەر- قۆشمەچی
sarcophagus/sɑ:ˈkɒfəgəs/n تابوت
sardine/ˌsɑ:ˈdi:n/n سەردین (ماسیەیەکی بچووکە)
sash/sæʃ/n پشتێوێن- زنار/ چوارچێوەی پەنجەرەی دارین
Satan/ˈseɪtn/n شەیتان- ئیبلیس
satchel/ˈsætʃəl/n جانتای پێستینەتورەگە
satellite/ˈsætəlaɪt/n مانگی دەستکرد
satiate/ˈseɪʃieɪt/v تێر دەبێ
satin/ˈsætɪn/n کوتاڵی سەتەن
satin/ˈsætɪn/adj نەرم- لووس
satire/ˈsætaɪə(r)/n قۆشمەبازی- رەخنەرنیسوایی- هەجوکاری
satire/v هەجوو دەکا
satirical/səˈtɪrɪkl/adj هەجوویی- قۆشمەیی
satirist/ˈsætərɪst/n ریسواکەر- هەجووباز- هەجووکەر
satirize/ˈsætəraɪz/v گاڵتەی پێ دەکا- هەجووی دەکا
satisfaction/ˌsætɪsˈfækʃn/n ١- رازی بوون ٢- خۆشحاڵ ٣- دەستی کەوت- بارپووکردن ٤- بژاردن
satisfactory/ˌsætɪsˈfæktəri/adj وەڵامێکی دروست- شیاو
satisfy/ˈsætɪsfaɪ/v ١-تێر دەبێ ٢- رازی دەبێ ٣- قەناعەتی دەهێنێ
saturate/ˈsætʃəreɪt/v ١- تەڕدەکا ٢-پڕدەکا (بازاڕ پڕدەکا لە..) ٣- دەخووسێنێ
saturation/ˌsætʃəˈreɪʃn/n ١- تەڕ ٢- پڕبوون- خوساندن
Saturday/ˈsætədeɪ, ˈsætədi/n شەممە
Saturn/ˈsætɜ:n, -tən/n ئەستێرەی گەڕۆکی زوحەل
sauce/sɔ:s/n ١- شلەیەکی تیرە- ساس (ترشۆك) ٢- بێ حەیا- دڕ
saucepan/ˈsɔ:spən/n تاوە
saucer/ˈsɔ:sə(r)/n ئەخووری- تەشت- ژێر پیالە
saucy/ˈsɔ:si/adj زمان درێژ- بێ حەیا
sauna/ˈsɔ:nə, ˈsaunə/n گەرماوی هەڵمی فنلەندی- ساونا
saunter/ˈsɔ:ntə(r)/v لەسەرخۆ دەڕوا- پیاسە دەکا
sausage/ˈsɒsɪdʒ/n سلجوق- سوسەج
savage/ˈsævɪdʒ/adj درندە- وەحشی
save/seɪv/v ١- رزگاری دەکا- دەبێ ٢- دەپارێزێ ٣- پاشەکەوت دەکا ٤- پێویستی پێ نابێت
saving/ˈseɪvɪŋ/n رزگار کردن-
saving/adj زیندە
savings/ˈseɪvɪŋz/n پاشکەوت-برەپارەیەك

saintly/adj قەشەگری– قەشە، وەکو فریشتە

sake/seɪk/n لەرێگای– لەپێناوی

salad/ˈsæləd/n زەلاتە

salary/ˈsæləri/n مووچە– دەستمایە

sale/seɪl/n فرۆشتن– دابەزین– نرخ شکاندن–هەراج کردن

saleable/ˈseɪləbl/adj ١–بەئاسانی دەفرۆشرێت ٢–خۆفرۆشتن

salesman/ˈseɪlzmən/n فرۆشیار– نوێنەر نێردەی بازرگانی– دێوەرە

salient/ˈseɪliənt/adj دیار– دەرەوشاوە– گەشاوە– سەرەکی

saline/ˈseɪlaɪn/adj خوێناوی

saline/n (ئاو خوێ)

salinity/səˈlɪnəti/n شۆری– سوێری

salvia/səˈlaɪvə/n لیك/ خیزاو

sallow/ˈsæləʊ/adj ڕووکرژ– مرۆمۆچ– زەردهەڵگەڕاو

sally/ˈsæli/n هێرشێکی لەناکاو

salmon/ˈsæmən/n ماسی سەلەمۆن

salon/ˈsælɒn/n سەرتاشخانە

saloon/səˈluːn/n ١– هۆڵ، هۆڵی شایی، بار ٢–ئۆتۆمبێلی داخراو– ساڵۆن

salt/sɔːlt/n-v-adj خوێ/ خوێی کیمیاوی/بەخوێ

salty/ˈsɔːlti/adj ١–سوێر ٢– قسەی قۆڕ–نوکتە٣– پیس

salute/səˈluːt/n ١–سڵاوکردن٢– ڕێزلێنان

salutary/ˈsæljətri/adj ١–بەتەندروستی ٢– سوودمەند– چاك بوو ٣– بە کاریگەر

salvage/ˈsælvɪdʒ/n-v کۆکردنەوەی پاشماوە– ئەوەی ماوە ڕزگار دەکا

salvation/sælˈveɪʃn/n ١– ڕزگار کردن ٢–لە ئەفریمەن ڕزگاربوون– ڕزگار بوونی ڕوحی

salve/sælv, sɑːv/n ١– ڕزگاربوونی ڕۆحی ٢–مەڵحەم– مەرهەم ٣– دەرمانی پزیشکی ٤– ویژدانی حەسانەوە

salvo تۆپ هاویشتن (بۆ سڵاو)

same/seɪm/adj - pron هەمان شت

samovar/ˈsæməʊvɑː(r)/n سەماوەر

sample/ˈsɑːmpl/n ١– نموونە ٢– چەشنێك (کوتاڵ)

sample/v تام دەکا

sanatorium/ˌsænəˈtɔːriəm/n جێگای چاك بوونەوەی نەخۆش

sanctify/ˈsæŋktɪfaɪ/v پاك دەبێتەوە– بە پیرۆز دەکا

sanctimonious/ˌsæŋktɪˈməʊniəs/adj مەرای کەر– دووڕوو

sanction/ˈsæŋkʃn/n ١–مۆڵەتی ڕەسمی– ڕێپێدان ٢– سزای نێو دەوڵەتی ٣– گەمارۆی ئابوری

sanctity/ˈsæŋktəti/n پاکیزەیی– پیرۆزی

sanctuary/ˈsæŋktʃuəri/n ١–شوێنی پیرۆز ٢– میحراب ٣– حەشارگە

sand/sænd/n زیخ– لم– قوم

sand bank/n لمی کۆبوەی بنی ئاو

sand paper/n سمپارە– سمارتە

sandwich/ˈsænwɪdʒ, ˈsænwɪtʃ/n سەندویچ

sandy/ˈsændi/adj ١– لمی سوورو سپی ٢– پرچی سوور٣– لماوی

sandal/ˈsændl/n ١– نەعل ٢– پێڵاوی سووك ٣– پێڵاوی هاوینە ٤– ساندل

sane/seɪn/adj ١– ژیر ٢– ڕامیاریەکیماقوول– ئاقل– هۆشمەند

sanguine/ˈsæŋgwɪn/adj ١–گەشبین ٢– پەرۆش٢– سورهەڵگەڕاو

sanitary/ˈsænətri/adj ١– پەرۆی حەیز ٢– تەندروستی ئامێز

Ss

S-s/es/ پیتی نۆزدەمەم لە ئەلفبای ئینگلیزی
sabbath/ˈsæbəθ/n هەینی: موسڵمان
شەموو: جوولەکە/یەك شەممەی فەلە
- ڕۆژی خۆشی و پەرستن.
sabbatical/səˈbætɪkl/adj ڕۆژی پەرستن و
خۆش- تایبەت بە پشوو
sable/ˈseɪbl/n جۆرە سمۆرەیەکی
سیبریاییە فەروەکەی بەنرخە/ ڕەنگ ڕەش/ جلی
تازیە
sabotage/ˈsæbətɑːʒ/n گێرەشێوێنی-
تێکدانی ئامێرێك
sabotage/v تێك دەدا
sabateur/ˌsæbəˈtɜː(r)/n تێکدەر-
گێرەشێوێن
sabre/ˈseɪbə(r)/n شمشێرێکی کەوانەیی
saccharine/ˈsækərɪn/adj شەکرین/
شیرین
sachet/ˈsæʃeɪ/n پاکێت/جانتای بۆن
sack/sæk/n - v ١-کیسەیەکی گەورە
٢-جانتا ٣- جێ ٤- تاڕەق/لەکار دەری دەکا
sacrament/ˈsækrəmənt/n
نهێنییەکی کلێسا/ نهێنی پیرۆز/ قوربانی پیرۆز
sacred/ˈseɪkrɪd/adj موقەددەس-
پاکیزە- حەرام- پیرۆز
sacrifice/ˈsækrɪfaɪs/n قوربانی- قۆچ
sacrifice/v قوربانی دەدا
sacrificial/ˌsækrɪˈfɪʃl/adj قوربانیدەر
sacrilege/ˈsækrəlɪdʒ/n پێشێل کردنی
پیرۆزی
sacrilegious/ˌsækrəˈlɪdʒəs/adj
پێشێلکەر
sad/sæd/adj خەمبار- خەمۆك-
ڕووداوی دڵتەزێن
sadden/ˈsædn/v خەمباری دەکا-
خەمبار دەبێ

saddle/ˈsædl/n زین- کورتان-
پشتەوەی پاسکیل/ پاشکۆی پاسکیل
saddle/v -زینی دەکا- کورتانی دەکا
sadist/ˈseɪdɪst/adj سادیزم
sadistic/səˈdɪstɪk/adj سادیی- سادییانە
safari/səˈfɑːri/n گەشتی ڕاو کردن
(بەتایبەتی ئەفەریقیا)
safe/seɪf/adj ١-دڵنیا٢- مەترسی لێناکرێت
٣- ساغ ٤- تووشی هیچ نەبووە
٥- بەئارام
safe/n خەزێنە- قاسە
safeguard/ˈseɪfgɑːd/n -پاراستن-
چاککردنەوە
safety/ˈseɪfti/n ١- ئاسایش ٢- سەلامەت
safety-pin/n دەمبوسی فەرەنجی/ دەرزی
ئامان/ دەرزی فەرەنگی
safety-valve/n یای پاراستن
saffron/ˈsæfrən/n زەعفەران
sag/sæg/v ١-شل دەکاتەوە(گوریس)-
شۆڕدەکاتەوە٢- خاو دەبێ.
saga/ˈsɑːgə/n ١- چیرۆکی زۆر درێژ
٢- چیرۆکی قارەمانی
sagacious/səˈgeɪʃəs/adj بیرتیژ- زیرەك
sagacity/səˈgæsəti/n زۆر زیرەکی
sage/seɪdʒ/n ١-زانا- دانا-ژیر- ئاقڵ
٢- ڕووەکێکی بچوکی بۆن شیرینە
sago/ˈseɪgəʊ/n - ساگۆ- ئاردی‌خورما
نیشاستە (جۆرە خۆراکێکە لەخورمایەکی
تایبەتی وەردەگرێت)
said/sed/v وتی
sail/seɪl/n چارۆکەی پەڕی پاپۆڕ
sail/v ١-شکستی پێ دەهێنێ
٢- ڕەدی دەداتەوە ٣- بەرپەرچی دەداتەوە
٤- بە دەریا گەشت دەکات
sailor/ˈseɪlə(r)/n دەریاوان
saint/seɪnt/n ١-سانت
٢- پیرۆز- وەلی- پیاوچاك

running/adj ١–بەردەوام–لەسەریەك
٢– ڕژاو– خوڕ(ئاو)
running commentary/n دوانی
زیندو (بەقسە) لەسەر ڕوداوە هەنوکەییەکان
runny/ˈrʌni/adj ١– لەسەر ڕژاو–
زیاد لە پێویست ٢– ئاوکردو– چلماوی
runway/ˈrʌnweɪ/n ڕاڕەوی فڕۆکە
rupture/ˈrʌptʃə(r)/n ١– تەقینەوەی
لە ناکاو ٢– گریانی لە پڕ
٣– هورگی پیست
rupture/v دەتەقێتەوە
rural/ˈrʊərəl/adj گوندی– لادێی
ruse/ru:z/n فێڵ– تەنەکەبازی
rush/rʌʃ/v ١–دەرپەڕی
٢–خێرا جێبەجێ دەکا
٣– خێرا دەگوازێتەوە ٤– پەلە دەکا
rush/n ١– پالێپێوەنان ٢– هێرش
٣– قەرەباڵغی ٤– پەلەکردن
rush hour/n کاتی قەرەباڵغی
rush/n جۆرە ڕوەکێکە کورسی دروست دەکرێ
rust/rʌst/n ژەنگ
rust/v ژەنگ هەڵدێنێ
rustic/adj ١–گوندی/ لادێیی ٢–ساوێلکە
rusty/ˈrʌsti/adj ژەنگاوی– ژەنگ ئێنیشتو
rustic/ˈrʌstɪk/adj ١– لادێیی
٢– سادەو ساوێلکە
rustle/ˈrʌsl/v خشەخش دەکا
rustle/n خشە خشی دار
rut/rʌt/n قۆرت– جێی تایە– چاڵ
ruthless/ˈru:θləs/adj بێڕەحم– دڵرەق
ruthlessly/adv بێ ڕەحمانە
ruthlessness/n بێڕەحمی– بێ بەزەیی
rye/raɪ/n ١–ڕوەکی شەئیل/ ئالیك
٢–گەورەی قەرەجان
ryot/n جوتیار، جوتکار

ruffle/ˈrʌfl/v ١- دەشێوێنێ
٢- جارس دەكا- بێزار دەكا
rug/rʌg/n ١- مافوری بچووك
٢- جۆرە بەتانیەكە بەسەرپێ یان
شانەكان دادەدرێ
Rugby/ˈrʌgbi/n یاری رەگبی
rugged/ˈrʌgd/adj ١- وشك و برك،
قاقڕ سەخت ٢- چوارشانە
ruin/ˈru:ɪn/n ١- خاپووربوون
٢- هەرەس ٣- قەلۆش بوون
٤- كەلاوە- پاشماوە
in ruin(s) خاپور بو- كەلاوە
ئاثاری لەسەر پاثاری ئەماوە
ruin/v ١- تێك دەدا- خاپوردەكا-
وێران دەكا ٢- قەلۆشی دەكا
٣- هیوای دەروخێنێ
ruinous/ˈru:ɪnəs/adj قەلۆش كەر
rule/ru:l/n ١- یاسا
٢- سیستەم ٣- رێسا ٤- باو
٥- دەسەلات- فەرمانڕەوایی
as a rule وەك یاسایەك- ئاسایی
rule/ru:l/v ١-فەرمانڕەوایی دەكا
٢- بڕیاردەدا
ruler/ˈru:lə(r)/n ١- حاكم-
فەرمانڕەوا ٢- راستە
ruling/ˈru:lɪŋ/adj بالا دەست
ruling/n بڕیاری رەسمی، حوكم
rumble/ˈrʌmbl/v دەنگ دەداتەوە-
شریقەی دێ
rumble/n دەنگی گەورە، تەقینەوە
شریقەی (بروسك)
rummage/ˈrʌmɪdʒ/v شتێ هەلگێرو
وەرگێر دەكا
rumour/ˈru:mə(r)/n قسەو قسەلۆك-
دەمگۆ
rumoured/adj دەگوترێ-پڕوپاگندە

دەكرێ
rump/rʌmp/n سمت- پشتەوەی گیانەوەر
run/rʌn/v ١- رادەكا غاردەدا
٢- دەردەپەڕێ ٣- دەست پێدەكا
٤- درێژدەبێتەوە ٥- دەڕژێ
٦- بە لوعە دەكاتەوە ٧- لێ دەچێ
٨- بلاودەبێتەوە(رەنگ)
٩- بەرێكی گەشت دەكا ١٠- كاردەكا
١١- ئیش پێ دەكا ١٢- بەرێوە دەبا ١٣- دەپالێوێ
١٤- بۆماوەیێ بەردەوام دەبێ
١٥- بلاو دەكاتەوە (گۆڤار)
١٦- دەگاتە ئاستی ١٧- بەرێكەوت دەدۆزێتەوە
١٨- رەخنە دەگرێ ١٩- رووبەروو دەبێتەوە
٢٠- تامپۆن دەكا ٢١- كۆپی دەكا
٢٢- دەدزێ ٢٣- تەواو دەكا
٢٤- بەسەردەكەوێ (بە ئۆتۆمبیل)
٢٥- پانی دەكاتەوە ٢٦- بەخێرا لە شتێ دەدوێ
runaway/ˈrʌnəweɪ/adj لەدەست دەرچوو-
ئاسان
rundown/adj ١- كەلاوە- خاپوور
٢- ماندوو- تەندروستی خراپ
run up/n ماوەی پێش رووداوێكی دیاركراو
run/n ١- راكردن- غاردان
٢- گەشت بەئۆتۆمبیل یان شەمەندەفەر
٣- نمایشێكی درێژ ٤- زنجیرەیەك رووداو
٥- داوایەكی مەزنی لە پڕ (لەسەرشتێ)
٦- بەحەزرەت بوونی شتێ
٧- خاڵ- نوقتە ٨- ئاسایی
on the run/adj هەلاتو- خۆ بزركەر
rung/rʌŋ/n پلەیەك لە پەیژە- پایەكی
قادرمە
rung/v زەنگی لێدا
runner/ˈrʌnə(r)/n ١- راكەر- غاردەر
٢- قاچاغچی چەك، تلیاك
runner-up/n برەوەی دووەم
running/ˈrʌnɪŋ/n غاردان-بەرێوە بردن

٣- شۆت (لەیاری گۆلف) گێم

٤- گوللە- فیشەك

round/v ١- دەسوڕێنەوە

٢- کۆتایی پێ دێنێ

roundabout/ˈraundəbaut/adj

١- زیاد لەپێویست درێژ

٢- ناراستەخۆ، پێچاوپێچ

roundabout/n ١- فلکە ٢- جۆلانە

٣- سەکۆی دەوراندەور

rounders/ˈraundəz/n یارییەکی

ئینگلیزی یە لە بیسبۆل دەچێ

rouse/rauz/v ١- بەئاگای دێنێ-

لەخەوی هەلدەستێنێ

٢- دەیوروژێنێ

rousing/ˈrauzɪŋ/adj وروژێنەر و بەهێز

rout/raut/n بەزینێکی ئابڕووبەر

rout/v خراپ دەیبەزێنێ

route/ru:t/n ١- ڕێگا- هێلی هاتو چۆ

٢- ڕێگا- چارەسەر

routine/ru:ˈti:n/n ڕۆتین-

کاری بێزارکەر

routine/adj ١- دوبارە هەر ڕۆژ-

ئاسایی ٢- بێزارکەر

routinely/adv ١- بەبەردەوامی

٢- بەرێکوپێکی

row/rəu/n ١- ڕیز- سرە

٢- ڕیز-ڕیزی دانیشتن

in a row بێوچان- یەك لە دوای یەك

row/v ١- سەول لێدەدا

٢- دەگوازێتەوە بە بەلەم

row/n بەلەمی بەسەول

سەیران بەم بەلەمە

rowing/ˈrəuɪŋ/n سەول لێدان

rowing-boat بەلەمی سەولدار

row/n ١- دەمەقالێ توند-توڕەیی

بەگالەگال

٢-ملمالانێ

٣- قیژەقیژ- هاتوهوریا- دەنگەدەنگ

row/v (بەدەنگی بەرز دەمەقالێ دەکا)

rowdy/ˈraudi/adj چەتوون

rowdily/ˈraudɪli/adv بەهەرا

rowdiness/n هەرا- چەتوونی

royal/ˈrɔɪəl/adj شاهانە

royal/n یەکێ لە بنەماڵەی شا

royal blue/adj شینی تێر

Royal Highness/n خاوەن شکۆ

royalty/ˈrɔɪəlti/n ١- شازادەکان-

بنەماڵەی شا

٢- بەشی نوسەر لە چاپکردنی کتێبەکەیدا

rub/rʌb/v ١- دەخوری- گەرم دەکا

٢- دەسرێ- لا دەبا ٣- دەشێلێ

٤- چەوردەکا ٥- دەگرێ

rub/n سڕینەوە

rubber/ˈrʌbə(r)/n ١- ڕەشکەرەوە

٢-چڕ- پلاستیك

rubbery/ˈrʌbəri/adj وەك پیست چێ

rubbish/ˈrʌbɪʃ/n ١- زبڵ- گلێش

٢- قسەی قۆڕ

rubble/ˈrʌbl/n کەرپوچو بەردی شکاو

پاشماوە کەلاوە

rubella/ru:ˈbelə/n سورێکەی ئەلمانی

ruby/ˈru:bi/n گەوهەری شەوچرا- یاقوت

rucksack/ˈrʌksæk/n جانتای پشتی، تورەگە

rudder/ˈrʌdə(r)/n پارچە داری یان کانزایی

بۆ کۆنترۆلکردنی ئاراستەی بەلەم

یان فرۆکە بەکاردێ، سوکان، ستێرن

rude/ru:d/adj ١- بێ ئەدەب- دەمڕوت

٢- بێتام- پووچ

rudely/adv بێ ڕەچاوکردنی بەرامبەر

بێ ئەدەبانە

rudeness/ˈru:dnəs/n بێ ئەدەبی

rudimentary/ˌru:dɪˈmentri/adj

سەرەکی- بەرایی

roof top/n بانی خانو

rook/rʊk/n ١-قەلەڕەشکە ٢-فێلزان- قۆڵبڕ ٣-قەڵا (شەترەنج)

room/ru:m, rʊm/n ١- ژوور ٢- بوار ٣- جێ ٤- پێویستی

roomful/ˈru:mfʊl/n پڕ بەژوور

roomy/ˈru:mi/adj فرە- فرەوان

roommate/n هاوژوور

roost/ru:st/n هێلانە-هێلین

rooster/ˈru:stə(r)/n کەڵەشێر-کەڵەباب

root/ru:t/n ١- ڕەگ- ڕەگی دار ٢- ڕەگی ددان ٣- زێد ٤- سەرچاوە- ڕەسەن

root/v ١- بەدوای شت دەگەڕێ ٢- ئەمسەرو ئەوسەردەکا ٣- پاڵپشتی دەکا ٤- هانی دەدا ٥- لەڕەگەوە هەڵیدەکێنێ

rope/rəʊp/n گوریس- پەت- کندر

rope/v ١- بەگوریس دەیبەستێتەوە ٢- ناچاری دەکا/ناوچەکە گوریس بەند دەکا

rope ladder/n قادرمەی گوریسی پەیژەی لەپەت دروست کراو

rosary/ˈrəʊzəri/n تەزبیح- توزبی

rose/rəʊz/v هەڵسا

rose/n گوڵە سوّر- گوڵی بۆنخۆش

rosemary/ˈrəʊzməri/n دەوەنی بۆنخۆش

rosette/rəʊˈzet/n باج (باجی لایەنی- هێمایە بۆ پشتگیری)

roster/ˈrɒstə(r)/n کارنامە- لیستەی ناوان

rostrum/ˈrɒstrəm/n مینبەر- سەکۆ

rosy/ˈrəʊzi/adj ١- پەمەیی/پیازی ٢- دڵخۆشکەر- گەشبین- گەشاوە

rot/rɒt/v بۆگەندەبێ- ڕزی دەبێ

rot/n بۆگەن بوون- ڕزی بوون- خوران

rota/ˈrəʊtə/n ١-لیستەی ناوان ٢-دادگای تێ هەڵچوونەوە

rotary/ˈrəʊtəri/adj خولاوە

rotate/rəʊˈteɪt/v دەخولێتەوە- بەنۆرە دەخولێتەوە

rotation/rəʊˈteɪʃn/n خولانەوە- نۆرەیەک

rotor/ˈrəʊtə(r)/n بزوێنەر- خولێنەر- پانکە

rotten/ˈrɒtn/adj ١- تێکچوو- خراپ بوو ٢- زۆر خراپ ٣- ڕەق ٤- نەفرەتی

Rottweiler/ˈrɒtwaɪlə(r)/n سەگێکی دڕە

rouge/ru:ʒ/n سووراو

rough/rʌf/adj ١- زبر ٢- دڕ ٣- ڕەق ٤- توند ٥- سەرپێچیی ٦- بێ لێکدانەوە ٧- نەساغ

roughly/adv ١- بەڕەقی ٢- نزیکەی

roughness/n ڕەقی- زبری

rough/adv ڕەقانە- بەڕەقی

in rough/n ١- لە(ڕەش نووس)- بەشێوەی بەرایی ٢- بەترش و شیرین ڕازیە

rough it/v ژیانێکی بەرایی دەژی

roughage/ˈrʌfɪdʒ/n هەرسکەر- دڵکەرەوە

roughen/ˈrʌfn/v ڕەق- زبر دەکا

round/raʊnd/n بازنەیی- خڕ

round trip/n ١- چوون و هاتنەوە ٢- هاتنەوە

round/adv بەرەو دواوە دەگەڕێتەوە بادەداتەوە/چەند بادانەوەیەک- لە چوار دەورە

round/prep ١- چوار دەورە ٢- لە لایەکەی تر ٣- لە چواردەورە ٤- نزیکی ٥- سەراپا ٦- نزیکەی

round/n ١- زنجیرەیی سەردان ٢- خواردنەوە (ناڕەق)

rock climbing/n بەسەرچیاکەوتن
rock/v ١- ئەملاو ئەولادەکا
٢- بەرەو پێش و پاش دەچێ
٣- دەمەڕێ بەتوندی- دەمەڕێ
rock/n مۆسیقای رۆك
rock and roll مۆسیقای رۆك ئاند رۆل
rocket/ˈrɒkɪt/n ١- رۆکێت- موشەك
٢- موشەك (گوللە موشەك)
٣- تیری ئاگری
rocket/v خێرا زیاد دەکا
rod/rɒd/n دار- توول
rode/rəʊd/v سواربوو
rodent/ˈrəʊdnt/n گیانەوەری کرتێنەر
وەك جورج و کەروێشك..هتد
rodeo/ˈrəʊdiəʊ, rəʊˈdeɪəʊ/n
وازی سوار چاکی
roe/rəʊ/n هێلکە یان تۆوی نێرەی ماسی
rogue/rəʊg/n ١- تەڵەکەباز
٢- سێبەندی٣- زۆل
role/rəʊl/n رۆل- پیشە
role-play/n گەمەی نواندنی رۆل
roll/rəʊl/n ١-لوول-لولەك ئاسا-خریلە
٢- ئەنگوتك
٣- لیستەی رەسمی ناوان
٤- تۆمار
٥-ئەملاو ئەولاکردن- لەنگەر نەگرتن
٦- گرفە- دەنگی نزم و درێژ
roll/v ١- غلۆر دەبێتەوە/
لەسەر سینگ دەڕوا
٢- دەسوڕێتەوە٣- لوول دەدا
٤- خڕدەکا ٥- تەخت دەکا
٦- بەلادادێ
roll in/v دەڕژێ- دەباری- زۆر دێ
roll up/v ١- گیڕۆدەبێ
٢- دوادەکەوێ٣- درەنگ دێ

rolling-pin/n
تیروك
roller/ˈrəʊlə(r)/n ١- بابۆڵە- رۆلەر
٢- پرچ گرێدەر٣- باگوردان
roller-coaster/n هێڵی مەرگ:
جۆرە یاریەکە لە یاریگاکان هەیە
roller-skate/n پێلاوی بۆلبەلین
roller-skate/v بە پێلاوی بۆلبەرین دەڕوا
roller-skating/n ئەسەر بەستەڵەك
خزین بە پێلاوی بۆلبەلین
Roman/ˈrəʊmən/adj رۆمانی
Roman/n رۆمانی(هاوڵاتی رۆما)
the Roman Alphabet ئەلف بای
رۆمانی-لاتینی
Roman Catholic/n ئەندامی کەنیسەی
کاسۆلیکی
Roman Catholicism/n بیروباوەری
کەنیسەی کاسۆلیکی رۆمانی
Roman Numerals/n ژمارەی رۆمانی
romance/rəʊˈmæns/n ئەڤینداری-
هەستی ئەڤینی
رەوشی ئەڤینی رۆمانی ئەڤینی-دڵداری
romantic/rəʊˈmæntɪk/adj
١- رۆمانتیکی ئەڤینی
٢- سۆزی- دڵداری- خەیاڵی
romantic/n کەسێکی خەیاڵی
romantically/rəʊˈmæntɪkli/adv
ئەڤیندارانە- لە ڕووی سۆزەوە- دڵداریەوە
romanticize/rəʊˈmæntɪsaɪz/v
بەشێوەیەکی وروژێنەر
پیشاندەدا- بەرۆمانسی دەکا
romp/rɒmp/v بە قارقیژ یاری دەکا
هەڵبەزو جەمبەزی دەکا
romp/n قیژەقیژ
roof/ruːf/n بنمیچ- بان
roof-rack/n بانی ئۆتۆمبیل
چەمچەی ئۆتۆمبیل

rise/v ١- بەرز دەبێتەوە ٢-زیاد دەکا
٣- هەڵدەستێ ٤- ڕادەبێ
٥- هەڵدێ- ڕۆژ بەرز دەردەکەوێ
٦- دێ لە... ٧- بەرهەڵستی دەکا

rising/ˈraɪzɪŋ/n شۆڕش- ڕاپەڕین

rising/adj ١- بەرزایی ٢- بەرز ٣- زیاد
٤- بەرز بۆوە (بەناو بانگ)

risk/rɪsk/n ١- زەرەر- زیان
٢- چەربەزەکاری ٣- ترس هێن

risk/v خۆی تووشی ترس دەکا- خۆی دێختە ترسەوە

risky/ˈrɪski/adj ترسناک

rissole/ˈrɪsəʊl/n پارچە گۆشتی سورکراوە

ritual/ˈrɪtʃuəl/n ١-ڕێو ڕەسم ٢-نەریت

ritual/adj نەریتانە، سەرەوتیی

rival/ˈraɪvl/n ١- پێشبڕکێ کەر- بەربەریکانی کار ٢- بەرامبەر- دژ

rival/v پێشبڕکێ دەکا

rivalry/ˈraɪvlri/n پێشبڕکێ

river/ˈrɪvə(r)/n ڕووبار

riverside/ˈrɪvəsaɪd/n قەراغی ڕووبار- کەنار- لێوار

rivet/ˈrɪvɪt/n برغی- بەستێنەری کانزایی

rivet/v بەرکاریگەر دەبێ- کاری تێ دەکا- سەرنجی ڕادەکێشێ

riveting/adj خۆش- سەرنج ڕاکێش

roach/rəʊtʃ/n ١- ماسییەکی بچوکی ئەورووپییە ٢- سیسرکە

road/rəʊd/n ڕێگا- جادە

by road بە ئۆتۆمبیل- پاس

on the road لە گەشت

roadblock/ˈrəʊdblɒk/n بەربەست

roadside/ˈrəʊdsaɪd/n لێواری ڕێگا- قەراغی ڕێ

road tax/n باجی ڕێگا

roadway/ˈrəʊdweɪ/n ئەوبەشەی ڕێگا کە بۆ ئۆتۆمبیل بەکاردێ

road works/ˈrəʊdwɜːks/n دەزگای چاککردنی ڕێ

road worthy/ˈrəʊdwɜːði/adj بۆ سواربوون دەشێ لە ڕێگادا

roam/rəʊm/v دەسوڕێتەوە/بێکار دەسوڕێتەوە

roar/rɔː(r)/n نەڕەی شێر- گرڤە- قاقا

roar/v گرڤەی دێ
قاقای دێ- هاواردەکا- دەنەڕێنێ

roaring/ˈrɔːrɪŋ/adj ١- نەڕە
٢- زۆر مەزن ٣- باش دەسوتێ

roast/rəʊst/v دەبرژێنێ- دەبرژێ
١- گەرم و وشک دەکاتەوە
٢- سور دەکاتەوە

roast/adj برژاو

roast/n ١- گۆشتی برژاو
٢- گۆشت سورکردنەوە لە سەیران
٣- گۆشتی ڕۆست

rob/rɒb/v ١- دەدزێ ٢- بێوەری دەکا

robber/ˈrɒbə(r)/n دز

robbery/ˈrɒbəri/n دزین

robe/rəʊb/n ڕۆب- جلی نووستن

robin/ˈrɒbɪn/n باڵندەی دەنگخۆش
باڵندەیەکی ڕەنگ قاوەیی سینگ سوورە.

robot/ˈrəʊbɒt/n ڕۆبۆت

robust/rəʊˈbʌst/adj بەهێز- چوارشانە

rock/rɒk/n ١- بەرد- کەور
٢- بەردی لێوار دەریا
٣- کاشە بەرد ٤- جەو ٥- جۆرە حەلوایەکی ڕەقە

on the rocks ١- جۆرە ئارەقێکە
وردە بوزی تێ دەکرێ بەڵام ئاوی تێناکرێ
٢- لە پووخانە

rocky/ˈrɒki/adj ١- بەردین ٢- سەخت

rock bottom/n نزمترین- خاڵ

right/n ١–چاكه ٢–خێر ٣– ماف– دەسەلأت

be in the right لەسەر ڕاست

by rights بەپێی عەدالەت

right of way/n ١– مافی بەرایی ٢– مافی پەڕینەوە

right/v ڕاستی دەكاتەوە– ڕاست دەكاتەوە

righteous/ˈraɪtʃəs/adj ١– پیاوی باش– لە خواترس ٢– ڕاست

rightful/ˈraɪtfl/adj ١– بەداد ٢– ڕاست ٣– شەرعی

rightfully/ˈraɪtfli/adv بەگوێرەی یاسا یان شەریعەت

rigid/ˈrɪdʒɪd/adj ١– توند ٢– ڕەق ٣– وشك ٤– توند ٥– دڵڕەق ٦– ڕەق– نەچەقیو

rigidity/rɪˈdʒɪdəti/n ڕەقی– توندی

rigidly/ˈrɪdʒɪdli/adv بەتوندی– بەڕەقی

rigour/ˈrɪgə(r)/n ١– ڕەقی– دڵڕەقی– توندی ٢– دژواری مەشەقەت ٣– ساردی

rigorous/ˈrɪgərəs/adj ورد– لەسەرخۆ

rigorously/adv بەوردی– بەتوندی

rigorousness/n دژواری– توندی

rim/rɪm/n ١– لیوار– لێواری پیاڵە– كووپ ٢– چوارچێوە

rind/raɪnd/n توێكڵ– بەرگ

ring/rɪŋ/n ١– ئەنگوستیلە ٢– ئەڵقە ٣– بازنە ٤– نمایشگە ٥– چاو ٦–كۆمەڵە چەتە

ring/v بازنە دەكێشێ– دەوروەدەری

ringleader/ˈrɪŋliːdə(r)/n سەركردەی چەتە

ringroad/n جادەی دەرەوەی شار

ring/v ١– تەلەفۆن دەكا ٢– زەنگ لێدەدا ٣– دەنگێكی وەك زەنگی لێدێ ٤– بەئاگادێنێ ٥– دەنگی لێبەرزدەبێتەوە

ring off/v كۆتایی بەتەلەفۆنكردنەكەی دێنێ

ring out/v دەنگی بەڕوونی دێ دەنگی بەرز دێ

ring/n دەنگی زەنگ

rink/rɪŋk/n بەستەڵەك خزین لەسەر بەستەڵەك

rinse/rɪns/v دەشوا– بەئاو دەشوا

rinse/n ١– شوشتن ٢– بۆیەی پرچ

riot/ˈraɪət/n ئاژاوە ئاشووب– نیگەرانی– قاوقیژ

run riot/v هەراوهۆریا دەكا قاوقیژدەكا– ڕەفتاری هۆڵانە دەكا

riot/v ئاژاوە دەكا بەشداری دەبێ لە ئاشووب

rioter/ˈraɪətə(r)/n بەشداربوو لە توندو تیژی بەشداربوو لە ئاژاوەو ئاشووب

riotous/ˈraɪətəs/adj هۆڤانی– توندو تیژ شێتگیر

rip/rɪp/v ١– شەق دەبێ ٢– دەدڕێ ٣– بەخێراو توندی ڕادەكێشێ ٤– دەڕەوپەڕێ

rip sb off/v فێڵی لێدەكا– نرخێكی گران داوا دەكا– دەمیەوێ قۆڵی بیڕێ

rip sth up/v پارچە پارچەی دەكا ونجڕ ونجڕی دەكا

rip/n بڕین– شەقكردن

ripe/raɪp/adj گەییو

ripen/ˈraɪpən/v پێ دەگا– دەگەیێنێ

ripple/ˈrɪpl/n ١– شەپۆلی هێواش ٢– لایە لایە ٣– قاقای نەرم ٤– خورە خور

rise/raɪz/n ١– زیادە ٢– زیادە لە موچە ٣– بەرزبونەوە ٤– بە شوهرەت بوون ٥– هەڵاتن(ڕۆژ) ٦– شۆڕش ٧– لەخەو ڕابوون

rib/rɪb/n پەراسوو
ribbon/ˈrɪbən/n شریت-
شریتی چاپ
rice/raɪs/n برنج
rich/rɪtʃ/adj ١- دەوڵەمەند٢- زەنگین
٣- دەوڵەمەندە بە- بەپیت
٤- گران ٥- بە هێز
the rich/n دەوڵەمەندەکان
richly/adv بە زۆر باشی- بەتەواوی
richness/ˈrɪtʃnəs/n ١- چەوری
٢- زۆری سامان ٣- دەوڵەمەندی
riches/ˈrɪtʃɪz/n پارەو سامان
rickety/ˈrɪkəti/adj لاواز- لەجێچوو-
خەریکە بشکێ- لاواز
ricochet/ˈrɪkəʃeɪ/v دەردەپەڕێ-
هەڵدەقۆزێتەوە
rid/rɪd/v رزگاردەکا- دەریاز دەکا
get rid of ١- رزگاری دەبێ
٢- دەیکوژێ
riddance/ˈrɪdns/n رزگاربوون
ridden/ˈrɪdn/v سواربوو
ridden/adj پڕلە- تژی
riddle/ˈrɪdl/n ١-لوغز-مەتەڵ-شاراوە-
راز ٢-بێژینگ
riddled/adj ١-سەرسام دەکا
٢-غەربیل دەکا/ بێژینگ دەکا
ride/raɪd/n سواربوون- سوارچاکی
ride/v سواردەبێ
rider/ˈraɪdə(r)/n سوار- سوارچاک
riding/ˈraɪdɪŋ/n سواری ئەسپ بوون
ridge/rɪdʒ/n ١- زنجیرەیەک لە
لوتکە چیاکان ٢- پشتی چیا- شەقڵ
ridicule/ˈrɪdɪkjuːl/n گاڵتە-
گاڵتە پێکردن
ridicule/v گاڵتەپێدەکا-
پێی رادەبوێرێ

ridiculous/rɪˈdɪkjələs/adj
١- گاڵتەیی پێکەنیناوی ٢- گەلحۆ
ridiculously/adv ١- بەگاڵتەجاڕی
٢- بەشێوەیێ باوەڕ نەکەی
rife/raɪf/adj باو- بەربڵاو
rifle/ˈraɪfl/n تفەنگ- کلاشینکۆف
rifle/v لەشت دەگەڕێ- تا بدزێ
rife/raɪf/n ١- جیابونەوە٢- شەق- درز
rig up/v خێرا دروست دەکا
rig/rɪg/n سەکۆ
rigging/n گوریسی راگری چارۆگەی کەشتی
rig/v قۆپیەدەکا- غەشدەکا
right/raɪt/adj راست
right/adv بەرەو راست
right/n راستە
the right/n راستڕەو
right hand/n دەستە راست
right handed/adj راستانی- راستەیی
right hand man پیاوی دەستەراست
یەکەم پاڵپشت
right wing/n باڵی چەپ (لەپارتی سیاسی)
right/adj راستڕەو
right/adj ١- راست- دروست- گونجاو
٢- ئاسایی٣- شەرعی
٤- حەقیقی٥- باشە
as right as rain تەندروستی زۆرباشە
هەردەڵێی بۆمبە
rightly/adv بەراستی- بەحەق
rightness/ˈraɪtnəs/n تەندروستی- راستی
right angle/n گۆشە وەستاو
right/adv ١- بەشێوەیەکی دروست
٢-بەشێوەیەکی گونجاو ٣- خۆت ئامادەکە
٤- بەتەواوی ٥- تا کۆتایی
٦- هەمووی٧- دەستبەجێ
٨- زۆر بە رێز

reversible/rɪˈvɜːsəbl/adj دووبەرە بەهەردوو پوو لەبەردەكرێ

revert/rɪˈvɜːt/v دەگەڕێتەوبۆ باری پێشووی

review/rɪˈvjuː/n ١- پێداچوونەوە دووبارە تەماشاكردنەوە ٢- خستنە ڕوو یان ڕەخنە گرتن لە (كتێب)

review/v ١- پێدادەچێتەوە- دەوردەكاتەوە ٢- ڕای خۆی دەردەبڕێ لە بارەی

reviewer/rɪˈvjuːə(r)/n ١- ڕەخنەگری ئەدەبی یان هونەری ٢- پێداچۆوەر

revise/rɪvaɪz/v هەموار دەكا- پاكدەداتەوە بژاردەكا

revision/rɪˈvɪʒn/n بژاركردن پێداچونەوە- دەوركردنەوە

revival/rɪˈvaɪvl/n ١- بوژاندنەوە- زیندوكردنەوە ٢- نمایشكردنی شانۆگەرییەكی لە بیركراو

revive/rɪˈvaɪv/v ١- بەهێزی دەكاتەوە ٢- دەیبوژێنێتەوە- نوێ دەكاتەوە

revolt/rɪˈvəʊlt/v ١- شۆڕش بەرپادەكا ٢- یاخی دەبێ ٣- بێزاری دەكا

revolt/n ١- شۆڕش ٢- یاخیبوون

revolting/adj قێزەون- بێزاركەر

revolution/ˌrevəˈluːʃn/n ١- شۆڕش ٢- یاخی بوون

revolutionary/ˌrevəˈluːʃənəri/adj ١- شۆڕشگێری ٢- گۆڕانی بنەرەتی

revolutionary/n شۆڕشگێڕ

revolutionize/ˌrevəˈluːʃənaɪz/v ١- گۆڕانی بنەرەتی لێدەكا ٢- شۆڕشی تێدا بەرپا دەكا

revolve/rɪˈvɒlv/v ١- دەسوڕێتەوە ٢- جەخت دەكا لەسەر

revolving/adj سوڕانەوە- خولێنەر

revolver/rɪˈvɒlvə(r)/n دەمانچە

revulsion/rɪˈvʌlʃn/n قێزلێبوونەوە

reward/rɪˈwɔːd/n ١- پاداشت- خەلات ٢- كرێ ٣- بژاردنەوە

reward/v خەلاتی دەكا

rewarding/adj دڵخۆشكەر- ویژدان حەوێنەر

rewind/ˌriːwaɪnd/v شریتەكە بەرەو دواوە دەگێڕێتەوە

rewrite/ˌriːˈraɪt/v دوبارە دەنوسێتەوە

rhetoric/ˈretərɪk/n ڕەوانبێژی

rhetorical/rɪˈtɒrɪkl/adj ١- ڕەوان ٢- وروژێنەر

rhetorically/adv ١- ڕەوانبێژیانە ٢- بەشێوەیەكی دەستكرد

rhetoric question/n پرسیاری بێ وەڵام

rheumaticism/ˈruːmətɪzəm/n ڕۆماتیزم

rheumatic/ruˈmætɪk/n بابای بادار

rheumatic/adj باداری

rhino/ˈraɪnəʊ/:

rhinoceros/raɪˈnɒsərəs/n كەركەدەن/یەك قۆچ، پارە/ دەرهەم

rhubarb/ˈruːbɑːb/n ڕێباس، ڕێواس

rhyme/raɪm/n ١- سەروا ٢- هەمان دەنگ شیعری سەروادار

rhyme/v هەمان سەروای هەیە ئەوانەی هەمان سەروا یان دەنگیان هەیە لەگەڵ یەكیان ڕێزدەكا.

rhythm/ˈrɪðəm/n ڕەزم- كێش

rhythmic/ˈrɪðmɪk/adj كێشدار

retired/rɪˈtaɪəd/adj خانەنشین

retirement/rɪˈtaɪəmənt/n
١- خانەنشینی ٢-حەوانەوە

retiring/rɪˈtaɪərɪŋ/adj
هێمن و شەرمن- گۆشەگیر- کەمدوو

retort/rɪˈtɔːt/v دەسبەجێ وەڵامی دەداتەوە

retort/n وەڵامێکی تورە- بروسکە وەڵام

retrace/rɪˈtreɪs/v ١- دەگەڕێتە دواوە
٢- بەرەو دواوە هەنگاو داوێ

retract/rɪˈtrækt/v پەشیمان دەبێتەوە- قسەی خۆی دەکێشێتەوە

retreat/rɪˈtriːt/v ١- دەشکێ- دەبەزێ- دەشکێتەوە
٢- پاشە کشێ دەکا

retreat/n بەزین- پاشەکشێ

retribution/ˌretrɪˈbjuːʃn/n سزا پاداشت

retrieve/rɪˈtriːv/v ١- دەگێڕێتەوە
٢- زانیاری تۆمارکراو لە کۆمپیوتەر دەدۆزێتەوە- چاکدەکا

retrieval/rɪˈtriːvl/n گێڕانەوە- دەرهێنان

in retrospect لە کاتیبیرکردنەوە لە رووداوی رابردوو

retrospective/ˌretrəˈspektɪv/adj
گەرانەوە بۆ رابردوو
کاریگەری کۆنخوازی

return/rɪˈtɜːn/v ١- دەگەرێتەوە
٢- دووبارە دەست پێدەکاتەوە
٣- وەڵامی دەداتەوە

returnable/rɪˈtɜːnəbl/adj
دەکرێ بگێڕدرێتەوە

return/n ١- گەرانەوە ٢- دانەوە
٣- لێدان بەرەو دواوە
٤- قازانج- دەسکەوت

by return دەسبەجێ

in return لەباتی

return fare/n کرێی گەرانەوە

reunion/riːˈjuːniən/n ١- ئاهەنگی بەیەك شادبوونەوە
٢- بەیەك شادبونەوە- یەککرتنەوە

reunite/ˌriːjuːˈnaɪt/v یەکدەگرنەوە

rev/rev/n سورانەوە لە دەوری شتێك

rev/v ١- دەسورێتەوە
خێرایی گێر زیاد دەکا

reveal/rɪˈviːl/v ١-ئاشکرا دەکا٢- دەدرکێنێ
٣- بەدەردەخا

revealing/rɪˈviːlɪŋ/adj نهێنی درکێن- ئاشکراکەر

revel/ˈrevl/v چێژ وەردەگرێ

revelation/ˌrevəˈleɪʃn/n ١- دەرکەوتن
٢- ئاشکرابوون ٣- مەندەهۆشکەر
٤- سروش ٥- ئیلهام

revenge/rɪˈvendʒ/n تۆڵە

get revenge/n تۆڵە دەسێنێتەوە

revenge/v تۆڵە دەکاتەوە

revenue/ˈrevənjuː/n دەرامەت- قازانج- داهات

reverence/ˈrevərəns/n رێزگرتن

Reverend/ˈrevərənd/adj ١- جەزرەت
٢- لەقەبێکی مەسیحیەیە بۆ قەشە

reverent/ˈrevərənt/adj بەرێز- بەشکۆ- لایەق

reversal/rɪˈvɜːsl/n ئاوەژۆکردنەوە- سەراوقونکردنەوە

reverse/rɪˈvɜːs/adj پێچەوانە- دژ- بەرەودواوە

reverse/v ١- پێچەوانە دەکاتەوە
ئاوەژوو دەکاتەوە- قولپ دەکا
سەراوگێر دەکا- سەراوگێر دەبێ
٢- وەردەگرێ- ئاڵوگۆر دەکا

چێتر لەبارەیەوە نەدرێ

rest on دەوەستێتەسەر

rest/n حەسانەوە– پشوودان

بێن فەدان

restful/ˈrestfl/adj

مێشك حەوێنەر– ئارام بەخش

restroom/ˈrestrʊm/n

دەستشۆر– ئاودەست

rest/n پاشماوە– ئەوانی دی

rest/n چێشتخانە

restaurant/ˈrestrɒnt/n چێشتخانە

restless/ˈrestləs/adj بێ ئارام–

نیگەران– خەوزڕاو

restlessly/ˈrestləsli/adv

بە نیگەرانییەوە

restoration/ˌrestəˈreɪʃn/n

١–چاککردن– نۆژەنکردنەوە

٢– بەکارهێخستنەوە ٣– گەڕاندنەوە

restore/rɪˈstɔː(r)/v ١– دەگێڕێتەوە بۆ

دەگێڕێتەوە بۆ باری پێشووی

٢– بەکاری دێنێتەوە

٣– چاکدەکاتەوە– نۆژەندەکاتەوە

restrain/rɪˈstreɪn/v

بەرتەنگ دەکا– گەمارۆی دەدا

بەردەستی دەکا– دەمکوتی دەکا

restrained/rɪˈstreɪnd/adj خۆگر

restrained/n خۆگرتن– سنوور

restraint/rɪˈstreɪnt/v سنووری

دیاردەکا

چڕدەکاتەوە– جەخت دەکاتەوە

restricted/rɪˈstrɪktɪd/adj سنووردراو

restriction/rɪˈstrɪkʃn/n

خۆبەستنەوە– دیاری کردن

restrictive/rɪˈstrɪktɪv/adj

دیارکراو

result/rɪˈzʌlt/n ١– ئەنجام ٢– سوود

٣– بەرهەم– ئاکام، ئەنجامی تاقیکردنەوە

٤– دۆزینەوە

result/v ١– سەرچاوە دەگرێ لە– دێ لە

٢– بەرهەم دێنێ– دەبێتە هۆی

resume/rɪˈzuːm/v دووبارە دەست

پێ دەکاتەوە، تێ هەڵدەچێتەوە

resume/n تێ هەڵچوونەوە

resume/n کورتەی ژیاننامە

resumption/rɪˈzʌmpʃn/n تێ هەڵچوونەوە

resurrect/ˌrezəˈrekt/v ١–دەژێننەوە

٢– پێشکەش دەکەنەوە

resurrection/ˈrezəˈrekʃn/n

١– زیندوکردنەوە

٢– بوژاندنەوە– زیندووبوونەوە(ڕۆژی قیامەت)

٣– زیندووبوونەوەی مەسیح ρ

resuscitate/rɪˈsʌsɪteɪt/v دەژێنێتەوە–

هەناسەی دێنەوەبەر

resuscitation/rɪˌsʌsɪˈteɪʃn/n ١– بوژانەوە

٢– هەناسەی دەستکرد

retail/ˈriːteɪl/n ١– فرۆشتنی شتومەك

٢– تاکفرۆشی

retailer/ˈriːteɪlə(r)/n تاکفرۆش، کەتفرۆش

retain/rɪˈteɪn/v ١– دەیپارێزێ

٢– دەیهێڵێتەوە٣– لەدەستی ئادا

retaliate/rɪˈtælieɪt/v ١–تۆڵە دەکاتەوە–

وەك ئەو دەکا ٢– هەمان کاردانەوە دەکا

retaliation/rɪˌtæliˈeɪʃn/n تۆڵە

retarded/rɪˈtɑːdɪd/adj کەم ئەقڵ–دواکەوتوو

retention/rɪˈtenʃn/n پاراستن– هێشتنەوە

rethink/ˌriːˈθɪŋk/v بیری لێدەکاتەوە

دوبارە پێدادەچێتەوە

retina/ˈretɪnə/n تۆڕی چاو

retinue/n دەست و پێوەند

retire/rɪˈtaɪə(r)/v ١– خانەنشین دەبێ

٢– وازدێنێ ٣– دەگەڕێتەوە

هەڵدەگرێ لە، وازدێنێ لە پۆستەکەی،
دەست لەکار دەکێشێتەوە
٢- بەچۆك دادێ

resigned/rɪˈzaɪnd/adj
١- تەسلیم بەئەمری واقیع بوو
٢- بەچۆکا هاتو

resignation/ˌrezɪɡˈneɪʃn/n
وازهێنان، دەست لەکارکێشانەوە

resilient/rɪˈzɪliənt/adj هێندە بەهێزە
زوو دەگەڕێتەوە باری پێشووی

resilience/rɪˈzɪliəns/n
شیانی گەڕانەوە بۆباری پێشوو

resist/rɪˈzɪst/v ١- بەرگری دەکا
٢- بەرەنگاری دەکا، بەرهەڵستی دەکا

resistance/rɪˈzɪstəns/n
بەرگری- بەرهەڵستی

resistant/rɪˈzɪstənt/adj
١- خۆگر ٢- بەرهەڵستکار- دژ
یەکلایی‌کار-

resolute/ˈrezəluːt/adj
نەگۆڕ
یەکلایی‌کەرانە،

resolutely/adv
بە توندی

resolution/ˌrezəˈluːʃn/n ١- رابتەری
٢- بڕیاری یەکلایی‌کەرەوە
٣- بڕەوەر ٤- بڕیاری رەسمی

resolve/rɪˈzɒlv/v ١- چارە دەکا
٢- بڕیار دەدا

resort/rɪˈzɔːt/v پەنا دەبا

resort/n هاوینە هەوار

resounding/rɪˈzaʊndɪŋ/adj
دەنگێکی بەرز- زۆر مەزن
دەنگدەرەوە

resource/rɪˈsɔːs, rɪˈzɔːs/n
دەرامەت- سامان

resourceful/rɪˈsɔːsfl/adj
زۆرزان- بەهرەدار- کارامە

respect/rɪˈspekt/n رێز
بەرێزی- بایەخدان- چاوپۆشکردن
لا- ڕووگە- خاترگرتن

with respect to سەبارەت بە

respect/v رێزی دەگرێ- خاتری دەگرێ

respectable/rɪˈspektəbl/adj ڕێزدار-
بەڕێز- چاك
باش- زۆر

respectful/rɪˈspektfl/adj بەڕێز- بەهەیبەت
شەرمن- بە ئەدەب

respective/rɪˈspektɪv/adj هەریەکەو
کاری خۆی/ تایبەت بە کەسانی پەیوەندار

respectively/rɪˈspektɪvli/adv یەك لە
دوای یەك

respiration/ˌrespəˈreɪʃn/n هەناسەدان

respire/rɪˈspaɪə(r)/v هەناسە دەدا

respite/ˈrespaɪt/n هەناسەی کورت-
بێن ئەدان

respond/rɪˈspɒnd/v وەڵامی دەداتەوە
بەرەو پیری دەچێ

response/rɪˈspɒns/n وەڵام-کاردانەوە
بە پیرەوە چوون

responsibility/rɪˌspɒnsəˈbɪliti/n
بەرپرسیاری- پێگەیین
هەست بەبەرپرسیاری کردن/ئەرك

responsible/rɪˈspɒnsəbl/adj
بەرپرس (دەسەڵاتدار)
بەرپرس (تاوانبار- لۆمەکراو)
بەرپرس (لەسەریەتی...)
جێی باوەڕ- پێگەییو- گرنگ

responsibly/adv بە ئاقڵانە- بەژیرانە

responsive/rɪˈspɒnsɪv/adj گوێگر-
بایەخدار
بەهانا هاتو

rest/rest/v دەحەسێتەوە- پشوودەدا
ڕێ دەدا بحەوێتەوە- پاڵپشتی دەکا

reproductive/ˌri:prəˈdʌktɪv/adj
١- زاوزێی ٢- بزۆك: ئەندامی زاوزێ
reproof/rɪˈpru:f/n ١- لۆمەكردن
٢- بەروو هەڵشاخان
reprove/rɪˈpru:v/v ١- لۆمەی دەكا
٢- بەرووی هەڵدەشاخێ
reptile/ˈreptaɪl/n گیانەوەری خشۆك
republic/rɪˈpʌblɪk/n كۆماریی(رژێم)
republican/rɪˈpʌblɪkən/adj
كۆماریی
republican/rɪˈpʌblɪkən/n
لایەنگری رژێمی كۆماری
Republican/n ئەندامی پارتی
كۆماری
repudiate/rɪˈpju:dieɪt/v
١-رەتدەكاتەوە
٢- خۆی لێ بێبەری دەكا
repulsion/rɪˈpʌlʃn/n بێزەردنەوە-سڵ
repulsive/rɪˈpʌlsɪv/adj بێزراو
reputable/ˈrepjətəbl/adj ناوبانگ
باش
reputation/ˌrepjuˈteɪʃn/n
ناوبانگی- ناسراوی/ ناموس
reputed/rɪˈpju:tɪd/adj
گریمانكراو- واداندراو
reputedly/rɪˈpju:tɪdli/adv
وەك دەڵێن
request/rɪˈkwest/n داواكردن
at sb's request لەسەرداوای
on request لەكاتی پێویست
request/rɪˈkwest/v داوادەكا
require/rɪˈkwaɪə(r)/v
١- پێویست دەكا
٢- داوادەكا
٣- رادەسپێرێ
requirement/rɪˈkwaɪəmənt/n
پێویستی

rescue/ˈreskju:/v رزگاردەكا
rescue/n كرداری رزگاركردن
rescuer/ˈreskju:ə(r)/n رزگاركەر
research/rɪˈsɜ:tʃ/n توێژینەوە
research/rɪˈsɜ:tʃ, ˈri:sɜ:tʃ/v توێژینەوە-
سازدەكا
توێژینەوە- لێكۆڵینەوە دەكا
researcher/rɪˈsɜ:tʃə(r)/n توێژەر
resemble/rɪˈzembl/v پێی دەچێ- لەو دەكا
رەنگی وی دەدا
resemblance/rɪˈzembləns/n پێكچوون
resent/rɪˈzent/v ١- تورە دەبێ ٢- بێزار دەبێ
resentful/rɪˈzentfl/adj ١- جارس ٢- تورە
resentment/rɪˈzentmənt/n ١-تورەبوون
٢- جارسبوون- وەڕسبوون
reservation/ˌrezəˈveɪʃn/n ١- جێ گرتن
٢- هەست بەگومان كردن لە بارەی
reserve/rɪˈzɜ:v/v ١- تەرخان دەكا
٢- دەپارێزێ
reserve/n ١- یەدەك- یاریزانی یەدەك
٢- پارێزراو بەزەبری یاسا
٣- خۆپاراستن ٤- بێدەنگی
reserved/rɪˈzɜ:vd/adj شەرمن- رادەرنەبڕ
reservoir/ˈrezəvwɑ:(r)/n ئاوگە، بەنداو-
ئاو پاراستن
reside/rɪˈzaɪd/v دەژی، ئاكنجی دەبێ لە
residence/ˈrezɪdəns/n جێ- بارەگا- ماڵ
resident/ˈrezɪdənt/n ١- نیشتەجێ-
دانیشتووی
٢- دابەزیو- میوانی- ئەفەری ئوتێل
residential/ˌrezɪˈdenʃl/adj
١- نیشتەنی- جێی خانووبەرە نەك فەرمانگە
٢- شوێنی دانیشتن: ماڵ
residue/ˈrezɪdju:/n پاشماوە،
بەرماوە
resign/rɪˈzaɪn/v ١- دەست

repellent/n ماددەی دژەزیندەوەر

repent/rɪˈpent/v تۆبە دەکا/ پەشیمان دەبێتەوە لە گوناه

repentance/rɪˈpentəns/n تۆبە-

repentant/rɪˈpentənt/adj تۆبەکار/ پەشیمان

repercussion/ˌriːpəˈkʌʃn/n ئاکامی خراپ- سەدای خراپ

repertoire/ˈrepətwɑː(r)/n ئەو هەموو شانۆگەری و مۆسیقایەی کە ئەکتەر یان مۆسیقاژەن دەیانزانێ و دەتوانێ نمایشیان بکا.

repetition/ˌrepəˈtɪʃn/n دووبارەکردنەوە، دووبارەبوونەوە

repetitive/rɪˈpetətɪv/adj دووبارەکراو

replace/rɪˈpleɪs/v
١- دەگەڕێندرێتەوە بۆجێی خۆی
٢- جێی دەگرێتەوە
٣- ئاڵوگۆڕی پێ دەکا

replaceable/rɪˈpleɪsəbl/adj دەکرێ جێگۆڕکێی پێبکرێ

replacement/rɪˈpleɪsmənt/n
١- گۆڕینەوە بە شتی باشتر
٢- جێگرەوە

replay/ˌriːˈpleɪ/v ١- دووبارە یاری دەکاتەوە
٢- دووبارە پێی دەکاتەوە(رادیۆ...)

reply/rɪˈplaɪ/n ١- گەمەی دووبارە
٢- دووبارە گوێگرتن لە

replica/ˈreplɪkə/n دانەی وەک خۆی

reply/rɪˈplaɪ/v وەڵام دەداتەوە

reply/n وەڵام دانەوە

report/rɪˈpɔːt/v ١- دەگەیەنێ- پێی دەڵێ
٢- هەواڵی دەگوازێتەوە
٣- گەیشتنی خۆی رادەگەیەنێ

reportage/rɪˈpɔːtɪdʒ/n ڕیپۆرتاژ

reporter/rɪˈpɔːtə(r)/n ١- راپۆرت نووس
٢- پەیامنێر ٣- رۆژنامەنووس

report/n راپۆرت

represent/ˌreprɪˈzent/v ١- دەنوێنێ
٢- وەسف دەکا
٣- یەکسان دەبێ
٤- لە جیاتی ئەو دەدوێ

representation/ˌreprɪzenˈteɪʃn/n
نوێنەرایەتی کردن
وێنەی- هێمای- کەسێ یان شتێ

representative/ˌreprɪˈzentətɪv/adj
نموونە- نوێنەر
نوێنەری کۆمپانیای گەڕۆک

repress/rɪˈpres/v کپ دەکا- دەمکوت دەکا

repressed/rɪˈprest/adj خەفەکراو
خەفەکراو- لە ڕووی سێکسییەوە

repression/rɪˈpreʃn/n دەمکوت کردن، کپکردن، سەرکوتکردن

repressive/rɪˈpresɪv/adj سەرکوتکەر

reprieve/rɪˈpriːv/v دەبوورێ لەو کەسەی بە لەسێدارەدان سزادراوە یان حوکمی لە سێدارە دانی دوادەخا.

ڕێبووردن- دواخستن **reprieve/n**

reprimand/ˈreprɪmɑːnd/v سەرزەنشتی دەکا

reprisal/rɪˈpraɪzl/n تۆڵە

reproach/rɪˈprəʊtʃ/v ١- لۆمەی دەکا
٢- سەرزەنشتی دەکا

reproach/n لۆمەکردن- گلەیی کردن

reproachful/adj سەرزەنشتکارانە، لۆمەیی

reproduce/ˌriːprəˈdjuːs/v ١- کۆپیەکی لێ دروست دەکا ٢- زۆر دەبێ- نیدی لەدایک دەبێ

reproduction/ˌriːprəˈdʌkʃn/n
١- تۆمارکردن ٢- لە دایک بوون: خستنەوە
٣- دانەیی- کۆپیێ (نەک رەسەن)

remorseless/adj ١- بێ‌ڕەحم
٢- ڕژد ٣- کەللەڕەق
remorselessly/adv بە بێ ڕەحمانە
remote/rɪˈməʊt/adj ١-دوور
٢- گۆشەگیر ٣- کەم
٤- وشك ٥- سارد
remotely/adv نە لەدوور نە
لە نزیك، هەرگیز
remoteness/n دووری
remote control/adv لەدوورەوە
کۆنترۆڵکردن/ بگۆڕ
remove/rɪˈmuːv/v ١- لادەبا
٢- لەبەردەکاتەوە(گۆڕیە)
٣- دەری دەکا
removal/rɪˈmuːvl/n ١- لابردن
٢- ڕەتکردنەوە
٣- گواستنەوە
removed/adv جیا لە- جیاواز-
جوایەز
remover/rɪˈmuːvə(r)/n لابەر(پەڵە)
renaissance/rɪˈneɪsns/n ڕێنیسانس،
بوژانەوە، ڕاپەڕین
render/ˈrendə(r)/v ١- یارمەتی دەدا
٢- دەیکا- وادەکا
rendezvous/ˈrɒndɪvuː/n ١- ژوان
٢- جێی ژوان
renew/rɪˈnjuː/v ١- هێزی نوێی
وەبەر دەخاتەوە (دەبوژێنێتەوە)
٢- سەر لەنوێ دەست پێ دەکاتەوە
٣- نوێ دەکاتەوە
renewable/ rɪˈnjuːəbl/adj
نوێدەکرێتەوە
نوێکردنەوە هەڵدەگرێ
renewal/rɪˈnjuːəl/n نوێکردنەوە-
تازەکردنەوە
renounce/rɪˈnaʊns/v دەست بەرداری
خۆی ڕادەگەیەنێ

renovate/ˈrenəveɪt/n نوێژەن دەکاتەوە/
نوژەن دەکاتەوە
renovation/ˌrenəˈveɪʃn/n نوژەنکردنەوە
rent/rent/n کرێ
rent/v بەکرێ دەگرێ/بەکرێ دەدا
بۆماوەیەکی کورت بەکرێ دەدا
rental/ˈrentl/n کرێی تەلەفۆن و تەلەفزیۆن
renunciation/rɪˌnʌnsiˈeɪʃn/n وازهێنان
reorganize/riˈɔːgənaɪz/v ڕێك دەخاتەوە
reorganization/riˌɔːgənaɪˈzeɪʃn/n
ڕێکخستنەوە
rep/rep/n نوێنەری کۆمپانیای کەڕۆك
repair/rɪˈpeə(r)/v ١-چاکی دەکاتەوە
٢- نوێی دەکاتەوە- نۆژەن دەکاتەوە
repair/n چاککردنەوە- نۆژەنکردنەوە
repatriate/ˌriːˈpætrieɪt/v دەیگەڕێنێتەوە
وڵاتەکەی
repatriation/ˌriːˌpætriˈeɪʃn/n گەڕاندنەوەی
پەنابەر بۆ وڵاتەکەی خۆی
repay/rɪˈpeɪ/v دەداتەوە- قەرزی دەداتەوە
چاکەی دەداتەوە
repayable/rɪˈpeɪəbl/adj دەکرێ بدرێتەوە/
دەبێ بدرێتەوە
repayment/rɪˈpeɪmənt/n ١-قەرز دانەوە
٢- قەرز دانەوە بەقست
repeal/rɪˈpiːl/v (پەرلەمان یاسایێ)
هەڵدەوەشێنێتەوە
repeat/rɪˈpiːt/v ١- دووبارە دەکاتەوە
٢- نهێنی ئاشکرادەکا
repeat/n دووبارەکردنەوە
دووبارە کردنەوەی بەرنامەیێ
repeated/rɪˈpiːtɪd/adj دووبارە
repeatedly/rɪˈpiːtɪdli/adv جار لەدوای جار
repel/rɪˈpel/v ١- بەربەرچی دەداتەوە
٢- (وادەکا) بێزی لێبێتەوە
repellent/rɪˈpelənt/adj قێزەون،
قێزەن، بێزراو

relic/ˈrelɪk/n ١–تەرم
٢–شوێنەواری مێژوویی ٣–ئازوقە
relief/rɪˈliːf/n ١– حەوانەوە
٢– دڵ ڕەحمەت بوون
٣– یارمەتی– کۆمەک– پیتاک
٤– کەمکردنەوەی باج
relieve/rɪˈliːv/v ١– هێوەر دەکاتەوە
٢– دەحەوێتەوە
relieved/rɪˈliːvd/adj حەواوە
religion/rɪˈlɪdʒən/n ئایین–باوەڕ–
ئایین– ئیسلام– دینداری
religious/rɪˈlɪdʒəs/adj ١– ئایینی
٢– دیندار
religiously/rɪˈlɪdʒəsli/adv
١– بە ڕووی ئایینیەوە
٢– بەرێك و پێکی
relinquish/rɪˈlɪŋkwɪʃ/v واز دێنێ
relish/ˈrelɪʃ/v ١–خۆشی وەردەگرێ
٢– بەپەرۆشەوە لێی دەگەڕێ
relive/ˌriːˈlɪv/v ڕوداوێ– سەر لە
نوێ زیندوو دەکاتەوە.
reluctant/rɪˈlʌktənt/adv ١–ڕێگر
٢– دوودڵ
reluctance/rɪˈlʌktəns/n
١– دوودڵی ٢– نەویستن
reluctantly/adj بەنیگەرانی
rely/rɪˈlaɪ/v ١–پشت دەبەستێ بە
٢– پشتی پێدەبەستێ
٣– باوەڕی پێدێنێ
remain/rɪˈmeɪn/v ١– (لەشوێنێکە)
دەمێنێتەوە
٢– لەسەر هەمان بار دەمێنێ
remainder/rɪˈmeɪndə(r)/n
١– پاشماوەی خەڵك
٢– ئەو کەسانەی لەشوێنەکە ماونەتەوە
remains/rɪˈmeɪnz/n ١–پاشماوە
٢– ئێسك و پرووسك

remand/rɪˈmɑːnd/v دەیگەڕێنێتەوە زیندان
remand/n ماوەی پێش دادگاکردنی
بەندی–زیندانی
on remand/v چاوەڕێی دادگایکردنە
remark/rɪˈmɑːk/v ١– تێبینی دەکا
٢– لێی دەدوێ
remark/n تێبینی– لێدوان
remarkable/rɪˈmɑːkəbl/adj ١– بەرچاو
٢– نایاب
remarkably/adv بەشێوەیەکی
سرنج ڕاکێش
remedy/ˈremədi/n ١– دەرمان ٢–چارەسەر
remedial/rɪˈmiːdiəl/adj ١– چارەسەری
٢– پاڵپشتی کەرانە
remedy/ˈremədi/v ١– ڕاست دەکاتەوە
٢– دەرمان دەکا
٣– پڕ دەکاتەوە
remember/rɪˈmembə(r)/v ١– وەبیری
دێتەوە–دێتەوە یادی
٢– پارە دەبەخشێ ٣– سەڵاوی بۆ دەنێرێ
remembrance/rɪˈmembrəns/n
زیندووکردنەوەی یادی
remind/rɪˈmaɪnd/v ١– بیری دەخاتەوە
٢– ئاگاداری دەکاتەوە
reminder/rɪˈmaɪndə(r)/n بیرخەرەوە
reminisce/ˌremɪˈnɪs/v ١–ڕابردووی (خۆش)
دێنێتەوە یادی
٢– بیری ڕۆژانی خۆش دەکاتەوە
reminiscent/ˌremɪˈnɪsnt/adj
١– بیرهێنەرەوە ٢–وەك– لە دەچێ
remnant/ˈremnənt/n پاشماوە
remorse/rɪˈmɔːs/n ١– هەست بەتاوان کردن
٢– پەشیمانیبوون، ئازاردانی زات
remorseful/rɪˈmɔːsfl/adj
١– پەشمان ٢– خۆ ئازاردەر

rejection/n رەتكردنەوە
rejoice/rɪˈdʒɔɪs/v ١-هەست
بەخۆشی دەکا ٢- لەخۆشیا بال دەگری
rejoicing/rɪˈdʒɔɪsɪŋ/n هەست
بەخۆشی کردن
rejuvenate/rɪˈdʒuːvəneɪt/v
گەنج دەبێتەوە
rejuvenation/rɪˌdʒuːvəˈneɪʃn/n
گەنج بوونەوە
relapse/rɪˈlæps/v دووبارە خراپ
دەبێتەوە
relapse/v ١- نسکۆ ٢-خراپ بوونەوە
relate/rɪˈleɪt/v ١- دووشت بەیەك
دەبەستێتەوە ٢- (چیرۆك)دەگێڕێتەوە
٣- پەیوەندی هەیە بە
٤- تێ دەگا
related/adj ١- بەستراوە بە..
٢-خزم-خزێش
relation/rɪˈleɪʃn/n ١- پەیوەندی
٢- خزم ٣- پەیوەندیەکان
٤- ئەوەی پەیوەست بێ
٥- بەبەراورد لەگەڵ
relationship/rɪˈleɪʃnʃɪp/n
١- پەیوەندی ٢- پەیوەندی ئەڤینی
٣-خزمایەتی-پەیوەندی- لەیەك نزیکی
relative/ˈrelətɪv/n خزم
relative/adj رێژەیی
relatively/ˈrelətɪvli/adv تارادێی
relativity/ˌreləˈtɪvəti/n ١- تیۆری
رێژەیی ئەنیشتاین ٢- رێژەیی
relax/rɪˈlæks/v ١- دەحەسێتەوە
٢- هیچ ناکا- گرژی لا نامێنێ
٣- پشوو دەدا- پالدەکەوێ
٤- مەرجەکان کەم دەکاتەوە
relaxation/ˌriːlækˈseɪʃn/n
کەمکردنەوەی گرژی- بێ تاقەتی- مەرج-
حەوانەوە- پالکەوتن

relaxed/rɪˈlækst/adj ١- خاوبۆوە
٢- مێشك ساف
relaxing/adv خۆش- دڵفەکەر
relay/ˈriːleɪ/n پێشبڕکێی لەدوایەك
in relays/adv بەنۆرە
relay/v ١- ئامارە وەردەگرێ و دەنێرێ
٢- بەرنامە لەرادیۆ وتەلەفزیۆن بڵاودەکاتەوە
release/rɪˈliːs/v ١- بەری دەدا
٢- وازی لێ دێنێ ٣- لە دەستی بەردەبێ-
خۆی لەدەستی رزگار دەکا
٤- جۆی هەڵدەقەنێ ٥- رادەگەیەنێ
٦- دێخێتە بازاڕ
٧-بەرو ئاسمان..بەرەڵادەکا
release/n ١- بەردان- بەرەڵاکردن
(کتاب/فیلم،خۆشی) لەبازار هەیە
relegate/relɪgeɪt/v پلە دێنێتەوە خوارێ
relegation/ˌrelɪˈgeɪʃn/n پلە هێنانەخوارەوە
relent/rɪˈlent/v ١- نەرم دەبێ
٢- هەڵوێستی نەرم دەبێ
٣- دڵی نەرم دەبێ
relentless/adj ١-بێ وچان-بەردەوام
٢- رژد ٣- دڵرەق
relentlessly/adv ١-بەبێ رەحمانە
٢- بەبەردەوامی
relevant/ˈreləvənt/adj ١- پەیوەندی بە
بابەتەکەوە هەیە٢- گرنگ وسود
relevance/ˈreləvəns/n ١- پەیوەست
٢- سوود
reliable/rɪˈlaɪəbl/adj ١-جێی باوەڕ-
جێی متمانە ٢- دەکرێ پشتی پێ ببەسترێ
reliably/adv بەشێوەیەکی جێی باوەڕی بێ
reliance/rɪˈlaɪəns/n ١- باوەڕ پێکردن
٢- پشت پێبەستن
reliant/rɪˈlaɪənt/adj ١- مشەخۆر
٢- بەخۆی هیچ ناکا، هەمیشە پشت بە غەیری
خۆی دەبەستێ.

٣- نواندن

٤- گەیاندن- ڕاگەیاندن

register office/n نوسینگەیتۆمارکردنی

بۆندی هاوسەرێتی/ نووسینگەی تۆمارکردن

register/ˈredʒɪstə(r)/v ١-تۆمار دەکا

٢- دەکاتە٣- ئاماژە دەکا

٤- دەردەبڕێ

٥- بەپۆستەی تۆمارکراو دەنێرێ

registered post/n پۆستەی تۆمار کراو

registrar/ˌredʒɪˈstrɑː(r)/n

١- پارێزەری فایلی لەدایك

بوون و مردن و هاوسەرێتی.

٢- بەڕێوەبەری تۆمارگا لەزانكۆ

registration/ˌredʒɪˈstreɪʃn/n

تۆمار کردن

regressive/rɪˈgresɪv/adv

١- بەرەو دوا ٢- کۆنەپەرست

regret/rɪˈgret/n پەشیمانی- داخ

regretful/rɪˈgretfl/adj ١-پەشیمان

٢-خەمبار

regretfully/adv بەپەشیمانی

regret/v ١-پەشیمان دەبێ ٢- داخ دەخوا

regrettable/rɪˈgretəbl/adj

جێی داخە

regrettably/adv ١- بەخەمانە

٢-وات لێ بکا خەم بخۆی بۆی

٣-جێی داخە

regular/ˈregjələ(r)/adv

١- ڕێك وپێك -هەردەم بەرێکی-

هەمیشە- ئاسایی

٢- ڕێك نەك خوارو خێچ

٣- فرمانی بەرێسا

regular/n کڕیاری هەمیشە

regularity/ˌregjuˈlærəti/n

١- ڕێك و پێکی ٢- ڕێسایی

regularly/adv ١- بەرێك وپێکی

٢- بەزۆری

regulate/ˈregjuleɪt/v ١- بەیاسا ڕێك دەکا

٢- دەستی بەسەردا دەگرێ

٣- خەوشەکەی دەبینێتەوە

regulation/ˌregjuˈleɪʃn/n ١- ڕێکخستن

٢- نیزام- یاسا

rehabilitate/ˌriːəˈbɪlɪteɪt/v

دەیهێنێتەوە سەر باری پێشووی

rehabilitation/ˌriːəˌbɪlɪˈteɪʃn/n

هێنانەوە سەرباری پێشو

rehearse/rɪˈhɜːs/v ١-مەشق دەکا-

پرۆڤەی گۆرانی ونواندن

٢- ڕامێنان دەکا لەسەر

rehearsal/rɪˈhɜːsl/n پرۆڤە- مەشق کردن

reign/reɪn/n ١- فەرمانڕەوایی

٢- ماوەی فەرمانڕەوایی

reign/v ١- فەرمانڕەوایی وڵات دەکا

٢- دەتەنێ- دەگرێتەوە

reimburse/ˌriːɪmˈbɜːs/v ١- پارەی دەداتەوە

٢- بۆی دەبژێرێتەوە

rein/reɪn/n ١-هەوسار ٢- قەراسە

reindeer/ˈreɪndɪə(r)/n جۆرە ئاسکێکە

جۆرە مامزێکە لەناوچە قوتبی دەژی.

reinforce/ˌriːɪnˈfɔːs/v ١- بەهێز دەکا

٢- پاڵپشتی دەکا

reinforcement/ˌriːɪnˈfɔːsmənt/n

بەهێز کردن

reinforcements/ˌriːɪnˈfɔːsmənts/n

هێزی زیادە

reinstate/ˌriːɪnˈsteɪt/v ١-پۆستی

پێشووی پێ دەداتەوە

٢- دەیگەڕێنێتەوە

reinstatement/n گەڕاندنەوە

reject/rɪˈdʒekt/v ڕەتدەکاتەوە

rejection/rɪˈdʒekʃn/n کەسی/شتی

ڕەتکراوە

reflexion=reflection/n ڕەنگدانەوە

شەوق دانەوە

reflexive/rɪˈfleksɪv/adj - n

١- ڕاناوی خۆیی

ڕەنگدانەوەی بۆ بکەر (ڕێزمان)

٢- بەرکاوی بکەر یەك کەسن

reform/ˌriːˈfɔːm/v ١- چاکی دەکا

٢- هەمواری دەکا

٣- چاك دەبێ-ڕەفتاری دەگۆڕی بەرەو

چاکی

reform/rɪˈfɔːm/n چاککاری-

چاکسازی

reformer/rɪˈfɔːmə(r)/n چاکساز-

چاککار

refrain/rɪˈfreɪn/v ١- قەدەغە دەکا

٢- خۆ دور دەگرێ

refrain/n بەشێکی گۆرانییە کە

کۆتاییەکەی چەندبارە دەکرێتەوە.

refresh/rɪˈfreʃ/v دەبوژێنێتەوە-

تەڕ دەکاتەوە(تارەیری بێتەوە)

refreshing/rɪˈfreʃɪŋ/adj خۆش،

وروژێن، بوەژێن، بوژێنەر

refreshment/rɪˈfreʃmənt/n

١- ژەمی سادە وەك ئەفە

٢-ساردەمەنی- تەزیاتی

refrigerate/rɪˈfrɪdʒəreɪt/v

شت لەناو بەفرگرە دادەنێ تا تێك نەچێ

refrigerator/rɪˈfrɪdʒəreɪtə(r)/n

بەفرگر

refuge/ˈrefjuːdʒ/n ١- پەناگە

٢- پشت وپەنا

refugee/ˌrefjuˈdʒiː/n پەنابەر-

پەنامەندە

refund/rɪˈfʌnd/n پارەی گەڕاوە

refund/v پارە دەگەڕێنێتەوە

کە شتەکە دەگەڕێنێتەوە، پارەی

دەدرێتەوە

refundable/rɪˈfʌndəbl/adv

دەکرێ پارەکە بدرێتەوە

refusal/rɪˈfjuːzl/n ١- ڕەتکردنەوە

٢- وەرنەگرتن

refuse/ˈrefuːz/v ڕەت دەکاتەوە

refuse/ˈrefjuːs/n زبل-پاشماوەی گلێش

regain/rɪˈgeɪn/v ١- بەدەست دێنێتەوە

٢- دەستێنێتەوە

regal/ˈriːgl/adj شاهانە

regard/rɪˈgɑːd/v ١- وادادەنێ

٢- بەدیقەت تەماشا دەکا

٣- بەدیقەت تێ دەڕوانێ

as regards سەبارەت بە

regarding/rɪˈgɑːdɪŋ/prep لەبارەی

regard/n ١- ڕێز

٢- گرنگی دان- حسێب بۆ کردن

regards/rɪˈgɑːdz/n ١- سڵاو

٢- لەگەڵ ڕێزو سڵاو

regardless/rɪˈgɑːdləs/adj ١-بێگوێدانە بەر

٢- بێ‌گرنگی‌پێدان

regatta/rɪˈgætə/n فیستڤاڵ پێشبڕکێی

بەلەمان

reggae/ˈregeɪ/n مۆسیقای ڕێگرێی

regime/reɪˈʒiːm/n ڕژێم

regiment/ˈredʒɪmənt/n کۆمەڵێ سەرباز

لەژێر دەستی کۆلۆنێل- فەوجی سەربازی

regimental/ˌredʒɪˈmentl/adj

١- تایبەت بەفەوج ٢- توند

regimented/ˈredʒɪmentɪd/adj

١- نیزامی ٢- توند

region/ˈriːdʒən/n ١-ناوچە- هەرێم- دەڤەر

٢- لا- لایەکی- جێیەك

regional/ˈriːdʒənl/adj ١- هەرێمی

٢- ناوخۆیی

register/ˈredʒɪstə(r)/n ١- تۆمار،

فایل ٢- دیارخەر

(تاوانکردوو)

redistribute/ˌri:dɪˈstrɪbju:t/v
دوباره دابەش دەکاتەوە

redisribution/ˌri:dɪstrɪˈbju:ʃn/n
دوباره دابەشکردنەوە

reduce/rɪˈdju:s/v ١- کەمدەکاتەوە
٢- ناچاری دەکات

reduction/rɪˈdʌkʃn/n
١- کەمکردن(ژمارە)
٢- کەمکردنەوەی ڕێژەیی
٣- دابەزاندن- داشکان

redundant/rɪˈdʌndənt/adj
١- بێکار ٢- زیادە- ناپێویست
٣- دوبارە

redundancy/rɪˈdʌndənsi/n
١- بێکاری ٢- کار لەدەست دان
٣- دوبارەبوونەوەی ناپێویست
٤- درێژدادڕی

reed/ri:d/n قامیش- قەمیش

reef/ri:f/n بەربەرستی بەردین لەناو دەریا

reek/ri:k/n بۆنێکی گران- بۆنی ناخۆش

reek/v بۆنێکی ناخۆشی لێ دێ-
بۆنی سیری لێ دێ

reel/ri:l/n خریلە

reel/v ١- لە خریلە لوول لەدەدا
٢- بەخێرا ناوەکان دەخوێنێتەوە
یان دەڵێ ٣- بەناڕێکی ڕێ دەکا
٤- بە شەپەشەپ دەڕوا چونکە هیلاک بووە
٥- مێشکی لەق بووە- ڕوون نیە- ئاڵۆزە

refectory/rɪˈfektri/n مۆلی
نانخواردن لە کۆلێژ یان قوتابخانە

refer/rɪˈfɜ:(r)/v ١- لەبارەیەوە
دەدوێ- وەسفی دەکا
٢- پەیوەندی هەیە بە....
٣- پشتی پێدەبەستێ
٤- ڕەوانە دەکا بۆ....
٥- ئاماژە دەکا

referee/ˌrefəˈri:/n ناوبژیوان- ناو بژێکەر

referee/v ناوبژی نێوان دووتیپ دەکا

reference/ˈrefərəns/n ١- ئاماژە-ناوهێنان
٢- پەراوێز- ژێدەر
٣- نامەی پاڵپشتی وناساندن
٤- ژمارەی کتابی دایەرە

referendum/ˌrefəˈrendəm/n ریفراندۆم:
ڕاوەرگرتنی گشتی لەبارەی مەسەلەیەکی سیاسی.

refill/ˌri:ˈfɪl/v دووبارە پڕ دەکاتەوە

refill/ˈri:fɪl/n - پڕ کردنەوە بەشتی دی

refine/rɪˈfaɪn/v ١- پاکدەکاتەوە/دەپاڵێوێ
٢- پوختی دەکا

refined/adj ١- بەئەدەب- بەڕەوشت-
ئاکار بەرز
٢- پاککراو-پوختەکراو-سافکراو

refinery/rɪˈfaɪnəri/n ١-کارگەی سافکردن
٢-پاککەرەوە

refinery/n ١-چاککردن نۆژەنکرن
٢- دەست پێداهێنان
٣- ئاکاربەرزی-ڕەوشت باشی

reflect/rɪˈflekt/v ١- بەدیار دەکەوێ
٢- ڕەنگدەداتەوە-پەرچ دەداتەوە
٣- بەقووڵی بیر دەکاتەوە
٤- وێنەیێن دەربارەی- دەبەخشێ

reflection/rɪˈflekʃn/n ١-ڕەنگدانەوە
٢-پەرچ دانەوە
٣- وێنەی خۆتە لە ئاوێنە یان ئاو
٤- بیرکردنەوەی قووڵ

on reflection پاش پێداچوونەوە
-پاش بیرکردنەوە لێی جارێکیتر

reflective/rɪˈflektɪv/adv ١- تێرامانی قووڵ
٢- پەرچ دەر

reflector/rɪˈflektə(r)/n ١- پەرچەدەری
٢- شەوق دەر

reflex/ˈri:fleks/n ١- کاردانەوە
٢- جوڵەی لەپڕو لەخۆوە

دەبێتەوە- شیفای بۆدێ
- دێتەوە سەر باری پێشوو
٢- دەدۆزێتەوە

recovery/rɪˈkʌvəri/n
١-چاکبوونەوە- تەندروستی باش بوونەوە ٢- گەڕاندنەوە

recreation/ˌrekriˈeɪʃn/n ١-رابواردن
٢-کات بەسەربردن بەشتی خۆش
٣-سەیرانگە

recruit/rɪˈkru:t/n ١- تازە سەرباز- تازەبەرگی لەبەرکردیە
٢- ئەندامی نوێ

recruit/v ١-ناوی تۆمار دەکا
٢- پەیوەندی دەکا بە

recruitment/rɪˈkru:tmənt/n
١- بەسەربازکردن
٢- دۆزینەوەی فەرمانبەری نوێ بۆ..

rectangle/ˈrektæŋgl/n لاکێشە

rectangular/rekˈtæŋgjələ(r)/adj
لاکێشەیی

rectify/ˈrektɪfaɪ/v ١- راست دەکاتەوە
٢- چاکدەکاتەوە

rector/ˈrektə(r)/n ١-قەشە ٢-رابەر
٣-سەرۆکی زانکۆ

recuperate/rɪˈkju:pəreɪt/v
١- چاکدەبێتەوە
٢- تەندروستی باش دەبێتەوە

recuperation/rɪˌkju:pəˈreɪʃn/n
چاکبوونەوە

recur/rɪˈkɜ:(r)/v دووبارە دەبێتەوە

recurrence/rɪˈkʌrəns/n
دووبارەبوونەوە

recurrent/rɪˈkʌrənt/adj دووبارە

recycle/ˌri:ˈsaɪkl/v ١- دووبارە بەکاردێنێتەوە ٢- دووبارە بەکار دێنێ

recyclable/ˌri:ˈsaɪkləbl/adj دەکرێ دووبارە بەکاربهێنرێتەوە

red/red/adv ١- سوور- سۆر
٢- (دەم وچاو) سۆربۆوە
٣- (سەر) سۆر

red card/n کارتی سوور

red carpet/n مافوری سوور
جۆرە مافورێکە لەکاتی پێشوازی میواندا رادەخرێ.

red currant/n کشمشی سوور

redhead/ˈredhed/n ئافرەتی پرچ سۆر- ئافرەتی قژ سوور

red-hot/adj لەگەرمیا سوور بووە

Red Indian/n هندیە سوورەکان

red tape/n ١-شریتی سۆر
٢-رۆتینی دام و دەزگای میری

red wine/n ئارەقی سوور
جۆرە ئارەقێکە لەترێی رەش دروست دەکرێ.

red/n رەنگی سوور

be in the red قەرداری بانق

redden/ˈredn/v ١- سوور دەبێ
٢-سوور دەکا

reddish/ˈredɪʃ/adv سوورباو

redeem/rɪˈdi:m/v ١- ناهێلێ تەواو خراپ بێ

redeem yourself ٢- خۆت
رزگار کە لە لۆمە ٣- با لۆمە نەکرێی
٤- شتەکە وەردەگرێتەوە پاش ئەوەی نرخەکەی دەدا.

redemption/rɪˈdempʃn/n رزگار بوون- پاقژبوونەوە

beyond redemption چاری نەماوە- باری ئالەبارە

redevelop/ˌri:dɪˈveləp/v رێکی دەخاتەوە- نۆژەن دەکاتەوە

redevelopment/ˌri:dɪˈveləpmənt/n
دووبارە نوێکردنەوە/ ئاوەدانکردنەوە

red-handed/adj دەست سوور

reckon/ˈrekən/v ١- وادەزانێ
٢- وادادەنێ ٣- زەنی وایە
٤- دەخەملێنێ
٥- چاوەڕێ دەکا
٦- پێشبینی دەکا

reclaim/rɪˈkleɪm/v ١- دەگەڕێنێتەوە
٢- سوودی لێ دەبینێتەوە ٣- چاک دەکا

recline/rɪˈklaɪn/v ١-لەسەرپشت ڕادەکشێ
٢- لەسەر ژگ ڕادەکشێ-پاڵدەکەوێ

reclining/adj (چێژی) بەرەو پشت بۆ بەرەو پشت ڕاکشان دەشێ

recognition/ˌrekəgˈnɪʃn/n
١- ناسینەوە ٢- دانتان
٣- ڕێزگرتن لە

recognize/ˈrekəgnaɪz/v
١- دەیناسێتەوە
٢- داندەنێ ٣- ڕێز دەنێ

recognizable/ˈrekəgnaɪzəbl/adj
دەکرێ بناسرێتەوە

recognizably/adv بە شێوەیەکی ڕوون وئاشکرا

recoil/rɪˈkɔɪl/v ١- دەترسێ لە
٢- ڕادەچڵەکێ لە

recollect/ˌrekəˈlekt/v ١-دێتەوە یادی
٢- دووبارە کۆدەکاتەوە

recollection/ˌrekəˈlekʃn/n
١- یادکردن
٢- وەبیرهاتنەوە- بیرەوەری

recommend/ˌrekəˈmend/v
١- ڕادەسپێرێ ٢- پێشنیار دەکا

recommendation
/ˌrekəmenˈdeɪʃn/n
١- لاری نەبوون ٢- باش نووسین لەسەر
٣- پاڵپشتی کردن ٤- ڕاسپاردن

recompense/ˈrekəmpens/v
١- بۆی دەبژێرێتەوە
٢- قەرە بووی دەکاتەوە

reconcile/ˈrekənsaɪl/v ١- پێکیان دەهێنێتەوە- ئاشتیان دەکاتەوە
٢- دەیانسازێنێ- پێکەوەیان دەگونجێنێ
٣- دەچێتە ژێر باڵ بەناچاری ڕازی دەبێ

reconciliation/ˌrekənˌsɪliˈeɪʃn/n
١-پێکهاتنەوە ٢- ئاشتەوایی

reconnaissance/rɪˈkɒnɪsns/n ئاوچەیەك بۆ مەبەستی سەربازی/ چاوتۆڕین

reconsider/ˌriːkənˈsɪdə(r)/v
چاودەخشێنێتەوە بە

reconstruct/ˌriːkənˈstrʌkt/v
١- دووبارە بینا دەکاتەوە
٢- ئاوەدانی دەکاتەوە
٣- دووبارە وێنە دەکێشێ (لەمێشکیخۆیدا)

reconstruction/ˌriːkənˈstrʌkʃn/n
١- ئاوەدانکردنەوە
٢- دووبارە نواندنەوە (تاوان)

record/ˈrekɔːd/n ١- تۆمار
٢- قەوان ٣- دوا ژمارە ٤- دوا ئاست
٥- فایل ٦- ڕابردوو

record-player/n گرامفۆن

record/rɪˈkɔːd/v ١-دەنووسێ ٢- تۆماردەکا

recorder/rɪˈkɔːdə(r)/n ١- تۆمارکەر (ئامێن)
٢- دووزەلە- پیك و دووزەلە- زورنا
٣- لە فلوت دەچێ

recording/n ١- تۆمارکردنی مۆسیقا لەکاسێت
٢- تۆمار کردنی کاسێت

recount/rɪˈkaʊnt/v ١-چیرۆك دەگێڕێتەوە
٢- ڕوداو دەگێڕێتەوە

recourse/rɪˈkɔːs/n هانابۆ بردن

recover/rɪˈkʌvə(r)/v ١- چاك

reassuring/ˌriːəˈʃʊərɪŋ/adj
١- دڵنیاکەر ٢- نیگەرانی ڕەوێن
reassuringly/adv دڵنیاکەرانە
rebate/ˈriːbeɪt/n گەڕاندنەوەی پارەی زیادە
rebate/n ١-یاخی ٢- ئەشقی ٣- هەڵگەڕەوە
rebel/ˈrebl/v ١- یاخی دەبێ ٢- ڕادەپەڕێ لەدژی ٣- ڕادەپەڕێ لەپێناو گۆڕانکاری
rebellion/rɪˈbeljən/n یاخی بوون
rebellious/rɪˈbeljəs/adv ١- یاخیگەر ٢- یاخی
rebirth/ˌriːˈbɜːθ/n گۆڕانی ڕۆحی- بوژاندنەوە
reborn/ˌriːˈbɔːn/adj دووبارە لە دایك بوو
rebound/rɪˈbaʊnd/v هەڵدەقۆزێتەوە
rebuff/rɪˈbʌf/n ١-ڕەتکردنەوەیەکی وشك ٢- ڕەتکردنەوەیەکی بێڕەحمانە
rebuff/v ڕەتدەکاتەوە
rebuild/ˌriːˈbɪld/n ١- دووبارە ئاوەدان دەکاتەوە ٢- سەر لەنوێ بینادەکاتەوە
rebuke/rɪˈbjuːk/v ١- سەرزەنشتی دەکا ٢- بۆڵەبۆڵی لەگەڵ دەکا
rebuke/rɪˈbjuːk/n سەرزەنشت کردن
recall/rɪˈkɔːl/v ١- وەبیری دێنێتەوە ٢- شتێکی ڕابردووی وەبیردێنێتەوە
recapitulate/ˌriːkəˈpɪtʃuleɪt/v
شتەسەرەکییەکان دووبارە دەکاتەوە
recapture/ˌriːˈkæptʃə(r)/v دووبارە دەیگرێ-دێنێتەوە یاد
recede/rɪˈsiːd/v ١- ون دەبێ ٢- لەبەرچاو بزر دەبێ ٣- کەم دەبێتەوە لاواز دەبێ

receipt/rɪˈsiːt/n وەرگرنامە
receive/rɪˈsiːv/v ١- وەردەگرێ ٢- پێشوازی لێ دەکرێ
receiver/rɪˈsiːvə(r)/n ١- دەسکی تەلەفۆن ٢- ئامێری ڕادیۆ یان تەلەفزیۆن ٣- وەرگر
recent/ˈriːsnt/adj نوێ-تازە
recently/ˈriːsntli/adv ١- بەمدواییانە ٢- ماوەیێ کەم بەر لەئێستا
receptacle/rɪˈseptəkl/n قاپ-ئامان
reception/rɪˈsepʃn/n ١- پرسگە ٢- پێشوازی-ئاهەنگیپێشوازی-پێشوازیکردن ٣- وەرگرتن- شەپۆلەکانی ڕادیۆ
receptionist/rɪˈsepʃənɪst/n
١-فەرمانبەری پێشوازیکەر ٢- کارمەندی پرسگە
receptive/rɪˈseptɪv/adj ١- وەرگر ٢- وەرگری بیرۆکە و پێشنیاری نوێ(کراوە)
recess/rɪˈses, ˈriːses/n ١- پشووی پەرلەمان ٢- ماوەی حەسانەوەی نێوان وانەکان
recession/rɪˈseʃn/n بازاڕ ڕاوەستان -بازرگانی وپیشەسازی وڵات لەبارێکی نالەباری ئابووری دابێ
recipe/ˈresəpi/n ١- ڕاسپاردە و زانیاری لەسەر دروست کردنی خواردنێك ٢- ڕێگا
recipient/rɪˈsɪpiənt/n وەرگر(وەرگر)
reciprocal/rɪˈsɪprəkl/adj دووسەرە- هاوبەش-وەك یەك
recital/rɪˈsaɪtl/n نمایشکردنێکیگشتی مۆسیقا یان هۆزان لەلایەن کەسێکەوە یان چەند کەسانێ
recite/rɪˈsaɪt/v بەدەنگی بەرز دەخوێنێتەوە
reckless/ˈrekləs/adj ١- هەڵەشە ٢- گەلحۆیی
recklessly/adv بێبیرکردنەوە، گەلحۆیانە

readjustment/ˌriːəˈdʒʌstmənt/n
١- خۆراهێنان
٢- خۆگونجان- هەموار کردن
ready/ˈredi/adj ١- ئامادە
٢- ئامادە (نەك بەرِادان) ٣- بەر دەست
readily/ˈredɪli/adv ١- بەئاسانی
٢- بەبێ دوولی
readiness/ˈredinəs/n ١-ئامادە باشی
٢- ویستن
ready/adv ١- پێشتر ٢- لەمەوپێش
ready-made/adj ئامادە(نەك بەرِادان)
real/riːəl, rɪəl/adv ١- کرداری
(نەك خەیاڵی) ٢- هەقیقی- راست
٣- سروشتی (نەك دەستکرد)
٤- گەورە- تەواو- رەسەن
real estate/n زەوی و خانووبەرە
real estate agent/n دەلالی خانوبەرە
realism/ˈriːəlɪzəm, rɪəlɪzəm/n
ریالیزم(ئەدەب و هونەر)
-شتەکان وەك خۆیان لەبوون
realist/ˈriːəlɪst, rɪəlɪst/n
باوەری بەریالیزم هەیە
realistic/ˌriːəˈlɪstɪk, ˌrɪəˈ-/adj
١- واقیعی ٢- هەقیقی- نزیکە- واقیع
realistically/adv بەشێوەیەکی واقیعی
reality/riˈæləti/n ١-هەقیقەت
٢- واقیعی ژیان- شتی بەرجەستە
in reality/adv لەراستیدا
realize/ˈriːəlaɪz, ˈrɪəlaɪz/v ١-دەزانێ
٢- دەرك پێدەکا ٣- دان پێدا دەنێ
realization
/ˌriːəlaɪˈzeɪʃn, ˌrɪəlaɪˈzeɪʃn/n
١- دەرك پێکردن ٢- هێنانە دی
really/ˈriːəli, ˈrɪəli/adv ١-لەراستیدا
٢- زۆر زۆر ٣- بەراست ؟!
٤- بەراستتە؟!

realm/relm/n ١- شانشین٢- جیهان
Realtor/ˈriːəltə(r)/n دەلالی خانوبەرە
reap/riːp/v ١- دەدروێتەوە
٢- بەدەست دێنێ
reappear/ˌriːəˈpɪə(r)/v ١-جارێکی تر
دەردەکەوێتەوە ٢-جارێکی تر دەبینرێ
reappearance/ˌriːəˈpɪərəns/n دووبارە
دەرکەوتن
reappraisal/ˌriːəˈpreɪzl/n
چاوپێداخشانەوە
rear/rɪə(r)/n ١- پشتەوە
٢- کۆم- قوون
rear/adj پشتەوە- پەیوەست بە پشتەوە
rear/v ١-بەخێو دەکا ٢- رادەگرێ
٣- لە سەر پێیەکانی پشتەوەی
رادەوەستێ(ئەسپ).
rearrange/ˌriːəˈreɪndʒ/v ١- ژوانەکە
دەگۆرِێ ٢- رێکخستنەکە دەگۆرِێ
٣- بەشێوەیەکی تر رێك دەخاتەوە
reason/ˈriːzn/n ١- هۆ٢- ئەگەر
٣- پاساو-بەهانە٤- ئەقڵ
make sb see reason دەیهێنێتەوە سەر
راستەرێ
within reason لەسنووری ماقوڵدا
reason/v ١- بیردەکاتەوە بەئەقڵ
٢- بەئەقڵ بریار دەدا
reasoning/ˈriːznɪŋ/n ١- بیرکردنەوە
٢- ژیری بەکارهێنان
reasonable/ˈriːznəbl/adj ١- ئاقڵ
٢- ماقووڵ ٣-ژیرانە ٤-مامناوەندی
٥- خراپ نیە
reasonably/ˈriːznəbli/adv
١-بەشێوەیەکی مامناوەندی
٢- بەشێوەیەکی ماقوڵ ماقووڵانە
reassure/ˌriːəˈʃʊə(r), ˌriːəˈʃɔː(r)/v
١- دڵنەوایی دەکا ٢- دووپاتدەکاتەوە
reassurance/ˌriːəˈʃʊərəns/n
١- دڵنەوایی ٢- دووپاتکردنەوە

rating/ˈreɪtɪŋ/n ١–پۆلێن کردن
٢– دیارکردنی ژمارەی
ratio/ˈreɪʃiəʊ/n ڕێژە
ration/ˈræʃn/n بڕی پێویست نەبەش
ration/v ١– بڕی شتەکەدیار دەکا
٢– بەش هەریەکێ دیار دەکا لە
rationing/n دیارکردنی بڕی پێویست
rational/ˈræʃnəl/adj ١– ژیر–
هۆشمەند ٢– ماقوول
rationally/ˈræʃnəli/adv بەشێوەیەکی
ماقوول
rationalize/ˈræʃnəlaɪz/v ١– پاساو
دەبینێتەوە ٢– ڕێکتر دەخا
rattle/ˈrætl/v ١– تەقەتەق دەکا
٢– خشەخش دەکا
٣– نیگەران دەکا– دەترسێنێ
rattle/n ١– تەقەتەق– خشە خش
٢– شەقەشەق یاری منداڵان
٣– ماری زەنگدار
raucous/ˈrɔːkəs/adv زبر– دەنگ نیر
ravage/ˈrævɪdʒ/v کاول دەکا– خاپور
دەکا
rave/reɪv/v ١– زیاد لە پێویست
پیا هەڵدەدا ٢– وڕێنە دەکا
٣– بەهات و هاوار قسەدەکا
raving/ˈreɪvɪŋ/adj ١– هارو هیچ
٢–وڕێنەکار– شێت
rave review ١–پێداچوونەوە بە
بابەتێك لەرۆژنامە
٢– پیاهەڵدانێکی بێتام
raven/ˈreɪvn/n ١– قاژو–٢ قەلەڕەش
ravenous/ˈrævənəs/adj زۆربرسی–
لەبرسا مردوو
ravine/rəˈviːn/n دۆڵێکی تەسکی قوول

raw/rɔː/n ١– نەبرژاو–خاو
٢– نەکوڵاو–خاو کاڵ
٣– شەق شەق بوون– قلیشان ٤– کەرەستەی خاو
ray/reɪ/n تیشك
a ray of hope هیوایەکی کەم
razor/ˈreɪzə(r)/n موسی ڕیش تاشین
کەرەستەی ڕدێن– گوێزان
razor-blade/n موس– تیغان
reach/riːtʃ/v ١– دەگاتێ
٢– دەگاتە ٣– دەستی خۆی درێژ دەکا
٤– دەستی دەگاتێ ٥– پەیوەندی پێ دەکا
reach/n ١– ماوە ٢– ئاست
out of reach/adj دوورەدەست
within sb's reach بەردەست
react/riˈækt/v ١– وەڵام دەداتەوە
٢–کاردەداتەوە ٣– لەدژی رادەپەڕێ
reaction/riˈækʃn/n ١– کاردانەوە
٢– وەڵامدانەوە
reactionary/riˈæksənri/adj ١–کۆنەپەرست
٢– باوەری بەگۆڕان نیە
reactionary/n کۆنەپەرستەکان
reactor/riˈæktə(r)/n کارگەی ئەوەوی/ناوکی
read/riːd/v ١– دەخوێنێ
٢– بەدەنگ دەخوێنێ
٣– دەخوێنێتەوە–تێ دەگا ٤– دەڵێ
read on هەر دەخوێنێتەوە
read/n خوێندنەوە
readable/ˈriːdəbl/adj دەخوێنرێتەوە
reader/ˈriːdə(r)/n ١–خوێنەر (خوێنەوان)
٢– خوێنەر (مێواش– خێرا)
٣– کتێبی خوێندنەوە
reading/ˈriːdɪŋ/n ١–خوێندنەوە
٢– (پێوەرەکە) فلان ژمارە دەخوێنێتەوە
readjust/ˌriːəˈdʒʌst/v ١– جارێکی تر
خۆی رادێنێ ٢– دەگۆڕێ– هەموار دەکا

Rr

R-r/ɑ:(r)/ پیتی هەژدەهەم لە ئەلفبای
rabbit/ˈræbɪt/n کەرویشك
rabble/ˈræbl/n ئاژاوە–ئاشووب
rabies/ˈreɪbi:z/n –نەخۆشی سەگ
–پەتای سەگ قەمپاڵ لێدراو/هاری
race/reɪs/n پێشبڕکێ–بەریکانێ–
پێشبڕکێی ئەسپ سوار
rat race/n ململانێ یان پێشبڕکێی
بێ‌وچانی ناشەریفانە
race course/ˈreɪskɔ:s/n
گۆرەپانی ئەسپ سواری
race/v ١– پێشبڕکێ دەکا
٢– زۆر بەخێرا رادەکا ٣– بەئۆتۆمبیلەکەی/
ئەسپەکەی بەشداری پێشبڕکێ‌دەکا.
racing/ˈreɪsɪŋ/n ئەسپ سواری–
پێشبڕکێی ئۆتۆمبیل
race/n ١–رەگەز٢–گەل
race relations/n پەیوەندیە
رەگەزییەکان
racial/ˈreɪʃl/adj رەگەزی– رەگەز
پەسەندی
racially/ˈreɪʃəli/adv لەرووی رەگەزەوە
racism/ˈreɪsɪzəm/n رەگەز پەرستی –
رەگەزپەسندی
racist/ˈreɪsɪst/n - adv رەگەزپەرست
rack/ræk/n تاقچە
rack/v مێشکی ماندوو دەکابەبیر کردنەوە
racket/ˈrækɪt/n ١– رێکێت
٢– هاتوهوریا– قیژەقیژ
٣– رێی ناشەرعی بۆپەیداکردنی پارە
radar/ˈreɪdɑ:(r)/n رادار
radiant/ˈreɪdiənt/adj ١– تیشکدەر
٢–گەرمی بەخش
٣– رەونەقدار– پرووخۆش

radiate/ˈreɪdieɪt/v ١– رووناکی/گەرمی دەدا–
روناکی دەبەخشێ ٢– دەبریقێتەوە
٣– بەهەموو لایەکدا دەچێ
radiation/ˌreɪdiˈeɪʃn/n ١– تیشك
radiator/ˈreɪdɪeɪtə(r)/n ٢–گەرمی‌دەر
radical/ˈrædɪkl/adj ١– رەگوریشەیی
٢– بنەچەیی
٣– توندرەو– رادیکالی
radical/n ١– بابای رادیکالی
٢– ئەوەی دەیەوێ گۆڕانی بنەرەتی بکات
radically/n ١– لەرەگوریشەوە
٢– لەگەوهەرەوە
radio/ˈreɪdiəʊ/n ١– رادیۆ٢– ئێزگە
radio/v بەرادیۆ پەیامی دەنێرێ
radioactive/ˌreɪdiʊˈæktɪv/adj
١– تیشکدەر ٢– تیشکی ترسناك
radioactivity/ˌreɪdiʊˈækˈtɪvəti/n
١– تیشك دانەوە
٢– ئەو هێزەی لەتیشکدانەوە پەیدا دەبێ
radiographer/ˌreɪdiəʊˈɒgrəfə(r)/n
١–پسپۆر لە تیشك وێنەگرتن
٢– وێنەگری تیشك
radish/ˈrædɪʃ/n توور
radius/ˈreɪdiəs/n نیوەتیرە/رووبەری بازنەیی
raffle/ˈræfl/n ١– یانسیب
٢– فرۆشتنی پلێتی یانسیب
raft/rɑ:ft/n کەڵەك
rafter/ˈrɑ:ftə(r)/n ١– کۆلەکە٢– ستوون
rag/ræg/n ١– پارچە پەرۆ
٢– پارچە پەرۆ–پاقژکەرەوە
٣– کۆنە جلکی دڕاو
rage/reɪdʒ/n توورەیی زۆر
rage/reɪdʒ/v ١–توڕەیی ئێدەباری– ئاگری
ئێدەباری ٢– بەردەوام دەبێ
raging/adj زۆر بەهێز–توند/
سەرێشەیەکی توند
ragged/ˈrægɪd/adj ١– جلی کۆن و

٢- وەرگرتن- لێوەرگرتن

٣- دەرهێنان ٤- نرخی تێچوون

quotation marks/n نیشانەی وەرگرتن

quote/kwəʊt/v ١- دووبارە دەکا

٢- ئاماژە پێدەکا چەند جاران

٣- نموونە دێنێتەوە بۆ پاڵپشتی کردنی

ڕایەکەی ٤- دەقرسێنێ- دەنرخێنێ

٥- نرخی بۆ دادەنێ

quoth/v دەڵێ- وتی

Quran/n قورئانی پیرۆز

Qursh/n قورش/ پارەی سعودی

quest/kwest/n گەڕان–
خۆ شەکەت کردنی بەدوای...
question/ˈkwestʃən/n ١– پرسیار
٢– مەسەلە–پرس– کێشە ٣– گومان
in question ١–ئاماژە بۆکراو
٢– ناوبراو
no question of/adj دەرفەتی هیچ نییە
– لێکدانەوەی هەڵناگرێ
out of the question/adj پرسیار
هەڵناگرێ/ گومان هەڵناگرێ
question mark/n نیشانەی پرسیار
question tag/n کلکە پرسیار
question/v ١– پرسیار دەکا
٢– شتی لێ دەرکێشن– هەڵدەکرێنێ
٣–گومانی لێدەکا
questionable/ˈkwestʃənəbl/adj
جێی گومانە
دڵنیا نییە– گومانیە–گوماناوی
queue/kju:/n ڕیز– سرە
queue/v ڕیزدەبەستێ–
سرە دەگرێ– لەسرە رادەوەستێ
jump the queue سرە دەبڕێ–
سرە بڕی دەکا
quiche/ki:ʃ/n کولێرەی بەهێلکە و
شیر و پەنیر
quick/kwɪk/adj ١– خێرا
٢– بەپەلە– بلەز
quickly/adv بەخێرا
quid/kwɪd/n یەك پاوەند
quiet/ˈkwaɪət/adj ١– هێمن،
بێ دەنگ– هێواش
٢– بێدەنگ– خامۆش
٣– بێدەنگ–کپ– گۆشەگیر
keep quiet about sth نهێنی دەپارێزێ

quietly/adv ١– بەبێ دەنگی
٢– بەبێ هەراو هۆریا– بەهێواش
quietness/n بێ دەنگی
quiet/n بێ دەنگی– هێمنی
quieten/ˈkwaɪətn/v ١– بێ دەنگی دەکا
٢– هێوری‌دەکا
quilt/kwɪlt/n لێفە
quintet/kwɪnˈtet/n پێنج کەسی–پێنجانە
– مۆسیقایەك پێنج کەس بژەنن
quirk/kwɜ:k/n ١– ڕەفتارێکی نەشاز
٢– ڕووداوێکی‌سەیر
quirky/ˈkwɜ:ki/adj ١– سەیر
٢– نەشاز– ناوەز
quit/kwɪt/v ١– وازدێنێ–بەجێ دێڵێ
٢– دەست هەڵدەگرێ
٣– (کۆمپیوتەر)دەکوژێنێتەوە
٤– رادەکا(لەسەربازی)
quite/kwaɪt/adj ١– زۆرنا– تاڕادەیەك
٢– بەتەواوی
not quite بەتەواوی نا
quits/kwɪts/adj کەس لەکەس
be quits with ١–هیچیان لەسەریەك نامێنێ
٢– وەك یەك لێدێن
quiver/ˈkwɪvə(r)/v ١– دەلەرزێ
٢–دەلەرێتەوە
quiver/n تورەکەی تیر
quiz/kwɪz/n –کوێز: تاقیکردنەوە، پێشبڕکێ
quizzical/ˈkwɪzɪkl/adj ڕوخساری
پرسیاردەکا– ڕووی پرسیاری لێدەباری
quorum/ˈkwɔ:rəm/n ١– ژمارەی پێویست
٢– ژمارەیەکی یاسایی
quota/ˈkwəʊtə/n ١– ژمارە یان بڕی یان
پشکی ڕێپێدراو ٢– پشکی تەرخان کراو
quotation/kwəʊˈteɪʃn/n
١– دەستەواژەی وەرگیراو لە..

Qq

Q-q/kju:/ پیتی هەڤدەهەم لە ئەلفبای ئینگلیزی

quack/kwæk/n ١-واق‌واق: دەنگی مراوی ٢-دکتۆری دەجال- فێڵباز

quack/v ١-واق واق دەکا ٢-فێڵ دەکا

quadrangle/ˈkwɒdræŋgl/n رووبەرێکی چوارگۆشەیی کە باڵەخانەی لەچواردەورە بێ/ گۆرەپانی شێوە چوارگۆشەیی

quadrangle/n چوارپێ/ چوارلا

quadruple/ˈkwɒdrupl/v چوار جار هەندێ خۆی دەکرێ یان دەکا.

quail/kweɪl/n سوێسکە

quaint/kweɪnt/adj ١- سرنج راکێش ٢- سەیر، نائاسایی

quake/kweɪk/v ١-دەلەرزێ ٢-دەهەژێ ٣- رادەچڵەکێ

quake/n بوومەلەرزە

qualification/ˌkwɒlɪfɪˈkeɪʃn/n ١- لێهاتن ٢- کارامەیی٣- هەموار کردن

qualify/ˈkwɒlɪfaɪ/v ١-(لەئەزموون)دەردەچێ ٢- توانای هەیە ٣- رێی پێ دەدا ٤- لەقۆناغی یەکەم دەردەچێ ٥- دیاردەکا ٦- سنووردار دەکا ٧- پەرتەنگ دەکا

qualified/adj ١- دەرچوو ٢- لێهاتوو- کارامە ٣- دیاریکراو ٤- سنووردار ٥- مەرجدار

quality/ˈkwɒləti/n ١- جۆر/ئاست ٢- نموونەیی ٣- ئەدگار

qualm/kwɑ:m/n ١- گومان ٢- ترس

quandary/ˈkwɒndəri/n ١-واق ورمان ٢- تەنگ وچەڵەمە- تەنگژە

quantity/ˈkwɒntəti/n چەندێتی- چەندایەتی

quarantine/ˈkwɒrənti:n/n جیاکردنەوە- لەیەک جیابکرێتەوە(لەبەر لە یەکگرتنەوەی نەخۆشی)

quarrel/ˈkwɒrəl/n ١- دەمە قاڵ ٢- شەرە قسە

quarrel/v ١- دەمەقاڵی دەبێ لەگەڵ.. ٢- بەشەڕ دێ لەگەڵ.. ٣- رازی نابێ بە.. ٤- بەرهەڵستی دەکا

quarry/ˈkwɒri/n کانی بەرد

quarry/v بەرد دەردێنێ لەکانی بەرد

quarry/n نێچیر- گیراو

quart/kwɔ:t/n شلەپێو

quarter/ˈwɔ:tə(r)/n ١- چارەگە ٢- چارەگە سەعات ٣- سێ مانگ ٤- چوار ئۆنسی ٥- گەرەک- ئاوایی ٦- کۆمەڵەکەسێ ٧- چارەگە دۆلار ٨- جێ

quarter-final/n گەمەی چارەگی کۆتایی

quarterly/ˈkwɔ:təli/adj وەرزی- هەر سێ مانگ جارێ

quartet/kwɔ:tet/n چوار کەسی- چواریی

quartz/kwɔ:tz/n کوارتز

quash/kwɒʃ/v ١- هەڵدەوەشێنێتەوە ٢- پووچ دەکاتەوە ٣- دەم کوت دەکا- کپ دەکا

quay/ki:/n شۆستەی بەندەر

quayside/ˈki:saɪd/n ناوچەی نزیک شۆستەی بەندەر

queen/kwi:n/n ١- شاژن- شاژن- ژنەشا- ژنی شا ٢- شاهەنگ ٣- کچ لە قومار

queen mother/n دایکی شا یان شاژن

queer/kwɪə(r)/adj سەیر- نەشاز- نامۆ

quell/kwel/v سەرکوت دەکا دەم کوت دەکا

quench/kwentʃ/v ١-(تینوویی) دەشکێنێ ٢- دەکوژێنێتەوە

query/ˈkwɪəri/n پرسیار/ لێ پرسینەوە

query/v پرسیاردەکا- لێ دەپێچێتەوە

put sth out/v ١- (ئاگر) دەکوژێنێتەوە
٢- (لەمپا) دەکوژێنێتەوە
٣- بلاو دەکاتەوە
put yourself out/v خۆ ماندو دەکا
put sb throngh sth/v رای ژ دەکا
ئازار بچێژێ
put sb/sth through/v (بەتەلەفۆن)
بەیەکیان دەگەیەنێ
put sth to sb/v ١-پرسیار دەکا
٢- پێشنیا ردەکا
put sth togethe/v لەیەکیان گرێ
دەداتەوە
put up sth/v بەرەنگاری دەکا-
بەرهەلستی دەکا
put sb up/v میوانداری دەکا-
لای خۆی دەیحەوێنێتەوە
put sth up/v ١-بەرز دەکاتەوە
٢- بیینا دەکا ٣- بەدیوار هەلدەواسێ
٤- زیاد دەکا
put up with sb/sth/v بەرگە دەگرێ
-خۆ بێ دەنگ دەکا
putt/pʌt/v هێواش بەگۆچانەکە (لەیاری گۆلف) لەتۆپەکە دەدا تابچێتە کونەکە
putter/ˈpʌtə(r)/v کاتی بەشتی پوچ وکەم بەسەردەبا
putty/ˈpʌti/n مەعجونی شوشەی پەنجەرە
puzzle/ˈpʌzl/n ١- مەتەل ٢- شت هەلێن
puzzle/v ١- سەر شێواوی دەکا
٢- چەواشەی دەکا ٣- باش تێ دەفکری تا تێ بگا
puzzle sth out/v باش تێ فکرین وەلامێ دەدۆزێتەوە کلیلی مەسەلەکە دەدۆزێتەوە
puzzled/adj واق ورماو- سەرسوڕماو
pyjamas/pəˈdʒɑːməz/n پیجامە
pylon/ˈpaɪlən/n بورجی وایەری کارەبا
pyramid/pɪrəmɪd/n قوچەک: هەرەم
pyre/n کوانووی سوتاندنی مردوو
pyrene/n ئاوك/ کرۆك/ کاکل
python/ˈpaɪθn/n مارێکی گەورەیە
pythoness داهاتووبێژ/ کاهنی ژن

٢- بايەخ پێدان- گرنگی پێدان
٣- مژۆلکەر
in pursuit دەیەوێ بیگرێ
pus/pʌs/n کێم- کێم و زوخاو
push/pʊʃ/v ١-پاڵدەدا-پاڵپێوەدەنێ
٢-ڕێی خۆ دەکاتەوە ٣-دادەگرێ
٤-هاندەدا-تیغی دەدا ٥- بەرەواچی دێشێ
push ahead/v بەردەوام دەبێ
push for/v دەگەڕێ بەدوا
push in/v سەرەبڕی دەکا
pusher/ˈpʊʃə(r)/n تلیاك فرۆش/
قاچاخ فرۆش
push-button/adj دوگمە داگری
ئیش دەکا
pushchair/ˈpʊʃtʃeə(r)/n
کورسی بزوێن: عارەبانەی منداڵانە
pushover/ˈpʊʃəʊvə(r)/n ١- ئاسان-
بردنەوەی ئاسان ٢- زووڕازی دەبێ
pushup/n جۆرە ڕاهێنانێکە لەسەر
زگ پاڵ دەکەوی باسکەکانت لەزەوی دەدەی.
push/n ١- پاڵدان ٢- پاڵپێوەنان
at a push لەکاتی پێویست دا/
لەکاتی ناچاریدا
give push/v ١-پەیوەندی لەگەڵ دەپچڕی
٢- دەری دەکا- شاپی دەدا
pushy/ˈpʊʃi/adj سینگ دەردەپەڕێنی-
خۆی ڕاپێش دەکا
put sth down لەسەر زەوی دادەنێ
pussy/ˈpʊsi/n پشیلە
put/pʊt/v ١-دادەنێ ٢-پێکەوە گرێ دەدا
٣- بەیەکەوە دەبەستێ
٤- وای لێ دەکا ئام بکا
٥- دەردەبڕێ ٦- پرسیار دەکا
٧- پێشنیار دەکا ٨- دەنووسێ
put together پێکەوە
put an end/v کۆتایی پێ دێنێ
put across/v بەڕوونی دەردەبڕێ
put over/v بەڕوونی دەردەبڕێ
put aside/v پاشەکەوت دەکا،
لەلایەین دادەنێ
put sb away/v زیندانی دەکا
put sth away/v شتەکە لەجێی
خۆی دادەنێتەوە
put sth back/v ١- دەگەڕێنێتەوە
٢- وەپاش دێخێ ٣- دوا دەخا(سەعات)
put by/v پاشکەوت دەکا
put sb down/v کەمی دەکا
لەنرخی دێنێتە خوارێ، ناشرینی دەکا
put sth down/v ١- لەسەر زەوی دادەنێ
٢- کپ دەکا- سەرکوت دەکا
٣- دەیکوژێ- لەنێوی دەبا
put sb forward/v (فلان) دادەنێ
هەڵدەبژێری بۆ
put sth forward/v (کاتژمێر) پێش دێخێ
put sth in ١- ئاوی دێنێ
٢- ئاوی دەبا لە
٣- داوا پێشکەش دەکا
٤- کاتی خۆی بەسەر دەبا لە
put sb off/v ١- وای لێ دەکا کەیفی پێ نێ
٢- ملە دەکا لە٣- خۆ دەدزێتەوە لە
٤- سەری لێ دەشێوێنێ
put sth off/v ١- دەکوژێتەوە ٢- دوا دەخا
put sth on/v ١- خۆی واپیشان دەدا
٢- جل لەبەر دەکا ٣- (لەمپا)دادەگیرسێنێ
٤- هەڵدەکا- بەگەڕدێخێ
٥- ئیش پێ دەکا٦- قەڵەو دەبێ
put sth on sth/v ١- زێدە دەکا
٢- شتێ داوێتە سەر
put sb out/v ١- بێزاری دەکا
٢- باری گران- تورەی دەکا

pungent/ˈpʌndʒənt/adj بۆنێکی گران تیژ
punish/ˈpʌnɪʃ/v سزای دەدا
punishable/ˈpʌnɪʃəbl/adj سزا هەڵگر
punishing/ˈpʌnɪʃɪŋ/adj ماندووکەر- شەکەتکەر
punishment/ˈpʌnɪʃmənt/n ١- سزا ٢- جۆری سزا
punitive/ˈpju:nətɪv/adj ١- تەمبێ‌کەر٢- توند
punk/pʌŋk/n ١- جۆرێکە لە مۆسیقای رۆك ٢- خولیای مۆسیقای رۆك یان پونك
punt/pʌnt/n بەلەم
punt/pʌnt/v بە بەلەم گەشت دەکا
puny/ˈpju:ni/adj بچووك و لاواز
pup/pʌp/n گوجیلە سەگ- بێچووی هەندێ گیانەوەر
pupil/ˈpju:pl/n ١- قوتابی ٢- شاگرد
pupil/n رشتێنەی چاو، رەشایی چاو، گلێنە
puppet/ˈpʌpɪt/n ١- بووکەشووشە ٢- بێ‌دەسەلات
puppy/ˈpʌpi/n گوجیلەی سەگ
purchase/ˈpɜ:tʃəs/n ١- کڕین ٢- نووشتەی کڕیوتە
purchase/ˈpɜ:tʃəs/v دەکڕێ
purchaser/ˈpɜ:tʃəsə(r)/n کڕیار
purdah/ˈpɜ:də/n ١-پێچە ٢- شوێنی تایبەتی ئافرەت
pure/pjʊə(r)/adj ١-پاك- بێگەرد ٢-پاك- پاقژ٣- پاك- بێ تاوان ٤- تەواو٥- روون ٦- نەزەری- تیۆری
purely/adv ١- تەنیا ٢- بەتەواوی
puree/ˈpjʊəreɪ/n پوریسە- قیمەکراو
purge/pɜ:dʒ/v ١- پاکتاو دەکا ٢- پاکسازی دەکا
purge/pɜ:dʒ/n پاکسازیکردن
purification/ˌjʊərɪfɪˈkeɪʃn/n پاککردنەوە
purify/ˈpjʊərɪfaɪ/v پاك دەکاتەوە، ساف دەکا
puritan/ˈpjʊərɪtən/n ١- دژە خۆشی ٢- توند
purity/ˈpʊərəti/n پاکێتی- خاوێنی
purl/pɜ:l/n تەقەل
purple/ˈpɜ:pl/adj ئەرخەوانی
purple/n رەنگی ئەرخەوانی
purpose/ˈpɜ:pəs/n ١- مەبەست ٢- ئامانج
on purpose بەئەنقەست- بەمەبەست
purposeful/ˈpɜ:pəsfl/adj خاوەن ئامانجێکی دیار
purposefully/ˈpɜ:pəsfəli/adv بەرەو ئامانجێکی دیار
purposely/adv بەمەبەست
purposeless/ˈpɜ:pəsləs/adj بێ ئامانج ومەبەستە
purr/pɜ:(r)/v میاومیاو دەکا- نوزە نوزە دەکا
purse/pɜ:s/n ١-جزدان ٢- جانتای دەستی
purse/v لێوەکانی پێکدێنێتەوە بۆ ئەوەی پیشان بدا کە شتێکی پەدل نیە
purser/ˈpɜ:sə(r)/n ژمێریاریی کەشتی
pursue/pəˈsju:/v ١- بەدوای دەکەوێ ٢- شوێن پێی هەڵدەگری تابیگری ٣- لەگەڵی بەردەوام دەبێ/خەریك دەبێ ٤- تەراتێنی دەکا
pursuer/pəˈsju:ə(r)/n ١- بەدواکەر ٢- شوێن کەوتە٣- تەراتێن پێ کەر
pursuit/pəˈsju:t/n ١-تەراتێن

pudding/ˈpʊdɪŋ/n حەلوا- شیرین
پوودینگ: جۆرە شیرینییەکی ئینگلیزی کۆنە.
puddle/ˈpʌdl/n گۆم- چاڵاو
puff/pʌf/n ١- پف- فوو
٢- قوم: قومێ جگەرە- هەناسەیێ
puffy/ˈpʌfi/adj پەلماو-ئەستوور
puff/v ١- پف لێ دەکا ٢- فوو لێ دەکا
٣- جگەرە دەکێشێ- قوم لەجگەرە دەدا
٤- هاتەهاتی دێ
٥- تووشی هەناسەبڕکێ دەبێ
puffed/adj هەناسە لێ براو-
لەماندیا هەناسەی نایێ
puffin/ˈpʌfɪn/n پۆفین:
باڵندەیەکی ئاوی ئەتڵەنتییە لولێکی پریقەداری رەنگداری هەیە.
puke/pju:k/v هەلێنجی دێ-
دەرشێتەوە- ئستفراق دەکا
puke/n رشانەوە
pull/pʊl/v ١-رادەکێشێ٢-توند دەکا
٣- لە دوو خۆی رادەکێشێ
٤- ماسولکەی لەپەریەک دەبا
٥- پێی رادەبوێرێ
pull/n راکێشان-
سەرکەوتن بەسەر شوێنێیەبەرز
pull strings/n دەسەڵاتی خۆی بۆ
بەرژەوەندی خۆی بەکاردێنێ
pull your weight/v بەش خۆی دەکا
pull away/v خۆی دەکێشێتەوە
pull down/v لەناو دەبا
pull in/v دەگا
pull off/v سەردەکەوێ لە
pull out/v ١- دەڕوا- بەجێ دێلێ
٢- لەناکاو دەردەچێ
pull yourself together/v خۆیگرە-
هەلمەچۆ

pulley/ˈpʊli/n بەرزکەرەوە
pullover/ˈpʊləʊvə(r)/n پوولئۆڤەر-
بلوزی خوری
pulp/pʌlp/n ١- دمتک- کاکل
٢- هەویری کاغەزکاری
٣- وردکراو- تێکەمەلکێشراو
pulpit/ˈpʊlpɪt/n مێمبەر- سەکۆ
pulsate/pʌlˈseɪt/v ١- تریەتریی دێ
٢- لێ دەدا- لێدان- تریەتریپ
pulse/pʌls/n لێدان- تریەتریپ
pulses/n دەنکە فاسۆلیا-لۆبیا
pump/pʌmp/n پەمپ- ترۆمپا
pump/v پەمپ لێ دەدا- پڕ هەوا دەکا
pumpkin/ˈpʌmpkɪn/n کودی-
کوولەکە، کولەکە
pun/pʌn/n رەگەزدۆزی-یاری بەوشەکردن
punch/pʌntʃ/v مستی لێ دەدا-بۆکسی لێ دەدا
punch/n مست- بۆکس- مشتەکۆلە
punch-up/n مشتەکۆلە
punch/n ١-تێکەڵەی ئارەق و خۆشاوو شەکر
٢- کونکەرە
punch/v کون دەکا
punctual/ˈpʌŋktʃuəl/adj بەلێن راست-
لەکاتی خۆیدا رودەدا
punctuality/ˌpʌŋktʃuˈæləti/n
١- بەلێن راستی،وردی لە ژوان
٢- لەکاتی خۆیدا
punctuate/ˈpʌŋktʃueɪt/v خالبەندی
بەکاردێنێ-قسەی دەبڕێ
punctuation/ˌpʌŋktʃuˈeɪʃn/n
خالبەندی
punctuation mark/n نیشانەی
خالبەندی
puncture/ˈpʌŋktʃə(r)/n پەنچەر،
تایەی کون تێ بو – کون
puncture/v کون دەکا- پەنچەر دەبێ

psyche/'saɪki/n دەروون

psychiatry/saɪ'kaɪətri/n پزیشکیی دەروونی

چارەسەری دەروونی

psychiatric/ˌsaɪki'ætrək/adj نەخۆشخانەی بەنەخۆشیە دەروونییەکان

psychiatrist/ˌsaɪki'ætrɪst/n دکتۆری نەخۆشی دەروونی

psychic/'saɪkɪk/adj رۆحانی

psychoanalysis/ˌsaɪkəʊə'næləsɪs/n شیکردنەوەی دەروونی

psychoanalyst/ˌsaɪkəʊə'nælɪst/n شیکەرەوەی دەروونی

خوێندنەوەی دەروونی نەخۆش(کەس)

psychoanalyse/ˌsaɪkəʊ'ænəlaɪz/v بە شیکردنەوەی دەروونی چارەسەری دەکا

psychology/saɪ'kɒlədʒi/n دەروونناسی- دەروونزانی- دەروون

psychological/ˌsaɪkə'lɒdʒɪkl/adj دەروونی- عەقلی

psychologically/adv لەڕووی دەروونییەوە

psychologist/ˌsaɪkə'lɒdʒɪst/n دەروونناس- زانای دەروونناسی

psychopath/'saɪkəʊpæθ/n کەسێ تووشی نەخۆشی دەروونی بێ بەجۆرێ لەوانەیە خەڵک ئازار بدا، بکوژێ

psychotherapy/ˌsaɪkəʊ'θerəpi/n چارەسەرکردنیدەروونی- چارەسەرکردنی ئەو کەسانەی نەخۆشی دەروونیان هەیە بەرێگاکانی دەروونناسی نەک دەرمان.

pub/pʌb/n ئارەقخانە- بار

puberty/'pju:bəti/n تەمەنی بالغ بوون- هەرزەکاری

pubic/'pju:bɪk/adj بەر

pubic hair مووی بەر

public/'pʌblɪk/adj ١- گشتی- میللی ٢- گشتی- ئاشکرا

public/n خەڵک- عەوامیخەڵک کۆمەڵ- ڕەش و ڕووت

in public بەئاشکرا

publicly/'pʌnlɪkli/adv بەئاشکرا

public company کۆمپانیای پشک فرۆش

public convenience/n ئاودەست

public house/n بار

public opinion/n ڕای گشتی

public relations/n پەیوەندییە گشتییەکان

public school/n قوتابخانەی تایبەت(بەریتانیا) قوتابخانەی حکومەتی(ئەمریکا)

public spirited/adj پێی خۆشە خزمەتی خەڵك بکا- خەڵکدۆست

publictransport/n هۆکاری گواستنەوە گشتی

publican/'pʌblɪkən/n خاوەن بار- بەڕێوەبەری بار

publication/ˌpʌblɪ'keɪʃn/n ١-بڵاوکردنەوە کتێب و گۆڤاری بڵاوکراوە ٢- ڕاگەیاندن بڵاوکردنەوە

publicity/pʌb'lɪsəti/n ١-ناوبانگی ٢- گرنگیدان بەهۆکارەکانی ڕاگەیاندن ٣- پرۆپاگندە

publicize/'pʌblɪsaɪz/v پرۆپاگندەی بۆ دەکا

publish/'pʌblɪʃ/v ١-بڵاو دەکاتەوە- چاپدەکا ٢ - دەنووسێ: بڵاو دەکاتەوە ٣- ڕادەگەیەنێ

publisher/'pʌblɪʃə(r)/n بڵاوکار

publishing/'pʌblɪʃɪŋ/n بڵاوکردنەوە

۱– قارەمانی شانۆگەری
۲– پاڵەوانی چیرۆك۳– سەرکردە
protect/prə'tekt/v دەپارێزی
–داکۆکی لێ دەکا –بەرگری لێ دەکا
protection/prə'tekʃn/n
پاراستن– بەرگری لێ کردن
protective/prə'tektɪv/adj ۱–پارێز
۲– رژدە لەسەر پاراستنی منداڵەکانی
protector/prə'tektə(r)/n ۱– پارێزەر
۲– داکۆکیکەر
protein/'prəʊti:n/n پرۆتین
protest/'prəʊtest/n نارەزایی
protest/prə'test/v ۱– گلەیی دەکا لە
۲– نارەزایی دەردەبری
۳– سور دەبێ– رژد دەبێ
protester/prə'testə(r)/n
خۆپیشاندەر
Protestant/'prɒtɪstənt/n
(هاوڵاتی) پرۆتستانی
protocol/n پرۆتۆکۆڵ– رەشنووس
protestant/adj پرۆتستانی
prototype/'prəʊtətaɪp/n
نموونەی رەسەن
protrude/prə'tru:d/v
۱– دەردەکەوێ لە ۲– دەردەپەرێ لە..
۳– دەردەچێ لە..
proud/praʊd/adj شانازی بەخۆکەر–
فیزن– خۆبەزلزان
proudly/'praʊdli/adv بەشانازییەوە
prove/pru:v/v ۱– دەسەلمێنێ
۲– ئیسپات دەکا
proven/'pru:vn/adj سەلمێنراو
proverb/'prɒvɜ:b/n پەند
provide/prə'vaɪd/v ۱– دەبەخشێ
۲– دەگەیەنێ
provided/prə'vaɪdɪd/conj بەمەرجێ

province/'prɒvɪns/n ۱– هەرێم
۲– هەموو هەرێمەکان بێجگە لەپایتەخت
provincial/prə'vɪnʃl/adj ۱– هەرێمی
۲– لادێی ۳– کۆن
provision/prə'vɪʒn/n ۱–بەخشین۲–تەدارەك
۳– خۆراك– کۆمەك
provisional/prə'vɪʒənl/adj کاتی– وەختی
provisionally/adv جاری،
بەشێوەیەکی کاتی
provocation/ˌprɒvə'keɪʃn/n خرۆشاندن–
هەراسانکردن، تورەکردن– وروژاندن
provocative/prə'vɒkətɪv/adj
۱– تورەکەر ۲– خرۆشێنەر– وروژێنەر
۳– وروژێنەری سێکسی
provoke/prə'vəʊk/v تورەی دەکا–
بێزاری دەکا– دەیوروژێنێ
prow/praʊ/n پێشەوەی کەشتی یان بەلەم
prowess/'praʊəs/n کارامەیی
prowl/praʊl/v دەخشێ(تا نێچیر بگرێ)
prowler/'praʊlə(r)/n جاسوس–
خۆدانوسێنەر– خۆمەڵاسدەر
proximity/'prɒk'sɪmɪti/n نزیکی
proxy/'prɒksi/n بریکاری،بریکارنامە
prude/pru:d/n شەرمن– بەحەیا
prudish/'pru:dɪʃ/adj شەرمن
prudent/'pru:dnt/adj ۱– حەکیم– ئاقڵ
۲– دووربین
prudence/'pru:dns/n وردبینی
prudently/adv بەلەسەرخۆیی، بەوردی
prune/pru:n/n قۆخە– هەلوژەی وشك
prune/v لق و پۆپی درەخت دەبری
pry/praɪ/v خۆی لەکاروباری خەڵك
هەڵدەقورتێنێ
pseudonym/'sju:dənɪm/n نازناو
psych/saɪk/v دەروونی خۆی بەهێز
دەکا بۆ هەر دژوارییەك

proof/adj رێگر- نەمیل دژە

prop/drɒp/n پاڵپشت- کۆڵەگە

prop/v ١- پاڵپشتی دەکا
٢- ڕادەگری ٣- بەدیوار وەدەنێ

prop/n کەلوپەل و شتومەکی بەکارهاتو لەشانۆ و فیلم

propaganda/ˌprɒpəˈgændə/n پرۆپاگندە

propagate/ˈprɒpəgeɪt/v
١- پرۆپاگندە دەکا
٢-زۆر دەکا ٣- وەچە دەنێتەوە

propel/prəˈpel/v ١-پاڵدەدا-دەجولێنێ
٢- بەرەو پێش داژوا

propeller/n پانکە- پەروانەی کەشتی یان فرۆکە

proper/ˈprɒpə(r)/adj ١- دروست- هەقیقی ٢- گونجاو- شیاو- لایەق
٣- ڕەسەن- سەرەکی

properly/ˈprɒpəli/adv ١- بەدروستی
٢- بەشێوەیەکی ڕاست
٣- بەشێوەیەکی گونجاو - لایەقە

proper name/n ناوی کەس

property/ˈprɒpəti/n ١-سامان
٢- زەوی و زار- خانووبەرە
٣- خاوەنێتی- تایبەتمەندی

prophecy/ˈprɒfəsi/n پێشبینی

prophesy/ˈprɒfəsaɪ/v پێشبینی دەکا

prophet/ˈprɒfɪt/n ١- پێغەمبەر
٢- داهاتوبێژ/پێشبینیکەر

prophetic/prəˈfetɪk/adj لەداهاتوو دێتە دی

proportion/prəˈpɔːʃn/n ١- بەش، پشك ٢-ڕێژە- قەبارەوشێوە-ڕەهەند

proportional/prəˈpɔːʃənl/adj گونجاو و شیاو

proposal/prəˈpəʊzl/n ١-پرۆژە ٢-پێشنیار
٣- ژن خواستن- داخوازیکردن

propose/prəˈpəʊz/v ١- پێشنیار دەکا
٢- پرۆژەیێ پێشکەش دەکا
٣- دەیەوێ- داوای لێدەکا شووری پێبکا
٤- دەپاڵێوێ

proposition/ˌprɒpəˈzɪʃn/n ١-بیرۆکە/ڕا
٢-داوا/پێشنیار ٣- کێشە ٤- شەرك

proprietor/prəˈpraɪətə(r)/n خاوەن/خودان/ موڵکدار

prose/prəʊz/n پەخشان

prosecute/ˈprɒsɪkjuːt/v ١- داوای لەدژ بەرزدەکاتەوە ٢- تاوانباری دەکا

prosecution/ˌprɒsɪˈkjuːʃn/n داوا لەسەر تۆمارکردن-لایەنی‌داواکار

proseutor/ˈprɒsɪkjuːtə(r)/n داواکاری گشتی- دەم ڕەپی دادگا

prospect/ˈprɒspekt/n ١- دەرفەت
٢- شتی چاوەڕێکراو
٣- دەرفەتی سەرکەوتن

prospective/prəˈspektɪv/adj چاوەڕێکراو، داهاتووی

prospectus/prəˈspektəs/n ڕابەر

prosper/ˈprɒspə(r)/v ١- گەشەدەستێنێ
٢- لەڕووی ماددیی‌یەوە سەردەکەوێ

prosperity/prɒˈsperəti/n گەشەکردن سەرکەوتن

prosperous/ˈprɒspərəs/adj
١- دەوڵەمەند ٢- سەرکەوتو

prostitute/ˈprɒstɪtjuːt/n سۆزانی- قاحپە

prostitution/ˌprɒstɪˈtjuːʃn/n قاحپەکاری- سۆزانیەت

prostrate/ˈprɒstreɪt/adj
١- لەسەر پشت ڕاکشاو ٢- بەڕەوخواو

protagonist/prəˈtægənɪst/n

١-هەڵسەنگاندن ٢- ترخاندن
٣- فڕساندن ٤-خەملاندن
٥-کەوتن- وابکەی شتێ بکەوێ

projector/prə'dʒektə(r)/n پرۆجێکتەر

proliferate/v خێرا زیاد دەکا، بڵاو دەبێتەوە

proliferation/prəˌlɪfə'reɪʃn/n ١- بڵاوبوونەوە ٢- زۆر بوون

prolific/prə'lɪfɪk/adj بەبەرهەم-بەرهەم زۆر

prologue/'prəulɒg/n ١- پێشەکی ٢- بەرایی شانۆ/چامە

prolong/prə'lɒŋ/v ١- تەمەنی درێژ دەکا ٢- درێژ دەکا

prolonged/adj درێژدادر- درێژخایەن

prom/prɒm/n ١- شۆستەی ڕۆخی دەریا ٢- ئاهەنگی هەڵپەرکێ لەکۆتایی سەرسالی خوێندن

promenade/ˌprɒmə'nɑ:d/n ١-شۆستەی ڕۆخی دەریا ٢-گەشت ٣-کردنەوەی ئاهەنگی سەما ئامێز

prominent/'prɒmɪnənt/adj دیار، ئاسراو- دیار- تێبینکراو

prominence/'prɒmɪnəns/n گرنگی

prominetly/adv بەشێوەیەکی بینیی ئاسان بێ

promiscuous/prə'mɪskjuəs/adj مێ باز- ڕاسپۆرتێن - پەیوەندی سێکسی لەگەڵ زۆر کەس هەیە

promiscuity/ˌprɒmɪ'skju:əti/n پەیوەندی سێکسی هەبوون لەگەڵ زۆر کەس- مێ بازی

promise/'prɒmɪs/n ١- بەڵێن٢- داهاتوویەکی گەش

promise/v ١- بەڵێن دەدا ٢- لێی دەوەشێتەوە ٣- مژدە دەبەخشێ ٤- وای لێ دەفامرێ

promisor/n بەڵێندەر

promising/'prɒmɪsɪŋ/adj ١ – مژدەبەخش ٢- داهاتوی گەش

promote/prə'məut/v ١- بەرز دەکاتەوە/ پلەی بەرز دەکاتەوە ٢- هان دەدا ٣- بەهەرمێنی دەکا ٤- بازاڕی پێگەرم دەکا

promoter/prə'məutə(r)/n ١- ڕێکخەر ٢- پارەبەخش

promotion/prə'məuʃn/n ١-پلەپێدان ٢-بەرزکردنەوە ٣-هان دان ٤-بەهەرمێن کردن

prompt/prɒmpt/adj دەستبەجێ/خێرا

prompt/adv بەتەواوی بەدروستی لە

promptly/'prɒmptli/adv دەستبەجێ- لەکاتی دیارکراو

prompt/v ١- هانی‌دەدا ٢- تەلقینی دەدا ٣- وەبیری دێنێتەوە

prompting/'prɒmptɪŋ/n ١- هاندان ٢- وەبیرهێنانەوە

prone/prəun/adj ١-بەبەرچاو کەوتوو ٢- تووشی ببێ-دەبێ

pronoun/'prənaun/n جێناو

pronounce/prə'nauns/v ١- گۆ دەکا ٢- بەرەسمی ڕادەگەیەنێ ٣- بڕیار دەدا ٤- ڕای خۆی دەدا

pronounced/adj دیار، بەرچاو/ڕوون گۆکراو

pronunciation/prəˌnʌnsi'eɪʃn/n ١- گۆکردن ٢- دەربڕین

proof/pru:f/n ١- سەلماندن ٢- ئیسپات کردن

proof water دژەئاو

prove/v دەسەلمێنێ

profess/prəˈfes/v ١- بانگاشه دەكا
٢- ڕادەگەیەنێ(گوناه)
professional/prəˈfeʃənl/adj
١- پیشه لەپزیشكی و پارێزەری- پیشەیی ٢- پیشەدار ٣- كارامه
٤- پیشه لەپێناو پاره
professional/n پیشەدار/كارامه- مامۆستا
professionalism/prəˈfeʃənəlɪzən/n
كارمەیی‌وەك پیشه/كارمەنداری
professor/prəˈfesə(r)/n پرۆفیسۆر- مامۆستای زانكۆ
proficient/prəˈfɪʃnt/adj
لێهاتوو كارامه
proficiency/prəˈfɪʃnsi/n كارامەیی/ لێهاتوویی
profile/ˈprəʊfaɪl/n ١-ڕوخساری یان سەری مرۆڤ لەلایكەوە نەك پێشەوە
٢- كورته ژیاننامه، كلاقیەك لەبارەی ژیانی.
profit/ˈprɒfɪt/n سوود- قازانج
profit/v قازانج دەكا
profitable/ˈprɒfɪtəbl/adj
سود هێن- قازانج بەخش
profitability/ˌprɒfɪtəˈbɪləti/n
سوود/قازانج
profitably/ˈprɒfɪtəbli/adv
سوود بەخشانه بەشێوەیەكی قازانج بەخش
profound/prəˈfaund/adj ١- مەزن
٢- قووڵ
profoundly/adv زۆر/ به قووڵی
profuse/prəˈfjuːs/adj زۆر- فره
profusely/adv بەزێده، زۆر
progeny/ˈprɒdʒəni/n وەچه- پشت، ناكام
program/ˈprəʊgræm/n پرۆگرام، بەرنامه
program/v بەرنامه دادەرێژێ
programmer/ˈprəʊgræmə(r)/n
بەرنامەدانەر
programme/ˈprəʊgræm/n ١- بەرنامەی تەلەفزیۆنی ٢- پلان- بەرنامەی ئاهەنگ
programme/v پرۆگرام-بەرنامه دادەنێ
پلان دادەنێ
progress/ˈprəʊgres/n ١- پێش كەوتن
٢- گۆڕان
in progress دەستی پێكرد
progress/v ١- پێش دەكەوێ
٢- پەره دەسەنێ ٣- گۆڕانی تێدا ڕوودەدا
٤- بەرەو پێش دەچێ ٥- بەردەوام دەبێ
progression/prəˈgreɪʃn/n
بەرەو پێش چوون
-پەرەسەندن لەقۆناغێكەوه بۆ قۆناغێكیتر
progressive/prəˈgresɪv/adj ١- سەردەمی
٢- پێشكەوتوو- پێشكەوتوخواز
٣-بەردەوامی-بێوچان
٤-پێكهاتەی بەردەوام(ڕێزمان)
progressively/adv ١- بەبێ وچان
prohibit/prəˈhɪbɪt/v ١- ناهێڵێ
٢- بێوەری دەكا له
prohibition/ˌprəʊɪbɪʃn/n ١- بێوەری كردن
٢- نەهێڵان- قەدەغەكردن
prohibitive/prəˈhɪbətɪv/adj
١- گران ٢- لەكرین نەهاتو
prohibitively/adv بەشێوەیەكی
لەكرین نەهاتو
project/ˈprɒdʒekt/n ١- پرۆژه
٢- پرۆژەی نووسینی بابەتێ
project/prəˈdʒekt/v ١- پلان دادەنێ
٢- دەترسێنێ- دەرخێنێ هەڵدەسەنگێنێ
٣- دەهێنێ- دەبەخشێ- پیشان دەدا
٤-دەردەكەوێ
projection/prəˈdʒekʃn/n

١- تایبەت كردن
٢- بەهەڵی كردن نەك خۆماڵی كردن
privilege/ˈprɪvəlɪdʒ/n ١- زێدە مافی
٢- مافی تایبەتی٣- دەرفەتی مەزن
privileged/adj بەبەخت
prize/praɪz/n خەڵات-پاداشت
prize/adj شایەن بەخەڵاتە
prize/v ١- شانازی پێدەكا
٢- بەزەبر دەرگا دەكاتەوە
pros and cons باشی وخراپی
pro/prəʊ/n ١- پیشەكار
٢- چاكە٢- كارامە- شارەزا
probability/ˌprɒbəˈbɪləti/n
١- شیان٢- شیمانەیی
probable/ˈprɒbəbl/adj ١- شیمانە
٢- شیاو- دەكرێ- ڕێی دەچێت
probably/ˈprɒbəbli/adv ١- بەزۆری
٢- چاوەڕێ دەكرێ- شیمانە دەكرێ
probation/prəˈbeɪʃn/n
١- چاودێریكردن
٢- ماوەی تاقیكردنەوە
probation officer/n ئەفسەری
چاودێری كردن
probe/prəʊb/n قووڵایپێو: ئامێرێكی
بارێكی درێژە دكتۆرەكان بەكاری
دێنن بۆ ئەو شوێنانەی دەستیان ناگاتێ
probe/v ١- بەقووڵ پێو تاقی دەكاتەوە
٢-بەدەست دێنێ
problem/ˈprɒbləm/n-كێشە- ئاریشە
مەسەلە
problematic/ˌprɒbləˈmætɪk/adj
دژوار
procedure/prəˈsiːdʒə(r)/n
١- فەرمایشت ٢- ئەدارەی ٣- بەدواداچوون
proceed/prəˈsiːd/v ١- بەردەوام دەبێ
-دەست بەقسان دەكاتەوە
٢- پێش دەكەوێ ٣- دەبڕێ

proceedings/prəˈsiːdɪŋz/n ١- داوای
دادوەری ٢- داوای قەزایی-ڕووداوەكان
proceeds/ˈprəʊsiːdz/n قازانج-دەسكەوت
process/ˈprəʊses/n ١-پرۆسە
٢-زنجیرەیەك گۆڕانكاری
process/v ١-چارەسەردەكا ٢- دروست دەكا
processor/ˈprəʊsesə(r)/n
١- ئامێری كارەبایی خواردن ئامادە دەكا
٢- زانیاری ئامادە دەكا
procession/prəˈseʃn/n ١- كاروان- كەژاوە
٢- ڕێ و ڕەسم
proclaim/prəˈkleɪm/v ١-ڕادەگەیەنێ
٢-بانگاشە دەكا
proclamation/ˌprɒkləˈmeɪʃn/n
١- ڕاگەیاندن ٢- بانگاشەكردن
procure/prəˈkjʊə(r)/v ١- فەراهەم دێنێ
٢- بەدەست دێنێ
prod/prɒd/v پالدەدا- تێوە دەژنێ
prodding/ˈprɒdɪŋ/n هاندان
prodigious/prəˈdɪdʒəs/adj زۆر مەزن
prodigy/ˈprɒdədʒi/n ١-مندالێكی
بەموعجیزە ٢- ئاقل- سەیر
produce/prəˈdjuːs/v ١- بەرهەم دێنێ
٢- دروست دەكا ٣- دەبینێ هۆی
٤- دەبێ-دەژی
٥- شانۆگەری- فیلم دەردێنێ
produce/ˈprɒdjuːs/n بەرهەم
producer/prəˈdjuːsə(r)/n
١- بەرهەم هێن ٢- دەرهێنەر
product/ˈprɒdʌkt/n ١- بەرهەم
٢- ئاكام- ئەنجام
production/prəˈdʌkʃn/n ١- بەرهەم
- بەرهەمەكانی- شانۆگەری یان فیلم
productive/prəˈdʌktɪv/adj
١- بەبەرهەم ٢- بەسوود
productivity/ˌprɒdʌkˈtɪvəti/n
١-بەرهەمداری ٢- بڕی بەرهەم

prick/v ١- دەسمێ- کون دەکا
٢- ئازار دەدا
prickle/ˈprɪkl/n درك- ئیستری
prickle/v دركی تێ رادەچێ
تووکی- پرچی- موومەکانی قیت دەبێتەوە
prickly/ˈprɪkli/adj ١- دركاوی
٢- توورە و تڕەو
pride/praɪd/n ١- شانازی-
بەخۆنازین-خۆ بەزل زانین
٢- دەروون بەرزی
pride/v ١- شانازی دەکا
٢- بەخۆی دەنازێ
priest/priːst/n قەشە
prim/prɪm/adj زێدە رەو/شەرمێن-
زۆر بەرەوشت
primary/ˈpraɪməri/adj سەرەکی-
بنەچەیی- سەرەتایی- بەرایی
primarily/ˈpraɪmərɪli/adv
بەپلەی یەکەم
prime/praɪm/adj ١- سەرەکی-
زۆر گرنگ
٢- نایاب- خۆشترین کاتی ژیان
prime minister/n سەرەك وەزیران
prime/v زانیاری پێویستی دەدانێ
primitive/ˈprɪmətɪv/adj
بەرایی-سادەیی
primrose/ˈprɪmrəuz/n ١-گوڵی بەهار
٢- گوڵی زەرد
prince/prɪns/n ١- میر/شازادە
٢-حاکم- کاربەست
princess/ˌprɪnˈses/n شازادە، خاتوون
principal/ˈprɪnsəpl/adj سەرەکی
principal/n بەڕێوەبەری کۆلیژ یا
قوتابخانە
principally/adv بەپلەی یەکەم
principle/ˈprɪnsəpl/n ١- باوەڕ/ڕێسا
٢-یاسای ژیان
in principle بەشێوەیەکی گشتی
on principle لەبەر باوەڕە.../
لەروانگەی باوەڕەکەی
print/prɪnt/n ١-پیتەکانی چاپ
٢- نیشانە ٣- وێنەی چاپکراو
٤- وێنەی فۆتۆگرافی
out of print نەماوە، دانەی نەماوە
print/v ١- چاپ دەکا
٢- بڵاودەکاتەوە ٣- وێنەی رادەکێشێ
print out/v (لەکۆمپیوتەر) زانیاری
چاپکراو دەدا
printer/ˈprɪntə(r)/n ١-چاپکەر
٢-ئامێری چاپ
printing/ˈprɪntɪŋ/n چاپکردن
printing press چاپخانە
prior/praɪə(r)/adj پێشوو
prior to/prep پێش
priority/praɪˈɒrəti/n ١- مافی پێشەیی/
یەکەمجار/مافی بەرایی ٢- گرنگتر لەهی دی
prise/praɪz/v بەزەبر دەرگا دەکاتەوە
prison/ˈprɪzn/n زیندان
prisoner/ˈprɪznə(r)/n بەندی-زیندانی
prisoner of war/n دیلی جەنگ-
بەخسیری شەڕ
privacy/ˈprɪvəsi/n گۆشەگیری تەنیایی/
private/ˈpraɪvət/adj ١- تایبەت
نهێنی ٢- نهێنی- بەتەنیا- تایبەتی
٣- کەسیی-ئەهلی (ناحکومی)
in private بەتەنیا
private/ˈpraɪvət/n سەربازی ئاسایی
privately/ˈpraɪvətli/adv بەنهێنی
privatise/ˈpraɪvətaɪz/v ١- دەیکاتە
هی خۆی ٢- خۆماڵی دەکا
٣- (تایبەت بەخۆی دەکا)
privatization/ˌpraɪvətaɪˈzeɪʃn/n

presidential/ˌprezɪˈdenʃl/adj پەیوەندی بە سەرۆکەوە هەیە

press/pres/n ١- ڕۆژنامەگەری ٢- چاپ- بڵاوکردنەوە-چاپکردن ٣- گوشار- فشار- پاڵەپەستۆ

press agency/n بریکاری ڕاگەیاندن و پڕوپاگەندە

press conference/n کۆنگرەی ڕۆژنامەگەریی

press gallery/n گەلەری ڕۆژنامەنووسان - شوێنی ڕۆژنامەنووسان لە ئەنجومەنی عمومی بەریتانی.

Press Lord لۆردی ڕۆژنامەگەری پاشای ڕۆژنامەگەری

pressman/n ڕۆژنامەگەر-چاپکەر

press photograpger/n وێنەگری ڕۆژنامە

press/v ١- پاڵەو- گوشار بخە ٢- دەگوشێ ٣- ئوتودەکا- ئوتی دەکا ٤- لەئامێز دەگرێ ٥- سوور دەبێ-ڕژد دەبێ

pressing/ˈpresɪŋ/adj زۆر پێویست - دەستبەجێ جێبەجێ بکرێ

press-up/n خۆ بەرزەوی دانان- جۆرە ڕاهێنانێکە

pressure/ˈpreʃə(r)/n ١- گوشار ٢- پەستان ٣- فشار

pressurize/ˈpreʃəraɪz/v ناچار دەکا- گوشاری دەخاتە سەر

prestige/preˈstiːdʒ/n ١- پلەو پایە ٢- کەسایەتی ٣- زێدەماف

prestigious/preˈstɪdʒəs/adj بەرێز- شکۆدار - بەناوو دەنگ

presumably/prɪˈzjuːməbli/adv لەوانەیە

presume/prɪˈzjuːm/v وازەن دەبا- واگریمان دەبا

presumption/prɪˈzʌmpʃn/n زەن/گریمان

presumptuous/prɪˈzʌmptʃuəs/adj بێ شەرم، بێ ئابروو

pretence/prɪˈtens/n خۆ نواندن- خۆنیشاندان

pretend/prɪˈtend/v خۆ دەنوێنێ

pretentious/prɪˈtenʃəs/adj خۆپێشاندەر

pretext/ˈpriːteks/n بیانوو- هەنجەت- بەهانە

pretty/ˈprɪti/adj سەرنج ڕاکێش- جوان- قەشەنگ

pretty/adv تارادەیێ

prevail/prɪˈveɪl/v ١- هەیە-باو دەبێ ٢- دەباتەوە- بڵاودەبێتەوە- دەتەنێتەوە

prevailing/prɪˈveɪlɪŋ/adj باو- گشتی

prevalent/ˈprevələnt/adj باو

prevent/prɪˈvent/v ١- قەدەغەدەکا ٢- ناهێڵێ

prevention/prɪˈvenʃn/n ١- قەدەغەکردن ٢- پاراستن

preview/ˈpriːvjuː/n نمایشی تایبەت نیشاندانی پێشوەخت

previous/ˈpriːviəs/adj پێشوو

previously/adv لەمەو پێش- پێشتر

prey/preɪ/n نێچیر- قوربانی

prey/v ١- خۆی ئازار دەدا ٢- ڕاوی دەکا ٣- نێچیر دەگرێ

price/praɪs/n نرخ- بەها

at any price بەهەر نرخێ بێ

price/v نرخ دادەنێ- نرخ لەسەر شت دادەنێ نرخ لەسەر نایلۆن چاپ دەکا

priceless/ˈpraɪsləs/adj لەنرخ نەهاتوو- گرانبەها

pricey/ˈpraɪsi/adj گران

price-list/n لیستی نرخەکان

prick/prɪk/n نێش- ئازار

preliminary/n پێشەکی
prelude/'preɪlu:d, 'prelju:d/adj
ڕێخۆشکردن- پێشەکی مۆسیقی
premature/'prematʃə(r)/adj
١-پێش وەختە ٢-ئەو منداڵەی پێش وەختی دروستی خۆی لەدایک بێ
٣- پەلەی لێ کراوە ٤- بەهەڵپە بوو
٥- پڕنەگەییو
prematurely/adv پێش وەخت
premeditated/ˌpri:'medɪteɪtɪd/adj
١- پێش وەختی پلان بۆ دانراو ٢- بەمەبەست
premier/'premiə(r)/adj
١- زۆر گرنگ ٢- باشترین
premier/n سەرۆک وەزیران
première/'premieə(r)/n
نمایشی یەکەم
premises/'premɪsɪz/n
باڵەخانەی زەوی- دەوروبەری
premium/'pri:miəm/n قستی بیمە:
بڕی ئەو پارەیەی بەرێك و پێکی بۆ دابین کردن. ٢- پارەی زێدە ٣-خەڵات- پاداشت
premonition/ˌpri:mə'nɪʃn/n
هەست کردن بەوە شتێکی ناخۆش ڕوویدا
preoccupation/priɒkju'peɪʃn/n
مژوڵ بوون، لەگژڵکران ڕاچوون-
هەموودەم پێوەی خەریکی.
preoccupy/pri'ɒkjupaɪ/v هەموو
بیری پێوە مژوڵە/ نیگەرانی دەکا
preoccupied/pri'ɒkjupaɪd/adj
نیگەران
preparation/ˌprepə'reɪʃn/n
ئامادەکردن- خۆئامادەکردن
preparatory/prɪ'pærətri/adj
١- ئامادەکاری
٢- قوتابخانەی ئامادەیی (عێراق- کوردستان)
٣- قوتابخانەی سەرەتایی (بەریتانیا)
prepare/prɪpeə(r)/v ئامادەدەبێ-
ئامادە دەکا- ئامادە
preposition/ˌprepə'zɪʃn/n پریپۆزیشن
preposterous/prɪ'pɒstərəs/adj
١- پووچ ٢- کەم
prerequisite/ˌpri:'rekwəzɪt/n
پێویست بوون، پێویستە هەبێ
prerogative/prɪ'rɒgətɪv/n١-مافی تایبەتی
٢- زێدە مافی
prescribe/prɪ'skraɪb/v ١- ڕاچێتە دەنوسێ
٢- بڕیاری دەدا
prescription/prɪ'skrɪpʃn/n ڕاچێتە
presence/'prezns/n ئامادەبوون-
ژمارەیێ لەپۆلیس و سەربازان کە بۆ کارێکی تایبەت لەشوێنێك
present/preznt/adj ١- ئامادە ٢- هەیە
٣- ئێستایی- هەنووکەیی
present/n ١- دەمی ڕانەبردوو(ڕێزمان)
٢- دیاری
present/v پێشکەش دەکا
presenter/'prezntə(r)/n بێژەر
presentable/prɪ'zentəbl/adj
ڕێك وپێك- کۆك-گونجاو
presentation/ˌprezn'teɪʃn/n
پێشکەش کردن- نمایش کردن- ڕێ و ڕەسم
presently/'prezntli/adv
١- زوو ٢- پاش کەمێکی تر- هەر ئێستا
preservation/ˌprezə'veɪʃn/n پاراستن
preservative/prɪ'zɜ:vətɪv/n
ماددەی پارێزەر
preserve/prɪ'zɜ:v/v دەپارێزێ
preside/prɪ'zaɪd/v سەرۆکایەتی دەکا
presidency/'prezɪdənsi/n
١-سەرۆکایەتی ٢- ماوەی سەرۆکایەتی
president/'prezɪdənt/n سەرۆك

مافی پێشی– مافی بەرایی– مافی پێشی مافی پێشینە
precedent/ˈpresɪdənt/n پێشینە
precinct/ˈpriːsɪŋkt/n ١– کۆمەڵگەی بازرگانی ٢– ئەو بەشەی شار کە پۆلیس و ئاگر کوژێنەوەی خۆی هەیە.
٣–گۆڕەپان– مزگەوت ٤–دەوروبەر
precious/ˈpreʃəs/adj ١– گرانبەها ٢–خۆشەویست– ئازیز ٣–بیرۆز
precious stone/n بەردی گرانبەها
precipice/ˈpresəpɪs/n ڕۆخان–خوارێ
precise/prɪˈsaɪs/n کورتە–پوختە
precise/prɪˈsaɪs/adj ١–ڕوون و ورد ٢– دروست– تەواو٣– ورد
precisely/prɪˈsaɪsli/adv
١– بەدروستی ٢– بەوردی ٣– بەتایبەتی چونکە ٤– بەڵێ، ڕاستە
precision/prɪˈsɪʒn/n وردی
precocious/prɪˈkəʊʃəs/adj
١– لەتەمەنی خۆی گەورەترە ٢– پێتوێە ٣– زوو پێگەییو
precoceived/ˌpriːkənˈsiːvd/adj
پێشینە/ بیرۆکەی پێشینە لەسەر
preconception/ˌpriːkənˈsepʃn/n
بیرۆکەی پێشتر/ بیرۆکەی پێشینە
predator/ˈpredətə(r)/n گیانەوەری دڕندە
predecessor/ˈpriːdɪsesə(r)/n
پێشینە– بنەچە–ڕەسەن، پێشوو
predicament/prɪˈdɪkəmənt/n
تەنگژە– قەیران– ئاریشە
predicative/prɪˈdɪkətɪv/adj
خەبەر– گوزارە(ڕێزمان)
predict/prɪˈdɪkt/v پێشبینی دەکا
predictable/prɪˈdɪktəbl/adj
چاوەڕێکراو
ئەمەی ئێچاوەڕێ دەکرێ
predictably/adv وەك چاوەڕێ دەکرا
prediction/prɪˈdɪkʃn/n پێشبینیکردن– ئادیارزانی
predominant/prɪˈdɒmɪnənt/adj زاڵ– بالادەست
predominance/prɪˈdɒmɪnəns/adj
بالادەستی– زۆربە
predominantly/adv بەزۆری– بەپلەی یەکەم
predominate/prɪˈdɒmɪneɪt/v ١–دادەگری ٢–زاڵ دەبێ ٣– دەسەڵات بە سەردا دەگری
preface/ˈprefəs/n پێشەکی
prefect/ˈpriːfekt/n ١–قوتابی گەورەتر لە قوتابیانی دی لەقوتابخانە ٢–دادوەر ٣–سەرۆکی پۆلیس
prefer/prɪˈfɜː(r)/v بەپەسەند دەزانێ– بەچاکتر دەزانێ
preferable/ˈprefrəbl/v چاکترە– گونجاوترە
preference/ˈprefrəns/n بەچاکتر زانین– پەسەندکردن
preferential/ˌprefəˈtenʃl/adj لایەنگر– پەسەندکراو
prefix/ˈpriːfɪks/n پێشگر
pregnant/ˈpregnənt/adj زگی هەیە– سك پڕ– ئاوس(گیانەوەر)
pregnancy/ˈpregnənsi/n
سك پڕبوون– ئاوس بوون
ماوەی سك پڕی
prehistoric/ˌpriːhɪˈstɒrɪk/adj
پێش مێژوو
prejudice/ˈpredʒudɪs/n لایەنگری
prejudice/v وای لێدەکا لایەنگر بێ/ دژ بێ
prejudiced/adj لایەنگر
preliminary/prɪˈlɪmɪnəri/adj
ڕێ‌خۆشکەر

pour/pɔː(r)/v ١- تێ دەکا
٢- دەرژێتە ناو- بەرێژنە دەبارێ
pout/paʊt/v لچی شۆڕدەکا
pout/n لچ شۆڕکردن- لێو کرۆژتن
poverty/ˈpɒvəti/n ١-کەم دەرامەتی ٢-هەژاری
poverty-striken/adj زۆر هەژار
مشك لەماڵی کلکی بەتۆز نابێ
powder/ˈpaʊdə(r)/n ١-پاودەر: تۆز ٢-پۆدرە ٣- باروت
powder/v پۆدرەی دەکا- پۆدرەی پێدادەکا
powdered/adj ١- ورشککراو ٢- پۆدرەکراو
power/n ١- توانا- توانست ٢- هێز- دەسەڵات ٣- دەوڵەتی مەزن ٤- دینەمۆ ٥- هێزی کارەبا- تەزووکارەبا
powered/adj بەتواناێ
powercut/ˈpaʊəkʌt/n تەزووپچڕان
power point/n پلاك- سوکێت
power station/n بنکەی کارەبا
powerful/ˈpaʊəfl/adj ١- بەهێز ٢- بەکاریگەر٣- بەدەسەڵات
powerless/ˈpaʊələs/adj بێهێز- بێ دەسەڵات- لاواز
practicable/ˈpræktɪkəbl/adj پراکتیك دەکرێ
practical/ˈpræktɪkl/adj-١- پراکتیك- کرداری ٢- بەسوود٣- ئاقڵمەند ٤- شیمانەی سەرکەوتنی لێ دەکرێ ٥- کارامە ٦- بەرچەست
practical/n تاقیکردنەوەی پراکتیکی
practice/ˈpræktɪs/n١-جێبەجێ کردن ٢- راهێنان-مەشق٣- داب ٤- کاری پزیشکی یان پارێزەری- عیادە یان نووسینگەی..
in practice راهێنراو
out practice بێمەشق
practise/ˈpræktɪs/v راهێنان دەکا- مەشق دەکا. خۆ رادێنێ لەسەر- پیشەی خۆی دەکا
practised/ˈpræktɪst/adj راهێنراو
practitioner/prækˈtɪʃənə(r)/n پزیشك یان پارێزەر-مەشقدەر- کارپێکەر
pragmatic/prægˈmætɪk/adj کرداری نەك گریمانی و بیردۆزی
pragmatics/prægˈmætɪks/n پراگماتیکس
prairie/ˈpreəri/n مێرگ/گژوگیا
praise/preɪz/n ستایش- پیاهەڵدان
praise/v ستایش دەکا
praiseworthy/ˈpreɪzwɜːði/adj شایەن/ستایشە- شایەنی باسە
pram/præm/n عارەبانەی منداڵ
prance/prɑːns/v سەما دەکا- لەخۆشیا هەڵدەپەڕێ
prat/præt/n گەمژە- گێل
prawn/prɔːn/n رۆبیان: گیانەوەرێکی ئاوی بچوکە دەخورێ.
pray/preɪ/v ١- نوێژدەکا ٢- دەپاڕێتەوە
prayer/preə(r)/n ١- پاڕانەوە ٢- نوێژ
preach/priːtʃ/v ١- وتار دەدا ٢- ئامۆژگاری دەکا
preacher/ˈpriːtʃə(r)/n ئامۆژگاریکەر-
precarious/prɪˈkeəriəs/adj وتاربێژ ترسناك
precariously/adv بەدژواری
precaution/prɪˈkɔːʃn/n ١- ئاگا لەخۆ بوون ٢- وریایی
precede/prɪˈsiːd/v بەپێش دەکەوێ- دەکەوێتە پێش
precedence/ˈpresɪdəns/n

post/pəust/n ١– ستوون
٢–پۆست– کار ٣–پیشه ٤– جێی کار
٥–پۆسته ٦–سیستەمی پۆسته
post/v ١– فەرمانبەری دەنێری بۆ جێی
کاری نوێی ٢– پاسەوانێ لەشوێنێ دادەنێ
posting/n کاری لەوڵاتی دی
postcard/ˈpəuscɑ:d/n پۆستکارد
postcode/ˈpəustkəud/n هێمای
پۆستەیی
postman/ˈpəustmən/n پۆستەچی
postmark/ˈpəustmɑ:k/n
نیشانەی پۆستەیی
postoffice/n پۆستەخانه
post office box/n سندوقی پۆسته
post/v پۆسته دەنێرێ
postage/ˈpəustɪdʒ/n کرێی پۆسته
postage stamp باجی پۆسته
postal order/n حەواله پۆسته
postdoctoral/adj پاش دکتورا
poster/ˈpəustə(r)/n پۆستەر
posterity/pɒˈsterəti/n ١– نەوەی
داهاتوو ٢– پاشینه
postern/n دەرگای پشتەوە– دەرگای
هەیوان
postgraduate/ˈpəustˈgrædʒuət/n
خوێندنی باڵا
posthumous/ˈpɒstjuməs/adj
پاش مەرگ، مەدلیای پاش مەرگ
post mortem/ˌpəus ˈmɔ:təm/n
پشکنینی پزیشکی لاشەی مردوو بۆ
دۆزینەوەی هۆی مردن.
postpone/pəˈspəun/v دوا دەخا
postponement/pəˈspəunmənt/n
دواخستن
postscript/ˈpəustskrɪpt/n
تێبینی زێده
لەژێر نامه، سکالأنامه دەنووسرێ
posture/ˈpɒstʃə(r)/n شێوەی دانیشتن و
راوەستان و رۆیشتن/ دەسەڵاتی ماسولکەیی
بەرجەسته
postwar/ˌpəustˈwɔ:(r)/n دوا جەنگ
pot/pɒt/n ١– قازان– مەنجەل
٢– قۆری–چاپەست–پر بەقۆری
pot/pɒt/v رووەك لەناو گوڵدان دادەنێ
potato/pəˈteɪtəu/n پەتاته
potent/ˈpəutnt/adj ١– بەهێز ٢–کاریگەر
potency/ˈpəutnsi/n ١– کاریگەری
٢– هێز٢– شیانی سێکسی
potential/pəˈtenʃl/adj شاراوه
potential/pəˈtenʃl/n توانای شاراوه
pothole/ˈpɒthəul/n ١– نەو کونه
قوولەی بەهۆی دڵۆپەی ئاو لەبەرد دروست دەبێ
٢– کونێ لەرووی زەوی
potholing/n خولیای چوونی نێو
ئەشکەوتی ژێرزەوی
potter/ˈpɒtə(r)/v کاتی بەشتی بچووك
بەفیڕۆ دەبا
potter/n گلکار
pottery/ˈpɒtəri/n گلکاری
کەلوپەلی فەخوری– کارگەی فەخفوری
potty/ˈpɒti/adj شێت–گەمژه
potty/ˈpɒti/n قاده
pouch/pautʃ/n ١– جانتای بچووکی له
پێسته دروستکراو– جزدان– بەرك
٢–کۆشی گیانەوەر لەشێوەی بەرك وەك کەنگەر
poultry/ˈpəultri/n پەلەوەرفرۆش
poultry/n پەلەوەر
pounce/pauns/v لەسەری باز دەدا
pound/paund/n پاوەند دراوی
بەریتیانی
پاوەند: پێوەری کێشی
pound/v وردی دەکا –دەیکاته هەریسه

١– ژمارەی دانیشتوان

٢– دانیشتوان٣– بنەچە

٤– خەڵکی ناوچەکە٥– دانیشتوانان

porch/pɔ:tʃ/n ١– ناودەری خانوو

٢– ناودەری کەنیسە– بالکۆنی

٣– هەیوانی سەرەوە

pore/pɔ:(r)/n کونی پێست

pore/v بەدیقەت دەخوێنێ

pork/pɔ:k/n گۆشتی بەراز

pornography/pɔ:ˈnɒgrəfi/n

١– بڵاوکراوەی سێکسی بۆ وروژاندن

٢– فیلمی ڕووت

pornographit/pɔ:ˈnɒgrəfɪt/adj

فیلمی سێکسی

porous/ˈpɔ:rəs/adj کون–ئاو لەبەرچوو

porpoise/ˈpɔ:pəs/n بەرازی دەریا:

لەدۆلفین دەچی

porridge/ˈpɒrɪdʒ/n کەشك

port/pɔ:t/n ١– بەندەر: لەنگەرگای

کەشتی، شارێك بەندەری هەبێ

٢– چەپەی کەشتی

portable/ˈpɔ:təbl/adj هەڵدەگیرێ

Porte بابی عالی لە ئەمپراتۆری عوسمانی

porter/ˈpɔ:tə(r)/n ١–کۆڵکێش–

حەمال ٢–دەرگاوان

porthole/ˈpɔ:thəʊl/n پەنجەرەی

کەشتی یان فرۆکە

portion/ˈpɔ:ʃn/n ١– بەش، پشك

٢– بڕی خواردن بۆکەسێك

portrait/ˈpɔ:treɪt/n ١– وێنەی زەیتی

ڕوخسار ٢– وەسف کردن

portray/pɔ:ˈtreɪ/v وێنە دەکێشێ

١– وەسف– وەسپ دەکا

٢– یاری دەکا– ڕۆڵ دەبینی

portrayal/pɔ:ˈtreɪəl/n ١– وێنەگرتن

٢– وەسپ کردن ٣– ڕۆڵ بینین

pose/pəʊz/v ١– دادەنیشێ یان

ڕادەوەستێ تا وێنە بگری یان بکێشن

٢– بەشێوەیێ ڕەفتار دەکا کەسانی

دی سرنجی دەدەنێ.

٣–خۆی وا دەنوێنێ، خۆی واپیشان دەدا

٤– دادەهێنێ

pose/n ١– دانیشتن یان ڕاوەستان بۆ

وێنەگرتن ٢– ڕەفتاری بە فێل

٣– خۆ نواندن

posh/pɒʃ/adj ١– ڕازاوە ٢–بەرز–خانەدان

position/pəˈzɪʃn/n ١– شوێن– جێ

٢– حالەت–بار–ڕەوش٣– هەڵوێست

٤– پلەو پایە٥– کار٦– ڕۆڵ– دەور

position/v لەشوێنێکی دیاریکراوی دادەنێ

positive/ˈpɒzətɪv/adj ١– دڵنیا

٢– ڕوون و ئاشکرا ٣– دڵخۆشکەر

٤– باش٥– گەشبین ٦– موجەب٧– لەسفر زیاتر

possess/pəˈzes/v ١–هەیەتی

٢– کاریگەری هەیە بەسەر

possessor/pəˈzesə(r)/n ١–خاوەن

٢– مولکدار

possession/pəˈzeʃn/n ١– موڵك

٢– ئەوشتانەی هەتە

possessive/pəˈzesɪv/adj ١– خۆویست:

شتەکانی خۆی خۆش دەوێ

٢– هەبوون٣– تەمەلوك(ڕێزمان)

possibility/ˌpɒsəˈbɪlɪti/n ١– شیان

٢– شیمانەی شتێ بکرێ

possible/ˈpɒsəbl/adj دەکرێ–

دەشێ– دەگونجێ

possibly/ˈpɒsəbli/adv لەوانەیە–

شیمانە هەڵدەگرێ

بەبێ ئەوەی دەتوانرێ بکرێ

polygamist/n لایەنگری فرەژنی/ لاوی چەند ژنان
polygamy/n فرە ژنی/ چەند ژنی
polygenesis/n فرە رەسەن/فرەرەگ
polygyny/n فرەژنی
polysemy/n فرەواتا
polytheism/n هابەشیبۆ خوا پەیداکردن
polyester/ˌpɒliˈestə(r)/n قوماشی پۆلیستەر
polytechnic/ˌpɒliˈteknɪk/n پەیمانگای پیشەسازی
polyunsaturated /ˌpɒliʌnˈsætʃəreɪtɪd/adj چەوری بەسوود بۆ تەندروستی
polyuria/n پرمیز/ برمیز
pomegranate/ˈpɒmɪgrænɪt/n هەنار، دارهەنار
pomp/pɒmp/n شکۆ، ڕێ ورەسمی مەزن، پڕ شکۆ
pompous/ˈpɒmpəs/adj فیزن– بەدەعیە
pond/pɒnd/n گۆم– حەوز– زەلکاو
ponder/ˈpɒndə(r)/v لەگژ فکران ڕادەچێ–بیردەکاتەوە– هزر دەکا
pong/pɒŋ/n بۆنی نەخۆش
pong/v بۆنی نەخۆش لێ دێ
pony/ˈpəuni/n ئەسپی بچووک
pony tail/n کلکی ئەسپ: ئەو پرچەی ئەوشێوەیەی وەرگرتوە
pony- trekking/n سواربوونی ئەسپ بۆ خۆشی
poodle/pu:dl/n سەگی تووک گرواژە
pooh/pu:/interj پوف–بۆن ناخۆشە/ پەکو
pool/pu:l/n ١– حەوز، ئەستێرك ٢– حەوزی خوێن ٣– مەلەوانگە ٤– کۆمەڵە شتێ هی کۆمەڵە کەسێ ٥– یارییەکی بلیارد ئاسا
pool/v پارە کۆدەکاتەوە، دابەش دەکا
poor/puə(r)/adj ١– کەم دەرامەت ٢– خراپ– لاواز٣– هەژار
the poor/n هەژارەکان
poorly/ˈpuəli/adv –بەشێوەیەکی خراپ– نەباش
poorly/adj ١–تەندروستیخراپ ٢– نەخۆش
pop/pɒp/n ١– تەقە تەق– تەقینەوە ٢– خواردنەوەی شیرینی–بێ کحول
pop/adv دەنگی لێ بەرزدەبێتەوە
pop/v بالۆن دەتەقێنێتەوە
popcorn/ˈpɒpkɔ:n/n گەنمە شامی– گەنمە شامی سورکراوە
popmusic/n مۆسیقای پۆپ
pop/n بابە
pope/pəup/n پاپا
poplar/ˈpɒplə(r)/n دار چنار– سووره‌چنار سپیدار
popper/ˈpɒpə(r)/n بەستەر–توندکەر
poppy/ˈpɒpi/n گولێکی سوری کێوییە ئەفیونی– تلیاکی لێ دروست دەکرێ
popular/ˈpɒpjələ(r)/adj ١– خۆشەویستی خەڵکی ٢– میللی ٣– جەماوەر
popular army/n سوپای میللی
popularity/ˌpɒpjuˈlærəti/n ١– خۆشەویستی لای خەڵك ٢–گەلێتی– شەعبیەت
popularize/ˈpɒpjələraɪz/v ١– بەخەڵکی دەناسێنێ ٢– خۆشەویستی دەکا لای خەڵك
popularly/adv بەشێوەیەکی گشتی
populate/ˈpɒjuleɪt/v پرخەڵکیدەکا– هەشامەندێك دێنێ
population/ˌpɒpjuˈleɪʃn/n

poison/v ١- ژەهری دەرخوارد دەدا
٢- ژەهراوی دەکا ٣- تێکدەدا
poisoned/adj ١- ژەهرین، ژەهراوی
٢- پیس بوو
poisoner/ˈpɔɪzənə(r)/n
ژەهر بەکارهێن-بەژەهر کوژ
poisoning/ˈpɔɪzənɪŋ/n ژەهراوی بوون
poisonous/ˈpɔɪzənəs/adj ژەهرین
ژەراوی- ژەهردار-پڕ ڕق و قینە
poke/pəʊk/v ١- پاڵندا٢- ڕادەماڵێ
٢- پەلکێش دەکا- ڕادەکێشێ
٤- ڕادەکێشێ ٥- سەروبنی ناو ماڵ دەکا
٦- ئەناکاو دەردەکەوێ
poke/n پاڵدانێکی توند
poker/ˈpəʊkə(r)/n ١- پەنگرکێش
٢- مقاش٢- پۆکەر
poky/ˈpəʊki/adj زۆر بچووك
polar/ˈpəʊlə(r)/adj جەمسەریی-
قوتبی
polar bear/n ورچی قوتبی پاکور
pole/pəʊl/n جەمسەری-قوتب
pole/n ستوون- کاریتە
the pole-vault/n بازدان بەدار
police/pəˈliːs/n پۆلیس
police/v بەرقەرار-ئاسایش بەرقەرار دەکا
police force/n هێزی پۆلیس
policeman/pəˈliːsmən/n پۆلیس
police officer/n پۆلیسی نهێنی/
ئەفسەری پۆلیس
police station/n بنکەی پۆلیس
policy/ˈpɒləsi/n ١- سیاسەت- پلان
٢- بۆند٣- بیمە
polio/ˈpəʊliəʊ/n ئالنجی مندالآن
ئیفلیجی مندالآن
polish/ˈpɒlɪʃ/v ١-پۆلیش دەکا
٢- دەبریقێنێتەوە٣- زۆر تەواو دەکا
polish/n ١- پۆلیش کردن
٢- ڕازاندنەوە
polished/adj ١- بریقدار- بەرەونەق
٢- نمایشێکی بەبەرز
polite/pəˈlaɪt/adj ئاکار بەرز، بەرەوشت-
بەدەئەب
politely/adv بەئەدەبانە
politeness/pəˈlaɪnəs/n ئەدەب- رەوشت
politbureau/n مەکتەبی سیاسی
political/pəˈlɪtɪkl/adj سیاسی-رامیاری-
کەسی سیاسی
politically/adv لەرووی سیاسییەوە
سیاسیانە
political asylum/n بەخشین/
مافی پەناهەدەی سیاسی
politician/ˌpɒləˈtɪʃn/n سیاسەتمەدار
politics/ˈpɒlətɪks/n ١- سیاسەت
٢- باوەری سیاسی- زانستی سیاسی
polling/n را وەرگرتن-
دەنگ وەرگرتن، هەڵبژاردنی‌سیاسی
poll/pəʊl/v را وەردەگری
ژمارەیەکی دیارکراو دەنگ بەدەست دێنێ
polling/ˈpəʊlɪŋ/n ١- راوەرگرتن
٢- هەڵبژاردن
polling day/n رۆژی هەڵبژاردن
poll/pɒl/n هەلآلە
pollute/pəˈluːt/v پیس دەکا
pollutant/pəˈluːtənt/n ماددەی پیسکەر
pollution/pəˈluːʃn/n پیس بوون-
ماددەی پیس
polo/ˈpəʊləʊ/n یاری هۆکی:
- دوو تیمی سوار ئەسپ یاری
بە تۆپێکی بچووك دەکەن
polo neck بلوزی بەمل- فانیلەی بەمل
polychromatic/adj فرەرەنگ-
هەمەرەنگ- رەنگین
polyclinic/n نەخۆشخانەی گشتی

plunder/n تاڵان
plunge/plʌndʒ/v ١- لەناو خۆی نقوم دەکا ٢- بەتوندی شتی پاڵەدا ٣- نقوم دەبێ ٤- لەناکاو دەکەوێ
plunge/n ١-خۆ نقووم کردن ٢- کەوتنی لەناکاو
plupefect/ˌpluːˈpɜːfɪkt/n ڕابردووی تەواو(ڕێزمان)
plural/ˈplʊərəl/n کۆکردن(ڕێزمان)
plus/plʌs/prep - کۆ دەکا، زێدەدەکا
plus/adj - n ١-هێمای کۆ-زیاتر٢-سوود
plush/n پەلش: تۆڕی ئاوریشم یان لۆکە
plush/plʌʃ/adj پەلشی گرانبەها
Pluto/ˈpluːtəʊ/n هەسارەی پلۆتۆ
ply/plaɪ/n بەبەردەوامی بەرێکایەکی دیارکراو گەشت دەکا
plywood/ˈplaɪwʊd/n ١- تەختە ٢- داری موعاکسی
pneumonia/njuːməʊniə/n نەخۆشی سییەکان سیئاوسان، سی ئەستووربوون
poach/pəʊtʃ/v ١-هێلکە دەکوڵێنێ بەبێ پەلک لەناوی گەرمدا ٢- ماسی لێ دەنێ ٣- لە زەوی خەڵکی تر بە بێ ئاگاداری خاوەنەکەی ڕاو دەکا ٤- بیرۆکەی خەڵکی تر دەدزێ ٥- دەستەمۆی کەسی دی دەکا
pocket/ˈpɒkɪt/n گیرفان-بەرک
pucket/v ١-لەبەرکی دادەنێ ٢-دەدزێ
pocketful/ˈpɒkɪtfl/adj پڕ بەگیرفان
pocketbook/ˈpɒkɪtbʊk/n ١- دەفتەری گیرفان ٢- جزدان
pocketknife/n چەقۆی گیرفان
pocket money/n ١- ڕۆژانە ٢- هەفتانە لەدایک و باوک بۆ منداڵەکان
pod/pɒd/n ١- دنك ٢- پۆلکە

podium/ˈpəʊdiəm/n سەکۆ
poem/ˈpəʊɪm/n چامە- قەسیدە
poet/ˈpəʊɪt/n هۆزانڤان، شاعیر
poetic/pəʊˈetɪk/adj ١-شیعریی٢-خەیاڵی
poetically/pəʊˈetɪkli/adj شاعیرانە
poetry/ˈpəʊətri/n شیعر- هۆزان
poignant/ˈpɔɪnjənt/adj ١-خەمەلقێن ٢- کاریگەر/ تیژ
poignancy/ˈpɔɪnjənsi/n ١-ئێش، ئازار ٢- خەمباری
point/pɔɪnt/n ١-توختە،خاڵ ٢- بیرۆکە-ڕا- بیرۆکەیەکی گرنگ ٣- کرۆك- کرۆك ٤- تایبەتمەندێتی ٥- مەبەست-واتا ٦- شوێن- جێ ٧- چەمسەری- سەرەدەرزی ٨- هێل- خاڵ ٩- کات- قۆناغ ١٠- پلەی کۆڵان
point of view/n تێڕوانین- ڕا
point/v ١-ئاماژە دەکا ٢- نیشان دەگرێ ٣- نیشان دەدا ٤- سرنجی ڕادەکێشێ
pointed/ˈpɔɪntɪd/adj ١- تیژ ٢- ڕەخنەیی
pointedly/adv بەمەبەست
point-blank/adj-adv ١- بێ‌شێرو ڕیویانە- بەراشکاوی ٢- (گوللە) لە شوێنێکی زۆر نزیك
pointer/ˈpɔɪntə(r)/n ١-ئاماژەکەر ٢-میلی سەعات- دەرزی تەرازوو ٣-ئاژی- سەگی ڕاو
pointless/pɔɪntləs/adj ١- بێ سوود ٢- بێ ئامانج
pointlessly/adv بەبێ پاساو
poise/v ١-هاوسەنگی دەپارێزێ ٢-دەفڕی دەلەرێتەوە- دەشەکێتەوە
poise/pɔɪz/n هاوسەنگی-باوەڕ بەخۆ بوون
poised/adj ناجوڵێ بەڵام ئامادەیە
poised/adj ١-ئامادەیە ٢- گران
poison/ˈpɔɪzn/n ژەهر

playful/ˈpleɪfl/adj ١- قۆشمەچی- گاڵتەچی ٢- زیندوو-وریا ٣- تەنەکەباز
playing/pleɪɪŋ/n قومار
playing field یاریگای مەزن
plea/pli:/n ١- داوا، پاڕانەوە٢-وەڵام
plead/pli:d/v ١-دەپاڕێتەوە لە ٢- بیانو دەبینێتەوە ٣- داکۆکی لێ دەکا، بەرگری لێ دەکا ٤- وەڵامی تاوانبار کردن دەداتەوە
pleasant/ˈpleznt/adj ڕووخۆش- خۆش
pleasantly/adv بەڕووخۆشی
please/pli:z/v ١- دڵخۆش دەکا ٢- ڕازی دەکا٣- دەیەوێ
please/interj بەیارمەتیت
pleased/adj دڵخۆش-ڕازی
pleasing/adj -خۆشی بەخش - دڵخۆشکەر
pleasure/ˈpleʒə(r)/n ١-خۆشی ٢- ڕابواردن٣- کات بەسەربردن
with pleasure بەخۆشییەوە
pleat/pli:t/n لۆچ، کەسرە
pled/pled/v داکۆکی لێ کرد
pledge/pledʒ/n بەڵێن-بەڵێنامە
plentiful/ˈplentɪfl/adj زۆر
plenty/ˈplenti/pron زۆری
plenty/adv بەزۆری، تەواو
pliable/ˈplaɪəbl/adj ١- دەچەمێتەوە ٢- نەرمە- زوو کاریگەری تێ دەکرێ
pliers/ˈplaɪəz/n مەقاش- پەنگرکێش
plight/plaɪt/n قەیران-ئاریشە- مێحنەت
plimsoll/ˈplɪmsəl/n پێڵاوی مەشق قوندەرەی ڕاهێنان
plod/plɒd/v ١- بەگرانی دەڕوا- لەسەرخۆ دەڕوا ٢- لەسەرخۆ بەگرانی کاردەکا
plonk/plɒŋk/n تەقە تەق
plonk/v بەزەوی‌یدا دەدا و تەقە تەقی لێوە دێ
plonk/adv بە تەقە تەق
plop/plɒp/n شەپە شەپ
plop/v شەپە شەپ دەکا
plot/plɒt/n ١- پیلان ٢- گرێ- گرێ چنە - تان وپۆ
plot/v پیلان دەگێڕێ
plot/n پارچە زەوی
plot/v شتێ لەسەر نەخشە دیاری دەکا
plough/plaʊ/n گاسن، ئامور/هنجار
plough/v بەگاسن دەکێڵێ
plow/n گاسن/هەوجار
ploy/plɔɪ/n فێڵ-تەڵەکە
pluck/plʌk/v ١- لێ دەکاتەوە ٢- دەردێنێ ٣- ڕادەکێشێ ٤- تووکی لێ دەکاتەوە ٥- مۆسیقا لێ دەدا
pluck/n ئازایەتی-وێران/جەسووری
plucky/ˈplʌki/adj جەسوور- ئازا
plug/plʌg/n ١- پلاك- دەمەوانە ٢- سۆكێت٣- پڕوپاگەندە
plug/v ١- دەمی دەگرێ ٢- دەگرێ ٣- ستایش کتێبێ دەکا ٤- کارەبا دەگەیەنێ
plum/plʌm/n قۆخ- هەڵوژە
plumber/ˈplʌmə(r)/n کارسازی
plumbing/ˈplʌmɪŋ/n ئاو- بۆریچی کۆمەڵێ بۆری- بۆریکاری
plume/plu:m/n ١- پەڕی گەورەی بریقەدار ٢- پەرەمووچ ٣- پڕی دوکەڵ
plump/plʌmp/adj گۆشتن- تێکسمراو، چوارشانە
plump/v ١- دادەنیشێ ٢- شتێ بەگرانی دادەنێ
plunder/ˈplʌndə(r)/v دەدزێ- تاڵان دەکا

داخ و کەسەر

plait/plæt/v کەزی دەکا

plait/n – کەزی (پشتەوە) – بسك (پێشەوە)

plan/plæn/n پلان
١– پیلان٢– مێلکاری
٣– نەخشە ٤– هونەرکاری

plan/v ١–پلان دادەنێ
٢– دەیەوێ٣– پیلان دادەنێ

planning/ˈplænɪŋ/n پلان– رێکخستن

plane/pleɪn/n ١– فرۆکە
٢– تەخت– ڕوو
٣ – ئامێرێکە ڕووی دار رێك دەکا

planet/ˈplænɪt/n هەسارە

planetarium/ˌplænɪˈteəriəm/n
باڵەخانەیەکە ئامرازێکی تێدا لەوێ دەتوانێ شوێنی و جوڵەی هەسارەو ئەستێرەکان ببینرێ.

plank/plæŋk/n تەختەدارێکی درێژ– کاریتە

plant/plɑ:nt/n ١– ڕووەك ٢– کارگە

plant/v ١– ڕووەك بۆ باخچە دێنێ– ڕوەك دەچێنێ
٢– دەچەسپێنێ٣– دەشارێتەوە

plantation/plɑ:nˈteɪʃn/n ١– کێڵگە
٢– نەمامگا

plaque/plɑ:k/n ١– تابلۆی یادگاری
٢– پلاك ٢– مادەیەکی زیانبەخشە کە لەسەر ددان پێکدێ.

plaster/ˈplɑ:stə(r)/n ١– تێکەڵەی ئاور قوم ٢– پلاستەر– جبس – گێچ

plaster/v بەچیمەنتۆ دەپۆشێ– دادەپۆشێ

plastic/ˈplæstɪk/n پلاستیك

plastic/adj پلاستیکی

plastic surgery/n نەشتەرگەری جوانکردن

plate/pleɪt/n ١– قاپ– سینی
٢– پارچەکانزای شت لەسەر نوسراو
٣– تابلۆ ٤– تاقمی ددان

plateful/ˈpleɪtfʊl/adj پڕ بەقاپ

plateau/ˈplætəʊ/n ١–بان ٢–زەویەکی بەرزی ڕاست ٣– قۆناغی چەسپیو– بێ گۆڕان

platform/ˈplætfɔ:m/n ١– سەکۆ
٢– شۆستە٣– بەرنامەی حیزب

platinum/ˈplætɪnəm/n پلاتین

platonis/adj ١– پاك
٢–خۆشەویستی پاك– ئاسێکسی

platoon/pləˈtu:n/n کۆمەڵەیەکی کەمی سەربازان

plausible/ˈplɔ:zəbl/adj ماقوول

play/pleɪ/v ١– یاری دەکا ٢– ڕادەبوێرێ
٣– وازی دەکا– یاری دەکا
٤– دەژەنێ٥– کاسێت دەگۆڕێ
٦– دێ وەدەچێ

playoff/n یارییەك کە هەردوو تیپ لەگۆڵ وەك یەك بن.

play/n ١– یاری٢– ڕابواردن

playboy/ˈpleɪbɔɪ/n ١– ڕابوێر
٢– قۆشمەچی
٣–زەنگینێ پارەی خۆی لەخۆی خەرج دەکا–

playground/ˈpleɪgraʊnd/n هەوەسباز یاریگای منداڵان

plaything/ˈpleɪθɪŋ/n یاری–شتی منداڵان، بوکەشوشە

playtime/ˈpleɪtaɪm/n ماوەی حەسانەوە

play/n شانۆگەری

play/v ڕۆڵ دەبینێ لەشانۆگەری

playwright/ˈpleɪraɪt/n شانۆ نووس

player/ˈpleɪə(r)/n ١– یاریکەر
٢– ئەکتەر ٣– مۆسیقاژەن

pit/v چاڵ هەڵدەکەنێ

pitch/pɪtʃ/v ١- ئاستی وانە دیاردەکا
٢- بەیتی دەنگی دیار دەکا
٣- بەزەوی دەکەوێ- بەردەبێتەوە
٤- خێمەدا دەکوتێ ٥- دەهاوێژێ
٦- بەشداری دەکا

pitch/n ١- یاریگا ٢- ئاست
٣- چینی دەنگ- ئاوازی دەنگ
٤- ئەم لاوئەو لا کردنی (پاپۆڕ)

pitch-black/adj ئەنگوستەچاو- زۆرتاریك، نوتەك

pitcher/ˈpɪtʃə(r)/n دۆلکە- سوراحی مەسینە

pitchfork/ˈpɪtʃfɔːk/n شەغرە/شنە- چەنگاڵی قەسەر

piteous/pɪtiəs/adj ١- خەمهێن
٢- بەزەیی هێن

pitfall/ˈpɪtfɔːl/n ترسێکی چاوەڕێ نەکراو
هەڵەیەکی چاوەڕێنەکراو

pith/pɪθ/n ماددەی سپی ناو پەلکی پرتەقاڵ

pithy/adj ڕوون وئاشکرا

pitiful/ˈpɪtɪfl/adj بەزەیی هێنەر
وادەکا بەزەییت پێدابێتەوە

pitiless/ˈpɪtɪləs/adj بێ بەزەیی/ بێ ڕەحم

pity/ˈpɪti/n ڕەحم- بەزەیی
ئەوشتەی وات لێ دەکا خەمبار و نائومێد بی.

pity/v بەزەیی پێدادێتەوە- دڵی پێ دەسوتێ

pitying/ˈpɪtɪɪŋ/adj میهرەبان

pivot/ˈpɪvət/n تەوەرە، ئاڵی جەمەت گێڕەن

pivot/v ١- هاوسەنگی دەدا
٢- جەمەت دەکا لەسەر

pixie/pɪksi/n جن، پەری بچوك (چیرۆکی منداڵان)

pizza/ˈpiːtsə/n کولێرا- پیزا

placard/ˈplækɑːd/n ئاگاداریەکی گەورە لە شوێنێکی گشتی- لافیتە

placate/pləˈkeɪt/v ١- هێوری دەکاتەوە
٢- قایلی دەکا

place/pleɪs/n ١- شوێن- جێ
٢- بالەخانە- جێ ٣-پلەوپایە
٤- وەرگیران لەزانکۆ
٥- شوێنی شیاو ٦- جێی گونجاو
٧- ڕێکخستن ٨- خانوو- ماڵ

out of place/adj لەجێی خۆی نیە
گونجاو نیە- نەشیاو

take place/v ڕوودەدا

place-name/n ناوی شوێن

place/v ١- دادەنێ ٢- پۆلێن دەکا
٣- وەبیری دێتەوە، دێتەوە یادی
٤- داوا پێشکەش دەکا بۆکڕینێ

placed/adj ١- هێمن ٢- بەئاسانی هەڵناچێ

placidly/ˈplæsɪdli/adv ١- بەهێمنی
٢- بەبێ ڕکابەری

plague/pleɪg/n ڕشانەوە- تاعوون

plague/v کێشەی بۆ دروست دەکا، هەراسانی دەکا

plaice/pleɪs/n ماسی

plain/pleɪn/adj ١- سادە-یەك ڕەنگ
٢-سادە- بەبێ شیر ٣- ڕوون و ئاشکرا
٤- ڕاشکاو-ڕاستگۆ- ناجوان- جوان نیە

plain/adv -بەتەواوی

plainly/adv بەڕوون و ئاشکرایی

plain/n دەشت

plain/[illegible] پەیوەندی بەچنینەوە هەیە

plaintiff/ˈpleɪntɪf/n سکالاکەر- شکاتکەر

plaintive/ˈpleɪntɪv/adj دەنگێکی پڕ

pile/v لەسەر یەك دادەنێ قژمەت پێكدێنێ
pileup/n بەریەك كەوتنی ئۆتۆمبیلان-تامپۆن
piles/paɪlz/n مایەسیری
pilgrim/ˈpɪlgrɪm/n حاجی
pilgrimage/ˈpɪlgrɪmɪdʒ/n حەج
pill/pɪl/n حەب- دەرمان- حەبی منداڵبوون
pillar/ˈpɪlə(r)/n ١-ستوون- كۆڵەكە- كاریتە ٢- ئەندامێكی گرنگ
pillar-box/ˈpɪləbɒks/n سندوقی پۆستە
pillion/ˈpɪliən/n پشتەوەی شوفێری ماتۆر
pillow/ˈpɪləʊ/n بالیف- سەرین
pilot/ˈpaɪlət/n ١-فرۆكەوان ٢- رابەری دەریایی
pilot/v ١-ئاراستە دەكا ٢-لێ دەخوڕێ
pimp/pɪmp/n گەواد
pimple/ˈpɪmpl/n زیپكە
pin/pɪn/n ١- دەرزی سەرخڕ ٢- دەرزی پرچ
pinpoit/ˈpɪnpɔɪnt/v ١- شوێنی گونجاوی دەدۆزێتەوە ٢- شوێنی دیاردەكا
pin/v بەدەرزی- (بزمار) قایمی دەكا
pinafore/ˈpɪnəfɔ:(r)/n - بەران پێل- بەروانكە
pincer/ˈpɪnsə(r)/n ١-كەلبە ٢-پەنگركێش- گاز
pinch/pɪntʃ/v ١- دەگوشێ ٢- دەدزێ
pinch/n ١- گوشین ٢- بڕی ئەوشتەی بە پەنجەی گەورەو پەنجەی یەكەم هەڵدەگیرێ ٣- كێماسی ٤- هەڵمەت
pinched/adj لاوازو زەرد هەڵگەڕاو
pine/paɪn/n داری سنەوبەر (درەخت)- داری سنەوبەر
pine/v -خەمبار دەبێ- دڵتەنگ دەبێ
pineapple/ˈpaɪnæpl/n ئەنەناس
ping/pɪŋ/n جرەجڕ، زرینگە، زرینگ
ping/v زرینگە زرینگ دەكا
ping-pong/ˈpɪŋpɒŋ/n ١-تۆپی سەرمێز ٢-تێنس
pink/pɪŋk/adj پەمبە- گوڵی سوری پەمبەیی
pinnacle/ˈpɪnəkl/n ١- لوتكەی كەنیسە، قەڵا ٢- لوتكەی چیا- ترۆپكە
pint/paɪnt/n ١- پێوەری شلە ٢- گلاسێك- پێكێك بیرە
pioneer/ˌpaɪəˈnɪə(r)/n ١- بەراییەكان ٢-پێشەنگ
pioneer/v ١- یەكەم كەس یان رێكخراو دەبێ كە دەچێتە شوێن ٢- پێشەنگ دەبێ
pious/ˈpaɪəs/adj ئایینخواز- لەخواترس
pip/pɪp/n تۆوی سێو، لیمۆن، پرتەقاڵ
pip/v دوژمنەكەی دەبەزێنێ لە دوا چركەدا
pipe/paɪp/n ١- بۆری ٢-پایپ- دارجگارە٣- زورنا
pipeline/ˈpaɪplaɪn/n هێڵی بۆری نەوت
pipe/v ١- بەبۆری دەگوازێتەوە ٢- زورنا دەژەنێ- زورنا لێ دەدا
piper/ˈpaɪpə(r)/n زورناژەن- زورنا لێدەر
pirate/ˈpaɪrət/n ١-چەتەی دەریا -ئەوكەسەی كاری خەڵكی بێپرس دەفرۆشێ
piracy/ˈpaɪrəsi/n ١- چەتەیی ٢- كۆپی كردنی كاری خەڵكی
Pisces/ˈpaɪsi:z/n بورجی ئەهەنگ
pistol/pɪstl/n -دەمانچە-دەبانچە
piston/ˈpɪstən/n پەستین
pit/pɪt/n ١-چاڵ ٢-كانی خەڵوز ٣- شوێنی نزیك بەربەریكانێ بۆ بەنزین تێكردن

٣-بەپەنجە لادەبا
٤-دەکاتەوە ٥- گیرفانی دەبڕێ
٦-خراپ ڕەفتاری لەگەڵ دەکا
٧- دەناسێتەوە ٨- باشترین دەبێ
٩- خۆی لێ نزیك دەکاتەوە-بەنیازی سێکسی ١٠- گوێی لێ دەبێ
١١- دەبینێ- دەبینێ لەنێزگە

pickpocket/ˈpɪkpɒkɪt/n قولپی گیرفانبڕ

pick/pɪk/n ١-هەڵبژاردە
٢- گولبژێر- هەربژاردە
٣- قازمە ٤- بەردشکێن

picket/ˈpɪkɪt/n ١-مانگر ٢-سنگ- کۆلەکە

pickle/ˈpɪkl/n ١-ترشی ٢- سرکە

pickle/v سرکە دروست دەکا

picky/ˈpɪki/adj دژوار- سەر ڕەق- کەللە ڕەق

picnic/ˈpɪknɪk/n ژەمی لەدەرەوە بخورێ
١- گەشت ٢- سەیران- بەخواردن
٣- خواردن لە دەرەوەی ماڵ

pictorial/pɪkˈtɔːriəl/adj - وێنەیی- دەربڕاو بە وێنە

picture/ˈpɪktʃə(r)/n ١- وێنە- تابلۆ
٢- پیرۆکە- وێنەی تەلەفزیۆنی- فیلمی سینەمایی

picture/v ١- وێنە دەگرێ
٢- خەیاڵ دەکا -داڵغە لێ دەدا

picturesque/ˌpɪktʃəˈresk/adj
١- وەك وێنە جوان
٢- سەرنج ڕاکێش- ڕازاوە

pie/paɪ/n کولێرە

piece/piːs/n ١-پارچە ٢-نموونە
٣-بەشی- پارچە پارچە- یەکی لەپارچەکان
٤- پارەی خوردە ٥- وردە- وتار
٦- پارچە نوسینێکی ئەدەبی- پارچە مۆسیقا

piece/pɪəs/v ١- پارچەکان خڕدەکاتەوە
٢- بەدەست دێنێ
٣- لەکۆمەڵێ ژێدەری جیا بۆی دەردەکەوێ

piecemeal/ˈpiːsmiːl/adj - adv
١- پەیتا پەیتا ٢- پارچە پارچە

pier/pɪə(r)/n شۆستەی ڕۆخی دەریا
شۆستەی لەنگەرتنی کەشتی

pierce/pɪəs/v کونی دەکا - بەناکاو دەبینرێ یان دەبیسرێ

piercing/ˈpɪəsɪŋ/adj ١-بەهێز- تیژ
٢-بیر تیژ

piety/ˈpaɪəti/n ١- لەخواترسی ٢-خواناسی

pig/pɪg/n ١- بەراز ٢- پیس- زۆر خۆر

pig/v زۆر دەخوا و دەخواتەوە

piggy back/n لەپشتی کردن- بەپشت هەڵگرتن

piggy bank/n ١- دەخیلە
٢- سندوقی پارە پاشەکەوتن کردن
٣- سندوقی شێوە بەراز

pig-headed/ˌpɪgˈhedɪd/adj کەللەڕەق

pigsty/ˈpɪgstaɪ/n ١- شوێنی بەراز
٢- لانەی بەراز ٣- شوێنی پیس

pigeon/ˈpɪdʒɪn/n کۆتر

pigeon hole/n ١- کونە کۆتر
٢- شوێنی نامەو کاغەز

piglet/ˈpɪglət/n بەچکە بەراز- بەرازی بچووك

pigment/ˈpɪgmənt/n ڕەنگدەر- ڕەنگ

pigmy=pygmy/n - adj ڕیوەلە- کورتەبنە، قوتە- کورتەباڵا

pigtail/ˈpɪgteɪl/n کەزی

pike/paɪk/n ماسی ددان تیژ

pilchard/ˈpɪltʃəd/n ماسی

pile/paɪl/n لەسەر یەك کەوتوو- کەڵەکەکردوو- قۆمەت

pharmaceutical/ˌfɑːməˈsuːtɪkl/adj دەرمانخانەیی – پەیوەندی بەدەرمانخانەوە هەیە

pharmacist/ˈfɑːməsɪst/n دەرمانگەر

pharmacy/ˈfɑːməsi/n ١– دەرمانخانە ٢– دەرمانگەری

phase/feɪz/n قۆناغ – فێیز

phase/v قۆناغ بەقۆناغ جێبەجێی دەکا

pheasant/ˈfeznt/n پۆر

phenomenal/fəˈnɒmɪnl/adj نائاسایی / دیاردەی سروشتی

phenomenon/fəˈnɒmɪnən/n دیاردە

phew/fjuː/interj نۆف

philosopher/fəˈlɒsəfə(r)/n فەیلەسوف

philosophy/fəˈlɒsəfi/n فەلسەفە

philosophical/ˌfɪləˈsɒfɪkl/adj فەلسەفی

phlegm/flem/n بەلغەم– چڵم

phlegmatic/flegˈmætɪk/adj ١– سارد ٢–خوێن سارد ٣– بێ تێکەڵ٤– بەڵغەمی – چڵماوی

phobia/ˈfəʊbiə/n ترسێکی توند–فۆبیا

phoenix/ˈfiːnɪks/n ١–سیمرخ ٢–زۆر جوان

phone/fəʊn/n تەلەفۆن

phone/v تەلەفۆن دەکا

on the phone – لەسەر تەلەفۆنە –بەتەلەفۆن قسە دەکات– تەلەفۆن هەیە

phonetic/fəˈnetɪk/adj دەنگسازی پەیوەندیبەدەنگی مرۆڤەوە هەیە

phonetics/fəˈnetɪks/n–زانستی دەنگ دەنگسازی

phoney/ˈfəʊni/adj درۆ– ساختە

phoniness/n ساختەیی

phonograph/fəʊnəgrɑːf/n فۆنۆگراف– قەوان

phosphate/ˈfɒsfeɪt/n فۆسفات

photo/ˈfəʊtəʊ/n وێنەی فۆتۆگراف

photocopy/ˈfəʊtəʊkɒpi/n لەبەرگرتنەوە– فۆتۆکۆپی

photocopy/v لەبەردەگرێتەوە

photograph/ˈfəʊtəgrɑːf/n وێنەی فۆتۆگراف

photograph/v وێنەی دەگرێ

photographer/fəˈtɒgrəfə(r)/n وێنەگر

photographic/adj فۆتۆگرافی–وێنەیی

photography/fəˈtɒgrəfi/n هونەری وێنەگرتن

phrasal verb/n فرمانی فرێزی

phrase/freɪz/n ١–فرێز–گرێ ٢–دەستەواژە

phrase/v بەشێوەیەکی گونجاو دادەرێژێ

phrase book/n فەرهەنگی گەشتیار

physical/ˈfɪzɪkl/adj فیزیایی– تەنی جەستەیی، ماددی– بەرجەستە –سروشتی

physician/fɪˈzɪʃn/n پزیشک

physicist/ˈfɪzɪsɪst/n فیزیازان– فیزیایی– فیزیاگەر

physics/ˈfɪzɪks/n –فیزیا– زانستی سروشت

physiotherapy/ˌfɪziəʊˈθerəpi/n چارەسەری فیزیایی

physiotherapist/ˌfɪziəʊˈθerəpɪst/n چارەسەرکەریفیزیایی

physiotherapist/n بەیتار چارەسەرکەری فیزیایی(کەس)

physique/fɪˈziːk/n بونیاد/ پێکهاتنی جەستە

piano/piˈænəʊ/n پیانۆ

pianist/ˈpɪənɪst/n پیانۆژەن

pick/pɪk/v ١–هەڵدەبژێری– گوڵبژێر دەکا ٢–لێ دەکاتەوە، دەقرتێنێ

١- کەسایەتی ٢- کەسایەتییەکی بەهێز
٣-کەسێکی ناسراو و بەناوبانگ

personalize/ˈpɜːsənəlaɪz/v
نوسینی یان هەڵکەندی ناوی خۆت
لەسەر شتێ بۆ ئەوەی ئیسپات بکەی
هی تۆیە.

personify/pəˈsɒnɪfaɪ/v
١-بەرجەستەدەکا ٢- دەنوێنێ
٣- شتێ وەسف دەکاو سیفەتی مرۆڤی
دەداتێ (شیعر)

personnel/ˌpɜːsəˈnel/n ١- دەستەیی
فەرمانبەران لە ڕێکخراوێکی گەورەدا
٢- دایەرەی کاروباری فەرمانبەران

perspective/pəˈspektɪv/n ١- وێنەی
دیار بەرچاو
٢- تێڕوانین، ڕوانگە

perspire/pəˈspaɪə(r)/v ئارەقە دەکا

perspiration/ˌpɜːspəˈreɪʃn/n
١-ئارەقە کردن ٢-ئارەقە ڕژێن

persuade/pəˈsweɪd/v ١-ڕازی دەکا
٢- دەستەمۆی دەکا

persuasion/pəˈsweɪʒn/n
١- قایل کردن
٢- باوەڕی دینی یان سیاسی

persuasive/pəˈsweɪsɪv/adj
١- باوەڕپێهێنەر ٢-قایلکەر

pertinent/ˈpɜːtɪnənt/adj
١- پەیوەست بە کرۆکی بابەتەکەوە/
پەیوەندییەکی توندی بەکرۆکی
بابەتەکەوە هەیە ٢- پەیوەندی بەتێن

perturb/pəˈtɜːb/v ١- نیگەرانی دەکا
٢- بیری ئاڵۆز دەکا/شپرزە دەکا

pervade/pəˈveɪd/v ١- دەتەنێنێتەوە
٢-هەموو شوێنەکە دەگرێتەوە

pervasive/pəˈveɪsɪv/adj ١-بەربڵاو
٢- سەراپاگیر

perverse/pəˈvɜːs/adj ناماقووڵ، بەرکە

perversely/adv ١-بەشێوەیەکی نائاسایی
٢- بە نیازێکی خراپ

perversion/pəˈvɜːʃn/n ١- شێواندن
٢- گۆڕینی ڕاستی
٣- لادانی سێکسی- ڕەفتاری نابەجێی سێکسی

pervert/pəˈvɜːt/v ١- دەشێوێنێ
٢- دەگۆڕێ ٢- گومرای دەکا

pervert/ˈpɜːvɜːt/n لادەر:
ڕەفتار ناڕێك وناسروشتی (لەڕووی سێکسی)

pessimism/ˈpesɪmɪzəm/n ڕەشبینی

pessimist/ˈpesɪmɪst/n ڕەشبین(کەس)

pessimistic/ˌpesɪˈmɪstɪk/adj
ڕەشبین(بیرۆکە)

pessimistically/adv بە ڕەشبینییەوە

pest/pest/n ١- کەسێکی بێزارکەر- جارسکەر
٢- ئافاتی دەغل و دان

pester/ˈpestə(r)/v جاڕس دەکا، بێزار دەکا

pesticide/ˈpestɪsaɪd/n ئافاتکوژ

pet/pet/n ١- ماڵی- کەوی
٢-(ئازداری دایك)بەنازکراو

pet/v ١- بەنازداری مامەڵەی لەگەڵ دەکا
٢- ماچی دەکا ٣- لەئامێزی دەگرێ

petal/ˈpetl/n پەڕەی گوڵ

peter/ˈpiːtə(r)/v بەرە بەرە نامێنێ

petition/pəˈtɪʃn/n سکالانامە

petrified/ˈpetrɪfaɪd/adj لەترسا توقیو

petrol/ˈpetrəl/n ١- بەنزین ٢-گازۆلین
٣- نەوت

petroleum/pəˈtrəʊliəm/n پەترۆل

petticoat/ˈpetɪkəʊt/n بن کراس،ئەتەك

petty/ˈpeti/adj ١-بچووك ٢-کەم بەها
٣- ناگرنگ- نایەخ- هیچ و پووچ

pew/pjuː/n کورسییە درێژەکانی کەنیسا

phantom/ˈfæntəm/n ١-خێو-تارمایی
٢- وەهم- خەیاڵ- ئەندێشە

١- لەوانەیە ٢- دەکری

peril/ˈperəl/n ١- بفەیەکی مەزن
٢- ترسناك- لەنێوبەر

perilous/ˈperələs/adj - خەتەرناك-
سامناك- ترسناك

perimeter/pəˈrɪmɪtə(r)/n دیواری
چواردەورە/ چێوە

period/pɪəriəd/n ١- ماوە ٢- سەردەم
٣- بەش(وانە)
٤- بێنوێژی مانگانەی ئافرەت
٥- نوقتە(رێزمان)

periodic/ˌpɪəriˈɒdɪk/adj رێك و پێك/
بەرێك و پێکی روودەدا

periodical/ˌpɪəriˈɒdɪk/n وەرزی

perish/ˈperɪʃ/v ١- دەمری
٢- لەنێو دەچێ

perishable/adj زوو خراپ دەبێ-
بۆگەن دەبێ

perjure/ˈpɜːdʒə(r)/v بەدرۆ
شەهادە دەدا- بەدرۆ سوێندەخوا

perk up/v چالاك زیندو دەبێ

perk/pɜːk/n زێدە: سەرموچە

perm/pɜːm/n چارەسەرکردنی
پرچ بەماددەی کیمیایی بۆ ئەوەی
لوول و گرواژە بێ

perm/v پرچی گرواژە دەکا

permanence/ˈpɜːmənəns/n
١-مانەوە بۆماوەیەکی زۆر ٢- خۆگری

permanent/ˈpɜːmənənt/adj
١- هەمیشە ٢- نەگۆڕ- چەسپیو

permanently/adv بە شێوەیەکی
هەمیشەیی

permanent wave/n ١-شەپۆلیبەردەوام
٢-پرچ گرواژەکردن

permissible/pəˈmɪsəbl/adj رێ
پێدراو

permission/pəˈmɪʃn/n رێدان-مۆلەت

permit/pəˈmɪt/v ١- رێ دەدا
٢- دەهێلی- دەرفەت دەدا

perpendicular/ˌpɜːpənˈdɪkjələ(r)/adj
ستوونی

perpetual/pəˈpetʃuəl/adj بەردەوام-
بێ‌وچان

perpetually/pəˈpetʃuəli/adv هەمیشە

perpetuate/pəˈpetʃueɪt/v وادەکا
بەردەوامەبێ

perplexed/pəˈpleksɪd/adj
١- سەر لێ شێواو ٢- نیگەران- شلەژاو

persecute/ˈpɜːsɪkjuːt/v
١-دەچەوسێنێتەوە- ئەشکەنجە دەدا

persecution/ˌpɜːsɪˈkjuːʃn/n چەوساندنەوە

persecutor/ˈpɜːsɪkjuːtə(r)/n چەوسێنەر

persevere/ˌpɜːsɪˈvɪə(r)/v وچان نادا-
کۆڵ نادا هەر بەردەوام دەبێ

persist/pəˈsɪst/v ١-هەرسور دەبێ
٢- بەردەوام دەبێ

persistence/pəˈsɪstəns/n ١- سوور بوون
٢- رژدبوون- بەردەوامی

persistent/pəˈsɪstənt/adj ١-رژد
٢-بەردەوام

persistently/adv بەرژدی- هەرسوردەبێ

person/ˈpɜːsn/n ١-کەس ٢- مرۆڤ
٣- کەسی یەکەم و دووەم(راناو)

in person بەخۆی

personal/ˈpɜːsənl/adj ١- کەسیی ٢-تاکی
٣- تایبەت بەخۆی
٤- جەستەیی- لاشەیی

personally/adv ١-بەخۆی ٢-بەرای من
٣- بەشێوەیەکی‌کەسیی-زاتی- خودی

personal pronoun/n راناوی کەسی

personality/ˌpɜːsəˈnæləti/n

peninsula/pəˈnɪnsjələ/n نیمچە دوورگە

penis/ˈpiːnɪs/n کیر/کێر

penitent/ˈpenɪtənt/adj پەشیمان

penitentiary/ˌpenɪˈtenʃəri/n ١-دادگای کاسۆلیکی ٢-زیندان

penknife/ˈpennaɪf/n چەقۆی گیرفان

penniless/ˈpeniləs/adj بێ پارە- هەژار- قەلۆش

penny/ˈpeni/n پێنی- سەنت- پارەی خوردە

pension/ˈpenʃn/n موچەی خانەنشینی

pensioner/ˈpenʃənə(r)/n خانەنشین

pentagon/ˈpentəgən/n ١-پێنج ٢ ٢- پێنتاگۆن: وەزارەتی بەرگری ئەمەریکی

pentathlon/penˈtæθlən/n جۆرە وەرزشێکە کە هەر کەسێ دەبێ پێنج یاری جیا بەشداری بکا

penthouse/ˈpenthaʊs/n باڵەخانەیەکی مەزن

pent up/ˌpent ˈʌp/adj خەفەکراو

penultimate/penˈʌltɪmət/adj پێش کۆتایی

peony/ˈpiːəni/n باخچەیەکی پڕ گوڵی سوور و سپی

people/ˈpiːpl/n ١-خەڵک ٢- گەل ٣- دانیشتوانی شوێنێکی تایبەت ٤- خەڵکی ئاسایی - رەمەک

pepper/ˈpepə(r)/n ١-بیبەری رەش ٢- بیبەری سەوز

pepper/v بیبەری تێدەکا نەعناع-

peppermint/ˈpepəmɪnt/n شیرینی تام نەعناع

pep talk/n قسەی هاندان

per/pə(r)/prep لە- بۆ هەر

perceive/pəˈsiːv/v ١- دەرکی پێ دەکا ٢- تێ‌دەگا

per cent/pəˈsent/adj لە سەدا

percentage/pəˈsentɪdʒ/n رێژەی سەدی

perceptible/pəˈseptəbl/adj هەست پێکراو- بینراو

perception/pəˈsepʃn/n ١- دەرك كردن- بیروڕا ٢- تێڕوانین

perch/pɜːtʃ/n لق، قەفەس

perch/v دەنیشێ لە- دادەنیشێ

perch/n ١-هێلانەی باڵندە ٢-کورسی ٣-ماسی

percussion/pəˈkʌʃn/n ئامێری مۆسیقا- وەك دەمبەك

perennial/pəˈreniəl/adj دووبارە- هەمیشە- بەردەوام

perfect/ˈpɜːfɪkt/adj ١- تەواو- بێ خەوش ٢- نموونەیی- باشترین ٣- تەواو(رێزمان) ٤- رەها

perfectly/adv بە بێ خەوش بە شێوەیەکی نموونەیی- بەتەواوی

perfect/v ١-خەوشی تێ ناهێڵێ ٢- تەواوی دەکا

perfection/pəˈfekʃn/n کەمال- تەواوی/ حاڵەتی نموونەیی

perfectionist/pəˈfekʃənɪst/n بانگەشەی تەواوی دەکا

perforate/ˈpɜːfəreɪt/v کون دەکا

perforation/ˌpɜːfəˈreɪʃn/n ١- کونکردن- کون دروستکردن ٢- کونی بچووک لەکاغەز

perform/pəˈfɔːm/v ١-جێبەجێ دەکا ٢- نمایش دەکا ٣- کارێ دەکا

performer/pəˈfɔːmə(r)/n نمایشکار

performance/pəˈfɔːməns/n ١- پێ هەڵسان ٢- نمایشی مۆسیقی یان شانۆیی ٣- کارێ کردن

perfume/ˈpɜːfjuːm/n بۆنی خۆش- عەتر

perhaps/pəˈhæps, præps/adv

peek/pi:k/v ١– بەدزی تەماشا دەکا
٢– چاو پێدا دەخشێنێ
peek/n ١– چاوپێداخشاندن
٢– بە دزی تەماشاکردن
peel/pi:l/v ١– پاك دەکاتەوە
٢– پەلكی لێدەکاتەوە٣– دەڕنێ
peel/n پەلك– توێكڵ
peeler/ˈpi:lə(r)/n ڕنەر–پەلك لێکەرەوە
peep/pi:p/v ١– لە کونی دەڕگا
تەماشا دەکا، بەدزی تەماشا دەکا
٢– دەردەکەوێ– بەدیار دەکەوێ
peep/n تەماشاکردنێکی خێرا–زیقەزیق
پیپ پیپ: دەنگی هۆرنی ئۆتۆمبیل
peer/pɪə(r)/n ١–هاوشان ٢–لۆرد/میر
٣– خانەدانی بەریتانی
peerage/ˈpɪərɪdʒ/n خانەدانەکانی
وولات، لۆردەکانی وڵات/پلەی لۆرد یان
خانەدان
peer group/n هاوکوفەکان–هاوشانەکان
peer/v باش لێدەڕوانێ/
بەدیقەت تەماشادەکا– تێدەفکرێ
peeved/ˈpi:vd/adj تووڕە بێزار بوو
peevish/ˈpi:vɪʃ/adj زوو هەڵدەچێ–
قینچکەتەنگ
peg/peg/n ١– تاقچکە: عەلاقەی دیوار
بۆ جلك ٢– ستوونی ڕەشماڵ
peg/v ١– بە گوریس توند دەکا
٢– جلکەکان لەسەر ڕستە دادەنێ
٣– بەتەناف هەڵدەواسێ
٤– لەسنووری ڕادەوەستێ
pelican/ˈpelɪkən/n قازی کێوی/
ماسیگر
pellet/ˈpelɪt/n تۆپە کاغەز– تۆپەڵەقوڕ
pelt/pelt/n کەوڵی گیانەوەر
pelt/v ١–بەردەباران دەکرێ/دەکا
٢– تێی دەگرێ
٣– بارانێکی زۆر دەبارێ، بەرەهێڵە دەبارێ
٤– زۆر خێرا ڕادەکا
pelvis/ˈpelvɪs/n حەوزی پشت– کەلێن
pen/pen/n قەلەم پاندان
pen-friend/n برادەری بە نامە
pen/n هۆڕی حەیوان/
تەویلە/هەوێز/کۆتان
penal/ˈpi:nl/adj پەیوەندی بەسزایی
یاسایی هەیە
penalize/ˈpi:nəlaɪz/v ١– کەسێ سزادەدا
چونکە سەرپێچی یاسای کردووە
٢– وای لێ دەکا ئازار بچێژێ
penalty/ˈpenlti/n ١– سزا
٢– نرخەکەی بدا(سزا)٣– پەنالتی
penalty area/n ناوچەی
شوێنی– پەنالتی (سزا)
penance/ˈpenəns/n خۆسزادان بەرامبەر
ئەو کارە خراپەی کردوتە، کەفارەت
pence: penny/n پێنی:
پارەی خوردەی بەریتانی
pencil/ˈpensl/n پێنوس–پێنوسی دار
pencil-case/n جانتای پێنوس
pencil/v بە پێنوس دەنوسێ
pencil-sharpener/n پێنوس تیژکەر–
موقتاتە
pendant/ˈpendənt/n ملوانکە
pending/adj چاوەڕێکراو–بڕیارلەسەرنەدراو
pending/perp هەتا– تا
pendulum/ˈpendjələm/n پەندۆل
penetrate/ˈpenɪtreɪt/v ١– دەبڕێ–
دەچێتە ناو ٢– تێ دەگا– مێشکی وەری دەگرێ
penetrating/ˈpenɪtreɪtɪŋ/adj
١– زیرەك– بیرتیژ
٢– دەنگ تیژ لە دوورەوە دەبیبسترێ
penguin/ˈpeŋgwɪn/n پەتریق
penicillin/ˌpenɪˈsɪlɪn/n پەنسلین

بەزەخرەفە

pause/pɔ:z/n وەستانی کورت

pause/v ١–ماوەیێن دەوەستێ ٢–ماوەیێن بێدەنگ دەبێ

pave/peɪv/v ١– قیرتاو دەکا– ساخبێری دەکا ٢– شۆستەی دادەنێ

pavement/ˈpeɪvmənt/n شۆستەی شەقام

pavilion/pəˈvɪliən/n جێی خۆگۆڕینی وەرزشوانان لە یاریگادا– چادرگا

paw/pɔ:/n چنگ

paw/v بە چنگ دەگرێ

pawn/pɔ:n/n ١– بەیدەق یان سەرباز لە یاری شەترەنجدا ٢– گەمەپێکەری بەردەستی خەڵك.

pawn/v لە بارمتە دادەنێ

pay/peɪ/n کرێ– مووچە

pay/v پارەدەدا

pay back/v تۆڵە دەکاتەوە

pay off/adj بەبەرهەم– ئاکام

pay off/v تەواوی پارەکە دەداتەوە کە قەردارە

pay up/v قەرد دەداتەوە

payable/ˈpeɪəbl/adj دەدرێتەوە– دەبێ بدرێ

payee/ˌpeɪˈi:/n پارەوەرگر

payment/ˈpeɪmənt/n ١– پارەدان ٢– قەرد دان ٣– بڕی ئەو پارەیەی کە پێویستە بدرێ

PC/ˌpi: ˈsi:/n کۆمپیوتەری کەسی ٢– بیەورای پێشکەوتنخوازی ٣– پۆلیس

pea/pi:/n پۆلکە/دانی پاقلە/دنکی پاقلە

peace/pi:s/n ئاشتی– ئاسایش– هێمنی

peacetime/ˈpi:staɪm/n ماوەی ئاشتی

peaceful/ˈpi:sfl/adj ١– ئاشتیخواز ٢– هێمن و ئارام

peach/pi:tʃ/n خۆخ/قۆخ

peacock/ˈpi:kɒk/n تاووس

peak/pi:k/n لوتکە– پۆپکە نوکە تیژەکەی پێشەوەی هەندێ کڵاو.

peak/v دەگاتە لوتکە

peal/pi:l/n ١–دەنگی زەنگ–زرەنگ ٢–گرمەی هەور

peanut/ˈpi:nʌt/n فستەق– پاقلەی سودانی

pear/peə(r)/n هەرمێ

pearl/pɜ:l/n لوئلوئە/مرواری

peasant/peznt/n جوتیار

pebble/ˈpebl/n بەردێکی لووسەیخرە لە تەنکاوەهەیە

peck/pek/v دەنوکی لێدەدا– بەدەنوك دەخوا

peck/n ماچی خێرا– ماچی سەرگۆنا

peculiar/pɪˈkju:liə(r)/adj سەیر– ئاوازە– تایبەت

peculiarity/pɪˌkju:liˈærəti/n ١– سەیر و سەمەرەیی ٢– ئەدگارێکی تایبەت

pedagogical/ˈpedəgɒdʒɪkl/adj پەیوەندی بە ڕێگاکانی وانەکارییەوە هەیە

pedal/ˈpedl/n پەیدان، پایدەر

pedal/v پەیدان لێدەدا

pedantic/pɪˈdæntɪk/adj زیاد لە پێویست پێگیری بەیاسای داب و نەریت دەکا

pedestal/ˈpedɪstl/n بنکەی ئەستوون

pedestrian/pəˈdestriən/n پیادە

pedestrian/adj تایبەت بە پیادە– ئاسایی

pedigree/ˈpedɪgri:/n ١– رەسەن و بنچینەیی گیانەوەر ٢– پێشینە، دەوروبەر

pee/pi:/v میز دەکا

pee/n میزکردن

paste/peɪst/n دۆشاو/سریش–

paste/v به چرك پێوه دەنێ/پێیست دەکا

pastel/ˈpæstl/adj ڕەنگی کراوه

pasteurized/ˈpɑːstʃəraɪzd/adj کوڵاو– هەوێنکراو

pastime/ˈpɑːstaɪm/n ڕابواردن– خولیا

pastoral/ˈpɑːstərəl/adj ١– کاروباری کەسیی وتایبەتی ٢– گوندی– لادێی

pastry/ˈpeɪstri/n هەویرکاری– هەویرەمەنی

pasture/ˈpɑːstʃə(r)/n پاوان– لەوەڕگا

pasty/ˈpæsti/n کولێرە بەگۆشت

pat/pæt/v دەست لەپشتی دەدا به هێدی بۆ ئافەرین دەست لەپشتی دەدا

pat/n دەست لەپشت دان

pat/adv دەست بەجێ– به بێ دوودڵی

pat/adj ئامادە/هەر لەسەر زمان بوو

patch/pætʃ/n ١– پنی پارچە شت– پنی کون ٢– پارچە زەوی

patch/v ١– پنی دەکا ٢– شتێ خێرا چاك دەکا ٣–پێکدێنێتەوه

patchwork/ˈpætʃwɜːk/n پینەداری/ پینەکردن ٢– جێ جێی قوماش ڕەنگاوڕەنگ

patchy/ˈpætʃi/adj ١– هەندێ له– هەموی نا ٢– بڕی جیاجیا

pate/peɪt/n ١–پاتێ– هەریسە ٢–سەر

patent/peɪtnt/adj ڕوون و ئاشکرا

patent/n مۆڵەتی داهێنان

patent/v مۆڵەتی داهێنان بەدەست دێنێ

patent leather/n پێستی ڕەونەقدار

paternal/pəˈtɜːnl/adj ١– باوکێتی/ باوکایەتی ٢– خزمێتی له ڕێگای باوکەوە

paternity/pəˈtɜːnəti/n بوونە باوك– باوکێتی

path/pɑːθ/n ڕێگا ڕێباز– ڕێڕەو

pathetic/pəˈθetɪk/adj ١– بەزەیی پیا دێتەوە–شەرمیار ٢– بەئازار ٣– زۆر خراپ ٤– لاواز و بێ کەلك

pathological/ˌpæθəˈlɒdʒɪkl/adj ١– نەخۆشیی: پەیوەندی به نەخۆشیزانییەوە هەیە ٢– ناماقوول

pathology/pəˈθɒlədʒi/n نەخۆشیزانی

pathologist/pəˈθɒlədʒɪst/n ١– پسپۆڕ له نەخۆشیزانی ٢– پسپۆڕ له هۆی مردن

patient/ˈpeɪʃnt/adj ئارام– ئارامگر –خۆگر

patient/n نەخۆش

patio/ˈpætiəʊ/n باخچەی ماڵ

patriot/ˈpætriət/n نیشتمانی– وڵات پەروەر

patriotism/ˈpætriətɪzəm/n نیشتمان پەروەری

patriotic/ˌpætriˈɒtɪk/adj نیشتمانی– وڵات پەروەر

patrol/pəˈtrəʊl/v ئێشك دەگرێ– پاسەوانی دەکا

on patrol ئێشکگری

patron/ˈpeɪtrən/n ١– پارێزەری ئەدەب و هونەر ٢– نەفەر مەعمیل

patronize/ˈpætrənaɪz/v ١– بەخۆبایی مامەڵە دەکا ٢– بەفێزەوە ڕەفتار دەکا(لەگەڵ کریار)

patronizing/ˈpætrənaɪzɪŋ/adj–پووخۆش بەڵام لەخۆبایی

patter/ˈpætə(r)/n دەنگی گەڵ لێدانی هێواش دەنگی پێی منداڵان لەسەر قادرمە

patter/v هێدی دەنگی دێ وەك دەنگی لێدانی باران بەجامی پەنجەرە ڕێکخستنی هێڵ و شێوەو ڕەنگەکان

pattern/ˈpætn/n مۆدێل– شێواز– وێنەی نموونەیی شت

patterned/ˈpætənd/adj وێنەدار

دابەشکەر
٢- دیواری جیاکەرەوە
٣- دابەشکردن

partition/v دابەش دەکا

partner/ˈpɑːtnə(r)/n ١- هاوژین- هاوسەر ٢- هاوبەش- شەریك(دەوڵەت)

partner/v ١-سەمای لەگەڵ دەکا ٢-هاوبەش دەکا

partnership/ˈpɑːtnəʃɪp/n شەریکاتی

partridge/ˈpɑːtrɪdʒ/n کەو- سوسکە

party/ˈpɑːti/n ١-ئاهەنگ ٢- حیزب ٣- تیپ- تیم ٤- کۆمەڵە ٥- لا- لایەنێ لە

pass/pɑːs/n ١- پاس: نمرەی دەرچوون لە تاقیکردنەوە ٢- مۆڵەت ٣- ڕێگایەکی شاخاوی

pass/v ١- پاس دەدا- تۆپ بۆ هاوڕێکەی داوێ ٢- تێدەپەڕێ ٣- بەرەو ڕادەکێشێ ٤- بەسەر دەچێ (کات) ٥- بەسەر دەبا (کات)٦- بە فیڕۆ دەدا (کات) ٧- لە تاقیکردنەوە دەردەچێ ٨-دەردەچوێنێ ٩- دەردەکا (یاسا) ١٠- (فەرمان) دەردەکا ١١- بەسەری ڕەت دەبێ ١٢- بەرپرسیاری دەخاتە ئەستۆی

pass water/v میز دەکا

pass away/v دەمرێ

pass-book/n دەفتەری حیسابی بانق

pass by/v لەبەردەمی تێدەپەڕێ

pass down/v بۆی دەمێنێتەوە

pass off/v دەشێوێنێ- ناراستی دەڵێ

pass on/v دەگەیەنێ/ بەدەست نامە-شتی-دەداتێ

pass out/v لەهۆش خۆی دەچێ- دەبورێتەوە

passer-by/pɑːsə ˈbaɪ/n ڕێبوار

passable/ˈpɑːsəbl/adj ١- خۆی پێ دەرباز دەکرێ ٢- باشە عەیبی نییە ٣- دەکرێ بەکاربێ ٤- دەرفەتی لەسەر پۆیشتنی هەیە

passage/ˈpæsɪdʒ/n ١- ڕەوگە/ڕێڕەو ٢- دەهلیز ٣- پارچە نووسینێ ٤- بەردەباز ٥- پەڕینەوە ٦- جۆگە- جۆگەلە ٧- کونەلوت ٨-بۆشایی دەم ٩- گەشتی‌دەریایی ١٠- تێپەڕین- بەسەرچوونی(کات)

passenger/ˈpæsɪndʒə(r)/n ڕێنشینگ- ڕێبوار- نەفەر

passing/ˈpæsɪŋ/adj بەسەرچوو- تێپەڕیوو- تێپەڕیو

in passing کرا یان وترا بەخێرایی

passion/ˈpæʃn/n ١- ئەڤینیەکی گڕگرتوو ٢- ئەڤینیەکی سێکسی ٣- سۆز ٤- هەڵچوونێکی توند- شەیدا.

passionate/ˈpæʃənət/adj بەحەماس- هەڵچوو/گڕگرتوو

passive/ˈpæsɪv/adj ٢-خراپ٢- بێ‌کاردانەوە ٣- سست ٤- بیناى نادیار لە ڕێزمان

passport/ˈpɑːspɔːt/n پاسپۆرت

password/ˈpɑːswɜːd/n ١-نهێنی ٢-نهێنی شەو ٣- هێمای نهێنی (لە کۆمپیوتەر)

past/pɑːst/adj ڕابرد- بەسەرچوو- تەواو بوو

past/n ١- ڕابردوو/کاتی ڕابردوو ٢- ڕابردووی مرۆڤ ٣- شێوەی ڕابردوو/دەمی ڕابردوو

past perfect/n ڕابردووی تەواو- ڕابردووی دوور

past/prep ١- پاش ٢- مەزنتر/لە سەرووی

past it زۆر پیر دەبێ- دەکەوێتە ناوساڵانەوە

past/adv لە پێش

pasta/ˈpæstə/n هەریسە- تێکەڵە

parental/pə'rentl/n باوكانه- دايكانه
parenthood/'peərənthud/n باوكيتى و دايكيتى
parentheses/pə'renθəsi:z/n: كەوانە دەستەواژەى نێوان دووكەوانە
parish/'pærɪʃ/n ١- ناوچەيەك كە كەنيسە و قەشەى خۆى هەبێ- ئەبرەشيە
٢- ناوچەيەك كە حكومەتێكى ناوچەيى لێبێ.
parishioner/pə'rɪʃənə(r)/n يەكێ لەئەندامانى ئەبرەشيە
parish council/n ١-ئەنجومەنى ئەبرەشيە
٢- ئەنجومەنى ناوچەيى(ئەنجومەنى گوند)
park/pɑ:k/n ١- باخچەى گشتى
٢- باخچەى گەورەى كۆشكێكى گوندى
٣- زەوييەكى بەرفرە بۆ كارێكى ديار
٣- پاريگا- گەراج-
park/v راوەگرێ
parka/'pɑ:kə/n جۆرە چاكەتێكە/ قاپوتێكى گەرمە كڵاوى لەگەڵدا
parking/'pɑ:kɪŋ/n گەراج- راگرتنى ئۆتۆمبيل
parking meter/n پژمێرێكە يان پێوەرێكە لەسەر شۆستە دانراوە بۆ ئەوەى ماوەى مانەوەى ئۆتۆمبيلەكەت وەربگرێ
parking ticket/n پليتى سەرپێچيدان
parliament/'pɑ:ləmənt/n ١- پەرلەمان- ياسادانەران
٢- پەرلەمانتاران
parliamentary/ˌpɑ:lə'mentri/adj پەرلەمانى
parody/'pærədi/n ١- پارۆدى: جۆرە نوسينێكى ئەدەبييە، لاساى نوسينێكى تر دەكاتەوە بە نيازى گاڵتەجارى.
٢- نمونەيەكى خراپ...
parole/pə'rəul/n رەهاكردنى زيندانييەك بەر لە تەواوبوونى ماوەكەى بەمەرجێ رەفتارى چاك بكا
parrot/'pærət/n توتى- بەبەغا
parrot fashion/adv توتى ئاسا
parsnip/'pɑ:snɪp/n گێزەرى سپى
part/pɑ:t/n ١- بەش- پارچە- برێ
٢- رۆڵ لە... ٣- بەش- پشكدارى- پشك
partly/adv هەندێ- تا ئاستێ
part exchange/n گۆڕينەوەى شتى كۆن بە نوێ و پارە لەسەر دان
part of speech/n بەشى ئاخاوتن
part-time/adv دانێك- بەشەكاتێك لە
part/v جيادەكاتەوە- دوردەكەوێتەوە
partial/'pɑ:ʃl/adj دياركراو- سنووردراو
partial to/adj شەيدا
partiality/ˌpɑ:ʃi'æləti/n بێلايەن نەبوون- بەلا دان
participate/pɑ:'tɪsɪpeɪt/v پشكدارى دەكا
participant/pɑ:'tɪsɪpənt/n پشكدار
participation/pɑ:ˌtɪsɪ'peɪʃn/n پشكدارى
participle/'pɑ:tɪsɪpl/n ناوى بكەر- ناوى بەركار
particle/'pɑ:tɪkl/n گەرد- گەرديلە- پيت/ئامراز (لە ريزمان)
particular/pə'tɪkjələ(r)/adj ١- ديار- تايبەت ٢- كەسيى٣- دژوار
in particular/adj بەشێوەيەكى تايبەتى
particularly/adv بە تايبەت
particulars/n ١- دريژە٢- راستييەكان
parting/'pɑ:tɪŋ/n ١- جيابونەوە- لەيەك دابران ٢- خەتى دوكەرت كردنى پرچ بۆدوولا.
داهێنانى پرچ لە ناوەراستى سەر بۆ دوولا.
partition/pɑ:'tɪʃn/n ١- جياكەرەوە-

pantry/ˈpæntri/n ژوورێکی بچوکه بۆ هەڵگرتنی خۆراك وخواردن
pants/pænts/n پانتۆڵ
paper/peɪpə(r)/n ١- کاغەز٢- رۆژنامە ٣- تاقیکردنەوەی بە نوسین ٤- وتارە- وانە
on paper ١- لەسەر کاغەز- بەنووسین ٢- لە رواڵەت
paperback/ˈpeɪpəbæk/n بەرگی کاغەز
paper boy-girl ئەو کورەی یان ئەو کچەی رۆژنامە لەسەر ماڵان دابەش دەکا
paperwork/ˈpeɪpəwɜːk/n کاری نووسین
paprika/ˈpæprɪkə/n بیبەری سوور (شیرینە تیژ نیە)
par/pɑː(r)/n ئاست/ ئاوەند
below par ئاستی نزمە
parable/ˈpærəbl/n چیرۆکی مەغزای رەوشتی هەبێ چیرۆکی پەند ئامێز
parachute/ˈpærəʃuːt/n پەرەشوت
parachute/v بەپەرەشوت دەنیشێ- دێتەخوارێ
parade/pəˈreɪd/n ئاهەنگسازی
paradise/ˈpærədaɪs/n فیردەوس- بەهەشت/ شوێنێکی نمونەیی
paradox/ˈpærədɒks/n لە رواڵەت ناکۆك- ناکۆکی
paraffin/ˈpærəfɪn/n نەوتی سۆبا و لەمپا
paragraph/ˈpærəgrɑːf/n پارچە نووسین- پاراگراف
parallel/ˈpærəlel/adj هاوڕێ- هاوڕێك- تەریب/وەك یەك
parallel/n ١- دوورهێڵی تەریب ٢- هاوشان- هاوتەریب ٣- بەراوردکردن

paralyze/ˈpærəlaɪz/v ١- شەلەل دەبێ ٢- لەپەل و پۆ دەکەوێ ٣- ئیفلج دەبێ
paralysis/pəˈræləsɪs/n لەپەل وپۆ کەوتن- شەلەل، ڤالنجی- ئیفلیجی- لە کارکەوتن
paramedic/ˌpærəˈmedɪk/n فەرمانبەری فریاکەوتن
paramilitary/ˌpærəˈmɪlətri/adj عەسکەری ئاسا
paramount/ˈpærəmaunt/adj سەرەکی- زۆر گرنگ
paranoia/ˌpærəˈnɔɪə/n هەست بەستەم و چەوساندنەوە کردن/خوو بەچەوساندنەوە وەرگرتن (نەخۆشیەکی عەقڵیە)/ پارەنۆیا، گومانگرتن
paranoid/ˈpærənɔɪd/adj توشبو بە نەخۆشی هەست بە چەوساندنەوە کردن/ گومانگرتوو
paraphernalia/ˌpærəfəˈneɪliə/n کۆمەڵێشتی جیا بۆ مەبەستێکی دیار
paraphrase/ˈpærəfreɪz/v دووبارە دادەرێژێتەوە بە نیازی زیاتر دەقەکە ئاسان بکا
parasite/ˈpærəsaɪt/n گیانەوەر یان رووەکی مشەخۆر
paratroops/ˈpærətruːps/n سەربازی پەرەشوتەوان
par avoin/n بە فرۆکە/ پۆستی ئاسمانی
parcel/ˈpɑːsl/n دەستە/گورزە
parcel/v دەپێچی و دەنێری
parch/pɑːtʃ/v لە تینوا دەیمرێنێ (زۆر تینوو دەبێ)
pardon/ˈpɑːdn/n ببورە (دووبارە بکەوە تێنەگەیشتم)
pardon/v دەبورێ لە
pardonable/ˈpɑːdnəbl/adj (تاوانێ) دەکرێ ببورێ، ێ بوردن هەڵدەگرێ
parent/ˈpeərənt/n دایك و باوك

paint box/ˈpeɪntbɒks/n قوتوی بۆیە
paintbrush/ˈpeɪntbrʌʃ/n فلچەی وێنەکردن/بۆیەکردن
paintwork/ˈpeɪntwɜːk/n ڕووی بۆیەکراو- بۆیەچییەتی
paint/v ١- بۆیە دەکا ٢- وێنە دەکا بەبۆیەی زەیتی
painter/ˈpeɪntə(r)/n ١- بۆیەچی ٢- وێنەکێش
painting/ˈpeɪntɪŋ/n ١- کاری وێنەکێشان ٢- وێنەی زەیتی ٣- بۆیەکردنی خانووبەرە
pair/peə(r)/n جووت- شتی دوویەش- جووتە
in pairs بە جوتە، دوودوو
pair/peə(r)/v ١- دووکەس لەیەک نزیک دەکاتەوە ٢- جووت پێک دێنێ
pajamas=pyjamas/n پیجامە
pal/pæl/n برادەر- هاوڕێ
palace/ˈpæləs/n کۆشک
palate/ˈpælət/n بەشی سەرەوەی ناو دەم
pale/peɪl/adj زەرد هەڵگەڕاو- تاری/ زەردی تاری
palette/ˈpælət/n تابلۆی تێکەڵکردنی ڕەنگەکان
pall/pɔːl/n بێزاردەبێ/دەکا/تاقەتی لێ دەبڕێ
pallid/ˈpælɪd/adj زەردهەڵگەڕاو/ سپی هەڵگەڕاو (لە ترسا)
pallor/ˈpælə(r)/n زەرد هەڵگەڕان
palm/pɑːm/n ١- ناولەپ ٢- دارخورما
palm/v فێڵی لێ دەکا- دەیخەپێنێ
palmtop/n کۆمپیوتەری بەقەد ناو لەپ
paltry/ˈpɔːltri/adj نۆر بچوک وبێ قیمەت- پووچ- کەم بەها
pamper/ˈpæmpə(r)/v نازی دەداتێ/ بەناز مامەڵەی لەگەڵ دەکا بەنەرمی لەگەڵی دەجوڵێتەوە
pamphlet/ˈpæmflət/n نامیلکە/ نامیلکەی زانیاری و فەرمایشت
pan/pæn/n قازان، مەنجەڵ
pancake/ˈpænkeɪk/n زەلابیە
panda/ˈpændə/n پاندا/ورچ ئاسا
pandemonium/ˌpændəˈməʊniəm/n هەراوهۆریا
pander/ˈpændə(r)/v قایل دەکا/تێردەکا
pane/peɪn/n شوشەی پەنجەرە
panel/ˈpænl/n ١- دەستەی شارەزایان ٢- پارچە داری، کانزایی، شوشەیی کە بەشێکی دەرگا یان دیوار پێک دێنێ ٣- تابلۆی بژێر
pang/pæŋ/n هەستێکی لە ئاکاوی توندی ئازار- برسی- ئاوان
panic/ˈpænɪk/n تۆقین: هەستێکی لە ئەدواییدا مرۆڤ ڕەفتاری نابەجێ دەکا
panic/v توشی ترس دەبێ
panorama/ˌpænəˈrɑːmə/n پانۆراما-دیمەن
pant/pænt/v هانەهانی دێ- توشی هەناسەبڕکێ دەبێ
pant/n هانەهان
patheism/n مەزهەبی یەکێتی بوون بوونی خوا لە هەموو شتێ (سۆفیاتی ئیبن عەرەبی)
panther/ˈpænθə(r)/n پشیلەی گەورەیدڕندە پشیلەیەکی ڕەشی کێوییە
panties/ˈpæntiz/n بنکراس
panties/n جلی بنەوەی ئافرەتان لە ئاوقەد بەرەو خوار- دەرپێی ژنان
pantihose/ˈpæntihəʊz/n کۆلۆن: جۆرە گۆرەیەکی ئافرەتانە لەژێرەوە لەبەر دەکرێ
pantomime/ˈpæntəmaɪm/n شانۆیی پانتۆمایم

Pp

P-p/piː/ پیتی شازدەهەم لە ئەلفبای ئینگلیزی
pace/peɪs/n ١- هەنگاو- شەقاو ٢- خێرایی
pacemaker/ˈpeɪsmeɪkə(r)/n ١- خێرایی دیارکەر ٢- لێدانی دڵ وەرگر/ڕێکخەری تریەی دڵ
pace/v لەسەرخۆ هەنگاو داوێ
pacifism/ˈpæsɪfɪzəm/n مەزهەبی ڕەتکەرەوەی شەڕ مەزهەبی ئاشتەوەری- ئاشتەوەری، نەرمڕەوی، بێشەڕی
pacifist/ˈpæsɪfɪzəm/n بەشداری شەڕ ناکا، نەرمڕەو، ئاشتیوەر
pacify/ˌpæsɪfaɪ/v هێور دەکاتەوە
pack/pæk/n ١-پێچراو٢-پاکەت- دەستە ٣-مێگەل ٤-ڕەو ٥-کاغەزی قومار
pack/v ١- کەلوپەلی خۆی ئامادەدەکا/ خڕ دەکاتەوە
pack up/v کاری خۆی تەواو دەکا- دەپێچێتەوە/ لەکار دەدوەستێ
package/ˈpækɪdʒ/n پێچراو- دەستە- پەکۆمەل
package/v لە کارتۆن دادەنێ، دادەپۆشێ
package holiday/n گەشتی بەخۆڕایی
packet/pækɪt/n پاکەت
packhorse/n بارگین/بارگیر
packing/ˈpækɪŋ/n دانانی شت لە ناو سندوق یان جانتا
packing-case/n سندوقێکیدارە شتی لەناو دادەنێ
pact/pækt/n ١- ڕێککەوتنی ڕەسمی ٢- پەیمان ٢- سوێند
pad/pæd/n ١- لبادە: لەفاق ٢- دەستێک کاغەز ٣- پێکەی هەڵسان- پێکەی دەرچوون ٤- بن پێی هەندێ گیانەوەر وەک سەگ
pad/v پڕ دەکا
pad/v بە سوکی و بێ دەنگی دەڕوا
paddle/ˈpædl/n سەوڵ
paddle/v سەوڵ لێ دەدا
paddle/v بەپێ‌خواسی لە ئەنکاو دەڕوا
paddock/ˈpædək/n کێلگەی بچووک بۆ بەخێوکردنی ئەسپ
padlock/ˈpædlɒk/n قوفڵ
padlock/ˈpædlɒk/v قوفڵ دەدا
pediatrician/ˌpiːdiəˈtrɪʃn/n پزیشکی- پسپۆڕی منداڵان
pagan/ˈpeɪgən/adj بتپەرست،وەسەنی،بێدین
paganism/ˈpeɪgənɪzəm/n بتپەرستی، وەسەنییەت
page/peɪdʒ/n ١-لاپەڕە- پەڕ ٢-کوڕ
page/v ناوی کەسێ بەدەنگ بەرزکەرەوە بانگ دەکا
page ant/n ١- فیستیڤاڵێکە خەڵک جلی مێژوویی (کۆن)لەبەردەکەن ٢- هەرئاهەنگێ ڕەنگاورەنگ بێ
paid/peɪd/v دای (پارەی دا)، درا
pail/peɪl/n سەتڵ- پەقرەچ
pain/peɪn/n ١- ئازار- ئەشکەنجە ٢-بێزار ٣-خەم
pain/v ئازاری دەدا
pained/adj بۆنی ئازارو ئەشکەنجەی لێدێ
painful/ˈpeɪnfl/adj بەئازار
painless/ˈpeɪnləs/adj بێ ئازار
painkiller/ˈpeɪnkɪlə(r)/n ئازارکوژ/ئازاربەر/ هێورکەرەوە
painstaking/ˈpeɪnzteɪkɪŋ/adj وورد- زۆر لەسەرخۆ
paint/peɪnt/n بۆیە- ڕەونەقکەر/ بۆیەی ڕەنگاوڕەنگی زەیتی

٢- مۆسیقای بەرایی/دەستپێك

overturn/ˌəʊvəˈtɜːn/v
سەراوگێر دەكا/سەراوبن دەكا

overweight/ˌəʊvəˈweɪt/adj
دبە: زۆر قەڵەو

هورگە- هورگۆ- هورگن

overwhelm/ˌəʊvəˈwelm/v
١-وا لەیەكێ بكەی هەستێكی بەسۆزی هەبێ
٢-هەرەس بە یەكێ بێنێ
٣-یەكێ لە شەڕ بشكێنێ، ببەزێنێ
٤-دایدەپۆشێ

overwork/ˌəʊvəˈwɜːk/v
زۆر كاردەكا- خۆی دەكوژێ
خۆی دەمێوژێنێ- زیاد لە پێویست كاردەكا

owe/əʊ/v قەردار: قەرد وەردەگرێ/
قەرداری تۆم

owing/ˈəʊɪŋ/adj قەرد هێشتا نەدراوە

owing to/prep بەهۆی، چونكە

owl/aʊl/n كوندەبەبۆ

own/əʊn/det بەچاوی خۆم- هی خۆم- بە خۆم

own/v هەیتی

own up/v دان دەنێ

owner/ˈəʊnə(r)/n خاوەن- خودان

ownership/ˈəʊnəʃɪp/n خاوەنێتی- خاوەنداری

ox/ɒks/n گای خەسێنراو

oxygen/ˈɒksɪdʒən/n ئۆكسجین

oyster/ˈɔɪstə(r)/n گوێچكە ماسی

ozone/ˈəʊzəʊn/n ئۆزۆن

ozone layer/n چینی ئۆزۆن

باش دەپشکنێ و ئەوەی پێویست بێ چاکەکا یان دەگۆڕێ

overhead/ˈəuvəhed/adj سەرسەر/ هەڵواسراو

overhead/ˈəuvəhed/adv لە ئاسمان/ لەسەرسەر

overheads/ˈəuvəhedz/n خەرجیات ئەوەی پێویستە خەرج بکرێ لە...

overhear/ˌəuvəˈhɪə(r)/n
١- بەسەرداەکەوێ
٢- بەرێکەوت گوێی لێ دەبێ

overjoyed/ˌəuvəˈdʒɔɪd/adj
زۆر کەیف خۆش
شاد- لە خۆشیا باڵ دەگرێ

overland/ˈəuvəlænd/adj
زەمینی: گەشتی زەمینی نەک ئاسمانی و دەریایی

overlap/ˌəuvəlæp/v
١- دەکەونە سەریەک
٢- لە هەندێک لاوە بەیەک دەچن

overleaf/ˌəuvəˈli:f/adv لاپەرەکەی‌تر/ پشتەوەی ئەم پەرە

overload/ˌəuvəˈləud/v زیاد لە پێویست باردەکا

overload/v زیاد لە پێویست دادەگرێ باری موەلیدەگران دەکا

overlook/ˌəuvəˈluk/v
١-دەڕوانێتە سەر/بەسەری ڕەت دەبێ
٢- گوێ پێ نادا- فەرامۆش دەکا

overnight/ˌəuvəˈnaɪt/adj شەوانە/ جانتای شوانە(ماوەی کورت)
٢- زۆر لەناکاو لە نێوان شەو و ڕۆژێ
٣- چاوترووکانێ ڕوودەدا

overpass/ˈəuvəpɑ:s/n ئۆڤەر پاس بەردەبازی سەری: جۆرە پردێکە ڕێگایەک لەسەر ڕێگایەک هەڵدەگرێ

overpower/ˌəuvəˈpauə(r)/v دەیبەزێنێ- دەیپشکنێ

overrate/ˌəuvəˈreɪt/v زیاد لە پێویست پیای هەڵدەڵێ، بەشان وباڵی هەڵدەدا

override/ˌəuvəˈraɪd/v ١- فەرامۆش دەکا
٢- دەبڕێ (ڕێ) ٣- سوار دەبێ تا ماندوی دەکا (ئەسپ)

overrule/ˌəuvəˈru:l/v بڕیاری کەسانێ دی هەڵدەوەشێنێتەوە- بەچ ئازانێ

overrun/ˌəuvəˈrʌn/v ١- ڕادەماڵێ
٢- دادەگرێ- ئاوچەکە
٣- درێژی دەداتێ

overseas/ˌəuvəˈsi:z/adj بیانی- دەرەکی

overseas/adv لە دەرەوە- لەپشت دەریا

oversee/ˌəuvəˈsi:/v چاودێری‌دەکا

overshadow/ˌəuvəˈʃædəu/v ١-کەمەی‌دەکا
٢- لە شان و شەوکەتی کەم دەکاتەوە

oversight/ˈəuvəsaɪt/n ١-هەڵەی ناچاری
٢- هەڵەی بێ مەبەست

oversimplify/ˌəuvəˈsɪmplɪfaɪ/v
زیاد لە پێویست سانا/ئاسانی- دەکا

oversleep/ˌəuvəˈsli:p/v زیاد لەپێویست دەنوێ و درەنگ لە خەو هەڵدەستێ

oversoul/n گیانی بەرز/ ڕاستی ڕەها

overt/adj ئاشکرا-ڕوون- ئانهێنێ

overtly/adv بەراشکاوی- بەئاشکرایی

overtake/ˌəuvəˈteɪk/v وەپێش دەکەوێ/ بەپشتی ڕەت دەبێ

overthrow/ˌəuvəˈθrəu/v ١- بەلای دەنێ
٢- لەسەر کورسی دەسەڵات لای دەبا/ دەسەڵاتی لێ دەستێنێ

overtime/ˈəuvətaɪm/n کاتی زێدە کارکردن

overtone/ˈəuvətəun/n واتای شاراوە/ هێماو واتای شاراوە/ ڕەنگی ڕوناکی

overture/ˈəuvətʃuə(r)/n
١- هەنگاوی برایانە/ ڕێخۆشکردن

outskirts/'autskɜ:ts/n– دەرەوەی شار دەوروبەری شار

outspoken/aut'spəukən/adj قسەلەروو– چەسوور

outstanding/aut'stændɪŋ/adj
١– زۆر باش– نایاب
٢– نەدراو (پارەی نەدراو)
٣– نەکراو (کاری نەکراو)

outstretched/ˌaut'stretʃt/adj راکشاو– درێژکراو

outward/'autwəd/n چوون/دەرەوە

outward and return چوون و گەڕانەوە

outwardly/adv دەرەکی لە پەیدی دەرەوە

outwards/'autwədz/adv بەرەو دەرەوە

outweigh/ˌaut'weɪ/v گرنگترە لە– بایەخی زیاترە لە

outwit/ˌaut'wɪt/v
١– زیرەکترە لە
٢– بە ئاین و شۆین ترە
٣– بە زیرەکی لە نەیارەکەی دەباتەوە

oval/'əuvl/adj هێلکەیی

ovary/'əuvəri/n هێلکە دان

ovation/əu'veɪʃn/n ١– چەپڵە لێدانی زۆر ٢– هوتاف لێدان

oven/'ʌvn/n تەنور– فەرن

over/'əuvə(r)/adv ١– لەسەر– لەسەرەوە– لەلای تر
٢– لەوێ ٣– پاشماوە
٤– زیاتر لە ٥– لە سەراپا– هەمووڵایێن
٦– جارێکیتر لەبەراییەوە
٧– لەسەر/لەبارەی

over/adj
١– تەواوبوو
٢– زۆر– زیاد لە پێویست

overall/ˌəuvər'ɔ:l/adj هەمووی تێکرا

overall/adv هەمەلایەنە – هەرهەمووی

overall/'əuvərɔ:l/n سەدریە

overawe/ˌəuvər'ɔ:/v دەتوقێنی– دەترسێنی

overbalance/ˌəuvə'bæləns/v سەنگی خۆی لەدەست دەدا، دەکەوێ– بەلا دەکەوێ– بەلا دادێ

overcast/ˌəuvə'kɑ:st/adj هەورە غێمە– سامال نیە

overcharge/ˌəuvə'tʃɑ:dʒ/v زیاد لەپێویستی لێ دەستێنێ

overcoat/'əuvəkəut/n پاڵتۆ

overcome/ˌəuvə'kʌm/v ١– زاڵ دەبێ– دەیشکێنێ ٢– هەرەس پێ دێنێ
٣– لاوازی دەکا

overcrowded/ˌəuvə'kraudɪd/adj قەرەباڵغ

overdo/ˌəuvə'du:/v زێدەکاڵی دەکا/ زیاد لەپێویست دەکا
زیاد لەپێویست دەکوڵێنێ

overdose/'əuvədəus/n ١– دەرمانی زیاد لە پێویست ٢– دەرمانی کوژەر

overdraft/'əuvədrɑ:ft/n خەرجی سەربار

overdrawn/ˌəuvə'drɔ:n/adj قەرداری بانق

overdue/ˌəuvə'dju:/adj گیرۆبوو– دواکەوتو

overestimate/ˌəuvər'estɪmeɪt/v
١– پیاهەڵدەدا ٢– پێوە دەنێ
٣– موبالەغە دەکات

overflow/ˌəuvə'fləu/v ١– وەبەر شاڵاوی دەدا ٢– ئاو بەرکەنار دەکەوێ

overgrown/ˌəuvə'grəun/adj
١–بەدارو ڕوەکی فەرامۆشکراو داپۆشراو
٢–زیاد گەشە کردو

overhang/ˌəuvr'hæŋ/v شۆڕدەبێتەوە– دەکەوێ– دێتە خوارێ

overhaul/ˌəuvə'hɔ:l/v

١- دەرکەوتنێکی/ پەیدابوونێکی لەناکاو
٢- بەرپابوون- تەقینەوە

outburst/ˈautbɜ:st/n ١- تەقینەوە (لە قسان) ٢- بە رووردا شاخان

outcast/ˈautkɑ:st/n ناپەسند- نەویستراو/ دەرکراو

outclass/ˌautˈklɑ:s/v باشترە لە زاڵ دەبێ

outcome/ˈautkʌm/n بەرهەم- ئاکام

outcry/ˈautkraɪ/n هاوار- نارەزایی

outdated/ˌautˈdeɪtɪd/adj کۆن- بێ‌سوود- لەکارکەوتوو

outdo/ˌautˈdu:/v دەباتەوە لە- زاڵ دەبێ

outdoor/ˈautdɔ:(r)/adj دەرەکی

outdoors/ˌautˈdɔ:z/adv لە دەرەوە

outer/ˈautə(r)/adj دەرەکی- دوور لە مەڵبەند

outermost/ˈautəməust/adj دوورترین خاڵ

outfit/ˈautfit/n ١- کەلو پەل- تاخمە جلوبەرگی ڕێك و پێك و شیاو ٢- کۆمپانیا- دەزگا

outgoing/ˈautgəuɪŋ/adj ١-کۆمەڵایەتی- مرۆڤدۆست- کراوە ٢- دەست لەکار هەلگرتوو

outgoings/ˈautgəuɪŋz/n خەرجیات- بژێوی

outgrow/ˌautˈgrəu/v گەشە دەکا بۆیە جلە کۆنەکانی بۆ تەنگ دەبێ

outing/ˈautɪŋ/n دەرچوون- گەشت

outlandish/autˈlændɪʃ/adj سەیرو ناناسایی

outlast/ˌautˈlɑ:st/v ١- زیاتر دەمینێتەوە ٢-زیاتر بەرگە دەگرێ

outlaw/ˈautlɔ:/n چەتە- تاوانبار

outlaw/v یاساغ دەکا

outlay/ˈautleɪ/n بڕی تێچوو

outlet/ˈautlet/n دەرچە

outline/ˈautlaɪn/n پوختە

outline/v پوختە دەکا

outlive/ˌautˈlɪv/v لە هی تر زۆر تر دەژی

outlook/ˈautluk/n ١- دیمەن ٢- هەلۆێستە

outlying/ˈautlaɪɪŋ/adj دوور/دوور لە مەلبەند

outmoded/ˌautˈməudɪd/adj کۆن- مۆدەی نەماوە

outnumber/ˌautˈnʌmbə(r)/v زۆرتر دەبێ لە

out-patient/ˈautpeɪʃnt/n نەخۆشی دەرەکی

output/ˈautput/n ١- ئاکام ٢- دەرچو (لەکۆمپیوتەر)

outrage/ˈautreɪdʒ/n ١- ئەتك- شەرمەزارییە بۆ مرۆڤایەتی ٢- تورەیی توند/دەستدرێژی

outrage/v تورەی دەکا/دەستدرێژی دەکا

outrageous/autˈreɪdʒəs/adv ١- پەرگر- زێدە ٢- سەیر و ناناسایی/ رەوشت بەزێن

outright/autraɪt/adv ١- بە ڕاشکاوی- ڕووبەروو ٢- یەکسەر- بەیەك جار

outright/autˈraɪt/adj تەواو ڕوون

outset/ˈautset/n بەرایی- دەستپێك

outside/ˌautˈsaɪd/n ڕووی دەرەوە- دەرەوەی باڵەخانە

at the outside بەزۆری- بەلایەنی هەرەزۆری

outside/ˌautˈsaɪd/adj دەرەکی- دەرەوە/دەرەی

outsider/ˌautˈsaɪdə(r)/n ١- غەوارە ٢- کەسێ یان گیانەوەرێ کە چاوەرێ نەکرێ بباتەوە

outsize/ˈautsaɪz/adj ناناسایی- فرە گەورە

organize/ˈɔːgənaɪz/v ڕێك دەخا
organized/adj ڕێکخراو، ڕێك و پێك
organizer/ˈɔːgənaɪzə(r)/n ڕێکخەر
orient/ˈɔːriənt/n ڕۆژهەڵات
oriental/ˌɔːriˈentl/adj ڕۆژهەڵاتی
orientalism/ˌɔːriˈentəlɪzəm/n
ڕۆژهەڵاتناسی
orientalist/ˌɔːriˈentəlɪst/n
ڕۆژهەڵاتناس
orientate/ˈɔːriənteɪt/v خۆی ڕادێنێ-
خۆی دەگونجێنێ/ ئاراستە دەکا
orientated/ˈɔːriənteɪtɪd/adj
ئاراستەکراو
orienteering/ˌɔːriənˈtɪərɪŋ/n
وەرزشی دۆزینەوەی ڕێگا
بەخۆی نەخشەوە
origin/ˈɒrɪdʒɪn/n ڕەسەن- بنەچە-
ژێدەر
original/əˈrɪdʒənl/adj
١- ڕەسەن سەرەکی- یەکەم
٢- نوێ- داهێنەر- ڕەسەن (نەك کۆپی)
original/n ڕەسەنێتی
originally/adv لەبەرایی/
بەشێوەیەکی داهێنەرانە
originate/əˈrɪdʒɪneɪt/v
١- دەست پێ دەکا ٢- دادەهێنێ
ornament/ˈɔːnəmənt/n ڕازاوەیی-
شتی ڕازاندنەوە-جوانکاری
ornamental/ˌɔːnəˈmentl/adj ڕازاوە
ornate/ɔːˈneɪt/adj زەخرەفەکراو-
سەرنج ڕاکێش
ornithology/ˌɔːnɪˈθɒlədʒi/n
باڵندەناسی
ornithologist/ˌɔːnɪˈθɒlədʒɪst/n
باڵندەناس
orphan/ˈɔːfn/n هەتیو- هەتیم-
بێ باوك و دایك
orphan/v هەتیو دەبێ
orphanage/ˈɔːfənɪdʒ/n خانەی بێ دایك و
باوکان، هەتیوگە- هەتیوخانە
orthodox/ˈɔːθədɒks/n کۆن- داب و نەریتی
ئەرسەدۆسکی- کۆنەپەرستی- ڕاستڕەوی
ostentatious/ˌɒstenˈteɪʃəs/adj
١- سەرسامکەر ٢- فریودەر
٣- خۆهەڵکێش
ostracise/ɒstrəsaɪz/v بێبەری دەکا-
دەست بەرداری دەبێ/لەگەڵی قسەناکەن
ostrich/ˈɒstrɪtʃ/n نەعامە
other/ˈʌðə(r)/det ئی تر، ئیدی
other than بێجگە- بێجگە- بەشێوەیەکیتر
in other words بەجۆرێکی تر- ئەگەرنا
otter/ˈɒtə(r)/n سەگی دەریا- ڕێوی دەریا
ouch/autʃ/interj ئاخ
ought to/ˈɔːt tu/modal واباشە- پێویستە-
واچاوەڕێ دەکرێ
ounce/auns/n
ئاونس-یەکەی کێشی ئینگلیزی
our/ɑː(r), ˈauə(r)/pron هی ئێمە
ourselves/ɑːˈselvz, auəˈselvz/pron
خۆمان- بەخۆمان
by all ourselves هەر بەخۆمان
بەتەنیا (بێ یارمەتی کەسانی دی)
out/aut/adv ١- بەرەو دەرەوە
out/adj ٢- دەرەوە
out/adv ٣- لە دەرەوە ٤- دەرچەکەوێ
٥- هەڵدێ ٦- مۆدەی نەماوە
٧- کوژاوە ٨- ناکرێ
٩- بەرز ١٠- دوور لەکەنار
out of لە
outback/ˈautbæk/n دوور
outboard motor ماتۆری دواوەی-
پشتەوەی بەلەم
outbreak/ˈautbreɪk/n

opposed/adj رکابەر
opposite/ˈɒpəzɪt/adj - adv
بەرامبەر – پێچەوانە
opposite/prep ڕاستەوخۆ–
بە لایەکی تر
opposite/n پێچەوانە
opposite number/n هاوشان–
هاوتا– هاوکار
opposition/ˌɒpəˈzɪʃn/n رکابەری–
ئۆپۆزسیۆن
بەرهەڵستی– بەرهەڵست
oppress/əˈpres/v سەرکوت دەکا–
دەمکوت دەکا، دەچەوسێنێتەوە
oppressed/adj چەوساوە
oppression/əˈpreʃn/n چەوساندنەوە
oppressive/əˈpresɪv/adj
دژە ئازادی– سەرکوتکەر
oppressor/əˈpresə(r)/n
چەوسێنەر– ستەمکار
opt/ɒpt/v ١– هەڵدەبژێری–
بڕیار دەدا کە..
٢– بەپەسند دەزانێ
٣– دەکشێتەوە لە– پاشەکشێ دەکا لە..
optical/ˈɒptɪkl/adj بینایی–
پەیوەندی بە بینینەوە هەیە
optical illusion/n لەخشتەبەر
optician/ɒpˈtɪʃn/n پسپۆری
بینایی/پسپۆڕی چاو
optimism/ˈɒptɪmɪzəm/n گەشبینی
optimist/ˈɒptɪmɪst/n گەشبین
option/ˈɒpʃn/n سەربەستی
هەڵبژاردن/ئارەزوومەندی
optional/ˈɒpʃənl/adj ئارەزوومەندانە
or/ɔ:(r)/conj یان
or so نزیکەی

oral/ˈɔ:rəl/adj زارەکی/
پەیوەندی بە "دەم"ەوە هەیە
orange/ˈɒrɪndʒ/n ١– پرتەقاڵ
٢– رەنگی پرتەقاڵی– پرتەقاڵی
٣– ئاوی پرتەقاڵ
orator/ˈɒrətə(r)/n وتاربێژ
orbit/ˈɔ:bɪt/n ١–مەدار٢– ڕووگە ٣– بازن
orbit/v دەسوڕێتەوە
orchard/ˈɔ:tʃəd/n بیستان
ordeal/ɔ:ˈdi:l/n ئازار– ئەشکەنجە–
میحنەت
order/ˈɔ:də(r)/n ١– یەك لەدوای یەك–
ڕێکخستن ٢–سیستەم
٣– فەرمان ٤– داوا
out of order/adj ١– نەکارکەوتو– ناشیرین
٢– کرێت– بێ ڕێز
order-form/n لیستەی داواکاری
order/v ١– فەرمان دەکا
٢– داوای خواردن دەکا
orderly/adj ڕێك و پێك–
جوان ڕەفتار– ڕەفتار کۆك
orderly/n کارمەندی نەخۆشخانە/سەرباز
ordinal/ˈɔ:dɪnl/n ژمارەیەك لە دوا یەکی وەك
یەکەم، دووەم...
ordinary/ˈɔ:dnri/adj ئاسایی– ساکار
ordinarily/ˈɔ:dnrəli/adv بەشێوەیەکی
گشتی
ore/ɔ:(r)/n کانزای خاو، فلز
organ/ˈɔ:gən/n ئەندام
organ/n ئۆرگن (ئامێری مۆسیقی)
organist/ˈɔ:gənɪst/n ئۆرگن ژەن
organic/ɔ:ˈgænɪk/adj ١– ئەندامیی–
ئۆرگانیی ٢– زیندویی (ماددەی زیندوو)
organism/ˈɔ:gənɪzəm/n
بونەوەرێکی زیندوو/ڕووەك و گیانەوەر
organization/ˌɔ:gənaɪˈzeɪʃn/n
ڕێکخراو/ڕێکخستن

یەک لایەنە/ یەک لا

one way/adj یەک ڕێ/ یەک ئاراستە

ongoing/ˈɒngəʊɪŋ/adj بەردەوام

onion/ˈʌnjən/n پیاز

on-line/ˈɒn ˈlaɪn/adj بەستراوە

بە کۆمپیوتەر/لەسەرهێڵە

onlooker/ˈɒnlʊkə(r)/n ١- ڕێبوار

٢- گەواهیدە- شایەد

only/ˈəʊnli/adj تەنیا- باشترین

only-child/n تاقانە، نێکانە

only/adv بەتەنێ- تەنیا

not only-but also نەک تەنیا... بەڵکو..

only just ١- بۆماوەیەکی کورت

٢- بەخورتی- بە دژواری- بەدەگمەن

only/conj بەڵام- بێجگە

onset/ˈɒnset/n ١-بەرایی، دەستپێک

٢-هێرش

onslaught/ˈɒnslɔːt/n هێرشێکی توند

onto/ˈɒntə/prep لەسەر

be onto sb ١- ڕیسوای دەکا

٢- لەگەڵی دەدوێ- ڕازی دەکا

onward/ˈɒnwəd/adv

١- لە ئێستاوە- لەمەودوا

٢-بەرەو پێشەوە

١- ئاوی دەچۆڕێ

ooze/uːz/v

٢- دێتەخوارێ- خوێنی لێدێتەخوارێ

ooze/n قەوزە- لیتە

op/ɒp/n کرداری نۆژداری

opaque/əʊˈpeɪk/adj لێڵ-

شاراوە- دژوار

open/ˈəʊpən/adj ١- کراوە (داخراو)

٢- پاک: دڵ و زمانی وەک یەکە

٣- کراوە(سینگ کراوە)

٤- دانەپۆشراو

٥- مێشک کراوە ٦- دەرەوە

٧- چاوکراوە٨- بەخشندە- دانیار

openly/ˈəʊpənli/adv بەراشکاوی

openness/ˈəʊpənəs/n کراوەیی- ڕاستگۆیی

open/v دەکاتەوە

open out/v فراوان دەبێ- دەگرێتە خۆ

opening/ˈəʊpənɪŋ/n ١- سەروتار٢- کون

٣- دەرفەت- دەلیفە٤- پۆستی چۆل

٥- ئاهەنگی کردنەوەی...

opening/adj یەکەم

opera/ˈɒprə/n ئۆپێرا

operatic/ˌɒpəˈrætɪk/adj ئۆپێرایی

opera house/n شانۆ

operate/ˈɒpəreɪt/v ١- بە ئیشی دێخی-

دەداتە ئیش ٢- کار دەکا لە بەرژەوەندی

٣- کار دەکا- شۆل دەکا

٤- نەشتەرگەری دەکا

operating system/n سیستەمی

ئیش پێکردن(لە کۆمپیوتەر)

operating theatre ژووری نۆژداری

operation/ˌɒpəˈreɪʃn/n ١- چالاکی-

کۆمپانیای بازرگانی

٢- نەشتەرگەری

٣- چۆنیەتی کارکردنی...

in operation دەست بەکاردەکا

operational/ˌɒpəˈreɪʃənl/adj

١-پەیوەندی بە چۆنیەتی کارکردن هەیە

٢- ئامادەیە بۆ...

operative/ˈɒpərətɪv/adj کاریگەر

operator/ˈɒpəreɪtə(r)/v ١- فەرمانبەری

تەلەفۆن ٢- کارپێکەر

٣- خاوەن کۆمپانیا

opinion/əˈpɪniən/n ١- ڕا ٢- ڕای گشتی

opium/ˈəʊpiəm/n ئەفیۆن/تلیاک

opponent/əˈpəʊnənt/n نەیار- دژ- ڕکابەر

opportunity/ˌɒpəˈtjuːnəti/n

دەرفەت- بۆنە

oppose/əˈpəʊz/v ١- ڕکابەری دەکا

٢- بەرەنگاری دەکا- دژی دەوەستێ

دەكاتەوە
خۆی لێ‌ڕزگار دەكا
off-peak/ˌɒf ˈpiːk/adj بە سود
بۆ كاتی ئاسایی
off-putting/ˈɒf pʊtɪŋ/adj نا بەر
دڵ- بێزراو
offset/ˈɒfset/v ١- بۆی دەبژێرتەوە
٢- بەرامبەر دەكا
offset/ˈɒfset/n ئۆفسێت
offshore/ˌɒfˈʃɔː(r)/adj نزیك دەریا-
نزیك كەنار- ڕەخی دەریا
offside/ˌɒfˈsaɪd/adj ئۆفساید
offside/adj لای ڕاست
offspring/ˈɒfsprɪŋ/n وەچە/ نەوە
off-white/ˌɒf ˈwaɪt/n – adj
١- سپی بەرەو زەردی
٢- تەواو سپی نا
often/ˈɒfn, ˈɒftən/adv بە زۆری
ogre/ˈəʊgə(r)/n دێو- تۆقێنەر
oh/əʊ/interj ئاه
oil/ɔɪl/n نەوت- نەفت- زەیت
oil/v چەور دەكا
oily/ˈɔɪli/adj چەور- چەوركراو
oilfield/ˈɔɪlfiːld/n كێڵگەی نەوت
oil-painting/ˈɔɪlpeɪntɪŋ/n
وێنەی زەیتی
oil-slick/n ١- بەنەوت پیس
بوو (وەك دەریا) ٢- بەزەیت پیس بوو
oil-well/ˈɔɪlwel/n بیری نەوت
ointment/ˈɔɪntmənt/n مەرهەم
okay/ˌəʊˈkeɪ/: OK/adj - adv
باشە- ئۆكەی- بەڵێ
old/əʊld/adj openly١-بەساڵاچوو
٢- كۆن - بەكارهاتوو
٣- پێشوو- ڕابردوو
٤- كۆن: زەمەنێكی دوور

the old/n پیرەكان- بەساڵاچووەكان
old age/n پیریتی
old age pension/n موچەی خانەنشینی
old fashioned/adj مۆدەی كۆن
the Old Testament/n پەیمانی كۆن
(تەورات)
olive/ˈɒlɪv/n زەیتون
olive green لە نێوان كەسك و زەرد
Olympic/əˈlɪmpɪk/adj ئۆلۆمپی
the Olympic Games/n یاریەكانی
ئۆلۆمپی
ombudsman/ˈɒmbʊdzmən/n ١- پێناو
٢- نوێنەر
omelette/ˈɒmlət/n هێلكە قاورمە
omen/ˈəʊmen/n ١- فاڵ ٢- شووم
ominous/ˈɒmɪnəs/adj شوم ترسێنەر،
شووم هێن
omission/əˈmɪʃn/n ١- سڕینەوە-
لابردن- كرتاندن ٢- فەرامۆشكردن
omit/əˈmɪt/v ١- دەسڕێتەوە
٢- فەرامۆش دەكا
on/ɒn/prep لەسەر
on and on بێ‌وەستان/بێ‌وچان
from now on لە ئێستا بەولاوە
once/wʌns/adv یەك جار- جارێك
all at once لەهەمان كاتدا/لەناكاو
once again جارێكی تر
once upon a time هەبوو نەبوو/
جارێ لەجاران
one/wʌn/n یەك- كەسێ- ئەو كەسە
one/pron مرۆڤ
oneself/wʌnˈself/pron خۆی- بە خۆی
all by oneself بەتەنیا- بێ یارمەتی orator
one-off/wʌnˈɒf/n - adj بێ‌هاوتا،
بێ‌وێنە
one-sided/wʌnˈsaɪdɪd/adj

odds and ends کۆمەڵێ شتیجۆراوجۆر
شتی بچووکی کەم بەها
ode/əʊd/n شیعری گۆرانی
odometer/n پێوەری ماوەی دیار
odour/ˈəʊdə(r)/n بۆن (بۆنی ناخۆش)
odourless/ˈəʊdələs/adj بێبۆن/بۆن بڕ
of/ɒv/prep ئامرازی زێدەکردن
ئامرازی پێکەوە بەستنەوەیدوو ناو
off/ɒf/adv ١- لە- دوور لە
٢-لەگەڵ هەندێ فرمان بە واتای (دادەکەنی) دێ
٣- لەدووری- لەماوەی
٤- کوژاوە- دامرکاوە٥- مۆلەت
٦- هەڵوەشاوە٧- داشکاندن
٨- هەرزانتر- ناخوا
٩-بەکارناهێنێ
the off/ˈɒf deɪ/n دەسپێك
off and on پچڕ پچڕ
well off/adj هەبوو- زەنگین
badly off/adj نەدار- هەژار
off/adj ١-تێکچو ٢-خراپبوو
٣- سارد
off chance/adj شیمانەیەکی کەم
offal/ˈɒfl/n ١-لە پاشماوەی کوژراو/ سەربڕاو- دڵ و جەرگ و گورچیلە
٢- پاشماوە
off-day/ˈɒf deɪ/n ڕۆژی شووم
offence/əˈfens/n ١- تاوان
٢- سەرپێچی کردنی یاسا
٣- بێزارکردن ٤- ئەتك کردن
offend/əˈfend/v ١-سەرپێچی دەکا
٢- تووڕەی دەکا
٣- هەستی بریندار دەکا
٤- تاوان دەکا- گوناه دەکا
offender/əˈfendə(r)/n تاوانبار- گوناهبار- خراپکار

offensive/əˈfensɪv/adj ١- ئابڕووبەر
٢- ناشرین
offensive/n هێرش، هەڵمەت
take the offensive دەست پێشخەری دەکا لە هێرش کردن
offensively/adv بە شێوەیەکی بێڕێزانە
offer/ˈɒfə(r)/v ١-پێشکەش دەکا
٢- دەست پێشخەری دەکا لە یارمەتی دان
٣- دەبەخشێ٤- نرخێ دەڵێ
offer/n ١-پێشکەش کردن ٢- داشکاندن
on offer ١- هەیە
٢- بۆ فرۆشتن بەنرخی هەرزانتر
offering/ˈɒfərɪŋ/n ١-شتی دراو
٢- پێشکەش کراو
offhand/ˌɒfˈhænd/adj زارەکی، سەرپێیی
offhand/adv دەست بەجێ
offhandedly/adv بێ گوێدانە بەر
office/ˈɒfɪs/n ١-نووسینگە
٢- دایەرەی میری
٣-دەستە ٤-پایە
officer/ˈɒfɪsə(r)/n ١- ئەفسەر
٢- فەرمانبەری ڕەسمی
کارمەندی ڕەسمی- ئەفسەری پۆلیسی
official/əˈfɪʃl/adj ١- ڕەسمی
٢- حکومی٣- ئاشکرا
official/n فەرمانبەرفەرمانبەری میری
officialdom/əˈfɪʃldəm/n فەرمانبەرانی دەوڵەت
officially/adv بەشێوەیەکی ڕەسمی
بەشێوەیەکی ئاشکرا
officious/əˈfɪʃəs/adj ١- ئامۆژگار/ ئامادەیە بۆ ئامۆژگاری ٢-خۆ هەڵقورتێنەر
offing/ˈɒfɪŋ/n نزیك
in the offing هەرکە دەکەوێ، نزیکە
offload/ˌɒfˈləʊd/v لە کۆڵ خۆی

تێبینی دەکا ٢- لەسەر دەدوێ

٣-پێگیری بە یاسادەکا

observer/əbˈzɜːvə(r)/n چاودێر-

وەك چاودێر

obsess/əbˈses/v عەقلی داگیر دەکا

دەست بەسەر بیری دادەگرێ/ نیگەران دەبێ

obsolete/ˈɒbsəliːt, ˌɒbsəˈliːt/adj

چی دی بەکار نایەت

زەمەنی بەسەرچوو/ چۆڵ

obstacle/ˈɒbstəkl/n ئاستەنگ-

بەربەست، لەمپەر- ڕێگر- کۆسپ

obstetrician/ˌɒbstəˈtrɪʃn/n

دکتۆری منداڵبوون

obstinate/ˈɒbstɪnət/adj لاسار- ڕژد

obstinacy/ˈɒbstɪnəsi/n لاساری-

ڕژدی

obstruct/əbˈstrʌkt/v ئاستەنگی

لەبەردەم دادەنێ

ڕێی لێدەگرێ

obstruction/əbˈstrʌkʃn/n

بەربەست- لەمپەر

obstructive/əbˈstrʌktɪv/adj

ڕێگر- نەهێڵ

obtain/əbˈteɪn/v بەدەست دێنێ

obtainable/adj دەکرێ بەدەست

بهێنرێ- هەیە

obvious/ˈɒbviəs/adj ڕوون- ئاشکرا

obviously/adv بەشێوەیەکی

ڕوون و ئاشکرا

بەڵگە نەویستە

occasion/əˈkeɪʒn/n ١-بۆنە٢- دەرفەت

٣- ڕووداوێکی تایبەت

٤- ڕێو ڕەسمی تایبەت

on occasion/adv هەندێ جار

occasional/əˈkeɪʒənl/adj جار جار

occult/ˈɒkʌlt/adj جادووی-

ئەستێرەناسی- فەلەکییەت/نادیار/شاراوە

occupant/ˈɒkjəpənt/n نیشتەجێ-

دانیشتووی/تیا دانیشتو

occupation/ˌɒkjuˈpeɪʃn/n

١-تیادانیشتن ٢-پیشە ٣-داگیرکردن

occupational/ˌɒkjuˈpeɪʃənl/adj

پیشەیی

occupier/ˈɒkjupaɪə(r)/n تیا دانیشتوە-

داگیرکەر

occupy/ˈɒkjupaɪ/v ١- دەژی لە

٢- داگیر دەکا ٣- داگیردەکا- دەگرێ

٤- پڕدەکاتەوە

occupied/ˈkjupaɪd/adj ١-گیراو ٢-مژۆڵ

٣-داگیرکراو

occur/əˈkɜː(r)/v ١-ڕوودەدا ٢-هەیە

٣-بەبیری دادێ

occurrence/əˈkʌrəns/n ڕوودار/هەڵکەوتن

ocean/ˈəʊʃn/n ئۆقیانوس

o'clock/əˈklɒk/n - adv کاتژمێر- لە کاتژمێر

octagon/ˈɒktəgən/n هەشت پاڵو- هەشتلایی

octagonal/ɒkˈtægənl/adj هەشتلا

octave/ˈɒktɪv/n کۆمەڵەی هەشت

نۆکتەی مۆسیقی کە مۆسیقای

ڕۆژئاوایی لە سەر دامەزراوە

October/ɒkˈtəʊbə(r)/n تشرینی یەکەم

octopus/ˈɒktəpəs/n ئەختەبووت-هەشت پێ

odd/ɒd/adj سەیر- نائاسایی

odd/n ١- تاك- کەت: کەتە پێڵاو

٢- بەرماوە- زێتر- ناڕێك

oddly/adv بەشێوەیەکی سەیر

odd jobs/n کاری بچوکی جۆراو جۆر

oddity/ˈɒdəti/n ١- سەیرو سەمەرەیی

٢-نائاسایی

oddment/ˈɒdmənt/n بەرماوە

odds/ɒdz/n شیمانە- گریمان- جیاوازی

against all the odds دژی هەمووشتە

چاوەڕێکراوەکان

Oo

O-o/əʊ/ پیتی پازدەهەم لە ئەلفبای ئینگلیزی
o/n سفر
o oh ئاه
oak/əʊk/n دار بەروو- داری بەروو
oar/ɔ:(r)/n سەول
oasis/əʊ'eɪsɪs/n مێرگی بیابان
oath/əʊθ/n سوێند- نەفرین/جوێن
oats/əʊts/n گاڵ/ ئالیك
obedient/ə'bi:diənt/adj گوێ رایەل
obedience/ə'bi:diəns/n گوێ رایەڵی
obey/ə'beɪ/v گوێ رایەل دەبێ- گوێ رایەڵی دەکا
obituary/ə'bɪtʃuəri/n ١- لاواندنەوە، شیوەن ٢- وتارێکە لەرۆژنامە لەبارەی ژیانی مردوو بلاودەکرێتەوە
object/'ɒbdʒɪkt/n ١- شتی بەرجەستە ٢- ژێدەر ٣- ئامانج ٤- بەرکار(لە رێزمان)
object/əb'dʒekt/n ١-قایل نابێ لەسەر ٢- بەرهەڵستی دەکا
objector/əb'dʒektə(r)/n بەرهەڵستکەر
objection/əb'dʒekʃn/n بەرهەڵستی
objectionable/əb'dʒekʃənəbl/adj ١- زۆر ناخۆش ٢- نەویستراو
objective/əb'dʒektɪv/adj ١-بابەتی ٢-بێ لایەن
objective/n مەبەست
objectively/əb'dʒektɪvli/adv بەشێوەیەکی بابەتیانە
objectivity/ˌɒbdʒek'tɪvəti/n بابەتی/ بێلایەن
objective/əb'dʒektɪv/n ئامانج

obligation/ˌɒblɪ'geɪʃn/n ١- ناچارکردن ٢- ئەرك
obligatory/ə'blɪgətri/adj پێویست زۆرە ملێ
oblige/ə'blaɪdʒ/v ١-ناچار دەکا ٢- یارمەتی دەدا ٣- بەهانای دێ
obliged/adj سوپاسگوزار
obliging/ə'blaɪdʒɪŋ/adj خزمەتگوزار- یارمەتی دەر
obliterate/ə'blɪtəreɪt/v ١- لەنێو دەبا ٢- قەلاچۆ دەکا ٣- بنی پێ دێنێ
oblivion/ə'blɪviən/n لە بیر کردن- غوفلەت- لەبیرکراو
oblivious/ə'blɪviəs/adj بێ ئاگا
oblong/'ɒblɒŋ/n لاکێشە
obnoxious/ɒb'nɒkʃəs/adj قێزەون- دزێو- بێزار/دڵگیر
oboe/'əʊbəʊ/n ئامێری مۆسیقا- وەك نای
obscene/əb'si:n/adj پیس- چەپەڵ- بێ ڕوو
obscenity/əb'senəti/n بێ ڕووی- پیسی- چەپەڵی
obscure/əb'skjʊə(r)/adj نادیار- شاراوە- لێڵ- دژوار
obscure/v ١- دەشارێتەوە ٢- دژواری دەکا ٣- تێگەیشتنی گران دەکا
obscurity/əb'skjʊərəti/n شاراوەیی- ناڕوونی
observance/əb'zɜ:vəns/n گوێ رایەڵ- پەیڕەوی کردن، پێگیری کردن
observant/əb'zɜ:vənt/adj بە دیقەت
observation/ˌɒbzə'veɪʃn/n ١-چاودێری ٢- تێبینی ٣- لێدوان
observatory/əb'zɜ:vətri/n ڕوانگە
observe/əb'zɜ:v/v ١- بەوردی

nurture/n مەشق/ ڕاهێنان

nut/nʌt/n ١- گوێز، گیز
٢- سەقولمە- سەرەبۆری
٣- کەسێکی گەمژە یان شێت

do your nut زۆر توڕە دەبێ

nutty/ˈnʌti/adj ١- تام گوێز
٢-گەمژە- گەلحۆ- شێت، تام گێل

nutcrackers/ˈnʌtkrækəz/n گوێز شکێن

nutshell/ˈnʌtʃel/n بەرگی گیز- پەلکی گیز- توێکلە گیز

in a nutshell/adv بە کورتی

nutmeg/ˈnʌtmeg/n گوێزی بۆندار

nutrition/njuˈtrɪʃn/n خۆراك/خۆراك پێدان

nutritious/njuˈtrɪʃəs/adj بە خۆراك

nuzzle/ˈnʌzl/v بە کەپو دەخورێنێ لووت دەخورێنێ

nylon/naɪlɒn/n نایلۆن

nymph/nɪmf/n گیانی سروشت لە ئافرەتی گەنج/ پەری دەریا

nymphet/nɪmfet/ کچۆلەی سەرنج ڕاکێش

nympho/n سۆزانی/ شەیدای سێکس

Nyx/n نیکس: خوداوەندی شەو لە ئەفسانەی یۆناندا

NZ: New Zealand نیوزلاندا

November/nəʊˈvembə(r)/n تشرینی دووەم

novice/ˈnɒvɪs/n کەسێکی تازەو بێئەزموون تازە دەست پێکردوو، ساویلکە

now/naʊ/adv ئێستا

nowadays/ˈnaʊədeɪz/adv ئەم رۆژانە- ئێستا/ ئەم سەردەمەدا

nowhere/ˈnəʊweə(r)/indef, adv هیچ شوێنێ

noxious/ˈnɒkʃəs/adj ١- زیانبەخش ٢- پیس ٣- ژەهراوی

nozzle/ˈnɒzl/n بەلوعە- عەنگ- دەمە

nuance/ˈnju:ɑ:ns/n جیاوازیێکی بچووك لە واتا، دەنگ

nuclear/ˈnju:kliə(r)/adj ئەتۆمی- ناوەکی

nuclear disarmament/n داماڵینی چەکی ناوەکی

nuclear-free/adj بێچەکی ناوەکی

nuclear-reactor/n کارگەی چەکی ناوەکی

nucleus/ˈnju:kliəs/n ١-ناووك-کرۆك ٢- چەق- مەڵبەند

nude/nju:d/adj رووت

nude/n وێنەی رووت

in the nude بێ جلك-رووت

nudist/ˈnju:dɪst/n لایەنگیری دیاردەی رووتی

nudity/ˈnju:dəti/n دیاردەی رووتی، بێجلك لەبەربوون

nudge/nʌdʒ/v ئانیشکی لێدەدا/ بە ئانیشکی پاڵی پێوە دەنێ

nuisance/ˈnju:sns/n جارسکەر

null/nʌl/adj پووچ

null and void ئەرووی یاساییەوە ئارەوا- هەڵوەشاوە

numb/nʌm/adj بێ هەست، سڕ- بێ هۆش

numb/v بێ هۆش دەبێ- تەخدیر دەبێ

numbness/ˈnʌmbənəs/n سڕ بوون، بێ هەست بوون

number/ˈnʌmbə(r)/n ژمارە/ڕەنووس گۆرانی یان هەڵبەرکێ/ سەما

any number of ژمارەیەکی زۆر

number/v ژمارەی بۆ دادەنێ- ژمارەی دەکاتە

numberless/ˈnʌmbələs/adj بێژمارە ئەهاتوو

number-plate/n ژمارەی ئۆتۆمبێل

numeral/ˈnju:mərəl/n هێمایەك یان رەمزێك کە چەندێتی دەنوێنێ/ژمارەی رۆمانی

numerate/ˈnju:mərеɪt/adj شارەزایی لە ماتماتیك هەیە

numerical/nju:ˈmerɪkl/adj ژمارەیی

numerous/ˈnju:mərəs/adj ژمارەیەکی زۆر

nun/nʌn/n ١-پەرستار ٢- قەیرە ٣- واز لە دنیا هێناو

nurse/nɜ:s/n ئەخۆشەوان- بڕین پێچ

nurse/v ١- چاودێری ئەخۆش دەکا ٢- تیماری دەکا ٣- لە ئامێزی دەگرێ خۆی زۆر پێ مژوڵ دەکا

nursing/ˈnɜ:sɪŋ/n پیشەیی ئەخۆشەوانی

nursing home/n خانەی بەساڵاچووان

nursery/ˈnɜ:səri/n ١- دایەنگا خانەی چاودێری کردنی منداڵان ٢- شتڵگا: ئەمامگا- شوێنی فرۆشتنی ئەمام و شتڵ

nursery rhyme/n سرودی منداڵان

nursery school/n قوتابخانەی منداڵانی تەمەن ٣-٥

بەرەو خوار دەچێ/ دەنیشێ

nose/nəʊz/v ئەسەرخۆ بەرەو پێشەوە دەچێ

nose about/around بەدوای هەواڵ دەگەرێ

nosey/ˈnəʊzɪ/adj خۆ تێ‌هەڵقورتێنەر/ ئارەزوی زانینی شت دەکا

nostalgia/nɒˈstældʒə/n نۆستالژیا: خولیای گەرانەوە بۆ رابردوو

nostalgic/nɒˈstældʒɪk/adj هەست بە گەرانەوە بۆ رابردوو کردن

nostril/ˈnɒstrəl/n کونە کەپو- کونە لووت

not/nɒt/adv نەو- نەخێر

notable/ˈnəʊtəbl/adj شایەن- دیار- بەرچاو

notably/ˈnəʊtəbli/adv بەشێوەیەکی تایبەت/ نەخاسمە

notary public/n دادنووس

notch/nɒtʃ/n پارچەیەکی بچوک لە شێوەی پیتی ۷ ئاست- پلە

notch/v ١- سەرکەوتن بەدەست دێنێ ٢- گۆل دەکا

note/nəʊt/n ١- نامەیەکی کورت ٢- تێبینی٣- پەراوێز ٤- لێدوان ٥- پارەی کاغەز ٦- ئاواز ٧- نۆتە ٨- هێمای مۆسیقی- نۆتە

notebook/ˈnəʊtbʊk/n تێبینی نامە

notepad/ˈnəʊtpæd/n پەراوی تێبینی

notepaper/ˈnəʊtpeɪpə(r)/n کاغەزی نامە

note/v ١- تێبینی دەکا٢- یاد دەکا ٣- باس دەکا٤- تۆمار دەکا

noted/ˈnəʊtɪd/adj بەناوبانگ- دیار

note worthy/adj شایەنی باسە- گرنگە

nothing/ˈnʌθɪŋ/pron هیچ نەو- ج نا- هیچ

for nothing بەلاش- لە خۆرا- بێ سوود

notice/ˈnəʊtɪs/n ئاگاداری- راگەیاندن/ئاگادارکردنەوە

noticeable/ˈnəʊtɪsəbl/adj دیار- بەرچاو

noticeably/adv بەشێوەیەکی بەرچاو

notice-board/n تابلۆی ئاگادارییەکان

notify/ˈnəʊtɪfaɪ/v پێی بڵێ/هەواڵەکەی پێ دەڵێ، ئاگاداری دەکاتەوە

notification/ˌnəʊtɪfɪˈkeɪʃn/n وریاکردنەوە- پێ گوتن

notion/ˈnəʊʃn/n بیرۆکە

notional/ˈnəʊʃənl/adj تیۆریی- ئەندێشەیی- وەهمی

notoriety/ˌnəʊtəˈraɪəti/n ناوبانگ زڕاوی/ ناسراو بە شتی خراپ

notorious/nəʊˈtɔːriəs/adj ناوبانگ زڕاو

not withstanding/pron سەرەرای ئەوە

notwithstanding/adv هەرچۆنێ بێ

nought/nɔːt/n سفر

noun/naʊn/n ناو (لە رێزمان)

nourish/ˈnʌrɪʃ/v ١- خواردنی دەداتێ/ دەرخواردی دەدا ٢- دەرفەتی دەدا گەشە بکا

nourishment/ˈnʌrɪʃmənt/n خۆراک- خواردنی پێویست

novel/ˈnɒvl/n رۆمان

novelist/ˈnɒvəlɪst/n رۆماننوس

novel/adj نوێ‌ و جیا

novelty/ˈnɒvlti/n نوێتی و جیایی- شتێکی نوێ/ شتێکی نائاسایی شتی بچوک وەرزان وەك شتیەوازی دەفرۆشرێ

nondescript/ˈnɒndɪskrɪpt/adj ئاسایی– ڕەمەکی

none/nʌn/pron هیچ کەس نا– هیچ شتێ نا

none/adv هەرگیز

nonetheless/adj هەرچۆنێ بێ– وێڕای ئەوەش

non-existent/ˌnɒn ɪgˈzɪstənt/adj بوونی نیە

non fiction/ˌnɒn ˈfɪkʃn/n مەتیقی– نەک خەیالی

nonplussed/n سەرسام/ سەرلێشێواو، لێتێکچو

nonsense/ˈnɒnsns/n قسەی قۆڕ/ ڕەفتاری پووچ– ناشیرین

nonsensical/nɒnˈsensɪkl/adj ناماقوول– گەمژە– گێل

non-smoker/ˌnɒn ˈsməukə(r)/n کەسێکی جگارە نەکێش

non-smoking/ˌnɒn ˈsməukɪŋ/adj (شوێن)بۆ جگارە نەکێشەکان

non-starter/ˌnɒn ˈstɑːtə(r)/n پرۆژەیەکی ناسەرکەوتوو/ پێشوەخت دۆڕاو

nonstick/ˌnɒn ˌstɪk/adj بێ چرک– نەگر

non-stop/ˌnɒn ˈstɒp/adj بێ وچان– بێ وەستان

non-violence/ˌnɒn ˈvaɪələns/n بێ توندوتیژی بەکارهێنان–نەرمەوی

non-violent/ˌnɒn ˈvaɪələnt/adj نەرمیار– نەرمەو، باوەڕی بە بەکارهێنانی توندوتیژی نیە

noodle/ˈnuːdl/n ڕشتە– هەرشتە

nook/nuk/n گۆشەیەکی هێمن وتەنیا لە باخچەیەک/ قوژبن

noon/nuːn/n نیوەڕۆ– نیوەڕان– وەختی فراڤین

noose/nuːs/n گرێی کۆتایی گوریس–کندر گرێی گوریسی سێدارە

nor, not, neither لە پاش ڕستەی نەرێ بەکاردێ بە واتای نە... وە نە...

norm/nɔːm/n هاوکێشە/ڕێسا

normal/ˈnɔːml/n ڕەفتاری ئاسایی– باو– دابی باو

normal/adj ئاسایی– چاوەڕێکراو

normality/nɔːˈmælɪti/n ڕەوشتی ئاسایی– سروشت

normalize/ˈnɔːməlaɪz/v ئاسایی دەکاتەوە– هێور دەکاتەوە– وەک جارانی لێدەکاتەوە

normally/adv بەشێوەیەکی ئاسایی

north/nɔːθ/n باکور– باکوری وڵات

north/adj باکوریی

north/adv بەرەو باکور

northerly/ˈnɔːðəli/adj باکوری– شەماڵ– بای شەماڵ

northward/ˈnɔːθwəd/adv بەرەو باکور

north bound/adj بەرەو باکور چوون

north east/n باکوری ڕۆژهەڵات

north east ward/adv بەرەو باکوری ڕۆژهەڵات

the north pole/n جەمسەری باکور

north west/n باکوری ڕۆژ ئاوا

northern/ˈnɔːðən/n باکوریی

northerner/ˈnɔːðənə(r)/n کەسێکی باکوری وڵات

nose/nəuz/n لووت– کەپو/بەشی پێشەوە– لموز

nosed/nəuzd/adj کەپو سوور– کەپو قیت

nosebleed/ˈnəuzbliːd/n خوێن لەکەپو هاتن– کاتی خوێن لەکەپو هاتن

nosedive/ˈnəuzdaɪv/v لە پڕ و خێرا

nightly/ˈnaɪtli/adj شەوانە–
هەموو شەوێ
nightclub/ˈnaɪtklʌb/n یانەی شەوانە
nightdress/ˈnaɪtdres/n جلی نووستن
night life/n ژیانی شەوانە– قەحپەخانە
night school/n قوتابخانەی شەوانە
قوتابخانەی شەوێ
night watchman/n–پاسەوانی شەوانە
حەسەسەس
nightingale/ˈnaɪtɪŋgeɪl/n–عەندەلیب
بلبل
nightmare/ˈnaɪtmeə(r)/n دێوە زمە/
خەوی ناخۆش– ترسێنەر
nil/nɪl/n سفر– هیچ نا
nimble/ˈnɪmbl/adj سوکەڵە– بزێو
nimbly/ˈnɪmbli/adv ١– لەسەرخۆ
٢– نازدارانە
nine/naɪn/n ژمارە نۆ
ninth/naɪnθ/n - adj نۆیەم
nineteen/ˌnaɪnˈtiːn/n نۆزدە
nineteenth/ˌnaɪnˈtiːnθ/n – adj
نۆزدەهەم
ninety/ˈnaɪnti/n نۆهەد– نەوەد
nip/nɪp/v گەزەی لێ دەدا– لەقەی لێ دەدا
nipple/ˈnɪpl/n سەر گۆی مەمک
(پیاو و ژن)
nit/nɪt/n ١– هێلکەی ئەسپێ
٢– کەسێکی گەمژە– هیچ و پووچ
nit-picking/n - adj مشتومڕ لەسەر
شتی پووچ و نایەخ
nitrogen/ˈnaɪtrədʒən/n نیترۆجین
nitty-gritty/ˌnɪti ˈgrɪti/n
شتە سەرەکییەکان/ شتە گرنگەکان
no/nəʊ/dot نا– نابێ
no man's land/n ناوچەی دامیلراو/
لەچەنە
ناوچەی نێوان دوو هێزی بەشەڕ هاتوو

no one هیچ کەسێ نا
nobility/nəʊˈbɪlɪti/n خانەدانی/
چینی خانەدان– خواپێداوەکان
noble/ˈnəʊbl/adj پاك– دڵسۆز–
خانەدان– لە خواپێداوەکان
nobly/ˈnəʊbli/adv ١–خانەدانانە
٢– مەردانە پیاوانە
nobody/ˈnəʊbədi/pron کەس نا
no body/n کەسێکی ناگرینگ
nocturnal/nɒkˈtɜːnl/adj شەوانە/
بە شەو– واگا، هۆشیار– بەتاکا بەشەو
nod/nɒd/v سەری خۆی بڵند و نەوی دەکا
هێمایە بۆ ئەوەی بڵێ بەڵێ
nod/n بەسەر ووتن بەڵێ
noise/nɔɪz/n ژاوە ژاو/دەنگە دەنگ
noiseless/ˈnɔɪzləs/adj بێ دەنگ
noiselessly/adv بە بێ دەنگ
noisy/ˈnɔɪzi/adj بەژاوە ژاو– بەدەنگە دەنگ
nomad/ˈnəʊmæd/n کۆچەری– کەسێکی
کۆچەر
nomadic/nəʊˈmædɪk/adj کۆچەریی
nominal/ˈnɒmɪnl/adj ناوی– رەمزی–
نرخێکی زۆر کەم
nominate/ˈnɒmɪneɪt/v دەپاڵێوێ–
دادەمەزرێنی/ ناودەنێ
nomination/ˌnɒmɪˈneɪʃn/n پاڵاوتن–
دامەزراندن
nominee/ˌnɒmɪˈniː/n پاڵێوراو– دیارکراو
non-aligned/ˌnɒn əˈlaɪnd/adj
(دەوڵەتی) بێلایەن
non-chalet/ˈnɒnʃələnt/adj
بێ گیزۆڵ– هێمن وەك بڵێی هیچ نەبووە
non-committal/ˌnɒnkəˈmɪtl/adj
وەڵامێکی ناراستەوخۆ، بێلایەن
nonconformist/ˌnɒnkənˈfɔːmɪst/n
مرۆڤێکی رەفتارجیا لە کۆمەڵەکەی.
nonconformist/adj جیابوو–
هەڵگەڕاوە/بێلایەن

net/net/n تۆڕ
net/v بەتۆڕ پاودەکا
net ball/n جۆرە یاریەکە لە یاری سەبەتە دەچێ
net/n ڕێك- دروست
net/v قازانج دەکا/ بەدەستی دەکەوێ وەك قازانج
netting/ˈnetɪŋ/n تۆڕین، کردار، دروستکردنی تۆڕ
network/ˈnetwɜːk/n تۆڕی هێڵ و تۆڕی گواستنەوە تۆڕی تەلەفزیۆن و رادیۆ
neurosis/njʊəˈrəʊsɪs/n گەشکە، فێ
neurotic/njʊəˈrɒtɪk/adj تووش بوویە نەخۆشی دەمار، فێ/زیاد لە پێویست نیگەران
neuter/ˈnjuːtə(r)/n بێلایەن (لە ڕێزمان) (نە مێ و نە نێر)
neuter/v دەیخەسێنێ
neutral/ˈnjuːtrəl/adj بێلایەن
neutrality/njuːˈtræləti/n بێلایەنی
neutralize/njuːˈtrælaɪz/v ١- هەڵدەوەشێنێتەوە ٢- کاریگەری ناهێڵێ
never/ˈnevə(r)/adv هەرگیز- قەت
nevertheless/ˌnevəðəˈles/adv لەگەڵ ئەوەشدا
new/njuː/adj نوێ- نو - جیا
newness/ˈnjuːnəs/n نوێتی
newcomer/ˈnjuːkʌmə(r)/n تازە هاتوو
new moon/n هەیڤی نوێ
New Year's Day/n سەری ساڵ
New Year's Eve/n شەوی سەری ساڵ
newly/ˈnjuːli/adv بەم زووانە
newly-wed/n تازە زاوا
news/njuːz/n هەواڵ-دەنگوباس
newsagent/ˈnjuːzeɪdʒənt/n ڕۆژنامەفرۆش/ بریکاری ڕۆژنامە فرۆش
newscaster/ˈnjuːzkɑːstə(r)/n بێژەری دەنگوباس
newspaper/ˈnjuːzpeɪpə(r)/n ڕۆژنامە- دەزگای ڕۆژنامەگەری
next/nekst/adj ئەوی دێ- داهاتو
next door/adj هاوسێ- جیران/ دەرگا بەدەرگا
next of kin/n نزیکترین خزم
next to/prep لە تەنیشت
next/adv لە پاشان
nib/nɪb/n نووکی قەلەم پەندان
nibble/ˈnɪbl/v پارو- پارو دەخوا
nibble/n پارو
nice/naɪs/adj خۆش- بەتام- باش/ بە هەڤالینی
niche/nɪtʃ/n ١- دەلاقە٢- کاری شیاو بۆ مرۆڤ
nick/nɪk/n بڕینی بچووك، ڕووشان
in the nick of time لە کاتی خۆیدا
nick/v دەڕوشێنێ
nick/n زیندان
nick/v دەگرێ- زیندانی دەکا/ دەدزێ
nickel/ˈnɪkl/n نیکل/ پارەی خوردەی ئەمریکییە(٥ سەنت)
nickname/ˈnɪkneɪm/n نازناو- ناوی نازداری
nicotine/ˈnɪkətiːn/n نیکۆتین
niece/niːs/n کچی برا یان کچی خوشك- برازا، خوارزا
niggle/ˈnɪgl/v ١- لەگچکە و گەورەی شتی دەپێچێتەوە- بەوردەیە ٢- لە هەموو شتێ بە جواب دێ ٣- بێزار دەکا- نارەحەت دەکا
night/naɪt/n ١- شەو٢- ئێوارە
tonight ئەمشەو
a night out شەو دەرچوون بۆ ڕابواردن
good night شەوێکی شاد

need/ni:d/v پێویستی پێ دەکا/
پێویستی دەکا/ناچار دەبێ
needs/ni:dz/n پێویستی-
پێویستییەکان
needless/ˈni:dləs/adj نا پێویست
needlessly/ˈni:dləsli/adv
بە بێ پاساو
needle/ˈni:dl/n ١- دەرزی دوورمان
٢- دەرزی شریقە- شرینقە- دەرزی
نوژداری
needlework/ˈni:dlwɜ:k/n دەرزی/
needy/ˈni:di/adj نەدار- پێویست-
هەژار
negative/ˈnegətɪv/adj ١- نەرێ-
سلبی- خراپ
٢- ئەسغەر کەمتر
neglect/nɪˈglekt/n فەرامۆش دەکا-
گرنگی پێ نادا
neglect/n فەرامۆش کردن
neglected/nɪˈglektɪd/adj
فەرامۆشکراو
negligence/nɪˈglektəns/n
کەمتەرخەمی
negligent/ˈneglɪdʒənt/adj
کەمتەرخەم
negligently/adv بە کەمتەرخەمی-
بەگوێپێنەدان
negligible/ˈneglɪdʒəbl/adj نایەخ-
پووچ- بێ قیمەت
negotiable/nɪˈgəʊʃiəbl/adj
گفتوگۆ هەڵدەگرێ
دەکرێ گفتوگۆی لەسەر بکرێ/هەموار
دەکرێ
negotiate/nɪˈgəʊʃieɪt/v
دانوستان دەکا- گفتوگۆ دەکا
negotiator/nɪˈgəʊʃieɪtə(r)/n
گفتوگۆ کار- وتوێژکار
negotiation/nɪˌgəʊʃiˈeɪʃn/n
گفتوگۆ، دانوستان
Negro/ˈni:grəʊ/n زنجی-
رەش پێست
neigh/neɪ/n دەنگی ئەسپ- حیلاندن
neigh/v دەحیلێنێ
neighbour/ˈneɪbə(r)/n هاوسێ-
دراوسێ، جیران
neighbouring/ˈneɪbərɪŋ/adj نزیک-
هاوسێ
neighbourly/adj دۆستانە
neither/ˈnaɪðə(r), ˈni:ðə(r)/adv
نە ئەمە- نە ئەوە/نەئەوە نە ئەویتر
neither/adv هەروەها نا
neither-nor نەتۆ- نە من
neon/ˈni:ɒn/n غازی نیۆن- گلۆپی نیۆن
nephew/ˈnefju:, ˈnevju:/n کوڕی برا/
کوڕی خوشک، برازا و خوشکەزا
Neptune/ˈneptju:n/n هەسارەی نیپتۆن
nerve/nɜ:v/n دەمار
nerves/n خۆگری-زۆر هەڵنەچوون
وێران-بێڕوویی-بێ چاوبڕیی
nerve-racking/adj وروژێنەر- دەمارگیرکەر
nervous/ˈnɜ:vəs/adj ١- دەمارگیر- ترەو
٢- نیگەران- هەڵچوو
nervously/ˈnɜ:vəsli/adv لە تورەییا پەنجەی
خۆی دەگەزێ
nervousness/ˈnɜ:vəsnəs/n تورەیی/
تورەبوون- هەڵچوون
nervous breakdown/n داروخان-
داروخانی دەماری
توند مەزەبی
nervous system/n سیستەمی دەمار:
مێشک و دەمارەکانی تری جەستە
nest/nest/n هێلانە
nest/v هێلانە دادەنێ
nestle/ˈnesl/v دەیگرێتە خۆی- ئامێزی
پێ دەکا

national park/n باخچەی کشتی/ باخچەی نیشتمانی
national service/n ڕاژەی سەربازی
nationalism/ˈnæʃnəlɪzəm/n ناسیۆنالیزم/ دەمارگیری نەتەوەیی
nationalist/ˈnæʃəˈnælɪst/n نەتەوەیی/نەتەوە پەروەر
nationalistic/ˌnæʃnəˈlɪstɪk/adj توندڕەوی نەتەوە- نەتەوەیی/ بیر
nationality/ˌnæʃəˈnæləti/n ڕەگەزنامە
nationalize/ˈnæʃnəlaɪz/v خۆماڵی دەکا
nationalization/ˌnæʃnəlaɪˈzeɪʃn/n خۆماڵی کردن
native/ˈneɪtɪv/adj ڕەسەن: دانیشتووی ناوچەیەکی دیار/خۆماڵی- خۆیی
زۆربلێی دەکات natter/ˈnætə(r)/v
زۆر گوتن ، زۆرە بلێ natter/n
natural/ˈnætʃrəl/adj ١-سروشتی ٢-ئاسایی-چاوەڕێکراو٣- ڕەمەکی
natural history/n مێژووی سروشتی
naturalist/ˈnætʃrəlɪst/n پسپۆری لەبواری ڕووەک وگیانەوەر
naturalize/ˈnætʃrəlaɪz/v دەبێتە هاوڵاتی وڵاتێکی بیانی ڕەگەزنامەی وڵاتێک وەردەگرێ
naturalization/ˌnætʃrəlaɪˈzeɪʃn/n وەرگرتنی ڕەگەزنامە
naturally/ˈnætʃrəli/adv ١- بەشێوەیەکی سروشتی ٢- بێگومان٣- ئاسایی- لەخۆیەوە ٤- لە سروشتی خۆیەوە
nature/ˈneɪtʃə(r)/n ١- سروشت- سروشتی مرۆڤ ٢- کەوهەری مرۆڤ- خولق/ هەوسەلە ٣- جۆر
naughty/ˈnɔːti/adj لاسار- شەیتان- ناگوێڕایەڵ- بزێو
naughtiness/ˈnɔːtɪnəs/n لاساری- بزێوی- ناگوێڕایەڵی
nausea/ˈnɔːziə/n ڕشانەوە- ماعیدە تێکچوون
nauseate/ˈnɔːzieɪt/v ١-قێزی دەکاتەوە ٢-وای لێدەکا بڕشێتەوە
nautical/ˈnɔːtɪkl/adj دەریاوانی
naval/ˈneɪvl/adj دەریایی- کەشتیوانی
navel/ˈneɪvl/n ناوک
navigable/ˈnævɪgəbl/adj بۆ دەریاوانی دەشێ
navigate/ˈnævɪgeɪt/v ١- نەخشە بەکار دێنێ بۆ دیاکردنی ڕێگای ئۆتۆمبیل ٢- پاپۆڕ- کەشتی- لێدەخوڕێ
navigation/ˌnævɪˈgeɪʃn/n دەریاوانی
navigator/ˈnævɪgeɪtə(r)/n دەریاوان
navy/ˈneɪvi/n هێزی دەریایی
near/nɪə(r)/adj نزیک- لەیەک نزیک
nearby/ˌnɪəˈbaɪ/adj نزیک-هاوسێ
near/v نزیک دەبێتەوە لە
nearly/ˈnɪəli/adv لەم نزیکانە- هابێن دەبێ
neat/niːt/adj ڕێکپۆش- کۆک- جوان
neatly/adv بەڕێکی
neatness/ˈniːtnəs/n ڕێک و پێکی
necessarily/ˌnesəˈserəli/adv هەردەم پێویست/بەهەمیشەیی
necessary/ˈnesəsəri/adj پێویست
necessitate/nəˈsesɪteɪt/v پێویست دەکا
necessity/nəˈsesəti/n پێویستی
neck/nek/n مل/گەردن
necklace/ˈnekləs/n ملوانکە - گەردانە
necktie/ˈnektaɪ/n بۆینباغ- ملبەند
nectarine/ˈnektəriːn/n کوڵاو/ شیلە
nee/neɪ/adj لەقەبی ژنی شوکردو

Nn

N-n/en/ پیتی چواردەهەم لە ئەلفبای ئینگلیزی
nab/v دەگری
nae/nei/det هیچ- هیچ نا
naff/næf/adj ١-پووچ ٢- هیچ نا ٣- مۆدەی کۆن
nag/n ئەسپ/ جوانو
nag/næg/v ١-گازاندە دەکا ٢-گلەیی دەکا ٣- نیگەرانی دەکا
nail/neɪl/n ١- بزمار٢- نینۆک
nail/v بزماری لێدەدا
nail-brush/n نینۆک پاککەرەوە
nail-file/n کارتیفی نینۆک
nail-scissors/n نینۆکبڕ
nail-varnish/n بۆیەی نینۆک
naive/naɪˈiːv/n ساویلکەیی- سادە
naively/naɪˈiːvli/adv بەساویلکەیی- سادەیی
naked/ˈneɪkɪd/adj ١-ڕووت-بێ جلك ٢- دانە پۆشراو- ڕاشکاو، ڕوون
name/neɪm/n ناو- ناوبانگ- ناوبانگی کەسێکی ناسراو
by name بانگی دەکا (بەناو)
in the name of sth بەناوی- لەپێناوی
in the name of sb لە جیاتی- بە ناوی
namesake/ˈneɪmseɪk/n هاوناو
name/v ١-ناوی لێ دەنێ٢- ناوزەدی دەکا ٣- ژوانی ئاهەنگی گواستنەوە دیار دەکا
nameless/ˈneɪmləs/adj بێ ناو- لە خراپیا وەسف ناکرێ- ناگوترێ
namely/ˈneɪmli/adv بە واتای- هەرخۆی
nanny/ˈnæni/n دایەن- بەخێوکەر
nap/næp/n ئەوز- سەرخەو
nap/v سەرخەوێ دەشکێنێ/ ئەختێ دەخەوێ
nape/neɪp/n پشتە مل
napkin/ˈnæpkɪn/n دەستەسڕ/ بەروانکە
nappy/ˈnæpi/n قوماشی ناولینگ
narcotic/nɑːˈkɒtɪk/n بێهۆشکەر
narcotic/adj بێ هۆش
narrate/nəˈreɪt/v دەگێڕێتەوە
narration/nəˈreɪʃn/n گێڕانەوە
narrator/nəˈreɪtə(r)/n چیرۆکخوان- حەقایەت گێڕەوە
narrow/ˈnærəʊ/adj ١- تەسك- تەنگ ٢- دیارکراو- سنووردار ٣- زۆر نا هەندێ
narrow/v تەسك دەکاتەوە
narrowly/adj بەزەحمەت هەندێ
narrowness/n ١- تەسکی ٢- تەنگی٣- کەمبینی
narrow-minded/adj بیرتەسك
nasal/ˈneɪzl/adj لووتی-کەپوویی (بۆشایی لووت)
nasty/ˈnɑːsti/adj ١- خراپ-پیس- تووڕە ٢- نەیاری- دوژمنکارانە ڕەق- تیژ- توند- زۆر خراپ
nastily/ˈnɑːstili/adv بەدوژمنکاری
nation/ˈneɪʃn/n ١- نیشتمان ٢- گەل ٣- نەتەوە
nation-wide/ˌneɪʃnˈwaɪd/adj لەسەراپای وڵات
national/ˈnæʃnəl/adj نیشتمانی- نەتەوەیی
national/n هاووڵاتی
nationally/adv لەسەر ئاستی نەتەوەیی لەسەراپای دەوڵەتدا
national anthem/n سرودی نیشتمانی
national insurance/n بیمەی نیشتمانی

mystic/ˈmɪstɪk/n سۆفی

mystical/ˈmɪstɪkl/adj ١- رۆحانی ٢- سۆفی٢- نادیار و لێڵ

mysticism/ˈmɪstɪsɪzəm/n سۆفیگەری- سۆفیاتی

mystify/ˈmɪstɪfaɪ/v ١-سەرسامی دەکا ٢- نیگەرانی دەکا

myth/mɪθ/n ئەفسانە- پڕوپوچی

mythical/ˈmɪθɪkl/adj ئەفسانەیی- خەیالی ئەندێشەیی- پڕوپووچ

mythology/mɪˈθɒlədʒi/n میسۆلۆژی- ئەفسانە

ساده ٢- دنیایی

municipal/mjuːˈnɪsɪpl/adj ئەنجومەنی شارەوانی

munitions/mjuːˈnɪʃnz/n ١- ئازوقە ٢- کەلوپەلی سەربازی

mural/ˈmjʊərəl/n وێنەی گەورەی سەردیوار

murder/ˈmɜːdə(r)/n ١- تاوانی کوشتن ٢- دزوار

murder/v دەکوژێ

murderer/ˈmɜːdərə(r)/n بکوژ- تاوانبار

murderous/ˈmɜːdərəs/adj کوژەر- کوشندە

murky/ˈmɜːki/adj نوتوک- تاریک- شێلو

murmur/ˈmɜːmə(r)/n پستەپس- منگەمنگ

murmur/v دەچرپێنێ

muscle/ˈmʌsl/n ماسولکە

muscular/ˈmʌskjələ(r)/adj ماسولکەیی- بەمەچەك - بەهێز

museum/mjuˈzɪəm/n مۆزەخانە

mushroom/ˈmʌʃrʊm/n قارچك- کوارگ

music/ˈmjuːzɪk/n مۆسیقا - نۆتەی مۆسیقا

musical/ˈmjuːzɪkl/adj مۆسیقی بەهرەی مۆسیقی هەیە/دەنگ خۆش

musical/n شانۆگەری گۆرانی ئامێز

musician/mjuˈzɪʃn/n مۆسیقاران- مۆسیقاژەن

Muslim /ˈmʊzlɪm,ˈmʌzlɪm, ˈmuzləm/n موسڵمان

Muslim/adj ئیسلامی

mussel/ˈmʌzlɪn/n سەگی دەریا: جۆرە گیانەوەرێکی دەریاییە لە ناو قالکی رەش دەژی(دەخورێت)

must/mʌst/v پێویستە- ئەسەرتە

mustache=moustache/n سمێڵ

mustard/ˈmʌstəd/n خەردەل- خەرتەلە

musty/ˈmʌsti/adj بۆنێکی ناخۆشی هەیە، گەنیو

mutant/ˈmjuːtənt/n زیندوێکی جیاواز لەرەگەزی خۆی

mutation/mjuːˈteɪʃn/n بازدان- گۆڕانێکی لەناکاو

muted/ˈmjuːtɪd/adj ١- دەنگی کزو لاواز ٢- دەنگی هێمن٣- رەنگەی ناراستەوخۆ

mutilate/ˈmjuːtɪleɪt/v ١- (لاشەی) دەشێوێنێ ٢- سەرو لوتی- مردوو دەبڕێ

mutilation/ˌmjuːtɪˈleɪʃn/n ١- شێواندنی لاشەی مردوو ٢- سەروگوێ برین

mutiny/ˈmjuːtəni/v ١- یاخی بوون ٢- هەڵگەڕانەوە

mutiny/ˈmjuːtəni/n ١- لە دژی دەوەستێ ٢- یاخی دەبێ

mutter/ˈmʌtə(r)/v دەبۆڵێنێ- دەمنگێنێ/دەچرپێنێ

mutton/ˈmʌtn/n گۆشتی پەزی

mutual/ˈmjuːtʃuəl/adj دوولایی- هاوبەشی

muzzle/ˈmʌzl/n ١- کەپوو دەمی گیانەوەر ٢- لموز/ قەپۆز ٣- لولەی تفەنگ

my/maɪ/pron هی من

myself/maɪˈself/pron خۆم

mysterious/mɪˈstɪəriəs/adj ١- شاراوە ٢- لێڵ ٣- نهێنی

mysteriously/adv بەشاراوەیی- بەنهێنی

mystery/ˈmɪstri/n لوغز- نهێنی- شاراوەیی

بجولێنێ
دەجولێنەری–هەڵدەگیرێ
move/mu:v/n بزێو– جوولە
move/v دەجولێ
moving/ˈmu:vɪŋ/adj بە کاریگەر
movement/ˈmu:vmənt/n جوولان/
جوڵانەوە– بزوتنەوە
movie/ˈmu:vi/n سینەما
mow/məʊ/v فریزدەبڕی– فریز دەکا
mower/məʊə(r)/n فریز بڕ
Mr. /ˈmɪstə(r)/ مستەر– ڕێزدار
Mrs. /ˈmɪsɪz/ خاتوون
Ms/mɪz/ خاتوون– خانم– خان
much/mʌtʃ/det زۆر
much/adv بەزۆری
muck/mʌk/n ١– پیس
٢– ڕیخ– پاشماوەی ئاژەڵ
٣– پەیین ٤– زبڵ
muck/v ١–پیس دەکا
٢–مەڵسوکەوتی منداڵانە دەکا
٣– ڕەفتاری نابەجێ دەکا
٤– کات بەفیڕۆ دەدا
mucus/ˈmju:kəs/n چڵم/ لینج
mud/mʌd/n قوڕ، تەقن
muddy/ˈmʌdi/adj قوڕاوی– قوڕی
mud guard/n قوڕپارێز: ئەو قەپاغەی کە
لەسەر تایەی پایسکیل دادەنرێ
تاقوڕ بە پایسکلەوان نەکەوێ.
muddle/mʌdl/v ١– تێکدەدا
٢– ئاڵۆز دەکا٢– دەشێوێنێ
muddle/n تێکدان– شێواندن، ئاشوب
muesli/ˈmju:zli/n میوزلی: جۆرە
خواردنێکە بۆ تێشت
muezzin/mu:ˈezɪn/n بانگدەر
muffle/ˈmʌfl/v ١–دەنگی کەم دەکا/
٢–دەپێچێ/ دەپۆشێ تاگەرمی بێ

muffled/adj دەنگی نەرم و ناڕوون
muffler/ˈmʌflə(r)/n شاڵ/مل پێچ/ دەنگبڕ
mug/mʌg/n ١–کوپیدەرزکۆڵە ٢–مەسینە
٣–ڕوخسار ٤–گەلحۆ/ گەمژە/ ساویلکە
mug/v یەکێ ڕووت دەکا–
پارەی لێ دەستێنێ
mugger/ˈmʌgə(r)/n ١– ڕووتکەر–
٢– ڕێگر– چەتە
mugging/ˈmʌgɪŋ/n ڕووت کردن– پارە لێ
سەندن
mug/mʌg/n گەمژە– سادە/ ساویلکە
muggy/ˈmʌgi/adj کەشێکی گەرم و شێدارە
هێندە گەرم مرۆڤ پشی لەبەر نامێنێ
mule/mju:l/n ئێستر– هێستر
mull/mʌl/v ڕێدەفکری– تێ ڕادەمێنێ
بەگژفکران دادەچێ
multilateral/ˌmʌltiˈlætərəl/adj فرەلا
multi media/ˌmʌltiˈmi:diə/adj–فرەمیدیا
میدیای جیا جیا
multinational/ˌmʌltiˈnæʃnəl/adj
فرە ولات– ولاتی جیا جیا
کۆمپانیایەك لقی لە ولاتان زۆر هەبێ
multiple/ˈmʌltɪpl/adj جیا جیا– جۆرەها–
فرە
multiple/n دووقات
multiply/ˈmʌltɪplaɪ/v ١– جاران دەکا–
لە بیرکاری ٢– لێکدەدا– زۆر دەکا
multitude/ˈmʌltɪtju:d/n حەشامەت–
ئاپۆرەی خەڵك
mum/mʌm/n دایك
mumble/ˈmʌmbl/v منگەمنگ دەکا
mummy/ˈmʌmi/n ١– دایك ٢– مۆمیا
mumps/mʌmps/n ملەخڕە/ گوێ پەپە
munch/mʌntʃ/v ١– مرخەمرخ دەکا
٢– ملچە ملچ دەکا
mundane/mʌnˈdeɪn/adj ١–ئاسایی–

motion/v به جوولان ئاماژه دەكا
motionless/ˈməʊʃənləs/adj بێ جووله– چەسپيو
motivate/ˈməʊtɪveɪt/v هان دەدا– دەوروژێنێ– جۆش دەدا
motivated/adj بەجۆش– بەپەرۆش– بەحەماس
motive/ˈməʊtɪv/n هاندەر– ئەگەر – پاڵنەر
motor/ˈməʊtə(r)/n مۆتۆر– بزوێن
motor/adj بەماتۆرپەیەندی–هەڵمی
motoring/ˈməʊtərɪŋ/n لێ خوڕین– ماژۆشتن
motorist/ˈməʊtərɪst/n ‌ای‌خوڕ – هاژۆر – شوفێر– سوار
motorized/ˈməʊtəraɪzd/adj به ماتۆڕ
motorbike/n ماتۆڕ
motor boat/n بەلەمی هەڵمی
motor car/n ئۆتۆمبیل
motorcyclist/n پایسکل سوار شوفێری ماتۆڕ– ماتۆڕ سوار
motorway/ˈməʊtəweɪ/n ڕێگەیخێرا
motto/ˈmɒtəʊ/n دروشم
mould/məʊld/n قالب–چوارچێوە– نموونە/ کەپوو/ خۆڵی نەرم
mould/məʊld/v لەقالب دادەرێژێ
mouldy/ˈməʊldi/adj کەنی بوو– کەنیو
moult/məʊlt/v پرچی– پەڕی دەوەرێ
mound/maʊnd/n قۆمەتە خۆڵ – تەپۆلکە
mount/maʊnt/n گردی بچووک– کەلەکەبوو چیای...
mount/v ١– سەردەکەوێ– سواردەبێ ٢–(سواری ئۆتۆمبیل– ئەسپ دەبێ)
٣– زیاد دەکا– توند
٤– گرێدەدا– دەبەستێتەوە
٥– ڕێك دەخا– لەسەر یەك دەکەوێ
mounted/ˈmaʊntɪd/adj سوار، سوارچاك
mountain/ˈmaʊntən/n چیا– شاخ/ کەلەکە بوو– قۆمەت
mountaineer/ˌmaʊntəˈnɪə(r)/n شاخەوان: ئەو کەسەی بەسەرچیا دەکەوێ
mountaineering/n کرداری بەسەرچیا کەوتن
mountainous/ˈmaʊntənəs/adj شاخاوی– چیایی/ زۆر مەزن
mourn/mɔːn/v خەمی هەیە جلی تازیە دەپۆشێ– جلی ڕەش دەپۆشێ
mourner/ˈmɔːnə(r)/n بەشداری تازیەدار– هاوخەمی تازیەدار
mournful/ˈmɔːnfl/adj خەمگین– خەمبار
mourning/ˈmɔːnɪŋ/n تازیە– بەهی– ڕەشپۆش
mouse/maʊs/n(نامێر) مشك/مشکی کۆمپیوتەر
moustache/məˈstɑːʃ/n سمێڵ
mouth/maʊθ/n ١– دەم– زار ٢– ئەوشوێنەی ڕووبار دەرژێتە دەریا
mouthful/ˈmaʊθfl/adj ١– پڕ بەدەم ٢– وشە یان دەستەواژەیەکی گران لەسەر زار
mouth-organ/n ئامێری مۆسیقا– هارمۆنیکا/ زارەکی
mouth-piece/ˈmaʊθpiːs/n ١–ئەو بەشەی دەمکۆ ٢– قسەکەری میری– ئاخافتنەکەری فەرمی
mouth-wash/ˈmaʊθwɒʃ/n دەمشۆر: شلەیەکە بۆنیدەم خۆش دەکا
mouth watering/adj ئاو لەدەمهێن– بەتام
mouth/v دەمی دەجولێنێ
movable/ˈmuːvəbl/adj دەکرێ

moose/n گیانەوەرێکە لە جۆری ئاسك/ مامز
مامزێکی گەورەی ئەمریکای باکورە
mop/mɒp/n ئامێزی پاقژکەرەوەی ئاوماڵ
mop/v ماڵ بە ئامێری پاقژکەرەوە پاك دەکاتەوە
mope/məʊp/v گۆشەگیر دەبێ
خۆی لەخەڵك دوور دەگرێ
moped/ˈməʊped/n جۆرە پایسکیلێکە هەلمییە
moral/ˈmɒrəl/adj رەوشتی - ئەدەبی
moral/n پەند- رەوشت باش/ ئاکار
morale/məˈrɑːl/n مەعنەوی - ورە
morality/məˈræləti/n رەوشت- رەوشتایەتی
moralize/ˈmɒrəlaɪz/v ئامۆژگاری دەکا
لەروانگەی رەوشتەوە...دەکۆلێتەوە
morbid/ˈmɔːbɪd/adj ١-کوشندە ٢-رەشبین
more/mɔː(r)/det-pron ژمارەیەکی زۆر
more/adv زۆر
more over/adv ویرای ئەمە/لەمە زیاتر
morgue/mɔːg/n مردووخانە
morning/ˈmɔːnɪŋ/n بەیانی - سپێدە- بەرەبەیان
moron/ˈmɔːrɒn/n گەمژە- گێل
morose/məˈrəʊs/adj مۆن/پووزگرژ- خەمۆك
morphine/ˈmɔːfiːn/n مۆرفین
morsel/ˈmɔːsl/n پاروو
mortal/ˈmɔːtl/adj کوشندە- کوژەر- مرۆڤ
mortality/mɔːˈtæləti/n مردن- چارەنووس
mortar/ˈmɔːtə(r)/n ١- خەفتەو ئاو - ٢- تۆپی هاوەن
١- وەرگرتنی قەرد بۆ
mortgage/ˈmɔːgɪdʒ/n
خانووبەرە / مۆرگێج
mortician/mɔːˈtɪʃn/n قەبرلێدەر- مردوو شارەوە
mortuary/ˈmɔːtʃəri/n ساردگای مردوو
mortification/ˌmɔːtɪfɪˈkeɪʃn/n
ریسواکردن
mortify/ˈmɔːtɪfaɪ/v ریسوای دەکا
mosaic/məʊˈzeɪk/n مۆزاییك
moslem/n موسڵمان
mosque/mɒsk/n مزگەوت- مزگەفت
mosquito/məsˈkiːtəʊ/n مێشوولە- پێشکە
moss/mɒs/n قەوزە
most/məʊst/det - pron زۆر لە- زۆری
most/adv نزیکەی هەمووی- زۆر- زۆر زۆر
motel/məʊˈtel/n هۆتێلی سەر ڕێگای گشتی
moth/mɒθ/n پەپولە ئاسا- مۆرانە
mothball/ˈmɒθbɔːl/n دەرمانی دژە مۆرانە
mother/ˈmʌðə(r)/n دایك
mother/v وەك دایك گرنگی پێ دەدا
وەك دایك ئاگای لێ دەبێ
motherhood/ˈmʌðəhʊd/n دایکایەتی
motherless/ˈmʌðələs/adj بێدایك- دایك مردوو
motherly/adj دایکانە
mother country/n نیشتمان- زێد
mother-in-law/n خەسوو
mother tongue/n زمانی دایك
زمانی رەسەن- زمانی منداڵی
motif/məʊˈtiːf/n ١-نەخشەی رازاندنەوەی سەر.. ٢-بیرۆکەی بابەتێك
motion/ˈməʊʃn/n ١-جووڵان
٢- پێشنیارێکی میری(رەسمی)

زۆر گرنگ

momentum /məˈmentəm, məʊˈm-/n هێز- خێرایی

momma/ˈmɒmə/n ماما- دایە

monarch/ˈmɒnək/n شا- شاژن- پادشا

monarchy/ˈmɒnəki/n پادشایەتی/ سیستەمی پادشایەتی/دەوڵەتی سیستەم پادشایەتی

monastery/ˈmɒnəstri/n دێر

Monday/ˈmʌndeɪ, ˈmʌndi/n دووشەممە

monetary/ˈmʌnɪtri/adj دراوی- دارایی

money/ˈmʌni/n پارە

make money پارە بەدەست دێنێ- قازانج دەکا

money box/n دەخیلە

mongrel/ˈmʌŋgrəl/n سەگی دوورەگە

monitor/ˈmɒnɪtə(t)/n ١- شاشە ٢- چاودێر ٣- نوێنەری پۆل

monk/mʌŋk/n رەبەن

monkey/ˈmʌŋki/n مەیمون

mono/ˈmɒnəʊ/adj مۆنۆ

mono/n یەك کەناڵی

monogamy/n یەك ژنی

monolingual/ˌmɒnəˈlɪŋgwəl/adj یەك زمانی- فەرهەنگی یەك زمانی

monologue/ˈmɒnəlɒg/n مۆنۆلۆگ/ لەگەڵ خۆ قسەکردن

monopolize/məˈnɒpəlaɪz/v قۆرخ دەکا- دادەگا

monopoly/məˈnɒpəli/n قۆرخکردن- داگردن

monorail/ˈmɒnəʊreɪl/n هێلی ئاسنی- یەك هێڵی

monosyllable/ˈmɒnəsɪləbl/n یەك برگەیی

monotheism/n یەکتاپەرستی/ یەکخواپەرستی

monotonous/məˈnɒtənəs/adj جارسکەر- لەسەر یەك ئاواز

monotony/məˈnɒtəni/n جارس بوون

monsoon/ˌmɒnˈsuːn/n ١- وەرزی بارانی زۆر لە خوارووی ئاسیا ٢- بای بارانهێن

monster/ˈmɒnstə(r)/n دێو، ترسێنەر- دڕندە

monstrous/ˈmɒnstrəs/adj دڕندە- چەپەڵ- کەتە- زەبەلاح

month/mʌnθ/n مانگ- هەیڤ

monthly/ˈmʌnθli/adj - adv مانگانە، هەموو مانگێ

monument/ˈmɒnjumənt/n ١- پەیکەری یادگاری ٢- شوێنەواری کۆن

monumental/ˈmɒnjuməntəl/adj زۆر گەورە- کەتە- مەزن

moo/muː/n دەنگی مانگا- دەنگی چێڵ/ قۆڕاندن

moo/v دەقۆڕێنێ

mood/muːd/n حەوسەلە- هەوەس- بەدخویی- گێژل، هەستی کۆمەڵی

moody/muːdi/adj ١- مزاج دەمدەمی- بێهەوەس ٢- رەشبین- خەمۆك

moon/muːn/n مانگ/هەیڤ

moonlight/ˈmuːnlaɪt/n ١- ڕوناکی مانگ- تریفەی مانگ٢- هەویەشەو

moor/muə(r)/n بەیار، زەوییەك بە پووش و قەسەر داپۆشرابێ

Moor/muə(r)/n مەراکشی

moor/v بەلەم لە قەراغ- لەنگەر پێ دەگری

- بەلەمەکە لەکەنار...دەبەستێتەوە

mooring/ˈmuərɪŋ/n بەندەر

mob/mɒb/n ژاوەژاو–ئاشوب/توندوتیژی جەماوەر

mob/v لە چواردەورەی... کۆ دەبێتەوە

mobile/ˈməʊbaɪl/adj-n مۆبایل/ بەئاسانی دەگوازرێتەوە

بە ئاسانی جێگۆرکێی پێ دەکرێ

mobility/məʊˈbɪləti/n جووڵان– بزافتن

mobile home/n ماڵی گەرۆک –کەرەڤانە

mobilize/ˈməʊbəlaɪz/v دەکاتە سەرباز

بانگ دەکا بۆ سەربازی/ئەیاری دەکا بۆ شەڕ

mock/mɒk/v پێی پێ دەکەنێ– گاڵتەی پێ دەکا

mock/adj ئارەسەن– لە چاوکراوە– دەستکرد

mock-up/n نموونەی شتێکی رەسەن

modal/ˈməʊdl/n فرمانی بەیارمەتی مۆدال

mode/məʊd/n رێگا– شێواز–مۆدە–باو

model/ˈmɒdl/n مۆدیل– نموونە – شێواز ئەو کەسەی کە جلی نموونە لەبەر دەکاو خۆی پێ دەردەخا/ ئەو کەسەی لەبەردەم وێنەکێش دادەنیشێ.

model/v لاسایی دەکاتەوە

بەجلی نوێ– مۆدێلی نوێ خۆی دەنوێنێ

نموونەی شتێ دروست دەکا

modeling/ˈmɒdlɪŋ/n کرداری خۆپیشاندان بەجلی‌نوێ

modem/ˈməʊdem/n مۆدێم (کۆمپیوتەر)

moderate/ˈmɒdərət/adj/مامناوەندی میانڕەو

moderate/ˈmɒdəreɪt/v خاوی دەکاتەوە– هێوری دەکاتەوە

moderation/ˌmɒdəˈreɪʃn/n ئاوەندیتی/میانڕەوی

modern/ˈmɒdn/adj ئەسرەوی– خۆگری، نوێ– سەردەمی

modernize/ˈmɒdənaɪz/v بەمۆدێرن دەکا– نوێ دەکاتەوە، وای لێ دەکا لەگەڵ...بگونجێ

modernization/ˌmɒdənaɪˈzeɪʃn/n نوێ کردنەوە– نۆژەنکردنەوە

modest/ˈmɒdɪst/adj ١– سادە ٢– بێ فیز٣– شەرمن ٤– مامناوەند– هاکەزا

modesty/ˈmɒdəsti/n بێ‌فیزی

modify/ˈmɒdɪfaɪ/v ١– هەموار دەکا– گۆڕانێکی کەمی تێدەکا ٢– وەسپی دەکا

modification/ˌmɒdɪfɪˈkeɪʃn/n ١– هەمووارکردن ٢– وەسپ

mohair/ˈməʊheə(r)/n خوری بزن– خوری موهیر

moist/mɔɪst/adj هەندێ تەڕ– شێدار

moisture/ˈmɔɪstʃə(r)/n شێ

molar/ˈməʊlə(r)/n کاکلە ددان ددانی خڕی/ددانی پشتەوە

mole/ˈməʊl/n ١– خاڵ/نیشانە ٢–ئەوکەسەی سیخوری لەسەر دەزگاکەی خۆی دەکا ٣– گیانەوەرێکی بچووکی کوێرە.

molehill/ˈməʊlhɪl/n قۆمەتە خۆڵ

molecule/ˈmɒlɪkjuːl/n گەرد– گەردیلە

molest/məˈlest/v ١–ئەزیەتی دەدا–بێزاری دەکا ٢– پری دەداتێ– خراپی دەکا

molt/ˈməʊlt/v شل دەبێتەوە/شل بۆوە

molten/ˈməʊltən/adj دەتاوێتەوە/تواوە

moment/ˈməʊmənt/n ترۆکە/چرکەیێ

at the moment هەرئێستا

for the moment بۆ ماوەیەکی زۆرکورت

momentary/ˈməʊməntri/adj کەم خایەن/ کەم تەمەن/ تەمەن کورت

momentous /məˈmentəs, məʊˈmentəs/adj

misrepresent/ˌmɪsˌreprɪˈsent/v دەشێوێنێ

Miss/mɪs/ خانم– خاتوون – ... خان

miss/mɪs/n ١– ون دەکا
٢– هەڵە دەکا– لە دەستی دەردەچێ
٣– پەرۆشی دەبێ– تاسەی دەکا

missing/ˈmɪsɪŋ/adj ون، بەخەوش– ئامادە نەبوو

miss/n نیشانە نەپێکان/ سەرکردن

missile/ˈmɪsaɪl/n ١– گوللە تۆپ– ساروخ– موشەک
٢– هاویشتراو– هاوێژراو

mission/ˈmɪʃn/n ئەرك– پەیام– نێردراو بنکەی پەیامی مژدەبەری

missionary/ˈmɪʃənri/n مژدەبەری فەلە– مژدەدەری گاور

misspell/ˌmɪsˈspel/n رێنوسی هەڵە دەکا

misspent/adj پارە یان کاتی بەفیڕۆ دراو

mist/mɪst/n تەم– تەم و مژ– تەمتومان

mist/v بە تەم دادەپۆشێ– (ناوچەکە) تەم و مژ دەگرێ

mistake/mɪˈsteɪk/n هەڵە– غەڵەت

by mistake بەهەڵە– بەرێکەوت

mistake/v هەڵە دەکا– غەڵەت دەکا

mistaken/mɪˈsteɪkən/adj هەڵە– نادروست

mister/ˈmɪstə(r)/n مستەر– رێزدار

mistook/v هەڵەی کرد

mistreat/ˌmɪsˈtriːt/v خراپ مامەڵە دەکا– خراپ رەفتار دەکا– خراپ هەڵس وکەوت دەکا خراپ لەگەڵی‌دەجوڵێتەوە

mistress/ˈmɪstrəs/n دۆست– مامۆستای ژن

mistrust/ˌmɪsˈtrʌst/v گومان دەکا لە/ باوەڕی پێ ناکا

mistrust/ˌmɪsˈtrʌst/n گومان– بێ متمانە

misty/ˈmɪsti/adj تەرم ومژی

misunderstand/ˌmɪsʌndəˈstænd/v بەهەڵە تێ دەگا

misuse/ˌmɪsˈjuːz/v خراپ بەکاردێنێ– بۆ مەبەستێ بەکاردێنێ

misuse/ˌmɪsˈjuːs/n خراپ بەکارهێنان– نیەتی خراپ بەکارهێنان

mitigate/ˈmɪtɪgeɪt/v هێور دەکاتەوە

mitten/ˈmɪtn/n جۆرە دەستەوانەیەکە جێ پەنجە گەورەی جودایەو هەرچوار پەنجەکەی تر پێکەوەن.

mix/mɪks/v ١–تێکەڵ دەکا– بە تێکەڵ کردن دروست دەکا
٢– لەوێ تێك دەچێ
٣– دوو شت لەیەك کات دەکا

mix up/n هەڵە، سەر لێشێوان

mix/n تێکەڵ– تێکەڵە– تێکەڵەی ئامادە

mixed/mɪkst/adj هەمەرەنگ، جۆراوجۆر تێکەڵ– بۆ نێر و مێ– کچ و کوڕ لە سروشتی هەستی دڵنیا نیە

mixed doubles/n دووکەسی: یەکێ ژن و یەکێ پیاو

mixed up/adj پەشێو– هەراسان– سەر لێشێواو

mixer/ˈmɪksə(r)/n ئامێری تێکەڵکەر

mixture/ˈmɪkstʃə(r)/n تێکەڵە– گیراوە

moan/məʊn/n ناڵە/ناڵ ناڵ

moan/v دەناڵێنێ– گلەیی‌دەکا– گازندە دەکا

moat/məʊt/n ١– قانگە
٢– قۆرتێکی قوڵ لە دەوری قەڵا ێ دەدری پڕ ئاو دەکرا بۆ پاراستنی قەڵا.

ئاوەژوو دەکاتەوە

mirth/mɜːθ/n خۆشی، پێکەنین

mis- پێشگری نەرێیە

misapprehension /ˌmɪsæprɪˈhenʃn/n غەلەت حاڵی بوون
غەلەت حاڵی بوون- چەوت تێ گەیشتن

misbehave/ˌmɪsbɪˈheɪv/v هەڵس و کەوتی خراپ دەکا
خراپ رەفتار دەکا

misbehaviour/ˌmɪsbɪˈheɪvjə(r)/n بەدرەفتاری

miscalculate/ˌmɪsˈkælkuleɪt/v لە ژماردن هەڵە دەکا
لە خەمڵاندن بە هەڵە دەچێ

miscarriage/ˈmɪskærɪdʒ/n لەبار چوون

miscarry/v لەبار دەچێ- لەبار دەبا- هەڵدەوەشێنێتەوە

miscellaneous/ˌmɪsəˈlemiəs/adj هەمەرەنگ- جۆرەها

mischief/ˈmɪstʃɪf/n بەدرەفتاری/ شەیتانی- شیمی(بۆ منداڵان)

mischievous/ˈmɪstʃɪvəs/adj شەڕانی-شەیتان- بەدکار

misconception/ˌmɪskənˈsepʃn/n بیرۆکەی هەڵە- تێگەیشتنی هەڵە

misconduct/ˌmɪsˈkɒndʌkt/n بەدرەفتاری - بەدئاکاری

misdemeanor/ˌmɪsdɪˈmiːnə(r)/n تاوانی بچووک

miser/ˈmaɪzə(r)/n قەلس- قرچۆک- رەزیل- رژد- گرتە

miserable/ˈmɪzrəbl/adj ١- ناشاد- خەمبار- خەمگین
٢- بێزارکەر ٣- کەم- هیچ نا

miserably/ˈmɪzrəbli/adv بە نائومێدی

misery/ˈmɪzəri/n نائومێدی- ئەشکەنجە- ئێش و ئازار

misfire/ˌmɪsˈfaɪə(r)/v فەشەل دێنێ- سەرناکەوێ

misfit/ˈmɪsfɪt/n نە سازان- نەگونجان

misfortune/ˌmɪsˈfɔːtʃuːn/n بەدبەخت هێنی
مەرگەسات هێن

misgiving/ˌmɪsˈɡɪvɪŋ/n هەست بەگومان و نیگەرانی کردن

misguided/ˌmɪsˈɡaɪdɪd/adj لە خشتەبەر- گومڕاکەر- نامەقووڵ

mishap/ˈmɪshæp/n ڕووداوێکی دڵتەزێن قەومان

misinform/ˌmɪsɪnˈfɔːm/v زانیاری هەڵە دەداتێ

misinterpret/ˌmɪsɪnˈtɜːprɪt/v بەهەڵە تێ دەگا
غەلەت حاڵی دەبێ- بە هەڵە ڕاڤەدەکا

misjudge/ˌmɪsˈdʒʌdʒ/v باوەڕێکی هەڵە بونیاد دەنێ لە هەڵسەنگاندنی...
بەهەڵە دەچێ- بڕیارێکی هەڵە دەدا

mislay/ˌmɪsˈleɪ/v شتێ لە شوێنێ دادەنێ و لە بیری دەچێ/شتێ بۆماوەیێ ون دەکا

mislead/ˌmɪsˈliːd/v چەواشە دەکا- فریودەدا
دەست خەڵەتێ دەدا

misleading/ˌmɪsˈliːdɪŋ/adj چەواشە کەر- لەخشتەبەر

mismanage/ˌmɪsˈmænɪdʒ/v خراپ بەڕێوە دەبا

misplaced/ˌmɪsˈpleɪst/adj ناشایەن
لە شوێن خۆنا- پیاهەڵدانی ناشایەن

misprint/ˈmɪsprɪnt/n هەڵەی چاپ

mispronounce/ˌmɪsprəˈnaʊns/v بەهەڵە گۆ دەکا

misread/ˌmɪsˈriːd/v بەهەڵە دەخوێنێتەوە- بەهەڵە تێ دەگا

mindless/ˈmaɪndləs/adj ١–گەمژە
٢– زیرەکی و تێفکرینی ناوێ
mine/maɪn/pron هی من
mine/n ١– کان٢– لوغم– بۆمب– مین
minefield/ˈmaɪnfiːld/n ١– کێڵگەی
ئەلغام– مین ڕێژ
٢– بارەکە چاوەڕێی تەقینەوەی لێ
دەکرێ، هەر بقلیشێتەوە– دەقلیشێتەوە
mine/v ١– کانزا دەردێنێ
٢– لە کان کاردەکا
٣– قۆرت لێ دەدا تا کانزا دەربێنێ.
٣– لوغم دەچێنێ– لوغم دادەنێتەوە
mine layer/n کەشتی مین چێن
minesweeper/n مین لابەر
miner/ˈmaɪnə(r)/n کانکار
mineral/ˈmɪnərəl/n کانزا
mineral water ئاوی کانزایی
mingle/ˈmɪŋgl/v تێکەڵ دەبێ–
ئاوێتە دەبێ
mini-/ˈmɪni/ زۆر بچووک
miniature/ˈmɪnətʃə(r)/n وێنەیەکی
بچووککراوە
in miniature بە شێوەیەکی زۆر بچووکدا
لە وێنەیەکی بچووککراوەدا
minibus/ˈmɪnibʌs/n پاسی بچووک–
مینیبوس
minimal/ˈmɪnɪməl/adj زۆر بچووک–
زۆر کەم
minimize/ˈmɪnɪmaɪz/v
١– زۆر بچووکی دەکاتەوە
٢– کەمی دەکاتەوە
minimum/ˈmɪnɪməm/n کەمترین
mining/ˈmaɪnɪŋ/n کانزاکاری–
دەرهێنانی کانزا
miniskirt/ˈmɪnɪskɜːt/n مینی ژۆپ–
تەنورەی زۆرکورت

minister/ˈmɪnɪstə(r)/n ١– شالیار–
وەزیر٢– قەشە
ministerial/ˌmɪnɪˈstɪəriəl/adj وەزاری
ministry/ˈmɪnɪstri/n ١– وەزارەت
٢– پیشەی قەشە
mink/mɪŋk/n مینك: گیانەوەرێکی
درندەی بچووکە
minor/ˈmaɪnə(r)/adj - n ١– بچووک– کێم–
لاوەکی ٢– چینی لاوەکی دەنگ
٣– ناکام– ناکامەکان
minority/maɪˈnɒrəti/n ١–نەوجەوانی
٢–کەمایەتی– کەمینە
mint/mɪnt/n پونگ– شیرنەمەنی
minty/ˈmɪnti/adj تام پونگی
mint/mɪnt/n شوێنی پارە لێدان
mint/v پارە لێدەدا
minus/ˈmaɪnəs/prep کەم– کرداری کەمکردن
لەژێر سفر– بەبێ..– کەمتر لە–
نیشانەی سالیب–کەم– لە ماتماتیك
minuscule/ˈmɪnəskjuːl/adj زۆر بچووک–
زۆر وردە
minute/ˈmɪnɪt/n خولەك– ماوەیەکی زۆر کەم
the minutes تۆماری نوسراوی دانیشتنی..
at any minute: in a minute بەم زوانە
پاش چەند خولەکێ
just a minute دەقەیێ بەیارمەتیت
up to the minute نوێ– دوا پێشهات
minute/adj زۆر ورد (بچووک)
miracle/ˈmɪrəkl/n موعجیزە– پەرجو
miraculous/mɪˈrækjələs/adj لە سروشت
بەدەر– نائاسا
miraculously/adv بە موعجیزە
mirage/ˈmɪrɑːʒ/n سەراب– تراویلکە
mirror/ˈmɪrə(r)/n ئاوێنە– نەینۆک– قۆدیك
ئارەژوو
mirror/v ڕەنگ دەداتەوە

Milage: mileage/n ١– ماوەی بڕاو
٢– ڕێژەی سود
mild/maɪld/adj ١– نەرم– نەرم و نیان
٢– خۆشنود، خۆشدو
٣– مامناوەندی
mildly/adv هەندێ– تا ڕادەیێ
mile/maɪl/n میل– ماوەیەکی دوور
ماوەیەکی درێژ– ڕوداوێکی گرنگ
militant/ˈmɪlɪtənt/adj شەڕانی–
ئازا و بەجەرگ/میلیتانت
militancy/ˈmɪlɪtənsi/n خەبات–
تێکۆشان
militant/n خەباتگێڕ– تێکۆشەر
military/ˈmɪlətri/adj سەربازی–
جەنگیی
militia/məˈlɪʃə/n میلیشیا– بەرەنگاری
میللی
milk/mɪlk/n - v شیر–
شیری... دەدۆشێ– دادەچۆڕێنێ
milk chocolate/n چوکلێتی شیری
milkman/ˈmɪlkmən/n شیر فرۆش
milk shake/n ئایس کرێم:
خواردنەوەیەك لە شیر و هەندێ
بۆن و تام... پێکدێ
milk tooth/n ددانی شیری
milky/ˈmɪlki/adj ١– شیری– لە
شیردروستکراو
٢– ڕەنگ شیری
mill/mɪl/n ئاش– کارگە– وردکەر
mill/v دەهاڕێ– ورد دەکا
miller/ˈmɪlə(r)/n ئاشەوان
millennium/mɪˈleniəm/n هەزارە
the millennium یادی هەزار ساڵی
millet/ˈmɪlɪt/n داروجان:
ڕوەکێکە لە گیا–قەسەر دەچێ، تۆوەکەی
وەك خواردن بەکاردێ

milligram/ˈmɪligræm/n میلیگرام
millilitre/ˈmɪlili:tə(r)/n میلیلتر
millimetre/ˈmɪlimi:tə(r)/n میلیمتر
millinery/ˈmɪlɪnəri/n دروستکردنی شەبقەی
ئافرەتان یان فرۆشتنیان
million/ˈmɪljən/number ملیۆن
millionth/ˈmɪljənθ/det ملیۆنەیەم/
بەشێ لە ملیۆن بەش
millionaire/ˌmɪljəˈneə(r)/n ملیۆنێر
millionairess/n ملیۆنێر(ئافرەت)
milometer/maɪˈlɒmɪtə(r)/n پێوەری
ماوەی بڕاو
mime/maɪm/n بە جوڵەو ئاماژە شت دەڵێ–
نمایش بە جووڵە
mime/v بە ئاماژە شت دەڵێ
mimic/ˈmɪmɪk/v لاسایی کەسێ
دەکاتەوە بۆ گاڵتە
mimic/n لاسایی کەرەوەی کارامەی گاڵتەجار
minaret/ˌmɪnəˈret/n منارە
mince/mɪns/v پارچە پارچە دەکا
mince/n گۆشتی پارچە پارچە کراو
mincemeat/n تێکەڵەیەکە لە مێوەی
وشکراو و گوێزو شەکراو.
mind/maɪnd/n عەقڵ– هۆش– بیر
out of mind کەمژە، شێت
make up mind بڕیار دەدا
mind/maɪnd/v بێزاردەبێ– گرنگیدەدا–
دەملەوەرێنێ
mind you لە بیر نەکەی
mind your business خۆت لە کاروباری
خەڵك هەڵمەقوڵتێنە
never mind گوێ مەدێ– هیچ نیە
Mind out لاکوا– لاچۆ ئاگادار بە!
minder/ˈmaɪndə(r)/n شوان،
سەرپەرشت، چاودێر

metre/ˈmi:tə(r)/n مەتر (١٠٠ سانتیم)
metric/ˈmetrɪk/adj میتری پێوەری
metropolis/məˈtrɒpəlɪs/n شاری زۆر گەورە- پایتەخت
miaow/miˈaʊ/n میاو
miaow/miˈaʊ/v دەمیاوێنێ
mice/maɪs/n مشکەکان
Mickey/ˈmɪki/n گاڵتەپێکردن- پێ رابواردن
microchip/ˈmaɪkrəʊtʃɪp/n مایکرۆچیپ(کۆمپیوتەر)
microcomputer /ˈmaɪkrəʊkəmpju:tə(r)/n کۆمپیوتەری بچووک
microcosm/ˈmaɪkrəkɒzəm/n نموونەیەکی بچووکی شتێکی گەورە
microfiche/ˈmaɪkrəʊfi:ʃ/n مایکرۆفیلم
microphone/ˈmaɪkrəfəʊn/n مایکرۆفۆن
microscope/ˈmaɪkrəskəʊp/n مایکرۆسکۆپ، وردبین
microwave/ˈmaɪkrəweɪv/n شەپۆلی بچووک/ئامێری گەرمکردنەوەی خواردەمەنی
mid/mɪd/adj ناوەڕاست- ناوەند
the Mid west/n بەشی باکوری ناوەندی ئەمریکا
midday/ˌmɪdˈdeɪ/n نیوەڕۆ- کاتژمێر دوازدە
middle/ˈmɪdl/n ناوەڕاست- ناوەندی
middle age/n تەمەنی نێوان ٤٠- ٦٠
middle aged/adj ناوەڕاستی تەمەن
the middle ages/n چاخەکانی ناوەڕاست
middle class/n چینی ناوەڕاست
the middle East/n ڕۆژهەڵاتی ناوەڕاست
middle name/n ناوی ناوەندی لای زۆربەی ئەوروپییەکان
middle school/n قوتابخانەی ناوەندی قوتابخانەیەکە بۆ منداڵانی ٩- ١٣ ساڵی.
midge/ˈmɪdʒ/n پێشکە، مێشوولە
midget/ˈmɪdʒɪt/n کورتە باڵا
Midlands/n دەڤەرەکانی ناوەڕاست لە ئینگلتەرا
midnight/ˈmɪdnaɪ/n نیوە شەو
midriff/ˈmɪdrɪf/n نێوان سینگ و کەمەر- ناووک
midst/mɪdst/n ناوەند- چەق- دڵ
midsummer/ˌmɪdˈsʌmə(r)/n نیوەی هاوین-چلەی هاوین
midway/ˌmɪdˈweɪ/adj ناوەند- ناوەڕاست
midweek/ˌmɪdˈwi:k/n نیوەی هەفتە
midweek/adv لە نیوەی هەفتە
midwife/ˈmɪdwaɪf/n مامان
midwifery/ˈmɪdwɪfəri/n مامانی
midwinter/ˌmɪdˈwɪntə(r)/n-نیوەی زستان ناوەندی زستان- چلەی زستان
might/maɪt/v ڕابردووی may- لەوانەیە، دەکرێ، دەکرێ؟
might/n هێز، دەسەڵات
mighty/ˈmaɪti/adj بەهێز، بەدەسەڵات
mighty/adv زۆر
migraine/ˈmi:greɪn/n ژانە سەرێکی بەهێز- سەرئێشەیەکی زۆر/ مرۆڤ تووشی ئەخۆشی دەکا
migrate/maɪˈgreɪt/v کۆچ دەکا- ڕەو دەکا
migrant/ˈmaɪgrənt/n کۆچبەر- کۆچەر
migration/maɪˈgreɪʃn/n کۆچ- کۆچکردن- ڕەوکردن
mike/maɪk/n مایکرۆفۆن

merciless/'mɜ:sɪləs/adj بێ ڕەحم، بێ بەزەیی

mercury/n جیوە

mere/mɪə(r)/adj تەنیا/ جگە

merely/adv تەنیا (نەزیاتر نەکەمتر)

merge/mɜ:dʒ/n یەکدەگرێتەوە، یەکدەخاتەوە

merger/'mɜ:dʒə(r)/n کرداری یەککرتن

meridian/mə'rɪdiən/n ١- ئەو هێڵە خەیاڵییەی لەسەر ڕووی زەوی لە نێوان جەمسەری باکوور و باشوور هەیە و بەشوێنێکی تایبەت ڕەت دەبێ. ٢- بەرزترین جێ کە خۆر دەیگاتێ. ٣- نیوەبازنەی زەوی.

meringue/mə'ræŋ/n تێکەڵەی شەکرو سپێنتی هێلکە ئەو کێکەی لە شەکرو سپێنتی هێلکە دروست دەکرێ.

merit/'merɪt/n لایەنی چاکی/ ئەدگارە چاکەکان- بەهادار

merit/v شایەنە- لێی دێ

meritocracy/ˌmerɪ'tɒkrəsi/n میراتۆکراسی: سیستەمی حکومەتی کەسانی بە توانا و ڕۆشنبیر.

mermaid/'mɜ:meɪd/n پەری دەریا

merry/'meri/adj ڕووخۆش-سەرخۆش

merriment/'merimənt/n خۆش و شادی

mesh/meʃ/n تۆڕ ئاسا

mesmerize/'mezməraɪz/v سرنجی ڕادەکێشێ تووشی دڵشدامانی دەکا

mess/mes/n ١- پیسی، ئاڕێك و پێکی ٢- کێشە- قەیران

mess/v پیس دەکا

messy/'mesi/adj پیس- پیس و پۆخڵ

mess/n ژووری خواردنی سەربازان

message/'mesɪdʒ/n ١- نامە- پەیام ٢- ئامانج

messenger/'mesɪndʒə(r)/n نامەبەر- پەیامبەر

Messiah/mə'saə/n مەسیح

met/met/v دیتی- بینی

metabolism/mə'tæbəlɪzəm/n میتابۆلیزم

metal/'metl/n کانزا

metallic/adj کانزایی

metamorphosis/ˌmetə'mɔ:fəsɪs/n گۆڕانی تەواوی شێوەی.

metaphor/'metəfə(r)/n میتافۆر: خوازە خواستن- واتای مەجازی

metaphorical/ˌmetə'fɒrɪkl/adj مەجازی

metaphysics/ˌmetə'fɪzɪks/n ئەودیوی سروشت

metaphysical/ˌmetə'fɪzɪkl/n- میتافیزیکی دینی/ ئەودیوی سروشت

mete/mi:t/v ١-سزای دەدا- پاداشتیدەدا ٢-خەڵاتی دەکا

meteor/'mi:tiə(r)/n ئەیزەککورزە ڕوناکی- گرکەر

meteoric/ˌmi:ti'ɒrɪk/adj ١- زۆر خێرا- تیژڕەو ٢- سەرکەوتوانە

meteorology/ˌmi:tiə'rɒlədʒi/n زانستی سەقاو- کەش و هەوا

meter/mi:tə(r)/n پێوەر- کێش

meter/v بەپێوەر دەپێوێ

method/'meθəd/n ڕێگا- شێواز

methodical/mə'θɒdɪkl/adj مەنهەجی- ڕێك و پێك

Methodist/'meθədɪst/n یەکێ لە ئەندامەکانی کەنیسای پرۆتستانی کە جۆن ویزلی لە سەدەی ١٨ دایمەزراند.

meticulous/mə'tɪkjələs/adj وردکار- وردبین: ئاگادار

melt/melt/v ١–دەتاوێتەوە–شل دەبێتەوە
٢– نەرم دەبێ– هێور دەبێ
meltaway/v ون دەبێ–
گوم دەبێ– پەرش دەبێ
member/ˈmembə(r)/n ئەندام– تاک
membership/ˈmembəʃɪp/n
ئەندامێتی
ژمارەی ئەندامەکان– ئەندام پەرلەمانMP
membrane/ˈmembreɪn/n
١– داپۆش ٢– پێست نەرم/توێژ
memento/məˈmentəʊ/n یادگاری
memo/ˈmeməʊ/n یاداشت نامە
memoir/memwɑ:(r)/n یاداشت–
رۆژانە– ژیاننامە
memoris/n یاداشت– رۆژانە– ژیاننامە
memorable/ˈmemərəbl/adj
لە بیر ناکرێ– لەبیر نەچوو
memorandum/ˌmeməˈrændəm/n
یاداشت
memorial/məˈmɔ:riəl/n ١– یادگاری
بیرخەرەوە ٢– تۆماری مێژوویی
memorize/ˈmeməraɪz/v لەبیر
دەکا– ئەزبەر دەکا
memory/ˈmeməri/n یرەوەری –
بیرکردنەوە
ئەو بەشەی کۆمپیوتەر کە زانیاری هەلدەگرێ
In memory of:to the memory of
لەبیرەوەری/لە یادی
men/men/n پیاوەکان/مرۆڤەکان
menace/ˈmenəs/v ترس، هەرەشە–
بێزارکەر
menace/ˈmenəs/n هەرەشەدەکا
menacing/adj ترسێنەر– تۆقێنەر
mend/mend/n شتی تێکچوو– شکاو
چاک دەکاتەوە

mend/v ١– چاک دەکاتەوە
٢– هەموار دەکا
menial/ˈmi:niəl/adj ١– هاکەزایی– ناگرنگ
٢– کەم بایەخ
meningitis/ˌmenɪnˈdʒaɪtɪs/n هەوکردنی
مێشک یان دەماری پشت/پوکانەوەی مێشك
menopause/ˈmenəpɔ:z/n تەمەنی بێ
نومێدی (گۆڕانی ژیان)
menstruate/ˈmenstrueɪt/v حەیز دەبینێ–
بێنوێژ دەبێ
menstruation/ˌmenstruˈeɪʃn/v کنیع–
مەحەك، بێ نوێژی مانگانەی ژن
mental/ˈmentl/adj هۆشیی– بیریی
نەخۆشخانەی ئەو کەسانەی توشی نەخۆشی
هۆشی–هۆشەکی ماتون
mentality/menˈtæləti/n هۆشێتی–
جۆری بیرکردنەوە
mention/ˈmenʃn/v یاد دەکا– ئاماژە بۆ دەکا
don't mention it شایەنی نییە
پێویست بە سوپاس ناکات
mention/n یادکردن–
ناوهێنان، ئاماژە بۆ کردن
menu/ˈmenju:/n لیستی خواردنەکان
لیستی هەڵبژاردنەکان لە کۆمپیوتەر
mercenary/ˈmɜ:sənəri/adj ١– پارەیی–
دراویی، پەیوەست بە شتیەمادیییەوە
٢–جاشێتی–بەکرێگیراوی
merchandise/ˈmɜ:tʃəndaɪz/n کەل وپەل–
شت و مەك
merchant/ˈmɜ:tʃənt/n بازرگان
merchant navy/n کەشتی بازرگانی
Mercury/ˈmɜ:kjəri/n هەسارەی عەتارد
نزیکترین هەسارە لە رۆژ
mercy/ˈmɜ:si/n بەزەیی– میهرەبانی
merciful/ˈmɜ:sɪfl/adj میهرەبان
mercifully/adv میهرەبانانە–
بەبەزەییانە

Med: Mediterranean/n دەریای سپی
ناوەراست/وڵاتانی دەریای ناوەراست
medal/ˈmedl/n مێوانکە– مەدالیا
medalist/ˈmedəlɪst/n ١– هەڵگری مەدالیا ٢– براوەی مەدالیا
medallion/məˈdæliən/n مێوانکە– خوناوکە
meddle/ˈmedl/v خۆ هەڵدەقورتێنێ لە کاری خەڵکی
media/ˈmiːdiə/n میدیا: هۆکارەکانی ڕاگەیاندن
mediaeval: medieval چەرخەکانی ناوەراست
mediate/ˈmiːdieɪt/v ناوبژی دەکا– دەچێتە نێوانیانەوە
mediation/ˌmiːdiˈeɪʃn/n ناوبژی کردن، ناوبەینکردن/بۆ چارەسەرکردنی کێشە
mediator/ˈmiːdieɪtə(t)/n–ناوبژیکەر– ناوەند– هۆکار
نێوانکەر– پێناو
لەمەسیحیەت دەوترێ: پیاوی دینی دەتوانی هەرچی بەندە بیەوێ بگەیەنێتە خوا، شتی
ئاوا لە ئیسلام دانیە.
medical/ˈmedɪkl/adj پشکنینی پزیشکی– پزیشکی
medicated/ˈmedɪkeɪtɪd/adj
چارەسەری– دەرمان
medication/ˌmedɪˈkeɪʃn/n دەرمان
medicine/ˈmedsn, ˈmedɪsn/n
پزیشکی– دەرمان– چارەسەر
medieval/ˌmediˈiːvl/adj پەیوەست بە چەرخەکانی ناوەراست
mediocre/ˌmiːdiˈəukə(r)/adj
ناوەند/ خراپ نیە– ئاسایی
meditate/ˈmedɪteɪt/v ئەگۆڵکران
رادەچێ– دالغە لێ دەدا– تێدەفکرێ– زۆر بیری دەکا– تێ ڕادەمێنێ

the Mediterranean/n دەریای سپی
ناوەراست/وڵاتانی دەریای سپی ناوەراست/
تایبەت بە وڵاتانی دەریای سپی ناوەراست
medium/ˈmiːdiəm/n ١– هۆکار– نێوەند
٢– هۆکاری ڕاگەیاندن
mediums/n پەیکاری ڕۆحی–
نێوەندکاری ڕۆحی
medium/adj ناوەراست
medium wave/n شەپۆلی ناوەراست
meek/miːk/adj ١– گوێدێر، گوێ ڕایەڵ، بەرنەمر
٢– هێمن و بێ دەنگ
meekly/adv ١–بەبێدەنگی ٢–بە گوێڕایەڵی
meekness/n گوێدێری، گوێ ڕایەڵی
meet/miːt/v ١– دیدەنی دەکا– دیداری دەکا
٢– چاوی پێدەکەوێ– دەبینێ
٣– یەکەم جار یەکتر دەبینن– کۆدەبنەوە
٤– دەگەنەیەك– پەیەك دەگەن.
٥– پێویستییەکانی پێ پڕ دەکرێتەوە.
meeting/ˈmiːtɪŋ/n کۆبونەوە– دیدار
megalomania/ˌmegələˈmeɪniə/n
شێتی مەزنێتی
megaphone/ˈmegəfəun/n–دەنگ گەورەکەر–
مێگافۆن– زوڕنا
mellow/ˈmeləu/adj ١– نەرم و تام شیرین
٢– هێمن، نەرم
٣– ڕەسیو، ئاقڵ
mellow/v پەنەرمی مامەڵە دەکا
نەرم دەکا– مێور دەکاتەوە
melodrama/ˈmelədraːmə/n میلۆدراما
melodramatic/ˌmelədrəˈmætɪk/adj
میلۆدرامی
melody/ˈmelədi/n میلۆدی– ئاواز–
نەغمە
melon/ˈmelən/n گندۆرە– کاڵەك
water melon/n شفتی– شوتی

maximum/ˈmæksɪməm/n دوا پلەی، ئەو پەڕی

May/meɪ/n مانگی ئایار

May Day ڕۆژی یەکی ئایار

may/meɪ/v لەوانەیە– دەبێ– دەکرێ شیمانە دەکرێ– ڕێی تێ دەچێ

may be/adv لەوانەیە، دەبێ وابێ

mayonnaise/ˌmeɪəˈneɪz/n مایۆنێز: خواردنە هێلکە ورۆن لەگەڵ زەڵاتە

mayor/meə(r)/n سەرۆکی شارەوانی/ پارێزگا– کێخوا

mayoress/meəres, meɪəres/n سەرۆکی شارەوانی (ژن) خێزانی–هاوسەری–ژنی سەرۆکی شارەوانی

maze/meɪz/n ڕێ‌گومکردن– سەرلێشێواندن/شپرزە

me/mi:/pron من– لەباری بەرکار

meadow/ˈmedəʊ/n مێرگ

meagre/ˈmi:gə(r)/adj بچووک– کەم

meal/mi:l/n ژەم

meal time/n کاتی ژەم

mean/mi:n/v ١– وادەبەخشێ– وادەگەیەنێ، واتای وا دەدا ٢– دەیەوێ– مەبەستێتی ٣– گرنگە– زۆر دەگەیەنێ– دەبێتە هۆی

mean well نیەتی باشە

mean/adj قرچۆک– چاوبرسی

mean/n ڕێژە: ناوەند– ڕەوش

meander/miˈændə(r)/v ١–پێچاوپێچ دەبێ– شەپۆل دەدا ٢– بێ‌ئیش دەسوڕێتەوە

meaning/ˈmi:nɪŋ/n واتا– مەدلول– ئامانج

meaningful/ˈmi:nɪŋfl/adj بەسوود– واتادار

meaningless/ˈmi:nɪŋləs/adj ١– بێ‌واتا– بێ سوود ٢–هیچ و پووچ

means/mi:nz/n هۆکار– ئاوەند

by means of بەهۆی– بەرێگای

by no means هەرگیز

means/mi:nz/n پارەو سامان– دەرامەت

in the meantime لەو کاتەدا، لەو نێوەندەدا

meanwhile/ˈmi:nwaɪl/adv لەو سەین و بەینەدا– لەو دەمی

measles/ˈmi:zlz/n سورێژە، سۆریکە

measly/ˈmi:zli/adj بچووک– کەم بەها

measure/ˈmeʒə(r)/v دەپێوێ– دەگاتە– دەخەملێنێ

measurement/ˈmeʒəmənt/n پێوان–ئیجرا

measure/n ١– هەندێ– ڕێژەیی– پێوەر ٢– هەلسوکەوت– تەدارەک ٣– یەکەی پێوان

meat/mi:t/n گۆشتی گیانەوەر و باڵندە نەک هی مرۆڤ

meatball/ˈmi:tbɔ:l/n پارچەی خڕی گۆشتی وردکراو یان قیمەکراو

Mecca/ˈmekə/n مەککەی پیرۆز– ڕوانگە– قیبلە شوێنی ڕووکەری مێوانان

mechanic/məˈkænɪk/n کرێکاری میکانیک

mechanical/məˈkænɪkl/adj میکانیکی– شارەزا لە ئامێر/ئامێر– بێ گیان

mechanics/məˈkænɪks/n ١– ئامێر– هۆکار میکانیکیەت– چۆنیەتی کارکردنی.. ٢– زانستی میکانیک

mechanism/ˈmekənɪzəm/n ئامێری میکانیکی/ چۆنیەتی کارکردن

mechanize/ˈmekənaɪz/v ئامێر لەبریتی مرۆڤ بەکاردێنێ

mechanization/ˌmekənaɪˈzeɪʃn/n بەکارهێنانی ئامێر

masturbate/ˈmæstəbeɪt/v دەستپەڕ لێدەدا- خۆی ڕەحەت دەکا

masturbation/ˌmæstəˈbeɪʃn/n دەستپەڕ- خۆ ڕەحەت کردن

mat/mæt/n ١- بەرماڵ- دوگرد
٢- مافووری بچووک بۆ ژێر پێ یان پارچە ماددەیەکە لەژێر شتی گەرم دادەنرێ.

mat/adj نەدرەوشاوە

matador/ˈmætədɔː(r)/n گاکوژ- بکوژی گا- لە (گابازی)

match/mætʃ/n شخاتە

matchstick/ˈmætʃstɪk/n دنکە شخاتە

match/mætʃ/n ١- یاری- گەمە

match/v دەسازێ- دەگونجێ
هاوشانی دەبێ- هاوکوفی دەبێ

mate/meɪt/n ١- هاوڕێ- هاوکار
٢- ئەفسەری دەریا- کەوی

mate/v زاوزێ دەکا
زاوزێ بۆ دوو گیانەوەر دەکا
وا دەکا دوو گیانەوەر جووت بێ

mate: check mate کش مەلیک

material/məˈtɪəriəl/n ماددە-
قوماش- زانیاری

material/adj ماددی- گرنگ

Materialism/məˈtɪəriəlɪzəm/n
ڕێبازی مەتریالیزم
ماددیگەری- مایەکیەتی

Materialistic/ˌməˈtɪəriəlɪstɪk/adj
ماددی- نەك ڕۆحی

materialize/məˈtɪəriəlaɪz/v دەبێتە
واقیع- ڕوودەدا/ دێتە جیهانی‌بوون

maternal/məˈtɜːnl/adj پەیوەست
بەدایکەوە/لە ڕێگای دایکەوە

maternal instinct ڕەمەکی دایکایەتی

maternity/məˈtɜːnəti/n دایکایەتی-
مندالبوون

mathematics/ˌmæθəˈmætɪks/n ماتماتیك

mathematical/ˌmæθəˈmætɪkl/adj
ماتماتیکی

mathematician/ˌmæθəməˈtɪʃn/n
ماتماتیکناس- زانای ماتماتیك

matinee/ˈmætɪneɪ/n نمایشی شانۆیەك-
فیلمێك لەپاش نیوەڕۆ

mating season وەرزی زاوزێکردن

matriarch/ˈmeɪtriɑːk/n دایك سالار

matriarchal/ˌmeɪtriˈɑːkl/adj دایك
سالاریی

matricide/ˈmætrɪsaɪd/n دایك کوژی

matrimony/ˈmætrɪməni/n هاوسەرێتی

matrimonial/ˌmætrɪˈməuniəl/adj
هاوسەریی

matron/ˈmeɪtrən/n بەرپرسی نەخۆشەوانان
ژنێکی مێردکردوی گەورە- سەرداری ماڵ

matt/kæt/adj نەدرەوشاوە

matter/ˈmætə(r)/n ١- مەسەلە- دۆز

as a matter of fact ٢- فەرمان- ماددە
لە ڕاستیدا

a matter of course ڕۆتین

matter/v گرنگ دەبێ، بایەخی دەبێ

mattock/ˈmætək/n خاکەناس- بێل

mattress/ˈmætrəs/n دۆشەك

mature/məˈtʃʊə(r)/adj ١- گەییو (میوە)
٢- پێ گەییو- مرۆڤ- گەورەبوون- ڕەسیو

mature/v پێ دەگا

maul/mɔːl/v هێرش دەبا- پەردەداتێ
هەڵمەت دێنێ- تاوی دەداتێ

mauve/məuv/adj بنەوشەیی کراوە/
ئەرخەوانی سۆرباو

maxim/ˈmæksɪm/n پەند، قسەی
نەستەق

maximize/ˈmæksɪmaɪz/v هەتا
بکرێ زیاد دەکا
تا دوا پادە زیاد دەکا

marvelously/adv بەگەرمی– سەرنج ڕاکێش

Marxism/ˈmɑːksɪzəm/n مارکسیزم– مارکسیەت

Marxist/ˈmɑːksɪst/n بابای مارکسی

Marxist/adj پیڕی مارکسی– ڕێبازی مارکسی

marzipan /ˈmɑːzɪpæn, ˌmɑːzɪˈpæn/n لەوزینە

mascara/mæˈskɑːrə/n مەسکەرە: بۆجوانکردنی برژانگ

mascot/ˈmæskət/n بەخت هێن

masculine/ˈmæskjəlɪn/adj تایبەت بە پیاو– نێر

masculinity/ˌmæskjuˈlɪnɪti/n نێراتی– پیاواتی

mash/mæʃ/n دان، دانەوێڵە/هەرسە

mask/mɑːsk/n ماسك– ڕووپۆش– پەچە

mask/v ١–ڕوخساری بە ماسك دادەپۆشی ٢– هەستی خۆی دەشارێتەوە

masochism/ˈmæsəkɪzəm/n مازۆخیزم: لەزەتی سێکسی لە ئازاردان وەردەگری

masochist/ˈmæsəkɪst/n مازۆشی لەزەت وەرگر

masochistic/adj ئەشکەنجەدەر ئەشکەنجەی خۆی دەدا

mason/meɪsn/n بەرد هەڵکۆڵ، بینا– ماسۆنی

masonary/ˈmeɪsənri/n بەشەکانی بینا ١–خانوو–کە لەبەرد دروست کرابن ٢– ماسۆنیەت

masque/mɑːsk/n جۆرە درامایەکی شعریە

masquerade/ˌmæskəˈreɪd/v خۆی وایپیشان دەدا– خۆی وادەنوێنێ

Mass/mæs/n قوداس: ڕێو ڕەسمێکە لە کەنیسەکان سازدەدرێ، لەوێ خەلك نان و ئارەق دەخۆن بۆ ئەوەی دوا ژەمی عیسا پێغەمبەر بێننە بیری خۆیان.

mass/n ١–ژمارەیەکی زۆر– کەلەکەبوو ٢– جەماوەر

mass/adj کۆمەڵکاری– میللی

mass/v ئاپورە دەبەستن– کۆدەبنەوە– خڕ دەبنەوە

mass media/n هۆیەکانی ڕاگەیاندن

mass produce/v بە کۆمەڵ بەرهەم دێنێ

massacre/ˈmæsəkə(r)/n کوشتارگە– قەسابخانە، کۆمەڵ کوژی– ڕەشەکوژی

massacre/v دەکوژێ– سەردەبڕێ

massage/ˈmæsɑːʒ/n مەساژ– شێلان

massage/v دەشێلێ

massive/ˈmæsɪv/adj کەتە– زەبەلاح– زۆر گەورە

mast/mɑːst/n دار ئاڵا– دار عەلەم جەمسەری بڵاوکردنەوەی پەخشی ڕادیۆ و تەلەفزیۆن

master/ˈmɑːstə(r)/n ڕاهێنەر، ڕێزدار ماموستا، وەستا–مستەر– دانەی ڕەسەنی فیلم

master's degree/n پلەی ماستەر– بڕوانامەی ماستەر

master/v زۆر باش فێردەبێ، بەردەست دەکا

mastermind/ˈmɑːstəmaɪnd/n عەقلی ڕاپەڕێنەر– عەقلی ئاراستەکەر

mastermind/v پلان دادەنێ

masterpiece/ˈmɑːstəpiːs/n شاکاری ئەدەبی/هونەری

mastery/ˈmɑːstəri/n ١–کارامەیی– لێهاتووی ٢– دەسەڵات– سەروەری

marginally/adv کەم- هەندێ

marijuana/ˌmærəˈwɑːnə/n حەشیشە- تلیاك/ ماریوانا

marina/məˈriːnə/n بەندەری بچووك

marine/məˈriːn/adj دەریایی(ئاویی)- دەریایی (کەشتی)

marine/n سەربازی دەریا

marital/ˈmærɪtl/adj هاوسەری

marital problem/n کێشەی هاوسەری

marital status/n باری کۆمەڵایەتی بەژن، بێ ژن

maritime/ˈmærɪtaɪn/adj دەریایی

marjoram/ˈmɑːdʒərəm/n گەڵای بۆندار

mark/mɑːk/n ١- شوێنەوار-جێ ٢- هێما، نیشانە هێما- دروشم - سنوور

mark/v ١- هێما- نیشانە دادەنێ ٢- نمرە لەسەر دادەنێ ٣- ئاماژە دەکا- ئاهەنگ دەگێڕێ ٤-چاودێری دەکا

marked/ˈmɑːkt/adj روون و ئاشکرا- دیار/نیشانە- هێما

marking/ˈmɑːkɪŋ/n رەنگاورەنگ

mark/n مارك ئەلمانی

market/ˈmɑːkɪt/n بازار

market garden/n باخچەی فرۆشتنی میوەو تەرە

market research/n لێکۆلینەوە لەو شتانەی کە خەڵك دەیانەوێ بکڕن

market/v بانگی خەڵك دەکا لە کاتی فرۆشتنی شتدا/بەرەواج دەکا

marketable/ˈmɑːkɪtəbl/adj بەرەواج- بەرهەم هێن- بە هەرمێن

marketing/ˈmɑːkɪtɪŋ/n بازارکاری

Market town/n بازاڕی/ مەیدانی مەڕو ماڵات کڕین و فرۆشتن

marksman/ˈmɑːksmən/n نیشانە شکێن

marmalade/ˈmɑːməleɪd/n مەرمەلاد- مورەبای پرتەقاڵ

maroon/məˈruːn/adj سوری تاری- سوری ماروونی

marooned/adj بەجێماو- کەوتو

marquee/mɑːˈkiː/n رەشماڵ، خێمەی گەورە

marriage/ˈmærɪdʒ/n هاوسەری- ژن و مێرداتی ئاهەنگی زەماوەند/رێورەسمی هاوسەرگرتن

married/ˈmærid/adj بەژن- بە مێرد/ ژیانی ژن و مێردایەتی

marrow/ˈmærəʊ/n چەوری ناو دەمار/مۆخ

marrow/n کودی/ کولەکە

marry/ˈmæri/n ژن دێنی- شوودەکا- لێکیان مارە دەکا

Mars/mɑːz/n ١- مەریخ ٢- خوداوەندی شەڕ

marsh/mɑːʃ/n زۆنکاو

marshal/ˈmɑːʃl/n ١-مارشال ٢-ئاهەنگ گێڕ

marshmallow/ˌmɑːʃˈmæləʊ/n حەلوای سپی- شیرینی

mart/mɑːt/n ١- بنکەی بازرگانی ٢- شوێنی مەزادکردن

martial/ˈmɑːʃl/adj ١-جەنگیی ٢- عورفی ٣- ئازا

Martian/ˈmɑːʃn/n لە مەریخ هاتوو

martin/ˈmɑːtɪn/n پەرەسێلکە

martyr/ˈmɑːtə(r)/n شەهید-

martyrdom/ˈmɑːtədəm/n قوربانیدەر شەهیدبوون- گیانفیداکردن

marvel/ˈmɑːvl/n سەراسیمە- سەرسوڕهێنەر

marvel/v مەندەهۆش دەبێ- سەرسوڕدەمێنێ

marvelous/ˈmɑːvələs/adj نایاب- سەرنج راکێش

mankind/mænˈkaɪnd/n ١- مرۆڤ- مرۆڤایەتی ٢- رەگەزی مرۆڤایەتی
man like/ˈmænlaɪk/adj پیاو ئاسا
manly/ˈmænli/adj پیاوانە
manliness/ˈmænlɪnəs/n پیاوێتی
man-made/adj دەستکرد
manner/ˈmænə(r)/n شێواز- رەفتار- هەڵسوکەوت
mannerism/ˈmænərɪzəm/n شێوازی رەفتارو گوفتار
maneouvre/məˈnu:və(r)/n مانۆڕ- پلانێکی زیرەکانە
manoeuvre/v مانۆڕی سەربازی- مانۆڕ دەکا/بە کارامەیی رەفتار دەکا
manor/ˈmænə(r)/n ١- خانوییەکی گەورە لەگوند لە چواردەورەی زەوی هەبێ. ٢- یەکێتی زەوی لە سیستەمی دەرەبەگایەتی
manpower/ˈmænpaʊə(r)/n کرێکار- ئیشکەر
manslaughter/ˈmænslɔ:tə(r)/n پیاو کوشتن- سەربڕین تاوانی پیاوکوشتن
mantelpiece/ˈmæntlpi:s/n تاقچەکەی سەرئاگردان- کوانوو
mantis/ˈmæntɪs/n ئەسپی پێغەمبەر: زیندەوەرێکی لاق درێژە
mantle/ˈmæntl/n سەرپۆش- قەپاغ- بالاپۆش
manual/ˈmænjuəl/adj بەدەست
manually/ˈmænjuəli/adv بەدەستی
manual/ˈmænjuəl/n رابەر
manufacture /ˌmænjuˈfæktʃə(r)/v بەرهەم دێنێ- دروست دەکا
manufacture/n بەرهەم هێنان
manufacturer/ˌmænjuˈfæktʃərə(r)/n بەرهەم هێنەر/ دروستکەر
manure/məˈnjuə(r)/n ١-زبڵ , پەیین ٢- ریخ- قشپل
manuscript/ˈmænjuskrɪpt/n چاپنەکراو دەستنوس- نوسەری بەڵگەنامەی بەدەست نوسراو دەستنوس
Manx/mæŋks/adj خەڵکی دوورگەی "مان" زمان و گەل "مان"
many/ˈmeni/det - pron زۆر- ژمارەیەکی زۆر
manysided/adj فرەلا/ فرەتوانست
Maori/ˈmaʊri/n ماوری: زمان و خەڵکی رەسەنی نوزلاند
Maoism/n رێبازی ماوتسی تۆنگ- ماویزم
map/mæp/n نەخشە
map/v نەخشە دەکێشی- دروست دەکا
mar/mɑ:(r)/v بریندار دەکا، خراپ دەکا، تێک دەدا
marathon/ˈmærəθən/n ماراسۆن
marble/ˈmɑ:bl/n ١- مەرمەڕ ٢-کەللا- کەلایانێ، هەڵماتێن- ماتانی- تەبەلانی
March/mɑ:tʃ/n مانگی ئازار
march/mɑ:tʃ/n مارشی سەربازی- رۆیشتنی سەربازی
march/v رێک و پێک دەڕوا
mare/meə(r)/n ماین، ماکەر
margarine/ˌmɑ:dʒəˈri:n/n مارگرین
margin/ˈmɑ:dʒɪn/n ١- پەراوێز- دەممەن- دامێن ٢- جیاوازی- زێدە- یەدەك ٣- لێوار- سنوور
marginal/ˈmɑ:dʒɪnl/adj کەم بایەخ- بچووك

mall/mæl, mɔːl/n کۆمەڵێ دوکان پێکەوە– کۆمەڵگای دوکان
mallet/ˈmælɪt/n چەکوشی داری
malnutrtion/ˌmælnjuːˈtrɪʃn/n بێ خۆراکی دەرخواردنی خواردنی خراپ
malt/mɔːlt, mɒlt/n مۆلت: ئەو دانەوێڵەیەی بۆ ماوەیەك لەناو ئاو دەهێلدرێتەوە، دوایی دەکرێتە بیرەو ویسکی
maltreat/ˌmælˈtriːt/v خراپ مامەڵەی لەگەڵ دەکا
maltreatment/ˌmælˈtriːtmənt/n خراپ مامەلەکردن
mammal/ˈmæml/n مەمك گۆ
mammal/n شیردەرەکان
mammal/adj زەبەلاح : زۆر گەورە
Mammon/ˈmæmən/n سامان
man/mæn/n ١– پیاو – کەس– ئاك ٢– مرۆڤ مرۆڤایەتی ٣– مێرد، دۆست٤– سەرباز
man/v ١– بەگەڕدێخێ، ئیش پێ دەکا ٢– پیاو دەنێرێ
manage/ˈmænɪdʒ/v بەڕێوە دەبا، هەڵدەسوڕێنێ دەتوانێ– کاری خۆی بەڕێوە دەبا
manageable/ˈmænɪdʒəbl/adj ماقوول، لەسنوری شیانە
management/ˈmænɪdʒmənt/n کارگێری– بەرێوەبەرایەتی دەستەی کارگێری
manager/ˈmænɪdʒə(r)/n بەڕێوەبەر، سەرۆك– بریکار بەڕێوەبەری تیپی وەرزشی
manageress/ˌmænɪdʒəˈres/n بەڕێوەبەر(ژن)– سەرۆك(ژن)
mandarin/ˈmændərɪn/n ١– زمانی یەککرتووی چینی ٢– جۆرە پرتەقالێکە/ مەندەرین
mandate/ˈmæmdeɪt/n ماندێت– ئینتداب– راسپاردن
mane/meɪn/n یاڵ/پۆپنەی کەڵەباب
mane/meɪn/n گیانی مردووان
maneuver=manoeuvre/n مانۆر
manger/ˈmeɪndʒə(r)/n ١–جۆرێکی کا یان جۆ ٢– ئاخور
mangle/ˈmæŋgl/v دەشێوێنێ– پارچەپارچە دەکا
mango/ˈmæŋgəʊ/n مێوەی مانگۆ
manhole/ˈmænhəʊl/n مەنهۆل
manhood/ˈmænhʊd/n ١–قۆناغی پیاوێتی دەرچوون لە قۆناغی کورێتی ٢– ئەدگاری پیاوێتی
mania/ˈmeɪnɪə/n ١–نەخۆشیەکی عەقلیە مرۆۆ تووش هەڵچوون و توندی دەکا/هاری ٢– هەوەس– شەیدابوون ٣– دەست لێ‌وەشاندن
manic/ˈmænɪk/n شێت و ترسناك– کوشتە
manicure/ˈmænɪkjʊə(r)/n مانیکۆر: جوانکردنی نینۆکی پەنجەکان
manifest/ˈmænɪfest/v ١– بە ڕوونی پیشان دەدا ٢– دەردەکەوێ– پەیدادەبێ
manifestation/ˌmænɪfeˈsteɪʃn/n ١– بەڵگە، ڕوخسار ٢– هێما– دەرکەوتن
manifesto/ˌmænɪˈfestəʊ/n مانیفێست– پەیاننامەی سیاسی
manipulate/məˈnɪpjʊleɪt/v ١–بەکارامەیی بەکاری دێنێ ٢–عەقڵی خەڵك قۆرخ دەکا بۆبەرژەوەندی خۆی بەکاری دێنێ
manipulation/məˌnɪpjʊˈleɪʃn/n فێڵ، قۆرخەکردن

mail/v به پۆسته دەنێرێ

mailing list/n لیستەی ناونیشانی پۆست

mailman/ˈmeɪlmən/n پۆستەچی

maim/meɪm/v بریندار دەکا– لە کار دەخا

main/meɪn/adj سەرەکی– هەرەگرنگ

in the main بەشێوەیەکی گشتی

mainly/ˈmeɪnli/adv بە زۆری/بە شێوەیەکی سەرەکی

main line/n هێلی ئاسنی سەرەکی

main/n بۆری مەزنی گەیاندنی ئاو–کارەبا

mainland/ˈmeɪnlænd/n بەشی سەرەکی وڵاتێ یان کیشوەرێ بێجگە لە دورگەکانی دەوروبەری

mainstay/ˈmeɪnsteɪ/n پاڵپشت

mainstream/ˈmeɪnstriːm/n باوەڕی بڵاو– ڕێگای باو

maintain/meɪnˈteɪn/v ١– بەردەوام دەبێ لە٢– پارەی دەداتێ ٣– دەپارێزێ ٤– دەوبات دەکا

maintenance/ˈmeɪntənəns/n پاراستن– پارەدان/ساخبێری

maisonette/ˌmeɪzəˈnet/n باڵەخانەی دوو نهۆم

maize/meɪz/n گەنمەشامی

majestic/məˈdʒestɪk/adj مەزن– پایە بەرز– نایاب

majesty/ˈmædʒəsti/n هەیبەت، خاوەن شکۆ

major/ˈmeɪdʒə(r)/v تایبەتمەندی وەردەگرێ

major/n ڕائد– یەک ئاستێ

major/adj مەزن– گرنگ

major-general/n لیوا

majority/məˈdʒɒrəti/n زۆرینە

make/meɪk/v ١– دروست دەکا– پێکدەهێنێ ٢–کاردەکا– وا لێ دەکا– ناچار دەکا ٣– بەدەست دێنێ– قازانج دەکا ٤– دادەمەزرێنێ ٥– دەکا ٦– سەردەکەوێ

make it لە کاتی گونجاو دەکا

make the bed جێگا چاك دەکا–ڕادەخا

make for sth یارمەتی دەدا

make fun گاڵتەی پێ دەکا

make off خێرا ڕادەکا

make out دەنوسێ

make-up/n خۆی جوان دەکا– ماکیاژ دەکا

make sth up پێکدێنێ– دادەهێنێ– تەواو دەکا

make up his mind بڕیاردەدا

make/n نیشانەی کۆمپانیا دروستکراوی...

make-believe/n خەیاڵ– خۆ وا نواندن

maker/ˈmeɪkə(r)/n دروستکەر– بەرهەمهێن

makeshift/ˈmeɪkʃɪft/adj کاتی/شوێنگر

make-up/n کەلوپەلی جوانکاری– ماکیاژ/کەسایەتی

making/ˈmeɪkɪŋ/n ئافراندن– دروست کردن

maladjusted/ˌmæləˈdʒʌstɪd/adj لەگەڵ خەڵك هەڵناکا، ناسازێ، شاز– ناوەز

maladjustment/ˌmæləˈdʒʌstmənt/n نەسازان لەگەڵ کۆمەڵ

malaria/məˈleəriə/n مەلاریا– ئەرزوتا

male/meɪl/adj نێر

male/n نێرە

male chauvinsim/n نێرپەسەندی– پیاو پەسندی– شۆڤینیزمی نێراتی

malice/ˈmælɪs/n کینە، ئازاردانی خەڵك

malicious/məˈlɪʃəs/adj کینەوی– ڕك ڕەش

malinger/məˈlɪŋgə(r)/v خۆی نەخۆش دەکا

malignant/məˈlɪgnənt/adj ١–نەخۆشیە پیسەکە ٢– ئازاردەر

Mm

M-m/em/ پیتی سێزدەم لە ئەلفبای ئینگلیزی
ma'am/mæm, mɑ:m/n خاتوون، خانم- دایک
mac: Mackintosh/ˈmækɪntɒʃ/n ماکنتۆش قاپوتی باران: مشەمما
macabre/məˈkɑ:brə/adj تۆقێنەر- ترسێنەر/پەیوەستە بەمردن
macaroni/ˌmækəˈrəuni/n مەعکەرۆنی
machine/məˈʃi:n/n ١- ئامێر ٢- دەستە- ڕێکخستن
machinary/məˈʃi:nəri/n- مەکینەکان ئامێرەکان، بەشە براوتەکانی ئامێرەکان
machine-gun/n رەشاش
macho/ˈmætʃəu/adj شانازی بە پیاوێتی خۆی دەکا
mackerel/ˈmækrəl/n جۆری ماسی
mad/mæd/adj ١-شێت- عەقل نەخۆش ٢-گەمژە- گەلحۆ- زۆر تورە ٣- گێرەشێوێن ٤- شەیدا- کوشتە
madly/ˈmædli/adv ١- شێتانە- بە هەڵچوونەوە ٢- تا دوا ڕادە
madness/ˈmædnəs/n شێتی- گەمژەیی
madman/n شێت- گەمژە- هەڵەشە
madam/ˈmædəm/n مەدام- خانم- خاتوون
madden/ˈmædn/v تورەدەکا-بێزاری‌دەکا
made/meɪd/v دروستی کرد
magazine/ˌmægəˈzi:n/n گۆڤار
maggot/ˈmægət/n زیندەوەری کرم ئاسا کرمۆڵە
magic/ˈmædʒɪk/n پێوپا- جادو- جادوکەری، ئاناسایی
magic/adj جادوویی- نایاب، سەرنج ڕاکێش
magically/ˈmædʒɪkli/adv ڕاڤەکردنی دژوارە
magician/məˈdʒɪʃn/n جادووکەر- سحرباز
magistrate/ˈmædʒɪstreɪt/n دادوەری پلە نزم/ دادپرس
magnanimous/mægˈnænɪməs/adj جوامێر
magnet/ˈmægnət/n موگناتیس
magnetic/mægˈnetɪk/adj موگناتیسی- سەرنج ڕاکێش
magnetism/ˈmægnətɪzəm/n هێزی موگناتیس
magnetize/ˈmægnətaɪz/v ١-دەکاتە موگناتیس ٢-سەرنجی‌ڕادەکێشێ
magnetic tape/n شریتی کاسێت- شریتی ڤیدیۆ
magnificent/mægˈnɪfɪsnt/adj مەزن- نایاب، زۆر جوان
magnify/ˈmægnɪfaɪ/n گەورە دەکا- پیا هەڵدەدا/ ستایش دەکا
magnification/ˌmægnɪfɪˈkeɪʃn/n گەورەکردن
magnifying glass/n ئاوێنەی گەورەکردن
magnitude/ˈmægnɪtju:d/n قەبارە گەورە، گرنگ
magpie/ˈmægpaɪ/n قوشقەر- باڵندە
mahogany/məˈhɒgəni/n داری جۆری ماهۆگانی
maid/meɪd/n خزمەتکار- کارەکەر- ئان کەر
maiden/ˈmeɪdn/n ئافرەتی شوونەکردوو
maiden name/n ئازناوی ئافرەت پێش شووکردن
maiden voyage/n یەکەم گەشتی پاپۆری نوێ
mail/meɪl/n پۆستە

lurk/lɜ:k/v خۆی مات دەکا- کەمین دادەنێ
خۆی مەلاس دەدا- بۆسە دادەنێ

luscious/ˈlʌʃəs/adj بەتام- بەلەزەت

lust/lʌst/adj خرۆشانی سێکسی/ ئارەزوویێکی لەرادە بەدەر

lust/v-n ١- ئارەزوی سێکسی دەکا
٢- ئارەزووی بەدەست هێنانی دەسەلات و ناوبانگی دەکا

lustful/lʌstfl/adj سێکسی- زۆر سێکسی- تامەزرۆ

lustfully/adv بە تامەزرۆیی

lute/lu:t/n عوود

luxurious/lʌgˈʒʊəriəs/adj زۆر خۆش- خۆشگوزەران

luxury/ˈlʌkʃəri/n خۆشی- نیعمەت- ئاسودەیی- رابواردن

lynch/lɪntʃ/v یەکێ دەکوژێ- وادەزانێ تاوانبارە/ لە سێدارە دەدا بێ دادگا

lyric/ˈlɪrɪkl/adj لیریکی- شاعیرانە- رۆمانسیانە

lyrics/ˈlɪrɪks/n پەیڤەکانی گۆرانی لیریکی

lyrical/ˈlɪrɪkl/adj هۆنراوەی گۆرانی/ هۆنراوەی رۆمانسیانە

بە وەفا
loyally/ˈlɔɪəli/adv بەوەفاییـ بە دڵسۆزی
loyalty/ˈlɔɪəlti/n وەفا، دڵسۆزیـ لایەنگریـ خۆشویستن
lozenge/ˈlɒzɪndʒ/n حەبێکی شیرینە دەمژری ئەو کەسانە بەکاری دێنن کە کۆخەیان لێیە یان گەرویان دێشێ
L-plate/n هێمای فێربوونی ئۆتۆمبیل
lubricant/ˈlu:brɪkeɪt/n رۆنی چەورکردنی مەکینە بۆ ئەوەی دەنگی لێوە نەیەت
lucid/ˈlu:sɪd/adj ١ـ روون و ئاشکرا ٢ـ مێشک سافـ عەقڵ تەواو
lucidly/adv بەروون و ئاشکرایی
lucidity/lu:ˈsɪdəti/n مێشک بێ گەردی
luck/lʌk/n رێکەوتـ بەختـ شانس
lucky/lʌki/adj بە بەختـ بە شانس/ بەخت هێنەر
luckily/lʌkɪli/adv خۆشبەختانە
lucrative/ˈlu:krətɪv/adj بەهەرمێنـ پارە هێن
ludicrous/ˈlu:dɪkrəs/adj هیچـ قەشمەجار
lug/lʌg/v شتێ بەزەحمەت هەڵدەگری یان رادەکێشێ
luggage/ˈlʌgɪdʒ/n کەلوپەلی سەفەر
luggage rack/n تاقوچکەی کەلوپەل
lukewarm/ˌlu:kˈwɔ:w/adj ١ـ شیرتێن ٢ـ ناڕژدـ بێحەماس
lull/lʌl/v ١ـ بێ دەنگی دەکا ٢ـ دەیخەوێنێـ لایەلای بۆ دەڵێ
lull/n بێدەنگی لە ناکاو/وەستانی لەناکاو
lullaby/ˈlʌləbaɪ/n لای لایە
lumber/ˈlʌmbə(r)/n داری‌خانوو بەرەـ تەختە
lumber/v ١ـ تووشی دەکا

٢ـ بەرپرسیاریەتی پێ دەسپێری
٣ـ بەگرانی رێ دەکاـ بەزەحمەت دەروا
luminous/ˈlu:mɪnəs/adj بریقەدارـ درەوشاوە
lump/lʌmp/n ١ـکلۆ کلۆـ پارچە رەژوو ٢ـئەستوور بوونـپەلمانـ بەلبون ٣ـ پاروە نان
lump/v ١ـکۆدەکاتەوە/خەڵکی خڕدەکاتەوە ٢ـ هەمووان بەیەک چاو سەیر دەکا
lumpy/adj پارچە پارچەـ کلۆ کلۆ
lump it شتێ بە ناچاری قەبوڵ دەکا
lunacy/ˈlu:nəsi/n گەمژەیی، شێتی
lunar/ˈlu:nə(r)/adj هەیڤیـ مانگیی
lunatic/ˈlu:nətɪk/adj کەلحۆ گەمژە، شێتانە
lunatic asylum/n نەخۆشخانەی شێتان نەخۆشخانەی ئەو کەسانەی نەخۆشی عەقڵیان هەیە
lunch/lʌntʃ/n فراڤینـ نانی نیوەرۆـ نیوران
lunch/lʌntʃ/v نانی نیوەرۆ دەخوا
lunch time/n کاتی فراڤین
luncheon/ˈlʌntʃən/n فراڤینـ کاتی فراڤین
lung/lʌŋ/n سی
lung cancer/n سەرەتانی سی/ شێرپەنجەی سی
lunge/lʌndʒ/n هێرشی لە ناکاوـ بزاوتی لە ناکاو
lunge/v بەرەو... هێرش دێنێ
lurch/lɜ:tʃ/n لەناکاو
leave sb in the lurch لەکاتی تەنگانە بەجێی دێڵێ/بزاوتنێکی لە ناکاو بەرەو لایەک
lurch/v بەلا دەکەوێ
lure/luə(r)/n سەرنج راکێشان بەلادا بردنـ لە رێ لادان/چەواشە
lure/luə(r)/v چەواشەی دەکا هەڵدەخەڵەتێنێـ مەندەهۆشی دەکا
lurid/ˈluərɪk/adj ١ـتۆقێنەر ٢ـ رەنگی بریقەدار

lose your life/v دەکوژرێ

lose your place/n شوێنی خۆی لە دەست دەدا

a losing battle شەڕێکی دۆڕاو کۆششێکی سەرنەکەوتوو

loser/ˈlu:zə(r)/n دۆڕاو

loss/lɒs/n لەدەست دان- دۆڕاندن

lost/lɒst/v لەدەستی دا، ونی کرد- دۆڕاندی

lost property/n نوسینگەی شتی ون بوو

lot/lɒt/n: the lot هەموو

lot/pron زۆر، ژمارەیەکی زۆر

lot/adj - adv زۆر- بو نۆدی

lot/n ١- کۆمەڵەیەك- گوزەران ٢- چارە نوس - پارچە شتپارچە زەوی

lotion/ˈləʊʃn/n کەل و پەل جوانکردن شۆرەر

lottery/ˈlɒtəri/n یانسیب

loud/laʊd/adj بەرز، بەهەرا- بەهەراو هۆریا

loud/adv بەدەنگی بەرز

loudness/n هاژەهاژ- دەنگەدەنگ- گارەگار

loudspeaker/ˌlaʊdˈspi:kə(r)/n دەنگ بەرزکەر

lounge/laʊndʒ/n ١- ژووری دانیشتن ٢- هۆڵی چاوەروانی

lounge/laʊndʒ/v بەبێ تاقەتی ڕادەوەستێ یان دادەنیشێ- پاڵدەکەوێ

louse/laʊs/n ئەسپێ

lousy/ˈlaʊzi/adj ١- زۆر خراپ- ماندو هیلاك ٢- کۆن - خەواڵو

lout/laʊt/n گێل- گەوج، بێ ئابرووی

lovable/ˈlʌvəbl/adj ١- خۆشەویست ٢- لە دڵا نزیك - بەرداڵ

love/lʌv/n ١- خۆشەویستی- ئەڤینی ٢- شەیدایی- خۆشەویست٢- نازیز

in love حەزی لێ دەکا خۆشی دەوێ

fall in love دەکەوێتە داوی ئەڤینی

love-affair/n پەیوەندی ئەڤینی- پەیوەندی سێکسی

love-story/n ١- چیرۆکی ئەڤینی ٢- چیرۆکی سێکسی

love/v خۆشی دەوێ- ئەشقی دەبێ

lovely/ˈlʌvli/adj جوان- قەشەنگ/ خۆش- دڵرفێنەر

loveliness/ˈlʌvlɪnəs/n جوانی- سەرنج ڕاکێشان

lover/ˈlʌvə(r)/n ئاشق- دۆست/ ئاشقی(مۆسیقا)- شەیدا

low/ləʊ/adj ١- نزم- نەوی ٢-کەم-هیچ نا-قوڕ ٣-بێ ڕێز-بێ ئابروو ٤- نزم-هێمن ٥- نوزەیەدێ- خەموٚك-نەساغ ٦- نزم- گێڕی نزم

lower-case/adj پیتی بچووك

lower-class/adj چینیخوارەوە (چەوساوە-پرۆلیتاریا)- کرمانج- ڕەنجبەر

low-key/adj سادەو ساکار

lowland/ˈləʊlənd/n زەوی نزم

lowtide/n داکشان- شەپۆلی دەریا/ نزمترین ئاستیدەریا

low/adv بەرەو یان لە باری نزمیدا چینەکانی دەنگ نزمتر دەبێ...

lowlying/adj زەوی نزم- نزیکی ئاستی دەریا

low paid/adj کەم دەرامەت-داهاتی کەمە

low/ləʊ/n ئاستی نزم- دابەزین

low-down/ˈləʊdaʊn/adj ١-ڕاستییەکان/زانیاری نهێنی ٢-ناپەسند- سووك

lower/ˈləʊə(r)/adj ژێرەوە-بنەوە/نزمتر

lower/v ١-نزم دەکاتەوە- نەوی دەکاتەوە ٢- کەم دەکاتەوە- ڕێژەی نزم دەکاتەوە

loyal/ˈlɔɪəl/adj دڵسۆز- لایەنگر-

log دەرچوون لە کۆمپیوتەر
off/out
logarithm/ˈlɒgərɪðəm/n لۆگاریتم
loggerheads/ˈlɒgəhedz/n
بە توندی-جیاواز- دژ- دەبێ لەگەڵ
logic/ˈlɒdʒɪk/n لۆژیك- زانستی ژیری-
بەکارهێنانی عەقڵ
logical/ˈlɒdʒɪkl/adj ١- ماقووڵ-
لۆژیکانە
logo/ˈləʊgəʊ/n هێما، دروشم
loiter/ˈlɔɪtə(r)/v دەسوڕێتەوە بێ
کارو مەبەست- جادە دەپێوێ
lollipop/ˈlɒlipɒp/n مژمەڕ
lone/ləʊn/adj بە تەنیا، بە تەنێ
loner/ˈləʊnə(r)/n گۆشەگیر-
ئەو کەسەی پێی‌خۆشە بەتەنیا بێ
lonely/ˈləʊnli/adj ١- تەنیایی
٢- پەژار- گۆشەگیر
lonesome/ˈləʊnsəm/adj ١- هەست
بەتەنیا کردن ٢- خەمۆك
long/lɒŋ/adj درێژ
long-distance/adj ماوەی درێژ
long-jump/n بازدانی درێژ
long-range/adj ماوەی دوور
long-sighted/adj دووربین
long/lɒŋ/n ماوەی درێژ
long/adv بۆماوەیەکی درێژ/
لە ماوەیەکی دوورەوە
long/v ...بە تەوسەوە، بەشەوقەوە/دەیەوێ
longing/ˈlɒŋɪŋ/n تەوس- شەوق-
ئارەزوویەکی زۆر
longitude/ˈlɒndʒɪtju:t/n
هێڵی درێژی جوگرافی
loo/lu:/n دەستاو- ئاو دەست
look/lʊk/v ١- تەماشا دەکا ٢- واپێدەچێ
٣- دەگەڕێ لە- بەرەو
look ١- چاودێری دەکا
after/v
٢- ئاگای لێدەبێ ٢- گرنگی پێ دەدا
look/n ١- تەماشاکردن
٢- گەڕان ٣- سیما
٤- ڕوخسار- ڕواڵەت ٥- شێواز
looks/lʊks/n ڕوخساری مرۆڤ
lookout/ˈlʊkaʊt/n چاودێر
Look out! ئاگادار بە/ وریا بە
loom/lu:m/n مەکینەی تەون- چنین
loom/v وەك تارمایی دەردەکەوێ/
تارمایی...دادەگرێ
loony/ˈlu:ni/adj - n شێت- گەمژە
loop/lu:p/n ئەلقە، گرێ
loop/v دەکاتە گرێ- ئەلقە- بازنە-
گرێ دەدا- توند دەکا
loophole/ˈlu:phəʊl/n کەلێن، دەربازگە
loose/lu:s/adj ١- بەرەڵڵا- گرێ نەدراو
٢- خاو- پەرش و بڵاو- کراوە
loosely/ˈlu:sli/adv ١- بەشێوەیەکی بەرەڵا
٢- بە پەرش و بڵاوی
loosen/ˈlu:sn/v دەکاتەوە-
گرێ دەکاتەوە- شل دەکاتەوە
loot/lu:t/n تاڵان (تاڵان و بڕۆ)-دزین
loot/v تاڵان دەکا
lop/lɒp/v دەبڕێتەوە/ لێ دەکاتەوە
lopsided/ˌlɒpˈsaɪdɪd/adj بەلایەکدا کەوتو
lord/lɔ:d/n دەسەڵاتدار/زەنگین
the lord خودا -لۆرد
the lords ئەنجومەنی لۆردان
lordship/ˈlɔ:dʃɪp/n حەزرەت،
لۆردێتی- خانەوادەیی
lorry/ˈlɒri/n لۆری
lose/lu:z/v ١- لەدەستی دەدا
٢- ون دەکا ٣- دەدۆڕێنێ
lose your head/n نیگەران دەبێ
سەری لێ دەشێوێ
lose heart بێ ورە دەبێ

live together پێکەوە دەژین

livelihood/ˈlaɪvlihʊd/n گوزەران

lively/ˈlaɪvli/adj ١- زیندوو- چالاک
٢- بەپیت- پیتدار

liven/ˈlaɪvn/v دەگەشێنێتەوە-
دەبوژێنێتەوە- بەچالاک دەکەوێ

liver/ˈlɪvə(r)/n جەرگ:
پاکژکەرەوەی خوێن

liver sausage/n جەرگی برژاو

livestock/ˈlaɪvstɒk/n مەڕو ماڵات/
پەرەواڵە

living/ˈlɪvɪŋ/adj ١- زیندوو-
هێشتا دەژی

living/n ٢- گوزەران- رۆزی

living-room دیوەخان، ژووری دانیشتن

lizard/ˈlɪzəd/n مارمێلکە- مارمیلۆق

load/ləʊd/n بار- باری- ژمارەیەکی زۆر

load/v باردەکا- بار وەردەگری
دیسلە دادەگری- پڕ دەکا

loaded/ləʊdɪd/adj بارکراو

loaf/ləʊf/n سەموون- کولێرا

loan/ləʊn/n ١- قەرد٢- خواستن- دان

loan/v قەرد دەدا، (کتێب) دەخوازێ لە

loathe/ləʊð/v بێزی دەبێتەوە-
رقی لێدەبێتەوە

lob/lɒb/v تۆپی لەسەر سەری
نەیارەکەی ئاوا دەکا

lob/n کەوتنی تۆپ

lobby/ˈlɒbi/n ١-هۆل- قاوش٢- لۆبی

lobby/v گوشار دەخاتە سەر

lobe/ləʊb/n بەزی بنەوەی گوێ
کرکراگەی گوێ

lobster/ˈlɒbstə(r)/n قرژانگی دەریا،
کەرکەدەن
گۆشتی قرژانگ و کەرکەدەن

local/ˈləʊkl/adj ناوەخۆیی- خۆمانە-
ناوچەیی، دانیشتووی ناوچە

locally/adv لە سنووری ناوچە

local authority/n دەسەڵاتدارانی ناوخۆ
کاربەدەستانی ناوچەیی

local call/n تەلەفۆنی ناوخۆیی

local government/n حکومەتی ناوچەیی
حکومەتی هەرێمی

local time/n کاتی ناوخۆ

localize/ˈləʊkəlaɪz/v گەمارۆ دەدا لە-
جەخت دەکا

locate/ləʊˈkeɪt/v دەکەوێتە- شوێنی دیاردەکا

location/ləʊˈkeɪʃn/n ١- شوێن- هەوار
٢- گەڕان بەدوای

lock/lɒk/n ١- قوفل
٢- ئەو بەشەی رووبار یان
جۆگا کە ئاستی ئاو دەگۆڕێ

lock/v قوفل دەدا-
لە ناو...دادەنێ- زیندانی دەکا

locker/ˈlɒkə(ə)/n لۆکەر

locket/ˈlɒkɪt/n ملوانکە- خوناوکە

locust/ˈləʊkəst/n کلۆ کوللە

lodge/lɒdʒ/n ١- خانوی دەرگەوان
٢- خانوی گوند بۆ راوکەران
٣- ژووری دەرگەوان

lodge/n ١- ژووری لە ماڵێ بەکری دەگری
٢- جێی خۆی دەگری- دەسەکەنێ
گلەیی دەکا

lodger/ˈlɒdʒə(r)/n کرێچی ناو ماڵان

lodging/ˈlɒʒɪŋ/n ماڵ، شوێنی ژیان و گوزەران

lodgings/n ژووری بەکرێدان

loft/lɒft/n ژووری ژێر خانوی/بنمیچ

log/lɒg/n ١- قەدی دار- داری سوتان
٢- تۆماری رووداوەکان (لەکەشتی یان فرۆکە)

log/v شتێ دەنوسێ لە تۆماری رووداوەکان

log in/on دەست بەکار دەکا لە کۆمپیوتەر
چوونە ناو (بەرنامەی کۆمپیوتەر)

٢– زمانزان– زمانناس.
lingustic/lɪŋˈgwɪstɪk/adj زمانەوانی
linguistics/n لێکۆلینەوەی زانستی زمان– زمانەوانی– زمانناسی
lining/ˈlaɪnɪŋ/n ناو پۆش
link/lɪŋk/n ١– یەك ئەلقە لە زنجیرە – ٢– بەستەر– پێکەوەگرێدەر
link/v پێکەوە دەبەستێ– گرێدەدا
linoleum/lɪˈnəʊliəm/n زەوی داپۆش– مافور رایەخ
lion/ˈlaɪən/n شێر
lioness/ˈlaɪənəs/ دێلە شێر– شێری مێ
lip/lɪp/n لێو– لێوار
lip-read/v بە جوڵەی لێو لە مەبەست دەگا/لێوخوێنێ
lipstick/ˈlɪpstɪk/n لێو سورکەر– سۆراو
liquid/ˈlɪkwɪd/n شلە
liquid/adj شل
liquidate/ˈlɪkwɪdeɪt/v دادەخا– قەیات دەکا– دەکوژێ
liquidation/ˌlɪkwɪˈdeɪʃn/n ١– حساب داخستن ٢– لەناو بردن– کوشتن
liquidize/ˈlɪkwɪdaɪz/v شل دەکاتەوە
liquidizer/v شلکەرەوە
liquor/ˈlɪkə(r)/n ئارەق– مادەی سەرخۆش کەر
lisp/lɪsp/n پسەپس (دەنگی س دەکاتە ث)
list/lɪst/n لیستە
list/v دەخاتە لیستەوە
listen/ˈlɪsn/v گوێ دەداتێ– گوێ دەگرێ
listen/n گوێ گرتن
listener/n بیسەر، گوێگر
listless/ˈlɪstləs/adj ماندوو، بێ تاقەت، شەکەت
listlessly/adv بێ تاقەتانە، بەسارەدی
lit/lɪt/v دادەگیرسێنێ
literacy/ˈlɪtərəsi/n ١– توانای نوسین و خوێندنەوە ٢– خوێندەواری
literal/ˈlɪtərəl/adj رەسەنی– وەرگێرانی وشە بە وشە
literally/ˈlɪtərəli/adv وشە بە وشەیی
literary/ˈlɪtərəri:/adj ئەدەبی– وێژەیی
literate/ˈlɪtəaət/adj خوێندەوار– رۆشنبیر
literature/ˈlɪtrətʃə(r)/n ئەدەب– بڵاوکراوەکان– چاپکراوەکان
litre/ˈli:tə(r)/n لیتر
litter/ˈlɪtə(r)/n ١–پاشماوە–پاشەڕۆك ٢–پەرە کاغەز ٣– هاوتەمەن– پێکەوە لە دایك بوون
litter/v پیسی دەکا
litter bin/n تەبلەی پیسایی
litter-lout : litter bug/n ئەو کەسەی پیسایی لە شوێنی گشتی فڕێ دەدا
little/ˈlɪtl/adj ١– بچووك– کورت ٢– بچووك– گەنج – لاو
little/det کەم– کەمێ لە
little/pron کەم– بەشێکی کەم
little/adv بەکەمی– کەمێك
little by little بەرە بەرە– لەسەرخۆ
live/laɪv/adj ١– زیندو– زیندی ٢– هێشتا نەتەقیتەوە ٣– کارەبادار– راستەوخۆ– ئێکسەر
live/adv بەراستەوخۆ
live/lɪv/v ١– دەژی– دادەنیشی ٢– ئیشتەجێیە لە.. خۆشی لەژیان دەبینێ
live on ١– هێشتا زیندوە– دەژی ٢– هەر دەژی
live on sth دەژی لەسەر– دەژی بە

lighter/ˈlaɪtə(r)/n چەرخ
lightning/ˈlaɪtnɪŋ/n برووسکە
lightning/ˈlaɪtnɪŋ/adj هێرشی لەناکاو- برووسکە ئاسا
like/laɪk/v خۆشی دەوێ- دەیەوێ
likeable, likable/ˈlaɪkəbl/adj نەرم- دڵخۆشکەر- بەکەیف
like/prep وەک یەک- کت و مت - وەک ئەیێ چاوەڕێ دەکرێ
like/laɪk/adj وەک
like/adj هەمان
like/n هاوتا/هاوشان
likelihood/ˈlaɪklihʊd/n شیمانە- ڕێتێچوون
likely/ˈlaɪkli/adj چاوەڕێکراو
likely/adj گونجاو- شیمانەکراو
liken/ˈlaɪkən/v پێ‌دەچێ
likeness/ˈlaɪknəs/n پێکچوون
likes and dislikes ویست و نەویستەکانی مرۆڤ/خۆشی و ترشی خۆشەویست و نەیارەکانی مرۆڤ
likewise/ˈlaɪkwaɪz/adv هەمان- هەروەها
liking/ˈlaɪkɪŋ/n شەیدایی
lilac/ˈlaɪlək/n ١- گوڵی لیلاق- ڕەنگی لیلاقی ٢- ئەرخەوانی تاریک
lily/ˈlɪli/n ڕووەکی زەنبە- شلێر/ گوڵی سپی
limb/lɪm/n قاچ یان باسکی مرۆڤ/پەل یەکێ لە لقە سەرەکییەکانی دار
lime/laɪm/n ١-کەلس ٢-داری زیزفۆن ٣- لیمۆئاسا ٤- ڕەنگی کەسکی بەرەو زەرد
limelight/ˈlaɪmlaɪt/n ڕوناکی سەر شانۆ
in the limelight ١- دەکەوێتە بەر ڕوناکی ٢- گرنگی پێ دەدرێ

limerick/ˈlɪmərɪk/n پێنج خشتەکی/ جۆرە هۆزانێکی گاڵتەییە
limestone/ˈlaɪmstəʊn/n بەردی بینا- بەردی کەلس
limit/ˈlɪmɪt/n سنوور- تخووب- دوا سنور
within limits لە سنوری ژێریدا / لە سنوری ماقولییەت دا
limit/v دیار دەکا
limited/adj دیاری کراو- سنور دار
limited company/n کۆمپانی سنوردار
limitation/ˌlɪmɪˈteɪʃn/n سنور-قەید- چوار چێوە، سنوری دەسەڵات- کێماسی
limousine/ˈlɪməziːn/n ئۆتۆمبێلی لیموزین
limp/lɪmp/adj ژاکاو- وەریو/سست
limp/v دەشەلێ/تاریک دەڕوا
limp/n شەل/شەلیی
line/laɪn/n ١- هێڵ ٢- ڕیز ٣- دێڕ ٤- هێڵی ئاسنی ٥- ڕێگا- ڕێرەو- هێڵی گواستنەوە ٦- بەرەی جەنگ
line/v ١- لۆچ دەبێ- دەموچاوی چورچ دەبێ ٢-ڕیز دەبەستێ- ڕیزدەبێ- لەسەرەڕادەوەستێ ٣- ناو پۆش دەکا ٤- خەت و خێچ دەکا
lineman: linesman/n چاودێر لە تۆپانی تاوبڕیوانی سەرهێڵ- لاین مان
linen/ˈlɪnɪn/n کتان- قوماشی کتان چەرچەف- قوماشی سەرمێز- سەرین
liner/ˈlaɪnə/n کەشتی- پاپۆڕ
liner/n بنەر- بنپۆش
linger/ˈlɪŋə(r)/v ١- لەشوێنێ بۆ ماوەیەکی زۆر دەمێنێتەوە ٢-ماوەیەکی زۆر خەریک دەبێ بە..
lingerie/ˈlænʒəri/n جلی ژێرەوەی ئافرەت- ئەتەک- بن کراس
linguist/ˈlɪŋɡwɪst/n ١- ئەو کەسەی بۆ بەهرەی فێربوونی زمانی هەیە

کتێبخانەی تایبەت

liberarian/laɪˈbreərɪən/n ئەمینداری گشتی/ بەرپرسی کتێبخانە

lice/lais/n ئەسپێ- ئەسپێیەکان

licence/ˈlaɪsns/n ١- مۆڵەت
٢- مۆڵەتی ئایخوڕین

license/ˈlaɪsns/v ١- مۆڵەتی دەداتێ
مۆڵەتی ئایخوڕینی بۆ دەردێنێ.

lick/lɪk/v دەلیسێتەوە- لیکی پێدا دەدا

lick/n مژین- لیسانەوە

lid/lɪd/n داپۆش- قەپاغ/
چەرمی سەرچاو/پشتەچاو

lie/laɪ/v درۆدەکا

lie/n درۆ

lie/v رادەکشێ- پاڵدەکەوێ

lieutenant/lefˈtenənt/n ئەفسەری
پلە یەک

life/laɪf/n ١- ژیان- زیندوو- ساخ
٢- گیان- بوون ٣- ژیان- ئەزموون
٤- ژیان- بوون و مردن
٥- ژیان- گوزەران
٦- ژیان - ژیاننامە

lifeless/ˈlaɪfləs/adj بێ ژیان - مردوو

life and death/adj ژیان و مردن-
زۆر گرنگ

lifebelt/ˈlaɪfbelt/n چوپی رزگارکردن

lifeboat/ˈlaɪfbəut/n بەلەمی رزگارکردن

life cycle/ˈlaɪfsaɪkl/n بازنەی ژیان-
سوڕی ژیان

life expectancy/n تەمەنی
رەچاوکراو

lifeguard/ˈlaɪfgɑ:d/n رزگارکەر

life jacket/n چاکێتی رزگارکردن لە ئاو

lifelike/ˈlaɪflaɪk/adj کت و مت،
دەقاودەق وەك خۆی وەك ئەوەی رەسەن

lifeline/ˈlaɪflaɪn/n گوریسی ژیان
(رزگارکردن) گوریسی تەنگانە

lifelong/ˈlaɪflɒŋ/adj هەموو ژیان- هەمیشە

lifesize/adj هەمان قەبارە

lifespan/ˈlaɪfspæn/n تەمەن

lifestory/ˈlaɪfstɔ:ri/n ١-ژیاننامە
٢- شێوازی گوزەران

lifetime/ˈlaɪftaɪm/n ماوەی ژیان

lift/lɪft/v ١- بەرز دەکاتەوە٢- دەگوازێتەوە
٣- پەرش و بڵاو دەبێ ٤- دەدزێ
٥-هەڵدەوەشێنێتەوە

lift/n ١- بەرزکردنەوە- گواستنەوە
٢- بەرزکەرەوەی کارەبایی
٣- سوار بوونی ئۆتۆمبێل ٤- وزەبەرزکردنەوە

lift off/n دەرچوونی رۆکێت

ligament/ˈlɪgəmənt/n ١-هەڵگری ئێسکەکان
ئێسك بەند
٢- بەستەری ئێسکەکانی مرۆڤ و گیانەوەر

light/laɪt/n روناکی- چرا-شخاتە -چەرخ

light روناك- روون- رەنگی کراوە/
رێ پیشاندەر

light/v دادەگیرسێنێ- روناك دەکاتەوە

lighting/ˈlaɪtɪŋ/n روناکی

light/adj ١- سووك/قورس نیە
٢- سووك- کەمە- قەرەباڵغ نیە
٣- نەرم- ئاسان- تەنکاو- قووڵ نیە
٤- رەنگ کراوە

light/adj بارسووك/بێ‌بار

lightly/adv ١- بەنەرمی
٢- بە گاڵتە٢- بە ئەنقەست

lightness/n نەرمی، گاڵتە، خۆشی

light headed/adj ١- سەری گێژ دەبێ/گێژ
٢- سەری دەسوڕێ/وێ

light-hearted/adj ١- کەیف خۆش-
شاد ٢- گاڵتەچی- قۆشمەچی

light weight/ˈlaɪtweɪt/n کێش کەم،
سووکە کێش

lighten/ˈlaɪtn/v ١- کێشی کەم دەبێ
٢- روناکتر دەبێ

leniently/adv سزایەکی سووکی دەدا
lens/lenz/n ئاوێنە
lent/lent/v قەردی دا
lentil/ˈlentl/n نیسك
leo/ˈliːəʊ/n بورجی شێر
leopard/lepəd/n پڵنگ
leotard/ˈliːətɑːd/n جلی راهێنان/ مایۆ
leper/ˈlepə(r)/n گولی–گەر
leprosy/ˈleprəsi/n نەخۆشی گولی/ گەری
تووشی پێست و دەمار دەبێ
lesbian/ˈlezbiən/n مالۆس، ئافرەتێکە لە روی سێکسیەوە سەرنجی ئافرەتیکی تر رادەکێشێ.
less/les/pron – det کەمتر، ژمارەی کەمتر
less/adv تا کاتێکی کەمتر
less and less تا دێ کەمتر دەبێ
هەتا دێ بچوکتر دەبێ لە..
lessen/ˈlesn/v کەم دەکا، هێور دەکا.
کەم دەکاتەوە
lesser/ˈlesə(r)/adj - adv بە پلەیەکی کەمتر
lesson/ˈlesn/n وانە، پەند
let/let/v رێ دەدا– بەری دەدا
دەی / دەبا
let's
let/v بەکرێ دەدا
lethal/ˈliːθl/adj کوشندە– بکوژ
leukaemia/luːˈkiːmiə/n بکوژ– سەرەتانی خوێن
level/levl/adj راست– هەمان ئاست
لەبەرزی..
level/n ئاست– رێژە– ئات– تەوژم
level/v راست دەکا، گرێ ئاهێلێ
رێك دەکا
lever/ˈliːvə(r)/n بەرزکەرەوە
– دەسکی– دوگمەی کارپێکردنی ئامێر
lever/v دەجوڵێنێ، بەرز دەکاتەوە
leverage/ˈliːvərɪdʒ/n هێزی یان گوشاری بەرزکەرەوە
levy/ˈlevi/v دەسەپێنێ،
باج کۆدەکاتەوە، باج وەردەگرێ
liability/ˌlaɪəˈbɪləti/n ١– بەرپرسیاری
٢– کێشەیەکی گەورە – بارگرانی
liable/ˈlaɪəbl/adj ١– بەرپرس بەپێی یاسا
٢– دوچار.٣– شیمانە دەکرێ
بەرپرسیار لە روی یاساییەوە
liaise/liˈeɪz/v ١– پەیوەندیەکی بەردەوامی هەیە لەگەڵ... ٢– بەبەردەوام زانیاری دەداتێ
liaison/liˈeɪzn/n ١– پەیوەندی نێوان دوو بەشی جیای سوپا.
٢– پەیوەندی سێکس نێوان ژن و پیاو
liar/ˈlaɪə(r)/n درۆزن
libel/ˈlaɪbl/n ١– ئاوبانگی زڕاندن– کەمکردن
٢– درۆ هەڵبەستن
libel/v ١– ئاوبانگی دەزڕێنێ
٢– درۆی بۆ هەڵدەبەستێ
liberal/ˈlɪbərəl/adj ١– لیبراڵ، ئازادیخواز
٢– لێبوردە
٣– دەست بڵاو– مەرد، سەخی تەبیعەت
٤–چاوتێر
liberalism/ˈlɪbərəlɪzəm/n لیبرالیەت
liberally/ˈlɪbərəli/adv بەسەخاوەت–بەزۆری
the liberal democrat/n پارتی لیبرالی دیموکراتی
liberate/lɪbəreɪt/v ئازاد دەکا
liberated/adj بێ‌کۆت، ئازاد
liberation/ˌlɪbəˈreɪʃn/n رزگارکردن
liberator/n ئازادیخواز، رزگارکەر
liberty/ˈlɪbəti/n ئازادی
libra/ˈliːbrə/n بورجی تەرازو
library/ˈlaɪbrəri/n کتێبخانەی گشتی/

بەجێ بێڵە ٢- دەوادەخا
leave/n مۆڵەت
leaves/n گەڵای دار
leavings/ˈliːvɪŋz/n پاشماوەکان
lecture/ˈlektʃə(r)/n دەرس- وانە
lecture/v وانە دەدا- وانەی پێش کەش دەکا
lecturer/ˈlektʃərə(r)/n وانەبێژ
led/led/v رابەری کرد
ledge/ledʒ/n ١-لێواری بەردین ٢-بەرپەنجەرە- بن پەنجەرە
leek/liːk/n کەوەر- قوراده
left/left/v بەجێی هێشت
left-luggage office/n نوسینگەی دانانی کەل و پەل
leftovers/ˈleftəuvəz/n بەرماوە
left/adj چەپ
left/adv بەرەو چەپ- لایەنی چەپ
the left چەپڕەو- پارتی چەپ
left hand/adj دەستە چەپ
left handed/adj چەپانی- چەپە
left wing/n باڵی چەپ لە پارتی سیاسی
left wing/adj چەپڕەو
leg/leg/n ١- لاق- قاچ ٢- قۆناغێك، شوێنێك
legacy/ˈlegəsi/n میرات/سپاردە
legal/ˈliːgl/adj یاسایی- شەرعی
legality/liːˈgæləti/n یاسایی- شەرعیەت
legalize/ˈliːgəlaɪz/v دەیکاتە یاسایی، بەشەرعی دەیکا
legend/ˈledʒənd/n ١- ئەفسانە- ئەفسانەکان ٢- مرۆڤ یان رووداوێکی بەناوبانگ
legend/ˈledʒənd/n ١- ئەفسانە- ئەفسانەکان
legendary/ˈledʒəndri/adj ١- ئەفسانەیی ٢- زۆر بەناوبانگ
leggings/ˈlegɪŋz/n پانتۆڵی سترێچی ئافرەت
legible/ˈledʒəbl/adj خوێنراو، ڕوون
legbility/ˌledʒəˈbɪləti/n خەت ڕوونی- ئاسان خوێندنەوە
legibly/ˈledʒəbli/adv بەشێوەیەك بخوێندرێتەوە- بەخەتێکی باش
legion/ˈliːdʒən/n ١- تیپی سەربازی ٢- حەشامەت، ئاپۆرەی خەڵك
legislate/ˈledʒɪsleɪt/v یاسا دادەنێ
legislation/ˌledʒɪsˈleɪʃn/n یاسادانان
legitimate/lɪˈdʒɪtɪmət/adj ١- منداڵی بە دایك و باوك ٢- ماقووڵ - یاسایی
legitimately/adv بەشێوەیەکی ماقوڵ
leisure/ˈleʒə(r)/n کاتی بێکاری، کاتی حەوانەوە
at your leisure کە دەرفەتت بوو
leisurly/adj لەسەرخۆ- بێپەلە
leisure centre/n مەڵبەندی چالاکی وەرزشی
lemon/ˈlemən/n لیمۆ
lemon-squeezer/n گوشەری لیمۆ گوشینی لیمۆن
lemonade/ˌleməˈneɪd/n لیمۆنیغازی- خۆشاوی لیمۆن
lend/lend/v قەرز دەدا- قەرد وەردەگری
lender/ˈlendə(r)/n قەردەر
length/leŋθ/n درێژی
at length بە درێژی
lengthen/ˈleŋθn/v درێژدەکاتەوە
lengthy/ˈleŋθi/adj زۆر درێژ بە درێژی
lenient/ˈliːniənt/adj میهرەبان- سووك سووك
lenience/ˈliːniəns/n میهرەبانی، لێبوردەیی

lay man/n پیاوی ئاسایی
lay/v-lie پاڵکەوت، ڕاکشا
layabout/'leɪəbaut/n تەمبەڵ و تەوەزەل
lay-by شوێنی وەستانی ئۆتۆمبیل لە لاڕێ
layer/'leɪə(r)/n چین/ توێژاڵ
laze/leɪz/v هیچ ناکا، ڕادەکشێ
lazy/'leɪzi/adj تەمبەڵ– خاو– لەسەرخۆ
laziness/'leɪzɪnəs/n تەمبەڵی
lead/led/n ١– کانزای قورقوشم
٢– قەڵەمیدار– قەڵەم ڕەساس
٣– پلەی یەکەم، پێشەنگ
٤– ڕۆڵی سەرەکی لە شانۆگەری
٥– زانیاری گرنگ بۆ چارەسەری کێشە
٦– تۆق– وایەری کارەبا
lead story/n هەواڵی سەرەکی
lead/li:d/v ١– رابەری دەکا– ڕێی پیشان دەدا
٢– کاریگەری لێدەکا– بەرەو ....دەچێ
٣– دەبێتە هۆی
٤– ژیانێکی تایبەت بەسەر دەبا
leader/li:də(r)/n ڕابەر، سەرۆک
leadership/n سەرۆکایەتی
– ئەدگارەکانی سەرکردایەتی– سەرکردایەتی
leading/'li:dɪŋ/adj ١– دیار– بەرچاو– گرنگ ٢– سەرەکی– پێشەنگ
leaf/li:f/n گەڵا
leaf/v پەڕ هەڵدەداتەوە
leafy/'li:fi/adj زۆر گەڵای سەوزی هەیە – دار و باری زۆری هەیە
leaflet/'li:flət/n نامیلکە لە بارەی شتێکەوە
league/li:g/n ١–کۆمەڵە– یەکێتی
٢– عوسبە–ئاست
in league with هاوپەیمانی نهێنی هەیە لەگەڵ..
Arab League کۆمەڵکاری عەرەبی
leak/li:k/n - v ١– کونێکی بچوک
٢– دەرچونی گاز لە کونێکەوە
٣– دزەکردنی گاز٤– ئاشکراکردنی هەواڵ
leak out/v ٥– دزە کردنی هەواڵ
هەواڵی نهێنی دزە دەکا
leakage/'li:kɪdʒ/n – ئاشکراکردن– دزەکردن
ئاو دز
leaky/'li:ki/adj کوندار، کونی هەیە
lean/li:n/adj لاواز– گۆشتی کەم بەز– کەم ڕوون – کەم
lean/v ١– لاردەبێتەوە، دەچەمێتەوە
٢– پشت دەبەستێ بە..
leap/li:p/v – بازدەدا– خێرا دەجوڵێ
leap at بە پەرۆشەوە قبوڵ دەکا لە خۆشیا دەفڕێ
leap/n بازدان– گۆڕانێکی گرنگ
leap frog/n یاری بازدان لەسەر پشتی یەکتر
leap year/n هەرساڵێ لەچوار ساڵ کە مانگی شوبات ٢٩ ڕۆژی هەیە لەجیاتی ٢٨ ڕۆژ/ ساڵی پڕ (٣٦٦) ڕۆژ
learn/lɜ:n/v ١– فێر دەبێ
٢–هەندێ زانیاری بەدەست دێنێ
٣– دەرک پێ دەکا
learned/'lɜ:nɪd/adj ڕۆشنبیر– ئەکادیمی– زانیاری
learner/'lɜ:nə(r)/n فێرخواز
learning/'lɜ:nɪŋ/n زانست، ماریفەت
lease/li:s/n بۆندی کرێ
least/li:st/det - pron کەمترین
at least بەلایەنی کەمەوە/هەر هیچ نەبێ
leather/'leðə(r)/n چەرم، پێستە
leave/li:v/v ١– بەجێ دێڵێ، دەڕوا–

نزیکەی لە کۆتایی کاتەکەدا

latest/adj نوێترین

late/n کۆچ کردوو– خوا لێخۆش بوو

sooner or later زوو یان درەنگ

latish/adj هەندێ دواکەوتوو

late comer/n درەنگ هاتووە

lately/ˈleɪtli/adv لەم دواییانە، بەم زووانە

latent/ˈleɪtnt/adj شاراوە– نادیار

lathe/leɪð/n تۆرنە

lather/ˈlɑːðə(r)/n کەف

latin/ˈlætɪn/n لاتین– لاتینی، بنەچە لاتینی، بنیاد لاتینی

Latin American/n ئەمریکای لاتینی کەسێکی ئەمریکای لاتینی

latitude/ˈlætɪtjuːd/n هێڵی پانی جوگرافی

latter/ˈlætə(r)/adj دواتر، دواترین

latter/n دووەم لە دوو

latterly/adv بەم دواییانە– ماوەیەك بەر لەئێستا

laugh/lɑːf/v پێ دەکەنێ

laugh/n پێکەنین

laughable/ˈlɑːfəbl/adj جێی پێکەنینە، پێکەنیناوی

for a laugh هەر بۆ نوکتە– هەر بۆ پێکەنین

laughing/ˈlɑːfɪŋ/adj پێکەنیناوی

laughter/ˈlɑːftə(r)/n پێکەنین، قاقای پێکەنین

launch/lɔːntʃ/v کەشتی دەباتە ناو ئاو، ڕۆکێت بەرەو ئاسمان دەنێرێ، دەورەشێنێ– شتی نوێ نیشان دەدا

launch/n کرداری ڕەوانەکردنی کەشتی بۆ ناو ئاوو ڕۆکێت بۆ ئاسمان و شتی نوێ بۆبازار

launch/n لانچ– بەلەمی ماتۆڕدارە

launderette/lɔːnˈdret/n دوکانێکی تایبەت بۆ شوشتن و وشك کردنەوەی جل بە پارە

laundry/ˈlɔːndri/n شوشتن– جل شوشتن جلشۆرگەو ئوتی کردن

laureate/n شاعیر

laurel/ˈlɒrəl/n ١– گەڵا ٢– ناوبانگی– شکۆیی

lava/ˈlɑːvə/n بەردی ئاگراوی کە لەبورکان دەردەچێ

lavatory/ˈlævətri/n ئاودەست، دەستشۆر

lavender/ˈlævəndə(r)/n ڕووەکی بۆن خۆش

lavish/ˈlævɪʃ/adj ١– دەست بڵاو– بەخشندە ٢– ژمارەیەکی زۆر

lavish/ˈlævɪʃ/v بە دەست بڵاوی خەرج دەکا بە بەخشندەیی دەبەخشێ

law/lɔː/n یاسا– کۆلێژی ماف

law and order یاسا و نیزام یاسا سەروەری– پەیڕەوی یاسا دەکرێ

lawful/ˈlɔːfl/adj یاسایی– شەرعی

lawless/lɔːləs/adj نایاسایی– ئاشوب، گێرەشێوێن

lawlessness/n بێ یاسایی– ئاشوب– توندوتیژی

law-abiding/adj یاسا پەروەر، پەیڕەوی یاسا دەکا

lawbreaker/ˈlɔːbreɪkə(r)/n یاسا شکێن

lawcourt/ˈlɔːkɔːt/n دادگا

lawsuit/ˈlɔːsuːt/n داوای قەزائی

lawn/lɔːn/n مێرگ– پاوان، فریز

lawyer/ˈlɔːjə(r)/n پارێزەر

solicitor, barrister, attorney/n ئەم وشانەش واتای پارێزەر دەگەیەنن

lax/læks/adj خاو، کەمتەرخەم–شل وشێو

lay/leɪ/v - laid ١– دادەنێ– دەگەیەنێ ٢– ئامادەی دەکا– هێلکە دەکا

lay/n سرود، گۆرانی

lay/adj بڕدین– نادین– ناپسپۆڕ

land lady/ˈlændleɪdi/n ئەو ژنەی
خانوو بەكرێ دەدا خاوەن ئوتێلی بچووك–ژن
land lord/ˈlændlɔːd/n ئەو پیاوەی
خانوی خۆی بەكرێ دەدا/خانوداری پیاو–
خاوەن ئوتێلی بچووك–پیاو
land mark/n ١– نیشانەی دیار
٢– قوناغێكی گرنگ– گۆڕانێك لە
پەرەسەندنی شتێك
landscape/ˈlændskeɪp/n
١– دیمەنی سروشتی
٢– وێنەیەك كەدیمەنێكی سروشتی دەنوێنێ
lane/leɪn/n ١– ڕێگایەكیتەسكی گوند/
باریكەڕێ ٢–شەقامی تەسك لە نێوان بینایان
٣– ڕاڕەو– هەیوان
language/ˈlæŋgwɪdʒ/n زمان–
زمانی ئاماژە، مۆسیقا...
زمانی– میللەتێك/زمان پیسی– زمانی
یاسایی
lanky/ˈlæŋki/adj باریك و درێژ
lantern/ˈlæntən/n فانۆس
lap/læp/n باوەش– كۆش– ئامێز
lap/n یەك سوڕانەوە بە دەوری یاریگا
بەشێك لە گەشتێكی درێژ
lap/v وەپێش بەرەكانی خۆی دەكەوێ
كە تەنیا یەك سوڕانەوە لە پشتەوەیەتی
lap/v ١– بە زمان دەخواتەوە
٢– ئاوەكە دەنگێكی نەرمی لێ بەرز دەبێتەوە
lapel/ləˈpel/n لایەكیچاكەت/
یەخەی لایەكی چاكەت یان قاپوت
lapse/læps/n ١– غەفلەت
٢– هەڵخلیسكان– لادان– زەلەی زمان
٣– ڕەفتارێكی ناشیرین ٤– ماوەی دابڕان
lapse/v ١– بەرەو بارێكی تر دەچێ
٢– كاریگەری نامێنێ
laptop/ˈlæptɒp/n كۆمپیوتەری
كەسی – لاپتۆپ

larder/ˈlɑːdə(r)/n كۆگای بچووك
large/lɑːdʒ/adj مەزن– فراوان
by and large بەشێوەیەكی گشتی
at large ئازاد– بەرەڵا
largely/ˈlɑːdʒli/adv تاڕادەیەكی زۆر–
بەشێوەیەكی گشتی
large scale لەسەر ئاستێكی فرەوان
lark/lɑːk/ كلاوە كورە، باڵندەیەكی قاوەیی
بچوكە و دەنگی خۆشە
laryngitis/ˌlærɪnˈdʒiːtɪz/n هەوكردنی
گەروو– قوڕگ ئاوسانی گەروو/هەوك
laser/ˈleɪzə(r)/n تیشكی لێزەر
lash/læʃ/n ١– جەلدە٢– برژانگ
lash/v ١– بە قامچی لێ دەدا
٢– شتێ بجولێنی وەك قامچی
٣– دوو شت بە توندی بەیەكەوە گرێ دەدا
lash out مەردانە پارە لە خەرج دەكا
lass/læs/ كچ– كچی گەنج
lasso گوریسێكی درێژ لە كۆتایی لایەكی
قوفڵێكی هەیە بۆ گرتنی چێل وئەسپ بەكاردێ
last/lɑːst/adj ١– دوا بینا– دوا
٢–پێش كۆتایی– ڕابردوو
٣– دوا–نەگونجاو– دوا وشە
٤– دوا چارەسەر
lastly/adv لەكۆتاییدا
last/adv لە كۆتایی– دواجار
last/v ١–بەردەوام دەبێ
٢– تێكناچێ٣– دەخایەنێ
lasting/lɑːstɪŋ/adj هەمیشەیی– بێ كۆتا
last/n ١– دواكەس– دواشت
٢– ئەوەی مابێ
latch/lætʃ/n ستونی دەرگا–
شمشێری دەرگا– سورگی
latch on داخراوە بەڵام كلۆم نەكراوە–
قوفل نەدراوە
late/leɪt/adj دواكەوتوو– گیرۆ بوو

Ll

L–l/el/ پیتی دوازدەم لە ئەلفبای ئینگلیزی

lab/læb/n تاقیگە

label/ˈleɪbl/n ١– پلیت
٢– پارچە... بۆ شت لەسە نوسین

label/v ١– دادەنێ– وەسفی دەکا
٢– ناوی دەنێ

laboratory/ləˈbɒrətri/n لاب– تاقیگە

laborious/ləˈbɔːriəs/adj ماندوکەر– هیلاکەر

labour/ˈleɪbə(r)/n ١–کار، کرێکار
٢– ئەرك٣– چینیکرێکار

the labour party/n پارتی کرێکاران

labour-saving/adj ئامێری کەمکەرەوەی کار– تێکۆشان

labour/v کاردەکا– رەنج دەدا

laboural breathing بەزەحمەت هەناسە دەدا

labourer/ˈleɪbərə(r)/n کرێکار، کارگەر

labrador/n سەگی کوێران– سەگێکی مرۆڤدۆستە

labyrinth/ˈlæbərɪnθ/n وێڵکە– رێی دژوار

lace/leɪs/n دانتێل– قەیتان

lace/v قەیتانی توند دەکا

lack/læk/n پێویستی هەیە بە

lack/n لەدەست دان– نەبوون

laconic/ləˈkɒnɪk/adj کورت و پوخت

laconically/ləˈkɒnɪkli/adv بەکورتی و پوختی

lacquer/ˈlækə(r)/n بریقەدار/ بۆیەی بریقەداری ئەو شلەیەی لە پرچ دەدرێ تا شێوازی تراشینەکە راگرێ

lacy/ˈleɪsi/adj دانتێل ئاسا–وەك قەیتان

lad/læd/n کوڕ– گەنج

ladder/ˈlækə(r)/n پەیژە– قادرمە

laden/ˈleɪdn/adj بارکراو، بارگران

ladies/n ئاودەستی تایبەت بە ئافرەت

ladle/ˈleɪdl/n ئەسکوێ بۆ شلە–کەوگیر بۆ برنج

lady/ˈleɪdi/n خانم، خاتوون– لێیدی/خانەوادە

ladies and gentlmen بە رێزان، خوشك و برایان

lady like/adj بەرێزانە، گونجاو، شیاو

lag/v (لە کاروان) دوا دەکەوێ– لەسەرەخۆ دەڕوا

lag-lag-time/n ماوەی نێوان دوو ڕووداو

lager/ˈlɑːgə(r)/n جۆرێکە لە بیرەی ڕوون

lagoon/ləˈguːn/n گۆمی ئاو سوێر

laicism/n لایسیزم– دوورەدینی– نائایینی

laid/v: lay دادەنێ–داینا

laid back/adj ئانیگەران– گوێ بە کێشان نادا– دنیای لە خۆ تەنگ نەکردووە

lain-lie پاڵکەوتوو– پاڵدەکەوێ

lake/leɪk/n گۆم– دەریاچە

lamb/læm/n بەرخ– گۆشتی بەرخ

lame/leɪm/adj ١– شەل/شەلە
٢–بیانوێکی لاواز هەنجەتێکی باوەڕ پێنەکراو

lament/ləˈment/v دەلاوێنێتەوە– شیوەن دەکا

lamp/læmp/n لەمپە– چرا

lamp post/læmp pəʊst/n ستوونی سەر شەقام

lampshade/ˈlæmpʃeɪd/n پۆشەری چرا

land/lænd/n ١– زەوی، وشکایی، پارچە زەوی ٢– خۆڵ، خاك، ئاخ، وڵات

landislide/ˈlændslaɪd/adj ١– هەرەسی زەوی
٢–زۆر گەورە–سەرکەوتنێکیزۆر گەورە

land/lænd/v ١– دەنیشێتەوە– دێتە خوارێ
٢– بە دەست دێنێ

landing/ˈlændɪŋ/n دابەزینی– نیشتنەوەی فڕۆکە

landing/n شۆستەی بارکردن

kiss/n ماچ
kit/kɪt/n کەلوپەل- پێویستی
kit/v پێویستی ئامادە دەکا
kitchen/ˈkɪtʃɪn/n چێشتخانە-ئاندین
kite/kaɪt/n کۆلارە- قوشکاغەز
kitten/ˈkɪtn/n بێچوە پشیلە
knave/n ١-بێئابروو ٢-وەغد لە قومار
knead/ni:d/v دەشێلێ، دەگوشێ
knee/ni:/n ئەژنۆ، چۆك
kneecap/ˈni:kæp/n کلاوەی ئەژنۆ
ئەو ئێسکەی چۆك دادەپۆشێ
kneel/ni:l/v کرنوش دەبا، خۆدەچەمێنێ
knew/nju:/v زانی
knickers/ˈnɪkəz/n کورتە دەرپێی ئافرەت
knife/naɪf/n چەقۆ، چەقور
knight/naɪt/n ١-ئەو کەسەی پلەی "سێر"ی هەبێ ٢-سوار چاك
knighthood/ˈnaɪthʊd/n سوار چاکی
knit/nɪt/v دەچنێ- چنین
knitting/ˈnɪtɪŋ/n چنین- تریکۆ
knitting needle/n دەرزی چنین
knob/nɒb/n ١-گرمۆ، دەسك ٢-کلیل ٣-پارچەیەك لە
knock/nɒk/n لێدان
knock/v ١-ئێدەدا، لە دەرگا دەدا ٢-رەخنە دەگرێ
knot/nɒt/n ١-گرێ ٢-پەتی سێدارە
knot/v دەبەستێتەوە- گرێ دەدا
know/nəʊ/v دەزانێ- دەیناسێتەوە
knowing/ˈnəʊɪŋ/adj زانیار
knowingly/ˈnəʊɪŋli/adv بەئەنقەست
knowledge/ˈnɒlɪdʒ/n زانیاری- مەریفەت
knowledgeable/ˈnɒlɪdʒəbl/adj شارەزا، ئاگادار
koppie/n گردی بچووك
Koran/kəˈrɑ:n/n قورئانی پیرۆز
kris/n خەنجەر
kudos/ˈkju:dɒs/n ئاموس و شکۆ
kulak/n کولاك جوتیاری زەویدار
Kurd/kɜ:d/n کورد
Kurdish/ˈkɜ:dɪʃ/n کوردی-زمانی کوردی
Kurdistan/n کوردستان/ ولاتی کوردان

Kk

K-k/keɪ/ پیتی یازدەم لە ئەلفبای ئینگلیزیدا
kangaroo/ˌkæŋɡəˈruː/n کەنغەر
karate/kəˈrɑːti/n کاراتی
kayak/ˈkaɪæk/n بەلەمی یەك کەس
kebab/kɪˈbæb/n کەباب
keen/kiːn/adj ١–زۆرپەرۆش ٢–تیژ ٣–شەیدا
keep/kiːp/v دەمێنێ/دەپارێزێ
keep/n ١–گوزەران–بژێوی٢–پاڵپشت ٣–بورج
keeper/ˈkiːpə(r)/n ١–پاسەوان–چاودێر ٢–کۆلچی
keeping/ˈkiːpɪŋ/n ١–دەسازێ لەگەڵ ٢–لەگەڵیدەگوزەرێنێ
keg/keg/n بەرمیلی بچوك
ken/ken/n-v مەودا– سنور–چوارچێوە–دەزانێ
kennel/ˈkenl/n کۆلیتی سەگ، کونە سەگ
kept/kept/v پاراستی
kerb/kɜːb/: ncurb/n لێواری شۆستە–کەناریشۆستە
kerchief/ˈkɜːtʃɪf/n لەچەك– دەسرۆك
kernel/ˈkɜːnl/n ١–کرۆك–گەوهەری باسەکە ٢–رستەیسەرەکی
kerosene/ˈkerəsiːn/n کیرۆزین–نەوت
kettle/ˈketl/v کتلی
key/kiː/n ١–کلیل ٢–چارەسەر ٣–کلیلی مێنا
keyboard/ˈkiːbɔːd/n دوگمەکانی تایپ– نووسین– کیبۆرد
keyhole/ˈkiːhəʊl/n کونە کلیل–کلۆم
key/adj زانیاری بەداتە کۆمپیوتەر
key/adj سەرەکی، زۆر گرنگ
kick/kɪk/v لوجکەی لێدەدا، تێهەڵدەدا
kick off/n یاری تۆپی پێ دەستپێ دەکا
kick out دەریدەکا، قاودەدا
kick/n ١– تێ هەلدان، لێدان ٢–هەست بەخۆشی کردن
kid/kɪd/n منداڵ
kidnap/ˈkɪdnæp/v دەرفێنێ
kidnapping/ˈkɪdnæpɪŋ/n رفاندن
kidney/ˈkɪdni/n گورچیلە–کلیە
kill/kɪl/v ١–دەکوژێ– سەردەبڕێ ٢–ئازاری پێ دەگەیەنێ
kill/n ١–کوشتن ٢–نێچیر– کوژراو
killer/ˈkɪlə(r)/n بکوژ– کوژەر
killing/ˈkɪlɪŋ/n تاوانی کوشتن
kilo/ˈkiːləʊ/n کیلۆ
kilometre/ˈkɪləmiːtə(r)/n کیلۆمەتر
kin/kɪn/n خزموکەس، خزم و خوێش
kind/kaɪnd/n جۆر
kind of هەندێ
kind/adj میهرەبان
kindness/ˈkaɪndnəs/n میهرەبانی–چاکە
kindergarten/ˈkɪndəɡɑːtn/n باخچەی ساوایان
kindly/ˈkaɪndli/adj بەبەزەیی
kindliness/ˈkaɪndlɪnəs/n بەزەیی، میهرەبانی
king/kɪŋ/n پادشا
king-size/adj زۆر گەورە– جۆری پاشا
kingdom/ˈkɪŋdəm/n ١–شانشین ٢– دەسەلاتی پەزحی خوا ٣–جیهان ٤–بوار
kink/kɪŋk/n-adj ١–گرێ، بادانەوە، لاری– ئارەز
kip/kɪp/n ١–نوستن– خەوتن ٢–سەرخەو
kiss/kɪs/v ماچ دەکا

junta/ˈdʒntə/n دەستەی عەسکەری

حوکمدار دەستەی سەربازی فەرمانڕەوا

Jupiter/ˈdʒuːpɪtə(r)/n ١- هەسارەی موشتەری

٢- جۆپیتەر: خوداوەند لە ئەفسانەی ڕۆمانی

jurisdiction/ˌdʒuərɪsˈdɪkʃn/n دەسەلاتی یاسایی

juror/ˈdʒuərə(r)/n ئەندامێکی ئەنجومەنی سوێندخۆران

jury/ˈdʒuəri/n ١- دەستەی سوێند خۆران

٢- دەستەی ناوبژیوان/دەستەی بڕیاردەر

just/dʒʌst/adj ١- بەداد ٢- دادوەر

just/adv ١- پێش ماوەیەکی کورت

٢- بەتەواوی

just now هەرئێستا

justice/ˈdʒʌstɪs/n ١- داد ٢- یاسا

justify/ˈdʒʌstɪfaɪ/v پاساو دێنێتەوە

justifiable/ˈdʒʌstɪfaɪəbl/adj پاساو هەڵدەگرێ

justification/ˌdʒʌstɪfɪˈkeɪʃn/n پاساو

jut/dʒʌt/v دەردەکەوێ

jute/dʒuːt/n ١- گوش ٢-گونیە

٣- تووک

juvenile/ˈdʒuːvənaɪl/n هەرزەکار

juvenile/adj پەیوەست بەهەرزە کار وەک تاوانەکانی هەرزەکاران- ئەوجەوانان

juvenile crime منداڵانە

juvenile delinquent/n ئەو گەنجەی تاوانێکی ئەنجام داوە/یان بە تاوانێك تاوانبارە

juxtapose/ˌdʒʌkstəˈpəuz/n-v ١- دوو شت ٢- دووکەس لەلای یەك دادەنێ بۆئەوەی جیاوازیەکانیان دەربێخێ/ بەرامبەر دەکا

juxtaposition/ˌdʒʌkstəpəˈzɪʃn/n ١-هاوسێتی ٢- نزیکی ٣- دژەکان ٤- جیاوازی ٥- ناکۆکی

jot/dʒɒt/v بەکورتی و خێرا شتێ تۆمار دەکا

journal/ˈdʒɜːnl/n ١- گۆڤاری وەرزشی ٢- ئەکادیمی ٣- رۆژنانە ٤- یاداشتی رۆژانە

journalism/ˈdʒɜːnəlɪzəm/n رۆژنامەنووسی رۆژنامەگەری

journalist/ˈdʒɜːnəlɪst/n رۆژنامەنووس

journey/ˈdʒɜːni/n گەشت

jovial/ˈdʒəʊviəl/adj زۆر ئاسودە- خۆش مەشرەب

joy/dʒɔɪ/n ١- خۆشی ٢- سەرچاوەی خۆشی

joyful/ˈdʒɔɪfl/adj ١- خۆشنود ٢- کەیف خۆش٣- ئاسوودە

joyless/ˈdʒɔɪləs/adj ١- بێکەیف ٢- ناشاد٣- خەمبار

joyride/ˈdʒɔɪraɪd/n ئێخوڕینی ئۆتۆمبیل بە شێوەیەکی گاڵتەکارانە

jubilant/ˈdʒuːbɪlənt/adj دڵخۆشکەر

jubilee/ˈdʒuːbɪliː/n یوبیل

Judaism/ˈdʒuːdeɪɪzəm/n ١- خوایەتی ٢-جولەکایەتی ٣- دینی جولەکە

judge/dʒʌdʒ/n ١- قازی ٢- دادوەر ٣- شارەزا

judge/v ١- ئاکامی گەمە رادەگەیەنێ ٢- رەخنە دەگرێ ٣- بڕیاردەدا ٤- بڕیاردەردەکا

judgement(judgment) /ˈdʒʌdʒmənt/n ١- بڕیار ٢- بڕیاری دادگا ٣- را

judicial/dʒuˈdɪʃl/adj ١- قەزایی ٢- دادوەری

judicious/dʒuˈdɪʃəs/adj ١- ژیرانە ٢- حەکیمانە

judo/ˈdʒuːdəʊ/n یاری جۆدۆ

jug/dʒʌg/n ١-قۆری ٢-دۆلکە ٣- سوراحی

juggle/ˈdʒʌgl/v تۆپ بۆ ئاسمان فڕێ دەداو دەگرێتەوە- یاری بە تۆپ دەکا

juice/dʒuːs/n ١- گوشراوی میوەجات ٢- خۆشاو

juicy/ˈdʒuːsi/adj ١- پڕ خۆشاو ٢- گوشراو ٣- هەواڵی ئابڕوبەر ٤- هەواڵی خۆش ٥- هەواڵی خراپ

jukebox/ˈdʒuːkbɒks/n ئامێرێکە لە گازینۆ و باڕ هەیە پارەی تێ بکەی مۆسیقا لێ دەدا

July/dʒuˈlaɪ/n مانگی تەموز

jumble/ˈdʒʌmbl/v تێکەڵ و پێکەڵ دەکا

jumble/n کۆمەڵێ شتی ناڕێك

jumbo/ˈdʒʌmbəʊ/adj ١- زۆر گەورە ٢- زۆر فراوان

jumbo/n فڕۆکەی جامبۆ

jump/dʒʌmp/n ١- بازدەدا ٢- خێرا دەروا

jump/n بازدان

jumper/n ١- قومآشی خاو٢- بازدەر

junction/ˈdʒʌŋkʃn/n دووریان

June/dʒuːn/n مانگی حوزەیران

jungle/ˈdʒʌŋgl/n ١- جەنگەڵ ٢- دارستانی چڕ

junior/ˈdʒuːniə(r)/adj ١- پلە بچووك ٢- بچووك٣- گچکە ٤- نەوجەوان: تەمەن لە ٧-١١ ساڵی ٥- قوتابی قۆناغی سێ یان چوار

junior/n ١- فەرمانبەری بچوك ٢- قوتابی سەرەتایی قوتابخانەی قوتابیانی تەمەن لە نێوان ٧- ١١ ساڵی

junk/dʒʌŋk/n ١-بەلەمی کۆن و بێکەلك ٢-شتی کۆن وبێبەها ٣-بەلەمی گەورەی چینی

jeopardy/ˈdʒepədi/n ترسی لە دەست دان و دۆڕان...
jerk/dʒɜːk/n ڕاکێشان پاڵنانی لە ناکاو/ هەژان
jerk/dʒɜːk/v لە پڕ و خێرا ڕادەکێشێ دەمەژێ/ دەلەرێ
jersey/ˈdʒɜːzi/n ١- جێرسی ٢- جۆرە قوماشێکی سوفیە ٣- لەسەر کراس و بلوز لەبەر دەکرێ
Jesus/ˈdʒiːzəs/n عیسا پێغەمبەر
jet/dʒet/n ١- فڕۆکەیەکی نوێی خێرایە ٢- فوارەی ئاو یان غاز
jet black/adj ڕەشی تاریک
jetty/ˈdʒeti/n شۆستەی بەندەر
Jew/dʒuː/n جولەکە- جوو
jewel/ˈdʒuːəl/n ١- زێڕ زیو ٢- گەوهەر
jeweller/ˈdʒuːələ(r)/n ١- گەوهەرچی ٢- زێڕینگر
jewellery/ˈdʒuːəlri/n ١- زێڕ زیو ٢- خشڵ
jig/dʒɪg/n هەڵپەڕکێی میللی/ مۆسیقای هەڵپەڕکێ
jig/dʒɪg/v لە خۆشیا هەڵدەپەڕێ
jiggle/ˈdʒɪgl/v سەروبن بە شت دەکا
jihad/dʒɪˈhɑːd/n جیهاد
jingle/ˈdʒɪŋgl/n ١- خشەخش ٢- شەق شەق ٣- تەقەتەق ٤- پارچە مۆسیقا یان گۆرانی پروپاگندە
jingle/v ١- دەزرینگێتەوە ٢- تەقەتەق دێ
jinx/dʒɪŋks/n ١- بەدبەختی ٢- شووم
jinx/v ١- بێبەختی لەگەڵ خۆی دێنێ ٢- شوومی لێدەباری
jitters/ˈdʒɪtəz/n هەستی نیگەرانی و دەمارگیری و تورەیی زۆر
jittery/ˈdʒɪtəri/adj ١- نیگەران ٢- دەمارگیر ٣- ترۆ
job/dʒɒb/n ١- کار ٢- پیشە ٣- بەرپرسیاریتی
jobless/ˈdʒɒbləs/adj بێکار
the jobless/n بێکارەکان
joblessness/n بێ کاری
jockey/ˈdʒɒki/n- v ١- جۆکی ٢- ئەسپ سوار فێڵ دەکا لە خشتەدەبا
jodhpurs/ˈdʒɒdpəz/n پانتۆڵ تایبەت بەسوار ئەسپ
jog/dʒɒg/v ١- لەسەرخۆ ڕادەکا ٢- ڕاهێنان دەکا ٣- بەهل ٤- بەشان پاڵ دەنێ
jog/n ١- غاردانی لەسەرخۆ ٢- پاڵنانی هێواش
jogger/ˈdʒɒgə(r)/n ڕاکەر
john/dʒɒn/n دەستاو- دەستشۆر
join/dʒɔɪn/v ١- دەبینێ ٢- پەیوەندی پێ دەکا ٣- دەبەستێتەوە ٤- دادەنیشێ بۆ خواردنەوە
join/n ١- ژوان ٢- جێی گەیشتنی دورشت
joint/dʒɔɪnt/n ١- بەیەکگەر ٢- پارچە گۆشتی ناو فرنی
joint/adj ١- هاوبەش ٢- پێکەوە
jointly/adv ١- پێکەوە ٢- بە هاوبەش
joke/dʒəʊk/n نوکتە
joker/ˈdʒəʊkə(r)/n ١- نوکتەچی ٢- جۆکەر
jolly/ˈdʒɒli/adj ١- ڕووخۆش، نیوەسەرخۆش
jolly/adv زۆر
jolly well بێ گومان
jolt/dʒəʊlt/v ١- دەهەژێنێ ٢- دەجولێنێ
jolt/n هەژانی لە ناکاو
jostle/ˈdʒɒsl/v ١- بەرێکی دەکەوێ بە توندی ٢- بەتوندی پاڵ دەنێ

Jj

J-j/dʒeɪ/ پیتی دەیەم لە ئەلفبای ئینگلیزی

jab/dʒæb/v ١-بەرەقی/ بە توندی پاڵ پەشتن/کەسێن وەدەنێ ٢-بەتوندی دادەگرێ

jab/n ١-پاڵدانی لە ناکاو و توند ٢-تێوەژەندن

jack/dʒæk/n ١- جەک ٢- کوڕ لە قومار ٣- کەس

jack/v ١- وازدێنێ ٢- دەست هەڵدەگرێ ٣- جەک بە کاردێنێ

Jackalin/n چەقاڵ

jacket/ˈdʒækɪt/n ١- چاکەت ٢- سەرپۆش٣- قەپاغی گەورە

jackknife/ˈdʒæknaɪf/n چەقۆی گیرفان

jackpot/ˈdʒækpɒt/n گەورەترین خەڵات لە یانەسیب

Jacuzzi/dʒəˈku:zi/n گەرماوی جاکوزی

jaded/ˈdʒeɪdɪd/adj هیوژاو: ماندو هیلاک

jagged/ˈdʒægɪd/adj زبر و نوک تیژ

jaguar/ˈdʒægjuə(r)/n ١- پشیلەی ئەمریکی ٢- پلنگ

jail/dʒeɪl/n زیندان

jail/v ١- زیندانی دەکا ٢- دەخرێتە زیندان

jailer/ˈdʒeɪlə(r)/n ١-پاسەوانی زیندان ٢- زیندانەوان

jam/dʒæm/n مرەبا

jam/v ١- حەشامەت دروست دەکا ٢- پاڵ دەنێ ٣- گری دەدا/ دەبەستێ ٤- دەیهاڕێ/ دەیگوشێ ٥- تەشویش لە رادیۆ دروست دەکا ٦- بە خێرا بریک دەکا ٧- ئۆتۆمبیل رادەگرێ

jam/n ١- حەشامەت ٢- ئاپۆرە ٣- ئاریشە ٤- کێشە ٥- تەنگو چەڵەمە

jangle/ˈdʒæŋgl/v خشەخش دەکا

jangle/n خشەخش، دەنگی ئامان- قاپ و قاچاغ

janitor/ˈdʒænɪtə(r)/n دەرگاوان

January/ˈdʒænjuəri/n ١- کانونی دووەم ٢- مانگی یەک

jar/dʒɑ:(r)/n ١- جەرە٢- گۆزە ٣- ماددەی ناو گۆزە

jargon/ˈdʒɑ:gən/n ١- زمانێکی دژوار ٢- زمانێکی پڕ زاراوەی تەکنیکی

jasmine/ˈdʒæzmɪn/n یاسەمین

jaundice/ˈdʒɔ:ndɪs/n ١- نەخۆشیەکە چاو و پێست زەرد دەکا ٢- زەردوویی٣- زەرتە

javelin/ˈdʒævlɪn/n ١- رم ٢- تیر

jaw/dʒɔ:/n ١- شەویلگە ٢- شەویلک ٣- ددانی گیانەوەر

jazz/dʒæz/n مۆسیقای جاز

jazz/v ١- رەوشەن دەکا٢- جاز لێدەدا

jealous/ˈdʒeləs/adj ١- بەئێرەیی ٢- چاوچنۆک ٣- غیرەدار (لەژن بۆ نمونە)

jealousy/ˈdʒeləsi/n ئێرەیی/ غیرەداری

jeans/dʒi:nz/n ١- قوماشی جینز ٢- پانتۆڵی جینز٣- پانتۆڵی کاوبۆی

jeep/dʒi:p/n جێب

jeer/dʒɪə(r)/v بێ‌شەرمانە پێ‌دەکەنێ و هاوار دەکا

jeer/n هاوارپێکەنینی بێ شەرمانە/ حریتەحریت

jelly/ˈdʒeli/n ١- مەیین، جێلی٣- مورەبا

jeopardize/ˈdʒepədaɪz/v دەکەوێتە رەوشێکی مەترسیەوە

it/ɪt/pron ١- راناوی-ئەو-بۆ کەسی سێیەمی تاك (ناعاقل)

italics/ɪˈtælɪks/n هێلی لار

itch/ɪtʃ/n خوران

itch/v دەخورێ

itchy/adj توشی خوران بووە- خوراو

item/ˈaɪtəm/n ١- مادده ٢- بەند ٣- هەواڵ ٤- وشە

itemise/ˈaɪtəmaɪz/v لیستە دروست دەکا بۆ هەموان/ خشتە دروست دەکا

itinerant/aɪˈtɪnərənt/n گەڕۆك

itinerary/aɪˈtɪnərəri/n ١-گەڕۆکنامە ٢- گەشت نامە ٣- رابەری گەشت

it's کورتەی it is

itself/ɪtˈself/reflex pron خۆی

by itself لە خۆیەوە- بە تەنیا

I've کورتەی I have

ivory/ˈaɪvəri/n عاج- سپی

ivy/ˈaɪvi/n گوڵە لاولاو

iris/ˈaɪrɪs/n ١– ڕەشێنەی چاو/ گلێنە
٢– گوڵە سەوسەن
iron/ˈaɪən/n ١–ئاسن٢– ئوتوو
iron/v ئوتوودەکا
ironic/aɪˈrɒnɪc/adj
پێچەوانەوەی ئەوەی دەیڵێ
ironical/aɪˈrɒnɪkl/adj گاڵتەخوازیی
irony/ˈaɪrəni/n ١–گاڵتە ٢–ئایرەنی
٣– پێ ڕابواردن
irradiate/ɪˈreɪdieɪt/v تیشک دەنێری
irrational/ɪˈræʃənl/adj ناماقوول
ناعەقلانیەت
irreconcilable/ɪˈrekənsaɪləbl/adj
١–دوژمندار/ ئاشت نەبووە ٢–پێچەوانە
irregular/ɪˈregjələ(r)/adj
١–ناوەز ٢–جیا ٣–ناڕێك
٤– پێچەوانەی دابی باو ٥– بێ‌ڕێسا
irrelevant/ɪˈreləvənt/adj
١– ناپەیوەست ٢– دەرەوەی بابەت
irreparable/ɪˈrepərəbl/adj
١–چاك ناكرێتەوە ٢– هەموار ناکرێ
irrepressible/ˌɪrɪˈpresəbl/adj
١– چالاك ٢– زرنگ ٣– پڕ ژیان و بزاڤ
irreproachable/ˌɪrɪˈprəʊtʃəbl/adj
دەست پاك– بێ‌خەوش
irresistible/ˌɪrɪˈzɪstəbl/adj
١– بەرگە ناگیرێ لە بەهێزیا
٢–بەرگەناگیرێ لە جوانیا ٣–سەرنج ڕاکێش
irreverent/ɪˈrevərənt/adj
١–بێ قیمەت/ بێ ئابرو
٢– بێ ڕەچاوکردنی شتی پیرۆز
irresponsible/ˌɪrɪˈspɒnsəbl/adj
١–نابەرپرس ٢–هیچ و پووچ
irreversible/adj بێ ڕێز
irreversible/ˌɪrɪˈvɜːsəbl/adj
١– ناگۆڕدرێ ٢– گەڕانەوە لێی نیە

irrigate/ˈɪrɪgeɪt/v ١– ئاودەدا
٢– ئاو بەبۆڕی بۆ زەویو دانەوێڵە دەبا
irrigation/ˌɪrɪˈgeɪʃn/n ١– ئاودان
٢– ئاودێری
irritable/ˈɪrɪtəbl/adj ١– زوو توڕە
دەبێ ٢– زوو هەڵدەچێ
irritability/ˌɪrɪtəˈbɪləti/n
١– زوو توڕە بوون ٢– قینچکە تەنگی
irritate/ˈɪrɪteɪt/v ١– توڕەی دەکا
٢– بێزاری دەکا
٣– ئازاری دەدا، تووشی خوراندنی دەکا
irritation/ˌɪrɪˈteɪʃn/n ١– توڕەیی
٢– بێزاری ٣– خوراندن
is/ɪz/ کرداری بوون
Islam/ˈɪzlɑːm/n ١– ئیسلام
٢– ئایینی ئیسلام
Islamic/ɪzˈlæmɪk/adj ئیسلامی
islamcist/n ئیسلام ناسی
island/ˈaɪlənd/n ١– دوورگە
٢– پارچەزەوییەکی بە ئاو دەورەدراو
islander/n دانیشتەی دورگە
isle/aɪl/n دوورگە
(ئەمە زیاتر لەگەڵ ناو بەکاردێ)
British isle وەك دوورگەی بەریتانی
isolate/ˈaɪsəleɪt/v ١– جیای دەکاتەوە
٢– گۆشە گیری دەکا
isolated/ˈaɪsəleɪtɪd/adj ١– گۆشەگیر
٢– تەنیا ٣– دوورە پەرێز
isolation/ˌaɪsəˈleɪʃn/n ١– گۆشەگیری
٢– دوور پەرێزی
in isolation بە تەنیا
issue/ˈɪʃuː/n ١– کێشە ٢–دەرز
٣– مەسەلە ٤– ژمارەی ڕۆژنامە ٥– گۆڤار
٦– دەرکردنی ڕۆژنامەو گۆڤار
issue/v ١– دەردەکا ٢– دەردەچێ لە
isthmus/ˈɪsməs/n ١– بەرزەخ
٢– دەربەند

١- دەرکەنار ٢- گۆشەگیر
٣- دوورەپەرێز٤- خودی
intrude/ɪnˈtruːd/v خۆتێ
هەڵدەقوڵتێنێ
intruision/ɪnˈtruːʒn/n ١- غەوارە
٢- بیانی٣- خۆتێهەڵقوڵتێنەر
intuition/adj ١-زیری ٢- زرنگی
intuitive/adj زیر/زرنگ
inundate/ˈɪnʌndeɪt/v
لەسەری کۆدەبێتەوە/دادەپۆشێ
invade/ɪnˈveɪd/v ١- داگیر دەکا
٢- شکۆی دەشکێنێ٣- غەزو دەکا
invader/ɪnˈveɪdə(r)/n داگیر کار
invalid/ˈɪnvəlɪd/n ١- دەربەدار
٢- درماوی٢- پەککەوتە ٤- بەسەرچوو
invalid/ɪnˈvælɪd/adj ١- ناڕەوا
٢- نارەسەن/هەڵوەشاوە/ لەکار کەوتو
invalidate/ɪnˈvælɪdeɪt/v
هەڵدەوەشێتەوە
invaluable/ɪnˈvæljuəbl/adj
١-لە نرخ نەهاتو ٢- بێ هاوتا ٣- پڕ بەها
invariable/ɪnˈveəriəbl/adj
جێگیر/نەگۆڕ
invasion/ɪnˈveɪʒn/n
١- داگیر کردن ٢- هێرش
invective/ɪnˈvektɪv/adj
زمانی جوندان، زمانی پیس
invent/ɪnˈvent/v
دادەهێنێ/(چیرۆك) دادەهێنێ
invention/ɪnˈvenʃn/n داهێنان
inventor/ɪnˈventə(r)/n داهێنەر
inventory/ˈɪnvəntri/n لیستەی
ناوەڕۆك
inverse/ˌɪnˈvɜːs/adj پێچەوانە
inversion/ɪnˈvɜːʃn/n هەڵگێڕانەوە
invert/ɪnˈvɜːt/v هەڵدەگەڕێتەوە

inverted/adj ناوەڕوو
invest/ɪnˈvest/v ١- دەخاتەکار
٢- گەمارۆدەدا ٣- تەرخان دەکا
investor/n وەبەرهێن
ئەو کەسەی پارەی خۆی لە پرۆژەیەك دادەنێ.
investigate/ɪnˈvestɪgeɪt/v دەکۆڵێتەوە/
دەپشکنێ
investigation/ɪnˌvestɪˈgeɪʃn/n
١- لێ کۆڵینەوە ٢- پشکنین
investment/n وەبەرهێنان/پارە لەکاردانان
invigilate/ɪnˈvɪdʒɪleɪt/v چاودێری دەکا
invigilation/ɪnˌvɪdʒɪˈleɪʃn/n چاودێری
invigilator/ɪnˈvɪdʒɪleɪtə(r)/n چاودێر
invincible/ɪnˈvɪnsəbl/adj لەشکان نایە
invisible/ɪnˈvɪzəbl/adj ١-نادیار ٢-غەیب
invitation/ˌɪnvɪˈteɪʃn/n بانگ کردن/
داوەت کردن
invite/ɪnˈvaɪt/n داوەتی دەکا
inviting/ɪnˈvaɪtɪŋ/adj سەرنج ڕاکێش
invocation/n پاڕانەوە
invoice/ˈɪnvɔɪs/n لیستەی کەلوپەل و نرخ
invoke/ɪnˈvəʊk/v دەپاڕێتەوە
involuntary/ɪnˈvɒləntri/adj
خۆنەویستی- ڕەمەکی
involve/ɪnˈvɒlv/v ١- تووش دەکا
٢- دەگرێتەوە
involved/ɪnˈvɒlvd/adj تووش بوو
involvement/ɪnˈvɒlvmənt/n
تووش بوون- تێکەوتن
invulnerable/ɪnˈvʌlnərəbl/adj
سەخت- ناڕوشێن
inward/ˈɪnwəd/adj ١-ناوەکی٢-ناوەوە
inwards/adv بۆناوەوە/بەرەو ناوەوە
iodine/ˈaɪədiːn/n یۆد- ئیودین-
ماددەی کیمیاوی
IOU/ˌaɪ əʊ ˈjuː/n من قەرزاری تۆم
irate/aɪˈreɪt/adj تووڕە

١- دەدوێنێ ٢-قسەیەی لێ وەردەگرێ
٣- دەكاتە پرسیار

interrogator/n قسەلێوەرگر، لێكۆڵەر

interrogative/ˌɪntəˈrɒgətɪv/adj پرسیار، پرسیاری

interrupt/ˌɪntəˈrʌpt/v دەبڕێ- قسەی دەبڕێ- پەیوەندی دەبڕێ

interruption/ˌɪntəˈrʌpʃn/n كۆسپدانان- بڕین- پەیوەندی بڕین

intersect/ˌɪntəˈsekt/v بەیەك دەگەن- یەكتر دەبڕن- دابەش دەبن

intersperse/ˌɪntəˈspɜːs/v لێرەو لەوێ دادەنێ
قسەی نوكتەی تێ دەخا

interval/ˈɪntəvl/n وچان، پشووی، ماوەی حەوانەوە

intervene/ˌɪntəˈviːn/v ١- دەستدە تێوەردەدا، دەست تێدەخا ٢- قسەی دەبڕێ

intervention/ˌɪntəˈvenʃn/n دەست تێوەردان، دەست تێ خستن

interview/ˈɪntəvjuː/n دیدەنی- دیدار- چاوپێكەوتن

interview/v دیدەنی دەكا، چاوپێكەوتنی لەگەڵ دەكا

intestine/ɪnˈtestɪn/n ریخۆڵە

intimacy/ˈɪntɪməsi/v هۆگری، برادەرایەتیەكی كۆن

intimate/ˈɪntɪmət/v هۆگری دەبێ

intimate/adj ١- زۆر نزیك/ گیانی بەگیانی ٢- زۆر تایبەت، كەس- هێمن ٣- ناسینێكی قووڵ

intimation/ˌɪntɪˈmeɪʃn/n گەیاندن/ ئاساندن

intimidate/ɪnˈtɪmɪdeɪt/v دەتۆقێنێ/ دەترسێنێ

intimidate/n تۆقاندن/ترساندن

into/ˈɪntə/perp بۆ/بەرەو/بەرەو ناوەوە، لەسەر

intolerable/ɪnˈtɒlərəbl/adj ١- بەرگەناگیرێ، قەبوڵ ناكرێ ٢- زۆر خراپ ٣- شیمانەی لێبووردنی لێناكرێ

intolerance/ɪnˈtɒlərəns/n لێ نەبوردن/ دەمارگیری

intolerant/ɪnˈtɒlərənt/adj نابوردە، دەمارگیر

intonation/ˌɪntəˈneɪʃn/n ئاواز- بەرزونزمی دەنگ

intoxicated/ɪnˈtɒksɪkeɪtɪd/adj مەست، سەرخۆش

intone/ɪnˈtəʊn/v گۆرانی دەچڕێ، گۆرانی دەڵێ/ نوێژ و سرود دەخوێنێ

intoxicant/ɪnˈtɒksɪkənt/n مەستكەر،

intransigence/ɪnˈtrænsɪdʒəns/n لاساری- لاملی

intransigent/ɪnˈtrænsɪdʒənt/adj لاسار- بەرك

intransitive/ɪnˈtrænsətɪv/v-adj كرداری تێنەپەڕ (بێ بەركار)

intrepid/ɪnˈtrepɪd/adj ١-بەجەرگ ٢- زرنگ ٣- جەسوور

intricate/ˈɪntrɪkət/adj ١- ئاڵۆز ٢- دژوار

intrigue/ɪnˈtriːg/v ١- داو دەنێتەوە/ تەڵە دادەنێتەوە ٢- دەوروژێنێ

intrigue/ˈɪntriːg/n تەڵە/داو

intrinsic/ɪntrɪnsɪk/adj ١- سەرەكی ٢- جەوهەری ٣- خودی

introduce/ˌɪntrədjuːs/v دەناسێنێ/ دادەهێنێ

introduction/ˌɪntrəˈdʌkʃn/n دەروازە

introspection/ˌɪntrəˈspekʃn/n دەروون پشكنین

introvert/ˈɪntrəvɜːt/adj

ڕاگرتن– ڕێ گرتن

interchange/ˌɪntəˈtʃeɪndʒ/v
ئاڵوگۆڕ دەکا

interchangeable
/ˌɪntəˈtʃeɪndʒəbl/adj
دەکرێ لەگەڵ شتێ ئاڵوگۆڕی پێ بکرێ–
ئاڵوگۆڕ هەڵدەگرێ

intercom/ˈɪntəkɒm/n ئینتەرکۆم–
تۆڕی پەیوەندی کردنی ناوخۆیی

interconnect/ˌɪntəkəˈnekt/v
دەبەستێتەوە– لەیەك گرێ دەدا

interconnected/adj
بەیەکەوە گرێ دراون
بەیەکەوە بەستراون

intercontinental
/ˌɪntəˌkɒntɪˈnentl/adj
لەنێوان کیشوەران، کیشوەربڕ

intercourse/ˈɪntəkɔːs/n
١–جووت بوون ٢–مامەڵە کردن

interdependent
/ˌɪntədɪˈpendənt/adj
پەیوەستن بەیەکەوە

interest/ˈɪntrəst, ˈɪntrest/n
١– گرنگی دان– بایەخ–
جێی بایەخ– ئارەزوو
٢– قازانج، سود، بەرژەوەندی
٣– ماف، پشك– داهات–قازانج

interest/v ١– گرنگی پێدەدا
٢– دەیەوێ٢– ئارەزوو دەکا

interested/ˈɪntrestɪd/adj
١– سودمەند ٢– ئارەزومەند

interesting/adj خۆش– دڵگەکەر

interfere/ˌɪntəˈfɪə(r)/v
١– دەست تێوەردەدا، دەست لە دەخا
٢– کۆسپ دادەنێ– گێرە شێوێنی دەکا
٣– دەنگەدەنگ دروست دەکا

interfering/adj دەست تێوەردان:
دەست تێوەردەر

interim/ˈɪntərɪm/n ١– لە هەمان
کاتدا ٢– پێش ٣–کاتیی

interior/ɪnˈtɪəriə(r)/n ناوەوە

the interior ناوڵات

interjection/ˌɪntəˈdʒekʃn/n قسەهەڵدان،
قسەهەڵبڕین، سەرسوڕمان

interlude/ˈɪntəluːd/n ماوەی حەسانەوە،
پشوو

intermarry/ˌɪntəˈmæri/v لە ئایین یان
رەگەزێکی تر ژن دەهێنێ

intermarriage/ˌɪntəˈmærɪdʒ/n
هاوسەرگەرێتی– ژن خواستن لە نێوان گەلان و
دینی جیاوازدا

intermediary/ˌɪntəˈmiːdiəri/n ناوەند–
ناوبژیکەر

intermediate/ˌɪntəˈmiːdiət/adj
لە ناوەند– لە نێوان دووان

interminable/ɪnˈtɜːmɪnəbl/adj
بێ کۆتا، درێژدادڕ

intermission/ˌɪntəˈmɪʃn/n پشوو

intermittent/ˌɪntəˈmɪtənt/adj پچڕاو

intern/ɪnˈtɜːn/v دەگرێ– زیندانی دەکا

internment/ɪnˈtɜːnmənt/n گرتن–
دەست بەسەرداگرتن

internee/ˌɪntɜːˈniː/n گیراو– دەستبەسەر

internal/ɪnˈtɜːnl/adj ناخی– ناوەکی

international/ˌɪntəˈnæʃnəl/adj
نێودەوڵەتی–نێونەتەوەیی، جیهانی

internet/ˈɪntənet/n ئەنتەرنێت

interpret/ɪnˈtɜːprɪt/v لێك دەداتەوە،
گوزارشت لێ دەکا
وەردەگێڕێ (بەزمان، بەقسە نەك نووسین)

interpreter/ɪnˈtɜːprɪtə(r)/n
وەرگێڕی زارەکی

interrelate/ˌɪntərɪˈleɪt/v
کارلەیەکتر دەکەن

interrogate/ɪnˈterəgeɪt/v

ئامراز، ئامێر– هۆکار

insubordinate/ˌɪnsəˈbɔːdɪnət/adj
یاخی

insubordination /ˌɪnsəˌbɔːdɪˈneɪʃn/n
یاخی بوون

insubstantial/ˌɪnsəbˈstænʃl/adj
١– لاواز– ناسایی ٢– سادە

insufferable/ɪnˈsʌfrəbl/adj
بەرگە ناگیرێ/ لوخۆ یاخی/بەفیز

insufficient/ˌɪnsəˈfɪʃnt/adj
بەش نەکردوو– کەم

insular/ˈɪnsjələ(r)/adj
١–بیر تەسك ٢–گۆشە گیر
٣–دورگەنشین

insularity/ˌɪnsjuˈlærəti/n
١–بیر تەسکی
٢–دورگەیی– دوورە پەرێزی

insulate/ˈɪnsjuleɪt/v جیادەکاتەوە

insulin/ˈɪnsjəlɪn/n ئنسۆلین

insult/ɪnˈsʌlt/v ریسوادەکا

insult/ˈɪnsʌlt/n ئەتك، جوێن، بێ ڕێزی

insuperable/ɪnˈsuːpərəbl/adj
چارەسەر ناکرێ

insurance/ɪnˈʃʊərəns/n
بیمە، دابین کردن

insure/ɪnˈʃʊəː(r)/v دابین دەکا

insurmountable /ˌɪnsəˈmaʊntəbl/adj
دژوار، سەخت

insurrection/ˌɪnsəˈrekʃn/n
یاخی بوون

intact/ɪnˈtækt/adj ساغ، ع لێ نەهاتو

intake/ˈɪnteɪk/n ١– ئاوەندی گەیاندنی
ئاوو گاز بە بۆری٢– بەشەخواردن
٣– ژمارەی ئەوکەسانەی هاتونەتە
ناو ڕێکخراو

intangible/ɪnˈtændʒəbl/adj
١– هەست پێ ناکرێ
٢– دەست لێ نادرێ ٣– لەوەسف نایەت

integral/ˈɪntɪgrəl/adj ١– سەرەکی
٢– تەواوکەر

integrity/ɪnˈtəgrəti/n پاکیی،
ڕاست و دروستی

intellect/ˈɪnstələkt/n عەقل، بیر، هۆش

intellectual/ˌɪntəlektʃuəl/adj
فکری، بیریی، زهنی
ڕۆشنبیر، ڕۆناکبیر

intellectually/adv لە ڕوی فکریەوە

intelligence/ɪnˈtelɪdʒəns/n ١– زیرەکی
٢– سیخوری، جاسوس

intelligent/ɪnˈtelɪdʒənt/adj زیرەك

intelligentsia/n توێژی روناکبیران

intelligible/ɪnˈtelɪdʒˈbl/adj
تێگەیشتنی ئاسانە

intend/ɪnˈtend/v دەیەوێ

intense/ɪnˈtens/adj زۆر، زۆر مەزن،
زۆر بەهێز

intensely/adv بەتوندی– ئاڕادەیەکی زۆر

intensify/ɪnˈtensɪfaɪ/v بەهێز دەکا،
جەخت لەسەر دەکا

intensity/ɪnˈtensəti/n توندی، خەستی

intensive/ɪnˈtensɪv/adj ١– خەست،
چڕ، هەمەلایەن ٢– جەخت کردن

intent/ɪnˈtent/adj گرنگی پێدەر– ڕژد

intention/ɪnˈtenʃn/n مەبەست، ئامانج

intentional/ɪnˈtenʃənl/adj بەئەنقەست

intentionally/adv بەئەنقەستی

interact/ˌɪntərˈækt/v لەگەڵ خەڵك
تێکەڵ دەبێ/ مامەڵە دەکا– کارلێك دەکەن

interaction/ˌɪntərˈækʃn/n
کارلێك کردن، ئاوێتە بوون– تێکەڵبوون

intercept/ˌɪntəˈsept/v ڕادەگرێ–
ڕێی دەگرێ

interception/ˌɪntəˈsepʃn/n

inside/ˌɪnˈsaɪd/n - adj – v
ژوورەوە– گەدە، زگ، سك
بەرواژ لەبەر دەكا– ناوەکی
insider/n خۆمانە،
ئەندامی ڕێکخراوێك
inside/prep لەناو، لەماوەی، لە میانی
بەرەو ژوورەوە– بەرەوناوەوە
Insight/ˈɪnsaɪt/n زانیاری قووڵ
تێگەیشتن لە سروشتی دروستی شت
insignia/n هێمای دەسەڵات/ نیشان
insignificant/ˌɪnsɪgˈnɪfɪkənt/adj
بێقیمەت، بێبەها، هیچ
insincere/ˌɪnsɪnˈsɪə(r)/adj
دووڕوو، درۆزن، ناپاك
insincerity/ˌɪnsɪnˈserəti/n
دووڕوویی، ناپاکی
insinuate/ɪnˈsɪnjueɪt/v ئاماژە دەکا
پێشبینی شتێکی ناخۆش بەشێوەیەکی
ناراستەوخۆ دەکا
insipid/ɪnˈsɪpɪd/adj
بێتام و بۆن و ڕەنگ/ پووچ
insist/ɪnˈsɪst/v سوور دەبێ، ڕژد دەبێ
insolent/ˈɪnsələnt/adj بێ ڕێز
insolence/ˌɪnsələns/n بێ ڕێزی
insoluble/ɪnˈsɒljəbl/adj
ناتوێتەوە– بێ چارەسەر
insomnia/ɪnˈsɒmniə/n
خەوزڕان، خەوی نەکەوتن
inspect/ɪnˈspekt/v
دەپشکنێ– بەدوا دەگەڕێ
inspection/ɪnˈspekʃn/n
پشکنین بە دوا گەڕان
inspector/ɪnˈspektə(r)/n پشکێنەر،
چاودێر، ئەفسەری پۆلیس
inspiration/ˌɪnspəˈreɪʃn/n
سەرچاوەی سروش،
سروشتی/بیرێکی ڕوناك، نیگا

inspire/ɪnˈspaɪə(r)/v سروشی بۆ دێنێ
inspired/adj سروش بۆ هاتوو/
نیگا بۆ هاتوو
inspiring/ɪnˈspaɪərɪŋ/adj
دڵخۆشکەر– هاندەر
instability/ˌɪnstəˈbɪləti/n نائارامی
install/ɪnˈstɔːl/v پێکەوەدەنێ–
ڕێك دەخا– دادەنێ– دادەمەزرێنێ
installation/ˌɪnstəleɪʃn/n پێکەوە نان–
دامەزراندن
instalment/ɪnˈstɔːlmənt/n بەش– ئاکە
بەشێك لە..– قست/یەك جار
instance/ˈɪnstəns/n دۆخ– بار
for instance بۆنموونە
instant/ˈɪnstənt/adj دەستبەجێ،
یەکسەر، ئامادە
instant/n ماوەیەکی دیار– یەکسەر
instead/ɪnˈsted/adv لەجیاتی، لەباتی
instigate/ˈɪnstɪgeɪt/v هاندەدا، زۆری لێ دەکا
instil/ɪnˈstɪl/v دەچێنێ، دادەمێنێ
instinct/ˈɪnstɪŋkt/n غەریزە،ڕەمەك
هێزی سروشتی لە مرۆڤ
institute/ˈɪnstɪtjuːt/n پەیمانگا
institute/ˈɪnstɪtjuːt/v دادەمەزرێنێ،
پێکدێنێ
institution/ˌɪnstɪˈtjuːʃn/n
١–دەزگا، دەستە– خانە (تایبەت...)
٢–داب، نەریت، خو
instruct/ɪnˈstrʌkt/v ١–دەرسی
پێ دەڵێ، وانەی پێ دەڵێ،
زانیاری دەداتێ ٢– پێی ڕادەگەیەنێ
instructor/n ١–مامۆستا ٢–ڕامێنەر
instruction/ɪnˈstrʌkʃn/n
١– زانیاری، مەشق، ڕاهێنان ٢– ڕاسپاردە
instructive/ɪnˈstrʌktɪv/adj
زانیاری بەسود دەبەخشێ، سودمەند
instrument/ˈɪnstrəmənt/n

inland/ˈɪnlənd/adj ناوخۆیی– ناو وڵات

in-laws/ˈɪn lɔːz/n خزم و کەسی ژن و مێرد

inlay/ˌɪnˈleɪ/n ١–دەنەخشێنی، لەناوەوە دەرازێنێتەوە ٢–خواردنی دەداتێ

inlet/ˈɪnlet/n ١–بەناو– گوزەر ٢–کەنداوۆکە

inmate/ˈɪnmeɪt/n ١– نیشتەجێی– زیندان ... ٢– ئەندامانی یەک دەزگا.

inmost/ˈɪnməʊst/adj زۆر نهێنی، زۆر تایبەت

inn/ɪn/n میوانخانەی بچووک، خانە، باڕی بچووک

innate/ɪˈneɪt/adj ١– زگماکی، سروشتی ٢– کرۆکی بابەت

inner/ˈɪnə(r)/adj ناوەکی

innermost/ˈɪnəməʊst/adj لە کانگای دڵەوە

innocent/ˈɪnəsnt/adj بێ تاوان

innovate/ˈɪnəveɪt/n دادەهێنێ

innovation/ˌɪnəˈveɪʃn/n داهێنان– نوێکردنەوە

innumerable/ɪˈnjuːmərəbl/adj لەژمارنایەت، ناژمێردری

inoculate/ɪˈnɒkjuleɪt/v دەکوتێ– دەرزی لەدژی– ئێدەدا

inoffensive/ˌɪnəˈfensɪv/adj بێ وەی– بێ زیان

inoperable/ɪnˈɒpərəbl/adj نەشتەرگاری هەڵناگرێ– ناکرێ

inoperative/ɪnˈɒpərətɪv/adj کاری پێناکرێ– جێبەجێ ناکرێ

inorganic/ˌɪnɔːˈgænɪk/adj نائەندامی

inquire/ɪnˈkwaɪə(r)/n لێکۆڵینەوە، گەڕان، پشکنین

inquire/v دەپرسێ، زانیاری کۆدەکاتەوە

inquirer/ɪnˈkwaɪərə(r)/n پرسکەر، زانیاری کۆکەرەوە، پشکێنەر

inquiry/ɪnˈkwaɪəri/n پرسیار– توێژینەوە، گەڕان بەدوای

inquisition/ˌɪnkwɪˈzɪʃn/n ١– وەڵام لێ ویستن ٢– دەزگای سەرکوتکەری کاسۆلیکی ڕۆمانی لە دژی نەیارانی.

inquisitive/ɪnˈkwɪzətɪv/adj خۆتێ هەڵقورتێنەر/ ئەوکەسەی دەیەوێ ئاگای لە هەموشتێ بێ

inroad/ˈɪnrəʊn/n هێرش بۆ تاڵان و بڕۆ

insane/ɪnˈseɪn/adj شێت، بێمێشک، مێشک نەخۆش

insanitary/ɪnˈsænətri/adj ناتەندروستی، دڕماوی، نا پاقژی

insatiable/ɪnˈseɪʃəbl/adj چاوچنۆک، تێر نەبوو، لە برسا مردوو

inscribe/ɪnˈskraɪb/v دەنوسێ، تۆماردەکا، هەڵدەکوڵێ

inscription/ɪnˈskrɪpʃn/n هەڵکۆڵین، نووسین

insect/ˈɪnsekt/n مێروو/مێرووڵە

insecticide/ɪnˈsektɪsaɪd/n مێرووکوژ، مێروو قڕکەر

insecure/ˌɪnsɪˈkjʊə(r)/adj شلۆق، پشتگیری نەکراو، نەچەسپاو، نیگەران

insecurity/ˌɪnsɪˈhjʊərəti/n نیگەرانی– نا ئارامی، باوەڕ بەخۆنەبوون

insensitive/ɪnˈsensətɪv/adj بێ هەست، بێ ڕێز

inseparable/ɪnˈseprəbl/adj لێک جیانەبۆوە، یەکگرتوو

insert/ɪnˈsɜːt/v لە نێوان دادەنێ

inshore/ˌɪnˈʃɔː(r)/adj-adv نزیکە کەنار، کەناری

infra dig/ɪinfrə ˈdɪg/adj نەشیاو

infrastructure /ˈɪnfrəstrʌktʃə(r)/n
بنەمای سەرەکی، بناغە- ژێرخان

infrequent/ɪnˈfri:kwənt/adj
دەگمەن، بەدەگمەن ڕوودەدا

infringe/ɪnˈfrɪndʒ/v
(یاسا) پێشێل دەکا
حورمەتی، دەبەزێنێ ..
لە ... کەم دەکاتەوە

infuriate/ɪnˈfjʊərieɪt/v تووڕەی دەکا

ingest/ɪnˈdʒest/v هەرس دەکا

inglorious/ɪnˈglɔ:riəs/adj
حەیابەر، ئابڕووبەر

ingrained/ɪnˈgreɪnd/adj
١- بیرفرە، زیرەك
٢- دژەمرەوەی- ڕێگا چارە بۆ ئاریشە
٣- کارامە، لێهاتوو
٤- ڕەگ داکوتاو، نەگۆڕ

ingratiate/ɪnˈgreɪʃieɪt/v
خۆی خۆشەویست دەکا-
مامەحەمەیی دەکا

ingratitude/ɪnˈgrætɪtju:d/n
بێچاوڕوویی، سپڵەیی-
ئاسوپاسگوزار

ingredient/ɪnˈgri:diənt/n
یەکێ لە کەلوپەلەکانی
ماددەکانی خواردنێك

inhabit/ɪnˈhæbɪt/v دەژی،
نیشتەجێیە لە- ئاکنجییە

inhabitable/adj دەشێ بۆ گوزەران
دەشێ بۆ نیشتەجێبوون

inherent/ɪnˈhɪərəns/n سروشتی،
ئەدگاری هەمیشەیی شتێك

inherit/ɪnˈherɪt/v میرات دەگرێ-
میراتی بۆ دەمێنێتەوە

inheritance/ɪnˈherɪtəns/n
١- میرات٢- کەلەپور

inhibit/ɪnˈhɪbɪt/v ١- ڕێ دەگرێ-
ئاهێڵێ زۆر پەر بدا
٢- کاریگەری کەم دەکاتەوە

inhibited/ɪnˈhæbɪtɪd/adj
کەپتکراو، شەرمن

inhospitable/ˌɪnhɒˈspɪtəbl/adj
مێواندۆست نییە، بێتووك
خۆش مەشرەب نییە، ڕەق

inhuman/ɪnˈhju:mən/adj
١- زۆر ڕەق- نائینسانی
٢- مۆتات- وەحشیگەر

inhumane/ˌɪnhju:ˈmeɪn/adj دڕندە،
نامیهرەبان، بێ بەزەیی

initial/ɪˈnɪʃl/adj بەرایی، یەکەمی-
پیتی یەکەم لە ناو

initially/ɪˈnɪʃəli/adv لەبەرایی، لەسەرەتادا

initiate/ɪˈnɪʃieɪt/v دەست پێ دەکا،
دەست داوێتێ

initiation/ɪˌnɪʃiˈeɪʃn/n
١- چوونە ناو ڕێکخراوێك پاش نمایشکردنی
چەند تقوسێکی تایبەتی ٢- دەستپێشخەری.

initiative/ɪˈnɪʃətɪv/n ١-دەست
پێشخەر ٢-هەوڵ ٣-پێشنیار

inject/ɪnˈdʒekt/v دەرزی لێ دەکا،
شرینقە لێدەدا

injunction/ɪnˈdʒʌŋkʃən/n فەرمان-
فەرمانی قەزائیی- دادوەری

injure/ˈɪndʒɔ(r)/v ئازاری دەدا،
بریندار دەکا

injured/adj ١- بریندارەکان
٢- توشبووەکان، ئەوانەی کەلەم و کلول بوونە
٣- ئازاردراوان، بەرکەوتوان

ink/ɪŋk/n مەرەکەب

ink-pot/n شووشەی مەرەکەب، مەرەکەبدان

infertility/ˌɪnfɜːˈtɪləti/n نەزۆکی

infested/ɪnˈfestɪd/adj پڕە لە مشك و جورج

infidel/ˈɪnfɪdəl/n بێباوەڕ، بێدین، گومڕا

infighting/ˈɪnfaɪtɪŋ/n شەڕی دەسەلات، شەڕەکورسی

infiltrate/ˈɪnfɪltreɪt/v
١- سنور دەبەزێنێ
٢- بەدزی دێتە ناو٣- ئاو دەدزێ

infinite/ˈɪnfɪnət/adj بێکۆتا، بێسنور، بێپایان- زۆر

infinitely/adv تارادەیەکی زۆر

infinitive/ɪnˈfɪnətɪv/n چاوگ

infinity/ɪnˈfɪnətɪ/n ١- لە ژمارە نەهاتو لە ژمار نەهاتن، بێڕادە
٢- بێ سنوری، بێ کۆتایی

infirm/ɪnˈfɜːm/adj لاواز، پەککەوتە، کەوتو

infirmity/ɪnˈfɜːməti/n لاوازی، پیری، نەخۆش

infirmary/ɪnˈfɜːəri/n نەخۆشخانە، چارەگا

infix/n ناوگر، ناوبەند

inflamed/ɪnˈfleɪmd/adj ١- گرگرتو
٢- سور و ئەستور بوو

inflammable/ɪnˈflæməbl/adj زۆر گڕ دەگرێ
شیمانەی گڕگرتنی لێ دەکرێ،
سوور هەڵدەگەڕێ و ئەستور دەبێ

inflammation/ˌɪnfləˈmeɪʃn/n
١- (برین) پیس بوون
٢- سوور هەڵگەران ٣- ئەستوربوون، ئاوسان

inflate/ɪnˈfleɪt/v ١- فوتێ دەکا، پڕ دەکا لە هەوا ٢- پف دەکا

inflatable/ɪnˈfleɪtəbl/adj دەکرێ پڕ هەوا بکرێ
پڕکردن هەڵدەگرێ

inflation/ɪnˈfleɪʃn/n ئاوسانی دراوی
پا[illegible] ون- نرخ هەڵسان

inflection/ɪnˈflekʃn/n [illegible]
[illegible]ـکری وشە

inflexible/ɪnˈfleksəbl/adj بەئاسانی ناچەمێ، رەق، توند

inflict/ɪnˈflɪkt/v بەسەر دەسەپێنێ، بەسەردێنێ

in-flight/ˌɪnˈflaɪt/adj رابواردن
کەیف و سەیف لە کاتی گەشتی ناو فڕۆکەدا

influence/ˈɪnfluəns/n کاریگەری، دەسەلات

influence/v کاری تێدەکا

influential/ˌɪnfluˈenʃl/adj بەدەسەلات، کاریگەر

influenza/ˌɪnfluˈenzə/n ئنفلۆنزا- هەلامەت- پەستیو

influx/ˈɪnflʌks/n لێشاو، گەیشتنی لە ناکاوی ...

inform/ɪnˈfɔːm/v پێی دەڵێ، پێی رادەگەیەنێ

informant/ɪnˈfɔːmənt/n زانیاریبەخش، زانیاری پێدەر

informed/ɪnˈfɔːmd/adj ئاگادار

informer/ɪnˈfɔːmə(r)/n زمانلێدەر، سیخوڕ

informal/ɪnˈfɔːml/adj نارەسمی/ نافەرمی

information/ˌɪnfəˈmeɪʃn/n زانیاری، پرسگە/ راگەیاندن

informative/ɪnˈfɔːmətɪv/adj پڕ زانیاری

پیشەسازیی

industrialist/ɪnˈdʌstriəlɪst/n پیشەسازی کار

industrialize/ɪnˈdʌstriəlaɪz/v پیشەسازی لە وڵات پێش دەخا

industrialization /ɪnˌdʌstriəlaɪˈzeɪʃn/n پیشەسازیکردن- دروستکردن

industrial action مانگرتنی کرێکاران

industrious/ɪnˈdʌstriəs/adj چالاک- چاپوک

industry/ˈɪndəstri/n پیشەسازی

inedible/ɪnˈedəbl/adj ناخورێت- بۆ خواردن ناشێت

ineffective/ˌɪnɪˈfektɪv/adj بێ کاریگەر، بێ سوود

inefficient/ˌɪnɪˈfɪʃnt/adj ١- ناچاپوک ٢- بێ دەسمایەو قازانج

ineligible/ɪnˈelɪdʒəbl/adj ناشایستە

inept/ɪˈnept/adj ناکارامە، گەوجە

inequality/ˌɪnɪˈkwɒləti/n نایەکسانی

inert/ɪˈnɜːt/adj خاو، بێ‌جوڵە ناتوانی بجوڵێ

inertia/ɪˈnɜːʃə/n ١- خاوی ٢- تەمبەل/تەوەزەل، کەمتەرخەمی

inescapable/ˌɪnɪˈskeɪpəbl/adj ١- چارەنووسساز ٢- بێ‌چارە، دەربازبوون لێی مەحاڵە

inevitable/ɪnˈevɪtəbl/adj هەردەبێ ببێ، ناچار دەبێ هەروابێ

inexcusable/ˌɪnɪkˈskjuːzəbl/adj پاساو هەڵنەگری لێ بووردن هەڵناگری

inexhaustible/ˌɪnɪgˈzɔːstəbl/adj تەواو نابێ، نابڕێتەوە

inexpensive/ˌɪnɪkˈspensɪv/adj هەرزان، ئەرزان

inexperience/ˌɪnɪkˈspɪəriəns/n بێ ئەزموونی

inexperienced/adj بێ ئەزموون- غەشیم

inexplicable/ˈɪnɪkˈsplɪkəbl/adj ڕوونکردنەوە هەڵناگری

infallible/ɪnˈfæləbl/adj ١- مەعسوم- هەڵە ناکا ٢- بەکاریگەر

infamous/ˈɪnfəməs/adj ناو زڕاو، بەدناو

infamy/ˈɪnfəmi/n ناتۆرە، نەنگی

infancy/ˈɪnfənsi/n منداڵیتی- بەرایی تەمەن

infant/ˈɪnfənt/n ساوا- زارۆک- شیر خۆر، مەلۆتکە

infanticide/ɪnˈfæntɪsaɪd/n ساواکوژی، مەلۆتکەکوژی

infantile/ˈɪnfəntaɪl/adj منداڵانە، ساوایانە

infantry/ˈɪnfəntri/n سەربازی پیادە/ هێزی پیادە

infatuated/ɪnˈfætʃueɪtɪd/adj مەفتون/شەیدا/شەیدابونی کاتی/ یان سەرپێی

infect/ɪnˈfekt/v دەتەنێتەوە/ میکرۆب بڵاودەکاتەوە

infection/ɪnˈfekʃn/n ١- تەنینەوە، تووش بون بەنەخۆشی- لێ گرتنەوە ٢- پەتا

infectious/ɪnˈfekʃəs/adj لێگرەوە، توشێنەر، درم، زووبڵاوبۆوە

infer/ɪnˈfɜː(r)/v فەراهەم دێنێ، ئاکام مەبەست دێنێ/دەگاتە ئەنجام..

inferior/ɪnˈfɪəriə(r)/adj چینی خوارەوە- کەم گرنگ- کەم بەها

inferiority/ɪnˌfɪəriˈɒrəti/n کەمی، کەمتەرخەمی، هیچ نەبوویی

infertile/ɪnˈfɜːtaɪl/adj قاقڕ، نەزۆک

indent/ɪnˈdent/n ١-بۆشایی
بەجێهێشتن لە نووسینی دارشتندا
٢-بەڵگەنامە ٢-داوای حکومی
independence/ˌɪndɪˈpendəns/n
سەربەخۆیی
independent/ˌɪndɪˈpendənt/adj
١- سەربەخۆ- بێ لایەن
٢- ناحیزبی٣- رستەی سەرەکی
indescribable/ˌɪndɪˈskraɪbəbl/adj
وەسف ناکرێ (لە باش و خراپی)
indestructible/ˌɪndɪˈstrʌktəbl/adj
خۆڕاگر- لەناو نابرێ
index/ˈɪndeks/n ئیندیکس- پێرست
Indian/ˈɪndiən/n هندی
indicate/ˈɪndɪkeɪt/v ئاماژە دەکا،
نیشان دەدا، دەریدەخات
indication/ˌɪndɪˈkeɪʃn/n هێما-
نیشانە
indicative/ɪnˈdɪkətɪv/adj
١- دەرخە ٢- رستەی دەلالی
indicator/ˈɪndɪkeɪtə(r)/n نیشانەر
indictment/ˈɪndɪkmənt/n
بەڵگەنامەی تاوانباری- تاوانبارکردن
indifference/ɪnˈdɪfrəns/n
١- گرنگی نەدان، گوێ نەدان
٢- فەرامۆش کردن، پشتگوێ خستن
indigenous/ɪnˈdɪdʒənəs/adj
١- رەسەن ٢- خۆماڵیی- خۆمانە
indigestible/ˌɪndɪˈdʒestəbl/adj
هەرس ناکرێ
indigestion/ˌɪndɪˈdʒestʃən/n
هەرس نەکردن
indignant/ɪnˈdɪgnənt/adj
توڕە، زویر
indignation/ˌɪndɪgˈneɪʃn/n
توڕەیی، زویربوون

indirect/ˌɪndəˈrekt, ˌɪndaɪˈrekt/adj
ناراستەوخۆ
indiscreet/ˌɪndɪˈskriːt/adj
١- مەڵمەشە- سەرەڕۆ
٢- بێ ئەدەب٣- گەمژە، گەلحۆ
indiscrete/adj جیانەبۆوە
indiscriminate/ˌɪndɪˈskrɪmɪnət/adj
١- ماکەزا، هەرچۆنی رێکەوێ٢- بەرەڵلا
indispensable/ˌɪndɪˈspensəbl/adj
زۆر پێویست- سەرەکی
indisputable/ˌɪndɪˈspjuːtəbl/adj
١- مشت و مڕ هەڵنەگرێ ٢- یەکلابۆوە
indistinct/ˌɪndɪˈstɪŋkt/adj شاراوە- نادیار
ئاڵۆز
indistinguishable
/ˌɪndɪˈstɪŋgwɪʃəbl/adj
جیاوازیان لە نێوان- ناکرێ/ جیانەکراوە
جیاوازی نێوانیان زۆر ئاسانە
individual/ˌɪndɪˈvɪdʒuəl/adj - n
١- بەتەنیا- تاک
٢- یەک کەسی- کەس- تاک
individually/ˌɪndɪˈvɪdʒuəli/adv بەتەنیا
indivisible/ˌɪndɪˈvɪzəbl/adj دابەش ناکرێ
indoctrinate/ɪnˈdɒktrɪneɪt/v باوەڕی-
بیروباوەڕی لە مێشکی... /دادەکوتێ/
مێشکی دەشوا
indoctrination/ɪnˌdɒktrɪˈneɪʃn/n
مێشک شوشتن
indoor/ˈɪndɔː(r)/adj ناوەوە
indoors/ˌɪnˈdɔːz/adv ١-لە ناوەوە،
لە ژوورەوە ٢-لە ماڵەوە
induce/ɪnˈdjuːs/v ١-دەستەمۆی دەکا
٢- لە خشتەی دەبا
indulge/ɪnˈdʌldʒ/v-n رێی پێ دەدا-
مژوڵ بوون- رێ پێدان
indulgent/ ɪnˈdʌldʒənt/adj زیاد لە
پێویست نەرمی دەنوێنێ/زیاد لەپێویست نەرمە..
industrial/ɪnˈdʌstriəl/adj

/ɪn,kɒmprɪ'hensəbl/adj
نامەفو ، دەرك پێ ناكرێ
inconceivable/,ɪnkən'si:vəbl/adj
ناماقوڵ– عەقڵ قەبوڵ ناكا
inconclusive/,ɪnkən'klu:sɪv/adj
یەكلانەكراوە، بنبڕ نەكراو
incongruous/ɪn'kɒŋgruəs/adj
جیاواز، نەگونجاو
inconsiderate/,ɪnkən'sɪdərət/adj
بێهەست، لاسار
inconsistent/,ɪnkən'sɪstənt/adj
گۆڕاو، متمانەی پێناكرێ– دژەخۆی
inconsistent/adj نابەرچاو، نایەخ–
جێی بایەخ نیە
incontinent/ɪn'kɒntɪnənt/adj
تووش بوو بە میزەچركێ
توانای بەسەر نەهاتنی دڵۆپە میز–
پیسایی–تیژیە/میزی و پیسایی
ڕاناوەستی– بەخۆی ڕاناگات.
...nce/,ɪnkən'vi:mɪəns/n
نائاسودەیی– بێزاری
incon... ...kən'vi:mɪənt/adj
نائاسودە
incorporate/ɪn'kɔ:p... eɪt/v
دەگرێتەوە، یەك دەگرێنەوە/ پێكدێنێ
incorporated/...'kɔ:pəreɪtɪd/adj
هاوبەش
incorrect/,ɪnkə'rekt/adj
نادروست، ناڕاست
incorrectly/adv نادروستانە
incorrigible/ɪn'kɒrɪdʒəbl/adj
چاكنەكراو، نەگۆڕدراو
increase/ɪn'kri:s/v زێدە دەكا،
زیاد دەكا، زیاد دەبێ
increase/'ɪŋkri:s/n زیاد– زۆر بوون
incredible/ɪn'kredəbl/adj
فانتازی، خەیاڵی
incriminate/ɪn'krɪmɪneɪt/v
بەڵگە پێشكەش دەكا بۆ تاوانبار كردنی/

تێوەدەگلێ– تووش دەبێ
incubate/'ɪŋkjubeɪt/v
١– (لەسەر هێلكە) كڕ دەكەوێ
٢– (میكرۆب) پەرەدەستێنێ
...tion/,ɪŋkju'beɪʃn/n كڕكەوتن
incubator/'ɪŋkjubeɪtə(r)/n ١– باڵندەی
هێلكەكەر ٢– كەرم ڕاگرتنی هێلكە تا بینە جوجكە
٣– ئامرازی كڕكەوتن
incult/adj دەمڕووت– بێئەدەب
incur/ɪn'kɜ:(r)/v ١– بەسەر خۆی دێنێ
٢– تووشی دەبێ
incurable/ɪn'kjʊərəbl/adj كوشندە–
ڕسناك– بێ چارەسەر
indebted/ɪn'detɪd/adj قەرزداری كەسێ
بە چاكە– سوپاس
indecent/ɪn'di:snt/adj ١– بێئابروو–
بێئەدەب ٢– خۆنەپۆش
indecision/,ɪndɪ'sɪʒn/n نیگەرانی: ناتوانێ
بڕیار بدا
indecisive/,ɪndɪ'saɪsɪv/adj نیگەران
indeed/ɪn'di:d/adv لە ڕاستیدا
indefatigable/,ɪndɪ'fætɪgəbl/adj
ماندوونەناس
indefectible/adj ١– بێخەوش
٢– هەمیشەیی، هەتاهەتایی
indefeasible/adj هەڵناوەشێتەوە
indefensible/,ɪndɪ'fensəbl/adj
١– پاساو هەڵناكرێ
٢– بەرگری هەڵناگرێ
indefinable/,ɪndɪ'faɪnəbl/adj
شاراوە، نادیار/ پێناسە ناكرێ
indefinite/ɪn'defɪnət/adj
١– دیار نەكراو، ناڕوون
٢– بێكۆتایی ٣– ئامرازی نەناسیاوی
indelible/ɪn'deləbl/adj لەناو نەچوو
indemnification/ɪn,demnɪfɪ'keɪʃn/n
١– بیمە ٢– بژاردن

inaugurate/ɪˈnɔːhjəreɪt/v /دەكاتەوە
دەسپێكرێ- پایەی دەداتێ

inauguration/ɪˌnɔːgjəˈreɪʃn/n
كردنەوەی تەدارەكی پرۆژەیەك/
شایلۆغانی وەرگرتنی دەسەلات

inborn/ˌɪnˈbɔːn/adj بەمرەیی-
بۆماوەیی- خۆرسك

incalculable/ɪnˈkælkjələbl/adj
لە ژمار نایەت

incapable/ɪnˈkeɪpəbl/adj
١- بێ‌دەسەلات- بێ‌توانا
٢- نەشیاو ٣- كاری پێ ناكرێ

incarnation/ˌɪnkɑːˈneɪʃn/n
١-نموونە ٢- هێما ٣- بەرجەستەكردن

incendiary/ɪnˈsendiəri/adj - n
سوتێنەر- فیتنەچی-
ئامرازی سوتان

incense/ˈɪnsens/n بخوور- بۆنەكی
خۆش

incentive/ɪnˈsentiv/n - adj
هاندەر- پالنەر

incessant/ɪnˈsesnt/adj بەردەوام-
بێ‌پچران- بێ‌وچان

incessantly/adv بەبێ وچان

incest/ˈɪnsest/n كرداری سێكسی
لە نێوان خوشك و برا

inch/ɪntʃ/n ئینج

incidence/ˈɪnsɪdəns/n رێژە، رێژەی
رووداو

incident/ˈɪnsɪdənt/n رووداو، قەومان
رووداوێكی لاوەلاو بچووك

incidental/ˌɪnsɪˈdentl/adj لاوەلا-
لاوەكی

incidentally/adv:by the way
بەرێونەوە

incinerate/ɪnˈsɪnəreɪt/v
دەسوتێنێ تا دەیكاتە خۆڵەمێش

incinerator/ɪnˈsɪnəreɪtə(r)/n
كوانووی سوتاندنی زبڵ
ماكینەی سوتاندنی زبڵ

incision/ɪnˈsɪʒn/n برین- برینی لەجەستە

incite/ɪnˈsaɪt/v هاندەدا- دەوروژێنێ

incitement/ɪnˈsaɪtmənt/n هاندان-
وروژاندن

inclination/ˌɪnklɪˈneɪʃn/n مەیل، لادان

incline/ɪnˈklaɪd/v ١-لاردەبێتەوە/دەچەمێتەوە
٢-لادەدا

inclined/adj ئامادەیە بۆ-
مەیلی هەیە بۆ- بەهرەدارە

include/ɪnˈkluːd/v دەگرێتەوە- دەگرێتە خۆی

inclusion/ɪnˈkluːʒn/n گرتنەخۆ

inclusive/ɪnˈkluːsɪv/adj گشتگر-هەمەلایەنی

incognito/ˌɪnkɒgˈniːtəʊ/adj - adv
شاراوە/ خۆدزەوە بۆ-ئەوەی نەناسرێتەوە-
خۆگۆڕ- نازناو

incoherent/ˌɪnkəʊˈhɪərənt/adj
١- پچڕپچڕ، ناتاشكر ٢- ناروون

incoherence/ˌɪnkəʊˈhɪərəns/n
١- هەڵوەشاوە، پچڕپچڕی
٢- تێگەیشتن ئاوێ زەحمەتە

income/ˈɪnkʌm/n دەسكەوت-
سەرمایە- داهات

income tax/n باجی داهات

incoming/ˈɪnkʌmɪŋ/adj هاتو- هاتووە-
نوێ- تازە هەڵبژاردراو

incomparable/ɪnˈkɒmprəbl/adj
بێ‌هاوتا، بەراورد ناكرێ

incompatible/ˌɪnkəmˈpætəbl/adj
نەگونجاو- نەسازاو

incompetent/ɪnˈkɒmpɪtənt/adj ناكارامە،
لێنەهاتوو، نەشارەزا

incompetence/ɪnˈkɒmpɪtəns/n
نەشارەزایی، بێ‌ئەزموونی

incomplete/ˌɪnkəmˈpliːt/adj
ناتەواو- كەم- عەیبدار

incomprehensible

imprison/ɪmˈprɪzn/v زیندانی دەکری/دەکا
imprisonment/ɪmˈprɪznmənt/n زیندان
improbable/ɪmˈprɒbəbl/adj دژوار، نەکران
بەزەحمەت ڕوبدا، شیانی ڕودانی لێ ناکری
improbably/ ɪmˈprɒbəbli/adv بەشێوەیەکی زەحمەت/ دژوار
impromptu /ɪmˈprɒmptju:/adj - adv سەرپێ، سەرپێیانە، بەسەرپێ
improper/ɪmˈprɒpə(r)/adj ١- لەجێی خۆی نییە، نەشیاو ٢- ڕووت- خۆدانەپۆش ٣- نایاسایی
improperly/adv ١-بەشێوەیەکی نەگونجاو ٢- بەشێوەیەکی نایاسایی
impropriety/ˌɪmprəˈpraɪəti/n ١- نەشیاوی- خراپ- خراپەکاری ٢- کاری گوماناوی ٣- غەڵەت
improve/ɪmˈpru:v/v چاك دەکا باشتر دەکا
improvement/n چاککردن
improvise/ˈɪmprəvaɪz/v سەرپێیانە- ئەنجام دەدا
improvisation/ˌɪmprəvaɪˈzeɪʃn/n سەرپێی
impudent/ɪmˈpjədənt/adj زۆر ناشیرین- بۆڕێز- بێ شەرم
impudence/ɪmˈpjədəns/n ڕەفتاری ناشرین و ناڕێك
impulse/ˈɪmpʌls/n ١- سەرەڕۆیی ٢- پاڵنەر ٣- هەڵەشەیی
on impulse بێ بیرکردنەوە
impulsive/ɪmˈpʌlsɪv/adj سەرەڕۆ کەڵەگا

impure/ɪmˈpjʊə(r)/adj ناپاقژ- پیس- لیڵ- خەوشدار
impurity/ɪmˈpjʊərəti/n خەوش- لیڵی، پیس بوون
impute/ɪmˈpju:t/v تۆمەتی دەداتە پاڵ
in/ɪn/adv - prep - n لە
inabsentia لە ئامادەنەبوونی
inability/ˌɪnəˈbɪləti/n نەتوانین
inaccessible/ˌɪnækˈsesəbl/adj گەیشتن پێی زەحمەتە
inaccuracy/ɪnˈækjərəsi/n ناوردی، وردنییە
inaccurate/ɪnˈækjərət/adj نارود- هەڵە- خەوشدار
inaction/ɪnˈækʃn/n لە کارکەتن- تەمبەڵی
inactive/ɪnˈæktɪv/adj خاو، بێ جووڵە
inadequate/ɪnˈædɪkwət/adj ١-کەم- کێم ٢- باوەڕ بەخۆ نەبوو
inadequacy/ɪnˈædɪkwəsi/n کەمتەرخەمی- کێماسی- بەشنەکردن
inadvertent/ˌɪnədˈvɜ:tənt/adj نا ئەنقەست، بێ مەبەست
inadvisable/ˌɪnədˈvaɪzəbl/adj نامافوول
inane/ɪˈneɪn/adj - n ١-بێمانا، ڕ نا ٢- پووچ نایەخ، بۆشایی
inappropriate/ˌɪnəˈprəʊpriət/adj نەگونجاو
inarticulate/ˌɪnɑ:ˈtɪkjələt/adj ١- تەعبیر لێ ناکری، ناتوانی گوزارشت لە بیروڕای خۆی بکا ٢- شاراوە ٣- باش گۆ ناکری
in as much as/conj بە هۆی- تارادەیەك
inattention/ˌɪnəˈtenʃn/n غەفلەت، ناکاوی، بێئاگایی
inattentive/ˌɪnəˈtentɪv/adj بێ ئاگا
inaudible/ɪnˈɔ:dəbl/adj نزۆرکز
inaugural/ɪˈnɔ:gjərəl/adj وتاری کردنەوە- بەرایی- دەسپێك

impertinent/ɪmˈpɜ:tɪnənt/adj
دەمڕووت- بێ ئەدەب
imperturbable/ˌɪmpəˈtɜ:bəbl/adj
هێمن، بە ئاسانی نیگەران نابێ
impervious/ɪmˈpɜ:viəs/adj
١- ئاوی تێ ناچێ
٢- خۆڕاگر- کاری تێ ناکرێ
impetuous/ɪmˈpetʃuəs/adj
١- هەڵەشە- گورەشەکار
٢- بێبیرکردنەوە
impetus/ˈɪmpɪtəs/n مۆتیڤ، هۆکار، هاندەر
impinge/ɪmˈpɪndʒ/v کاری لێ دەکا
impious/ˈɪmpiəs/adj بێبڕوا
implausible/ɪmˈplɔ:zəbl/adj
ناماقوول- دژوار
implement/ˈɪmplɪmənt/n
ئامراز، ئامێر
implement/ˈɪmplɪment/v
رادەپەڕێنێ
implicate/ˈɪmplɪkeɪt/v
١- تاوانباری دەکات
٢- هاوبەش دەکا لە تاوان/ تووشی دەکا
٣- دەداتە پاڵ
implication/ˌɪmplɪˈkeɪʃn/n
١-تووش بوون- تێوەگلان
٢-کاریگەری ٣-دەلالەت کەر/ مسۆگەر
implicit/ɪmˈplɪsɪt/adj
ناڕاستەوخۆ، نادیار، شاراوە
implicitly/adv بەتەواوی
implore/ɪmˈplɔ:(r)/v
دەپاڕێتەوە لە، نزای لێدەکا
imply/ɪmˈplaɪ/v وادەگەیەنێ- هێمای ئەوە دەدا
impolite/ˌɪmpəˈlaɪt/adj دەمڕووت، بێ ئەدەب
impolitely/adj بێ ئەدەبانە

import/ɪmˈpɔ:t/v (لە دەرەوە) دەهێنێ
importer/ˈɪmpɔ:tə(r)/n هاوردە/ هێنەر
import/n هاوردە
importation/ˌɪmpɔ:ˈteɪʃn/n هێنان
important/ɪmˈpɔ:tnt/adj گرنگ، پێویست
importance/ɪmˈpɔ:tns/n گرنگی
impose/ɪmˈpəʊz/v دەسەپێنێ
imposition/ˌɪmpəˈzɪʃn/n سەپاندن،بارگرانی
imposing/ɪmˈpəʊzɪŋ/adj خۆش، شکۆدار
impossible/ɪmˈpɒsəbl/adj نەکران، دژوار
impossibility/ɪmˌpɒsəˈbɪləti/n
زۆر دژواری، شتێ کە نەکرێ
imposter/ɪmˈpɒstə(r)/n دەستبڕ- قۆلبڕ فریوبەر،خۆگۆڕ
impotent/ˈɪmpətənt/adj ١- پەککەوتە، دەستکورت ٢- قۆڕ
impotence/ˈɪmpɒtəns/n ١-قۆڕ بوون
٢- دەستکورتی
impoverish/ɪmˈpɒvərɪʃ/v دایدەڕێ لە- هەژاری دەکا
impracticable/ɪmˈpræktɪkəbl/adj
١- جێبەجێ ناکرێ ٢- ناشیاوە
imprecise/ˌɪmprɪˈsaɪs/adj لێڵ- ناوردۆ
impress/ɪmˈpres/v سرنجی خەڵک بۆلای خۆی رادەکێشێ/پرون دەکاتەوە،
لە مێشکی خۆی چاپی دەکا
impression/ɪmˈpreʃn/n
١- کاریگەری لەسەر مێشک
رای باش لەلا دروست کردن/ کارتێکراو
٢- لاساییکردنەوە ٣- پالە پەستۆ- پەستان
impressionable/ɪmˈpreʃənəbl/adj
زوو کار لێ کردن/ هەستیار
imprint/v ١-کاریگەری بە جێد یلێ
٢-چاپدەکا/ مۆردەکا
imprint/ɪmˈprɪnt/n ١- کاریگەری- پاشماوە ٢- شوێنەوار/ شوون
٣- ناوی چاپکەر/ بڵاوکەر

immigration/ˌɪmɪˈgreɪʃn/n
کۆچ کردن
imminent/ˈɪmɪnənt/n خەریکە
روودەدات– وا ڕوودەدا/ چاوەڕێکراو
immobile/ɪˈməʊbaɪl/adj بێ جووڵە
immobility/ˌɪməˈbɪləti/n سڕبوون
نەبزوێن
immobilize/ɪˈməʊbəlaɪz/v لەجوڵە
دەخا، نایەڵێ ببزوێ
immoral/ɪˈmɒrəl/adj نامۆراڵی
ناشاکاری، پێچەوانەی ڕەوشت
immorality/ˌɪməˈræləti/n
بێ ڕەوشتی
immorally/adv بێ ڕەوشتانە
immortal/ɪˈmɔːtl/adj نەمر
immortality/ˌɪmɔːˈtæləti/n نەمری
immortalize/ɪˈmɔːtəlaɪz/v
نەمری دەکا/ بەناوبانگی دەکا
immune/ɪˈmjuːn/adj. بەرگری هەیە
لە دژی نەخۆشی/ کوتراو دژی نەخۆشی/
پتەو/ بەرگر
immunity/ɪˈmjuːnəti/n
بەرگری– حەسانە
immunize/ˈɪmjunaɪz/v.
لە دژی... دەکوترێ
imp/ɪmp/n پەری بچووک،
بەچکەشەیتان/ لاسار
impact/ˈɪmpækt/n ١– کاریگەری
٢– هێزی بەیەکا کەوتن
impair/ɪmˈpeə(r)/v زیان دەگەیەنێ،
لاواز دەکا
impale/ɪmˈpeɪl/v. شیش ئاژنی دەکا–
بە ئامێرێکی تیژ دەیبڕێ
impart/ɪmˈpɑːt/v هەواڵ دەگەیەنێ–
ڕادەگەیەنێ– دەبەخشێ
impartial/ɪmˈpɑːʃl/adj بێ لایەن

impartiality/ˌɪmˌpɑːʃiˈæləti/n بێ لایەنی
impassable/ɪmˈpɑːsəbl/adj داخراو–
گیراو– بنبەست
impassive/ɪmˈpæsɪv/adj ساردو سڕ،
بێ جووڵە
impatient/ɪmˈpeɪʃnt/adj بێ ئارام–
قینجکە تەنگ
impatience/ɪmˈpeɪʃns/n بێ ئارامی
impeccable/ɪmˈpekəbl/adj بێخەوش–
تەواو، بێ‌شەڵ و خەوش
impede/ɪmˈpiːd/v ئاستەنگ دێنێتە پێش،
لەمپەر دروست دەکا
impediment/ɪmˈpedɪmənt/n ١– ئاستەنگ،
ڕێگر، لەمپەر ٢– زمان گرتن، زمان گران
impending/adj (کارەساتێکی) چاوەڕێکراو
impenetrable/ɪmˈpenɪtrəbl/adj
گوزەرکردن تێیدا دژوارە – داخراو
imperative/ɪmˈperətɪv/adj پێویست،
زۆر گرنگ
شێوازی داخواز لە ڕێزمان/فەرمانکردن
imperceptible/ˌɪmpəˈseptəbl/adj
زۆر بچووک، دەرکی پێ ناکرێ
imperfect/ɪmˈpɜːfɪkt/adj ناتەواو–
بەخەوش، عەیبدار– بەکێماسی
imperial/ɪmˈpɪəriəl/adj ١– ئیمپراتۆریانە
٢– شاهانە
imperialism/ɪmˈpɪərriəlɪzəm/n
ئیمپریالیزم
imperialist/ɪmˈpɪəriəlɪst/n ئیمپریالیست
impersonal/ɪmˈpɜːsənl/adj
١–بێ هەست، سارد٢–سارد٢–بابەتی، نا–کەسیی
impersonate/ɪmˈpɜːsəneɪt/v
لاسایی کەسانی تر دەکاتەوە–
خۆی دەکا بەکەسی تر
impersonator/n ئەو ئەکتەرەی
زیرەکانە– لێهاتوانە لاسایی
کەسیەتیەکان دەکاتەوە

ignorance/ˈɪgnərəns/n نەزانین
ignorant/ˈɪgnərənt/adj ١-نەزان
٢-نەشیاو
ignore/ɪgˈnɔː(r)/v فەرامۆش دەکا
ill/ɪl/adj ١- نەخۆشی ٢- زیانگەیەنەر
ill/adv مەلە، بە شێوەیەکی خراپ-
بە دژواری
ill-treat/adj بێ بەخت، شووم
ill-treat/v بەخراپە مامەلە دەکا
ill-treatment/n خراپ مامەلە کردن
illegal/ɪˈliːgl/adj نایاسایی، ناشەرعی
illegible/ɪˈledʒəbl/adj بە گران
دەخوێندرێتەوە
illegitimate/ˌɪləˈdʒɪtəmət/adj
بیژی- حەرامزادە، زۆڵ
نایاسایی، ناشەرعی
illicit/ɪˈlɪsɪt/adj ڕێ پێ نەدراو، یاساغ
illiterate/ɪˈlɪtərət/adj نەخوێنەوار
نەخوێندەوار
کۆلکە خوێندەوار، بێ رۆشنبیری
illiteracy/ɪˈlɪtrərəsi/n نەخوێندەواری
illness/ˈɪlnəs/n نەخۆش
illogical/ɪˈlɒdʒɪkl/n نامەنتیقی-
ناماقووڵ
illuminate/ɪˈluːmɪneɪt/v
دەرازێنێتەوە- ڕوون دەکاتەوە
illuminating/adj ڕوناك، ئاشکرا
illumination/ɪˌluːmɪˈneɪʃn/n.
ڕوناك کردنەوە
illusion/ɪˈluːʒn/n بیرۆکەیەکیهەڵە،
کەلکەڵە- مەلەی چاو
illustrate/ˈɪləstreɪt/v بەنموونە
وێنە ڕوون دەکاتەوە
image/ˈɪmɪdʒ/n وێنەی ئەندێشەیی-
وێنەی زەهنی
poetic image وێنەی شیعری-
وێنەیەك لە

imagery/ˈɪmɪdʒəri/n خوازەو پێك
چوون لە زماندا
imaginable/ɪˈmædʒɪnəbl/adj.
ئەندێشە دەکرێ، خەیاڵ دەکرێ
imaginary/ɪˈmædʒɪnəri/adj.
ئەندێشەیی، خەیاڵی
imagination/ɪˌmædʒɪˈneɪʃn/n
ئەندێشە، خەیاڵ
imaginative/ɪˈmædʒɪnətɪv/adj
خەیاڵ فراوان- بیر فراوان
imagine/ɪˈmædʒɪn/v دێنێتە بەرچاو-
کەلکەڵە دەکا- وازەن دەبا
imam/ɪˈmɑːm/n پێشنوێژخوێن، پێشەوا
imbalance/ɪmˈbæləns/n ناهاوسەنگی
imbecile/ˈɪmbəsiːl/adj کەودەن- گەمژە
imbed/v دەچەسپێنێ
imitate/ˈɪmɪteɪt/v لاسایی دەکاتەوە
imitation/ˌɪmɪˈteɪʃn/n لاسایی کردنەوە
immaculate/ɪˈmækjələt/adj پاقژ
بێ خەوش/ بژین
immaterial/ˌɪməˈtɪətiəl/adj نایەخ-
ناگرنگ/ نا-مادی
immature/ˌɪməˈtjʊə(r)/adj کاڵ
فەریك، نەگەییو
immediate/ɪˈmiːdiət/adj یەکسەر، نزیك،
ڕاستەوخۆ
immediacy/ɪˈmiːdiəsi/n نزیکی
immediately/ɪˈmiːdiətli/adv ڕاستەوخۆ،
یەکسەر، دەسبەجێ
immense/ɪˈmens/adj زۆر گەورە، زۆر مەزن
immensely/adv. زۆر
immensity/ɪˈmensəti/n گەورەیی-
بێ کۆتایی
immerse/v ١- مژوڵ دەبێ، سەرقاڵی ...
٢- ژێر ئاو دەکا، نقوم دەکا..
immigrant/ˈɪmɪgrənt/n کۆچبەر
ڕەوەند، کۆچەر

Ii

I-i/aɪ/ پیتی نۆیەم لە ئەلف بای ئینگلیزی
I/aɪ/pron من
ice/aɪs/n سەهۆڵ، پارچە بەفر- ئایس کریم- دۆندرمە
iced/ˈaɪst/adj بەستو- چلوورە- زۆر سارد- سەهۆڵبەند
iceberg/ˈaɪsbɜːg/n چیای بەفری- ئاوی شەختەگرتوو
ice-cold/adj سڕ- زۆر سارد
ice-cream/n ئایس کریم
ice-cube/n سەهۆڵی شەش پاڵو بووز(بۆ ئاوخواردنەوە تا سارد بێ)
ice-hockey/n یاری هۆکی لەسەر بەفر
ice-lolly/n چلوورە
ice/v بەبەفر داپۆشی
ice/v کێك بە شەکرو شیر داپۆشی
icicle/ˈaɪsɪkl/n چلوورە- شەختەی سوانده
icing/ˈaɪsɪŋ/n تێکەڵەی شەکر و شیر و.. بۆ رازاندنەوەی کێك
icon (ikon)/ˈaɪkɒn/n مەلکۆلێنی ئاوی کەسێکی پیرۆز لە دار/هێما (لەکۆمپیوتەر)
idea/aɪˈdɪə/n ١- مەبەست، بیرۆکە ٢- پێشنیار
get the idea تێ دەگا
ideal/aɪˈdiːəl/adj ١- نموونەیی ٢- خەون و هیوا
ideally/aɪˈdiːəli/adv ١- بە تەواوی ٢- لە جیهانی نموونەیی و خەیالید
idealism/aɪˈdiːəlɪzəm/n مەزهەبی ئایدیال
idealist/aɪˈdiːəlɪst/n ئایدیال
idealistic/ˌaɪdiəˈlɪstɪk/adj ئایدیال- ئاکرداری
idealize/v بە ئایدیالیا کردن- بە ئاسمانی کردن
identical/aɪˈdentɪkl/adj وەك خۆی- كت و مت
identical twin/n جمکی کت و مت
identify/aɪˈdentɪfaɪ/v ١- دەیناسێتەوە/ دیار دەکا ٢- لە ئاسنامەی دەپێچێتەوە ٣- وەك یەکیان لێ دەکا، وەك یەکیان دەبینێ ٤- هاوبەشی هەستی دەکا
identity/aɪˈdentɪti/n ناسنامە
identity card/n کارتی کەسێتی، شوناسنامە
ideology/ˌaɪdiˈɒlədʒi/n ئایدۆلۆژیا، باوەڕ، مەزهەب
ideological/ˌaɪdiəˈlɒdʒɪkl/adj باوەڕیی- ئایدۆلۆژیی
idiom/ˈɪdiəm/n ئیدیۆم- زاراوە
idiomatic/ˌɪdiəˈmætɪk/adj ١- زاراوەیی- ئیدیۆمی ٢- سروشتی
idiot/ˈɪdiət/n کەودەن- گەمژە
idle/ˈaɪdl/adj ١- بێکار- تەمبەڵ ٢- بە تاڵ ٣- نەزۆك
idol/ˈaɪdl/n ١- بت- ئەو بتەی دەپەرستری ٢- خۆشەویستی(جەماوەر)
idolize/ˈaɪdəlaɪz/v تاڕادەی پەرستن خۆشی دەوێ-دەپەرستێ
idyllic/ɪˈdɪlɪk/adj هێمن و خۆش- بێ کێرە و کێشە
if/ɪf/conj ئەگەر
if I were you ئەگەر من لە جێی تۆ دەبووم
if only خۆزیا
igloo/ˈɪgluː/n خانووی بچووکی لەبەفر دروستکراو(ئەسکیمۆ)
ignite/ɪgˈnaɪt/v هەڵدەکا، ئاگر هەڵدەکا
ignition/ɪgˈnɪʃn/n ئاگر هەڵکردن، پروشکی ئاگر
ignominious/ˌɪgnəˈmɪniəs/adj حەیابەر، ئابڕووبەر/ دزێو/ نەنگ

hymn/hɪm/n سرودی ئایینی مەسیحیەکان بۆ ستایش و سەنا کردنی خوا دەخوێنەوە لە کەنیسەدا

hypermarket/ˈhaɪpəmɑːkɪt/n بازاڕی ناوەندی گەورە

hyphen/ˈhaɪfn/n هێڵی بەیەک بەستنەوەی دوو وشە، هێمای(-)

hypnosis/hɪpˈnəʊsɪs/n نواندنی موگناتیسی – خەواندنی موگناتیسی

hypnotic/ˈhɪpətɪst/adj خەوێنەری موگناتیسی خەوێنەری

hypnotist/ˈhɪpnətɪst/n موگناتیسی

hypnotize/ˈhɪpnətaɪz/v دەیخەوێنێ بە کرداری...

hypochondriac/ˌhaɪpəˈkɒndriæk/n نەخۆشی وەهمدار

hypocrisy/hɪˈpɒkrəsi/n دووڕوویی

hypocrite/ˈhɪpəkrɪt/n دوو ڕوو

hypocritical/ˌhɪpəˈkrɪtɪkl/adj دووڕوویانە

hypothesis/haɪˈpɒθəsɪs/n گریمان

hysteria/hɪˈstɪəriə/n هستریا، هەڵچوون دەرمانی دەماری،

hysterically/hɪˈstɪəriəkli/adv شێتانە

hysterics/hɪˈsterɪks/n نۆرە، پەرکەم- پێکەنینی ناچاری

humiliation/hju:ˌmɪlɪˈeɪʃn/n شەرمەزاری

humility/hju:ˈmɪləti/n بێ فیزی، سادەیی

humorous/ˈhju:mərəs/adj گاڵتەچی، قۆشمەچی، پێکەنینی

humour/ˈhju:mə(r)/n - v گاڵتە، قۆشمەیی

دڵی خۆش ... بەرامبەر بە پێکەنین دێنێ

...moured/ˈhju:məd/adj بە میزاج، بە کێوڵ

...məles/adj

بێ

...

هەست،

پشت و شانەکا

hunc... /ˈhʌ... ...k/n کۆم، قەمبور

hundred/ˈhʌn... number سەد

hunger/ˈhʌŋgə(r)/n برسێتی، پێویست بەخواردن بوون

نەبوونی خواردن

hunger strike/n مانگرتن لە خواردن

hungry/ˈhʌŋgri/adj برسی

hunk/hʌŋk/n پارچەیەکی گەورە لە ..

hunt/hʌnt/v راو دەکا، دەگەڕێ لە

hunter/ˈhʌntə(r)/n راوکەر، راوچی

hunting/ˈhʌntɪŋ/n راوکردن- راوشکار

hunt/n راوکردن-

وەك راوکردنی ریوی- گەران لە..

hurdle/ˈhɜ:dl/n - v لەمپەر، تاستەنگ-

رێ لە غارداني/لە سەر لەمپەر بازدەدا

hurl/hɜ:l/v شتێ بە هێز-بەتوندی-

فرێ دەدا، شتێ بە توندی دەهاوێژێ

hurricane/ˈhʌrɪkən/n گەردەلوول،

باهۆز، بابەلیسك

hurry/ˈhʌri/n پەلەکردن

in a hurry بە پەلە- نەویستن

hurry-up پەلە دەکا، پەلەبکە

hurried/ˈhʌrɪdli/adj خێرا

hurriedly/adv بە خێرا

hurt/hɜ:t/v - adj ئازار دەدا، ئازار

دەچێژێ- بریندارەدەکا/

بریندارەدەکرێ/دڵ بریندار، زامدار

hurtful/ˈhɜ:tfl/adj ئازاردەر،

ئازار بەخش، بەئازار

hurtle/ˈhɜ:tl/v دەردەپەرێ،

بەتوندی و خێرا بۆی دەرەچێ

husband/ˈhʌzbənd/n هاوژین، هاوسەر، مێرد

hush/hʌʃ/v - n دەپارێزێ- نهێنی ئادرکێنێ/

بێدەنگی، هێمنی

hush-hush/adj تەواو نهێنی

husk/hʌsk/n پەلکی دانەوێلە

husky/ˈhʌski/adj-n دەنگ نوساو-

دەنگ وشك و زبر وتۆزاوی

سەگی ئەسکیمۆ- نەوەی عارەبانەی ئاو

بەفر رادەکێشێ

hustle/ˈhʌsl/v بە توندی رێگای لە ناو

جەشامەت دەکاتەوە- بە مل خەڵك بەلادەنێ

hut/hʌt/n کووخ

hydrant/ˈhaɪdrənt/n بۆری سەرشەقام

تایبەت بە کوژاندنەوەی ئاگر

Hydraulic/haɪˈdrɔ:lɪk/adj هایدرۆلیك-

بە ئاو کار دەکا

hydroe... tric/ˌhaɪdrəˈlektrɪk/adj

ئاوی-کارەبایی هایدرۆکارەبایی(کارۆ) -

کارەبا دروستکەر بە هۆی تەوژمی ئاوەو

hydrogen/ˈhaɪdrədʒən/n هایدرۆجین

hygiene/ˈhaɪdʒi:n/n پاقژی، خاوێنی

hygienic/haɪˈdʒi:nɪk/adj پاقژ، خاوێن،

بێ میکرۆب

hospital bed تەختەی نەخۆش،
جێگای نەخۆش
hospitality/ˌhɒspɪˈtæləti/n
میواندارى، میواندۆستى
host/həʊst/n - v خانەخوێ– خاوەن ماڵ
hostage/ˈhɒstɪdʒ/n بارمتە
hostel/ˈhɒstl/n بەشى ناوخۆیى قوتابیان
hostess/ˈhəʊstəs/n خانەخوێ (ژن)
air hostess/n میواندار(ى ناو فرۆکە)
hostile/ˈhɒstaɪl/adj نەیار دوژمن
hostility/hɒˈstɪləti/n نەیارى،
دوژمندارى
hot/hɒt/adj - v گەرم
hot-blooded خوێنگەرم
hotdog/ˈhɒtdɒg/n سەندەویچ
hotel/həʊˈtel/n هوتێل، ئوتێل
hound/haʊnd/n - v تاژى، تانجى–
سەگى ڕاو
ڕاو دەکا– ئازارى دەدا– تەنگەتاوى دەکا
hour/ˈaʊə(r)/n سەعات، کاتژمێر
(دەورسەعات)
hourly/ˈaʊəli/adv – adj هەموو
کاتژمێرێ
چارەک هەموو کاتژمێرێ
house/haʊs/n خانوو– ماڵ
house breaker ١–دەڵاڵى خانو بەرە
٢– ماڵ بڕ، دز
house hold/ˈhaʊshəʊld/n
خێزان– ماڵ
house holder/ˈhaʊshəʊldə(r)/n
خێزان– ئەندامانى خێزان
house-hunting/n لە خانوو گەڕان
housing/ˈhaʊzɪŋ/n نیشتە جێ
کردن، داسەکاندن
housekeeper/ˈhaʊskiːpə(r)/n
کابان، کەیبانوو

housemaid/ˈhaʊsmeɪd/n کارەکەر، خولام
housewife/ˈhaʊswaɪf/n خاتوون، خانم
housework/ˈhaʊswɜːk/n ئیشى ماڵ
house/v نیشتەجێ دەبێ/دەکرێ
hover/ˈhɒvə(r)/v دەسووڕێتەوە–
دەگەڕێ– چاوەڕێ دەکا
how/haʊ/adv چۆن، کوو
however/haʊˈevə(r)/adj هەرچۆنێ
بێ، هەرکوو بێ
howl/haʊl/n - v لوورەی گورگ،
ڕەوینی سەگ، دەلوورێنێ، دەڕەوێ
hub/hʌb/n تەوەرە، چەقى تایە
huddle/ˈhʌdl/v کۆدەبنەوە–
دەست دەکەنە ملى یەک
hue/hjuː/n ڕەنگ/سێبەر
hug/hʌg/n - v باوەش، ئامێز
دەگرێتە باوەش– ئامێزى پێ دادەکا
huge/hjuːdʒ/adj زل، زەبەلاح، گەورە
hull/hʌl/n پەیکەرى کەشتى
hullo/interj چۆنى، کووى– ڕۆژباش
hum/hʌm/v-n منگەمنگ، منگەمنگى لێوە دێ
human/ˈhjuːmən/adj - n مرۆڤ
humanly/ˈhjuːmənli/adv مرۆڤانە
humane/hjuːˈmeɪn/adj مرۆڤى– مرۆڤینى
humanism/ˈhjuːmənɪzəm/n مرۆڤایەتى
humanitarian/hjuːˌmæmɪˈteəriən/adj
هاریکارى مرۆڤانەیى، چاکەکارى
humanity/hjuːˈmænəti/n مرۆڤایەتى–مرۆڤ
humanize/ˈhjuːmənaɪz/v بە مرۆڤ کردن
humble/ˈhʌmbl/adj سادە، بێ فیز
humbug/ˈhʌmbʌg/n دووڕوو/فێلبازى
humdrum/ˈhʌmdrʌm/adj جاڕسکەر
humid/ˈhjuːmɪd/adj شێدار
humidity/hjuːˈmɪdəti/n شێدارى، تەڕى
humiliate/hjuːˈmɪlieɪt/v توشى
شەرمەزارى دەکا، ڕەبووشى دەکا
humiliating/adj شەرمەزارکەر

پێی ئەسپ ..

hook/hʊk/n - v قولاب، گرێی دەدا، چەنگال،

hooked/hʊkt/adj کەپو (لوتێکی) قولاب ئاسا

ئاژاوەچی، ئاشوبگێڕ **hooligan/ˈhu:lɪgən/n**

hooliganism/ˈhu:lɪgənɪzəm/n توند و تیژی، ئاشووب

hoop/hu:p/n ئەوقی کانزایی یان پلاستیکی

hooper/hu:pə(r)/n پەپووسلێمانکە

hooray: hurray/interj ئافەرین– بژی

hoot/n - v دەنگی کوندە بەبوق هۆڕنی ئۆتۆمبیل/هۆڕن لێ دەدا

hooter/n هۆڕنی ئۆتۆمبیل

Hoover/ˈhu:və(r)/n - v هۆڤەر، گێسکی کارەبایی به گێسکی کارەبایی خاوێن دەکاتەوە

hop/hɒp/v - n لەسەر یەک پێ بازدەدا– بازدەدا– خێرا دەڕوا

hop it! دووربکەوە– وەل بە

hopscotch/ˈhɒpskɒtʃ/n یاری– خەت خەتێن

hope/həʊp/n - v هیوا، ئومێد، تکا

in the hope of بە هیوای

hopeful/ˈhəʊpfl/adj بە هیوا، بە ئومێد

hopeless/ˈhəʊpləs/adj بێ ئومێد، بێ هیوا

hopelessly/ˈhəʊpləsli/adv بە بێ هیوایی

horde/hɔ:d/n جەماعەت، ئاپۆرە

horizon/həˈraɪzn/n ئاسۆ

horizontal/ˌhɒrɪˈzɒntl/adj ئاسۆیی

hormone/ˈhɔ:məʊn/n هۆرمۆن

horn/hɔ:n/n هۆڕن– زوڕنا، قۆچ

hornet/ˈhɔ:nɪt/n زەنگەزۆرە، زەردەواڵە

hornet's nest شانەی زەنگەزۆرە، گلتوگۆ توندوتیژ

horoscope/ˈhɒrəskəʊp/n زانینی بەخت بە هۆی ئەستێرەوانییەوە/ نەخشەی بورجەکان

horrendous/hɒˈrendəs/adj زۆر خراپ، ناشیرین، تۆقێنەر

horrible/ˈhɒrəbl/adj تۆقێنەر، ترسێنەر، ناخۆش، بێزارکەر

horrid/ˈhɒrɪd/adj زۆر خراپ، ناخۆش

horrific/həˈrɪfɪk/adj ترسێنەر

horrify/ˈhɒrɪfaɪ/v دەترسێنێ، دەتۆقێنێ

horror/ˈhɒrə(r)/n ترس، تۆقین

horror film/n فیلمی ترس

horse/hɔ:s/n ئەسپ

on horse back لەسەر پشتی ئەسپ

horseman/ˈhɔ:smən/n سوار، سوارچاک

horse racing/n یاری ئەسپ سواری غارغارانێی ئەسپ

horseshoe/ˈhɔ:sʃu:/n نالی ئەسپ

horsewhip/ˈhɔ:swɪp/n قامچی سوار– ئەسپەوان

horsewoman/n ئافرەتی سوارچاك

horsy/ˈhɔ:si/n خولیای ئەسپ سواری

horticultural/ˌhɔ:tɪˌkʌltʃərəl/adj باخەوانی،باخەران کاری

horticulture/ˈhɔ:tɪkʌltʃə(r)/n زانستیباغەوانی– باغناسی/باخناسی

hose/həʊs/n بۆری ئاو، سۆندە

hospice/ˈhɒspɪs/n نەخۆشخانەی تایبەت بەو نەخۆشانەی کەبەر لەوەی بمرن چاودێری دەکرێن

hospitable/hɒˈspɪtəbl/adj میواندۆست، مەرد

hospital/ˈhɒspɪtl/n نەخۆشخانە

hogmanay/ˈhɒgməneɪ/n شەوی سەری ساڵ لە ئوسکەتلەندە

hoist/hɔɪst/v بەگوریس–کندر– بەرزدەکاتەوە وەك بەرزکردنەوەی ئاڵا

hold/həuld/v - n دەگرێ– ئاو دەگرێ– ئەوەندە کەسە دەگرێ– کۆبونەوە گرێ دەدا– گرێ دەدا، دەچەسپێنێ– وادەزانێ– وەك خۆی دەمێنێ ئاهەنگ دەگێرێ

لەسەر تەلەفۆن چاوەڕێ دەکا– دەدوێ

hold it ڕاوەستە

hold/n گرتن، دەسەڵات

hold/n کۆگا: شوێنی هەڵگرتنی یان پاراستنی کەلوپەل لە فرۆکەو کەشتیدا

hold all/n جانتای دەستی گەورە

holder/ˈhəuldə(r)/n هەڵگر

hole/həul/n کون، ژووری بچوك

holiday/ˈhɒlədeɪ/n پشوو، مۆڵەت

holiness/ˈhəulinəs/n پیرۆزی

hollow/ˈhɒləu/adj - v بۆش– کلۆر، کەندار، بۆش– کلۆر دەکا

holly/ˈhɒli/n ئەوداروەی بۆ ئاهەنگی سەری ساڵ دەرازێنرێتەوە

holocaust/ˈhɒləkɔ:st/n هۆلۆکۆست، کۆمەڵکوژی جولەکە

holster/ˈhəulstə(r)/n کیفی دەمانچە، دەمانچە هەڵگر، شاراوە

holy/ˈhəuli/adj پیرۆز، خوا پەرست، لە خواترس

home/həum/n – adj ماڵ، نیشتمان، بەخۆکر لانکی (شارستانیەت)

homeland/ˈhəumlænd/n نیشتمانی گەورە

homeless/ˈhəumləs/adj بێ‌ماڵ و نیشتمان: ئاوارە، دەرکراو

homelessness/n ئاوارەیی، بێ ماڵ و حاڵی

the home office/n وەزارەتی ناوخۆی بەریتانی

homewards/ˈhəumwɔ:dz/adv بەرەو ماڵ– گەڕانەوە بەرەو نیشتمان

homework/ˈhəumwɜ:k/n ئەرکی ماڵەوە

home secretary/n وەزیری ناوخۆی بەریتانی

home/adj ماڵەوە– خێزانی، ناوخۆیی

home/adv لەلانکەی، پێشکەی

homely/ˈhəumli/adj سادە، ساکار

homicide/ˈhɒmɪsaɪd/n تاوانی کوشتن

homogeneous/ˌhɒməˈdʒi:niəs/adj سازاو، گونجاو، چۆنیەك– وەك یەکی

homosexual/ˌhəuməˈsekʃuəl/adj نێربازی،کاری سێکسی لەگەڵ رەگەزی یان زایەندی خۆی بکا

honest/ˈɒnɪst/adj ڕاستگۆ، دەستپاك

honesty/ˈɒnəsti/n ڕاستگۆ، دەستپاکی

honey/ˈhʌni/n هەنگوین– هەنگین/ئازیز

honey comb/ˈhʌnikəum/n شانە هەنگ

honey moon/ˈhʌnimu:n/n مانگی هەنگوین

honk/hɒŋk/v دەنگی هۆڕینی ئۆتۆمبیل بە دەنگی هۆڕنی ئۆتۆمبیل تێکدەچرێ– شیرزەدەبێ

honorary/ˈɒnərəri/adj لەقەبی فەخری

honour/ˈɒnə(r)/n - v ناموس، شانازی، ڕێز

honours/n بڕوانامەی زانکۆیی بە پلەی "شەرەف"

in honour of لەسەر شەرەفی ...

honourable/ˈɒnərəbl/adj پیاو چاك، شایەن بە ڕێز

the honourable خاوەن شکۆ، ڕێزدار

hood/hud/n ١– کڵاوی قاپوت/ کڵاوزەر ٢– داپۆشەر ٣– بۆنێت

hoof/hu:f/n سمی پێ، بەشی رەقی

hijack/ˈhaɪdʒæk/v فڕۆکە دەفڕێنێ
hiker/ˈhaɪkə(r)/n گەشتیار/
گەشتکەری ناو گوند/ دێوەرە
hilarious/hɪˈleəriəs/adj بەختەوەر،
شادمان، کامەران، پێکەنیناوی
hill/hɪl/n گرد
hilly/ˈhɪli/adj گرد زۆر- گرداوی
hilt/hɪlt/n دەسکی شمشێر/خەنجەر
him/hɪm/pron ئەو (نێر) کە لە
حاڵەتی بەرکارێ
himself/hɪmˈself/reflex pron
خۆیی (ئەو)
hind/n کارمامز/ ئاسکەمێ
hind/haɪnd/adj پاشوو/قاچی پشتەوە
hinder/ˈhɪndə(r)/v تەگەرە دروست
دەکا
کۆسپ و تەگەرە دروست دەکا
hindrance/ˈhɪndrəns/n کۆسپ-
لەمپەر
hint/hɪnt/n - v ئاماژە، ئاماژە دەکا
hinterland/ˈhɪntəlænd/n زەوی
دوور لە ڕووبار-ئاو- زەوی دوورە ئاو
hip/hɪp/n - interj ئێسکی سمت،
سمت- بژی
hippie/ˈhɪpi/n جوایەز
hippopotamus/ˌhɪpəˈpɒtəməs/n
ئەسپی ئاوی، جۆرە گیانەوەرێکی
ئەفریقی مەزنی سەرگەورەی قاچ کورتە.
hire/ˈhaɪə(r)/v بە کرێ دەگرێ،
بە کاردێنێ
hireling/ˈhaɪəlɪŋ/n بە کرێگیراو
hire-purchase/n کڕین بە قست
his/hɪz/det هی ئەو (نێر)
hiss/hɪs/v- n بە تووڕەیی دەدوێ،
هسە هس دەکا
historian/hɪˈstɔːriən/n مێژوونووس

historic/hɪˈstɒrɪk/adj بەناوبانگ/
ئاسراو و گرنگ لە مێژوودا
historical/hɪˈstɒrɪkl/adj مێژوویی،
هەقیقی
historically/hɪˈstɒrɪkli/adv
لەڕوانگەی مێژووییەوە
history/ˈhɪstri/n مێژوو،
ڕوداوەکانی ڕابردوو
زنجیرەی ڕوداوەکان
hit/hɪt/v-n لێ دەدا، بەردەکەوێ، زیان دەگەیەنێ
مان دەگرێ، لێدان، سەرکەوتنێکی دیار
hitch/hɪtʃ/n - v سواری پاس(ئۆتۆمبیل)
دەبێ بە خۆڕایی/توند دەکا، گرێ دەدا،
کێشەیەکی بچوک- ئارێشە، دژواری
hither/ˈhɪðə(r)/n ئەوێ
hitherto/ˌhɪðəˈtuː/adv هەتا ئێستا،
هەتاهەنکە
hive/haɪv/n پوورە هەنگ
hiya/interj چۆنی، کووری
ho/həʊ/interj نحم- بژی
hoard/hɔːd/n - v گەنجینە، پاشەکەوت دەکا
hoarding/ˈhɔːdɪŋ/n تابلۆیەکی
گەورەیە لەسەر شەقام ئاگاداری لەسەر دەنوسرێ
hoarse/hɔːs/adj دەنگ نووساو/ گڕ
دەنگی زبرو هێواش
hoary/ˈhɔːri/adj پیر، زۆر کۆن
hoax/həʊks/n فێڵ، وازی کردن بە..
hob/hɒb/n قەپاغ/ لێوار
hobble/ˈhɒbl/v دەشەلێ
hobby/ˈhɒbi/n خولیا
hock/hɒk/n ١-جومگەی‌ناوەڕاستی لاقی ئاژەڵ
٢- ئارەقی سپی ئاڵمانی
hockey/ˈhɒki/n یاری هۆکی
hoe/həʊ/n خاکڕێ:
ئامرازێکی باخەوانییە دەسکێکی درێژی هەیە
hog/hɒg/n یەکانە

her/hɜ:(r)/pron - det ئەو-مێ-ئەکانتی بەرکارو ئەمەلوکدا
herald/ˈherəld/n سەرتیغ، مینبەر مژدەدەر
herb/hɜ:b/n گیا
herbal/ˈhɜ:bl/adj گیایی
herbalist/ˈhɜ:bəlɪst/n گیا ناس عەتار
herbage/ˈhɜ:bɪdʒ/n گژوگیا
herd/hɜ:d/n رەوە/کاوان/مێگەل
herdsman/ˈhɜ:dzmən/n گاوان
here/hɪə(r)/adj - interj ئێرە
hereabouts/ˌhɪərəˈbaʊts/adv لەم ناوەدا
hereafter/ˌhɪərˈɑ:ftə(r)/adv لەمەودوا
hereby/ˌhɪəˈbaɪ/adv بەمە
heredity/həˈredəti/n پشتاوپشتی، بۆماوەیی
heresy/ˈherəsi/n گومڕایی/زەندیقی
heretic/həˈrətɪk/n هەرتەقە، گومڕادەبێ لە دین وەرگەڕان- گومڕابوون
heretical/həˈretɪkl/adj هەڵگەڕاوە (لە دین)
heritage/ˈherɪtɪdʒ/n میرات، کەلەپور
hermetic/hɜ:ˈmetɪk/adj قایم باش داخراو
hermit/ˈhɜ:mɪt/n سۆفی- گۆشەگیر- بەرکەنار/ ڕەبەن
hero/ˈhɪərəʊ/n پاڵەوان (بۆنێر- لە فیلم و ڕۆمان)
heroic/həˈrəʊɪk/adj پاڵەوانانە
heroic couplet شیعری جووتەکی- دووبەیتی
heroin/ˈherəʊɪn/n هێرۆیین
heroine/ˈhɪərəʊɪn/n هێرۆین، پاڵەوان- مێ
heroism/ˈherəʊɪzəm/n پاڵەوانێتی
heron/ˈherən/n شینە شاهۆ
hers/hɜ:z/ هی ئەو (مێ)
herself/hɜ:ˈself/reflex pron خۆی (مێ)
hesitate/ˈhezɪteɪt/v نیگەران دەبێ
hesitant/ˈhezɪtənt/adj نیگەران، دوودڵ
hesitancy/ˈhezɪtənsi/n نیگەرانیی و دوو دڵی
heterodox/ˈhetərədɒks/adj زەندیق
heterodoxy/ˈhetərədɒksi/n زەندیقی
hew/hju:/v بەتەور-شیر- دەبڕێ/دەبڕێتەوە
hexagon/ˈheksəgən/n شەشگۆشە
hexameter/hekˈsæmɪtə(r)/n هۆنراوەی شەش پەنجە، کێشی شەش پەنجەیی
hey/heɪ/interj هۆیێ، تۆ
hey day/ˈheɪdeɪ/n پۆپەی خۆشی/ ڕۆژانی سەروەری
hibernate/ˈhaɪbəneɪt/v سڕ دەبێ
hiccup/ˈhɪkʌp/n نزگرە، بەرقیچکە، نیسکە
hide/haɪd/v - n خۆی دەشارێتەوە، خۆی مەلاس دەدا
hiding/ˈhaɪdɪŋ/n خۆشاردنەوە
hiding place/ˈhaɪdɪŋ pleɪs/n حەشارگە
hideous/ˈhɪdiəs/adj ناشرین
hieroglyph/ˈhaɪərəglɪf/n ڕێنوسی هیرۆگلافی
high/haɪ/adj- adv - n بەرز
high jump/n بازدانی بەرز
high school/n ئامادەیی
highland/ˈhaɪlənd/adj بان
highlight/ˈhaɪlaɪt/n - v خاڵی بنچینەیی باسەکە
high minded/adj ئاکار بەرز، ڕەوشت بەرز
high way/ˈhaɪweɪ/n ڕێگای گشتی
highwayman/ˈhaɪweɪmən/n جەردە، ڕێگر

hearing/ˈhɪərɪŋ/n بیستن
hearsay/ˈhɪəseɪ/n قسەلۆکە
heart/hɑ:t/n دڵ
heartache/ˈhɑ:teɪk/n دڵ ئێشە، ژانە دڵ، خەم
heartbeat/ˈhɑ:tbi:t/n دڵە کوتە، دڵ لێدان
heartbreaking/ˈhɑ:tbreɪkɪŋ/adj دڵشکاندن، جەرگبڕ بە سوێ
heart broken/ˈhɑ:tbrəukən/adj دڵشکاو، مات و مەلول
heartburn/ˈhɑ:tbɜ:n/n دڵسوتان
hearten/ˈhɑ:tn/v هانی دەدا
heartless/ˈhɑ:tləs/adj بێ دڵ، دڵرەق
heartily/ˈhɑ:tɪli/adv بە دڵسۆزی
hearty/ˈhɑ:ti/adj ڕاستگۆ
heat/hi:t/n - v گەرمی، گەرم دەکا، گەرمی دەبەخشێ
heat wave/ˈhi:t weɪv/n شەپۆلی/ تەوژمی گەرما
heatedly/ˈhi:tɪdli/adv بەگەرمی، بە هەڵچون
heath/hi:θ/n زەوی بەیار
heathen/adj بت پەرست/ کێوی
heaven/ˈhevn/n ئاسمان، بەهەشت، خودا
heavenly/ˈhevnli/adj ئاسمانیی، ئاینیی
heavily/adj بە قورسی، بە گرانی
heavy/ˈhevi/adj گران، قورس
heavy-rain/ˈhevireɪn/n بارانی زۆر
heavy-weight/ˈheviweɪt/n کێشی قورس
Hebrew/n جولەکە/ زمانی عیبری
heckle/ˈhekl/v قسەی ناخاوتنکەر —دواندەر– دەبڕێ بەقسەی بێزێز و دژوار
hectic/ˈhektɪk/adj سەرقاڵ– پڕئیش
سورهەڵگەڕاو
hedge/hedʒ/n پەرژینی دەوەن
hedgehog/ˈhedʒhɒg/n ژیشك، ژوشك
heed/hi:d/v گوێ دەداتێ، گرنگی دەدا بە
heel/hi:l/n پاژنە، قونپانی
heifer/n گۆلك/ گوێرەکە
height/haɪt/n بەرزی
heir/eə(r)/n میراتگر (نێر)
heiress/ˈeərəs/n میراتگر (مێ)
heirloom/ˈeəlu:m/n بۆماوە/میراتی پشتاوپشت
held/held/-hold/v گرتی، بەڕێوەی برد
helicopter/ˈhelɪkɒptə(r)/n هێلیکۆپتەر
hell/hel/n دۆژ، دۆزەخ
hello/həˈləu/interj هەڵاو، چۆنی
helm/helm/n دەسکی سوکانی کەشتی یا بەلەم
helmet/ˈhelmɪt/n کلاو ئاسن
help/help/v - n یارمەتی، یارمەتی دەدا
helper/ˈhelpə(r)/n پشتگیر، یارمەتیدەر
helpful/ˈhelpfl/adj یارمەتیدەر
helpless/ˈhelpləs/adj داماو، بێ نەوا
hem/hem/n-v ڕۆخ، لێوار، ئەم دەکا لێواری.. دەدورێتەوە
hemi پێشگرێکە بە واتا (نیو) دێ
hemisphere/ˈhemɪsfɪə(r)/n نیوەی گۆی زەوی
hen/hen/n مریشك/مامر
hence/hens/adv لە ئەمکەوە
hence forth/ˌhensfɔ:θ/adv لێرەوە، لەمەودوا
hence forward/ˌhensˈfɔ:wəd/adv لەمەودوا
henchman/ˈhentʃmən/n شاگردی دڵسۆز

harbour/'ha:bə(r)/n بەندەر
hard/ha:d/adj - adv بەهێز، ڕەق، دژوار– سەخت
hard labour کاری سەخت و دژوار
hard time تەنگانە
hard-hearted/'ha:dha:tɪd/adj دڵڕەق
harden/'ha:dn/v سەخت دەبێ، ڕەق دەبێ
hardly/'ha:dli/adv بە زەحمەت، بە دەگمەن
hardy/ha:di/adj پتەو– خۆگر
hare/heə(r)/n کەروێشکی کێوی
harm/ha:m/n – v ئازار زیان– زیان دەگەیەنێ
harmful/'ha:mfl/adj بەزیان، بە ئازار
harmless/ha:mləs/adj بێ زیان، بێ ئازار
harmonious/ha:'məuniəs/adj گونجاو، سازاو، هارمۆنی
harmonize/'ha:mənaɪz/v دەسازێ– دەگونجێنێ، هارمۆنی دەکا
harmony/'ha:məni/n گونجان–سازان
in harmony with دەسازێ لەگەڵ
harp/ha:p/n قیسارە
harsh/hæʃ/adj وشك، ڕەق/زبر
harvest/'ha:vɪst/n - v دروێنە/ دروێنە دەکا
harvester/'ha:vɪstə(r)/n دروێنە کار، سەپان–دەرواسە
has/hæz/n هەیەتی
has to پێویستە
haste/heɪst/n پەلە، تاودان
make haste/v پەلە دەکا
in a haste بەپەلە
hasten/heɪsn/v خێرا دەکا، پەلە دەکا
hastily/'hestɪli/adv بە پەلە، بە خێرایی، بلەز
hasty/'heɪsti/adj خێرا، بلەز
hat/hæt/adj شەبقە، کڵاو
hatch/hætʃ/n هەڵدێنی/کرەدەبێ
hatchery/'hætʃəri/n کورکگە جوجکە هەڵهێن
hate/heɪt/v ڕقی لێدەبێتەوە، حەزی لێناکا
hateful/'heɪtfl/adj دزێو، ڕق هەڵگر، دڵرەش
hatred/'heɪtrɪd/n قین، ڕق
have/hæv/n هەمە/هەیانە
have to/'haf tə/modal پێویستە
have a baby دەزێ
haven't نیەتی
hawk/hɔ:k/n باز، داڵ
hay/heɪ/n کا، پووش، قەسەر
hay fever/n پووشە تا
hazard/'hæzəd/n - v سامناکی، سەرسوڕ هێنەر
haze/heɪz/n تەم
hazel/'heɪzl/n - adj چاو هەنگوینی/بندق
he/hi:/pers pron ئەو (نێر)
head/hed/n-v سەر،سەرۆك، سەرکردایەتیدەکا
head light/'hedlaɪt/n ڕوناکی پێشەوەی ئوتومبیل
headline/'hedlaɪn/n شادێری ڕۆژنامەو گۆڤار
headmaster/ˌhed'ma:stə(r)/n بەڕێوەبەر(پیاو)
headmistress/ˌhed'mɪstrəs/n بەڕێوەبەر(ژن)
headphones/'hedfəunz/n هێدفۆن
headquarters/ˌhed'kwɔ:təz/n بارەگای گشتی
heal/hi:l/v چاك دەبێتەوە/چاك دەکاتەوە
health/helθ/n تەندروستی – ساخلەمی
healthy/'helθi/adj تەندروستی دروست، ساخ
heap/hi:p/n - v قۆمەت، کۆمەڵ، قۆمەت دەکا
hear/hɪə(r)/v گوێی لێ دەبێ، دەبیستێ

Hh

H-h/eɪtʃ/ پیتی هەشتەم لە ئەلفبای ئینگلیزی
habit/ˈhæbɪt/n تیتال، خوو/دابو نەریت
habitual/həˈbɪtʃuəl/adj ئاسایی، دابی، سروشتی
habituate/həˈbɪtʃueɪt/v ڕاده‌هێنێ
hack-saw/ˈhæksɔː/n هەرە، مشاری ئاسنبڕ
had/hæd/v هەیبوو
hail/heɪl/n - v تەرزە- تەرزە- تەرزە دەبارێ- بانگی تاکسی دەکا- ستایشی دەکا، پیا هەڵدەڵێ
hail-stone/ˈheɪlstɔːn/n دەنکە تەرزە
hail-storm/ˈheɪlstɔːm/n تەرزە لوله، تەرزە باران
hair/heə(r)/n پرچ، موو، دەزووی باریك
hair-breadth/n ئەوەندەی تاڵە مویەك
hair-dresser/ˈheədresə(r)/n سەرتاش
hair-cut/ˈheəkʌt/n سەرتاشین
hairy/ˈheəri/adj قژن- پرچ زۆر
half/hɑːf/n - det (pron) نیو، نیوە
half brother/n زڕبرا
half sister/n زڕ خوشك
half time/n پشو، نیوە کار، نیوکات
hall/hɔːl/n هۆڵ، ژووری گشتی
hallo/interj چۆنی، کوڕی
halt/hɔːlt, hɒlt/n دەوەستێ، دەوەستێنێ
haltingly/ˈhɔːtɪŋli/adv بەنیگەرانی
halve/hɑːv/v دووکەرت دەکا
halves/ˈhɑːvɪz/n نیوەکانی (شتێك)
ham/hæm/n ڕانە بەراز- گۆشتی ڕانی بەراز

hammer/ˈhæmə(r)/n - v چەکووش
hammer and sickle چەکوچ و داس (هێمای کۆمۆنیزم)
hand/hænd/n - v دەست، بە دەست دەیداتێ
handbag/ˈhændbæg/n جانتای دەست
handbook/ˈhændbʊk/n دەفتەر، یارمەتیدەر
handful/ˈhændfl/n ژمارەیەکی کەم
handicap/ˈhændikæp/n کۆسپ، کەم ئەندام
handicapped/ˈhændikæpt/adj پەککەوتە
handicraft/ˈhændikrɑːft/n پیشە- دەستکرد
handiwork/ˈhændiwɜːk/adj پیشەی دەستی- دەستی
handkerchief/ˈhæŋkətʃɪf/n دەستەسڕ
handle/ˈhændl/n - v چارەی دەکا، مامەڵە دەسك
handlebar/ˈhændlbɑː(r)/n سوکانی بایسکل
handsome/ˈhænsəm/adj کۆك، ڕێك و پێك
handwriting/ˈhændraɪtɪŋ/n دەستنووسی
handy/ˈhændi/adj دەست ڕەنگین
hang/hæŋ/v هەڵدەواسێ- دەخنکێنێ
hang about بێکارو کاسپی- ئەم سەرو ئەوسەر دەکا
hangman/ˈhæŋmən/n جەلاد، لە سێدارەدەر-خەڵك خنکێن
hangar/ˈhæŋə(r)/n ساباتی فڕۆکە وەستان
hanger/ˈhæŋə(r)/n ڕستەی جلك/سنگ
hanging/ˈhæŋɪŋ/n هەڵواسین- خنکاندن
hangings/ˈhæŋɪŋz/n پەردە
haphazard/hæpˈhæzəd/adj کوێرانە- لابەلا- هەرەمەکی
happen/ˈhæpən/v ڕوودەدا/دەقەومێ
happening/ˈhæpənɪŋ/n قەومان ڕووداو، ڕوودان
happiness/ˈhæpɪnəs/n خۆشی، شادی
happy/ˈhæpi/adj کامەران، شاد، کەیف خۆش

ground floor/n ژێرخان- ژێرەوە
groundless/ˈgraʊndləs/adj بێ بنەچە
group/gruːp/n-v کۆمەڵ، پۆلێن دەکا
grow/grəʊ/v گەشەدەکا
grown-up/ˈgrəʊn ʌp/n گەییو، پێگەییو/ زەلام
growth/grəʊθ/n گەشە
grumble/ˈgrʌmbl/v - n بۆلە بۆل، بۆلە بۆل دەکا
guarantee/ˌgærənˈtiː/n گەرەنتی، متمانە
guarantor/ˌgærənˈtɔː(r)/n متمانە پێکراو، متمانەدەر
guard/gɑːd/v-n ئێشکگری، پاسەوانی/ پاسەوانی دەکا
guardian/ˈgɑːdiən/n پاسەوان، ئێشکگر
guerilla/gəˈrɪlə, geˈrɪlə/n گەریلا، پێشمەرگە
guerilla war شەڕی پارتیزانی
guess/ges/v - n دەخەملێنێ، دەقەبلێنێ، وازەن دەبا، گومان وادەبا/خەملاندن، زەن
guest/gest/n میوان
guidance/ˈgaɪdns/n رابەری، ڕێ نیشاندەری
guide/gaɪd/n - v رابەر/رابەری دەکا
guided/ˈgaɪdɪd/adj ئاراستە کراو
guided composition دارشتنی ئاراستەکراو
guided missile موشەکی ئاراستەکراو
guild/gɪld/n یەکێتی
guillotine/ˈgɪlətiːn/n سێدارە/ئامێری لەسەربڕدان/قەنارە
guilt/gɪlt/n گوناه- تاوان
guilty/ˈgɪlti/adj گوناهبار
guinea/ˈgɪni/n جونیە
guitar/gɪˈtɑː(r)/n گیتار
gulf/gʌlf/n کەنداو
gum/gʌm/n بنێشت/کەتیرە
gun/gʌn/n - v تفەنگ/چەك
gun-boat/ˈgʌnbəʊt/n بەلەمی جەنگی
gun-down بەگوللە کوژراو
gun-powder/ˈgʌnpaʊdə(r)/n باروت
gun-smith/n چەکساز
gutter/ˈgʌtə(r)/n ژێراب
guy/ ١-کەس ٢-پەت، گوریس
gymnasium/dʒɪmˈneɪziəm/n وەرزشگە/ یانەی تەندروستی
gymnast/ˈdʒɪmnæst/n جمناسکباز
gymnastic/dʒɪmˈnæstɪk/n جیمناستیکی
gymnastics/dʒɪmˈnæstɪks/n زانستی جمناستیکی
gypsy/n قەرەج

graph/græf, grɑ:f/n گراف–هێلکاری
graphic/ˈgræfik/adj هێلکاریانە
graphite/ˈgræfaɪt/n گرافیت
grasp/grɑ:sp/v دەگری
grass/grɑ:s/n گیا،پووش
grass-hopper/ˈgrɑ:shɒpə(r)/n کوللەی بچووك
grass-roots/n رەگ، بنەرەت
grassy/ˈgrɑ:si/adj مێرگ
grateful/ˈgreɪtfl/adj سوپاسگوزار
gratification/ˌgrætɪfiˈkeɪʃn/n قایل کردن، تێرکردن
gratify/ˈgrætɪfaɪ/v قایل دەکا، تێردەکا
gratis/ˈgrætɪs/adv بەخۆرایی/بەلاش
gratitude/ˈgrætɪtju:d/n سوپاسگوزاری/ پێزانین
grave/greɪv/n - adj گۆڕ، گرنگ
gravestone/ˈgreɪvstəʊn/n کێل
graveyard/ˈgreɪvjɑ:d/n قەبرستان، گۆرستان
gravitate/ˈgrævɪteɪt/v رادەکێشرێت دەکێشێ بۆ
gravy/ˈgreɪvi/n گۆشتاو
graze/greɪz/n ١– دەلەوەڕێنێ ٢– دەڕوشێنێ
grease/gri:s/n - v گریس، چەوری رۆن چەوری‌دەکا
greasy/ˈgri:si/adj چەور/چەورکراو
great/greɪt/adj مەزن، گەورە
great-grandfather /ˈgreɪtˌgrænfɑ:ðə(r)/n باپیرە گەورە
great-grandmother /ˈgreɪtˌgrænmʌðə(r)/n داپیرەگەورە
great-granddaughter کچی نەوە
great-grandson کوڕی نەوە
Greece/n یۆنان
greed/gri:d/n چلێسی، چاوچنۆکی
greedily/adv چاوچنۆکانە
greedy/ˈgri:di/adj چلێس، چاوچنۆك
Greek/gri:k/n زمانی، گەلی یۆنانی
green/gri:n/adj - n سەوز، کەسك
greengrocer/ˈgri:ngrəʊsə(r)/n سەوزە فرۆش/ تەرەفرۆش
greenhouse/ˈgri:nhaʊs/n خانوی شوشە بۆ کشتوکاڵ
greet/gri:t/v سڵاو دەکا
greeting/ˈgri:tɪŋ/n سڵاوکردن
grenade/grəˈneɪd/n نارنجۆك
grew/gru:/v گەشەکردن
grey/greɪ/adj رەساسی، خۆڵەمێشی
grief/gri:f/n خەم، پەژارە
grievance/ˈgri:vns/n سکاڵا
grieve/gri:v/v ئازار دەدا، خەم دەچێژێ
grievous/ˈgri:vəs/adj بەسوێ، بەئازار
grill/grɪl/n - v برژاو، برژێن– تکەی کەباب/دەبرژێنێ
mixed grill برژاوی تێکەڵ
grim/grɪm/adj مۆن، مۆڕ
grin/grɪn/v زەردەخەنە دەکا– بزەی دێتێ
grind/graɪnd/v دەهاڕێ، ددانی جیڕ دەکا
grip/grɪp/v - n دەیگرێ/گرتن، جانتا
groan/grəʊn/v دەناڵێنێ/ناڵین
grocer/ˈgrəʊsə(r)/n بەقال
grocery/ˈgrəʊsəri/n دوکانی بەقاڵی
groom/gru:m/n ١– زاوا ٢– ئەسپەوان
groove/gru:v/n کەندەلە
gross/grəʊs/adj گرۆس، دەستە/دە
grossly/adj بە ئاشکرا
grotto/ˈgrɒtəʊ/n ئەشکەوت
ground/graʊnd/n زەوی/هاڕراو

glue/glu:/n کەتیرە، چرک
go/gəʊ/v دەڕوا
go ahead/v لەسەری دەڕوا- دەستدەکا
go away/v کۆچ دەکا
go back on/v پەشیمان دەبێتەوە، بەڵێن دەشکێنێ
go by/v بەسەر دەچێ- گوێڕایەڵ دەبێ
go off دەردەپەڕێ
go on لەسەری دەڕوا
go out دەکوژێتەوە
go through تەواو دەکا، دەپشکنێ
go together سەر بە هەمان کۆمەڵە
go up/v سەردەکەوێ
goal/gəʊl/n گۆڵ، ئامانج
goalkeeper/ˈgəʊlki:pə(r)/n گۆڵچی
goat/gəʊt/n بزن
god/gɒd/n خوداوەند، بت
God/gɒd/n خودا، پەروەردگار
goddess/ˈgɒdes, ˈgɒdəs/n خواژن (ئەفسانە) ئەو خوداوەندانەی ڕەگەزی مێینەیان دراوەتە پاڵ
gold/gəʊld/n زێڕ
goldsmith/ˈgəʊldsmɪθ/n زێڕینگەر
golden/ˈgəʊldən/adj زێڕین
golf/gɒlf/n گۆڵف
good/gʊd/adj باش، چاک
for good بێ گەڕانەوە، هەتاهەتایی
good bye/ˌgʊdˈbaɪ/interj خوات لەگەڵ
goods/gʊdz/n کەلوپەل، شت و مەک
good will/ˌgʊdˈwɪl/n نیازی پاک، نیازی چاک
goose/gu:s/n قاز
gorilla/gəˈrɪlə/n گۆریلا
gory/ˈgɔ:ri/adj خویناوی، خەلتانی خوێن

gosling/ˈgɒzlɪŋ/n بێچوەقاز
gospel/ˈgɒspl/n ئینجیل
gossip/ˈgɒsɪp/n قسەلۆك، گۆت گۆتۆك
govern/ˈgʌvn/v بەڕێوە دەبا، فەرمانڕەوا دەکا
government/ˈgʌvənmənt/n حکومەت، کارگێڕی، میری
governor/ˈgʌvənə(r)/n پارێزگار، کارگێڕ، میر
governorate/ˈgʌvənəreɪt/n پارێزگا
gown/gaʊn/n بەرگی نوستن
grab/græb/v دەرفێنێ/دەگری
grace/greɪs/n لەش سووکی
graceful/ˈgreɪsfl/adj شۆخ و شەنگ، نازدار
gracious/ˈgreɪʃəs/adj میهرەبان، بەخشندە
gradation/grəˈdeɪʃn/n پلەکردن
grade/greɪd/n پلە، پۆل
gradual/ˈgrædʒuəl/adj وردە وردە
graduate/ˈgrædʒueɪt/v دەردەچێ
graduate/ˈgrædʒuət/n دەرچوو
graft/grɑ:ft/n موتوربە دەکا
grain/greɪn/n تۆو/دانەوێڵە
gram/græm/n گرام
grammar/ˈgræmə(r)/n ڕێزمان
grammarian/grəˈmeəriən/n ڕێزمان ناس
grammatical/grəˈmætɪkl/adj ڕێزمانیی
grand/grænd/adj - n گەورە
grand-child/ˈgræntʃaɪld/n کوڕەزا/کچەزا
grandfather/ˈgrænfɑ:ðə(r)/n باپیر
granddaughter/ˈgrændɔ:tə(r)/n کچەزا
grandmother/ˈgrænmʌðə(r)/n داپیر
grandparent/grænpeərənt/n باپیر داپیر
grandson/ˈgrænsʌn/n کوڕەزا، نەوە
grant/grɑ:nt/v-n دەبەخشێ، بە خشش
grape/greɪp/n ترێ
grape-sugar/n شەکری ترێ

get round/v خۆی لێ دەپارێزێ
get the sack/v لە کار دەری دەکەن
شاپی دەدەن، قاوی دەدەن
get through/v دەگوزەرێت، تێ دەپەرێ
get together/v کۆ دەبێتەوە
get up/v (لە خەو) هەڵدەستێ
واکادێ، هەڵدەستێتە سەرپێ
geyser/ˈgi:zə(r)/n گیزەر، کوڵێنەر
ghost/gəʊst/n خێو، تارمایی
giant/ˈdʒaɪənt/n زەبەلاح،
کەتە، کەڵەگەت، دێو
gibber/ˈdʒɪbə(r)/v وڕێنە دەکا
gibberish/ˈdʒɪbərɪʃ/n وڕێنە
giddy/ˈgɪdi/adj سەری دەسوڕێ،
گێژدەبێ
gift/gɪft/n - v خەڵات، دیاری، دەبەخشێ
gifted/ˈgɪftɪd/adj بەهرەمەند
gig/gɪg/n نمایشی مۆسیقی
giggle/ˈgɪgl/v - n قاقای پێکەنینی دێ،
قاقای پێکەنین
gild/gɪld/v ئاوزێڕ، ئاوزێر دەکا
ڕووپۆش زێڕ دەکا
gill/gɪl/n ١-نمۆن، کەوانەی ریشە دار،
ئەندامی هەناسەی ماسی ٢-پێوەری شلە
gilt/gɪlt/n ئاوزێڕ، ڕووپۆش زێڕ
gimmick/ˈgɪmɪk/n فێڵی سرنج ڕاکێش
gin/dʒɪn/n مەشروبی جین- ئارەقی جین
ginger/ˈdʒɪndʒə(r)/n ئاوی
زەنجەفیل، تام زەنجەفیل
gipsy/n قەرەج- دۆم
giraffe/dʒəˈrɑ:f/n زەرافە
girl/gɜ:l/n کچ، کیژ، دۆت
gist/dʒɪst/n پوختە، کرۆک
give/gɪv/v دەدا، دەبەخشێ
give in/v خۆی بە دەستەوە دەدا،
بە چۆک دادێ

give up/v وازدێنێ
give and take/n بدەو بگرە
given name/n یەکەم ناوی کەس
glacier/ˈglæsiə(r)/n سەهۆڵە ڕووبار
glad/glæd/adj ئاسودە، شاد، بەختەوەر
glamorous/ˈglæmərəs/adj دڵرفێن
glamour/ˈglæmə(r)/n دڵرفێنی
glance/glɑ:ns/v- n نیگا، چاوی پێداەخشێنێ
gland/glænd/n گەدە
glare/gleə(r)/n دەدرەوشێنەوە
glaring/ˈgleərɪŋ/adj درەوشاوە
glasses/ˈglɑ:sɪz/n چاویلکە، عەینەك
glass-house/ˈglɑ:shaʊs/n جامخانە،
شوشەبەند
gleam/gli:m/n دەدرەوشێتەوە
gleefully/ˈgli:fəli/adv بە ئاسودەیی
glen/glen/n دۆڵێکی-شیوێکی-تەنگ
glib/glɪb/n زمان شیرین- سەرپێی
glide/glaɪd/v - n دەخلیسکێ
glider/ˈglaɪdə(r)/n فڕۆکەی چارۆکەدار
glimmer/ˈglɪmə(r)/v چەخماخە،
بریسکە دەدا
glimpse/glɪmps/n-v ئاماژە، نیگا/
سەرنج، سەرنج دەدا
glitter/ˈglɪtə(r)/v دەبریسکێتەوە، بریسک
global/ˈgləʊbl/adj جیهانیی، سەراپاگیر
globe/gləʊb/n گۆی زەوی، تۆپ
globilization/adj جیهانگەرایی
gloomy/ˈglu:mi/adj پەست، تاریك
glorify/ˈglɔ:rɪfaɪ/v شکۆداری دەکا
glorious/ˈglɔ:riəs/adj شکۆدار، سەربەرز
glory/ˈglɔ:ri/n شکۆمەندی، سەربەرزی،
سەرفرازی
glossary/ˈglɒsəri/n فەرهەنگۆك
glove/glʌv/n دەستکێش، دەستەوانە
glow/glu:/v دەدرەوشێتەوە

(لە ڕێزمان)، نێرومێ

gene/dʒi:n/n جینێ، بۆماوە

general/ˈdʒenrəl/adj – n ژەنەراڵ، گشتی

general federation یەکێتی گشتی

generality/ˌdʒenəˈræləti/n گشتێتی

generalize/ˈdʒenrəlaɪz/v بە گشتی کردن

generally/ˈdʒenrəli/adv بەگشتی

generate/ˈdʒenəreɪt/v دروست دەکا، کارەبا دروست دەکا

generation/ˌdʒenəˈreɪʃn/n وەچە، نەوە

generator/ˈdʒenəreɪtə(r)/n جێنێرەیتەر، مولیدە کارەبا دروست کەر– تەزوی کارەبا بەخش

generic/dʒəˈnerɪk/adj ڕەگەزیی

generosity/ˌdʒenəˈrɒsəti/n بەخشندەیی، مەردی، بەدڵی

generous/ˈdʒenərəs/adj بەخشندە، مێر، پارە بەخش، بە دڵ

genesis/ˈdʒenəsɪs/n ئافەریدەیی، ئافراندن

genetics/dʒəˈnetɪks/n بۆماوە زانی

genial/ˈdʒi:niəl/adj ڕووخۆش

genie/ˈdʒi:ni/n دێو، جنۆکە، دێوە زمە

genitals/ˈdʒenɪtlz/n ئەندامی زاوزێی دەرەوە

genitive/ˈdʒenətɪv/n دراوە پاڵی، خاوەنی

genius/ˈdʒi:niəs/n بلیمەت، بەهرەمەند

genocide/ˈdʒenəsaɪd/n ڕەشەکوژی، کۆمەڵکوژی

genre/ˈʒɑ:nrə/n ژانری ئەدەبی

genteel/dʒenˈti:l/adj بەڕێز، ڕێزدار

gentleness/ˈdʒentlnəs/n نیانی، ڕووخۆشی

gently/ˈdʒentli/adv بە ڕووخۆشی

genuine/ˈdʒenjuɪn/adj ڕەسەن، ڕاستگۆ

genus/ˈdʒi:nəs/n ڕەگەز، جۆر

geographical/ˌdʒi:əˈgræfɪkl/adj جیوگرافیی– جیوگرافیایی

geography/dʒiˈɒgrəfi/n جوگرافیا

geology/dʒiˈɒlədʒi/n زەویزانی

geologist/dʒiˈɒlədʒɪst/n زەوی ناس

geometrical/ˌdʒi:əˈmetrɪkl/adj ئەندازەیی

geometry/dʒiˈɒmətri/n ئەندازەزانی

geriatrics/n چارەسەری پزیشکی پیران/ بەساڵاچوان

germ/dʒɜ:m/n میکرۆب

germicide/ˈdʒɜ:mɪsaɪd/n میکرۆبکوژ

germinate/ˈdʒɜ:mɪneɪt/v دەڕوێت، دەڕوێنێت، تۆو دەڕوێنێ

gerund/ˈdʒerənd/n چاووگ (شێوەی ing)

gesture/ˈdʒestʃə(r)/n-v ئاماژە، جووڵە ، نیشانە، ئاماژە دەکا

get/get/v دەستی دەکەوێ، تێ دەگا، دەگاتێ، هەیەتی، سوار دەبێ، ئامادە دەکا، دەرفەتی بۆ ڕێک دەکەوێ

get about/v زۆر گەشت دەکا

get ahead/v پێش دەکەوێ

get at/v ڕەخنەی لێ دەگرێ

get away with/v ڕزگاری دەبێ، دەرباز دەبێ لە

get in/v دەچێتە ژوورەوە

get off/v دادەبەزێ، دێتە خوارێ

get on/v لە سەری دەڕوا، بەردەوام دەبێ

get out/v دەچێتە دەرەوە، دەڕوا، ئۆغر دەکا

get over/v زاڵ دەبێ، چاک دەبێتەوە لە

get rid of/v ئەی لێ ڕزگار دەبێ، لەکۆڵ خۆی دەکاتەوە

Gg

G-g/dʒi:/ پیتی حەوتەم لە ئەلفبای ئینگلیزی
gab دیاری- خەلات
gad/gæd/v گەشت دەکا - دەچیتە دەرەوە بۆ رابواردن و خۆشی و کەیف وسەیف
gadfly/ˈgædflaɪ/n مێشەکەر
gadget/ˈgæfʒɪt/n ئامرازێکی بچوك
gag/n دەمامك/دەمگر
gaggle/n کۆمەلێکی گێرە شێوێن
gaily/ˈgeɪli/adv بە شادی بە خۆشی
gain/geɪn/n - v بەدەست دێنی، قازانج دەکا، سوود
gainful/ˈgeɪnfl/n سوود بەخش
gait/geɪt/n شێوەی رۆیشتنی مرۆڤ
galaxy/ˈgæləksi/n گالاکسی- هەسارە...
gale/geɪl/n با هۆن زریان
gall/gɔ:l/n بریینی پێست/دەمرەتی
gallant/ˈgælənt/adj ئازا، جەسور
gallantry/ˈgæləntri/n جوامێری، پیاوەتی
gallery/ˈgæləri/n گەلەری
gallon/ˈgælən/n گالۆن
gallop/ˈgæləp/v - n غاردانی ئەسپ، غاردەدا
gallows/ˈgæləuz/n سێدارە
gamble/ˈgæmbl/v- n قوماردەکا/قومار
gambler/ˈgæmblə(r)/n قوماربان قومارچی
gambling/ˈgæmblɪŋ/n قوماركردن
game/geɪm/n گەمە، رازی، رابواردن، راو، فێل
give the game away نهێنی ئاشكرادەكا

gander/ˈgændə(r)/n نێرەی قاز
gang/gæŋ/n چەتە
gangster/ˈgæŋstə(r)/n ئەندامی چەتە/ پیاوی چەتە
gap/gæp/n کون، کەلێن/ بۆشاییە
garage/ˈgærɑ:ʒ/n گەراج
garbage/n ١-گلێش- زبل٢-قسەی قۆر
garden/ˈgɑ:dn/n - v باخچە، باخچەی گشتی، باغەوانی دەکا
gargle/ˈgɑ:gl/v غەرغەرە دەکا
garlic/ˈgɑ:lɪk/n سیر
garment/ˈgɑ:mənt/n جل
garrison/ˈgærɪsn/n حامیە/پاسەوانی شار
gas/n گاز، غاز، بەنزین
gas station/n وێستگەی بەنزین و گاز
gasoline/n گازۆلین، گازوایل
gate/geɪt/n دەرگای دەرەوە، دەرگای سەرەکی(ماڵ)
gateau/ˈgætəʊ/n گاتۆ، شیرینی رازاوە
gather/ˈgæðə(r)/v کۆدەکاتەوە، خردەکاتەوە، تێ دەگا
gathering/ˈgæðərɪŋ/n کۆبوونەوە، حەشامەت، ئاپۆرە
gauge/geɪdʒ/n - v پاپێو، دەپێوێ
gaunt/gɔ:nt/adj رەق و رووت، رووتەڵە- ریزیلە، زۆر لاواز
gauze/gɔ:z/n شاش
gay/geɪ/adj نێربازی (شان)، شاد، قۆشمەچی
gaze/geɪz/v چاوی تێ دەبرێ، تێ رادەمێنێ، بە دیقەت تەماشا دەکا
gear/gɪə(r)/n گێر، کەلوپەل، ئامێر
gee/dʒi:/interj دەربڕینی خۆشی و سەرسوڕمان
geese/gi:s/: goose/n قاز
gel/dʒel/n شاو- شل
gem/dʒem/n گەوهەر
gender/ˈdʒendə(r)/n رەگەز- زایەند

furtive/ˈfɜːtɪv/adj نهێنی، شاراوە

fury/ˈfjʊəri/n شێلگیری، زۆر توڕەیی

fuse/fjuːz/n - v ١- فتیلەی بۆمب
٢- تەقێنەر٢- فیوز
٤- ئاوێتە دەبێ، تێکەڵ دەبێ، دەچنە ناو یەك
٥- فیوز، کارەبا دەکوژێتەوە

fuselage/ˈfjuːzəlɑːʒ/n
بەشە سەرەکییەکانی فڕۆکە
(بێجگە لە کێڕ، باڵەکان و کلك)

fusion/ˈfjuːʒn/n چوونە ناو یەك،
ئاوێتەبوون

fuss/fʌs/n - v ١-هەراوهۆریا، هەڵا،
شەڕو توڕەیی ٢- نیگەرانی دروست دەکا
٣- زێدەڕۆیی دەکا

fussy/ˈfʌsi/adj ١- بە وردە، دژوار
٢- زێدە

futile/ˈfjuːtaɪl/adj بێهودە، بێئاکام،
نەزۆك

futility/fjuːˈtɪləti/n نەزۆکی، بێ ئاکامی

future/ˈfjuːtʃə(r)/n داهاتوو- ئاییندە

for the future لە مەودوا

in future لە داهاتوو، لە ئاییندە

fuzzy/ˈfʌzi/adj لێڵ

FYI بۆ زانیاریت

frustration/frʌˈstreɪʃn/n بێ ئومێدی
fry/fraɪ/n سوورەکراوە
frying pan/n تاوە
fudge/fʌdʒ/n ١- حەلوا، شیرینەمەنی
٢- ناڕاستەوخۆ هەندێ شت دەڵێ
fuel/ˈfju:əl/n-v ١- سوتەمەنی
٢- پەکەوپ دەخا ، گڕ دەگرێ
fugitive/ˈfju:dʒətɪv/n هەڵاتوو لە دادگا، ڕاکردوو
fulfill/fʊlˈfɪl/v ١- جێبەجێ دەکا
٢- دەهێنێتە دی ٣- ڕادەپەڕێنێ ٤-ڕازی دەبێ
full/fʊl/adj ١- پڕ ٢- تێر
٣- جمەی دێ، ڕاستەوخۆ
in full بەتەواوی
in full swing لە لوتکەی هەرەتی، چالاکی
full-blown/adj تەواو پەرەسەندوو، گەشەکردوو
full-moon/n مانگی چواردە
مانگ شێوەی بازنە وەردەگرێ
full stop/n خاڵ، نوقتە
full-time/adj -n تەواوی ڕۆژ/کۆتایی
fully/ˈfʊli/adv بەتەواوی
fumble/ˈfʌmbl/v دەکەوێ
لە گیرفانی دەگەڕێ
fume/fju:m/v هەست بەتووڕەیی دەکا، دەوروژێ
fumes/fjumz/n دوکەڵ- گازی خنکێنەر
fun/fʌn/n ڕابواردن
make fun of پێی ڕادەبوێرێ، گاڵتەی پێدەکا ...
function/ˈfʌŋkʃn/n - v ١- ئەرک
٢- ڕوداوی گرنگ ٣- پۆست
٤- کاردەکا، ئەرکی .. وایە
functional/ˈfʌŋkʃənl/adj کرداری، کاریی
function key/n کلیلی فەرمان
fund/fʌnd/n - v ١- پارەی کۆکراوە بۆ مەبەستێ ٢- پارەی هەڵگیراو لە بانق
٣- پارە دەدا، پارە لە ... خەرج دەکا
fundamental/ˌfʌndəˈmentl/adj بنچینەیی، بنەرەتی/ بونیادگەری
fundamentally/adv بنەرەتیانە، لە بنەرەتەوە
fundamentalism /ˌfʌndəˈmentəlɪzəm/n بنەچەگەری/ بونیادگەری
ڕێوڕەسمی بە خاك سپاردن
funeral/ˈfju:nərəl/n ڕێوڕەسمی بە خاك سپاردن
fungi/ˈfʌŋgi, -gaɪ, ˈfʌndʒaɪ/n کەروو
fungus/ˈfʌŋgəs/n قارچك
funnel/ˈfʌnl/n ١- ڕوحەتی، ئەوت پاڵێو
٢- دوکەڵکێش
funny/ˈfʌni/adj ١- پێکەنین هێنەر
٢- سەیر و نائاسایی٢- ڕوخۆش
fur/fɜ:(r)/n فەرو، کوڵك
furious/ˈfjʊəriəs/adj تووڕە، هارو هیچ- توند، ڕەق
furnace/ˈfɜ:nɪs/n فرنی، تەنوور
furnish/ˈfɜ:nɪʃ/v کەلوپەل لەناو ماڵ دادەنێ، ڕێك دەخا
furnished/adj بە کەلوپەل، ڕایەخراو
furnishings/n کەلوپەل، مافور، ڕایەخ ..
furniture/ˈfɜ:nɪtʃə(r)/n کەلوپەل
furrow/ˈfʌrəʊ/n ١- هێلی ناو کێڵگە- جۆگە-خەت ٢- لۆچ، ئۆچپ
further/ˈfɜ:ðə(r)/adj-adv ١- دوورتر
٢- زێدە ٣- زیاتر
further more/adv ئەمەش زیاتر، وێڕای ئەمەش
further education/n فێرکردنی زێدە
فێرکردنی ئەو کەسانەی خوێندنیان بەجێ هێشتوە
furthest/ˈfɜ:ðɪst/adj - adv دوورترین

freighter/ˈfreɪtə(r)/n کەشتی یان فڕۆکەی بار هەڵگر
French/frentʃ/n فەرەنسی
frenzy/ˈfrenzi/n ١- هەژین – هەڵچون ٢- شێتکێتی کێوی و هەڵچو
frequency/ˈfri:kwənsi/n ١- چەند پات بوونەوە ٢- دوبارە بوونەوەی ئاسایی ٣- لەرە
frequent/ˈfri:kwənt/adj زۆر ڕوودەدا، دوپات، زۆر
frequent/v زۆر دەچێتە جێیەك
fresh/freʃ/adj ١- سازگار، زوڵاڵ ٢- نوێ- جیاواز ٣- تازە ٤- هەساوە ٥- زۆر سارد ٦- لە قوتو نەبێ
freshen/ˈfreʃn/v ١-پاقژدەکا، گیانی وەبەردێنێتەوە ٢- توند دەبێ ٣- خۆی دەشوا
fresher: freshman/n قوتابی قۆناغی یەکەم لە زانکۆ
fret/fret/v نیگەران دەبێ
friction/ˈfrɪkʃn/n ١- لێکخشاندن ٢- ناکۆکی
Friday/ˈfraɪdeɪ/n ڕۆژی هەینی
fridge/frɪdʒ/n ئاوساردکەر، ئاو تەزێنەر بەفرگر
friend/frend/n برادەر، لایەنگر
friendless/ˈfrendləs/n بێ برادەر/بێ‌ڕوو
friendly/ˈfrendli/n-adj ڕووخۆش، خۆشەویست، ڕێك
friendship/ˈfrendʃɪp/n هاوڕێیەتی، برادەرایەتی
fright/fraɪt/n ترس، تۆقین
frighten/ˈfraɪtn/v دەتوقێنێ
frightening/ˈfraɪtnɪŋ/adj تۆقێنەر
frightful/ˈfraɪtfl/adj زۆر خراپ، زۆر، زۆر مەزن- ترسێنەر
frigid/ˈfrɪdʒɪd/adj ئافرەتێکی ساردە لە ڕووی سێکسییەوە/ ساردو سڕ
frill/frɪl/n ١- لێواری کراس ٢- ڕازاوە- ناپێویست بەڵام بەردل
fringe/frɪndʒ/n ١- پەرچەم- قاقڵ ٢- دەممەنی ڕازاوە ٣- لێوار، دەرەوەی...
frisk/frɪsk/v ١-دەگەڕێ- دەپشکنێ ٢-هەڵبەزو دابەز دەکا
fritter/ˈfrɪtə(r)/v بەفیڕۆ دەدات (کات و پارە)
frivolity/frɪˈvɒləti/n بێهودەیی، گەمژەیی، ڕەفتاری ئارێك
frizzy/ˈfrɪzi/adj پرچ لوول
frock/frɒk/n کراس، فوستان/ ڕۆب
frog/frɒg/n بۆق
frogman/ˈfrɔ:gmən/n مەلەوان، ژێر دەریا کەر
from/frəm/prop لە
front/frʌnt/n پێشەوەی، پێش، بەرەی جەنگ- گۆرەپان
frontal/ˈfrʌntl/adj لە پێشەوە
frontier/ˈfrʌntɪə(r)/n سنوور، توخوب
frost/frɒst/n کرێوە، زۆر سارد
frosting/ˈfrɒstɪŋ/n بەستن، زوقم
froth/ˈfrɒθ/n - v ١- بلق، کەف ٢- کەف و چەوری سەرچێشت (لە کاتی کوڵان) ٣- کەف دەکا، لیك دەکا
frown/fraʊn/n گرژبوون،مۆن،خۆمۆن کردن
frozen/frəʊˈzən/v بەستو، تەزیو
fruit/fru:t/n ١-مێوە ٢-بەرهەمی مێوە ٣- بەرووبوم
fruitful/ˈfru:tfl/adj بەرهەمدار، ئاکامدار
fruitless/ˈfru:tləs/adj بێ بەر، نەزۆك، بێ ئاکام
frustrate/frʌˈstreɪt/v ١- لێ ناگەڕێ- بێ ئومێدی دەکا ٢- دادەمرکێنێ
frustrated/adj بێ ئومێد

foyer/ˈfɔɪeɪ/n دەروازەی هۆڵ/دیوەخان

fraction/ˈfrækʃn/n ١– بەش٢– کەرت

fracture/ˈfræktʃə(r)/n شکانی ئێسك

fragile/ˈfrædʒaɪl/adj بۆش، زوو دەشکێ، بەترگزەیە

fragment/ˈfrægmənt/n-v
شکان– تەلەزم
پارچە پارچەی ...– پارچە پارچە دەبێ

fragrance/ˈfreɪgrəns/n بۆنی خۆش

fragrant/ˈfreɪgrənt/adj بۆن، بۆنخۆش

frail/freɪl/adj لاواز– رەقەڵە

frailty/ˈfreɪlti/n لاوازی ئاکاری فیزیکی

frame/freɪm/n ١– چوار چێوە
٢– چوارچێوەی چاویلکە٣– پەیکەر

frame/v ١– چوارچێوە دادەنێ
٢– دەردەبڕێ ٣– تۆمەی پێوە دەلکێنێ

framework/ˈfreɪmwɜːk/n پەیکەر–
چوارچێوە– قالب

franc/fræŋk/n فرەنک–
دراوی فەرەنسی– بەلجیکی و سویسری

franchise/ˈfræntʃaɪz/n
١– مافی بەشداری کردن لەدەنگدان
٢– بریکاری کۆمپانیا ٣–زێدەماف

frank/fræŋk/adj قسە لەڕوو، راشکاو

frankly/ˈfræŋkli/adv ١– بەراشکاوی
٢– بەڕاستی، بەدروستی

frantic/ˈfræntɪk/adj ١– نیگەران– پەشێو
٢– هەژیو– بە هەڵپە، سەرقاڵ

fraternal/frəˈtɜːnl/n برایی، برایانە

fratricide/ˈfrætrɪsaɪd/n براکوژی

fraternity/frəˈtɜːnəti/n ١– برایەتی
٢– هاوکاری، پەیوەندی

fraud/frɔːd/n ١– گزی، فێڵ
٢– گزیکار، فێڵباز

fraught/frɔːt/adj ١– پڕە– لە پڕیا
دەتەقێتەوە
لە توڕەیی یا دەتەقێتەوە
٢– نیگەران و دەمارگیر، توڕە

fray/freɪ/v شاو ، پەرش و بلاو

freak/friːk/n ١–ڕوداوێکی کەسێکی سەیر
٢– شەیدا، خەریك– مژوڵ بۆخۆشی
٣– شاز– نائاسایی

freckle/ˈfrekl/n خاڵ، نیشانە، خوریکەدار

free/friː/adj - v ١– ئازاد
(لە دەرەوەی زیندان، قەفەس)
٢– ئازاد– سەربەخۆ ٣– دوور لە ، بێ
٤– بە خۆرایی، بەلاش ٥– قالا، چۆڵ ، بە تاڵ
٦– نامژوڵ، سەرقاڵ نەبی

free enterprise/n بازاری ئازاد

free speech/n مافی رادەربڕین

freedom/ˈfriːdəm/n ئازادی، سەربەستی، خۆرزگارکردن

freefone/ˈfrɪːfəʊn/n تەلەفۆنکردنی بەخۆرا

freelance/ˈfriːlɑːns/n کرێکاری سەربەخۆ

freelance journalist/n رۆژنامەنوسی سەربەخۆ

freely/adv ١– بەئازادی
٢– بەبێ نیگەرانی– خۆهێشتی

freemason/ˈfriːmeɪsn/n فەرمەسۆن

freepost/ˈfriːpəʊst/n پۆستی خۆرایی

freeze/friːz/v ١–دەبەستێ، دەیبەستێ
٢– لەسەرما دەمرێ
٣– پلەی گەرما بەرەو خوارەوەی سفر دەچێ
٤– لە ناکاو لە ترسا بێدەنگ دەبێ–
زمان لاڵ دەبێ ٥– نرخ و کرێ دیار دەکا

freeze/n ١– ماوەی بەستان
٢– دیارکردی نرخ وکرێ

freezing-point/n پلەی بەستن

freezer/ˈfriːzə(r)/n فریزەر

freight/freɪt/n ١– گواستنەوەی بار
٢– کەلوپەل

formidable/ˈfɔːmɪdəbl/adj ١- ترسێنەر
٢- دژوار
formula/ˈfɔːmjələ/n پێکهاتە- هاوکێشە-
فۆرموڵە، پلان
formulate/ˈfɔːmjuːleɪt/v پیلان دادەنێ،
دەربڕین، دادەڕێژێ، شرۆڤە دەکا
forsake/fəˈseɪk/n بەجێ دێڵێ، واز لێدێنێ
fort/fɔːt/n قەڵا
forthcoming/ˌfɔːθˈkʌmɪŋ/adj
ئایندەی نزیک
لەداهاتوی نزیک دەقەومێ
یارمەتیدەر، هاریکار
forthright/ˈfɔːθraɪt/adj ئاشکرا،
بێپێچ وپەنا- ڕاست ودروست
forthwith/ˌfɔːθˈwɪθ, -ˈwɪð/adv
هەرئێستا، دەست بەجێ، هەنوکە
fortify/ˈfɔːtɪfaɪ/v بەهێز دەکا،
شوێنێ خۆی توندەدەکا
fortification/ˌfɔːtɪfɪˌkeɪʃn/n
بەهێزکردن، توندکردن
fortnight/ˈfɔːtnaɪt/n دوو هەفتە
fortnightly/ˈfɔːtnaɪtli/adv-adj
هەردوو هەفتە جارێ
fortress/ˈfɔːtrəs/n قەڵا
fortunate/ˈfɔːtʃənət/adj خۆش بەخت،
بەبەخت
fortunately/adv خۆشبەختانە
fortune/ˈfɔːtʃuːn/n قەدەر، بەخت-
چارەنووس، سامان
fortune-teller بەختگرەوە/فالچی
forty/ˈfɔːti/number چل
fortieth/ˈfɔːtiəθ/pron-det-adv چلەم
forum/ˈfɔːrəm/n یانەی گفتوگۆ، کۆڕگە
forward/ˈfɔːwəd/adv بۆ پێشەوە
forward-looking/adj بەرەو داهاتوو،
ئایندەیی

forward/adj داهاتوو- ئایندە-
پێشکەوتوو- بە ئاست
forward/v دەنێرێ
forwarding address/n ناونیشانی نوێ
forward/n هێرشبەر
fossil/ˈfɒsl/n ١-پاشماوەی گیانەوەر یاخود
ڕووەکی بەردبوو
٢-کۆنەخواز
foster/ˈfɒstə(r)/v ١- بەخێوکردنی منداڵی
بێماڵ وحاڵ- گرتنەخۆی منداڵی
بێماڵ وحاڵ ٢- هاندەدا
foul/faʊl/adj ١- پیس، ناخۆش،
بۆنی لێدێ ٢- ناخۆش، بێ میزاج
٣- باراناوی، باهۆزاوی، ڕەشەباو تەماوی ..
٤- (زمانێکی) پیسی هەیە، جوێناوی، ناشرین
foul/n ١- فاول (لەیاری)٢- تاوان
foul/v فاول دەکا
found: find/v دۆزیەوە
found/faʊnd/v ١- دادەمەزرێنێ
٢- پێکدێنێ٣- لەسەر بینادەکا
foundation/faʊnˈdeɪʃn/n ١-دامەزراندن
٢-دامودەزگا ٣- بنەما، شەنگست
٤- بناغە- بنەمای هزری
founder/ˈfaʊndə(r)/n دامەزرێنەر
founder member/n ئەندامی دامەزرێنەر
founder leader/n سەرۆکی‌دامەزرێنەر
ڕابەری دامەزرێنەر
foundry/ˈfaʊndri/n قالب، چوارچێوە
تواندنەوە، چوارچێوە وەرگرتن
fountain/ˈfaʊntən/n ١- فوارە٢- کانی
four/fɔː(r)/number چوار
on all fours لە سەر چواریەل، لەسەر زگ
fourth/ˈfɔːθ/pron - det - adv چوارەم
fourteen/ˌfɔːˈtiːn/number چواردە
fowl/faʊl/n باڵندە، مریشك
fox/fɒks/n ڕێوی
fox-hunting/n ڕاوی ڕێوی- ڕاوە ڕێوی

forceful/ˈfɔːsfl/adj به هێز
forceps/ˈfɔːseps/n ماشەی دکتۆر/گیرە
ford/fɔːd/n تەنکاو
Fore/n پێشەوە
Fore/adv بەرەو پێشەوە
forearm/ˈfɔːrɑːm/n باسك، قۆڵ
foreboding/fɔːˈbəudɪŋ/n شووم، پێشبینیشەر(خراپە)
forecast/ˈfɔːkɑːst/v - n پێشبینی دەکا
١- پێشبینی کردن ٢- کەش و هەوا- سەقا
forecourt/ˈfɔːkɔːt/n بەردەرگای باڵەخانە
forefinger/ˈfɔːfɪŋɡə(r)/n پەنجەی شایەتمان
forefront/ˈfɔːfrʌnt/n پێشەوە، پێشەنگ
foreground/ˈfɔːɡraund/n ١- پێشەوەی (وێنە) ٢- ڕیزی پێشەوە (شوێن)
forehead/ˈfɔːhed/n نێوچەوان- ناوچەوان
foreign/ˈfɔːrɪn, ˈfɒrɪn/adj ١- بیانی ٢- دەرەوە ٣- سەیر
foreigner/ˈfɒrənə(r)/n کەسی بیانی- بێگانە
foreign secretary/n وەزیری دەرەوە
foremost/ˈfɔːməust/adj ناسراوترین، گرنگترین
forename/ˈfɔːneɪm/n ناوی یەکەم، ناوی کەسی
forensic/fəˈrensɪk/n نوژداری
لێکۆڵینەوە لە جەستە بۆ دۆزینەوەی تاوان
forerunner/ˈfɔːrʌnə(r)/n ڕابەر، پێشرەو
foresee/fɔːsiː/v پێشبینی دەکا
foresight/fɔːsaɪt/n دووربین
forest/ˈfɒrɪst/n دارستان
forestry/ˈfɒrɪstri/n زانستی دارستان
foretell/fɔːˈtel/v پێشبینی دەکا
forever/fərˈevə(r)/adj هەمیشە- هەتاهەتایی
foreword/ˈfɔːwɜːd/n پێشەکی

forfeit/ˈfɔːfɪt/n ١-پێ دەبڕێری- سزای دەدا ٢-ون دەکا، گوم دەکا، دەدۆڕێنێ
forge/v ١-دەشێوێنێ
٢- پەیوەندی .. دروست دەکا
٣-بەرەو پێش دەجوڵێ
forger/n ساختەکار، تەزویرچی
forgery/ˈfɔːdʒəri/n شێواندن- ساختەکاری
forget/fəˈget/v لە بیر دەکا- لە بیری نامێنێ
وەبیری نایەتەوە، فەرامۆش دەکا- خۆی لە بیر دەکا
forgive/fəˈɡɪv/v لێی دەبورێ، دەیبەخشێ لێیخۆش دەبێ
forgo/fɔːˈɡəu/v وازدێنێ، دەست بەردار دەبێ
fork/fɔːk/n ١- چەنگاڵ، ژەتاڵ
٢- دووریان
forlorn/fəˈlɔːn/adj ١-کلۆڵ، بێسەرپەرشت ٢-چۆڵ و هۆل
form/fɔːm/n ١- شێوە ٢- شێوەی (کتێب)
٣- فۆرم ٤- پۆل ٥- دارشتن
٦- لەش سووکی ٧- تۆماری ئێستا
form/v ١- پێکدێنێ
٢- ئەم شێوەیە وەردەگرێ
formal/ˈfɔːml/adj ١- میری- ڕەسمی
٢- زانکۆیی- قوتابخانەیی
formality/fɔːˈmæləti/n ڕێ و ڕەسم، شتی هەروا
format/ˈfɔːmæt/n - v شێوە
formation/fɔːˈmeɪʃn/n ١- پێکهێنان
٢- کۆمەڵەیەك
formative/ˈfɔːmətɪv/adj کاریگەرێکی زۆری هەیە
former/ˈfɔːmə(r)/adj ١- پێشوو
٢- یەکەم لە
formerly/adv لە ڕابردوو

foil/fɔɪl/v وادەکا فەشەل بێنێ-
ناهێلێ کارەکە تەواو بکا
foist/fɔɪst/v زۆری لێدەکا کە کارێ
بکەی بەدڵت نەبێ/ هەڵیدەخەڵەتێنێ
fold/fəʊld/v - n ١- دەیچەمێنێتەوە
٢- دەیچێتە ناو یەك ٣- رانەگری، دادەخا
٤- چەماوە، قۆپاوە
folder/ˈfəʊldə(r)/n ١- کاغەز هەڵگر
٢- دۆسیە
foliage/ˈfəʊliɪdʒ/n گەڵاکانی دار یان روەك
folk/fəʊk/n ١- خەڵك
٢- کۆمەڵە کەسێکی تایبەت لەخەڵك وەك
خەڵکی دێ.
٣- خزم و کەس خۆیش ٤- میللی
folklore/ˈfəʊklɔː(r)/n فۆلکلۆر
follow/ˈfɒləʊ/v ٢- بە دوای دەکەوێ
(تا بیگری) ٢- بەهەمان ئاراستە دەروا
٣- شوێن پێی هەڵدەگرێ ٤- قەبول دەکا
٥- چاودێری دەکا، گوێی لێ دەگرێ
٦- خۆشی دەبینێ لە... ٧- روودەدا لە ئاکامی
٨- وەك ئەخشەی بۆکێشراوبو روودەدا
as follows وەك خوارەوە
folly/ˈfɒli/n گەمژایەتی، گەلحۆیەتی
fond/fɒnd/adj ١- شەیدا ٢- نەرم و
خۆشەویست ٣- ئالودە
fondle/ˈfɒndl/v دەست دەکاتە شتێ
بە نەرمی - دەیلاوێنێتەوە - ئالودەی دەبێ
food/fuːd/n ١- خواردن ٢- خۆراك
food poisoning/n ژەهراوی بوونی
خواردن-خۆراك
fool/fuːl/n - v گەلحۆ، گەمژە: گێژی،
شێتی
بۆتە قەشمەرجار- فێلی لێ دەکا
کڵاوی لە سەردەنێ/دەنێن
foolish/ˈfuːlɪʃ/adj گەلحۆ، گەمژە، بێ ئاقڵ،
شێت
foolproof/ˈfuːlpruːf/adj بێ‌هەڵە، ورد

foot/fʊt/n ١- لاق- قاچ
٢- ئەوەندەی گۆرییە دەیگاتێ
٣- پێ(قەدەم) ٤- بنی- شتێ
٥- ژێرەوەی سەرێن- جێگای نوستن
footprint/ˈfʊtprɪnt/n شوێن پێ، جێ‌پێ
footstep/ˈfʊtstep/n هەنگاو- شەقاو
footwear/ˈfʊtweə(r)/n پێلاو- پۆتین
foot the bill/v حیساب دەدا، پارەدەدا
football/ˈfʊtbɔːl/: soccer/n فتبۆڵ
١- یاری تۆپی پێ/تۆپانێ
٢- تۆپی یاری تۆپی پێ
footballer/ˈfʊtbɔːlə(r)/n یاریکەری
تۆپی پێ
football pools/n یانسیبی تۆپانێ
foothold/ˈfʊthəʊld/n شوێن پێ
footing/ˈfʊtɪŋ/n ١- پێ گرتن لەسەر زەوی
خۆراگرتن لە سەر زەوی- بە پێ وەستان
٢- ئاست و پلەو پایە
footnote/ˈfʊtnəʊt/n پەراوێز دەمەمن
footpath/ˈfʊtpɑːθ/n رێچکە، تولە رێ
for/fə(r)/prep - conj ١- بۆ
٢- بۆ مەبەستی ٣- بەرەو ٤- بۆ- تایبەت بە..
٥- بۆ (خۆت)٦- بە (نرخ)٧- بە هۆی
٨- بە بۆنەی ٩- بۆ/لایەنگری ١٠- وەك نوێنەر-
لەجیاتی١١- دەنوێنێ ١٢- بۆئەوەی
١٣- سەبارەت بە١٤- پاش ١٥- بەرامبەر
١٦- بۆماوەی ١٧- لە(کاتی‌دیاریکراو)
١٨- ماوە ١٩- وێڕای ئەوەی٢٠- هەتاهەتایی
٢١- چونکە
forbid/fəˈbɪd/v ١- ناهێڵێ ٢- رێ نادا
force/fɔːs/n ١- هێزی فیزیکی
٢- دەسەڵات- کاریگەری
٣- دەوڵەت- هەڵبەندی دەسەڵات
٤- هێزە ٥- هێزی (با) ٦- کۆمەڵی راهێنراو
in force بەکۆمەڵ، بە ژمارەیەکی زۆر
force/v ١- زۆری لێ دەکا- ناچاری دەکا
٢- خورتی لێ دەکا

دەبوژێتەوە
٢- (دەست) رادەوەشێنێ بۆ ئاگاداری
٣- جولەی سەرنج راکێش

flout/flaʊt/v ١-گاڵتەی پێ دەکا
٢-یاخی دەبێ، رەد دەکاتەوە

flow/fləʊ/v ١- ئیشاو دەکا
٢-دوا دەکەوێ ٣-هەڵدەقولێ

flower/ˈflaʊə(r)/n - v گوڵ، گوڵ دێنێ، گوڵ دەردەکا

flowery/ˈflaʊəri/adj بەگوڵ رازاوە

flower-bed/n ئەستێرکی گوڵ، باخچەی گوڵ

flower pot/ˈflaʊəpɒt/n گوڵدان

flu/flu:/n هەڵامەت، پەستیو

flu birds هەڵامەتی تەیرو تواڵ

fluctuate/ˈflʌtʃueɪt/v ١-شەپۆل دەدا
٢-زوو دەگۆڕێ لە ... بۆ

fluent/ˈflu:ənt/adj زمان پاراو، رەوان

fluency/ˈflu:ənsi/n رەوانی، زمان پاراوی

fluently/adv بە رەوانی، بە زمان پاراوی

fluff/flʌf/n خلت، ماددەیەکی نەرمە لە بەتانیا وشتی دێ دێت.

fluid/ˈflu:ɪd/n شلە

fluke/flu:k/n ١-رێکەوت ٢-بەخت

fluorescent/flɔ:ˈresnt/adj روناکی نیۆن، گەشاوە، بریقەدار

fluoride/ˈflɔəʊraɪd/n فلۆرید

flurry/ˈflʌri/n باران، بەفری کەمی لە ناکاو

flush/flʌʃ/v ١-لە شەرما ڕووی سور دەبێ
٢-خوێن لەرووەمەتی دەچزێ- ڕووی‌سوور‌دەبێ
٣-سیفۆن ئێدەدا بۆ پاقژکردنەوەی ئاودەشت
٤-بە ئاوێکی بە ئیشاو ... پاقژ دەکاتەوە.

flush/adj ڕاست- ئاست

flush/n ١-پۆکەر- خونچە
٢- سور هەڵگەران

fluster/ˈflʌstə(r)/v توڕەی دەکا، سەری لێ دەشێوێنێ- سەر خۆش دەبێ

flute/flu:t/n فلوت

flutist/ˈflu:tɪst/n فلوت ئێدەر

flutter/ˈflʌtə(r)/v - n ١-بەرەو سەرەوەو خوارەوە دەجولێتەوە/ دەشەکێتەوە
٢-سەما دەکا لە هەوا
٣-دڵی ... بە توندی ئێدەدا

flux/flʌks/n گۆڕانێکی بەردەوام

fly/flaɪ/v ١- دەفڕێ ٢- بە فڕۆکە دەفڕێ
٣- فڕۆکە ئێدەخوڕێ ٤- بەسەر ناوچەیەك دەفڕێ ٥- بە خێرا و لە ناکاو دەردەپەڕێ
٦- زوو تێ دەپەڕێ ٧- دەشەکێتەوە

fly off the handle لە توڕەییا دەتەقێتەوە

at fly بە توڕەیی هاوار دەکا

fly/n مێش

fly/n زنجیری پێشەوەی پانتلۆن

flying/ˈflaɪɪŋ/n فڕین

flyover: overpass/n ئۆڤەر پاس، پردی بەرز- ئاسمانی

foal/fəʊl/n جوانو، بەچکەی ئەسپ

foam/fəʊm/n - v ١- کەف
٢-سابونی ریش تاشین
٣-ئیسفەنجی پلاستیکی ٤-کەف دەکا

fob/fɒb/v-n ١-فێڵی لێ دەکا
٢-لە کۆڵ خۆی دەکاتەوە
٣-لە گیرفانی سەعاتی دادەنێ

focal point/n خاڵی جەخت، خاڵی گرنگ

focus/ˈfəʊkəs/n - v ١- چەق
٢- ناوەندی گرنگی، جەخت کردن
٣- ئاراستە دەکا
٤- سورە لەسەر، رژدە لەسەر

fodder/ˈfɒdə(r)/n ئالیك، کا

foe/fəʊ/n دوژمن- نەیار

foetus: fetus/ˈfi:təs/n کۆرپەلە

fog/fɒg/n ١- تەم- تەمتومان
٢- ماوەی تەم

foggy/ˈfɒgi/adj تەماوی

foil/fɔɪl/n ١-کانزای ئەلەمنیومی، شیر
٢-دەپەشۆکێ

fleet/fli:t/n ١- کەشتی گەل
٢- کاروان
flesh/fleʃ/n گۆشتی مرۆڤ ٢- کاکل
flex/fleks/n وایەری کارەبایی ناو پلاستیك
flex/v راهێنان دەکا-دەقەچینێتەوە
flexible/ˈfleksəbl/adj ١- نەرم- شل
٢- توانای گونجانی هەیە
flick/flɪk/v ١- بەخێرا دەجولێتەوە
٢- لێدانێکی هێدی-سوك-ی لێ دەدا
flicker/ˈflɪkə(r)/n بە کزی دەسوتێ-
ئەم سەرو ئەو سەر دەکا
flight/flaɪt/n ١- فرین ٢- کەشتی ئاسمانی
٣- کەشتێکی ئاسمانی دیارکراو
٤- کۆمەڵە پەیژەیەك
flight/n هەڵاتن- راکردن
flimsy/flɪmzi/adj ١- ئاسك
٢- لاواز٣- لاواز- هیچ نا
flinch/flɪntʃ/v ١- بەرەو پاشەوە دەکشێتەوە
٢- دوور دەکەوێتەوە ٣- دەسڵەمێتەوە
fling/flɪŋ/v ١-فڕێ دەدا ٢-دەمەژێتەوە
fling/n ١-هاویشتن ٢-ماوەیەکی کورتی
خۆش رابواردن
flint/flɪnt/n ١- بەردی بریسکەدەر
پروشکدەر ٢- بەردی چەرخ
٣-بەردە ئەستێ
flip/flɪp/v ١- زوو دەکۆرێ
٢- پارە بۆ ئاسمان فڕ دەدا تابزانێ کێ یەکەم
جار دەست پێدەکا (شێرو خەتتێن دەکا)
٣- هەڵدەچێ و تورە دەبێ
flippant/ˈflɪpənt/adj ١-دەمڕوت
٢-زۆر بڵێ- زۆرەو
flipper/ˈflɪpə(r)/n پەڕ- باڵ
flipping/ˈflɪpɪŋ/adj - adv دار گران،
ئێسقە گران
flirt/flɜ:t/v مغازەڵەی دەکا، پیا هەڵدەدا
flit/flɪt/v ١-دەفڕێ ٢-کز دەبێ
٣-زوو ون دەبێ

float/fləʊt/v ١- سەر ئاودەکەوێ
٢- دەوەرێ، لە ئاسمان مەلە دەکا
٣- نەچەسپاو
float/n ١-چووپ بۆ فێر کردنی مەلەوانی
٢-گالیسکە
flock/flɒk/n-v ١-مێگەل- جەلەب
٢- ڕەوە باڵندە
٣- ئاپورە دەکەن، حەسامەت پێك دێنن
flog/flɒg/v ١- دەفرۆشێ ٢- بە قامچی
لێی دەدا
flogging/flɒgɪŋ/n دارکاری کردن
جەڵدەدان
flood/flʌd/v ١- پڕ ئاو دەبێ-
لافاو دایدەگرێ ٢- بەسەریدا دەباری
flood/flʌd/n لافاو
floor/flɔ:(r)/n ١-زەوی ژوور
٢-ڕووی بنی دەریا ٣-نهۆم
floor/v ١-ئاو ژوورەکە دادەرێژێ
٢-توشی سەرسوڕمانی دەکا-
سەری سوڕ دەمێنێ
flop/flɒp/v - n ١- هیلاك دەبێ-
بەزەحمەت رێ دەکا
٢- بەسەر ڕووخساریا دێتە خوارێ
٣- ڕۆیشتنی بەزەحمەت- لەبەر هیلاکی
٤- هەوڵی سەرنەگرتو، سەرنەکەوتن
flora/ˈflɔ:rə/n فلۆرا، ڕوەکی
ناوچەیەکی تایبەت
floral/ˈflɔ:rəl/adj بە گوڵ رازاوە
florist/ˈflɒrɪst/n گوڵ فرۆش
flounder/ˈflaʊndə(r)/v ١-لەناو ئاو
(شەپەشەپ دەکا)- بەگرانی‌دەڕوا
٢- پرتەپرت دەکا، قسەی رێکی پێ ناکرێ
٣- ماسی دەریا
flour/ˈflaʊə(r)/n ئارد- هەویر
flourish/ˈflʌrɪʃ/v ١- گەشە دەکا،

flabby/ˈflæbi/adj ١- گۆشتی زۆر نەرمە
٢- نەرم- خاو
flag/flæg/n ئالا- پەیداخ
flag/v ١-ماندو دەبێ، خاو دەبێ
٢-ئالا هەڵدەکا
flagrant/ˈfleɪgrənt/adj حەیابەر،ئابڕووبەر
flail/fleɪl/v ١-دەمەڕێ، ڕادەوەشێ
٢-دەدوڕێتەوە
flair/fleə(r)/n ١- توانای سروشتی
٢- بەهرەیەکی سروشتی
flak/flæk/n ١- ئاگری تفەنگ و تۆپ
٢- ڕەخنەی توند
flake/fleɪk/n پارچە بەفر- کڵۆی بەفر
flake/v تفر هەڵدەدا
flamboyant/flæmˈbɔɪənt/adj
١-زیدە ٢-شەنگی
flame/fleɪm/n گوڕزە ئاگر
گوڕزە ڕوناکی، گڕ، ژیلە مۆ
flaming/adj ١- گڕگرتو
٢- زۆر ڕوناك- تریسکەدار، شەوقدار
٣- توند- تیژ ٤- پیس، نەفرەت لێکراو
flammable/ˈflæməbl/adj زوو گڕ دەگری
flan/flæn/n پەپکە نان- گژنیش/کولیچە
flank/flæŋk/n لاکەلەك- ئاو قەد
flannel/ˈflænl/n فانیلا
flap/flæp/n قەپاغ/پۆشەر
flap/v ١-سەرو بنی پێ دەکا
٢-نیگەران دەبێ ٣-دەشەکێتەوە
flare/fleə(r)/v ١- لە پڕ گڕ دەگرێ
٢- گڕ دەگری(لە توڕەییا)
flash/flæʃ/n ١- تیشك
٢- توانای لە ئاگاو ٣- فلاش
flash/v ١- خێرا تیشك دەنێرێ
٢- خێرا تێدەپەڕێ ٣- خێرا پیشاندەدا
٤- نیگایەکی تایبەتی بۆ دەنێرێ
٥- بروسکە هەواڵ دەنێرێ
٦- ڕابردووی وەبیر دێنێتەوە
٧- گەڕانەوەیەکی خێرا بۆ ڕابردوو
flask/flɑ:sk/n ١- کەمۆڵە ، بۆتڵی مل باریك
٢- بوتڵی ئارەقی بچوکی گیرفانی
flat/flæt/adj - n ڕاست- دەشت- شوقە
١- دەشت- ڕاستایی ٢- ڕاست- بێ پاژنە
٣- بێ هەوا ٤- خامۆش
٥- خواردنەوەی بێ بلق (چونکە کاتی بەسەر چووە) ٦- ئەکارکەوتوە ٧- نەوی، نزم
٨-نزمتر لە..٩- یەکلاکەرەوە
١٠- نەگۆڕ، دیاریکراو
flat/adv ١- لەسەر زگ-سك- کەوتوو
٢- نزمتر لە..
٣- لە کاتی دیاریکراو- بەتەواوی
fall flat بێ کاریگەر- سارد
flat/n ١- نیشانەی نزمی
٢- ڕاستایی٢- تایەی بێ‌هەوا
flatter/ˈflætə(r)/v ١- مامە حەمەیی /
ماستاوچییەتی دەکا٢- لە خۆ ڕازی
٣- زیدە ڕەوی لە ستایشی خۆی دەکا
flattery/ˈflætəri/adj ماستاوچییەتی/
مامەحەمەیی
flaunt/flɔ:nt/v شانازی پێ دەکا
flautist/ˈflɔ:tɪst/n فلوت ژەن
flavour/ˈfleɪvə(r)/n ١- تام
٢- جۆری تایبەتی...
flaw/flɔ:/n ١- خەوش ٢- هەڵە، کێماسی
٣- سیمایەکی خراپ لە کە سایەتی...
flawless/ˈflɔ:ləs/adj بێ خەوش
flawed/adj بە خەوش
flax/flæks/n ١- ڕوەکی کتان٢- داوی کتان
flea/fli:/n کێچ
fleck/ˈflek/n خاڵ/نیشانە
flee/fli:/v هەڵدێ- ڕادەکا
fleece/fli:s/n ١- خوری مەڕ یان بزن
٢- قوماشی وەك خوری مەڕ

٣- کۆمەڵێ پرسیاری بەسەر دەبارێنێ
٤- دەوروژێنێ

firing squad/n تیمی گوللەباران کردن

firework/ˈfaɪəwɜ:k/n ئاگربازی- وازی- بە ئاگر

firm/fɜ:m/n کۆمپانیا

firm/adj ١-خۆگر
٢- نەگۆڕ، چەسپاو ٣- سوور، ڕشت

first/fɜ:st/det یەکەم

first aid/n فریاگوزاری

first class/n ١- نایاب ٢- پلە یەك

first floor/n ١- نهۆمی یەکەم
٢- نهۆمی خوارەوە

first name/n ناوی یەکەم (ناوی مرۆڤ کە باوك و دایك لە منداڵ دەنێن)

first rate/adj باشترین جۆر، جۆری نایاب

first/adv ١- پێش هەرشتێکی تر
٢- پێش هەموو شتێ٣- بۆ یەکەم جار
٤- لەبەراییدا، لەسەرەتادا ٥- یەکەم لە(لیست)

at first لە بەراییدا

come first بەپلە یەك دێت

first and foremost یەکەم و پێش هەمووشتێ

first of all پێش هەموو شتێ

first/n ١- یەکەم کەس
٢- گرنگترین ڕوداو کە بۆ یەکەم جار ...
٣- پلەی نایاب لە زانکۆ

firsthand/ˌfɜ:sthænd/adj - adv ڕاستەوخۆ، یەکسەر

fish/fɪʃ/n ١- ماسی ٢- گۆشتی ماسی

fishy/ˈfɪʃi/adj ١- وەك ماسی لە بۆن و تام ٢- جێی گومان

fish and chips/n ماسی و پەتاتە

fish finger: fish stick/n پەنجەماسی

fishmonger/ˈfɪʃmʌŋgə(r)/n ماسی فرۆش

fish/v ١- ماسی دەگرێ لە دەریا

fisherman/ˈfɪʃəmən/n ماسی گر

fishing/ˈfɪʃɪŋ/n ماسی گرتن

fist/fɪst/n مست

fit/fɪt/adj ١- شیاو- گونجاو- لەبار
٢- تەندروستی جەستەیی باشە

fitness/ˈfɪtnəs/n تەندروستی جەستەیی

fit/v ١-دەگونجێ
٢- شوێنێکی (شیاو) دەدۆزێتەوە
٣- لە جێی خۆی دادەنێ٤- دەسازێنێ

fit/n سازان- گونجان / فێ گرتن - گەشکە

fit/v ١- خۆگرتن- گەشکە دەگرێ / فێ گرتن
٢- نەخۆشی لە پڕ/لەناکاو

fitting/ˈfɪtɪŋ/adj شیاو

fitting/n کەلو پەلی ناو ماڵ

five/faɪv/number پێنج

fiver/ˈfaɪvə(r)/n پێنجی

fix/fɪks/v ١- دەبەستێ- گرێ دەدا
٢- دەچەسپێنێ، دیاریدەکا ٣- چاکدەکاتەوە
٤- ئاکامەکە پێشتر دەزانێ
٥- خواردن و خواردنەوە ئامادە دەکا

fixed/fɪkst/adj ١- دیارکراو
٢- چەسپاو- نەگۆڕ

fix/n ١- ئارێشە، قەیران
٢- دەرزی بێهۆشکەر

fixation/fɪkˈseɪʃn/n هەستێکی زۆر توند و نائاسایی

fixture/ˈfɪkstʃə(r)/n ١- پارچەی کەلوپەلی ناو ماڵ
٢- ژوانی دیارکراوی ڕوداوێکی وەرزشی

fizz/fɪz/v بڵق دەکا، هەڵدەچێ

fizzy/ˈfɪzi/adj بڵقدار

fizzle out کۆتایی باش نابێ، بێ‌ئومێد دەبێ، خراپ دەبێ

flabbergasted/ˈflæbəgɑ:stɪd/adj سەرشێواو، واق وڕماو

fill/fɪl/v ١- پڕدەکاتەوە، دەتاخنێ
٢- ئەو پۆستەی هەبوو گیرا- کەسێ قەبوڵ کرا
filling/ˈfɪlɪŋ/n ئاخنین، پڕکردن
fillet/ˈfɪlɪt/n ١-پێچە
٢- نەرمک (نەرمەی گۆشت)
film/fɪlm/n - v ١- فیلم٢- فیلمی وێنە گرتن
film star/n ئەستێرەی سینەمایی
filter/ˈfɪltə(r)/n - v پاڵێو/فیلتەر-دەپاڵێوێ
filth/fɪlθ/n ١-پیسی ٢-وشەی وێنەی بێ ئەدەب ٣-قرێژ
filthy/ˈfɪlθi/adj ١- پیس٢- بێ ئەدەب
fin/fɪn/n باڵی ماسی- پەڕی ماسی
final/ˈfaɪnl/adj - n ١- دوا٢- کۆتایی
٣- یاری کۆتایی
٤- تاقیکردنەوەی کۆتایی- پێش دەرچوون
finalist/ˈfaɪnəlɪst/n بەشدار لە یاری کۆتایی
finalize/ˈfaɪnəlaɪz/v کۆتایی پێ دێنێ
finale/fɪˈnɑːli/n کۆتایی- دوابەش (پارچە مۆسیقا)
finally/ˈfaɪnəli/adv لە کۆتاییدا
finance/ˈfaɪnæns/n - v ١- دارایی٢- پارە
٣- حاڵەتی دارایی- پارە دەدا- خەرجی دەخاتە ئەستۆی خۆی
financial/faɪˈnænʃl/adj دارایی
finch/fɪntʃ/n باڵندەیەکی بچووک دەنووک بەهێز
find/faɪnd/v - n ١- دەدۆزێتەوە (شتی ونبوو) ٢- دەدۆزێتەوە
٣- شتێ بە رێککەوت دەدۆزرێتەوە
finder/ˈfaɪndə(r)/n دۆزەرەوە
fine/faɪn/adj ١- جۆری باش
٢- هێندە باش ٣- تەندروستی باش ٤- خۆش
٥- ورد- نەرم ٦- ورد، هوردە ٧- زۆر ورد
fine/n پێ بژاردن، سزا
finger/ˈfɪŋgə(r)/n - v پەنجەی دەست
پەنجەی لێ دەدا
fingernail/ˈfɪŋgəneɪl/n نینۆک
finger print/ˈfɪŋgəprɪnt/n پەنجەمۆر
finish/ˈfɪnɪʃ/v ١- کۆتایی پێ دێنێ
٢- دەخوا، دەخواتەوە هەتا کۆتایی- کۆتایی
بەخواردن و خواردنەوە دێنێ ٣- تەواو دەکا
finish off/n دەکوژێ
finish with/n ١- وازدێنێ لە
٢- پەیوەندی دەپچڕێنێ
finish/n ١- کۆتایی (یاری)
٢- پۆلیش کردن
finite/adj ١-دیاریکراو-سنووردراو
٢-فرمانی تەواو
Finn/adj فنلەندی
fiord: fjord/ˈfiːɔːd/n کەنداوێکی
تەسکی درێژ (لەنەرویج)
fire/ˈfaɪə(r)/n - v ١- ئاگر٢- سوتان
٣- ئاگر (داری خەڵوز سوتاو- بۆ خۆ گەرم
کردنەوە) ٤- سۆبە
٥- گوللە تەقاندن- گوللە- فیشەک- هاوێژتن
firearm/ˈfaɪərɑːm/n چەکی ئاگری-
چەک کلاشینکۆف
fire brigade/n تیمی ئاگرکوژێنەوە
fire engine/n ئۆتۆمبێلی ئاگر کوژێنەوە
fire escape/n پەیژەی-قادرمەی-
خۆرزگارکردن لەئاگر
fire extinguisher/n ئاگر کوژێنەوە
fire fighter: fireman/n
پیاوی ئاگر کوژێنەوە
fire place/ˈfaɪəpleɪs/n ئاگردان
fire side/ˈfaɪəsaɪd/n تەنیشت ئاگردان
fire station/n مەڵبەندی ئاگر کوژاندنەوە
fire wood/n داری سوتان
fire/v ١- گوللە دەتەقێنێ- گوللە لە...دەگرێ
٢- لە کار دەری دەکا- دەردەکرێ

feudal/ˈfju:dl/adj دەرەبەگ– دەرەبەگی
feudalism/ˈfju:dəlɪzəm/n دەرەبەگایەتی
fever/ˈfi:və(r)/n ١– تا ٢– هەلچوون– توڕەیی
few/fju:/det - adj کەم
few and far between دەگمەن
few/det ژمارەیەکی کەم، هەندێك
a good few/quite a few گەلێك
fiance/fiˈɒnseɪ/fiancee دەسگیر دەسگیران بۆ کچ/بۆ کوڕ
fiasco/fiˈæskəʊ/n بەزین
fib/fɪb/n - v درۆی سپی و مەسلەحەت– درۆ دەکا
fibre/ˈfaɪbə(r)/n ١– ریشاڵ٢– چنراو
fickle/ˈfɪkl/adj بێ بار
fiction/ˈfɪkʃn/n چیرۆك– ڕۆمان، خەیاڵئامێز
fictional/ˈfɪkʃənl/adj خەیاڵی
fiddle/ˈfɪdl/n ١– کاری ناپەسند(دزین) ٢– کەمان– کەمانچە
fiddle/v ١–خۆی مژوڵ دەکا ٢– ساختە دەکا ٣–کەمانچە دەژەنێ
fidelity/fɪˈdeləti/n ١–پاکێتی– دڵسۆزی ٢–وردی
fidget/ˈfɪdʒɪt/v بەبێزاری و توڕەیی دەجوڵێتەوە
field/fi:ld/n ١– کێلگە ٢– گۆڕەپان٣– کان٤– بوار
fieldwork/ˈfi:ldwɜ:k/n کاری بواری (دەرەوە)
field/v ١– تۆپ دەگرێ و دەهاوێژێ ٢– تیمێك هەڵدەبژێرێ بۆ یاری کردن
fiend/fi:nd/n ١– شەیتان– ئەهریمەن– تاغوت ٢– کەسێ کە بە ئاناسایی کەیفی بەشتێ دێ
fiendish/adj ١– شەیتانی– دڕ ٢– پلانێکی جەمەنەمی– زیرەکانە
fierce/fɪəs/adj ١–دڕ ٢– زیانگەیەنەر
fiery/ˈfaɪəri/adj ١–ئاگری– وەك ئاگر ٢–تیژ
fifteen/ˌfɪfˈti:n/number پازدە
fifteenth/ˌfɪfˈti:nθ/pron, det, adv پازدەهەم
fifth/fɪfθ/pron, det, adv پێنجەم
fifty/ˈfɪfti/number پەنجا
fifty fifty/adj پەنجا بە پەنجا/نیوە بەنیوە
fig/fɪg/n هەنجیر– داری هەنجیر
fight/faɪt/v ١– شەڕدەکا– دەجەنگێ ٢– (ئاگر) دەکوژێنێتەوە، لە دژی (تاوان) دەجەنگێ٣– خەبات دەکا، تێدەکۆشێ ٤– ململانێ دەکا
fighter/ˈfaɪtə(r)/n ١– شەڕکەر، جەنگاوەر ٢– فڕۆکەی شەڕ
fighting/ˈfaɪtɪŋ/n شەڕ، جەنگ
fight/n ١– شەڕ، جەنگ ٢– ئارەزوی ململانێ و شەڕ
figurative/ˈfɪgərətɪv/adj مەجازی ، خوازراو
figure/ˈfɪgə(r)/n ١– ژمارە٢– نرخ ٣– کەس (جوان دیار نەبێ) ٤– کەس لە وێنە ٥– جەستە، بەژن ٦– کەسایەتی، کەسی ناسراو ٧– دایەگرام٨– حیساب
figures of speech/n مەجازیەت، خوازراو
figure/v ١– دەچێتە ناو ٢– دەخەمڵێنێ، وازەن دەبری
file/faɪl/n-v ١–فایل ٢–دۆسیە ٣– هەڵگیراو لە ٤– پارێزراو لە فایل ٥– دەپۆلێنێ ٦– لە فایل دادەنێ
file/v بڕەم (ئینۆك) دەکا، دار دەبڕێ– ڕێك دەخا
file/v یەك لەدوای یەك، سرە– سرە دەگرێ

٥- وادەزانی، باوەڕی وایە ٦- ئازار دەچێژێ

٧- خەیاڵ دەکا، بە خەیاڵی دێ

٨- هەوڵدەدا شتێ بدۆزێتەوە بەدەست لێدەدا

feel/n ١- هەست- ئەست

٢- دەست لێدان

feelers/ˈfiːləz/n ١- هەستیار

٢-پێشنیار

feeling/ˈfiːlɪŋ/n ١-هەست ٢-هەست-سۆز

٣- توانای هەستکردن

٤- تێگەیشتن- لەیەك گەیشتن

feline/ˈfiːlaɪn/adj ١-پشیلە ئاسا

٢-فێڵباز

fell/fel/v کەوت

fell/n ١-ناوچەی چیایی

٢-پێستی گیانەوەر ٣- موو- سووف

fell/v دار دەبڕێ

fellow/ˈfeləʊ/n ١- پیاو ٢- هاوڕێ

٣- مرۆ

fellow/adj هاوڕێ- هاوپیشە

fellowship/ˈfeləʊʃɪp/n ١- برایەتی، هاوڕێیەتی ٢- کۆمەڵەیەك، کۆمەڵێ

٣- پۆستێکی زانکۆیی

felt/felt/v هەستی کرد

felt/n لباد

female/ˈfiːmeɪl/adj ١- مێ/مێینە

٢- بەرهەمدار

feminine/ˈfemənɪn/adj ١- مێ یەتی

٢- مێ ٣- ڕەگەز- زایەند

femininity/ˌfeməˈnɪnəti/n مێیەتی

feminism/ˈfemənɪzəm/n فێمینیزم

لایەنگر برائی- فێمینیست

feminist/ˈfemənɪst/n

مێیایەتی/ یەکسانخواز

fen/fen/n ١-زۆلکاو ٢-دراوی چینی

fence/fens/n-v سیاج-

دیواری دەرەوە/شورە/پەرژین

شورەبەند- دیوار دروست دەکا/

پەرژین دروست دەکا

fencing/n وەرزشی شەڕەشیر

fend/fend/v ١- ئاگای لەخۆدەبێ

٢- داکۆکی لەخۆیدەکا

fender/ˈfendə(r)/n-v ١- ئەمپەر/

ڕێگری ئاگرو خەلوز

پارچە کانزایەکە وەك ڕێگرێك بەکاردێت

٢- سەروی تایەی ئۆتۆمبیل دادەپۆشێ

ferment/fəˈment/v - n ١-دەترشێ

دەترشێنێ ٢-هەڵچوون ٣-هەوێن

ferocious/fəˈrəʊʃəs/adj کێوی و درندە

ferociously/adv درندانە

ferocity/fəˈrɒsəti/n درندەیی

ferret/ˈferɪt/n گیانەوەرێکی

درندەی بچوکە ڕاوی جورج و کەرویشکی پێ

دەکرێ

fertile/ˈfɜːtaɪl/adj ١- بەپیت ٢- داهێنەر

fertility/fəˈtɪləti/n بە پیتی

fertilize/ˈfɜːtəlaɪz/v ١- دەپیتێنێ

٢- پەیین دەکا

fertilization/ˌfɜːtəlaɪˈzeɪʃn/n-پیتاندن

پەیین کردن

fertilizer/ˈfɜːtəlaɪzə(r)/n سەماد- پەیین

fervent/ˈfɜːvənt/adj شەیدا، بەپەرۆش

fervour/ˈfɜːvə(r)/n حەماسەت، پەرۆشی

fester/ˈfestə(r)/v (برینەکە)کێمی دەبێ-

(ڕەوشەکە)بەئازارتر دەبێ

festival/ˈfestɪvl/n ١- جەژن، فیستیڤاڵ

٢- ئاهەنگ

festive/ˈfestɪv/adj کەیف خۆش، شاد

festivity/feˈstɪvəti/n ١- کەیف خۆشی ، شادی ٢- جەژن

fetch/fetʃ/v ١- دەچێ و دێنێ ٢- دەفرۆشرێ

fete/feɪt/n ئاهەنگ- بەزم

fetus: foetus/n کۆرپەلە- ئاولەمە

feud/fjuːd/n-v دوژمنداری/دوژمنداریدەکا

fatality/fəˈtæləti/n قوربانی، کوژراو
fate/feɪt/n ١- قەزاو قەدەر ٢- چارەنووس
fateful/ˈfeɪtfl/adj ١-گرنگ و یەکلاکەرەوە ٢- چارەنووسساز
father/ˈfɑːðə(r)/n ١- باوك ٢- باوك- داهێنەر ٣- باوك: باوکی رۆحی- لەقەبی دینی ٤- باوکێتی
fatherly/adj باوکانە
Father Christmas Santa Claus بابانوێل
father-in-law/n خەزوور
fathom/ˈfæθəm/n ١-رێکخەری قولایی- قولایی شەش پێ ٢-تێ گەیشتن
fatigue/fəˈtiːg/n هیلاکی- شەکەتی- شەکەتبوون
faucet: tap حەنەفییە، بەلوعە، شێرە
fault/fɔːlt/n - v ١- کێماسی- کەم وکورتی ٢- غەلەت، گوناه ٣- هەلە- غەلەت دەبینێتەوە لە..
faultless/ˈfɔːltləs/adj بێ عەیب، بێ کەم و کورتی
faulty/ˈfɔːlti/adj عەیبدار، بە خەوش، خەوشدار
faux pas/ˈfəʊ ˈpɑː/n لە دەم دەرچوو، هەڵەی زمان
favour/ˈfeɪvə(r)/n ١- چاکە ٢- رازی بوون- قایل بوون
favour/n - v ١- لایەنگری دەکا- پشتگیریدەکا ٢- تەحەیز دەکا ٣- پەسەند دەکا
favourable/ˈfeɪvərəbl/adj گونجاو- شیاو- لە بار
favourite/ˈfeɪvərɪt/adj - n پەسند
favouritism/ˈfeɪvərɪtɪzəm/n مەحسوبیەت/ لایەنگرخوازی
fawn/fɔːn/adj - n ١-ئاسکی بچوك- بێچوی ئاسك ٢- رەنگی قاوەیی زەردباو

fax/fæks/n - v ١- فاکس ٢- ئامێری فاکس٣- فاکس دەنێرێ
faze/feɪz/v نیگەران دەکا
fear/fɪə(r)/n ١-ترس ٢- ترساو
fearful/ˈfɪəfl/adj ١-ترسنۆك ٢-تۆقێنەر
fearless/ˈfɪələs/adj جەسوور، نەترس
fear/v ١- دەترسێ لە ٢- دەترسێ .. پەروا
feasible/adj پیادەدەکرێ/ئەنجام دەدرێ
feast/fiːst/n - v ١-مێوانداری- جەژن مێوانداری دەکا ٢-جەژنی دینی
feat/fiːt/n کارێکی جوامێرانە
feather/ˈfeðə(r)/n پەڕ، پەڕەموچکە
feature/ˈfiːtʃə(r)/n - v ١- ئەدگار سیما ٢- بەشێکی دەموچاو ٣- وتارێکی رۆژنامەیی گرنگ ٤- فیلمی سەرەکی ٥- لە خۆدەگرێ ٦- رۆڵێکی گرنگ دەبینێ
featureless/adj بێ کەسایەتی، بێ ئەدگار
February/ˈfebruəri/n مانگی شوبات
federal/ˈfedərəl/adj ١-فیدرالی- یەکێتی ٢- فیدرالی- نەك دەوڵەت
federation/ˌfedəˈreɪʃn/n فیدرالییەت
fed up/ˌfed ˈʌp/adj شەکەت، ماندو، بێزار
fee/fiː/n ١- هەق، کرێ، هەقدەست ٢- ئابوونە
feeble/ˈfiːbl /adj ١- لاواز بێ تاقەت ٢- نەڕازی کەر، نەقایلکەر
feed/fiːd/v – n ١- دەرخواردی دەدا، نانی دەدانێ ٢- خواردنی دەداتێ ٣- خواردنی- شتی تر- بەرێگای- دەداتێ
feed/n ١- ژەم ٢- ئالیك
feedback/ˈfiːdbæk/n دەنگدانەوەی، سەدا، زایەڵ..
feel/fiːl/v ١- هەست دەکا ٢- واپێدەچێ ٣- هەست بەشتێ دەکا بە دەست لێدان ٤- دەرك پێدەکا

fancy/adj نائاسایی
fancy dress جلی نەناسینەوە
fancy/v ١- حەزی لێدەکا، ئارەزووی لێیە
٢-بۆخۆی کێش دەکا، سەرنجی بۆلای خۆی
رادەکێشێ/(جواني- لەش و لاری) بەلای خۆی
دەکێشێ ٣- خەیاڵ دەکا- وادادەنێ!
٤- بیردەکاتەوە، دڵنەی لێدەدا، بە خەیاڵ
وادەزانێ
fane/feɪn/n پەرستگا/پەیکەر
fanfare/ˈfænfeə(r)/n پارچە مۆسیقای
ناساندن یان کردنەوەی دەزگایەك..ئاواز
fang/fæŋ/n کەلبەی سەگ، ددانی
ژەهریني مار
fantasize/ˈfæntəsaɪz/v خەون دەبینێ
خەیاڵ دەکا، واهزر دەکا، وادەبینێ
fantastic/fænˈtæstɪk/adj ١- مەزن-
نایاب ٢- خەیاڵ ئامێز- زۆر مەزنە- زۆر باشە
٣- خەیاڵی- زۆر گەورە
fantastically/fænˈtæstɪkli/adv
بەشێوەیەکی زۆر باش/ زۆرخەیاڵی
fantasy/ˈfæntəsi/n خەیاڵ
far/fɑː(r)/adj ١- دوور ٢- ئەوپەڕ
far/adv ١- لە دوور
٢- ماوەیەکی درێژ٣- زۆر
as far as ١- هەمان دووری
٢- ئارادەی- بەگوێرەی...
by far بەبەراورد- بەزۆری
far from doing لەجیاتی
far from it دور لە/بە تەواوی پێچەوانە
go too far لەسنووری خۆی دەردەچی
لە دەسەلاتی خۆی زیاتر بە کاردێت
so far هەتا ئێستا
far away/adj ١-دوور ٢-نیگایەکی لابەلا
٢-خەواڵو
far-fetched/adj لە عەقڵ دوورە
زەحمەت باوەر بکرێ
far-reaching/adj کاریگەرێکی مەزن
far-sighted/adj دووربین
farce/fɑːs/n ١- شانۆگەری گاڵتە جاری
٢- گاڵتە جاری ٣- پێکەنیناوی
fare/feə(r)/n ١- کرێی گەشت
- هەقی- کرێی سواربوونی پاس
fare/n ئەو خواردنەی لەئوتێل و چێشتخانە
پێشکەش دەکرێت
fare/v ١-گەشت دەکا ٢-دەخوا
farewell/ˌfeəˈwel/interj خواحافیزی-
لەیەك جیابوونەوە
farm/fɑːm/n کێڵگە
farmhouse/ˈfɑːmhaus/n خانوی جوتیار
farmyard/ˈfɑːmjɑːd/n حەوشی کێڵگە
farm/v دەچێنێ
farming/ˈfɑːmɪŋ/n فەلاحەتی/جوتیاری
farther/ˈfɑːðə(r)/adj دوورتر
farthest/ˈfɑːðɪst/adj دوورترین
fascinate/ˈfæsɪneɪt/v شەیدای دەبێ
fascism/ˈfæʃɪzəm/n فاشیەت
fashion/ˈfæʃn/n ١- مۆدە٢- شێواز
fashionable/ˈfæʃnəbl/adj مۆدەی نوێ
دوا مۆدە
fast/fɑːst/adv-adj ١-خێرا ٢-لە پێش/
کاتژمێر
fast/adj ١- نەگۆڕ- چەسپاو ٢-ڕەنگ دانەکوتاو
fast/v - n بەرۆژوو دەبێ/بەڕۆژووبوون
fasten/ˈfɑːsn/v ١- دەگری/توند دەکا
٢- دادەنێ
fastidious/fæˈstɪdiəs/adj زیاد لە
پێویست ورد، بەوردکارییە
fat/fæt/adj - v ١- قەڵەو
٢- ئەستور، پڕ- قەڵەو دەبێ
fat/n ١- ماددەی چەوری ژێر پێست/
بەز/دونگ٢- چەور
fatal/ˈfeɪtl/adj ١-کوژەر- کوشندە
٢-شووم ٣-قەدەری ٤-یەکلاکەر

fallible/ˈfæləbl/adj دەکرێ هەڵە بکا، هەڵەی لێدەوەشێتەوە

false/fɔ:ls/adj ١- درۆ- نادروست
٢- دەستکرد ٣- دامەزراو لەسەر زانیاری هەڵە
٤- ساختە ٥- ناپاك ٦- گومراکەر

falsify/ˈfɔ:lsɪfaɪ/v درۆ هەڵدەبەستێ، ساختە دەکا، دەگۆڕێ

falter/ˈfɔ:ltə(r)/v ١- شپرزە دەبێ- هەنگاوەکانی پەرش و بڵاو دەبن
٢- نیگەران دەبێ- سەری لێدەشێوێ

fame/feɪm/n ناوبانگی

famed-famous/adj بەناو بانگ- ناسراو

familiar/fəˈmɪliə(r)/adj ١-ئاگادار- ئاشنا٢- ناسراو٣- خۆشەویست

familiarize/fəˈmɪliəraɪz/v دەناسێنێ، خۆی رادێنی

family/ˈfæməli/n ١- خێزان٢- منداڵ
٣- بنەماڵە- ماڵبات، خانەوادە
٤- بنەچە- رەسەن

run in the family بۆماوە لە

family name ناوی بنەماڵە/ نازناو

family planning دیاریکردنی رادەی منداڵ

family tree/n داری بنەماڵە-

famine/ˈfæmɪn/n برسێتی، قات و قڕی

famished/ˈfæmɪʃt/adj زۆر برسی، لە برسا مردوو

fan/fæn/n پانکە- باوەشێن

fan out/v ١- باوەشێن دەکا
٢- ئاگر خۆش دەکا بە ٣- بڵاودەبێتەوە

fan/n شەیدا، لایەنگر

fanatic/fəˈnætɪk/n دەمارگر

fanaticism/fəˈnætsɪzəm/n دەمارگریی

fancy/ˈfænsi/v ١- دڵیخۆش دەکا، خۆشنودی دەکا ٢- حەزی لێ دەکا

٢- بێ ئومێدی ٣- دواکەوتن
٤- لەکارکەوتن/دڵ راوەستان

faint/feɪnt/adj-v ١- کز
٢- لە هۆش خۆ چو ٣-لاواز ٤- دەبورێتەوە

fair/feə(r)/adj - n ١- دادوەر- راست
٢- راست و دروست ٣- باش- مامناوەندی
٤- قژ زەرد، پێست سپی٥- کەشی بێ باران

fair haired قژ زەرد، قژکاڵ

fair/adj دادوەرانە

fair/n ١- شوێنی رابواردن ٢- پێشانگا

fairy/ˈfeəri/adj جنۆکەیی، پەری، ئەفسانەیی

faith/feɪθ/n ١- باوەڕ
٢- باوەڕی- عەقیدە٣- ئایین

in good faith نیەت پاکی

faithful/ˈfeɪθfl/adj ١- دڵسۆز
٢- دەقاودەق، کت و مت

faithfulness/n دڵسۆزی- وەفایی

fake/feɪk/n-v ١-نادروست- گزی/ ساختە ٢- جادو
٣- گزی دەکا، دەگۆڕێ- تەزویر دەکا
٤- خۆ وایپیشان دەدا، خۆی وا دەنوێنێ

falcon/ˈfɔ:lkən/n باز، هەڵۆ

fall/fɔ:l/v ١- دەکەوێتە خوارەوە/دەکەوێ
٢- بەر دەبێتەوە٣- دەکەوێتە- رێکەوتی ... دەکا ٤- شۆڕ دەبێتەوە٥- هەرەس دێنێ
٦- دەکوژرێ ٧- دەدۆڕێ- دەبەزێ
٨- توشی داوی ئەڤینی دەبێ
٩- دابەش دەبێ/پۆلێن دەکرێ...

fall a part/v پارچە پارچە دەبێ/دەشکێ

fall/n ١- کەوتن ٢- کەوتنی باران ، بەفر..
٣- هاتنە خوارەوە- دابەزین- کەم بوونەوە
٤-هەرەس ٥- ئاڵگە ٦- خەزان/وەرین ٧- پایز

fallacy/ˈfæləsi/n بیرۆکەیەکی هەڵە- بەهەڵە چوون

Ff

F-f/ef/ پیتی شەشەم لە ئەلفبای ئینگلیزی
fable/ˈfeɪbl/n چیرۆکی گیانەوەران
٢-ئەفسانە-پووچ-درۆ
fabric/ˈfæbrɪk/n ١- قوماش- چنین
٢- دیوارو بانو ... باڵەخانە
fabulous/ˈfæbjələs/adj ١- زۆر باش- نایاب
٢- ئەفسانەیی- نەرادەبەدەر(لە جوانیدا)
façade/fəˈsɑːd/n ١- دیواری پێشەوەی باڵەخانە ٢- روخساری دەرەوە
face/feɪs/n ١- دەم وچاو- روخسار
٢- لایەکی، روەکی...
faceless/ˈfeɪsləs/adj بێ چاوو روو/ بێ‌قیمەت
face cloth/n روخسار پاککەرەوە
face-lift/n کرداری جوانکردنی روخسار
face-saving/adj روسپێتی- پاراستنی ئابروو
face value/n ١-بەها، کورژم
٢-بەهای دەرەکی
face/v ١- رووی دەکەوێتە
٢- رووبەڕوو دەبێ... ٣- روو بەروو دەبێتەوە
٤- یەکێ ناچار دەکا مامەڵە دەگەڵ رەوشەکە بکات
Let's face it با دان پێدابنێین
facet/ˈfæsɪt/n ١- بەشێک لە شتێک
٢- لایەنێکی بەردی گران بەها (پیرۆز)
٣-دەرکەوتە
facetious/fəˈsiːʃəs/adj نابەجێ، لەجێ‌خۆ نەبوو
facial/ˈfeɪʃl/adj ١-روخساری
٢-تایبەت
facile/ˈfæsaɪl/adj ١-سەرپێیی، هاکەزایی
٢-باوەڕپەخۆبوو
facilitate/fəˈsɪlɪteɪt/v ئاسانکاری دەکا، سانا دەکا
facility/fəˈsɪləti/n ١- ئاسانکاری
٢- ئەدگاری سەربار- هۆکار
facsimile/fækˈsɪməli/n کت و مت/ وەک یەک
fact/fækt/n ١- راستی ٢- راستی یەکان
facts and figures زانیاری تێرو تەسەل
The facts of life راستیەیەکانی ژیان وەک رەفتاری سێکسی و منداڵ بوون....
faction/ˈfækʃn/n ١- کۆمەڵێکی بچوکی رکابەر
٢- کاری هونەری تێکەڵ لە خەیاڵ و واقیعی.
٣- ململانێی حیزبی
factor/ˈfæktə(r)/n ١- هۆکار
٢- ژمارەی تەواو بێچگە لەژمارە(١)
factory/ˈfæktri/n کارگە
factual/fækˈtʃuəl/adj هەقیقی، لە سەر راستی دامەزراو
faculty/ˈfæklti/n ١- توانست، توانای سروشتیو بیستن ٢- بەش، کۆلێژ
fad/fæd/n مەیل یان مۆدێلێکی کەم خایەن
fade/feɪd/v ١- رەنگی نامێنێ/رەنگی کاڵ دەبێ ٢- دەپوکێتەوە
٣- هێدی هێدی بزر دەبێ
faeces/ˈfiːsiːz/n پیسایی- گو
fag/fæg/n ١-جغارە- جگارە
٢-کارێکی بارگران
٣-زەحمەتکێش
Fahrenheit/ˈfærənhaɪt/n فەهرەنهایتی
fail/feɪl/v ١-سەرناکەوێ لە
٢-لە تاقیکردنەوە دەرناچێ ٣-ناتوانێ- دوا دەکەوێ لە ٤-نائومێد دەبێ، وازدێنێ
٥-تەندروستی تێک دەچێ٦-لەکار دەکەوێ
without fail هەردەم
failing/ˈfeɪlɪŋ/n خاڵی لاوازی، خەوش
failing/prep لەکاتی روودانی ...
failure/ˈfeɪljə(r)/n ١- سەرنەکەوتن

٢- سنور ٣- ئاست
exterior/ɪkˈstɪəriə(r)/adj دەرەوە-
ڕوخساری دەرەوە
exterminate/ɪkˈstɜːmɪneɪt/v
ڕەشەكوژی دەكا، لەنێو دەبا، قڕدەكا
extermination/ɪkˌstɜːmɪˈneɪʃn/n
قڕكردن
external/ɪkˈstɜːnl/adj ١- دەرەكی
٢- دەرەكی(دەرەوەیوڵات)
extinct/ɪkˈstɪŋkt/adj ١- دوابڕاو،
لەناوچوو ٢- خامۆش- دامركاو
extinction/ɪkˈstɪŋkʃn/n دابڕان
extinguish/ɪkˈstɪŋgwɪʃ/v دەكوژێنێتەوە
fire extinguisher/n ئاگر كوژێنەوە
extort/ɪkˈstɔːt/v چاوسوور دەكاتەوە-
هەڕەشەو گوڕەشە دەكا
extortion/ɪkˈstɔːʃn/n هەڕەشە كردن-
شت لێسەندن
بەهەڕەشەو گوڕەشە
extortionate/ɪkˈstɔːʃənət/adj
زۆر بەرز- لەرادەبەدەر، گرانبەها
extra/ˈekstrə/adj - adv - v ١- زێدە-
زیاد لەپێویست
٢- سەربار ٣- كۆمبارس
extract/ɪkˈstrækt/n دەرهێنان/هەڵكێشان
extract/v-n ١- دەردەهێنێ- هەڵدەكێشێ
٢- هەڵبژاردە- چەپكێ
extraction/ɪkˈstrækʃn/n ١- دەرهێنان
٢- ددان كێشان ٣- رەگەز- بەچە
extracurricular
/ˌekstrəkəˈrɪkjələ(r)/adj
دەرەوەی مەنهەج
extradite/ˈekstrədaɪt/v
تاوانبار تەسلیم بە ... دەكاتەوە

extradition/ˌekstrəˈdɪʃn/n
تەسلیم كردنەوەی تاوانباری هەڵاتوو
extraordinary/ɪkˈstrɔːdnri/adj
١- نائاسایی ٢- زۆر سەیر
extravagant/ɪkˈstrævəgənt/adj
١- دەست بڵاو
٢- ناواقیعی- لەدەست دەرچوو
extreme/ɪkˈstriːm/adj
١- ئەوپەڕ- دوور ٢- زۆر زۆر
٣- توندڕەو٤- پەرگر
extremity/ɪkˈstreməti/n
ئەوپەڕی- كۆتایی-
دوورترین خاڵ لە..
extremist/ɪkˈstriːmɪst/n توندڕەو-پەرگر
extremism/ɪkˈstremɪzəm/n
توندڕەوی- پەرگری
extricate/ˈekstrɪkeɪt/v
خۆی دەرباز دەكا لە ...
extrovert/ˈekstrəvɜːt/n كراوە، سادە
exuberant/ɪgˈzjuːbərənt/adj
چالاك، گوڕج و گۆڵ
eye/aɪ/n - v ١- چاو ٢- هێزی بینین
٣- كونی دەرزی ٤- پڕ نیشان
٥- چاودێری دەكا ٦- تەشتی دەگەڕێ
eye ball/ˈaɪbɔːl/n گلێنەی چاو
eye brow/ˈaɪbraʊ/n برۆی سەرچاو/برۆ
eye lash/ˈaɪlæʃ/n برژانگ
eye lid/ˈaɪlɪd/n پێڵو/پێستەی چاو
eyesight/ˈaɪsaɪt/n سۆمای بینین/
توانای بینین
eyesore/ˈaɪsɔː(r)/n ناحەز/قێزهێنَ
eye witness/ˈaɪwɪtnəs/n
بینەر- بەچاو دیتو/ گەواهیدەر
eye/v تەماشا دەكا/دیقەت دەكا/دەبینێ

expertise/ˌekspɜːˈtiːz/n
مەعریفەیەکی تایبەت–
شارەزایی، کارامەیی

expire/ɪkˈspaɪə(r)/v
کاریگەری نامێنێ– بەسەر دەچێ

expiry/ɪkˈspaɪəri/n نەمانی ماوە یان
نەمانی کاریگەری (دەرمان)، بەسەرچوون

explain/ɪkˈspleɪn/v ١– ڕوون دەکاتەوە/
شی دەکاتەوە– ڕاڤە دەکا

explanation/ˌekspləˈneɪʃn/n
١– شی کردنەوە/ ڕوون کردنەوە
٢–ڕاڤەکردن

explanatory/ɪkˈsplænətri/adj
تەفسیری– ڕونکەرەوە

explicable/ɪkˈsplɪkəbl/adj
ڕوونکردنەوە هەڵدەگری

explicit/ɪkˈsplɪsɪt/adj
١– ڕوون– ئاشکرا
٢– ئاشکرا– ڕاشکاو– ئەشاراوە

explicitly/adv به ڕوون و ئاشکرایی

explode/ɪkˈspləʊd/v دەتەقێتەوە/
دەتەقێنێ

exploit/ɪkˈsplɔɪt/v ١– بەکاردێنێ–
قۆرخ دەکا–بۆخۆی بەکاردێنێ
٢– دەداتە کار بۆ سود وەریگری

exploit/ˈeksplɔɪt/n ١–کردەیەکی
پەهلەوانی ٢–قۆرخەکردن

explore/ɪkˈsplɔː(r)/v دەگەڕێت،
دەدۆزێتەوە

exploration/ˌekspləreɪʃn/n دۆزینەوە

explorer/ɪkˈsplɔːrə(r)/n دۆزەوەر، ڕابەر

explosion/ɪkˈspləʊʒn/n تەقینەوە

explosive/ɪkˈspləʊsɪv/adj
١– دەتەقێتەوە– دەکری بتەقێتەوە
٢– کاریگەری ترسناکی هەیە
٣– تەقینەوە – تەقەمەنی

export/ɪkˈspɔːt/v دەنێری/دەنێرێتە دەرەوە

exporter/ɪkˈspɔːtə(r)/n نێنەر

export/ˈekspɔːt/n ١– ناردنە دەرەوە
٢– شمەکی بۆ دەرەوە نێردراو

expose/ɪkˈspəʊz/v
١– وادەکا دەرکەوێ– بەرچاو دەکا
٢– خۆی دەخاتە ڕەوشتێکی دژوار– ناڵەبار
٣– ئاشکرا دەکا– ڕاستی ئەپرو هەڵدەماڵێ
٤–ڕوناکی دەگەیەنێ

exposed/adj ئەشاراوە– مەکشوف
مەترسی لێدەکری

exposure/ɪkˈspəʊʒə(r)/n ١– کەوتنە بەر
٢– توش بوو(بەهەڵامەت)
٣– کرداری ئاشکراکردن– ڕووهەڵماڵین
٤– پڕوپاگاندەی ڕاگەیاندن ٥– وێنە

express/ɪkˈspres/v ١– دەردەبڕێ
٢– ڕای خۆی دەردەبڕێ

express/adj ١– خێرا ٢– ڕوون و ئاشکرا
٣– بە پۆستەی خێرا

expressly/adv ١– بەڕوون و ئاشکرایی
٢– بۆ مەبەستی تایبەت

express/n شەمەندەفەری خێرا

expression/ˈɪkˈspreʃn/n ١– دەربڕین
٢– دەربڕینی ڕوخسار/دەم و چاو
٣– هەست دەربڕین

expulsion/ɪkˈspʌlʃn/n دەرکردن/قاوردان

exquisite/ɪkˈskwɪzɪt/adj
نایاب/ تیژ

extend/ɪkˈstend/v ١– درێژ دەکا،
فراوان دەکا ٢– دەست پێ دەکا لە ... بۆ
٣– درێژ دەکا– ڕادەکشێ ٤– پێشکەشی دەکا

extension/ɪkˈstenʃn/n ١– پاشکۆی
باڵەخانە ٢– درێژکردنەوە ٣– تەلەفۆنی لاوەکی

extensive/ɪkˈstensɪv/adj فراوان،
بەرفرە

extensively/adv بە شێوەیەکی فراوان

extent/ɪkˈstent/n ١–بوار– ماوە

exhaust/ɪɡˈzɔːst/n - v ١- گرزۆز
٢- تەواو دەکا- شتێ هەمووی بەکار دێنێ
٣- هەموی دەڵێ

exhausted/adj ماندوو- شەکەت

exhausting/adj ماندووکەر- هیلاکەر

exhaustive/ɪɡˈzɔːstɪv/adj سەرلەبەر، هەموو/گشتگیر

exhibit/ɪɡˈzɪbɪt/n پیشاندراو لە... پیشانگا

exhibit/v ١- پیشاندەدا ٢- دەردەبڕێ

exhibitor/ɪɡˈzɪbɪtə(r)/n پیشاندەر

exhibition/ˈeksɪˈbɪʃn/n ١- پیشانگا
٢- پیشاندانی گشتی
٣- کرداری پیشاندان/دەربڕین

exhilarate/ɪɡˈzɪləreɪt/v کەیف خۆش/شادی دەکا
بەختەوەری دەکا

exile/ˈeksaɪl/n ١- نەفی کراو ٢- دەمنفا
٣- دوور دەخاتەوە/نەفی دەکا بۆ ...، تاراوگە

exist/ɪɡˈzɪst/v ١- هەبوو لە واقیعدا- هەیە ٢- دەژی

existence/ɪɡˈzɪstəns/n ١- بوون
٢- گوزەران

exit/ˈeksɪt, eɡzɪt/n – v ١- دەرچە- دەری ٢- دەرچوون
٣- دەردەچێ

exonerate/ɪɡˈzɒnəreɪt/v کەسێ لە لۆمە- گلەیی- رزگار دەکا

exorbitant/ɪɡˈzɔːbɪtənt/adj زۆر گران

exotic/ɪɡˈzɒtɪk/adj سەیر، نائاسایی

expand/ɪkˈspænd/v فراوان دەکا
گەورەتر دەکا

expanse/ɪkˈspæns/n شوێنێکی
کراوەی فراوان

expansion/ɪkˈspænʃn/n فراوانکردن-
فراوانکاری

expansive/ɪkˈpænsɪv/adj کراوە،
فراوانکراو
خۆشدوێ، خۆشنود

expatriate/ˌeksˈpætriət/n - v تاراوگە،
وڵاتی خۆی بەجێ دێڵێ

expect/ɪkˈspekt/v ١- چاوەڕێ دەکا
٢- پێشبینی دەکا٢- وا زەن دەبا

expectant/ɪkˈspektənt/adj چاوەڕێکراو

expectation/ˌekspekˈteɪʃn/n
چاوەڕێکردن- بە هیوابوون

expedient/ɪkˈspiːdiənt/adj بەسوودە،
یارمەتیدەرە بۆ مەبەستێ

expedition/ˌekspəˈdɪʃn/n ١- گەشتی
دۆزینەوە
٢- گەشتێکی درێژ بۆ مەبەستێکی تایبەت
٣- دەرچوون/گەشتێکی کورت

expel/ɪkˈspel/v ١- زۆری لێدەکا
(وڵات) بەجێ بێڵێ
٢- هەوا لە سییەکانی دەردەکا

expend/ɪkˈspend/v خەرج دەکا

expendable/adj دەتوانرێ/
دەکرێ وازی لێبهێنرێ

expenditure/ɪkˈspendɪtʃə(r)/n
خەرجی

expense/ɪkˈspens/n تێچوو
(لە کات وپارە) ٢- خەرجی

at sb's expense لەسەر خەرجی/
لەسەر حسابی

expensive/ɪkˈspensɪv/adj گرانبەها

experience/ɪkˈspɪəriəns/n-v
١- زانیاری- ئەزموون
٢- ڕووداوی گرنگ
٣- تاقی دەکاتەوە، هەست دەکا، دەچێژێ

experiment/ɪkˈsperɪmənt/n ئەزموون

experimental/ɪkˌsperɪˈmentl/adj
ئەزموونیی

expert/ˈekspɜːt/n پسپۆڕ/تایبەتمەند

excessive/ɪkˈsesɪv/adj پەرگی
لە سنور بەدەر، لە رادە بەدەر
exchange/ɪksˈtʃeɪndʒ/n - v
١- ئالو گۆڕ ٢- مشت و مڕ
٣- گۆڕینەوەی دراو٤- دراوی بیانی
٥- سەوداني دوو سەرە (هەردوولا بۆلای یەکتر)
٦- تەلەفۆن گۆڕ ٧- دەگۆڕێ
excise/ˈeksaɪz/n باج
excitable/ɪkˈsaɪtəbl/adj
زور هەلَدەچی، تورە دەبێ
excite/ɪkˈsaɪt/v ١- دەوروژێنێ
٢- کاردانەوەی لەلا دروست دەکا
excited/ɪkˈsaɪtɪd/adj
وروژاو - خرۆشاو
excitement/ɪkˈsaɪtmənt/n
١- هەماس- جۆش
٢- جۆشدەر٣- جۆش و خرۆش
exclaim/ɪkˈskleɪm/v
لەناکاو شتێ دەلَی- هوتاف دەدا
exclamation/ˌeksklәˈmeɪʃn/n
١- دەنگێ، وشەیێ کە
گوزارشت لە ئێشێکی ناکاو دەکا
٢- سەرسوڕمان
exclamation mark نیشانەی سەرسوڕمان
exclude/ɪkˈsklu:d/v ١- نایەلَی
بێتە ژوورێ
٢- بریاردەدا کە شتێ راست نیە- بەدوور
دەگرێ ٣- دەیبوێرێ/جیای دەکاتەوە
excluding/prep بێجگە
exclusion/ɪkˈsklu:ʒn/n نەهێشتن، بواردن
قەدەغەکردن - هەلاویردن
exclusive/ɪkˈsklu:sɪv/adj
١- بۆدەستەیەکی تایبەت- هەلَبژاردە
٢- بۆ تەنیا کەسێ یان کۆمەلَی- رۆژنامەیی
٣- بێجگە٤- تەنیا- تایبەت
exclusively/adv بەتەنیا- بەتایبەت
excrement: faeces/n پیسایی- گو

excrete/ɪkˈskri:t/v گو دەکا
excruciating/ɪkˈskru:ʃieɪtɪŋ/adj
ژ انێکی بەسوێ
excursion/ɪkˈskɜ:ʃn/n گەشتێکی کورت-
دەرچوون
excuse/ɪkˈskju:s/n لێبوردن
excuse/ɪkˈskju:z/v ١- داوای لێبوردن
دەکا
٢- لێی خۆش دەبێ ٣- دەبوورێ
٤- پۆزش دەهێنێتەوە
execute/ˈeksɪkju:t/v ١- لەداری دەدا-
دەیکوژێ ٢- ئەرکی رادەپەڕێنێ
execution/ˌeksɪˈkju:ʃn/n ١- لە داردان،
لە سێدارە دان- ئعدام ٢- راپەراندن
executioner/ˌeksɪkju:ʃәnә(r)/n
جەلاد- سەربڕ
executive/ɪgˈzekjәtɪv/adj
١- راپەراندن/جێبەجێکاری
٢- تایبەت بە گەورە پیاوان ٣- پایە بەرز
٤- دەستەی کارگێڕی
exemplary/ɪgˈzemplәri/adj
نموونە/نموونەیی
exemplify/ɪgˈzemplɪfaɪ/v دەنوێنێ-
نموونە دێنێ
exempt/ɪgˈzempt/adj - v هاوێردراو،
دەهاوێردرێ
بوردراو، دەیبوێرێ
exercise/ˈeksәsaɪz/n ١- مەشقی وەرزشی
٢- مەشقی لاشەیی٣- راهێنان
٤- زنجیرە کردارێك کە ئامانجێکی تایبەتی هەیە
٥- بەکارهێنان٦- مەشقی سەربازی
exercise/v ١- راهێنان/مەشق دەکا
٢- بەکار دەهێنێ
exert/ɪgˈzɜ:t/v ١- بەکاردەهێنێ
٢- کۆشش دەکا
exertion/ɪgˈzɜ:ʃn/n کۆشش

eviction/ɪˈvɪkʃn/n چۆلکردنی ڕەسمی
evidence/ˈevɪdəns/n بەڵگە
evident/ˈevɪdənt/adj ڕوون– ئاشکرا
evil/ˈi:vl/adj زۆرخراپ، نەگریس،
سەر بەرگێچەڵ
شەیتان/ئەهریمەن
evoke/ɪˈvəuk/v ١– وەبیری دێنەوە
٢– دەوروژێنێ
evolution/ˌi:vəˈlu:ʃn/n
١– گەشە، پەرەسەندن
٢– پرۆسەی گەشەکردن لە... بۆ
evolve/iˈvɒlv/v ١– گەشە دەستێنێ،
پەرە دەسێنێ لە.. بۆ
٢– وا لە شتێ دەکا گەشە بکا
ewe/ju:/n مەڕ
exact/ɪgˈzækt/adj ١– تەواو–وورد–
دروست ٢– لێهاتو
exactly/ɪgˈzæktli/adv ١–بەتەواوی
٢–بەوردی٣–بەڵێ، ڕاستە
exactness/ɪgˈzæktnəs/n وردی
exact/v بەخورتی دەبا
exaggerate/ɪgˈzædʒəreɪt/v
زێدەڕۆیی دەکا، پێوە دەنێ
زیاد لە پێویست دەڵێ
exaggeration/ɪgˌzædʒəˈreɪʃn/n
زێدەکاری– پێوەنان
exam/ɪgˈzæm/n تاقی کردنەوە/
ئەزموون
examination/ɪgˈzæmɪˈneɪʃn/n
١– لێکۆڵین– پشکنین– بەدواداچوون
٢– تاقی کردنەوە
examine/ɪgˈzæmɪn/v
١– دەپشکنێ/تاقی دەکاتەوە
٢– تاقی کردنەوەی پێ دەکا
examiner/ɪgˈzæmɪnə(r)/n
تاقیکردنەوە پێکەر/ ئەزموونکار

example/ɪgˈzɑ:mpl/n ١– نموونە
٢– پێشەنگ– نموونە
e.g–for example بۆنموونە
set a good example (to sb)
ببە نموونەی باش بۆ..
exasperate/ɪgˈzæspəreɪt/v
تووڕەی دەکا، هەراسانی دەکا
exasperating/adj تووڕەکەر
exasperation/ɪgˌzæspəˈreɪʃn/n
تووڕەیی، بێزاری زۆر/ تووڕە کردن
excavate/ˈekskəveɪt/v
١– هەڵدەقۆڵی/قوڕت لێدەدا
٢–هەڵدەکۆڵی/بە دوای پاشماوەی
کۆن دەگەڕێ
excavation/ˌekskəˈveɪʃn/n
هەڵکۆڵین/ گەران بە دوای شوێنەوار
exceed/ɪkˈsi:d/v ١– تێ دەپەڕێنێ–
زیاد دەکا لە
٢– لە بەری خۆی زیاتر پێ درێژی دەکا–
سنووری خۆی دەبەزێنێ
exceedingly/adv ١– زۆر ٢– لەسنوور بەدەر
excel/ɪkˈsel/v زۆر باشە لە
excellence/ˈeksələns/n نایابی
excellent/ˈeksələnt/adj نایاب،
هەرە باش
except/ɪkˈsept/prop بێجگە لە
except/ɪkˈsept/v ناگرێتەوە،
لە خۆناگری
exception/ɪkˈsepʃn/n هەڵاوێردن،
نەگرتنەوە، لە خۆ نەگرتن
without exception هەموو،
بێ جیاوازی هەموو
excerpt/ˈeksɜ:pt/n چەپکێك،
کورتەیەك، هەڵبژاردەیەك
excess/ɪkˈses/n زێدەڕەوی، بەرگری
in excess of زیاتر لە
excess/ˈekses/adj زێدە

euphoria/juːˈfɔːriə/n هەستێکی توندی هەست بە خۆشی کردن/بەختەوەری زێدە

Euro/ˈjʊərəʊ/n یورۆ- دراوی ئەورووپی

Eurocheque/ˈjʊərəʊtʃek/n چەکی ئەورووپی

European/ˌjʊərəˈpiːən/adj ئەورووپی- کەسی ئەورووپی

The European Community/n-E.C- کۆمەڵگەی ئەورووپی

The European Union یەکێتی ئەورووپی

euthanasia/ˌjuːθəˈneɪziə/n کوشتنی میهرەبانی

evacuate/ɪˈvækjueɪt/v چۆڵ دەکا

evacuation/ɪˌvækjuˈeɪʃn/n چۆڵکردنی شوێنێک لە خەڵک

evade/ɪˈveɪd/v ١- خۆی لێ لادەدا- خۆی بەرکەنار دەگرێ ٢- هەڵدێ لە- خۆی دوور دەگرێ- خۆی دەداتە پاش

evaluate/ɪˈvæljueɪt/v هەڵدەسەنگێنێ، دەنرخێنێ

evaluation/ɪˌvæljuˈeɪʃn/n هەڵسەنگاندن

evangelical/ˌiːvænˈdʒelɪkl/adj ئینجیلی

evaporate/ɪˈvæpəreɪt/v ١- دەبێتە هەڵم- بە هەوا دادەچێ ٢- لە بەر چاو نامێنێ

evasion/ɪˈveɪʒn/n هەڵاتن لە، خۆدزینەوە لە

evasive/ɪˈveɪsɪv/adj هەوڵدەدا بە شێوەیەکی ناڕاستەوخۆ خۆی بدزێتەوە لە

eve/iːv/n ١- رۆژی یان ئێوارەی پێش جەژن ٢- دایکە حەوا

even/ˈiːvn/adj ١- تەخت ٢- نەگۆڕ ٣- وەك یەك ٤- جووت ژمارە (دابەش بوو بەسەر ژمارەدوو)

be/get even ئازاری دەدا، تۆڵەی لێدەکاتەوە

break even را لێ بکەی ئەزمەر بکا نەقازانج

evenly/adv وەك یەکی بەیەکسانی

even/ˈiːvn/adv ١- هەتا، تا

even if هەتا ئەگەر

even so سەرەرای ئەوەی

evening/ˈiːvnɪŋ/n ئێوارە

event/ɪˈvent/n ١- رووداو ٢-پێشبڕکێ

at all events هەرچۆنێبێ، هەرچی رو بدا

in any event لەکاتی رووداني

in the event of sth ئەگەر رویدا

eventful/ɪˈventfl/adj رووداوی گرنگ، پڕ کارەسات

eventual/ɪˈventʃuəl/adj روودەدا لە ئەنجامی، لە کۆتاییدا روودەدا

eventually/ɪˈventʃuəli/adv لە کۆتاییدا

ever/ˈevə(r)/adv ١- لە هەر کاتێکدا ٢- لەکاتی لەکاتەکاندا لە تەمەنتدا ٣- هەردەم

ever after هەتاهەتایی

ever since لەوساوە

ever so زۆر

evergreen/ˈevəgriːn/n هەردەم سەوز

everlasting/ˌevəˈlɑːstɪŋ/adj هەمیشەیی

every/ˈevri/det ١- هەموو- هەریەك ٢- ئەوەی دەکرێ ٣- هەر

everybody/ˈevribɒdi/pron هەر کەسێك

everyday/ˈevrideɪ/adj هەموو رۆژێ- رۆژانە

everything/ˈevriθɪŋ/pron ١- هەموو شتێ، هەرشتێ ٢- گرنگترین شت

evict/ɪˈvɪkt/v زۆری لێدەکا- خۆی زەوی خۆی- بەجێبێڵێ

escalate/ˈeskəleɪt/v ١- بەمێزتری دەکا
٢- مەزنتر-بەرزتر دەبێ
escalator/ˌeskəleɪtə(r)/n
پەیژەی بزوێنەر- قادرمەی کارەبایی
escapade/ˌeskəˈpeɪd, ˈeskəpeɪd/n
سەرکەشی
escape/ɪˈskeɪp/v - adj ١- رادەکا-
دەرباز لە.. ٢- تێ دەچێ- ئەڵێی (گازی ئەڵێی)
٣- رزگاری دەبێ- خۆی دوور دەگرێ
٤- لەبیری دەچێ- بەسەری تێ دەپەڕێ-
تێبینی ناکرێ ٥- راکردوو- هەڵاتوو
escape/n ١- هەڵاتن- رزگار بوون
٢- هۆکاری هەڵاتن- خۆ رزگار کردن
٣- هەڵاتن (لەخەم و کێشە)
escort/ˈeskɔːt/n - v ١- یاوەر-
پاسەوان ٢- هاوڕێ
٣- یاوەری دەکا ٤- دەگەیەنێ- دەبا بۆ
Eskimo/ˈeskɪməʊ/n ئیسکیمۆ
especial/ɪˈspeʃl/adj تایبەت- نائاسایی
especially/ɪˈspeʃəli/adv ١- بە تایبەتی
٢- بەمەبەستی ٣- زۆر
espionage/ˈespiənɑːʒ/n جاسوسی-
سیخوڕی
espouse/v لایەنگری دەکا- ژن دێنێ
essay/ˈeseɪ/n وتار، بابەتێکی ئەدەبی
essence/ˈesns/n ١- کرۆک- کاکڵ
٢- گیان
essential/ɪˈsenʃl/adj ١- پێویستی-
سەرەکی-بنەرەتی ٢- پێویستییەکان
essentially/adv لە راستیدا-
بە شێوەیەکی سەرەکی
establish/ɪˈstæblɪʃ/v ١- دادەمەزرێنێ
٢- دروست دەکا- فەراهەم دێنێ
٣- دەچەسپێنێ- رەگ دادەکوتێ
٤- دیار دەکا- بڕیار دەدا ٥- دەسەلمێنێ

establishment/ɪˈstæblɪʃmənt/n
١- دامەزراندن ٢- دەزگا
٣- دەسەڵاتدار- کاربەدەست
estate/ɪˈsteɪt/n ١- موڵک- خانوبەرە
٢- کۆمەڵگا ٣- پاشماوە - میرات
estate agent- realtor;
real estate agent/n
دەلالی خانوبەرە
esteem/ɪˈstiːm/n رێز
estimate/ˈestɪmət/n ١- خەمڵاندن-
قرساندن- هەڵسەنگاندن ٢- نرخ دان بۆ شتێ
estimate/ˈestɪmeɪt/v هەڵسەنگێنێ-
دەنرخێنێ
دەخەمڵێنێ- دەقرسێنێ
estranged/adj ١- جیابوونەوە لە
(ژن/مێرد) ٢- دوور لە- خۆ دوورخەر
estuary/ˈestʃuəri/n نارزێگە، پێژگە
eternal/ɪˈtɜːnl/adj ١- بێسەرەتاو
کۆتایی- نەمری- هەتاهەتایی-
ژیانی پاش مردن ٢- هەمیشە دووبارە
eternally/ɪˈtɜːnəli/adv هەردەم
eternity/ɪˈtɜːnəti/n ١- هەردەمی،
ژیانی پاش مردن ٢- ماوەیەکی درێژ
ethics/ˈeθɪks/n ١-ئاکارزانی
٢- باوەڕی دەربارەی ئەوەی لەڕووی ئاکارەوە
راستە یا چەوتە
ethical/ˈeθɪkl/adj ١- رەوشتی- ئاکاریی
٢- دروست لە رووی رەوشتەوە
ethnic/ˈeθnɪk/adj رەگەزی - نەتەوەیی
etiquette/ˈetɪket/n ئەتەکێت،
شێوازی رەفتار کردن
etymology/ˌetɪˈmɒlədʒi/n
١-ئیتمۆلۆژی، لێکۆڵینەوە لەرەسەنی وشە
٢- رونکردنەوەی رەسەن و مێژووی وشە
euphemism/ˈjuːfəmɪzəm/n
دوان - یوفیمیزم

envisage/ɪnˈvɪzɪdʒ/v رادەمێنێ- دالَغەی تێدەدا، چاوەڕێی دەکا
envoy/ˈenvɔɪ/n نوێنەر، نێردراو
envy/ˈenvi/v ئێرەیی پێ دەبا
enzyme/ˈenzaɪm/n ئەنزیم، ترشێنەر، هەوێن
epic/ˈepɪk/n داستان، داستاننووسی- داستانیی
epidemic/ˌepɪˈdemɪk/n پەتا، درم
epilepsy/ˈepɪlepsi/n نەخۆشی که شکه/ خۆگرتن/ ق
epileptic/ˌepɪˈleptɪk/adj کەشکە، کەشکە گرتوو
epilogue/ˈepɪlɒg/n پاشکۆ- کۆتایی- کتێب- شانۆ
episode/ˈepɪsəʊd/n ١- ڕووداو ٢- ئەڵقە- زنجیرە
epistle/n پەیام، مژدە، نامە
epitaph/ˈepɪtɑːf/n شیوەن- شین- سەرقەبر
epitome/ɪˈpɪtəmi/n نموونەیەکی تەواو، کورتە- پوختە
epitomize/ɪˈpɪtəmaɪz/v دەنوێنێ- دەبێتە نموونە
epoch/ˈiːpɒk/n سەردەم- چەرخ
equal/ˈiːkwəl/adj-n-v ١- یەکسان ٢- بە توانا ٣- هاوتا- هاوشان ٤- یەکسانە بە- دەکاتە
equally/adv ١- بەیەکسانی ٢- هەمان، وەک یەك ٣- لە هەمان کاتدا..بەلاَم
equality/iˈkwɒləti/n یەکسانی
equalize/ˈiːkwəlaɪz/v یەکسان دەبن- وەک یەك لێ دێن
equate/iˈkweɪt/v (دروشت) وەک یەك دادەنێ
equation/ɪˈkweɪʒn/n هاوسەنگ- هاوکێشە
equator/ɪˈkweɪtə(r)/n هێلی یەکسانی نێوان هەردوو جەمسەری باکوور باشوور
equestrian/ɪˈkwestriən/adj سوارچالاکی/ئەسپ سواری
equilibrium/ˌiːkwɪˈlɪbriəm/n ١- هاوسەنگ ٢- هێمنی
equip/ɪˈkwɪp/v ١- دەیداتێ ٢- ئامادە دەکا
equipment/ɪˈkwɪpmənt/n کەلوپەل/ پێویستی
equity/ˈekwəti/n ١- بە های پشك ٢- بژێدو پشکی ئاسایی ٣- بەهای کەلوپەل
equivalent/ɪˈkwɪvələnt/adj - n یەکسان/ بەرامبەر
era/ˈɪərə/n چەرخ- سەردەم
eradicate/ɪˈrædɪkeɪt/v لە ڕەگەوە هەڵی دەتەکێنێ
eradication/ɪˌrædɪˈkeɪʃn/n لە ناو بردن/ڕەگهەڵکێشان
erase/ɪˈreɪz/v دەسرێتەوە
eraser: rubber/n ڕەشکەرەوە
erect/ɪˈrekt/adj ١- قیت- ڕاوەستاو- ڕاگیراو ٢- ڕەپ
erect/v دادەمەزرێنێ- بینا دەکا
erode/ɪˈrəʊd/v لەسەر خۆ لە نێو دەچێ
erotic/ɪˈrɒtɪk/adj غەزەلی- ئەڤینی- زایەندی- سێکسی
err/ɜː(r)/v هەڵە دەکا
errand/ˈerənd/n گەشتێکی کورت بۆ ئەرکێك
erratic/ɪˈrætɪk/adj ناڕێك
error/ˈerə(r)/n ١- غەلَەت ٢- هەڵە
erupt/ɪˈrʌpt/v ١- ئاگر دەپرژێنێ ٢- لەناکاو دەست پێ دەکا ٣- لە ناکاو تورە دەبێت
eruption/ɪˈrʌpʃn/n ئاگر پرژان- هەڵچوون

enrage/ɪnˈreɪdʒ/v توڕەی دەکا
enrich/ɪnˈrɪtʃ/v دەوڵەمەند دەکا
enrol/ɪnˈrəʊl/v ناونوس دەکری/ دەکا
enrolment/ɪnˈrəʊlmənt/n تۆمار کردن
en route/ˌɒn ˈruːt/adv لە ڕێگای بەرەو
enslave/ɪnˈsleɪv/v کۆیلەی دەکا
ensue/ɪnˈsjuː/v ڕوودەدا لە ئاکامی
ensuite/ˌɒ ˈswiːt/v لەگەل...پێوەمێنێ
ensure/ɪnˈʃʊə(r)/v دڵنیا دەکا
entail/ɪnˈteɪl/v پێویست دەکا، پێگیری دەکا
entangled/ɪnˈtæŋgld/adj پێوە بوو، تووش بوو
enter/ˈentə(r)/v دەچێتە ژووری
enterprise/ˈentəpraɪz/n ١- پرۆژەی نوێی بە جورئەت ٢- وێران- جورئەت ٣- دەزگای بازرگانی بچوک ٤- کۆمپانیا
enterprising/adj بەجورئەت لە کاروباری بازرگانی
entertain/ˌentəˈteɪn/v ١- دڵخۆشی دەکا ٢- بەخێرهاتنی دەکا
entertainer/ˌentəˈteɪnə(r)/n ئەکتەری ئاسودە کەر، کۆمیدیکار
entertainment/ˌentəˈteɪnmənt/n ڕابواردن، کەیف خۆشی، ئاسودەیی
enthral/ɪnˈθrɔːl/v سەرنجی ڕادەکێشی بەلای خۆی ڕادەکێشی
enthusiasm/ɪnˈθjuːziæzəm/n حەماسەت، پەرۆشی
enthusiast/ɪnˈθjuːziæst/n بەحەماس، بەپەرۆش
enthusiastic/ɪnˌθjuːziˈæstɪk/adj بەپەرۆش
entice/ɪnˈtaɪs/v فریوی دەدا، دەستەمۆی دەکا- قایلی دەکا
enticement/ɪnˈtaɪsmənt/n فریودان دەستەمۆ کردن
enticing/adj سەرنج ڕاکێش

entire/ɪnˈtaɪə(r)/adj تەواوی، گشتی- هەمووی
entirely/adv ١- بەتەواوی ٢- لە هەموو لایەکەوە، گشتی
entitle/ɪnˈtaɪtl/v دەسەڵاتی پێدەدا
entitled/adj بە ناونیشانی، لە ژێر ناو نیشانی
entity/ˈentəti/n قەوارە، یەکەیەکی سەربەخۆ
entrance: entry/n ١- دەروازە ٢- چونە ژوورەوە ٣- مافی چونە ژوورەوە ٤- مافی ئەندامبون- بوە ئەندام لە
entrant/ˈentrənt/n بەشدار لە، ئەندام لە
entreat/ɪnˈtriːt/v دەپاڕێتەوە لێی
entrust/ɪnˈtrʌst/v متمانەی پێ دەکا، پشتی پێ دەبەستێ
entry/ˈentri/n ١- کرداری چونە ژوورەوە ٢- چوە ناوەوە ٣- دەروازە- گوزەر ٤- ماددەی تۆمار کراو ٥- هاوبەش- بەشدار
envelop/ɪnˈveləp/v دادەپۆشی، بەتەواوی دایدە پۆشێ
envelope/ˈenvələʊp/n نامە داپۆش، نامە گر- زەرفی نامە
enviable/ˈenviəbl/adj چاو لێبوو- سەرنج ڕاکێش- چاو بەر
envious/ˈenviəs/adj ئیرەیی بەر، حەسود، لەچەر
environment/ɪnˈvaɪrənmənt/n ١- ڕەوش ٢- دەوروبەر - ژینگە
environmentalist /ɪnˌvaɪrənˈmentəlɪst/n ژینگە پارێز
environmentally/adv سەبارەت بە ژینگەیی
environs/ɪnˈvaɪrənz/n دەوروبەری (شار) دەوروپشت

یان واژوی خۆی
لە پشتەوەی ...دەنوسێ ٢- پاڵپشتی دەکا
٣- هەڵەیەکی لەسەر تۆماردەکا
endow/ɪndaʊ/v دەکاتە دیاری-
ئەرخان دەکا
endure/ɪn'djʊə(r)/v ١- بەرگەدەگری-
ئازار دەچێژێ
٢- بەردەوام دەبێ- دەخایەنێ
enduring/adj بەردەوام ، لە نێو نەچو
enemy/'enəmi/n ١- دوژمن ٢- نەیار
energetic/ˌenə'dʒətɪk/adj چالاک
energy/'enədʒi/n ١- هێز ٢- توانا- وزە
enervating/'enəveɪtɪŋ/adj خامۆش،
خەوالو- ورە روخێنەر
enfold/ɪn'fəʊld/v دەپێچێتەوە،
لەئامێز دەگرێ
enforce/ɪn'fɔ:s/v ١- لەسەری دەسەپێنێ
٢- یاسا جێبەجێدەکا ٣- ناچاری دەکا
enfranchise/ɪn'fræntʃaɪz/v
کۆیلەیەک رزگار دەکا، مافی دەداتێ
engage/ɪn'geɪdʒ/v ١- واڵ دەکا پێکیری
پێ بکا ٢- خەریکی دەکا، مژوڵ دەکا
٣- بەشداریدەکا
٤- وادەکا بەشەکان لەگەڵ یەک بسازێن
engaged/adj ١- دەزگیران، نیشانکراو
٢- مژوڵ- سەرقاڵ٣- گیراوە
engagement/ɪn'geɪdʒmənt/n
١-بەڵێندان-پەیوەست بون
٢- دەزگیرانی٣- ژوان٤- شەر
engagement ring/n ئەڵقەی دەزگیرانی
engine/'endʒɪn/n مەکینە
engineer/ˌendʒ'nɪə(r)/n - v ئەندازیار
٢- بەکارامەیی کاری خۆی ئەنجام دەدا
engineering/ˌendʒɪ'nɪərɪŋ/n
ئەندازیاری
English/'ɪŋglɪʃ/n زمانی ئینگلیزی-
ئینگلیز
Queen's/King's English
ئەو ئینگلیزیەی لەلایەن رۆشنبیران پەسندە
engrave/ɪn'greɪv/v هەڵدەکۆڵی-
نەقش دەکا
engraver/ɪn'greɪvə(r)/n هەڵکۆڵەر-
هونەرمەندی ئەم بوارە
engraving/ɪn'greɪvɪŋ/n هونەری
هەڵکۆڵین و نەقش کردن
وێنەی هەڵکەنراو لە- نەقش کراو
engross/ɪn'grəʊs/v ١- خەریکدەبێ بە،
مژوڵ دەبێ ٢- دادەرێژێ
engulf/ɪn'gʌlf/v قوت دەدا، نوقمی دەکا
enhance/ɪn'hɑ:ns/v لە بەهاو جوانی
زیاد دەکا
enigma/ɪ'nɪgmə/n مەتەڵ، لێڵی- نادیاری
enigmatic/ˌenɪg'mætɪk/adj شاراوە،
لێڵ
enjoy/ɪn'dʒɔɪ/v رادەبوێرێ-
خۆشی لە...وەردەگرێ
enjoyable/ɪn'dʒɔɪəbl/adj
خۆش - بەلەزەت- بەتام
enlarge/ɪn'lɑ:dʒ/v فراوان دەکا،
گەورە دەکا، زێدە دەکا
enlighten/ɪn'laɪtn/v روناک دەکاتەوە،
زانیاری پێدەبەخشێ
enlightened/adj هۆشیار، ئازاد، روناکبیر
enlist/ɪn'lɪst/v ١- دەبێتە سەرباز،
پەیوەندی دەکا بە٢- داوای یارمەتی دەکا
enmity/'enməti/n دوژمنداری، نەیاری
enormity/ɪ'nɔ:məti/n قەبەیی
enormous/ɪ'nɔ:məs/adj قەبە، کەڵەکا
enough/ɪ'nʌf/det - prep بەس،
بەگوێرەی پێویست، ئەوەندە
enquire/ɪn'kwɑ:ə(r)/v دەپرسێ،
دەکۆڵێتەوە

emphasize/ˈemfəsaɪz/v دووپاتدەکاتەوە، جەخت دەکا
emphatic/ɪmˈfætɪk/adj دووپات، یەکلاکەرەوە
empire/ˈempaɪə(r)/n
١- ئەمپراتۆریەت
٢- کۆمەڵە ئەکۆمپانیایەکی یەك بنەماڵە
empirical/ɪmˈpɪrɪkl/adj ئەزموونیی
employ/ɪmˈplɔɪ/v ١- کاریە (...) دەدا
٢- بەکاردێنێ
employee/ɪmˈplɔɪi:/n فەرمانبەر- کرێکار- کارکەر
employer/ɪmˈplɔɪə(r)/n خاوەن کار
employment/ɪmˈplɔɪmˈnt/n کار، پیشە
unemployment/n بێ کاری
empower/ɪmˈpauə(r)/v
دەسەڵاتی دەداتێ
empress/ˈemprəs/n ١- ئەمپراتۆری ژن
٢- ژنی ئەمپراتۆر
empty/ˈempti/adj - v ١- بەتاڵ
٢- بێ واتا، بێ بەها
٣- بەتاڵ دەکا
emulate/ˈemjuleɪt/v لەبەر دەگرێتەوە، هەوڵدەدا باشتر بکا، بەریکانێی دەکا
emulsion/ɪˈmʌlʃn/n لوتو بەند، گیراوەی شیری
enable/ɪˈneɪbl/v دەتوانێ، وا لەشتێ دەکا بتوانێ
enact/ɪˈnækt/v یاسا دەردەکا، دەنوێنێ
enactment/ɪˈnæktmənt/n یاسا دەرکردن
encase/ɪnˈkeɪs/v دەپۆشێ- دادەپۆشێ
enchant/ɪnˈtʃɑ:nt/v
سەرنج ڕادەکێشێ- شەیدای دەکا
enchantment/n ١- سەرنج ڕاکێش- زۆر دڵخۆشی٢- جادو لێکردن
encircle/ɪnˈsɜ:kl/v بازنەی بەدەوردا دەکێشێ- ئابلۆقەی دەدا
enclose/ɪnˈkləuz/v ١- سیاجی بۆ دەکا
٢- هاوپێچ- لەگەڵ دەنێرێ
enclosure/ɪnˈkləuʒə(r)/n
١-جێی سیاج کراو- دیواری بەدەورکراو
٢ - هاوپێچ
encore/ˈɒŋkɔ:(r)/int ١- دووبارە! دووبارەکەرەوە ٢- نمایشی زیندە
encounter/ɪnˈkauntə(r)/v
١- بەرێکەوت دەیبینێ
٢- ڕوو بەڕووی دەبێ- ململانێی لەگەڵ دەکا
encourage/ɪnˈkʌrɪdʒ/v ١- هانی دەدا
٢- یارمەتیدەدا
encouragement/v هاندان
encroach/ɪnˈkrəutʃ/v مافی...دەخوا- دەبەزێنێ، پێشێل دەکا
encumber/ɪnˈkʌmbə(r)/v
کێشەی بۆدروست دەکا، باری گران دەکا
encyclopedia/ɪnˌsaɪkləˈpi:diə/n
ئینسیکلۆپیدیا
end/end/n ١- کۆتایی ٢- پاشماوە
٣- دووسەرە- هەردوولای شتێك ٤- مەبەست
end to end/n پێك وەنان
put an end to سنوور دادەنێ بۆ...
at the end ئەوەی کۆتایی
in the end لەکۆتاییدا
on end بەبەردەوامی
endanger/ɪnˈdeɪndʒə(r)/v دەیخاتە مەترسییەوە
endear/ɪnˈdɪə(r)/v وادەکا خەڵك خۆشی بوێ
خەڵکی خۆش بوێ
endeavour/ɪnˈdevə(r)/n - v
هەوڵدان، هەوڵدەدا
endemic/enˈdemɪk/adj بەربڵاو
endless/ˈendləs/adj بێ کۆتایی، بەردەوام
endorse/ɪnˈdɔ:s/v ١- ناوی خۆی

elongated/ˈiːlɒŋgeɪtɪd/adj درێژو لاواز
elope/ɪˈləʊp/v وەدو دەکەوێ- ڕەدوودەکەوێ
eloquence/ˈeləkwəns/n ڕەوانی- قسەرەوان
eloquent/ˈeləkwənt/adj ڕەوان
eloquently/adv بە ڕەوانی
else/els/adv ١- شتی (کەسی) تر ٢- ئیدی (جیا لەوە) ٣- کەسی دی (بێجگە لە)
or else ئەگەر نا- ئەگینا
elsewhere/ˌelsˈweə(r)/adv لە جێی تر
elude/iˈluːd/v ١- هەردێ لە- خۆ دەدزێتەوە ٢- بیری نایێ، نایەتەوە یادی
elude/v رادەکا لە/ خۆی دەرباز دەکا
elusive/iˈluːsɪv/adj ١- ڕاکردوو لە ٢-بەگەیین و بەین، فێڵبازن واق وڕێن
emaciated /ɪˈmeɪsieɪtɪd, ɪˈmeɪʃieɪtɪd/adj پووتەڵە، لاواز
emancipate/ɪˈmænsɪpeɪt/v ئازادی دەکا- ڕزگاری دەکا
emancipation of women ڕزگارکردنی ئافرەت
embankment/ɪmˈbæŋkmənt/n بەربەست، لەمپەر
embargo/ɪmˈbɑːgəʊ/n ئابلوقە، گەمارۆی ئابوری
embark= disembark/v سەردەکەوێتە سەر کەشتی/دادەبەزێ لەکەشتی
embarrass/ɪmˈbærəs/v شپرزە دەبێ، دەشڵەژێ، شەرم دایدەگرێ
embarrassment/n ١- شپرزەیی، شڵەژان ٢- شپرزەکەر، شڵەژێنەر
embassy/ˈembəsi/n باڵیوزخانە
embed/ɪmˈbed/v بەتوندی دەچەسپێنێتەوە، تێدەچەقێنێ

ember/ˈembə(e)/n ١- پڕیشک - ژیلەمۆ ٢- دوازدەڕۆژ بەڕۆژوبوون و نوێژ
embezzle/ɪmˈbezl/v پارە دەدزێ لەو کۆمپانیایەی کاردەکا
emblem/ˈembləm/n هێما
embody/ɪmˈbɒdi/v ١- بەرجەستە دەکا، دەنوێنێ ٢- دەگرێتەوە
embrace/ɪmˈbreɪs/v ١- لەئامێزیدەگرێ، باوەشی پێدادەکا ٢- دەگرێتەوە ٣- بەتەوسەوە بەشتێ قایل دەبێ
embroider/ɪmˈbrɔɪdə(r)/v ١- دەنەخشێنێ ٢- هەندێ شتی نادروست زێدە دەکا...
embryo-fetus/n کۆرپەلە، مەلۆتکە
emerald/ˈemerəld/n ١- بەردێکی پیرۆزی کەسکی ڕەونەقدار ٢- کەسکی(سەوزی) ڕەونەقدار
emerge/ɪˈmɜːdʒ/v ١- لەناکاو دەردەکەوێ ٢- ئاشکرا دەبێ - دەردەکەوێ
emergence/iˈmɜːdʒəns/n سەرهەڵدان- بەدیارکەوتن
emergent/iˈmɜːdʒənt/adj تازە
emergency/iˈmɜːdʒənsi/n فریاکەوتن
emigrate/ˈemɪgreɪt/n – v کۆچبەر- کۆچبەر، کۆچ دەکا
eminent/ˈemɪnənt/n ناسراو و گرنگ، دیار
eminently/ˈemɪnəntli/adv بە پرووشی بە ئاشکرایی
emit/iˈmɪt/v (لەدەم) دەردەکا
emotion/ɪˈməʊʃn/n ١- سۆز : ئەڤین ٢- هەڵچوون
emotive/iˈməʊtɪv/adj وورژێنەر
empathy/ˈempəθi/n هاوبەشی ویژدانی، بەزەیی
emperor/ˈempərə(r)/n ئەمپراتۆر
emphasis/ˈemfəsɪs/n جەخت کردن- دووپاتکردن

either/ˈaɪðə(r)/adj-pron ١- یەك لە دووان ٢- هەردوو

either-or ئەمە یان ئەو

eject/iˈdʒekt/v ١- دەردەکری٢- دەماوی

eke/iːk/v ١- گوزەرانی دەسوڕێنی خۆی دەژێنێ

٢- پارە دەگری- کەم خەرج دەکا

elaborate/ɪˈlæbəreɪt/adj - v

١- زۆر ئاڵۆز

٢- درێژەی دەداتێ- فراوان دەکا

elapse/ɪˈlæps/v کات- رادەبوێری بەسەر دەچێ- بەسەردەچێ

elastic/ɪˈlæstɪk/adj ١- جیر- لیك رادەکشێ ٢- نەچەسپاو

elated/iˈleɪtɪd/adj زۆر شاد، زۆر کەیف خۆش، بەختەوەر

elbow/ˈelbəʊ/n ١- ئانیشك٢- قۆڵ

elder/ˈeldə(r)/adj پیرتر، بەتەمەنتر

elders/n پیرەکان، بەساڵاچووەکان

elderest/adj بەتەمەنترین

elect/ɪˈlekt/v ١- هەڵدەبژێری ٢- بڕیار دەدا

election/ɪˈlekʃn/n هەڵبژاردن

elector=voter/n دەنگدەر

electric/ɪˈlektrɪk/adj ١-کارەبایی ٢-گڕ گرتو

The electric chair/n کورسی کارەبایی (بۆ لە سێدارە دان)

ئامێری ریش تاشین

electric razor-shaver/n

electrician/ɪˌlekˈtrɪʃn/n کارەبا چی

electricity/ɪˌlekˈtrɪsəti/n کارەبا

electrify/ɪˈlektrɪfaɪ/v ١- کارەبای دەداتێ ٢- دەوروژێنێ

electrocute/ɪˈlektrəkjuːt/v بە کارەبا دەکوژێ

electrocution/ɪˌlektrəˈkjuːʃn/n بە کارەبا کوشتن

electrode/ɪˈlektrəʊd/n جەمسەری کارەبا

electronic/ɪˌlekˈtrɒnɪk/adj ئەلیکترۆنی

electronic mail = e-mail ئیمێل- نامە ناردن بە کۆمپیوتەر

elegant/ˈelɪgənt/adj جوانپۆش- رێکپۆش

elegance/ˈelɪgəns/n جوانپۆشی- رێکپۆشی

element/ˈelɪmənt/n ١- بەشێکی گرنگ ٢- شتێ لە ٣- رەگەز ٤- توخم ٥- گەرمیدەر ٦- هۆکاری کەش و هەوا

elementary/ˌelɪˈmentri/adj

١- بەرایی، سەرەتایی

٢- سادە، ئاسان

elementary school/n قوتابخانەی سەرەتایی

elephant/ˈelɪfənt/n فیل

elevate/ˈelɪveɪt/v بەرز دەکاتەوە، بڵند دەکا

elevating/n پەرەدان بەبیرو پەروەردە

elevation/ˌelɪˈveɪʃn/n ١- بەرزکردنەوە ٢- بەرزایی

elevator=lift/n بەرزکەرەوە- وەسەرخەر

eleven/ɪˈlevn/n ژمارە یازدە

elf/elf/n جنۆکوی بچوك، کورتە باڵا

elicit/iˈlɪsɪt/v فەراهەم دێنێ ژ بەدەست دەهێنێ، لێی دەردێنێ

eligible/ˈelɪdʒəbl/adj شیاو، شایەن

eliminate/ɪˈlɪmɪneɪt/v ١- لادەبا- رەش دەکاتەوە ٢- دەردەکرێ لە

elite/eɪˈliːt, ɪˈliːt/n هەڵبژاردە

elitism/eɪˈliːtɪzəm/n ئەو باوەڕەیە کە دەڵێ دەبێ چینی هەڵبژاردە- پۆشنبیر مامەڵەی تایبەتی لەگەڵ بکرێ

elk/elk/n مامز (ئاسکی) گەورە

elocution/ˌeləˈkjuːʃn/n هونەری وتاردان، گوتار بێژی

economy/ɪˈkɒnəmi/n ١- ئابووری
٢- قرچۆکی- دەست گرتن- خنسی
ecstasy/n مەستی
ecstatic/ɪkˈstætɪk/adj مەست/ زۆر کەیف خۆش
eczema/ˈeksɪmə/n خوران- ئەکزیما
eddy/ˈedi/n گەردەلول، باهۆز
edge/edʒ/n - v ١- کەنار
٢- لێوار- دەمی- تیژی چەقۆ
٣- لێواری بۆ دروست دەکا
٤- لەسەر خۆ دەجولێ
edgy/ˈedʒi/adj ملچوی، تورەو توند، نیگەران
edible/ˈedəbl/adj دەخورێ، بۆ خواردن دەشێ
edifice/ˈedɪfɪs/n باڵە خانەی مەزن، کۆشکی خەیاڵ
edit/ˈedɪt/v ١- شتێ ئامادە دەکا
٢- دەنوسێو ئامادە دەکا
٣- ڕۆژنامەیەک، گۆڤارێک دەردەکا
edition/ɪˈdɪʃn/n ١- چاپکراو
٢- زنجیرە ٣- نۆرەی چاپ
editor/ˈedɪtə(r)/n ١- ئامادەکار
٢- نووسەر لە ڕۆژنامە
editor-in-chierf/n سەرنوسەر
editorial/ˌediˈtɔːriəl/adj سەروتار
educate/ˈedʒukeɪt/v ١- دەرسی پێ دەلێ
٢- مەشقی پێ دەکا ٣- ڕۆشنبیری دەکا
٤- پەروەردەی دەکا
educated/ˈedʒukeɪtɪd/adj ڕۆشنبیر
education/ˌedʒuˈkeɪʃn/adj
١- فێربوون- فێرکردن ٢- پەروەردە
edu[illegible]onal/ˌedʒuˈkeɪʃənl/adj
١- فێرکاری ٢- پەروەردەیی
eel/iːl/n مارماسی
eerie/ˈɪəri/adj سەیرو ترسێنەر

effect/ɪˈfekt/n ١- کاریگەری- ئاکام
٢- تێ گەیشتن ٣- کەلوپەلی کەسی
effective/ɪˈfektɪv/adj ١- کارگەر- ئەنجامهێنەر ٢- بەکاریگەر
٣-کرداری- حەقیقی
efficient/ɪˈfɪʃnt/adj بە توانا، کارامە، چالاک
efficiency/ɪˈfɪʃnsi/n چالاکی، توانا
effigy/n پەیکەر، هەیکەل، وێنەی مرۆڤ
effort/ˈefət/n ١- تێکۆشان، ئەرک
٢- دژواری
effortless/ˈefətləs/adj ئاسان- بێ کۆشش
egg/eg/n - v ١- هێلکە (جوجکە تێدا)
٢- هێلکەی (مریشك)
٣- هێلکە (تۆوی بچوك لەمێ)
eggplant/ˈegplɑːnt/n باینجان
eggshell/ˈegʃel/n قالکی هێلکە- دیوی دەرەوەی هێلکە
egg somebody/v هانی دەدا
ego/ˈiːgəʊ, ˈegəʊ/n ١- شانازی بە خۆکردن ٢- زات- خۆ- خود
egocentric/ˌiːgəʊˈsentrɪk/adj خۆپەرست، خۆ ویست
egotism/ˈiːgəʊɪzəm/n خۆ پەرستیەت، خۆ (زات) خۆشویستن، لەخۆدان
egregious/ɪˈgriːdʒiəs/adj نازەن- لە ڕادەبەدەر
egress/n دەرچوون- ڕێگا بۆ دەرچوون
Eid جەژن
eiderdown/ˈaɪdədaʊn/n لێف
eight/eɪt/n هەشت
eighteen/ˌeɪˈtiːn/n هەژدە
eighteenth/ˌeɪˈtiːnθ/adj هەژدەهەم
eighth/eɪtθ/adj هەشتەم
eighty/ˈeɪti/n هەشتا

Ee

E-e/i:/ پیتی پێنجەم لە ئەلفبای ئینگلیزی
each/i:tʃ/adj هەریەک
eager/ˈi:gə(r)/adj شەیدا، پەرۆش
eagle/ˈi:gl/n هەڵۆ
ear/ɪə(r)/n گوێ
an ear of wheat گوڵە گەنم
eardrum/ˈɪədrʌm/n پەردەی گوێ
earl/ɜ:l/n خانەدان/ئێرل
earldom/n پلەی خانەدان لە بەریتانیا
early/ˈɜ:li/adj-adv زوو
earmark/ˈɪəmɑ:k/v – n جیادەکاتەوە/ جیاکردنەوە
earn/ɜ:n/v دەستی دەکەوێ- بە دەست دێنێ
earring/ˈɪərɪŋ/n گوارە
earth/ɜ:θ/n ١- زەوی- گەردوون- جیهان ٢- زەمین- زەوی ٣- خۆڵ
earthy/ˈɜ:θi/adj ١- دنیایی نەک ئاسمانیی ٢- شیاو- گران (بکری)
earthquake/ˈɜ:θkweɪk/n زەوی لەرزین- بوومە لەرزە
ease/i:z/n - v ١- سانایی- ئاسانی ٢- حەسانەوە- هەست بە حەسانەوە دەکا ٣- ئازار-ژانی-کەم دەکاتەوە -هێوری دەکاتەوە ٤- وادەکا شتێ لەسەرخۆو هێواش بجوڵێ
ease somebody's mind دڵنیای دەکا
easel/ˈi:zl/n چوارچێوەیەکی لە دار دروستکراوە تەختەرەشە هەڵدەگری
east/i:st/n ڕۆژ هەڵات
The east/n وڵاتانی ڕۆژهەڵات/ئاسیا
middle east/n ڕۆژهەڵاتی ناوەڕاست
easterly/i:stəli/adv ١- بەرەو ڕۆژهەڵات
eastern/i:stən/adj ٢- ئاسیایی/ڕۆژهەڵاتی

easy/ˈi:zi/adj - adv ١- ئاسان، سانا ٢- دڵنیا، حەوارە، حەساوە
easily/adv ١- بە ئاسانی ٢- بێ گومان
easy chair/n کورسییەکی گەورەی بە پشت و دەسکە
eat/i:t/v ١- دەخوا- شت لە ناو دەمی دادەنێ ٢- نان دەخوا
eat out/v نان لە چێشتخانە دەخوا
eau-de-cologne/ˌəʊ də kəˈləʊn/n کۆلۆنیا
eaves/i:vz/n سوانە- لێواری بان
eavesdrop/ˈi:vzdrɒp/v گوێ ڕاگری، گوێ رادێلێ خۆی مات دەکا
ebb/eb/v – n دەنیشێتەوە، لاوازتر دەبێ داکشان
ebony/ˈebəni/n داری رەشی رەق
eccentric/ɪkˈsentrɪk/adj نارەن، ناوێزە، پەدخو، سەیر
ecclesiastical/adj پەیوەست بە کەنیسە- کەنیسەیی
echo/ˈekəʊ/n-v زایەڵە، سەدا ١- دەنگ دەداتەوە ٢- دووبارە دەکاتەوە ٣- ئاوەکە پڕ دەنگ دەکا- دەنگ دەدەکاتەوە
eclipse/ɪˈklɪps/n-v ١- ڕۆژ گیران/ مانگ گیران ٢- لەدەست دانی گرنگی کەم بایەخ دەبێ- ڕۆژ/مانگ دەگیری
ecology/iˈkɒlədʒi/n زانستی دەوروبەر/ دەوروبەرزانی- ژینگەناسی
ecologist/iˈkɒlədʒɪst/n زانای دەوروبەر/ دەوروبەر ناس
economic/ˌi:kəˈnɒmɪk/adj ئابوری
ecomomical/adj خنسیی-دەستپێوەگرییی
economics/ˌi:kəˈnɒmɪks/n ئابوری زانی
economist/ɪˈkɒnəmɪst/n ئابوریناس
economize/ɪˈkɒnəmaɪz/v پاشەکەوت دەکا

dump/dʌmp/n - v ١- زبڵدان ٢- زبل فڕێ دەدا ٣- بازاڕ پڕ دەکا لەشتی هەرزان ٤- بارێکی گران فڕێ دەداتە سەر زەوی
dun/dʌn/adj - v ١- ڕەنگی تاری ٢- زۆری دەکا لە داواکردنی قەرد
dunce/dʌns/n گێل - نەزان، درەنگ فێر دەبێ
dung/dʌŋ/n ڕیخ- تشپل
dungeon/ˈdʌndʒən/n زینداني ژێر زەمینی
dupe/dju:p/ v هەلی دەخەلەتێنی- فێلی لێدەکا
duplicate/ˈdju:plɪkeɪt/adj - v ١- لەبەر دەگرێتەوە/ جووتە ٢- وەك خۆی - دەقاو دەق ٣- گەواهی، دیتەر
duplicator/n لەبەرگرەوە
duplicity/dju:ˈplɪsəti/n دوو ڕوویی
durable/djʊərəbl/adj خۆڕاگر، درێژ خایەن
duration/djuˈreɪʃn/n ماوە
duress/djuˈres/n هەڕەشە، گەف کرتن
during/ˈdjʊərɪŋ/prep ١- بە درێژایی ٢- لەماوەی
dusk/dʌsk/n زەردەپەڕ - شەفەق
dusky/ˈdʌski/adj تاری، ئەسمەری تۆخ
dust/dʌst/n – v تۆز - پاقژ دەکا، خۆ دادەوەشێنێ
dustbin/ˈdʌstbɪn/n تەنەکەی زبل/زبڵدان
dustman/ˈdʌstmən/n زبلڕێژ
dustpan/ˈdʌstpæn/n بێرۆکە
dusty/ˈdʌsti/adj تۆزاوی
Dutch/dʌtʃ/adj هۆلەندی

dutiful/ˈdju:tɪfl/adj گوێ ڕایەل
duty/ˈdju:ti/n ١- ئەرك ٢- چالاکی - کار٣- باج
duvet/ˈdu:veɪ/n لێف
dwarf/dwɔ:f/n - v ١- قەزەم (مرۆڤی بە توانا لە نەفسانە) ٢-کورتە باڵا ٣- بچوکی دەکاتەوە، کەمی دەکا
dwarfish/ˈdwɔ:fɪʃ/adj بچووك - وەك قەزەم
dwell/dwel/v ١- دەژی ٢- جەخت دەکا لەسەر
dye/dai/v بۆیە دەکا - ڕەنگ دەکا
dying/daɪɪŋ/n مردن
dynamic/daɪˈnæmɪk/adj چالاك، زۆر کاریگەر
dynamics/daɪˈnæmɪks/n جوڵە زانی، زانستی دایناميك
dynamite/ˈdaɪnəmaɪt/n تەقینەوە - بە دایناميت دەتەقێنێتەوە
dynamo/ˈdaɪnəməʊ/n دینەمۆ - بزوێنەر
dynasty/ˈdɪnəsti/n خانەدان، بنەماڵە، زنجیرەی فەرمان ڕەوایی یەك بنەماڵە
dysentery/ˈdɪsəntri/n سکچوون
dyslexia/dɪsˈleksiə/n کێشەی خوێندنەوەو نووسین
dyspepsia/dɪsˈpepsiə/n هەرس نەکردن
dysphoria/n نیگەرانی
dysphea/n تەنگەنەفەسی، خراپ هەناسە دان
dysuria/n خراپ میز کردن

dross/drɒs/n ماددەی بێبەها

drought/draʊt/n وشکایی، نەبارین

drove/drəʊv/n ١- جەشامەتی خەڵك
٢- مێگەل

drove/v ئیی خوڕی، هاژوتی

drown/draʊn/v ١- لەژێر ئاو دەکەوێ
٢- دەخنکێ

drowse/draʊz/v ١-خەو دەیگرێ،
وەنەوز دەدا- باوشکی دێنێ ٢- تەمبەڵی دەکا

drowsy/ˈdraʊzi/adj ١- خەراڵوو،
خەوگرتە ٢- نیوە نووستوو

drudge/drʌdʒ/n کاری ناخۆش-گران-
دەکا/ ڕەنج دەدا

drudgery/drʌdʒəri/n ١-ڕەنج
٢- کارێکی گرانی وەڕسکەر

drug/drʌg/n دەرمان، بێهۆشکەر

drug/v بێهۆشی دەکا

drug addict خوگرتوو بە
ماددەی بێهۆشکەر

Druid/ˈdru:ɪd/v قەشەی ئایینی
کەلتی کۆن

drum/drʌm/n دەهۆڵ- تەپڵ
دەهۆڵ لێدەدا
drum/v

drummer/ˈdrʌmə(r)/n تەپڵ لێدەر،
دەهۆڵ کوت

drunkard/ˈdrʌŋkəd/n سەرخۆش،
سەرخۆشی هەمیشەیی

drunken/ˈdrʌŋkən/adj
١- ئەو کەسەی زۆری خواردبێتەوە
٢- کاریگەری زۆر خواردنەوەی ئارەق

dry/draɪ/adj - v ١- ووشك ٢- تینو-تینی
٣- وشك (بێزار)٤- وشکایی ٥- تاڵ (ئارەق)
٦- وشك دەبێ - وشك دەکا

dry-clean/n وشککەرەوە -
پاککەرەوە بە نەوت

dual/ˈdju:əl/adj دووانە ، دوو

dualism/n دوویتی- عەقڵ و جەستە

duality/n دوویی

dub/dʌb/v ١- پلەی سوار دەداتە
٢-ناوی لێدەنێن، نازناوی بۆدادەنێ
٣- دەبلەجە دەکا

dubious/ˈdju:biəs/adj گومانلێکراو،
شاراوە،گومانهێن

duck/dʌk/n - v ١- مراوی/مێیەی
باڵندەی ئاوی ٢- یەکێ ژێر ئاو دەخا
٣- سەری لادەدا/خێرا دەڕوا

duct/dʌkt/n ١- کەناڵ، لولەك - بۆڕی
٢- ڕێڕەو - ئاوەڕۆ - کەناڵ - جۆگە

due/dju:/adj - n ١- دەبێ بدرێ (کرێ)
٢- گونجاو، شیاو، دروست
٣- چاوەڕێی کەیشتن ٤- بەهۆی، لە ئاکامی
٥- ماف ٦- ئاك

duel/ˈdju:əl/n شیر بازی، شەڕە شیر
شەڕە دەمانچە

duet/djuˈet/n جووتە ژەنیار

duffer/ˈdʌfə(r)/n گێل - گەوجە

duffle-duffle چنینی سوفی دڕ

dull/dʌl/adj ١- گێل- درەنگ تێدەگا
٢- کۆڵ (پێچەوانەی تیژ ٣- شاراوە - لێڵ
٤- تاری ٥- بێزارکەر - جاڕس
٦- دەخوا، کۆڵ دەکا

duly/ˈdju:li/adj وەك داواکراو،
لەکاتی خۆی

duma/n پەرلەمانی ڕوسیا لە ١٩٠٥-١٩١٧

dumb/dʌm/adj لاڵ، بێ دەنگ

dumbfound/dʌmˈfaʊnd/v سەری
دەسوڕێنێ، بێدەنگی دەکا، لاڵی دەکا

dummy/dʌmi/n ١- مەیکەلی مرۆڤ
لە نێو جامخانە بۆ فرۆشتنی جل وبەرگ
٢- مەمەی لاستیك- بووکە شوشە
٣- ئارەسەن - لاسایی کەرەوە
٤- درۆزن - ساختە

بەچاوی پڕ خەو

dreariness/ˈdrɪərɪnəs/n پەستی

dreary/ dˈrɪəri/adj پەست

dredge/dredʒ/v قوڕ لەمین دەریا یان بەندەر پاقژ دەکاتەوە بە ئامێر

dregs/dregz/n بەرماوە، بنی شت، خلتە، کلێش

drench/drentʃ/v تەڕ دەکا

dress/dres/n - v ١-جل٢- کراس ٣- دەپێچێتەوە ٤- ئامادە دەکا(خواردن) ٥- پرچی دادەهێنێ

dresser/ˈdresə(r)/n ١- تاقچەکە- چەکمەجە ٢- برین پێچ ٣- جلی نواندن

dressing/ˈdresɪŋ/n ١- برین پێچی ٢- سارغی ٣- زەڵاتە

dressing-gown/n جلی نوستن- ڕۆب

dressing-room/n ژووری جل گۆڕین

dressmaker/ˈdresmeɪkə(r)/n جل دروو- بەرگدروو

dressmaking/n بەرگدروین

dressy/ˈdresi/adj ڕێکە- کۆک

dribble/ˈdrɪbl/v ١- دڵۆپە دڵۆپە دەچێتە خوار ٢- لیکی لەدەم دێتە دەر ٣- تۆپ وەپێش خۆی دەدا

drier/draɪə(r)/v - n وشک کەرەوە- وشک دەکاتەوە ئامێری وشک کەرەوە

drift/drɪft/v - n ١-ڕادەماڵێ-لەگەڵ دەچێ ٢- لادان لە هێڵی فڕین ٣- واتای گشتی ٤- قۆمەتە بەفر

drifter/ˈdrɪftə(r)/n ١- وێڵ- بێ ئامانج ٢- بەلەم

drill/drɪl/n - v ١- دریل- ئامێری کونکەر ٢- مەشقی سەربازی٣- ڕاهێنان ٤- ئامێری تۆوچێن ٥- چنین ٦- کون دەکا ٧- ڕاهێنان- مەشق دەکا ٨- تۆو دەچێنێ

drink/drɪŋk/n - v ١- دەخواتەوە٢- قوم ٣- خواردنەوە٤- ئارەق

drip/drɪp/v - n ١- دڵۆپە دەکا ٢- دەنگی ئاو- دڵۆپە٣- دەرزی

drive/draɪv/v - n ١- زۆری لێ دەکا- بەرەو پێش خۆی‌دەدا ٢- ئۆتۆمبیل داژوا ٣- کەسێک بە... دەگەیەنێ ٤- بەگەڕ دەخا٥- مان دەگرێ

drive/v - n ١-ئیدەخوڕێ ٢- دەماریڵێ ٣- نیشانەی ئیدەگرێ ٤- گەڕان-بەئۆتۆمبیل ٥- لێدانێکی بەهێز ٦- کۆشش ٧- پێڕەو

drivel/ˈdrɪvl/v - n وڕێنە، قسەی قۆڕ ١- ڕەفتاری منداڵانە دەکا ٢- قسەی قۆڕ دەکا

driver/ˈdraɪvə(r)/n شوفێر، ئیخوڕ، لێدەر

drizzle/ˈdrɪzl/n ١- پرشینەر ٢- بارانێکی هێواش

drizzle/v ١-دەپرشێنێ ٢- دڵۆپە دڵۆپە دەباری

droll/drəʊl/adj گاڵتەجاڕ، پێکەنین هێنەر

dromedary/ˈdrɒmədəri/n ١- وشتر- دوو ڕەگ ٢- پشت قۆڕ

drone/drəʊn/n ١- نێرەی هەنگ ٢- بێکار ٣- ویزەویز

drone/v ١- ویزەویز دەکا ٢- گۆرانی بۆ خۆی دەڵێ

droop/druːp/v کووڕ دەبێتەوەدەچەمێتەوە

drop/drɒp/v ١- دەکەوێ ٢- دادەنیشێ ٣- دەسڕێتەوە٤- دڵۆپە دەکا

drop/n ١- دڵۆپە ٢- کەوتن ٣- سڕینەوە

drop-dead لەناکاو دەمرێ

drop off/v سەرخەوێ دەشکێنێ

drop out/v ١- وازدێنێ ٢- ئەوکەسەی واز لە زانکۆ... دەهێنێ. ٣- ئەو کەسەی دابی کۆمەڵ پەسەند ناکات.

سەرخەو، دەمەلاژێ- هەلاژان

dozen/ˈdʌzn/n دەستە- دوازدە

half a dozen نیو دەستە- شەش

drab/dræb/adj بۆر- رەنگ تۆزاوی ئەسمەری کراوە

draft/drɑːft/n - v ١- رەشنووس

٢- پارەگۆڕین ٣- بانگ دەکرێ بۆ سەربازی

رەشنوس ئامادە دەکا/بانگ دەکا بۆ سەربازی

drag/dræg/v - n ١- رادەکێشێ- لەسەر سینگ رادەکێشێ

٢- بێزارکەر- بێزاری دەکا ٣-پیاو لەجلی ژندا

٤- دوکەل قوتدان ٥- زانیاری لێ وەردەگرێ

dragoman/n وەرگێڕ، رابەری گوزار

dragon/ˈdrægən/n ئەژدیها

dragonfly/ˈdrægənflaɪ/n پوشکە بەقنگ، پوشکەبەقونە

drain/dreɪn/n – v ١- ئاوڕۆ- جۆگەی پیسایی ٢- ئاوهێنەر- بۆڕی ئاو

٣- وشك دەبێ ٤- ئاوی پێدا دەڕوا

٥- مەست دەبێ

٦- هێزی نامێنێ- لاوازتر دەبێ

drainage/ˈdreɪnɪdʒ/n سیستەمی گەیاندنی ئاو

drake/dreɪk/n نێرەی مراوی

dram/dræm/n ١- درهەم ٢- قومێ ئارەق

drama/ˈdrɑːmə/n ١- هونەری شانۆگەری

٢- شانۆگەری، دراما

dramatic/drəˈmætɪk/adj ١- شانۆیی- درامایی ٢- سەرسوڕهێنەر

dramatist/ˈdræmətɪst/n درامانووس

dramatization/ˌdræmətaɪˈzeɪʃn/n بۆ نواندن دەشێ

dramatize/ˈdræmətaɪz/v به دراما کردن، گۆڕینی چیرۆك بۆ شانۆگەری

drape/dreɪp/v هەلدەواسێ، دادەپۆشێ

draper/ˈdreɪpə(r)/n کوتالفرۆش، پەڕۆفرۆش

drapery/ˈdreɪpəri/n ١- قوماش- قابریك- رستن و چنین

٢- بازرگانی قوماش ٣- پەردە داداندوە

drastic/ˈdræstɪk/adj ١- توند

٢- کاریگەر و خێرا

draught/drɑːft/n - adj - v ١-تەوژمی با

٢- دامە ٣- قوم

draughtsman/ˈdrɑːftsmən/n وێنەکێشی ئەندازەیی/ داردراما

draughty/ˈdrɑːfti/adj شوێنێ کە تەوژمی بای لێ بێ

draw/drɔː/v - n ١- رادەکێشێ

٢- یانسیب٣- وەك یەك لە وازی

٤- دەردێنێ٥- سرنجی رادەکێشێ

٦- وێنە دەکێشێ٧- با دەکێشێ

drawback/ˈdrɔːbæk/n خەوش

drawbridge/ˈdrɔːbrɪdʒ/n پردی جولاو

drawer/drɔː(r)/n چەکمەجە- راکێش

drawers/drɔːz/n جلی ژێرەوە

drawing/ˈdrɔːɪŋ/n ١-هونەری وێنەکێشان

٢- وێنە

drawing-room/ˈdrɔːɪŋ ruːm/n ژووری‌میوان- دیوەخان

drawl/drɔːl/v لەسەرخۆ قسەدەکا

drawn/drɔːn/adj ١-روخسار ماندونیگەران

٢- وەك يەك لە وازی

dread/dred/n - v ترس وتۆقین/ دەترسێ- دەتۆقێ

dreaded/adj تۆقێنەر- ترسێنەر

dreadful/ˈdredfl/adj تۆقێنەر، زۆرخراپ

dreadfully/adv تۆقێنەرانە

dream/driːm/n - v خەون/خەون دەبینێ

dreamy/ˈdriːmi/adj خەوالو،

blood donor خوێندەر، خوێنبەخش

doodle/ˈdu:dl/v - n وێنەی پەرت و بڵاو/ بەبیری پەرت و بڵاو دەکا

doom/du:m/v - n چارەنووس، حیسابی ڕۆژی دوایی- ئەسەری نووسراوە

doomsday/ˈdu:mzdeɪ/n ڕۆژی زیندووبوونەوە، ڕۆژی حیساب

door/dɔ:(r)/n دەرگا، دەروازە

doorstep/ˈdɔ:step/n گرێژەنەی دەرگا- بەردەرگا

dormant/ˈdɔ:mənt/adj نوستوو، پاڵکەوتو

dope/dəʊp/n حەشیش، وارتیش

dormitory/ˈdɔ:məntri/n ژووری نوستن/ بەشی ناوخۆ

dose/dəʊs/n – v ژەمەدەرمان/ دەرمان دەخوا

dossier/ˈdɒsieɪ/n دۆسیە، فایل

dot/dɒt/n خاڵ- نوختە/خاڵ دادەنێ

dote/dəʊt/v شەیدا دەبێ

double/ˈdʌbl/v - n - adj - adv

١- جووتە ٢- دووئەوەندە ٣- دوو- دووکەس ٤- فێڵبازدەبێتە دوو ئەوەندە

double cross/n – v فێڵ، فێڵ دەکا دەخاپێنێ

double edged/adj دوولا- دووبڕوو- دووتیغ

double faced/adj دووڕوو

doubt/daʊt/n - v گومان- گومان دەبا

doubtful/ˈdaʊtfl/adj گومانلێکراو، جێی گومان

doubtless/ˈdaʊtləs/adj - adv گومانلێنەکراو، بێگومان

dough/dəʊ/n هەویر

dove/dʌv/n کۆتر

doves & hawks لایەنگرانی ئاشتی و لایەنگرانی شەڕ

dowdy/ˈdaʊdi/adj کۆن/ ڕزی

down/daʊn/n - adj - adv - prep - v پەڕ- تووکی-نەرم

down ١- بەرەوخوار- خوارەوە
٢- لە وەستانەوە بەرەو خوارەوە
٣- بێدەنگ بوو، وەستا

down & out ٤- قەلەندەر

down with fever ٥- تاگرتو

cash down ٦- پارە یەکسەر دان

down & up ٧- هات و چۆ ئەو سەرە ئەم سەر

downcast/ˈdaʊnkɑ:st/adj
١- خەمناك و بێئومێد ٢- چاوشۆڕ

downfall/ˈdaʊnfɔ:l/n
١- کەوتن- هەرەس
٢- هۆکاری ڕوخان یان هەرەس

downgrade/ˈdaʊngreɪd/n – v
لە پایەی-گرنگی- کەم دەکاتەوە

downhearted/ˌdaʊnˈhɑ:tɪd/adj
خەمناك و دڵشکاو

downhill/ˌdaʊnˈhɪl/n - adv - adj
بەرەو خوارەوە/ نشێو/ نزار/ پێشبڕکێی خزین

down-market/ˌdaʊn ˈmɑ:kɪt/adj
هەرزان

downpour/ˈdaʊnpɔ:(r)/n
ڕێژنە بارانێکی لەناکاو

downright/ˈdaʊnraɪt/adj قسەڕەپوو، تەواو، ڕاست

downstairs
/ˌdaʊnˈsteəz/n-adv -adj
بەرەو نهۆمی خوارەوە-ژێرەوە

downtown/ˌdaʊnˈtaʊn/adv
جەرگەی کارو ڕابواردن
چەقی شار- ناوەندی شار

downtrodden/ˈdaʊntrɒdn/adj
زوڵملێکراو-ماف خوراو/ هاڕاو

dowry/ˈdaʊri/n مارەیی، نەخت، بەمەر

doze/dəʊz/n - v وەنەوز دەدات

سەرسوڕان

dizzy/ˈdɪzi/v – adj گێژخواردوو، بەرز/ سەرگێژکەر

do/də, du/v - n کرداری کردن
١– نمایش دەکا ٢–چارەسەر دەکا، مامەڵەدەکا
٣– ئیِدەنێ ٤– دروست دەکات
٥– رادەپەڕێنێ– جێبەجێدەکات
٦– کار ئیِدەکا، دەخوێنێ ٧– گەشە دەکا
٨– دەسازێ– دەگونجێ ٩– بەش دەکا، بەسە
١٠– فێڵ– غەش دەکا
١١– کۆگای فرۆشتنی شتی پێویست
١٢– ئامەنگ

docile/ˈdəʊsaɪl/adj ئاسان، هێمن، گوێ پایەڵ

dock/dɒk/n - v ١– حەوزی پاپۆڕ– کەشتی
٢– شۆستەی کەشتی بۆ بەتاڵکردنی کەلوپەل
٣– قەفەسی تاوانبار لە دادگا ٤– دەبڕێ

docker/n کرێکاری بەندەر

dockyard/ˈdɒkjɑːd/n جێی پاپۆڕ چاککردنەوە

doctor/ˈdɒktə(r)/n - v ١– نۆژدار،پزیشک
٢– خاوەن بڕوانامەی دکتۆرا
٣–چارەسەردەکا، دەرمان دەکا
٤– تەزویر دەکا – دەگۆڕێ

doctrine/ˈdɒktrin/n رێباز، باوەڕی، فەرمایشت

document/ˈdɒkjumənt/n بەڵگەنامە

documentary/ˌdɒkjuˈmentri/adj - n بەڵگەنامەیی

dodge/dɒdʒ/v - n ١– لادەدا
دووردەکەوێتەوە ٢– فێڵ

tax-dodger/n هەڵاتو لە دانی باج

doe/dəʊ/n مێینەی ماسز یان کەروێشك

doer/ˈduːə(r)/n بکەر

dog/dɒg/v - n ١– سەگ
٢– شوێن پێی ون دەبێ

doghed/adj سور، پشت، رژد

dogma/ˈdɒgmə/n باوەڕێکی
ئایینی سەرەکی– وشکەباوەڕی

dogmatic/dɒgˈmætɪk/adj توند، دۆگمایی

dole/dəʊl/n - v پارەیتی هەفتانە بۆ بێکاران
قرچۆکی دەکا لە دابەش کردن

doleful/ˈdəʊlfl/adj خەمبار، پەست

doll/dɒl/n بووکەشوشە

dolphin/ˈdɒlfɪn/n دۆلفین

domain/dəˈmeɪn/n ناوچەی دەسەڵات، بوار، قەڵەمڕەوی

dome/dəʊm/n گومەز، گومبەت

domestic/dəˈmestɪk/n-adj ١–خێزانیی
٢– ناوخۆیی ٣– خولام

domesticate/dəˈmestɪkeɪt/v دەیکاتە
ماڵی– کەوی دەکا،
وای ئیِدەکا گرنگی بە کاروباری ماڵەوە بدا

domicile/ˈdɒmɪsaɪl/n - v شوێن، جێ، ماڵ
جێیەك بۆ خۆی دیار دەکا

dominance/ˈdɒmɪnəns/n سەروەریتی، دەسەڵات

dominant/ˈdɒmɪnənt/n – adj
بەدەسەڵات، سەرەکی

dominate/ˈdɒmɪneɪt/v ١–زاڵ دەبێ
٢– دەڕوانێتە سەر

domination/ˌdɒmɪˈneɪʃn/n زاڵبوون

domineering/ˌdɒmɪˈnɪərɪŋ/adj
تاغوت، زۆردار، زاڵ

dominion/dəˈmɪniən/n
١– سەروەری– دەسەڵات ٢– ناوچەی دەسەڵات

domino/ˈdɒmɪnəʊ/n دۆمینە

donate/dəʊˈneɪt/v دەبەخشێ

donation/dəʊˈneɪʃn/n بەخشین

donky/ˈdɒŋki/n کەر، گوێدرێژ

donor/ˈdəʊnə(r)/n بەخشەر

درێژ دەبێ- درێژبونەوە

distil/dɪˈstɪl/v دلۆپە دەکا

distillation/ˌdɪstɪˈleɪʃn/n دلۆپەکردن

distinct/dɪˈstɪŋkt/adj ١- جیا- بەرچاو
٢- ڕوون

distinction/dɪˈstɪŋkʃn/n ١- جیاوازی
٢- شکۆیی ٣- لەقەبی شەرەف

distinctive/dɪˈstɪŋktɪv/adj جیا- ئاشکرا

distinguish/dɪˈstɪŋgwɪʃ/v
١- جیادەکاتەوە ٢- دەرک پێدەکا، دەناسێتەوە
٣- پلەی بەرز دەکاتەوە

distinguished/adj دیار- بەرچاو
ناسراو، بەناوبانگ

distort/dɪˈstɔːt/v دەشێوێنێ

distorted/dɪˈstɔːtɪd/adj شێواو

distortion/dɪˈstɔːʃn/n شێواندن،
گۆڕین

distract/dɪˈstrækt/v ١- وازدێنێ،
خۆشی وەردەگرێ ٢- سەرسام دەبێ

distracted/adj واق وڕماو، قاڵ، مژۆڵ

distraught/dɪˈstrɔːt/adj
خەمۆك

distress/dɪˈstres/n-v-adj ١- نیگەرانی
٢- تەنگانە ٣- ترس
٤- فریاکەوتن ٥- نیگەران دەبێ

distribute/dɪˈstrɪbjuːt/v دابەش دەکا

distribution/ˌdɪstrɪˈbjuːʃn/n
دابەشکردن

district/ˈdɪstrɪkt/n ناوچە، هەرێم، ناحیە

distrust/dɪsˈtrʌst/n – v بێباوەڕی،
گومان، زەنی خراپ
گومان دەبا، باوەڕی بە نامێنێ

distrustful/dɪsˈtrʌstfl/adj گوماناوی،
بەگومان

disturb/dɪˈstɜːb/v ١- تێکدەدا، دەبڕێ
٢- بێزار دەکا، نیگەرانی بۆ دروست دەکا

disuse/dɪsˈjuːs/n - v لەکارخستن/
لەکار دەخا

disused/dɪsˈjuːzd/adj
فەرامۆشکراو، بەجێهێڵراو

ditch/dɪtʃ/n - v قۆرت/قۆرت لێدەدا

ditto/n - v - adv هەمان شت، هەروەها

divan/dɪˈvæn/n جۆرێکە لە جێگا،
سەرین

dive/daɪv/n - v خۆی لەناو نقوم دەکا

diver/ˈdaɪvə(r)/n مەلەوان

diverge/daɪˈvɜːdʒ/v پەل دەهاوێژێ،
لقی لێ دەبێتەوە

divergence/daɪˈvɜːdʒəns/n
جیاوازی، پەل هاویشتن

divergent/daɪˈvɜːdʒənt/adj
پەلهاویشتو، جیا

diverse/daɪˈvɜːs/adj جۆرەها، هەمەجۆر

diversity/daɪˈvɜːsəti/n جۆرێتی،
جیاوازی، فرەیی

divert/daɪˈvɜːt/v ١- ئاراستەی دەگۆڕێ
٢- رادەبوێرێ

divide/dɪˈvaɪd/v - n دابەش دەکا

dividened/ˈdɪvɪdend/n ١- دابەشکراو
٢- پشك، پشك-بەش- لەقازانج

divine/dɪˈvaɪn/adj - n - v
١- ئاسمانیی، خوایی
٢- نایاب ٣- جیهانی لاهوتی
٤- پێشبینی دەکا، شتی نادیار دەدرکێنێ

divinity/dɪˈvɪnəti/n ١-سروشتی
خوایی ٢- لاهوتیەت

divisible/dɪˈvɪzəbl/adj دابەش دەکرێ

division/dɪˈvɪʒn/n ١- دابەشکردن
٢- بڕ، سنور ٣- جۆر٤- تیپ، سەربازی

divorce/dɪˈvɔːs/n - v جیابوونەوە-تەڵاق/
تەڵاق دەدا

divulge/daɪˈvʌldʒ/v نهێنی دەدرکێنێ

dizziness/ˈdɪzɪnəs/n گێژخواردن،

display/n ١– نیشاندان
٢– ڕێکخستنی شت بۆ نیشاندان ٣– پیشاندراو
displease/dɪsˈpliːz/v توڕە دەکا، بێزار دەکا
displeasure/dɪsˈpleʒə(r)/adj بێزاری
disposable/dɪˈspəʊzəbl/adj
١–بەردەست
٢–فڕێدراو (پاش بەکارهێنانی تەنیا جارێک)
disposal/dɪˈspəʊzl/n ١–خۆڕزگارکردن لە
٢– ڕێکخستن ٣– لەژێر چاودێری، ڕەفتار
dispose/dɪˈspəʊz/v ١– ڕێک دەخا
٢– دەفرۆشێ٣– خۆ ڕزگار دەکەن لە
disposition/ˌdɪspəˈzɪʃn/n ١– میزاژ– گێول ٢– ڕێکخستن
dispossess/ˌdɪspəˈzes/v ئێدەستێنێ
disprove/ˌdɪsˈpruːv/v پەدرۆدەخاتەوە
dispute/dɪˈspjuːt/n - v ململانێ
١– گفتوگۆ دەکا
٢– بەرهەڵستی دەکا، نکوڵی دەکا
disqualification /dɪsˌkwɒlɪfɪˈkeɪʃn/n
بێبەری کردن لە
بەشداریکردن، لادان، لەکار لابردن
disqualify/dɪsˈkwɒlɪfaɪ/v ناهێڵێ–
تاقیکردنەوە– بکا، بێبەری دەکا
disregard/ˌdɪsrɪˈgɑːd/n – v فەرامۆش دەکا
disreputable/dɪsˈrepjətəbl/adj
ناوزڕاو
disrespect/ˌdɪsrɪˈspekt/adj
بێ ئەدەب، ئەتك
disrupt/dɪsˈrʌpt/v - adj دەپیوی
لەکار دەخا، دەشێوێنێ
dissatisfaction/ˌdɪsˌsætɪsˈfækʃn/n
ناڕازی بوون، بێزار بوون
dissect/dɪˈsekt, daɪ-/v توێکار دەکا،
پارچەپارچە دەکا بۆ دیراسە

dissection/dɪˈsekʃn/n توێکاری–
پارچەپارچەکردن
dissemble/dɪˈsembl/v دەشارێتەوە،
خۆی دەنوێنێ، بایی دەکا
disseminate/dɪˈsemɪneɪt/v
پەخش دەکا
dissension/dɪˈsenʃn/n ململانێ–
جیاوازی– ناکۆکی، مەقدۆی
dissent/dɪˈsent/n - v بەرهەڵستی دەکا،
هەڵدەگەڕێتەوە
dessenter/dɪˈsentə(r)/n کومڕ،هەڵگەڕاوە
dissentation/ˌdɪsəˈteɪʃn/n دۆکتۆرانامە،
نامەی زانستی ئەکادیمی
dissident/ˈdɪsɪdənt/n - adj یاخی،
جیابوەوە
dissimilar/dɪˈsɪmɪlə(r)/n پێك نەچوو،
جیاواز
dissipate/ˈdɪsɪpeɪt/v پەرت و بلاوی
دەبێ– لادەبا
dissociate/dɪˈsəʊʃieɪt/v
هەڵدەوەشێنێتەوە/بێبەری دەکا
dissociation/dɪˌsəʊsiˈeɪʃn/n
هەڵوەشانەوە
dissolve/dɪˈzɒlv/v - n ١– دەتوێتەوە–
توانەوە
٢– پەرت و بلاو دەبێتەوە– هەڵدەوەشێتەوە
dissonant/ˈdɪsənənt/adj لێك جودا،
جیاواز
dissuade/dɪˈsweɪd/v وای لێدەکا دەست
بەردار بێ لە، قایلی دەکا وازبێنێ لە
distance/ˈdɪstəns/n - v ڕەهەند، دووری،
ماوە
distant/ˈdɪstənt/adj ١– دوور
٢– سارد لە ڕەفتارکردندا
distaste/dɪsˈteɪst/n قێز لێکردنەوە،
قین لێبونەوە
distend/dɪˈstend/n-v فراوان دەکا/

پاقژکەرەوە– میکرۆب لابەر– میکرۆبکوژ

disinherit/ˌdɪsɪnˈherɪt/v
لە میرات بێوەر دەکرێ

disintegrate/dɪsˈɪntɪgreɪt/v
هەڵدەوەشێتەوە

disintegration/dɪsˌɪntɪˈgreɪʃn/n
هەڵوەشانەوە

disinterested/dɪsˈɪntrəstɪd/adj پاك، بێ مەبەست

disjointed/dɪsˈdʒɔɪntɪd/adj وڕێنە، پچڕپچڕ

dislike/dɪsˈlaɪk/v قینی لێیەتی، ڕقی لێ دەبێتەوە/کەیفی پێ نایێ

dislocate/ˈdɪsləkeɪt/v لەجێ‌دەچێ، لەگەڕ دەچێ

dislodge/dɪsˈlɒdʒ/v لەجێ لادەبا، دەردەکا

disloyal/dɪsˈlɔɪəl/adj خایەن، نادڵسۆز

disloyalty/dɪsˈlɔɪəlti/n خیانەت

dismal/ˈdɪzməl/adj پەست، خەمناك

dismantle/dɪsˈmæntl/n دەکاتەوە
ئەمزکارەکانی بەرگری کردنی دادەبڕێ

dismay/dɪsˈmeɪ/n - v تۆقین، ترس/ دەتۆقێنێ

dismiss/dɪsˈmɪs/v دەری دەکا، ڤاوی دەدا

dismissal/dɪsˈmɪsl/n دەرکردن، ڤاودان، دوورخستنەوە

dismount/dɪsˈmaʊnt/v
لە پایسکل دێتە خوارێ–
دادەبەزێ /لە ئەسپ دادەبەزێ

disobedience/ˌdɪsəˈbiːdiəns/n
یاخیبوون، هەڵگەڕانەوە

disobedient/ˌdɪsəˈbiːdiənt/adj
یاخی، هەڵگەڕاوە

disobey/ˌdɪsəˈbeɪ/v یاخی دەبێ

disorder/dɪsˈɔːdə(r)/n ١– ناڕێك– بێڕێز– ڕێز نەبوو
٢– ئاشوب– گێرەشێوێنێ ٣– نەساغی

disorderly/adj ناڕێك

disorganization/dɪsˌɔːgənaɪˈzeɪʃn/n
بێڕێکخستن– ناڕێك

disorganize/dɪsˈɔːgənaɪz/v
ڕێکخستن تێك دەدا – ناڕێکی دەکا

disown/dɪsˈəʊn/v خۆی بێبەری دەکا لە، نکۆڵی دەکا

disparage/dɪˈspærɪdʒ/v ڕەخنە دەگرێ، نەبەهای کەم دەکاتەوە

disparity/dɪˈspærəti/n جیاوازی– نایەکسانی

dispassionate/dɪsˈpæʃənət/adj
بێلایەن، بابەتی

dispatch, despatch/dɪˈspætʃ/v - n
١–دەنێرێ/ ناردن
٢– خێرا جێبەجێ دەکا/رادەپەڕێنێ– ڕاپەڕاندن
٣– دەکوژێ– کوشتن

dispel/dɪˈspel/n دەردەکا، دەسڕێتەوە لەمێشك–بیری– نامێڵێ

dispensable/dɪˈspensəri/adj
ناپێویست، لاوەکی– ناسەرەکی

dispense/dɪˈspens/v ١– دەدا
٢– دەست بەرداری دەبێ
٣– دەرمان ئامادە دەکا و دەفرۆشێ

dispensary/dɪˈspensəri/n دەرمانخانە

dispersal/dɪˈspɜːsl/n پەرت بوون، جیاکردنەوە

disperse/dɪˈspɜːs/v پەرت و بڵاو دەبێتەوە

dispirited/dɪˈsɪrɪtɪd/adj وڕەی لەدەست داو، خەمناك

displace/dɪsˈpleɪs/v لادەبا، لەجێی خۆی لای دەدا
جێی دەگرێتەوە

displaced/adj ئاوارە– دەربەدەر

display/dɪˈspleɪ/v پیشان دەدا/نیشان دەدا

بێ‌ئەدەب، بەدڕەوشت

discover/dɪˈskʌvə(r)/v دەدۆزێتەوە

discovery/dɪˈskʌvəri/n دۆزینەوە

discreditable/dɪsˈkredɪtəbl/adj
ریسوا، سوك، بەخەلّت، عەیبدار

discreet/adj وریا، ژیر، دوورەپەرێز/ پارێزگر

discrepancy/dɪsˈkrepənsi/n
جیاوازی– هەڵەدژی

discretion/dɪˈskreʃn/n ١– وریایی
٢– سەربەستی هەڵبژاردن– دیاركردن

discriminate/dɪˈskrɪmɪneɪt/v
جیادەكاتەوە/ جیاوازی دەكا

discrimination/dɪˌskrɪmɪˈneɪʃn/n
جیاكردنەوە
رەگەزخوازی، رەگەزپەسەندی

discus/ˈdɪskəs/n پەپكەی هاوێشتن

discuss/dɪˈskʌs/v گفتوگۆ دەكا
لەبارەی– دەدوێ لە

discussion/dɪˈskʌʃn/n گفتوگۆ

disdain/dɪsˈdeɪn/n - v بێز ئێبوونەوە
دووردڵی
بێزی لێدەكاتەوە، نیگەران دەبێ

disease/dɪˈziːz/n نەخۆشی

diseased/adj نەخۆش

disembark/ˌdɪsɪmˈbɑːk/v پاپۆڕەكە
بەتاڵ دەكا
لەپاپۆڕ دێتە خوارێ/لە كەشتی دادەبەزێ

disenchant/v ١–لە جادو– وەهم دەربازی
دەبێ ٢– لادەبا

disenchanted/ˌdɪsɪnˈtʃɑːntɪd/adj
بێ‌ئومێد، بێ حەماسەت/ ساد

disengaged/adj بێكار، بێ‌ئیش

disentangle/ˌdɪsɪnˈtæŋgl/v – n
كردنەوە، لابردن
ئێلّی و تارمایی لادەبا، دەكاتەوە

disfavour/dɪsˈfeɪvə(r)/n بێزاری/ رق/
كینە

disfigurement/dɪsˈfɪgəmənt/n
شێواندن

disgrace/dɪsˈgreɪs/n لەدەست
دانی ئابروو، ئابڕوچوون

disgraceful/dɪsˈgreɪsfl/adj ئابڕووبەر،
هەیابەر

disgruntled/dɪsˈgrʌntld/adj
زۆر توڕە–هەلّچو، بێ‌ئومێد

disguise/dɪsˈgaɪz/n ١– خۆی دەگۆڕی،
ڕوخساری دەگۆڕێ، دەنگی دەگۆڕێ:
ناوی خۆی دەگۆڕێ بۆ ئەوەی نەناسرێتەوە
٢– خۆگۆڕین– پۆشاك گۆڕین

disgust/dɪsˈgʌst/v قێزی لێ دەبێتەوە

disgusting/dɪsˈgʌstɪŋ/adj
جێی قێز ئێبوونەوە

dish/dɪʃ/n - v ١–دەفر،سینی
٢– دەفری خواردن، خواردن
خواردن لەسەر (ناو) قاپ (دەفر) دادەنێ

dishearten/dɪsˈhɑːtn/v ورەی كەم
دەكاتەوە، ساردی دەكاتەوە

dishevelled/dɪˈʃelvd/adj نارێك، ناكۆك
پرچ تێكچو، شانەنەكراو

dishonest/dɪsˈɒnɪst/adj ناپاك، درۆزن

dishonour/dɪsˈɒnə(r)/n - v شورەیی،
ئابڕوچوون، نەنك
ئابرووی دەبا، ئەتكی‌دەبا–ناوبانگی پیس دەكا

disillusion/ˌdɪsɪˈluːʒn/v تارمایی–
ئێلّی لادەبا
باوەڕی دەڕوخێنێ

disillusionment/ˌdɪsɪˈluːʒnmənt/n
بێ‌ئومێد بوون

disinclination/ˌdɪsˌɪnklɪˈneɪʃn/n
خۆدزینەوە، لێهەلاّتن

disinfect/ˈdɪsɪnˈfekt/v پاقژ دەكا،
خاوێن دەكاتەوە بە..

disinfectant/ˌdɪsɪnˈfektənt/n

١- قایل نەبوون- نارازی بوون
٢- بەرهەڵستی کردن
disappear/ˌdɪsəˈpɪə(r)/v
١- ون دەبێ ٢- لەبەرچاو نامێنێ
disappearance/ˌdɪsəˈpɪərəns/n
وون بوون/ لەبەرچاو نەمان
disappoint/ˌdɪsəˈpɔɪnt/v
نائومێد دەبێ
disappointment/ˌdɪsəˈpɔɪntmənt/n
نائومێدی
disapproval/ˌdɪsəˈpruːvl/n
نارازیبوون- پەسەند نەبوون
disapprove/ˌdɪsəˈpruːv/v
نارازی دەبێ- پەسەندی ناکا
disarm/dɪsˈɑːm/v لەچەك دادەماڵێ-
بۆمبەکە لەکار دەخا
disarmament/dɪsˈɑːməmənt/n
چەك داماڵین-چەك کردن
disarray/ˌdɪsəˈreɪ/n ١- ئاشووب
٢- بێنیزامی ٣- گیانی بەزین
disaster/dɪˈzɑːstə(r)/n کارەسات
disastrous/dɪˈzɑːstrəs/adj
بەدناکام- بەد ئەنجام- کارەسات
disband/dɪsˈbænd/v ١-هەڵدەوەشێتەوە
٢-تەسریح دەکا ٣-بڵاوە پێدەکا
disk, disc/dɪsk/n ١- دیسك
٢- قەوان٣- پەپکە
discard/dɪsˈkɑːd/v بەلای دەنێ،
فڕێی دەدا- وازی لێدێنێ
discern/dɪˈsɜːn/v جیادەکاتەوە،
بەڕوونی دەبینێ
discerning/dɪˈsɜːnɪŋ/adj
بینەر، زرنگ
discharge/dɪsˈtʃɑːdʒ/v ١- بەتاڵ
دەکاتەوە ٢- دەرپشێتەوە
٣- دەتەقێنێ- گوللە داوێ
٤- دەردەکا، بەردەدا ٥- قەرز دەداتەوە
٦- کاری خۆی رادەپەڕێنێ
disciple/dɪˈsaɪpl/n شاگرد، فێرخواز،
هاوەڵ
discipline/ˈdɪsəplɪn/n رژێم،
دابین کردن، تەمبێکردن
disclaim/dɪsˈkleɪm/v هەڵدێ لە
(بەرپرسیاری)
وازدێنێ- دەست بەردار دەبێ/ئنکولی دەکا
disclose/dɪsˈkləʊz/v دەدرکێنێ
disclosure/dɪsˈkləʊʒə(r)/n
درکاندنی نهێنی-ئاشکراکردن
discolour/dɪsˈkʌlə(r)/v رەنگی تێك دەدا
discomfort/dɪsˈkʌmət/n
بێزاری- ناڕەحەتی
disconcert/ˌdɪskənˈsɜːt/v دەشێوێنێ-
هەراسان دەکا/تێك دەدا
disconnect/ˌdɪskəˈnekt/v دەبڕێ-
کارەبا دەبڕێ- دەترازێ
disconsolate/dɪsˈkɒnsələt/adj خەمۆك
discontent/ˌdɪskənˈtent/n بێزاری
دەربڕین/ نیگەرانی
discontented/adj بێزار/ نیگەران
discontinue/ˌdɪskənˈtɪnjuː/v-رادەگرێ
دەوەستێنێ
discord/ˈdɪskɔːd/n ١- جیاوازی- ململانێ
٢- ناڕێك- نەشاز
discotheque/n سەماخانە/
تیاترۆخانە/ئاهەنگی سەما
discount/ˈdɪskaʊnt/n - v داشکاندن/
دادەشکێنێ- رەددەکاتەوە
discourage/dɪsˈkʌrɪdʒ/v
وورەی کەم دەکا/ ساردی دەکاتەوە
discourse/ˈdɪskɔːs/n - v ١- دوان، وتار،
گفتوگۆ ٢- وتار، توێژینەوەی ئەکادیمی
٣- دەدوێ لەبارەی
discourteous/dɪsˈkɜːtiəs/adj

تێکۆشەر

dilute/daɪˈluːt/v کەمدەکا، ڕوونەدەکا

dilution/daɪˈluːʃn/n کەمکردن- ڕوونکردن

dim/dɪm/v - adj-لێڵ دەکا، تاری دەکا/لێڵ- لاواز

dimension/daɪˈmenʃn/n ١-ڕەهەند ٢-ئاسۆ ٣- قەبارە

diminish/dɪˈmɪnɪʃ/v کەمدەکا، دەچێتە ناویەك/ بچووککراوە

diminutive/dɪˈmɪnjətɪv/adj ناوی بچووککراو بۆ کەمکردن و ناز

dimple/ˈdɪmpl/n نیونیکا/ خەمزە کردن

din/dɪn/n قاوقیژ- دەنگەدەنگ

dine/daɪn/v فراقین یان شیف دەخوا

dinghy/ˈdɪŋi, ˈdɪŋgi/n بەلەمی بچوك

dingy/ˈdɪndʒi/adj خراپ، پیس، دڵتەنگکەر

dining room/n ژووری نانخواردن

dinner/ˈdɪnə(r)/n ١-ژەمی سەرەکی- فراقین یان شیف٢- خوانی ئێوارە

dinner-jacket/n چاکەتێکی ڕەش یان سپییە پیاو بۆ بۆنەی ڕەسمی لەبەری دەکەن

dint/dɪnt/n بەچاکەی، بەهۆی

diocese/ˈdaɪəsɪs/n مەترانیەت

dip/dɪp/v ١- دەقوچێنێ- نقومی دەکا ٢- بۆیە دەکا

diphthong/ˈdɪfθɒŋ/n ١- دوو پیت بۆ دروستکردنی دەنگێك٢- دوانە

diploma/dɪˈpləʊmə/n دیپلوما- دبلۆم

diplomacy/dɪˈpləʊməsi/n دبلۆماسیەت

diplomat/ˈdɪpləmæt/n دبلۆمات- دبلۆماسی ئەوکەسەی لەسیاسەتی دەرەوەی وڵات کاردەکا

diplomatic/ˌdɪpləˈmætɪk/adj دبلۆماسی

dire/ˈdaɪə(r)/adj ١- ترسێنەر، شووم ٢- زۆر پێویست

direct/dəˈrekt, dɪˈrekt, daɪˈrekt/adj - adv - v
١-ڕابەری دەکا- ڕێی پیشان دەدا
٢- بەڕێوە دەبا، سەرپەرشتی دەکا
٣- فەرمان دەکا، ڕادەسپێرێ
٤- ڕاستەوخۆ ٥- بەردەوام

direction/dəˈrekʃn, dɪ-, daɪ-/n
١- ئاراستەکردن
٢- بەڕێوەبردن، سەرکردایەتی،سەرپەرشتیاری
٣- فەرمایشت- ڕاسپاردە

directly/dəˈrektli, dɪ-, daɪ-/adv
١- یەکسەر- هەرئێستا
٢- ڕاستەوخۆ

director/dəˈrektə(r), dɪ-, daɪ-/n
١- بەڕێوەبەر ٢- دەرهێنەر
یەکێ لە ئەندامانی ئەنجومەنی کارگێڕی

directorate/n ١-بەڕێوەبەرایەتی ٢-کارگێڕی

directory/dəˈrektəri, dɪ-, daɪ-/n
ڕابەر(تەلەفۆن)- تۆماری گشتی

dirt/dɜːt/n پیسی- خۆڵ

dirty/ˈdɜːti /adj-v پیس،خراپ/پیس دەکا

disability/ˌdɪsəˈbɪləti/n
نەشیان، بێتوانایی

disable/dɪsˈeɪbld/n لەکار دەکەوێ

disabled/adj لەکارکەوتوو، پەککەوتە

disadvantage/ˌdɪsədˈvɑːntɪdʒ/n
کەم وکوڕتی، کێماسی، زیان

disaffected/ˌdɪsəˈfektɪd/adj
شۆڕشگێڕ، یاخی، تووڕە، هەڵچو

disagree/ˌdɪsəˈgriː/v ڕازی نابێ، بەرهەڵستی دەکا

disagreeable/ˌdɪsəˈgriːəbl/adj
نامەقبول- ناپەسەند- نەگونجاو

disagreement/ˌdɪsəˈgriːmənt/n

dice/daɪs/n-v ١–زاری تاوله ٢–پاژنه
٣– تاوله دهکا – قومار دهکا
dictaphone/n تۆمارکردنی نوسینهوه
dictate/dɪk'teɪt/v
١– دهدوێ بۆ کهسێکی تر بۆ ئهوهی قسهکهی بنوسێتهوه
٢– دهسهپێنێ– فهرمانی پێدهکا
dictation/dɪk'teɪʃn/n پێنوسینهوه
dictator/dɪk'teɪtə(r)/n دکتاتۆر– حاکمی رەها
dictatorial/ˌdɪktə'tɔːriəl/adj–زۆرەملی دکتاتۆری– زۆرداری
dictatorship/n دکتاتۆریهت
diction/'dɪkʃn/n شێوازی ئاخاوتن و نووسین
dictionary/'dɪkʃənri/n فهرههنگ
die/daɪ/v دهمرێ
diehard/n سیاسهتمهداری توند/ پارێزگاری توندڕهو
diesel/'diːzl/n بزوێنهری دیزل
diet/'daɪət/n – v سیستهمی تایبهتی خواردن
پارێز، ریجێمپارێز دهکا، ریجێم دهکا
differ/'dɪfə(r)/v ١–جیاواز دهبێ
٢– بهرههڵستی دهکا
difference/'dɪfrəns/n ١– جیاوازی
٢– جیاوازی لهنێوان ٣– ململانێ– دژایهتی
different/'dɪfrənt/adj جیاواز
differentiate/ˌdɪfə'renʃieɪt/v جیاوازی دهکا له نێوان
difficult/'dɪfɪkəlt/adj ١– دژوار– گران
٢– رهق
difficulty/'dɪfɪkəlti/n گرانی– دژواری– ناخۆشی
diffidence/'dɪfɪdəns/n ١– شهرم
٢– باوهڕ بهخۆنهبوون
diffident/'dɪfɪdənt/adj ١– شهرمن
٢– باوهڕ بهخۆ نهبوو
diffuse/dɪ'fjuːz/v بلاّو دهکاتهوه/ پهخش دهکا
diffuse/dɪ'fjuːs/adj پهرت و بلاّو– پهرتهوازه
diffusion/dɪ'fjuːʒn/n بلاّوکردنهوه، پهخش کردن
dig/dɪg/v ١– دهکۆڵێ– کۆڵین
٢– ئهکهداری دهکا– پهڵهی دهکا
digest/daɪ'dʒest, dɪ-/v
١–ههرس دهکا– تێ دهگا ٢– کورتی دهکاتهوه
digest/'daɪdʒest/n ١– کورته
٢– کۆمهڵه یاسایهک ٣– ههڵبژارده
٤–ههرس کردن
digestion/daɪ'dʒestʃən/n ههرس
digit/'dɪdʒɪd/n ههر ژمارهیهک له(١–٩) پهنجهکانی دهست یان پێ
dignified/'dɪgnɪfaɪd/adj شکۆمهند– شکۆدار
dignify/'dɪgnɪfaɪ/v شکۆداری دهکا/ رێزی دهگرێ
dignitary/'dɪgnɪtəri/n سهرۆکی دینی/ ریش سپی
dignity/'dɪgnəti/n ١– شکۆ– ههیبهت
٢– پۆستێکی بالاّ
digress/daɪ'dres/v لهبابهت دهردهچێ
digression/daɪ'greʃn/n لهبابهت دهرچوون
dike, dyke/daɪk/n ١– قۆرت– کهناڵ
٢– بهربهست
dilapidated/adj کۆن و شکاو/خاپوور
dilate/daɪ'leɪt/v بهرفره دهکا– گهوره دهکا
dilemma/dɪ'lemə/n کێشه، کهتن– چهڵهمه
diligence/'dɪlɪgəns/n کۆشش، تێکۆشان
diligent/'dɪlɪdʒənt/adj کۆششکهر

devastate/ˈdevəsteɪt/v ویران دەکا
devastation/ˌdevəˈsteɪʃn/n
ویرانکردن– خراپکردن
develop/dɪˈveləp/v ١–گەشەدەکا
٢– بەدەست دێنێ٣– دەردەکەوێ
٤– بینا دەکا– ئاوەدان دەکاتەوە
٥– وێنە لە فیلم دروست دەکا
developed country وڵاتی پێشکەوتوو
پەرەسەندوو
developing country وڵاتی هەژار دەیەوێ
پەرەبسێنێ/جیهانی سێ
developer/n ١– بەڵێندەر:
بەڵێنی ئاوەدانکردنەوەی زەوی دەدا
٢– ماددەی کیمیایی گۆڕانی فیلم بۆ وێنە
development/dɪˈveləpmənt/n
١– گەشە– پەرەسەندن
٢– رووداوێکی نوێ/پەرەسەندن
٣– دۆزینەوەیەکی نوێ٤– ئاوەدانی
deviate/ˈdiːviət/v لادەدا/رەفتاری
خۆی دەگۆڕێ
device/dɪˈvaɪs/n ١– فێڵ، هۆ– هۆکار
٢– دامێنان/ئامێر٣– دروشم
devil/devl/n ئەهریمەن
The devil شەیتانی نەفرەت ایکراو
devious/ˈdiːviəs/adj ١– رێگای
ناراستەوخۆ ٢– هۆکاری نادروست
٣– زیرەکی فێڵباز
devise/dɪˈvaɪz/v دادەهێنێ
devoid/dɪˈvɔɪd/adj بەتاڵ، بێ لە
devolution/ˌdiːvəˈluːʃn/n
١– گواستنەوەی دەسەڵات
٢– دەسەڵاتی نامەرکەزی
devote/dɪˈvəʊt/v تەرخان دەکا
devotee/ˌdevəˈtiː/n پاک– بەوەفا،
کارامە، بەدین– دیندار
devotion/dɪˈvəʊʃn/n ١– ئەڤینی– پاکیی
٢– پەرستن– نوێژ

devour/dɪˈvaʊə(r)/v بەتام و خۆشی
خێرا دەخوا/ لووش دەکا
devout/dɪˈvaʊt/adj لەخواترس، دیندار
dew/djuː/n شەونم، خوناو
dewy/adj بەخوناو، نمدار
dewy-eyed سادە– ساویلکە، بێ‌تاوان
dexterity/dekˈsterəti/n دەست سوکی،
کارامەیی
dexterous/ˈdekstrəs/adj
دەست سوك، کارامە
dhow/n (دهو) بەلەمی چارۆکەداری عەرەبی
diabetes/ˌdaɪəˈbiːtiːz/n نەخۆشی شەکر
diabetic/ˌdaɪəˈbetɪk/adj توش بو بە
نەخۆشی شەکر
diabolic/ˌfaɪəˈbɒlɪk/adj شەیتانی–
دۆزەخیانە
diadem/ˈdaɪədem/n تاجەگوڵینە
diagnose/ˈdaɪəgnəʊz/v نەخۆشی
دیاردەکا
diagnosis/ˌdaɪəgˈnəʊsɪs/n دیارکردن
diagonal/daɪˈægənl/adj لار/نیوەتیرە
diagram/ˈdaɪəgræm/n دایەگرام–
هێڵکاری
dial/ˈdaɪəl/v - n ١– پەیکەری تەلەفۆن
٢– روخساری کاتژمێر ٣– تابلۆی ژماردن
٤– پەیکەی تەلەفۆن ایێدەدا– بەکاردێنێ
dialect/ˈdaɪəlekt/n زار– دایەلێکت
dialogue/ˈdaɪəlɒg/n دایەلۆگ– گفتوگۆ
diameter/daɪˈæmɪtə(r)/n تیرەی بازنە
diamond/ˈdaɪəmənd/n ١– ئەڵماس
٢– شێوەی موعین ٣– دایمۆند–لەقومار–
diaphragm/ˈdaɪəfræm/n ناوپەنچە
– ماسولکەی نێوان سییەکان و گەدە،
یارمەتی مرۆڤ دەدا هەناسە بدا
diarrhea/ˌdaɪəˈrɪə/n سکچوون
diary/ˈdaɪəri/n رۆژانە، یاداشتی رۆژانە

despise/dɪˈspaɪz/v تزوی دەکا
بەکەمی تەماشای دەکا

despite/dɪˈspaɪt/prep لەگەڵ ئەوەشدا، ڕێڕای ئەوەش

despondent/dɪˈspɒndənt/adj نائومێد

despot/ˈdespɒt/n تاغوتی زۆردار/ستەمدار

despotic/dɪˈspɒtɪk/adj زۆرداری/تاغوتی

despotism/ˈdespətɪzəm/n تاغوتیەت/ زۆرداری
زوڵم- ستەم

dessert/dɪˈzɜːt/n شیرینیتی- شیرینی ومیوەی دوای نانخواردن

dessert spoon/n کەوچکی-مڵاکی- شیرینی پێخواردن

destination/ˌdestɪˈneɪʃn/n ڕووگە/ شوێنە ویستراو،جێی مەبەست

destine/v تەرخان دەکا، دیاردەکا

destiny/ˈdestəni/n قەزاوقەدەر/ چارەنوس قسمەت- بەش

destitute/ˈdestɪtjuːt/adj نەدار- نەبوو

destroy/dɪˈstrɔɪ/v خاپور دەکا- دەڕوخێنێ

destroyer/dɪˈstrɔɪə(r)/n ١- تێکدەر- کەس ٢- خاپورکەر- ڕوخێنەر (پاپۆڕ)

destruction/dɪˈstrʌkʃn/n وێرانکردن- خاپورکردن- تێکدان

destructive/dɪˈstrʌktɪv/adj تێکدەر- خاپورکەر

desultory/ˈdesəltri/n نامەنهەجی- بێبەرنامە/ هەڵوەشاوە

detach/dɪˈtætʃ/v جیادەکاتەوە/ دەکاتەوە/هەڵدەوەشێنێتەوە

detached/adj ١- جودا، سەربەخۆ جیاکراوە- لەیەك دابڕاو
٢- دیدی بێلایەنی

detachment/n ١- جیاکردنەوە- بێلایەنی
٢- دەستەك- تیپ

detail/ˈdiːteɪl/n ١- درێژەی ٢-دەستەك- v

detain/dɪˈteɪn/v ١- دەیگرێ- نایەڵێ بڕوا
٢- دوادەخا ٣- بەربەستی بۆ دروست دەکا

detect/dɪˈtekt/v ١- تێبینی دەکا- دەدۆزێتەوە ٢- دەتۆژێتەوە

detection/dɪˈtekʃn/n دۆزینەوە- تۆژینەوە

detective/dɪˈtektɪv/n پۆلیسی نهێنی/ سیخوڕ

detention/dɪˌtenʃn/n گلدانەوە/گرتن/ دەستبەسەرگرتن

deter/dɪˈtɜː(r)/v ناهێڵێ

detergent/dɪˈtɜːdʒənt/n پاککەرەوە

deteriorate/dɪˈtiərɪəreɪt/v بەرەو خراپتر دەچێ/ پیس دەبێ

determination/dɪˌtɜːmɪˈneɪʃn/n ورە، دیارکردن، ڕشت بوون

determine/dɪˈtɜːmɪn/v بڕیاردەدا، سوردەبێ، دیاردەکا

deterrent/dɪˈterənt/n ڕێگر

detest/dɪˈtest/v ڕقی لێدەبێتەوە حەزی لێناکا

detonate/ˈdetəneɪt/v دەتەقێتەوە/ دەتەقێنێتەوە

detonator/ˈdetəneɪtə(r)/n بارود/دەرزی/ قرتێنە

detour/ˈdiːtʊə(r)/n ١- ڕێگای ناڕاستەوخۆ ٢- لادانی کاتی

detract/dɪˈtrækt/v لەشەوکەتی کەم دەکاتەوە/ لەبەهای کەم دەکاتەوە

detriment/ˈdetrɪmənt/n زیان

detrimental/ˌdetrɪˈmentl/adj زیانبەخش

deuce/djuːs/n ١- ئەمریمەن٢- دوو
٣- چل خاڵ بۆ دوو یاریگای تێنس

devalue/ˌdiːˈvæljuː/v بەهای دادەبەزێ/ نرخی کەم دەکاتەوە

نوێنەری فلان دەبێ
هەڵدەستێ بەکاری فلان
deputy/ˈdepjəti/n بریکار، نوێنەر، جێگر
deputy premier جێگری سەرۆك وەزیران
derail/dɪˈreɪl/v شەمەندەفەر لەرەوتێ
خۆی دەردەچێ
derange/dɪˈreɪndʒ/v دەشێوێنێ/
تێك دەدا، سەردەشێوێنێ
شێت دەبێ، عەقڵی لەدەست دەدا
derelict/ˈderəlɪkt/adj فەرامۆشکراو
deride/dɪˈraɪd/v
گاڵتەی پێدەکا، پێی رادەبوێرێ
derision/dɪˈrɪʒn/n گاڵتەپێکردن
derisory/dɪˈraɪsəri/adj ١- گاڵتەپێکەر
٢- پووچ
derivation/ˌderɪˈveɪʃn/n داڕێژتن
derivative/dɪˈrɪvətɪv/adj داڕێژاو
derive/dɪˈraɪv/v ١- دادەرێژێ
٢- سەرچاوە دەگرێ
٣- رەسەنی دەگەڕێتەوە بۆ..
derrick/ˈderɪk/n بەرزکەرەوە، کرێن
dervish/ˈdɜːvɪʃ/n دەروێش/ واز لە دنیا
هێنەر
desalination/ˌdiːˌsælɪˈneɪʃn/n
شیرینکردنی ئاوی تاڵ (بەخوێ)
لابردنی رێژەی خوێی ئاو
descend/dɪˈsend/v دێتە خوارێ
رەسەنی لە.. سەرچاوەی گرتووە
descendant/dɪˈsendənt/n
١- نەوە- توخم- رەگەز ٢- کورەزا
descent/dɪˈsent/n ١- دابەزین
٢- رەگەز-رەسەن
describe/dɪˈskraɪb/v وەسف دەکا،
وێنە دەکێشێ
description/dɪˈskrɪpʃn/n وەسف/جۆر
descriptive/dɪˈskrɪptɪv/adj
وەسفی، چۆنیەتی، وێنەیی

desecrate/ˈdesɪkreɪt/v پیس دەکا،
پیرۆزی پێشێل دەکا
desert/ˈdezət/n بیابان
desert/dɪˈzɜːt/v بەجێدێڵێ،
چۆل دەکا، رادەکا
deserter/n راکردوو، هەڵاتوو لە سەربازی
desertion/dɪˈzɜːʃn/n چۆڵکردن، راکردن
deserts/dɪˈzɜːts/n پاداشت
deserve/dɪˈzɜːv/v شایانە
deservedly/adv بەشایانەوە
deserving/dɪˈzɜːvɪŋ/adj شایەن
design/dɪˈzaɪn/n - v ١- مەبەست
٢-پیلان-پرۆژە ٣- نەخشە ٤- دەمیەوێ
٥- پیلان دادەنێ- نەخشە دەکێشێ
designate/ˈdezɪgneɪt/v ١-دیاردەکا
٢- ناوی ئەیدەنێ ٣- دادەمەزرێنێ
designer/dɪˈzaɪnə(r)/n نەخشەکێش
designing/dɪˈzaɪnɪŋ/adj – n
پیلانگێڕ٠٠/ فێڵباز/هونەری وێنەکێشان
desirable/dɪˈzaɪərəbl/adj
خوازراو/ویستراو
desire/dɪˈzaɪə(r)/n - v ویست، مەبەست،
دەخوازێ/چاودەبڕێتە
desist/dɪˈzɪst/v وازدەهێنێ
desk/desk/n مێز، جێ
desolate/ˈdesələt/adj-n-v ١-چۆل/
فەرامۆشکراو، کەلاوە
٢- بێزراو/بێکەس و هاودەم ٢- خاپوردەکا
desolation/ˌdesəˈleɪʃn/n ١- خاپورکردن
٢- بێ‌ئومێدی
despair/dɪˈspeə(r)/n - v نائومێدی،
بێهیوایی/ نائومێد دەبێ/بێهیوا دەبێ
desperate/ˈdespərət/adj ١- نائومێد
٢- ترسناك
despicable/dɪˈspɪkəbl/adj چاوشۆڕ
چەپەل/ بیزێ

department/dɪˈpɑ:tmənt/v بەش، هۆبە، فەرمانگە

departure/dɪˈpɑ:tʃə(r)/n

١- رۆیشتن- دەرچوون/ کۆچ

٢- دەرچوون لە بنکە/لادان/گۆڕان

depend/dɪˈpend/v پشتی پێ دەبەستێ

dependable/dɪˈpendəbl/adj

دەکرێ پشتی پێبەستریٚ

dependant/dɪˈpendənt/n

کەسێکی گەورە یا باڵق/ منداڵ و خێزان

dependence/dɪˈpendəns/n

پشت پێبەستن

dependent/dɪˈpendənt/adj

دەوەستێتە سەر

depict/dɪˈpɪkt/v ١- وێنە دەکێشێ

٢- وەسف دەکا

deplete/dɪˈpli:t/v کەم دەکاتەوە- بەتاڵ دەکاتەوە

deplorable/dɪˈplɔ:rəbl/adj ریسوا

deplore/dɪˈplɔ:(r)/v ریسوای دەکا، بێزار دەبێ

هەست بە بێزاری دەکا

deploy/dɪˈplɔɪ/v بەرەی جەنگ بەرفرە دەکا

١- هێز- سەرباز- بەسەر بەرەکانی شەڕ دابەش دەکا

٢- کەس و شتەکان رێك دەخا

depopulate/di:ˈpɒpjuleɪt/v

ژمارەی دانیشتوانی ناوچەکە کەم دەکا

deportation/ˌdi:pɔ:ˈteɪʃn/n

کەمکردنەوەی/گواستنەوەی بەزۆر کۆچ

پێکردنی دانیشتوان

١- سنووڕداشی دەکات/

deport/dɪˈpɔ:t/n

شارپەدەری دەکا ٢- رەفتار دەکا

deportation/ˌdi:pɔ:ˈteɪʃn/n

نەفیکردن/ سنووڕداش کردن

deportment/dɪˈpɔ:tmənt/n رەفتار

depose/dɪˈpəuz/v ١- لە دەسەلاتی دەکا

٢- لەدادگا گەواهی دەدا

deposit/dɪˈpɒzɪt/v - n پارەنواندن- پارەدانان

دادنێ- دەنوێنێ/ نیشتو/دەنیشێ

depositor/dɪˈpɒzɪtə(r)/n

پارەدانەر لە بانق

depot/ˈdepəu/n ١- عەمبار، بنکەی سەربازی

٢- ناوەندی- بنکەی گواستنەوە

٣- کۆگا ٤- بنکەی شەمەندەفەر

depraved/dɪˈpreɪvd/adj بێڕەوشت/ بەدڕەوشت، گومڕا

depravity/dɪˈprævəti/n بێڕەوشتی- بەدڕەوشتی

deprecate/ˈdeprəkeɪt/v ناڕازی دەردەبڕێ

depreciate/dɪˈpri:ʃieɪt/v لە بەهای کەم دەکاتەوە/ بەهای دادەبەزێ

depreciation/dɪˌpi:ʃiˈeɪʃn/n

دابەزینی بەها

depress/dɪˈpres/v ١- گوشاری دەخاتە سەر ٢- خەم دەخوا

depressed/adj پەست/خەمۆك

depression/dɪˈpreʃn/n ١- دابەزین- هاتنەخواری ٢- بۆش ٣- دابەزینی پاڵەپەستۆ

٤-پەست ٥- سستی ئابوری/داتەپین- خەمۆکی

deprivation/ˌdeprɪˈveɪʃn/n

لەدەست دان، بێبوەری

بێبەش کردن/چەك کردن

deprive/dɪˈpraɪv/v دایدەبڕێ، بێبوەری دەکا، رێی لێدەگرێ

depth/depθ/n قووڵی/قووڵایی

deputation/ˌdepjuˈteɪʃn/n شاند، نێردراو

depute/dɪˈpju:t/v دەنێرێ/دەکاتە نوێنەر

deputize/ˈdepjətaɪz/v لەجێی فلان/

demand/v ١- داوادەکا
٢- پێویست دەکا ٢- پرسیار دەکا
demanding/adj ١- تێکۆشانیکی
زۆری دەوێ ٢- خوازۆك
demeanour/dɪˈmiːnə(r)/n ڕەفتار
demented/dɪˈmentɪd/adj شێت/بێ‌عەقل
demise/dɪˈmaɪz/n ١-مردن٢- نەمان
demist/ˌdiːˈmɪst/v دەیسڕێتەوە-
خوناو لادەبا
demobilization/ˌdɪˌmɒbəlaɪˈzeɪʃn/n
بواردن (لە ڕاژەی سەربازی)
demobilize/dɪˈməʊbəlaɪz/v
لەڕاژەی سەربازی دەبوردری
democracy/dɪˈmɒkrəsi/n
دیموکراسیەت/حوکمی گەل
democrat/ˈdeməkræt/n دیموکرات،
لایەنگری حوکمی گەل
democratic/ˌdeməˈkrætɪk/adj
دیموکراتی
demolish/dɪˈmɒlɪʃ/v وێرانی دەکا
demolition/ˌdeməˈlɪʃn/n وێرانکردن/
خاپورکردن
demon/ˈdiːmən/n شەیتان/جنۆکە/ دێو
demonstrable/dɪˈmɒnstrəbl/adj
دەکرێ بەرێگای بەڵگەوە پیشانبدرێ-
زیاتر روون بکرێتەوە
demonstrate/ˈdemənstreɪt/v
١- دەردەخا، پیشان دەدا
٢- ئیسپات دەکا، دەسەلمێنێ
٣- پرۆتیستۆ دەکا، خۆپیشاندان دەکا
demonstration/ˌdemənˈstreɪʃn/n
١- پیشاندان/بەڵگە ٢- خۆپیشاندان
demonstrative/dɪˈmɒnstrətɪv/adj
١- ناوی ئاماژە، نیشانە
٢- دەربڕینی هەست و نەشاردنەوەی
demonstrator/ˈdemənstreɪtə(r)/n
١- نمایشکار
٢- خۆپیشاندەر/بەشدار لە خۆپیشاندان
demoralize/dɪˈmɒrəlaɪz/v
ڕەوشتی تێك دەدا
ورەی دەشکێنێ/دەڕوخێنێ
demote/ˌdiːˈməʊt/v پلەی دەمێنێتە
خوارێ/ پلەی دادەبەزێنێ
demur/dɪˈmɜː(r)/n - v
١-بەرهەڵستیدەکا ٢- ناڕەزایی
demure/dɪˈmjʊə(r)/adj شەرمن/بەحەیا
سەنگین
den/den/n ١- لانە- مێلانە
٢- ژووری دیراسە
denial/dɪˈnaɪəl/n ١- ڕەتکردنەوە
٢- بەدرۆخستنەوە
denim/ˈdenɪm/n چنین/قوماشی کاوبۆی
denomination/dɪˌnɒmɪˈneɪʃn/n
تایەفە/مەزهەب
denote/dɪˈnəʊt/v نیشانەی ئەوەیە/
دەلالەتی ئەوە دەدا
denounce/dɪˈnaʊns/v بەراشکاوی
ڕەخنە دەگرێ
dense/dens/adj ١- خەست/چڕ ٢- گێل
dental/ˈdentl/adj ددانی
dentist/ˈdentɪst/n ددانساز/دکتۆری ددان
dentistry/ˈdentɪstri/n ددانسازی
denture/ˈdentʃə(r)/n ددانی تاخم/
ناسروشتی
denude/dɪˈnjuːd/v ڕووتی دەکاتەوە
denunciation/dɪˌnʌnsiˈeɪʃn/n
ناڕەزایی دەربڕین، تاوانبار کردن
deny/dɪˈnaɪ/n ١- نکوڵی دەکا
٢- بەدرۆی دەخاتەوە ٣- نامێلێ، بێبەری دەکا
deodorant/diˈəʊdərənt/n
لابەری بۆنی ناخۆش (ژێر باڵ یان بن هەنگڵ)
depart/dɪˈpɑːt/v بەجێدێڵێ، دەڕوا،
کۆچ دەکا

degrade/dɪˈgreɪd/v ١- كەسێن كەم دەكا
٢- ریسوای دەكا- بێ ریزی دەكا
degree/dɪˈgriː/n ١- پلەی گەرما
٢- پلەی گۆشە ٣- بڕ ٤- پلەی زانستی
dehydrate/diːˈhaɪdreɪt/v
١- وشك دەكاتەوە ئاوی لێدەگرێ
٢- ئاو لەلەش دەگرێ
dehydrated/adj (تەڕەی) وشك
deice/v ڕادەماڵێ/ لادەبا
deify/v دەیپەرستێ/ دەیكاتە خوای خۆی
deign/deɪn/v دەست بەردار دەبێ/دەبەخشێ
deity/ˈdeɪəti/n خوداوەند/بت/پەرستراو
dejected/dɪˈdʒektɪd/adj دڵتەنگ/
ناشاد/نائومێد
delay/dɪˈleɪ/v ١- دوادەخا/فەرامۆش دەكا
٢- دوادەخا بۆ كاتێكی تر٣- گیرۆ دەكا
delegate/ˈdelɪgeɪt/v-n ١-نوێنەر/نێردراو
٢- دەنێرێ ٣- لەجێی خۆی رادەسپێرێ
delegation/ˌdelɪˈgeɪʃn/n
١- شاند- نوێنەر ٢- نوێنەرایەتیكردن
delete/dɪˈliːt/v ١- لادەبا/دەسڕێتەوە
٢- رەش دەكاتەوە
deletion/dɪˈliːʃn/n لابردن/رەشكردنەوە
deliberate/dɪˈlɪbərət/adj - v
١- ئەنقەست/مەبەست
٢- لەسەرخۆیی٣- راوێژدەكا
٤- بەقووڵی بیردەكاتەوە/لەگڵ فكران رادەچێ
deliberation/dɪˌlɪbəˈreɪʃn/n
١- راوێژكردن/ دان وستاندن
٢- لەسەرخۆیی
delicacy/ˈdelɪkəsi/n ١- نیانی؛
نەرم و نیانی ٢- پارووی خۆش/چەور
delicate/ˈdelɪkət/adj نەرم/خۆشمەشرەب
delicatessen/ˌdelɪkəˈtesn/n كۆگای
فرۆشتنی گۆشتی ناو بەفرگرە/ خواردنی
قوتوبەند

delicious/dɪˈlɪʃəs/adj ١- بەتام/خۆش
٢- نوكتە
delight/dɪˈlaɪt/n-v خۆش- شادی/
دڵشادی دەكا
delightful/dɪˈlaɪtfl/adj خۆش/
بەتام/دڵشادكەر
delinquency/dɪˈlɪŋkwənsi/n لاساری/
تاوانی لادان
delinquent/dɪˈlɪŋkwənt/adj لاسار؛
لادەر
delirious/dɪˈlɪriəs/adj وڕێنە- وڕێنەكەر
delirium/dɪˈlɪriəm/n وڕێنە/قسەی قۆڕ
deliver/dɪˈlɪvə(r)/v ١- رزگاردەكا
٢- یارمەتی دەدا تامنداڵی ببێ/رزگاری ببێ
٣- دەگەیەنێ ٤- وتاردەدا
٥- بەڵێنی جێبەجێ دەكا ٦- دەیپێكێ
deliverance/dɪˈlɪvərəns/n رزگاربوون
delivery/dɪˈlɪvəri/n ١- گەیاندنی
شت وەك ٢- زان/منداڵ بوون
٣- وتاردان/شێوازی وتاردان
delta/ˈdeltə/n ١- چوارەم پیتی
ئەلفبای یۆنانی ٢- رووباری دلتا
٣- شێوە سێگۆشەیی
delude/dɪˈluːd/v فێڵی لێدەكا؛
چەواشەی دەكا
deluge/ˈdeljuːdʒ/n-v ١- بارانێكی زۆر/
شاڵاو/لافاو
٢- كۆمەڵە شتێكی زۆر لە یەك كاتدا
٣- بە لافاو شتی پێدەگا
delusion/dɪˈluːʒn/n خەیاڵ
deluxe/dəˈlʌks/adj نایاب
delve/delv/v لەناو شت دەگەڕێ/هەڵدەقوڵێ
demand/dɪˈmɑːnd/n ١- داخوازی-
داواكاری ٢- داوا
in demand/adj ٣- بە هەرمێن- بە رەواج
on demand هەركاتێ داوا بكەی

defect/dɪˈfekt/n - v ١– خەوش، کێماسی، کەم و کوڕی ٢– دەچێتە پاڵ– هەڵدەگەڕێتەوە

defection/dɪˈfekʃn/n هەڵگەڕانەوە– چوونە پاڵ دوژمن

defective/dɪˈfektɪv/adj خەوشدار

defence/dɪˈfens/n بەرگری– پاراستن

defenceless/adj نەپارێزراو بێبەرگری،ناتوانێ بەرگری بکا

defend/dɪˈfend/v بەرگری دەکا،داکۆکی دەکا

defendant/dɪˈfendənt/n

١– تاوانبارکراو بە

٢– داوا لەسەر تۆمارکراو

defender/dɪˈfendə(r)/n داکۆکیکەر– بەرگریکار

defensive/dɪˈfensɪv/adj ١– بەرگریکار

٢– حاڵەتی یان هەڵوێستی بەرگری

٣– ئامادەیە بەرگری لەخۆ–ای‌ی– بکا

defer/dɪˈfɜː(r)/v ١– دوادەخا

٢– دەکەوێتە ژێر دەستی کەسی دی

deference/ˈdefərəns/n ڕێز– گوێ ڕایەڵی

defiance/dɪˈfaɪəns/n بەرەنگاری– یاخیبوون

defiant/dɪˈfaɪənt/adj یاخی– بەرەنگار

deficiency/dɪˈfɪʃnsi/n کەمی، کەمتەرخەمی

deficient/dɪˈfɪʃnt/adj کەم

mentally deficient کەم عەقڵ

deficit/n - v کەم دەکا، کەمکردن

defile/dɪˈfaɪl/n تێک دەدا، پیس دەکا پیرۆزی دەبەزێنێ– بێحورمەتی دەکا

defilement/dɪˈfaɪlmənt/n پیسکردن– پیرۆزی بەزاندن/ بێحورمەتی

define/dɪˈfaɪn/v ١– دیاردەکا

٢– پێناسە دەکا ٣– ڕوون دەکاتەوە

definite/ˈdefɪnət/adj ١– دیارکراو– زانراو– یەکلاکەر

the definite article/n ٢– ناسیاو/ ناسین ئامرازی ناسین

definitely/ˈfefɪnətli/adj بەدڵنیایی، بێگومانی

definition/ˌdefɪˈnɪʃn/n ١– پێناسە

٢– دیارکردن ٣– ڕوون و ئاشکرایی

definitive/dɪˈfɪnətɪv/adj

دوا بڕیاری یەکلاکەرەوە

deflate/diːˈfleɪt/v فس دەکاتەوە– بەتاڵ دەکاتەوە

deflation/ diːˈfleɪʃn/n چونەوەیەک– کەمکردنەوە، خاڵی کردنەوە

deflect/dɪˈflekt/v لادەدا– لەڕووت لادەدا

deflection/dɪˈflekʃn/n لادان

deform/dɪˈfɔːm/v دەشێوێنێ

deformed/adj شێواو، ناسروشتی، نائاسایی

deformity/dɪˈfɔːməti/n شێواندن، کەم و کورتی جەستەیی

defraud/dɪˈfrɔːd/v گزێری، فێڵ

defrost/ˌdiːˈfrɒst/v ١– لابردنی بەفر لە بەفرگر

٢– تواندنەوەی خواردنی بەستوو

deft/deft/adj کارامە، لەش سوک

defuse/ˌdiːˈfjuːz/v

١– هەڵوەشاندنەوەی بۆمب/ لەکارخستنی بۆمب

٢– هێورکردنەوەی ڕەوش/ گرژی کەم دەکاتەوە

defy/dɪˈfaɪ/v ١– بەرەنگاری دەبێ– یاخی دەبێ

٢–مەرج دەکەم ناتوانیەم کارە بکەی

٣–شتێ دژوار بکەی

degenerate/dɪˈdʒenəreɪt/v

نشوستی دێنێ، خراپتر دەبێ

degeneration/dɪˈdʒenəˈreɪʃn/n

تێکچون، ڕزچون، لادان

٤- کاغەزی یاری-قومار-

deck/dek/v ٥- دەڕازێنێتەوە

declaim/dɪˈkleɪm/n وتار دەدا بە زمانی هەماسەت

declaration/ˌdekləˈreɪʃn/n
١- ئاگاداری- بەیاننامە ٢- ڕاگەیاندن

declare/dɪˈkleə(r)/v ١- ڕادەگەیەنێ
٢- زانیاری دەدا لەبارەی..

declension/n ١-پۆلین کردنی -ناو- ڕێزمان
٢-لادان

decline/dɪˈklaɪn/v - n ١- ڕەت دەکاتەوە- بەئەدەبانە ٢- دەپوکێتەوە، بچوکتر دەبێتەوە، دێتەخوارێ، لاوازتر دەبێ ٣- هەرەس، داڕوخان
٤- باری تەندروستی تێك دەچێ

decode/ˌdi:ˈkəud/v هێما لێك دەداتەوە هێماکان دەکاتەوە

decoder/ˌdi:ˈkəud/n ئامێری هێماکەرەوە

decompose/ˌdi:kəmˈpəuz/v بۆگەن دەبێ، دەڕزێ، شی دەکاتەوە

décor/ˈdeɪkɔ:(r)/n دیکۆر، جوانکردن

décorate/ˈdekəreɪt/v ١- جوان دەکا- دەڕازێنێتەوە ٢- بۆیاغ دەکا
٣- مەدالیا دەبەخشێ بە..

١- جوانکردن
décoration/dsekəˈreɪʃn/n
٢- مەدالیا - دیکۆر کردن

décorative/ˈdekərətɪv/adj
ڕازاوە/نەخش و نیگاری..

décorator/n سەر باڵەخانە/دیکۆرساز

décorous/ˈdekərəs/adj
بەئەدەب، شیاو، خۆداپۆش

décorum/dɪˈkɔ:rəm/n خۆداپۆش، ڕەفتاری باش/دروست

decoy/ˈdi:kɔɪ/n تەلە

decrease/dɪˈkri:s/v - n کەمکردن، کەم دەکا

decree/dɪˈkri:/n - v فەرمان- بڕیار
فەرمان دەردەکا، بڕیار دەدا

decrepit/dɪˈkrepɪt/adj پیر، پەککەوتە

decrepitude/dɪˈkrepɪtju:d/n
ئاشێ لەبەر پیری- بەساڵاچوویی، داڕوخان

dedicate/ˈdedɪkeɪt/v ١- تەرخان دەکا
٢- پێشکەش دەکا- دەکاتە دیاری

dedication/ˌdedɪˈkeɪʃn/n تەرخانکردن، دیاری پێشکەشە بە

deduce/dɪˈdju:s/v بەدەست دێنێ- فەراهەم دێنێ

deduct/dɪˈdʌkt/v ١- لێی دەردێنێ
٢- لێی دادەشکێنێ

١- لێدەرهێنان
deduction/dɪˈdʌkʃn/n
٢- بەدەستهێنان

deed/di:d/n ١- کار- کردەوە
٢- بەڵگەنامەی یاسایی

deem/di:m/v وادادەنێ

deep/di:p/adj ١- قووڵ(دەریا)
٢- دەنگی نزم
٣- زێدەڕۆیی- تاری

deepen/ˈdi:pən/v قووڵ دەکا

deep-freeze/n بەستەر- بەستەڵەك

deep-rooted/adj ڕەگ داکوتاو

deer/dɪə(r)/n مامز- ئاسك

deface/dɪˈfeɪs/v دەشێوێنێ

defamation/ˌdefəˈmeɪʃn/n ئاوزڕاندن/ ئاوپیس کردن/ لەکەدارکردن

defamatory/dɪˈfæmətri/n
ئاوزڕان- جوێندانی

default/dɪˈfɔ:lt/n - v کەمتەرخەمی، ئامادەنەبوون
کەمتەرخەمی دەکا لە..

defaulter/n کەمتەرخەم- یاخیبوو

defeat/dɪˈfi:t/v دەشکێنێ- بەسەردەکەوێ دوژمن-دەشکێنێ- دەبەزێنێ

defeatism/dɪˈfi:tɪzəm/n پەتای بەزین/ گیانی شکان و بەزین

debatable/dɪˈbeɪtəbl/adj مشت ومڕ
هەڵدەگری/ گومان هەڵدەگری
debate/dɪˈbeɪt/v مشت ومڕ- ڕووبەڕوو
١- مشت ومڕ دەکا
٢- دەگۆڕی- بیردەکاتەوە.. تاییکۆڕی
debauch/dɪˈbɔːtʃ/v تێك دەدا،
داوێن پیسی دەکا
debauchery/dɪˈbɔːtʃəri/n خراپەکاری،
داوێن پیسی، شوێنی داوێن پیسی
debenture/dɪˈbentʃə(r)/n بۆندی قەرد
debility/dɪˈbɪləti/n لاوازی/تەندروستی
خراپ بوون
debit/ˈdebɪt/n - v قەرد، دەسمایەی قەرد/
لەسەری‌حساب کرد
debonair/ˌdebəˈneə(r)/adj/ نێسك سوك
خوێن شیرین
debrief/ˌdiːˈbriːf/v زانیاری لێوەرگرتن
debris/ˈdebri/n پارچەپارچەی، چل وچێو
debt/det/n قەرد
debtor/ˈdetə(r)/n قەردار
دەسالان/ دەیە
decade/ˈdekeɪd/n
decadence/ˈdekədəns/n ١- پوکانەوە،
رۆچوون ٢-لاسایی رەوشتی
decadent/ˈdekədənt/adj رەوشت نزم/
بێ‌ڕەوشت، داڕوخاو
decamp/dɪˈkæmp/v هەڵدێ-تێ‌دەتەقێنی
decapitate/dɪˈkæpɪteɪt/v سەری دەبڕی،
لەملی دەدا
decarbonize/v کاربۆن لە.. لادەبا
decay/dɪˈkeɪ/v تێك دەچی،
بۆگەن دەبێ، دەپوکێتەوە
deceased/dɪˈsiːzd/adj کۆچکردوو،
خوالێخۆشبوو
deceit/dɪˈsiːt/n گزی، فێڵ
deceitful/dɪˈsiːtfl/adj فێڵبان، دەروپوو
deceive/dɪˈsiːv/v فێڵ دەکا، قۆپیە دەکا

December/dɪˈsembə(r)/n
مانگی کانونی یەکەم
decency/ˈdiːsnsi/n ڕەوشت باشی/
رەفتاری باش
decent/ˈdiːsnt/n ١- بەڕێز
٢- ناوە ناوە باش، ماممناوەندی
٣- خۆداپۆش٤- شیاو، گونجاو
decentralize/diːˈsentrəlaɪz/v
١- لەدەسەڵاتی ناوەندی دادەبڕی
٢- دەسەڵات دان بەئەنجومەنە ناوخۆییەکان-
ناوچەییەکان
deception/dɪˈsepʃn/n گومراکردن-
گزی- فێڵ- سەر لێ شێواندن
deceptive/dɪˈseptɪv/adj گومراکەر،
درۆزن، کەنکەڵەیی- خەیاڵی
decibel/ˈdesɪbel/n یەکەی پێوانی
بەرزێتی دەنگ
decide/dɪˈsaɪd/v ١- بڕیاردەکا-
بیردەکاتەوە لە ٢- یەکلادەکاتەوە
٣- وادەکا بڕیاربدا، ناچاری دەکا بڕیار بدا
decided/adj - سورە لەسەر- موکوڕ
- ڕشدە لەسەر- یەکلاکەرەوە-
روون و ئاشکرا
decidedly/adv یەکلاکەرەوە
بەبێ گومانی- بەبێ دوو دڵی
deciduous/dɪˈsɪdʒuəs/adj
گەڵاکانی لە پاییزدا دەوەرن
وەریو/خەزانگرتوو
decimal/ˈdesɪml/n دەیی
decipher/dɪˈsaɪfə(r)/v
١- هێما لێکدەداتەوە ٢- تەسلیم دەکاتەوە
decision/dɪˈsɪʒn/n ١- بڕیار
٢- سووربوون- ڕشتی
decisive/dɪˈsaɪsɪv/adj دوابڕیار-
یەکلاکەرەوە
deck/dek/n ١-پشت یان پڕوی کەشتی
٢- نهۆم لە پاپۆڕ یان پاس
٣- ئامێری قەوان و کاسێت

dash/dæʃ/n – v ١– هەڵپە ٢– (ـ)کورتەهێڵ
٣– هەندێ لە ٤– تێك دەدا
٥– دەپرژێنێ ٦– بەپەلە
dashboard/ˈdæʃbɔːd/n تەختەی پێوانە
dashing/adj جەسور/ بەجەرگ
data/ˈdeɪtə/n داتە
date/deɪt/n ١– دارخورما
٢– خورما ٣– مێژوو، کات
out of date کاتی بەسەر چووە
up to date هاوچەرخ
کوڕی زەمەنی خۆیەتی، لەگەڵ کات دەڕوا
٤– ژوان
dated/ˈdeɪtɪd/adj کۆن، دێرین
daub/dɔːb/v پیس دەکا
daughter/ˈdɔːtə(r)/n کچ، کچی
daughter-in-law/n بووك، ژنی کوڕ
daunt/dɔːnt/v ورەی دادەمرکێ، دەترسێ
nothing daunted هیچ شتێ
ورەی نایەنەتە خوارێ
dauntless/ˈdɔːntls/adj نەترس، جەسوور
dawdle/ˈdɔːdl/v کات بە فیڕۆ دەدا/
بەلادا دەکەوێ
dawn/dɔːn/n-v شەبەق، بەری بەیان،
سەحەر، کازیوە
شەبەق دەدا، ڕۆژ هەڵدێ
day/deɪ/n ڕۆژ
daybreak/ˈdeɪbreɪk/n بەرەبەیان، کازیوە
daylight/ˈdeɪlaɪt/n کزنگ
daylight saving پێشخستنی کاتژمێرێك
لە هاوین بۆ سود وەرگرتن لە ڕۆژ
daytime/ˈdeɪtaɪm/n لە کاتی ڕۆژدا
daze/deɪz/v گێژ دەبێ، وڕدەبێ
daze/n گێژبوون، وڕبوون، لەخۆچوون
in a daze/n لەحاڵەتی تورەبووندا
dazzle/ˈdæzl/v تاوی چاوی دەبا،
کۆڕەمنی دەکا

dead/ded/adj ١– مردوو/ لەکارکەوتوو
٢– وەك یەك ٣– بێ هۆش– بێ هەست
٤– بەدروستی لەکاتی خۆی
deaden/ˈdedn/v ١– دادەمرکێنێ، کزدەکا
٢– کپ دەکا ٣– دەمرێنێ
deadline/ˈdedlaɪn/n دوامۆڵەت
deadly/ˈdedli/adj بکوژ، کوژەر
deaf/def/n - adj کەڕ
deaf-aid ئامێری بەهێزکردنەوەی گوێ
deafen/ˈdefn/v (گوێ) کەڕ دەکا
deal/diːl/n - v ١– بڕ
٢– دابەشکردنی کارتی قومار
٣– مامەڵەی بازرگانی ٤– مامەڵە– ئاڵوێل
٥– داری سپی ٦– کارت دابەش دەکا
٧– مامەڵە... دەکا
dealer/ˈdiːlə(r)/n بازرگان
dealings/ˈdiːlɪŋz/n مامەڵە لەگەڵ کردن–
کڕین و فرۆشتن
dean/diːn/n ڕاگر، پلەیەکی بەرزی کەنیسە
deanery/ˈdiːnəri/n ڕاگرایەتی
deanship/n ڕاگرایەتی
dear/dɪə(r)/adj ١– ئازیزخۆشەویست
٢– گران– گرانبەها
Oh dear یاهاوار!– پەکوو!
dearth/sɜːθ/n برسیەتی– کەمیی–
دەگمەنی خواردن
death/deθ/n ١– مردن– مەرگ٢– کۆتایی
death penalty/n سزای مەرگ
death rate/n ڕێژەی مردن
death toll/n ژمارەی کوژراوان
death warrant بەڵگەنامەی لەداردان
deathly/ˈdeθli/adj مەرگ ئاسا
deathly pale ڕەنگ زەردی وەك مردوو
debar/dɪˈbɑː(r)/v ئامێلی– بێبەری دەکا
debase/dɪˈbeɪs/v بەهای کەم دەکاتەوە
debasement/dɪˈbeɪsmənt/n
کەمکردنەوەی بەها/ پیسێتی– گومڕایی

Dd

D-d/diː/ چوارەم پیتی ئەلفبای ئینگلیزییە
dab/dæb/v - n پاکی دەکاتەوە
١-دەست لێدانێکی هێواش
٢-ماسی٢-خاڵ- نوختە
dabble/ˈdæbl/v ١-تەڕدەکا
دەست و پێی لەناو ئاودا تەڕ دەکا
٢- ئارەزوو دەکا/ خۆی سەرقاڵ دەکا
dabbler/ˈdæblə(r)/n ئارەزووکار-
نەک پیشەکار
dad/dæd/n بابە(بەزمانی منداڵ)
daddy/ˈdædi/n بابە(بەزمانی منداڵ)
daffodil/ˈdæfədɪl/n نێرگز
daft/dɑːft/adj هیچ وپوچ- گەلحۆ
dagger/ˈdægə(r)/n خەنجەر
daily/ˈdeɪli/adj - adv ڕۆژانە
dainty/ˈdeɪnti/adj ناسک- نازدار- نەرم
خواردنی بەلەزەت
dairy/ˈdeəri/n ١- کارگەی شیرەمەنی-
سپیاتی ٢- کۆگای فرۆشتنی سپیاتی
dais/n سەکۆ
daisy/ˈdeɪzi/n بەیبون، گوڵی بەهار
گوڵەکی بچوکی سپی ناو زەردە
dale/deɪl/n دۆڵێکی بچوک(ئەباکوری
ئینگلتەرە)
dally/ˈdæli/v ١- پیاهەڵدەڵێ-
وازی لەگەڵ دەکا ٢- کەمساس دەبێ
تەمبەڵی دەکا لە..
dam/dæm/n - v بەند
بەند دادەنێ- بەربەست دادەنێ
damage/ˈdæmɪdʒ/n - v ١- زیان
٢- بژاردنی دراوی زیان دەگەیەنێ
dame/deɪm/n ١- خاتوون
پلە- پوری- ئافرەتی بەساڵاچوو
٢- پلەی شەرەف..
damn/dæm/v نەفرەت دەکا، نەفرین دەکا
نەفرین، نەفرەتنەهلی ئاگر، ناو جەهەنەم
damnable/ˈdæmnəbl/adj ناشرین-
نەفرەت لێکراو
damnation/dæmˈneɪʃn/n
نەفرەت لێ کردن
نەفرەت لێکراو-
damned/dæmɪd/n
شەیتان- ئەهریمەن
damp/dæmp/adj - v شێ- خوناو
١- تەڕ دەکا٢- دادەمرکێنێ- کز دەکا
damsel/n خاتوون، کچ، شووەنەکردوو
damson/ˈdæmzn/n پلەرخۆخ- هەڵوژە
dance/dɑːns/n - v سەما، سەما دەکا
dancer/ˈdɑːnsə(r)/n سەماکەر
dandruff/ˈdændrʌf/n قرێژ کرێش
danger/ˈdeɪndʒə(r)/n مەترسی
dangerous/ˈdeɪndʒərəs/adj ترسناک،
خەتەرناک- گرنگ
dangle/ˈdæŋgl/v شۆڕدەبێتەوە
dank/dæŋk/adj زۆر شێدار، سرمە
dapper/ˈdæpə(r)/adj ڕێک و پێک،
چالاک- بزێو
dare/deə(r)/v – n ١- بەرەنگاری دەکا-
بەرەنگاری ٢- جەسوری- دەوێری
daredevil/ˈdeədevl/n سەرچڵ-
سەر بەکێشە/ هەلەشە
daring/ˈdeərɪŋ/adj – n وێران، ئازا،
جەسور
dark/dɑːk/adj شاراوە، تاریک،
خەمۆک، ئەسمەر
darken/ˈdɑːkən/v تاریکی دەکا
darkness/ˈdɑːknəs/n تاریکی
darling/ˈdɑːlɪŋ/n گیانە، خۆشەویستەکەم
darn/dɑːn/v پینە دەکا، دەدورێتەوە
dart/dɑːt/n ١- تیر- سارۆخ
٢- بەتیژ دەرچوون ٣- پەیوەستە بەدووری
٤- وەک تیر دەردەچێ، هەڵپە دەکا

cylindrical/səəlındrıkl/adj لولەكی

cynic/ˈsınık/adj گاڵتەجاڕ، قزشمەچی، بێزار

cynical/ˈsınıkl/adj گاڵتەجاڕی

cynicism/ˈsınısızəm/n دنیا بە هەند هەڵنەگرتن گومان لێ بوونی (چاكە) دەكا

cyst/sıst/n ئاوسان/ تورەگە

czar/n تزار، سیزەر

czarevitch/n كوڕی قەیسەر– كوڕە گەورەی قەیسەر

czarevna/n كچی قەیسەر

czarina/n ژنی قەیسەر ئیمپراتۆری ڕووسی

czarism/n قەیسەریەت،سیستەمی دیكتاتۆری

current/ˈkʌrənt/n ١- ڕەوت- تەوژم
٢- شەپۆل، هێز٢- ڕۆیشتوو، ئێستا،
ژمارەی کۆتایی- دواژمارە لە..
curriculum/kəˈrɪkjələm/n
بەرنامەی خوێندن
curry/ˈkʌri/n کاری، بەهارات
curse/kɜːs/n- v ١-نەفرەت، جوێن ٢-شووم
نەفرەت دەکا- جوێن دەدا
cursory/ˈkɜːsəri/adj بروسکە ئاسا،
ڕواڵەتی، سەرپێی
curt/kɜːt/adj (وەڵامێکی) وشك
curtail/kɜːˈteɪl/v کورتی دەکاتەوە،
پوختی دەکا
curtain/ˈkɜːtn/n پەردە، داپۆش
curtsey/ˈkɜːtsi/n - v کڕنۆش دەبا،
کڕنۆش بردن، خۆچەماندنەوە
curve/kɜːv/n - v چەماوە، کەوانەیی،
بادانەوە
cushion/ˈkʊʃn/n - v کوشن، سەرین
کەم دەکاتەوە، هێوردەکاتەوە
custard/ˈkʌstəd/n کاستەر
custodian/kʌˈstəudiən/n پاسەوان،
ئەمیندار
custody/ˈkʌstədi/n ١- چاودێری
٢- زیندانی کردن- حەپس کردن
custom/ˈkʌstəm/n ١- داب- دابو نەریت
٢- بازرگانی- مامەڵە ٣- باجی گومرگی
customarily/adj بەئاسایی
customary/ˈkʌstəməri/adj
ڕاهاتوو، ئاسایی
customer/ˈkʌstəmə(r)/n
هەمیشەکڕیار-مەعمیل
cut/kʌt/n-v ١-بڕین ٢-بڕین
٣- کەمکردن- دابەزاندن ٤- لابردن/
لێکردنەوە
٥- شێوازی قوماش- پەڕۆك
٦- پارچەگۆشت

١- دەبڕێ- گۆشت- قسە
٢- کەمدەکاتەوە-نرخی- دادەبەزێنێ
٣- لادەبا- هەڵدەوەشێنێتەوە
٤- فەرامۆش دەکا، نکوڵی دەکا
٥- دار و درەخت قەڵەم دەکا-
لق و پۆپی دار دەبڕێ
٦- داردەبڕێ- نرخ دادەبەزێنێ
٧- (سەر) دەپەڕێنێ- دادەبڕێ
٨- بێبەش دەکا- میراتی نادات
٩- قسەی دەبڕێ
١٠- پارچە پارچە دەکا- قوماشەکە دەبڕێ-
قیاس وەردەگرێ
١١- وازدەهێنێ ١٢- دەسازێ- ئاسازێ،
دەگونجێ ١٣- دابڕاو- خەمبار
١٤- دەبڕێ- هێڵ هێڵێکیتر دەبڕێ
١٥- لەکاردەکەوێ
cutter/ˈkʌtə(r)/n بڕەر، ئامێری شت بڕین
cute/kjuːt/adj زیرەك، جوامێر،
جوان، خۆشەویست
cutless/n کورتەشێر، شمشێری کورت
cutler/n فرۆشیار/ دروستکەر/ چاکەری
شت و مەکی بڕین
cutlery/ˈkʌtləri/n چەقوو چنگاڵ/
چەقۆکاری
cutlet/ˈkʌtlət/n پارچەگۆشت
cutthroat/ˈkʌtθrəut/adj خوێنڕێژ-
کوژەر
cutting/n - adj ١-ڕێڕەو-ڕاڕەو- تونێل
٢- پارچە(ڕۆژنامە)٣- پارچە (دار)
٤- وشك- بریندارکەر ٥-بڕین
cycle/ˈsaɪkl/n - v ١- خول
٢- زنجیرە(گۆڕانی) ٣- پایسکل
پایسکل داژواسواری پایسکل دەبێ
cyclist/ˈsaɪklɪst/n پایسکل هاژۆ
پایسکلسوار
cyclone/ˈsaɪləun/n زریان
cylinder/ˈsɪlɪndə(r)/n لولەك- قەوان

crystalgazing/n - v دیتنی بەخت، پێشبینی دەکا

crystallization/ˌkrɪstəlaɪˈzeɪʃn/n پرۆسەی بلوراندن بە کریستالکردن- پێگەیین

crystallize/ˈkrɪstəlaɪz/v دەبلورێ- پێدەگا- بەکریستال دەبێ

cub/kʌb/n بەچکەشێر، ناکارامە

cube/kju:b/n ١- شەش پالو

cube root/n ٢- رەگی سێجا

cubed/adj شەشپالوبو

cubic/ˈkju:bɪk/n سێجا

cubicfoot/n قەدی سێجا

cubicle/ˈkju:bɪkl/n بەشێکی بچوکی جیاکراوە لە ژورێکی گەورە

cuckoo/ˈkʊku:/n کوکو- رەقواق

cucumber/ˈkju:kʌmbə(r)/n خەیار- ئاروو- ئاروێ

cuddle/ˈkʌdl/v لەئامێز دەگرێ- لەباوەش دەگرێ- باوەش پێدادەکا

cue/kju:/n ١- ئاماژە بۆ دەست پێکردن ٢- داری بلیارد

cuff/kʌf/n - v ١-سەرقۆڵ، سەردەست ٢- زللەی لێدەدا، شەقی لێدەدا

cuisine/kwɪˈzi:n/n هونەری چێشت لێنان

cul-de-sac/ˈkʌl də sæk/n رێی گیراو- داخراو، شەقامی بەکرێ

culinary/ˈkʌlɪnəri/adj پەیوەست بە چێشت لێنان

culminate/ˈkʌlmɪneɪt/v دەگاتە پۆپکە- لوتکە

culmination/ˌkʌlmɪˈneɪʃn/n لوتکە، پۆپکە

culprit/ˈkʌlprɪt/n تاوانبار- گوناهبار

cult/kʌlt/n سیستەمی ئاینیی، پەرستن

cultivate/ˈkʌltɪveɪt/v ١- زەوی دەکێلێ ٢- پەرەدەستێنێ ٣- گەشەدەکا

cultivation/ˌkʌltɪˈveɪʃn/n زەوی کێلان- جوتیاری- گەشە

cultural/ˈkʌltʃərəl/n رەوشەنبیری- رۆناکبیری، شارستانی

culture/ˈkʌltʃə(r)/n ١- رۆشنبیری- شارستانی ٢- پەروەردە- بەخێوکردن ٣- چاندنی بەکتریا

cumbersome/ˈkʌmbəsəm/adj پەشێو، گران، ماندوکەر

cunning/ˈkʌnɪŋ/adj فێلباز، زۆرزان

cup/kʌp/n ١- کوپ، پیالە ٢- خواردنەوە

cupboard/ˈkʌbəd/n دۆلاب، کەنتۆر

cur/kɜ:(r)/n سەگێکی بێقیمەت- بێمیزاژ

curable/ˈkjʊərəbl/adj چارەی دەکرێ

curate/ˈkjʊərət/n قەشە

curator/kjʊəˈreɪtə(r)/n چاودێر پاسەوان، ئەمیندار

curb/kɜ:b/n - v لغاو، لێواری شۆستە، دادەمرێ/ دادەمرکێنێ

curd/kɜ:d/n شیری مەییو

curdle/ˈkɜ:dl/v دەمەیێ، دەبێتە کەرە، دەترشێ

cure/kjʊə(r)/n - v ١- چارە، چارەسەر چاک دەبێتەوە، چاک دەکاتەوە ٢- دەپارێزێ

curfew/ˈkɜ:fju:/n ١-هاتوچۆ قەدەغەکردن ٢-زەنگ

curiosity/ˌkjʊəriˈɒsəti/n حەز لەقسان خۆتێ هەڵقورتێنەری ، لاپرەسەنی

curious/ˈkjʊəriəs/adj ١- زانخواز ٢- سەیر ٣- لاپرەسەن

curl/kɜ:l/n - v لوژ دەبێ، پوت دەبێ، پورژ دەبێ

curly/ˈkɜ:li/adj لوول، لوژ، پوت

currant/ˈkʌrənt/n کشمش، مێوژی رەزمی

currency/ˈkʌrənsi/n دراو، پارە

٦- دەبڕێ- دەپەڕێتەوە
٧-(پێ) (لەسەریەک) دادەنێ ٨- هێڵێك دەكێشێ
٩- نیشانەی خاچ لەسەر سینگی دادەنێ
١٠- ناوێتە دەكا- تێكەڵ دەكا ١١- تێدەپەڕێ
١٢- بەربەستی دەكا، بەرەنگاری دەكا

crossbar/ˈkrɒsbɑː(r)/n بەربەست- لەمپەر

cross-examination /ˌkrɒs ɪɡˌzæmɪˈneɪʃn/n دواندن- قسەلێوەرگرتن

cross-examine/n دەیدوێنێ- قسەی لێ وەردەگرێ

cross-eyed/ˈkrɒs aɪd/adj خێل

crossing/ˈkrɒsɪŋ/n پەڕینەوە- بەرەباز

cross-legged/ˌkrɒs legd/adj پێ لەسەر پێ دانیشتوو

cross-question/ˌkrɒs kwestʃən/v لێدەپرسێ- پرسینەوەی لەگەڵدەكا

cross-reference/ˌkrɒs ˈrefrəns/n ئاماژە بۆ خوێنەر بە بەشێكی تری هەمان كتێب

cross-roads/ˈkrɒsrəʊdz/n یەكتربڕینی چەند ڕێگایەك مەفرەق، چوارڕیان

cross-section/ˈkrɒs sekʃn/n پانەبڕگە هەر بڕگەیەو چەند جۆرێكی جیا دەنوێنێ

crossword/ˈkrɒswɜːd/n مەتەڵ- مێما

crouch/kraʊtʃ/v هەڵدەكورێ، كرنۆش دەبا خۆی شۆڕ دەكاتەوە تا بگاتە زەوی

crow/krəʊ/n قەلەڕەش- قەلەمشكە

crow/v دەقوقێنێ

crowd/kraʊd/n حەشامەت- ئاپۆرە- قەرەباڵغی

crowd/v خڕدەبێنەوە- قەرەباڵغی دروست دەكەن

crown/kraʊn/n ١-تاج ٢- تۆقەسەر ٣- لوتكە- پۆپكە

crown/v تاج لەسەر دەنێ

crucial/ˈkruːʃl/adj ناخۆش- یەكلاكەرەوە سەرەكی- گەوهەری

crucifixation/ˌkruːsəˈfɪkʃn/n خاچ

crucify/ˈkruːsɪfaɪ/v لەخاچ دەدا

crude/kruːd/n خاو- دەست لێنەدراو

crude-oil/ˈkruːdɔɪl/n نەوتی خاو

cruel/kruːəl/adj توند- تیژ- ڕەق

cruelty/ˈkruːəlti/n توندی دڵڕەقی، سەختی

cruise/n گەشتێكی دەریایی

cruise/v دێت و دەچێ

cruiser/ˈkruːzə(r)/n ڕاوەنەر

crumb/krʌm/n پارچە نان- كێك

crumble/ˈkrʌmbl/v هەڵدەوەشێنێتەوە- ورد دەكا/ هەرەس دێنێ

crumple/ˈkrʌmbl/v دەقۆپێنێتەوە- پێكدێنێتەوە- دەچێتەوە ناویەك

crunch/krʌntʃ/n – v دەكرمێنێ، كاتێكی ناخۆش

crusade/kruːˈseɪd/n هێرشی خاچ پەرستان

crusader/kruːˈseɪdə(r)/n خاچ پەرست

crush/krʌʃ/n - v ١- حەشامەت ٢- شەیدایی كاتی ٣- دەشێلێ- دەگوشێ ٤- سەركوت دەكا

crust/krʌst/n توێكڵ- توێكڵی ڕەق

crutch/krʌtʃ/n شەقرە- داری ڕۆیشتن، داری بن هەنگڵ

crux/krʌks/n كاكڵی بابەت، خاڵی گەوهەری

cry/kraɪ/n - v ١- هاوار، بانگ ٢- گریان، كرووزانەوە ٣-دەگرێ، دەكرووزێتەوە

cryptic/ˈkrɪptɪk/adj نهێنی، شاراوە، لێڵ

crystal/ˈkrɪstl/n كریستاڵ، بلوور

ساریلکە

creed/kri:d/n باوەڕی، ئایین

creek/kri:k/n جۆگە، جۆگەلە، ڕوبار

creep/kri:p/v ١- بەهێمنی دەخشێ- دەجوڵێ ٢- دەلەرزێ

٣- گەڵا دەردەکا (بەسەر دیواردا بڵاودەبێتەوە)

creeper/ˈkri:pə(r)/n ١- خشۆک ٢-لق دەر

creepy/ˈkri:pi/adj ترسناک - تۆقێنەر

cremate/krəˈmeɪt/v مردوو دەسوتێنێ

cremation/krəˈmeɪʃn/n سوتماک- سوتاندنی مردوو

creosote/ˈkri:əsəut/n کریزۆت

crescendo/krəˈʃendəu/adj

١-زیاد بوونی پلەیی ٢-بەرزکردنەوەی دەنگ

crescent/ˈkresnt/n مانگ- هەیڤ

cress/kres/n خوڕەی ئاو/داری بچوکی گەڵاسەوز

crest/krest/n ١- پۆپیتەی کەڵەباب- کەڵەشێر ٢- لوتکە- پۆپکە

crestfallen/ˈkrestfɔ:lən/adj خەمبار، دڵشکاو، بێئومێد

crevasse/krəˈvæs/n درزێکی قووڵ لە بەستەڵەک

crevice/ˈkrevɪs/n درز، شەق

crew/kru:/n دەستەی فڕۆکەوان، دەریاوان

crib/krɪb/n-v ١-بێشکە، لانکەی منداڵ ٢- وەرگێڕانی وشە بەوشە ٣- قوپیە دەکا ٤- ئاخوڕ

cricket/ˈkrɪkɪt/n ١- سیسرکە- کلۆ ٢- یاری کریکیت

crime/kraɪm/n تاوان

criminal/ˈkrɪmɪnl/adj تاوانبار

criminology/ˌkrɪmɪˈnɒlədʒi/n

تاوانناسی- تاوانزانی

crimson/ˈkrɪmzn/adj قورمزی،سوری تێر

cringe/krɪndʒ/v بەیەک دێتەوە، بەچۆک دێ

cripple/ˈkrɪpl/n - v پەککەوتی، شەلە/ پەکیدەکەوێ

crisis/ˈkraɪsɪs/n قەیران، ئارێشە، تەنگوچەڵەمە

crisp/krɪsp/adj ١- خاو- ئاوپۆش ٢- بوژاوە ٣- بزێو- یەکلاکەرەوە

crisscross/ˈkrɪs krɒs/adj لەسەر شێوەی هێڵی یەکبڕ

criterion/kraɪˈtɪəriən/n مەرج، بنچینە- پێوانە- پێوەر

critic/ˈkrɪtɪk/n ڕەخنەگر، کەم و کورتی دۆزەوەر/ دیارکەر

critical/ˈkrɪtɪkl/n ١- ڕەخنەیی ٢- تەنگژە-ناخۆش

criticism/ˈkrɪtɪsɪzəm/n ڕەخنە

criticize/ˈkrɪtɪsaɪz/v ڕەخنەدەگرێ

croak/krəuk/n - v قیڕەی بۆق

قیڕەی دێ، پێشبینی شتی ناخۆش دەکا

crockery/ˈkrɒkəri/n دەفری گلێنە/ قۆری لە قوڕ دروستکراو

crochet/ˈkrəuʃeɪ/n - v کاری چنین

crocodile/ˈkrɒkədaɪl/n تیمساح

crook/kruk/n ١- خوار- چەماوە- گۆپاڵ- قۆچان ٢- فێڵباز- ڕێگر، چەتە

crooked/ˈkrukɪd/adj ١- خوار- چەماوە ٢- بەدخو- ناشەریف- نارێک

croon/kru:n/v بەدەنگێکی لاواز-هێدی- گۆرانی دەڵێ

crop/krɒp/n ١- دانەوێڵە

crop/v بەرهەم دێنێ

٢- لەناکاو ڕوودەدا

٣- قەڵەم کردن- بڕینی کورت

٤- دەلەوەڕێ- دەلەوەڕێنێ

cross/krɒs/n - v ١-نیشانەی (جاران X) یان (کۆ +)

٢- خاچ ٣- تێکەڵە- موتوربەکراو- دووڕەگ ٤- تووڕە ٥- دژ- پێچەوانە

crane/kreɪn/n ١- کەلّە- قولینگ
٢- بەرزکەرەوە- کرێن
٣- ملی بەرزکردەوە یان درێژ دەکاتەوە تا ببینێ
cranium/ˈkreɪniəm/n بەشێک لە کەللەسەر/ مێشک
crank/kræŋk/n ١- کەرەنك٢- ئاوەز نیگەرانی- خۆش- رابواردن- ئۆتۆمبیل هەڵدەکا، کەرەنك دەکا
cranny/ˈkræni/n درز، شەق
crash/kræʃ/n ١- بەریەک کەوتن/ شتێ بەر شتێ دەکەوێ ٢- ئۆتۆمبیل بەریەك دەکەون- دوو ئۆتۆمبیل بەریەك دەکەون
خولێکی راهێنان-مەشقی- چڕ
crate/kreɪt/n-v سندوقی شەحن/ شەحن دەکاتەوە
crater/ˈkreɪtə(r)/n دەمی بورکان- دەمی ئاگرپرژێن
crave/kreɪv/n بەپەرۆش دەبێ، شەیدای دەبێ
craving/ˈkreɪvɪŋ/n شەهوە- زۆرلێ کردنی زایەندی
سوتان بۆ، شەیدا بۆ
crawl/krɔːl/n - v ١- هێواش جولان- لەسەر سینگ خشان
٢- کرۆل- سینگەمەلە- جۆرێکە لە مەلەوانی
١- لەسەر سینگ دەخشێ
٢- بەهێواشی دەڕوا
٣- دادەپۆشێ- حەشامەت پێك دەهێنێ
crayon/ˈkreɪən/n تەباشیری رەنگاورەنگ/ رەنگاورەنگ
craze/kreɪz/v شێت دەبێ- تێکدەچێ
craziness/ˈkreɪzɪnəs/n شێتی، گەلحۆیی، گەوجێتی
crazy/ˈkreɪzi/adj ١- شێت، بێ‌ئەقڵ
٢- شەیدا- عاشق- سوتاو

creak/kriːk/n - v جیڕەجیڕ دەکا/ جیڕە
creaky/ˈkriːki/adj لەرزۆك
cream/kriːm/n - v ١- سەرتو-سەرشیفشك
٢- رۆن- شتێ وەك کرێم- ماکیاژ
٣- رەنگی زەردی کاڵ
سەرتو لەشیر دەگرێ، کەرە لەشیر دروست دەکا
creamy/ˈkriːmi/adj چەور
creas/kriːs/n - v لۆچ- لۆچی ئەێدێ- لۆچ دەبێ
چورچ- چورچ دەبێ
create/kriˈeɪt/v دەخولقێنێ- دروست دەکا
creation/kriˈeɪʃn/n ئافراندن- داهێنان/ خەلّق کردن
creative/kriˈeɪtɪv/adj داهێنەر
creator/kriˈeɪtə(r)/n ئافەریدە- داهێنەر، دروستکار(خوا)
creature/ˈkriːtʃə(r)/n دروستکراو- گیانلەبەر
creche/n دایەنگا، خانەی منداڵانی بیژی، هەتیوخانە
credence/ˈkriːdns/n باوەڕپێکردن
credentials/krəˈdenʃlz/n بەڵگەنامەی باوەڕپێکردن
credibility/ˌkredəˈbɪləti/n باوەڕپێکراوە- جێ‌باوەڕی
credible/ˈkredəbl/adj باوەڕپێکراو
credit/ˈkredɪt/n ١- چاکە- دان بەچاکەدان
٢- ژوانی (پارەدان)٣- قەرد
٤- لیستی ناوانی بەشداربوو
١- بەراست دەزانێ/ باوەڕی پێ دەکا
٢- دان- زێدەکردن
creditable/ˈkredɪtəbl/adj شایەن بە ستایش
creditor/ˈkredɪtə(r)/n قەرددەر
credulity/krɪˈdjuːləti/n زوباوەڕکردن- خۆشباوەڕ
سادە، ساویلکەیی
credulous/kredjələs/n خۆشباوەڕ

county/ˈkaʊnti/n هەرێم، پارێزگا
coup/kuː/n ئیێدان،هەنگاوێکی سەرکەوتوو، کودەتا
couple/ˈkʌpl/n جووت- دووان
couple/v دەبەستێتەوە- جووت دەبێ
couplet/ˈkʌplət/n دوانە
coupon/ˈkuːpɒn/n کۆبۆن
courage/ˈkʌrɪdʒ/n ئازایەتی
courageous/kəˈreɪdʒəs/adj ئازا
courier/ˈkʊriə(r)/n پەیامبەر، رابەر
course/kɔːs/n ١- رارەو- رەوت ٢-ڕوو- ڕووگە ٣- گۆڕەپان ٤- کۆرسات ٥- ژەم ٦- ڕیزێ لە دیوار ٧- خوول
court/kɔːt/n ١- دادگا ٢- گۆڕەپانی تێنس ٣- دەست و پێوەندی شا ٤-حەوش- حەوشە
court/v سرنجم رادەکێشێ- پیاو هەڵدەدا
courteous/ˈkɜːtiəs/adj خۆشدو خۆشگوفتار، گوفتارخۆش، خۆشمەشرەب
courtesy/ˈkɜːtəsi/n خۆشدوویی- گوفتار خۆشی
courtyard/ˈkɔːtjɑːd/n حەوشە
cousin/ˈkʌzn/n ئامۆزا، کچ و کوڕەخاڵ کچە پلك، کوڕەپلك، پورزا
cover/ˈkʌvə(r)/n ١- سەرپۆش- سەرقاپ- داپۆش ٢- پاراستن- چاودێری ٣- زەمانەت- دابین کردن ٤- چەقۆ و چەنگاڵ
cover/v ١- دادەپۆشێ ٢- دەبڕێ(ڕێگا) ٣- نیشانەدەگرێ ٤- دەشارێتەوە
coverage/ˈkʌvərɪdʒ/n داپۆشینی ڕووداوەکان
covert/ˈkʌvət/n شاراوە
covertly/ˈkʌvətli/adj بە پەنهانی، بە شاراوەیی، بەدزی

covet/ˈkʌvət/v چاوی بڕیوەتە...
covetous/ˈkʌvətəs/adj دڵکەرەوە، چاوبڕ، چاوچنۆك
cow/kaʊ/n چێڵ، مانگا
cowboy/ˈkaʊbɔɪ/n گاوان
cowherd/ˈkaʊhɜːd/n گاڕان، مانگاگەل
coward/kaʊəd/n ترسنۆك
cowardice/ˈkaʊədɪs/n ترسنۆکی
cowardly/adv ترسنۆکانە
cower/ˈkaʊə(r)/v لەترسا خۆی پێکدەهێنێتەوە
coy/kɔɪ/adj شەرمن
crab/kræb/n قرژانگی دەریا
crack/kræk/n ١- شەق(لەدیوار) ٢- دەنگەدەنگ ٣- بۆکسێکی توند ٤- شکانی کەم/ شکانی بەشی ٥- دوانی توند- ڕوشکێن، قسەبڕ
crack/v ١- شەق دەکا/ درزی لێ دەکا ٢- دەنگێکی تیژ دەکا، دەنگە دەنگێکی گەورەی لێدێ
cracked/ˈkrækt/adj بێهۆش- بێئاگا
cracker/n ١- بسکویت ٢- ئاگرەیاری- وازی بەئاگر- جۆرە یاریەکە
crackle/ˈkrækl/v تەقەتەق دەکا
cradle/ˈkreɪdl/n لانکە- لانك- بێشکە
cradle/v رادەژەنێ- دادەپۆشێ
craft/krɑːft/n ١- پیشە٢- بەلەم٣- فێڵ
craftsman/ˈkrɑːftsmən/n خاوەن پیشە/ پیشەداری کارامە
crafty/ˈkrɑːfti/n فێڵباز
crag/kræg/n گاشەبەرد، کەور
cram/kræm/v پڕدەکا
cramp/kræmp/v دەماری هەڵدەستێ - قۆلینج دەکا دەماری گورج دەبێ -توند دەکا - بەیەك دێتەوە

corrosion/kəˈrəʊʒn/n داخوران، ژەنگ هەڵێنان

corrugated/ˈkɒrəgeɪtɪd/adj شەپۆلی، پێچاوپێچ

corrupt/kəˈrʌpt/adj-v گەنیو- شێواو- شێوێنراو
١- دەگەنێ ٢- بەرتیلی دەدا

corruption/kəˈrʌpʃn/n خراپەکاری- شێواندن/ بەرتیل دان

corset/ˈkɔːsɪt/n کەمەربەند

cosh/kɒʃ/n - v خوترمە- دار/ بە خوترمە لێی دەدا- زوڕنا

cosmetics/kɒzˈmetɪks/n جوانکاری- کەرەستەی ئارایش- مەکیاج

cosmic/ˈkɒzmɪk/adj گەردوونی

cosmonaut/ˈkɒzmənɔːt/n
رابەری گەردوونی- رابەری کەشتی ئاسمانی

cosmopolitan/ˌkɒzməˈpɒlɪtən/adj
دوور لە ناوچەگەری
بێنیشتمانی- هاونیشتمانی جیهانی

cost/kɒst/n - v تێچوون- بەهاتێدەچێ

costliness/ˈkɒstlɪnəs/n گرانی- گرانبەهایی

costly/adj گران، گرانبەها

costume/ˈkɒstjuːm/n پۆشاک، کۆستم

cosy/ˈkəʊzi/adj گەرم و خۆش- فرە

cot/kɒt/n جێی نوستنی منداڵ

cottage/ˈkɒtɪdʒ/n کۆخ، خانوی بچوکی گوند

cotton/ˈkɒtn/n ١- لۆکە ٢- داو
٣- قوماشی لۆکە ٤- لۆکەی پزیشکی

couch/kaʊtʃ/n - v قەنەفە- جێ- تەخت
(بەهەندێ وشەی دیار).. دەردەبڕێ

cough/kɒf/n – v کۆخە- کۆخەدەکا، دەکۆکێ

could/kəd/modal توانی

council/ˈkaʊnsl/n ئەنجومەن-دیوان-

councillor/ˈkaʊnsələ(r)/n ئەندامی ئەنجومەنی شارەوانی

counsel/ˈkaʊnsl/n شورا- راوێژ

counsellor/ˈkaʊnsələ(r)/n راوێژکار

count/kaʊnt/n - v ١- ژماردن، دەژمێری
٢- ماددەیەک لە ماددەکانی تاوانبارکردن

count-down/ˈkaʊntdaʊn/n دادەژمێری
داژماردن- لەسەرەوە بەرەوخوارەوە

countenance/ˈkaʊntənəns/n
١-هێمنی ٢-ئەدگار ٣-هاندان

countenance/v هانی دەدا، پاڵپشتی دەکا

counter/ˈkaʊntə(r)/n فیشە، بەدیلی دراو لە گەمەی قومار
مێز
دژ- پێچەوانە

counteract/ˌkaʊntərˈækt/v
بەرەنگاری دەکا- بەرهەڵستی دەکا

counterfeit/ˈkaʊntəfɪt/adj -v
دەشێوێنێ- ساختەی دەکا- ساختە

counterfoil/ˈkaʊntəfɔɪl/n
کاغەزی وەرگرتن

counterpart/ˈkaʊntəpɑːt/n
هاوشان، هاوتا، دوژمن- نەیار

counter-productive
/ˌkaʊntə prəˈdʌktɪv/adj
کەمکەرەوەی بەرهەم

counter-revolution
/ˌkaʊntə revəˈluːʃn/n
دژەشۆڕش، شۆڕشی چەواشە

countless/ˈkaʊntləs/adj
لەژمارەنەهاتوو، بێ‌شومار

country/ˈkʌntri/n ١- نیشتمان
٢- لادێ- گوند ٣- زەوی

country house/n خانوی گوندی

countryside/ˈkʌntrisaɪd/n
گوند- لادێ

copious/ˈkəupiəs/adj زۆر، فره

copper/ˈkɒpə(r)/n ١- کانزای مس
٢- رەنگی مس٣- پۆلیس

copulate/ˈkɒpjuleɪt/v سەرجێی دەکا،
جووت دەبێ لەگەڵ

copulation/ˌkɒpjuˈleɪʃn/n سەرجێی،
جووت بوون

copy/ˈkɒpi/n لاسایی کردنەوە-
لەبەرگرتنەوە

copy/v ١-ماددە بۆ چاپلەبەردەگرێتەوە
٢-قۆپیە دەکا ٣-وەك خۆی دەهێنێ

copyright/ˈkɒpiraɪt/n
مافی لەچاپدان و بلاوکردنەوە

coral/ˈkɒrəl/n شیلان، شیلانی-
مەرجان، رەنگ مەرجانی

cord/kɔ:d/n ١- گوریس، پەت، ژێ
٢- پەتی بریرە- دەنگەژێ- ژێیەکانی دەنگ

cordial/ˈkɔ:diəl/adj ١- خۆش دو-
ئاسایی، گەرم ٢- خواردنەوەی بێ‌کحول

cordon/ˈkɔ:dn/n نیتاق- دامێنبەست-
چێشت ئیێنەر

core/kɔ:(r)/n – v ناوك- کاکل/
کاکل دەردێنێ

co-rrespondent/ˌkəu rɪˈspɒndənt/n
هاوبەش لەکاری زینا
(جووت بوونی ناشەرعی)

cork/kɔ:k/n ١- ماددەی فلین- تەپەدۆر
٢- لەمپەری تەپەدۆری

corkscrew/ˈkɔ:kskru:/n شوشەکەرەوە

corn/kɔ:n/n ١- دانەوێڵە- دان
٢- گەنمەشامی٣- پێستی رەق

corner/ˈkɔ:nə(r)/n ١- گۆشە
٢-ناوچە/شوێن ٣- شاردنەوەی شت بۆ گرانی

corner/v ئابلۆقەی دەدا،
رێی لێ بەرتەنگ دەکا

cornet/ˈkɔ:nɪt/n کەرەنا- ئامێری مۆسیقا

corollary/kəˈrɒləri/n ئاکام، ئەنجام

coronary/ˈkɒrənri/adj - n تاجی-
تاجانە- خوێنبەر

coronation/ˌkɒrəˈneɪʃn/n
تاج لەسەرنان، ئاهەنگی تاج لەسەرنان

coroner/ˈkɒrənə(r)/n فەرمانبەری
داد لە هۆی مردنی
گومانلێکراو دەکۆڵێتەوە

corporal/ˈkɔ:pərəl/adj – n دووخەت،
سەردەستە
لاشەیی، جەستەیی

corporation/ˌkɔ:pəˈreɪʃn/n دەستە،
ئەنجومەنی شارەوانی

corps/kɔ:(r)/n چەك، دەستە

corpse/kɔ:ps/n لاشە، کەلەش

corpulent/ˈkɔ:pjələnt/adj قەلەو، گۆشتن

corpuscle/ˈkɔ:pʌsl/n خڕۆکەکانی خوێن

correct/kəˈrekt/adj -v
١- راست- دروست ٢- شیاو- گونجاو
١- چاکدەکاتەوە ٢- سەرکۆنەی دەکا

correction/kəˈrekʃn/n راست کردنەوە

correlate/ˈkɒrəleɪt/v دەبەستێتەوە

correlation/ˌkɒrəˈleiʃn/n هاوپەیوەندی

correspond/ˌkɒrəˈspɒnd/v
١- رازی دەبێ- دەگونجێ لەگەڵ
٢- بە نامە پەیوەندی پێ‌دەکا

correspondence/ˌkɒrəˈspɒndəns/n
نامەگۆڕینەوە
خوێندن بە نامە

correspondent/ˌkɒrəˈspɒndənt/n
پەیامنێر

corridor/ˈkɒrɪdɔ:(r)/n ئارهەیوان، ڕاڕەو

corroborate/kəˈrɒbəreɪt/v
پاڵپشتی دەکا، دوپاتی دەکاتەوە

corrode/kəˈrəud/v دادەخۆڕێ،
ژەنگ هەڵدێنێ

١– گونجاوی، لەبار

٢– هۆکاری ئاسوودەیی– حەسانەوە

٣– ئاوەدەست

convenient/kənˈvi:niənt/adj

گونجاو– لەبار

convent/ˈkɒnvənt/n دێر/ کۆمەڵی رەبەن

convention/kənˈvenʃn/n

١– کۆبوونەوە– کۆنفرانس

٢– داب– نەریت

conventional/kənˈvenʃənl/adj

نەریتی– دابی– تەقلیدی

نەریتگەری

converge/kənˈvɜ:dʒ/v لەیەک خاڵ

یەکدەگرنەوە

conversation/ˌkɒnvəˈseɪʃn/n گفتوگۆ

converse/kənˈvɜ:s/v دەدوێ،

گفتوگۆ دەکا

converse/ˈkɒnvɜ:s/adj دژ

conversion/kənˈvɜ:ʃn/n گۆڕین–

گۆڕان (لەدین وەرگەڕان)

convert/ˈkɒnvɜ:t/n دین گۆڕین

convert/kənˈvɜ:t/v دینێکی تر

وەردەگرێ– دینیخۆی دەگۆڕێ

convertible/kənˈvɜ:təbl/adj

دەکرێ بگۆڕدرێ

دەتوانرێ بگۆڕدرێ

convex/ˈkɒnveks/n قۆقز

convey/kənˈveɪ/v ١– هەڵدەگرێ–

دەگوازێتەوە ٢– دەگەیەنێ

٣– خاوەندارێتی زەوی وزار لەکەسێکەوە

بۆکەسێکیتر دەگوازێتەوە.

conveyance/kənˈveɪəns/n

١– گواستنەوە– گەیاندن ٢– بارهەڵگر

٢– بەڵگەنامەی گواستنەوەی زەوی و زار

conveyor/kənˈveɪə(r)/n گوازەر–

گەیەنەر

convict/kənˈvɪkt/v تاوانباری دەکا،

گوناهباری دەکا

تاوانەکەی لەسەر دەچەسپێنێ.

گوناهەکەی لەسەر ساخ دەکاتەوە.

convict/kɒnvɪkt/n گوناهبار، حوکمکراو

conviction/kənˈvɪkʃn/n

١– گوناهبارکردن

٢– رازیکردن٣– باوەڕ

convince/kənˈvɪns/v قایلی دەکا،

قەناعەتی پێدێنێ

convivial/kənˈvɪviəl/adj قۆشمەچی،

گاڵتەچی، پڕوخۆش

convoy/ˈkɒnvɔɪ/n کاروانی دەریایی،

زەمینی یان ئاسمانی ژێر چاودێری

convoy/v یاوەری دەکا، چاودێری دەکا

convulse/kənˈvʌls/v دەمەژێ، رادەچڵەکێ

قۆڵنجی هەڵدەستێ، گرژ دەبێ

convulsion/kənˈvʌlʃn/n گرژبوون،

چوونە ئاوییەک

نیگەرانییەکی توند

cook/kʊk/v لێدەنێ

cooker/ˈkʊkə(r)/n لێنەر/ئامێری

چێشت لێنان

cookery/ˈkʊkəri/n هونەری چێشت لێنان

cool/ku:l/adj سارد، ساردی، شێ

coolness/ˈku:lnəs/n ساردبوونەوە، ساردی

co-op/ˈkəʊɒp/n هەرەوەزی–

کۆمەڵەی هەرەوەزی/ هاوکاری

cooperator/kəʊˈɒpəreɪtə(r)/v

هاوکاری دەکا، هەرەوەزی دەکا

cooperation/kəʊˌɒpəˈreɪʃn/n

هاوکاری، هەرەوەزی

cooperative/kəʊˈɒpərətɪv/adj

هاوکار

cop/kɒp/n - v پۆلیس– دەگرێ

cope/kəʊp/v دەرەستێتە کاری خۆی

چارەسەری کێشەی خۆی پێدەکرێ

continuation/kənˌtɪnjuˈeɪʃn/n بەردەوامی، بەردەوام بوون

continue/kənˈtɪnjuː/v بەردەوام دەبێ لەسەر، بەردەوام دەبێ

continuity/ˌkɒntɪˈnjuːəti/n بەردەوامی

continuous/kənˈtɪnuəs/adj بەردەوام

contorted/adj چەماوە– بەیەك هاتوو

contour/ˈkɒntʊə(r)/n هێڵی جیاکەرەوە،

contra/pref دژ

contraband/ˈkɒntrəbænd/n یاساغ– قەدەغە– قاچاغ

contraception/ˌkɒntrəˈsepʃn/n دژەمندالبوون

contraceptive/ˌkɒntrəˈseptɪv/adj رێگری مندالبوون

contract/ˈkɒntrækt/n بەرەنگاری– بۆند

contract/kənˈtrækt/v ١– بەلێن دەبەستێ
٢– قەرد وەردەگرێ
٣– دەچێتەوە ئاویەك، بچوکتری دەکا
٤– تووشی نەخۆشی دەبێ

contraction/kənˈtrækʃn/n
١– بچوك بوونەوە– چوونەوە ئاویەك
٢– گرژبوون
٣– کورتکراوە– کورتکردنەوەی(وشە)

contradict/ˌkɒntrəˈdɪkt/v بەرپەرچی دەداتەوە، بەدرۆی دەخاتەوە– لەدژی دەبێ

contradiction/ˌkɒntrəˈdɪkʃn/n دژێتی، ناکۆك بوون– ناتەبایی

contradictory/ˌkɒntrəˈdɪktəri/adj دژ، ناتەبا، ناکۆك

contralto/kənˈtræltəʊ/n کۆنترالتۆ– دەنگ نزمە(ئافرەت)

contraption/kənˈtræpʃn/n پێکهاتەی ئامێری سەیر

contrary/ˈkɒntrəri/adj پێچەوانە
١– دژ٢– کەللەرەق– عیناد

contrast/kənˈtrɑːst/v - n جیاوازی دەردەخا– جیاوازە لە

contribute/kənˈtrɪbjuːt/v ١– دەبەخشێ
٢– بەشداری دەکا– رۆڵی خۆی دەبینێ
٣– (بەنوسین) بەشداری دەکا

contribution/ˌkɒntrɪˈbjuːʃn/n بەشداری، بەشدار

contributory/adj بەرەو، بەشدار

contrite/ˈkɒntrɑɪt/adj تۆبەکار، پەشیمان لەدڵەوە

contrition/kənˈtrɪʃn/n تۆبە– پەشیمان بوونەوە لە گوناه

contrive/kənˈtraɪv/v دادەهێنێ– دایدەهێنێ

control/kənˈtrəʊl/n - v ١– کۆنترۆل– ئاراستە
٢– ئامێری رێکخەر و زەبت کردن
١– رێکی دەخا ٢– دەست بەسەردا دەگرێ

controversial/ˌkɒntrəˈvɜːʃl/adj گفتوگۆ هەڵگر
مشت وەڕ هەڵدەگرێ

controversy/ˈkɒntrəvɜːsi/n مشتومڕ

conundrum/kəˈnʌndrəm/n شاراوە، مەتەڵ

convalesce/ˌkɒnvəˈles/n بەرەو چاکبوونەوە دەچێ

convalescence/ˌkɒnvəˈlesns/n چاك بوونەوە

convection/kənˈvekʃn/n هەڵگر– بارکە

convector/kənˈvektə(r)/n ئامێری گەرمکردن

convene/kənˈviːn/v کۆدەبێتەوە، کۆبونەوە دەبەستێ

convenience/kənˈviːniəns/n

construct/kən'strʌkt/v بینادەكا
construction/kən'strʌkʃn/n
١- دروست كردن، بونیادنان ٢- بینا
٣- لێكدانەوە، شرۆڤەكردن٤- بەستنەوە
constructive/kən'dtrʌktɪv/adj
پتەو، چاك، سودبەخش
consul/'kɒnsl/n كۆنسوڵ/ قونسل
consular/'kɒnsjələ(r)/n كۆنسوڵ/
قونسلی، ئەوەی كاری قونسلیە دەكا
consulate/'kɒnsjələt/n قونسلیە/
پایەی قونسلیاتی
consult/kən'sʌlt/v راوێژ دەكا
consultant/kən'sʌltənt/n راوێژكار
consultation/,kɒnsl'teɪʃn/n
راوێژكاری
consume/kən'sju:m/v بەكاردێنێ،
لەناودەبا
consumer/kən'sju:mə(r)/n
بەرهەمخۆر- مشەخۆر
consummate/kən'sʌmət/v - adj
تەواو دەكا - تەواو- بێكێماسی
consummation/,kɒnsə'meɪʃn/n
تەواوكردن- ئەنجامدان
consumption/kən'sʌmpʃn/n
١- بەكارهێنان ٢- سیل
contact/'kɒntækt/n
١- دەست ئێدان- پەیوەندی
٢- ناسیاو٣- كونتاكت
contagion/kən'teɪdʒən/n
ئێكرەوە- ئێگرتنەوە
contagious/kən'teɪdʒəs/adj گرەوە-
نەخۆشی دەگوازێتەوە- گوازەر
contain/kən'teɪn/v - n تێیدا- دەگرێ-
رادەگرێ- لەخۆدەگرێ
container/kən'teɪnə(r)/n دەفر- قاپ
contaminate/kən'tæmɪneɪt/v
پیس دەكا
contamination/kən,tæmɪ'neɪʃn/n
پیس بوون
contemplate/'kɒntəmpleɪt/n - v
١- تێ‌فكرین- دیقەت دان/
تێ‌دەفكرێ- دیقەت دەدا ٢- دەپەوێ
contemplation/,kɒntəm'pleɪʃn/n
تێ‌فكرین- نیەت- مەبەست
contemporary/kən'temprəri/adj
هاوچەرخ- سەردەمی
contempt/kən'tempt/v - n
ریسوادەكا، شەرمەزار دەكا
ریسوایی- شەرمەزاری- تەمبێ‌كردن
contemptible/kən'temptəbl/adj
هیچ و پوچ، بێ‌قیمەت
ریسوا، بێ‌ئابرو
contend/kən'tend/n ١- بەرەكانێ دەكا
٢- مشت ومڕ دەكا
content/'kɒntent/v قایل دەبێ-
رازی دەبێ
content/n ناوەڕۆك
contented/kən'tentɪd/adj قایل،
رازی، دڵنیا
contention/kən'tenʃn/n مشت ومڕ-
ئاكۆكی- بانگاشە
contentment/n قەناعەت، رازی‌بوون
contest/kən'test/n - v بەرەكانێ- كەمە-
رازی
١- مشت ومڕ دەكا- نكۆڵی دەكا
٢- پێشبڕكێ دەكا
context/'kɒntekst/n دەق، چوارچێوە،
دەوروبەر، رەوش
continent/'kɒntɪnənt/n كیشوەر
continental/,kɒntɪ'nentl/adj كیشوەری
contingency/kən'tɪndʒənsi/n
ئاكاری، لەپڕ
شیمانەی رودانی دەكرێ
continual/kən'tɪnjuəl/adj بەردەوام

conservatory/kən'sɜːvətri/n

١–خانووی شووشە بۆ ڕووەك

٢–پەیمانگای هونەری مۆسیقا

consider/kən'sɪdə(r)/v

١– بیردەکاتەوە، تێدەفکرێ

٢– وا دادەنێ، وا حساب دەکا، رەچاو دەکا

٣– حسابی بۆ دەکا، لە زەنی خۆی دادەنێ

considerable/kən'sɪdərəbl/adj

زۆر، گەورە، رەچاوکراو

considerably/kən'sɪdərəbli/adv

بەزۆری، زۆر

considerate/kən'sɪdərət/adj

بەهەست

consideration/kən'sɪdə'reɪʃn/n

١– گرنگی دان ٢– بەهەست

٣– پاداشت، بژاردن

consign/kən'saɪn/v دەنێرێ

consignment/kən'saɪnmənt/n

ناردن/ بار

consist/kən'sɪst/v پێکدێ لە

consistency/kən'sɪstənsi/n

چڕی، یەکگرتوویی

consistent/kən'sɪstənt/adj گونجاو،

شیاو

consolation/ˌkɒnsə'leɪʃn/n دلدانەوە،

دلنەوایی‌کردن

console/kən'səʊl/v دڵی‌دەداتەوە،

سەرەخۆشی لێدەکا

console/'kɒnsəʊl/n خیزانەی رادیۆ–

کەوانەی تاقچکە

consolidate/kən'sɒlɪdeɪt/v

دەچەسپێنێ، پاڵپشتی دەکا

consonant/'kɒnsənənt/n نەبزوێن

consort/'kɒnɔːt/n هاوڵف، ژن– مێرد،

میر و پاشا

consort/kən'sɔːt/v یاوەری دەکا،

لەگەڵی دەژی

conspicuous/kən'spɪkjuəs/adj

دیار، روون، بەرچاو

conspiracy/kən'spɪrəsi/n پیلان

conspirator/kən'spɪrətə(r)/n پیلانگێر

conspire/kən'spaɪə(r)/v پیلان دەگێڕێ،

هاوکاری– دوژمن– دەکا

constable/'kʌnsrəbl/n پۆلیس،

نەفسەری پۆلیس

constabulary/kən'stæbjələri/n

هێزی پۆلیس

constancy/'kɒnstənsi/n نەگۆڕان–

وەك خۆی– وەفایی– وەفاداری

constant/'kɒnstənt/adj نەگۆڕ/

بەوەفا– بەردەوام

constantly/'kɒnstəntli/adv

بەبەردەوامی– هەمیشە

constellation/ˌkɒnstə'leɪʃn/n

بورجی ئاسمانی/ کۆمەڵی ئەستێرە

consternation/ˌkɒnstə'neɪʃn/n

تۆقاندن، ترس

constipated/'kɒnstɪpeɪtɪd/adj

قەبز بوو

constipation/ˌkɒnstɪ'peɪʃn/n قەبزی

consistency/kən'stɪtjuənsi/n

ناوەندی هەڵبژاردن

مەڵبەندی هەڵبژاردن

constitute/'kɒnstɪtjuːt/v

١– پێکدەهێنێ– دروست دەکا

٢– دیار دەکا

constitution/ˌkɒnstɪ'tjuːʃn/n

١– دەستووری حکومەت ٢– بونیاد

constitutional/ˌkɒnstɪ'tjuːʃənl/adj

دەستووری، بونیادی

constrain/kən'streɪn/v ناچاری دەکا

constraint/kən'streɪnt/n

ناچارکردن– زۆرلێکردن

constrict/kən'strɪkt/v تەنگەبەری–

تەنگی دەکا، گرژی دەکا

جەنجاڵ
congestion/kən'dʒestʃən/n داخران
قەرەباڵغی، حەشامەت، ئاپۆرە
congratulate/kən'grætʃuleɪt/v
پیرۆزبایی دەکا
congratulation/kən,grætʃu'leɪʃn/n
پیرۆزبایی
congregate/'kɒŋgrɪgeɪt/v کۆدەکاتەوە
خڕدەکاتەوە
congregation/,kɒngrɪ'geɪʃn/n
کۆمەڵ، حەشامەت
congregational/,kɒngrɪ'geɪʃnl/adj
بەکۆمەڵ
congress/'kɒŋgres/n کۆنگریس،
کۆنفرانس، ئەنجومەن
Congress/n کۆنگریسی ئەمریکی
conical/'kɒnɪkl/adj قوچەکی
conjecture/kən'dʒektʃə(r)/n
خەملاندن، قرساندن
conjecture/v دەخەملێنی، دەقرسێنی
conjugal/'kɒndʒəgl/adj لەبارەی ژن
ومێردایەتی/ پەیوەندی هاوسەرێتی/ سێکسی
conjugate/'kɒndʒəgeɪt/v ڕۆنانی فرمان
conjugation/,kɒndʒu'geɪʃn/n ڕۆنان/
ڕێزمان
conjunction/kən'dʒʌŋkʃn/n
١- یەکێتی ٢- پەیوەندی/ پیتی بەستنەوە
conjure/'kʌndʒə(r)/n جادوگەری-
conjure/v جادودەکا، نوشتە دەکا
conjure up/v بانگی دەکا، داوای دەکا
تووشی تەلیسمی دەکا
connect/kə'nekt/v دەبەستێتەوە
connection/kə'nekʃn/n ١- بەستنەوە
٢- پەیوەندی/ بەستنەوەی ژیری
٣- هۆکاری گواستنەوە ٤- خزمایەتی
connoisseur/,kɒnə'sɜ:(r)/n شارەزا

پسپۆر لە چەشتن
conquer/'kɒŋkə(r)/v دەباتەوە،
دەبەزێنی، دەشکێنێ
conqueror/'kɒŋkərə(r)/n بروەوە،
شکێنەر، سەرکەوتوو، وڵاتگر
conquest/'kɒŋkwest/n وڵاتگیری،
سەرکەوتن
conscience/'kɒnʃəns/n ویژدان
conscientious/,kɒnʃi'enʃəs/adj
بەویژدان
conscious/'kɒnʃəs/adj وریا،
وشیار، بەئاگا
consciousness/'kɒnʃəsnəs/n
وشیاری، بەئاگایی
conscript/kən'skrɪpt/v دەیگری بۆ
سەربازی، سەربازی پێدەکا
conscription/kən'skrɪpʃn/n
سەربازگری زۆرەملێ
consecrate/'kɒnsɪkreɪt/v ١-تەرخان
دەکا- پیرۆزی دەکا
consecutive/kən'sekjətɪv/adj
لەدوای یەك، ئاییندە، پاش هاتوو
consent/kən'sent/n ڕازیبوون،
قایل بوون/
consent/v قایل دەبێ
consequence/'kɒnsɪkwəns/n
١- ئاکام- ئەنجام
٢- گرنگی ٣- گرنگ
consequent/'kɒnsɪkwənt/adj
لەئاکام پەیدابوو، هەڵقوڵاو- سەرچاوەگرتوو
consequently/'kɒnsɪkwəntli/adv
لەئاکامی، بۆیە، لەئەنجام
conservation/,kɒnsə'veɪʃn/n
پاراستن
conservative/kən'sɜ:vətɪv/adj
١- وریا، خۆپارێز، بەئاگا
٢- پارتی پارێزگاران

condole/kənˈdəʊl/v دڵی دەداتەوە دڵنەوایی دەکا، سەرەخۆشی لێ دەکا
condolence/kənˈdəʊləns/n سەرخۆش کردن، پرسە، تازیە
condone/kənˈdəʊn/n - v لێبوردن، لێدەبوری
conduct/ˈkɒndʌkt/n ١- رەفتار ٢- بەرێوەبردن ٣- سەرکردایەتی، رابەرایەتی، رێنیشاندەری
conduct/kənˈdʌkt/v ١- رەفتاردەکا هەڵس و کەوت دەکا ٢- بەرێوە دەبا، رادەپەڕێنێ ٣- ئاراستە دەکا ٤- سەرکردایەتی‌دەکا
conductor/kənˈdʌktə(r)/n ١- پلیت بڕ ٢- سەرۆکی تیپی مۆسیقا ٣- گەیەنەر- گوازەر
cone/kəʊn/n قوچەک- شێوەقوچەکی/ گۆزە/ سنوبەر
confectioner/kənˈfekʃnə(r)/n حەلواچی
confectionery/kənˈfekʃənəri/n شیرینەمەنی- دوکانی حەلوا
confederacy/kənˈfedərəsi/n هاوپەیمانی/بەشدار
confederate/kənˈfedərət/adj هاوپەیمان/ بەشدار
confer/kənəfɜː(r)/v دەبەخشێ- رێزدەدا
conference/ˈkɒnfərəns/n کۆنفرانس
confess/kənˈfes/n دان دەنێ- رادەگەیەنێ
confession/kənˈfeʃn/n دانپێدانان
confetti/kənˈfeti/n پارچە کاغەزی رەنگاورەنگ
confide/kənˈfaɪd/v نهێنی لا دەدرکێنێ
confidence/ˈkɒnfɪdəns/n ١- باوەڕی ٢- نهێنی٣- باوەڕبەخۆبوون
confident/ˈkɒnfɪdənt/adj دڵنیا، باوەڕ بەخۆ
confidential/ˌkɒnfɪˈdenʃl/adj نهێنی، تایبەتی
confine/kənˈfaɪn/v ١- بەرتەنگ دەکا، دیاردەکا ٢- زیندانی دەکا
confinement/kənˈfaɪnmənt/n زیندان
confirm/kənˈfɜːm/v ١- پاڵپشت دەکا، دوپات دەکا ٢- دەچەسپێنێ
confirmation/ˌkɒnfəˈmeɪʃn/n دوپات کردن
confiscate/ˈkɒnfɪskeɪt/v دەست بەسەردا دەگرێ
confiscation/ˌkɒnfɪˈskeɪʃn/n دەست بەسەرداگرتن
conflict/ˈkɒnflɪkt/n بەریەک کەوتن- ململانێ
conflict/v بەریەک دەکەوێ ناسازێ، ململانێ دەکا لەگەڵ
conform/kənˈfɔːm/v دەسازێ لەگەڵ
conformity/kənˈfɔːməti/n سازان- گونجان
confound/kənˈfaʊnd/v ١- هەراسانی دەکا، تێک دەچێ ٢- نەفرەتی لێ دەکا ٣- دەشکێ
confront/kənˈfrʌnt/v بەرەنگاری دەبێ رووبەرووی دەبێ
confrontation/ˌkɒnfrʌnˈteɪʃn/n رووبەڕووبوونەوە
confuse/kənˈfjuːz/v دەشێوێنێ، دەشێوێ
confusion/kənˈfjuːʒn/n لێتێک چوون سەرئاڵۆز بوون
congeal/kənˈdʒiːl/n - v مەیین- دەمەیێ، رەق دەبێ
congenial/kənˈdʒiːniəl/adj ئیسک سووک/بەدڵ، هاوگونجاو
congested/kənˈdʒestɪd/adj قەرەباڵغ-

concave/kɒnˈkeɪv/adj قوپاو/رووچاڵ

conceal/kənˈsiːl/v دەشارێتەوە، حەشاردەدا، مەڵاس دەدا

concealment/kənˈsiːlmənt/n شاردنەوە

concede/kənˈsiːd/v مل کەچ دەکا، وازدەهێنێ، سەردەنوێنێ

conceit/kənˈsiːt/n لەخۆباییبوون، کەیف بەخۆهاتن

conceited/kənˈsiːtɪd/adj لەخۆبایی- بەفیز

١- دالغە ئیدەدا-

conceive/kənˈsiːv/v ڕادەمێنێ ٢- سکی پڕ دەبێ

concentrate/ˈkɒnsntreɪt/v جەخت دەکا، چڕ بەندی دەکا لەسەر، زەنی کۆدەکاتەوە

concentration/ˌkɒnsnˈtreɪʃn/n جەخت کردن، حەشامەتی سەربازی

concept/ˈkɒnsept/n چەمك، بیرۆکە

concern/kənˈsɜːn/n – v ١- گرتن- نیگەرانی ٢- کار- پەیوەست ٣- نیگەران دەبێ ٤- خۆش دەوێ- پەیوەستی دەبێ ٥- دەکۆڵێتەوە لە

concerning/kənˈsɜːnɪŋ/n پەیوەست بە، دەربارەی

concert/ˈkɒnsət/n ١- ئاهەنگی مۆسیقا ٢- سازان- گونجان

concerto/kənˈtʃɜːtəʊ/n کۆنسێرتۆ

concession/kənˈseʃn/n زێدەماف، دەست بەردار بوون، وازهێنان

conciliation/kənˌsɪliˈeɪʃn/n ئاشتبوونەوە- ئاشتەوایی

conciliatory/kənˈsɪliətəri/adj ئاینلکاری

concise/kənˈsaɪs/adj کورتە، پوختە

conclude/kənˈkluːd/v ١- کۆتایی پێدێنێ، (پەیمان) دەبەستێ ٢- بەدەست دێنێ- بۆی دەردەکەوێ- دەکاتە

conclusion/kənˈkluːʒn/n ئاکام، کۆتایی، کورتە، بەستنی(پەیمان)

conclusive/kənˈkluːsɪv/adj یەکلاکەرەوە، کۆتایی

concoct/kənˈkɒkt/n - v داهێنان، دروست کردن- دادەهێنێ

concord/ˈkɒŋkɔːd/n ڕێکەوت- ئاشتەوایی

concrete/ˈkɒŋkriːt/adj – v کۆنکرێت- چیمەنتۆ، واقیعی- بەرجەستە- کۆنکرێت دەکا

concur/kənˈkɜː(r)/v دەگونجێ لەگەڵ/ دەسازێ

concussion/kənˈkʌʃn/n لەرزین- هەژان

condemn/kənˈdem/v ١- زیندانی دەکا- حوکمی بەسەردا دەدا- ڕیسوای دەکا/ سەرکۆنەی دەکا ٢- بڕیاردەدا بە کەڵك نەهاتنی

condemnation/ˌkɒndemˈneɪʃn/n گوناهبارکردن سەرکۆنەکردن، ڕیسواکردن

condensation/ˌkɒndenˈseɪʃn/n خەستی- پەتی- چڕی- شێ

condense/kənˈdens/v ١- کورت دەکاتەوە ٢- خەستی دەکاتەوە

condescend/ˌkɒndɪˈsend/n وازدەهێنێ دەست بەرداری دەبێ، کڕنوش دەبا

condescension/ˌkɒndiˈsenʃən/n وازهێنان- دەست هەڵگرتن

condiment/ˈkɒndɪmənt/n بەهارات

condition/kənˈdɪʃn/n ١- ڕەوش- بار ٢- بارودۆخ ٣- مەرج

condition/v ڕادەهێنێ

conditional/kənˈdɪʃənl/adj مەرجی

complain/kəmˈpleɪn/v سکالا دەکا

complaint/kəmˈpleɪnt/n ١- سکالا- پرۆتێست ٢- نەخۆشی- کێماسی

complement/ˈkɒmplɪmənt/n
١- تەواوکەر
٢- گوزارە(رێزمان) تەواوکەر

complete/kəmˈpli:t/v تەواو دەکا- تەواو

completion/kəmˈpli:ʃn/n تەواوکردن

complex/ˈkɒmpleks/adj ئالۆز- ئێکدراو- کۆمەڵگا
گرێی دەروونی

complexion/kəmˈplekʃn/n پێست، روخسار

complexity/kəmˈpleksəti/n ئالۆزی

compliance/kəmˈplaɪəns/n گوێڕایەڵی

complicate/ˈkɒmplɪkeɪt/v ئالۆز دەکا
دژواردەکا، گران دەکا

complication/ˌkɒmplɪˈkeɪʃn/n
ئالۆزی، زیانی زێدە

compliment/ˈkɒmplɪmənt/n
ستایش، پیاهەڵدان

complimentary/ˌkɒmplɪˈmentri/adj
ستایشکار، پیاهەڵدەر، خۆڕایی

comply/kəmˈplaɪ/v بەپیرەوەهات،
پێگیری دەکا، گوێڕایەل دەبێ

compose/kəmˈpəʊz/n رەگەز، بەش

compose/v ١- پێکدەهێنی- پێکدێ
٢- دادەهێنێ- رێکدەخا- دەهۆنێتەوە
٣- تایپ دەکا- چاپ دەکا
٤- ئەدارەك دەکا- رێك دەخا

composed/kəmˈpəʊzd/adj هێمن، خۆگر

composer/kənˈpəʊzə(r)/n
ئاواز دانەر- مۆسیقا دانەر

composition/ˌkɒmpəˈzɪʃn/n
١- پێکهێنان ٢- دارشتن
٣- هونەری دانانی مۆسیقا
٤- چاپلێدان- چاپگەری

composure/kəmˈpəʊʒə(r)/n
هێمنی- هۆگری

compound/ˈkɒmpaʊnd/n - adj - v
١- تێکەڵ دەکا ٢- یەکلا دەکاتەوە
١- لێکدراو٢- تێکەڵە- ئاوێتە

comprehend/ˌkɒmprɪˈhend/v
١- تێ دەگا ٢- دەگرێتەوە

comprehensible
/ˌkɒmprɪˈhensəbl/adj
تێگەیشتنی ئاسانە، دەرك پێدەکرێ

comprehension/ˌkɒmprɪˈhenʃn/n
دەرك پێکردن
تێگەیشتن، وەرگرتن

comprehensive/ˌkɒmprɪˈhensɪv/adj
سەراپاگیر، هەمەلایەن، گشتگیر

compress/kəmpres/v – n گوشاری
دەخاتە سەر
پاڵەپەستۆی دەخاتە سەر، دەپەستێوێ
گوشار، پاڵەپەستۆ، پەستان

compression/kəmˈpreʃn/n
گوشار، لێکدان

comprise/kəmˈpraɪz/v دەگرێتەوە،
پێکدێ

compromise/ˈkɒmprəmaɪz/n
سازش کردن

compulsion/kəmˈpʌlʃn/n
ناچارکردن

compulsive/kəmˈpʌlsɪv/adj نائیرادی
ناچاری- زۆرەملی، خورتی

compulsory/kəmˈpʌlsəri/adj
ناچاری، زۆرەملێی

computer/kəmˈpju:tə(r)/n کۆمپیوتەر

comrade/ˈkɒmreɪd/n هاوڕێ، هەڤاڵ
یاوەر برادەر

con/kɒn/v ١- دەوردەکاتەوە
٢- گزی دەکا، فێڵ دەکا٣- بەدل فێردەبێ

pros and cons چاکە و خراپە

١- (بیرورا) ئاڵوگۆڕ دەكا

٢- پەیوەندی دەكا بە

communication/kəˌmjuːnɪˈkeɪʃn/n

١- ئاڵوگۆڕكردنی زانیاری

٢- پەیام ٣- گەیاندن

communion/kəˈmjuːniən/n

١- هاوبەشی كردن

٢- گروپێكی دینی كە هەمان باوەڕیان هەبێ

communism/ˈkɒmjunɪzəm/n

كۆمۆنیزم- شیوعیەت

communist/ˈkɒmjənɪst/adj

شیوعی- ئەندامی پارتی شیوعی

community/kəˈmjuːnəti/n كۆمەڵگا،

كۆمەڵە

كۆمەڵەی نێودەوڵەتی- جالیە- رەوەند

commute/kəˈmjuːt/v دەگۆڕێ-

سووك دەكا

commuter/n دانیشتووی دەوروبەر رۆژانە

بەرەو ناوەندی شار دەچێ

compact/kəmˈpækt/adj - n چڕ، پتەو/

پەیمان/ قوتوی پۆدرە

companion/kəmˈpæniən/n یاوەر،

هاوڕێ

companionship/kəmˈpæniənʃɪp/n

یاوەری، هاوڕێیی

company/ˈkʌmpəni/n ١- هاوڕێیی-

یاوەری ٢- كۆمەڵە

٣- كۆمپانیا ٤- یەكەی سەربازی

comparable/ˈkɒmpərəbl/adj

هاوشێوە- بەراوردكراو

comparative/kəmˈpærətɪv/adj

بەراورد، رێژەیی

compare/kəmˈpeə(r)/v بەراوردی دەكا

comparison/kəmˈpærɪsn/n بەراورد/

بەراوردكاری

compartment/kəmˈpɑːtmənt/n

ڤارگۆن

ڤارگۆنی شەمەندەفەر، ژوورۆكە

compass/ˈkʌmpəs/n ١- قیبلەنوما

٢- پەرگال ٣- ئاست

compassion/kəmˈpæʃn/n رەحمەت،

بەزەیی، خۆشەویستی

compassionate/kəmˈpæʃənət/adj

میهرەبان، بەبەزەیی

compatibility/kəmˌpætəˈbɪləti/n

سازان، گونجان

compatible/kəmˈpætəbl/adj

گونجاو، لەبار

compatriot/kəmˈpætriət/n

هاونیشتمانی

compel/kəmˈpel/v ناچاری دەكا،

زۆری لێ دەكا كە

compensate/ˈkɒmpenseɪt/v

قەرەبووی دەكا، دەبژێرێ

compensation/ˌkɒmpenˈseɪʃn/n

قەرەبووكردن، بژاردن

compere/kəmˈpeə(r)/n

ئامەنگێڕ- بێژەر-

بەرنامە پێشكەش دەكا

compete/kəmˈpiːt/v پێشبڕكێ دەكا

competence/ˈkɒmpɪtəns/n توانست

competent/ˈkɒmpɪtənt/adj بەتوانا،

بەكارامە

competition/ˌkɒmpəˈtɪʃn/n پێشبڕكێ

competitor/kəmˈpətɪtə(r)/n

پێشبڕكێكار

compile/kəmˈpaɪl/v دەپۆلێنێ،

رێك دەخا- كۆدەكاتەوە

complacency/kəmˈpleɪsnsi/n

كەمتەرخەمی- لەخۆڕازیی

complacent/kəmˈpleɪsnt/adj

لەخۆڕازی

خۆپەسەند- كەیف بەخۆهاتو

دەست دەگرێ بەسەر/ گل دەداتەوە، سەربازی
ئاکا، داگیر دەکا

commandment/kəˈmɑːndmənt/n
فەرمان– ڕاسپاردە، وەسیەت

commemorate/kəˈmeməreɪt/v
زیندووکردنەوەی یادی دەکا/
ئاهەنگ دەگێڕێ بەیادی

commemorative/kəˈmemərətɪv/adj
یادگاری

commence/kəˈmens/v دەست پێدەکا،
دەست دەکا

commencement/kəˈmensmənt/n
دەست پێکردن–بەرایی

commend/kəˈmend/v پێیدا هەڵدەڵێ
ستایشی دەکا

commendable/kəˈmendəbl/adj
ستایش هەڵدەگرێ– شایەنی ستایشە

commendation/ˌkɒmenˈdeɪʃn/n
چاکە

comment/ˈkɒment/n – v
لێدوان– تێبینی
دەدوێ لەسەر، ڕاڤەدەکا، تێبینی دەدا لەسەر

commentary/ˈkɒməntri/n
لێدوان– ڕاڤەکردن

commentator/ˈkɒmənteɪtə(r)/n
دوانبێژ– ڕاڤەکەر

commerce/ˈkɒmɜːs/n بازرگانی–
کڕین و فرۆشتن

commercial/kəˈmɜːʃl/adj بازرگانیی

commercialism/kəˈmɜːʃəlɪzəm/n
جەخت لەسەر قازانج
کاری بازرگانی

commiserate/kəˈmɪzəreɪt/v
دڵی دەداتەوە، دڵنەوایی دەکا

commission/kəˈmɪʃn/n - v
١– پێسپاردن– ئەرک
٢– لیژنەی لێکۆڵینەوە
٣– دەڵاڵی– پارە وەرگرتن
٤– فەرمان– دەسەڵات
١– ڕادەسپێرێ ٢– پلەی... پێ دەبەخشێ
٣– ئامادە دەکا

commissionaire/kəˌmɪʃəˈneə(r)/n
دەرگەوان

commissioner/kəˈmɪʃənə(r)/n
کۆمیسیار– مەندوب

commit/kəˈmɪt/v ١– دادەنێ
٢– (تاوان) دەکا ٣– بەئەرکی خۆی دەزانێ
٤– دەیدا بە دادگا

committee/kəˈmɪti/n لیژنە

commodity/kəˈmɒdəti/n کەلوپەل

common/ˈkɒmən/n ١– هاوبەش

the common market بازاڕی
ئەورووپی هاوبەش

٢– ئاسایی– باو

common sense هەستی گشتی

the common people ڕەش و ڕووت
خەڵکی عەوام– ڕەمەکی

House of Commons ئەنجومەنی
پیرانی بەریتانی

٣– زەوی گشتی– هەموان، مەشاعەت

commonplace/ˈkɒmənpleɪs/adj
ئاسایی، بێ بەها

commonwealth/ˈkɒmənwelθ/n
کۆمن ویلس
پەیوەندی گەلانی بەریتانی

commotion/kəˈməʊʃn/n هەراوهوریا–
ئاژاوە– گێرەشێوێنی

communal/ˈkɒmjənl/adj هاوبەش–
هەرەوەزی

commune/ˈkɒmjuːn/n ژیانی هاوبەشی–
پێکەوە ژیانی وەك یەکێ لەئەرك و ماف

commune/kəˈmjuːn/v دەڕژێ لەگەڵ
هاوسۆزە– هەستە– لەگەڵ

communicate/kəˈmjuːnɪkeɪt/v

colonel/ˈkɜ:ln/n سەرهەنگ- کۆلۆنێل
colonial/kəˈləʊniəl/adj داگیرکراو- نیشتەجێ- کۆلۆنیال
colonism/ˈkəʊlənɪzəm/n داگیرکاری
colonist/ˈkɒlənɪst/adj داگیرکار
colonize/ˈkɒlənaɪz/v داگیرەکا
colony/ˈkɒləni/n کۆلۆنی، داگیرکراو- نیشتەجێ
جالیە- رەوەند- شوێنی هەنگ و مێروولە
colossal/adj کەتە/مەزن- زەبەلاح
colour/ˈkʌlə(r)/n رەنگ
colour/v ١- رەنگ دەکا ٢- دەگۆڕێ- دەشێوێنێ
colour blind/n رەنگ کوێری
توشی نەخۆشی رەنگ نەدیتن بووە
coloured/ˈkʌləd/n رەنگاورەنگ
colouring/n رەنگ کردن
colourless/adj بێرەنگ
colt/kəʊlt/n جوانوو- چەک
column/ˈkɒləm/n ١- کۆڵەگە ٢- بڕبڕە٣- گۆشە لە ڕۆژنامە
fifth column/n تابوری پێنجەم
coma/ˈkəʊmə/n لەهۆشخۆچوون؟ بورانەوە
comb/kəʊm/n - v ١-شانەی پرچ ٢- پۆپینەی کەڵەشێر
شانەدەکا/ دادێنێ- پرچ
combat/ˈkɒmbæt/n - v شەڕ- تێکۆشان، خەبات
شەڕ دەکا، تێدەکۆشێ
combatant/ˈkɒmbətənt/n شەڕکەر
combination/ˌkɒmbɪˈneɪʃn/n
١- یەکێتی
٢- ژمارەی نهێنی بۆ کردنەوەی..
٣- بەستنەوە
combine/kəmˈbaɪn/v دەبەستێتەوە- کۆدەکاتەوە- تێکەڵ دەکا
combustion/kəmˈbʌstʃən/n کرداری سوتان
come/kʌm/v ١- دێت- دەگات ٢- ڕوودەدا- دەبێتەهۆی ٣- سەرهەڵدەدا ٤- دەدۆزێتەوە- دەکەوێتە نێوان
come on/v دەی باپڕۆین
come round/v دەخولێتەوە
come back/v دەگەڕێتەوە بۆ
come down/v هەرەس، دێتە خوارێ
comedian/kəˈmi:diən/n گاڵتەباز، گاڵتەچی، پێکەنینەر
ئەکتەری کۆمیدی
comedy/ˈkɒmədi/n کۆمیدی
comer/ˈkʌmə(r)/n هاتوو
comet/ˈkɒmɪt/n ئەستێرەی ڕەونەقدار، ئەستێرەی کلکدار
comfort/ˈkʌmfət/n – v دڵدانەوە، دڵنەوایی،حەوانەوە
دڵی دەداتەوە
comfortable/ˈkʌmftəbl/adj ١- حەواوەر ٢- ئاسودەبەخش ٣- ئاسودە- بەختەوەر
comic/ˈkɒmɪk/adj
١- گاڵتەچی- گاڵتەیی
٢- گۆڤاری کۆمیدی وێنەدار بۆ منداڵان
comical/ˈkɒmɪkl/adj پێکەنهێنەر، گاڵتەیی
comma/ˈkɒmə/n وێرگول
inverted commas هێمای وەرگرتنی دەقێك
command/kəˈmɑ:nd/n – v ١- فەرمان- داخوازی ٢- دەسەڵات ٣- فەرمان دەدا ٤- دەست دەگرێ بەسەر- سەرکردایەتی دەکا
commander/kəˈmɑ:ndə(r)/n فەرماندە، فەرماندار
commander-in-chief/n فەرماندەی گشتی فەرمانداری گشتی
commandeer/ˌkɒmənˈdɪə(r)/v

coffin/ˈkɒfɪn/n دارەمەیت، تابوت
cog/kɒg/n دانەی تایە،
کەسێکی کەم بەها لە پرۆژەیەکی مەزن
cogency/ˈkəʊdʒənsi/n هێزی رازی
کردن- قایل کردن
باوەرپێنکردن
cogent/ˈkəʊdʒənt/adj
بیانووی باوەرپێنهێنەر- قایلکەر
cogitate/ˈkɒdʒɪteɪt/v- هزر دەکا بە قوولی
بەقوڵی تێ‌دەفکرێ
cohabit/kəʊˈhæbɪt/v - n پێکەوە دەژین
پێکەوە ژیانی دوو کەس (بەبێ هاوسەری
شەرعی)
cohere/kəʊˈhɪə(r)/v یەکدەگرێ،
پێوەدەلکێ
coherence/kəʊˈhɪərəns/n سازان،
پێکەوەلکان
coherent/kəʊˈhɪərənt/adj یەکگرتوو،
پێکەوەنووساو
cohesion/kəʊˈhi:ʒn/n یەکگرتن،
پێکەوەلکان
coil/kɔɪl/n - v کۆیل - دەپێچی
coin/kɔɪn/n پارەی خوردە
coinage/ˈkɔɪnɪdʒ/n پارەلێدان-
وشەرۆنان/وشەداڕشتن
coincide/ˌkəʊɪnˈsaɪd/v لەمەمان کاتدا
رووەدەدا
coincidence/kəʊˈɪnsɪdəns/n
هاوکات- رێکەوت
coiner/ˈkɔɪnə(r)/n پارەلێدەر
coke/kəʊk/n رەژووی کوک
coka/kəʊkə/n کۆکاکۆلا
cold/kəʊld/n - adj سەرما، ساردی،
هەڵامەت، پەسیو- سارد، تەزی
cold blood/ˌkəʊld ˈblʌd/n خوێن سارد
coldly/adj بەساردی
coldness/n ساردی

cold war/ˌkəʊld ˈwɔ:(r)/n شەڕی سارد
collaborate/kəˈlæbəreɪt/v
هاوکاری دەکا
collaboration/kəˌlæbəˈreɪʃn/n
هاوکاریکردن
collapse/kəˈlæps/n - v هەرەس، رووخان،
دەکەوێ، دەروخێ، هەرەس دێنێ
collar/ˈkɒlə(r)/n – v ١- یەخە، بەرۆک
٢- کۆت
دەیگرێ- دەدزێ
colleague/ˈkɒli:g/n هاورێ-
هاوپۆل- هاوپیشە
collect/kəˈlekt/v کۆدەکاتەوە،
بەدەست دێنێ
خۆی کۆدەکاتەوە
collected/adj خۆی دەگرێ- جلەو بەردانا
خۆگر، هێمن
collection/kəˈlekʃn/n ١- وەرگرتن
٢- کۆمەڵە شتێ- کەسێ ٣- کۆمەڵە شیعر
collective/kəˈlektɪv/adj کۆمەڵیی-
هەرەوەزی
collector/kəˈlektə(r)/n باجگر،
پارەوەرگر، کۆکەرەوە
college/ˈkɒlɪdʒ/n کۆلێژ
قوتابخانەی باڵا
collide/kəˈlaɪd/v بەردەکەوێ-
دەکەوێ وەبەر- بەریەک دەکەون
collie/ˈkɒli/n سەگی شوانی و پەز/
سەگێکی سکۆتلەندیە
collier/ˈkɒliə(r)/n کرێکاری کان
colliery/ˈkɒliəri/n کانی رەژو، خەڵوز
collision/kəˈlɪʒn/n بەریەک کەوتن
colloquial/kəˈləʊkwiəl/adj- زمانی باو
پژاڵە- بازاڕیی
collusion/kəˈlu:ʒn/n پیلانگێڕان،
پیلانی نهێنی
colon/kəʊlən/n ١- دووخاڵ ٢- قۆلۆن

coal/kəul/n ڕەژوو، خەلّوز

coal-cellar/ˈkəulselə(r)/n ڕەژودان– خەلّوزدان

coaltar/n قەترانی ڕەژوو

coalesce/ˌkəuəˈles/n - v ئاوێتە دەبێ– ئاوێتەبوون– تێکەلّبوون

coalition/ˌkəuəˈlɪʃn/n هاوبەش، هاوکاری

coarse/kɔ:s/adj ڕەق– زبر، گرژ

coarseness/n ڕەقی– زبری، گرژی

coast/kəust/n کەنار، لێوار، ڕۆخ

coast/v ١– لەکەناری دەریا مەلە دەکا ٢–گەشت دەکا بەبێ بەکارهێنانی هێز(پایسکل)

coastal/adj کەناریی

coat/kəut/n - v ١– چاکەت ٢–خوری– مووی گیانەوەر ٣– بەرگ– پۆشەرلەبەردەکا، دادەپۆشێ

coated/adj ڕووپۆشراو

coatee/n قاپوتی کورت

coating/n ڕووپۆشین

coax/kəuks/v ماستاوچیەتی دەکا، فوزکێشی دەکا

cobalt/ˈkəubɔ:lt/n کانزای کۆبالّت

cobber/ˈkɒbə(r)/n هاوڕێ

cobble/ˈkɒbl/v پێلاو چاك دەکاتەوە، پینەدۆزی دەکا

cobbler/ˈkɒblə(r)/n پینەدۆز، پینەچی، پێلاوچاکەر

cobra/ˈkəubrə/n ماری کۆبرا

cobweb/ˈkɒbweb/n مالّی جالّجالّوکە، تۆڕی جالّجالّوکە

cocaine/kəuˈkeɪn/n کۆکایین

cocacola/n کۆکاکۆلا

cock/kɒk/n ١– کەباب، کەلّەشێر، نێرەی بالّندە ٢– بالوعە– شێرە

cock/v بانگ دەدا، دەقیقێنێ

cock crow/n کاتی خوێندنی کەلّەشێر

cockeyed/ˈkɒk aɪd/adj خێل/دڕندە

cockney/ˈkɒkni/n شێوەی ئاخاوتنی خەلّکی لەندەن

cockpit/ˈkɒkpɪt/n ژووری کاپتن– لێخوڕی فڕۆکە کۆڕەپانی جەنگ، کۆڕەپانی کەلّەشێر، شەڕە کەلّەشێر

cockroach/ˈkɒkrəutʃ/n سیسرکە، سیسرك

cocktail/ˈkɒkteɪl/n کۆکتێل– تێکەلّی چەند خواردنەوەیەك چەند بڕگەیەك لە بەرنامەیەك، هەمەڕەنگ، ڕەنگاوڕەنگ

cocoa/ˈkəukəu/n کاکاو

coconut/ˈkəukənʌt/n گوێزی هیندی

cocoon/kəˈku:n/n قۆزاخە: بەرگی بۆ پاراستن بەکاردێ داوی وەك ئاوریشم وایە

cod/kɒd/n ماسی گەورەی دەریا

coddle/ˈkɒdl/v دەیلاوێنێ/دەکولێنێ

code/dəud/n هێما، کۆمەلّی دەستور، کۆد سیستەمی هاتوچۆ

code word/n هێمای نهێنی، کلیلی کردنەوەی نهێنی

codify/ˈkəudɪfaɪ/v یاسای دادەنێ، تۆمار دەکا چەند یاسایێ کۆدەکاتەوە

coefficient/ˌkəuɪˈfɪʃnt/n هاوکۆلکە، پلە

coerce/kəuˈɜ:s/v زۆری لێدەکا، زۆرەملێی لێدەکا

coercion/kəuˈɜ:ʃn/n زۆرلێکردن، زۆرەملێ

coexist/ˌkəuɪgˈzɪst/v لەگەلّ یەك هەلّکردن–هاوکات هەبێ

coexistence/ˌkəuɪgˈzɪstəns/n پێکەوە ژیان/ پێکەوە هەبوون

coffee/ˈkɒfi/n قاوە

clip/klɪp/n - v ١- دەرزی- بەستەر
٢- لێدان- هەلگر
١- بەدەرزی دەبەستێ٢- دەبڕێ
clippers/ˈklɪpə(r)/n قژبڕ- پرچ چاکەر
نینۆککەر- نینۆکبڕ
clique/klɪk/n تاقم/ چەتە
cloak/kləʊk/n پەردە، عەبا، پالتۆ بێ قۆڵ
cloakroom/ˈkləʊkru:m/n پالتۆگە/
ژووری پالتۆ هەڵواسین/ ئاودەست
clock/klɒk/n کاتژمێری گەورە- دیوار
clock in/out تۆماری هاتن و
رۆیشتن لە کارگە
clockwise/ˈklɒkwaɪz/v لەگەڵ میلی
کاتژمێری دەسوڕێ/ دەخولێتەوە
clog/klɒg/v - n ١- لەمپەر دادەنێ
بەربەست دروست دەکا، ڕێدەگرێ
٢- قاپقاپ- کەلاش
close/kləʊs/adj ١- نزیك
٢- خنکێنەر، بێ هەوا
٣- جیاوازییەکی کەم ٤- ورد- سەراپاگیر
٥- چڕ٦- لەیەك نزیك
close/kləʊz/v ١- دادەخا
٢- کۆتایی پێدێنێ
٣- گرێدەدا- لەیەك نزیك دەکاتەوە
closedown/v بەیەکجاری دادەخا
close-up/n وێنەیەکی نزیکخراوە
closet/ˈklɒzɪt/n گەنجینە، ژووری بچوك
water closet(w.c) ئاودەست
closure/ˈkləʊʒə(r)/n کۆتایی،
داخستنی دەرگای گفتوگۆ گێران
clot/klɒt/n خوێن مەیین/ لەت
cloth/klɒθ/n ١- قوماش، چنین
٢- پارچەقوماش- پەڕۆك٣- سەرچین
clothe/kləʊð/v لەبەر دەکا، دادەپۆشێ
clothes/kləʊðz, kləʊz/n
١- جل وبەرگ- پۆشاك
٢- چەرچەف- سەرچین

clothing/ˈkləʊðɪŋ/n پۆشاك، پۆشین
cloud/klaʊd/n هەور، تەم
cloud/v هەور دادەپۆشێ، تەم دادەگرێ
cloudless/ˈklaʊdləs/adj ساماڵ،
بێ هەور، روون
cloudy/ˈklaʊdi/adj بەهەور، بەتەم
clover/ˈkləʊvə(r)/n وێنجە، سەمەن
clown/klaʊn/n گاڵتەچی/
قۆشمەچی- قەشمەر
club/klʌb/n-v ١- دار- کوتەك
٢- داری یاری گۆڵف ٣- یانە
٤- ماچەی کاغەزی یاری
بەکوتەك لێی دەدا، بەشداری دەکا
cluck/klʌk/n - v گارەگاری مریشك
گارەگار دەکا
clue/klu:/n بەڵگە، ئاماژە، کلیلی
دۆزینەوەی تاوان
clump/klʌmp/n دەستەیەك دار و گوڵ
clump/v شەقاوی گران داوێ
clumsiness/n هەڵەشەیی، زڕبۆیی
clumsy/ˈklʌmzi/adj بەهەڵەشەیی، زڕبۆ
cluster/ˈklʌstə(r)/n هێشووی(ترێ)،
کۆمەڵە
cluster/v کۆدەبێتەوە
clutch/klʌtʃ/n - v ١- گرتن٢- کلاچ
٣- دەستەمێلکە، دەگرێ
clutter/ˈklʌtə(r)/n - v پەرش و بلاو/
سەری لێ تێکدەچێ
co-/pref لەگەڵ- پێکەوە
co-author/n هاودانەر- هاوبەشی
co-education/n خوێندنی تێکەڵ-
کوڕ و کچ
coach/kəʊtʃ/n ١- گالیسکە ٢- ئۆتۆمبێل
٣- مەشقەوان- ڕاهێنەر
coagulate/kəʊˈægjuleɪt/v دەمەیێ،
دەبەستێ، دەتەزێ

clarinet/ˌklærəˈnet/n کلارنێت

clash/klæʃ/n - v ١-بەریەك کەوتن- خرینگەخرینگ
بەریەك دەکەوێ- خرینگەی لێوەدێ
٢- ناقایلی- ململانێ- رازی نابێ
٣- هاوکات

class/klɑːs/n ١- چینی کۆمەڵایەتی
٢- پۆل

classic/ˈklæsɪk/adj کلاسیك- دێرین

classical/ˈklæsɪkl/adj ئەدەبی کۆن

classification/ˌklæsɪfɪˈkeɪʃn/n
پۆلێن کردن

classify/ˈklæsɪfaɪ/v پۆلێن دەکا

classified information زانیاری نهێنی

class-mate/ˈklɑːsmeɪt/n هاوپۆل

clatter/ˈklætə(r)/n ١- دەنگی سینی و
قاپ و قاچاغ ٢- ژاوەژاو
٣- تەقەتەقی ئالەتی چاپکەر

clause/klɔːz/n ١- پارستە ٢- بەند

claustrophobia/ˌklɔːstrəˈfəubiə/n
ترس لە شوێنی داخراو

claw/klɔː/n - v چنگ/ دەروشێنێ، چرنوك

clay/kleɪ/n قوڕی پاقژ

clean/kliːn/adj - v ١- خاوێن
٢- شێك- کۆك- رێکپۆش/ پاقژدەکاتەوە

cleaner/ˈkliːnə(r)/n ١- پاقژکەر- خولام
٢- ئامراز یان ماددەی پاقژکەر

cleaning/ˈkliːnɪŋ/n خاوێنی- پاقژی

clear/klɪə(r)/adj - v ١- روون- سامال
٢- روون- ئاشکرا- بێگرێ ٣- تێدەپەڕێ
٤- بەربەست لادەبا، پاقژ دەکا
٥- بێتاوانی دەردەخا ٧- سامال دەبێ
٨- دوورکەوە

clearly/ˈklɪəli/adv بەئاشکرا- بەراشکاوی

clearance/ˈklɪərəns/n پاڵاوتن، رێکخستن،
راگەیاندن- روون کردنەوە- لابردن

clearing/n ناوچەیەکی بچوکی بێدار لە
ناوەڕاست دارستان

clearly/adv بەروونی/بەبێ گومانی

clemency/ˈklemənsi/n رەحمەت،
لێبوردن- میهرەبانی

clench/klentʃ/v ١-توند دەیگرێ
٢-جیرەی ددانی دێ ٣- کۆتایی پێ دێنێ

clergyman/ˈklɜːdʒimən/n قەشە/
پیاوی دینی لە مەسیحیەت

clerical/ˈklerɪkl/adj نوسراو، کەهنوتی

clerk/klɑːk/n نوسەر، فەرمانبەر

clever/ˈklevə(r)/adj زیرەك

cleverness/ˈklevənəs/n زیرەکی

cliche/ˈkliːʃeɪ/n کلێشە/دەستەواژەی
دوپاتکراوە

click/klɪk/n - v کلیك،کرتەکرت/
هەر لەسەرەتا سازا

client/ˈklaɪənt/n کڕیار- هەمیشە کڕیار

cliff/klɪf/n کەندەڵان

climate/ˈklaɪmət/n ئاووهەوا، سەقا

climax/ˈklaɪmæks/n پۆپە/لوتکە

climb/klaɪm/v سەردەکەوێ-
هەڵدەگەڕێ بە(چیا)

climb/n سەرکەوتن بەسەر، هەڵگەڕان بە

climber/ˈklaɪmə(r)/n هەڵگەڕ، خۆهەڵواس

clinch/klɪntʃ/v دەگرێ- دەبەستێ

cling/klɪŋ/v پێوەی دەنالێ، پێوەی دەلکێ

clinic/ˈklɪnɪk/n دیدەنگای پزیشکی/
نەخۆشخانەی بچوك

clinical/ˈklɪnɪkl/adj سەرجێی-
پشکنینی نەخۆش لەسەر جێگا

clink/klɪŋk/n خشەخش، زرینگەزرینگ،
پەرداخ
زرینگەزرینگی شوشە دێ.. گلاس لە گلاس
دەدەن

٢- تیرەیەکی مەسیحی

churn/tʃɜːn/n کردنە کەرە، مەشکە

chute/ʃuːt/n تاوەڕۆ/ تاقگە، سوڵ

cider/ˈsaɪdə(r)/n ئاوی سێوی ترشاو/سرکە
سایدەر

cigar/sɪˈɡɑː(r)/n چرووت- دەفتەر

cigarette/ˌsɪɡəˈret/n جگارە- جقارە

cinder/ˈsɪndə(r)/n خۆڵەمێش/نیوەسوتو

cine-camera/ˈsɪnɪ kæmərə/n
کامێرای سینەما

cinema/ˈsɪnəmə/n سینەما، هونەری
سینەما

cipher/ˈsaɪfə(r)/n ١- هیچ نا- سفر
٢- کۆد- هێما

circle/ˈsɜːkl/n ١-بازنە ٢-بەشێك لەشانۆ-
بەلەکۆن ٣- کۆمەلەکەسێك- ناوەندی سیاسی

circuit/ˈsɜːkɪt/n ١-خول- گەشت
٢- بازنەی کارەبایی

circular/ˈsɜːkjələ(r)/adj بازنەیی،
چەماوەیی

circulate/ˈsɜːkjəleɪt/v بلاودەکاتەوە،
دابەشی دەکا، دەسوڕێتەوە

circulation/ˌsɜːkləˈleɪʃn/n
١- خولانەوەی خوێن ٢- دابەش کردن

circumcise/ˈsɜːkəmsaɪz/v سونەت دەکا

circumcision/ˌsɜːkəmˈsɪʒn/n
سونەت کردن- پاککردنەوە

circumference/səˈkʌmfərəns/n
چێوەی بازنە

circumspect/ˈsɜːkəmspekt/adj
هۆشیار، وریا

circumstance/ˈsɜːkəmstəns/n
ڕەوش، بار، باروودۆخ

circumstantial/ˌsɜːkəmˈstænʃl/adj
١-چڕوپڕ ٢- پەیوەست بەرەوش ٣- لاوەکی

circus/ˈsɜːkəs/n شیرکس- پاڵەوانانبازی،
گۆڕەپان

cistern/ˈsɪstən/n کۆگای ئاو- ئاوپارێز

citadel/ˈsɪtədəl/n قەلا- پەناگە

citation/saɪˈteɪʃn/n ئێوەرگرتن،
بەلگەهێنانەوە لە، تۆمارکردن

cite/saɪt/v باس دەکا، نمونە دەهێنێتەوە

citizen/ˈsɪtɪzn/n هاوولاتی

citrus/ˈsɪtrəs/n گرووپی ترشەکان -
ترشەمەنی

city/ˈsɪti/n شار

civic/ˈsɪvɪk/adj شاریی- مەدەنی

civil/ˈsɪvl/adj ١- مەدەنی- ناعەسکەری
٢- بەرێز- بەئەدەب ٣- کۆمەلگای مرۆڤ

civilian/səˈvɪliən/adj مەدەنی-ناحکومی

civilization/ˌsɪvəlaɪˈzeɪʃn/n
مەدەنیەت، شارستانی

civilize/ˈsɪvəlaɪz/v بە شارستانی دەکا

claim/kleɪm/n - v ١- داخوازی
٢- بانگاشەکردن ٣- بانگاشە دەکا

clammy/ˈklæmi/adj شێدار و سارد و تەڕ

clamorous/ˈklæmərəs/adj
بەهەرا- واژەواژ

clamour/ˈklæmə(r)/n- v هەرا/ زەختی
دەکرد لە سەر/ غەلبە غەلب دەکا

clamp/klæmp/n ئامرازێکە بۆهەلگرتنی
دووشت پێکەوە بەکاردێ

clan/klæn/n عەشیرەت، خێل

clandestine/klænˈdestɪn/adj
نهێنی، شاراوە

clang/klæŋ/n - v تەقینەوە- تەقەتەق/
تەقەتەق دەکا

clank/klæŋk/n - v دەنگدانەوە،
خرینگەخرینگ/خرینگەخرینگ دەکا/دەدا/ ئێدێ

clap/klæp/n - v چەپلەلێدان/ چەپلە ئێدەدا

clarification/ˌklærɪfɪˈkeɪʃn/n
ڕوون کردنەوە/ ئارمایی لابردن

clarify/ˈklærəfaɪ/v ڕوون دەکاتەوە،
بەرەونەق دێخێ

chisel/ˈtʃɪzl/n ئەسکەنە/ قەڵەمی ئاسن بۆ کونکردنی دیوار

chit/tʃɪt/n منداڵ، ساوا، پارچەکاغەز، نامەی کورت

chit- chat/ˈtʃɪt tʃæt/n چەنەبازی، گفتوگۆیەکی کورتی نافەرمی

chivalrous/ˈʃɪvlrəs/adj جوامێر، سوارچاك، خانەدان

chivalry/ˈʃɪvəlri/n سیستەمی سوارچاکی،جوامێری

chlorine/ˈklɔːriːn/n کلۆر

chloroform/ˈklɒrəfɔːm/n کلۆرۆفۆرم- سڕکەرە

chock/tʃɒk/n چۆلێکی دارییە لەژێر بەرمیل دادەنرێ، ناهێڵێ بجولێتەوە، ڕاگرە

chock-full/ˌtʃɒk ˈfʊl/adj پڕ- قەرمبالغ

chock-a-block/ˌtʃɒk ə ˈblɒk/adj پڕ- توندبەستراو

chocolate/ˈtʃɒklət/n چوکلێت ٢- کاکاو

choice/tʃɔɪs/n هەڵبژاردە، هەڵبژاردن- باشترین جۆر- نایاب

choir/ˈkwaɪə(r)/n کۆرسی کەنیسە/ دەستەی گۆرانی

choke/tʃəʊk/n - v خنکان/دەخنکێ

cholera/ˈkɒlərə/n کولێرا- ڕشانەوە

choose/tʃuːz/v هەڵدەبژێرێ

chop/tʃɒp/n ١-لێدان ٢-گۆشت- دەم

chop/v پارچەپارچە دەکا/ دەبڕێ

chopper/ˈtʃɒpə(r)/n ١- تەور٢- هەلیکۆپتەر

choral/ˈkɔːrəl/adj کۆڕاڵ/ گۆرانی بەکۆمەڵ/ سرودی ئایینی

chord/kɔːd/n پەت، گوریس- کندڕ/ ژێ ژێی ئامرازی مۆسیقا

chore/tʃɔː(r)/n کاری ڕۆژانە/ ڕۆتین سوکە ئیش

chorus/ˈkɔːrəs/n ١- کۆرس- بەکۆمەڵ ٢- دەستەواژەیەکە لە گۆرانیدا بەرێکوپێکی دەوترێتەوە٣- کۆمەڵێ سەماکەر

chorus-girl/n کچی سەماکەری ناو کۆرس

choose- chose- chosen/v هەڵدەبژێرێ هەڵیبژارد- هەڵبژێردراو

Christ/kraɪst/n عیسی پێغەمبەری کوڕی مەریەم

christen/ˈkrɪsn/v بە مەسیحی دەکا

Christian/ˈkrɪstʃən/n دیان- نەسرانی- فەلە

Christianity/ˌkrɪstiˈænəti/n مەسیحییەت- نەسرانیەت (ئاینیمەسیحی)

Christmas Eve جەژنی لەدایك بوون- ڕۆژەك پێش جەژنی لەدایك بوون

Father Christmas بابانۆئێل

chrome/krəʊm/n کرۆم- زەرد

chromium/ˈkrəʊmiəm/n کانزای کرۆم

chromosome/ˈkrəʊməsəʊm/n کرۆمۆسۆم

chronic/ˈkrɒnɪk/adj درێژخایەن/کوشندە

chronicle/ˈkrɒnɪkl/n تۆماری ڕووداوەکان بەپێی ڕوودانیان

chronological/ˌkrɒnəˈlɒdʒɪkl/adj یەك لەدوای یەك ڕێکخراو بەپێی کات

chronology/krəˈnɒlədʒi/n کرۆنۆلۆژی زانستی تۆمارکردنی ڕوداوە مێژووییەکان

chubby/ˈtʃʌbi/adj ڕومەت پڕ/خڕ

chuck/tʃʌk/v فڕێ دەدا، دەردەکا، دەقوقێنێ

chuck up/v وازدەهێنێ لە

chuckle/ˈtʃʌkl/n پێکەنینێکی شاراوە/ پێکەنینێکی بەهێمنی

chum/tʃʌm/n برادەر، هاوڕێ

chunk/tʃʌŋk/n پارچەیەکی گەورە، پاروو

church/tʃɜːtʃ/n ١- کەنیسە

chauvinism/ˈʃəuvɪnɪzəm/n شۆڤێنیەت
دەمارگیری نەتەوەیی– تیرەگەری
cheap/tʃi:p/adj ١– هەرزان ٢– کەم–
بێ‌قیمەت
cheat/tʃi:t/n فێلباز، جادوکەر/جادو
cheat/v فێڵ دەکا– جادو دەکا
check/tʃek/n ١– چاودێری ٢– وەستاندن
٣– قوماش٤– چەك
check/v کۆنترۆل دەکا، دەوەستێنێ– تاقیلێ
cheak up پشکنینی پزیشکی سەراپا
cheek/tʃi:k/n ١– ڕوومەت ٢– نەگریسی
cheeky/ˈtʃi:ki/adj ١– نەگریسی– بێ‌شەرم
cheer/tʃɪə(r)/n ١– هوتاف لێدان
٢– باری تەندروستی– میزاژ
١– هوتاف ئێدەدا–هاوار دەکا
cheer/v
٢– هان دەدا
cheerful/ˈtʃɪəfl/adj ئاسودە–کەیف خۆش،
بەختیار
cheerio/ˌtʃɪəriˈəu/interj بەهیوای دیدار
(لەخواردنەوە)بە تەندروستیت
cheery/ˈtʃɪəri/adj شاد– کامەران–
بەختەوەر
cheese/tʃi:z/n قالبە پەنیر، پەنیر
cheeseparing/adj کەم/ بێ قیمەت،
قرچۆك
chef/ʃef/n سەرۆکی چێشتلێنەران/ سەرکار
chemical/kemɪkl/adj کیمیاوی
chemist/ˈkemɪst/n ١– کیمیاگەر–
زانای کیمیایی ٢– دەرمانساز– سەیدەلانی
chemistry/ˈkemɪstri/n زانستی کیمیا
cheque/tʃek/n چەك– شیك(پارە)
cherish/ˈtʃerɪʃ/v بەنەرمی چاودێری دەکا
ڕێزی ئێدەنێ
cherry/tʃeri/n گێلاس
chess/tʃes/n شەترەنج
chess-board/n تابلۆی شەترەنج

chest/tʃest/v ١– سندوق٢– سینگ
chestnut/ˈtʃesnʌt/n کەستانە–
ڕەنگ کەستانی
chew/tʃu:/v دەجوێ
chewing gum/n بنێشت جوین
chic/ʃi:k/adj ڕێك پۆش، جوانپۆش– کۆك
chicken/ˈtʃɪkɪn/n ١– مریشك
٢– گۆشتی مریشك
chickenpox/ˈtʃɪkɪnpoks/n سۆریکە
chide/tʃaɪd/v سەرکۆنەی دەکا
chief/tʃi:f/n - adj ١– سەرۆك
٢– بەڕێوەبەر، سەرەکی
child/tʃaɪld/n منداڵ
childhood/ˈtʃaɪldhud/n منداڵێتی
childish/ˈtʃaɪldɪʃ/adj منداڵانە– منداڵی
chill/tʃɪl/n-v ١–ساردی
٢– نەخۆشی– لەرز، سارددەکاتەوە،
سەرمای دەبێ
chilly/ˈtʃɪli/adj سارد، ساردوسڕ،
سەرمابردە
chime/tʃaɪm/n-v دەنگی زەنگ،
زەنگی کاتژمێرەکە ئێدەدا
chimney/ˈtʃɪmni/n دوکەڵکێش،
بۆڕی دوکەڵ
chin/tʃɪn/n چەنە، چەناگە
chin up/v بەرگە بگرە
china/ˈtʃaɪnə/n چین– چینی
Chinese/adj چینی– زمانی چینی
chink/tʃɪŋk/n ١– کونێکی– کەلێنێکی
بچووك ٢– زرنگانەوە، دەزرینگێتەوە
chip/tʃɪp/n ١– پارچەدار– شەڕانی
٢–قاش، توێکڵ ٢–فیشە ٤–کەل– شکاو
chip/v دەشکێنێ
chiropodist/kɪˈrɒpədɪst/n پسپۆڕ لە
چارەسەری پێیەکان
chirp/tʃ3:p/n - v شەقشەقە،
دەنگێکی بەرزی باڵندەیە

chance/tʃɑːns/n ١- ڕێکەوت

I met him by chance.

بەڕێکەوت ئەوم دیت

٢- دەرفەت

he got ... دەرفەتی بۆ ڕێککەوت

٣- شیمانە

you stand a good

شیمانەی بەدەستهێنانی ئەو پیشەت زۆرە

I'll come along by chance

سەرت ئێدەدەم بێ ژوان- بەڕێکەوت

chancellor/ˈtʃɑːnsələ(r)/n

١- سەرۆکی فەخری زانکۆ

Chancellor of the Exchequer

٢- سەرۆك وەزیران- ڕاوێژکار لە ئەلمانیا/ وەزیری دارایی لە بەریتانیا

change/tʃeɪndʒ/n ١- گۆڕان- گۆڕین

٢- پارە- وردە - دەگۆڕێ

I must change دەبێ جلم بگۆڕم

change able/adj دەکرێ بگۆڕێ

channel/ˈtʃænl/n ١- دەربەند

٢- قەناتی تەلەفزیۆن

٣- قەناتی ئاو- جۆگە- زێراب- سۆڵین

chant/tʃɑːnt/n - v سرود، سرودی دینی

سرود دەڵێ

chaos/ˈkeɪɒs/n ئاژاوە، نیگەرانی

chap/tʃæp/n - v پیاو- کوڕ- شەق دەبا

chapel/ˈtʃæpl/n کەنیسەی بچوك، نوێژگا، پەرستگا

chaperon/n کەنیزەك/ خنە

chaplain/ˈtʃæplɪn/n قەشە

chapter/ˈtʃæptə(r)/n بەش- زنجیرەیەك

char/tʃɑː(r)/n ١- خەڵوز- ڕەژوو

٢- کاری پاقژکردنەوە

charwoman/n پاقژکەرەوە- کارەکەر

character/ˈkærəktə(r)/n ١- کەسێتی

٢- ناوبانگی ٣-کاراکتەر٤- نیشانە- هێما

characteristic

/ˌkærəktəˈrɪstɪk/adj – n

تایبەتمەندی/ ئەدگار

charade/ʃəˈrɑːd/n قسەی ڕووت- مەتەل

charcoal/ˈtʃɑːkəʊl/n ڕەژوی دار

charge/tʃɑːdʒ/n ١- تۆمەت

٢- چاودێری- بەرپرسیاری٣- هێرش

٤- نرخ٥- بارگەی کارەبایی

charge/v ١- تاوانباری دەکا

٢- ڕایدەسپێرێ ٣- هێرش دەکا

٤- داوای نرخی دەکا ٥- پڕدەکا

charisma/kəˈrɪzmə/n کاریزما

charitable/ˈtʃærətəbl/adj

خێرومەند- خێرخواز

charity/ˈtʃærəti/n چاکە- خێر

charlatan/ˈʃɑːlətən/n قۆڵبڕ- ساختەکار

charm/tʃɑːm/n ١- هێزی ڕاکێشان-سەرنج

٢- جادو٣- تەلیسم

charm/v ١- کەیف خۆش دەکا

٢- سەرنجی ڕادەکێشێ

charming/ˈtʃɑːmɪŋ/adj سەرنج ڕاکێش- دڵڕفێن- گەلەك جوان

chart/tʃɑːt/n ١- نەخشە ٢- هێلکاری

charter/ˈtʃɑːtə(r)/n ١- بەڵگەنامە- دەستور ٢- پەیمان- قۆنتارات

chary/ˈtʃeəri/adj ڕژد- سووربوون- وریا

chase/tʃeɪs/v - n ڕاوی دەنێ-ڕاو-ڕاونان

chasm/ˈkæzəm/n ١-کونێکی درێژی قوڵ لەزەوی ٢-کەلێن

٣- جیاوازیەکی گەورە لەنێوان

chassis/ˈʃæsi/n شاسی ئۆتۆمبیل

chaste/tʃeɪst/adj پاك- پاقژ

chastise/tʃæˈstaɪz/v تەمبێی دەکا

chastity/ˈtʃæstəti/n پاقژی- پاکیزەیی

chat/tʃæt/n مشتومڕ- چەنەکردن

chatter/ˈtʃætə(r)/n ١- مشتومڕ- چەنەبازی ٢- وتەی پڕوپوچ

٣- چیرەی ددان- دانەچیرە

chauffeur/ˈʃəʊfə(r)/n شوفێر

censure/ˈsenʃə(r)/v بەرمانێکی توندو ڕەسمییە یەکێ بلێ تۆ هەڵەی

census/ˈsensəs/n سەرژمێری

cent/sent/n ١- پارەی وردەی ئەمریکی ٢- سەد

the interest rate is only.... ڕێژەی قازانج تەنها شەش لە سەدە.

centenary/senˈti:nəri/adj-n سەدسالی

centigrade/ˈsentɪgreɪd/adj پلەی سەدی بۆ پێوانەی گەرمی

centimetre/ˈsentɪmi:tə(r)/n سەنتیمەتر

central/ˈsentrəl/adj ناوەندی-مەڵبەندی، ناوەڕاست/سەرەکی

this hotel has central heatiny ئەم ئوتێلە گەرمکەرەوەی ناوەندی هەیە

centre/ˈsentə(r)/n مەڵبەند، ناوەند، ناوەڕاست، چەق، تەوەر

the visiting actress was..attraction ئەکتەری میوان جێگەی سەرنجی ئامادەبوان بوو

place in centre لەناوەندی دانا

be concentraded on, in جەخت لەسەر دەکا/گرنگی تەنیا بە.. دەدا

century/ˈsentʃəri/n سەدە

١- سەد ساڵ ٢- سەد خاڵ لەیاری کریکیت

ceramic/səˈræmɪk/adj سیرامیک- هونەری گڵکاری

سیرامیک- گڵین- قوڕی

cereal/ˈsɪəriəl/n ١- دانەوێڵە٢- تێشت

cerebral/ˈserəbrəl/adj دەماغی/ پەیوەست بە مێشك

ceremonial/ˌserɪˈməʊniəl/adj ئاهەنگی دینی، ڕەسمی- تەدارەك

ceremony/ˈserəməni/n تەدارەك

please do not .... بێزەحمەت واز لە ڕەسمیات بێنە

Master of ceremonies M.C ئاهەنگێڕ

certain/ˈsɜ:tn/adj ١- دڵنیا

He is certain to come. هاتنی مسۆگەرە

Are you certain? دەربارەی ئەوراستیەی لاتە، دڵنیای؟

٢- هەندێ

certain p. have told ... هەندێ کەس درۆیان لەبارەی منەوە هەڵبەستبوو

certainly/ˈsɜ:tnli/adv بەدڵنیایی

certainty/ˈsɜ:tnti/n دڵنیایی

certificate/səˈtɪfɪkət/n باوەڕنامە- گەواهینامە- مۆڵەت

birth certificate بڕوانامەی لەدایکبوون

marriage certificate مارەنامە، بەڵگەی هاوسەرێتی

chafe/tʃeɪf/vi - vt دەخورێنێ- دەسڕێتەوە

chaff/tʃɑ:f/n پوش، کا

chagrin/ˈʃægrɪn/n خەمۆکی

chain/tʃeɪn/n ١- زنجیر ٢- زنجیرەی

chain reaction کاردانەوەی زنجیرەیی

chain/v بەزنجیر دەیبەستێتەوە

chair/tʃeə(r)/n ١- کورسی ٢- کورسی سەرۆکایەتی، ئوستازیەت لە زانکۆ سەرۆکایەتی دەکا، بەڕێوەی دەبا

chairman/ˈtʃeəmən/n سەرۆك دانیشتن

chalk/tʃɔ:k/n تەباشیر

challenge/ˈtʃælɪndʒ/n - v بەرەنگاری- بەرەنگاری دەکا

chamber/ˈtʃeɪmbə(r)/n ١- ژووری نوستن ٢- ئەنجومەن

chamber of commerce ژووری بازرگانی

chamber pot ئاودەست

chameleon/kəˈmi:liən/n حەربا، بۆقلەمون

chamois/ˈʃæmwɑ:/n بزنەکێوی

champion/ˈtʃæmpiən/n داکۆکیکەر، پاڵەوان

champion/v داکۆکی دەکا

I hope you will... هیوادارین تۆ پشتگیری دۆزی ئێمە بکەی

دابینکردنی خواردن- پەیداکەر- دابین کەر

catering/n خزمەتکاری ئاهەنگ
caterpillar/ˈkætəpɪlə(r)/n کرمۆکە/ کرمۆڵەی پەپولە
cathedral/kəˈθiːdrəl/n کاتدرائی
Catholic/ˈkæθlɪk/adj کاسۆلیکی
cattle/ˈkætl/n ئاژەڵ- رەشەوڵاخ
Caucasian /kɔːˈkeɪziən, kɔːˈkeɪʒn/n – adj قەوقازی
cauldron/ˈkɔːldrən/n مەنجەڵ- قازان
cauliflower/ˈkɒliflaʊə(r)/n قەرنابیت
cause/kɔːz/n ١- هۆ- ئەگەر ٢- هۆ ٣- دۆز- مەسەلە
cause/v دەبێتە هۆی
caustic/ˈkɔːstɪk/adj ١- سوتێنەر٢- توند
caution/ˈkɔːʃn/n ١-ئاگاداریەکیەمەزن ٢- ئاگاداری
caution/v ئاگاداردەکاتەوە
cautionary/ˈkɔːʃənəri/adj وریاکەرەوە- ئاگادارکەرەوە
cautious/ˈkɔːʃəs/adj وریا- ئاگادار
cautiously/adv بەوریایی
cavalry/ˈkævlri/n ١- هێزی زرێپۆش ٢- هێزی سوارە
cave/keɪv/n ئەشکەوت
cave in/n ١- هەرەس دێنێ- دەروخێ ٢- لەپڕ واز دێنێ لە
cavern/ˈkævən/n ئەشکەوتی قووڵ/ پڕ ئەشکەوت
caviare/ˈkæviɑː(r)/n کاڤیار
cavity/ˈkævəti/n ١- بۆشایی٢- کون
cease/siːs/v رادەوەستێ- کۆتایی دێ
ceaseless/ˈsiːsləs/adj بەردەوام
ceaselessly/adv بەبەردەوامی
cease fire ئاگربەس/ شەڕراگرتن
cede/siːd/v دەست بەردار دەبێ لە

ceiling/ˈsiːlɪŋ/n ١- بنمیچ ٢- دوا ئاست/ پۆپەی نرخ
celebrate/ˈselibreit/v ١- ئاهەنگ دەگێڕێ ٢- ئاهەنگی ئایینی دەگێڕێ
celebration/ˌselɪˈbreɪʃn/n ئاهەنگ سازدان
celebrated/ˈseləbrətɪd/adj ناسراو
celebrity/səˈlebrəti/n کەسێکی ناسراو
celestial/səˈlestiəl/adj ئاسمانی- فەلەکی
celery/ˈseləri/n کەرەوز
celibacy/ˈselɪbəsi/n رەبەنی
celibate/ˈselɪbət/adj رەبەن/بێ ژن
cell/sel/n ١- زیندان٢- خانە ٣- بەشێ لە پاتری کارەبایی ٤- شانە (رێکخراوی سیاسی)
cellar/ˈselə(r)/n ژێرزەمین
cello/ˈtʃeləʊ/n چەلۆ
violin cello کەمەنچە/ ئامێری مۆسیقا
cellophane/ˈseləfeɪn/n کاغەزی سیلۆفاین
cellular/ˈseljələ(r)/adj خانەیی
cellular phone تەلەفۆنی خانەیی
celluloid/ˈseljulɔɪd/n سەلولید (ماددەیەکی روونی رەقە)
cellulose/ˈseljuləʊs/n سیلیلۆز
Celtic/ˈkeltɪk, ˈseltɪk/n - adj کلتی: خەڵکێکن لەویلز- سکۆتلاند- دەژیان
cement/sɪˈment/n ١- چیمەنتۆ ٢- ماددەیەکە بۆ پڕکردنەوەی ددان ٣-جۆرێکە لەسمغ
cement/v بەچیمەنتۆ دادەپۆشێ- کۆنکریت دەکا- پەیوەندی بەهێز دەکا
cemetery/ˈsemənti/n گۆڕستان
censor/ˈsensə(r)/n چاودێر، رەخنەگر
censorship/ˈsensəʃɪp/n چاودێری
censorious/senˈsɔːriəs/adj زۆر بە لۆمە و گلەیی

casino/kəˈsiːnəʊ/n كازینۆ
cask/kɑːsk/n بەرمیلی ئەدار دروست كراو
casserole/ˈkæsərəʊl/n ١- كاسەرۆڵ
٢- دەفرێكی گەورە بۆ كاسەرۆڵ
cassette/kəˈset/n كاسێت
cassette-recorder/n تۆماركەر/ ریكۆردەر
cast/kɑːst/n ئەكتەرەكان لە فلم یان شانۆ
cast/v ١- ئەكتەری هەڵدەبژێری بۆ
٢- دروست دەكا بە قالب٣- فڕێ دەدا
cast light on روناكی دەخاتە سەر
cast a shadow تارمایی دروست دەكا
cast al your دەنگدەدا
فرێز: دادەكەشێ- لادەبا
castaway/ˈkɑːstəweɪ/n رزگاربو
castiron/n ئاسنی سەبە
castirón/adj لە ئاسنی سەبە(جۆش) دروستكراو
cast-off كراسی بێكەڵك
caste/kɑːst/n ١- چینی كۆمەڵایەتی/هندی
٢- سیستەمی چینی كۆمەڵایەتی
castle/ˈkɑːsl/n قەڵا
castrate/kæˈstreɪt/v دەیخەسێنێ
castration/kæˈstreɪʃn/n خەساندن
casual/ˈkæʒuəl/adj ١- حەساوە-
بێمەبەس ٢- جلی ئاڕەسمی٣- كورت
casually/ˈkæʒuəli/adv بەبێ گرنگیدان/ بەشێوەیەكی ئاڕەسمی
casualty/ˈkæʒuəlti/n ١- زیان- مەنگافتی
٢- زیانی گیانی- قوربانی
٢- بەشی روداو
cat/kæt/n ١- پشیلە ٢- شێر و پلنگ..
catalogue/ˈkætəlɒg/n
١- كەتەلۆگ- نەخشە ٢- زنجیرە
catalogue/v لەلیستە دادەنێ
catapult/ˈkætəpʌlt/n دارلاستیك
catapult/v ١- (بەرد) بەدارلاستیك داوێ
٢- شتێ بەهێز فڕێ دەدا
cataract/ˈkætərækt/n ١-تاڤگە
٢-ئاوی شین لەچاو/ نەخۆشی
catarrh/kəˈtɑː(r)/n ١-پەسیو/ هەڵامەت
٢-چڵم- بەڵغەم
catastrophe/kəˈtæstrəfi/n كارەسات
catastrophic/ˌkætəˈstrɒfɪk/adj جەرگبڕ
catch/kætʃ/v ١- دەگرێتەوە ٢- دەیگرێ
٣- لەسەر.. دەگرێ ٤- سواری.. دەبێ
٥- پێ‌ڕادەگا٦- گوێی لێدەبێ- تێدەگا
٧- پێوەدەبێ-پێوە دەلكێ
٨- تووشی نەخۆشی دەبێ
catch fire ئاگر هەڵدەكا
catch sb red handed لەسەری دەگرێ
catch sight/glimpse بەرچاوی دەكەوێ
catch the sun رۆژ دەیبا- بەرۆژ دەسوتێ
catch on ١- تێدەگا
٢- بەهەرمێن دەبێ
catch sb out توشی دەكا
catch up with sb- ١- دەیگاتێ
٢- دەگاتە ئاستی
catch up on sth بەدەست دێنێتەوە
be get caught up تووش دەبێ
catch/n ١- كرداری گرتنی شتێك
٢- ڕێژەی مسی ڕاوكراو ٣- بەستەر
٤- خەوشی‌شاراوە
catch phrase وتەی باو
catchy/ˈkætʃi/adj زوو وەبیر دێتەوە
categorical/ˌkætəˈgɒrɪkl/adj
یەكلاكەرەوە
categorically/adv بە یەكلاكەرەوەیی
category/ˈkætəgəri/n هاوگروپ/ هاوپۆل
categorize/ˈkætəgəraɪz/v پۆلێن دەكا
cater/ˈkeɪtə(r)/v ١- بارێۆی دەكا
٢- لە ئاهەنگ پێویستیەكان پێشكەش دەكا
caterer/ˈkeɪtərə(r)/n ئاندەر- پەڵداری

carol/ˈkærəl/n ١- سرودی دینی- گۆرانی ستایش

carouse/kəˈrauz/v زۆر دەخواتەوەو شادە

carousal/kəˈrauzl/n ١- مێزی جونەری جانتا لە فرۆکەخانە
٢- ئاهەنگی بەزاوەزاوی خواردنەوە

carp/kɑːp/n-v ماسی گەورە لە دەریا دەژی

carp/v ڕەخنەدەگری، عەیبی لێ دەبینێتەوە

carpenter/ˈkɑːpəntə(r)/n دارتاش

carpentry/ˈkɑːpəntri/n دارتاشی

carpet/ˈkɑːpɪt/n ١- مافور
٢- کومبار

carpet/v بەکومبار دادەپۆشی

carriage/ˈkærɪdʒ/n ١- پەیتون- کالیسکە
٢- فارگۆن٣- کرێی گواستنەوە

carriageway/ˈkærɪdʒweɪ/n
یەکێ لەدوو ڕێگای سەرەکی

carrier/ˈkæriə(r)/n
١- کۆمپانیای گواستنەوە
٢- بارهەڵگری سەربازی
٣- هەڵگری نەخۆشی
٤- جانتای پێویستییەکان

carrion/ˈkæriən/n گۆشتی بۆگەن/مردوو

carrot/ˈkærət/n ١- گێزەر٢- پاداشت

carry/ˈkæri/v ١-هەڵدەگری بە دەستی
٢- بەخۆ هەڵدەگرێ٣- دەگوازێتەوە
٤- (نەخۆشی) دەگوازێتەوە
٥- ڕەزامەندی لەسەر دەکری
٦-(دەنگی)دەگاتە

carry weight سەنگی خۆی هەیە/
کاریگەری خۆی هەیە

carry on بەردەوام دەبێ

carry sth on بەشداری دەکا لە

carry sth out ١- ئەنجام دەدا

carry all_ hold all- ٢- نمایش دەکا
پێ‌هەڵدەستێ

carry cot سەرێنی منداڵی بچوک

cart/kɑːt/n کالیسکەی دەستی

cart/v بەکالیسکە دەگوازێتەوە

cartilage/ˈkɑːtɪlɪdʒ/n کرکراگە

carton/ˈkɑːtn/n قوتوی مقەبا

cartoon/kɑːˈtuːn/n ١- کارتۆن
٢- فلیمی کارتۆنی

cartoonist/n وێنەی کاریکاتێری
هونەرمەندی فلیمی کارتۆنی

cartridge/ˈkɑːtrɪdʒ/n ١- حیبردان
٢- قوتوی تایبەتی داخراو- فلمی کامیرا-

carve/kɑːv/v ١- هەڵدەکۆڵێ
٢- پارچەپارچە دەکا

carving/n هەڵکۆڵدراو

cascade/kæˈskeɪd/n ١- تافگە
٢- وەک تافگە

cascade/kæˈskeɪd/v وەک تافگە دێتە خوار

case/keɪs/n ١- ڕەوش- بار
٢- ڕەوشی دروست ٣- حاڵەتی نەخۆشی
٤- تاوان ٥-داوای دادگا٦- ڕاستی و ئەگەر

in any case ١- هەرچی ڕوبدا
٢- هەرچۆنێك بێ

in case لەباری

in case of sth لەباری ڕوداني

in that case لەباری وادا

case history بەرواری حاڵەتی
نەخۆشی یەکەی

case-study لێکۆڵینەوە لە پەرەسەندنی..

case/n ١- قوتو- جانتا
٢- جانتای دەستی

cash/kæʃ/n پارە/پارەی یەکسەر

cash/v چەکێك خوردەکاتەوە/دەگۆڕێتەوە

cash desk مێزی پارەدان

cash machine کارتی پارە دەرهێنان

cash card کارتی پارە دەرهێنان

cashier/kæˈʃɪə(r)/n پارەگۆڕەوە/ ژمێریار

cashmere/ˌkæʃˈmɪə(r)/n کەشمیر

car boot sale بازاڕی سندوقی ئۆتۆمبیل
car park گەراج
car phone تەلەفۆنی ئۆتۆمبیل
caramel/ˈkærəmel/n ١- شەکری سوتاو
٢- شیرینی لە شەکری کوڵاو دروستکراو
carat/ˈkærət/n قیرات: یەکەی پێوانی
پاکێتی زێڕ
caravan/ˈkærəvæn/n ١- کەرەڤانە
٢- کاروان
caraway/ˈkærəweɪ/n تۆوی کاراوی
carbohydrate/ˌkɑːbəʊˈhaɪdeɪt/n
کاربۆهیدرات
carbon/ˈkɑːbən/n کاربۆن/ ڕەژوو
carbon copy ١- دانەی کاربۆنی / ناڕەسەن
٢- دانەی ڕەسەن
carbon dioxide/ˌkɑːbə daɪˈɒksaɪd/n
دووەم ئۆکسیدیکاربۆن
carbon monoxide
/ˌkɑːbə mənˈɒksaɪd/n
یەکەم ئۆکسیدی کاربۆن
carbon paper کاغەزی کاربۆن
carburettor/ˌkɑːbəˈretə(r)/n
کاربریتە .
carcass/ˈkɑːkəs/n لاشەی گیانەوەر/کەلەش
جەستەی مردووی گیانەوەر
card/kɑːd/n ١- کاغەزی ئەستور کە بە
ئاسانی ناچەمێتەوە ٢- کارتی زانیاری
٢- کارتی زەماوەند و..
٤- کارتی یاری کاغەز- قومار
٥- یاری کاغەز- قومار
card board/ˈkɑːdbɔːd/n کاغەزی مقەبا
cardiac/ˈkɑːdiæk/adj دڵیی-
پەیوەستە بە دڵ
cardigan/ˈkɑːdɪgən/n چاکێت
cardinal/ˈkɑːdɪnl/adj کاردینال
قەشە لە کەنیسەی کاسۆلیکی ڕۆمانی
cardinal/ˈkɑːdɪnl/n

ژمارەی ئاسایی ١،٢،٣
care/keə(r)/v ١- گرنگی پێدەدا
٢- ئارەزووی ئێیە- دەیەوێ ٣- حەزی ئێیە
ئیدیۆم: گرنگ نیە، کێ گوێی پێدەدا!
who cares? کێ گرنگیپێدەدا-چاودێری دەکا
caring گرنگی بە خەڵك دەدا
care/n ١- گرنگی- چاودێری
٢- چاودێری- بەرپرسیاری٢- نیگەرانی
care of sb ئیدیۆم: کورتەی c/o لەسەر
نامە دەنوسرێ بەواتای لە ڕێگای
take care ئاگات لەخۆت بێ
take of yourself ئاگات لەخۆ بێ
take of sb/sth شتێك ڕێك دەخا
carefree/ˈkeəfriː/adj بێباك/ئاسودە
career/kəˈrɪə(r)/n ١- پیشە
٢- ژیانی پیشەیی
careful/ˈkeəfl/adj ١- بەئاگا- وریا
٢- دروست
carefully/adv بە وریایی- بەئاگایی
carefulness/n ئاگایی- وریایی
careless/ˈkeələs/n کەمتەرخەم- بێئاگا
carelessly/adv بەبێخەمی-بە کەمتەرخەمی
carelessness/ˈkeələsnəs/n
کەمتەرخەمی
caress/kəˈres/n ڕاموسان- وروژاندن
caress/v دەوروژێنێ-
دەست بەسەردا دەهێنێ
caretaker/ˈkeəteɪkə(r)/n
چاودێریکەر- پاسەوان
cargo/ˈkɑːgəʊ/n بار- بارگە
Caribbean/n ناوچەی دەریای کاریبی
Carbbean/adj کاریبی
caricature/ˈkærɪkətʃʊə(r)/n کاریکاتێر
carnation/kɑːˈneɪʃn/n مێخەك/قەرنەفل
carnival/ˈkɑːnɪvl/n ئاهەنگ
carnivore/ˈkɑːnɪvɔː(r)/n
گیانەوەری گۆشتخۆر، مرۆڤخۆر

cannon/ˈkænən/n ١- تۆپی بەردهاوێژ
٢- تۆپی نوێ- گوللەهاوێژ
canoe/kəˈnuː/n بەلەمێکی تەسکی بچوکە تا دووکەس هەڵدەگرێ
canoe/v چووە ناو ڕووبار، بەلەم لێدەخورێ
canon/ˈkænən/n ١- قەشە لە کاتدرائیە
٢- یاسای کەنیسە
canopy/ˈkænəpi/n سەرپۆش- قەپاغ- قوماش
canteen/kænˈtiːn/n حانوت- چێشتخانەی ناو دامەزراوێک
canvas/ˈkænvəs/n ١-قوماشیخێوەت وچارۆکی بەلەم
٢- قوماش یان تابلۆی ڕونی
canvass/ˈkænvəs/v ١- دەنگ کۆدەکاتەوە
٢- ڕای خەڵک وەردەگرێ
canyon/ˈkænjən/n دۆڵێکی قوڵ/دەربەند
cap/kæp/n ١- کڵاوی پیاوان
٢- کڵاو٣- پۆشەر- سەر
cap/v ١- لوتکەی دادەپۆشێ ٢- سەردەکەوێ
capability/keɪpəˈbɪləti/n توانست- توانا
capable/ˈkeɪpəbl/adj ١- بەتوانا
٢- توانی ئەوەی هەیە کە...
capably/ˈkeɪpəbli/adv بەتواناییـ بەکارامەیی
capacity/kəˈpæsəti/n ١- جێگرتن- فراوانی ٢- توانا- قودرەت
٣- توانای عەقڵی٤- پلەو پایە
cape/keɪp/n ڕۆپ/ شاڵ
cape/n پارچەزەوی ناو ئاو
capital/ˈkæpɪtl/n ١- پایتەخت
٢- پیتی گەورە
٣- یەکەم پیتی بەرایی ناو...
capital پەیوەست بە سزای مەرگ
capital/ˈkæpɪtl/adj سەرمایە
cap- investment سەرمایە خستنە ئیش

capitalism/ˈkæpɪtəlɪzəm/n سەرمایەداری
capitalize/ˈkæpɪtəlaɪz/v قۆرخ دەکا بۆ بەرژەوەندی خۆی بەکار دێنێ
capitulate/kəˈpɪtʃuleɪt/v خۆی دەدا بەدەستەوە
capitulation/kəˌpɪtʃuˈleɪʃn/n خۆبەدەستەوەدان
Capricorn/ˈkæprɪkɔːn/n بورجی گیسک ئەوەی لە بورجی گیسک بێ
capsize/kæpˈsaɪz/v (بەلەم) وەردەگەڕێ
capsule/ˈkæpsuːl/n ١- کەپسول- دەرمان
٢- ژووری سەرکردایەتی دەستەی فڕۆکەوان ئەکەشتی ئاسمانی
captain/ˈkæptɪn/n ١- کەشتیەوان- فڕۆکەوان ٢- نەقیب- سەرتیپ
٣- سەرۆکی تیپ
captain/v سەرکردایەتی دەکا
captain/n ڕونکردنەوە- لێدوان
captivate/ˈkæptɪveɪt/v سەرنج ڕادەکێشێ
captivating/adj سەرنج ڕاکێش
captive/ˈkæptɪv/adj دیل- زیندانی- بەندی
لە قەفەزنراو- لەقەفەزکراو
hold sb captive ئیدیۆم: زیندانی دەکا/ وەك دیلێك لای خۆی دەیهێڵێتەوە
take sb. captive کەسێ دەگرێ و زیندانی دەکا
captivity/kæpˈtɪvəti/n دیلێتی
captor/ˈkæptə(r)/n دیلگر
capture/ˈkæptʃə(r)/v ١- دەگرێ
٢- دەستی بەسەردا دەگرێ
٣- سەردەکەوێ لەدەربڕینی..
٤- دیل دەگرێ- دیلی دەکا
capture/n ماوەی دیلێتی
car/kɑː(r)/n ١- ئۆتۆمبیل- خۆڕۆ
٢- فارگۆنی- شەمەندەفەر-

calm/ka:m/adj ١- هێمن
٢- کرو تەپ٣- بێ‌با
calm/n هێمن
calm/v هێمنی دەکاتەوە
calmly/'ka:mli/adv بەهێمنی
calmness/'ka:mnəs/n هێمنی
Calor gas/'kælə gæs/n گازی بۆتان
calorie/'kæləri/n ١- یەکەی پێوانی وزە
٢- یەکەیەك بۆ پێوانی گەرمی
calves/n گوێلکەکان
came/keɪm/v هات
camel/'kæml/n ١- وشتر
٢- ئامرازێکی قاوەیی کاڵ
cameo/n بەردی گران بەها، نەقشی سەر
بەردی گرانبەها
camera/'kæmərə/n کامێرا
cameraman/'kæmrəmən/n وێنەگر
camorra/n چەردە/ ڕێگر/ گزران
camouflage/'kæməfla:ʒ/n
فێڵکردن بۆ نەناسینەوە
camouflage/v خۆی را دەگۆڕی بۆ
ئەوەی نەناسرێتەوە/ فێڵ دەکا
camp/kæmp/n سەربازگە/خێوەتگە
camp/v دادەمەزرێ- خێوەت دادەنێ
go camp دادەمەزرێ- خێوەت دادەنێ
camper/n ١-خێوەتگەر
٢- سەربازگە دانەر٢- کەرەڤان
camping/n بەسەربردن و نوستن لەخێوەت
- دەرەوەی ماڵ-
camp-site/n هەوارگە
campaign/kæm'peɪn/n ١- پلان
٢- هێرش- هەڵمەت
campaign/v هێرش دەکا- هەڵمەت دەبا
campaigner/kæm'peɪnə(r)/n
داواکار- هەڵمەتبەر
campus/'kæmpəs/n سنووری زانکۆ
can/kæn/modal ١- دەتوانێ
٢- ڕێ‌دەدا ٣- دەکرێ
٤- دوان لەبارەی ڕەفتاری کەسێك- شتێك
٥- لەگەڵ فرمانی تایبەت بە(هەست).
can/kæn/n ١- تەنەکە٢- قوتو
can/v لەقوتو دادەنێ
canal/kə'næl/n ئۆکەند- کەناڵ
canary/kə'neəri/n کەناری
cancel/'kænsl/v ١- هەڵدەوەشێنێتەوە
٢- رادەگرێ
cancellation/ˌkænsə'leɪʃn/n
هەڵوەشاندنەوە
Cancer/'kænsə(r)/n بورجی شێرپەنجە
cancer/'kænsə(r)/n شێرپەنجە
candid/'kændɪd/adj راشکاو-
ڕاست و دروست
candidly/'kændɪdli/adv بەراشکاوی
candidate/'kændɪdət/n ١- پاڵێوراو
٢- ئەزموندەر
candidacy/'kændɪdəsi/n پاڵاوتن
candle/'kændl/n مۆم- چرا
candlelight/'kændl laɪt/n ڕووناکی مۆم
candlestick/'kændlstɪk/n مۆمدان
candour/'kændə(r)/n ڕاشکاوی،
ڕاستگۆیی
candy/'kændi/n پەقلاوە- شیرینی
cane/keɪn/n ١- حەیزەران- قامیش
٢- گۆپاڵ- داری ڕۆیشتن
cane/v بەدار لێی دەدا
canine/'keɪnaɪn/adj وەك سەگ-
پەیوەست بە سەگ
ددان تیژ وەك سەگ
canister/'kænɪstə(r)/n باول/ باولی
cannabis/'kænəbɪs/n حەشیش- تریاك
cannibal/'kænɪbl/n مرۆڤخۆر
cannibalism/'kænɪbəlɪzəm/n
مرۆڤخۆری

Cc

C-c/si:/ سێیەم پیتی ئەلفبای ئینگلیزییە
cab/kæb/n ١- تاکسی ٢- شوێنی شوفێر لە...
cabaret/ˈkæbəreɪ/n یانەی شەوانە- تیاترۆخانە
cabbage/ˈkæbɪdʒ/n کەلەرم، کەلەم
cabin/ˈkæbɪn/n ١- ژووری نوستن لە پاپۆڕ ٢- ژووری دانیشتن لە فڕۆکە٣- کوخ
cabinet/ˈkæbɪnət/n ١- دۆڵاب ٢- ئەنجومەنی وەزیران
cable/ˈkeɪbl/n ١- کندری بەهێزی ئەستور- گوریس ٢- کەیبڵ- تەل ٣- تێلگرام- بروسکەنێر ٤- پەخشی تەلەفزیۆنی بە کێبڵ
cable car ئۆتۆمبیلی بەکێبڵ بەستراو بۆسەرکەوتنی سەرچیا
cable television پەخشی تەلەفزیۆنی بە کێبڵ
cackle/ˈkækl/n ١- قیرەقیری مریشك پاش هێلکەکردن ٢- پێکەنینێکی گەورەی بێزارکەر
cackle/ˈkækl/v قیرەقیر دەکا/ پێکەنینێکی گەورەی بێزارکەر دەکا
cad/n بەدخو
cadet/kəˈdet/n ١- قوتابی لە ئەکادیمیای سەربازی ٢- کوڕی بچوکی ماڵ
cadge/kædʒ/v دەپاڕێتەوە، سواڵ دەکا
caesarian نەشتەرگەری قەیسەری
café/ˈkæfeɪ/n چێشتخانەی بچوك، قاوەخانە
cafeteria/ˌkæfəˈtɪəriə/n کافتریا
caffeine/ˈkæfi:n/n ماددەی کافین
cage/keɪdʒ/n قەفەز
caged/ˈkeɪdʒd/adj لە قەفەزکراو
cagey/ˈkeɪdʒi/adj نایەوێ زانیاری بدا- وریا
cagoule/kəˈgu:l/n چاکێتی بە کڵاوی دژەباران
cajole/v ڕیایی دەکا، ماستاو چیەتی دەکا
cake/keɪk/n ١- کێك ٢- تێکەڵەیەك لەمەندێ خواردنی تر سور دەکرێتەوە
cake/v شتێ بەماددەیەکی خەست دادەپۆشێ
calamity/kəlˈæməti/n بەڵا- کارەسات
calcium/ˈkælsiəm/n کالیسیۆم
calculate/ˈkælkjuleɪt/v ١- دەژمێرێ ٢- چاوەڕێی شتێ دەکا
calculating/adj فێلباز- فێڵاوی
calculation/ˌkælkjuˈleɪʃn/n ١- کرداری ژمێریاری ٢- پلان
calculator/ˈkælkjuleɪtə(r)/n ئامێریاری ژمێریاری
calendar/ˈkælɪndə(r)/n ١- ڕۆژمێر ٢- ساڵنامە ٣- کارە گرنگەکانی ساڵانە
calf/kɑ:f/n ١- گوێلك- گوێرەکە ٢- بێچووی فیل
calf/n پەلەك
calibre/ˈkælɪbə(r)/n- ناو دایەمتری تیوب- تفەنگ
call/kɔ:l/n ١- بانگ- هاوار٢- تەلەفۆن ٣- سەردانێکی بچوك ٤- داوا ٥- پێویستی
call/v ١- بانگ دەکا- هاوار دەکا ٢- تەلەفۆن دەکا ٣- ناوی دەنێ ٤- بانگهێش دەکا ٥- چاپ دەدا- ڕادەگەیەنێ ٦- سەردانێکی کورت دەکا ٧- ڕادەوەستێ لە
call for sb کۆیدەکاتەوە
call for sth شتێ داوا دەکا
call sth off هەڵدەوەشێنێتەوە
call sb. out کەسێ داوا دەکا
call sb. up ١- تەلەفۆن بۆ کەسێ دەکا ٢- پەیوەندی بە.. بکە
caller/n تەلەفۆن کەر، داواکار
callous/ˈkæləs/adj دڵڕەق/ڕەق
callow/adj ناشی، بێ ئەزموون

١٤– بە–زیند–بە(پیشەە) ١٥– بەکۆمەڵ– دوا–
ڕۆژ لە دوای ڕۆژ ١٦– گرتن

bye/baɪ/n خواحافیز– خوات لەگەڵ

by-bidder/n ١–مەزاتکەر ٢–زیادکەر لە مەزات

by-blow/n ١–لیدانێکی ناراستەوخۆ ٢–بیژی– زۆڵ

by-child/n ١–کوڕی خوێنڕێژ ٢–زۆڵ– بیژی

by-election/ˈbaɪ ɪlekʃn/n
هەڵبژاردنی کەسێ پاش دەست
لەکارکێشانەوە یان مردنی ئەندامێک

bygone/adj بەسەرچوو، کۆن، کەلاوە

bulaw/n یاسای ناوخۆ

byname/n ١–ناوی لاوەکی– دووەم ٢–نازناو

bypass/ˈbaɪpɑːs/n لاڕێ

bypass/v دوردەکەوێتەوە لە

by product/ˈbaɪ prɒdʌkt/n
١– شتێکی دروست بوو
لەکاتی دروست کردنی شتێکی تردا
٢– شتێك لە ئەنجامی شتێکی تر ڕوودەدا

bystander/ˈbaɪstændə(r)/n
سەیرکەر– تەماشاکەر

byte/baɪt/n بایت: یەکەی زانیاری
لە کۆمپیوتەر

byway/ˈbaɪweɪ/n لاڕێ– ناگرنگ

byword/ˈbaɪwɜːd/n نمونە– باو

Byzantine/baɪˈzæntaɪn/n
ئەمپراتۆریەتی ڕۆمانی
ڕۆژهەڵاتی– بیزەنتی

bushy/ˈbʊʃi/adj چڕ
business/ˈbɪznəs/n ١- کڕین و فرۆشتن
٢- پیشه ٣- بزاڤی بازرگانی
٤- پرۆژەی بازرگانی٥- کار٦- ڕەوش- ڕووداو
ئیدیۆم: دەست دەکا بەکارەکە
go out of business کارەکەی کۆتایی
پێدێنێ/ قەلۆش دەبێ
have no business to do مافی نییە
business like/adj کرداری/ ڕێك/ بەکاریگەر
چوست
business man/n ١- خاوەن کار
٢- کارامە لەکاروباری دارایی
business studies/n دیراسەی کاروباری
بازرگانی
busk/bʌsk/v گۆرانی یان مۆسیقا دەچڕێ بۆ
پارەپەیداکردن
گۆرانیبێژی یان
busker/ˈbʌskə(r)/n
مۆسیقاژەنی سەرجادە
bust/bʌst/n ١-پەیکەری سەر و
شانەکان و سینگ ٢- سینگی ئافرەت
bust/v دەشکێنێ
bust/adj شکاو
go bust ئیدیۆم: نابووت دەبێ
bust- up/n شەڕێکی توند
bustle/ˈbʌsl/v ١- دێ و دەڕوا بە مژولی
٢- جمەی دێ- پڕە لە
bustle/n جمە/ گورج و گۆڵی
busy/ˈbɪzi/adj ١-سەرقاڵ ٢-پڕ لەچالاکی
٣- قەرەبالغ٤- مژوڵ
get busy ئیدیۆم: دەست دەکا بە ئیش
busy ... /v خۆی پێوە خەریك دەکا
busily/adv بەسەرقاڵی
busy body/n خۆتێهەڵقورتێن
but/bʌt/conj ١- بەڵام٢- لەگەڵ ئەوەشدا
٣- لەدوای ئێپەڕبوونی
٤- بۆ دەربڕینی سەرسوڕمان و...
but then ئیدیۆم: هەرچەندە

but/prep بێجگە لە
butcher/ˈbʊtʃə(r)/n ١-قەسساب-
گۆشتفرۆش ٢- خوێنڕێژ
butcher/v خوێن دەڕێژێ- کۆمەڵکوژی دەکا
butchery/ˈbʊtʃəri/n خوێن ڕشتن
butler/ˈbʌtlə(r)/n سەرکار
butt/bʌt/n ١- قۆنداغی تفەنگ
٢- قوتکە جگارە ٣- پاشوڵ- قون
butt/n جێگای پێکەتین
butt/v کەللەی لێ دەدا
قسەی دەبڕێ- خۆی هەڵدەقورتێنێ
butter/ˈbʌtə(r)/n کەرە
butter/v کەرە بەسەر نانێدا دەکا
butter milk/ˈbʌtəmɪlk/n دۆ
butterfly/ˈbʌtəflaɪ/n پەپوولە
butterfly/v هەست بەدەمارگیری دەکا
buttock/ˈbʌtək/n ١- قوون- پاشوڵ-
سمت- پاشەڵ
button/ˈbʌtn/n ١- قۆپچە٢- دوگمە
button hole/ˈbʌtnhəʊl/n ١- کون
٢- گوڵی بەرسینگ(بەرۆك)
button hole/v وای لێبکە گوێت بۆ ڕابگرێ
buy/baɪ/v دەکڕێ
buy/n کرداری کڕین
buyer/baɪə(r)/n ١- کڕیار
٢- بەرپرسی کڕینی شت
buzz/bʌz/v ١- گیزەگیز دەکا٢- پڕە لە
٣- زەنگ لێ دەدا بۆبانگ کردنی..
buzz/n ١- گیزەگیزی مێش هەنگێن
٢- غەریەغەرب- بڵمەبڵم
buzzer/bʌzə(r)/n زەنگ
by/baɪ/adv ١- تێدەپەڕێ ٢- نزیك
by/prep ١- زۆر نزیك ٢- تێپەڕی
٣- پێش٤- لەماوەی ٥- لەلایەن- بەهۆی
٦- لەرێگای٧- بە ٨- بەرێکەوت- بەهۆی
٩- بەپێی ١٠-جاران-دابەش ١١-بە(ڕووبەر)
١٢- بە(مەتن) ١٣- بەرێژەی

bunged up/adj گیراو، داخراو
bungalow/ˈbʌŋgələu/n خانوی یەك قات— نهۆم
bungle/ˈbʌŋgl/v شتێکی خراپ دەکا
bunk/bʌŋk/n ١– تەختی بەستراو بەدیوار ٢– دوو جێی لەسەریەك
do a bunk ئیدیۆم: هەڵدێ
bunker/ˈbʌŋkə(r)/n ١– جێگای قایمی ژێرزەمین ٢– چێیەکی زیخاوی لەیاری گۆلف
bunny/ˈbʌni/n کەروێشك
buoy/bɔɪ/n شتی سەرئاوکەوتو
buoy/v ١– هاش دەدا ٢– بەرزدەکاتەوە
buoyant/ˈbɔɪənt/adj ١– سەرئاو دەکەوێ ٢– ئاسودە٣– سەرکەوتوو– بوژاوە ٤– بەرزبۆوە
buoyancy/ˈbɔɪənsi/n سەرئاوکەری– سەرئاوخەر– بوژانەوە
burden/ˈbɜːdn/n ١– بار٢– بەرپرسیاریێتی
burden/v باری خۆی/ئەو گران دەکا
bureau/ˈbjuərəu/n ١– مێزی نوسین ٢– سینگ چەکمەجە٣– نوسینگە ٤– نوسینگەی(کەشتوگوزاری)
bureaucracy/bjuəˈrɒkrəsi/n ١– سیستەمی بیرۆکراسی ٢– بیرۆکراسیەت
bureaucrat/ˈbjuərəkræt/n کەسی بیرۆکراتی
bureaucratic/ˌbjuərəˈkrætɪk/adj بیرۆکرات
burger/ˈbɜːgə(r)/n ١– هامبەرگر ٢– وەك هامبەرگر
burglar/ˈbɜːglə(r)/n دز
burglary/ˈbɜːgləri/n دزین
burglar alarm زەنگی ورياکەرەوە لە دزی دز
burgle/ˈbɜːgl/v دەدزێ
burial/ˈberiəl/n ناشتن
burly/ˈbɜːli/adj ١–لاشەیەکی گران و بەهێز ٢–کەتە، زەبەلاح
burn/bɜːn/v ١– دەسوتێنێ ٢– بەئاگر دەسوتێ ٣– کونێ یان نیشانێ بە ئاگر لە.. بکەی ٤– سوتاو– ئاگرتێبەربوو ٥– بەشتێ دەسوتێ ٦– دەبریقێتەوە– روناکی دەبەخشێ ٧– لەگەرما ئارەقەی لێدەتکێ– پلەی گەرمای بەرز دەبێتەوە
burnt/adj فرێز: خاپور بوو بەئاگر
burn sth out تەواو دەسوتێ
burn up بەئاگر یان شتێکی گەرم دەسوتێ
burn sth up شتێ بەئاگر دەسوتێنێ
burn/n سوتان
burp/bɜːp/v قرپێکی لەدەم دێ– هێڵنجی دێنێ
burp/n قرپ– هێڵنج
burrow/ˈbʌrəu/n کون– قۆرت
burrow/v ١– قۆرتێ لێدەدا ٢– لەشتێ دەگەڕێ
bursar/ˈbɜːsə(r)/n ژمێریار/خەزنەدار
bursary/ˈbɜːsəri/n بەخشینی پارەی دیراسەت
burst/bɜːst/n ١–دەنگدەداتەوە–دەتەقێتەوە ٢– لەپڕ دەتەقێ
ئیدیۆم: شەیدایە بۆ کردنی..
فرێز: دەبڕێ..
burst into لەپرمەی گریان/ئاگری گرت
burst into out of لەپڕ... گۆڕی
burst out ١–لەپڕ دەستی بەپێکەنین دەکا– لەپڕ پێدەکەنێ ٢– لەناکاو شتێ بە هەستێکی توندەوە دەڵێ
burst/n ١– تەقینەوە– دەنگدانەوە ٢– جۆش
bury/ˈberi/v ١–دەشارێتەوە ٢– مردوو دەشارێتەوە ٣ – شتێ لەقوڕتێ دەشارێتەوە ٤– سەرقاڵ– مژوڵ
bus/bʌs/n پاس
bush/bʊʃ/n ١– دەوەن٢– جەنگەل

فریز: ١- دادەنێ
٢- شتێ بکەی بە بەشێك لە شتێکیتر

build on sth دەیکاتە بناغەیەك بۆ..

build sth on sth شتێ لەسەر شتێ بینا دەکا

build up زیاد دەکا

build sth up ١- مەزن دەکا
٢- پەیتاپەیتا زیاد دەکا

build/n بونیاد

builder/ˈbɪldə(r)/n بەنا

built خاوەن بونیادێکی دیارکراو

build up ١- زیادکردنی شتێ لەماوەیەك
٢- ماوەی خۆئامادەکردن

built in/adj ١- چەسپاو
٢- بەشێك لە شتێکیتر دروست دەکا

built up/adj داپۆشراو بە باڵەخانە

building/ˈbɪldɪŋ/n ١- باڵەخانە
٢- بینا- ئاوەدانکردنەوە

building site شوێنی باڵەخانە- بینا

building society/n کۆمەڵەی پاشەکەوتی پارە

bulb/bʌlb/n ١- لەمپای کارەبایی٢-سەلك

bulge/bʌldʒ/n هەڵاوسان- دەرکەوتن

bulge/v ١- هەڵدەئاوسێ٢- پڕە لە

bulging/ˈbʌldʒɪŋ/adj ١-دەرپەڕیو
٢- پڕ- هەڵاوساو

bulk/bʌlk/n ١-قەبارە٢- لاشەیەکی زۆر گەورە ٣- بەشی سەرەکی

in bulk ئیدیۆم: بەکۆ

bulky/ˈbʌlki/adj قەبە

bull/bʊl/n ١- گا٢- نێرەی فیل و حوت

bullfight/ˈbʊlfaɪt/n شەڕی گا- ململانێ لەگەڵ گا

bullfighter/n ئەوکەسەی شەڕی گا دەکا

bullfighting/n شەڕی گا

bulldog/ˈbʊldɒg/n بولدۆگ: سەگێکی بەهێزە، پێیەکانی کورتن، سەرێکی گەورەو ملێکی کورت و ئەستوری هەیە

bulldoze/ˈbʊldəʊz/v دەڕوخێنێ- ڕێگا ڕاست دەکا

bulldozer/ˈbʊldəʊzə(r)/n بولدوزەر

bullet/ˈbʊlɪt/n گولله- فیشەك

bullet proof/ˈbʊlɪtpruːf/adj گوللەبەند

bulletin/ˈbʊlətɪn/n ١- پەیام٢- بڵاوکراوە

bullion/ˈbʊliən/n داڕشتەی زێڕ یان زیو

bull's eye/ˈbʊlz aɪ/n ١- چاوی گا- نیشانە ٢- نیشانەشکێن

bully/ˈbʊli/n ١- ئەو کەسەی هێزی خۆی بەکاردێنێ لەدژی لاوازان

bully/v لاوازان دەتۆقێنێ
فریز: کەسێ ناچار دەکا کە... بکا

bum/bʌm/n کۆم- قوون

bum/n ١- ئاوارە ٢- تەمبەڵ و بێ کەڵك خۆشی

bump/bʌmp/v ١- پێدادان- پێکەوتن
٢- شتێ بەشتێ بکەوێ ٣- خواروخێچ ڕۆیشتن
٤-هێدمە

bump in to sb فرێز: یەکێ بە ڕێکەوت ببینێ

bump sb- off دەکوژێ

bump/n ١- گورزی توندی لەپڕ
٢- ئەستوربوو- هەڵاوساو
٣- گرێۆڵکە- تاسە

bumpy/ˈbʌmpi/adj ١-بەتاسە ٢-سەخت

bumper/ˈbʌmpə(r)/n ڕێگر

bumper/adj زۆرزۆر(بەرهەم)

bun/bʌn/n ١- کێکی بچوکی خڕی شیرین
٢ - تۆپەڵە- قیت- خڕ

bunch/bʌntʃ/n ١-چەپکە٢-پرچ٣-کۆمەڵێ

bunch/v کۆدەبنەوە- کۆمەڵێ پێکدێنن

bundle/ˈbʌndl/n دەستەك- چەپکێ

bundle/v ١- پێکەوە دەبەستێ
٢- پاڵی پێوە دەنێ

bung/bʌŋ/n گرمر/ سەرەتەپەدۆر

bung/v فڕێ دەدا، فەرامۆشی دەکا

browse/brauz/v ١- كات بەسەر دەبا
٢-پەڕی کتێب وگۆڤار هەڵدەداتەوە/
٣-چاوپێدا دەخشێنێ ٤-دەلەوەڕێنێ

browse/n ١-چاوپیاخشاندن- پەڕهەڵدانەوە
٢- لەوەڕگا

bruise/bru:z/n شین و مۆر بوون
لە ئەنجامی لێدان

bruise/v ١- شین و مۆر دەبێ
٢ - شین و مۆری لێ دەردەکەوێ

brunette/bru:'net/n ئافرەتێکی
سپی پرچ
قاوەیی تاریك

brush/brʌʃ/n ١- فلچە٢-پاقژکردنەوە
بە فلچە ٣- دەمەقاڵێیەکی کورت

brush/v ١- بە فلچە پاقژ دەکاتەوە
٢- بەئاستەم بەیەکێ بکەوێ

brush sb/sth aside ١-فەرامۆشی دەکا
٢- بەلا دەنێ

brush sth away/off بەدەست یان بە
فلچە شتێ لادەبا

brush sth up/ br- up on sth بۆ بەبیر
هێنانەوە/ نوێکردنەوەی زانیاری

brush off/n ڕەدکردنەوە

brusque/bru:sk/adj وشك

brusquely/'bru:skli/adv بە وشکی

brussels sprot/n گیای بروکسل

brutal/'bru:tl/adj دڕندە- هۆڤانی

brutality/bru:'tæləti/n هۆڤانیەت-
دڕندەیی

brutally/adv بە دڕندەیی

brute/bru:t/n ١- گیانەوەرێکی دڕندە/کەتە
٢- پیاوی توند و دڕندە

brute/adj توندڕەو، کوێر

bubble/'bʌbl/n بلق- کوتك/ وەهم

bubble/v ١- بلق دەکا ٢- فوارە دەگرێ
٣- فێڵێ دەکا

bubbly/'bʌbli/adj ١-پڕ بلق
٢-چالاك-گورج وگۆڵ

bubble gum/n بنێشتی بلقدار

buck/bʌk/n دۆلاری ئەمریکی

buck/n نێرەی ئامز-ئاسك- یان کەروێشك

buck/v بازداوێ

buck sb up کەسێ کەیف خۆش بکەی

bucket/'bʌkɪt/n ١- سەتڵ- پەقرەچ
٢- ماددەی ناو سەتڵ

buckle/'bʌkl/n ئاغزونە/ ئاوزوون

buckle/v ١- بە ئاغزوونە دەبەستێ
٢- دەچەمێتەوە لەبەر گەرمی- هێز

bud/ bʌd /n خونچە- بشکوژ

budding/'bʌdɪŋ/adj تازە

Buddhism/'budɪzəm/n بوزیەت

Buddhist/'budɪst/n بوزی

Buddhist/adj پەرستگای بوزی

buddy/'bʌdi/n هاوڕێ- پیاو

budge/dʌdʒ/v ١- دەجوڵێ- دەجوڵێنێ
٢- ڕای بگۆڕێ- دەگۆڕێ

budget/'bʌdʒɪt/n ١- بودجە
٢- بودجەی حکومەت

budget/v بودجە دادەنێ-
پلان دادەنێ بۆخەرجکردنی

budgie/'bʌdʒi/n باڵندە/ توتی ئوسترالی

buff/bʌf/n ١-پێستی گامێش
٢-ڕەنگی زەردی پرتەقاڵی

buffalo/'bʌfələu/n گامێش

buffer/'bʌfə(r)/n ١-کەمکەرەوە
٢- ڕێگری ئازار

buffet/'bufeɪ/n ١- مێز- گازینۆ- خوان

buffet/v لە دوو لاوە ئێبدرێ

bug/bʌg/n ١- زیندەوەری بچوك
٢- نەخۆشی٣- پێشکە
٤- گرینگیدانی ئەناکاو بە ٥- هەڵە
٦- مایکرۆفۆنی زۆر بچوك- شاراوە

bug/v ١- مایکرۆفۆن بچوك دەشارێتەوە
٢- بێزار- نیگەران دەکا

build/bɪld/v ١- دروست دەکا
٢- بینا دەکا ٣- پەرەدەدا

the Br. Isles بەریتانیای گەورەو ئیرلەندە و هەموو دورگەکانی کە نزیکن لە لێوارەکان- دورگەکانیبەریتانیا-

Briton/ˈbrɪtn/n کەسی بەریتانی

brittle/ˈbrɪtl/adj خاو- رەق بەڵام ئاسان دەشکێ، بۆش-پووچ

broach/brəutʃ/v لە بابەتێکی دژوار دەدوێ

broad/brɔ:d/adj ١- بەرین ٢- زۆر روون ٣- بەبێ دریژەدان٤- بەرفرە- گشتی

ئیدیۆم: لە رۆژی روناك- بەرچاو- ئاشکرا

broaden/ˈbrɔ:dn/v فراوان دەکا- بەرفرە دەکا

broadly/adv ١- بە خەندەیەکی گەورە ٢- بەگشتی

broad bean/n فاسۆلیای سەوز- فاسۆلیای تەڕ

broad minded/adj بیرکراوە- ئێبورده

broadcast/ˈbrɔ:dcɑ:st/v ١-پەخش دەکا ٢- دەدوێ لە TV

broadcast/n پەخش کراو

broadcaster/n بێژەر/ پەخشکار

broccoli/ˈbrɒkəli/n جۆرێکە لە قەرنەبیت

brochure/ˈbrəuʃə(r)/n نامیلکە، لێکۆڵینەوەی کورت

broil: Grill سورکردنەوە- برژاندن

break= broke شکاندی

broke/brəuk/adj بێپارە- موفلیس- نابووت

broken: break

broken/ˈbrəukən/adj ١- لەکارکەوتوو ٢- پچڕپچڕ- پچڕاو ٣- نەپارێزراو- شکێنراو ٤- تێکشکاو- بێسەروبەر

broken-down/adj لەبارێکی زۆر خراپ

broken hearted/adj دڵشکاو

broken-home/n پەرتەوازە

broken-marriage/n ژنهێنانی هەڵوەشاوە (تەڵاقدان)

broker: stock-broker/n ١- دەڵاڵ

bronchitis/brɒŋˈkaɪtɪs/n هەوکردنی سیەکان/ ئاوسانی سیەکان

bronze/brɒnz/n ١- کانزای برۆنزی ٢- رەنگی برۆنزی ٣ - مەدالیای برۆنزی

bronze/adj رەنگ برۆنزی- مەدالیای برۆنزی

brooch/brəutʃ/n برۆش بۆ جوانکاری

brood/bru:d/n فەرخەکانی- بێچوەکانی یەك دایك

brood/v ١- لەسەرهێلکە کورك دەبێ- دادەنیشێ٢- زیاد تێدەفکری

broody/ˈbru:dɪ/adj ١-هێلکەکەر ٢-کورك بوو ٣- ژنێ پێی خۆشە منداڵی ببێ

brook/bruk/n جۆگە- جۆگەلە

broom/bru:m/n گەسك- گێسك

broom-stick/ˈbru:mstɪk/n دەسکی گێسك

broth/brɒθ/n شۆربای سوك- گۆشتاوی مریشك

brothel/ˈbrɒθl/n قاحپەخانە

brother/ˈbrʌðə(r)/n ١- برا ٢- رەبەن- برای دینی

brotherly/brʌðəli/n برایانە

brother-in-law ١- برای ژن- برای مێرد(خزمانی)٢- مێردی خوشك

brought: bring هێنای

brow/brau/n ١- برۆ ٢- نێوچەوان ٣- لوتکەی گرد

brown/braun/adj ١- رەنگی خۆڵ یان دار ٢- ئەسمەر

brown/n رەنگی قاوەیی یان ئەسمەر

brown/v ئەسمەر دەبێ- شتێ ئەسمەر دەکا

brownish/adj قاوەییباو

brown-paper/n کاغەزی قاوەیی

Brownie/ˈbrauni/n کچۆڵە/ بەلێ ئەندام لە رێکخراوی رابەران/ کێکی بە بندق

brief/bri:f/adj کورت– خێرا
ئیدیۆم: بەکورتی
briefly/ˈbri:fli/adv ١– بۆ ماوەیەکی
کورت– بەخێرا ٢ – بەکورتی
brief/n فەرمایشت–ئاگادارکردنەوە دەربارەی
brief/v زانیاری یان فەرمان دەربارەی
شتێ رادەگەیەنێ
briefing/n زانیاری پێدراو
briefcase/ˈbri:fkeɪs/n جانتای دەست
briefs/bri:fs/n دەرپێی کورت
(بۆ پیاو و ژن)
brigade/brɪˈgeɪd/n تیپ–
یەکەیەکی سەربازی لە سوپادا– تیپ
brigadier/ˌbrɪgəˈdɪə(r)/n عەمید–
راگر– لە سوپادا
bright/braɪt/adj ١– رۆژ لەدەر– گەشاوە
٢– بەهێز، رەنگاورەنگ٣– زیرەک
٤– دڵخۆشکەر، دەم بە خەندە ٥– ئاسودە
brighten/ˈbraɪtn/v رووناک دەکاتەوە–
ئاسودە دەکا– دەبریقێنێتەوە
brightly/adv بە رەنگاورەنگ
brilliant/ˈbrɪliənt/adj ١– بریقەدار
٢– زۆر زیرەک٣– زۆر باش
brilliance/ˈbrɪliəns/n–بریقەداری،رۆشنای
درەوشانەوە
brilliantly/adv بەدرەوشاوەیی– بە زیرەکی
brim/brɪm/n ١– لێواری پیاڵە
٢– رۆخی– لێواری کڵاو(لەژێرەوە)
brim/v پڕ دەکا
فرێز: لەسەری دەرژێ
bring/brɪŋ/v ١– دەهێنێ ٢– دەبێتە هۆی
٣– وادەکا کەسێ بێ بۆ
٤– زۆری لێ دەکا–ناچاری دەکا
bring about فرێز: دەبێتە هۆی روودانی
bring sth back دەگەڕێنێتەوە
bring sth back ١– دەگەڕێنێتەوە–
بگەڕێتەوە٢– دەهێنێتەوە یاد

bring sb back sth لەگەڵ خۆی شتێ
دەهێنێ بۆ
bring sb/sth down دەبێتە هۆی کەسێ
بدۆڕێنێ یان پلەوپایەی خۆی لەدەست بدا
bring sth down دێنێتە خوارێ/
ئاستی نزم دەکا
bring sth for ward ١– دەهێنێتە پێش
٢– پێشنیاری شتێ دەکا بۆ گفتوگۆ
bring sb-in کەسێ دیار دەکا کە
کارێکی تایبەت بکا
bring sth in شتێ پێشکەش دەکا
bring sth off خۆی ئامادە دەکا کارێکی
دژوار بکا
bring sth on دەبێتە هۆی
bring sth out دەردێخێ– بەرهەم دێنێ
bring sb round بەهۆش خۆی دەهێنێتەوە
bring sb round قەناعەت پێ دێنێ–
قایل دەکا
bring sth round to sth دەدوێ لەبارەی،
ئاراستە دەکا
bring sb up بەخێو دەکا
bring sth up ١–دەرپشێتەوە ٢–دەخاتە روو
brink/brɪŋk/n لێوار
ئیدیۆم: خەریک بێ شتێ بکەی، لەسەر لێواری
brisk/brɪsk/adj ١– خێرا– مژوڵ
٢– باوەڕ بەخۆ ٣– گورج وگۆڵ
briskly/adv بە هیممەت– بە گورج و گۆڵی
briskness/n گورج و گۆڵی
bristle/ˈbrɪsl/n ١– پرچی کورتی مۆڕ– زبر
٢– موی زبری فڵچەی ددان
bristle/v ١–مووی لەرقا(ترسا) قیت دەبێتەوە
٢– خۆ وا پیشان بدەی کە تووڕەی
Brit/brɪt/n مرۆڤی بەریتانی
Britain/ˈbrɪtn/n بەریتانیا
British/ˈbrɪtɪʃ/adj بەریتانی
the British/n بەریتانیەکان– ئینگلیزەکان
Britisher/ˈbrɪtɪʃə(r)/n خەڵکی بەریتانیا

breakthrough دۆزینەوە یان پەرەسەندنێکی گرنگ
break up/ˈbreɪkʌp/n ١- هەرەس- داڕوخان ٢- هەڵوەشاندنەوە
breast/brest/n ١- مەمک ٢- سینگ ٣- بەشی پێشەوە لە باڵندە
breast-feed/v بە مەمکی شیری دەداتێ
breast-stroke/n سینگەمەلە
breath/breθ/n ١-هەناسە ٢-هەناسە دەدا
a breath- of fresh air ئیدیۆم: شەماڵ- بای دەرەوە- کە پاقژە
get your breath.. پاش راهێنان دەحەسێتەوە بۆ ئەوەی هەناسەی ئاسایی بێتەوە
hold your breath هەناسەت بگرە
be out of breath ماکەماک دەکا- خێرا هەناسە دەدا
say sth, speak breath دەچرپێنێ
take your breath.. ئەخۆشیا- هەناسەی برین
with bated breath هەناسەی لەخۆ بریوە- نەڵەی لێوە نایێ
breath test تێستی هەناسە/ بۆ پێوانی رادەی ئارەق..
breathalyse/ˈbeɪθəlaɪz/v هەناسەی تاقی دەکاتەوە..
breathe/bti:ð/v هەناسە دەدا
not breathe a word ئیدیۆم:چ نەدرکێنێ
breathing/ˈbri:ðɪŋ/n هەناسەدان (ئارێك و گران)
breather/ˈbri:ðə(r)/n حەسانەوەیەکی کورت
breathless/ˈbreθləs/adj ١- ماکەماك پێکەوت ٢- هەناسەبڕاو
breathlessly/adv بە هەناسەبڕکێ
breathtaking/ˈbreθteɪkɪŋ/adj جوان و سەرنج راکێش
breed/bri:d/v ١- بوون- نەزبوون ٢- پەروەردەی دەکا ٣- دەبێتە هۆی
breed/n وەچە- جۆر
breeder/bri:də(r)/n بەخێوکەری گیانەوەر و رووەك، پەروەردیار
breeding/n ١- کرداری بەرهەم هێنانی گیانەوەر و رووەکی تازە/وەچە نانەوە ٢- رەفتاری چاك- خانەدانانە
breeding-ground/n ١- شوێنی پێگەیاندن/ گەشەسەندن ٢- شوێنی لەدایك بوونی گیانەوەری کێوی
breeze/bri:z/n سروە/بای هێدی/ سوك/شەماڵ
breezy/ˈbri:zi/adj ١- رۆژێکی کە هەندێ (با) هەبێ ٢- ئاسودە
brevity/ˈbrevəti/n کورت و پوخت
brew/bru:/v ١- بیرە دروست دەکا ٢- گەرم دەکا ٣- هەڵمی لێ هەڵدەستێ ئیدیۆم: تەشەنە دەکا- سەر دەردەکا
brewery/ˈbu:əri/n کارگەی بیرە
bribe/braɪb/n بەرتیل
bribe/v بەرتیل دەدا
bribery/ˈbraɪbəri/n بەرتیل دان
bric-a- brac/ˈbrɪk ə bræk/n وردەواڵە
brick/brɪk/n کەرپوچ
bricklayer/ˈbrɪkleɪə(r)/n وەستا- بەنا
brick-work/n لە کەرپوچ دروست کراو کەرپوچکاری
bridal/ˈbraɪdl/adj پەیوەست بە (بووك) و (زەماوەند)
bride/braɪd/n بووك
bridegroom/ˈbraɪdgru:m/n زاوا
bridesmaid/ˈbraɪdzmeɪd/n بەربووك
bridge/brɪdʒ/n ١- پرد ٢- بورجی پاپۆڕ
bridge/v پرد دروست دەکات ئیدیۆم: کەلێن دەگرێ- دووکەس ئاشت دەکاتەوە.
bridge/n یاری بریج
bridle/ˈbraɪdl/n لغاو

brass/brɑːs/n ١- مسی زەرد
٢- کۆمەڵێ ئامێری مۆسیقی مس

brassiere/ˈbræsəri/n ستیان- مەمکدان

brat/bræt/n منداڵێکی چەتوون

bravado/brəˈvɑːdəu/n خۆهەڵکێشان، لاف لێدان

brave/breɪv/adj ئازا- مەرد

brave/v ئازایانە ڕووبەڕوو دەبێتەوە

bravely/adv ئازایانە

bravery/ˈbreɪvəri/n ئازایی

bravo/ˌbrɑːˈvəu/interj براڤۆ، ئافەرین

brawl/brɔːl/n ژاوەژاو- شەڕەقسە

brawl/v ژاوەژاو دەکا

breach/briːtʃ/n ١- پێشێل کردن
٢- تێکچوونی پەیوەندی ٢- دەلاقە- کون

breach/briːtʃ/v ١- ڕێککەوتن پێشێل دەکا
٢- کون لە.. دەکا

bread/bred/n نان

bread-crumbs/ˈbredkrʌmz/n وردەنان- پارچەنان

breadth/bredθ/n ١- پانی ٢- فرە- فرەوانی

breadwinner/ˈbredwɪnə(r)/n نان پەیاکەر

break/breɪk/v ١- دەشکێنێ
٢- لەکاردەکەوێ ٣- (پەیمان) دەشکێنێ
٤- (قسە) دەبڕێ ٥- ژمارەی پێوانەی دەشکێنێ- ژمارەیەکی نوێ تۆمار دەکا
٦- ماوەیێندەحەسێتەوە
٧- هەڵدێ- ڕۆژ دەبێتەوە.
٨- کۆتایی پێ دێنێ- ڕادەی بۆ دادەنێ
٩- هەڵدەکا ١٠- لاول دەبێ و دەکەوێ
١١- پەخش دەکرێ- بڵاو دەکرێتەوە
١٢- دەنگی گڕ دەبێ

breakaway/ˈbreɪkəweɪ/v فرێز:
١- لە دەستی دەردەچێ- دەرباز دەبێ
٢- واز لە پارتێکی سیاسی دەهێنێ- جیادەبێتەوە لە..

breakdown/ˈbreɪkdaun/v
١- پەکی دەکەوێ
٢- فەشەل دێنێ ٣- هەرەس دێنێ

break sth down شی دەبێتەوە

break in ١-بەزۆر خۆی دەکا بەژوور بۆ دزین- دەدزێ٢- قسەی پێ دەبڕێ

break-into sth ١- دەدزێ
٢- لەناکاو شتێ دەکا

break off لە (قسەکردن) دەوەستێ

break-sth off شتێ دەشکێنێ بۆ..

break-sth off لەپڕ-پەیوەندی- دەپچڕێنێ

break- out هەڵدەگیرسێ

break- out of sth لە زیندان رادەکا

break up ١- تەواو دەبێ
٢- پشوو دەست پێدەکا

break-up (with sb) پەیوەندی دەپچڕێنێ لەگەڵ..

break-(sth) up تێکدەشکێ

break-sth up لە یەکیان جیادەکاتەوە

break- with sth خۆی دادەبڕێ لە/ دوور دەگرێ لە

break/n ١- شکان/ شوێنی شکانی شت
٢- پچڕان٢- کرانەوە- کۆڕان
٤- حەسانەوە- دەرفەت

break of day بەرەبەیان- کازیوە

breakage/ˈbreɪkɪdʒ/n شتی شکاو

breakdown/n ١- پەك کەوتن- لەکارکەوتن
٢- فەشەل وهەرەس٣- هەرەس
٤- لیستی هەمەلایەنە

breakfast/ˈbrekfəst/n تێشت/ نانی بەیانی

bed and breakfast ئیدیۆم: نوستن و نانی بەیانی

break in/n چوونە ژوورەوە بۆ دزین- بڕین

bowler/ˈbəulə(r)/n کڵاوی ڕەشی خڕ
bowling/n یاری بۆلینگ
bowls/ bəulz /n یاری بۆڵز
box/bɒks/n ١–سندوقی لاکێشە–چوارگۆشە
٢– سندوقی ٣– چوارگۆشە یان لاکێشەیەکی
بەتاڵ ٤– کۆشکی٥– تەلار٦– تەلەفزیۆن
box/v لەناو سندوق دادەنێ
box number/n ژمارەی پۆستە
box office/n شوێنی پلیت فرۆشتن
box/v بۆکسانێ– مشتەکۆڵانێ دەکا
boxer/bɒksə(r)/n مشتەوان– بۆکسەوان
boxing/bɒksɪŋ/n بۆکسێن
boxer shorts/n شۆرتی پیاوان
Boxing Day/ˈbɒksɪŋ deɪ/n
ڕۆژی دوای لەدایك بوون ١٢/٢٦
boy/bɔɪ/n کوڕ
the boys کۆمەڵێ برادەری کوڕ
boyhood/n منداڵیی، کوڕێتی
boyish/adj منداڵانە
boyfriend/ˈbɔɪfrend/n دۆستی کوڕ
Boy scout/n ئەندام لە دیدەوانی
boycott/ˈbɔɪkɒt/v پەیوەندی لەگەڵ دەبڕێ
boycott/ˈbɔɪkɒt/n پەیوەندی لەگەڵ بڕین
bra/brɑː/n ستیان
brace/breɪs/n چوارچێوە بۆ
ڕاستکردنەوەی ددان
braces/n پانتۆڵ بەستەر– هەڵگر
brace/v ١– خۆی کۆدەکاتەوە
٢– خۆی ئامادە دەکا بۆ شتێکی دژوار
bracing/adj فێنکەر
bracelet/ˈbreɪslət/n بازنەی دەست
bracket/ˈbrækɪt/n ١–کەوانە ٢–کۆتەڵە
٣– کۆمەڵێك
bracket/v ١– لەنێوان دوو کەوانە دادەنێ
٢– یەك دەکا
brag/bræg/v بەخۆ دەنازێ، پێ هەڵدەڵێ
braid/breɪd/n ١– شریت– کەزی٢– کەزی

Braille/breɪl/n ڕێگای بریل/
نوسینی چاپی بۆ کوێران
brain/breɪn/n ١– مۆخ– دەماغ٢– زیرەکی
٣– کەسێکی زیرەك ٤– کەسی پیلان دانەر
brainless/ˈbreɪnləs/adj گەوجە– کەم–
بێ عەقڵ
brainy/adj زیرەك
brainchild/ˈbreɪntʃaɪld/n داهێنان
brainstorm/ˈbreɪnstɔːm/n
١–نۆرە شێتی یەکی کاتی
٢–بیرۆکەیەکی جوانی لەناکاو
brainwash/breɪnwɒʃ/v دەماغی دەشوا
brainwashing/ˈbreɪnwɒʃɪŋ/n
دەماغ شوشتن
brainwave/ˈbreɪnweɪv/n بیرۆکەیەکی
شەپۆلی بلیمەتی
braise/breɪz/v لەسەرخۆ گۆشت ئەیدەنێ بە
brake/beɪk/n ١– بریك– وەستێنەر
٢– شتێ شتێکی تر هێواش بکا
brake/v بریك دەکا
bramble/ˈbræmbl/n پوشی دڕ
bran.../n پەلك/ کەپەك
branch/brɑːntʃ/n ١– شالق– چڵ
٢– لقی (ڕێکخراو)٣– بەش
فرێز: لقی لێ دەبێتەوە
branch out فراوان دەکا
brand/brænd/n ١– نیشانە
٢– جۆری تایبەت
brand/v ١– داغ دەکا
٢– ئابڕووی دەبا– بەخراپ باسی دەکا
brand-new/adj تەواو نوێ
brandish/ˈbrændɪʃ/v شتێ بادەدا–
ڕادەوەشێنێ
brandy/ˈbrændi/n براندی
brash/bræʃ/adj زۆر باوەڕ بەخۆ
brashness/ˈbræʃnəs/n گورەشەیی–
باوەڕبەخۆیی

botch/bɒtʃ/v تێکدەدا(چونکە بێبەهرەیە)

both/bəʊθ/det هەردوو

both/adv هەردوو پێکەوە

bother/ˈbɒðə(r)/v ١- بێزار دەکا- هەراسانی دەکا ٢ - نیگەرانی دەکا ٣- خۆی ماندوو دەکا- زۆر لەخۆی دەکا

bother/n هەراسانی- دژواری- ئاریشە

bother/interj بۆ دەربڕینی بێزاری یان هەراسانی

bothered/adj نیگەران

ئیدیۆم: نایەوێ شتێ بکات

I am not bothered لای من وەک یەکە

bottle/ˈbɒtl/n ١- شوشە- بوتڵ ٢- شوشەیەک لە(شیر)

bottle/v پڕدەکا(بوتڵ)

bottled/adj پڕ- شوشەی پڕ

bottle bank/n سندوقێ بۆ بوتڵ

bottleneck/n ڕێیەکی تەسك/ ملی شوشە/ ملی بوتڵ

bottom/ˈbɒtəm/n ١- خوارەوەی.. ٢- بنکە ٣- پاشەوەی ٤- هەرەبنەوە ٥- بن ٦- کۆم- پشتەوە ٧- ئاوپستێر

at the bottom ئیدیۆم: لە ژێرەوە

ئەگەری سەرەکی شتێك

get to bottom ئەگەری سەرەکی شتێك دەدۆزێتەوە

bottom/adj خوارەوە

bottomless/adj زۆر قووڵ، بێ سنوور/ بێ بن

bough/baʊ/n شا لقی دار

bought/bɔːt/v کڕی

boulder/ˈbəʊldə(r)/n گاشەبەرد

boulevard/ˈbuːləvɑːd/n شەقامی بەداروبار

bounce/baʊns/v ١- لێدان- کەوتن بە ٢-باز داوێ بە بەردەوامی- هەڵدەقۆزێتەوە ٣-دەگەڕێنێتەوە-چەک- لەبەر نەموونی دەسمایە

bounce back فرێز: دەگەڕێتەوە سەر حاڵی پێشووی

bounce/n هەڵقۆزتنەوە

bound/baʊnd/adj پێکرە

ئیدیۆم: زۆر نزیکە لە

bound/adj بەرەو

bound/v بەبازدان غار دەدا، هەڵدەقۆزێتەوە

bound/n بازدان

bound: bind/v گرێی دا، بەرگی کرد

boundary/ˈbaʊndri/n ١-سنور- تخوب- نێوان وڵاتان ٢- سنور

bound-less/ˈbaʊndləs/adj بێسنور

bounds/baʊndz/n ئەو سنورەی نابێ ببەزێنرێ

out of bounds ئیدیۆم: یاساغ

bouquet/buˈkeɪ/n چەپکێ گوڵ

bourgeois/ˈbʊəʒwɑː/n بۆرژوازی

bourgeoisie/ˌbʊəʒwɑːˈziː/n چینێ ناوەند- بۆرژوا

bout/baʊt/n ١- ماوەیەکی کورتی چالاکی ٢- ماوەی نەخۆشی

boutique/buːˈtiːk/n بوتیك

bow/baʊ/v ١- دەچەمێتەوە٢- قایل دەبێ

فرێز: دەست هەڵدەگرێ لە...

bow/bəʊ/n چەمانەوە- کڕنۆش

bow/n ١- گرێ ٢- کەوان ٣- کەوانەی کەمانچە

bow-tie/n بۆینباغی بەگرێ

bow/n بەشی پێشەوەی پاپۆڕ

bowel/ˈbaʊəl/n ڕیخۆڵەکان

bowl/bəʊl/n ١- دەفری خڕی قووڵ ٢-قاپێ- دەفرێ لە ٣- دەفری پلاستیکیبەرین

bowl/n تۆپ داوێ

فرێز: ١- یەکێ بەزەوی‌دا دەدا ٢- سرنجی یەکێ ڕادەکێشێ

book/buk/n ١- پەرتوك ٢- پەراو- دەفتەر ٣- دەفتەری پوول٤- تۆمار
by the book بەدروستی بەپێی یاسا
book-case/ˈbukkeɪs/n كتێبدان، كتێبخانەی ماڵ/تاقچە
book-keeping/n حساب راگرتن
book-maker/n ئەو كەسەی كاری وی فرۆشتنی كارتی گرەوە لە..
book-mark/ˈbukma:k/n نیشانە
book-seller/ˈbukselə(r)/n
book-shop/ˈbukʃɒp/n پەرتوك فرۆش كتێب فرۆش
book-stall/ˈbuksto:l/n كۆشكی كتێب فرۆشتن
book-worm/ˈbukwɜ:m/n كرمی كتێب: ئەو كەسەی خۆشی لە خوێندنەوەی كتێب وەردەگری
book/buk/v ١- دەگری ٢- ناوی ئەو كەسە لە دەفتەر دەنوسێ كە هەڵە دەكا
فرێز: شوێن دەگری لە هوتێل.
book-sb.. in پێشی وەخت ژووری دەگری بۆ كەسێ لەهوتێل
booking/bukɪŋ/n شوێن گرتن
book-office/n شوێنی فرۆشتنی پلیت
bookie/ˈbuki/n فرۆشەری پلیتی گرەو
booklet/ˈbuklət/n نامیلكە
boom/bu:m/n قۆناغی گەشەكردن
boom/v گەشە دەكا
boom/v هاژەهاژ- زرمەزرمە- تەقەتەق
boomerang/ˈbu:məræŋ/n بومەرانگ، پارچە دارێكی چەماوەیە
boon/bu:n/n نیعمەت
boost/bu:st/v زێدە دەكا
boost/n زێدە
boot/bu:t/n ١-پووت ٢-سندوقی ئۆتۆمبێل شوورتی لێدەدا
boot/v
booth/bu:θ/n كوشك

booty/ˈbu:ti/n تاڵان
border/ˈbo:də(r)/n ١-سنور ٢-لێوار- قەراغ
border/v ١- هاوسنورە ٢- پێ‌دەچن
border-line/n هێڵی جیاكەرەوە، سنور
bore/bo:(r)/v یەكێ ماندی و بێزار بكەی
bore/n ١-كەسێكی بێزاركەر ٢- شتی بێزاركەر، دارگران، رەزاقورس
bored/bo:d/adj بێزار- هەست بە بێزاری دەكا
bore-dom/ˈbo:dəm/n بێزاری وەڕسی
boring/ˈbo:rɪŋ/adj بێزاركەر- ناخۆشی وەڕسكەر
born/bo:n/v لەدایك دەبێ
born/adj توانایەكی‌سروشتی هەیە- بەهرەدار
born/adj لەدایك بوو
born again/adj دووبارە لەدایك بوو باوەڕێكی بەهێز و نوێ بە ئاینێك دێنێ
borough/ˈbʌrə/n ناوچە یان شاری ئۆتۆنۆمیدار
borrow/ˈbɒrəu/v ١- دەخوازێ- كتێب ٢- شتێ- وەك هی خۆی بێ بەكاردێنێ
borrower/ˈbɒrəuə(r)/n وەرگر، خوازەر
bosom/ˈbuzəm/n سینگ، سینە، مەمك
in the bosom ئیدیۆم: لە ئامێزی
bosom-friend/n هاوڕێی گیانی بەگیانی
boss/bɒs/n فەرمان دەر، سەرۆك، بەڕێوەبەر
boss/v فەرمان دەدا
bossy/bɒsi/adj بە زەبروزەنگ، حەزی لە سەرۆكایەتی
bossily/adv سەرۆكانە، بە زەبروزەنگی
bossness/n فەرمان دەركردن
botany/ˈbɒtəni/n رووەك زانی- رووەك ناسی
botanical/bəˈtænɪkl/adj رووەكی
botanist/ˈbɒtənɪst/n رووەك ناس

bogged down/adj ١- چەقیو- ئەقوڕکەوتو ٢- چەقیو
boggy/'bɒgi/adj زەلکاویی
boggle/'bɒgl/v سەر سوڕ دەمێنێ واقی وڕدەمێنێ
bogus/'bəʊgəs/adj نارەسەن، ساختە
boil/bɔɪl/v ١- بڵق دەدا ٢- دەکوڵێنێ ٣- ئیّدەنێ، ئاوی گەرم ٤- زۆر تورە دەبێ
boil over ١- هەڵدەچێ ٢- تورە دەبێ
boil/n کوڵان
come to boil دەست بە کوڵان دەکا
boiling/adj زۆر گەرم
boiling point/n پلەی کوڵان
boil/n کوڵک، قونێر
boiler/'bɔɪlə(r)/n ١-ئاوگەرمکەر (ئەماڵان) ٢- هەڵم دروستکەر
boisterous/'bɔɪstərəs/adj بە قیژەقیژ- هەرا
boisterously/adv بە قیژەقیژی
bold/bəʊld/adj ١- بە جورئەت- ئازا ٢- ڕوون ٣- پیتی گەورە یان ڕەش
boldly/adj ئازایانە
boldness/n نەترسان- ئازایی، وێران
bollard/'bɒlɑ:d/n بۆلارد- عامودی جیاکەرەوە
bolster/'bəʊlstə(r)/v پشتگیر و هانی دەدا
bolt/bəʊlt/n ١- بزمار٢- کلۆم
bolt/v ١- توندەکا بەبزمار- بورغی ٢- دەرگا دادەخا
bolt/n ١- لەناکاو هەڵدێ٢- بەخێرا دەخوا
bolt/adv ڕاست و ڕەوان
bomb/bɒm/n ١- بۆمبا ٢- بۆمبای ئاوکی٣- پارەی زۆر
bomb/n بە بۆمبا هێرش دەکا-بۆمباران دەکا
bomb along... فرێز: زۆر بەخێرا بەدرێژایی... دەجوڵێتەوە
bombdisposal/n لەکارخستنی بۆمب

bombard/bɒm'bɑ:d/v بۆردومان دەکا
bombardment/n بۆمبابارانکردن
bomber/bɒmə(r)/n ١-بۆمباهاوێژ-فڕۆکە ٢-بۆمباهاوێژ یان تەقێنەر
bombshel/'bɒmʃel/n هەواڵێکی چاوەڕوان نەکراو
bon appetit/n بەخۆشی عافیەت بێ
bona fide/ˌbəʊnə 'faɪdi/adj حەقیقی- ڕەسەن
bond/bɒnd/n ١- پەیوەندی- بەستەوەر ٢- بۆند- بەڵگەنامە
bone/bəʊn/n ١- ئێسك ٢- ئەو ماددەیەی کە ئێسکی لێ پێکهاتون
make no bones ناشێوێ- نیگەران نابێ
bone/v ئێسك دەردێنێ لە...
bone-dry/adj زۆر وشك
bone-marrow/n مۆخی ئێسك
bonfire/'bɒnfaɪə(r)/n ئاگرێکی گەورە بۆ سوتاندنی زبڵ
Bonfire-Night/n شەوی ئاگر هەڵکردن لە ١١/٥
bonnet/'bɒnɪt/n ١- بۆنێت ٢- کڵاو
bonus/'bəʊnəs/n ١- سەرمووچە ٢- پاداشت
bony/'bəʊni/adj زۆرلاواز، ئێسك و پروسك ئێسك و پێست
boo/bu:/interj ١- دەنگی نارەزایی ٢- دەنگ بۆ ترساندنی
boo/bu:/v هاوار دەکا
boob/bu:b/n هەڵەی دەبەنگانە
boob/v هەڵەی دەبەنگانە دەکا
booby prize پاداشتێکە دەدرێتە ئەو کەسەی کە دوا کەس دەبێ لە بەربەرەکانێ..
booby trap/n تەڵەی ساختە(ترسناك)
booby trap/v تووشی تەڵەی ساختە دەبێ بە تەڵەی ساختەوە دەبێ

blow up ١- دەتەقێتەوە
٢- بەتوندی هەڵدەکا ٣- لە تورەییا دەتەقێتەوە
blow sth up ١- وا بکەی بتەقێتەوە
٢- شتێ بە هەوا یان گاز پڕ بکەی
blow/n کرداری فنگ کردن
blow-dry/v پرچی بە ڤێر وشك دەکاتەوە
blow/n ١- لێدان- شەق
٢- بێ‌ئومێدییەکی لەپڕ
come to blow دەست دەکا بە شەڕ و کێشمەکێش
blue/blu:/adj ١- شین ٢- خەمگین
٣- سێکسی- زایەندی
blue-collar/adj کاری دەستی
blue/n ١- شینی ئاسمان
٢- مۆسیقای خەمگینی کورت-وەك جاز
٣- حاڵەتی دڵتەنگی-خەمۆکی
out of the blue ئیدیۆم/لەناکاو
blueberry/ˈblu:bəri/n تریی ورچ
blueprint/ˈblu:prɪnt/n پلان
bluff/blʌf/v تەفرە دەدا
bluff/blʌf/n تەفرەدان
bluish/ˈblu:ɪʃ/adj شینباو- بەرەوشینی
blunder/ˈblʌndə(r)/n هەڵەی زل
blunder/v هەڵەی گەورە دەکا
blunt/blʌnt/adj ١-قسەلەپروو- بریندارکەر ٢- کۆڵ
blunt/v شتێ لەتیژێتیی بەهێزی کەم بکاتەوە
bluntly/adv بەئاشکرای بریندارکەر- بەراشکاوی
راشکاوی بریندارکەر
blur/blɜ:(r)/n لێڵ
blur/v لێڵ دەکا
blurt/blɜ:t/v ورێنە
blush/blʌʃ/v لە شەرما رەنگی سوور دەبێ
blush/blʌʃ/n رووسووربوون
boa/ˈbəʊə/n ماری گەورە
boar/bɔ:(r)/n ١- بەرازی نێر
٢- بەرازی کێوی

board/bɔ:d/n ١- تەختەی دار
٢- تەختەی تێنس
٣- تەختەی یاری- وەك شەترەنج
٤- ئەنجومەن- دەستە ٥- ژەمی هوتێل
on board لەسەر پشتی کەشتی- لەناو فڕۆکە
board/bɔ:d/v سواری فڕۆکە دەبێ
فرێز: بەدار دادەپۆشێ
boarder/ˈbɔ:də(r)/n ١- کرێ‌چی
٢- قوتابی بەشی ناوخۆ- قوتابخانەی ناوخۆ
boarding card/n کارتی سواربوونی‌فڕۆکە
boarding house/n بەشی ناوخۆ
boarding school/n قوتابخانەی ناوخۆ
board room/ˈbɔ:dru:m/n هۆڵی- ژووری ئەنجومەنی بەڕێوەبەران
boast/bəʊst/v ١- شانازی دەکا- خۆی هەڵدەکێشێ ٢- شانازی دەکا بە
boast/n ١- شانازی- خۆهەڵکێشان
٢- جێی شانازی
boastful/bəʊstfl/adj خۆهەڵکێش
boat/bəʊt/n بەلەم
bob/bɒb/v ئەم سەر و ئەوسەر دەکا: دەهەژێنێتەوە
bob up/v لەناکاو پەیدا دەبێ
bobby/ˈbɒbi/n پۆلیس
نیشانەی باش و خراپی
bodily/ˈbɒdɪli/adj لاشەیی
bodily/adv لەرووی لاشەوە
body/ˈbɒdi/n ١- لاشەی مرۆڤ
٢- لاشە بێجگە لە لاق و باسك و سەر
٣- جەستەی مردوو- کەلەش
٤- بەشی سەرەکی(شت)
٥- دەستە٦- شت
body building/n لەش جوانی
body language/n زمانی جەستە
body odour/n بۆنی ئارەقەی لەش
bodyguard/ˈbɒdigɑ:d/n پاسەوان
bog/bɒg/n زۆنگاو

blister/blɪstə(r)/n پوفکە- بلق

پوفکەی ئێدێ

blister/v

blistering/adj ١- زۆر توند ٢- زۆر تورە

blitz/blɪtz/n ١- هێرشی ئاسمانی لەناکاو

٢- کۆششێکی مەزنی لەناکاو

blizzard/ˈblɪzəd/n باهۆزی بەفری

bloated/ˈbləutɪd/adj پوفدراو- ئاوساو

blob/blɒb/n بارستاییەکی بچوک لە شلەی

تیر(وەك بۆیە)- بلق

bloc/blɒk/n بلوك (بلۆکی رۆژهەلاتی)، بەرە

block/blɒk/n ١- بلۆکی چیمەنتۆ- خشت

٢- کۆمەلگا ٣- کۆمەلە خانوێك لە شارێك

کە لە هەر چوار لاوە شەقامیان لە دەورە بێ

٤- بەربەست

block letter پیتی گەورە

١- (رێ)دەگرێ ٢- ئیِّناگەرێ ببێ

block/v

٣- پەردەپۆش دەکا- ناهێلێ ببینرێ

بەربەست دادەنێ.

blockage/ˈblɒkɪdʒ/n لەمپەر

blockade/blɒˈkeɪd/n ئابلۆقە- گەمارۆ

blockade/v ئابلۆقە دەدا/ گەمارۆ دەسەپێنێ

blockade buster پەرتوکێ یان فلمێ کە

سەرکەوتنێکی بەرچاوی هەبێ

bloke/bləuk/n پیاو- کەس

blond/blɒnd/n-adj پرچ زەرد- قژکال

blonde/blɒnd/adj پرچ زەرد- قژکال

(بۆ ژن)

blood/blʌd/n خوێن

ئیدیۆم: لەخوێنی- لە سروشتی.

bloodbath/n خوێن رشتن

bloodcurdling/adj تۆقێنەر و ترسێنەر

blood donor/n خوێندەر- خوێنبەخش

blood group/n کۆمەلەی خوێن

blood pressure/n پالەپەستۆی خوێن

(زەخت)

bloodshed/ˈblʌdʃed/n خوێن رشتن

bloodshot/ˈblʌdʃɒt/adj چاو سوور بوو-

خوێن تێچزاو

bloodsport/n وەرزشی خوێن- کوشتنی گا

bloodstained/adj نیشانەی هەبوونی

خوێن لەسەر..-پەلەخوێن

bloodstream/ˈblʌdstriːm/n

جۆگەلەی خوێن-بۆری خوێن

blood transfusion/n گواستنەوەی خوێن

blood vessel/n دەمری خوێن- بۆری خوێن

bloodless/ˈblʌdləs/adj بێخوێن- زەرد

blood thirsty/ˈblʌdθɜːsti/adj

تینوی خوێن

bloody/ˈblʌdi/adj ١- خوێناوی

٢- خوێن گرتوو- داپۆشراو بەخوێن

bloody/n

نەفرەتی

bloody minded/adj سەرگران-

کەللەرەق

bloom/bluːm/adj گولی گەشاوە

bloom/v دەگەشێتەوە- خونچە دەکا

blossom/ˈblɒsəm/n گول/چەپکە گول

blossom/v گەلا- گەلا دەردەکا

blossom out/n باش پەرەدەسێنێ- دەبێتە

blot/blɒt/n ١- پەلەی پیس ٢- پەلەی

شەرمەزاری

blot/v ١- پیس دەکا ٢- پاقژ دەکا بە

٣- دادەپۆشێ- دەشارێتەوە- لادەبا

blotting paper/n کاغەزی نەرم

blotch/blɒtʃ/n نیشانە- پەلە

blotched- blotchy/adj داپۆشراو بە...

blouse/blauz/n بلوز

blow/bləu/v ١-(با) هەلدەکا

٢- هەوا(لەدەم) دەردەکا ٣- بلق دروست دەکا

٤-(بە با)فیکە ئێدەدا ٥-دەرفەتی لەدەست دەدا

٦- خەرج دەکا ٧- پەکو ٨- فیوز دەسوتێ.

٩-فنگ دەکا- لوتی بە دەستەسر پاك دەکاتەوە.

blow sth out دەکوژێنێتەوە

blow over رادەبێ- تەواو دەبێ

blasphemous/ˈblæsfəməs/adj بێ دین/ کافر
blast/blɑ:st/n ١- تەقینەوە
٢- هەوایەکی لەپڕی توند
٣- فووڵێدان- هۆڕن
blast/v کوێنێک- تۆنێلێ بە تەقینەوە دەکا
blast off/v هەڵدەستێ- دەفڕێ-
بنکە جێدەهێڵێ
blast/interj وشەی سوێند نەکاتی
تورەیی دەگۆترێ
blasted/adj زۆر بێزارکەر
blasted off/n دەرچوونێ... لە بنکەدا
blatant/ˈbleɪtnt/adj پروون و ئاشکرا/زریکە
blatantly/adv بەڕوونی، بەهات و هاوار
blaze/beɪz/v - adj ١- گڕدەگرێ- بەگڕ
٢- شەوق دەداتەوە
blazer/ˈbleɪzə(r)/n چاکەتی دروشمدار
bleach/bli:tʃ/v سپی دەکاتەوە
bleach/n ماددەیەکی کیمیاوییە بۆ
سپی کردنەوەی شت بەکاردێ/ مس
bleak/bli:k/adj ١- ڕەش- نادیار٢- دلگر
٣- سارد و ناخۆش
bleakly/adj بە ڕەشبینی
bleakness/n ڕەوشی ناخۆش- نادیاری
bleary/blɪəri/adj چاو سوێرێوە لە
ماندوبوونا
blearily/adv بەچاوی ماندووییەوە
bleat/bli:t/v ١- دەنگی مەڕ و بزن دەکا-
بارەبار دەکا ٢- بە دەنگی نوساو دەدوێ
bleat/n بارەبار
bleed/bli:d/v خوێنی لەبەر دەچێ
bleeding/bli:dɪŋ/n خوێن لەبەرچوون-
خوێن بەربوون
bleep/bli:p/n فیکەی ئامێری ئەلکترۆنی
bleep/v ١- فیکەی لێ دێ
٢- سەرنج ڕاکێشانی یەکێک بەهۆی فیکەوە
ئاگاداری
bleeper/bli:pə(r)/n فیکەی ورپاکەر
blemish/ˈblemɪʃ/n شورەیی- کەمیی
blemish/v شتێ پیس دەکا- لەنێوی دەبا
blend/blend/v ١- تێکەڵ دەکا
٢- دەسازێ لەگەڵ ٣- تێك ئاڵۆز دەبێ
فرێز: دەسازێن چونکە وەك یەکن/ لەیەك دەچن
blend/blend/n تێکەڵ- ئاوێتە
bless/bles/v داوای هاوکاری و پاراستنی
خوا دەکا بۆکەسێك
ئیدیۆم: خۆشبەخت- بەبەخت.
bless you! خوا ڕەحمەت پێ بکا
blessed/ˈblesɪd/adj ١- پیرۆز
٢- موبارەك- بەبەخت
٣- خۆش٤- بۆ دەربڕینی تورەیی
blessing/blesɪŋ/n ١- پیرۆزی- نیعمەت
٢- ڕازیبوون٣- ڕەزامەندی
blind/blaɪnd/adj ١- کوێر- نابینا
٢- نایەوێ تێبگا ٣-بێبیرکردنەوە٤- پەنهان
the blind/n نابینا، کوێر
blindly/ˈblaɪndli/adj کوێرانە
blindness/n کوێری
blind date یەکەم ژوان لەنێوان
پیاو و ژن(کوڕ و کچ)
bland spot ١- بابەتێ تێ نەگا
٢- گۆشەی نەبینراو
blind/v ١- کوێری دەکا ٢- گومڕای دەکا
blind/n پەردە
blinders =blinkers/n سەر کەللە
blink/blɪŋk/v ١- چاو دەترووکێنێ
٢- ڕوناکی لەناکاو دێ و دەچێ
blink/n تروکاندن
blinkers/ˈblɪŋkəz/n سەرکەللە
blip/blɪp/n ١- بیپ
٢- خاڵێکی بچوکی ڕۆناکی لەسەر شاشە
٣- کێشەیەکی بچوك و کاتی
bliss/blɪs/n ئاسودەیی
blissful/blɪsfl/adj ئاسودە
blissfully/asdv بە ئاسودەیی

bit/n بچوکترین یەکەی زانیاری پارێزراو لەیادەوەری کۆمپیوتەر

bitch/bɪtʃ/n ١– دێڵە سەگ ٢– سۆزانی– بۆڵەتك

bitchy/ˈbɪtʃi/adj قسەبەر(ئافرەتی فیتنەچی)

bite/baɪt/v ١– دەگەزێ ٢– گەزەی–مار– ٣– بەرایی کاریگەری دەردەکەوێ

bite/n ١– پاروو ٢– شوێنی گەزە ٣– هەندێ خواردن– پارووەنان

bitter/ˈbɪtə(r)/adj ١– بێئومێد بوو ٢– دژوار ٣– رق و کینە ٤– زۆر سارد ٥– تاڵ

bitter/n جۆرێکە لە بیرە

bitterly/adv بەپەژارەوە– بەداخەوە

bitterness/ˈbɪtənəs/n تاڵی– دژواری– بێئومێدی

bizarre/bɪˈzɑː(r)/adj ناوەز– سەیر

black/blæk/adj ١– رەنگی رەش ٢– رەشپێستەکان ٣– چایە– قاوەی رەش ٤– بێئومێد ٥– بەزەمەساتی خەساری ٦– زۆر تورە

black and white ئیدیۆم: رەش و سپی– بێرەنگ

blacken/ˈblækən/v رەش دەکا(دەم و چاو) ٢– پیس دەکا(ناو)

blackness/n رەشی– تاریکی

blackboard/ˈblækbɔːd/n تەختەرەش

blackcurrant/ˌblækˈkʌrənt/n کشمیشی رەش

black eye/n بەرچاو رەش بوو، شین و مۆر بوو

blackhead/ˈblækhed/n زیپکە

black magic/n جادوی رەش (بۆ خراپەکاری)

black market/n بازاڕی رەش

blackout/ˈblækaut/n ١– چراکوژانەوە (لەکاتی شەڕ) ٢– لەهۆش خۆ چوون

black/n ١– رەش٢– رەشپێست

in black... لەنوسین و چاپدا

black/v فرێز: بۆ ماوەیەك لەهۆش خۆ دەچێ

blacklist/ˈblæklɪst/n لیستی رەش

blacklist/v دەیخاتە لیستی رەشەوە

blackmail/ˈblækmeɪl/n خاوە، چاوسورکردنەوە

blackmail/v ئیبتزاز کردن / خاوە وەرگرتن

blackmailer/n ئەو کەسەی بە چاو سوزکردنەوە پارە لە خەڵك وەردەگرێ

blacksmith/ˈblæksmɪθ/n ئاسنگەر

bladder/ˈblædə(r)/n میزڵدان

blade/bleɪd/n ١– تیغی چەقۆ یان شیر ٢– پەڕی کۆمپیوتەر ٣– گەڵای درێژو لاوازی فریز

blame/bleɪm/v ١– لۆمەی دەکا– سەرزەنشتی دەکا ٢– ئامەقی ئاگرێ

blame/n لێپرسراو سەبارەت بەشتێکی خراپ لۆمە

blameless/adj پاك– بێتاوان

bland/blænd/adj ١– بێدەنگ– هێمن ٢– کەم تام– تام کەم٣– ئاسایی

blandly/adv بەهێمنی

blank/blæŋk/adj ١– بۆش٢– وشك

blank/n بۆشایی

blankly/adj بەچاوێکی کەم

blank cheque/n چەکی سپی واژۆکراو

blanket/ˈblæŋkɪt/n ١– بەتانی ٢– گشتگیر

blanket/v تەواو دادەپۆشێ

blare/bleə(r)/v دەنگ دەداتەوە

blare/n زریکە– دەنگی گەورە

blasphemy/ˈblæsfəmi/n بێرێزیکردن بەرامبەر خوا– کفر

bigoted/ˈbɪgətɪd/adj دەمارگیر

bike/baɪk/n پایسکل و ماتۆڕ

bikini/bɪˈkiːni/n مایۆی ئافرەتان

bilingual/ˌbaɪˈlɪŋgwəl/adj
١- دووزمانە
٢- بتوانی بە دوو زمان قسە بکەی

bill/bɪl/n ١-پسولەی پارەی
(کارەبا، ئاو، تەلەفۆن..هتد)
٢- پارەی کاغەز
٣- پلانی یاسایەکی نوێ
٤- پرۆگرامی خۆشی

bill/v رادەگەیەنێ

bill/n دەنوک

billiards/ˈbɪliədz/n ملیارد

billion/ˈbɪljən/n بلیۆن- ملیار

billow/ˈbɪləʊ/v شەپۆل دەدا

bin/bɪn/n ١-دەفری زبڵ
٢- دەفری پاراستنی نان وهەویر

binary system/n سیستەمی دوانەیی

bind/baɪnd/v ١- دەبەستێتەوە- گری دەدا
٢-ناچار دەکا کە٣- بەرگ تێدەگری

bind/n دژوار- دڵگیر

binder/n بەرگکردن- بەرگ تێگرتن

binding/baɪndɪŋ/n ١- بەرگی کتێب
٢- دەمەمە- پەراوێز

binge/bɪndʒ/n ماوەی خواردن و
خواردنەوەی زۆر -بێتام-

bingo/ˈbɪŋgəʊ/n بینگۆ یاری قومار

binoculars/bɪˈnɒkjələz/n دووربین

biochemistry/ˌbaɪəʊˈkemɪstri/n
کیمیای ژیانی

biodegradable /ˌbaɪəʊdɪˈgreɪdəbl/adj
دەکری بۆگەن بێ

biography/baɪˈɒgrəfi/n بایۆگرافی-
ژیاننامە

biographer/baɪˈɒgrəfə(r)/n
نوسەری ژیاننامە

biological/ˌbaɪəˈlɒdʒɪkl/adj
١- پەیوەست بە ژیانزانی
٢- بەکارهێنانی شتی زیندوو بۆ لەناوبردنی
شتێکی زیندوو

biology/baɪˈɒlədʒi/n زیندەوەرزانی-
ژیانزانی

biologist/baɪˈɒlədʒɪst/n زیندەوەرزان-
زیندەوەرناس

birch/bɜːtʃ/n حەیزەران

bird/bɜːd/n ١- باڵندە٢- کچ

bird of prey/n باڵندەی گۆشتخۆر

bird watcher/n باڵندەناسی

biro/ˈbaɪrəʊ/n قەڵەم جاف

birth/bɜːθ/n ١- لەدایک بوون
٢- رەسەن- زێد٣- بەرایی

give birth/v منداڵی دەبێ

birth certificate بەڵگەنامەی لەدایکبوون

birth control/n کۆنترۆڵکردنی منداڵ بوون

birth marker/n نیشانە

birthplace/ˈbɜːθpleɪs/n
١-شوێنی لەدایکبوون ٢-زێد

birthrate/bɜːθ reɪt/n رێژەی لەدایکبوون

birthday/ˈbɜːθdeɪ/n جەژنی لەدایکبوون

biscuit/ˈbɪskɪt/n بسکویت- بسکیت

bisexual/adj دوو رەگەز/ نێرەمووک

bishop/ˈbɪʃəp/n بیشۆپ-
گەورەی قەشان

bit/bɪt/n ١- پارچەیەک ٢-زۆر
٣-هەندێ ٤- ماوەیەکی کەم

bit by bit لەسەرخۆ- پەیتاپەیتا

a bit much بێزارکەر

a bit of هەندێ لە

bits and pieces شتیبچوکی جۆری جیاواز

to do your bit بەشی خۆت لە یارمەتی...

not a bit هەرگیز

to bits بۆ پارچەی بچوک

bitty/ˈbɪti/adj پەرش و بڵاو- نەبەستراو

bit/n لغاو

at best لە باشترین خاڵدا
at its best لە باشترین حاڵەتدا
be for the best گرنگ نەمە ئاخیری خێربێ
do try his best هەرچی لەتوانای بێ بەکاری دێنێ
look his best جوانترین و سەرنج ڕاکێشترین شێوە دەردەکەوێ
make the best هەوڵ دەدا سود لە ڕەوشی خراپ وەربگرێ
bet/bet/v گرەو دەکا
ئیدیۆم: گرەو دەکەم کە- دڵنیام کە
you bet بێگومان
bet/n ١- گرەو-٢- پا
betray/bɪˈtreɪ/v ١- خیانەت دەکا- غەدر دەکا ٢- نهێنی ئاشکرا دەکا
٣- ئابڕوی دەبا
betrayal/bɪˈtreɪəl/n خیانەت- ناپاکی
better/betə(r)/adj ١- باشتر-٢- باشتر بوو
better/ˈbetə(r)/adv بەشێوەیەکی باشتر- زۆرتر
be better off ١- باشترە بۆ ئەو
٢- گوزەران باشتر
you had better وا پێویستە- واچاکە
better/n باشتر- پایەبەرزتر
get the better ئیدیۆم: دەیبەزێنێ
between/bɪˈtwiːn/prep ١- لەنێوان دوو شت
٢- لەنێوان شوێنێك بۆ شوێنێکی تر دووبارە
٣- بەستنەوەی دوو شت.
٤- لەنێوان (دوو شتی ئادیان)
٥- لەنێوان دوان یەك هەڵبژێری ٦- لەنێوان
٧- هەریەکەو بەشی‌خۆی- لەناوەراست.
beverage/ˈbevərɪdʒ/n خواردنەوە
beware/bɪˈweə(r)/v ئاگاداربە، ووریابە
bewilder/bɪˈwɪldə(r)/v دەشڵەژێ
bewildered/adj شڵەژاو
bewildering/bɪˈwɪldərɪŋ/adj سەرسام
bewilderment/bɪˈwɪldəmənt/n شڵەژان، سەرسامبوون
bewitch/bɪˈwɪtʃ/v شەیدای دەکا، سەرنجی ڕادەکێشێ
beyond/bɪˈjɒnd/prep ١- لەپشت- دوورتر لە ٢- لە دەرەوەی دەسەڵات-شیان
٣- بێجگە
beyond لە پشتەوەی
bias/ˈbaɪəs/n ١-نادادگەر ٢- لایەنگرتن
bias/v لایەنگری لایەك دەکا- بێلایەن نییە
bib/bɪb/n بەرکۆشی منداڵان
bible/ˈbaɪbl/n پەرتوکی پیرۆز
biblical/ˈbɪblɪkl/adj تەوراتی- پەیوەست بە پەرتوکی پیرۆز
bibliography/ˌbɪbliˈɒgrəfi/n ١- بیبلۆگرافی ٢- لیستەی ناوی کتێبان لە سەر بابەتێکی تایبەت
bicentenary/ˌbaɪsenˈtiːnəri/n بیرەوەری دووسەد ساڵ بەسەرچوون
biceps/ˈbaɪseps/n ماسولکەی دووسەرە
bicker/ˈbaɪkə(r)/v لەسەر شتێکی ناگرنگ بەشەڕ دێ
bicycle/ˈbaɪsɪkl/n پایسکل
bid/bɪd/n ١- کەم و زۆر دەکا(لە مەزات)
٢- سەڵاو دەکا
bidder/bɪdə(r)/n مەزاتکەر
bid/n ١- هەوڵدان بۆ دەستهێنانی...
٢- پێشکەش٣- تێندەر
bidet/ˈbiːdeɪ/n سەرشۆرکی بچوك بۆ شوشتنی پاشوك/ سەرشۆرکی خۆشوشتن
bier/n ١-دارمەمیت- دارجەنازە- دارەبازە
٢- تەرم- تەرمهەڵگر
big/bɪg/adj ١- گەورە ٢- گرنگ
٣- گەورە(برا)
bigamy/ˈbɪgəmi/n تاوانی هەبونی (دووپیاو)یان دووژن لەیەك کاتدا
bigamist/ˈbɪgəmɪst/n دوو ژنی هەیە، لاوی دوو ژنان/ دوو مێردی هەیە

believer/bɪˈliːvə(r)/n باوەڕدار– ئیماندار
belittle/bɪˈlɪtl/n لە بەهای کەم دەکاتەوە–
سوککردن – بەها کەمکردن
bell/bel/n ١– زەنگ– زەنگی کەنیسە
٢– زەنگ– دەنگی زەنگ
bellow/ˈbeləʊ/v ١– دەبۆڕێنێ–وەك گا–
٢– هاواردەکا
bellow/n بۆڕاندن– هاوار
belly/ˈbeli/n ورگ– زگ
belong/bɪˈlɒŋ/v ١– دەگەڕێتەوە
بۆ کێ.. هی کێ ٢– ئەندامە لە
٣– شوێنێکی گونجاوی هەیە.
belongings/bɪˈlɒŋɪŋz/n کەلوپەل
beloved/bɪˈlʌvd/adj دولبەر
below/ˈbeləʊ/prep لەژێر– بن
below/adv خوارەوە
belt/belt/n ١– پشدێن– قایش ٢– جولاوە
٣– ناوچەیەك ئەدگارێکی تایبەتی هەیە
under your belt ئەو ئیشە
تەواوت کردووە
belt/v ١– بەتوندی ئێدەدا
٢– خێرا رادەکا– غاردەدا
فرێز: ١– خۆبەستنەوە بە قایشی ئۆتۆمبیل.
٢– بێدەنگ بە.
bemused/bɪˈmjuːzd/adj سەرلێشێواو
bench/bentʃ/n ١– کورسی بێ پشت
٢– کورسی پەرلەمانی ٣– مێزی تەسکی درێژ
bend/bend/v ١– دەچەمێنێتەوە
٢– دەسوڕێتەوە
٣– کڕنۆش دەبا– خۆی شۆڕ دەکاتەوە
bend/n چەمانەوە– سوڕانەوە– فلکە
beneath/bɪˈniːθ/prep ١– لەژێر
٢– شیاو نییە
benefactor/ˈbenɪfæktə(r)/n خێرومەند
beneficial/ˌbenɪˈfɪʃl/adj سودبەخش
benefit/ˈbenɪfɪt/n ١–سود–بەرژەوەندی
٢– سود ٢– یارمەتی–بەخشش

give sb the benefit سەرفرازی دەکا–
باوەڕی پێدەکا
benefit/v ١– لەبەرژەوەندی.. دایە
٢– سود دەبینێ لە..
benevolent/bəˈnevələnt/adj
پیاوچاك– خێرخواز
benevolence/bəˈnevələns/n چاکە، خێر
benign/bɪˈnaɪn/adj ١– نەرم٢– ناترسناك
bent/bent/adj ١– ناپاك
٢– چەماوە٣– رژد– سور
bent/n بەهرە
bequeath/bɪˈkwiːð/v وەسیەت دەکا
bequest/bɪˈkwest/n میراتی–
لەپاش بەجێماو
bereaved/bɪˈriːvd/adj کۆست کەوتوو–
جگەرسوتاو
bereaved/n کەسێ یەکێکی لێ مردبێ
bereavedment/n ١– کۆست کەوتن
٢– مردنی کەسێکی نزیك
beret/ˈbereɪ/n بێریە– کلاوقوت
berry/ˈberi/n توترك، توو
berth/bɜːθ/n ١–شوێنی‌نوستن لە پاپۆڕ یان
شەمەندەفەر٢– لەنگەرگا
beside/bɪˈsaɪd/prep نزیك– تەنیشت
besides/bɪˈsaɪdz/prep لەگەڵ ئەوەشدا
هەروەها
besiege/bɪˈsiːdʒ/v ئابلۆقە دەدا
گەمارۆ دەدا
best/best/adj باشترین
ئیدیۆم: باشترین شت ئەیکەی
best man/n ئاوەڵ زاوا/بەربوك/بریکاری زاوا
best/adv ١– بە باشترین شێوە ٢– زۆر زۆر
best seller/n بەهەرمێنترین
best selling/adj بەردەوام– بە هەرمێن
best/n ١– باشترین ٢– باشترین کەس
all the best ئیدیۆم:
بەخێرچی بەمیوای سەرکەوتن.

bedding/n چەرچەف، سەرین، نوێن

bee/bi:/n مێشەهەنگوین– هەنگ

beehive/ˈbi:haɪv/n شانەی هەنگ

beech/bi:tʃ/n داری زان، سپیندار

beef/bi:f/n گۆشتی چێڵ– مانگا

beef burger/ˈbi:fbɜ:gə(r)/n گۆشتی چێڵی قیمەکراو

beep/bi:p/n دەنگی بەرز و کورت– هۆڕن

beep/v دەنگی بەرز و کورت دەکا– هۆڕن لێدەدا

beer/bɪə(r)/n ١– بیرە ٢– گلاسێک بیرە

beet/bi:t/n چەوەندەر–شەکری چەوەندەری

beetle/ˈbi:tl/n قاڵۆچە

beetroot/ˈbi:tru:t/n رەگی چەوەندەر

befall/bɪˈfɔ:l/v تووشی دەبێ–لێی روودەدا

before/bɪˈfɔ:(r)/prep ١– لەپێش ٢– لەپێش ٣– ئامادە لەپێش٤– لەبەردەم

before/conj ١– پێش ئەوەی ٢– باشتر لەوەی

before/adv پێشتر

before hand/bɪˈfɔ:hænd/adv پێشتر– پێش ئەوەی

befriend/bɪˈfrend/v وەك برادەری مامەڵە دەکا لەگەڵ..

beg/beg/v ١– دەرۆزە دەکا– سوال دەکا ٢– دەپاڕێتەوە

I beg your pardon ١– داوای لێبوردن دەکا ٢– داوای دووبارەبونەوە دەکا چونکە لەقسەکە نەگەیشتوە.

beggar/ˈbegə(r)/n دەرۆزەکە/ سواڵکەر– خوازۆك

beget/v ١–دەزێ ٢–لەدایك دەبێ– دەبێ

begin/bɪˈgɪn/v ١– دەست پێ‌دەکا ٢– دەست پێ دەکا–بۆ یەکەمجار ٣– دەست پێ‌دەکا– ناوی بە– دەست پێ‌دەکا

To begin with ئیدیۆم: ١– هۆی یەکەم ٢– لەبەرایی

beginner/n تازە، شاگرد

beginning/n سەرەتا – دەسپێك

begonia/bɪˈgəʊniə/n گوڵزار

begrudge/bɪˈgrʌdʒ/v ١– ئیرەیی پێ‌دەبا چونکە شایەنی ئەوەنییە ٢– بەناپەدڵی شتێ بدەی بە یەکێ

behalf/bɪˈhɑ:f/n لەجیاتی

behave/bɪˈheɪv/v ١– هەڵس و کەوت دەکات ٢– جوان رەفتار دەکا

behaviour/bɪˈheɪvjə(r)/n رەفتار و هەڵس و کەوت

behind/bɪˈhaɪnd/prep ١– لە پشت شتێك ٢– دواکەوتوە لە، لەپاشە– ئاستی نزمترە ٣– لەپشت(سەرکەوتنی کەسێك) ٤– هۆ

behind/adv ١–پشتەوەی(شتێك) ٢– لەپشت ئەو شوێنەی کە.. ٣– گیرۆ

behind/n کۆم– سمت– قون

beige/beɪʒ/adj - n رەنگی قاوەیی کاڵ

being/ˈbi:ɪŋ/n ١– حاڵەتی بوون٢– زیندوو

belated/bɪˈleɪtɪd/adj گیرۆبوو– درەنگ وەخت

belatedly/adv درەنگ زانین

belch/beltʃ/v ١– ئاه هەڵدەکێشێ– هەسرەت هەڵدەکێشێ ٢– دوکەڵی لێ بەرز دەبێتەوە، دوکەڵ– ئاگر–دەردەکا

belch/n هەسرەت

belie/bɪˈlaɪ/v درۆدەکا

belief/bɪˈli:f/n ١– باوەڕ بۆچوون ٢– باوەڕ ئیمان٣– بیروباوەڕ

believe/bɪˈli:v/v ١– هەست دەکا شتێ راستە ٢– وا دەزانێ– زەنی وایە ٣– باوەڕی وایە

believe it or not باوەڕیکەیین یان نا هەر راستە

فرێز: ئیمان بە بوونی شتێ(خوا)

believe in sb باوەڕی بەراستی... هەیە، ئەوەی پێ‌خۆشترە

bean/bi:n/n ١- فاسۆلیا ٢- تۆو
bear/beə(r)/n ورچ- هورچ
bear/v ١- پاڵپشتی دەکا ٢- شتی هەڵدەگری
٣- بەرگەدەگری ٤- رقی لێ دەبێتەوە
٥- دەبێ(منداڵ) ٦- دەگری
٧- بادەداتەوە ٨- نیشانە هەڵدەگری
٩- هەست دەردەبڕی
bear the brunt ئیدیۆم: دەچێژێ
bear in mind لەبەرچاو دەگری
bear witness گەواهی دەدا
bear sb/sth out فرێز:
ڕاستی-دروستی شت دەسەلمێنێ
bear with ئارام دەگری
bearable/ˈbeərəbl/adj بەرگە دەگیری
beard/bɪəd/n ردێن- ریش
bearded/adj بە ردێن- ریشدار
bearer/ˈbeərə(r)/n هەڵگر
bearing/ˈbeərɪŋ/n ١- پەیوەست
٢- قیبلەنوما
lost his bearings ئیدیۆم:
ڕێی لێ ون دەبێ
beast/bi:st/n ١- گیانەوەری درندە
٢- کەسێکی درندە
beastly/adj گرژ و مۆن- ناخۆش
beat/bi:t/v ١- بەتوندی لێی دەدا
٢- بە خێرا تێکەڵ دەکا
٣- بە رێکوپێکی لێ دەدا-دڵ- ٤- دەبەزێنێ
beat about the bush ناڕاستەوخۆ
لەبارەی دەدوێ
beat time to لەگەڵ نەغمەی مۆسیقا-
دەجوڵێنێ
beat off فرێز: بەرپەرچی دەداتەوە.
beat sb to sth پێش دەکەوێ
beat sb up بە شوڵاق لە یەکێ دەدا،
شاپ لێدەدا
beating/bi:tɪŋ/n ١- دۆڕان
٢- لێدان وەك سزا

beat/n ١- ترپەترپ٢- رەزم
٣- شوێنی هات وچۆی پۆلیس
beautician/bju:ˈtɪʃn/n پیتۆلی جوانی
beautiful/ˈbju:tɪfl/adj جوان
beautifully/ˈbju:tɪfli/adj بەجوانی-
بە کارامەیی
beauty/ˈbju:ti/n ١- جوانی
٢- ئافرەتی جوان ٣- نموونەی جوان
beauty spot شوێنی جوان
beaver/ˈbi:və(r)/n سمۆرەی ئاویی
توندوس
because/bɪˈkɒz/conj چونکە
because of بەهۆی
at sb beck becuase بەر ئەمر
هەردەم ئامادەیە فەرمانەکانی ئەو جێبەجێ بکا
beckon/ˈbekən/v بە پەنجە ئاماژەی بۆ دەکا
نزیکتر بێتەوە
become/bɪˈkʌm/v دەبێتە
bed/bed/n ١- سەرجێ- تەخت
٢- بنی ئاو٣- شوێنی کوڵ
bed and breakfast نوستن و تێشت
(جۆرێکە لە هوتێل)
go to bed سەرجێی لەگەڵ دەکا،
لەگەڵی دەخەوێ/ دەنوێ
bedclothes/ˈbedkləʊðz/n چەرچەف
bedroom/bedru:m/n ژووری نوستن
bedside/ˈbedsaid/n تەنیشت تەختی
نوستن
bed-sitter/ˌbedˈsɪtə(r)/n
ژووری نوستن و دانیشتن
bedspread/ˈbedsted/n چەرچەف-
داپۆشەری سەرجێی نوستن
bedtime/ˈbedtaɪm/n کاتی نوستن
bed/bed/v دەشارێتەوە، دەچێنێ
bed down/v ڕادەکشێت
twin bedded/n ژووری دوو کەسی-
جێی دوو کەسی

basin/ˈbeɪsn/n ١- تاوەر
٢- جام- کاسە٣- حەوزی ڕووبار
basis/beɪsɪs/n ١- بناغە
٢- بنچینە٣- خاڵی بەرایی
bask/bɑ:sk/v خۆ دەداتە بەر هەتاو، لەبەر خۆر پاڵدەکەوێ
basket/ˈbɑ:skɪt/n سەبەتە - زەمبیلە
basketball/ˈbɑ:skɪtbɔ:l/n یاری باسکە
bass/beɪs/n ١- نەویترین دەنگی نێرینە
٢- نەویترین بەش لە مۆسیقا
٣- گەورەترین ئامێری کەمان
٤- گیتاری کارەبایی
bass/adj دەنگ نزم
bassoon/bəˈsu:n/n ئامێرێکی مۆسیقییە، دووزەلە
bastard/ˈbɑ:stəd/n ١- بێژی- زۆڵ
٢- حەرامزادە
bat/bæt/n شەمشەمەکوێرە
bat/n ڕێکت
off your own bat ئیدیۆم: لە خۆتەوە
bat/v نۆرەی خۆی لە ئیدانی تۆپ..
not bat an eyelid ئاتروکێنێ.
batch/bætʃ/n بڕەی، کۆمەڵێک
bath/bɑ:θ/n ١- گەرماو- شۆرگە
٢- خۆشوشتن٣- مەلەوانگە
bath/v ١- منداڵ دەشوا ٢- خۆی دەشوا
bathroom/ˈbɑ:θru:m/n ١- ژووری خۆشوشتن ٢- تەوالێت- بانیۆ
bathe/beɪð/v ١- مەلەوانی دەکا
٢- خۆی دەشوا
bathed/adj ژێرئاو کەوتوو
bathing/n مەلەوان لە دەریا
baton/ˈbætɒn/n ١- داری دەستی سەرۆکی تیپی مۆسیقا٢- گورزە- خوترە
٣- گوللەی پلاستیکی
battalion/bəˈtæliən/n بەتالیۆن
batter/ˈbætə(r)/v چەند جار بەتوندی لێی دەدا
battered/n کۆن بوو، پەککەوتوو، بێکەلک
batter/n شلکێنە (ئاردو هێلکەو شیر)
battery/ˈbætri/n ١- پاتری
٢- قەفەسی هێلکە
battle/ˈbætl/n ١-جەنگ ٢- ململانێ، تێکۆشان
battle/v دەجەنگێ
battlefield/ˈbætlfi:d/n گۆڕەپانی جەنگ
battleship/ˈbætlʃɪp/n مەزنترین جۆری پاپۆڕی جەنگی
baulk/bɔ:k/v ١-ڕێی دەگرێ ٢-فشەی پێ دەکا
bawl/v هاوار دەکا
bay/beɪ/n کەنداو
bay/n بەشێکی باڵەخانە
bay window/n پەنجەرەی بەرچاو، دەرکەوتوو
bay/v دەوەڕێ
bayonet/ˈbeɪənət/n قامەی سەر تفەنگ
bazaar/bəˈzɑ:(r)/n ١- بازاڕ
٢- قازانجی بازاڕ بۆ کاری خێر- چاکە
be/bi:/v ١- بۆ بەردەوامی-ڕێزمان-
٢- بۆ دروست کردنی ئادیار-ڕێزمان-
٣- شتێ ڕوویدا ٤- شتێ دەکرێ ڕوو بداو نەدا
be/v ١- فرمانی بوون ٢- سەردان دەکا
to-be داهاتوو- ئایندە
beach/bi:tʃ/n کەنار، پلاژ
beacon/ˈbi:kən/n ئاگری سەر گرد- بورج مەنارە/ منارە
bead/bi:d/n ١- موروو
٢-ملوانکەی موروو ٣- دڵۆپەئاو
beak/bi:k/n نووک، دەنووک
beaker/ˈbi:kə(r)/n ١- دەفر
٢- کەمۆڵە- گلاس
beam/bi:m/n ١- کاریتە ٢- تیشک
٣- زەردەخەنە
beam/v ١- تریسکەو گەرمایی دەدا
٢- زەردەخەنە دەکا٣- پەخش دەکا

barbarism/ˈbɑ:bərɪzəm/n مۆڤانییەت
barbarous/ˈbɑ:bərəs/adj ١- مۆڤانیی
٢- نامەدەنی- ناشارستانی
barbecue/ˈbɑ:bɪkju:/n - v
١- گۆشت برژێن لە
هەوای کراوەدا ٢- ئاهەنگی.. لە هەوای
کراوەدا-دەرەوە- گۆشت دەبرژێنێت
barbed wire/n تەل دڕ/تێل دڕ
barber/ˈbɑ:bə(r)/n سەرتاشی
bard/n مۆزانڤان، شاعیر، مۆنراوەنووس
bare/beə(r)/adj ١- رووت
٢- رووت و قووت ٣- بەتاڵ ٤- پێویست
barely/ˈbeəli/adv بەخورتی- تۆزقاڵێ
bare back/ˈbeəbæk/adj
پشت رووت-بێکورتان-زین
barefoot/ˈbeəfut/adj پێپەتی-
پێپەتی/ قاچ رووت/ لاق رووت
bargain/ˈbɑ:gən/n ١- سەوداکەری-
قایل بوون ٢- هەرزان باو
bargain/v سەودا دەکات
مامەڵە دەکات
فرێز: چاوەڕێ دەکا/خۆی ئامادە دەکا
bargaining/ˈbɑ:gənɪŋ/n
گەنگەشەکردن لەسەر/ مامەڵە
barge/bɑ:dʒ/n دوبیە/بەلەمێکی
تەسکی درێژی بێ راست بۆ گواستنەوەی
کەلوپەل بەکاردێ.
bargee/n سەمندەل لێخوڕ
bark/bɑ:k/n پەلکی دار
bark/v ١- دەوەڕێ ٢- دەقیڕێنێ بەسەر
bark/n وەڕین
barley/ˈbɑ:li/n ١- جۆ ٢- دانەوێڵەی جۆ
barn/bɑ:n/n گەنجینەی دانەوێڵە/
کادین/خانە
barometer/bəˈrɒmɪtə(r)/n
١- بارۆمیتەر- پەستانپێو
٢- شتێ کە رەوشی شتێك دیاردەخا
baron/ˈbærən/n ١- بارۆن ٢- قوتب
baroness/ˈbærənəs, ˌbærəˈnes/n
بارۆنە/ ژن
baroque/bəˈrɒk/n بارۆك
barracks/ˈbærəks/n سەربازگە
barrage/ˈbærɑ:ʒ/n ١- تۆپبارانی
بەردەوام ٢- یەك لەسەر یەك
barrel/ˈbærəl/n ١- بەرمیل ٢- لولەی
تفەنگ
barren/ˈbærən/n ١- وشك، قاقڕ ٢-بێبەر
barricade/ˌbærɪˈkeɪd/n-v بەست- رێ
دەگرێ
barrier/ˈbæriə(r)/n ١- بەربەست
٢- رێگر
barring/ˈbɑ:rɪŋ/prep ١-بێجگە
٢- لەکاتی روونەدانی
barrister/ˈbærɪstə(r)/n
پارێزەری دادگا بەرزەکان
barrow/ˈbærəʊ/n
١- گالیسکەی یەك تایە
٢- گالیسکەی دەستی
barter/ˈbɑ:tə(r)/v ئاڵوگۆڕ دەکا
barter/n ئاڵوگۆڕ کردن
base/beɪs/n ١- بنکە ٢- بنەما ٣- بناغە
٤- ناوەندە- بنکەی سەربازی
base/v ١- دامەزراوە ٢- دەژی
baseball/ˈbeɪsbɔ:l/n بەیس بۆل
basement/ˈbeɪsmənt/n ژێرزەمین
bases/ˈbeɪsi:z/n بنەماکان
بە توند لێیدەدا
bash/bæʃ/v
bash/n لێدانێکی توند
bashful/ˈbæʃfl/adj شەرمن
basic/ˈbeɪsɪk/adj ١- بنەڕەتی- سەرەکی
٢- ساکار- سادە
basically/ˈbeɪsɪkli/adv لەبنەڕەتدا،
بەشێوەیەکی سەرەکی
basics/ˈbeɪsɪks/n پێویستییەکان
basil/ˈbæzl/n رەیحان

ball point pen/n قەلەم جاف
ballad/ˈbæləd/n باڵەد (گۆرانی یان هۆزانێکی درێژی نوسراو بە زمانێکی سادە)
ballerina/ˌbæləˈriːnə/n ئافرەتێکی سەماکەری باڵێی
ballet/ˈbæleɪ/n ١- سەمای باڵێی ٢- نمایش کردنی باڵێی
ballet dancer/n سەماکەری باڵێی
balloon/bəˈluːn/n ١- باڵۆن- میزلدان ٢- باڵۆن
ballot/ˈbælət/n دەنگدانی نهێنی
ballot/v داوا لەکەسێ بکەی دەنگ بە نهێنی بدات
bamboo/ˌbæmˈbuː/n حەیزەران- لەوەند
ban/bæn/v ١- قەدەغە دەکا بە یاسا ٢- بەرەسمی کەسێ قەدەغە دەکا لە
ban/n قەدەغەکردن
banal/bəˈnɑːl/adj ئاڕەسەن، پووچ
banana/bəˈnɑːnə/n مۆز
band/bænd/n ١-شریت ٢- هێڵی رەنگ ٣- باند- دەستە ٤- تیپی مۆسیقا ٥- شەپۆل
bandage/ˈbændɪdʒ/n پێچان
bandage/v دەپێچێ
bandit/ˈbændɪt/n جەردە- ڕێگر
bang/bæŋ/v دەنگی بەرزی لێ بەرزدەکاتەوە ٢- بەرێکەوت بەشتێ بکەوێ
فرێز: دەنگێکی گەورەی لێ بەرزدەبێتەوە.
bang/bæŋ/n ١- دەنگی تەقینەوە ٢- بۆکسێکی توند
bang/bæŋ/n تەق تەق
bang/adv بە دروستی
ئیدیۆم: ئێستا ئاکرێ
banger/ˈbæŋə(r)/n ١- لەفە ٢- ئۆتۆمبیلێکی کۆن٣- تەقەمەنی
bangle/ˈbæŋgl/n بازنە
banish/ˈbænɪʃ/v قاوی دەدا- دووری دەخاتەوە، شاربەدەری دەکا
banister/ˈbænɪstə(r)/n بانیستەر، کاریتە
banjo/ˈbændʒəʊ/n بانجۆ- زوڕنا
bank/bæŋk/n ١- بانق٢- بانقی خوێن
banker/ˈbæŋkə(r)/n بەڕێوەبەر- فەرمانبەر
خاوەن پایەیەکی گرنگ لە بانق
banking/n کاری بانقی/ بانککاری
bank holiday/n پشووی ڕەسمی-گشتی
bank statement/n هاتە و دەرهاتەی بانق
bank/n ١- لێوار- قەراغ ٢- لێژ٣- کەڵەکەبوو
bankrupt/ˈbæŋkrʌpt/adj موفلیس، قەڵۆش
bankrupt/v موفلیسی دەکات
banner/ˈbænə(r)/n ئاڵا
banquet/ˈbæŋkwɪt/n ئاهەنگی سەرخوان
baptism/ˈbæptɪzəm/n
ڕێ و ڕەسمی بە دیان کردن، پاکیزەیی
baptize/bæpˈtaɪz/v
ڕێ و ڕەسمی بەدیان کردن
نمایش دەکا
Baptist/ˈbæptɪst/n - adj
پاکیزەکەر، تەعمیدکەر
bar/bɑː(r)/n ١- بار- مەیخانە ٢- مێزی ئارەق خواردنەوە٣- تولَی کانزا ٤- قالب ٥- بەربەست- لەمپەر ٦- بڕبڕ
behind bars ئیدیۆم: لە زیندان
barmaid/ˈbɑːmeɪd/n مەیگێڕی ئافرەت
barman/ˈbɑːmən/n مەیگێڕی پیاو
bar/bɑː(r)/v ١- ڕادەگرێ ٢- دەگرێ ٣- قەدەغەدەکا
bar/prep بێجگە
barbarian/bɑːˈbeəriən/n هۆڤی- دڕندە، ناشارستانی
barbaric/bɑːˈbærɪk/adj هۆڤانیی- دڕندە

٣- رابردوو

ئیدیۆم: بەرەو پێشەوە و بەرەو دواوە.

bacon/ˈbeɪkən/n ھەندێ پارچەی گۆشتی لاوازی پشتی بەراز/ سوێرکراو

bacteria/bækˈtɪəriə/n بەکتریا

bad/bæd/adj ١- بەد، خراپ، باش نا ٢- بێبەھا ٣- بێبەھا ٤- ناکارامە ٥- تێکچوو- گەنیو ٦- بەئازار ٧- بەد ٨- زەرەرمەند ٩- دژوار- نالەبار

not bad ئیدیۆم: خراپ نیە

too bad زۆر خراپ

baddy/ˈbædi/n کارەکتەری خراپ لە فیلم

bad language/n وشەی پیس، زمان پیس

bad tempered/adj ھەڵچوو- زۆرتورە، ترۆز

badage/bædʒ/n دروشم/نیشانەیەکە لە بەرۆک دەدری

badger/ˈbædʒə(r)/n قوریەشە

badly/adv ١-بەخراپی ٢-بەتوندی ٣- زۆر

badly off/adj ھەژار- نەدار

badminton/ˈbædmɪtən/n یاری تۆپی بەپەڕاموچ

baffle/ˈbæfl/v سەرسام دەکات/ رێ دەگری

baffled/ˈbæfld/adj پەشێو- پەشۆکاو

baffling/adj تێکەیشتنی دژوارە

bag/bæg/n ١- جزدان- جانتا٢- کیس ٣- بەڵبوو٤- ژنێکی ناشیرین

bag/v دەست دەگرێ بەسەر

baggage/ˈbægɪdʒ/n کەلو پەلی کەشت

baggy/ˈbægi/adj فرە، خاو، شۆڕ

bagpipes/bægpaɪps/n زوڕنا- ئامێری مۆسیقا

bags/n زۆر لە

bail/beɪl/n ١-دەستەبەری دراوی ٢-دەستەبەرکردن-بەردان

ئیدیۆم:١- کەسێ بە پارە بەردەدری(کەفالەت) ٢- کەسێ پزگاردەکا لەرەوشێکی دژواردا

bailiff/ˈbeɪlɪf/n مامۆری دادی

bait/beɪt/n ١- مەوریە گۆشت ٢- دەستخەڕۆکردن

bake/beɪk/v ١- نان دەکات ٢-دەبرژێنێت

baking/n نانکردن

baker/beɪkə(r)/n نانکەر

bakery/ˈbeɪkəri/n فڕنی

balance/ˈbæləns/n-v ١-تەرازوودەکات- ھاوسەنگ دەکات٢- ھاوسەنگ ٣- ھاویەھا٤- بەراورد دەکا

balanced/adj ١- ھاوسەنگ ٢- تەواوکار

balance/n ١- ھاوسەنگی ٢- ھاوسەنگی ٣- تەرازوو- قەپان ٤- رەسید، بڕەپارەی بانق ٥- دەستمایە: پارەی نەدراو

keep/ lose balance ھاوسەنگی دەپارێزی/ لەدەست دەدا

catch off ھاوسەنگی خۆی لەدەست دەدا

on balance رەچاوکردنی ھەمووﻻیەك

balance of payments/n تەرازووی دراوەکان

balance of power/n ١- ھاوسەنگی ھێزەکان٢- پێویستی دەنگی پارتەبچووکەکان بۆھاوسەنگی پارتەمەزنەکان.

balance sheet/n تۆماری ھاوسەنگی

balcony/ˈbælkəni/n ١-بەلەکۆنە ٢- بالکۆن لە شانۆ

bald/bɔːld/adj ١- سەرڕووتاوە ٢- سادە- ساکار

balding/ˈbɔːldɪŋ/adj سەری بێ موو

bale/beɪl/n دەستە/ گورزە/ باڵە

ball/ bɔːl /n ١- خڕ- تۆپ ٢- خڕ

on the ball ئیدیۆم: وریا- بەئاگا

ball-bearing/n ھەنگری بۆلبەلین

ball-game/n ١- یاری تۆپانێ- تۆپی پێ ٢- باسکە٢- رەوش

ball-point/n قەڵەم جاف

ball/bɔːl/n ئاھەنگی مەزنی ھەڵپەرکێ(سەما)

ball room/n ھۆڵی ھەڵپەرکێ

Bb

B-b/bi:/ پیتی دووەم لە ئەلفبای ئینگلیزیدا

B-road/n ڕێگای لاوەکی

baa/bɑ:/n باعەی مەڕ و کاوڕ

babble/ˈbæbl/v ١- بەخێرا دەدوێ
٢- بۆلەبۆل دەکا٣- خوڕەی ئاو دێنێ

babble/ˈbæbl/n ١-چەند دەنگی تێکەڵاو و غەلبەغەلب ٢- بلقە بلقی ئاو

babe/beɪb/n ١- ساوا٢- جوانێ

baby/ˈbeɪbi/n ١-ساوا
٢- باڵندە و گیانەوەری بچوک ٣- خنجیلانە
٤-یار

babish/adj منداڵانە

babyhood/n منداڵیتی، تەمەنی زاڕۆکایەتی

babysit/ˈbeɪbisɪt/v چاودێری منداڵ دەکات

babysitter/ˈbeɪbisɪtə(r)/n بەخێوکەری منداڵ – دایەن

bachelor/ˈbætʃələ(r)/n
١- ژنی نەهێناوە، بێژن- ڕەبەن
٢- دەرچووی زانکۆ -هەڵگری بەکالۆریۆس

back/bæk/n ١- پشت ٢- پاشەوە
٣- پشتەوە

back bone/ˈbækbəun/n
١- ئێسکی پشت ٢- بڕبڕەی پشت

back stroke/ˈbækstrəuk/n پشتەمەلە

back/bæk/adj ١- لە پشتەوە٢- دواخراو

back bench کورسی پشتەوە لە پەرلەمانی بەریتانی

backer/ˈbækə(r)/n ١-ئەندام پەرلەمان کە پایەیەکی گرنگی نیە لە پارتێکی سیاسیدا ٢-لایەنگر

backhand/ˈbækhænd/n لێدانی تۆپ لە تێنس
بە پشتەدەست/ پشتەدەست

backlog/ˈbæklɒg/n لەسەریەك کەوتوو، کەڵەکەبوو

backside/ˈbæksaɪd/n کۆم- قوون- پشتەوە

backstage/ˌbækˈsteɪdʒ/n پشت پەردە

backwater/ˈbækwɔ:tə(r)/n کارتێنەکراو- چەسپاو

backyard/ˌbækˈjɑ:d/n حەوشی پشتەوە

back/adv ١- گەڕانەوە بۆ ٢- دوور- دواوە
٣- دوور لە٤- لە بەرامبەر- لەوساوە

back and forth ئیدیۆم: هات و چۆ

backdate/ˌbækˈdeɪt/v کاری پێدەکا لە مێژووی پێشووەوە

backfire/ˌbækˈfaɪə(r)/v ئاکامێکی چاوەڕێ نەکراو بەدەست دێنێ

backlash/ˈbæklæʃ/n کاردانەوەیەکی توند لەدژی..

back/bæk/v ١-بەرەو دواوە دەکشێنێتەوە
٢- دەکەوێتە دواوە ٣- پشتگیری دەکا
٤- گرەو دەکات

back away ئیدیۆم: پاشگەز دەبێتەوە.

backdown/v دەست هەڵدەگری چیتر سووربابن لەسەر..

back out/v بڕیاردەدا کە ئەوە نەکا کە بەڵێنی دابوو بیکا

back up/ˈbækʌp/v پشتگیری دەکات

back sth up/v داتەیەکی تر لەبەر دەگرێتەوە

backer/n پارەدەر- کۆمەککەر

backing/n کۆمەك، بێشە

backup/n ١- پشتگیری ٢- داتەی جێگرەوە

background/ˈbækgraund/n
١- پێشینەی کۆمەڵایەتی دەوروبەر
٢- پێشینە ٣- پشتەوەی
٤- دوورەچاو- نابەرچاو

backward/ˈbækwəd/adj
١- بەرەوپاشەوە ٢- دواکەوتوو

backwards/bækwədz/adv
١- بەرەو دواوە
٢- بەسەراوگێڕی، سەراوقوون، سەراوخوون

autopsy/ˈɔːtɒpsi/n توێکاری لاشە
جەستە شەقشەق کردن بە نیازی لێکۆڵینەوە
autumn/ˈɔːtəm/n پاییز
autumnal/ɔːˈtʌmnəl/adj پاییزی
auxiliary/ɔːgˈzɪliəri/n یارمەتیدەر
auxiliary verb/n فرمانی یارمەتیدەر
avail/əˈveɪl/n ئیدیۆم: بێهودە
without avail بێسەرکەوتن- بێئاکام
available/əˈveɪləbl/adj ١- بوون- زۆری
٢- ئامادە ٣-هەبوون
availability/əˌveɪləˈbɪləti/n
بوونی و زۆری
avalanche/ˈævəlɑːnʃ/n هەرەسی بەفر
رمانی بەفر
avantgarde/adj پێشڕەو، پێشەنگ
avenge/əˈvendʒ/v تۆڵەدەسێنی
avenue/ˈævənjuː/n ١- شەقامێکی بەدار
٢- رێگە
average/ˈævərɪdʒ/n ١- رێژە- ناوەند
٢- رێژە
average/adj ١- ناوەند ٢- ئاسایی
average/v رێژە- بەدەست دێنی
دەگاتە رێژەی..
averse/əˈvɜːs/adj دژ، پێچەوانە
aversion/əˈvɜːʃn/n ١- رق لێ بوونەوە
٢- رق لێ بۆوە
avert/əˈvɜːt/v دوورەخاتەوە- لادەبات
aviary/ˈeɪviəri/n قەفەس- باڵندگا
aviation/ˌeɪviˈeɪʃn/n فرین/ فرۆکەوانی
avid/ˈævɪd/adj شەیدا- تینوو
avocado/ˌævəˈkɑːdəʊ/n ئەڤۆکادۆ-
مێوە وەك هەرمێیە
avoid/əˈvɔɪd/v ١- لادەدات
٢- خۆ دوورەدەخاتەوە
avoidable/əˈvɔɪdəbl/adj ناپێویست-
دەشێ خۆی لێ دووربگری
avoidance/əˈvɔɪdəns/n دوورخستنەوە

await/əˈweɪt/v ١- چاوەڕێ دەکا
٢- چاوەڕوانی دەکات- ئاگادار دەکرێتەوە
awake/əˈweɪk/v ١- بەئاگا دێ
٢- دەوروژێنێ
awake/adj وشیار- بەئاگا
awaken/əˈweɪkən/v ١- بەئاگادێنێ
٢- دەوروژێنێ ٣-ئاگادار دەکاتەوە.
awakening/n ١- هەڵسان لەخەون- بەرایی
٢- بەئاگاهاتن
award/əˈwɔːd/v ١- دەبەخشێ
٢-دەبژێرێ- تەعویز
award/n خەلات
aware/əˈweə(r)/adj ١- وشیار٢- ئاگادار
awareness/n مەعریفە- وشیاری
awash/əˈwɒʃ/adj نقومیئاو،ژێرئاو کەوتو
away/əˈweɪ/adv ١- شوێنێکیتر-
ئاراستەیتر ٢- لەدوورەوە ٣- ئامادەنەبوو
٤-داهاتوو ٥-لەشوێنی دڵنیا ٦-لە گۆڕەپانی
دی ٧- تا بەتەواوی ون دەبێ ٨- بەبەردەوامی
awe/ɔː/n هەستی رێز بەهۆی ترس یان
شەیدا- رەهیبەت
awesome/ɔːsəm/adj ترسێنەر
awful/ˈɔːfl/adj ١- زۆرخراپ ٢- تۆقێنەر
٣- زۆر مەزن٤- زۆر ناخۆش
awkward/ˈɔːkwəd/adj ١- نەگونجاو-
دژوار ٢-چەتوون
٣-پەشێو-پەشۆکاو ٤-بەبێکارامە
awkwardly/adv بە شێوەیەکی پەشێوی،
بێ کارامەیی
awry/əˈraɪ/adv لەغڵەت، گومڕا
awry/əˈraɪ/adj شێواو، ئاڕێك
axe/æks/n ١- تەور
٢- ئامێلێ، کەم بکرێتەوە
axe/v ئامێلێ، لادەبا، کۆتایی پێدێنێ
axis/ˈæksɪs/n ١- چەق٢- چەسپیو(تەوەر)
axle/ˈæksl/n ئاکسل
aye/aɪ/inte بەڵێ

١-سەرنج ڕاکێش ٢-کۆك-جوان
attractively/adv سەرنج ڕاکێشانە
attractiveness/n سەرنج ڕاکێشی
attribute/əˈtrɪbjuːt/v دەگەڕێنێتەوە بۆ
attribute/n ئەدگار- سەروسیما
aubergine/ˈəubəʒiːn/n باینجان
auburn/ˈɔːbən/adj پرچی قاوەیی سوورباو
auction/ˈɔːkʃn/n مەزاتی ئاشکرا، هەراج
auction/v بە مەزاتی ئاشکرا دەفرۆشرێ
auctioneer/ˌɔːkʃəˈnɪə(r)/n دەلاڵ- مەزاتچی
audible/ˈɔːdɪbl/adj بیستراو
audibly/adv بەبیسراوی
audience/ˈɔːdiəns/n ١-جەماوەر
٢- چاوپێکەوتن(دیداری) ڕەسمی
audiovisual/ˌɔːdiəuˈvɪʒuəl/adj
بەکارهێنانی دەنگ و وێنە
audition/ɔːˈdɪʃn/n نمایشکردنێکی
ئەزمونی بۆ گۆرانیبێژ و ئەکتەر
auditorium/ˌɔːdɪˈtɔːriəm/n
١- بەشێکی شانۆ ٢- هۆڵی نمایش کردن
٣- هۆڵی وانەوتنەوە
augur/ˈɔːgə(r)/v ئیدیۆم: پێشبینی دەکرێ
August/ˈɔːgəst/n مانگی ئاب
aunt/ɑːnt/n پلك- پوور، خاڵۆژن و مامۆژن
au pair/ˌəu ˈpeə(r)/n کارەکەر- لەلە
aura/ˈɔːrə/n پرشنگ، ئەدگار
aural/ˈɔːrəl/adj پەیوەستە بەگوێ...
auspices/ˈɔːspɪsɪz/n ئیدیۆم: لەژێر چاودێری
auspicious/ɔːˈspɪʃəs/adj بەختەوەر- کامەران، موژدەهێن
austere/ɒˈstɪə(r)/adj ١- بەقنیات- توندوتیژ ٢- سادە و ساکار
austerely/adv قنیات- سادەیی
authentic/ɔːˈθentɪk/adj ڕەسەن- ڕاستی
authenticity/ˌɔːθenˈtɪsəti/n ڕاستێتی

author/ˈɔːθə(r)/n دانەر
authorship/n دانان/ کرداری نووسین
authoritarian/ɔːˌθɒrɪˈteəriən/adj
سەرکوتکەر
authoritative/ɔːˈθɒrətətɪv/adj
١- دەسەڵاتدار- کاریەدەست ٢- جێی باوەڕ
authority/ɔːˈθɒrəti/n
١- دام و دەزگای دەسەڵات
٢- دەسەڵات ٣- دەسەڵات بەخۆدان
٤- دەسەڵاتدار
٥- کەسی خودان مەعریفەی تایبەت
authorize/ˈɔːθəraɪz/v سەرپشکی دەکات
authorization/ˌɔːθəraɪˈzeɪʃn/n
سەرپشك کردن
autistic/ɔːˈtɪstɪk/adj گۆشەگیر
autobiography/ˌɔːtəbaɪˌɒgrəfi/n
ژیاننامە
autobiographical
/ˌɔːtəˌbaɪəˈgræfɪkl/adj
پەیوەست بە ژیاننامە
autograph/ˈɔːtəgrɑːf/n واژۆی کەسێکی ناودار(ئیمزا)
autograph/v واژۆ لەسەر شتێ دەکا
automate/ˈɔːtəmeɪt/v دەکەوتە کار بەهۆی ئامێرێکەوە
automatic/ˌɔːtəˈmætɪk/adj
١- خۆکار ٢- خۆمێشتی
٣- لەخۆوە- چەکی ئۆتۆماتیکی
automatically/ˌɔːtəˈmætɪkli/adj
لەخۆوە
automation/n بەکارهێنانی ئامێر لەبریتی مرۆڤ
automobile/ˈɔːtəməbiːl/n ئۆتۆمۆبیل
autonomous/ɔːˈtɒnəməs/adj
ئۆتۆنۆمیدار- سەربەخۆیی- خۆیی
autonomy/ɔːˈtɒnəmi/n ئۆتۆنۆمی- خودموختاری

astronomy/ə'strɒnəmi/n
گەردونناسی – فەلەکناسی
astronomer/ə'strɒnəmə(r)/n
گەردون ناس
astronomical/ˌæstrə'nɒmɪkl/adj
١– فەلەکی ٢– زۆرگەورە
astute/ə'stju:t/adj زۆر زیرەك/ بیر تیژ
asylum/ə'saɪləm/n ١– پەنابەری
٢– نەخۆشخانەی نەخۆشی عەقڵی
at/ət/prep ١– لە ٢– ڕووگە
٣–بە هۆی ٤– مژۆڵ بە ٥– بە لە
ate/et/v خواردی
atheism/'eɪθiɪzəm/n باوەڕ بەخوا
نەبوون، بێدینی
atheist/'eɪθiɪst/n بێباوەڕ، بێدین
athlete/'æθli:t/n وەرزشوان
athletic/æθ'letɪk/adj ١– وەرزشی
٢– چەلەنگ
athletics/æθ'letɪks/n یاریەکانی غاردان
و بازدان
atishoo/ə'tɪʃu:/interj ئەپشوو
atlas/'ætləs/n ئەتڵەس
atmosphere/'ætməsfɪə(r)/n
١– بەرگی هەوا ٢– هەوا ٣– ئەتمۆسفیە
atmospheric/ˌætməs'ferɪk/adj هەوایی
atom/'ætəm/n ئەتۆم– گەردیلە
atomic/ə'tɒmɪk/adj ئەتۆمیی
atomic bomb/n بۆمبای ئەتۆمی
atomic energy/n هێزی ئەتۆمی
atrocious/ə'trəʊʃəs/adj دڕندە– مۆڤانیی
ڕەق
atrocity/ə'trɒsəti/n زۆر دڕندەیی–
مۆڤانیەت
attach/ə'tætʃ/v ١– توند دەکات:لەیەك
دەبەستێتەوە ٢– دەچێتە پاڵ
٣– گرنگی دەدا بە
attached/adj شەیدا– پەیوەست

attachment/n ١– چوونە پاڵ– گونجان
٢– شەیدابوون– زۆرخۆش ویستن
attack/ə'tæk/n ١– هێرش
٢– هێرشی قسەکردن٣– نۆرە
٤– هەوڵدان بۆ گۆڵ تۆمارکردن
attack/v ١– هێرش دەکا– بەچەك
٢– هێرش دەکا– بەقسە ٢– ئازار دەگەیەنێ
٤– گۆڵ دەکا
attacker/ə'tækə(r)/n هێرش بەر
attain/ə'teɪn/v بەدەست دێنێ
attainable/adj دەکرێ بەدەست بێ
attainment/n ١– بەدەست هێنان
٢ – کارامەیی– دەسکەوت
attempt/ə'tempt/v هەوڵ دەدا
attempt/n ١– هەوڵدان
٢– هەوڵدان بۆ کوشتن
attend/ə'tend/n ١– ئامادە دەبێ–دەچێ بۆ
٢– گرنگی پێدەدا
attendance/ə'tendəns/n ١– ئامادەبوون
٢– ژمارەی ئامادەبوان
attendant/ə'tendənt/n ١–سەرپەرشتکار
٢– یاوەر
attendant/adj یاوەر
attention/ə'tenʃn/n ١–ئاگاداری–گرنگی
٢– چاودێری٣– شوێنی ئامادەباشی..
attention/interj ئاگاداریە!
attentive/ə'tentɪv/adj ئاگادار– وریا–
چاودێر
attentively/adv بەوریایی
attic/'ætɪk/n کەپر– ساباط/ هەوربان
attitude/'ætɪtju:d/n هەڵوێست
attorney/ə'tɜ:ni/n پارێزەر
attract/ə'trækt/v ١– سەرنج ڕادەکێشێ
٢– ڕادەکێشێ
attraction/ə'trækʃn/n ١– ڕاکێشران–
ڕاکێشراو ٢– شتی سەرنج ڕاکێش
attractive/ə'træktɪv/adj

assembly/ə'sembli/n ١- کۆبوونەوە- ئەنجومەن ٢- پێکەوەنان
assembly-line مێلی مرۆڤ و ماشینەکان لە کارگە
assent/ə'sent/n رازی بوون: قایل بوون
assent/ə'sɜ:t/v رازی دەبێ- قایل دەبێ
assert/ə'sɜ:t/v ١-دوپات دەکاتەوە ٢-دەسەپێنێ
assertion/ə'sɜ:ʃn/n ١- دوپاتکردنەوە- سەپاندن ٢- توندی و ئاشکرادەربڕین- جەخت کردن
assertive/ə'sɜ:tɪv/adj جەخت و توند
assertively/adv بەتوندی
assertiveness/ə'sɜ:tivnəs/n سەپاندن سەلماندن
assess/ə'ses/v ١-دەنرخێنێ ٢-بڕیاردەدا لەسەر..
assessment/ə'sesmənt/n هەڵسەنگاندن
asset/'æset/n ١- سودمەند ٢- سامان
assign/ə'saɪn/v تەرخان دەکا
assign/v دیاردەکا
assignment/ə'saɪnmənt/n ئەرك، پیشە
assimilate/ə'sɪməleɪt/n ١- تێکەڵ دەبێ ٢- تێ‌دەگا ٣- دەتوێتەوە
assimilate/n ١- تێگەیشتن و تێکەڵ بوون ٢- تواندنەوە
assist/ə'sɪst/v هاوکاری دەکا
assistance/ə'sɪstəns/n هاوکاری
assistant/ə'sɪstənt/n ١- هاوکار ٢- فرۆشیار ٣- هاریکار- یارمەتیدەر
associate/ə'səʊʃiət/adj پەیوەکی کەم- هاوپیشە، ئەندام- هاوکار
associate/ə'səʊʃieɪt/v ١- دەیبەستێتەوە ٢- تێکەڵ دەبێ ٣- لایەنگیری دەکا
association/ə,səʊsi'eɪʃn/n ١- پێکەوەیی ٢- پەیوەندی-کۆمەڵە ٣- بەستنی هزری
assorted/ə'sɔ:tɪd/adj جۆراوجۆر

assortment/ə'sɔ:tmənt/n هەمەڕەنگ، ڕەنگاوڕەنگ
assume/ə'sju:m/v ١- وادادەنێ ٢- ئاوڕێکی درۆ لەخۆی دەنێ- ئازناو ٣- پلەیەك وەردەگرێ
assumption/ə'sʌmpʃn/n ١-گریمان ٢- پایەوەرگرتن
assurance/ə'ʃʊərəns /n ١- دڵنیایی ٢- بەڵێن
assure/ə'ʃʊə(r)/n ١- دڵنیادەکا ٢- دابین دەکا
assured/adj دڵنیا
asterisk/'æstərɪsk/n نیشانەی ئەستێرە
asthma/'æsmə/n تەنگەنەفەسی، پشی تەنگ بوون
asthmatic/æs'mætɪk/n توش بوو بە نەخۆشی تەنگەنەفەسی
astonish/ə'stɒnɪʃ/v سەرسام دەکا
astonished/ə'stɒnɪʃt/adj مەندەهۆش، سەرسام
astonishing/ə'stɒnɪʃiŋ/adj سەرسوڕهێنەر
astonishingly/adv تاڕادەیەکی سەرسوڕهێنەر
astonishment/ə'stɒnɪʃmənt/n سەرسوڕمان
astound/ə'staʊnd/v سەرسام دەبێ دەنوقێنێ
astounding/adj سەرسوڕهێنەر
astray/ə'streɪ/adj وێڵ- گومڕا، ئەڕێ‌دەرچوو
astride/ə'straɪd/adj قاچ لەیەکتر کردنەوە
astrology/ə'strɒlədʒi/n ئەستێرەناسی
astrologer/ə'strɒlədʒə(r)/n ئەستێرەناس
astronaut/'æstrənɔ:t/n ئاسمانەوان- فەلەك ناس

articulated/adj ئەیەك گرێدراو
artificial/ˌɑːtɪˈfɪʃl/adj دەستكرد
artificially/ˌɑːtɪˈfɪʃəli/adv بەدەستكرد
artificial-insemination/n پیتاندنی دەستكرد
artificial-intelligence/n زیرەكی دەستكرد (كۆمپیوتەر)
artillery/ɑːˈtɪləri/n تۆپ- كەلوپەلی تۆپ
artist/ˈɑːtɪst/n هونەرمەند
artistic/ɑːˈtɪstɪk/adj ١- هونەریی ٢- بەهرەی هونەری هەیە
artistically/ɑːˈtɪstɪkli/adv هونەرییانە
artistry/ˈɑːtɪstri/n كارامەی هونەری
as/əz/conj ١- لەكاتێكدا ٢- وەك- بەقەدەر ٣- وەك ٤- چونكە
as if.... وەك، وەك بڵێی
as it were ئەگەر راست بێ بڵێین
as of.... لە (لە بەراییی)
as to سەبارەت بە..
asbestos/æsˈbestəs/n ئەسبێستۆس- مادەی دژەسوتان
ascend/əˈsend/v سەردەكەوێ
ascending/adj بەرز بۆوە
Ascension Day رۆژی بەرزبونەوەی عیسیا
ascent/əˈsent/n ١-بەرزبونەوە ٢- پایەك بەرەو سەرەوە
ascertain/ˌæsəˈteɪn/v دڵنیا دەكاتەوە بەدەست دێنێ
ascribe/əˈskraɪb/v دەداتە پاڵ
ash/æʃ/n سورەچنار لە دارستانی بەریتانیا هەیە
ash/n ١- خۆڵەمێش- سوتەن
ashes/ˈæʃɪz/n ٢-خۆڵەمێش: پاشماوەی بەدەنی سوتاوی مردوو
ashtray/ˈæʃtreɪ/n تەپلەی جگارە
ashamed/əˈʃeɪmd/adj شەرم لەخۆكەرەوە
ashore/əˈʃɔː(r)/n لەسەر رۆخ-كەنار،كەنار

Asia/n ئاسیا
Asian/ˈeɪʃn, eɪʒn/n ئاسیایی
aside/əˈsaɪd/adv ١- لەولاوە- بەتەنیا ٢- لەولاوە داناوە- جیاكردۆتەوە
aside/n بەتەنیا لەگەڵ جەماوەر قسەكردن
aside from بێجگە
ask/æsk/v ١- پرسیار دەكا ٢- داوا دەكا ٣-داوای نرخی.. دەكا ٤- داوای رێدان دەكا ٥- داوەت دەكا
ئیدیۆم: لەكێشە دەگەرێ- لەرتەنەچی.
if you ask me ئەگەر رای منت دەوێ
ask after sb لەبارەی..... دەپرسی
askew/əˈskjuː/adv - adj لادان ئەك راستەرێ، لارێ- گومرا/ بەپەناو پێچ
asleep/əˈsliːp/adj نوستوو، خەوتوو
As level ئەزمونێكی تایبەتە لە بەریتانیا و ویلز بۆ ئەو كەسانەی تەمەنیان نزیكە هەژدە ساڵانە.
aspect/ˈæspekt/n روو، روخسار
asphalt/ˈæsfælt/n قیر
asphyxiate/əsˈfɪksieɪt/v دەخنكێ- هەناسەبڕكێ دەبێ
asphyxiation/əsˈfɪksiˈeɪʃn/n خنكان
aspic/ˈæspɪk/n ولوبە: چەلی
aspiration/ˌæspəˈreɪʃn/n ئاوات
aspire/əˈspaɪə(r)/v دەخوازێ
aspirin/ˈæsprɪn/n ئەسپیرین
ass/æs/n ١- كەر ٢- گێل- جاشك
assailant/əˈseɪlənt/n هێرش بەر
assassin/əˈsæsɪn/n غافڵكوژ
assassinate/əˈsæsɪneɪt/v غافڵكوژی دەكا-تیرۆری دەكا
assassination/əˌsæsɪˈneɪʃn/n تیرۆركردن، غافڵكوژی
assault/əˈsɔːlt/n هێرشی ئەپڕ
assault/əˈsɔːlt/v هێرش دەكا
assemble/əˈsembl/v ١-كۆدەبێتەوە ٢- پێكەوە دەنێ

around/ə'raʊnd/adv ١- ئیرەو ئەوێ
٢- بەردەوام بجوڵێ ٣- لە هەموو لاوە- بازنە
٤- هەیە ٥- هیچ نا
around/prep ١- لەوێ‌ڕلاوە ٢- لە دەور
٣- نزیك ٤- نزیکەی
arouse/ə'raʊz/v دەوروژێنێ
arousal/ə'raʊzl/n وروژاندن
arrange/ə'reɪndʒ/v ١- ڕێك دەخا
٢- خۆی بۆ ئامادە دەکا
arrangement/ə'reɪndʒmənt/n
١- تەدارەك- تەگبیر ٢- ڕێکەوتن ٣- ڕێکخستن
array/ə'reɪ/n دەستە، نمایشی جوان
arrears/ə'rɪəz/n قەرزی نەدراو
arrest/ə'rest/v دەگرێ
arrest/n گرتن
arrival/ə'raɪvl/n گەیشتن، گەیشتو
arrive/ə'raɪv/v ١- دەگاتە ٢- دێ
arrogant/'ærəgənt/adj بەفیز
خۆزلکەر، لوتبەرز
arrogance/'ærəgəns/n فیز
arrogantly/adv بەفیزی
arrow/'ærəʊ/n ١- تیر ٢- هێمای تیر
arsenic/'ɑ:snɪk/n زەرنیخ/جۆرێکە لە ژەهر
arson/'ɑ:sn/n تاوانی سوتاندنی
بینایەیەك بە ئەنقەست
art/ɑ:t/n ١-هونەر- کاری هونەری
٢- کاری بەهرەداری ٣- هونەرەکان و ئاداب
٤- ئاداب
artery/'ɑ:təri/n خوێنبەر
artful/'ɑ:tful/adj زۆرزان
arthritis/ɑ:'θraɪtɪs/n ئاوسانی‌جومگەکان
article/'ɑ:tɪkl/n ١- شتێك لە کۆمەڵێك
٢- وتار ٣- ئامرازی ناسین و نەناسین
٤- بەند لە یاسا
articulate/ɑ:'tɪkjələt/adj ڕەوان-پەوون
articulate/ɑ:'tɪkjuleɪt/v
بە ڕەوانی دەدوێ

٢- بیانو دەهێنێتەوە
argument/'ɑ:gjumənt/n
١- وتووێژ- ناڕێشە ٢- بیانو
argumentative/ˌɑ:gju'mentətɪv/adj
وتووێژەکار-وتووێژخواز
arid/'ærɪd/adj زۆر وشك- قاقڕ
Aries/'eəri:z/n بورجی کاوڕ- کەسێك
لەو بورجە بێ
arise/ə'raɪz/v سەرهەڵدەدا، دەردەکەوێ
aristocracy/ˌærɪ'stɒkrəsi/n
چینی خانەدانان
aristocrat/'ærɪstəkræt/n خانەدان-
ئەریستۆکراتی
aristocratic/ˌærɪstə'krætɪk/adj
ئەریستۆکراتی
arithmetic/ə'rɪθmətɪk/n
زانستی ژمێریاری
arm/ɑ:m/n ١- باسك-دەست ٢- قۆڵ
٣- دەسك
arm in arm ئیدیۆم: دەست لەناو دەست
cross tour arms دەست لەسەر سینگ
armband/'ɑ:mbænd/n ١- باندێج
٢- چوپی مەلەوانی
armful/'ɑ:mful/n پڕ بەدەست- مشتێك
armhole/'ɑ:mhəʊl/n قۆڵ- بن هەنگڵ
armpit/'ɑ:mpɪt/n بن هەنگڵ/بن کەوش
arm/v خۆ پڕ چەك دەکا بۆ شەڕ
armament/'ɑ:məmənt/n تەقەمەنی/
کەلوپەلی سەربازی
armchair/'ɑ:mtʃeə(r)/n
کورسی دەسکدار
armed/'ɑ:md/adj چەکدار
armistice/'ɑ:mɪstɪs/n ئاگربەس
armour/'ɑ:mə(r)/n - adj زرێپۆش-
جلکی زرێ
arms/ɑ:mz/n ١- چەك، ئەوەی لە جەنگ
بەکار دێ ٢- هێمای بنەماڵە
army/'ɑ:mi/n سوپا
aroma/ə'rəʊmə/n بۆن

approve/ə'pru:v/v ١– پێی قایل دەبێ
٢– ڕازی دەبێ لەسەر
approving/adj قایلێی
approvingly/adv قایل بونانە
approximate/ə'prɒksɪmət/adj
نیوەدروست
approximately/adv نزیکەی
approximation/n نزیکەیی
apricot/'eɪpɪkɒt/n قەیسی
April/'eɪprəl/n مانگی نیسان
April-fool/n قوربانی درۆی نیسان
ئەو کەسەی بەدرۆی نیسان تێدەکەوێ
April-fool's day/n ڕۆژی درۆی نیسان
apron/'eɪprən/n بەرکوشە– بەرانپیل،
بەرسینگ
apt/æpt/adj ١– گونجاو، شیاو
apt to do... ٢– مەیلی کردنی شتێك
aptly/adv بەشێوەیەکی گونجاو
aptitude/'æptɪtju:d/n توانای سروشتی
(بەهرە)
aquarium/ə'kweəriəm/n
١– حەوزی شوشەی ماسی
٢– پیشانگای ماسی و زیندەوەرانی ئاوی لە
باخچەی ئاژەڵان
Aquarius/ə'kweəriəs/n
بورجی ئاوهەڵگر– پەقرەج– سەتڵ
aquatic/ə'kwætɪk/adj ١– ئاوی– ڕوەك
٢– ئاویی ئاو ئاو– وەرزش
Arab/'ærəb/n - adj عەرەب–
وڵاتانی عەرەبی
Arabic/'ærəbɪk/n ١– زمانی عەرەبی
٢– زمانی قورئانی پیرۆز
arable/'ærəbl/adj کشتوکاڵی
arbitrary/'ɑ:bɪtrəri/adj لەخۆڕایی،
بێ بنەمایی
arbitrarily/adv لەخۆڕا
arbitrate/'ɑ:bɪtreɪt/v ناوبژی دەکا
arbitration/ˌɑ:bɪ'treɪʃn/n ناوبژیکردن
arc/ɑ:k/n کەوانە؛ کەوان
arcade/ɑ:'keɪd/n ڕاڕەوی فرە
دوکانی کەوانەیی
arch/ɑ:tʃ/n ١–بونیادی کەوانەیی ٢–کەوانە
٣– کەوانەی پێ– ناوپێ
arch/v کەوانە دروست دەکا
archeology/ˌɑ:ki'ɒlədʒi/n
شوێنەوارزانی
archaeological/ˌɑ:kiə'lɒdʒɪkl/adj
شوێنەواریی
archeologist/ˌɑ:ki'ɒlədʒɪst/n
شوێنەوارناس
archaic/adj کۆن– لەکارکەوتو– بێکەڵك
archbishop/ˌɑ:tʃ'bɪʃəp/n مەتران
archer/'ɑ:tʃə(r)/n تیرهاوێژ
archery/'ɑ:tʃəri/n وەرزشی هاویشتنی
تیر بە تیروکەوان
architect/'ɑ:kɪtekt/n ١– ئەندازیاری
بیناسازی ٢– هونەری بیناسازی
archives/'ɑ:kaɪvz/n ئەرشیف
archway/'ɑ:tʃweɪ/n ڕێگای کەوانەدار
Arctic/'ɑ:ktɪk/adj ١– پەیوەست بە
جەمسەری باکوری ٢– زۆر سارد
the arctic/n ناوچەی دەور جەمسەری سارد
the arctic circle/n بازنەی جەمسەری
باکور هێڵی٦٦–٢٠
ardent/'ɑ:dnt/adj ڕژد– بە حەماس
arduous/'ɑ:dju:s/adj دژوار
area/'eəriə/n ١– بەشێك لە شارێك–وڵاتێك
٢– ڕووبەر ٣– ناوچە٤– بوار– لایەن
arena/ə'ri:nə/n ١– گۆڕەپانی وەرزشی
٢– بوار
arguable/'ɑ:gjuəbl/adj
١– گفتوگۆ هەڵدەگرێ
شیمانەی ڕاستی لێدەکرێ ٢– بە ئارێشە
arguably/adv دەبێ– ڕەنگە
argue/'ɑ:gju:/v ١– وتوێژ دەکا

apparently/adv ١- وەك دەڵێن
٢- واپێدەچێ

appeal/əˈpiːl/v ١-تكا دەكا
٢-سەرنج رادەكێشێ ٣- كاری ئێدەكا
٤- پێدادەچێتەوە

appeal/n ١- تكاكردن- داواكردن
٢- ناوبژیكردن٣- تێ‌هەڵچوونەوە
٤- سەرنج راكێش كردن

appealing/adj ١- سەرنج راكێش
٢- پێویست- نەدار

appear/əˈpɪə(r)/v ١- وادەبینرێ
٢- دەردەكەوێ ٣- چاپ دەكرێ
٤- دەردێخێ ٥- پێدەچێ

appearance/əˈpɪərəns/n
١- گەیشتن ٢- دەركەوتن
٢-دەركەوتن- سەرهەڵدان-بەراییی ٤- روخسار

appendicitis/əˌpendəˈsaɪtɪs/n
هەوكردنی ریخۆڵەكوێرە

appendix/əˈpendɪks/n ١- پەلەریخۆڵە
٢- پاشكۆ

appetite/ˈæpɪtaɪt/n ١- تەوس(خواردن)
٢- ئارەزوو(زایەند)

appetizing/ˈæpɪtaɪzɪŋ/adj
سەرنج راكێش- حەزجوڵێن

applaud/əˈplɔːd/v
١-چەپڵە ئێدەدا ٢-ستایشی‌دەكا

applause/əˈplɔːz/n چەپڵەلێدان

apple/ˈæpl/n سێو

appliance/əˈplaɪəns/n ئامێر

applicable/əˈplɪkəbl, ˈæplɪkəbl/adj
پەیوەست

applicant/ˈæplɪkənt/n داواكار

application/ˌæplɪˈkeɪʃn/n
١-داخوازنامە ٢- پراكتیزەكردن
٣ - تێكۆشان

apply/əˈplaɪ/v ١- داوادەكا
٢- جەخت دەكا لەسەر
٣- چەسپی لەسەر٤- بەكاردێ
٥- بەسەری دەچەسپێ٦- دادەنێ

applied/əˈplaɪd/adj پراكتیكی- كرداری

applied/v ١- دادەمەزرێنێ
٢- بریار لەسەر... دەدا

appointment/əˈpɔɪntmənt/n ١- ژوان
٢- كار-پیشە٣- دامەزراندن

appraise/əˈpreɪz/v هەڵدەسەنگێنێ

appraisal/əˈpreɪzl/n هەڵسەنگاندن

appreciable/əˈpriːʃəbl/adj
١- هەڵسەنگاندراو ٢- گرینگ، بەرچاو

appreciate/əˈpriːʃieɪt/v
١- بەهای دەزانێ ٢- دەرك پێ دەكا
٣- سوپاسگوزاری دەبێ ٤-هەڵیدەسەنگێنێ

appreciation/əˌpriːʃiˈeɪʃn/n
١- رێز ٢- سوپاسگوزار

appreciation/n ١- تێگەیشتن و خۆشی
٢-چاكە ٣-دەرك كردن ٤- بەرزبوونەوەی بەها

apprehension/ˌæprɪˈhenʃn/n
نیگەرانی و ترس

apprehensive/ˌæpriˈhensɪv/adj
نیگەران

apprentice/əˈprentɪs/n شاگرد

apprenticeship/əˈprentɪʃɪp/n
ماوەی شاگردی

approach/əˈprəʊtʃ/v ١-نزیك دەبێتەوە
٢- قسەدەكا ٣- مامەڵە ئەگەڵ... دەكا
٤- دەگاتە

approach/n ١- لە نزیكی
٢- گەنگەشەكردن ٣- رێگا ٤- هۆكار

approachable/adj ١- سادە و روخۆش
٢- بە ئاسانی پێی بگەی

appropriate/əˈprəupriət/adj گونجاو

appropriately/adv بە گونجاوی

approval/əˈpruːvl/n قایل بوون-
رازیبوون

antibiotic/ˌæntibaɪˈɒtɪk/n
ماددەیەکی کیمیاویە بەکاردێ بۆ
لە ناوبردنی بەکتریا

anticipate/ænˈtɪsɪpeɪt/v
پێشبینی دەکات

anticipation/n ١- چاوەڕوانی
٢- حاڵەتی چاوەڕوانکردنی ڕوودانی
شتێك

anticlimax/ˌæntiˈklaɪmæks/n
١-نوختە گۆڕان ٢-داڕمان- ڕوخان

anticlockwise/ˌæntiklɒkwaɪz/adv
پێچەوانەی جوڵەی میلی سەعات

antics/ˈæntɪk/n گەنتیك

antidote/ˈæntidəut/n ١- دژەهێز٢- دژ

antipathy/ænˈtɪpəθi/n
ڕق لێ بوونەوە، ڕەوینەوە لێ

antiperspirant/ˌæntiˈpɜːspərənt/n
لابەری ئارەقە

antique/ænˈtiːk/adj دێرین- شتی کۆن

antiquity/ænˈtɪkwəti/n
١- لە زەمەنی دێرین
٢- شوێنەوار ٣- تەمەن درێژی

anti-semitism/ˌænti ˈsemətɪzəm/n
دژە-سامی

antiseptic/ˌæntiˈseptɪk/n پاككەرەوە

antiseptic/ˌæntiˈseptɪk/adj
كرێمی پاككەرەوە

antisocial/ˌæntiˈsəʊʃl/adj
١-دوورەپەرێز ٢- زەرەمەند ٣- بێ خوولق

antler/ˈæntlə(r)/n قۆچی مامز
قۆچی ئاسك

anus/ˈeɪnəs/n کۆم، قوون

anxiety/æŋˈzaiəti/n نیگەرانی، خەم

anxious/æŋkʃəs/adj ١-نیگەران- پەشێو
٢-نیگەرانی هێنەر٣- پەرۆش

anxiously/adv بە نیگەرانی

any/ˈeni/det ١-هەر٢-هەریەکێ ٣-هەرگیز

anybody/ˈenibɒdi/pron
١- هەرکەسێ ٢- هەرکەسێ
٣- هەرکەسێ- کوڕی هەرکەسێ

any how/ˈenihau/adv ١- هەرچۆنێ بێ
٢- هەرچۆنێك٣- هەرچ نەبێ
٤- بابگەڕێینەوە ٥- هەرچۆن ڕێکەوت

any one/ˈeniwʌn/pron هەرکەسێ

anyplace/ˈenipleɪs/adv هەرشوێنێ

anything/ˈeniθɪŋ/pron ١- هەرشتێ
٢- هەرشتێ بێ

anywhere/ˈeniweə(r)/adv
١- هەرشوێنێ ٢- لەهەر شوێنێ

apart/əˈpɑːt/adv ١- بە تەنیا
٢- لەیەك دوور٣- وردوخاش

apart from/prep ١- بێجگە
٢- هەروەها

apartheid/əˈpɑːthaɪt/n ڕەگەزپەرستی

apartment/əˈpɑːtmənt/n ١- باڵەخانە
٢- ژوور

apathy/ˈæpəθi/n گوێنەدان، بێ باك

apathetic/ˌæpəˈθetɪk/adj گوێنەدەر

ape/eɪp/n مەیمون

ape/v لاسایی دەکاتەوە

apiece/əˈpiːs/adv بۆ هەریەك

apologetic/əˌpɒləˈdʒetɪk/adj پۆزشی

apologeticaly/adv پۆزشیانە

apologize/əˈpɒlədʒaɪz/v پۆزش
دەهێنێتەوە

apology/əˈpɒlədʒi/n پۆزش

apostle/əˈpɒsl/n حەواری(یەك لەو دوازدە
کەسەی عیسی پێغەمبەرﷺ هەڵبژارد بۆ
بڵاوکردنەوەی فەرمایشتەکانی)

apostrophe/əˈpɒstrəfi/n هێمای (')

appal/əˈpɔːl/v دەتۆقێ

appalling/adj تۆقێنەر

appallingly/adv تۆقێنەرانە

apparatus/ˌæpəˈreɪtəs/n ئامێر

apparent/əˈpærənt/adj ١-ئاشكرا
٢- ڕوون

Anglosaxon ئەنگلۆساكسۆنی
angry/ˈæŋgri/n تووڕە
angrily/ˈæŋgrəli/adv بەتوڕەیی
anguish/ˈæŋgwɪʃ/n خەسرەت، ئازاری بەسوێ
anguished/adj بەئێش، بەسوێ
angular/ˈæŋgjələ(r)/adj گۆشەتیژ ئێسکدار- لاواز
animal/ˈænɪml/n ١-بونەوەر ٢- گیانەوەر ٣- ولاغ
animated/adj ١-گورج و گۆڵ ٢-وێنەی جوڵاو
animation/ˌænɪˈmeɪʃn/n ١-گورج و گۆڵی ٢-وێنەی جوڵاوی
ankle/ˈæŋkl/n گوزینگ
annex/əˈneks/v دەلکێنێ
annexation/ˌænekˈseɪʃn/n لکاندن
annexe/ˈæneks/n پاشکۆ
annihilate/əˈnaɪəleɪt/v لەناوی دەبا، قڕی دەکا
annihilation/əˌnaɪəˈleɪʃn/n قەلاچۆکردن، قڕکردن
anniversary/ˌænɪˈvɜːsəri/n ساڵگەڕدی
annotate/v ١-دەقێك ڕاڤە دەکا ٢-تێ بینییەکان تۆمار دەکا
annotated/adj پاشکۆی ڕوونکردنەوە بۆکراو
announce/əˈnaʊns/v ١- بە ئاشکرا ڕادەگەیەنێ ٢- شتێ بەدەنگی بەرز دەڵێ
announcement/əˈnaʊnsmənt/n ڕاگەیاندن
announcer/n بێژەر
annoy/əˈnɔɪ/v بێزاری دەکا
annoyance/əˈnɔɪəns/n ١- هەست بە بێزاریکردن ٢- بێزارکەر
annoyed/adj تووڕە، بێزارکراو
annoying/adj تووڕەکەر

annual/ˈænjuəl/adj ١- ساڵانە ٢- لەماوەی ساڵێکدا ٣- گۆڤاری ساڵانە- ساڵانە
anonymity/ˌænəˈnɪməti/n نەناسراوی
anonymous/əˈnɒnɪmɪməs/adj نەناسراو
anonymously/adv بەشێوەیەکی‌نەناسراوی
anorak/ˈænəræk/n قاپوت و کڵاو
another/əˈnʌðə(r)/det ١- یەکێ‌دی ٢- شتێ جیاواز
answer/ˈɑːnsə(r)/v ١- وەڵامی پرسیار دەداتەوە ٢- وەڵام دەداتەوە
answer sb back بەبێ شەرمی وەڵام دەداتەوە
answer for ... ١- لە ئەستۆ دەگرێ ٢- پشتگیری دەکا
answerable/ˈɑːnsərəbl/adj بەرپرس
answer/n ١- وەڵام ٢- چارەسەر ٣- وەڵامی پرسیار
answerphone/ˈɑːnsəfəʊn/n ئامێرێکە وەڵامی تەلەفۆن دەداتەوەو پەیامەکان تۆمار دەکات.
ant/ænt/n مێروولە
antagonism/ænˈtægənɪzəm/n دوژمنداری- ناکۆکی
antagonize/ænˈtægənaɪz/v تووڕەدەکا بێزار دەکا
Antarctic/ænˈtɑːktɪk/adj پەیوەستە بە جەمسەری باشوری
the antarctic/n جەمسەری باشوری
antelope/ˈæntɪləʊp/n مامز- کەڵەکێوی
antenatal/ˌæntiˈneɪtl/adj پێش بوون/ بەر لەدایك بون
antenna/ænˈtenə/n قۆچی هەست
anthem/ˈænθəm/n سروود
anthology/ænˈθɒlədʒi/n هەڵبژاردەی پەخشانی و هۆزانی، دیوان
anthropology/ˌænθrəˈpɒlədʒi/n مرۆڤناسی

٢- لەنێوان- بۆ هەریەك٤- لەناو
amount/əˈmaunt/n ١- بڕسەرجەم
amount/v ١- دەگاتە هەمان دەگەیەنێ
amp/æmp/n ئەمپێر
ample/ˈæmpl/adj ١- تەواو- تەسەل
٢- فرە
amply/ˈæmpli/adv بە تەسەل
amplify/ˈæmplɪfaɪ/v ١- دەنگ گەورە دەكا ٢- درێژەی دەداتێ
amplification/ˌæmplɪfɪˈkeɪʃn/n تێروتەسەل
amplifier/n گەورەكەر- دەنگاوەر- دەستی یان قاچی دەبڕێتەوە
amputate/ˈæmpjuteɪt/v
amputation/ˌæmpjuˈteɪʃn/n بڕینەوە
amuse/əˈmju:z/v ١- بەپێكەنینی دێنێ
٢- ئاسودەی دەكات
amused/adj ١- ئاسودە ٢- دڵخۆشكەر
amusement/əˈmju:zmənt/n ١-خۆشی
٢- ڕابواردن
amusing/adj دڵخۆشكەر
anaemia/əˈni:miə/n كەم خوێنی
anaemic/əˈni:mɪk/adj توشبوو بە كەم خوێنی
anaesthetic/ˌænəsˈθetɪk/n بەنگ
anaesthetist/əˈni:sθətɪst/n نۆژداری بەنگ كەر(سڕكەر)
anaesthetize/əˈni:sθətaɪz/v بەندی دەكات، سڕی دەكا
analogous/əˈnæləgəs/adj پێكچوو بە
analogy/əˈnælədʒi/n پێكچوون، پێوەر
by analogy ئیدیۆم: پێكچوون بە ڕێگای...، بەپێوەری
analyse/ænəlaɪz/v شی دەكاتەوە شرۆڤەدەكا
analysis/əˈnæləsɪs/n ١- شیكردنەوە
٢-ئەنجامی شیكردنەوە

analyst/ˈænəlɪst/n شیكار
anarchy/ˈænəki/n گێرەشێوێنی، ئاژاوە
anarchic/əˈnɑ:kɪk/adj گێرەشێوێن
anarchist/ˈænəkist/n گێرەشێوێن
anatomy/əˈnætəmi/n ١- زانستی بونیادی مرۆڤ ٢- بونیادی شتی زیندوو
anatomical/ˌænəˈtɒmɪk/adj لاشەیی
ancestor/ˈænsestə(r)/n باپیر پێشینان
ancestry/ˈænsestri/n نەژاد
anchor/ˈæŋkə(r)/n لەنگەرگەری كەشتی
anchor/v ١- لەنگەر دەگری ٢- توند دەكا
ancient/ˈeɪnʃənt/adj ١- كۆن، دێرین
٢- كۆن ٣- بەساڵاچوو
and/ænd/conj ١- وە ٢- هەروەها
٣- هەروا ٤- بەهۆی ٥- دووبارەبوونەوە
٦- بۆ جەخت كردنی جیاوازی
٧- لەجیاتی (to) لەپاش هەندێ فرماندا
anecdote/ˈænɪkdəut/n چیرۆكی كورت
anew/əˈnju:/adv سەرلەنوێ، جارێكی تر
angel/ˈeɪndʒəl/n ١- فریشتە
٢- نەرم- ڕوخۆش
angelic/ænˈdʒelɪk/adj فریشتەیی
angelically/adv فریشتەییانە
anger/ˈæŋgə(r)/n تووڕەیی
anger/v تووڕە دەكا
angle/ˈæŋgl/n ١- گۆشە ٢- لا
angle/v بگاتە ئامانج- ئاراستەی دەكا
angle/v زۆركردن لە خەڵك- خاوە ڕەودەگری
angler/n ماسیگر
angling/ˈæŋglɪŋ/n ماسیگرتن
Anglican/ˈæŋglɪkən/n ئەنگلیكانی
Anglo/ˈæŋgləu/n ئینگلیزی
Anglo-saxon/ˌæŋgləu ˈsæksn/n
١-كەسی بەرەسەن ئینگلیزی
٢- ئەو كەسانەی لەپێش وڵاتگیری نۆرمانی ژیاون.٣- زمانی ئینگلیزی پێش نزیكەی ساڵی ١١٥٠.

(لەئاستی دەریا) ٢- بەرزی

alto/ˈæltəʊ/n ئالتۆ: نزمترین دەنگوی گۆرانی

altogether/ˌɔːltəˈgeðə(r)/adv ١- بە تەواوی ٢- تێکڕا ٣ - بەگشتی

aluminium/ˌæljəˈmɪnɪəm, ˌælə-/n کانزای ئەلەمنیۆم

always/ˈɔːlweɪz/adv ١- هەمیشە ٢- لەکۆنەوە ٣- هەتا هەتایی ٤- دیسان و دیسان. ٥-هەردەم

am/əm/v کاری ڕانەبردووی (بوون)

amalgamate/əˈmælgəmeɪt/v تێکەڵ دەبن، دەبنە یەك، ئاوێتەبوون- لێکدان،

amalgamation/əˌmælgəˈmeɪʃn/n تێکەڵ دەبن، دەبنە یەك، یەکبوون

amass/əˈmæs/v لەسەریەك دادەنێ، کەڵەکە دەبن

amateur/ˈæmətə(r)/n ١- بۆ خۆشی- ناکارامەیی ٢- نەشارەزایی

amateur/adj ١- کاری بۆ خۆشی بکا، ناشارەزا،

amateurish/ˈæmətərɪʃ/adj ٢-کاری بێشارەزایی ئەنجام بدرێ-بێبەهرە

amaze/əˈmeɪz/v کەسێ سەرسام بکەی، مەندەهۆش بکەی

amazed/adj سەرسام بوو

amazement/əˈmeɪzmənt/n سەرسامی

amazing/əˈmeɪzɪŋ/adj سەرسوڕهێن

amazingly/adv سەرسوڕهێنەرانە

ambassador/æmˈbæsədə(r)/n باڵیۆز- باڵوێز

amber/ˈæmbə(r)/n زاخ: ماددەیەکی ڕەنگ زەردی قاوەییە بەکاردێ بۆ دروستکردنی گەنجینە و جوانکاری. ٢- ڕەنگ قاوەییباو

amber/adj زاخی

ambiguity/ˌæmbɪˈgjuːəti/n لێلی

ambiguous/æmˈbɪgjuəs/adj لێڵ

ambiguously/æmˈbɪgjuəsli/adv بەنادیاری

ambition/æmˈbɪʃn/n ١-بەرزخوازی ٢-پەرۆش

ambitious/æmˈbɪʃəs/adj ١- بەئاوات ٢- ئاواتی زەحمەت بێتەدی

ambivalent/æmˈbɪvələnt/adj هەست ناتەبایی، هەقدژ ناکۆك

ambivalence/æmˈbɪvələns/n هەستی ناتەوابی، هەقدژی

ambulance/ˈæmbjələns/n ئۆتۆمبێلی فریاگوزاری

ambush/ˈæmbʊʃ/n – v بۆسە- بۆسە دادەنێ

amen/ɑːˈmen/interj ئامین

amenable/əˈmiːnəbl/adj ئامادەیە قایل بێ یان ئاراستە بکرێ

amend/əˈmend/v هەموار دەکا

amendment/əˈmendmənt/n ١- هەموارکردن، ٢- کرداری هەموارکردن

amenity/əˈmiːnəti/n هەواری خۆش

American/əˈmerɪkən/n ئەمریکی

American Football تۆپی پێی ئەمریکی

amiable/ˈeɪmiəbl/adj ڕووخۆشی

amiably/ˈeɪmiəbli/adv بەڕێز

amicable/ˈæmɪkəbl/adj بێکێشە- ئاشتیانە، نەرم، دۆستانە

amid/əˈmɪd/prep لەنێوان

amiss/əˈmɪs/adj هەڵە/ نەشیاو

ammunition/ˌæmjuˈnɪʃn/n ١- تەقەمەنی ٢- زانیاری بەکارهاتوو لەدژی..

amnesty/ˈæmnəsti/n ١- بەخشینی دەوڵەت، ٢- لێبوردن ٣- وازهێنانی خەڵك لە چەکی نایاسایی

among/əˈmʌŋ/prep ١- لەناوەراست ٢- لەنێوان (دووکەس زیاتر)

حەساسیەت
allergic/ə'lɜ:dʒɪk/adj ١- هەستەوەری هەیە، ٢- توش بو بەهۆی هەستەوەری- حەساسیەت
alleviate/ə'li:vieɪt/v ئارامی دەکاتەوە، هێوری دەکاتەوە
alleviation/ə,li:vi'eɪʃn/n ئارام کردنەوە، هێورکردنەوە
alley/'æli/n کۆڵان- ڕێڕەوی بەرتەنگ
alliance/ə'laiəns/n هاوپەیمانی- هاوپەیمانێتی
allied//adj هاوپەیمان
alligator/'ælɪgeɪtə(r)/n تیمساح ئەمریکی
allocate/'æləkeɪt/v تەرخان دەکری- دابەش دەکری
allocation/,ælə'keɪʃn/n تەرخانکردن، پشك
allot/ə'lɒt/v تەرخان دەکا- بەش دەدا
allotment/n پارچە زەوی بۆ چاندنی سەوزەوات/ دابەشکردنی پشکەکان
allow/ə'laʊ/v ١- ڕێ دەدا ٢-دەرفەتی دەدا پێ ٣-دەیەڵێت- دەبەخشێ ٤- تەرخان دەکا
allowance/ə'laʊəns/n ١- پشك ٢- یارمەتی
allude/ə'lu:d/v ئاماژە دەدا
allusion/ə'lu:ʒn/n ئاماژە
ally/ə'laɪ/n ١- دەوڵەتی هاوپەیمان ٢- هاوپەیمان، لایەنگر
allied/ə'laɪd/adj ڕێکچوو، هاوپەیمان
almighty/ɔ:l'maɪti/adj ١- تواناداری ٢- مەزن
almond/'ɑ:mənd/n بادەم- باوی
almost/'ɔ:lməʊst/adv نزیکەی
alone/ə'ləʊn/adj تەنیا، بە تەنیا
along/ə'lɒŋ/prep ١- بەدرێژایی ٢-بە تەنیشت ٣- بەنزیك
along/adv ١- بۆ پێشەوە٢- لەگەڵ
all along هەر لە بەرایی
along with لەگەڵ
alongside/ə,lɒŋ'saɪd/adv ١-لە تەنیشت ٢- لەگەڵ
aloof/ə'lu:f/adj ١- خۆدوورگر٢- گۆشەگیر
aloud/ə'laʊd/adv بەدەنگی بەرز
alphabet/'ælfəbet/n ئەلف با
alphabetical/,ælfə'betɪkl/adj ئەلف بایی
alphabetically/,ælfə'betɪkli/adv بە پێی ئەلف بێ
alpine/'ælpaɪn/adj لوتکەی چیا/ ئەلپا سەرپۆپکە
already/ɔ:l'redi/adv ١- پێشتر ٢- ئاوا زوو
Alsatian/æl'seɪʃn/n سەگی پۆلیسی
also/'ɔ:lsəʊ/adv هەروەها، لەمە زیاتر
not only- but ئیدیۆم: نەك- بەڵام
altar/'ɔ:ltə(r)/n مێزی پیرۆز لە کەنیسە یان پەرستگا
alter/'ɔ:ltə(r)/v دەیگۆڕێ، دەگۆڕێ
alternation/,ɔ:ltə'reɪʃn/n گۆڕان، هەموارکردن
alternate/adj ١- نۆبەکار- یەك لەدوای یەك ٢- یەك لە دوو
alternately/adv بەنۆرە
alternate/'ɔ:ltəneɪt/v بەدوای دێ
alternation/,ɔ:ltə'neɪʃn/n دوابەدوای یەك هاتن
alternative/ɔ:l'tɜ:nətɪv/adj بەدیل- لەجیاتی
alternative/ɔ:l'tɜ:nətɪv/n یەکی تر
alternatively/adv لەجیاتی ئەوە
although/ɔ:lðəʊ/conj ١- هەرچەندە ٢-بەڵام
altitude/'æltɪtju:d/n ١- بەرزی

aircraft carrier/n هەلگری فڕۆکە
airless/ˈeələs/adj تەنگ/بێ‌هەوا
airy/ˈeəri/adj هەوادار
aisle/aɪl/n ناوڕەو، نێوەڕێ
ajar/əˈdʒɑː(r)/adj هەندێ کراوە، نیوەکراوە
akin/əˈkɪn/adj نزیك- پێکچوو- خزم
a la carte/ˌɑː lɑː ˈkɑːt/adj بەپێی داواکراو
alarm/əˈlɑːm/n ١- هەستکردن لە ناکاوی بەترس ٢- ئاگادارکردن٣- زەنگی وریاکەر ٤- کاتژمێری وریاکەر
alarm/v دەتۆقێنێ
alarmed/əˈlɑːmd/adj ترسنۆك، نیگەران
larming/əˈlɑːmɪŋ/adj ترسێنەر، تۆقێنەر
alarmingly/adv ترسێنەرانە
alarm clock/n کاتژمێری وریاکار
alas/əˈlæs/interj بەداخەوە- ئەفسوس
album/ˈælbəm/n ١- ئەلبوم ٢- قەوان
alcohol/ˈælkəhɒl/n ١- کحول٢- عارەق
alcoholism/ˈælkəhɒlɪzəm/n خوگرتن بەعارەق خواردنەوە
alcove/ˈælkəʊv/n دەلاقە
ale/eɪl/n جۆرێکە لە بیرە
alert/əˈlɜːt/adj ١- وریاکەر ٢- وریاکردنەوە لەبارەی ترسێکی چاوەڕێکراو
on alert لەسەرپێ- ئەئامادەباشی
alert/v ئاگاداردەکاتەوە
A level/ˈeɪ levl/n ئەزموونی دواناوەندی گشتی بۆ وەرگیران لە زانکۆکانی بەریتانیا
algae/ˈældʒiː/n قەوزە
algebra/ˈældʒibrə/n زانستی جەبر
alias/ˈeɪliəs/n نازناو- ناسراو بە
alibi/ˈæləbaɪ/n سەرفرازکردن- بەریکردن (لەسەر بنچینەی ئامادەنەبوون لەکاتی ڕوودانی تاوانێك).
alien/ˈeɪliən/n ١-نامۆیی ٢-سەیروسەمەرە
alien/ˈeɪliən/adj ١- بیانی٢- سەیر
alienate/ˈeɪliəneɪt/v ١- خۆی دوور دەخاتەوە ٢- گۆشەگیر دەبێ
alienation/ˌeɪliəˈneɪʃn/n گۆشەگیری/ نامۆبوون
Alienation movement بزاڤی تەغریبی
alight/əˈlaɪt/adj هەڵگیرساو
alight/v دادەبەزێ لە... دێتەخوارێ
align/əˈlaɪn/v ١- ڕێك دەخا(سرە) ٢- لایەنگری دەکا
alignment/əˈlaɪnmənt/n ١-سرە ٢-لایەنگیری
alike/əˈlaɪk/adj پێکچوو
alike/adv بە هەمان ڕێگا
alimony/ˈælɪməni/n پارەی بەخێوکردن بژێوی شەرعی (بۆ ئافرەتی تەلاق دراو)
alive/əˈlaɪv/adj ١-زیندوو ٢-پڕ ژیان
all/ɔːl/det ١- هەموو٢- سەراپا ٣- هەریەك٤- ئەوەی کە هەیە
in all سەرجەم
not all that زۆر نا
not at all شایانی نیە، چ نیە
all ١- بە تەواوی ٢- بۆ هەر لایەك
all along لەسەرەتاوە
all right ١- باش٢- سەلامەت ٣- باشە
all the better ئەمە باشترە
all the harder ئەمە گرانترە
the all clear//n نیشانەی سەلامەتی
all-in/adj تێکرا
all-rounder/n بەهرەدار
Allah/ˈælə/n خودا- الله
allay/əˈleɪ/v هێوردەکاتەوە
allege/əˈledʒ/v بانگەشە دەکا
allegation/ˌæləˈgeɪʃn/n بانگەشەکردن
alleged/adj بانگەشەکراو
allegedly/əˈledʒɪdli/adv وەك دەڵێن
allegiance/əˈliːdʒəns/n ئەمەکداری
allergy/ˈælədʒi/n هەستەوەری-

agitate/ˈædʒɪteɪt/v دەهەژێنێ- دەوروژێنێ
agitated/adj پەشۆکاو- نیگەران
agitation/ˌædʒɪˈteɪʃn/n پەشۆکاوی- نیگەرانی، وروژان
agnostic/ægˈnɒstɪk/n ئازانمکاری
ago/əˈgəʊ/adv لەرابردوو- لەمەوپێش
agonize/ˈægənaɪz/v ئازار دەچێژێ
agonized/adj ئەشکەنجەدراو- ئازاراوی
agonizing/adj پەئازار- بەسوێ
agony/ˈægəni/n ئێش، ئازاری بەچێژ
agree/əgriː/v ١- قایل دەبێ- کۆکن ٢- رازی دەبێ ٣- رازی دەبێ لەسەر(لەگەڵ) ٤- رازی دەبێ بە.. ٥- وەك یەك دەبن.
agreeable/əˈgriːəbl/adj ١- نەرم - پەسەند ٢- رازی
agreeably/əˈgriːəbli/adj بەشێوەیەکی خۆشی.
agreement/əˈgriːmənt/n ١- رێککەوتن ٢- رازیبوون
agriculture/ˈægrɪkʌltʃə(r)/n چاندن، کشتوکاڵ
agricultural/ˌægrɪˌkʌltʃərəl/adj کشتوکاڵی
ah/ɑː/interj ئاه
aha/ɑːˈhɑː/interj ها ئەوەتە-ئێ تێگەیشتم
ahead/əˈhed/adv ١- لەپێش٢- لەپێشی ٣- لە داهاتوو٤- لە پێشەوەیە- زیرەکترە ٥- لەپێشەوەیە
aid/eɪd/n ١- یارمەتی- هاوکاری ٢- یارمەتیدەر ٣- ئازوخە پێتاك
aid/v یارمەتی دەدا
aide/eɪd/n هاریکار
Aids/eɪdz/n ئایدز
ailing/n نەساغ، شێلاو، تەندروستی تێکچو
ailment/ˈeɪmənt/n نەخۆشی- نەساخی
aim/eɪm/n ١- ئامانج، مەبەست ٢- ئامانج
aimless/ˈeɪmləs/adj بێئامانج- سەرلێشێواو
aimlessly/adv گومڕا- بەسەرلێشێواوی
aim/eɪm/v ١- دەیەوێ ٢- ئاراستەدەکا ٣- نیشانە دەگرێ
air/eə(r)/n ١- هەوا(با) ٢- هەوا ٣- فرۆکە ٤- مۆرك- هەست
in the open air لەدەشتەوە- لەدەرەوە
on the air پەرش دەکا
airbase/ˈeəbeɪs/n بنکەی فرۆکەخانەی سەربازی
air conditioned/adj هەواگۆنجاو/ هەواتەزێن
air conditioning/n هەواگۆڕ
airfield/ˈeəfiːld/n فرۆکەخانەی بچووك
air force/n چەکی‌ئاسمانی-هێزی ئاسمانی
air hostess/n میوان بەخێرهێنەری ناو فرۆکە
air line/ˈeəlain/n هێڵی ئاسمانی
airliner/ˈeəlaɪnə(r)/n فرۆکەی سواری گەورە
airmail/ˈeəmeɪl/n پۆستەی ئاسمانی
airplane/ˈeəpleɪn/n فرۆکە
airport/ˈeəpɔːt/n فرۆکەخانە
air raid/n هێرشی ئاسمانی
air space/ˈeəspeɪs/n ئاسمانی وڵات
airtight/ˈeərait/n کونبڕ
air traffic controller چاودێری بزاڤی ئاسمانی
air/eə(r)/v ١- وشك دەکاتەوە- دەداتە بەر هەوا ٢- هەواگۆڕکێ دەکا ٣- رادەردەبڕێ
airing cupboard/n دۆڵابی هەواگۆڕینی جلوبەرگ
airborne/ˈeəbɔːn/adj ئاسمانی- هەوایی
aircraft/ˈeəkrɑːft/n فرۆکە

affectionate/ə'fekənət/adj ئەویندار، خۆشویستراو

affectionately/adv بەسۆزی، بە خۆشەویستی

affiliate/ə'filieɪt/v دەچێتە پاڵ،

affiliated/adj لکێنراو، پاشکۆ

affiliation/ə,fili'eɪʃn/n ئەندامبون، پەیوەست بوون

affinity/ə'fɪnəti/n ١–مەیل–لەیەك نزیكی (خزمایەتی) ٢– پێکچون

affirm/ə'fɜ:m/v ١–جەخت دەکا ٢–دەسەلمێنێ

affirm/n جەخت کردن– سەلماندن

affirmation/,æfə'meɪʃn/n بەڵێ – سەلمێنراو– رستەی خەبەری

afflict/ə'flɪkt/v ئازار دەچێژێ

affliction/ə'flɪkʃn/n ئازار دەر

affluent/'æfluənt/adj زەنگین، دەوڵەمەند

affluence/'æfluəns/n نیعمەت

afford/ə'fɔ:d/v ١–بەرگە دەگرێ–پێ دەکری ٢– دەتوانێ

affront/ə'frʌnt/n رسوا– هەتك

afloat/ə'fləʊt/adj ١– سەرئاوکەوتوو ٢– کاربەردەوامی

afoot/ə'fʊt/adj ئامادەکراو

afraid/ə'freɪd/adj ١– ترسنۆك ٢– نیگەران

afresh/ə'freʃ/adv جارێکی تر، دووبارە

African-American//n هاوڵاتی ئەمریکی بەرەسەن ئەفریقی

Afro-caribbean ١– کاریبی بە رەسەن ئەفریقی٢– کەسێك لەرەسەنیکاریبی–ئەفریقی

after/'ɑ:ftə(r)/prep ١– لەپاش ٢– رۆژ لەدوای رۆژ ٣– لە پشت ٤– لەپاش ٥– بەهۆی ٦– دەگەرێ لەدوا ٧– نیسبەت بە

after/conj لەپاش– لە پاشان

after-effect/n ئاکامێکی خراپ/ ئومێدبڕ

aftermath/'ɑ:ftəmæθ/n پاشماوە– شوێنەوار/ کاریگەری

afternoon/,ɑ:ftə'nu:n/n پاش نیوەڕۆ

aftershave/'ɑ:ftəʃeɪv/n کۆلۆنیای دوای ریش تاشین

afterwards/'ɑ:ftəwədz/adv لەپاشان

again/ə'geɪn, ə'gen/adv ١– جارێکی تر ٢– سەرلەنوێ ٣–ویڕای ئەمە

against/ə'geɪnst, ə'genst/prep ١–لەقەد ٢–پێچەوانە ٣–دژ ٤–دژ ٥–جیاواز

age/eɪdʒ/n ١– تەمەن ٢–ماوەی ژیان ٣– پیریتی ٤–سەردەم ٥–بۆ ماوەیەکی درێژ

underage/n نابالغ– نابالەق

age-group هاوتەمەن

age/eɪdʒ/v پیردەبێ، بەساڵا دەچێ

aged/'eɪdʒɪd/adj بەتەمەن، دان عومر

the aged/n پیرەکان

agency/'eɪdʒənsi/n ١– ئاژانس ٢–حکومەت

agenda/ə'dʒendə/n ئەژێندا– کارنامە

agent/'eɪdʒənt/n ١– بریکار ٢– جاسوس

aggravate/'ægrəveɪt/v ١–خراپتر دەبێت ٢–توڕەدەکا

aggravation/,æfrə'veɪʃn/n گرژبوون – توندبوون

on aggregate ئیدیۆم: سەرجەم

aggression/ə'greʃn/n ١– دوژمنکاری ٢– گیانی دوژمنکاری

aggressor/ə'gresə(r)/n دەستدرێژیکار– دوژمنکار

aggressive/ə'gresɪv/adj ١–دوژمنکارانە ٢–جەربەزە

aggressively/adv بەتوندی

aggrieved/ə'gri:vd/adj پەشێو– تورە

agile/'ædʒaɪl/adj گورج وگۆڵ

agilety/ə'dʒɪləti/n چالاك– بزاوتن

adoration/ˌædəˈreɪʃn/n /نەشق/ پەرستن/ شەیدا بوون
adorn/əˈdɔːn/v دەیرازێنێتەوە
adrenalin/əˈdrenəlɪn/n ئەدرینالین
adrift/əˈdrɪft/adj بەرەڵا// تونە نەکراو
adult/ˈædʌlt/n باڵەق- گەیبو
adultery/əˈdʌltəri/n زینا
advance/ədˈvɑːns/v ١-بەرەو پێش دەچێ ٢- پێش دەکەوێ
advanced/ədˈvɑːnst/adj ١-پێشکەوتوو ٢- پەرەسەندو
advance/ədˈvɑːns/n ١- پێشڕەوی ٢- پێشکەوتن ٣- پێشەکی(پارەدانی پێش وەخت).
in advance پێشتر پێش وەخت، لەپێشەکی
advantage/ədˈvɑːntɪdʒ/n ١- ئەدگار ٢-سود
ئیدیۆم: سود دەبینین لە..// دەرفەت وەردەگری ٢- قۆرخ دەکا- دەیخاپێنێ
advantageous/ˌædvənˈteɪdʒəs/adj سوودبەخش
advent/ˈædvent/n ١- هاتن ٢- چوار هەفتەی بەر لە سەری ساڵی زایینی
adventure/ədˈventʃə(r)/n سەرکەشی
adventurous/adj ١- سەرکەش ٢- پڕ سەرکەشی
adverb/ˈædvɜːb/n ئاوەڵفرمان
adverbial/ædˈvɜːbiəl/adj ئاوەڵفرمان ئاسا
adversary/ˈædvəsəri/n دوژمن، بەرامبەر، هەڤرك
adverse/ˈædvɜːs, ədˈvɜːs/adj پێچەوانە- دژ
adversely/adv بەنەیاری- بە شێوەیەکی خراپ
adversity/ədˈvɜːsəti/n تەنگاوی- تەنگانە، میحنەت

advert/ˈædvɜːt/n راگەیاندن- ئاگاداری
advertise/ˈædvətaɪz/n رادەگەیەنێ (لەتەلەفزیۆن)، بەهەرمێن دەکا
advertising/n پروپاگەندەی راگەیاندن
advice/ədˈvaɪs/n ئامۆژگاری- راوێژ- شیرەت
advisable/ədˈvaɪzəbl/adj باش- راست، ماقوول
advise/ədˈvaɪz/v ١- ئامۆژگاری دەکا ٢- پێی رادەگەیەنێ
adviser/ədˈvaɪzə(r)/n راوێژکار، شیرەتکار
advisory/ədˈvaɪzəri/n راوێژکاری
advocate/ˈædvəkeɪt/v بەرەڤانی دەکات- تەزکیەی دەکا
advocate/ˈædvəkət/n لایەنگر- پشتگیر- پارێزەری بەرگری
aerial/ˈeəriəl/n بایی وەك رادیۆ
aerial/ˈeəriəl/adj ١- هەوایی ٢- لە ئاسمان وەرگیراو
aerobics/eəˈrəʊbɪks/n مەشقی وەرزشی
arerodynamics/ˌeərəʊdaɪˈnæmɪks/n زانستی داینامیکی، هەوایی- جوڵانەوەی شت لە هەوا
aeroplane/ˈeərəpleɪn/n فڕۆکە// باڵەفر
aerosol/ˈeərəsɒl/n ئێرۆسۆل، هەوادەر -بەخاخە-
aesthetic/ iːsˈθetɪk/adj جوان// جوانیی
afar/əˈfɑː(r)/adv لە دوورەوە
affair/əˈfeə(r)/n ١- رەوش-رووداو ٢- کاروبار ٣- تایبەت
affect/əˈfekt/n ١- کاردەکاتە لە ٢- زیان دەدات لە٢- تووڕەدەکا
affected/əˈfektɪd/adj دروستکراو، ناسروشتی
affectation/ˌæfekˌteɪʃn/n خۆ وا پیشاندان، خۆ نواندن
affection/əˈfekʃn/n خۆشەویستی

additive/ˈædətɪv/n مادده‌ی زێده‌کراو
address/əˈdres/n ١- ناونیشان٢- وتار
address/əˈdres/v ١-ده‌نێرێ ٢-وتارده‌دا ٣- ئاراسته‌ ده‌کا ٤- ئاراسته‌ی ده‌کا به‌ پایه‌ك ٥- ده‌گه‌ڕێته‌وه‌ بۆ
adept/əˈdept/adj کارامه‌، شاره‌زا
adequate/ˈædɪkwət/adj ١-به‌شی پێویستی ٢- مێنده‌ باشی
adequacy/ˈædɪkwəsi/n به‌س- به‌پێی پێویست
adequately//adv به‌تێری به‌ڵام نه‌ك به‌باشی
adhere/ədˈhɪə(r)/v ١- پێوه‌ی ده‌لکێ ٢- پێگیری ده‌کا
adherent/ədˈhɪərənt/n لایه‌نگر
adherence/ədˈhɪərəns/n پێگیری کردن
adhesive/ədˈhi:sɪv, ədˈhi:zɪv/adj پێوه‌لکه‌ر- چرکدار
ad hoc/ˌæd hɒk/adj بۆمه‌به‌ستێکی دیار
adjacent/əˈdʒeɪsnt/adj هاوسێ،هاوڕێك، نه‌یه‌ك نزیك
adjective/ˈædʒɪktɪv/n ئاوه‌ڵناو
adjectival/ˌædʒekˈtaɪvl/adj ئاوه‌ڵناو ئاسا
adjoining/əˈdʒɔɪnɪŋ/adj پێوه‌ لکاو/ نزیك
adjourn/əˈdʒɜ:n/v دواده‌خا/ ڕاده‌گرێ
adjournment/n دواخستن/ ڕاگرتن
adjudicate/əˈdʒu:dikeɪt/v یه‌کلا ده‌کاته‌وه‌-ده‌بڕێنێته‌وه‌
adjudicator/n بڕیارده‌ری یه‌ك لا کەره‌وه‌
adjust/əˈdʒʌst/v ١- هه‌مواری ده‌کا، رێکی ده‌خا ٢- ڕادێ ئه‌گه‌ڵ..
adjustable/adj هه‌موار ده‌کرێ
adjustment/n هه‌موارکردن- ڕاهاتن
ad lib//adj سه‌رپێیی
ad lib... //adv به‌سه‌رپێیی ده‌دوێ

administer/ədˈmɪnɪstə(r)/v ١- به‌ڕێوه‌ ده‌بات ٢- ده‌دا(ده‌رمان)
administration/ədˌmɪnɪˈstreɪʃn/n ١- به‌ڕێوه‌به‌رایه‌تی ٢- ده‌سته‌ی به‌ڕێوه‌به‌رایه‌تی ٣- حکومه‌ت
administrative/ədˈmɪnɪstrətɪv/adj کارگێڕی
administrator/ədˈmɪnɪstreɪtə(r)/n به‌ڕێوه‌به‌ر، بریکار، کارگێڕ
admirable/ˈædmərəbl/adj په‌سه‌ند
admirably/ˈædmərəbli/adv به‌ په‌سه‌ندی، به‌ شایه‌نی
admiral/ˈædmərəl/n ئه‌دمیرال
admiration/ˌædməˈreɪʃn/n به‌دل بوون
admire/ədˈmaɪə(r)/v به‌دڵێتی
admirer/n په‌سه‌ندکار/په‌سه‌ندیار
admiring/adj په‌سه‌ند
admiringly/adv به‌ په‌سه‌ندی
admission/ədˈmɪʃn/n ١-ڕێ‌پێدان ٢-ده‌رگانه‌ ٣- دان نان ٤- وه‌رگرتن
admit/ədˈmɪt/v ١- دان ده‌نێ ٢- ڕێی پێ ده‌دا بێته‌ ژوری
admittance/ədˈmɪtns/n ڕووخسه‌تی چوونه‌ ژووره‌وه‌
adolescence/ˌædəˈlesns/n ته‌مه‌نی هه‌رزه‌کاری
adolescent/ˌædəˈlesnt/adj هه‌رزه‌کار
adopt/əˈdɒpt/v ١- به‌کوڕ خۆی ده‌کا، به‌ منداڵی خۆی ده‌نووسێ ٢- به‌کارده‌هێنێ
adopted/adj به‌کوڕکراو
adoption/əˈdɒpʃn/n به‌کوڕکردن
adorable/əˈdɔ:rəbl/adj زۆر قه‌شه‌نگ، خۆشه‌ویست، شه‌یداکه‌ر
adore/əˈdɔ:(r)/v ١- ده‌یپه‌رستێ ٢- شه‌یدا ده‌بێ

acquiesce/ˌækwiˈesns/n قایل بوون

acquire/əˈkwaɪə(r)/v فەراهەم دێنێ، بەدەست دێنێ.

acquisition/ˌækwɪˈzɪʃn/n ١–پەیداکردن ٢– کرداری بەدەست هێنان

acquit/əˈkwɪt/v ١– بێتاوان دەردێنێ ٢– بەگوێرەی ئەوەی بۆی دیار کراوە هەڵس و کەوت دەکا

acquittal/əˈkwɪtl/n بەردان، بێتاوان دەرهێنستن

acrid/ˈækrɪd/adj تام تیژ، بۆن تیژ تاڵ

acrobat/ˈækrəbæt/n ١–پاڵەوان ٢–کرداری ئەکرۆبات لە کۆمپیوتەر

acrobatic/ˌækrəˈbætɪk/adj پاڵەوانی

acrobatics/n هونەری پاڵەوانبازی

acronym/ˈækrənɪm/n پیتی یەکەمی چەند وشەیەك، (جۆرێکە لە پۆتانی وشە)

across/əˈkrɒs/n ١– ئەمبەر بۆ ئەوبەر ٢– ئەوبەر. ٣– بەدرێژایی

act/ækt/v ١– دەکا ٢– بەگوێرەی بۆ داندراو هەڵسوکەوت دەکا ٣– دەنوێنێ

act/n ١–کار ٢– پەردە– ئەشانۆگەری ٣– بەش ٤– یاسا ٥– نواندن

acting/ˈæktɪŋ/n بیںراو لە کاتی کردنی کارێکی ئاڕێکدا، هەڵسان بەکارێك بۆ ماوەیەکی کورت، نواندن

action/ˈækʃn/n ١– چالاکی ٢– رەفتار ٣– رووداو(لەشانۆ) ٤– کاریگەری ٥– شەڕ ٦–ئامازەی دەستپێکردن (لە سینەما)

in action لەکاتی کاردا– چالاکیدا

into action بەگەڕخستن

out of action لەکارکەوتوو

take action شتێ دەکا

activate/ˈæktɪveɪt/n بەگەڕدەخا

active/ˈæktɪv/adj ١– چالاك، ٢– کاریگەر ٣– شێوەی دیار(لەرێزمان)

activity/ækˈtɪvəti/n ١–چالاکی، جوڵان ٢–چالاکی

actor/ˈæktə(r)/n ئەکتەر– زارڤەکەر

actress/ˈæktrəs/n ئەکتەری ژن

actual/ˈæktʃuəl/adj کرداریی– ڕاستی

actually/ˈæktʃuəli/adv لەڕاستیدا

acupuncture/ˈækjupʌŋktʃə(r)/n چارەسەر بە دەرزی

acute/ˈæktʃueɪt/adj ١– تیژ–توند ٢– ترسناك ٣– زۆر– بیرتیژ–زیرەك

acutely/adv تا رادەیەکی زۆر

acute angle گۆشەی تیژ

ad/æd/n ئاگاداری

adamant/ˈædəmənt/n سەرڕەق، پشت، پژد

adamantly/adv بە ڕژدی

adapt/əˈdæpt/v ١–خۆ دەگونجێنێ ٢–گونجاندن–هەموارکردن ٣– ئامادە دەکا

adaptable/əˈdæptəbl/adj نەرم، سازراو

adaptation/ˌædæpˈteɪʃn/n ١– وەرگێڕاو ٢– ڕەوش گونجاندن

adaptor/n ١– سازکەر ٢– سەنیار، فرەسەرەپلاك

add/æd/v ١– زیاددەکا ٢– کۆدەکاتەوە

addition/əˈdɪʃn/n زیاد/ زێدە

add up پێدەچێ ڕاست بێ

add up to.. دەکاتە

adder/ˈædə(r)/n ماری بچووکی ژەهردار

addict/ˈædɪkt/n خو دەگری بە

addicted/əˈdɪktɪd/adj خو گرتوو بە

addiction/əˈdɪkʃn/n خوگرتن

addictive/əˈdɪktɪv/adj بەرەو خوگرتن بردن

addition/əˈdɪʃn/n ١– کۆکردنەوە، خستنەسەر. ٢– زیاد– زێدە

in addition to ئیدیۆم: وێڕای ئەمە

additional/əˈdɪʃənl/adj زێدە

accomplished/əˈkʌmplɪʃt/adj کارامە، بەهرەدار

accomplishment/əˈkʌmplɪʃmənt/n ١- راپەڕاندنی شتێك بە سەرکەوتویی ٢-بەهرە-کارامەیی

accord/əˈkɔːd/n ڕێککەوتن

in accord بە تەبایی

by your accord خۆهێشتی

accord/əˈkɔːd/v ١- دەبەخشێ ٢- دەسازێ-دەگونجێ

accordance/əˈkɔːdns/n بەپێی، ١- بەو پێیەی کە..،٢- بۆیە

according to/əˈkɔːdɪŋ tə/prep ١-بەگوێرەی ٢- بەپێی

accordion/əˈkɔːdiən/n ئۆکۆردیۆن

account/əˈkaʊnt/n ١- ڕاپۆرت ٢-حیسابی بانق ٣-ژمێریاری ٤-حیساب

by all accounts بە تەواوی دەنگ

on account of بەهۆی

on no account بۆ هەر هۆیێ بێ، هەرچی بێتن

take account of لە هزری خۆی دادەنێ

for account ١- شی دەکاتەوە ٢- دەگەیەنێتە

accountable/əˈkaʊntəbl/adj ١-بەرپرس ٢-ڕاڤە کردن و شرۆڤە کردن هەڵدەگری

accountability/n بەرپرسیاری/ ڕاڤەکار

accountant/əˈkaʊntənt/n ژمێریار

accountancy/əˈkaʊntənsi/n زانستی ژمێریاری/ ژمێر سازی

accumulate/əˈkjuːmjəleɪt/v ١- کۆدەکاتەوە، خڕدەکاتەوە ٢- لەسەر یەك دەکەوێ

accumulation/əˌkjuːmjəˈleɪʃn/n لەسەریەك کەوتن، کەڵەکەبوون

accuracy/ˈækjərəsi/n وردی، ڕێکی

accurate/ˈækjərət/adj ورد، دروست

accusation/ˌækjuˈzeɪʃn/n تۆمەتبارکردن

accuse/əˈkjuːz/v تۆمەتباری دەکا

accused/adj تۆمەتبار، گوناهبارکراو

accusing/adj گوناهباری، گومانکاری

accustomed/əˈkʌstəmd/adj ١-ڕاهاتوو ٢- ئاسایی

ace/eɪs/n ١- لە کۆتکان-ئاس-یەك، ٢- لەتێنس: یەکەم لێدان کە بەرامبەر ناتوانێ لێیداتەوە. ٣-گەردیلەیەك ٤-نایاب

ache/eɪk/n ئێش، ئازار- ئازاری بەردەوام هەست بە ئێشێکی بەردەوام

achieve/əˈtʃiːv/v ١- بەدەست دێنێ ٢- ڕادەپەڕێنێ

achievement/n ١- دەستکەوت ٢- کرداری تەواوکردنی کارێك سەرکەوتوانە.

acid/ˈæsɪd/n ترشی

acid/ˈæsɪd/adj ١- ترش ٢- ترشاندن، تیژ

acidity/əˈsɪdəti/n ترشێتی

acknowledge/əkˈnɒlɪdʒ/v ١- دان پێ دەنێ. ٢- دەیناسێ ٣- بلێی بەدەستم گەیشتوە. ٤- سوپاسی دەکا

acknowledgement (-edgment)/n ١- دانئان بە ڕێز . ٢- گەیشتن-ی (نامە) ٣- سوپاسگوزاری

acme/n لوتکە/ پۆپکە

acne/ˈækni/n زیبکەی لاوێتی

acorn/ˈeɪkɔːn/n بەڕو، ناوکی بەڕو

acoustic/əˈkuːstɪk/n ١-دەنگیی ٢-ئامێری مۆسیقی بێکارەبا

acoustics/əˈkuːstɪks/n ١- سیماکانی بیستن. ٢- دەنگ زانی- بیست

acquaintance/əˈkweɪntəns/n ١- ئاسیاوی ٢- هەبوونی هەندێ زانیاری لەبارەی کەسێك

acquainted/adj ١- ئاگادار، ئاشنا ٢- ئاسیتی کەسێك

acquiesce/ˌækwiˈes/v قایل دەبێ (بێ مشت ومڕ).

abundant/ə'bʌdənt/n زۆر

abundantly/adv بەشێوەیەکی زۆر، فرە

abuse/ə'bju:z/v ١– خراپ بەکاردێنێ.
٢– جوێن دەدا. ٣– خراپ مامەڵە لەگەڵ-
کەسێک دەکا.

abuse/ə'bju:s/n ١– خراپ بەکارهێنان.
٢– جوێن ٣– ئابڕووبردن.

abuse//v جوێن دەدا

abusive/ə'bju:sɪv/adj ئابڕووبەر،
سووک، زمان پیس

abysmal/ə'bɪzməl/adj زۆرقوڵ/ بێ بن/
دۆژ

academic/ˌækə'demɪk/adj ئەکادیمی،
تیۆری، فیکری

academy/ə'kædəmi/n ئەکادیمیە/
ئەکادیمیایی

accelerate/ək'seləreɪt/v خێراتر دەکات،
خێراتر تاودەدات

accelerator/ək'seləreɪtə(r)/n پای
بەنزین، خێراکەر

accent/'æksent, 'æksənt/n ١– زار.
٢– شێوەزار، ٣– نیشانەی نووسین
٤– جەخت، گرنگیدان

accentuate/ək'sentʃueɪt/v ١– ڕوونی
دەکاتەوە. ٢– بەرچاوی دەخا

accept/ək'sept/v ١– قەبوڵ دەکا–
قایل دەبێ، ٢– ڕازی دەبێ
٣– دان دەنێ، پێ دەدا
٤– دان دەنێ کە– شتێ– ناگۆڕێ
٥– بەراست دەزانێ

acceptable/ək'septəbl/adj ١– پەسەند
کراو. ٢– بەجێ، گونجاو

acceptability/əkˌseptə'bɪləti/n پلەی
پەسەندی

acceptably/əkˌseptə'bɪli/adv
بەشێوەیەکی ماقووڵ

acceptance/ək'septəns/n قایل بوون،
ڕازی بوون

access/'ækses/n ١– دەروازە
٢ – دەرفەتی بەکارهێنان، مافی بەکارهێنان،
ڕێدان، گەشە

accessible/ək'sesəbl/adj ١– بە ئاسانی
گەیشتن بە.. ٢– بە ئاسانی بەکارهێنان
٣– کراوە (مرۆڤ)

accessibility/əkˌsesə'bɪləti/n
بەئاسانی گەیشتن

accession/æk'seʃn/n ١–کردارى دەسەڵات
گرتنەدەست ٢–زێدە بوون ٣–ڕازی بوون

accessory/ək'sesəri/n ١– پاشکۆ
٢– هاوکار–یارمەتیدەر

accident/'æksɪdənt/n ڕووداو/ ڕێکەوت

by accident بە ڕێکەوت

accidental/ˌæksɪ'dentl/adv بەڕێکەوت،
ڕێکەوتیی– بێبەرنامە

acclaim/ə'kleɪm/v پیا هەڵدەلێ،
ستایش دەکا

acclimatize/ə'klaɪmətaɪz/v لەگەڵ
کەش و هەوایەکی نوێ ڕادێ، ڕادێنێ

acclimatization/əˌklaɪmətaɪ'zeɪʃn/n
ڕاهاتن، گونجان لەگەڵ ڕەوش و سەقا

accommodate/ə'kɒmədeɪt/v
١–دەگرێ، ٢– دادەنیشێ
٣– پێی دەدا، حەز لەخێر دەکا

accommodation/əˌkɒmə'deɪʃn/n
هەوارگە، شوێن

accompaniment/ə'kʌpənimənt/n
١– سازان، ٢– کۆڕالی مۆسیقی

accompany/ə'kʌmpəni/v-n ١–یاوەری
دەکا. ٢– لە هەمان کاتدا هەبێت٣– هاوڕێیە
٤– مۆسیقا بۆ گۆرانی تێژ لێدەدات

accomplice/ə'kʌmplɪs/n بەشدار لە
تاوان هاوکاری یەکێک دەکا لە تاوان

accomplish/ə'kʌmplɪʃ/v جێبەجێ
دەکا، ڕادەپەڕێنێ

abort/ə'bɔ:t/v ١- لەباری دەبات (مندالّەکەی ناو سکی لەبار دەبات) ٢- شتێ کۆتایی پێ دێنێ پێش ئەوەی تەواوی بکات.

abortion/ə'bɔ:ʃn/n لەباربردن، لەبارچوون، بەرهاویشتن

abortive/ə'bɔ:tɪv/adj سەرنەکەوتوو، سەرنەگرتوو

abound/ə'baund/v ١-دادەگرێ ٢- زۆر دەبێ

about/ə'baut/adv ١-بەرەو ٢-نزیکەی ٣- لە هەموو لایەک ٤- لێرەو لەوێ ٦- لە شوێنێ بۆ ٥- (پاش هەندێ کردار بەکار دێ) بۆ ئەوەی هیچ شتێك ئەنجام بدا. واتای ئیدیۆمی: خەریکە بۆ شتێ ئەنجام بدات.

about/ə'baut/prep ١- لەبارەی ٢- دەربارەی ٣- پەیوەندی بە

above/ə'bʌv/adv – prep ١- لەسەر ٢- پێشوو ٣- زیاتر ٤- بەرز

above all لە هەمووی گرنگتر

abrasive/ə'breɪsɪv/adj ١- ڕوشێنەر/ خوێنەر ٢- چەقوون ٣- زبر

abreast/ə'brest/adv شان بە شان، لەگەڵ

abridge/ə'brɪdʒ/v ١-کورتی دەکاتەوە ٢-بێبەری دەکا/ مەحرومی دەکا

abridgement/ə'brɪdʒmənt/n پوختە

abroad/ə'brɔ:d/adv دەرەوەی وڵات، مەندەران، تاراوگە

abrupt/ə'brʌpt/adj لەپڕ، چاوەڕێ نەکراو، ڕوشکێن/ ترسناك

abruptly/adv لەناکاو، لەپڕ

abruptness/n لەناکاوی، ڕوشکێنی

abscess/'æbses/n دومەڵ- کێم

abscond/əb'skɒnd/v هەڵدێ و خۆی بە نهێنی گوم دەکا

absence/'æbsəns/n لەوێ نەبون، ئامادەنەبون، بورانەوە

absent/'æbsənt/adj ١- ئامادە نەبوو ٢- بیر پەرتەوازە، بێ ئاگا

absentee/,æbsən'ti:/n ئامادەنەبوو، لێرەنەبوو

absolute/'æbsəlu:t/adj ١- هەموو، رەها ٢- ڕەها

absolutely/'æbsəlu:tli/adv ١- سەرلەبەری(هەمووی). ٢- بەتەواوی.

absolutism/'æbsəlu:tɪzəm/n موتلەقیەت- ڕەهاییەت لە دەسەلات

absolve/əb'zɒlv/v ١- بە بێ تاوان دەرخستنی کەسێك لە..٢- لە گوناهی دەبورێ

absorb/əb'sɔ:b/v ١- دەمژێ ٢- تێ دەگا ٣- دەگرێ ٤- سەرنج ڕادەکێشێ.

absorbed/adj مژۆل، سەرقاڵ

absorbent/əb'sɔ:bənt/adj مژەر

absorbing/adi تەواو سەرنج ڕاکێش، ئەقڵ بەر

abstain/əb'steɪn/v ١- شتێ ناکات کە پێی خۆشە، خۆ بێوەر دەکا/ خۆی دوور دەگرێ ٢- دەنگ نادا بە باش و بە خراپ بە نا و نا.

abstention/ə'bsteɪnʃn/n دەنگ نەدان

abstinence/əb'stɪnəns/n خۆگرتن، خۆ بێوەرکردن

abstract/'æbstrækt/n ١- هەبوون تەنها وەك بیرۆکە نەك بوونی لاشەیی ٢- ئەبیستکرات(ڕووت) ٣- تەجریدی

absurd/əb'sɜ:d/adj گاڵتەجاڕ، ناماقوڵ، بێهودە

absurdity/n پڕوپوچی/ بێهودەیی

absurdly/adv بەشێوەیەکی ناماقوڵ، بە پڕوپوچی

abundance/ə'bʌnsəns/n ڕێژەیەکی زۆری شتێك

Aa

A-a/eɪ/ پیتی یەکەم لە ئەلف بای ئینگلیزیدا
١- بەرزترین پلە (لە ئەزموون بۆ نموونە).
ڕێگای سەرەکی
٢- ئامرازی نەناسین لەپێش وشەی دەست
پێکردو بە دەنگی نەبزوێن.
٣- ئامرازی نەناسین (کاتێ تۆ لەبارەی شتێک
بەشێوەیەکی گشتی دەدوێی).
٤- ئامرازی نەناسین (بەکاردێ لەپێش ناوێکی
نەناسراو لەلایەن قسەکەرەوە).
٥- بەکاردێ بۆ سەر بەکۆمەڵێک بوون.
٦- لەگەڵ هەندێ دەستەواژە بەکاردێ کە
دەلالەتی نیشانەی-چەندایەتی دەبەخشن.
٧- بەکاردێ لەگەڵ نرخ و ڕێژە و ماوە:
هەریەکی

aback/əˈbæk/adv بۆ دواوە، بۆ پاشەوە

abandon/əˈbændən/v وازی لێ دەهێنێ،
دەست بەرداری دەبێ،دەست هەڵدەگری لەشتێ

abashed/əˈbæʃt/adj پەشۆکاو، تەریق
بۆوە، شەرمەزار- شپرزەبوو

abattoir/ˈæbətwɑ:(r)/n قەسابخانە،
کوشتارگە

abbess/ˈæbes/n سەرۆکی پاکیزەکان
(بۆ ئافرەت) ڕەبەن(بۆ پیاو)

abbey/ˈæbi/n دێر، کڵێسە

abbot/ˈæbət/n سەرۆکی ڕەبەنەکانی دێر

abbreviate/əˈbri:vieɪt/v ١-کورت
دەکاتەوەچەند پیتێ لە وشەو گرێ بەکاردێنێ
٢- کورت دەکاتەوە، چڕ دەکاتەوە، چیرۆکێک لە
چەند دێڕێک کورت دەکاتەوە.

abbreviation/əˌbri:viˈeɪʃn/n کورت
کردنەوە- کورتە

ABC/ˌeɪ bi: ˈsi:/n ئەلف بای ئینگلیزی
لە ئەێ تا زێد/ بنەما سەرەکییەکان

abdicate/ˈæbdɪkeɪt/v ١- نایەوێ
بێبێ بە شا
٢- واز لە کورسی دەسەڵات دەهێنێ.

abdomen/ˈæbdəmən/n ورگ، هورگ/
زگ، سک

abdominal/æbˈdɒmɪnl/adj . ورگی،
پەیوەند بە ورگەوە/ سکەوە هەیە

abduct/æbˈdʌkt/v هەڵدەگرێ (ئافرەت)،
دەرفێنێ

abhore/əbˈhɔ:(r)/v ١-ڕقی لێ دەبێتەوە
٢-قێزی دێتەوە

abide/əˈbaɪd/v ١-دەژی
٢- پابەند دەبێ، پێگیری پێ دەکا
٣-ڕووبەڕووی دەبێتەوە، بەرگە دەگری

ability/əˈbɪləti/n توانا، توانست

ablaze/əˈbleɪz/adj گڕگرتوو

able/ˈeɪbl/adj دەتوانێ، بەتوانا

ablutions/əˈblu:ʃnz/n/دەستنوێژ شوشتن
دەستنوێژ هەڵگرتن

ably/ˈeɪbli/adv بە کارامەیی

abnormal/æbˈnɔ:ml/adj ناوازە،
ناسروشتی

aboard/əˈbɔ:d/adv لەناو شەمەندەفەر
و پاس و فرۆکە و لەسەر پاپۆڕەکە.

abode/əˈbəʊd/n ماڵ، شوێنی
نیشتەجێبوون

abolish/əˈbɒlɪʃ/v کاری پێ ناکات،
هەڵیدەوەشێنێتەوە

abolition/ˌæbəˈlɪʃn/n هەڵوەشاندنەوە

A-bomb/n-v قونبەلەی ئەتۆمی
بە قونبەلەی ئەتۆمی لێ دەدا

abominable/əˈbɒmɪnəbl/adj زۆر خراپ
/ قێزەون

abominate/v ١-بێزی لێ دەبێتەوە
٢-قێزی دێتەوە ٢-تڕوێ دەکا

Aboriginal/ˌæbəˈrɪdʒənl/adj بەرایی-
دانیشتوانی ڕەسەنی کۆن

سوپاسنامە

سوپاس بۆ خوای گەورە کە لەم کارە بچوکەمدا پشتیوانی کردمو توانیم کە بە ماوەیەکی کورت ئەم فەرهەنگە ئامادە بکەم.

لەپاشان پێم خۆشە سوپاسی ئەم بەڕێزانە بکەم کە هەریەکێ بەجۆرێ یارمەتی داوم:

- سەرەتا سوپاسی مامۆستا (مخلص یونس مصطفى) دەکەم کە ئەرکی چاپکردنی گرتە ئەستۆ.
- سوپاسی کاك (جومعە صدیق) دەکەم کە لە چاپکردنی کۆمپیۆتەردا زۆر پێوە هیلاك بوو.
- سوپاسی کاك (نەوزاد محمد علي کۆیی) دەکەم کە تایتلی بەرگەکەی بۆ نوسیم.
- زۆر سوپاسی مامۆستا (عماد) و (نافع) دەکەم کە سەرەتا پرۆژەکەیان گرتە ئەستۆ.
- زۆر سوپاسی مامۆستا (ئازاد) دەکەم کە لە واتای زۆر وشەدا زۆر یارمەتی دام.
- هەروەها زۆر سوپاسی مامۆستا (فوئاد) دەکەم کە ئەویش یارمەتی دام.
- لە کۆتاییدا سوپاس و ڕێز و خۆشەویستیم بۆ ئەو دەست و چاوانەی کە هەر وشەیەکی ئینگلیزی ئەم فەرهەنگە قەرزاری دەست و چاوی (وێ)ن.

کورتکراوەکانی ئەم فەرهەنگە

Abbreviations

adj	adjective	ئاوەڵناو
adv	adverb	ئاوەڵفرمان
conj	conjunction	ئامرازی پەیوەندی
det	determiner	دیارخەر
interj	interjection	تیپی سەرسوڕمان
n	noun	ناو
pref	prefix	پێشگر
prep	preposition	پریپۆزیشن
pron	pronoun	جێناو
sb	somebody	کەسێك
sth	something	شتێك
v	verb	فرمان–کردار

جۆرەهـا : various ، obvious: ئاشكرا
پێشوو : previous ، mere : تەنیا
ئێرە : here

٥- /au/

ئەنجوومەن : council ، cloud : هەور
ژمێردراو : countable ، counter : دژ
گـــــوڵ : flower ، cow : چێڵ–مانگا

٦- /ou/ – /ئۆو/

سارد : cold ، gold : زێڕ ، old : پیر
گوڵ : goal ، goat : بزن ، coat : قاپوت
فڕێ دەدا : throw ، low : نزم ، snow: بەفر
ناوخۆ : local ، no : نــەء ، go : دەڕوا
شاعیر : poet ، both : هەردوو ، ghost: تارمایی
هەرچەندە : although ، soul : ڕووح

٧- /uə/ – /ئوە/ :

تەواو : pure ، poor : هەژار
زێروزیو : jewel ، newer : نوێتر
پەیتاپەیتا : gradually ، individual : تاك
بكەر : doer ، endure : بەرگە دەگرێ

٨- /eə/ – / یە /

كەروێشكی كێوی : hare ، dare : جورئەت
ســـوێند دەخـــوا : swear ، bear : ورچ
پـــرچ : hair ، chair : كورسی
لە كوێ : where ، there : ئەوێ
میرات وەرگر : heir ، prayer : نوێژكەر

بزوێنە دوو دەنگەکان
Diphthongs

ئەمانە لە کۆبوونەوەی دوو تاکە دەنگ دروست دەبن و ژمارەیان هەشتە.

١- /ei/ – /ئێی/ :

قوڕ : clay ، رۆژ : day
کەنداوی بچووک : bay ، باوەڕ : faith
سەرەکی : main ، ئامانج : aim
گوێڕایەڵ : obey ، نێچیر : prey
خۆڵەمێشی : grey ، دەخوڵقێنێ : create
مەزن : great ، دەشکێنێ : break
شێت : crazy ، دۆست– زارۆك : baby
خانم : lady ، نیگەرانی : hesitation
شوێن : location ، نەتەوە : nation
نێر : male ، دەروازە : gate
ڕەنگ زەرد : pale

٢- /aɪ/ – /ئای/:

هی من : mine ، چاو : eye
بای بای : bye ، شەرم : shy
ئاسمان : sky ، شـــەو : night
سوار : knight ، شەڕ دەکا : fight
دورگـــە : island ، بەستی : ice
ئـــاسـن : iron

٣- /ɔɪ/ – /ئۆی/ :

یاری : toy ، کوڕ : boy ، دەنگ : voice ، ڕەنج : toil

٤- /iə/ – /ئییە/

ئـــازیـز : dear ، نزیك : near
گوێی لێ دەبێ : hear ، ئەندازیار : engineer
ئاسك– مامز : deer ، بـیـیـرە : beer

بەترس : dangerous ، famous : ناسراو
فەرمان : command ، important : گرنگ
بەرەو باکور :northwards ، comfortable : خۆش
جێگای پەسند : admirable

١٢- /3ː/ ئێیَ

تینوو : thirsty ، girl : کچ
باڵندە : bird ، urge : هاندەیدا
کامڵ : perfect ، person : کەس
وشە : word ، world : جیهان
مەبەست :purpose ، journey: گەشت
زوو : early ، work : کار

١٣- /ð/ - / ذ / ئەم دەنگە لە هەردوو پیتی (th) و دروست دەبێ وەك:

نەرم: smooth هەناسەدەدات: breathe

ئەمە: this لەگەڵ: with

١٤- / j / - / یی /

سەرنج

١. هەموو (y) لەسەرەتای وشەدا بە /j/ گۆ دەگرێ

بەڵێ: yes یارد: yard خومرە: yeast

٢. هەندێ جار پیتی (u) لەسەرەتای وشەو ناوەڕاست دا بەم دەنگە گۆ دەکرێ :

یەکە: unit زانکۆ: university یەکێتی: union

بەکارهێنەر: user سودبەخش: useful بەکارهێنان: use

جوانی: beauty یەك- پاك: pure چارەسەر: cure

١٥- / v / /ڤ/

پاشکۆی ئۆتۆمبیل van ، دەگۆڕێ vary ، دۆڵ valley

دروینەوە harvest ، نیوە halve ، زۆر very ، شەرعیەت validity

park : باخچه ، bark : ڕەوینی سەگ

٣- ئەگەر (r) کەوتە نێوان دوو بزوێن ئەوا دەخوێندرێتەوە

general : ژەنەراڵ ، liberation : ڕزگارکردن

بەڵام ئەگەر (r) کەوتە نێوان دوو بزوێن لە کۆتایی وشەدا ئەوا ناخوێندرێتەوە

empire : ئەمپراتۆرییەت ، bare : ڕووت

١٠- /w/ - /و/

ئەم دەنگە لە دوو پیت دروست دەبێ

١. پیتی (W) وەك world : جیهان war : شەڕ

٢. (qu) quiet : هێمن queen : شاژن

سەرنج

پیتی (W) لەم حاڵەتانە بێ دەنگەو ناخوێندرێتەوە:

١/ ئەگەر پیتی (r) لە دوای (W) هات: wright : دانەر

٢/ ئەو وشانەی هەرسێ پیتی (who) لەدوای یەك تێدابێ:

who کێ whose هی کێ

٣/ ئەو وشانەی بە (ow) یان (ew) کۆتایی هات بێ:

low : نزم new : نوێ

١. لەهەردوو وشەی وەڵام answer و شیر sword ناخوێندرێتەوە.

١١- /ʒ/ - / ژ / ئەم دەنگە لەم حاڵەتانە پەیدا دەبێ

١.پیتی (s) بکەوێتە نێوان دوو بزوێن بەتایبەتی لە :

version:چاپ vision :بینین television:تەلەفزیون

٢. (easure): measure :پیوانە pleasure :خۆشی

٣. isu : کاتی بێ ئیش حەوانەوە: leisure :سوودخۆر userer

٤. ge : massage :مەساژ roudge :سۆراو garage :گەراج

١٢- /ŋ/ / نگ / finger پەنجە hungry برسی

thing شت wing باڵ

ئەگەر لە سەرەتای ووشە بێ و لە دوای خۆی بزوێن بێ ئەوا بە سووکی دەخوێندرێتەوە:

light : ڕوناکی ، clear : ڕوون ، late : دواکەوت

پیتی (L) لەم وشانە ناخوێندرێتەوە:

half : نیوە ، calf : گۆلك ، palm : دارخورما

chalk : تەباشیر ، walk : ڕۆیشتن ، calm : هێمن

talk گفتوگۆ:

لە کوردیدا ئەگەر ئەم دوو دەنگە تێکەڵ بکرێن ئەوا واتای وشە دەگۆڕێن

بەڵام لە ئینگلیزیدا واتاکە ناگۆڕێن

مەڵە مەلە پەڵە پەلە کەڵ کەل

٧- /m/ – / م / ئایار : May ، مین : mine

مانگ : moon

٨- /n/ – /ن/ شەو : night ، غەرامە – باش : fine

سەرنج

١- ئەگەر پیتی (n) لە کۆتایی وشە بێ ولە پێش خۆی پیتی (m) هەبێ ئەوا (n) گۆ ناکرێت. پایز : automn ، گۆشە لەرۆژنامە : column

٢- ئەگەر (nk) لەگەڵ یەك بێن ئەوا دەنگێکی تر دروست دەبێ کە بە لووت گۆ دەکرێ /ŋ/ وەك: سوپاس : thank، بیردەکاتەوە : think

٣- ئەگەر (ing) پێکەوە بێن ئەوا دەنگی /ŋ/ دروست دەبێ

گوستیلە : ring ، هێنان : bring

٩- /r/ – / ر / وشك : dry ، شۆفێر : driver

سەرنج

١- ئەگەر پیتی (r) لەسەرەتای وشەبێ دەخوێندرێتەوە بەڵام ئەگەر لە کۆتایی ووشە بێ ناخوێندرێتەوە

نەریت : ritual ، ڕێورەسم : rite

دایك : mother ، باوك : father

٢- ئەگەر لە پاش (r) نەبزوێن هات ئەوا (r) گۆ ناکرێ

دەنگی ددان: gnash ، هەڵدەکۆڵێ: gnaw ، مێشووله : gnat

٤- /dʒ/ - /ج/ ئەم دەنگە لەم حاڵەتانە پەیدا دەبێت:

1. (j) major : ڕائد – سەرەکی
2. (ge) general : ژەنیراڵ – گشتی
3. (gy) gymnastic : جیمناستیك
4. (di) soldier : سەرباز
5. (du) individual : تاك ، education : پەروەردە
6. (dge) judge : قازی

٥- /z/ - /ز/

حەماسەت : zeal ، کەری کێوی : zebra

سەرنج

١) ئەگەر پیتی (S) بکەوێتە نێوان دوو بزوێن Vowel ئەوا بە /z/ گۆ دەکرێ، زیندان : prison ، سەرۆك : president

٢) ئەگەر پیتی (S) لەدوای بزوێنەکان بێ ئەوا بە / z / گۆ دەکرێ

هاوار دەکات : cries ، کوڕەکان : boys

٣) بێجگە لە دەنگی /dʒ/، /ʒ/، /z/ ئەوا ئەگەر پیتی (S) لەدوای کۆنسۆنانتە دەنگدارەکان بێ بە /z/ دەخوێندرێتەوە:

ڕاگرەکان : deans ، جێگاکانی نووستن : beds

٦- /l/ - /ل/ ئەم دەنگە دوو جۆری هەیە. لە ئینگلیزیدا واتا ناگۆڕێن بەڵام لە کوردیدا واتا دەگۆڕێن چونکە دەبنە دوو فۆنیم/ڵ/ لامی قەڵەو /L/ heavy

ئەو دەنگە ئەو کاتە دروست دەبێ ئەگەر:

١- دوو (ل) لە دوای یەك بێت/ کوشتن : kill ، تۆپ : ball

٢- ئەگەر کەوتە کۆتایی ووشە/ شەڕ : battle ، بوتڵ : bottle

٣- ئەگەر لە دوای (ل) نەبزوێن هات/ فلم : film ، پیر : old

لامی سووك light / l /

8- (war) war : شەڕ ، ward : قاوش

٨- /ʊ/ - /و/

push : پاڵدەدا ، pull : ڕادەکێشێ
full : پڕ ، should : پێویستە
foot : پێ ، good : باش
book : کتێب ، wood : دار
wolf : گورگ ، woman : ئافرەت

٩- /u:/ - / وو /

new : نوێ ، food : خۆراك
moon : مانگ ، suitor : داخازیکەر
June : حوزەیران ، fuel : سووتەمەنی
shoe : پێلاو ، soup : سوپ
suicide : خۆی دەکوژێ

١٠- /ʌ/ ئەم : ئەم دەنگە بەرامبەر "فتحة"ی عەرەبییە لەم وشانەدا هەیە:

sum : مەبلەغێ ، some : هەندێ
honey : هەنگوین ، sun : ڕۆژ
son : کوڕ ، dove : کـــۆتـــر
love : خۆشەویستی ، tongue : زمان
bud : خونچە ، couple : جووتە
cousin : ئامۆزا ، uncle : مام
money : پـــارە ، club : یانە
budget : بودجە-میزانیە

١١- / ə / - /ئە/ : لە ژمارە (١٠) لاوازترە ، ئەو وشانەی کۆتاییان بە (ar) یان (er) هاتییە ئەم دەنگەیان هەیە.

doctor : دکتـــۆر ، father : بـــاب
center : ناوەند ، cellar : خانـــە
actor : ئەکتەر ، police man : پیاوی پۆلیس

challenge : بەرەنگاری ، had : هەیبوو

٥- /a:/ – /ئا/ درێژ : ئەم دەنگە بەزۆری لەم حاڵەتانە بەرچاو دەکەوێ

1- (ar) dark : تاریك ، bark : وەڕینی سەگ

بەڵام لەم وشانەدا (ar) دەنگی /o:/ دەدات:

war : شەڕ ، ward : قاوش ، warm : گەرم

2- (ass) ass : جاشك ، class : پۆل

3- (ask) ask: پرسیار دەکا ، task : ئەرك

4- (ast) fast : خێرا ، past : رابردوو

5- (aft) after : لەپاش ، draft : رەوت، شەپۆل

6- (ath) path : رێگا ، bath : گەرماو

هەروەها لەوانەش دا هەیە

aunt : پلك ، guard : پاسەوان

clerk : فەرمانبەر ، heart : دڵ

chance : دەرفەت ، dance : شایی

garage : گەراج

٦- /o/ – /ۆ/ كورت hot گەرم long درێژ

watch : سەعات ، odd : شـــاز ، sorry : بەداخەوە

pot : قـــۆری ، spot : نوختە ، wash : دەشـــوا

٧- /o:/ – /ۆ/ درێژ

1- (or) lord : خوا ، force : هێز ، port : مینا

2- (au) daughter: كچ ، fault : هەڵە ، pause : دەوەستێ

3- (all) hall : هۆڵ ، wall : دیوار ، ball : خڕ – تۆپ

4- (oor) door : دەرگا ، moor : زۆلكاو

5- (aw) dawn: بەرەبەیان ، law : یاسا

6- (alk) talk : گفتوگۆ ، chalk : تەباشیر

7- (ought) bought : كڕی ، thought: بیری كردەوە

هەندێ لە سیماکانی بزوێنە یەك دەنگەکان

/iː/ – /یی/ لەم حالەتانەی خوارەوە هەیە

1- (ee) see: دەبینی، sheep : پەز

meet: چاوی پێ دەکەوێ

2- (ea) sea: دەریا ، meat : گۆشت

3- (ie) belief : باوەڕ ، niece : خوشکەزا

4- (ei) ceiling : بنمیچ ، receive : وەردەگرێ

perceive : تێدەگا

5- (e) he :ئەو–نێر– ، she : ئەو–مێ–

we : ئێمە

6- e – e mete : سنوور ، compete : موونافەسە دەکا

٢– /i/ /ی/

guilty : تاوانبار ، pretty :جوان

fit : دەسازێ ، busy :مژوڵ

foreigner : بیانی ، city : شار

rapidly : خێرا ، minute :خولەك

in : لـــە

٣– /e/ – /یٚ/ ئەم لەم وشانەدا هەیە

head : سەر ، dead : مردوو

net : تۆڕ ، hell : دۆزەخ

heaven : ئاسمان ، pleasure : خۆش

deaf : کەڕ ، breakfast : تێشت

friend : برادەر ، death : مردن

٤– /a/ – /ئا/ کورت

latter : ئەوەی دوایی ، fat : قەڵەو

cat : پشیلە ، hat : کڵاو

بزوێنەکانی زمانی ئینگلیزی
English Vowels

بزوێنەکان دوو جۆرن:

یەکەم : pure vowels بزوێنە یەك دەنگییەکان ئەمانە ژمارەیان دوازدەیە . ئەوەی گرنگە لێرە جەختی لەسەر بکرێ کورتی و درێژی دەنگەکانە چونکە ئەم دیاردەیە دەبێتە هۆی دروست بوونی دوو دەنگ لە ئاکام دوو وشەش دروست دەبێ.

بۆ نموونە زۆر پێویستە جیاوازی لە نێوان /i/ , /i:/ , /ʊ/ , /u:/ , /ɒ/ , /ɔ:/ , /æ/ , /a:/ , /e/ , /ɜ:/ بکرێ.

/ i: /		/ i /	
بینراو :	seen	گوناه :	sin
شوێنی دانیشتن – کورسی:	seat	دادەنیشێ :	sit
لێدان :	beat	هەندێ	bit
کردەوە :	deed	کردی :	did

/ u: /		/ u /	
شێت – گێل :	fool	پڕ :	full
حەوز :	pool	ڕادەکێشێ :	pull

/o:/		/ o /	
وەرزش :	sport	نوختە :	spot
بەندەر :	port	قۆری :	pot
کورت :	short	شۆت :	shot

/a: /		/ a /	
شاعیر :	bard	خراپ :	bad
بەش :	part	لەپشت دان بە هێواش:	pat
گران :	hard	هەیبوو :	had
عەرەبانە :	cart	پشیلە :	cat

جودا لە زمانی بەریتانی دەزانن. لەم رووەوە، گۆکردنی وشەکان لە زارێکەوە بۆ زارێکی تر جودایە، بەڵام ئینگلیزی لە رووی نووسینەوە زمانێکی یەکگرتووی هەیە.

ئینگلیزەکان هەر لەدوای داگیرکردنی عێراق و کوردستان، زمانی ئینگلیزیان هێنایە ناو پەروەردە و خوێندن، جیا بۆ ئەوەی خوێنەر تا رادەیەك بەسەر ئاستەنگی گۆکردن زاڵ بێ، ئەوا لە چەند لاپەڕەیەکدا بەکورتی لە هەر چل و چوار دەنگی زمانی ئینگلیزیمان کۆڵیوەتەوەو بەشێوەیەکی ئاسان چۆنیەتی گۆکردنی هەریەك لەم دەنگانەمان خستۆتە روو.

هەروەها سەبارەت بە ئاستەنگی کردارەکانیش، ئەوا بە کورتی زۆربەی ئەو کردارە نارێسایییانەمان لە سێ ستون خستۆتە روو:

ستونی یەکەم: چاووگ. چاووگ لە ئینگلیزیدا لەدوای کرداری model و to و هەروەها لەگەڵ جێناوی کۆ لە رانەبردووی سادە و کردار لەبواری داخوازیدا بەکاردێ.

ستوونی دووەم: رابردووی کردار. ئەمە تەنها لە رابردووی سادە بەکاردێ.

ستونی سێیەم: لە حاڵەتی رابردوو و رانەبردووی تەواو و پێکهاتەی نادیار و هەندێ حاڵەتی ئاوەڵناو-ئاسا بەکاردێ.

سەبارەت بە کردارەکانی تر، ئەوا کرداری رێساییین بە زیادکردنی (ed) یان (d) دەبنە رابردوو، بە (-en) یان هەر بە زیادکردنی (d) و (ed) دەبنە تەسریفی سێیەم.

وەك لە بەرایی وتم، فەرهەنگ زیاتر کاری چەند کەسێکە، بەڵام کە ئەمە نەبوو، ئەوا من خۆم بەشێ لەم بارگرانیەم بە ئەستۆ گرت و ئەم فەرهەنگە بچووکەم ئامادە کرد و هیوادارم بەم کارەم خزمەتێکی بچووکی وشەی کوردی و کتێبخانەی کوردیم کردبێ.

سەلام ئاوخۆش

٢٠٠٢/٥/١٨

بسم الله الرحمن الرحيم

پێشـەکی

لە مێژبوو لە بەرنامەم بوو کە فەرهەنگێکی ئینگلیزی-کوردی بنووسم، بەلام بە حوکمی ئەوەی کاری فەرهەنگ نووسی کارێکی گران و دژوارە و زیاتر کارێکی چەند کەسێکیە نەك تاکە کەسی، بۆیە هەر ئەو پرۆژەیەم دوادەخست. لە ئاکام بینیم هیچ کەس و لایێ ئەو بیرۆکەی نەهێنایە دی، بۆیە بە فەرم زانی هەرچۆنێ بێ فەرهەنگێك ئامادە بکەم.

بۆچی فەرهەنگی ئۆکسفۆرد؟

زۆر فەرهەنگی دی هەن، بەلام ئەوەی ئۆکسفۆرد ماوەیەکی زۆرە لە جیهان بەگشتی و لە عێراق و ولاتی من بەتایبەتی فەرهەنگێکی ناسراوە و جێی متمانەیە، بۆیە بەپێویستم زانی بەم ناوە بێ. ئەمە و چەندەها فەرهەنگ بەناوی ئۆکسفۆرد هەن، وەك:

Oxford Advanced Learner's dictionary of current English.
Oxford-Word Power.
Modern Oxford.
A Concise Oxford Dictionary.
Oxford-Pocket Dictionary.

لەگەڵ چەندانی تر.

ئەم فەرهەنگەی ئێمە هیچ کام لەوانە بە تەنیا نیە، بەڵکو سودمان لە هەموویان وەرگرتووە، تاك تاکەش هەندێ وشەمان لە Webster و Longman وەرگرتووە.

لەرۆژگاری ئەمرۆماندا زمانی ئینگلیزی بۆتە زمانێکی جیهانی و لە هەموو بوارە زیندووەکانی ئەمڕۆدا بالادەستە.

هەروەها شێوە زارەکانی ئینگلیزی لێرە و لەوێ کێشەی زۆری ناوەتەوە بە تایبەتی زاری ئەمریکی کە لە زۆر رووەوە لە زمانی ئینگلیزی-بەریتانی جودایە بەجۆرێ بەحوکمی بالادەستی ئەمریکا، ئەمریکیەکان زمانی خۆیان بە زمانێکی

ناوی کتێب: فەرهەنگی ئۆکسفۆرد

سەلام ناوخۆش

کۆمپیوتەرو دیزاین: ئامانج میراودەلی

نووسینی فۆنەتیك : ئامانج میراودەلی

دیزاینی بەرگ :

نۆرەو ساڵی چاپ : چاپی پێنجەم- ٢٠٠٦

تیراژ : ٣٠٠٠ دانە

چاپخانە :

ژمارەی سپاردن : ١٨٦ ساڵی ٢٠٠٢

Oxford

English – Kurdish Dictionary

Salam Nawkhosh

6th Edition
Kurdistan - 2006

بۆمبا : bomb ، بەسەر (داڕ) کەوتن : climb
پەنجەی گەورە : thumb ، کانونی یەکەم : December
ئەیلول : September
٢- /d/ مردوو : dead ، مەرگ : death

سەرنج

١/ پیتی (d) لەم وشانە (dge) تیدابیّ ، ناخوێندرێنەوە وەك
پرد : bridge ، زانیاری : knowledge
٢/ پیتی (d) لەم وشانە ناخوێندرێتەوە:
دەستەسڕ : handkerchief ، کۆك : handsome
٣- /g/ - /گ/
خواوەند : god ، خوا : God ، دەروازە : gate

سەرنج

١. هەردوو پیتی (ge) بەسیّ دەنگ دەخوێندرێتەوە

بەدەست دێنیّ get /گ/ /g/
پرد bridge /ج/ /dʒ/ ← ge
گەراج garage /ژ/ /ʒ/

٢. هەندیّ جار لەم حالەتانە دەنگی /g/ پەیدادەبیّ:

a. (exh) exhibit : پیشاندەدا ، exhibition : پیشانگا
b. (exa) exact : دروست ، exam : ئەزموون
c. (exi) exist : بوون
d. (exe) exert : هەوڵ - تیّ کۆشان

٣- ئەگەر هەرسیّ پیتی (ght) لە دوای یەك بێن ئەوا پیتی (g) و (h) ناخوێندرێنەوە:
دەنگی ئەسپ : neigh ، شەو : night ، سوار : knight
٤- ئەگەر هەرسیّ پیتی (ign) لەدوای یەك بێن ئەوا (g) ناخوێندرێتەوە:
سەردەم : reign ، ئیمزا : sign ، بیانی : foreign
٥- ئەگەر (gn) لەدوای یەك هاتن لەبەرای وشەدا ئەوا (g) ناخوێندرێتەوە:

٣- (stio) پێشنیار: suggestion ، پرسیار : question

٨- /θ/ - (ث) ئەم دەنگە تەنها لە هەندێ وشەدا لە (th) دروست دەبێت،

وەك:

بیر : thought ، هەناسە : breath ، ڕێگا : path

٩- /h/ - /هـ/ ئەم دەنگە تەنها لە پیتی (h) دروست دەبێت:

ئێرە : here ، نیوە half : ، کڵاو : hat

خانوو : house

تێبینی: (h) لە کۆتایی وشەو لەم حاڵەتانەی خوارەوەدا گۆ ناکرێت:

1. (h + o) honour شەرەف
2. (ght) thought بیر
3. (gh) high بەرز
4. (whi) which کامە
5. (who) who کێ
6. (wha) whale نەهەنگ
7. (whe) where کوێ

هەروەها لەم وشانەش پیتی (h) گۆ ناکرێ

شوان : shepherd ، تارمایی : ghost

میراتگر : heir ، برازا : nephew

دووەم:

نەبزوێنە ئاوازدارەکان The Voiced Consonants

١- /b/ - /ب/ کتێب : book

سەرنج

١/ ئەگەر هەردوو پیتی (bt) لە دوای یەك بێن ئەوا (b) گۆ ناکرێ:

گومان : doubt ، قەردار : debtor ، قەرد : debt

٢/ ئەگەر (mb) لە وشەیەکی یەك بڕگەدا لە کۆتایی وشە هاتن ئەوا (b) گۆ ناکرێ، بەڵام ئەگەر لە بڕگەیەك زیاتر هاتن ئەوا (b) گۆ دەکرێ:

گۆڕ : tomb ، شانە : comb

chemistry : کیمیا   school : قوتابخانه   ache : ئێش – ژان

٣- /t/ – /ت/

ton : تەن   toiler : زەحمەتکێش

tune : ئاواز   team : تیپ

٤- /s/ – /س/

(١) ئەگەر پیتی (s) لەپاش دەنگە کپەکان بێجگە لە خۆی و /s/ و /tʃ/ بێ ئەوا بە /s/ – /س/ گۆ دەکرێ

books : کتێبەکان   beliefs : باوەڕ

(٢) ئەگەر لەدوای پیتی (c) هەرسێ پیتی (i , e , y) هاتن ئەوا پیتی (s) بە /س/ گۆ دەگرێ وەك

city : شار ، bicycle : پایسکل ، center : ناوەند

٥- /ʃ/ – /ش/ دەنگی /ش/ لەم پیتانەی خوارەوە دروست دەبێت:

١	(sh)	پەز : sheep	پاپۆڕ	ship :
٢	(tio)	ڕەگەزنامە : nationality	نەتەوە	nation :
٣	(ssio)	ڕێ دان : permission	پەیام	mission :
٤	(su)	دۆزمەسەلە: issue	شەکر	sugar :
٥	(cia)	ڕەسمی : official	کۆمەڵایەتی	social :
٦	(cious)	ژگ ڕەش : malicious	دانیار–بەخشندە:	gracious
٧	(ch)	ئامێر : machine	ڕێك و پێك– کۆك:	chic

٦- /f/ – /ف/ دەنگی /ف/ لەم پیتانەی خوارەوە دروست دەبێت:

١	(f)	پێ: foot	شێت – گێل:	fool
			ڕوخسار:	face
٢	(ph)	تەلەفۆن: phone	وێنەگا:	photo
٣	(gh)	زبر: rough	کۆخە :	cough

٧- /tʃ/ – /چ/ دەنگی /چ/ بەم شێوەی خوارەوە دروست دەبێت:

١- (ch)سینگ : chest ، قەساب : butcher

٢- (tu) وێنە : picture ، سامان : fortune

بەشی یەکەم
The Sounds of English
دەنگەکانی زمانی ئینگلیزی

زمانی ئینگلیزی (٢٦) پیتی هەیە کە ناسراون بە (abcd) بەڵام (٤٤) دەنگی هەیە. (٢٤) لەم دەنگانە پێیان دەگوترێ نەبزوێن Consonant. پازدە لەم دەنگانە دەنگدارن –شاوازدارن Voiced ، نۆیەکی تریش کپن–بێدەنگن Voiceless. بیست دەنگ لە چل و چوار دەنگە کە ناسراون بە بزوێن Vowel. دوازدە لەم دەنگانە لە یەك دەنگ Pure Vowle پێکهاتوون هەشتەکەیتر ناسراون بە دوانە diphthong – لە دوو تاکە دەنگ پێك دێن.

هەندێ سیمای دەنگەکان

یەکەم: نەبزوێنەکان Consonants

ا– دەنگە کپەکان Voiceless Consonants

١– /p/ /پ/

قەڵەم پەندان : pen ، زانستی سیاسەت: politics

ئەهرام – قوچکە : pyramid

٢– / k / – /ك/

١. هەموو پیتێکی (k) و (q) بە / k / دەخوێندرێنەوە وەك

شاژن : queen ، شا : king

٢. پیتی (c) بە / k / دەخوێندرێتەوە ئەگەر لەپاش خۆی (y,e,i) نەهات. بەڵام ئەگەر لە پاش (c) ئەو سێ پیتە هاتن ئەوا (c) بە / s / – /س/ دەخوێندرێتەوە.

کارت : card کامیرا : camera ئۆتۆمبێل : car

سەربازگا : camp

٣. هەردوو پیتی (ch) لەم وشانە بە /k/ دەخوێندرێنەوە: